Bundel - Raadscommissie van 4 september 2013

0 Korte weergave en vastgesteld verslag 4 september 2013

- Korte Weergave raadscommissie 4 september 2013.doc
- Vastgesteld verslag 4 september 2013.pdf

1 Opening en mededelingen

- Voorblad raadscommissie.doc

2 Vaststelling agenda

- 2013-09-04 02 Agenda Raadscommissie.doc
- 2013-09-04 02 Aangepaste Agenda Raadscommissie.doc

3 Beantwoording vragen vorige vergadering

4.a Vaststelling verslag raadscommissie 30 mei 2013

- 2013-09-04 04a Verslag raadscommissie 30 mei 2013.docx

4.b Vaststelling verslag raadscommissie 27 juni 2013 (Kadernota)

- 2013-09-04 04b Verslag Kadernota 27 juni 2013.docx

4.c Aanbieding rapport 'handhaving' door de Rekenkamercommissie

- 2013-09-04 04c Onderzoek handhaving SBP.doc
- 2013-09-04 04c xBijlage I - Vergelijkinguren Jaarverslag en uitvoeringsprogramma 2012 sbp.xls
- 2013-09-04 04c xBijlage II - Verbeterpunten volgens Analyse en Verbeterplan team Toezicht april 2009 sbp.doc
- 2013-09-04 04c xBijlage III - Citaten sbp.doc
- 2013-09-04 04c xBijlage IV - Uitgevoerde Evaluaties sbp.doc

4.d Huisvesting samenwerkingsschool Vliekotter Oosterend

*Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen OBS J. Daalder.
Insprekers: mevrouw M. Boogaard en de heer Vinke.*

- 2013-09-04 09 Advies Huisvesting Samenwerkingsschool De Vliekotter te Oosterend.doc
- 2013-09-04 09 Bijlage 1 Raadsinformatiebrief 20 Huisvesting samenwerkingsschool Oosterend.pdf
- 2013-09-04 09 Bijlage 2 Quickscan scholen Oosterend.pdf
- Brief MR Vliekotter
- Brief directeuren Schooltij en Kopwerk inzake Vliekotter
- Brief van Kinderopvang de Pepermolen inzake Vliekotter
- Brief werkgroep Schoollocatie Vliekotter.pdf
- Brief Het bestuur van de vereniging tot behoud van het Christelijk Onderwijs op Texel.pdf

5 Informatie vanuit het college over samenwerkingen

5.a Presentatie Evaluatie Sportweek (wethouder Huisman)

5.b Inspraak 'Organisatie Texelse Kermis' door de heer Timmerman

- Nadere informatie over de persoon die de kermis gaat organiseren.pdf
- Oprichtingsakte Srichting Duindorp Texel.pdf
- Brief SDT inzake organiseren 'verlengde kermis'.pdf

6.(B) Waddensamenwerking 2014 en verder

*Advies van een delegatie van raadsleden aan de gemeenteraad.
Op 20 maart 2013 heeft de raad een amendement aangenomen met als titel ‘Op naar een werkbare Waddensamenwerking’. In de maanden daarna is een delegatie vanuit de gemeenteraad, bestaande uit mevrouw De Groot-Kooi en de heren Poster, Groeskamp, Schaatsenberg en Hoogerheide in gesprek gegaan met raadsleden van de andere Waddeneilanden. Doel: een advies formuleren aan de gemeenteraad van Texel over Waddensamenwerking 2014 en verder.*

- 2013-09-04 06 Advies Waddensamenwerking 2014 en verder.doc
- 2013-09-04 06 xBijlage Notitie Vragen Texel.pdf

7.(B) Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten. Het aangepaste advies is niet in deze commissie besproken maar is wel de versie die naar de raad gegaan is.

2013-09-04 07 Advies Besteding meeropbrengsten Texelvignet.doc

2013-09-04 07 Bijlage 1a Mobilitietsplan Voortgang oplossingen Stand van Zaken.pdf

2013-09-04 07 Bijlage 1b Mobilitietsplan Voortgang oplossingen Stand van Zaken resterende lijstx.pdf

2013-09-04 07 Bijlage 2 Lijst met kleine kneplunten.xls

2013-09-04 07 Aangepast Advies Besteding meeropbrengsten Texelvignet.doc

8.(B) Mogelijkheden startersleningen

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken.

2013-09-18 Advies - Mogelijkheden startersleningen.pdf

Verordening Starterslening.pdf

Verschillen Verordeningen Starterslening.pdf

2012-11-12 097 Motie - Onderzoek naar inzet Starterslening op Texel.pdf

10.(B) Halfjaarrapportage 2013

Tussentijdse rapportage op basis van programmabegroting 2013.

2013-09-04 10 Advies Halfjaarrapportage 2013.doc

2013-09-04 10 Bijlage Halfjaarapportage.pdf

11.(B) Beslissing op bezwaarschrift

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

2013-09-04 11 Advies en bijlage Beslissing bezwaarschrift.doc

12.(B) Zienswijze vorming noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

2013-09-04 12 Advies Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie.doc

2013-09-04 12 Aangepast Advies Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie.doc

2013-09-04 12 Bijlage 1 Brief van 1 februari 2013 Eerste reactie gemeente Texel.pdf

2013-09-04 12 Bijlage 2 Advies zienswijze Noordvleugelprovincie Reactie ministerie nav brief college.pdf

2013-09-04 12 Bijlage 3 Advies zienswijze Noordvleugelprovincie brief ter inzagelegging.pdf

2013-09-04 12 Bijlage 4 Advies zienswijze Noordvleugelprovincie Wetstekst samenvoeging provincies.pdf

2013-09-04 12 Bijlage 5 Advies zienswijze Noordvleugelprovincie Memorie van Toelichting.pdf

2013-09-04 12 Bijlage 6 Concept brief zienswijze gemeente Noordvleugelprovincie.doc

13 Nagekomen bespreekstukken

14.(B) Brieven aan de raad

2013-09-04 14 Overzicht brieven aan de raad.doc

2012-12-18 Opkomsttijden brandweer, motie gemeente Hoorn.PDF

2013-06-17 NVZZ - verzoek inzake zondagsopenstelling van winkels.pdf

2013-06-19 bezuinigingsplan voor het gevangeniswezen.PDF

2013-06-19 Deloitte - Accountantsverslag De Bolder 2012.pdf

2013-06-20 VVNG Ledenbrief 13/060 Modelverordening winkeltijden 2013.pdf

2013-06-24 Vergoeding griffierecht van Ministerie van Defensie aan gemeente Texel.PDF

2013-06-26 Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland.PDF

2013-06-26 Bijlage deel 1 2013-07-03 Provincie NH - Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, utrecht en Flevoland.pdf

2013-06-26 Bijlage deel 2 2013-07-03 Provincie NH - Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, utrecht en Flevoland.pdf

2013-06-26 Bijlage deel 3 2013-07-03 Provincie NH - Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, utrecht en Flevoland.pdf

2013-06-29 xEsperantomonument verzoek om fietsenstalling te verwijderen.PDF

2013-07-05 Stemmingsprocedure bij aanbevelingen inzake de burgemeester.PDF

2013-07-10 Xuitspraak Raad van State.pdf

2013-07-11 VNG Ledenbrief 13-063 Model Sociaal Statuut.pdf

2013-07-11 Bijlage model sociaal statuut 2013.doc

2013-07-15 Circulaire Ministerie BZK Rechtspositiebesluit bgm. weth. raads en cieleden.pdf

2013-07-17 Verzoek om reactie op de Consultatie Informatieverordening Interbestuurlijk Toezicht.PDF

2013-07-18 xEsperantomonument.PDF

2013-07-19 VNG Ledenbrief 13-064 Regionale transitiearrangementen jeugdzorg.pdf

2013-07-19 VNG Ledenbrief 13-065 Resolutie Een vitale lokale samenleving.pdf

2013-07-20 verzoek om de woonforensenbelasting niet te verhogen op permanente bewoonde particuliere recreatiewoningen.pdf

2013-07-23 VNG Ledenbrief 13-066 Burgernet nieuwe mogelijkheden om burgers te betrekken bij veiligheid.pdf

2013-07-24 De Waddeneilanden - Begroting 2014 en programmaplan 2014.pdf

2013-07-25 VNG Ledenbrief 13-067 Model Marktverordening 2013.pdf

2013-07-29 xBezwaar tegen maïsstruunhof in Den hoorn.PDF

2013-08-12 Xx vastgesteld bestemmingsplan De Koog. Logies met ontbijt .PDF

2013-08-27 Uitkomtsten onderzoek OSG.pdf

15 Aankondiging moties en initiatiefvoorstellen

15.A Initiatiefvoorstel Texel 2010 Het zwem A-B-C of verdrinken

2013-09-04 15A Initiatiefvoorstel Texel 2010 Zwemmen of verdrinken.pdf

2013-09-04 15A Bijlage artikel 'Zwemmen of verzuipen' van prof dr B Smalhout.pdf

Amendement PvdA op voorstel Texel 2010 Zwemmen mogelijk maken voor alle kinderen.pdf

15.b Initiatiefvoorstel D66 'Texel weer een eigen drinkwatervoorziening?'

Initiatiefvoorstel D66 Texel weer haar eigen drinkwatervoorziening.pdf

16.TK Stand van zaken Richting voor Economie

In mei 2011 is de beleidsvisie Richting van Economie door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van de diverse actiepunten zijn over de economische sectoren en gemeente verdeeld. In dit advies wordt de stand van zaken schematisch weergegeven.

2013-09-04 16 TER KENNISNAME Stand van zaken Richting voor Economie.doc

2013-09-04 16 Bijlage 1 Stand van zaken Richting voor Economie overzichtskaart .jpg

17.RIB.21 Raadsinformatiebrief 21 Stand van Zaken upgrading haven Nioz

De upgrading betreft de verbetering van de zeekade van circa 170 meter lang en 30 meter breed met bijbehorende faciliteiten waar schepen hun activiteiten kunnen afwikkelen.

2013-09-04 17 RIB 21 stand van zaken haven NIOZ.doc

18.RIB.22 Raadsinformatiebrief 22 Regionale samenwerking “Wonen”

Met de regiogemeenten wordt gewerkt aan een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland

2013-09-04 18 RIB 22 Regionale Samenwerking Wonen.doc

19.RIB.23 Raadsinformatiebrief 23 Bestemmingsplan kernen

Informatie over het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend

2013-09-04 19 RIB 23 Bestemmingsplan kernen.doc

20.RIB.24 Raadsinformatiebrief 24 Wind op zee binnen de 12-mijlszone

Resultaten Quick-scan van het ministerie van EZ en uitnodiging deelname in vervolgtraject.

2013-09-04 20 RIB 24 Wind op zee binnen 12-mijl.doc

2013-09-04 20 RIB 24 xBijlage Brief EZ over windmolens binnen 12 mijl.pdf

21.RIB.25 Raadsinformatiebrief 25 Jaarverslag HVC

Nadere informatie over de Aandeelhouders Vergadering van de HVC waarin onder andere het jaarverslag 2012 is vastgesteld.

2013-09-04 21 RIB 025 Jaarverslag HVC (N.V. Huisvuilcentrale).doc

2013-09-04 21 RIB 025 xBijlage 1 HVC Jaarverslag 2012.pdf

2013-09-04 21 RIB 025 xBijlage 2 AV HVC brief 5 juli 2013.pdf

22.RIB.26 Raadsinformatiebrief 26 Toeristische meerwaarde Texelvignet

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aanpak voor het bepalen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet.

2013-09-04 22 RIB 026 Toeristische meerwaarde Texelvignet.doc

23.RIB.27 Raadsinformatiebrief 27 Situatie drinkwater Texel

Via deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de situatie rondom de drinkwatervoorziening op Texel en de rol van de gemeente hierin.

2013-09-04 23 RIB 27 Situatie drinkwater Texel.doc

2013-09-04 23 xRIB 27 Bijlage 1 Persbericht PWN.doc

2013-09-04 23 xRIB 27 Bijlage 2a poster.pdf

2013-09-04 23 xRIB 27 Bijlage 2b flyer.pdf

24.RIB.28 Raadsinformatiebrief 28 Isola Bella

Informatie over de stand van zaken in de kwestie Isola Bella.

2013-09-04 24 RIB 28 Isola Bella-augustus 2013.doc

25.RIB.29 Raadsinformatiebrief 29 Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel"

2013-09-04 25 RIB 29 Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie Passend thuisnabij onderwijs op Texel .doc

26.RIB.30 Raadsinformatiebrief 30 Stand van zaken renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties

2013-09-04 26 RIB 30 stand van zaken renovatie nieuwbouw sportaccoommodaties.doc

27.RIB.31 Raadsinformatiebrief 31 Klantonderzoek en Prestatiegegevens Wmo 2012

Deze raadsinformatiebrief informeert u over de klanttevredenheid en de prestaties van de WMO in 2012.

2013-09-04 27 Raadsinformatiebrief 31 Klantonderzoek en prestatiegegevens Wmo 2012.doc

2013-09-04 27 Raadsinformatiebrief 31 x Bijlage 2 Texel - Klantonderzoek Wmo 2012.pdf

2013-09-04 27 Raadsinformatiebrief 31 xBijlage 1 Prestatiegegevens Wmo 2012.pdf

28.RIB.32 Stand van Zaken Zaakgericht Werken

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het project Zaakgericht Werken. Dit project zorgt er voor dat de gemeentelijke dienstverlening verder verbetert.

2013-09-04 28 Raadsinformatiebrief 32 Zaakgericht Werken def.pdf

29.RIB.33 Raadsinformatiebrief 33 Voorschoolse voorzieningen

Het college informeert u over de stand van zaken betreffende de voorschoolse voorzieningen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel voorschoolse voorzieningen in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (2010).

2013-09-04 29 Raadsinformatiebrief 33 Voorschoolse voorzieningen aug 2013.doc

30 Nagekomen stukken ter kennisname

31 Vaststelling 'voorstellen naar de raad'

32 Rondvraag

33 Sluiting

Gemeente Texel

Korte Weergave

Raadscommissie Woensdag **4 september 2013**

Opening en mededelingen

Een groep van ongeveer 40 personen uit Oosterend zingt een 'strijdlied' en komen in 'opstand' tegen het voorgenomen besluit om de Vliekotter in de daalderschool te huisvesten.

Verslag van 30 mei 2013

Ongewijzigd vastgesteld

Verslag van 27 juni 2013 (Kadernota)

Ongewijzigd vastgesteld

Aanbieding rapport 'handhaving' door de Rekenkamercommissie

De heer Hogervorst, voorzitter van de Rekenkamercommissie, biedt de raad haar rapport 'Helder, Haalbaar, Handhaven' aan.

Het rapport zal op de agenda van een raadscommissie (via de Planningscommissie) komen zodra het college er op heeft gereageerd.

Presentatie Evaluatie Sportweek (wethouder Huisman)

Dit punt wordt doorgeschoven naar de commissie-ronde van oktober

Inspraak 'Organisatie Texelse Kermis' door de heer Timmerman

De heer Timmerman regelt een bespreking met de heer Visman en Bureau De Kermisgids.

Toezegging: Eventuele financiële consequenties van uitvoering van het plan 'Verlengde kermis', te organiseren door Stichting Duindorp Texel worden in beeld gebracht.

Waddensamenwerking 2014 en verder

Op 20 maart 2013 heeft de raad een amendement aangenomen met als titel 'Op naar een werkbare Waddensamenwerking'. In de maanden daarna is een delegatie vanuit de gemeenteraad, bestaande uit mevrouw De Groot-Kooi en de heren Poster, Groeskamp, Schaatsenberg en Hoogerheide in gesprek gegaan met raadsleden van de andere Waddeneilanden. Doel: een advies formuleren aan de gemeenteraad van Texel over Waddensamenwerking 2014 en verder.

Het concept-raadsbesluit zal worden aangepast daar waar het om de financiën gaat; het totale bedrag wat Texel vanaf 2014 zal betalen (€ 41.000 + € 100.000).

Bespreekpunt raad 18 september.

Griffier past concept-raadsbesluit aan.

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten.

Het concept-raadsbesluit zal worden aangepast; duidelijk moet blijken dat de gemeenteraad jaarlijks kan bepalen waar meeropbrengsten TexelVignet naar toe gaan.

Bespreekpunt raad 18 september.

Griffier past concept-raadsbesluit aan.

Mogelijkheden startersleningen

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken.

Noot: *Vandaag is gebleken dat niet de correcte versie van de verordening is aangeleverd aan de raadscommissie; het advies is wel correct. Vanwege de 'nieuwe' verordening wordt dit agendapunt automatisch een Bespreekstuk.*

Bespreekstuk raad 18 september

Huisvesting samenwerkingsschool Vliekotter Oosterend

Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen OBS J. Daalder.

Inspreker: Mevrouw M. Boogaard. De heer Vinke is de aanvoerder van de groep die met een lied haar mening aan raad en college heeft duidelijk gemaakt.

Bespreekstuk 18 september

Voor 18 september zal nog het volgende gebeuren:

- Wethouder Huisman gaat om de tafel met de betrokkenen.

- Bedragen worden, op aangeven van de heer Groeskamp, gecorrigeerd daar waar een foutief BTW-percentage is gebruikt (19% i.p.v. 21%)
- Er volgt nog antwoord op de vraag van de heer Groeskamp: hoe hoog zijn de exploitatiekosten van de 194 m² wat de Akker teveel aan vloeroppervlakte heeft?
- Datzelfde geldt voor de volgende vraag: Is het juridisch mogelijk dat er private gelden (€ 400.000) worden ingezet bij de (ver-)bouw van een school?

Halfjaarrapportage 2013

Tussentijdse rapportage op basis van programmabegroting 2013.

Bespreekstuk 18 september

De volgende vragen worden nog beantwoord:

- Het budget 'Externe verwerking voornamelijk betrekking op uitbesteding van verwerking van de salarisadministratie' is meer dan verdubbeld naar € 30.441. **Vraag de heer Vlas (TB):** Waar wordt dat door veroorzaakt?
- Het budget 'Inhuur vervanging bij langdurige ziekte: personeel dat ingehuurd is in verband met ziek personeel, het gaat dan vaak om functies die vervangen moeten worden vanwege de bedrijfsvoering (zoals baliefuncties)' is van € 58.925 in 2012 naar 0 in 2013 gegaan. **De vraag van de heer Vlas (TB)** is: is het echt € 0 of is er een andere oplossing gevonden?
- Op bladzijde 67 (onderwerp: regionalisering brandweer) staat 'Binnen de begroting van de regio wordt al rekening gehouden met de gevolgen van het niet langer compensabel zijn van BTW (…). Er moet kritisch gekeken worden naar mogelijke investeringen dit jaar. Investeringen kunnen in verband met de BTW problematiek voor extra lasten gaan zorgen.'**. De vraag van de heer Schuiringa (VVD**): is daar dekking voor?
- Op aangeven van de heer Schuiringa wordt een tekstfout gecorrigeerd. Bij 'consequenties van die oplossingen' staat: 'Voorstel is om het structurele **voordeel** van € 84.872 in 2013 ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2014 structureel mee te nemen in de begroting 2014.' Voordeel moet **nadeel** zijn.

Beslissing op bezwaarschrift

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

Hamerstuk raad 18 september

Zienswijze vorming noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Hamerstuk raad 18 september

__Noot:__ Per abuis was de 6e bijlage niet in iBabs gezet; deze wordt alsnog in iBabs gezet.

Initiatiefvoorstel Texel 2010 Het zwem A-B-C of verdrinken

Net als veel andere gemeenten heeft ook de gemeente Texel onder bezuinigingsdruk gekozen voor het schrappen van het schoolzwemmen. Inmiddels is duidelijk dat het aantal verdrinkingen in 2013 fors is toegenomen; afschaffen van het schoolzwemmen wordt daarbij als één van de oorzaken aangewezen.

Indiening van het Initiatiefvoorstel en het amendement op 18 september is aan de fracties zelf.

Bij dit voorstel wordt door de PvdA een amendement ingediend met als titel **'Ieder kind moet leren zwemmen'.**

Initiatiefvoorstel D66 'Texel weer een eigen drinkwatervoorziening'

De afgelopen maanden is Texel geconfronteerd met het feit dat wij afhankelijk zijn van twee (verouderde) drinkwatertransportleidingen voor onze waterbehoefte. Texel heeft daarnaast nog steeds tot doel om in 2020 duurzaam zelfvoorzienend te zijn. Een eigen drinkwatervoorziening zou expliciet onderdeel moeten uitmaken van onze zelfvoorzienendheid-ambities, zo vindt D66. Een paar decennia geleden bezat Texel een eigen drinkwaterinstallatie, nu niet meer. Aruba –als voorbeeld- zuivert geheel zelf het zeewater dat haar omringt tot (heerlijk en zacht) drinkwater. Is dat niet ook mogelijk op Texel? En past dat niet naadloos in de ambities die we hebben neergelegd?

De PWN –bij monde van de directeur- heeft bij wethouder Hercules aangegeven dat zij wil meedenken en meewerken aan dit idee.

Indiening van het Initiatiefvoorstel 18 september is aan de fracties zelf.

Stand van zaken Richting voor Economie

In mei 2011 is de beleidsvisie Richting van Economie door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van de diverse actiepunten zijn over de economische sectoren en gemeente verdeeld. In dit advies wordt de stand van zaken schematisch weergegeven.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 21 Stand van Zaken upgrading haven Nioz

De upgrading betreft de verbetering van de zeekade van ongeveer 170 meter lang en 30 meter breed met bijbehorende faciliteiten waar schepen hun activiteiten kunnen afwikkelen.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 22 Regionale samenwerking "Wonen"

Met de regiogemeenten wordt gewerkt aan een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 23 Bestemmingsplan kernen

Informatie over het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 24 Wind op zee binnen de 12-mijlszone

Resultaten Quick-scan van het ministerie van EZ en uitnodiging deelname in vervolgtraject.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 25 Jaarverslag HVC

Nadere informatie over de Aandeelhouders Vergadering van de HVC waarin onder andere het jaarverslag 2012 is vastgesteld.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 26 Toeristische meerwaarde Texelvignet

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aanpak voor het bepalen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 27 Situatie drinkwater Texel

Via deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de situatie rondom de drinkwatervoorziening op Texel en de rol van de gemeente hierin.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 28 Isola Bella

Informatie over de stand van zaken in de kwestie Isola Bella.

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 29 Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel"

Voor kennisgeving Aangenomen (VKA)

Raadsinformatiebrief 30 Stand van zaken renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties	**Voor kennisgeving** **Aangenomen (VKA)**
Raadsinformatiebrief 31 Klantonderzoek en Prestatiegegevens Wmo 2012 Deze Raadsinformatiebrief informeert u over de klanttevredenheid en de prestaties van de Wmo in 2012.	**Voor kennisgeving** **Aangenomen (VKA)**
Raadsinformatiebrief 32 Stand van Zaken Zaakgericht Werken Met deze Raadsinformatiebrief informeren wij u over het project Zaakgericht Werken. Dit project zorgt er voor dat de gemeentelijke dienstverlening verder verbetert.	**Voor kennisgeving** **Aangenomen (VKA)**
Raadsinformatiebrief 33 Voorschoolse voorzieningen Het college informeert u over de stand van zaken betreffende de voorschoolse voorzieningen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel voorschoolse voorzieningen in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (2010).	**Voor kennisgeving** **Aangenomen (VKA)**

Sluiting

Verslag

raadscommissie

woensdag 4 september 2013

Aanwezig

Voorzitter	Mevrouw J.M. Hin-Hin
Raadsleden	De heer A. Schaatsenberg , mevrouw M.H. Hilstra, de heer N. Lelij (PvdA), de heer G. Poster, (TX2010), mevrouw M.K. de Groot-Kooi, de heer J.J. Schuiringa (VVD), de heer K.J. Veenbaas, de heer B. Zegeren (CDA), de heer J. Groeskamp, de heer W. Vlas (TB), de heer C. Hoogerheide, mevrouw A.A.M van de Wetering (D66), de heer J. Vlaming (GL), de heer N. Waerts (fractie Waerts)
Raadsvolgers	-
Raadsgriffier	Mevrouw M. de Porto
Verslag	Mevrouw H.D.M. Zandee-van Heerwaarden
College	Burgemeester mevrouw F.C. Giskes, wethouders mevrouw H. Huisman-Peelen, de heren E. Hercules, E.P. Kooiman en F.R. Visman
Ambtelijk	Bij punt 4d de heer H. v.d. Vlerk
Insprekers	Bij punt 1 mevrouw ... namens de delegatie uit Oosterend (betreft agendapunt 4d) Bij punt 4c de heer C.J.M. Hogervorst (voorzitter Rekenkamercommissie) Bij punt 4d mevrouw M. Boogaard (bestuur ter ondersteuning protestants-christelijk onderwijs) Bij punt 5b de heer J.W. Timmerman (stichting Duindorp Texel)

Afwezig met kennisgeving

--

1. **Opening en mededelingen**
De VOORZITTER opent de vergadering en heet allen welkom.

Zo'n 40 personen uit Oosterend komen in historische kledij de raadszaal in naar aanleiding van agendapunt 4d over de locatie voor de samenwerkingsschool Vliekotter. Zij heffen een 'strijdlied' aan en komen 'in opstand' met hun argumenten tegen het advies van het college van burgemeester en wethouders om te kiezen voor de plek aan de Vliestraat.

De voorzitter stelt de commissieleden voor en meldt dat een delegatie van de andere Waddeneilanden en secretariaat VAST aanwezig is (zie punt 6). De heer HOGERVORST, voorzitter van de Rekenkamercommissie Texel, biedt bij punt 4d het onderzoeksrapport 'Handhavingsbeleid' aan.

2. **Vaststelling agenda**
Na toevoeging aan de agenda van enkele brieven bij punt 4d en een amendement van de PvdA bij punt 15A *wordt de agenda vastgesteld.*

3. **Beantwoording vragen vorige vergadering**
Geen opmerkingen.

4a. **Vaststelling verslag raadscommissie van 30 mei 2013**
Vastgesteld.

4b. **Vaststelling verslag raadscommissie van 27 juni 2013**
Naar aanleiding van zijn vraag op blz.6 naar bundeling van inkoop, merkt raadslid HOOGERHEIDE op dat het door de WETHOUDER toegezegde tijdpad nog niet is ontvangen.
De VOORZITTER geeft door dat dit *bij de begrotingsvergadering komt.*

4c. **Aanbieding rapport "Handhavingsbeleid" door Rekenkamercommissie (RKC) Texel**

Voorzitter Rekenkamercommissie, de heer **HOGERVORST**, reikt de rapporten uit aan de raadscommissie. De ondertitel luidt: "Helder, haalbaar, handhaven". Op 27 november is in een overleg met een aantal raadsleden de eerste opzet gepresenteerd, middels een sterkte-/ zwakteanalyse. Bij het formuleren van de onderzoeksvragen is gekozen niet zozeer te kijken naar de werkprocessen, maar meer naar de totale organisatie rond het handhavingsbeleid.
De handhavingstaken op milieugebied zijn niet meegenomen, omdat de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) dat overneemt. Het is de RKC gebleken dat het college eigenlijk beleid, jaarplan en uitvoeringsplan alle 3 in handen heeft. Nu neemt de raad dit alleen maar voor kennisgeving aan, en reageert eigenlijk alleen op incidenten. Belangrijke aanbeveling luidt daarom, dat de raad vanuit haar kaderstellingstaak beter betrokken zou moeten zijn bij het stellen van prioriteiten, en de inzet van capaciteit in het jaarlijkse uitvoeringsplan, dat in samenspraak tussen college en afdeling wordt opgesteld. Voorts constateert de RKC dat er zeer veel verloop in de leiding is geweest. Het team behoeft nu leiding met veranderkundige kwaliteiten om het werk goed in de greep te houden. De heer **HOGERVORST** vindt belangrijk te melden dat de medewerkers zeer goed en snel hebben meegewerkt en zeer volledige documentatie hebben verstrekt.
In het jaarverslag zou voor de raad duidelijk zichtbaar moeten zijn wat er van de meetbare doelen is behaald, door verbanden te leggen met de activiteiten. Uit het eigen verbeterplan van de afdeling kwamen 18 punten. De stand van zaken op deze punten is als bijlage toegevoegd.
Over het belangrijkste aspect of er nu wel of niet een capaciteitsprobleem is zegt de RKC: gebruik het uitvoeringsplan als basis om dit te bepalen.

Aandachtspunt

De **VOORZITTER** zegt dat het de *bedoeling is het rapport in de raadscommissie van oktober te behandelen. (noot: mits de reactie van het college dan beschikbaar is, en de planningscommissie het kan agenderen).*

Reacties commissie

Raadslid **HOOGERHEIDE** brengt over dat D66 verheugd is dat de RKC dit onderwerp onder de loep heeft genomen. Hij zegt toe de vingerwijzingen zeker ter harte te nemen.

Raadslid **SCHUIRINGA** geeft alvast aan dat de overheveling van de milieutaken naar de RUD voor de VVD een gevoelig punt is. De fractie vreest er dan geen democratische controle meer op te hebben. De heer **HOGERVORST** denkt dat dit bij de gemeente als deelnemer in de RUD ligt. Hij gaat ervan uit dat daarvoor een samenwerkingsovereenkomst gesloten moet zijn.
De **VOORZITTER** dankt hem voor zijn aanwezigheid en toelichting.

4d. **Huisvesting Samenwerkingsschool Vliekotter Oosterend**

Inspreker

Mevrouw **M. BOOGAARD** spreekt namens het bestuur ter ondersteuning van het protestants christelijk onderwijs. Bij de fracties hebben zij al aangegeven het onbegrijpelijk te vinden dat de raad moet beslissen zonder te weten welke middelen beschikbaar zijn. Ook merkten zij op dat het niet vanzelfsprekend is dat de voor elke school beschikbare gelden zonder meer aan de samenwerkingsschool worden besteed. Op verzoek van de gemeente is het verbouwplan voor De Akker uit 2007 uitgesteld. Het lijkt erop dat deze zuinigheid wordt afgestraft, want het komt er nu volgens inspreekster op neer dat de gemeente eigenlijk niets in de samenwerkingsschool investeert. Het college legt 3 varianten voor aan de raad: sobere verbouw Daalderschool, iets minder sobere verbouw Daalderschool en uitgebreide verbouw De Akker.
Er werd de mensen van De Akker slechts een week gegund om voor deze variant een plan in te dienen, dus is het oude plan maar van de plank gehaald en 'afgestoft'. Verder vraagt de vereniging aandacht voor de ingrijpende gevolgen van de locatiekeus voor de toekomst van het dorp. Mevrouw **BOOGAARD** adviseert de raad gezien al deze opmerkingen nu nog geen besluit te nemen over de locatie. Zij vraagt eerst in breed overleg te komen tot een constructieve oplossing, die leidt tot de moderne, brede school die Oosterend nodig heeft.

De heer **K. VINKE**, voorzitter dorpscommissie Oosterend, heeft zich gisteren gemeld om kenbaar te maken dat het dorp met een delegatie zou komen. Hij heeft nu geen behoefte om in te spreken, want er zijn afgelopen week al de nodige gesprekken gevoerd.

Reacties commissie

Raadslid **POSTER** voorziet dat het een kale boel wordt voor de jeugd van Texel, nu ook de school in Den Hoorn al gesloten is. Hij vraagt aan mevrouw **BOOGAARD** of ze voldoende zijn voorgelicht door het college over de voorkeur voor de locatie van de Daalderschool.
Mevrouw **BOOGAARD** antwoordt dat ze dit grotendeels uit de krant hebben vernomen.
Raadslid **GROESKAMP** heeft begrepen dat er in de visie van de vereniging voor optie De Akker, na aftrek van de beschikbare bedragen nog ongeveer € 400.000 uit andere bronnen zou kunnen komen. Voor de besluitvorming is van belang waarvandaan, en of dit juridisch wel mogelijk is.
Hij geeft mevrouw **BOOGAARD** overigens gelijk dat het plan uit 2007 misschien geactualiseerd en besproken had moeten worden, vóór besluitvorming in de raad.
Raadslid **VAN DE WETERING** vraagt of er volgens inspreekster niet voldoende gelegenheid voor overleg is geweest. Mevrouw **BOOGAARD** denkt dat je met z'n allen ook een andere variant voor De Akker zou moeten bespreken. In haar ogen komt er dan een beter besluit, omdat het huidige plan heel snel moest worden ingediend.
Raadslid **ZEGEREN** beluistert dat er een voorstel is voor eenvoudiger verbouwing van De Akker.

Reactie college

Wethouder **HUISMAN** heeft veel moeite met de inspraak. Ze vraagt zich af waar de vereniging tot behoud van protestants-christelijk onderwijs de informatie vandaan heeft, ook omdat zij tot nu toe geen gesprekspartner zijn geweest.

Vervolg reacties commissie

Raadslid DE GROOT geeft aan dat de VVD het collegevoorstel prima vindt. Alle stukken zijn gezien en er is naar alle reacties geluisterd, maar dit alles heeft de fractie niet kunnen overtuigen dat De Akker de juiste locatie zou zijn. Ze horen nog wel graag van de **WETHOUDER** hoe het collegevoorstel tot stand is gekomen, met toelichting over de aanpak.
Raadslid **HILSTRA** citeert de mooie zin "... samen één school, allen gelijk ...". Ook vindt ze mooi om te zien dat er zoveel inzet is om te komen tot 1 school, deze grote uitdaging voor Texel.
De gemeenteraad beslist over huisvesting van onderwijs, maar de scholen gaan zelf over de invulling. Het is een moeilijke tijd met alle bezuinigingen vanuit het rijk, en met dalende leerlingaantallen. Daarom ligt voor de hand te kiezen voor een sobere, doelmatige oplossing. Maar de PvdA-fractie staat ook voor kwalitatief goede huisvesting met ruimte voor nieuwe ontwikkelingen. Zij kiezen dus niet voor sobere, doelmatige verbouwing van de Daalderschool. In het dorp heeft ieder elkaar ontzettend hard nodig om het onderwijs te behouden. Dat vraagt ieders blijvende inzet. Mevrouw **HILSTRA** vraagt het college dit te ondersteunen en in gesprek te gaan met kinderopvang, voorschoolse opvang, sportvereniging over gebruik van de velden, enzovoort. Zo is al het beleid steeds meer op elkaar af te stemmen, en kan er samen met betrokken partijen invulling aan worden gegeven. Namens de PvdA-fractie wijst ze er nog op dat er meer scholen op Texel zijn. Ze zouden willen dat het geld voor onderwijs niet alleen in stenen wordt gestoken. Keus voor optie De Akker betekent € 10.000 per leerling.
De bestemming van het schoollandje heeft maatschappelijk belang voor het hele dorp, dus daarover is overleg nodig.
Raadslid **ZEGEREN** vindt het knap dat de mensen elkaar gevonden hebben om samen te gaan. Hij heeft uit zijn betrokkenheid bij het onderwijs meegekregen dat vooral in de eerste 3 groepen door de kinderen het meeste wordt opgepakt. De nadruk dient dus te liggen op concentratie in die eerste schooljaren. Stichting Kopwerk heeft kwaliteit altijd hoog in het vaandel gehad. De CDA-fractie bepleit dat je niet alleen moet kijken naar de vierkante meters per kind. Ongeacht de keus vinden zij dat het snel moet gebeuren. De heer **ZEGEREN** vraagt nog eens in gesprek te gaan met het schoolbestuur, en daarna de raad te overtuigen van de beste optie.

Raadslid **VAN DE WETERING** vindt ook al bewonderenswaardig dat de scholen bij elkaar zijn gekomen zijn. Ze bevestigt de opmerking van mevrouw **HILSTRA**, dat de raad onderwijskundig niet veel te zeggen heeft, alleen over de huisvesting. D66 heeft voorkeur voor optie B, maar vraagt nog verduidelijking over de zin in het besluit, punt 3: "... mits hierover overeenstemming is in het OGO...". Hij gaat ervan uit dat dit laatste stukje uitwerking toch wel moet lukken, als je al zó ver bent gekomen, maar hoort graag hoe de wethouder daarover denkt.
Raadslid **WAERTS** is nog aan het wikken en wegen over dit moeilijke besluit. Hij zegt: "petje af voor hoe voor De Akker wordt gevochten". Tot nu toe gaat zijn voorkeur uit naar locatie Daalderschool, maar vraagt betrokkenen toch nog 1 keer om tafel te gaan over het kostenplaatje. Als er nog nadere cijfers zijn, dan moeten die nu wel op tafel komen.
Het doet raadslid **VLAMING** deugd dat de scholen tot elkaar gekomen zijn, want 50 jaar geleden werd hij nog in elkaar geslagen door een leerling van de andere school.
Het collegeadvies vindt hij goed onderbouwd. In zijn ogen kloppen de cijfers. De gemeenteraad moet besluiten over de huisvesting, naar alle dorpen en scholen gelijkwaardig. Hij heeft echter nog wel wat vragen. Vooral ziet hij in het kader van dorpsontwikkeling te weinig over de mogelijkheden en onmogelijkheden bij de verschillende keuzes. Een aantal mogelijkheden sluit je namelijk af met de keus voor variant B. Nu er van de onderwijsvisie alleen nog maar onderdelen naar de raad zijn gekomen vraagt de heer **VLAMING** zich af wat straks nog de perspectieven zijn, als alles al is vastgelegd. Als er zoveel mensen voor optie C (De Akker) zijn, dan daagt hij ze uit snel met voorstellen en argumenten te komen voor de mogelijkheden vanuit het dorp. Het mag hierbij niet zo zijn dat de polarisatie wint. Dat moet natuurlijk wel vlug, maar het moet niet zo zijn dat de polarisatie wint.
Raadslid **VLAMING** heeft nog wat vragen:

1. De Akker zou een te groot vloeroppervlak hebben, van 194 m^2. Volgens de quickscan zou dat zich wreken in de exploitatie. Vraag is hoog deze extra exploitatiekosten zijn. In 4.2 leest de heer **VLAMING** € 290.000 plus € 50.000, met een totaal van € 364.000. Slordig is dat de verhoging van de BTW van 19 naar 21% niet is meegenomen. Ook bij De Akker klopt dat bedrag niet, volgens het raadslid.
2. Mevrouw **BOOGAARD** sprak over € 400.000 aan middelen die ter beschikking zouden kunnen komen voor eventuele verbouw van De Akker. Buiten de controle of die bedragen wel hard zijn, wil de heer **VLAMING** weten of de gemeente dat juridisch wel kan accepteren, of welke overeenkomsten dan afgesloten zouden moeten worden.
   Hij wijst erop dat De Daalderschool met het lokaal erbij zelfs een grotere oppervlakte krijgt. Spreker kan zich wel voorstellen dat het college voor scenario 2 kiest, maar dan moet er eerst overeenstemming zijn met de andere schoolbesturen, aangezien meer geld uitgeven dan nodig precedentwerking betekent. Bij De Akker wordt in zijn ogen overeenstemming misschien nog wel moeilijker.
3. Volgende vraag is hoe de tijdelijke huisvesting wordt opgelost, als de Daalderschool verbouwd gaat worden. Het is de heer **VLAMING** niet duidelijk of daar budget voor is, of dat dit in de € 364.000 zit. De commissieleden hebben vandaag pas heel laat een stuk ontvangen dat duidelijkheid schept. Er staat onder andere in dat de vernieuwbouw van De Akker de wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente dusdanig overschrijdt, dat het juridisch eigenlijk niet mogelijk lijkt. De wet zegt namelijk dat je zo weinig mogelijk moet besteden. De heer **VLAMING** leest ook over de claim die stichting Kopwerk nog denkt te hebben op de gemeente. En verder staat er nog iets over de eigendomssituatie op 13 februari 1998. De verkoop die destijds is gedaan zou juridisch onjuist zijn en ongedaan gemaakt moeten worden. Als De Akker wél gerenoveerd wordt is het gezien de boekwaarde heel duur, zeker als het over 5 of 10 jaar toch niet mogelijk blijkt de school open te houden.

4. De heer **VLAMING** leest dat de dorpscommissie erg bezorgd is als gekozen wordt voor de Vliestraat. Hij is benieuwd wat er dan op de prominente vrijkomende plek gaat gebeuren. De dorpscommissie wil eigenlijk eerst in overleg met de gemeente kijken naar goede invulling. Het raadslid pleit voor goede en spoedige herinrichting.
5. Als laatste leeft bij de heer **VLAMING** de vraag wat er met beide locaties kan gebeuren, als ze leeg komen. De grond bij de Daalderschool aan Woontij verkopen levert immers ook dik verlies op.

Raadslid **POSTER** dringt aan op besluitvorming. Hij neigt wel te kiezen voor locatie De Akker, maar hoort nog graag of het college heeft gekozen voor het belang van het dorp en de jeugd, of voor het geld. Hij vindt dat de gedachte mee moet spelen dat de school straks toch leegloopt, en alles naar de OSG zal verdwijnen. *Hierna volgt schorsing.*

Vervolg reacties college

Wethouder **HUISMAN** wil beginnen met namens het college waardering uit te spreken voor de bewoners en insprekers om op deze manier te komen pleiten voor hun zaak. Ze begrijpt dat emotie naast allerlei andere factoren ook een rol speelt. Dit heeft ook te maken met het herinrichtingsplan voor het dorp uit het verleden. De **WETHOUDER** heeft alle sympathie en begrip dat men zich nu tekort gedaan voelt. Het is belangrijk elkaar op basis van de juiste feiten en met een luisterend oor de ruimte te geven om tot een goed besluit te komen.
Het gaat nu vooral om goede huisvesting voor de schoolkinderen. Natuurlijk wordt van het gemeentebestuur een goede financiële afweging verwacht. Dat gaat niet alleen om de investering, want er zitten meer aspecten aan de keus, die negatief uitvallen. Ambtelijk is er de afgelopen tijd ontzettend hard aan gewerkt om er met elkaar uit te komen.
Tegen de heer **POSTER** zegt ze er niet van uit te gaan dat de samenwerkingsschool met een paar jaar uit Oosterend verdwenen zal zijn. De wettelijke verplichting voor huisvesting behelst dat dit sober en doelmatig moet gebeuren. Dat betekent dat variant 1 voldoende zou zijn, met € 60.000. Wethouder **HUISMAN** beaamt dat het ontzettend jammer is dat de onderwijsvisie nog niet aan de raad kon worden overhandigd, en dus niet bij de afwegingen betrokken kan worden. Als de gemeente beslist meer uit te geven dan strikt noodzakelijk, dan is ook akkoord van Schooltij nodig. Op basis van de gewenste manier van lesgeven geeft het college toch voorkeur aan de duurdere variant, omdat daarin ook een gemeenschappelijke ruimte zit.
De **WETHOUDER** was verrast door de nieuwsbrief van 31 januari 2013 dat er nieuwbouw gepleegd zou worden. Ze is toen met de schoolbesturen in gesprek gegaan. Aangezien het niet de bedoeling is te bouwen voor krimp en leegstand, krijgt de raad het advies niet te kiezen voor locatie De Akker. De plannen van destijds zouden € 3,2 miljoen kosten. De schoolbesturen kozen toen toch voor nieuwbouw. Het college moest dat toen wel voor de raad gaan voorbereiden. Groot was de blijdschap dat de schoolbesturen met elkaar zijn gaan praten, hoewel nieuwbouw al was beloofd en het onderhoud van De Akker was uitgesteld. In april had het college al voorkeur voor De Akker uitgesproken, maar de keus is uiteraard aan de raad.
De **WETHOUDER** spreekt haar complimenten uit dat de besturen zo snel tot elkaar zijn gekomen. Vanaf april is in korte tijd heel veel werk verzet op onderwijsgebied; naast de visie en sluiting van de school in Den Hoorn moest er in korte tijd een overeenkomst gemaakt worden, om een zo goed mogelijk beeld te krijgen. De **WETHOUDER** denkt de nagekomen vragen zoveel mogelijk beantwoord te hebben. Er is alles aan gedaan om de mogelijkheden op een rijtje te krijgen. Met de schoolbesturen is regelmatig gesproken, maar helaas niet met de dorpscommissie. De **WETHOUDER** kan zich voorstellen dat zij grote moeite hebben met 'het gat' dat ontstaat, of een verpauperd gebouw dat overblijft.
Bij de varianten verschilt de eenmalige investering nogal. Aangezien het college met variant 2 al niet voor sober en doelmatig kiest, is overeenstemming met het OGO nodig. Andere scholen kunnen zich namelijk benadeeld voelen, daarom is deze voorwaarde meegenomen.

Toezegging

De WETHOUDER belooft dat dit overleg binnenkort komt.

Raadslid **VAN DE WETERING** begrijpt dat dit overleg dus heel bepalend kan zijn. Ze vraagt of optie B vervalt als het OGO negatief adviseert.
Wethouder **HUISMAN** bevestigt dat zowel B als C dan vervallen. Je kunt dan óf voor optie A gaan, óf de andere scholen ook een extra bedrag geven. Ze gaat het overleg positief in.
Over de te grote oppervlakte van De Akker legt de heer **VAN DER VLERK** de consequenties uit. Aangezien er alles aan bezuinigingen op de schoolbesturen af komt is gekeken wat er nodig is voor een school. In die wetenschap is het zinvol, om het toekomstbestendig te maken, te kijken naar een efficiënte school van goede omvang. Op de vraag waarom de boekwaarde van De Akker een 'molensteen' voor de gemeente zou zijn zegt hij dat het een uitdaging zal zijn deze school in stand te houden, zeker nu de toeslag voor kleine scholen wegvalt. Als de financiële situatie over een jaar of 10 toch moeilijk wordt zit je met een te groot, te duur gebouw. Over de eigendomssituatie vertelt dat de gemeente economisch claimrecht heeft op 1.440 m^2 en het gebouw, als het niet meer als school zal worden gebruikt. Het had destijds niet overgedragen mogen worden.

Vervolg commissie

Raadslid **GROESKAMP** constateert dat nog enkele notariële handelingen nodig zijn om dat weer terug te krijgen. Hij begrijpt de uitleg over de afschrijving, maar wil nog graag een idee krijgen over de exploitatie.
Raadslid **POSTER** vindt dat je met opheffen van De Akker 'de ziel uit het dorp haalt'. Hij denkt dat dit onvoldoende is onderzocht en vraagt nog eens met elkaar om tafel te gaan. Ook denkt hij dat de commissie nog onvoldoende antwoord heeft gekregen over de mogelijke opbrengst van de Daalderschool.

Reacties college

De heer **VAN DER VLERK** legt de heer **GROESKAMP** uit dat je naar het totaalplaatje over een aantal jaren moet kijken. Financiering gaat grotendeels naar aantal leerlingen, dus het groeiende overschot aan vierkante meters van De Akker drukt steeds meer op de cijfers.
Dit samen met het wegvallen van subsidie voor kleine scholen noodzaakt ervoor te waken dat je nu al met een te groot gebouw begint.
Raadslid **GROESKAMP** wijst erop dat ook de Daalderschool op termijn te groot wordt, en rekent voor dat het verschil 194 m^2 blijft. Hij ontvangt graag schriftelijk wat de keuzes qua exploitatie inhouden. Volgens de heer **VAN DER VLERK** helpen alle beetjes. Je wilt dat de scholen het in de toekomst zo lang mogelijk goed blijven doen. Hij benadrukt dat zeer serieus is gekeken naar wat het onderwijs nodig heeft. De mogelijkheden met investeringsplaatje liggen nu voor.

Toezegging

De gevraagde exploitatieberekeningen zegt hij toe, voor de raad van 18 september 2013.
Op de vraag van de heer **POSTER** zegt wethouder **HUISMAN** dat in het stuk is uitgewerkt dat de opbrengst van de Daalderschool negatief zal uitkomen. Ze is met hem eens dat deze beslissing heel belangrijk is voor de toekomst van het dorp, dus

Toezegging

ze wil natuurlijk altijd nog een keer met betrokkenen in gesprek gaan.

Vervolg commissie

Raadslid **HILSTRA** geeft aan dat de PvdA-leden alle begrip hebben voor de emoties rondom deze geschiedenis, maar vinden dat het hier zou moeten gaan over het belang van goede huisvesting voor de toekomst en niet zozeer over de locatie. Mevrouw **HILSTRA** is overigens niet zo bang over het gat dat zal ontstaan. Ook bestrijdt ze dat De Akker midden in het dorp ligt. De fractie is van mening dat, als je je met z'n allen inzet voor de ontwikkeling van het dorp, wel een goede invulling gevonden kan worden, in aanvulling op wat er al gebeurd.
Raadslid **ZEGEREN** vindt dat als je praat over de kansen, je dit onderwerp ook qua prognoses breder moet trekken. Natuurlijk moet je alles op alles zetten voor goed onderwijs, maar ook moet je proberen de school zo groot mogelijk te maken, dus ook naar de 'concurrentie' vanuit De Cocksdorp kijken. Zeker gezien de rode cijfers in de quickscan. Met kinderen naar een te kleine school doen heeft de heer **ZEGEREN** moeite. Met de krimp moet je terdege rekening houden.

Als je de keus verbreedt kun je ieder beter uitleggen waarom je een bepaalde optie kiest. Ouders voelen zich verantwoordelijk voor hun kind en hebben het vertrouwen van de besturen. De heer **ZEGEREN** hoopt dat dit ook voor het college geldt. Hij ontvangt nog graag bevestiging hoe uit de cijfers in de quickscan blijkt dat de Daalderschool eerst te klein is.
Raadslid **VAN DE WETERING** constateert dat er zorgvuldig is gerekend. Ze is benieuwd hoe de opvang van de kinderen wordt geregeld tijdens de bouw aan de nu te kleine school.

Vervolg college

Wethouder **HUISMAN** antwoordt de heer **ZEGEREN** dat ze de kansen zo goed mogelijk inschatten, net als in Den Hoorn is gebeurd. De prognoses voor Oosterend gaan binnen enkele jaren van 89 naar 60, dus al hou je het aantal op 89, het gaat nu om de keus tussen 2 gebouwen. De schoolbesturen hebben ervoor gekozen in dat van De Daalder te gaan zitten. De **WETHOUDER** heeft gelezen dat dit goed gaat. Het college had geadviseerd nog niet te verhuizen, aangezien de raad uiteindelijk de keus maakt. Wethouder **HUISMAN** neemt aan dat de besturen oplossingen bedenken als de verbouw start.

Toezegging

De **VOORZITTER** *gaat er van uit dat de, schriftelijke, antwoorden in het weekend voor de raadsvergadering van 18 september 2013 komen.*

Vervolg commissie

De heer **GROESKAMP** wil nog verduidelijking over de juridische haken en ogen van verbouwing van De Akker, en de financieringsbronnen die mevrouw **BOOGAARD** oppert. Ook staat zijn vraag nog open of tijdelijke opvang mee is begroot, en of gemeente of Schooltij dat moet dragen.

Reactie

De heer **VAN DER VLERK** verwacht dat de doorlooptijd van verbouw van De Daalder 2 tot 3 maanden zal zijn. Het grootste probleem is de toiletgroep direct aan de ruimte van groep 7/8. Verder moet er een multifunctionele gezamenlijke ruimte komen. Idee is het eerste in de Kerstvakantie te doen, en de rest in de zomervakantie met een kleine uitloop.
De **VOORZITTER** *neemt aan dat alle aangedragen punten in het overleg behandeld gaan worden, en dat de uitkomsten in het weekend voor de raad van 18 september 2013 beschikbaar zullen zijn. Hierna volgt schorsing.*

5. Informatie vanuit het college over samenwerkingen

- *Mededeling/vraag* van wethouder HERCULES: een tijdje geleden is de aftrap gedaan voor het project 'Planet Texel'. Er zijn veel toeristen, bewoners en ondernemers geraadpleegd - zoals ook de opdracht van de raad was ter actualisatie van de nota Recreatie&Toerisme. Op deze manier wordt gewerkt met burgerparticipatie en interactieve beleidsvorming. Voor het bespreken van de tussenstand is 2 oktober 2013 geprikt, dus de commissie wordt gevraagd *deze datum vrij te houden.*

- *Vanuit het politieoverleg meldt burgemeester GISKES haar indruk dat het een redelijk rustige zomer is geweest. Ze gaat nog met alle partijen terugkijken en de balans opmaken wat dat voor de toekomst van De Koog gaat betekenen.*

Toezegging

Raadslid HOOGERHEIDE heeft begrepen dat het weghalen van de hekken rond de camping geen invloed heeft gehad op de openbare orde. Burgemeester GISKES zegt dat ze hier nog nadere analyse op loslaten.

5a. **Presentatie evaluatie Sportweek (wethouder Huisman)**
Uitgesteld naar een volgende keer.

5b. **Inspraak: "organisatie Texelse Kermis" door de heer J.W. Timmerman**

Inspreker

De heer **TIMMERMAN** memoreert dat zijn inspraak op 14 mei dit jaar geen enkel resultaat had. Er werd toen ook over de kermis gesproken, waarna Ondernemersvereniging De Koog contact heeft gezocht met Ondernemersvereniging Den Burg.

Daaruit is de toegestuurde opzet gekomen: van woensdag tot en met zondag een wat kleinere kermis in Den Burg, en daarna van dinsdag tot en met zondag met uitbreiding een grotere in De Koog. Wethouder **VISMAN** zou nog aangeven hoe de afspraken met het kermisbureau zijn. De organisatie denkt er met het voorstel via het college heel snel uit te zijn. Ze willen de vergunningaanvraag indienen voor 2014 tot en met 2017. Stichting Duindorp Texel zal de investering doen. Eventuele winst zal worden gestoken in hun doelstelling: revitalisering van Texel.

Reacties commissie

Raadslid **VAN DE WETERING** is heel blij met dit initiatief; ze hoopt dat het college dit gaat ondersteunen.

College

Wethouder **VISMAN** zegt dergelijke initiatieven positief te willen steunen. Hij had al aangegeven dat er een lopende overeenkomst met bureau De Kermisgids was. Met hen is al jaren overeenstemming, en hij wil ze niet zomaar passeren, maar de overeenkomst blijkt nooit ondertekend te zijn. De **WETHOUDER** adviseert de initiatiefnemers met het bureau contact op te nemen. Hij wil graag bij dat gesprek zijn. De tekeningen heeft de heer **VISMAN** nog niet zo snel boven tafel kunnen halen. *Hij gaat hiermee verder.*

Toezegging

Raadslid **ZEGEREN** is benieuwd of het wat voor de gemeenschap oplevert. Er gaan soms aanzienlijke bedragen over de toonbank voor een plek op de kermis. Wethouder **VISMAN** weet dat de opbrengsten de laatste jaren wat teruglopen. Over 2012 resteerde € 31.000. Hoe je dat verdeelt kun je afspreken.

6. Waddensamenwerking 2014 en verder

Burgemeester **GISKES** vertelt dat het overleg in het Eilander College de laatste tijd nogal rustig verloopt. Er is besloten de observator in Den Haag nog wat langer aan te houden, omdat die duidelijk in een behoefte voorziet. Hij volgt daar alles wat relevant kan zijn, en houdt De Wadden op de hoogte. Ook is in het EC gekeken naar de diverse onderwerpen die door de raad aan de orde zijn gesteld.

Reacties commissie

Raadslid **POSTER** vindt dat het weer aansluiten van Texel bij VAST een lang traject geweest. Successievelijk kwamen er steeds meer medestanders. Hij hoopt dat de raad nu positief besluit om weer volwaardig lid te zijn van de gemeenschappelijke regeling.
Raadslid **VLAMING** geeft aan dat de fractie het met elkaar in gesprek gaan wel ondersteunde. Uit de neerslag van het overleg kan hij echter de meerwaarde van extra € 41.000 niet goed opmaken. Ook ziet hij niet goed wat er zou veranderen sinds Texel eruit is gegaan.
Raadslid **SCHAATSENBERG** zegt dat ook de PvdA-fractie twijfels had. Hij is zelf meegegaan naar de gesprekken en constateert dat er behoorlijk wat is veranderd, maar nog niet voldoende. Zo heeft hij samen met D66 vragen gesteld, onder andere over de ambtelijke kosten. De antwoorden heeft hij nog niet kunnen doornemen en bespreken.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat ze in Leeuwarden een constructief, opbouwend gesprek hebben gehad en antwoorden hebben gekregen. Ook op latere vragen zijn antwoorden gekomen. Hij begrijpt dat er nog een stuk ter verduidelijking komt. Tegen de heer **POSTER** merkt hij op dat die "de huid al verkocht heeft, voordat de beer geschoten is".
Raadslid **WAERTS** komt nog met vragen, zodra hij de nagekomen stukken heeft doorgenomen.
Raadslid **GROESKAMP** benadrukt dat er nu niet besloten hoeft te worden. Een groepje van 5 raadsleden is de gesprekken gaan voeren en legt hier verantwoording af. Toelichting kan aan hen worden gevraagd. Aan de heer **VLAMING** legt hij uit dat je voor dat bedrag dingen terug krijgt. Bij toetreding tot VAST+T is behoud van bestuurlijke zelfstandigheid voor alle eilanden heel belangrijk. Ze hebben een grote lijst gekregen van onderwerpen waar in Harlingen aan gewerkt wordt. Als Texel meedoet sta je richting derden nóg sterker. Texels Belang is eens met Texel2010 we dat je weer mee moet gaan doen.

De heer **GROESKAMP** hoopt dat de fracties de verlate antwoorden nog voor de raad van 18 september 2013 kunnen bespreken, om dan het besluit te kunnen nemen. Veel belangrijke overwegingen kun je niet direct in een bedrag vertalen, maar alles wat je in Den Haag en bij de provincie bereikt krijg je in immateriële vorm terug. Het samen optrekken zal zich volgens Texels Belang voldoende uitbetalen.
Ook raadslid **DE GROOT** vond het overleg constructief. De VVD kan zich in grote lijnen bij de conclusies aansluiten. Over de evaluatie van het samenwerkingsverband tot nu toe merkt ze bij punt 1 op dat er al een ton structureel in de begroting stond, dus wordt het totaal € 141.000.
Raadslid **ZEGEREN** kan wel instemmen met het voorstel van de heer **GROESKAMP**. Hij kan alleen het royale gebaar zonder verantwoording tot op de cent niet helemaal rijmen.
Raadslid **POSTER** noemt als extra pluspunt het gebruik maken van de liaisonman in Den Haag. Hij wijst erop dat ook Minister Plasterk De Wadden als 1 geheel ziet.
Raadslid **HOOGERHEIDE** wijst de heer **POSTER** erop dat Texel nu ook al meebetaalt voor Wadden-gerelateerde zaken. Hieronder valt ook de persoon in Den Haag.
Raadslid **VLAMING** mist "kop, staart en pootjes" in de antwoorden, want er staat dat het niet makkelijk te beantwoorden is.
Op de vraag van raadslid **HOOGERHEIDE** over het niveau van de 600 ambtelijke uren antwoordt burgemeester **GISKES** dat je gemiddeld zo'n € 70 kunt rekenen. Dit is moeilijk nauwkeurig te begroten, maar ze is ervan overtuigd dat het beschikbaar maken van mensen dingen oplevert, ook dingen overbodig maakt.

7. **Besteding meeropbrengsten Texelvignet**

Raadslid **VLAS** wijst erop dat in 2009 al een aantal beslissingen is genomen over de eventuele meeropbrengst. De VVD stelde voor dit te besteden aan schulden en mobiliteitsplan.
Het voorliggende voorstel ligt in die lijn met voor 2013 en verder besteding aan knelpunten in het mobiliteitsplan, maar over de aflossing van schulden wordt helemaal niet meer gesproken. Texels Belang vindt dat overschotten zonder meer naar de algemene middelen moeten.
Het moet wel aan de raad worden voorgelegd.

Vragen

Raadslid **SCHUIRINGA** bevestigt dat hierover destijds een motie is aangenomen. De VVD gaat dus uit van bestemming zoals afgesproken. Vragen: voor herinrichting van de Gasthuisstraat vanuit de bestemmingsreserve staat € 122.000, maar hier staat € 80.000. Ook wil hij weten wanneer de **WETHOUDER** de verkoop van het 200.000e vignet verwacht.
Raadslid **HOOGERHEIDE** ziet graag onderzocht of het mogelijk is de stickers via een automaat te verkopen. Het zou mooi zijn als dan ook TESO is over te halen de vignetten te gaan verkopen.
Over het stuk Gasthuisstraat tussen Beatrixlaan en Pontweg klagen de bewoners al langer. Er is een gesprek geweest. Nu het plan is het asfalt eruit te halen vinden ze dat eigenlijk kapitaalsvernietiging. Er is ook vrees dat stenen meer geluidsoverlast betekenen.

Vragen

Bijvoorbeeld bij de Emmalaan heeft men daar ook last van. Misschien zijn stillere stenen mogelijk, maar dan ziet de heer **HOOGERHEIDE** graag uitgezocht of dat meerkosten betekent, en welke normen er zijn voor het verschil in decibels. Hij ontvangt ook graag kopie van het gespreksverslag. Hij heeft begrepen dat er nog niet is teruggekoppeld. Het is wellicht mogelijk rekening te houden met voetpaden. Wel hopen ze dan op insteekhaventjes voor vrachtverkeer, want het mag ook weer niet te krap worden. De heer **HOOGERHEIDE** heeft begrepen dat er een beleidsnota zou zijn over het asfalteren van invalswegen; D66 ontvangt graag die nota.
Raadslid **POSTER** onderschrijft het bovenstaande. Meer lawaai door klinkers acht hij ook niet wenselijk. Hij oppert het geld te gebruiken om bepaalde zebrapaden te accentueren.

*(Terzijde vraagt de heer **POSTER** of wethouder **KOOIMAN** spreekt namens Texel2010 of namens zijn 'toekomstige partij' Texels Belang).*

Raadslid **VLAMING** weet niet precies welke verdeling er in het verleden is afgesproken, maar bij punt 4 merkt hij op dat, zeker in Den Burg, de logica van hoe fietsers van de ene naar de andere plek moeten komen, niet zo goed is aangegeven. Als voorbeeld noemt hij de lastige oversteek van de Emmalaan, bij de OSG. GroenLinks vindt dat soort zaken hogere prioriteit hebben, zeker omdat Texel zich als fietseiland wil profileren.

Reacties college

Wethouder **HERCULES** zegt in reactie op de opmerkingen van de VVD dat het hier gaat om meeropbrengsten. Men dient te beseffen dat de inkomsten vanuit parkeren meer dan verdubbeld zijn na invoering van het Texelvignet. Van € 273.000 heeft de raad gezegd dat dit naar het gat in de begroting moest. Het staat de raad elk jaar vrij dit geld anders te bestemmen.

Raadslid **SCHUIRINGA** waarschuwt dat aannemen van dit voorstel je voor 20 jaar vastpint op deze verdeling.

Vervolg college

Wethouder **HERCULES** zegt in reactie op de heer **VLAMING** dat punt 4 indicatief uitgaat van deze percentages. Het college wil de raad een concreet voorstel bieden. De verdeling is bepaald vanuit analyse van de 273 knelpunten, na overleg met allerlei organisaties. De raad mag altijd per jaar anders beslissen. Het voorstel kan desgewenst op dit punt worden aangepast.
De **WETHOUDER** geeft aan dat de recente cijfers op de trend zitten, met € 50.000 boven vorig jaar. Tegelijkertijd met stijging van de verkoop van vignetten lopen de inkomsten uit automaten terug. Samen met TOP probeert het college een plan te maken.
Raadslid **DE GROOT** merkt op dat het succes wat voor ogen stond nog lang niet is behaald. Het woord 'proberen' van de **WETHOUDER** staat haar niet aan. Er mist nog heel veel rondom de organisatie, distributie, enzovoort waarvan ze wil dat de **WETHOUDER** uitspreekt dat het gaat gebeuren. Ze wil dat het veel breder wordt aangepakt.
Wethouder **HERCULES** wijst haar erop dat de raad bij elk besluit over het vignet is geweest en zelf de nota mobiliteit heeft vastgesteld. Hij zal de betrokken organisaties noemen, waarmee achter de schermen heel veel is besproken. De gemeente kan echter niet het risico nemen vooruit te lopen op de inkomsten, dus nog geen € 2 miljoen op voorhand aan externe organisaties geven.
Mevrouw **DE GROOT** betreurt dat er nog niet eens een echt voorstel ter tafel is geweest. Het college heeft dat op zich genomen. Ze hoort graag met wie de **WETHOUDER** om tafel heeft gezeten. Dit had volgens haar in het advies moeten staan.

Wethouder **HERCULES** vindt het een goed idee de verwachtingen te evalueren. In ieder geval is de conclusie dat de overheid geen ondernemer is, dus dit door externe partijen moet worden opgepakt. De meest snelle weg lijkt hem via dit groeimodel te gaan. In reactie op D66 zegt hij dat de raad in de kadernota het voorstel voor vervanging van de parkeerautomaten heeft goedgekeurd. In dat kader zal 'stickers uit automaten' worden onderzocht, en ook het uitbannen van muntgeld.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat de mogelijkheid van muntgeld open moet blijven. Hij hoopt dat de **WETHOUDER** kleinere elementen meer naar voren wil halen.
Wethouder **HERCULES** denkt dat een aantal zaken wel binnen de begroting is op te lossen.

Toezegging

Wethouder **KOOIMAN** bevestigt dat er een gespreksverslag is met voorkeuren van bewoners. Ze zullen hier goed naar kijken, en geen klinkers neerleggen die lawaai maken. *Hij zegt toe te proberen alle door D66 gevraagde gegevens boven water te halen. De suggestie voor invalhavens neemt hij mee.*
Wethouder **HERCULES** antwoordt de heer **SCHUIRINGA** dat het verschil zit in € 85.000 voor promotie.

Vervolg commissie

Raadslid **SCHUIRINGA** ziet graag in de commissie van november het promotieplan 2014, omdat dit per 1 januari 2014 gereed moet zijn. Ook heeft hij nog geen antwoord op verschil in de bedragen voor aanpassing infrastructuur; in het stuk staat € 80.000 en in het besluit € 121.966.

College

Wethouder **HERCULES** kan data plan niet geven. Hij kan wel vertellen wat ze met TOP op dit moment aan promotie doen en blijven doen. Verder is het nog in ontwikkeling.

Commissie Voorstel TB

Raadslid **VLAS** dankt voor de goede reactie over punt 4. Hij stelt voor een zin toe te voegen dat de raad ieder jaar de urgentie kan bepalen. Texels Belang zal dan wel akkoord gaan.
Over het neerleggen bij 3e partijen raadt de heer **VLAS** aan terug te kijken naar de RIB over het voorstel van TMG. De fractie was blij dat niet op dit voorstel is ingegaan; je zou daarmee onnodige risico's lopen.

8. Mogelijkheden startersleningen

Reacties commissie

Raadslid **HILSTRA** meldt dat de PvdA blij is met het advies. Ze hopen dat er goed gebruik van gemaakt gaat worden. Met de behoorlijke bijdrage van het rijk zien ze het passen in de reeks van maatregelen om het voor starters makkelijker te maken om op Texel te gaan wonen: het loslaten van de huisvestingseisen, het verlagen van de grondprijs voor sociale woningbouw, enzovoort.
Raadslid **VAN DE WETERING** uit namens D66 als initiatiefnemer ook haar blijdschap. Op deze manier krijgt steun aan starters meer handen en voeten. Ze moedigt mensen aan er gebruik van te maken. D66 zal het steunen.
Raadslid **WAERTS** is akkoord.
Raadslid **VLAMING** is heel blij dat deze ook in het verleden gedane suggesties nu gebeuren. Om starters naar Texel te halen moet er uiteraard ook werkgelegenheid zijn, maar voor diegenen die werk hebben wordt het wonen nu makkelijker.
Raadslid **VLAS** was destijds sceptisch, maar met terughoudende banken helpt ieder klein beetje. Ook raadslid **SCHUIRINGA** is blij met deze mogelijkheid. Hij vraagt nog wel waar de € 300.000 vandaan komt.

Reacties college

Wethouder **VISMAN** legt uit dat het een lening is die alleen ten laste van de liquiditeit komt. Het blijft eigendom van de gemeente.
Wethouder **HERCULES** bevestigt dat al van alles is geprobeerd om de woningmarkt te steunen. Ook dit plan is niet 'het ei van Columbus', maar het helpt wel, net als het stimuleren van CPO-bouw. Een volgende stap kan zijn, dat je als gemeente zelf huizen gaat bouwen.

Aanpassing voorstel

De **WETHOUDER** wil nog een wijziging aanbrengen. De hardheidsclausule is niet overgenomen. De enige beperking die afwijkt is dat je maximaal 40 jaar mag zijn. Vanuit de afdeling wordt geadviseerd die *clausule tóch mee te nemen*. Allen stemmen in met deze aanpassing.

10. Halfjaarrapportage 2013

Reacties commissie

Raadslid **VLAS** heeft 2 vragen bij overzicht inhuur derden op blz.40: 1. Is er een andere oplossing gevonden voor vervanging bij ziekte? Je ziet namelijk wel verschuivingen maar een lichte daling; 2. Wat is de oorzaak van het verschil ten opzichte van 2012?

Toezegging college

Wethouder **VISMAN** komt met schriftelijke antwoorden.

Vervolg commissie

Raadslid **SCHUIRINGA** merkt op dat in bijlage 2 op blz.67 staat onder problematiek brandweer, dat er nog problemen kunnen zijn met de BTW-dekking in de veiligheidsregio. Hij is benieuwd of hier budget voor is. Dit gaat onder andere over verkoop van de nieuwbouw PHH. Verder ziet hij op blz.3 van bijlage 1 bij financiële consequenties - incidenteel *nadeel* 2013 staan, maar bij de consequenties *voordeel*.

Toezegging

Wethouder **VISMAN** *belooft dit te corrigeren in de tekst.*

11. Beslissing op bezwaarschrift

Vraag VVD
Raadslid **SCHUIRINGA** wijst op de opdracht van de raad aan het college om dit op te lossen. Hij wil weten wat is misgegaan in de procedure bij de medewerking die het college zou verlenen aan verstrekking van de vergunning.

Reactie college
Wethouder **KOOIMAN** zegt dat de hele procedure niet opnieuw hoeft. De kwestie is onlangs in het college weer bekeken en ze zijn ermee aan de slag om nieuwe wegen te zoeken.
Raadslid **SCHUIRINGA** merkt op dat dit wel een RIB had mogen zijn.

12. Zienswijze vorming noordvleugelprovincie

Reacties commissie
Raadslid **POSTER** is verbaasd dat Texel protesteert, want hij vindt dat er voldoende redenen zijn om Noord-Holland op te heffen, gezien de slechte reputatie op het gebied van ruimtelijke ordening, reisdeclaraties, IJsland, enzovoort.
Raadslid **SCHUIRINGA** stelt voor een brief te schrijven aan alle Noord-Hollandse gemeentes met complimenten aan CdK de heer **REMKES** voor de beslissing.
Raadslid **VLAS** is benieuwd naar de voordelen voor de hogere overheden. Hij vreest dat je als kleine gemeente helemaal ondersneeuwt. Hij raadt aan de inspraakmogelijkheid bij de provincie te benutten.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat Noord-Holland zelfstandig moet blijven.
Raadslid **LELY** begrijpt het doel niet. Hij ziet het alleen als uitbreiding van macht en marginaliseren van de periferie, maar niet als samenwerking. De PvdA vreest dat je met dit 'onzalige' idee boven Alkmaar de boel wel kunt 'dichtplakken'.
Raadslid **ZEGEREN** begrijpt de samenvoeging niet in het kader van de decentralisatie.
Hij verwacht dat het alleen maar kostenverhogend zal werken.
Ook raadslid **VLAMING** is niet blij met het plan. Hij begrijpt dat gaat om de economische processen beter te borgen. Hij maakt zich daarom zorgen over de gebieden van minder economisch belang. Verder ziet hij geen voordelen, want niets van de zaken die opgelost zouden kunnen worden pak je hiermee aan.

Reacties college
Burgemeester **GISKES** legt uit dat de kern van het voorstel niet alleen is te reageren op de samenvoeging, maar ook inhoudelijke agendapunten aan te dragen waarover de provincie zich zou moeten buigen. Ze hoort daarover graag de mening van de raad, want het college wil hiermee proberen een aantal dingen naar zich toe te trekken, om zo van de nood een deugd te maken.

Vervolg reacties commissie
Raadslid **VLAS** merkt op dat Texel bij de provincie een streepje voor heeft. Dit is volgens hem als excentrische, geïsoleerd liggende gemeente ook wel nodig. Als er een samenvoeging komt, zou die speciale positie gewaarborgd moeten blijven.
Raadslid **LELY** is het helemaal met hem eens. Hij voegt toe dat samenwerking in regio's en tussen provincies al op alle mogelijke manieren gebeurt. Voor samenvoeging van provincies is dus volgens hem geen enkele reden te vinden.
Raadslid **ZEGEREN** vraagt zich af waarom de heer Plasterk er Friesland niet bij betrekt.
De problematiek ligt in zijn ogen allemaal op dezelfde lijn.
Raadslid **SCHUIRINGA** spreekt uit: "beter samen sterk dan Plasterk".
Raadslid **VLAS** reageert richting de heer **ZEGEREN** met de opmerking dat een uitgebreide provincie Friesland ook eerder ter sprake is geweest. De problematiek van Friesland, West-Friesland en de Kop van Noord-Holland is in zijn ogen vrijwel gelijk. Bij NoordWest8 is ook uitgesproken dat alles wat je beneden Alkmaar investeert veel meer oplevert dan erboven. Dat was voor Texels Belang het einde van dit project.

Vervolg reacties college
Burgemeester **GISKES** merkt op dat volgens haar de achtergrond van dit plan is de kleine provincies Flevoland en Utrecht in te lijven bij Noord-Holland. Ze meent dat dit er makkelijker door is te krijgen dan samenvoeging met Friesland.

Over haar bedenkingen met betrekking tot de excentrische positie kreeg ze als antwoord dat je juist sterker staat als je deel uitmaakt van een grotere provincie. Ze raadt aan niet te onderschatten wat dit eiland krijgt, bijvoorbeeld
€ 5 miljoen voor de energie-ambitie, terwijl de andere 4 eilanden maar € 400.000 krijgen. Texel moet zich misschien juist richten op haar 'knuffelpositie', denkt ze. Daarom is er in haar ogen veel meer 'garen te spinnen' bij het aandacht vragen voor goede verbindingen en dergelijke.

Vervolg commissie

Raadslid **POSTER** ziet helemaal niets in deze grote provincie; hij vreest dat alles opgaat via provinciale opcenten.

13. Nagekomen bespreekstukken

-

14. Brieven aan de raad

Nr.8

Fietsenstalling bij Esperantomonument - Raadslid **SCHAATSENBERG** vraagt namens de PvdA-fractie of de fietsenstalling tóch verplaatst kan worden, uit respect voor dit monument. Wethouder **KOOIMAN** adviseert het, nette eindplaatje af te wachten. Ook zou hij graag horen waar de fietsenstalling dan wel zou moeten komen. Raadslid **SCHAATSENBERG** offert dan liever een paar autoparkeerplaatsen op. Raadslid **ZEGEREN** vindt dit punt wel de aangewezen plek voor fietsen, omdat men toch zo ver mogelijk tot het centrum door rijdt. De fietsenstalling bij de Bernhardlaan was daarom geen succes. Hij wil weten of het monument aan deze plek gebonden is, want misschien komt het op een andere plek wel beter tot z'n recht.
Raadslid **SCHAATSENBERG** ziet toch liever dat er een knap plantsoen rond het monument wordt gemaakt. Wethouder **KOOIMAN** licht de bedoeling toe: de hekken en fietsen vóór het monument gaan weg. Er komen andere hekken naast. Hij denkt dat het monument dan zelfs beter tot z'n recht zal komen, omdat het tussen de begroeiing verscholen stond.
Raadslid **HOOGERHEIDE** noemt dit een historische plek. Hij is met de **WETHOUDER** eens dat het monument door snoeien beter tot z'n recht zal komen. Raadslid **VLAMING** vindt ook prima dat men zich realiseert dat het monument beter 'uit de verf moet komen'. Hij zou graag hebben dat er helemaal geen fietsen mogen staan.

15. AANKONDIGING MOTIES EN INITIATIEFVOORSTELLEN

15A Initiatiefvoorstel Texel2010: "Het Zwem A-B-C of verdrinken"

Amendement PvdA op dit voorstel: "Zwemmen mogelijk maken voor alle kinderen"
Raadslid **POSTER** licht het initiatiefvoorstel toe: de laatste tijd zijn veel tragische ongevallen in het nieuws, waaruit blijkt hoe belangrijk het is dat iedereen kan zwemmen. Hij verwijst naar het bijgevoegde stuk van professor Smalhout. Texel 2010 kan zich wel vinden in het amendement van de PvdA en de aanvulling van fractie Waerts.
Raadslid **VLAMING** is blij met voorstel inclusief amendement en aanvulling.
Raadslid **GROESKAMP** geeft aan dat voor Texels Belang het schoolzwemmen niet hoeft terug te komen. Hij noemt de berichtgeving 'waan van de dag', want als je de cijfers over verdrinkingen bekijkt waren in 2012 van de 14 gevallen 7 Polen, en 2 mensen om medische redenen verdronken. Ook zijn de meeste kinderen die verdrinken jonger dan 5 jaar, als ze nog geen zwemles hebben. Voorts verdrinken zij veel in de eigen omgeving of in bad. Texels Belang vindt dat leren zwemmen bij de opvoeding hoort, net als leren fietsen. Verder raadt hij aan eerst eens het percentage zwemdiploma's bij kinderen in groep 7 van de Texelse scholen te inventariseren. De heer **Groeskamp** gaat daarom liever voor het amendement van de PvdA, maar nog liever voor variatie in het voorstel.

Aangezien zwemleraren graag zien dat men diploma's A, B én C haalt, stelt zijn fractie voor alleen geld terug te geven na het behalen van diploma C.

Raadslid **ZEGEREN** is het met hem eens dat ouders verantwoordelijkheid hebben voor het halen van A en B. Diploma C zou je dan wellicht tijdens schoolzwemmen en gym-uren kunnen halen. Het initiatiefvoorstel lijkt hem wat overbodig. Over compenseren van diploma C wil hij nog nadenken, maar liever wil het CDA later eens praten over andere mogelijkheden om het halen van zwemdiploma's te stimuleren.
Raadslid **LELY** benadrukt dat het hen er juist om gaat niet het schoolzwemmen weer in te voeren, omdat je dan teveel onderwijstijd verliest. De PvdA denkt dat er andere manieren zijn om te zorgen dat alle kinderen in ieder geval A en B kunnen halen. Voor de raadsvergadering zou je nog eens goed kijken hoe je dat kunt bereiken. Raadslid **POSTER** benadrukt dat het er gewoon om gaat dat alle kinderen leren zwemmen.
Raadslid **VAN DE WETERING** attendeert erop dat het D66-voorstel in 2011, met de zwemstrippenkaart, het niet heeft gehaald. Uit de cijfers blijkt dat er in 2011, toen er nog schoolzwemmen was, 249 diploma's gehaald. Daarna werd dat aantal veel minder; in 2013 nog maar 88. Raadsleden **VLAS** en **DE GROOT** wijzen haar erop dat er nu ook veel minder kinderen in die leeftijdscategorie zijn. Natuurlijk vinden zij dat kinderen moeten leren zwemmen, maar de VVD-fractie wil wel grip op de financiën proberen te krijgen. Ze willen het college daarom opdragen te bekijken hoe je eventueel een deel van de kosten kunt teruggeven. De ouders zijn

Aandachts-punt

eerstverantwoordelijk, dus daar moet ook inzet vandaan komen. *Het lijkt de **VOORZITTER** zinnig dit dan bij de begroting te behandelen, met een collegevoorstel.*
Raadslid **DE GROOT** voegt nog toe dat de onderwijstijd een belangrijke reden is waarom de scholen hebben besloten met schoolzwemmen te willen stoppen. Ze vraagt de **WETHOUDER** met een voorstel te komen, maar beseft dat het in deze tijd lastig is een aanslag op de begroting te doen.
Raadslid **WAERTS** had een kleine toevoeging op het amendement van de PvdA: geld dat bestemd is voor sport voor minima, moet daar wel terecht komen. Hij is eens met Texels Belang dat het vooral om diploma C gaat. Ook hij ziet dat er een financieel plaatje voor de ouders aan zit.

Reacties college

Wethouder **HUISMAN** beseft dat zeker op een eiland kunnen zwemmen heel belangrijk is.
Ze denkt dat meer onderzoek nodig is om te kijken hoe de gemeente dat zou moet faciliteren. Dat het aantal behaalde diploma's daalt moet ze wel erkennen. Gezien de signalen dat er geen gestructureerde manier meer is om kinderen naar zwemles te brengen, nu het schoolzwemmen is afgeschaft, denkt ze dat zoiets 'optuigen' misschien niet de beste manier is. *Ze zegt toe dit*

Toezegging

verder te onderzoeken, en dan met een voorstel voor de begroting terug te komen.
*(Raadslid **Poster** verlaat hierna de vergadering.)*

15B **Initiatiefvoorstel D66: "Texel weer een eigen drinkwatervoorziening"**

Toelichting

Raadslid **VAN DE WETERING** licht het voorstel toe. Gezien de problemen afgelopen zomer met de buizen, die niet snel zijn op te lossen, en veel geld kosten, zodat weer met vrachtwagens drinkwater moest worden aangevoerd, komt het gemis aan de eigen voorziening met zacht water weer naar voren. Ook in het kader van de ambitie zelfvoorzienend te worden, en de tegenwoordig goedkopere manieren om zout water om te zetten in zoet water, vraagt D66 voor te onderzoeken of een dergelijke installatie op het eiland weer mogelijk zou zijn, en daar de benodigde financiële middelen voor te zoeken.

Reacties commissie

Raadslid **ZEGEREN** zegt dat het voorstel goed klinkt, maar vindt dat de raad zich hier niet mee moet bemoeien. Je moet het benutten van de mogelijkheden van in de toekomst steeds goedkoper wordende energiewinning aan de bedrijven overlaten. Texel heeft natuurlijk wel ambities, dus het CDA is wel akkoord met het aanbieden als pilotgemeente.

Reacties college

Wethouder **HERCULES** onderbreekt hen met het heuglijke nieuws dat de waterbedrijven wel degelijk hun verantwoordelijkheid nemen.

Aandachtspunt

De directeur van PWN kwam vandaag met het voorstel mee te denken over en mee te werken aan het komen tot eigen drinkwatervoorziening voor Texel. Dit staat naast de Texelse energie- en waterambitie. De **WETHOUDER** moet nog wel kijken of de termijn uit het initiatiefvoorstel, 2e kwartaal 2014, haalbaar is. *Het zal moeten worden ingepast in de drukke planning van de organisatie.*
De pompstoring van dit moment heeft overigens niets te maken met de pijpleiding.

Vervolg commissie

Raadslid **LELY** geeft aan dat de PvdA dit bericht als prima mogelijkheid ziet om meer technologie en onderzoek naar Texel te krijgen.
Ook raadslid **VLAMING** noemt dit nieuws heuglijk. GroenLinks heeft destijds een nota geschreven toen ze het spijtig vonden dat de technologie en kennis van Texel verdween.
De fractie is blij dat naar de mogelijkheden gekeken gaat worden. Misschien kan de voorziening weer op dezelfde plek opgebouwd worden.
Raadslid **VLAS** meent dat het initiatiefvoorstel hiermee overbodig wordt.
Raadslid **DE GROOT** denkt hetzelfde naar aanleiding van dit goede nieuws.
Raadslid **VAN DE WETERING** ziet het voorstel van D66 als oproep tot onderzoek, met daarin de denkrichting aangegeven. Ze hoopt er op deze manier als raad grip op te houden, ook in relatie tot het project Planet Texel.
Wethouder **HERCULES** laat aan de raad over of zij dit voorstel aanneemt.

16. **Stand van zaken Richting voor Economie**
Geen opmerkingen.

17. **RIB 21: Stand van zaken upgrading haven NIOZ**
Raadslid **SCHUIRINGA** leest dat in 2012 een BV is opgericht in samenwerking met NIOZ. Hij hoort graag wie de andere partners zijn, en of er een soort erfpachtkettingbeding in de overeenkomst zit. *Het college zegt schriftelijk antwoordt toe.*

Toezegging

18. **RIB 22: Regionale samenwerking "Wonen"**
Geen opmerkingen.

19. **RIB 23: Bestemmingsplan kernen**
Geen opmerkingen.

20. **RIB 24: Wind op zee binnen de 12-mijlszone**
Geen opmerkingen.
(Raadslid De Groot verlaat hierna de vergadering).

21. **RIB 25: Jaarverslag HVC 2012**
Geen opmerkingen.

22. **RIB 26: Toeristische meerwaarde Texelvignet**
Geen opmerkingen.

23. **RIB 27: Situatie drinkwater Texel**
Geen opmerkingen.

24. **RIB 28: Isola Bella**
Geen opmerkingen.

25. **RIB 29: Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel"**
Geen opmerkingen.

26. **RIB 30: Stand van zaken renovatie renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties**
Geen opmerkingen.

27. **RIB 31: Klantenonderzoek en Prestatiegegevens WMO 2012**
Geen opmerkingen.

28. **RIB 32: Stand van zaken Zaakgericht Werken**
Geen opmerkingen.

29. **RIB 33: Voorschoolse voorzieningen**
Geen opmerkingen.

30. **Nagekomen stukken ter kennisname**
Geen.

31. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**
De RAADSGRIFFIER *maakt een overzicht van hamerstukken, bespreekpunten en planning van de besluitvorming in de komende raadsvergaderingen.*

32. **Rondvraag**

32.1 Raadslid **ZEGEREN** heeft begrepen dat een stichting/vereniging de Razende Bol wil gaan bewaken. De (CDA-fractie van) provincie Noord-Holland is hier niet voor en overweegt deze stichting/vereniging minder geld te geven. Vraag is of het college hiervan op de hoogte is, en hoe het hier mee om gaat. De heer **ZEGEREN** vindt dat deze mensen moeten worden tegengehouden. Texel kan hier zelf wel oppassen.
Burgemeester **GISKES** antwoordt dat momenteel wordt onderzocht wie wat hierin doet.
Aandachtspunt Het beeld dat is ontstaan, dat er van alles mis is op de Razende Bol, is in haar ogen niet terecht. *Dit moet in ieder geval de komende tijd worden verhelderd.*
Raadslid **HOOGERHEIDE** kreeg als antwoord op hun zienswijze over dit onderwerp dat er een nieuw bestemmingsplan Waddengebied komt, waarin dit alles geregeld wordt.

32.2 Wethouder **HUISMAN** reikt de raadsleden een door Margreet Berndsen samengesteld boek uit waarin Ger Praamstra, voormalig hoofd Welzijn bij de gemeente, schrijft over het leven na een herseninfarct. De **WETHOUDER** vindt het goed leesbaar en herkenbaar.

33. **Sluiting**
De **VOORZITTER** dankt ieder voor de inbreng en sluit de vergadering om 23.25 uur.

Vastgesteld in de openbare commissievergadering van 1 oktober 2013

De griffier,

Afkortingen: CdK = commissaris der Koning, CPO = collectief particulier opdrachtgeverschap, PHH = project huisvesting hulpverleningsdiensten, RIB = raadsinformatiebrief, RKC = rekenkamercommissie, RUD = regionale uitvoeringsdienst

Gemeente Texel

.txl

Vergadering van de

Raadscommissie

te houden op 4 september 2013 om 19.30 uur

in het gemeentehuis

Gemeente Texel

.txl

Agenda

Raadscommissie Woensdag **4 september 2013**

Voorzitter

De heer A. Schaatsenberg

Aanvang 19.30 uur

1. **Opening en mededelingen**

2. **Vaststelling agenda**

3. **Beantwoording vragen vorige vergadering**

4. **Vaststelling verslagen raadscommissie 30 mei 2013 en 27 juni 2013**

5. **Informatie vanuit het college over samenwerkingen**

Presentatie Evaluatie Sportweek (wethouder Huisman)

Te bespreken onderwerpen

6. **Waddensamenwerking 2014 en verder**
Advies van een delegatie van raadsleden aan de gemeenteraad

Op 20 maart 2013 heeft de raad een amendement aangenomen met als titel ‘Op naar een werkbare Waddensamenwerking’. In de maanden daarna is een delegatie vanuit de gemeenteraad, bestaande uit mevrouw De Groot-Kooi en de heren Poster, Groeskamp, Schaatsenberg en Hoogerheide in gesprek gegaan met raadsleden van de andere Waddeneilanden. Doel: een advies formuleren aan de gemeenteraad van Texel over Waddensamenwerking 2014 en verder.

7. **Besteding meeropbrengsten Texelvignet**

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten.

8. **Mogelijkheden startersleningen**

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken.

9. **Huisvesting samenwerkingsschool Vliekotter Oosterend**

Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen OBS J. Daalder.

10. **Halfjaarrapportage 2013**

Tussentijdse rapportage op basis van programmabegroting 2013.

11. **Beslissing op bezwaarschrift**
Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

12. **Zienswijze vorming noordvleugelprovincie**
Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

13. **Nagekomen bespreekstukken**

14. **Brieven aan de raad**

15. Aankondiging moties en initiatiefvoorstellen

a. **--**

Ter kennisname

16. **Stand van zaken Richting voor Economie**
In mei 2011 is de beleidsvisie Richting van Economie door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van de diverse actiepunten zijn over de economische sectoren en gemeente verdeeld. In dit advies wordt de stand van zaken schematisch weergegeven.

17. **Raadsinformatiebrief 21 Stand van Zaken upgrading haven Nioz**
De upgrading betreft de verbetering van de zeekade van ongeveer 170 meter lang en 30 meter breed met bijbehorende faciliteiten waar schepen hun activiteiten kunnen afwikkelen.

18. **Raadsinformatbiebrief 22 Regionale samenwerking “Wonen”**
Met de regiogemeenten wordt gewerkt aan een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland.

19. **Raadsinformatiebrief 23 Bestemmingsplan kernen**
Informatie over het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend.

20. **Raadsinformatiebrief 24 Wind op zee binnen de 12-mijlszone**
Resultaten Quick-scan van het ministerie van EZ en uitnodiging deelname in vervolgtraject.

21. **Raadsinformatiebrief 25 Jaarverslag HVC**
Nadere informatie over de Aandeelhouders Vergadering van de HVC waarin onder andere het jaarverslag 2012 is vastgesteld.

22. **Raadsinformatiebrief 26 Toeristische meerwaarde Texelvignet**
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aanpak voor het bepalen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet.

23. **Raadsinformatiebrief 27 Situatie drinkwater Texel**

Via deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de situatie rondom de drinkwatervoorziening op Texel en de rol van de gemeente hierin.

24. **Raadsinformatiebrief 28 Isola Bella**

Informatie over de stand van zaken in de kwestie Isola Bella.

25. **Raadsinformatiebrief 29 Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel"**

26. **Raadsinformatiebrief 30 Stand van zaken renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties**

27. **Raadsinformatiebrief 31 Klantonderzoek en Prestatiegegevens Wmo 2012**

Deze raadsinformatiebrief informeert u over de klanttevredenheid en de prestaties van de Wmo in 2012.

28. **Raadsinformatiebrief 32 Stand van Zaken Zaakgericht Werken**

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het project Zaakgericht Werken. Dit project zorgt er voor dat de gemeentelijke dienstverlening verder verbetert.

29. **Raadsinformatiebrief 33 Voorschoolse voorzieningen**

Het college informeert u over de stand van zaken betreffende de voorschoolse voorzieningen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel voorschoolse voorzieningen in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (2010).

30. **Nagekomen stukken ter kennisname**

31. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**

32. **Rondvraag**

33. **Sluiting**

Gemeente Texel

.txl

Agenda

Raadscommissie Woensdag **4 september 2013**

Voorzitter

De heer A. Schaatsenberg

Aanvang 19.30 uur

1. **Opening en mededelingen**

2. **Vaststelling agenda**

3. **Beantwoording vragen vorige vergadering**

4. **Vaststelling verslagen raadscommissie**
4a **van 30 mei 2013**
4b **van 27 juni 2013 (Kadernota)**
4c **Aanbieding rapport 'handhaving' door de Rekenkamercommissie**

5. **Informatie vanuit het college over samenwerkingen**

5a **Presentatie Evaluatie Sportweek (wethouder Huisman)**

5b **Inspraak 'Organisatie Texelse Kermis' door de heer Timmerman**

Te bespreken onderwerpen

6. **Waddensamenwerking 2014 en verder**
Advies van een delegatie van raadsleden aan de gemeenteraad

Op 20 maart 2013 heeft de raad een amendement aangenomen met als titel 'Op naar een werkbare Waddensamenwerking'. In de maanden daarna is een delegatie vanuit de gemeenteraad, bestaande uit mevrouw De Groot-Kooi en de heren Poster, Groeskamp, Schaatsenberg en Hoogerheide in gesprek gegaan met raadsleden van de andere Waddeneilanden. Doel: een advies formuleren aan de gemeenteraad van Texel over Waddensamenwerking 2014 en verder.

7. **Besteding meeropbrengsten Texelvignet**

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten.

8. **Mogelijkheden startersleningen**

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken.

9. **Huisvesting samenwerkingsschool Vliekotter Oosterend**

Inspreker: Mevrouw M. Boogaard
Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen OBS J. Daalder.

10. **Halfjaarrapportage 2013**

Tussentijdse rapportage op basis van programmabegroting 2013.

11. **Beslissing op bezwaarschrift**

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

12. **Zienswijze vorming noordvleugelprovincie**

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

13. **Nagekomen bespreekstukken**

14. **Brieven aan de raad**

15. Aankondiging moties en initiatiefvoorstellen

a. **Initiatiefvoorstel Texel 2010 Het zwem A-B-C of verdrinken**

Net als veel andere gemeenten heeft ook de gemeente Texel onder bezuinigingsdruk gekozen voor het schrappen van het schoolzwemmen. Inmiddels is duidelijk dat het aantal verdrinkingen in 2013 fors is toegenomen; afschaffen van het schoolzwemmen wordt daarbij als één van de oorzaken aangewezen.

b. **Initiatiefvoorstel D66 'Texel weer een eigen drinkwatervoorziening'**

De afgelopen maanden is Texel geconfronteerd met het feit dat wij afhankelijk zijn van twee (verouderde) drinkwatertransportleidingen voor onze waterbehoefte. Texel heeft daarnaast nog steeds tot doel om in 2020 duurzaam zelfvoorzienend te zijn. Een eigen drinkwatervoorziening zou expliciet onderdeel moeten uitmaken van onze zelfvoorzienendheid-ambities, zo vindt D66. Een paar decennia geleden bezat Texel een eigen drinkwaterinstallatie, nu niet meer. Aruba –als voorbeeld- zuivert geheel zelf het zeewater dat haar omringt tot (heerlijk en zacht) drinkwater. Is dat niet ook mogelijk op Texel? En past dat niet naadloos in de ambities die we hebben neergelegd?

Ter kennisname

16. **Stand van zaken Richting voor Economie**

In mei 2011 is de beleidsvisie Richting van Economie door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van de diverse actiepunten zijn over de economische sectoren en gemeente verdeeld. In dit advies wordt de stand van zaken schematisch weergegeven.

17. **Raadsinformatiebrief 21 Stand van Zaken upgrading haven Nioz**

De upgrading betreft de verbetering van de zeekade van ongeveer 170 meter lang en 30 meter breed met bijbehorende faciliteiten waar schepen hun activiteiten kunnen afwikkelen.

18. **Raadsinformatiebrief 22 Regionale samenwerking "Wonen"**

Met de regiogemeenten wordt gewerkt aan een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland.

19. **Raadsinformatiebrief 23 Bestemmingsplan kernen**
Informatie over het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend.

20. **Raadsinformatiebrief 24 Wind op zee binnen de 12-mijlszone**
Resultaten Quick-scan van het ministerie van EZ en uitnodiging deelname in vervolgtraject.

21. **Raadsinformatiebrief 25 Jaarverslag HVC**
Nadere informatie over de Aandeelhouders Vergadering van de HVC waarin onder andere het jaarverslag 2012 is vastgesteld.

22. **Raadsinformatiebrief 26 Toeristische meerwaarde Texelvignet**
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aanpak voor het bepalen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet.

23. **Raadsinformatiebrief 27 Situatie drinkwater Texel**
Via deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de situatie rondom de drinkwatervoorziening op Texel en de rol van de gemeente hierin.

24. **Raadsinformatiebrief 28 Isola Bella**
Informatie over de stand van zaken in de kwestie Isola Bella.

25. **Raadsinformatiebrief 29 Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie "Passend thuisnabij onderwijs op Texel"**

26. **Raadsinformatiebrief 30 Stand van zaken renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties**

27. **Raadsinformatiebrief 31 Klantonderzoek en Prestatiegegevens Wmo 2012**
Deze raadsinformatiebrief informeert u over de klanttevredenheid en de prestaties van de Wmo in 2012.

28. **Raadsinformatiebrief 32 Stand van Zaken Zaakgericht Werken**
Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het project Zaakgericht Werken. Dit project zorgt er voor dat de gemeentelijke dienstverlening verder verbetert.

29. **Raadsinformatiebrief 33 Voorschoolse voorzieningen**
Het college informeert u over de stand van zaken betreffende de voorschoolse voorzieningen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel voorschoolse voorzieningen in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (2010).

30. **Nagekomen stukken ter kennisname**

31. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**

32. **Rondvraag**

33. **Sluiting**

Gemeente Texel

.txl

Verslag

Raadscommissie donderdag **30 mei 2013**

Bestemmingsplan Buitengebied

Aanwezig

Voorzitter	Mevrouw A.A.W. van de Wetering
Raadsleden	De heer A. Schaatsenberg, de heer N. Lelij (PvdA), de heer G. Poster, mevrouw J.M. Hin-Hin (TX2010), mevrouw M. de Groot-Kooi, de heer J.J. Schuiringa (VVD), de heer K.J. Veenbaas, de heer B. Zegeren (CDA), de heer J. Groeskamp, de heer A. van Gils (TB), de heer C. Hoogerheide, (D66), de heer J. Vlaming (GL),
Raadsvolgers	de heer A. van Gils (TB), de heer F. Kingma (Texel2010)
Raadsgriffier	Mevrouw M. de Porto
Verslag	Mevrouw H.D.M. Zandee-van Heerwaarden
College	Burgemeester mevrouw F.C. Giskes, wethouders de heren E. Hercules, E.P. Kooiman en F.R. Visman
Ambtelijk	Mevrouw E.H.D. Lindenbergh, de heer A. Vlas, mevrouw E. Sickmann, mevrouw M. Verboort, de heer C. Witte
Insprekers	De heer R. de Graaf, mevrouw M. Veeger, de heer P. Prins en mevrouw A. Hottentot, de heer H. de Graaf, de heer N. Kikkert

Afwezig met kennisgeving

Raadsleden mevrouw M.H. Hilstra, de heer W. Vlas, de heer N. Waerts, wethouder mevrouw H. Huisman-Peelen,

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER** opent deze extra vergadering over bestemmingsplan Buitengebied om 19.00 uur en doet een voorstelrondje en heet allen welkom.

2. Vaststelling agenda

De actuele versie van de agenda wordt vastgesteld.

3. Vaststelling verslagen raadscommissies 6, 7 en 8 mei 2013

Raadslid **HIN** vraagt aandacht voor de e-mail van mevrouw Drijver met het verzoek het verslag van 7 mei 2013 over de inspraak van haarzelf (zienswijze 143, betreft **Rozendijk 31**-37) en van de heer Den Boer (zienswijze 208, betreft **Rozendijk 33-37**) en de 3e aanvulling op de nota van beantwoording te corrigeren en aan te vullen.
Met excuses aan beide insprekers worden de opmerkingen als volgt verwerkt in het verslag van 7 mei 2013:

- Op blz.3 komt de inspraak van de heer Den Boer (van Aldubo) bij zijn zienswijze nummer 208, in plaats van bij nummer 143;
- Op blz.4 wordt de tekst van de inspraak van mevrouw Drijver bij zienswijze 143: “Het voorstel van familie Drijver is om de bestemmingsvlakken van Rozendijk 31 en 33-37 in een rechte lijn te laten lopen van hun bestemmingsvlak Rozendijk 39 via dat van Rozendijk 31 naar dat van Rozendijk 29, en niet te laten uitstulpen in agrarisch bestemd weidegebied. Ze verwijst naar de tekening in de bijlage. In een naschrift heeft de familie een verzoek gedaan voor verplaatsing van hun eigen bouwvlak (zie dezelfde tekening).”

En in de 3e Aanvulling van de Nota van Beantwoording wordt de volgende verduidelijking verwerkt:

- Bij punt 8 betreft het niet zienswijze 143, maar 208. Op de bijbehorende kaartbijlagen 2 en 3 is duidelijk te zien dat het bestemmingsvlak 33-37 onnatuurlijk uitstulpt in kwetsbaar weidegebied. Zoals toegelicht in zienswijze 143 is dat onnodig en ongewenst. Als eerder genoemde rechte lijn (van de voormalige sloot) wordt aangehouden, wordt de natuurlijke grens met het achterliggende agrarisch bestemde terrein hersteld.

Mevrouw **LINDENBERGH** merkt bij blz.5 van 6 mei 2013 op dat waar de heer Rikkenberg het woord voert moet staan dat deze procedures al gevoerd zijn. Het lijkt nu alsof dit een nieuwe aanvraag is. *Aanpassingen:*

- de zin "De vorige eigenaar…." vervalt.
- toevoeging: "Beide procedures zijn in het verleden al gevoerd."

In het verslag 8 mei 2013, laatste pagina onder het punt Sluiting "ze" *vervangen door* "hij".

De 3 verslagen worden na verwerking van deze correcties vastgesteld.

3a. Insprekers

Mevrouw **VEEGER** spreekt aanvullend in over zienswijzen 201 en 234. Betreffende **Nesweg 29 tot en met 31** en de 4 kernpunten uit de reactie van het college hierop geeft ze aan dat op basis van nader onderzoek nieuwe relevante informatie is gevonden. Uit de verklaring van notaris Dogger volgt echtheid van de documenten, en duidelijkheid over het begrip 'appartementen'. Volgens mevrouw VEEGER staat dus vast dat er zomerwoningen zijn geweest. Er is ook sprake van bouwvergunning, dus niet van illegaliteit, maar van een fout in de gemeentelijke informatie. Ook is destijds door de buurman bezwaar gemaakt tegen de art.19-procedure. Kortom, de 2 zomerwoningen zijn altijd **met** vergunning gebruikt.
Mevrouw VEEGER verzoekt daarom nogmaals deze bewijsstukken mee te nemen in de overwegingen bij de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan.
Met betrekking tot de stolp op perceel **Nesweg 27**, valt uit het archief de historie op te maken. In 1957 was de bestemming 'agrarisch(c); in 1978 is er recreatiebestemming op gekomen; met wijziging naar woonbestemming is men uiteindelijk akkoord gegaan.
De recreatieappartementen zijn echter nooit teruggebouwd, alleen 3 dakkapellen. Naar de mening van cliënten kan het pand dus als VAB (vrijkomende agrarische bebouwing) worden beschouwd. Indien de raad niet kan instemmen met het primaire verzoek, dan vraagt mevrouw VEEGER subsidiair voor haar cliënten alsnog de bestemming VAB.
Algemeen betreurt ze dat de raad onvoldoende onderzoek in de eigen stukken heeft gedaan.

Vraag TB Toezegging

Raadslid **GROESKAMP** verzoekt het college deze nieuwe informatie na te gaan en met een nieuw voorstel naar de raad te komen. Wethouder **KOOIMAN** *zegt dit toe*.

234

Over zienswijze 234, betreffende **Witteweg 15** van de heer **MONSMA** deelt mevrouw **VEEGER** mee dat deze week bouwvergunning voor een restaurant is verleend, en horecavergunning. De heer MONSMA is volgens inspreker bereid hiervan af te zien, mits zijn primaire verzoek, het uitplaatsen van de inpandige ro's in de vorm van zomerwoningen alsnog wordt toegestaan en in het bestemmingsplan mogelijk gemaakt. Het is zijn bedoeling de dan vrijkomende ruimte te gebruiken voor uitbreiding van de woning, met beroep aan huis.

85 en 363

De heer **PRINS** en mevrouw **HOTTENTOT** van **Isola Bella** aan de **Rozendijk** zijn blij te kunnen melden dat 3 fracties alle dossiers hebben opgevraagd en ook dat vandaag de rechtbank heeft vastgesteld dat er geen overtreding was. De dwangsom die hen boven het hoofd hing is daarmee van de baan. De rechtbank heeft het beroep op het gelijkheidsbeginsel gegrond verklaard. Er moet nu een nieuwe beslissing genomen worden.

Insprekers leggen daarom aan de raad het verzoek voor, gelet op het gelijkheidsbeginsel, het bestemmingsplan Buitengebied met een amendement aan te passen zoals ook bij bestemmingsplan De Koog gebeurt voor logies&ontbijt. Primair zouden ze dan uit willen gaan van 14 toeristische bedden, of subsidiair splitsing in 2 eenheden met elk 6 slaapplaatsen.

Vragen Raadslid **POSTER** vraagt of ze zich richten op de 14 of op de 2x6 bedden.

Texel2010 Mevrouw **HOTTENTOT** kiest dan liever voor de 14 bedden. De heer **POSTER** vraagt ook of het klopt dat familie Prins/Hottentot een schrijven heeft gekregen met toestemming voor 14 bedden. Mevrouw **HOTTENTOT** verklaart dat ze een vergunning hebben gekregen, waar 14 bedden ingetekend stonden.

Vraag GL Raadsleden **GROESKAMP** en **VLAMING** feliciteren het paar. De heer **VLAMING** hoopt vóór de raad van 12 juni 2013 te horen wat de consequenties van dit bericht zijn. Wethouder

Toezegging **KOOIMAN** zegt dat het college zich daar *nog op moet beraden*.

Raadslid **POSTER** dringt bij het college aan dit nu snel voor de mensen op te lossen, want hij vindt het al veel te lang duren.
Raadslid **LELY** vindt niet juist dat de heer **POSTER** alleen dit ene geval wil oplossen. Pas als het uit toepassing van het gelijkheidsbeginsel volgt mag je het hier ook toestaan.

Vraag VVD Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt of inspreker zou kunnen leven met de splitsing in 2 woningen met elk 6 slaapplaatsen voor logies&ontbijt, waarvan in het begin sprake was. De heer **PRINS** antwoordt dat ze hier in 1e instantie wel mee uit de voeten kunnen. Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt het college deze uitspraak mee te nemen.

74 De heer **R. DE GRAAF** van **camping Woutershok** spreekt vandaag alsnog in naar aanleiding van zijn in februari 2013 ingediende zienswijze. Hij verzocht daarin om een bouwblok voor een bedrijfswoning. In de beantwoording van het college stond dat die mogelijkheid er was. De heer DE GRAAF was ook blij met de zin “E wordt een passend bouwblok opgenomen, zie tekening.”. Inspreken leek niet nodig te zijn. Echter 2 weken geleden zag hij toevallig de plankaart, waarin het bouwblok niet op het destijds met een situatieschets aangevraagde perceel bleek te zijn ingetekend. Nu bleek dat het college met “zie tekening” niet deze situatieschets, maar de gewijzigde plankaart bedoelde. Door de ontstane verwarring heeft de heer DE GRAAF niet tijdig kunnen inspreken. Hij verzoekt daarom nu nogmaals naar de door hem ingediende situatieschets te kijken, want zijn voorkeur gaat nog steeds uit naar de daarin getekende locatie. Als argumenten daarvoor noemt hij:

a. Je hoeft er geen kampeerplaatsen voor in te leveren.
b. Je hoeft er geen voorzieningen voor te verplaatsen.
c. De woning is later beter verkoopbaar, omdat er geen tenten in de voortuin staan.

Vraag TB Raadslid **GROESKAMP** hoort graag van het college wat is er mis met de tekening van de heer DE GRAAF en wat de reden is waarom het college voor het bouwblok een andere plek aangeeft.
Wethouder **KOOIMAN** zegt dat is gekozen voor clustering van bebouwing. De gevraagde locatie ligt daar niet bij.

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** constateert dat de heer **DE GRAAF** op een ongewenste locatie had moeten bouwen, als hij niet toevallig de plankaart had geraadpleegd. Het raadslid vraagt het college het verzoek van de heer De Graaf te honoreren. Wethouder **KOOIMAN** merkt op dat de raad een amendement of motie kan indienen.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat de heer **DE GRAAF** gelijk heeft. Inspreker had er van uit mogen gaan dat met ‘zie tekening’ de ingediende schets was bedoeld, temeer omdat het antwoord over het bouwvlak positief was.
Raadslid **VLAMING** hoopt dat het college open staat voor een gesprek om tot oplossing te komen. Wethouder **KOOIMAN** zegt dat er al gesprekken zijn geweest.

Hij wil nog wel een keer praten, maar houdt graag vast aan het beleid, dat door het hele bestemmingsplan wordt toegepast, om bebouwing zoveel mogelijk te clusteren. De gevraagde locatie ligt volgens hem nogal ver weg van de andere bebouwing.
Raadslid **SCHUIRINGA** oppert dat links op de verbeelding misschien ook clustering mogelijk is. Daar ligt een groensingel van wel 200 meter en de schuur van SBB.
De heer **DE GRAAF** zegt dat in het verleden wel een gesprek is geweest, maar dan over dezelfde locatie als in hun zienswijze. Deze verandering in de plankaart kwam voor hem 'als donderslag bij heldere hemel'. Voor de bedrijfswoning is juist bewust voor de getekende locatie gekozen.

Raadslid **LELY** zegt wel gevoelig te zijn voor de argumenten van de heer **DE GRAAF** over de opstelling op het terrein en de bedrijfsvoering. Hij wil dit nog graag met de steunfractie
Toezegging bespreken. Wethouder **KOOIMAN** *neemt deze inspraakreactie mee terug voor collegeberaad.*

276 De heer **H. DE GRAAF** spreekt in naar aanleiding van zijn eigen zienswijze 276 en de zienswijze 309 van de heer **GROOTHUIS** (nr.348B) over **Park 't Hoogelandt**. Voor de aanleg van een fietspad is grond aan de gemeente verkocht, en is de bestemming van het betreffende agrarische perceel omgezet in recreatief, zodat eigenaar De Krim daar zomerwoningen kan bouwen. Familie **DE GRAAF** woont naast dat perceel in een idyllisch boerderijtje.
Inspreker heeft in zijn zienswijze en toelichting op 7 mei 2013 al duidelijk gemaakt dat sprake is van grote schade en waardedaling van zijn pand. Er is toen voorgesteld een deel van het perceel agrarisch te laten. De Krim houdt echter vast aan recreatieve bestemming voor het gehele terrein omdat dat in 2009 is beloofd. De correspondentie hierover is inmiddels 'boven water'. Erkend moet worden dat destijds een harde toezegging aan De Krim is gedaan. De zienswijze van de heer **DE GRAAF** zou dan ongegrond verklaard moeten worden.
Uiteindelijk is na hard onderhandelen met De Krim overeengekomen dat zij zorgen voor een 100 meter lange muur of schutting tussen het bungalowterrein en het perceel van de heer **DE GRAAF**, met groenbeplanting aan de kant van de bungalows. De positie van enkele bungalows wordt met het oog op de privacy zodanig aangepast, dat de blinde kant van de daken naar de tuin van familie **DE GRAAF** wordt gericht. Tevens accepteert de heer **DE GRAAF**, zij het met een dubbel gevoel, de door De Krim geboden schadevergoeding. *Hij trekt zijn zienswijze hierna in.*

Raadslid **HOOGERHEIDE** geeft de heer **DE GRAAF** een groot compliment omdat hij er met de directeur van De Krim uit is gekomen.
Raadsvolger **KINGMA** herinnert eraan dat de heer **DE GRAAF** de raad op 7 mei 2013 veel sterkte en visie toewenste. Hij vindt het jammer dat inspreker niet volgehouden heeft.
Het college kan namelijk dergelijke beloftes niet doen zonder instemming van de voltallige raad, aldus de heer **KINGMA**. Het overhevelen van slaapplaatsen van een andere locatie met dezelfde eigenaar is volgens hem ook niet de bedoeling. Afspraak was juist dat niet gebruikte slaapplaatsen terug gaan naar de gemeente. De heer **DE GRAAF** beaamt dit, maar heeft na afweging van een en ander toch deze keus gemaakt. Hij vindt het wel zaak hier lering uit te trekken voor soortgelijke gevallen.
Raadslid **GROESKAMP** wijst de heer **KINGMA** op de kadernota 'Mooi Texel'. Daarin is inderdaad vastgelegd dat slaapplaatsen niet verhandeld kunnen worden en alleen via de raad beschikbaar kunnen worden gesteld. Dit geval speelt echter al vanaf 2009.
De heer **KINGMA** vindt dat het hier over een hoger belang gaat, wat de raad moet toetsen. De raad was van deze toezegging niet op de hoogte. Agrarische grond kun je niet onbekommerd omzetten, buiten de raad om, vindt hij. Raadslid **GROESKAMP** is dat wel met
Aandachtspunt hem eens, maar herhaalt dat dit al in de vorige periode speelde. *Hij neemt aan dat het wellicht nog een keer in de raad komt.*

Raadslid **LELY** vindt dat de heer **DE GRAAF** z'n eigen belangen prima heeft verdedigd. Met de heer **GROESKAMP** is hij eens dat de raad hier te zijner tijd eens over moet praten.

Vraag VVD Raadslid **SCHUIRINGA** hoort graag wanneer deze bestemmingswijziging in de raad komt.
Toezegging Volgens wethouder **KOOIMAN** *staat dit op de planning voor 12 juni 2013*.

368 De heer **N. KIKKERT** licht toe dat zijn zienswijze 368, door advocaat de heer **M. FRANTZEN** geschreven, de zienswijze van de buurman van **Oude Dijkje 38** weerlegt. Inspreker was hierover in het gelijk gesteld, maar kreeg tot zijn verbazing, een paar uur voor de inspraak op 7 mei 2013, via de heer **FRANTZEN** een aanvulling met een volledig ander verhaal onder ogen. Dat verhaal bleek op 2 mei 2013 al bekend te zijn gemaakt. De heer **KIKKERT** dacht zijn recht te kunnen halen, maar voelt zich nu 'pootje gelicht' en spreekt daarom alsnog in. Hij heeft niet zozeer moeite met de 20 slaapplaatsen, maar met de plek van het groepsverblijf heel dicht bij zijn erf. Deze locatie is nadelig voor zijn bedrijf, gezin en gasten. Bij de vergunningverlening aan de buurman is nooit een goede belangenafweging gemaakt.
De heer **KIKKERT** beroept zich hierbij op het zorgvuldigheidsbeginsel. De door de buurman ingediende tekening suggereert een groene omgeving, maar dat is misleidend, want de bungalows van inspreker zijn niet ingetekend. Hij verzoekt dan ook het bouwvlak voor het groepsverblijf van de buurman zodanig te verplaatsen, dat er voldoende afstand tot zijn woning en zomerwoningen ontstaat.

Vraag D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** heeft schriftelijke vragen gesteld of verschuiving mogelijk is. Je zou dan beide buren tegemoet kunnen komen. Vanmiddag is antwoord ontvangen.
Mevrouw **LINDENBERGH** licht toe dat verschuiven van het bouwblok richting fietspad het probleem niet echt oplost, omdat dan de bestaande bebouwing buiten het bouwblok valt. Uitbreiding van het bouwblok dwingt de buurman niet om aan de andere kant te gaan bouwen.
Raadslid **GROESKAMP** ziet dat de bungalows en het meest linkse gebouwtje nu ook op de tekening staan. Het nieuwe groepsverblijf zou inderdaad op slechts 20 meter van de bungalow van inspreker komen. De heer **GROESKAMP** zou realisatie op deze plek niemand toewensen.
Vraag TB Zijn vraag is waar de heer **KIKKERT** het liefst het huis en groepsverblijf van de buurman zou zien. De heer **KIKKERT** wijst aan dat de woning tussen de gebouwen zou kunnen komen, en het nieuwe groepsverblijf meer naar rechts. Raadslid **GROESKAMP** zou dan net als de heer **HOOGERHEIDE** willen kijken of gesprek mogelijk is.

Reactie college Wethouder **KOOIMAN** merkt op dat deze kwestie al jaren loopt. Betrokkene kan in principe in het aangegeven bouwblok zijn nieuwbouw realiseren. De **WETHOUDER** is wat terughoudend om zich hierin te mengen. De heer **KIKKERT** weet niet in hoeverre de gemeente bevoegdheid heeft om hierin te sturen. Hij wijst erop dat het hier ook om kwaliteit van het landschap gaat. De schuur staat toevallig op de perceelgrens, maar daarom hoef je hier nog niet terug te bouwen, lijkt hem. De wethouder *belooft hier nog een keer naar te kijken*.

Het lijkt raadslid **SCHUIRINGA** goed in ieder geval nog een keer een goed gesprek aan te gaan. Hij weet niet of het mogelijk is, maar stelt voor het bouwblok op dezelfde wijze door te trekken, als dat van inspreker. Ook raadslid **GROESKAMP** lijkt het goed dat de wethouder nog een keer heel enthousiast gaat praten. Gemeente werd eerst in de procedure in het ongelijk gesteld, maar later is de gemeente 180 graden gedraaid. Een extra stuk klantvriendelijkheid bieden is volgens de heer **GROESKAMP** wel het minste wat het college kan doen.
Raadslid **ZEGEREN** adviseert de belanghebbende aan de andere kant wel bij de gesprekken te betrekken.
Toezegging Wethouder **KOOIMAN** belooft *met beide partijen in gesprek te gaan*. Hij benadrukt wel dat ze dit al een paar jaar doen, en er al veel energie in hebben gestoken. Hij zal zich daarom nu nog extra inspannen om te proberen tot een goede oplossing te komen.

Raadslid **POSTER** denkt dat de situatie wel wat uitleg vergt, want gesprekken hebben tot nu toe weinig opgeleverd. Hij vindt dat het nu in de vorm van 'mediation' zou moeten.
De heer **KIKKERT** is het hier volledig mee eens.

Te bespreken onderwerpen

4. Bestemmingsplan Buitengebied: de regels en de toelichting

4a./4b. De Regels en de Toelichting

Het is raadslid **GROESKAMP** opgevallen dat de vele aanvullingen en ambtshalve wijzigingen de Regels praktisch onleesbaar maken. Hij hoopt wel dat alle **tekstuele foutjes** eruit gehaald worden. Bijvoorbeeld: onder 3.4.4.a, klopt die a niet, dus wat er verder staat klopt ook niet. Bij E.6 juist wel weer 'beletteren', net als de nummers 7 tot en met 10. Ook de tekst onder 3.3.b is onduidelijk, en in de ambtelijke wijzigingen 16 moet staan 32.2.7 in plaats van 32.7.7. Vraag van de heer **GROESKAMP** is dus het hele stuk nog een keer goed na te kijken.

Vraag TB

Raadslid **SCHUIRINGA** heeft veel moeite met de toepassing van de **stolpenregeling**. Hij vraagt of die alleen geldt voor agrarische, bestaande stolpen, of algemeen voor allerlei (woon-)stolpen. De regeling is ooit bedacht om extra inkomen te genereren voor behoud van de stolp. De heer **SCHUIRINGA** vindt dat nu niet terug in de tekst. Hij begrijpt dat het met nieuwbouwstolpen anders ligt.

Vraag VVD

Het raadslid leest dat een **paardrijbak** nu via een specifieke vorm aangevraagd moet worden, met omgevingsvergunning en waarschijnlijk met beeldkwaliteitsplan; ook bij een **mestzak** moet dat nu. De heer **SCHUIRINGA** mist in dat verband een binnenplanse **afwijkingsmogelijkheid** via een verzoek aan de raad. Er wordt nu steeds meteen naar de buitenplanse procedure verwezen. Ook het advies om per onderdeel een hardheidsclausule op te nemen, zoals ook bij bespreking van bestemmingsplan De Koog naar voren kwam, ziet het raadslid hier graag terug.

Vraag VVD

Reacties

Mevrouw **LINDENBERGH** legt uit dat er voor **stolpen** meerdere regelingen zijn, ook nu al.
De regeling van de 4 appartementen bestaat al sinds de vaststelling van het Natuur- en Landschapsbeleidsplan uit ongeveer 2004. Die is nu opgenomen in het nieuwe bestemmingsplan. Eerst was dit alleen voor monumentale stolpen op functionerende agrarische bedrijven, maar later ook voor sloop-/nieuwbouw zodat de stolp in de toekomst op de monumentenlijst kan komen. Tevens is 'beeldbepalende' eraan toegevoegd. Verder komt de vigerende regeling voor splitsing in 2 woonbestemmingen weer terug in het nieuwe bestemmingsplan. En er is een regeling om stolpschuren in een agrarisch bouwvlak te mogen omzetten naar een woonbestemming. Die komt **ook** terug in het nieuwe bestemmingsplan.

Vervolg vragen Texel2010, VVD, D66

Raadslid **HIN** vraagt hoe het dan zit met de stolpschuren, tussen stolp en boet in, die in een woning omgezet mogen worden. Mevrouw **LINDENBERG** licht toe dat die aangevraagd kan worden. Daar gelden uiteraard wel voorwaarden bij, zoals ook al in het vigerende plan is. Raadslid **SCHUIRINGA** vreest dat er toch een tussenvorm is, van bestaande stolpboerderijen die geen monumentale status hebben, maar die we wel graag als karakteristiek gebouw in stand willen houden, maar nu 'tussen wal en schip valt'. Hij vraagt de medecommissieleden of je daar geen mogelijkheid voor moet creëren. Raadslid **HOOGERHEIDE** denkt dat het goed is dat de Monumentencommissie een inventarisatie maakt, en de mogelijkheden aangeeft, dan kan de raad het toetsen. Hij hoort graag wanneer die nota kan komen. Wethouder **KOOIMAN** wijst erop dat die inventarisatie al is gemaakt. De heer **SCHUIRINGA** raadt hij aan een amendement in te dienen om die categorie uit te breiden.

Reacties college

De **WETHOUDER** hoort dan graag een voorbeeld. Raadslid **SCHUIRINGA** noemt de schuur van de heer **W. BAKKER** aan **Hoornderweg 36**, het is geen monument, maar we willen het wel allemaal behouden.
Raadslid **GROESKAMP** verduidelijkt dat daar nu wel 1 appartement in de stolp vergund is. Verder is er 1 appartement in de schuur en 1 buiten. Daarnaast wil men 1 appartement in de schuur, waar het college het niet mee eens is. Voor dat andere appartement kan de heer **BAKKER** vergunning aanvragen volgens de heer **GROESKAMP**.
Wethouder **KOOIMAN** verklaart dat de heer **BAKKER** nooit een bouwvergunning heeft aangevraagd. Dat is dus ook niets getoetst en vergund. Betrokkene heeft gebruik gemaakt van het overgangsrecht. Het college gaat inderdaad niet helemaal mee met zijn wens.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vraagt nadere toelichting over het aantal recreatieve eenheden.
Wethouder **KOOIMAN** antwoordt dat er 2 in de stolp zijn en 1 losstaand op het erf; de 4e opstal in de schuur is niet toegekend. Raadslid **HIN** merkt op dat de ene losstaande recreatieve opstal ernaast gewoon zelfstandig is en dus niet meetelt. Raadslid **SCHUIRINGA** verdedigt dat de heer **BAKKER** met monumentale status op zijn stolp nog 2 inpandige appartementen zou kunnen aanvragen. Volgens het antwoord van de **WETHOUDER** kan dat dan straks via een omgevingsvergunning als hij de monumentale status heeft.

Over alle **binnenplanse afwijkingen** en wijzigingen voor **paardrijbakken, mestzakken** en dergelijke geeft mevrouw **LINDENBERGH** aan dat ze per geval genoemd zijn. Ze merkt daarbij op dat het bestemmingsplan een hardheidsclausule niet als wettelijke vorm kent, maar straks wel bij de nieuwe omgevingswet.

Reacties Texel2010

Raadslid **HIN** kan er niet bij dat er geen **veestallen** meer bij gebouwd zouden kunnen worden; ze hoopt dat de boeren 'door de gong gered zijn'. In Brabant mag je namelijk **wel** veestallen bouwen, terwijl daar 50% van de mestproductie is, en hier zou het niet mogen, terwijl Texel tonnen mest invoert.
Over **windturbines**, waar Texel2010 tegen is, merkt mevrouw **HIN** op dat het 'van de zotte' is dat een erkende bank het bedrijfsplan zou moeten goedkeuren. Het gaat hier namelijk over planologie en niet over financiën. Bovendien zijn er andere manieren om aan geld te komen, dan via een bank. De fractie van Texel2010 overwegen hierover een amendement in te dienen.

Amendement

Met het toestaan van **extensieve dagrecreatie op boerenerf en -land** heeft Texel2010 moeite, want zodra je een dubbele bestemming toekent weet je niet meer waar het eind is. Wat je agrarisch wilt houden moet niet zomaar recreatief bestemd kunnen worden.
Ook met de procedure voor **paardenbakken** heeft Texel2010 grote moeite, aldus mevrouw **HIN**.
Raadslid **SCHUIRINGA** wijst erop dat in de toelichting staat dat de raad de 'windmolentjes' op Texel heeft afgewezen en de provincie ook. Hij begrijpt dat het weer op de agenda komt, maar stelt alvast dat de VVD-fractie erbij blijft niet '1000 windmolentjes' op even zovele kaveltjes te willen toestaan.

Correctie

Raadslid **GROESKAMP** geeft aan dat ook hier een veelvoud van tekstuele correcties op zijn plaats is (onder andere blz.50, 4.4, Hoornder Nieland moet zijn … Nieuwland).

4c. Toetsingsadvies MER (milieueffectrapportage)

Raadslid **VLAMING** is blij met de MER-regels en toetsing. Wel is hij verbaasd hoeveel vraagtekens er overblijven. Kijkend naar wat Texel voor 2020 aan eigen energievoorziening zou willen doen, hier nog maar 1% zelf duurzaam wordt opgewekt, terwijl dat landelijk op 4% zit. Er zou 200 ha aan zonneakkers nodig zijn, 2 extra biovergisters enzovoort of anders voor elke 10 ha zonneakker een 5 megawatt molen. Dat staat nog los van de individuele molentjes om de eigen energievoorziening op 0 te krijgen.
In de MER komt hij niets tegen over de consequenties als we dit zouden gaan uitvoeren.

Vragen GL
Ook vraagt de heer **VLAMING** wat het college gaat doen met alle opmerkingen in het MER-toetsingsadvies.

Reactie
Mevrouw **LINDENBERGH** geeft aan dat de punten uit het MER-advies met de toetsingscommissie zijn besproken. Daar zijn geen onoverkomelijke bezwaren uit gekomen.
Dit MER wordt de basis voor toetsing van het voorliggende bestemmingsplan.

4d. Amendement TB: Oprichting windturbines niet mogelijk maken

4e. Amendement D66: Windmolens niet bij recht

Amendement TB
Raadslid **GROESKAMP** leest het amendement op de regels voor. De fractie van Texels Belang is tegen het aanwijzen van honderden mogelijke locaties, waar bij recht windmolens met een tiphoogte van 9,5 meter - en met 1, 2 of zelfs 3 bij elkaar - zouden mogen komen op allerlei verschillende bestemmingen. Dit recht kan namelijk leiden tot een woud van ongewenste molens die het landschap vervuilen. TB wil deze mogelijkheid schrappen en de betreffende bestemmingsomschrijvingen daarop aanpassen.

Reacties D66, VVD,
Raadslid **HOOGERHEIDE** meldt dat D66 bij nader inzien mede-indiener wil zijn van dit amendement. Hij neemt het eigen amendement terug (4e).
Bij monde van raadslid **DE GROOT** steunt ook de VVD het amendement van Texels Belang.
Zij zien ook wel dat er iets moet gebeuren op het vlak van duurzame energievoorziening, maar niet op deze versnipperde manier met her en der een 'windturbinetje', omdat dit het landschap verpest. Mevrouw **DE GROOT** verwijst ook naar hun eigen motie over windmolens op zee, maar niet 'nearshore', zodat je er geen zicht op hebt, maar wel het profijt ervan hebt. Over andere mogelijkheden wil de VVD-fractie binnenkort best eens praten.

Texel2010
Raadslid **HIN** zegt dat ook Texel2010 mede-indiener is, omdat de fractie het landschappelijk onverantwoord vindt overal windmolens te plaatsen.

CDA
Raadslid **VEENBAAS** geeft aan dat de CDA-fractie ook mee gaat met het amendement.
De voorstanders van grote windmolens ziet hij graag terug bij plaatsing ervan in hun eigen tuin, zodat ze de gevolgen zelf kunnen zien.

GroenLinks
Raadslid **VLAMING** maakt duidelijk dat GroenLinks **zeker** *niet* van plan is dit amendement te steunen. Hij signaleert dat je van de provincie geen grote molens schijnt te mogen neerzetten, en ook dat elke poging om een klein stukje van het fossiele energiegebruik af te halen door duurzame vormen van energieopwekking onmogelijk wordt gemaakt. Met de toegestane kleine molens kun je hooguit iets aan je eigen energievoorziening doen, als het tenminste dichtbij is, dus dat is amper winstgevend te maken, denkt de heer **VLAMING**. Hij denkt ook dat het niet reëel is om kleine molens aan vergunningen onderhevig te maken. GroenLinks vindt het jammer dat bijna alle haalbare mogelijkheden om iets aan reductie te doen iedere keer weer op wantrouwen stuiten. De heer **VLAMING** raadt aan dan maar over te gaan op kernenergie, omdat je dat niet ziet en niet ruikt.

Vervolg reacties PvdA
Raadslid **LELY** zegt dat de PvdA zich bij GroenLinks aansluit. Hij roept allen op *alstublieft* om tafel te gaan over wat je dan **wel** wilt voor Texel, in plaats van alleen maar te zeggen wat niet kan en wat je niet wilt. De ambitie voor 2020 is immers met elkaar afgesproken.

CDA
Raadslid **VEENBAAS** merkt op dat het best zou kunnen dat de overheid toch weer met grote windmolens naar Texel wil komt.

VVD
Raadslid **SCHUIRINGA** wijst erop dat er wel betere, duurzamere oplossingen zijn. Op Texel is slechts 10% van het energieverbruik stroom; de rest is gas en brandstof. De VVD vindt dat je hier veel verder kunt komen met waterstof; dat zit in de 90% die je hier duurzaam kunt produceren.
De heer **SCHUIRINGA** raadt aan te proberen bij het NIOZ zo'n centrale te bouwen. Als je het met elkaar probeert goed aan te pakken heeft dit volgens de VVD kans van slagen.
De 'dynamo's met vleugeltjes' mogen naar hun mening hooguit ver op zee worden geplaatst.
Raadslid **LELY** geeft aan dat je met waterstof toch ook elektriciteit nodig hebt.

PvdA
De PvdA-fractie wil nu eerst met z'n allen kijken wat er **wel** kan, maar hoort nu nog veel te veel wat men allemaal niet wil. De heer **LELY** geeft de heer **VLAMING** gelijk dat je de fossiele brandstoffen niet meer terugkrijgt, en met alleen besparen is het ook niet te redden.
Hij wil de discussie open aangaan, positief blijven denken en wel wat slikken van elkaar, want investeren moet je toch. Deze intentie wil de PvdA graag aan het amendement van Texels Belang meegeven.

GroenLinks
Raadslid **VLAMING** merkt nog op dat indertijd de Waddenvereniging steun gaf aan een windmolen op Terschelling. Toen het eenmaal echt kon, kwam er echter steeds grotere weerstand tegen. Ook ziet de heer **VLAMING** dat steeds weer de alternatieve mogelijkheden op bezwaren stuiten. Hij vindt het zorgelijk dat de mensen wel consumeren, maar kennelijk het lef niet hebben om onder ogen te zien dat je alternatieve bronnen van energievoorziening zult moeten realiseren. Met de heer **LELY** is hij het eens dat je met elkaar moet praten wat je gaat doen en niet over wat je gaat laten.

Texels Belang
Raadslid **GROESKAMP** merkt nog op dat voor Texels Belang juist de kernwaarden van groot belang zijn, terwijl die in zijn ogen zwaar worden aangetast door de afschuwelijke molentjes. De ambitie om in 2020 energieneutraal te willen zijn met **dat** soort dingen, heeft hij dan ook niet. Liever ziet hij dan nog in 2020 aanvoer van stroom en gas van buiten Texel.

D66
Raadslid **HOOGERHEIDE** stelt hem gerust dat in de energieambitie duidelijk staat: "Het streven is….".

4f. Amendement PvdA en D66: Geen glaskassen in buitengebied

Amendement PvdA, D66
Raadslid **SCHAATSENBERG** wil de mogelijkheid van glaskassen in de regels op verschillende plaatsen in het bestemmingsplan schrappen.
Raadslid **HOOGERHEIDE** meldt D66 aan als mede-indiener.

Reacties VVD
Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt wat hun probleem met moderne glaskassen is. Ze kunnen tegenwoordig worden gebouwd zonder nachtelijke lichtverstrooiing.

Texel2010
Raadslid **HIN** verwacht dat grote kassen hier nooit zullen komen, omdat dit qua logistiek – bij het vervoer naar de veiling - niet mogelijk is. Ze pleit ervoor de kleine kassen niet onmogelijk te maken bij bedrijven zoals bij tuincentra, tuinbouwbedrijven, en dergelijke.

GroenLinks
Raadslid **VLAMING** steunt het amendement, omdat GroenLinks niet de indruk heeft dat de kassen geen licht meer geven. Hij denkt dat deze kassen ook geen sieraad voor het landschap zijn. Als mensen een kas als verlengstuk van hun bedrijfsvoering nodig hebben, dan kan hiervoor een uitzondering worden gemaakt, maar de fractie wil kassen niet bij recht toestaan.

CDA
Raadslid **ZEGEREN** waarschuwt dat je er wel voor moet waken dat je niet de komende 10 jaar 'een agrariër verbiedt te gaan boeren'. Wat het CDA betreft mag er geen sprake zijn van nachtelijke lichtstraling en ook de spiegeling overdag moet je volgens de heer **ZEGEREN** niet willen, maar toch vindt hij wel dat je met de ambities toch een keer moet beginnen. Hij hoopt daarom op toekomstige ontwikkelingen waardoor je een glaskas vrijwel niet meer kunt waarnemen. De CDA-fractie beraadt zich dus nog.

Texels Belang
Raadslid **GROESKAMP** is met de indieners eens dat glaskassen meestal verstorende elementen in het landschap zijn. Hij oppert te overwegen ze net als in het huidige bestemmingsplan te beperken tot ondersteunend glas bij bloembollen en tuinbouwbedrijven en dergelijke. Er moet dan een directe relatie met de bedrijfsvoering zijn, en de vergunning alleen verlenen middels afwijking, lijkt de heer **GROESKAMP** de beste manier. Er kunnen dan namelijk grote eisen via het beeldkwaliteitsplan gesteld worden. De fractie van Texels Belang twijfelt nog.

Toelichting indieners
Raadslid **SCHAATSENBERG** wil het amendement wel aanpassen. Het gaat zijn fractie erom grootschalige kassen uit het open landschap te weren vanwege het glas en de hoeveelheid licht. Hij is wel eens met de andere fracties, dat het voor de bedrijfsvoering bij sommige bedrijven wel mogelijk zou moeten zijn.

De PvdA wil heel zuinig zijn op de Texelse trots, nachtelijke duisternis en wil daarom voorkomen dat een agrariër toch zo'n grote kas gaat bouwen.

Mevrouw **LINDENBERGH** legt uit dat het ontwerpbestemmingsplan glaskassen van maximaal 1000 m^2 alleen mogelijk maakt binnen bouwvlakken (die 10.000 m^2 zijn).

Reacties

Raadslid **SCHAATSENBERG** geeft aan dat de indieners het amendement gaan aanpassen.
Raadslid **SCHUIRINGA** wil meegaan met een verbod op nachtelijke lichtverstrooiing, als dat mogelijk is. Raadslid **HOOGERHEIDE** heeft die vraag al eens gesteld. Dit is niet meegenomen.

Vervolg indieners, reacties

Over de grootte van kassen in het amendement willen de indieners nog nader overleggen.

Raadslid **HIN** wijst erop dat de afmetingen allemaal vermeld staan. Raadslid **POSTER** verwacht dat je met het voorstel veel 'ambtenarij op je hals haalt'.

4g. Amendement PvdA: Stolpen geen 250 maar 196

Toelichting indieners

Raadslid **LELY** legt uit dat de PvdA-fractie stolpen van 250 m^2 bij nader inzien toch wel erg groot vindt, ook omdat de woningen niet groter dan 150 m^2 mogen zijn. De leden willen weer terug naar de normale afmetingen: een stolp van maximaal 14x14 meter. Zij roepen op om te proberen ook de nieuwe stolpen in stand te houden met mooie afmetingen.

Reacties CDA, D66

Raadslid **VEENBAAS** zou nog weleens willen discussiëren of 14x14 meter wel gangbaar is. Het verschil met 15.80x15.80 meter zie je bijna niet, en daarmee zit je al op 250 m^2.
Raadslid **HOOGERHEIDE** weet dat historisch het vierkant wel 14x14 meter was, maar daar bouw je nog omheen, dus D66 wil de afmetingen op 250 m^2 houden.

TB, VVD, Texel2010, GroenLinks

Raadsleden **GROESKAMP** en **SCHUIRINGA** zijn het met hem eens. Ook Texel2010 wil de 250 m^2 laten staan, zegt raadslid **POSTER**.
De heer **VLAMING** denkt ook dat de 250 m^2 niet verkeerd is, zeker gezien de ambitie om de stolp goed te kunnen isoleren.

Indiener

Raadslid **SCHAATSENBERG** ziet dat er geen meerderheid voor is. *Hij trekt het amendement in.*

4h. Amendement Texels Belang: Omgevingsvergunning voor extensief dag-recreatief medegebruik

Toelichting indieners

Raadslid **GROESKAMP** ziet dat een omgevingsvergunning voor extensief dag-recreatief medegebruik nu op alle agrarische gronden mogelijk gemaakt gaat worden. Texels Belang vindt dat je daar niet allerlei activiteiten (wandelen, mountainbiken, paardrijden, boerengolf, maïsdoolhof, enzovoort) kunt toestaan, omdat dit grote invloed kan hebben op de kernwaarden. De tekst in de toelichting op blz. 51, die door het college is geschrapt, zou weer terug moeten komen.

Reacties Texel2010

Raadslid **POSTER** is ook tegen deze vorm van medegebruik op agrarische grond, want in zijn ogen heeft Texel echt geen paden meer nodig. Als je dit toestaat kun je geen enkele activiteit meer weigeren. De fractie van Texel2010 gaat zich hier nog over buigen.

PvdA

Raadslid **LELY** denkt wel mee te kunnen gaan met het amendement, maar heeft nog overleg binnen de fractie.

GroenLinks

Raadslid **VLAMING** heeft wat moeite met de redelijk 'betuttelende' tekst van het amendement. Hij wil het extensief dag-recreatief medegebruik wel toestaan, mits er maar geen bouwwerken komen. Maïsteelt bevordert het open landschap naar zijn mening toch al niet. Het amendement gaat hem dus net iets te ver.

Vraag VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** hoort nog graag wat onder 'commerciële activiteiten' valt, omdat daar naar zijn idee een vergunning bij hoort. Hij is ook niet zo blij met nog meer regeltjes.

Reactie college

Wethouder **KOOIMAN** zegt dat het commerciële aspect van de activiteit afhangt. Als er bijvoorbeeld een bouwwerk bij komt, dan is inderdaad vergunning nodig, aldus de **WETHOUDER.**

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** zegt in reactie op de opmerking van de heer **SCHUIRINGA** over regeltjes, dat je wel iets moet kunnen toetsen. D66 is echter ook niet blij met weer een regel erbij, dus hij neemt het mee terug naar de steunfractie.

4i. Amendement D66 Razende Bol

Toelichting Raadslid **HOOGERHEIDE** wil de Razende Bol in het bestemmingsplan opnemen, want het is een stukje Texel. Als het nu bestemt, en je maakt er natuurgebied van maakt, dan heb je meteen een handvat om activiteiten te verbieden, denkt hij.

Reacties PvdA, Texel2010 Raadslid **LELY** is met D66 eens dat het Texels grondgebied is.
Ook raadslid **POSTER** is het daarmee eens. Texel 2010 wil toch met een aangepaste versie van het amendement terugkomen in de raad, omdat hij dit onderwerp meer in samenhang met de Wadden ziet. Raadslid **HOOGERHEIDE** zegt dat het juist de bedoeling van het amendement is de Wadden erin te betrekken. Raadslid **POSTER** wil dit toch nog een keer bespreken.

Texels Belang Raadsvolger **VAN GILS** geeft aan dat Texels Belang het eens is met D66. Hij wijst erop dat in de APV wel een aanlandverbod staat, maar dat dit weinig effect heeft als je er niet op handhaaft. Hij stelt voor hiermee te beginnen en daarna het bestemmingsplan te wijzigen.

GroenLinks Raadslid **VLAMING** vindt wel goed dat de Razende Bol in het bestemmingsplan komt. De andere Waddeneilanden erbij betrekken lijkt hem wat lastig.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** ondersteunt het amendement en is het eens met de heer **VAN GILS**.

Vraag CDA Raadslid **ZEGEREN** wil het wat breder trekken. Hij wijst op het stukje aan Vlieland dat ook al van Texel is. Hij vraagt zich af hoe je dit oplost, en wat je met de kosten doet, als er bijvoorbeeld een calamiteit plaatsvindt.

Reactie Mevrouw **LINDENBERGH** geeft aan dat ze in Waddenverband al bezig zijn met een nieuwe planologische regeling; een beheerverordening. Er is geen misverstand dat de Razende Bol bij Texel hoort. Daarvoor geldt nu overigens al bestemmingsplan Waddengebied.

Indiener Raadslid **HOOGERHEIDE** denkt dat D66 het amendement evengoed wil indienen.

Hierna volgt schorsing.

5. Bestemmingsplan Buitengebied: het Beeldkwaliteitsplan

5a. Beeldkwaliteitsplan deel 1

5b. Beeldkwaliteitsplan deel 2

Reacties VVD Mevrouw **DE GROOT** vindt dat er voor de aankomst op 't Horntje (zie de beeltenis op blz.204/205) iets anders, meer passend in de maat van Texel, zou moeten komen dan zo'n grote windmolen, die bovendien nog eens niets oplevert. Ze oppert dat daar wellicht de bultrug Johanna een plekje kan krijgen, als symbool voor Texel.

Texel2010 Raadslid **HIN** stelt voor daar als gemeente 10 ha zonnepanelen neer te leggen.

Texels Belang Raadslid **GROESKAMP** noemt het beeldkwaliteitsplan een mooi en interessant boekwerk, met voor elk stukje een eigen deelplan. Hij is zeer tevreden op een paar puntjes na (zie 5c).

GroenLinks Ook raadslid **VLAMING** vindt het een prachtig boekwerk met ideeën waar je wat mee kunt.
De kwaliteit hoeft niet meteen te worden afgevlakt op nationaal of internationaal niveau.
Niet elk onderdeel is even boeiend. Van een paar dingen ziet hij het nut niet, maar van 95% wel.

VVD Raadslid **SCHUIRINGA** is eveneens positief over het stuk. Hij denkt dat je wel heel kritisch moet blijven kijken naar behoud van de eigen Texelse aanblik (zie 5d). De plaatjes zouden overal kunnen passen. Het gaat erom Texel mooi te houden.

D66 Raadslid **HOOGERHEIDE** is dat met hem eens. Hij heeft zelf daarnaast 100 foto's genomen, van plekken waarvan je je kunt afvragen of dat fraai is en wel op ons eiland past.
Het beeldkwaliteitsplan vormt een goede leidraad voor wat je **wel** wilt toepassen.

5c. Amendement TB en Fractie Waerts: Behoud identiteit Zeepolders en Strandpolders

Toelichting indieners
Raadslid **GROESKAMP** behandelt eerst amendement 5d. Hij vertelt hierna kort de inhoud: er staat in het bestemmingsplan dat langs wegen, paden, kreken, kavelgrenzen moeten worden beplant. De indieners van het amendement denken dat die beplantingen het authentieke landschap en de beleving daarvan zullen aantasten.

Bovendien denken zij dat dergelijke beplanting voor de agrariërs onwerkbaar en ongewenst is, ook in verband met plagen en ziekten die kunnen worden overgebracht. Vooral bij de Zeepolders en Strandpolders is het belangrijk de eigen identiteit te bewaren.

Reacties CDA, PvdA,
Raadslid **VEENBAAS** geeft aan dat de CDA-fractie het hier mee eens is.
Ook raadslid **LELY** vindt het belangrijk ruim zicht te houden langs de prachtige paden. Een enkel accent mag wel.

Texel2010
Raadslid **HIN** geeft aan dat Texel2010 het amendement voor openhouden van het beeld van harte ondersteunt.

GroenLinks
Raadslid **VLAMING** steunt het amendement ook. Mooie kreken niet aan het oog onttrekken en wandelpaden niet met hagen en singels inpakken. Groepjes bomen en enkele exemplaren moeten wel kunnen.

VVD
Raadslid **SCHUIRINGA** merkt op dat je niet kunt kijken naar wat particulieren doen, maar als gemeente wel het open landschap in stand moet houden. Dus niet overal boompjes planten, zoals in de Hemmer. De VVD zou eigenlijk het amendement niet willen beperken tot zeepolders en strandpolders. De heer **SCHUIRINGA** denkt aan het invoeren van een meldpunt, zodat je erover kunt praten.

Reactie indiener
Raadslid **GROESKAMP** merkt op dat het beeldkwaliteitsplan pas in werking treedt als afgeweken wordt van het normale gebeuren. Als iets normaal vergund kan worden komt dat niet aan de orde. Texels Belang wil uit het plan halen dat overal moet worden beplant.

5d. Amendement TB: Behoud Open Landschap als criterium

Toelichting indieners
Raadslid **GROESKAMP** heeft dit amendement op zijn verzoek behandeld gezien vóór amendement 5c. Hij verwijst naar de bladzijden 4 en 5 van de inleiding, waar de Texelse kernwaarden worden gedefinieerd. De ruimte moet worden gezien als drager van deze kernwaarden.
Dit vindt zijn vertaling in het open landschap. De bladzijden 4 en 5 van de inleiding zijn echter geen deel van de toetsingscriteria, merkt de heer **GROESKAMP** op. Er wordt getoetst op de criteria bij elke landschapsvorm. Daar moet de raad zeer kritisch naar kijken. Om het open landschap te borgen en om misverstanden te voorkomen, is het cruciaal dit sleutelbegrip als criterium op te nemen in de paragrafen ‘landschapsstructuur’ bij **alle** deelgebieden van het bestemmingsplan. ‘Open landschap’ is ook het sleutelbegrip van ‘Mooi Texel’, dus de indieners pleiten ervoor dit op te nemen als helder en concreet criterium waarop gehandhaafd kan worden.

Reacties PvdA
Raadslid **LELY** wijst op de oudere foto’s en schilderijen van Texel, die zeer veel open landschap tonen. Het lijkt hem zeer verstandig dit criterium op te nemen.

CDA
Ook het CDA steunt bij monde van raadslid **VEENBAAS** dit amendement van harte.

GroenLinks
Raadslid **VLAMING** wijst ook op de vele ruimte in de prachtige vergezichten op Texel.

Hij vraagt zich wel af hoe je de ruimte dan gaat gebruiken, en of je dan alle bosjes moet verwijderen, terwijl er drijfmest wordt gehaald om het stuiven te beperken. Hij zou het tuinwallenlandschap in het beeldkwaliteitsplan nader omschreven willen zien. Bijvoorbeeld de

VVD
aanplant van maïs zou in zijn ogen ook onder een aanlegvergunning moeten gaan vallen.
Raadslid **SCHUIRINGA** sluit zich er namens de VVD bij aan.

Texel2010
Raadslid **HIN** heeft net als de heer **VLAMING** de vraag of dan alle bosjes weg zouden moeten.

Ook vraagt ze hoe het dan zit met de eis om een groene voet bij bedrijven aan te leggen.

Ze is benieuwd hoe de **WETHOUDER** dat wil gaan handhaven. Mevrouw **HIN** verwoordt dat Texel2010 juist de afwisseling mooi vindt.

Reactie indiener

Raadslid **GROESKAMP** vindt dat op dit moment Texel een open landschap heeft, waarin elk landschapsdeel z'n eigen begroeiing heeft. Hij vindt dat de bosschages kunnen blijven, maar verwijst naar amendement 5c over het open houden van de zeepolders en de strandpolders. Texels Belang vindt belangrijk het landschap open te houden, zoals het nu is, en te zorgen dat het niet verder dichtslibt, dus alleen binnen het bouwblok.
Raadslid **HIN** raadt hem aan beide amendementen ineen te vlechten.

5e. Amendement TB: Paden in het buitengebied, ja, maar met mate

Toelichting indieners

Raadslid **GROESKAMP** leest dat ook in het Oude Land van Texel en in de zeepolders wordt gepleit voor zoveel mogelijk wandel-, fiets-, paarden- en mountainbikepaden. Texels Belang vindt dat dit kriskras doorkruisen met paden het landschap versnippert. Zij constateren dat er al een uitgebreid netwerk aan paden is, en pleiten ervoor behoedzaam en zorgvuldig met verdere uitbreiding om te gaan. Alleen waar het toegevoegde waarde heeft en de kernwaarden geen geweld aandoet, zouden extra paden kunnen komen. Texels Belang vindt dat het fietspadenplan en het wandelpadenplan geactualiseerd zouden moeten worden.

Reacties CDA

Raadslid **ZEGEREN** vindt het een goed idee. Hij denkt dat ook elektrische fietsen en brommers meegenomen moeten worden in de praktische uitvoering, vooral omdat ze vaak enorme snelheden kunnen behalen.

Texel2010

Raadslid **POSTER** meldt dat zijn fractie het amendement grotendeels ondersteunt. Hij vindt dat fietsers vaak een 'doorn in het oog' van de wandelaars zijn. De wandelaars zouden volgens hem beschermd moeten worden, dus boerenpaden zouden niet voor fietsers moeten zijn. Bovendien denkt de heer **POSTER** dat er al genoeg paden zijn.

Indiener

Raadslid **GROESKAMP** is het met dit laatste eens.

D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** hoopt dat hun initiatief om een fietspad langs de dijk van de Prins Hendrikpolder aan te leggen niet in gevaar komt. En hij wil weten wat er gebeurt met de dorpenrondjes die nog in de planning staan. Ook ziet hij graag het na de ruilverkaveling verdwenen 'Sint Nicolaaspad' (van Oudeschild naar Oosterend) wel gerealiseerd. Hij zou dus veel oude paden graag weer terug zien, maar is het er wel mee eens dat daarvoor geen tuinwallen verwijderd mogen worden en dergelijke.

Texels Belang

Raadslid **GROESKAMP** licht toe dat ze met het amendement willen voorkomen dat 'rücksichtsloss' allerlei paden worden aangelegd. De criteria moeten straks leidend zijn. Hier moet zorgvuldig mee omgegaan worden vindt Texels Belang.

6. Aanvulling Nota van beantwoording Bestemmingsplan Buitengebied

6a. Nota van beantwoording inclusief eerste, tweede en derde aanvulling

Reacties D66

Raadslid **HOOGERHEIDE** geeft een groot compliment aan de ambtenaren voor deze enorme klus.

Texel2010

Raadslid **POSTER** ziet dat veel zienswijzen zijn gehonoreerd, maar ook veel niet. Daar zal in de raad over gestemd moeten worden. Namens de fractie heeft hij de volgende opmerkingen:

- De eigenaar van **Pontweg 226**, de heer Schumaker, wordt een half miljoen euro afgenomen, door de slaapplaatsen niet meer op te nemen in het bestemmingsplan. De heer Poster vindt dat je mensen zo niet mag behandelen. Hij stelt ook dat onterecht vraagtekens bij de leeftijd van de eigenaar zijn gesteld.

Aangezien de bouw niet erg opschiet, kan Texel2010 zich hooguit vinden in het stellen van een termijn waarbinnen het klaar moet zijn. Van intrekken kan geen sprake zijn. De fractie is van plan in de raad met een amendement te komen.

- Over B&B **Isola Bella** aan de **Rozendijk** kondigt Texel2010 weer een motie aan. De fractie is van mening dat de raad een concreet besluit moet nemen, waar de eigenaars mee verder kunnen, aangezien toezeggingen zijn gebeurd.
- Met betrekking tot **De Bremakker** verwijst de heer **POSTER** naar de grote onderneming De Krim. Als je dat verzoek honoreert, dan kun je niet meer tegen het plan van De Bremakker zijn, vindt hij. Ook op dit punt zal Texel2010 met een motie in de raad komen.

Over de mogelijkheden voor **Spijk**, **Hoornderweg 36**, vindt Texel2010 ook dat er een motie moet komen dat die zwart op wit moeten komen te staan, zodat erover gestemd kan worden.

VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** denkt dat het beter is eerst een voorstel voor de overgangsregeling te bespreken (zie ook de motie 'Ruim 400 zienswijzen…), in plaats van individuele gevallen te noemen. De **VOORZITTER** stelt voor de motie naar voren te halen. *Allen akkoord.*
Wethouder **KOOIMAN** merkt op dat in de commissievergadering van 29 mei 2013 alleen over een overgangsregeling voor logies&ontbijt is gesproken.

8a. Motie Texels Belang en CDA: Ruim 400 zienswijzen, 400 alerte mensen. Maar hoeveel mensen weten niet dat ze iets zijn 'kwijt geraakt'?

Toelichting indieners

Raadslid **GROESKAMP** verwijst naar de tekst. Essentie is dat na het bekijken van de honderden zienswijzen en 120 insprekers de raad er tegenaan liep dat veel mensen niet beseffen dat men rechten kwijt kon raken, omdat er conserverend bestemd zou worden. Sommigen hebben bij toeval ontdekt dat er iets in hun situatie is gewijzigd. Door college en organisatie is heel hard aan de bestemmingsplannen gewerkt, maar dat neemt niet weg dat er wel foutjes gemaakt kunnen worden. Dat geldt ook voor de toelichting en de regels, en straks bij de vaststelling. Voor diegene die ermee te maken heeft is dat heel vervelend, want dan is alleen nog buitenplanse wijziging mogelijk, die geld en tijd kost. Hoewel de gemeente niet verplicht is ieder individueel te informeren, willen de indieners toch graag dat klantvriendelijker wordt gehandeld. De mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat eerdere toezeggingen geadministreerd zijn. Het actief informeren van burgers staat ook bij het college hoog in het vaandel. Met de motie beogen TB en CDA dat er bij het nieuwe bestemmingsplan een 'vangnet' komt voor burgers die kunnen aantonen dat ze rechten zijn kwijtgeraakt door veranderingen, verkeerd intekenen bouwblok, weghalen van een bouwblok zonder overleg, enzovoort. Dit vangnet is toe te passen in al de gevallen waarin de gemeente ten nadele van de burger heeft gehandeld. Als iemand een aantoonbare fout van de gemeente ontdekt, dan moet die persoon niet voor de kosten komen te staan. Het geval dat bouwvlakken strak langs de bebouwing zijn getekend, is tijdig ontdekt, dus wordt weer teruggedraaid naar de bestaande situatie. Voor al de burgers die er niet op tijd bij zijn, omdat ze ervan uitgingen dat er niets zou veranderen, is het vangnet bedoeld. Ook in het geval van een misverstand, zoals bij de heer **R. DE GRAAF (**Woutershok), kan zo'n vangnet van pas komen.

Toevoeging

Fractie WAERTS is mede-indiener van de motie. Het verzoek is dus iedereen actief op de hoogte te stellen wanneer het bestemmingsplan wijzigt. Raadslid **GROESKAMP** voegt er **nog** aan toe dat de raad van de afhandeling van dergelijke gevallen op de hoogte moet worden gehouden.

Reacties college

Wethouder **KOOIMAN** heeft behoefte eerst een algemene overweging uit te spreken, na 3 intensieve commissieavonden en nadenken over alle vragen, amendementen en moties die daarna gekomen zijn.

Met name de strekking van de voorliggende motie
"Ruim 400 zienswijzen…" heeft een behoorlijke impact: "*Ik werd er een beetje verdrietig van. Ik kan me in het geheel niet vinden in de strekking van deze motie.*

Er komt een beeld uit naar voren dat er een ontwerpbestemmingsplan is neergelegd dat aan veel mensen rechten ontneemt, waar mensen geen kennis van hebben kunnen nemen en dat vele nadelen met zich meebrengt zodra het is vastgesteld.
Dat beeld klopt niet. En ik zal uitleggen waarom dat niet klopt.

Niet conserverend of constaterend: juist ontwikkelingsgericht…binnen de kaders van de kernwaarden. Er wordt in de motie gesproken over "er zou conserverend *bestemd worden"… verderop in de tekst staat "…bij normaal* constaterend *bestemmen…". Beide is echter niet het geval. Conform de vastgestelde Nota van Uitgangspunten is dit bestemmingsplan juist gericht op* ontwikkeling, *binnen het kader van behoud van de* kernwaarden. *En uiteraard verwerking van* nieuw beleid.
Het bestemmingsplan is overwegend ontwikkelingsgericht. Een paar voorbeelden:

- *Wonen – grotere bouwoppervlaktes voor de woning en de bijgebouwen; grotere bestemmings- en bouwvlakken; beroep en bedrijf aan huis bij recht mogelijk; mogelijkheden voor mantelzorg; toestaan van logies met ontbijt naar maximaal 6 slaapplaatsen in maximaal 3 slaapkamer; grotere recreatieve opstallen;*
- *Recreatie – meer keuzevrijheid in de exploitatievorm; grotere zomerhuizen; er mogen bijgebouwtjes bij zomerhuizen; meer bouwmogelijkheden door vervallen onderlinge afstanden tussen zomerhuizen;*
- *Agrarisch – introductie van de erffunctie, zodat het bouwvlak ook echt benut kan worden voor de gebouwen; uitbreiding kamperen bij de boer naar 15 eenheden; introductie van nevenfuncties waaronder mogelijkheden voor opwekking duurzame energie.*

Maar…. alles met behoud van de kernwaarden zoals het open landschap, ruimte en rust.
Dus niet alle gevraagde ontwikkelingen zullen mogelijk zijn, of pas nadat er een procedure is gevoerd, waarbij landschappelijke inpassing (toets aan het beeldkwaliteitsplan) een belangrijk criterium is.
Rechten uit het oude plan. Bij dit nieuwe bestemmingsplan is een geheel nieuwe opzet gemaakt, alle lijnen zijn opnieuw ingetekend en elke keer is op basis van de beschikbare informatie en de uitgangspunten, een bestemming neergelegd. Het respecteren van bestaande rechten is één van de uitgangspunten. Maar er zijn meer uitgangspunten die een rol spelen bij het nemen van een beslissing over een bestemming. Er is dus steeds sprake van een afweging. Soms zijn er bijzondere omstandigheden, of zijn er andere uitgangspunten, waar ook naar gekeken moet worden, zoals bijvoorbeeld: afstand houden tussen de functies wonen en bedrijf, waardoor een andere keuze is gemaakt dan het overnemen van de lijnen of bestemmingen uit het huidige plan. Hierdoor is er minder kans op overlast in de toekomst.

Zo zijn er 2 bijzondere situaties:

- *Pontweg 226, waar in het vigerend bestemmingsplan een hotelbestemming zit en waar nu een woonbestemming wordt voorgesteld. De reden daarvoor is dat de huidige situatie niet in overeenstemming is met het bestemmingsplan, zelfs strijdig is! Al meer dan 35 jaar is hier geen hotel geëxploiteerd. Een woonbestemming doet meer recht aan het daadwerkelijke gebruik.*
- *Een leeg agrarisch bouwblok nabij Den Hoorn. Hier is in de periode dat dit bouwvlak bestaat, geen actie ondernomen om hier een agrarisch bedrijf te realiseren.*

Kennelijk was er geen behoefte aan dit bouwvlak. Omdat het zich op een landschappelijk zeer kwetsbare plek bevindt, wordt voorgesteld dit bouwvlak niet terug te laten keren. Je moet er toch niet aan denken dat hier nieuwe moderne bedrijfsgebouwen in het open landschap verrijzen…

Bent u het met deze voorstellen van ons college niet eens, kijkt u tegen deze gevallen anders aan, dan staat het u natuurlijk vrij om in afwijking daarvan te besluiten.

Bestemmingsvlakken en bouwvlakken. Een ander punt is het idee dat mensen 'rechten afgenomen zijn' door de bouwvlakken strak om de bestaande bebouwing te leggen. Dat is niet het geval. Wat er gedaan is, is dat de geldende afstanden tot de perceelgrens en de as van de weg nu ingetekend zijn in de verbeelding.
Dit geeft meer duidelijkheid: men kan nu in 1 oogopslag zien waar bebouwd kan worden. Dit geeft kennelijk een schrikeffect.
Maar de eigenaren hebben er zelf in het verleden voor gekozen om het gebouw op deze plek, stijf tegen de lijn waarbinnen gebouwd kan worden, neer te zetten. Ook in het huidige plan kan vaak niet dichter naar de weg of de perceelgrens toe gebouwd worden.
De afstanden tussen percelen aan de binnenkant van een recreatieterrein zijn echter losgelaten. Dat is het uitgangspunt geweest: de buitenkant goed regelen, zodat de landschappelijke inpassing gewaarborgd is, en aan de binnenkant meer vrijheid geven.
Méér ontwikkeling … met behoud van kwaliteit.
Actief informeren. Het actief persoonlijk op de hoogte stellen van alle belanghebbenden bij een bestemmingsplan is een praktisch niet uit te voeren taak. Immers bij elk perceel verandert er wel wat, en wat door de een beoordeeld wordt als enkel een positieve wijziging, kan door de buren weer gezien worden als een wijziging in negatieve zin. Het gaat dus niet om een paar gevallen.
Een bestemmingsplan geeft regels die diep in kunnen grijpen in de zakelijke rechten van burgers en bedrijven. Dat is ook de reden dat in de wet een zeer zware procedure staat.
Met veel waarborgen en ingangen voor burgers. Daar nog extra eisen aan toevoegen geeft een zeer zware belasting van de organisatie. Waarbij het nog maar de vraag is of het dan beter gaat: als men dan iemand vergeet (en dat is snel gebeurd aangezien niet op elk moment actuele eigendoms-, pacht- of huurgegevens beschikbaar zijn) is er echt sprake van een aanrekenbare fout. Nog los van het feit of het al mogelijk is iedereen aan te schrijven.
Juist omdat het voor iedereen *belangrijk is, heeft de wetgever gekozen voor het verplichten van de uitgebreide openbare voorbereidingsprocedure uit de Awb. Met algemene kennisgevingen in de krant, de Staatscourant en digitaal, zodat iedereen op gelijke wijze op de hoogte wordt gesteld. Er is uitgebreid aandacht besteed aan het informeren van burgers, door inloopbijeenkomsten, samen in de computer het plan bekijken, uitleg over het plan en de procedure, zodat iedereen zich op de hoogte kon stellen. Hier is veel gebruik van gemaakt.*
Door het digitaal aanbieden van de plannen kan zelfs vanuit het buitenland gekeken worden wat de voorstellen zijn, en kan men daarop per e-mail reageren. Dat veel mensen dat gedaan hebben geeft al aan dat dat goed werkt!

Toezeggingen. Vaak wordt er gezegd: maar ik heb een toezegging van de gemeente. Er is echter niet snel sprake van een echte toezegging. Het mag bekend verondersteld worden dat ambtenaren, maar ook wethouders, geen toezeggingen kunnen doen. Ook een principe-uitspraak is niet meer dan dat de naam al aangeeft: een uitspraak dat in principe medewerking verleend zal worden als een aanvraag ingediend wordt om een bepaald plan te realiseren, dat aan de voorwaarden voldoet. Daarna komt altijd nog een planologische procedure, waarvan de afloop altijd onzeker is, omdat bijvoorbeeld ook (derden)belanghebbenden hun stem hebben in zo'n procedure.

Anders zou het indienen van zienswijze, bezwaar of beroep ook geen zin hebben! Toch wordt dit vaak gezien als een 'toezegging'.
Als blijkt dat er iets over het hoofd is gezien kan het bestuur altijd in overleg met de burger zoeken naar een goede oplossing. Nu op voorhand aangeven dat alle rechten uit het oude plan altijd moeten blijven gelden gaat een stap te ver. Dat zou betekenen dat er nooit sprake zou kunnen zijn van gewijzigd inzicht en nieuw beleid. Nieuw beleid dat door de raad is vastgesteld!

Procedure/termijnen, etc. in de voorbereiding is er alles aan gedaan om zoveel mogelijk mensen te spreken, situaties te inventariseren etcetera en zoveel mogelijk mensen tevreden te stellen. Dat is in veel gevallen gelukt. Maar dat kan niet altijd. Soms lijkt het nooit genoeg te zijn. Maar een 'goede ruimtelijke ordening' is iets heel anders dan wensenlijstjes honoreren.

Foutloos plan? Een foutloos bestemmingsplan is een utopie. Maar u kunt erop vertrouwen, dat dit bestemmingsplan zorgvuldig in elkaar gezet is door ons. Vertrouwt u er dan ook op dat, als blijkt dat, in een concreet geval, het bestemmingsplan wel heel onredelijk uitpakt, dat wij in overleg met de burger komen tot een goede oplossing. In de praktijk gaat dat ook nu al zo. Een recent voorbeeld is een kavel op 't Zouteland die verkeerd was ingetekend.
Er was toen een ontheffingsprocedure nodig en de kosten enzovoort zijn voor rekening van de gemeente genomen. De motie is op dat punt dus overbodig, want in de praktijk wordt al zo gewerkt.

Procedure. De wettelijke procedure is strak. Die geeft na het einde van de ter visie legging van het ontwerp 12 weken de tijd om te komen tot vaststelling. Daarvan heeft de organisatie 4 weken benut om te komen met voorstellen, heeft het college 2 weken benut om daarover te besluiten, en zijn er vervolgens 6 weken uitgetrokken om te komen tot een raadsbesluit.
Op 10 april 2013 zijn de stukken aangeboden aan de raad. Die termijnen zijn inderdaad heel kort, maar dat zijn ze voor iedereen… Het beeld dat het college alle tijd zou hebben genomen en nu de raad opjaagt om snel een besluit te nemen, klopt niet. Ook door de raad is aangedrongen op het halen van de planning. Dat kan gaan lukken. Achteraf bezien was het wellicht beter geweest direct ruimer te plannen… maar dat is achteraf praten. Laten we het daar met elkaar tijdens het evaluatiemoment nog eens over hebben, dan kunnen we er met zijn allen van leren. Laten we er samen voor gaan. Het is met elkaar: organisatie, college en raad, keihard werken om zo'n groot en complex plan tot een goed einde te brengen. Laten we daar samen voor gaan. Laten we samen gáán voor een bestemmingsplan dat ontwikkelingen mogelijk maakt, met behoud van datgene dat Texel zo mooi maakt: de kernwaarden.

Reacties

VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** noemt het een goede motie. Hij gaat die met de achterban bespreken. Het verhaal van de **WETHOUDER** vond hij mooi. Inmiddels zijn naar aanleiding van de zienswijzen al toewijzingen gedaan, die op de verbeeldingen nog niet te zien zijn.
Dit moet nog onder 'Ruimtelijke Plannen' worden verwerkt, zegt de heer **SCHUIRINGA**.

PvdA

Raadslid **LELY** leest in het stuk dat het bestemmingsplan al op 15 mei 2013 is vastgesteld. Als voorbeeld voor de wenselijkheid van de vangnetfunctie noemt hij Flora. In dit geval is het nog goed gekomen **voor** vaststelling van het bestemmingsplan, maar anders zou een procedure nodig zijn. Algemeen wijst de heer **LELY** erop dat op de verbeelding nog niet is te zien dat de groensingel terug is naar 5 meter. Over de slaapplaatsen voor **Pontweg 226** zegt hij dat er in het verleden heel veel op zaten, maar in de afgelopen 35 jaar is er nog steeds geen hotel gebouwd.

Texel2010

Raadslid **HIN** vraagt aan de indieners van de motie of al is berekend hoeveel ambtelijke uren ervoor nodig zijn.

Indiener CDA

Raadslid **ZEGEREN** vindt wel jammer dat de **WETHOUDER** zich persoonlijk aangesproken voelt. Organisatie en college hebben al complimenten gekregen, maar het gaat in de motie om de plaatsen waar het mis gaat. Er zijn al stappen genomen om de raad tegemoet te komen, maar de raad moet controleren op basis van feiten. Aangezien het college het in veel gevallen al goed heeft gedaan, zal het aantal gevallen dat in aanmerking komt voor het vangnet meevallen.

PvdA

Raadslid **LELY** leest vaak in de beantwoording dat de zienswijze geen aanleiding geeft het bestemmingsplan te wijzigen. Er zijn heel veel wensen ingediend: veel dingen zijn terecht afgewezen, sommige onterecht. Er zullen altijd foutjes in een nieuw plan staan, maar veel meer dingen gaan goed. Bij een fout of het ontnemen van rechten kun je aan de bel trekken en dan zijn de kosten voor de gemeente. Iedereen informeren zal heel veel kosten, denkt de heer **LELY**. Het valt hem ook op dat je de mensen niet hoort over wat ze erbij gekregen hebben. Vaak eigent men zich ook rechten toe die er niet echt zijn.
De heer **LELY** wijst er ook op dat veel meer dan 400 mensen **geen** reden hadden een zienswijze in te dienen.
Bovendien merkt hij nog op dat men altijd bij de **WETHOUDER** terecht kan. Belangrijk is dat uitzonderingen geen beleid kunnen zijn.

Texel2010

Raadslid **POSTER** zal de motie niet steunen. De tijd die dit kost is in zijn ogen niet te overzien. Hij hoopt dat de **WETHOUDER** goed naar de signalen van de raad luistert. Over de uitspraken van wethouder **KOOIMAN** zegt hij dat je het samen moet doen.

GroenLinks Correctie

Raadslid **VLAMING** leest het woord ‘converserend bestemmen’. *Dit wordt gecorrigeerd.*
Het raadslid bemerkt dat de motie enig gevoel van wantrouwen naar het college weergeeft. Hij denkt dat in dit bestemmingsplan minder lekken zitten dan in het vorige. De heer **VLAMING** uit bijzonder veel respect voor de manier waarop gepoogd is om ruimte te maken voor ontwikkelingen naar de toekomst. Er zijn misschien wel hier en daar verwachtingen gewekt die hoger zijn gespannen dan de werkelijkheid aankan. Bij bedenkingen en zienswijzen ziet de heer **VLAMING** ook een heel hoog ‘Sinterklaaswensen’-gehalte. Hij denkt dat de motie overbodig is en steunt het college.

CDA

Raadslid **ZEGEREN** wil benadrukken dat het college niet zo zwaar aan deze motie moet tillen. Destijds is in het polderberaad ook altijd heel veel gedaan om goed te informeren. Mochten de indieners de motie intrekken, dan willen zij toch op de hoogte gehouden worden hoe het gegaan is.

Vraag

Vervolg reactie college

Wethouder **KOOIMAN** vindt wat in de motie staat wel heel zwaar wegen, omdat het betekent dat je van iedereen adresgegevens moet achterhalen en dergelijke.
Raadslid **ZEGEREN** begrijpt dat er grenzen zijn aan wat je kunt als organisatie. Hij hoopt dat de wethouder dit aangeeft.
Wethouder **KOOIMAN** wil graag instemmen met de informatievraag van de heer **ZEGEREN**, als de indieners de motie willen intrekken.
Mevrouw **LINDENBERGH** licht nog toe dat ze de bouwvlakken rond schuren ook niet opnieuw hoeven in te tekenen, omdat dit alleen in woorden is weergegeven. In de raad van 15 mei 2013 is alleen het voorbereidingsbesluit vastgesteld. Na 12 juni 2013 wordt het vastgestelde plan gehanteerd en is op openbare pdf-kaart voor iedereen in te zien. De 5 meter geldt bij woningen tot de perceelgrens en tot de weg, enzovoort. Dit is iets anders dan de windsingel van 7 meter zoals het altijd zo was bij recreatieparken, + 3 meter voor de instandhouding. Raadslid **SCHUIRINGA** had begrepen dat het overal 5 meter zou worden; dat is dus een misverstand.

6b. Amendement Texel 2010: 'De Waalerburght'

Toelichting indiener

Raadslid **HIN** geeft aan dat het collegevoorstel in dit geval heel strak omlijnd is. Als je dat een beetje oprekt kan de eigenaar keurig de huisjes uitbreiden naar 100 m^2 en het leuk inkleden. Dan is het kwaliteitsverbetering.

Reacties TB

Raadslid **GROESKAMP** heeft begrepen uit de 3e aanvulling, punt 6, dat het college na vragen van de raad voorstelt een nieuw artikel 63.4 in te voeren, zodanig dat het mogelijk wordt bij verblijfsrecreatie de bouwvlakgrens en de bestemmingsgrens – onder voorwaarden – te verschuiven. Hij wil graag weten of dan ook het bestemmingsvlak een andere vorm kan krijgen en of het dan via binnenplanse wijziging gaat. Hij wijst er bovendien op dat er meer van dergelijke verzoeken zijn om het vlak te verschuiven, bijvoorbeeld van Breemhoeve.

Vraag

De heer Groeskamp vraagt of die indieners op de mogelijkheid om een aanvraag in te dienen worden gewezen. Ook hoort hij graag of het amendement voor Waalerburght (familie Haarsma) nu overbodig wordt.

Vraag

Reacties college

Wethouder **KOOIMAN** antwoordt dat je bestemmingsgrenzen of bouwvlakgrenzen mag verschuiven en een andere vorm mag geven, maar niet groter mag maken, en alleen onder voorwaarden. Dit zou bij Waalerburght inderdaad via binnenplanse wijziging mogelijk zijn. Ook andere indieners van dergelijke zienswijzen worden na vaststelling van het bestemmingsplan op de hoogte gebracht.
Raadslid **GROESKAMP** vraagt hoe de **WETHOUDER** zou reageren op het verzoek van de heer Haarsma. Wethouder **KOOIMAN** denkt dat hij dit zal afwijzen vanwege het landschap.

Raadslid **HIN** constateert hier een groot verschil van inzicht. Ze is ervan overtuigd dat je met wat meer uit elkaar trekken van de huisjes er een veel beter, ruimer beeld ontstaat, en de mogelijkheid het terrein aan te kleden met bosschages.
Wethouder **KOOIMAN** was misschien wat voorbarig, omdat de ruimtelijke kwaliteit beoordeeld moet worden en die is afhankelijk van het plan. Raadslid **HIN** merkt op dat de wethouder deze mogelijkheid dan beter in de beantwoording had kunnen opnemen.

6c. Amendement Texel 2010: 'De Bremakker'

Toelichting indieners

Raadslid **POSTER** verwijst naar zijn opmerking bij agendapunt 6a. Hij vindt dat De Krim evenmin een maatschappelijk belang dient. Het is een onderneming die je op dezelfde manier moet behandelen. Het raadslid vindt dat het nu eindelijk vergroting van de Bremakker mogelijk gemaakt moet worden ten behoeve van hun huurders.

Reacties TB

Raadslid GROESKAMP beaamt dat dit al een tijd loopt. Er wordt steeds gezegd dat het een prachtig terrein is, maar het probleem is dat de 25% uitbreiding al heeft plaatsgevonden. Dat vormt een belemmering voor nog een keer uitbreiden.

Texel2010

Raadslid **POSTER** kan dit niet ontkennen, maar wijst erop dat het ook om vergroting van de veiligheid gaat.
Tegen omzetting van het kleine agrarische hoekje, ingeklemd tussen recreatieve bestemmingen, zal volgens hem geen bezwaar zijn. Ook vergt het plan geen extra slaapplaatsen.

VVD

Raadslid **SCHUIRINGA** gaat mee met het amendement. Hij heeft een lezing bijgewoond waar het ging over 'rood voor groen', waarbij kwaliteitsverbetering met ruimere opstelling gepaard gaat. Met het plan breng je meer groen in het park. De Bremakker heeft een hoge waardering en moet je een goede toekomst en 'ruimte voor economie' bieden.

PvdA
Raadslid **LELY** verwacht bij toestaan aan **De Bremakker** binnenkort heel veel aanvragen om groen toe te voegen aan andere recreatieparken. Hij vraagt aan de heer **POSTER** hoe de veiligheid groter wordt met het plan. Raadslid **POSTER** antwoordt dat iedereen meer ruimte krijgt. Raadslid **VLAMING** ziet het spanningsveld. De eigenaar werken aan invulling van hun

GroenLinks
terrein en aansluiting bij het natuurgebied. De heer **VLAMING** wil het amendement steunen, gezien het grote percentage groen dat de eigenaren toevoegen.

Reactie college
Wethouder **KOOIMAN** wil nog rechtzetten dat zijn opmerking over maatschappelijk belang dat bij de Krim speelt verkeerd is geïnterpreteerd. Het maatschappelijk belang dat hij noemde ging om het fietspad.
Raadslid **POSTER** merkt nog op dat het college verantwoordelijkheid heeft voor de Texelse bevolking.

6d. Amendement D66, Fractie Waerts en Groenlinks: Hondenclub

Toelichting D66
Raadslid **HOOGERHEIDE** licht toe dat een hond les nodig heeft; de club heeft daar een bepaalde opslagruimte voor nodig. De indieners vinden 50 m^2 te klein voor de attributen. Dit heeft in hun ogen niet met het aantal leden te maken. Raadslid **SCHUIRINGA** adviseert de oppervlakte terug te brengen naar 90 m^2 en de hoogte maximaal 3 meter.

8b. Motie Texels Belang, D66 en Fractie Waerts: 'Eén commissie Ruimtelijke Kwaliteit'

Toelichting indieners
Raadslid **GROESKAMP** licht toe dat deze motie is ontstaan, omdat er al Beeld van Texel is, Beeldkwaliteitsplannen, welstandsbeoordeling, enzovoort. De advisering is nu versnipperd over verschillende commissies, zoals monumentencommissie en welstandscommissie. Het idee is dit te bundelen tot 1 adviescommissie ruimtelijke kernwaarden voor heel Texel, met integrale beoordeling. De fracties vinden dat de gemeente het goede voorbeeld moet geven.
Zo'n commissie moet gevraagd en ongevraagd advies geven.
Ze zien graag in het 4e kwartaal van 2013 een raadsvoorstel.

Reactie college
Wethouder **KOOIMAN** is hiertoe wel bereid, maar waarschuwt dat het dan wel een heel brede commissie wordt. Dit zou zeer vertragend kunnen werken. Raadslid **HOOGERHEIDE** denkt dat je het aantal mensen kunt beperken tot een werkbaar geheel.

Sluiting
De VOORZITTER sluit de vergadering om 23.15 uur.

De rest van de agenda wordt behandeld op maandag 3 juni 2013 vanaf 19.30 uur (nieuwe agenda met thematische behandeling komt in ibabs). Mevrouw Van de Wetering is dan wederom voorzitter (noot: van deze vervolgavond wordt na overleg besloten geen uitgebreid verslag te maken; het lijstje afspraken en toezeggingen dient als verslag).

7. Vaststellen gewijzigde archeologische beleidskaart

- Advies
- Bijlage 1 Nota van Inspraak
- Bijlage 2 Kaarten
- Bijlage 3 Toelichting

9. Nagekomen bespreekstukken

Ter kennisname

10. Aankondiging moties en initiatiefvoorstellen – zie boven, 8a en 8b

11. Nagekomen stukken ter kennisname

12. Vaststelling voorstel naar de raad

13. Rondvraag

14. Sluiting

De **VOORZITTER** dankt ieder voor de inbreng en sluit de vergadering om 23.00 uur.

Vastgesteld in de openbare commissievergadering van 4 september 2013

De griffier,

Afkortingen:

MER = milieueffectrapportage
TOP = Texels ondernemers platform
VAB = vrijkomende agrarische bebouwing

Gemeente Texel

.txl

Verslag

Raadscommissie Kadernota

donderdag 27 juni 2013

Aanwezig

Voorzitter	Mevrouw M. de Groot-Kooi
Raadsleden	De heer A. Schaatsenberg, mevrouw M.H. Hilstra (tot programma 9), de heer N. Lelij (PvdA), de heer G. Poster (tot Programma 2), mevrouw J.M. Hin-Hin (TX2010), de heer J.J. Schuiringa (VVD, tot programma 8), de heer K.J. Veenbaas, de heer B. Zegeren (CDA), de heer J. Groeskamp, de heer W. Vlas (TB), de heer C. Hoogerheide, mevrouw A.A.M van de Wetering (D66), de heer J. Vlaming (GL),
Raadsvolgers	De heer A. Huisman (VVD), de heer A. van Gils (TB)
Raadsgriffier	Mevrouw M. de Porto
Verslag	Mevrouw H.D.M. Zandee-van Heerwaarden
College	Burgemeester mevrouw F.C. Giskes, wethouders mevrouw H. Huisman-Peelen, de heren E. Hercules, E.P. Kooiman en F.R. Visman
Ambtelijk	
Insprekers	Bij punt 3 mevrouw P. Folkerts (Artex), de heer Th. van Maanen, mevrouw D. Betsema, mevrouw E. Mondeel

Afwezig met kennisgeving

De heer N. Waerts (fractie Waerts)

1. Opening en mededelingen

De **VOORZITTER** opent de vergadering en heet allen welkom. Vanavond behandelt de commissie de belangrijke kadernota met voorstellen voor 2014-2017. Raadslid **VLAMING** deelt een traktatie uit, omdat hij jarig is. Raadslid **WAERTS** heeft zich afgemeld.
Raadslid **POSTER** lijkt het verstandig dat de mensen van het college in de zaal zitten in plaats van aan de voorzitterstafel, om het dualisme te benadrukken. De **VOORZITTER** denkt dat wellicht de verkiezingen een optie zijn om dit door te zetten.

2. Vaststelling agenda

Mevrouw **VAN DE WETERING** vraagt punt 7b naar voren te halen, zodat de aanwezige persoon van Omring de boot nog kan halen. *Allen akkoord.*
De heer **VLAS** heeft een controleslag gemaakt met de kadernota 2013-2016 en wil zijn bevindingen graag toelichten voor punt 4.1.
De heer **ZEGEREN** meldt dat D66 als indiener aan punt 7d moet worden toegevoegd.
Na verwerking van deze wijzigingen wordt de agenda vastgesteld.

3. Ruimte voor insprekers

Mevrouw **P. FOLKERTS** (directeur Artex) geeft een presentatie met als titel "(Uit)zicht op de Groeneplaats – een bruisend Texels cultuurhart". *(De presentatie is via de raadsgriffier verkrijgbaar en kan worden teruggekeken op de website van de gemeente, onder live vergaderingen).* Inspreekster vertelt: Al 2 jaar zijn ze bezig met plannen voor verhuizing van Artex, samen met de Bibliotheek, naar het pand van de Rabobank aan de Groeneplaats. Ze zijn uit hun jasje gegroeid en willen meer doen, ook voor de toeristen. Door de handen ineen te slaan hoopt mevrouw **FOLKERTS** met een mooi visitekaartje te kunnen komen. Ze denkt dat dit ook het plaatje van de andere plannen voor de Groeneplaats compleet kan maken.
Als ondernemer is het goed te weten wie je (over-)buren zijn. De grote muur van bankgebouwen zal verdwijnen, want 1 bank wil er al weg, en ook het pand 'Tusse de Bancke'.
De initiatiefnemers willen er voor de gehele bevolking zijn, over de hele breedte.

Het leerlingenaantal van Artex is al gegroeid van 1.300 naar 2.000; de school is landelijk gecertificeerd; er zijn nog veel plannen voor bredere activiteiten, ook in de vakanties.
Artex denkt met de Bibliotheek samen sterk te staan. Onder voorbehoud doet ook de Historische Vereniging mee. Ze willen alle functies op elkaar leggen, zonder aparte voordeuren.
Mevrouw **FOLKERTS** verwijst naar het onderzoek van de heer Gerard Marlet. Zijn stevige conclusie is dat kunst en cultuur voor een stad of gemeenschap heel belangrijk zijn voor de demografische ontwikkeling. Het zijn voor Texel, naast rust, ruimte en natuur, de pijlers van de aantrekkingskracht. De plannen om samen te gaan worden nu op tafel gelegd, omdat de bank het pand nu aanbiedt en mee wil denken over de financiering. Artex zit in een oud pand en is daar volledig uitgegroeid. Ook is de tijd van solitaire bibliotheken voorbij. Ze willen zich beiden inrichten op de toekomst. Belangrijk is dat ze meer zichtbaar worden voor passanten, zowel inwoners als toeristen. De situering in het centrum is goed voor de ontwikkeling van de instellingen, maar ook voor de andere ontwikkelingen rond het plein. Er is al veel vooronderzoek gedaan; er ligt een lijst van wat er allemaal komt. Van de gemeente vragen de initiatiefnemers de toezegging dat de subsidiëring voor 10 jaar vast staat. Tevens is als vliegwiel voor andere investeerders een toezegging nodig van gemeentelijke bijdrage in de investering.
Mevrouw **FOLKERTS** hoopt dat de raadscommissie zich positief kan uitspreken over dit plan.

Reacties fracties

Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt mooi dat bibliotheek en muziekschool elkaar hierin vinden.
Hij hoopt dat de Historische Vereniging zich aansluit en wenst de initiatiefnemers alle succes.
Raadslid **HIN** vraagt naar de andere financieringsbronnen. Mevrouw **FOLKERTS** antwoordt dat al fondsen zijn aangeschreven. Van de gemeente vragen ze als vliegwiel op te treden.
Binnenkort volgen gesprekken met bank en wethouder. De aankoop zal globaal € 1,5 miljoen kosten; de investering ook. Tot nu toe is zeer voorzichtig aan te geven dat van de gemeente tussen de € 200.000 en € 500.000 nodig zal zijn. Raadslid **SCHUIRINGA** ziet graag een schatting van de opbrengsten van de bestaande gebouwen. De woordvoerder zegt dat dit in de huidige markt heel moeilijk is te schatten.
Raadsvolger **VAN GILS** vraagt of er een theaterzaal bij komt. Mevrouw **FOLKERTS** vertelt dat ze denken aan een 'vestzak-theater' dat tevens als repetitieruimte kan dienen, door gebruik te maken van een inrolbare tribune, met een capaciteit van 100 à 150 personen.

Reacties college

Wethouder **HERCULES** legt uit dat de huidige subsidieverordening slechts voor 4 jaar de subsidie kan vastzetten. Hij vraagt de commissie of het zin heeft de optie van 10 jaar voor te leggen.
Raadslid **LELY** lijkt dit de leidende vraag in dit verhaal.
Raadslid **VAN DE WETERING** wil dit zeker terugzien in een voorstel. Het is voor haar wel een vraag of dan andere instanties met een soortgelijk verzoek zullen komen.
Raadsvolger **VAN GILS** zegt dat Texels Belang de noodzaak begrijpt, maar het collegevoorstel af wil wachten.
Raadslid **VLAMING** geeft mee dat Groen Links er open in staat. Voor de hele gemeenschap moet je dit op langere termijn bekijken, vindt hij. Er hoort dan ook een lange termijnvisie bij qua subsidie.
Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt of daadwerkelijk de bedoeling is een multifunctioneel gebouw neer te zetten. Mevrouw **FOLKERTS** antwoordt bevestigend. Ze verwacht heel veel bezoekers voor allerlei activiteiten.
Raadslid **ZEGEREN** is benieuwd of het huidige pand in originele staat opgeleverd moet worden.
Wethouder **HERCULES** licht toe dat de subsidie nu is vastgesteld in de vorm van bijdrage aan huisvestingskosten. Dezelfde regeling zou op de Groeneplaats gelden. Op basis van dit uitgangspunt zijn de berekeningen voor dit plan gemaakt.
Raadslid **POSTER** acht het niet realistisch in deze tijd dit soort plannen te maken.
Iedereen moet juist de buikriem aanhalen.

De heer **TH. VAN MAANEN** spreekt in over de aanvraagprocedure voor verplaatsing van de Plus Supermarkt naar de Molenlaan in De Cocksdorp *(zie ook zijn brief onder punt 5)*.
Inspreker zegt de gemeente 1,5 jaar geleden naar de procedure gevraagd te hebben. Ambtelijk is hem verteld dat er alle gelegenheid voor inspraak zou komen zodra de vergunning daadwerkelijk werd aangevraagd. Toen het zover was zijn 5 zienswijzen ingediend. Naar de mening van de heer **VAN MAANEN** zijn deze wel zorgvuldig bekeken, maar met een tunnelvisie. Over zijn eigen zienswijze kwam hij er met medewerkers van de gemeente niet uit. Hij heeft toen een gesprek met wethouder **KOOIMAN** aangevraagd. Die liet weten een gesprek met hem niet nodig te vinden. De heer **VAN MAANEN** werd erop gewezen dat hij naar de rechter kon gaan, maar dat was niet zijn intentie. Als hoofdargument voor verplaatsing van de supermarkt hanteert de gemeente dat het goed past in de Toekomstvisie Voorzieningenstructuur.
Het college beroept zich in haar besluit op de door de raad vastgestelde algemene verklaring van geen bedenkingen. In de genoemde toekomstvisie staat echter niets over winkels in de Molenlaan. De heer **VAN MAANEN** krijgt de indruk dat het college bewust de raad niet om haar mening heeft gevraagd. De motivatie zou dan, volgens inspreker, flinterdun of zelfs misleidend zijn bevonden. Hij vraagt zich af of het college de raad bewust buitenspel kan zetten en of dat wordt gecontroleerd.

Reacties fracties

Raadslid **ZEGEREN** vraagt of de heer **VAN MAANEN** nu alleen de procedure aan de kaak stelt, of het niet eens is met de verplaatsing van de supermarkt. De heer **VAN MAANEN** antwoordt dat hij het er niet mee eens is, maar er vrede mee kan hebben, mits zorgvuldige afweging in de raad plaatsvindt. Hij vindt dat zo'n grote ingreep toch zeker duaal behandeld moet worden.
Raadslid **VAN DE WETERING** hoort graag de reactie van de wethouder. Wethouder **KOOIMAN** vindt vervelend dat de heer **VAN MAANEN** doet voorkomen alsof hij niet welkom is. De afdeling heeft hem uitgebreid ontvangen en goed naar hem geluisterd. Over de supermarkt zijn diverse inloopavonden gehouden, waar hij zijn vragen had kunnen stellen. Op de zienswijze heeft de heer **VAN MAANEN** afdoende antwoord gehad. Een gesprek was naar de mening van de wethouder niet meer nodig.
Raadslid **HOOGERHEIDE** vindt dat er sprake is van gebrekkige communicatie als men op een verzoek om een gesprek met de wethouder ambtelijk het antwoord krijgt dat men naar de rechter kan gaan. D66 is het overigens ook niet eens met de verhuizing van de supermarkt.
Raadslid **SCHUIRINGA** vindt ook helemaal niet juist dat het college dit zo makkelijk kan doen. Hij wil beslist nog eens praten over de algemene verklaring van geen bedenkingen. Hij is benieuwd of de wethouder wel zeker weet dat de procedure juist is doorlopen.
Wethouder **KOOIMAN** wijst erop dat de raad zelf het beleid voor deze procedures heeft vastgesteld, en dit ook weer kan aanpassen. Hij herhaalt dat zijn deur altijd open staat.
Dit gesprek was echter overbodig, omdat ambtelijk alles goed was voorzien.
Raadslid **POSTER** hoort graag de reactie van de heer **VAN MAANEN**. De heer **VAN MAANEN** stelt nogmaals dat de Toekomstvisie Voorzieningenstructuur als enige motivatie voor de verplaatsing wordt gebruikt, terwijl er in die notitie niets over staat. Als het bij de raad was gekomen zouden er zeker vragen over zijn gesteld. In de mail stond dat de **WETHOUDER** inspreker niet wilde ontvangen.

Mevrouw **DENISE BETSEMA** doet langs deze weg een poging om een Starterslening te krijgen. De hoge prijzen vormen nu een te grote barrière voor vele starters op de woningmarkt. Ze las dat elders in Nederlandse gemeenten al 240 startersleningen ter overbrugging worden aangeboden. Toen ze hier op Texel naar op zoek ging kreeg ze van wethouder **HERCULES** te horen dat de uitvoering van de motie over dit onderwerp op een laag pitje staat. Zelf heeft ze uitgezocht of er nog meer starters op Texel zijn; binnen 48 uur op Koopplein had ze al 5 reacties en na een artikel in de Texelse Courant al 10. Ook volgens de benaderde makelaars komt het regelmatig voor dat jongeren en jonge gezinnen erom vragen.

Met hulp van Texelse makelaars draagt mevrouw **BETSEMA** nog een aantal argumenten aan: het gemiddelde loon ligt hier lager; een starterslening is aantrekkelijk omdat je de mogelijkheid tot renteaftrek behoudt; het verstrekken van startersleningen is gunstig voor de hele woningmarkt (gemiddeld vormt 1 starterslening een impuls die leidt tot 3 verhuizingen); jongeren kunnen op Texel blijven wonen, waardoor er ook meer kinderen op Texel blijven (scholen moeten nu sluiten). Startersleningen zijn hier dus zeer welkom. De Texelse makelaars staan open voor alle vragen. Zelf hoopt mevrouw **BETSEMA** dat er snel zo'n regeling komt. Wie het eerst komt het eerst maalt.

Reacties fracties

Raadslid **VAN DE WETERING** noemt deze inspraak 'uit het hart gegrepen', want de motie is destijds door de fractie van D66 ingediend. Ze hoort graag waarom de uitvoering op een laag pitje staat. Wethouder **HERCULES** geeft aan dat dit met allerlei zaken te maken had. Hij kan meedelen dat het aanstaande dinsdag met advies in het college komt. Door het bezoek van mevrouw **BETSEMA** is hier nog wat harder aan getrokken. *Na dinsdag komt er publicatie over het collegebesluit.*

Toezegging

Raadslid **VLAMING** complimenteert de 'stoere' wijze waarop mevrouw **BETSEMA** dit naar voren brengt. Hij hoopt dat dit soort vragen vaker op zo'n democratische wijze aan de orde komen.

Mevrouw **E. MONDEEL** las op de site dat de gemeente staat voor faciliteren van goed onderwijs. Dat hoeft niet perse in geld. Het krachtige van ICT is volgens inspreker hoe je dit kunt inzetten in het onderwijs. Een tablet is een middel, geen doel, maar hoort in haar ogen bij de 21^{e} eeuw. Ook in het onderwijs moeten kinderen ermee leren omgaan, pleit mevrouw **MONDEEL**. Ze zou het voorstel willen doen met 1 klas een pilot te starten met een tablet die ook mee naar huis moet. Ze kan college en raad uitgebreide informatie doen toekomen, want er zijn talloze scholen die er al mee beginnen. Mevrouw **MONDEEL** snapt het voornemen dit af te wijzen niet goed, omdat de bekostiging te moeilijk zou zijn. Ze wijst op de subsidiemogelijkheden bij verschillende Ministeries. Er is bovendien niet aan de ouders gevraagd of ze zouden willen bijdragen.
Over een jaar kun je dan kijken hoe de pilot bevalt. Deze pilot kan volgens mevrouw **MONDEEL** prima worden uitgewerkt door 1 van de gemeentelijke managers die nu niet meer op zijn functie kan werken. Voor nadere informatie kan men bij haar langs komen.
Raadslid **LELY** vindt fijn dat er steun voor dit idee komt. De gemeenteraad heeft ook al tablets, dus idee van de PvdA is niet **of**, maar wanneer en hoe ze op de scholen worden ingevoerd. Hij raadt wel aan bij de pilot rekening te houden met parallelklassen.
Raadslid **SCHUIRINGA** is blij dat mevrouw **MONDEEL** met zoveel enthousiasme het VVD-amendement verdedigt. De fractie vindt dat de jeugd zo snel mogelijk mee moet met de toekomst.
Raadslid **ZEGEREN** legt de vraag neer of dit de taak van de gemeente of van de schoolbesturen is. Mevrouw **MONDEEL** ziet het meer als taak van henzelf, bottum-up vanuit onderwijs en ouders. Er zijn contacten die vele subsidiemogelijkheden kennen. Het schoolbestuur is in haar ogen wel onderdeel of speler, maar ze wil liever samen bepalen hoe en wat er komt. Gemeentelijke taak is om het plan te faciliteren.
Raadslid **ZEGEREN** ziet graag een wat meer uitgewerkt plan. Voor mevrouw **MONDEEL** persoonlijk wordt dit naast haar onderwijswerk te veel. Ze vraagt hulp van een manager.
Raadslid **HIN** merkt op dat schoolboeken toch ook door het schoolbestuur worden geregeld.
Mevrouw **MONDEEL** erkent dat een tablet ook een middel is, maar vindt het toch uitgebreider dan boeken. Ze hoopt dat de gemeente dit niet afschuift, maar alle faciliteiten benut.
Raadslid **VLAMING** vindt dat de gemeentelijke bestuurders niet op de plek van het schoolbestuur moeten gaan zitten. Hij hoort graag hoe de schoolbesturen hierin staan.
Raadslid **HILSTRA** wil mevrouw **MONDEEL** bedanken voor de concrete suggestie.
Raadslid **ZEGEREN** vraagt de **WETHOUDER** een keer met mevrouw te gaan praten.

Te bespreken onderwerpen

4. Kadernota 2014-2017

*Mededeling vooraf van wethouder **VISMAN:*** in 2012 is begonnen de kadernota de doelenboomstructuur te geven met handreikingen van de heer **VERROEN**. In de kadernota 2013 is al aangegeven dat je tijd moet nemen voor dit groeimodel. Afgelopen weken is duidelijk geworden dat de heer **VLAS** van Texels Belang, zeer nadrukkelijk bezig is geweest een gigantische hoeveelheid werk te verzetten, omdat de kadernota 2014 en de programmabegroting inderdaad nog niet 1 op 1 op elkaar aansluiten. De medewerkers zitten in een groeiproces en hebben daarvoor tijd kunnen nemen. Namens mezelf, de afdeling en de rest van het college dankt wethouder **VISMAN** de heer **VLAS** voor het enorme stuk werk. Hij belooft het op goede manier te verwerken in de kadernota, zodat je de programmabegroting erop kunt stoelen.

Raadslid **VLAS** licht toe dat ze nu alleen de basis hebben kunnen leggen voor een goed startdocument voor de begroting 2015. Ze zijn al een heel stuk verder gekomen. In vogelvlucht vertelt hij dat de doelenboom inzichtelijk maakt wat de gemeente nastreeft en waar je je voor gaat inzetten. Dit moet altijd begin en eind hebben en mag niet zomaar verdwijnen of verschijnen. Het gaat erom dat de kaders transparant zijn, de doelen herkenbaar en gemakkelijk te volgen. In de kadernota struikelde de heer **VLAS** bijvoorbeeld over het openbare verlichtingsplan. Een nieuw doel ontstaat nooit zomaar. Er had een verwijzing moeten staan naar het programma waar het was ondergebracht. Een 2e voorbeeld is het leerlingenvervoer naar De Pijler; dat moet goed in de doelenboom zijn verwerkt. Al met al was het een tijdrovende klus, aldus de heer **VLAS**, die 82 niet-uitgelegde verschillen naar boven bracht. 11 zijn alsnog opgenomen en 30 operationele doelen (die niet aan de raad waren gemeld) zijn nieuw ingebracht. 41 operationele doelen verdwenen. Afgelopen maandag heeft de heer **VLAS** met de ambtenaren flink spijkers met koppen kunnen slaan. Bij verplaatsing naar een ander programma zal een verwijzing worden vermeld, en als doelen in de volgende kadernota niet meer voorkomen wordt dat gecorrigeerd, zodat straks ieder een correct startdocument heeft. Gezamenlijk is er dus een flinke kwaliteitsslag gemaakt.

Raadslid **POSTER** noemt dit erg interessant, maar wijst erop dat sommige raadsleden hier volgend jaar toch niet meer zitten. Het komt hem voor dat de heer **VLAS** 'over zijn graf wil reageren'. Raadslid **VLAS** geeft de heer **POSTER** hierin gelijk, maar wil niet op de loop gaan voor het achterlaten van een goede erfenis. Raadslid **SCHUIRINGA** dankt de heer **VLAS** voor de duidelijke uitwerking. Hij geeft ook de heer **POSTER** gelijk, en stelt daarom voor van het college een tussenstand te vragen in het eerste kwartaal van 2014.

Voorstel VVD

1. Beantwoording vragen van fracties naar aanleiding van de Kaderbrief

Geen opmerkingen.

2. LTP (Lange Termijn Planning) Termijnagenda college jaarschijf 2013

Geen opmerkingen.

3. Per programma - a. het programma algemeen met onder andere trends en ontwikkelingen en - b. alle voorstellen binnen dat programma (zie lijst)

Algemeen

Raadsvolger **VAN GILS** ziet in de lange termijnplanning voor 2014 bij programma 9 staan: "Brede discussie Mooi Texel, Meer Toekomst". Texels Belang is van mening dat dit goede initiatief uit 2012 nog in de huidige raad afgehandeld zou moeten worden dus uiterlijk februari 2014. Hij vraagt of zijn collega-leden het hier mee eens zijn. *Allen akkoord.*

Toezegging Wethouder **HERCULES** merkt op: *als de raad dit naar voren wil halen zal het college met een voorstel komen om andere zaken iets naar achteren te zetten.*

Programma 1: algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid
Raadslid **HOOGERHEIDE** mist op blz.11 bij de geledingen waarmee overleg is het overleg tussen hoofd- en hulpstrandvonders. Bij 'brandweer' denkt hij dat het na samenvoeging met de regiobrandweer beter is "Texel beschikt over" te vervangen door: "…heeft beschikking over". Burgemeester **GISKES** legt uit dat de hulpstrandvonders niet zozeer partners uit andere organisaties zijn. Ze zijn door de gemeente aangesteld en daarom hier niet apart beschreven. Met betrekking tot de zinsnede over de brandweer zegt ze dat de gemeente wel degelijk beschikt over een efficiënte brandweerorganisatie. Bovendien zijn ze nog niet geregionaliseerd, maar dat gaat in 2014 op papier en in 2015 officieel gebeuren. Voor alle duidelijkheid stelt ze
Aanpassing voor de *zin te wijzigen in*: "Voor Texel is er afdoende brandweerzorg."
Raadslid **SCHUIRINGA** memoreert dat vanuit het nieuwe hulpverleningsgebouw alles snel bereikbaar zou kunnen zijn. Hij leest nu dat er toch bij de regionalisatie een extra nieuw voertuig SIV (snel inzetbaar voertuig) zou moeten komen, omdat de normtijden niet gehaald worden. Hij hoort graag of de spelregels tussentijds zijn veranderd, of dat het gebouw verkeerd is gesitueerd.

Amendement 1 van Texel2010 'Met Waddeneilanden samenwerken'
Raadslid **POSTER** neemt het advies en de reacties voor kennisgeving aan. Hij kondigt aan dat binnenkort de gesprekken met de VAST-eilanden starten. De uitkomsten daarvan wacht de fractie rustig af.

Voorstel 1 – op het gebied van inkoop en aanbesteding samenwerken
Raadslid **SCHUIRINGA** adviseert het VNG-advies voor het beste inkoop- en aanbestedingsbeleid voor 3 groottes van gemeenten ter harte te nemen.
Raadslid **HOOGERHEIDE** mist een tijdpad en vraagt wanneer er duidelijkheid komt.
Toezegging Wethouder **VISMAN** *zegt toe een tijdpad te maken*.
Raadslid **SCHUIRINGA** merkt in het algemeen op dat eigenlijk bij alle voorstellen een eindtijd moet staan. Burgemeester **GISKES** licht toe: zodra duidelijk is wat de raad in de kadernota opgenomen wil hebben wordt een planning gemaakt, gecombineerd met de bestaande lange
Toezegging termijnplanning, waarop de raad **dan** keuzes kan maken. De **VOORZITTER** vat samen dat de volgende week (raad 3 juli 2013) *aangenomen amendementen in een tijdsplanning komen.*

Voorstel 2 – Lustrumactiviteiten 4/5 mei organiseren
Vraag Raadslid **SCHAATSENBERG** vraagt wat voor budget de dorpen krijgen. Hij leest alleen € 35.000 voor 'algemeen'.
Raadsvolger **VAN GILS** merkt op dat de lustrumactiviteiten over 2015 gaan, dus op blz.9 schrappen, want dat gaat over 2014. Raadslid **VLAS** wijst erop dat deze activiteit er tweemaal
Aanpassing in staat; *bij 1.1.4.1 staat 'lustrum' teveel*. Burgemeester **GISKES** bevestigt dit. Ze zal de
Toezegging *correctie verwerken en de lustrumactiviteit 5 mei bij 2014 weglaten.* Het staat wel in het jaarprogramma van 2014 omdat dan de voorbereiding start.

Amendement 2 van Texel2010 'Lustrumactiviteiten 4/5 mei organiseren
Raadslid **POSTER** is onthutst na de afwijzende reactie van het college. In het verleden was deze viering altijd een enorm evenement. Hij geeft in overweging hier nog eens goed over na te denken en met de mensen van het comité er nog eens over te praten.
Raadslid **LELY** leest niet dat het college zegt dat het er niet moet komen. Hijzelf hoopt ook op allerlei activiteiten op 5 mei 2015, maar vindt dat de raad zich niet hier in de kadernota met de inhoud van het programma bezig houden.

Raadslid **SCHUIRINGA** is ook zeer groot voorstander van grootscheepse viering. Hij vraagt net als Texel2010 over de afwijzing nog eens goed na te denken. Raadslid **VLAS** vindt voldoende dat de wens van Texel2010 wordt betrokken bij de voorbereidingen. Texels Belang gaat dus niet mee met dit amendement. Raadslid **POSTER** wil vóór zijn dat het uitdraait op 'zaklopen en bellenblazen'. Hij benadrukt dat ze grootschalige viering met legervoertuigen en dergelijke willen. Raadslid **HOOGERHEIDE** heeft het volste vertrouwen dat dit goed geregeld zal worden. Raadslid **VLAMING** lijkt het goed de ideeën bij de organiserende mensen in te brengen, maar niet via de kadernota. *Geen medestanders.*

Voorstel 3 – Feestelijke activiteiten rond 600 jaar stadsrechten organiseren
Raadslid **HOOGERHEIDE** wijst erop dat héél Texel stadsrechten heeft. De festiviteiten mogen zich dus niet tot Den Burg beperken. Burgemeester **GISKES** erkent dat dit zeker voor het hele eiland geldt. De **VOORZITTER** concludeert dat waar alleen 'Den Burg' staat, *dit wordt weggehaald* (onder andere blz.10).

Toezegging

Voorstel 4 – Brandweer regionaliseren
Raadslid **VAN DE WETERING** sluit aan bij de opmerking van de heer Schuiringa over de plek van de hulpverleningspost. Ze vindt het dekkingspercentage van 13% dan wel erg laag.
Raadsvolger **VAN GILS** leest dat nog btw-verrekening plaats moet vinden. Het lijkt hem beter aan het Regiokorps over te laten wat er aangeschaft moet worden. Aangezien dit voorstel nog te weinig concreet is, zal Texels Belang niet akkoord gaan. Burgemeester **GISKES** *hoopt na de vakantie uitvoerig te kunnen vertellen wat er in de regionalisering omgaat*. Ze beaamt dat Texel de laagste dekking van de regio heeft. De norm van 8 minuten haal je met het enorme grondgebied en 2 kazernes lang niet. Er spelen nog allerlei discussies, en gemeenten zullen de zaken op orde moeten hebben vóór de regionalisering. Aanschaf en stationering in De Koog van deze minimalistische voorziening zal wellicht harde noodzaak zijn, wil je mee mogen spelen in het grote geheel. Om tot grotere dekking en 'schoon voor de deur' te komen zal in ieder geval nog een investering nodig zijn, zo vreest mevrouw Giskes. Met een verdeelsleutel (dezelfde component als bij de uitkering gemeentefonds wordt gebruikt) worden de kosten over de hele regio verdeeld. Pas na verdere besluitvorming kan de burgemeester meer informatie geven.
Ze benadrukt dat de bouw van de kazerne aan de Pontweg zeker harde noodzaak is geweest. Het gebouw zal onderdeel worden van de regiobrandweer, echter pas na een tijdje omdat dat voor de btw voordeliger zou zijn. Bij nieuwe gebouwen gaat het dan alleen om de vierkante meters die strikt noodzakelijk zijn.
Raadslid **ZEGEREN** brengt het CDA-voorstel om een rondweg om Den Burg te maken in herinnering. Nobel doel was toen om ook met de brandweer sneller in Oudeschild te kunnen komen. Hij ziet aankomen dat Texel ook daar een post moet gaan inrichten.
Burgemeester **GISKES** erkent dat ook Oudeschild niet goed zit qua normtijden. De Minister is hierin heel strikt. Ze wijst er wel op dat het aantal keren dat mensenlevens in het geding zijn heel anders ligt. Allerlei zaken worden daarom nog onderzocht. Bijvoorbeeld wordt ook gekeken of het breed uitrollen van brandmelders kan helpen.
Raadslid **ZEGEREN** kan zich voorstellen dat je in elk dorp iemand met de juiste kwalificaties aanstelt, in plaats van alles vanuit de centrale post te regelen. Deze persoon zou bij brand een eerste inschatting kunnen maken van de schaal. Burgemeester **GISKES** stelt dat eerst iemand laten kijken nooit sneller wordt dan eerst allemaal naar de kazerne komen. Je zou wel veel sneller kunnen zijn als iedereen al op de kazerne aanwezig is.
Raadslid **SCHUIRINGA** oppert de mogelijkheid om elders zo'n SIV over te nemen of te huren. Burgemeester **GISKES** is met hem eens dat aanschaf zo goedkoop mogelijk moet zijn.

Toezegging

Voorstel 5 – Risico's voor gemeente Texel inventariseren
Raadslid **VAN DE WETERING** dacht dat dit er al was. Wethouder **VISMAN** zegt dat het college de ontwikkelingen wat scherper wil volgen.
Raadslid **SCHUIRINGA** heeft best vertrouwen in het HVC-onderzoek (Huisvuilcentrale) door de gezamenlijke rekenkamers, maar doet de suggestie een risicoverzekering af te sluiten.
Wethouder **VISMAN** kiest ervoor eerst de aandeelhoudersvergadering volgende week (4 juli 2013) af te wachten.
Hij merkt op dat HVC niet meteen zal omvallen, omdat er eigen vermogen is. Behalve HVC zijn
Toezegging er nog een paar dingen waarvan het college de risico's goed in beeld wil brengen.
De raad krijgt na de aandeelhoudersvergadering nadere informatie.

LTP 1 Uitvoering initiatiefvoorstel 'Beleid: actueel en vindbaar' naar 2014
Geen opmerkingen.

Hierna volgt schorsing. Raadslid Poster verlaat de vergadering.
Programma 2: Verkeer, vervoer en water

Voorstel 6 – Beheerprogramma bebording en bebakening vaststellen
Geen opmerkingen.

Voorstel 7 – Graskeienprogramma 2014-2010 vaststellen
Raadslid **LELY** kondigt een PvdA-voorstel aan om het graskeienprogramma naar voren te halen.

Voorstel 7a – D66, Kiss and Ride bij de Thijsseschool
Vraag Raadslid **VAN DE WETERING** voegt toe dat ze is benaderd door iemand die hier een afstudeerproject van wil maken. Ze vraagt contact op te nemen. Raadslid **LELY** hoopt dat het autoverkeer er niet door toeneemt. Hij vindt het voorstel wel goed voor de veiligheid.

Voorstel 8 – Mobiliteitsvisie en actieprogramma vaststellen
Raadslid **SCHUIRINGA** wil hier een eindtijd zien. De **VOORZITTER** verwijst naar het antwoord
Toezegging van het college dat het tijdpad wordt gemaakt aan de hand van de aangenomen voorstellen.
Raadslid **VAN DE WETERING** stelt bij punt 2.1.1.3 voor het bij de provincie aandringen op behoud van openbaar vervoer te wijzigen in *verbeteren* daarvan, of in ieder geval te kijken naar maatwerk. Eventueel komt D66 met een amendement. Wethouder **HERCULES** denkt dat met
Toezegging een beetje geluk en hard werk de *pilot in december* zal aanvangen. Het is wel het streven het openbaar vervoer in 2014 zo goed mogelijk te houden, maar verbetering krijgt ook zeker aandacht. Het amendement zal daarom niet nodig zijn, aldus de wethouder.

Voorstel 9 – parkeerautomaten eventueel vervangen
Raadslid **SCHUIRINGA** vindt € 192.000 een grote investering, maar oppert dat de automaten
Voorstel eventueel van een andere gemeente kunnen worden overgenomen. Raadslid **LELY** denkt dat je dit alleen moet doen indien nodig, dus niet 'eventueel'. Raadslid **VAN DE WETERING** vraagt wanneer bepaald gaat worden of de automaten ook een vignet gaan 'uitspugen'.
Wethouder **HERCULES** geeft aan dat het voorstel niet gaat om wel of niet vervangen, maar om welke richting de raad uit wil met het parkeerbeleid. Er moet toch overal een technische oplossing zijn om je parkeerbelasting te betalen. Binnenkort komt in het college een advies over
Toezegging doorontwikkeling van het vignet, waarna samen met TOP een voorstel wordt gemaakt. *Na de vakantie komt het in de raad.*

Amendement 3 van Texel2010: 'parkeerautomaten eventueel vervangen'
Raadslid **HIN** zegt dat de fractie zich zal beraden over de antwoorden. Raadslid **VLAS** meldt dat Texels Belang zich uitstekend kan vinden in het collegestandpunt. Ook vindt hij het economisch beter ze niet allemaal tegelijk te vervangen.

Voorstel 9a – Texel 2010: Gratis openbaar vervoer voor schoolgaande kinderen in de buitendorpen
Toezegging
Raadslid **HIN** wijst op de toezegging van de wethouder dat de pilot dit jaar start.

Voorstel 9b – D66: Fietspaden moeten passen in het landschap
Raadslid **HIN** vindt dit voorstel overbodig, omdat het al in de bestemmingsplannen zit. Raadslid **VAN DE WETERING** legt uit dat het D66 erom gaat dat bij het ontwerp van fietspaden rekening gehouden wordt met het landschap. Betonnen paden hoeven in haar ogen geen standaard te zijn. Raadsvolger **VAN GILS** is juist voorstander van betonnen paden, want er moet meestal ook landbouwverkeer overheen kunnen. Op Google 'streetprint' zie je mooie betonpaden die passen in het landschap.

Programma 3: Economie
Raadslid **VAN DE WETERING** dacht dat aanwijzing van de Waddenzee tot Werelderfgoed al is gebeurd (zie voorstel 11). Wethouder **HERCULES** bevestigt dit. Hij ziet wel de opdracht deze status te promoten. Het gaat niet alleen om behoud en verbetering, maar ook om het openstellen voor mensen om ervan te genieten. Mevrouw **VAN DE WETERING** vindt dat de tekst
Toezegging
deze inhoud niet dekt. Raadsgriffier **DE PORTO** meldt dat dit *uit de kadernota* kan.

Raadslid **SCHUIRINGA** stelt de algemene vraag of ergens vermeld is welke acties er met het budget van 1 ton ter stimulering van de economie zijn ondernomen en welke resultaten ermee zijn behaald. Zie ook voorstel 15. Wethouder **HERCULES** weet niet over welke ton de heer **SCHUIRINGA** het heeft. De beschikbare budgets voor thuiswerken en dergelijke zijn niet hoger dan € 15.000. Voor allerlei andere projecten zijn verschillende partners trekker. Naar de
Toezegging
begroting toe belooft de **WETHOUDER** alle *plannen financieel in kaart te brengen en het tijdpad aan te geven*. De raad kan dan prioriteiten stellen.

Voorstel 10 – Beleid Recreatie en Toerisme actualiseren
Geen opmerkingen.

Amendement 4 van Texels Belang: Beleid Recreatie en Toerisme stimuleren
Raadslid **VLAS** vindt niet duidelijk genoeg uitkomen dat de nota Recreatie&Toerisme basis is voor actualisatie van het beleid, daarom wil Texels Belang middels dit amendement deze 5 woordjes toevoegen. Volgens raadslid **SCHUIRINGA** zetten de indieners dit een beetje te zwaar aan. De notitie 'Mooi Texel' is immers al vastgesteld als startnotitie. Bovendien belooft het college al het te verwerken. Raadslid **HIN** stelt dat je met dit amendement het eigen voorstel 'Mooi Texel' ondergraaft. Raadslid **LELY** brengt in herinnering dat 'Mooi Texel' met grote meerderheid is aangenomen. Dit kan dus de basis zijn.

Voorstel 10a – PvdA: Zorgen voor zorgplaatsen
Raadslid **VLAS** merkt op dat in het voorstel wordt verwezen naar nr.43. De **VOORZITTER** zegt
Correctie
dat dit geschrapt kan worden; het was de motivatie van het college.

Voorstel 11 – Werelderfgoedstatus Waddenzee economisch benutten
Raadslid **SCHUIRINGA** hoort graag wat de reden is hier € 50.000 te begroten. Hij dacht dat het alleen een titel is waarmee Texel en het Waddengebied zich kunnen profileren. De VVV krijgt ook al promotiebudget van de gemeente. Wethouder **HERCULES** antwoordt dat de zinsnede uit het raadsprogramma komt. Hij beaamt dat de VVV marketinginstrument is, maar het gevraagde budget komt voort uit de samenwerking met de kopgemeenten die aan de Waddenzee liggen en het werelderfgoed samen nog beter willen promoten. Je kunt dan bijvoorbeeld denken aan het realiseren van een informatiecentrum, waar het werelderfgoed fysiek promotie krijgt.

Voorstel 12 – Werkgelegenheid in de toeristische sector op huidige niveau handhaven en waar mogelijk vergroten
Geen opmerkingen.

Voorstel 13 – Zorgtoerisme stimuleren
Geen opmerkingen.

Voorstel 14 – Agrarische bedrijvigheid zoveel mogelijk behouden
Geen opmerkingen.

Amendement 5 van Texels Belang: Agrarische bedrijvigheid zoveel mogelijk behouden
Raadslid **VLAS** zag dat dit al voor 2013 in de kadernota stond; de onderbouwing is daar terug te lezen. Omdat er echter nog nooit overleg is geweest, stelt Texels Belang deze aanvulling voor 2014 voor. Raadslid **VLAMING** vraagt hoe 'De Texelse Maat' zich tot het begrip duurzaamheid verhoudt. Wethouder **HERCULES** denkt dat niet alleen met de landbouwsector overleg gevoerd zal worden. Hij stelt zich voor dat het naar de raad komt, zodat ieder inbreng kan hebben.

Voorstel 15 – Actiepunten uit "Richting voor Economie" uitwerken
Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt hiernaar te verwijzen. Hij leest dat € 50.000 voor stimulering is gebruikt en is benieuwd wat daaruit is gekomen. Wethouder **HERCULES** antwoordt dat er eigenlijk nog geen budget was. Met z'n allen is hard aan 'ruimte voor economie' gewerkt. Omdat de uitgangspunten moeilijk aan het rollen te brengen waren, probeert het college hier met deze uitwerking verandering in te brengen.

Voorstel 16 – Regionale uitvoeringsagenda "De Kop Werkt!" uitvoeren
Raadslid **SCHUIRINGA** leest hier ook weer € 50.000 en wil weten of er 2x een bedrag voor de werelderfgoed status beschikbaar is. Wethouder **HERCULES** legt uit dat dit gaat over allerlei projecten die ze samen met gemeenten in de kop van Noord-Holland oppakken. Dit wordt gebruikt als financiering om te trekken aan al die projecten, die zijn opgezet om te zorgen dat er werk naar de regio komt. Het lijkt raadslid **SCHUIRINGA** dan beter een splitsing aan te brengen, waarbij het ene is gericht op de werelderfgoed status. Wethouder **HERCULES** is met hem eens dat *coördinatie Waddenfonds en Werelderfgoed hier uit de motivatie* kunnen.
Toezegging
Dit voorstel is bedoeld om te kijken of het geld op de juiste plek terecht komt. De tekst kan worden: "Voor de monitoring stoppen we er met z'n allen geld in, ook de provincie".

Voorstel 16A – PvdA: Kleine ondernemers maken Texel groot en verdienen een duwtje in de rug
Raadslid **SCHUIRINGA** noemt dit een zeer goed en sociaal streven. De VVD-fractie was hier ook al mee bezig. In principe is het al wettelijk geregeld via het ondernemersloket (in Alkmaar). Het raadslid vindt wel goed dat ieder erover meedenkt, maar om nu voor wettelijke taken een particuliere club op te zetten, terwijl je er als gemeente al voor betaald wordt, vindt hij te ver gaan.

Raadslid **LELY** leest dat er al veel is geregeld, maar beseft dat het ook over nieuwe, bredere mogelijkheden en nieuwe soorten werk gaat, in plaats van meer van hetzelfde.
Raadslid **ZEGEREN** kan uit ervaring meegeven dat je voor een laag bedrag lid kunt worden van het instituut ondernemersklankbord. Je kunt daar misschien samen mee optrekken. Een aantal bedrijven is er succesvoller door gaan draaien. Het instituut heeft een groot netwerk, dus je zou kunnen kijken of je er een slag mee kunt maken.

Voorstel 16B – Texels Belang: Stimuleren dat jonge technisch opgeleide vmbo-ers en mbo-ers zich op Texel zullen gaan vestigen
Raadslid **VLAMING** brengt dit voorstel in verband met het prima stuk inspraak aan het begin van de avond. Het lijkt hem goed dit aan te nemen.

Voorstel 17 – Een maritiem beleidsplan ontwikkelen
Raadsleden **SCHUIRINGA** en **HIN** dachten dat dit al geregeld was. Wethouder **HERCULES** bevestigt dit. Ze zijn bezig met de havenvisie voor Oudeschild en de NIOZ-haven, maar het doel is nog niet gehaald. Voorstel is dit over te hevelen naar 2014. Raadslid **SCHUIRINGA** brengt in herinnering dat het uitgebreid is besproken en in mei 2014 compleet klaar zou zijn. Budget is verstrekt tot het eindpunt, zonder overheveling. Raadslid **VAN DE WETERING** maakt uit het voorstel op dat alleen het restant mee gaat naar 2014. Wethouder **HERCULES** beaamt dat het college geen extra geld vraagt. De havenvisie gaat heel goed, maar er bleek meer tijd in te gaan zitten om er een gedragen voorstel van te maken. Voor de maritieme visie is daardoor iets meer tijd nodig, maar het valt wel binnen het reeds geaccordeerde budget.

Voorstel 18 – NIOZ-haven upgraden
Geen opmerkingen.

Voorstel 19 – Ruimte voor bedrijven behouden en creëren
Geen opmerkingen.

LTP2 Vooronderzoek Landbouw Hoofdstructuur, uitvoering doorschuiven naar 2014
Raadslid **VLAS** verwijst naar het amendement A5 van Texels Belang bij voorstel 14: in overleg met de agrarische sector een stappenplan met tijdpad bepalen. Dankzij dat voorstel en amendement in kadernota 2014 bijt dit vooronderzoek doorschuiven elkaar niet, denkt hij.

Programma 4: Onderwijs
Geen algemene opmerkingen.

Voorstel 20 – Integraal huisvestingsplan scholen uitvoeren
Raadsvolger **VAN GILS** vraagt of de planning bij de motivatie nog wel juist is.
Toezegging Wethouder **HUISMAN** belooft *dat de planning wordt gehaald*. Er wordt hard aan gewerkt.

Voorstellen 20a en 20b – gecombineerd voorstel VVD en PvdA: 'Het beste onderwijs! Investeren in digitale kansen'
Raadslid **SCHUIRINGA** verwijst naar de inspraak van mevrouw **MONDEEL** en vraagt dit voorstel in overweging te nemen. Raadslid **VAN DE WETERING** wil weten of het college bekend is met de landelijke subsidiemogelijkheden, of zich hierin wil verdiepen. Raadslid **LELY** legt verband met het doorschuiven van voorstel 4.1.5.2 in de programmabegroting. Hij wijst op het grote belang van zo snel mogelijk koers geven aan digitaliseren van de samenleving.
In het onderwijs gebeurt dit nog slechts mondjesmaat. Raadslid **VLAS** merkt op dat de gemeente in principe alleen over onderwijshuisvesting gaat.

Hij betwijfelt of je wel op de stoel van het schoolbestuur moet gaan zitten. In zijn ogen is het niet aan de gemeente hierin het voortouw te nemen.
De school kan wel een verzoek bij de gemeente indienen. Raadslid **ZEGEREN** is het wel met hem eens, maar vult aan dat de gemeente ook de ambitie heeft voor kwalitatief goed onderwijs op het eiland. Aan de besturen kun je aangeven dat de gemeente zich met meer dan alleen huisvesting wil bezighouden. Hij wijst er wel op dat invoering van Ipads wel verder gaat dan vervanging van leermiddelen. Raadslid **VLAMING** vraagt zich af of de raad nu niet de hete aardappel aan het doorschuiven is. Raadslid **VLAS** herinnert hem eraan dat de gemeente zich beraadt over het werken als regiegemeente en zich dus moet beperken tot de kerntaken.
De **VOORZITTER** wijst erop dat voor het voortgezet onderwijs het bestuur hier nog steeds aan tafel zit. Het basisonderwijs is al uitgestapt. Raadslid **VLAS** stelt dat je als bestuur van de school ook niet op de stoel van het college moet gaan zitten. Raadslid **HILSTRA** voegt toe vanuit voorstel 20b, dat je natuurlijk de inhoudelijke criteria aan experts moet overlaten, maar voor Texel het beste onderwijs, in alle opzichten, wilt. Er hangt in haar ogen wel degelijk ook een politiek standpunt aan, want goed onderwijs is een belangrijke stimulans om je hier als jong gezin te vestigen (samen met startersleningen). De indieners van het voorstel willen daarom ook middelen beschikbaar stellen om dat te faciliteren. Raadslid **SCHUIRINGA** wil graag de voorstellen 20a en 20b gezamenlijk indienen, om het onderwijs op een hoger niveau te tillen. Raadsvolger **VAN GILS** meldt dat Texels Belang zich nader wil beraden over de besteding van € 100.000 onderhoudsgeld van gebouwenbeheer aan Ipads. Hij vindt verbetering van het onderwijs toch primair een zaak van de schoolbesturen. Raadslid **HILSTRA** denkt dat het goed is zoals de VVD voorstelt, maar vindt dat wel in overleg met de experts vanuit het onderwijs moet worden bekeken welke instrumenten het beste zijn. Raadslid **HIN** zegt dat dit lijkt op 'de krenten uit de pap halen'. Ze herinnert eraan dat de **WETHOUDER** binnenkort met de onderwijsvisie komt. Hoewel het sympathiek klinkt vindt Texel2010 vindt het niet zuiver om nu hiermee in te stemmen. Raadslid **ZEGEREN** beziet de kwestie van de andere kant: de ambitie is goed onderwijs. Als vanuit die sector een ommezwaai wordt voorgesteld, waarvoor een investering nodig is, dan kunnen ze daarom vragen. Het lijkt hem niet handig om vooraf een bedrag aan te geven.
Wethouder **HUISMAN** antwoordt mevrouw **VAN DE WETERING** dat ze druk bezig zijn de subsidiemogelijkheden te onderzoeken. Aanstaande maandag heeft zij hierover een afspraak met een deskundige. De **WETHOUDER** is het er uiteraard mee eens dat er heel veel aandacht naar onderwijs moet. Zij is zeker van plan dat te gaan doen, maar stelt dat er **eerst** een visie en plan moet komen. Ze is het eens met mevrouw **HIN** en de heer **ZEGEREN** dat financiën de sluitpost moet zijn. Raadslid **LELY** spreekt uit: "welke visie we ook hebben, digitaal gaan we!"

Voorstel 20c – Texels Belang: Verzelfstandiging voortgezet onderwijs per 1 januari 2015
Geen opmerkingen.

Lange termijn planning T3: Stageplaatsen voor mbo- en hbo-studenten creëren, doorschuiven naar 2014
Geen opmerkingen.

Programma 5: Sport en Cultuur
Geen opmerkingen.

Voorstel 21 – Openluchtzwembad Molenkoog renoveren
Raadslid **SCHUIRINGA** vraagt wat complete nieuwbouw van deze 2 bassins kost. In de kadernota wordt alleen over renoveren gesproken. Hij wil duidelijk weten waar ze aan toe zijn.
Toezegging Wethouder **KOOIMAN** zegt toe *in september met een voorstel met alle uitgewerkte opties, waaronder ook die van nieuwe bassins, te komen.*

Voorstel 22 – Mogelijkheden onderzoeken om te komen tot de realisatie van een kunstgrasveld op het sportcomplex Den Burg Zuid
Raadsvolger **VAN GILS** signaleert dat dit onderwerp al geruime tijd op de begroting stond, maar er later weer af is gehaald. Texel'94 heeft velden ingeleverd en heeft nu meer leden. Ze mogen nu niet weer een hele tijd aan het lijntje gehouden worden. Vóór 2014 dient aangegeven te worden of kunstgras wel of niet tot de mogelijkheden behoort, aldus de heer **VAN GILS**.
Raadslid **SCHUIRINGA** sluit zich hierbij aan. Men wil weten waar men aan toe is.

Voorstel 22a – PvdA: Theater en evenementenzaal Den Burg
Raadslid **SCHUIRINGA** verwijst naar de inspraak van mevrouw **FOLKERTS**. Als het plan van verhuizing van Artex en de bibliotheek naar de Groeneplaats door kan gaan is er de kans.
Raadslid **VLAS** vindt dat de € 65.000 die van de sportweek is overgebleven, zonder meer naar de algemene reserve moet terugvloeien. Het lijkt hem verstandig dit voorstel samen te voegen met de andere voorstellen op dit terrein (5.1.1.2 en 8.1.2.1) en dan een adequate raming op te zetten. De motivatie van het college is positief. Onderzoek hiernaar is al in 2011 afgesproken. Het gaat nu alleen om uitbreiding van het onderzoek waar je al mee bezig bent, dus de heer **VLAS** wil weten waarom er nu zoveel geld bij zou moeten. Raadslid **LELY** is in het verleden ook bezig geweest met een theaterzaal (Question) in Den Burg. Hij wijst erop dat het voorstel van Artex heel iets anders inhoudt. Tot 1990 steunden 39 culturele en andere verenigingen behoud van de zaal. Al deze uitvoeringen passen niet allemaal in het 'vestzak-theater' met 100 à 150 stoelen, dat Artex wil creëren. Er is grotere capaciteit nodig, voor zo'n 300 mensen, denkt het raadslid. De heer **LELY** is blij dat het college wil meewerken. Raadslid **HOOGERHEIDE** merkt op dat het zaaltje dat Artex voor ogen heeft niet meer en minder is dan een 'voorspeelruimte'. Hij merkt dat de gedateerde Koninghal rijp is voor sloop, maar nog steeds niet gemist kan worden. Hij is blij met het voorstel van de PvdA om te kijken of er alsnog iets gerealiseerd kan worden.

Voorstel 23 – Structurele bijdrage aan Stichting Dorpsherstel (SDT) vaststellen
Ingetrokken.

Programma 6: sociale voorzieningen & maatschappelijke voorziening
Geen algemene opmerkingen.

Voorstel 23a – D66: Training om kansen te vergroten
Raadslid **VAN DE WETERING** meldt dat D66 na het antwoord van het college en nader overleg, het voorstel intrekt.

Voorstel 24 – Voorbereiding op nieuwe taken (transities AWBZ) persoonlijke verzorging en extramurale begeleiding
Geen opmerkingen.

Voorstel 25 – Beleid rondom individuele verstrekkingen WMO herijken individuele burgers ondersteunen
Geen opmerkingen.

Voorstel 26 – Kanteling als nieuwe werkwijze doorontwikkelen
Raadslid **VAN DE WETERING** haalt de zojuist verdedigde motie aan. In de motivatie leest ze dat er gesprekken zijn over de pilot om Texels Welzijn verder vorm te geven. Ze denkt dat er misschien even overleg moet zijn om geen dubbeling te krijgen bij de uitvoering van die motie en dit voorstel. De indieners willen zo nodig de motie tekstueel aanpassen. Raadslid **VLAS** merkt op dat de uitvoering daarvan al in 2013 is gestart, gebaseerd op het model van Friesland.

Hij vraagt wat de wethouder bedoelt met de inhuur bij de transitie, want hij denkt dat dit niet nodig is. Wethouder **HUISMAN** licht toe dat training van de Friese stichting 'gemeenschapszorg' wel nodig is, omdat het een heel andere werkwijze vergt. Die deskundigheid kunnen zij leveren. Raadslid **HOOGERHEIDE** wijst er nog op dat bij participatie niet 2014 maar 2015 moet staan. Wethouder **HUISMAN** merkt op dat het zelfs kan zijn dat de participatie helemaal niet komt.

Voorstel 27 – Participatiewet uitvoeren
Geen opmerkingen.

Voorstel 27a – PvdA: Geen drempels Bijzondere Bijstand
Geen opmerkingen.

Voorstel 28 – Netwerksamenwerking binnen het CJG versterken
Geen opmerkingen.

Voorstel 29 – Voorbereiding op nieuwe taken jeugdzorg
Geen opmerkingen.

Voorstel 29a – PvdA: Gollards nieuwe stijl
Raadslid **LELY** zegt dat de fractieleden zich bewust zijn dat de gemeente geen verpleeghuizen neerzet. Wel vinden ze dat je als gemeente moet kijken hoe je de ontwikkelingen kunt invullen. Hij wijst hierbij op de rode opmerkingen en aanvullingen in het voorstel zelf.
Raadsvolger **VAN GILS** vindt de motivatie van het college wel overtuigend, maar beveelt vanuit het overlegplatform Zorg regelmatige voortgangsrapportage aan de raad aan.
Raadslid **HOOGERHEIDE** denkt dat een verpleeghuis nodig blijft. In bestemmingsplan Den Burg wil hij een ruimere bestemming (met wonen) voor de Gollards opgenomen zien.

Lange termijn planning T4 - Wmo/wonen – Beleid ouderen en wonen WMO integraal, doorschuiven naar2014
Geen opmerkingen.

Lange termijn planning T5 - Onze jeugd voor Texel behouden (plan van aanpak opstellen), doorschuiven naar 2014
Geen opmerkingen.

Programma 7: Volksgezondheid & Milieu
Geen opmerkingen.

Voorstel 30 – Nieuw gezondheidsbeleid uitvoeren
Geen opmerkingen.

Voorstel 30a – GroenLinks: Vorm geven aan duurzaamheidsambitie zoetwaterbeheer
Voorstel 30b – D66: Méér doen met hemelwater
Raadsvolger **VAN GILS** geeft aan dat Texels Belang beide voorstellen interessant vindt. Wellicht kunnen ze na aanname beter worden samengevoegd. De heer **VAN GILS** merkt verder nog op dat voetbalvelden niet worden beregend, hooguit bij de doelgebieden in het kader van onderhoud.

Correctie

Voorstel 30c – GroenLinks: Bewaken voortgang energieambitie
Raadslid **VLAS** ziet dat het college afwijzend adviseert. Hij wijst erop dat heel Texel door 1 netbeheerder wordt voorzien van gas en elektriciteit, die ook de teruglevering registreert, waar monitoring al lang aan de gang is. Het college hoeft dus alleen met hen een afspraak te maken. Texels Belang vindt de motivatie dan ook niet echt steekhoudend en zou toch graag voor dit voorstel stemmen.

Voorstel 30d – D66: "Een dijk van een idee"- onderzoeken of een dijk rond het bedrijventerrein Oudeschild kan worden gelegd, die tevens wordt ingezet voor zonne-energie.
Raadslid **VAN DE WETERING** kreeg leuke mail binnen, dat in de kaderbrief van de provincie de bestaande HIRB (herstructurering en innovatief ruimtegebruik op bedrijventerreinen in Noord-Holland) subsidieregeling wordt uitgebreid met een hoofdstuk 'duurzame energie en energiebesparing' bij bedrijven en bedrijventerreinen. Voor 2014 is daar € 2 miljoen voor beschikbaar. Raadslid **SCHAATSENBERG** vraagt hoe hoog de dijk wel niet moet worden. Er zou meteen een coupure in gemaakt kunnen worden. Raadslid **VAN DE WETERING** krijgt binnenkort informatie van een bedrijf dat met een dergelijk project bezig is. Raadsvolger **VAN GILS** geeft aan dat ook Texels Belang dit voorstel interessant vindt. Hij begrijpt echter niet waarom je het zou voorleggen aan IABR (Internationale Architectuur Biënnale Rotterdam). De organisatie lijkt hem mans genoeg om dit zelf uit te voeren, binnen de bestaande regelingen. Als het gaat om het onttrekken aan het zicht van lelijke schuren, lijkt hem dat een probleem voor degenen die het realiseren, omdat het de vraag is of de zonnecellen voldoende opleveren om de investering te compenseren. Raadslid **VEENBAAS** ziet liever een mooie boomsingel en de zonnepanelen gewoon op de daken van de bedrijfsgebouwen.
Raadslid **VLAMING** denkt dat dit evengoed kan, maar verwacht dat een dijk letterlijk meer uitstraling heeft dan een bos. Raadslid **SCHUIRINGA** is ook benieuwd naar de hoogte van de dijk. Hij verwacht dat het maken van de dijk duur is en vraagt waar je de grond vandaan haalt. De gemeente kan de grond waar de dijk op ligt ook niet meer verkopen. De investering zal in zijn ogen dus nooit terug te halen zijn. Onbegrijpelijk is voor hem waarom de groene 'schaamsingel' opeens weg moest. Ook hij ziet liever bomen eromheen en de panelen op daken, hoewel hij het idee wel sympathiek vindt.
Wethouder **HERCULES** legt aan de heer **VAN GILS** uit dat er bij het besluit om tot zo'n dijk te komen wel een ontwerp moet komen, waarvoor hij aan het projectteam van IABR denkt.
Toezegging
Raadslid **VAN DE WETERING** denkt dat ergens in Nederland al ervaring met zo'n dijk rond bedrijventerrein is. Binnenkort krijgt ze die cijfers. *Ze geeft ze door*.

Voorstel 31 – Basis Rioleringsplan uitvoeren (BRP)
Geen opmerkingen.

Voorstel 32 – Afval inzamelen
Raadslid **ZEGEREN** raadt aan 'afval' te vervangen door 'brandstof' of nog beter 'grondstof'.

Voorstel 32a – D66: Gastvrijheid verhogen door meer, schonere en toegankelijkere toiletten
Raadslid **HOOGERHEIDE** licht toe dat SIGT (stichting integratie gehandicapten) een overzicht van openbare toiletten op Texel heeft gemaakt. Dit wordt te zijner tijd aangeboden aan de **WETHOUDER**. Er blijkt uit dat het slecht gesteld is op Texel. Sommige gelegenheden kan een gehandicapte niet eens in. Wil je gastvrij zijn, dan moet je daar iets aan doen, vindt D66.

Voorstel 33 – Begraafplaats De Koog aanleggen
Geen opmerkingen.

Lange termijn planning - T6: In 2020 zelf duurzaam in energiebehoefte voorzien. Evaluatie stand van zaken ambitie 2020 uit laten voeren, doorschuiven naar 2014
Geen opmerkingen.

*Raadslid **SCHUIRINGA** verlaat de vergadering.*

Programma 8: Ruimtelijke ordening & Volkshuisvesting
Voorstel 33a – Texels Belang: Voorbereiding herstellen winkelrondje Den Burg
Geen opmerkingen.

Voorstel 34 – Woonvisie evalueren en actualiseren
Wethouder **HERCULES** maakt de opmerking dat het uitschakelen van de eisen voor een huisvestingsvergunning in 2011 voor het eerst is gedaan. In 2012 is dit nog een keer verlengd. Collegevoorstel is nu het voor onbepaalde tijd te verlengen, tenzij er andere signalen of andere wetgeving vanuit Den Haag komen. In verband met de evaluatie is er contact geweest met Stichting Woontij en de makelaars. Ze geven geen signalen over het overspoelen van Texel door senioren. 90% van hen denkt dat het geen problemen geeft. Daarnaast is het de bedoeling om na de zomer *de gegevens uit de gemeentelijke basisadministratie naast de huizengegevens te leggen* om te kijken of er heel grote gevolgen zijn. Na de evaluatie in 2014 kan worden bepaald of de maatregel door kan gaan.

Toezegging

Voorstel 35 – Starters komen aan bod
Geen opmerkingen.

Lange termijnplanning T7 - Integrale Evaluatie Huisvestingsverordening, doorschuiven naar 2014
Geen opmerkingen.

*Raadslid **HILSTRA** verlaat de vergadering.*

Programma 9: Landschap, Natuur & Recreatie
Geen opmerkingen.

Amendement 6 van Texels Belang: 'Startnotitie Mooi Texel, meer Toekomst toevoegen
Geen opmerkingen.

Voorstel 36 – Beheergroep faciliteren
Geen opmerkingen.

Voorstel 36a – Texels Belang: Behoud open landschap
Raadslid **VLAS** ziet dat het college hier afwijzend reageert. Tijdens behandeling van bestemmingsplan Buitengebied is echter een amendement op dit onderwerp aangenomen. Het dient dus wel in de kadernota te worden opgenomen. Wethouder **KOOIMAN** denkt dat dit anders is geïnterpreteerd. *Hij belooft hier nog naar te kijken.*

Toezegging

Voorstel 37 – Zandige variant Prins Hendrikdijk uitvoeren
Geen opmerkingen.

Voorstel 37a – GroenLinks: Structurele toetsing kernwaarden
Raadsvolger **VAN GILS** laat weten dat jaarlijkse monitoring Texels Belang een moeilijke zaak lijkt. De fractie is het op dit punt wel redelijk eens met het college, maar constateert dat IABR ook hier ingeschakeld wordt.
Wethouder **HERCULES** bespeurt een negatieve ondertoon. Van het IABR wordt ook het team van projectatelier Planet Texel ingeschakeld. De **WETHOUDER** benadrukt dat dit een kans is om de ambities voor Texel op het gebied van energieneutraal, gezonde economie, prettig wonen en werken en toeristische aantrekkelijkheid optimaal te combineren met de natuurlijke, landschappelijke en cultuurhistorische waarden van het eiland. Die moet je niet afschuiven. Hij vindt dat juist de raad hier ook moeite voor zou moeten doen, omdat het allerlei beleidsvragen en opdrachten aan het college kan combineren. Het team krijgt opdracht die zaken te verbinden. Raadsvolger **VAN GILS** ontkent dat hij met een ondertoon sprak.
Raadslid **VLAMING** heeft niet gereageerd, vanwege het laatste stukje van het advies. Hij heeft tot nu toe leuke ideeën gezien om anders naar onze omgeving te leren kijken.

Toezegging

Lange termijnplanning T8 - Mooi Texel, meer Toekomst, brede discussie doorschuiven naar 2014
Dit wordt februari 2014.

4. Hoofdstuk 2 Financiële vertaling voorstellen kadernota 2014
Geen opmerkingen.

5. Hoofdstuk 3 Meerjarenraming 2014-2017
Geen opmerkingen.

6. Hoofdstuk 4 Overzicht incidentele baten en lasten en stand Algemene Reserve
Geen opmerkingen.

5. Brieven aan de raad
Verzoek in verband met verplaatsen Plus Supermarkt De Cocksdorp
Voor kennisgeving aangenomen.

6. Nagekomen bespreekstukken
Geen opmerkingen.

7. AANKONDIGING MOTIES EN INITIATIEFVOORSTELLEN
7a. Motie PvdA, VVD, D66, Texels Belang, fractie Waerts: 'Naar één Stichting Openbaar Onderwijs Texel'
Geen opmerkingen.

7b. Motie D66, Texels Belang en PvdA 'Zichtbare Schakels samenbrengen'
(Noot: dit punt is vroeger op de avond behandeld).
Raadslid **VAN DE WETERING** ziet dat er op het gebied van gezondheidszorg veel op de gemeenten af komt.

Texel is een concreet gebied waar je goed een pilot neer kunt zetten met in elk dorp een 'Zichtbare Schakel' als een spin in het web; iemand met vele capaciteiten en medische kennis die alle zorgfacetten kan koppelen en er handvatten aan kan geven.
De indieners willen dit samenbrengen met de plannen van 'Texels Welzijn' onder een soort 'wijkzuster' met klein mandaat om zorg te verlenen. Raadslid **HILSTRA** meldt dat de PvdA-fractie dit plan wel een steuntje in de rug wil geven.

Ze heeft uit de WMO-bijeenkomst begrepen dat er al veel gebeurt en vraagt in hoeverre de motie nog iets toevoegt.

Raadslid **VLAS** kan inmiddels spreken als ervaringsdeskundige. Hij komt erachter dat bundeling van krachten altijd beter is dan de instellingen naast elkaar te laten functioneren. Bij 'ziek en zeer' komen er namelijk al veel mensen over de vloer. De 'keukentafelgesprekken' op medisch en maatschappelijk gebied zou je daarom moeten combineren, is hij van mening.
Raadslid **VLAMING** ziet aan de andere kant dat je er tegelijkertijd mee ontkent dat je juist vanuit verschillende invalshoeken informatie kunt krijgen. Raadslid **HIN** hoort graag eerst de reactie van de wethouder.
Wethouder **HUISMAN** staat hier wat tweeslachtig tegenover. De Zichtbare Schakel staat bekend als een krachtig middel. De **WETHOUDER** heeft de pilot gevolgd en wacht op de toegezegde evaluatie van huisartsenkring Noord-Holland. Samen met Schagen, Hollands Kroon en Den Helder oriënteren zij zich. Pluspunt is dat er naast het medische ook het sociale aspect aan bod komt. Inmiddels zijn ze met partijen aan het praten hoe ieder straks de juiste hulp vindt. Ze spreken met Omring, maar ook met concurrent Buurtzorg; er zijn dus meerdere partijen 'in de picture'. Als je ervoor kiest de pilot te doen, dan kost dat wel geld. Dit kan wel uit WMO-gelden, maar als je nu al een partij contracteert, geeft dat een voorsprong. Wethouder **HUISMAN** vindt het geven van mandaat aan de Zichtbare Schakel net een stap te ver. Groot dilemma bij de kopgemeenten is namelijk nog of je uitvoering en indicering wel in 1 hand moet leggen.
Mevrouw **HUISMAN** denkt eigenlijk eerder aan het mandaat bij de gemeente te houden.
Raadslid **VAN DE WETERING** legt aan de heer **VLAMING** uit dat de verschillende personen evengoed nog wel over de vloer komen, maar met 1 persoon als coördinator. Dit aanspreekpunt is verantwoordelijk voor de afstemming van de rest van de zorg. De evaluatie van Texel heeft mevrouw **VAN DE WETERING** al binnen. Ze vindt het vreemd dat de **WETHOUDER** dat nog niet heeft, *maar wil het haar wel doen toekomen*. De huisartsen hier zijn in ieder geval zeer enthousiast.

Toezegging

Het raadslid ziet graag de Zichtbare Schakel deze rol invullen. Ze vindt ook dat je van onderaf veel beter zorg op maat kunt geven. Om slagvaardig te kunnen handelen pleit ze namens D66 toch voor een klein mandaat. Nu moet het over teveel schijven en duurt de levering van de zorg zo lang, dat het soms zelfs te laat is. Mevrouw **VAN DE WETERING** dringt aan het een keer te proberen. Ook raadslid **SCHUIRINGA** is zeer enthousiast over dit fantastische plan. Hij oppert dat misschien het woord 'mandaat' uit het voorstel is te halen. Je kunt dan gewoon met de proef aan de gang gaan. Vanuit Den Haag wachten de gemeentes toch nog op bericht hoe het gaat worden. Zodra eindelijk de regels bekend zijn, kun je dan meteen doorzetten.
Raadslid **HILSTRA** doet de suggestie de tekst onder punt 1 wat ruimer te nemen.
Indicatiestelling zal volgens haar nog wel een probleem zijn. Ze vertrouwt erop dat hier een oplossing voor komt. Raadslid **ZEGEREN** weet zeker dat het heel bevlogen mensen zijn.
Toch ziet hij graag een sterkte/zwakte vergelijking van de **WETHOUDER** om als raad beter te kunnen oordelen. In de beleving van raadslid **VLAS** gaat het overleg over de inrichting van de backoffice, en gaat het in dit voorstel over de frontoffice. Je kijkt naar wat goed kan werken in deze gemeenschap. Het sluit volgens Texels Belang overleg met meerdere invalshoeken niet uit. In een team kan worden geregeld dat je als cliënt gedoseerd, per stap, kunt beslissen. Het lijkt de heer **VLAS** niet goed om dorpssteunpunt en verpleegkundige naast elkaar laten bestaan.
Naar aanleiding van de opmerking van de **WETHOUDER** over concurrentie meent de heer **VLAS** dat het niet belangrijk is of het iemand van Omring of een andere organisatie is.
Buurtzorg is hem overigens nog niet bekend. Het gaat er volgens hem vooral om dat je beide disciplines in 1 team hebt, zodat ze elkaar kunnen versterken. Het mandaat van € 1.500 is bedoeld voor een aantal basisvoorzieningen; bekeken moet worden of je daarmee nog thuis kunt functioneren.

Wethouder **HUISMAN** weet niet precies of het bij de Zichtbare Schakel alleen beperkt is tot de hulpmiddelen. Raadslid **VAN DE WETERING** denkt dat dit beeldvorming is; misschien moet je het 'de oude wijkzuster' noemen. Wethouder **HUISMAN** meent te weten dat daarbij niet het mandaat is overgegeven. Ze waarschuwt dat het nu lijkt alsof dat erbij hoort, terwijl de wijkverpleegster evengoed een beschikking van de gemeentes nodig heeft.
Het gaat dan niet alleen over hulpmiddelen, maar ook bijvoorbeeld over thuiszorg.
De wethouder is helemaal niet tegen zichtbare thuiszorg, maar brengt naar voren dat de motie alleen over Omring spreekt. Ze geeft aan dat er meer partijen zijn, en is nog niet zover dat ze met een voorstel bij de raad kan komen, want ze zit nog in de fase om te kijken welke aanbieders er zijn. Mandaat verstrekken vindt ze nog een stap te vroeg, omdat er nog grote twijfels over bestaan.
Raadslid **VAN DE WETERING** verwacht dat ze er later nog op terugkomen. Raadslid **HIN** vraagt
Toezegging op welke termijn de **WETHOUDER** met het voorstel denkt te komen? Wethouder **HUISMAN** *verwacht per september 2013 een voorstel bij de portefeuillehouders.*

7c. Motie CDA 'Alert op provinciaal fonds stads- en dorpsprojecten'
Raadslid **ZEGEREN** attendeert op de kansen die hier liggen. Het kan de gemeente stimuleren projecten compleet af te maken. Raadslid **VLAS** denkt dat de indieners de motie directer moeten formuleren: vraag om een stuk voor een bepaalde datum, waarin het college de raad goed informeert over de mogelijkheden van dit fonds voor concrete projecten. Raadslid **LELY** vraagt of het CDA het idee heeft dat de organisatie hier niet alert op is.

7d. Initiatiefvoorstel CDA en D66 'WEG met overbodige verkeersborden'
Raadslid **VLAMING** vindt logisch dat al die overbodige tekens en signalen weg moeten, maar geeft aan ze niet zo vaak tegen te komen. Hij laat graag onderzoeken wat gereduceerd kan worden, zonder te willen beweren dat er teveel zijn. Raadslid **SCHAATSENBERG** merkt op dat in programma 6 al een beheerprogramma voor bebording en bebakening staat. Dit initiatief is dus volgens de PvdA overbodig. Raadslid **VLAS** noemt het op zich een goed doel, maar denkt dat het ook al in het mobiliteitsplan wordt meegenomen. Ook Texels Belang vindt het dan overbodig. Verder is er geen tijdpad aan het voorstel verbonden. Raadslid **ZEGEREN** herinnert de heer **VLAMING** aan de presentaties inzake 'shared space'. Pas als je dat ziet besef je hoeveel borden er zijn. Het gaat erom dat je niet moet proberen alles met borden te regelen, maar het verkeer meer zichzelf moet gaan wijzen. Bovendien kosten de borden, het neerzetten en het onderhoud veel geld. Als mede-indiener vindt raadslid **HOOGERHEIDE** het prima dat dit voorstel wordt gekoppeld aan het mobiliteitsplan. Hij vraagt tegelijkertijd wat er tegen inventariseren van overbodige aanduidingen is.

7e. Initiatiefvoorstel CDA 'Sportfuncties slim combineren'
Raadslid **ZEGEREN** hoort veel vragen uit de omgeving van de sportfaciliteiten. Het lijkt hem verstandig buurtonderzoek te doen, en aan verenigingen vragen te stellen over gezamenlijk gebruik van accommodaties, omdat goede samenwerking misschien wel mogelijk is. Hij ziet nu de kans om blije gezichten te krijgen door een opzet te maken met een visie eronder.
Raadslid **HIN** brengt naar voren dat er in 'het beraad' iemand met een plan was om sportfuncties samen te voegen. *De raadsgriffier krijgt die informatie en stuurt het door aan de*
Toezegging *raad.* Het lijkt Texels Belang moeilijk combinaties te vinden, aldus raadslid **VLAS**.
Veel verenigingen hebben zelf een clubhuis, kantine of andere faciliteiten aangelegd.

Hij verwacht dat de opdracht tot samenvoeging van het gebruik heel moeilijk is, omdat clubs daar hun onontbeerlijke inkomsten uit halen. Raadslid **ZEGEREN** raadt aan de verenigingen zelf met voorstellen te laten komen. Raadslid **VLAS** adviseert dat mee te geven in de opdracht aan het college.

TER KENNISNAME

8. **Nagekomen stukken ter kennisname**
Geen nagekomen stukken ter kennisname.

9. **Vaststelling "voorstellen naar de raad"**
De gehele kadernota gaat als bespreekstuk naar de raad van 3 juli 2013.

10. **Rondvraag**
Raadslid **HOOGERHEIDE** wil gezien het late tijdstip in de raad van 3 juli 2013 drie vragen stellen, hoewel ze niet aan de orde van de dag zijn. Burgemeester **GISKES** wil dat wel toelaten, maar doet de suggestie dat hij de vragen ook schriftelijk kan indienen.

12. **Sluiting**
De **VOORZITTER** dankt ieder voor de inbreng en sluit de vergadering om 23.35 uur.

Vastgesteld in de openbare raadscommissievergadering van 4 september 2013,

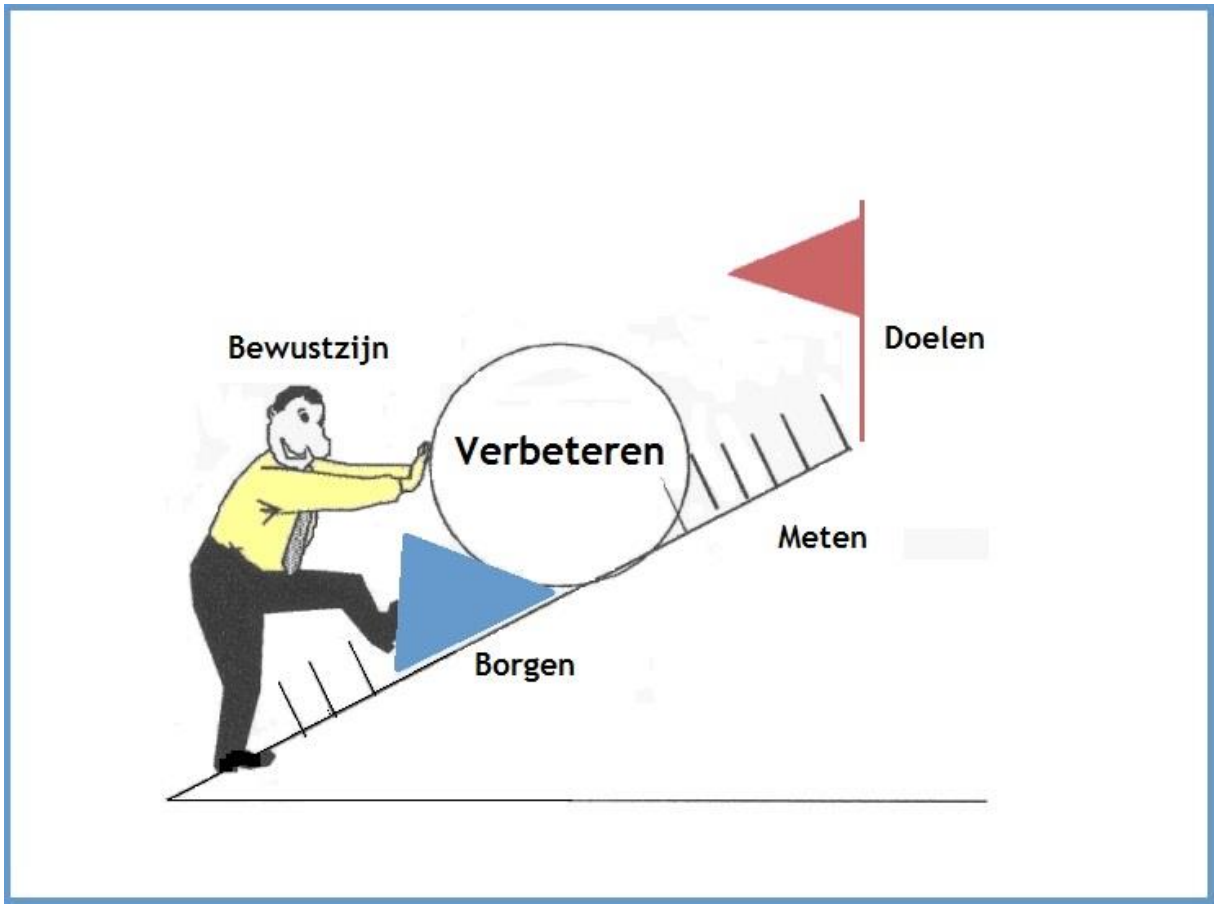
De griffier,

Afkortingen

HIRB = herstructurering en innovatief ruimtegebruik op bedrijventerreinen in Noord-Holland
HVC = huisvuilcentrale
IABR = internationale architectuur biënnale Rotterdam
LTP = lange termijn planning
SIGT = stichting integratie gehandicapten

Rekenkamercommissie gemeente Texel

Helder, Haalbaar, Handhaven

Onderzoeksrapport handhavingsbeleid in de gemeente Texel

Juli 2013

Inhoudsopgave

Inleiding 5

Doelstelling 7

Vraagstelling 7

Afbakening 7

Plan van aanpak 7

Sterke Punten 9

Zwakke Punten 10

Uitdagingen 11

Bedreigingen 12

Beantwoording Deelvragen 13

Analyse- en verbeterplan Team Toezicht 2009 14

Tenslotte: 15

Conclusies & aanbevelingen 17

Inleiding

Handhaving, Onderschat en belangrijk

In overleg met de gemeenteraad van Texel heeft de RKC (rekenkamercommissie) een onderzoek gedaan naar de wijze waarop de gemeente omgaat met de aspecten handhaven en toezicht. De reden hiervoor is de hoeveelheid handhavingvraagstukken die de raad bereiken. De RKC heeft dit onderzoek graag opgepakt omdat handhaving een van de meest complexe en ook gevoelige bestuurlijke vraagstukken is.

Wat verstaan wij onder handhaving en toezicht?

Handhaving kunnen wij in brede zin opvatten als ''doen naleven''. Dit omvat zowel preventieve maatregelen zoals voorlichting en subsidies als repressieve maatregelen zoals bestuursdwang en strafrechtelijk optreden. In spreektaal bedoelen wij met de term handhaven vaak alleen de repressieve maatregelen. Voorafgaand aan de maatregelen zal de overheid echter altijd toezicht uitoefenen. Toezicht is het verzamelen van informatie om vast te stellen of er sprake is van een overtreding, het beoordelen van de overtreding en, waar mogelijk, optreden op basis van dit oordeel.

De overheid is geen koekjesfabriek.

Handhaving, daar zullen wij ons overwegend op richten, is een gevoelig thema. De burger die een belang heeft, komt de overheid op een ongelegen moment tegen. Ook komt het voor dat de burger juist verwacht dat de overheid optreedt. In een betrekkelijk kleine gemeenschap, zoals Texel, zal kritisch worden gekeken hoe de overheid acteert en met de regels omgaat. Bestuurlijke stuurmanskunst is dan belangrijk.
De bestuurskundige Paul ''t Hart gaf recent een treffende typering van het krachtenveld waarin de huidige bestuurder moet handhaven: "De overheid is geen Bol.com of koekjesfabriek. Een zeer belangrijk deel van de zogenaamde diensten die de overheid levert, heeft te maken met leed en beperking van gedragsalternatieven. Dat maakt het bestuur impopulair. De burger wil namelijk alles en wel nu, terwijl er tijd nodig is om beleid te maken dat weer leed toevoegt. Die tijd geven wij de bestuurders niet meer Als Bol.Com binnen een dag levert, waarom zou de overheid anders moeten zijn? De balans tussen de ruimte die wij bestuurders geven en de controle die wij uitoefenen, is verstoord geraakt. De controle komt te vroeg en te hard binnen."

De SWOT-analyse van TEXEL

De RKC heeft er voor gekozen zich niet te richten op de inrichting van de werkprocessen op de terreinen van handhaving en toezicht maar zij wil het totaalbeeld van de organisatie analyseren. Er is een groot aantal modellen in gebruik om dit te doen. Wij noemen het 7 s model van Peters en Waterman en de Balanced Score Card van Kaplan en Norton. De RKC heeft gekozen voor de SWOT analyse. Dit model is laagdrempelig. De afkorting staat voor Strenghts, Weaknesses, Opportunities, Threats. Verderop in dit onderzoeksrapport treft u een uitgebreide analyse aan van de toepassing van het SWOT model op de diverse aspecten van de handhaving in Texel.

Rol gemeenteraad

De gemeenteraad heeft zich tot op heden terughoudend opgesteld. Beleid, jaarplan en uitvoering zijn vooral een verantwoordelijkheid van het College. De raad wordt bij handhaving slechts betrokken wanneer zij in sturende zin reageert op klachten vanuit de burgerij. De raad opteert dan voor de geschetste Bol.com aanpak. Verbetering hiervan en daarmee het operationaliseren van haar kaderstellende rol, kan bereikt worden door de raad te betrekken bij het vaststellen van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

Conclusies en aanbevelingen

Op basis van de resultaten en bevindingen van het onderzoek, komt de RKC tot 15 aanbevelingen. Niet alles kan in een keer. Daarom treft u onderstaand een viertal aanbevelingen die prioriteit zouden moeten krijgen.

1. De raad dient betrokken te worden bij het vaststellen van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.
2. De afdelingen Handhaving & Toezicht hebben in korte tijd te maken gehad met verschillende leidinggevenden. De RKC adviseert zo snel mogelijk, binnen de formatieve mogelijkheden, over te gaan tot de aanstelling van een leider met veranderkundige kwaliteiten. Deze hoeft overigens niet een fulltime aanstelling te hebben.
3. Er dient gericht aandacht te worden besteed aan communicatie via een communicatieplan. Communicatie is meer dan eenrichtingsverkeer. Communicatie is twee- richtingsverkeer, proactief omgaan met de media, waaronder ook de sociale media en tot slot creatief gebruik maken van verschillende communicatie-instrumenten.
4. Een belangrijk punt voor de oordeelsvorming van de raad is het vraagstuk van de noodzakelijke personeelsbezetting en in het verlengde daarvan de personeelsplanning van de afdeling Handhaving & Toezicht. Naar de mening van de RKC hangt dit voor een belangrijk deel af van de beleidskaders die de raad stelt en de doelen die daaruit voortvloeien. Pas als de beleidsterreinen en de daaraan gekoppelde doelen bekend zijn kan, rekening houdend met incidenten, verzoeken en calamiteiten, de voor dit jaar benodigde personele capaciteit via de methode van een voortschrijdend formatieplan vastgesteld worden. Daarbij kunnen benchmarkgegevens een ondersteunende rol spelen.

Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek zoals de rekenkamer deze heeft geformuleerd luidt:

> *"Wat is de effectiviteit en efficiency van het gehanteerde handhavingsbeleid van de gemeente Texel". Wat wil de gemeente bereiken met haar handhavingsbeleid (doeltreffendheid/effectiviteit) en welke middelen worden aangewend om daar in de praktijk invulling aan te geven (doelmatigheid/efficiency). Naast inzicht wordt met het onderzoek beoogd handvatten te bieden voor verbetering en bij te dragen aan het lerend vermogen van de organisatie."*

Voor een definitie van de begrippen efficiëntie en effectiviteit verwijzen wij naar bijlage III Definities onder 1) en 2). Deze definities zijn ontleend aan de WIKIPEDIA.

Vraagstelling

Om de geformuleerde doelstelling te realiseren, heeft de rekenkamercommissie een centrale onderzoeksvraag geformuleerd:

> *"Wat is het beleid van de gemeente ten aanzien van de handhaving van ruimtelijke ordening, Wabo en omgevingsvergunningen, Brandveiligheid en APV, welke visie ligt daaraan ten grondslag en hoe geeft de gemeente hier in de praktijk uitvoering aan en welke verbetermogelijkheden liggen er?"*

Hierbij zijn een aantal deelvragen te formuleren (waarbij rondom de hiervoor beschreven begrippen "effectiviteit"en "efficiency" enkele deelvragen alsnog zijn toegevoegd), zoals:

- *Bevat het beleid met betrekking tot toezicht en handhaving voldoende waarborgen voor een effectieve en efficiënte uitvoering?*
- *Wordt met de inzet van mensen en middelen het/de beoogde doel(en) op een efficiënte wijze bereikt?*
- *Blijkt hier uit of de inzet van mensen en middelen doeltreffend is geweest. (Zijn alle beoogde doelen ook bereikt?)Zijn de waarborgen met betrekking tot "kwaliteit" (goed gedocumenteerd zijn, tijdig afhandelen, zijn de juiste mensen geïnterviewd, enz.) en "legitimiteit" voldoende aanwezig? Dit laatste vooral omdat je in de leefwereld van de mensen komt.*
- *Welke wettelijke kaders zijn van invloed op de gemeentelijke handhavingvoorschriften?*
- *Welke visie ligt ten grondslag aan het gemeentelijk handhavingsbeleid?*
- *Wat is de rol van de gemeenteraad bij de vaststelling en de kaderstelling van dit beleid?*
- *Hoe wordt de raad geïnformeerd over de (resultaten van de) uitvoering van de handhavingstaken?*

Afbakening

Toezicht en handhaving op de milieuregelgeving valt buiten de reikwijdte van het onderzoek door de verandering per 1 juli 2012 van de milieuhandhaving, die per die datum is overgegaan naar de RUD in Schagen. Daarvoor in de plaats is gekomen het begeleiden van de milieutaken door de Milieudienst vanaf 1juli 2012.
Het onderzoek richt zich op de periode 2007 - 2012.

Plan van aanpak

Het plan van aanpak van dit onderzoek onderscheidt vijf stappen, te weten:

1. Start van het onderzoek;
2. Inventarisatie: documentstudie en introductiegesprekken;
3. Toetsing (interviews en casestudies);
4. Analyse en concept rapportage;
5. Vaststelling eindrapportage.

Een eerste analyse van het gehouden introductiegesprek, de ontvangen documentatie en interviews met betrokkenen heeft naast bovenvermelde vragen geleid tot de volgende aanvullende vragen:

- In hoeverre is het geformuleerde handhavingsbeleid toegespitst op vraagstukken binnen de gemeente en op ander relevant beleid van de gemeente?
- Welke richtlijnen zijn leidend voor de uitvoering van de handhavingwerkzaamheden?
- Hoe wordt er in de praktijk uitvoering gegeven aan handhaving (o.a. prioritering, risicoanalyse, verantwoording, bijsturing)?
- In hoeverre vinden toezicht en handhaving op een integere wijze plaats?
- Hoe ervaren burgers en bedrijven de wijze waarop de gemeente omgaat met toezicht en handhaving van de ruimtelijke regelgeving?

Deze analyse en de kwaliteit van de aangeleverde documentatie gaven ons aanleiding om via een Sterkte/Zwakte analyse (SWOT-analyse) te onderzoeken of wij op snelle manier tot een inhoudelijke beoordeling van het handhavingsbeleid kunnen komen.

Deze analyse hebben wij in een tussentijds overleg met leden van uw raad reeds gegeven.

Onderstaand hebben wij deze analyse weergegeven en nader toegelicht.

- SWOT-analyse
  - **Strenghts**
    - Betrokkenheid medewerkers
    - Uitvoeringsprogramma
    - Vakmanschap
  - **Weaknesses**
    - Leiding
    - Capaciteitstekort personeel
    - Toepassen ICT
  - **Opportunities**
    - Verbeterpunten oppakken
    - Training (in sociale vaardigheden)
    - ICT
    - Visie concretiseren (SMART[1])
    - WABO
    - Personeelsmanagement
    - Preventie
  - **Threats**
    - Communicatie
    - Werkdruk
    - WABO

[1] SMART = Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

Sterke Punten

- **Betrokkenheid medewerkers en vakmanschap:**

Uit de gevoerde interviews is ons een grote betrokkenheid gebleken van de medewerkers. De bereidheid om mee te werken aan dit onderzoek is groot en blijkt ook uit de kwaliteit van de ontvangen beleidsdocumenten en de regelmatig uitgevoerde evaluaties van de verschillende beleidsvelden. Daarnaast is ons in de gevoerde gesprekken gebleken dat een ieder wist waarover werd gepraat en wat er van hen werd verwacht.

- **Uitvoeringsprogramma**

Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma samengesteld in overleg met de verantwoordelijke portefeuillehouder.
In dit uitvoeringsprogramma wordt ingegaan op:

- Ontwikkelingen landelijk en lokaal
- Juridisch kader
- Gesignaleerde knelpunten tijdens handhavingproces zowel voor burgers als voor gemeenten.

In het Uitvoeringsprogramma voor 2012 zijn verwachte productieaantallen met bijbehorende normtijden vermeld. De effectiviteit is dus wel meetbaar door vergelijking met de gerealiseerde aantallen in het jaarverslag.

Om hiervan een beeld te krijgen hebben wij in bijlage I de voornemens volgens het uitvoeringsprogramma en de realisatie volgens het jaarverslag naast elkaar gezet. Hieruit blijkt de verandering per 1 juli 2012 van de milieuhandhaving, die is overgegaan naar de RUD in Schagen. Daarvoor in de plaats is gekomen het begeleiden van de milieutaken door de Milieudienst vanaf deze datum. Er blijkt daaruit dat er beduidend minder aan producturen is gerealiseerd dan voorgenomen.

Bij het samenstellen van de uitvoeringsprogramma's moet er voor worden gewaakt dat de doelstellingen niet "grenzeloos" worden geformuleerd want de bemensing is nu eenmaal beperkt, waardoor de uitvoering in dat geval altijd tot problemen zal leiden.

Daarom dienen de doelstellingen te worden gebaseerd op beleidskeuzes en van daaruit te worden vertaald naar uitvoering. Eerst dan kan gefundeerd worden beoordeeld of en hoeveel personeel er nodig is om deze beleidsvoornemens te verwezenlijken. Alleen zo kunnen doelstellingen en capaciteit in balans worden gebracht.

In het jaarverslag 2012 van het Team Toezicht is weliswaar de werkelijk gerealiseerde aantallen met de bijbehorende normtijden per product vermeld maar deze zijn niet getoetst aan de verwachte aantallen per product. De werkelijk gemaakte uren per product ontbreken waardoor de efficiency niet meetbaar is gemaakt.

In het uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving 2013 is op blz. 4 Hoofdstuk 2 het volgende vermeld:

> *"De keuze voor de projecten is gebaseerd op een bundeling en optelsom van voor de gemeente belangrijke wetgeving(en), rapporten en beleidsdocumenten:*
>
> - *VROM-rapport 2006*
> - *Audit provincie Noord-Holland milieuhandhaving 2009*
> - *Analyse team toezicht 2009*
> - *LOM prioriteiten 2010 (Landelijk Overleg Milieuhandhaving)*
> - *WABO kwaliteitscriteria, Hoofdstuk 7 Besluit omgevingsrecht en Hoofdstuk 10 Ministeriele omgevingsrecht*

- *Omgevings- en probleemanalyse 2011-2015*
- *Handhavingstrategie en werkwijze WABO 2011-2015*
- *Evaluatie projecten 2012*

Deze bronnen en documenten vormen het fundament voor dit programma en vormen deels ook de invulling van de gemeente van de kwaliteitscriteria die gelden voor toezicht in het Wabo tijdperk".

In het uitvoeringsprogramma 2013 is daarnaast het volgende vermeld:

"In 2009 heeft de Provincie een audit naar de kwaliteit van de uitvoering van vergunningsverlening- en toezichttaken binnen de gemeente Texel uitgevoerd. Hierin is gesteld dat er minimaal 1 tot 1,2 fte aan juridisch toezicht benodigd is om het werk van 1 toezichthouder af te wikkelen".

Hiermee wordt door de organisatie de achterstand in de afhandeling van handhavingverzoeken en opnamerapporten verklaard.

Tevens vermelden de uitvoeringsprogramma's 2012, resp. 2013, met betrekking tot de personele capaciteit een tekort van 3631 (2012) rep. 1764 (2013) uren. (zie bijlage III, citaat 1)

Over projectmatig werken wordt in de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's ondermeer opgemerkt dat dit sinds 2005 wordt gedaan, maar dat het implementeren van sommige taken in projectvorm een extra belasting zou geven van 525 uur (2012) resp. 890 uur (2013). (Zie bijlage III, citaat 2)

Zoals wij hiervoor reeds aangaven, kan een oordeel over de capaciteit eerst worden gegeven wanneer de doelstellingen zijn gebaseerd op beleidskeuzes en van daaruit zijn vertaald naar uitvoering.

Zwakke Punten

- ### Ontbreken van evenwicht tussen doelstellingen en capaciteit.
  Doordat de doelstellingen onvoldoende zijn gebaseerd op beleidskeuzes ontbreekt de balans tussen doelstellingen en capaciteit. Daarnaast is er in de afgelopen jaren zeer frequent gewisseld in de leiding van de afdeling waardoor noodzakelijk werkoverleg in het gedrang kwam. Uiteraard heeft dit negatieve gevolgen gehad op een ongestoorde voortgang van de activiteiten en werkzaamheden op de afdeling

- ### Toepassing ICT
  Gedurende slechts drie jaren is er gewerkt met het automatiseringsprogramma SQUIT. Dit programma voldeed goed aan de wensen van afdeling ter ondersteuning van de werkzaamheden. Inmiddels is de gemeente gestart met het systeem MOZARD. Een dergelijke ingrijpende wijziging in ondersteunende middelen in een organisatie, die kampt met het steeds weer maken van keuzes, werkt snel contraproductief.
  Inhoudelijk hebben wij geen kennis over de voor- en/of nadelen van deze systemen.

Uitdagingen

- ## Oppakken verbeterpunten

  In de door het team uitgevoerde evaluaties zijn tal van verbeterpunten aangegeven. Het oppakken daarvan biedt enorm veel kansen. Dit vergt extra aandacht voor het leiderschap als verandermanager om het verbeterproces te trekken en voort te stuwen. Belangrijk hierbij is om steeds in een tijdlijn uit te zetten wanneer de realisatie werkelijkheid moet zijn. Daarbij zal men steeds een balans moeten zoeken tussen doelstellingen en capaciteit.

- ## Training

  Aan training wordt regelmatig aandacht gegeven in de vorm van jaarlijkse bijscholingscursussen voor het personeel dat omgaat met burgers.

- ## Visie concretiseren

  Het SMART vertalen van doelstellingen en visie is een proces waaraan binnen de gemeente steeds meer aandacht wordt gegeven. Hoe meer dit wordt toegepast des te meer kunnen resultaten afgemeten worden aan de geformuleerde uitgangspunten en doelstellingen. De effectiviteit van het beleid wordt daarmee zichtbaarder gemaakt.

- ## WABO

  In het uitvoeringsprogramma wordt gewezen op landelijke ontwikkelingen met betrekking tot toezicht en de inwerkingtreding van de WABO. (bijlage III, citaat 4)
  Dergelijke nieuwe taken, zoals die steeds meer op de gemeenten afkomen vormen van meet af aan een uitdaging tot een kwalitatieve aanpak met gebruikmaking van landelijke ontwikkelingen. Uit de beleidsdocumenten blijkt dat hieraan aandacht is en wordt besteed.
  In de Analyse van Team Toezicht (april 2009) is geconcludeerd dat:

  > *"toezicht en handhaving in het buitengebied van de gemeente Texel in het verleden te weinig aandacht kregen. Ook is er weinig capaciteit op ingezet. De laatste jaren is bijvoorbeeld bestuurlijk vastgesteld dat de prioriteit bij andere taakvelden dient te worden gelegd."*

  Ook bij de recente behandeling van bestemmingsplannen bleek bij veel locaties strijdig gebruik van woningen, bijgebouwen en andere opstallen.

  Desondanks vond er geen invulling plaats van de vacature toezichthouder brandveiligheid (1499 uur) terwijl door het niet invullen van de vacature teamleider toezicht (1499 uur) er een extra beroep moest worden gedaan op de beschikbare uren voor juridische taken.

  Ook geldt hierbij:

  Handhaven = naleven = constateren.

  Dit vraagt ogen en oren van de buitendienst.

- ## Personeelsmanagement

  Sociale vaardigheden zijn een belangrijk element in de omgang van ambtenaren met burgers. Vooral in situaties waarin de naleving van wettelijke en gemeentelijke regels en voorschriften ter discussie komt te staan.

Het is belangrijk dat hieraan structureel aandacht wordt besteed als onderdeel van het personeelsmanagement. De regelmatig gevolgde bijscholingscursussen voor de handhavers vormen daar een onderdeel van.

- ### Preventie

  Preventieve maatregelen vormen een belangrijke basis om problemen zo vroeg mogelijk te voorkomen/verminderen. In dat verband vinden wij het belangrijk dat in een zo breed mogelijk kring aandacht wordt geschonken aan de voorgenomen activiteiten zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma. Ook de sancties die staan op overtreding van handhavingregels dienen zo breed mogelijk bekend te zijn/worden. Vooral gelet op de door de afdeling gesignaleerde capaciteitsproblemen vormt dit een van de middelen voor een (gedeeltelijke) oplossing. Daarnaast kan het benutten van (pre)mediation een belangrijk middel vormen ter voorkoming van juridische procedures.

Bedreigingen

- ### Communicatie

  Communicatie (zie de Wikipedia-definitie in bijlage III Definities onder 3) is een belangrijk onderdeel van het tweerichtingsverkeer tussen overheid en burger. Dit vraagt bereidheid om te luisteren en te reageren. Onvoldoende aandacht voor communicatieve vaardigheden vormen een bedreiging voor de effectiviteit van handhaving op uitvoeringsniveau. Er is behoefte aan een gestructureerd communicatiebeleid op het gebied van handhaving.

- ### Werkdruk

  Zoals onder uitvoeringprogramma is geschetst wordt er voortdurend gewezen op een aanwezig capaciteitsprobleem. Het hoeft geen betoog dat het voortdurend geconfronteerd worden met een grote werkdruk uiteindelijk ten koste gaat van efficiënt en effectief en productief werk. Door beleidsdoelstellingen SMART te definiëren en de gerealiseerde uitvoering te meten, is een goede analyse mogelijk van het hoe en waarom van niet gehaalde doelen. Dan verkrijgt men ook een goed onderbouwde analyse van een mogelijk capaciteitstekort.

- ### WABO

  De invoering in 2010 van de WABO heeft een extra druk gelegd op de gehele organisatie. De realisatie van de maatregelen, zoals opgelegd door de rijksoverheid, komt steeds weer bovenop het reguliere takenpakket en is daarmee extra belastend.

Beantwoording Deelvragen

- **Bevat het beleid met betrekking tot toezicht en handhaving voldoende waarborgen voor een effectieve en efficiënte uitvoering?**

- **Wordt met de inzet van mensen en middelen het/de beoogde doel(en) op een efficiënte wijze bereikt?**

- **Blijkt hier uit of de inzet van mensen en middelen doeltreffend is geweest. (Zijn alle beoogde doelen ook bereikt?)Zijn de waarborgen met betrekking tot "kwaliteit" (goed gedocumenteerd zijn, tijdig afhandelen, zijn de juiste mensen geïnterviewd, enz.) en "legitimiteit" voldoende aanwezig? Dit laatste vooral omdat je in de leefwereld van de mensen komt.**

  De beantwoording van deze drie vragen kan het beste in één antwoord worden samengevat.
  Uit de overgelegde beleidsdocumenten, de opbouw en samenhang blijkt een effectieve aanpak. Met name het jaarlijks samengestelde "Uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving" geeft voldoende handvatten ter beoordeling van de effectiviteit. De afronding hiervan door vergelijking en analyse van de voorgenomen activiteiten volgens het uitvoeringsprogramma en de gerealiseerde activiteiten volgens het jaarverslag ontbreekt. Wel wordt in de evaluatierapporten van uitgevoerde projecten een analyse gegeven van doelstelling, planning en uitvoering, projectresultaat, en urenbesteding. Een samenhang tussen de producten en de projecten ontbreekt echter. Een project is namelijk een eenmalige unieke opgave die met beperkte middelen moet worden gerealiseerd. Door voortaan in het jaarverslag de realisatie van deze doelstellingen te stellen tegenover de voornemens in het uitvoeringsprogramma wordt de mate van effectiviteit zichtbaar gemaakt.

  De efficiency kan alleen worden getoetst wanneer naast de beschikbare normtijden de werkelijke tijdsbesteding per productgroep bekend is.
  De exacte tijdsbesteding is echter niet bekend. Er vindt wel tijdschrijven plaats, maar die is niet gerelateerd aan de producten van de afdeling. De noodzakelijke waarborg voor een efficiënte uitvoering ontbreekt derhalve.
  De door de afdeling gesignaleerde capaciteitsproblemen kunnen daarbij een efficiënte uitvoering in de weg staan. In hoeverre dit daadwerkelijk het geval is kan echter slechts worden vastgesteld door een beoordeling van de wijze waarop de werkprocessen worden uitgevoerd. Dit laatste valt buiten de reikwijdte van ons onderzoek.
  In de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's is door de afdeling wel steeds aangegeven waar de noodzakelijke bezetting voor de gewenste taken tekortschiet.
  Gelet op het vorenstaande kan de efficiency derhalve niet worden getoetst.

- **Welke wettelijke kaders zijn van invloed op de gemeentelijke handhavingvoorschriften?**

  In het uitvoeringsprogramma toezicht en handhaving 2013 wordt in hoofdstuk 4 ingegaan op de geldende juridische kaders en de daarmee samenhangende knelpunten voor burgers en gemeenten. (Zie bijlage III onder 5).

  Uit de geciteerde knelpunten blijkt dat ingezet moet worden op een stelsel waarin aandacht is voor de positie van de burger.

Met een, door het bestuur vastgesteld handhavingplan waarin een afweging van te beschermen belangen is gemaakt, kunnen de handhavingcapaciteit en de handhavinginterventies gericht worden ingezet in een programmatische aanpak.

- **Welke visie ligt ten grondslag aan het gemeentelijk handhavingbeleid?**

  De visie van de gemeente is vastgelegd in het document: "Visie + Handhavingstrategie en werkwijze Wabo 2011-2015 Gemeente Texel"
  De belangrijkste elementen daaruit zijn weergegeven in bijlage III onder 6). Daarin wordt het landelijk beleid met lokale inbreng van de "Texelse praktijk" als uitgangspunt genomen. In feite is hiermee sprake van instrumenten die worden ingezet, maar geen VISIE die uitdagend, toekomstgericht, naleefbaar en beleefbaar is.

- **Wat is de rol van de gemeenteraad bij de vaststelling en de kaderstelling van dit beleid?**

  De rol van de gemeenteraad is tot nu toe vooral passief. Beleid en uitvoering zijn vooral verantwoordelijkheden van het college. De raad wordt/is bij handhaving slechts betrokken na klachten vanuit de burgerij.
  Verbetering hiervan en daarmee invullen van haar kaderstellende rol kan bereikt worden door de raad te betrekken bij de vaststelling van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.

- **Hoe wordt de raad geïnformeerd over de (resultaten van de) uitvoering van de handhavingstaken?**

  Het uitvoeringsprogramma Toezicht en Handhaving, alsmede het jaarverslag en de evaluaties van de projecten worden jaarlijks door het College ter kennisgeving aan de raad aangeboden. Voorts wordt de raad, bij incidenten of op verzoek, door middel van Raadsinformatiebrieven geïnformeerd.
  Voor een overzicht van de jaarlijks uitgevoerde evaluaties en de daarbij gedane bevindingen en de intern gedane aanbevelingen verwijzen wij naar bijlage IV. Belangrijkste kritiek daarop onzerzijds luidt:
  - De doelstellingen en resultaten zijn in algemene bewoordingen gesteld. Meetbare gegevens ontbreken, waardoor de efficiency van de uitvoering niet/onvoldoende kan worden beoordeeld. Ook de aanbevelingen zijn in te algemene bewoordingen gesteld.

Analyse- en verbeterplan Team Toezicht 2009

Dit plan dateert van april 2009 en bevat naast een inventarisatie van soorten werkzaamheden en een overzicht van te leveren producten met bijbehorende normtijden.
Daarnaast is aan de hand van een aantal criteria geanalyseerd in welke mate op de onderdelen BWT – RO – Brandveiligheid – Milieu – APV – DHW onvoldoende, matig, dan wel goed werd gescoord. Dit heeft geleid tot een 18-tal conclusies en verbeterpunten.
Een overzicht daarvan met een beantwoording over de huidige stand van zaken is opgenomen in bijlage 2. Gelet op de ouderdom van dit plan zijn wij hierop niet verder ingegaan.

Ten slotte:

Een belangrijk punt voor uw oordeelsvorming is de vraag of er nu wel of niet een tekort aan capaciteit is. Naar onze mening hangt dit in sterke mate af van de kaders welke uw raad stelt en de doelstellingen die daaraan worden gekoppeld. Pas als de aandachtsgebieden en de daaraan gekoppelde doelstellingen bekend zijn, kan, rekening houdende met incidenten, verzoeken en calamiteiten en eventuele wettelijke verplichtingen, de voor dat jaar benodigde (personele) capaciteit bepaald worden.

Wij adviseren U een termijn te stellen waarbinnen de door U goedgekeurde aanbevelingen dienen te zijn gerealiseerd.

Conclusies & aanbevelingen

1. De raad wordt/is bij handhaving slechts betrokken na klachten vanuit de burgerij. Verbetering hiervan en daarmee invullen van haar kaderstellende rol kan bereikt worden door de raad te betrekken bij de vaststelling van het jaarlijkse uitvoeringsprogramma.
2. Het SMART vertalen van doelstellingen en visie is een proces waaraan binnen de gemeente steeds meer aandacht wordt gegeven. Hoe meer dit wordt toegepast des te meer kunnen resultaten afgemeten worden aan de geformuleerde uitgangspunten en doelstellingen. De effectiviteit van het beleid wordt daarmee zichtbaarder gemaakt. Hierdoor is een goede analyse mogelijk van het hoe en waarom van niet gehaalde doelen. Dan verkrijgt men ook een goed onderbouwde analyse van een mogelijk capaciteitstekort.
3. Een belangrijk punt voor uw oordeelsvorming is de vraag of er nu wel of niet een tekort aan capaciteit is. Naar onze mening hangt dit in sterke mate af van de kaders welke uw raad stelt en de doelstellingen die daaraan worden gekoppeld. Daarom dienen de doelstellingen te worden gebaseerd op beleidskeuzes en van daaruit te worden vertaald naar uitvoering. Eerst dan kan gefundeerd worden beoordeeld of en hoeveel personeel er nodig is om deze beleidsvoornemens te verwezenlijken. Alleen zo kunnen doelstellingen en capaciteit in balans worden gebracht.
4. In het jaarverslag 2012 van het Team Toezicht zijn de werkelijk gerealiseerde aantallen vermeld met bijbehorende normtijden. De werkelijk gemaakte uren per product ontbreken echter waardoor de efficiency niet meetbaar is gemaakt en dus niet kan worden getoetst.
5. Er is in de afgelopen jaren zeer frequent gewisseld in de leiding van de afdeling waardoor noodzakelijk werkoverleg in het gedrang kwam. Dit en de door het team in uitgevoerde analyses aangegeven talrijke verbeterpunten, vergt extra aandacht voor het leiderschap als verandermanager om het verbeterproces te trekken en voort te stuwen. Belangrijk hierbij is om steeds in een tijdlijn uit te zetten wanneer de realisatie werkelijkheid moet zijn. Daarbij zal men steeds een balans moeten zoeken tussen doelstellingen en capaciteit.
6. Er is drie jaar gewerkt met het automatiseringsprogramma SQUIT> Hoewel dit goed voldeed aan de wensen van de afdeling is de gemeente in haar geheel overgegaan op het systeem MOZARD. Een dergelijke ingrijpende wijziging in ondersteunende middelen in een organisatie die kampt met het steeds weer maken van keuzes, werkt snel contraproductief.
7. Bij de recente behandeling van bestemmingsplannen bleek bij veel locaties strijdig gebruik van woningen, bijgebouwen en andere opstallen. Desondanks vond er geen invulling plaats van de vacature toezichthouder brandveiligheid (1499 uur) en van de vacature teamleider toezicht (1499 uur)
8. Het is belangrijk dat aan sociale vaardigheden structureel aandacht wordt besteed als onderdeel van het personeelsmanagement.
9. Preventieve maatregelen vormen een belangrijke basis om problemen zo vroeg mogelijk te voorkomen/verminderen. In dat verband vinden wij het belangrijk dat in een zo breed mogelijk kring aandacht wordt geschonken aan de voorgenomen activiteiten zoals vermeld in het uitvoeringsprogramma. Daarnaast kan het benutten van (pre)mediation een belangrijk middel vormen ter voorkoming van juridische procedures.
10. Onvoldoende aandacht voor communicatieve vaardigheden vormen een bedreiging voor de effectiviteit van handhaving op uitvoeringsniveau. Er is behoefte aan een gestructureerd communicatiebeleid op het gebied van handhaving.

11. De door de afdeling gesignaleerde capaciteitsproblemen kunnen een efficiënte uitvoering in de weg staan. In hoeverre dit daadwerkelijk het geval is kan echter slechts worden vastgesteld door een beoordeling van de wijze waarop de werkprocessen worden uitgevoerd. Dit laatste valt buiten de reikwijdte van ons onderzoek
12. Door voortaan in het jaarverslag de realisatie van de doelstellingen te stellen tegenover de voornemens in het uitvoeringsprogramma wordt de mate van effectiviteit zichtbaar gemaakt.
13. De doelstellingen en resultaten zijn in algemene bewoordingen gesteld. Meetbare gegevens ontbreken, waardoor de efficiency van de uitvoering niet/onvoldoende kan worden beoordeeld. Ook de aanbevelingen van het Team Toezicht zijn slechts in algemene bewoordingen gesteld.
14. Uit de intern gesignaleerde knelpunten blijkt dat ingezet moet worden op een stelsel waarin aandacht is voor de positie van de burger. Dit vraagt om een, door het bestuur vastgesteld handhavingplan waarin een afweging van te beschermen belangen is gemaakt, zodat de handhavingcapaciteit en de handhavinginterventies gericht kunnen worden ingezet in een programmatische aanpak.
15. In het visiedocument wordt het landelijk beleid met lokale inbreng van de “Texelse praktijk” als uitgangspunt genomen. In feite is hiermee sprake van instrumenten die worden ingezet, maar geen VISIE die uitdagend, toekomstgericht, naleefbaar en beleefbaar is.

Vergelijking uren jaarverslag en uitvoeringsprogramma 2012

Bijlage I

Normtijden per product Team Toezicht Uitvoeringsprogramma 2012 **Jaarverslag 2012**

Product	Aantallen per jaar	Normtijd*1) per product (uren)	Aantal uren per jaar	Aantallen per jaar	Normtijd*1) per product (uren)	Aantal uren per jaar	
Controles Wabo (bouw)vergunningen *1)	ca. 400	3	1200	475	3	1425	
Controles gebruiksvergunningen	150	7.5	1125	110	7.5	825	
Controles Gebruiksbesluit	200	4	800	100	4	400	
Overige brandveiligheidscontroles	75	4	300	75	4	300	
milieuhandhaving categorie	5	7	35	1	7	7	tot 1-7-2012
milieuhandhaving categorie	175	14	2450	50	14	700	tot 1-7-2012
milieuhandhaving categorie	125	28	3500	71	28	1988	tot 1-7-2012
andere milieucontroles (niet zijnde vergunning/melding)	76	2.5	190	50	3	150	vanaf 1-7-2012
klachten	80	2.5	200	84	2.5	210	
Inrichtingseisen Horeca	80	2.5	200	78	2.5	195	
Controles Algemene Plaatselijke Verordening	40	2.5	100	58	2.5	145	
Controles Kamperen bij de boer	50	1.5	75	12	1.5	18	
Contoles huisvestingswet	150	1.5	225	74	1.5	111	
Controles Wet Ruimtelijke Ordening *2)	60	2.5	150	62	2.5	155	
Controles Woningwet	150	3.5	525	100	3.5	350	
Overige controles/handhaving	200	3.5	700	150	3.5	525	
Toezicht Evenementen	100	5	500	71	5	355	
Monumententoezicht	50	4	200	40	4	160	
Adviezen en overig	150	3	450	150	3	450	
T O T A A L			12925			8469	

*1) Normtijden volgens de VNG (2008)

In het Analyse en Verbeterplan van het Team Toezicht van april 2009 is in onderstaand weergegeven deel II een overzicht gegeven van de te realiseren verbeterpunten op basis van de gedane constateringen.

Deel II Verbeterpunten (nummering conform conclusies)

1 Versterk het Team Toezicht v.w.b. kennis en ervaring. Laat medewerkers met minder ervaring een inkijkstage volgen in een andere gemeente. Op het gebied van RO en brandveiligheid loopt de gemeente risico door achterstand in toezicht. Besteedt vacatureruimte aan deze onderwerpen. (zie verder ook Opleidingen onder 17)

Reactie gemeente:
De besproken vacatureruimte is (tijdelijk) ingevuld geweest en de inhaalslag op brandveiligheid is (mede door extra inhuur) voltooid en nu ook geborgd door een verschuiving van de brandveiligheidstaken.
Het RO-toezicht is nog steeds zeer minimaal wegens het ontbreken van een toezichthouder Omgevingsrecht (specialisatie RO). Deze functie zouden wij graag alsnog ingevuld zien.
De kennis en ervaring is wel vergroot door middel van cursussen en het werven van hoger geschoold personeel.

2 Het werken in eigen beleidsterrein staat integraal toezicht in de weg. Naast bijspijkeren van kennis van elkaars regelgeving is integraal werken in projecten (zie uitvoeringsplan 2009) en daarin samen controleren een goed middel om tot meer integraal toezicht te komen. Plan deze controlevorm in.

Reactie gemeente:
Het integraal toezicht is vanaf 2009 een standaardprocedure geworden binnen team Toezicht. Een toezichthouder gaat niet meer alleen voor zijn eigen discipline op pad maar neemt daarbij ook andere facetten mee. Hiervoor zijn ze onder andere uitgerust met Tablets waarop diverse checklisten staan geïnstalleerd. Indien noodzakelijk worden er controles gepland alwaar de op het "andere" gebied deskundige toezichthouder mee gaat.

3 Organisatie van toezicht begint (ook in de WABO) met een goede beschrijving van de taken en het stellen van prioriteiten algemeen en voor een afgebakende periode. Team Toezicht frist de huidige methodiek uit 2004 op en werkt een praktisch model uit. De resultaten worden gevoegd tot een gemeentebrede omgevingsanalyse, de basis voor prioriteitstelling.
Voor Milieu is de naleefstrategie (toezicht, handhaving, gedogen e.a.) uitgewerkt en door de provincie goedgekeurd. Ook dit onderdeel vraagt om actualisatie i.v.m. de nieuwe generatie regelgeving. Daarnaast is dit een goede kapstok om voor de andere beleidsterreinen toe te werken naar een naleefstrategie (als voorbeeld: voor het Gebruiksbesluit is er geen implementatieplan en naleefstrategie opgesteld).

Streef voor de uitvoering naar een jaarplan met daarin een goede en vergelijkbare uitwerking van toezicht op de beleidsterreinen en stel meetbare doelen (naast aantallen ook wat bereikt moet worden). Zorg dat dit plan op hoofdlijn gekoppeld wordt aan de begroting voor 2010 en na verdere detaillering voor 1-1-2010 beschikbaar is voor goedkeuring door het college en ter kennisname door de Raad (WABO eis).

Evalueer de voortgang op hoofdlijn per maand/ kwartaal en rapporteer dit middels een format (bijlage 2). Het ingevulde format wordt als bijlage ter kennisname bij de agenda van het teamoverleg gevoegd. Bijzonderheden of knelpunten worden in het overleg besproken. De evaluatie van het jaarplan is een optelsom van de periodieke formats en voorzien van een toelichting.

Reactie gemeente:
Dit is gebeurt middels de beleidsdocumenten die in 2010 zijn vastgesteld. (Omgevingsanalyse, Visie en handhavingsstrategie, Risicomatrix, Protocollen en het jaarlijkse Uitvoeringsprogramma).

4 Het uitvoeren van een benchmark is een kwaliteitseis. Team Toezicht voert in 2009 een benchmark uit met een nog te benaderen gemeente met vergelijkbare problematiek.

Reactie gemeente:
Is niet uitgevoerd

5 Stel een lijst op met organisaties die toezicht houden in de gemeente Texel en waarvoor. Team Toezicht nodigt andere organisaties uit kenbaar te maken waar toezicht op gericht is. Ontwikkel het Lokaal Handhaving Overleg (LHO) als instrument waarin de regietaak van de gemeente tot uiting komt. Stel daarvoor een werkwijze op (agenda, frequentie van bijeenkomen, voorzitter, verslaglegging etc.).

Reactie gemeente:
Is uitgevoerd, het LHO vindt driemaal per jaar plaats

6 Team Toezicht moet meer betrokken worden bij de voorsturing in het proces, bijvoorbeeld via Bouwberaad, bouwplantoetsing, orientatie op plannen m.b.t. ruimtelijke ordening e.a.

Reactie gemeente:
Team Toezicht wordt betrokken bij het vooroverleg ter verlening van een omgevingsvergunning en zeer recent ook in het opstellen van diverse bestemmingsplannen en beleidsnota's

7 Werk voor gekozen projecten en veel voorkomende zaken projectmatig. Werk met projecttrekkers die het proces en de structurering bewerken en daarnaast aanspreekpunt zijn. Ontwikkel binnen Team Toezicht projectmanagement bij enkele medewerkers. Werk voor projecten met uniforme formats voor Plan van Aanpak en (tussen)evaluatie.

Reactie gemeente:
Dit gebeurt middels de vaststellen van het jaarlijks Uitvoeringsprogramma

8 Stel het uitvoeringsplan 2010 meer op hoofdlijnen en met meetbare doelen op en vraag daarvoor bestuurlijke goedkeuring. Pas naast aantallen controles als doel ook inhoudelijke naleefdoelen toe. Omschrijf de detaillering in PvA's.

Reactie gemeente:
Sinds 2010 is de opzet van het uitvoeringsprogramma aangepast en zijn de verbeterpunten doorgevoerd.

9 Ontwikkelen van integraal toezicht

Voor het ontwikkelen van integraal toezicht wordt vanuit de prioriteiten per beleidsterrein (stap 1) vastgesteld waar samenhang en overlap met andere taken aan de orde is (stap 2). Vervolgens wordt vastgesteld wat signaal- of integraal toezicht voor die prioriteit inhoudt. Signaaltoezicht wordt inhoudelijk ingevuld door degene waarvoor het signaaltoezicht uitgevoerd wordt. Integraal toezicht is een andere vorm van toezicht. Zie ook de definities van toezichtvormen (bijlage).

In 2009 zijn in het jaarprogramma onderdelen geselecteerd waarmee integraal toezicht praktisch wordt gemaakt. Als voorbeeld kan het plan van aanpak voor toezicht brandveiligheid dienen. Een tweede onderwerp is toezicht op basis van de Strandnota en het PvA dat daarvoor opgesteld wordt.

Reactie gemeente:
Is gebeurd in 2009 en de daarop volgende jaren

10 Stel voor nieuwe regelgeving (bijvoorbeeld het Gebruiksbesluit en Besluit bodemkwaliteit) een helder implementatieplan op. Maak daarin duidelijk wat de consequenties zijn voor de gemeente en waar de keuze ligt wat de gemeente zelf doet en wat uitbesteedt kan worden.

Reactie gemeente:
Is gebeurd in 2010 en was eenmalig

11 Weinig voorkomende zaken en complexe zaken worden uitbesteedt. Dat betreft in 2009 m.n. het toezicht op complexe vergunningen (milieu- en gebruiksvergunningen) en vrij specifieke zaken zoals controle vuurwerkverkoop, LPG besluit, BRZO en toezicht RO. Stel voor 2010 een nadere specificatie op in aansluiting op de ontwikkeling m.b.t. regionale samenwerking.

Reactie gemeente:
Dit punt is achterhaald in verband met de aansluiting voor de milieutaken bij de Milieudienst per 1-7-2012.

12 Inhuur werkt volgens de kwaliteitscriteria van de gemeente en waar mogelijk integraal, inclusief brief en bezoekrapport. Offerte's moeten op dit punt beoordeeld worden inclusief kwaliteitscontrole in de uitvoering.

Reactie gemeente:

Inhuur vond alleen plaats m.b.t. het toezicht op het gebied van milieu, door het antwoord bij punt 11 is dit niet meer actueel

13 Scheiding vergunningverlening en toezicht blijft een kwaliteitsvereiste. In 2009 wordt een knelpuntenlijst opgesteld. De knelpunten zijn voor eind 2009 opgelost of vertaald in een notitie aan management wat oplossing in de weg staat. Vanuit Team Toezicht en Team vergunningverlening worden 2 personen aangewezen voor het komen tot het overzicht en het voorbereiden van oplossingen.

Reactie gemeente:

Knelpuntenlijst is nooit opgesteld, wel is in de loop der jaren gewerkt aan de communicatie/afstemming en deze verloopt momenteel goed. De invoering van Squit XO (zaaksysteem) heeft hier een positieve bijdrage aan geleverd omdat hierdoor een ieder op elk moment de status van een aanvraag dan wel een handhavingszaak kan zien.

14 Stel een werkbeschrijving m.b.t. ad hoc vragen op. De werkbeschrijving is gericht op kanalisering van intake (via welke telefoonnummers of personen) en wie de urgentie bepaalt. Daarnaast wie met de ad hoc zaak belast wordt en hoe geregistreerd wordt. Communiceer de werkwijze intern, zodat helder is hoe Team Toezicht op dit punt werkt.

Reactie gemeente:

De meeste ad hoc zaken vloeien voort uit klachten/meldingen van burgers. Deze worden geregistreerd door het bedrijfsbureau in een systeem waarbij er direct een afhandelaar en afhandelingstermijn aan de zaak worden gekoppeld.

15 Het teamoverleg is vooral gericht op de beheer- en organisatiezijde van het team. Voorgesteld wordt het jaarplan en het thema "integraal werken" onderdeel van het teamoverleg te laten worden (frequentie eens per maand). Hierin wordt gewerkt met projectopdrachten, formats voortgang en de trekker licht het kort toe in het teamoverleg. Op deze wijze wordt integraal werken en kennis van elkaars werkzaamheden (basis om met elkaar mee te kunnen denken) gestimuleerd. In het overleg worden waar nodig afspraken gemaakt over bijsturing i.v.m. de voortgang van het programma.

Reactie gemeente:

Door het ontbreken van een direct leidinggevende (teamleider) voor langere tijd (drie jaar) heeft er weinig tot geen teamoverleg plaats gevonden.

16 Communicatie moet een vast aandeel krijgen in toezicht. Het is een volwaardig instrument en levert een bijdrage aan "kennis van regelgeving en draagvlak daarvoor", de belangrijkste criteria voor naleving van regels. In elk plan (uitvoeringsprogramma, projectplannen) wordt de rol van communicatie uitgewerkt. Geef communicatie een rol voorafgaand, tijdens en na afloop van toezichtacties. Werk met een doelgroepbenadering, bijv. door toepassing van een informatiebijeenkomst, folder of informatie op de website van de gemeente. Wijs in het Team Toezicht een medewerker aan die op dit terrein vaardigheden opbouwt. Werk hierin samen met communicatiespecialisten binnen de gemeente.

Reactie gemeente:

Dit is gebeurt. De projecten uit het Uitvoeringsplan worden meerdere malen gecommuniceerd. Tevens is 1 medewerker verantwoordelijk voor deze communicatie.

17 Kennis en kunde (toepassen van kennis en ervaring) is een rode draad in deze analyse. Het Team Toezicht werkt in een werkproces dat erg kennisintensief is, door de ontwikkeling naar integraal toezicht, veel nieuwe regelgeving en enkele medewerkers die nog volop in persoonlijke ontwikkeling zitten. Daardoor zijn opleidingen een belangrijk thema in het verbetertraject naast het werken met

competenties. Opleidingen worden waar mogelijk gekoppeld aan onderdelen uit het jaarprogramma, zodat opleiding en uitvoering in elkaars verlengde liggen. Planmatig aangepakte onderdelen beginnen met een organisatorische en vakinhoudelijke startbijeenkomst.

Voor een deel kan het opleidingsplan mogelijk in eigen beheer invulling krijgen. Dat betreft o.a. de opleiding Integraal toezicht. De Wabo wordt naar verwachting uitgesteld tot midden 2010. Voorgesteld wordt in 2010 een eerste oriëntatie op de WABO te doen middels een themabijeenkomst. Verder wordt voorgesteld 2 teamleden vaardigheden op te laten doen in projectmanagement. Dat kan deels vorm krijgen door het met ondersteuning ontwikkelen van de plannen van aanpak voor toezicht i.v.m. de Strandnota, brandveiligheid en De Koog.

(zie verder het Opleidingsplan Team Toezicht……..)

Reactie gemeente:
Dit is deels gebeurt. Het opleidingniveau voor de WABO is accuraat op peil gebracht/gehouden. De overige aspecten niet.

18 Laat het uitvoeringsplan en werkbeschrijvingen regelmatig terug komen in het teamoverleg.

Reactie gemeente:
Zie antwoord onder verbeterpunt 15

Bijlage III

Definities volgens de WIKIPEDIA

1. ***Efficiëntie of doelmatigheid*** *is de mate van gebruik van middelen om een bepaald doel te bereiken. (Metafoor: de korte route naar het doel.) Een proces wordt efficiënt genoemd als het ten opzichte van een norm weinig middelen gebruikt. Deze middelen kunnen bijvoorbeeld betrekking hebben op tijd, inspanning (manuren), grondstoffen of geld. Een verwant begrip is rendement.*
2. ***Effectiviteit of doeltreffendheid*** *daarentegen geeft aan dat de uitkomst van het proces gerealiseerd wordt. (Metafoor: het doel raken.)*
   In tegenstelling tot efficiëntie heeft het dus geen betrekking op het proces zelf, maar op de uitkomst ervan.
3. ***Communicatie*** *is een activiteit waarbij levende wezens betekenissen uitwisselen door op elkaars signalen te reageren. Communicatie is behalve een sociale activiteit, ook het resultaat van het contact: de optelsom van wederzijdse betekenisgevingen, ook wel communicatie-effect genoemd*

Citaten uit uitvoeringsprogramma 2012 resp. 2013

1. Zie 2012 blz. 9 resp.2013 blz. 11 onder "Het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes"

*"Hiermee rekening houdend beloopt het aantal beschikbare uren voor controles van Team Toezicht voor 2012: 8994 (6 fte * 149) en voor 2013: 5696 (3,8 fte * 1499). Voor een correcte uitvoering van alle reguliere taken van Team Toezicht zijn echter 12625 (2012), resp. 7460 (2013) uren benodigd.*
Er is dus een tekort capaciteit van circa 3631(2012) resp. 1764 (2013) uren. Daarbij moet worden opgemerkt dat de functie Toezichthouder Omgevingsrecht (specialisatie Ruimtelijke Ordening) momenteel (2013) niet is ingevuld. Het feitelijke tekort aan capaciteit is dus voor 2013:3263 uren. Deze capaciteitsproblemen vragen om een prioriteitstelling en het maken van keuzes.
De hierbij gehanteerde normtijden en aantallen zijn gebaseerd op gegevens van de VNG uit 2008."

2. Zie blz. 11 onder "Projectmatig werken"

"Sinds 2005 wordt er projectmatig gewerkt. Samen met het team kiest het bestuur bepaalde aandachtsvelden voor dat jaar waaraan prioriteit wordt gegeven.
Daarnaast leent projectmatig werken zich prima voor het implementeren van nieuw beleid (bijv. het Wabo handhavingbeleid).
Ook in 2012 en 2013 bestaat de wens om sommige taken in projectvorm uit te voeren.
Naast de reguliere tijdsbesteding die deze taken reeds met zich meebrengen, geeft dit volgens het team een extra belasting van 525 uur (2012) resp. 890 (2013).
Op deze wijze is er dus een capaciteitstekort voor 2012 van 4156 uren (3631 + 525) en voor 2013 van 4153 uren (3263 + 890) ten opzichte van de reguliere taken".

3. Zie blz. 11 onder "Prioriteiten stellen

"Het stellen van prioriteiten en het maken van keuzes is dus onvermijdelijk. Dit gebeurt op basis van de omgevingsanalyse, waarin het eiland, de diverse dorpen en (bedrijf)sectoren zijn gekarakteriseerd. Op basis van de risicomatrix (bijgesteld 2009) is vervolgens bekeken wanneer handhaven echt gewenst is en wanneer het met het oog op de geringe capaciteit achterwege kan blijven".

4. Zie blz. 4 onder "WABO"

"Een belangrijke landelijke ontwikkeling voor wat betreft de wijze van toezicht was de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo per 1 oktober 2010). Circa 25 vergunningen, ontheffingen en meldingen (toestemmingen) zijn gebundeld tot een omgevingsvergunning. Een ander kernelement van de Wabo is de wettelijke structurering van toezicht en bestuursrechtelijke handhaving door middel van de zogenaamde fasebenadering"

5. Zie blz. 6 en 7 Hoofdstuk 4 "Juridisch Kader van de handhaving"

Als iemand zich niet aan de regels houdt dan treedt de overheid handhavend op. In veel gevallen is het de gemeente die de bevoegdheid heeft om te handhaven. De Algemene wet bestuursrecht (Awb) geeft ook beste effectieve manier om te handhaven.

Gemeenten dragen de verantwoordelijkheid voor een aantal regelingen rond de leefomgeving. Zij moeten bestemmingsplannen opstellen en vergunningsaanvragen voor bouwen en gebruik beoordelen. Als er een situatie bestaat die in strijd is met de regels is er sprake van een overtreding. Dan kan de gemeente handhavend optreden.

Gegeven de keuze van gemeenten om niet onbegrensd capaciteit in te zetten, lukt het veelal niet om "honderd procenthandhaving"te garanderen.

De regels die gelden bij het opleggen van een sanctie zijn vastgelegd in hoofdstuk 5 van de Awb. De bedoeling van het opleggen van een sanctie is om de feitelijke situatie in overeenstemming te brengen met de gelden wet- en regelgeving. Gemeenten kunnen kiezen uit verschillende sanctiemogelijkheden zoals bestuursdwang of een last onder dwangsom.

De bevoegdheid tot het opleggen van een last onder bestuursdwang is geregeld in de Gemeentewet. Daarin is tevens bepaald dat in de gevallen waarin bestuursdwang kan worden toegepast ook een last onder dwangsom mag worden opgelegd. In de praktijk kiest de gemeente in eerste instantie doorgaans voor het opleggen van een last onder dwangsom.

Knelpunten burgers

- *Burger moet vaak lang wachten op uitsluitsel.*
- *De verwachting die een burger heeft van de handhaving komen vaak niet uit.*
- *De actie van de gemeente lijkt vooral gericht te zijn op tegemoetkoming van de overtreder.*
- *Het besluit om (niet) te handhaven is voor de burger niet altijd duidelijk*
- *De burger constateert dat de gemeente wat betreft handhaving in vergelijkbare situaties niet altijd vergelijkbaar handelt.*
- *Een verzoek om handhaving heeft vaak langdurige en kostbare juridische procedures tot gevolg.*

Knelpunten gemeenten

- *Beperkte capaciteit, budget en deskundigheid op het terrein van handhaving. Daardoor zijn er in veel gevallen achterstanden ontstaan.*
- *De beginselplicht tot handhaving verhoudt zich slecht tot het feit dat gemeenten een handhavingsbeleid hebben vastgelegd waarin een prioritering is vastgelegd .*
- *De maatschappelijke ontwikkelingen zijn vaak sneller dan de geldende regelgeving, waardoor deze aan actualiteit inboet.*
- *De behandeling van een verzoek tot handhaving kost veel tijd. Vervolgens kan een kwestie zich nog jarenlang voorslepen als gebruik gemaakt wordt van de wettelijke mogelijkheden tot bezwaar en beroep.*
- *De burger die zich tot de gemeente wendt is vaak niet duidelijk in wat hij wil/verwacht. Gaat het echt om een verzoek tot handhaving of is het een melding.*
- *De verwachtingen die burgers hebben van de gemeente als ze iets aankaarten zijn vaak te hoog gespannen. Het optreden van de gemeente kan niet alle problemen oplossen.*
- *Veel verzoeken/meldingen hebben betrekking op burenruzies of vallen onder het privaatrecht (hier is de gemeente niet voor bevoegd).*
- *Politieke overwegingen/belangen kunnen een rol spelen bij de beslissing al dan niet te handhaven.*

6. Belangrijke punten uit het document "Visie + Handhavingstrategie en werkwijze WABO 2011-2015 Gemeente Texel" (Hoofdstuk 3) zijn:

- De gemeente volgt het landelijk beleid met lokale inbreng van de "Texelse praktijk"

- De gemeente dient naleving van voorschriften te bevorderen. Dat doet de gemeente door daarover te communiceren en daarnaast ziet de gemeente toe op naleving van de regels en handhaaft waar nodig op basis van openbaar en vastgelegd beleid.
- Het constateren en op verschillende manieren ongedaan maken van overtredingen is handhaving in engere zin.
- Voorlichting en communicatie zijn daarnaast niet de minst belangrijke. De gemeente communiceert over de gekozen prioriteiten voordat overgegaan wordt tot het uitoefenen van de toezichtstaak
- Collectieve voorlichting en de communicatie met individuele burgers of goed af te bakenen doelgroepen is een vorm van preventieve handhaving, omdat het vaak helpt om overtredingen te voorkomen in een stadium waarin dat nog zinvol is.

Uitgevoerde Evaluaties

- **Strandnota - Uitvoeringsprogramma 2010**
  De belangrijkste bevindingen betreffen:
  - Nota dateert van april 2009
  - Een gedetailleerde projectopdracht ontbreekt
  - Er is onvoldoende kennis van regelgeving
  - Ontbreken van goed inzicht van betrokken deelnemers in prioriteiten
  - Ontbreken algemene leiding voor integrale aanpak

  De doelstellingen en resultaten zijn in algemene bewoordingen gesteld. Meetbare gegevens ontbreken, waardoor de effectiviteit van de uitvoering niet/onvoldoende kan worden beoordeeld. Ook de aanbevelingen zijn in algemene bewoordingen gesteld.

- **Toezicht brandveiligheid 2010 Eindevaluatie uitvoeringsprogramma's 2009-2010**
  Een 6-tal doelstellingen zijn in algemene bewoordingen geformuleerd, uitmondend in een 10-tal aanbevelingen.

- **Toezicht milieu op bouwplaatsen 2011**
  Van de 7 geformuleerde doelstellingen wordt in deze evaluatie slechts ingegaan op 1 doelstelling, te weten Training BWT-inspectie, omdat de aanwezige kennis van een te laag niveau was. Aangezien de cursus laat in het jaar 2011 is gegeven zal verdere uitvoering van de doelstellingen in 2012 plaatsvinden.

- **Slooptoezicht 2010**
  Ook hier ontbreekt een SMART formulering van doelstelling en probleemstelling. In totaal werden een 10-tal doelstellingen opgenomen en de resultaten daarvan weergegeven alsmede een 7-tal aanbevelingen

- **Bouwkundige brandveiligheid 2011**
  Ook hier geldt dat doelstellingen en resultaten in algemene bewoordingen zijn gesteld.
  Als extra problemen werden ervaren:
  - Invoering WABO per 1 oktober 2010
  - Vertrek brandpreventist bij het team Toezicht en taakverdeling over team toezicht en team Vergunningen.
    Werkprocessen moesten opnieuw in kaart worden gebracht

- **Project vergunningsvrije bouw 2011**
  Aanleiding voor dit project vormde het van kracht worden van de WABO, ingaande 1 oktober 2010.
  Het betreft hier zeer concreet geformuleerde doelstellingen die ook zijn gerealiseerd. Dit heeft geleid tot vervolgmaatregelen en, helaas, in algemene bewoordingen gestelde aanbevelingen.

- **Evaluatie programma Professionalisering WABO-toezicht Gemeente Texel 2010**
  Dit programma omvatte 8 doelstellingen, die in meer of mindere mate zijn geconcretiseerd en in grote lijnen gerealiseerd in 2010 dan wel in 2011.

- **Bestaande gebouwenvoorraad 2010 en 2011**
  De doelstellingen 2010 zijn concreet gesteld ten aanzien van de aanpak, maar ten aanzien van de communicatie helaas teveel in algemene bewoordingen gesteld. E.e.a. heeft geleid tot een 4-tal aanbevelingen in de evaluatie van 2010, welke werden herhaald in de evaluatie van 2011.

- **Omgevings- en probleemanalyse 2011-2015 De gemeente heeft haar visie op handhaving in deze analyse vertaald in de volgende doelstelling**
  - *"Bereiken van goede afstemming van zowel beleid als uitvoering en het eenduidig optreden met betrekking tot handhaving van de algemene regels, bij het controleren van vergunningen en het opsporen van overtredingen.*
  - *Professioneel uitvoeren van Wabo-proof handhaving in brede zin, die uitgaat van zoveel mogelijk gecoördineerd toezicht met juist effect (naleving) en vermindering van de toezichtlast.*
  - *Handhaving is gebaseerd op prioriteiten die bepaald zijn op basis van een omgevings- en risicoanalyse die bestuurlijk is vastgesteld."*

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 9

Behandelschema

B en W	06-08-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

4 Onderwijs

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Team	Beleid
Contactpersoon	H.Th. van der Vlerk

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☑ Ja	☐ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief van 11 juni 2013
2. Quickscan Scholen Oosterend Texel

Huisvesting Samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend

Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen obs J. Daalder.

Raadsvoorstel

1. Kennis te nemen van de Quickscan scholen Oosterend.
2. Als permanente locatie voor de huisvesting van samenwerkingsschool de Vliekotter te kiezen voor het gebouw van voorheen OBS J. Daalder aan de Vliestraat 26 in Oosterend.
3. Stichting Schooltij een taakstellend budget beschikbaar te stellen van € 365.000 inclusief btw om het gebouw van voorheen OBS J. Daalder geschikt te maken voor de samenwerkingsschool, mits hierover overeenstemming is in het 'OOGO'.
4. Vanaf 2014 structureel € 3.500 beschikbaar te stellen voor het beheer van het gebouw PCBS De Akker, zolang voor grond/gebouw nog geen nieuwe bestemming is gevonden.
   De financiële consequenties worden meegenomen in de begrotingsbrief 2014.

Toelichting

In Oosterend gaan OBS J. Daalder en PCBS De Akker verder als samenwerkingsschool De Vliekotter. Er dient nog een keuze gemaakt te worden over de permanente locatie voor de samenwerkingsschool. Hiervoor komen het gebouw van voorheen OBS J. Daalder of het gebouw van voorheen PCBS De Akker in aanmerking. Daarnaast dient er een budget beschikbaar te worden gesteld om het gekozen gebouw geschikt te maken voor de samenwerkingsschool.

Huisvesting Samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend

Samenvatting

Het college legt de gemeenteraad voor, om voor de definitieve huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend, te kiezen voor het gebouw van obs J. Daalder aan de Vliestraat 26 en daartoe een verbouwingsbudget van € 365.000 beschikbaar te stellen aan het schoolbestuur. Uit een quickscan naar de scholen in Oosterend is gebleken dat het gebouw van de Daalder de beste optie is. Het gebouw van obs J. Daalder kan prima geschikt gemaakt worden voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter. Door het schoolbestuur was een plan ingediend voor verbouw en renovatie van het gebouw van PBCS De Akker aan de Kotterstraat 1. Dit plan vergt ten opzichte van aanpassing van gebouw obs J. Daalder een fors hogere investering die, gelet op de mogelijkheden die gebouw obs J. Daalder biedt, niet nodig is. Uitgaande van het taakstellend budget kunnen de schoolbesturen een definitief plan uitwerken voor gebouw obs J. Daalder en dit laten uitvoeren.

Onderwijshuisvesting is een gemeentelijke verantwoordelijkheid en volgt uit de Wet op het primair onderwijs. De gemeente vindt het belangrijk dat het onderwijs op goede wijze wordt gehuisvest. Een van de uitgangspunten van de visie ‘Passend Thuisnabij Onderwijs op Texel’ (per heden nog in conceptstadium) is om waar mogelijk scholen in de buitendorpen in stand te houden. De samenwerkingsschool borgt de aanwezigheid van onderwijs in Oosterend voor een langere periode. Goede huisvesting is ondersteunend aan het hoofddoel ‘kwaliteit van onderwijs’.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

In Oosterend gaan obs J. Daalder en PCBS De Akker per 1 augustus 2013 verder als samenwerkingsschool De Vliekotter. Over de samenwerking tussen Stichting Schooltij en Stichting Kopwerk en fusie van beide scholen heeft inmiddels besluitvorming plaatsgevonden.

Per heden dient er besluitvorming plaats te vinden over de huisvesting van de samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend. Voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter zijn er 2 opties.

1. Het gebouw van obs J. Daalder aan de Vliestraat 26 (de Daalder).
2. Het gebouw van PCBS De Akker aan de Kotterstraat 1 (de Akker).

Met de raadsinformatiebrief van 30 mei 2013 (bijlage 1) bent u geïnformeerd over deze nog te maken keuze.

Door stichting Schooltij en stichting Kopwerk is de voorkeur uitgesproken om voor de huisvesting van de samenwerkingsschool gebruik te maken van de Akker, brief van 4 juli 2013, zie bijlage V van de Quickscan. De hier opgevoerde redenen voor de Akker zijn niet doorslaggevend en gelden naar onze mening grotendeels ook voor de Daalder. De zonnepanelen kunnen worden meegenomen naar de Daalder.

Aangezien stichting Schooltij en stichting Kopwerk, vanuit hun voorkeur voor de Akker, geen noodzaak zagen om een plan voor de Daalder te ontwikkelen is dit door de gemeente opgepakt. Immers de gemeente is verantwoordelijk voor onderwijshuisvesting en wil haar financiële middelen zo effectief mogelijk besteden. Daar hoort een brede afweging bij. Bij de opdracht voor de Quickscan is meegegeven uit te gaan van de onderwijsvisie van de schoolbesturen voor de samenwerkingsschool. Belangrijk aandachtspunt is daarbij een grote centrale multifunctionele ruimte in de school. De wensen van beide schoolbesturen voor de Akker zijn waar mogelijk meegenomen in de scenario's voor de Daalder.

In opdracht van de gemeente is door een bouwkundig bureau door middel van een 'Quickscan scholen Oosterend, Texel – Ruimtelijk en Financieel onderzoek verbouw obs J. Daalder en PCBS De Akker ten behoeve van samenwerkingsschool De Vliekotter' ('de Quickscan', bijlage 2) gekeken naar de huisvesting voor de samenwerkingsschool.

Uit de Quickscan blijkt dat de Daalder de beste optie is. De Daalder kan prima geschikt gemaakt worden voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter. In de Quickscan zijn 2 scenario's uitgewerkt die voorzien in goede huisvesting voor de samenwerkingsschool en die een veel lagere investering vergen dan de verbouwing van de Akker conform de plannen van de schoolbesturen. Uitgaande van een taakstellend budget kunnen de schoolbesturen een definitief plan uitwerken voor de Daalder en dit laten uitvoeren.

Probleemstelling

1. Welk gebouw, Daalder of Akker, kan het best geschikt gemaakt worden voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter?
2. Welk taakstellend budget is er nodig voor de verbouwing?

Doelstellingen

Onderwijshuisvesting is een gemeentelijke verantwoordelijkheid en volgt uit de Wet op het primair onderwijs. De gemeente vindt het belangrijk dat het onderwijs op goede wijze wordt gehuisvest. Een van de uitgangspunten van de visie 'Passend Thuisnabij Onderwijs op Texel' (per heden nog in conceptstadium) is om waar mogelijk scholen in de buitendorpen in stand te houden. De samenwerkingsschool borgt de aanwezigheid van onderwijs in Oosterend voor een langere periode. Goede huisvesting is ondersteunend aan het hoofddoel 'kwaliteit van onderwijs'.

Mogelijke oplossingen

Vanuit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel geredeneerd zou voor de samenwerkingsschool kunnen worden volstaan met tijdelijke uitbreiding van de Daalder met ongeveer 70 m^2, kosten: ongeveer € 60.000 inclusief btw. Een hogere investering overstijgt in principe de directe wettelijke verantwoordelijkheid van de gemeente.

Gelet op de bijzondere situatie in Oosterend, samenwerking obs J. Daalder met PCBS De Akker, wordt dit niet geadviseerd. Samenwerking is noodzakelijk, afzonderlijk redden de scholen het zeker niet. Met de conceptvisie 'Passend Thuisnabij Onderwijs op Texel' wordt er gekozen om waar mogelijk scholen in de buitendorpen in stand te houden. Goede huisvesting voor de samenwerkingsschool hoort daarbij.
Verder waren, indien de scholen niet tot samenwerking waren gekomen, investeringen in de Akker (achterstallig onderhoud) noodzakelijk geweest. Geadviseerd wordt om per heden met de voor de Akker gereserveerde middelen van € 365.000 inclusief btw de Daalder geschikt te maken voor de samenwerkingsschool. Uit de quickscan blijkt dat dit, met in acht name van de onderwijsvisie van de schoolbesturen voor de samenwerkingsschool, op een goede wijze kan.

Oplossingen voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter.

1. Tijdelijke uitbreiding Daalderschool met ongeveer 70 m^2 voor een periode van 5 jaar.
   Investering € 60.000 kapitaallast (10 jaar lineair, 4,5%) = € 8.700.
   Voordeel:
   Goedkoop (sober en doelmatig). De bestaande capaciteit van het gebouw is op termijn voldoende voor de behoefte van de samenwerkingsschool, hetgeen gunstig is voor de exploitatie op termijn (geen gebouw met overcapaciteit).
   Nadeel:
   Tijdelijke huisvesting biedt een minder comfortabel werkklimaat voor leerlingen en personeel en verder voorziet deze optie niet in de wensen die de schoolbesturen hebben voor de samenwerkingsschool, aangezien aan het gebouw verder geen aanpassingen plaatsvinden.
2. Aanpassing Daalderschool (zie 3. en 4.1 en 4.2 van de Quickscan).
   Investering € 365.000 (uitgaande van scenario 2 van de Quickscan, inclusief luchtbehandeling); kapitaallast (20 jaar lineair/4,5%) = € 34.675.
   Voordeel:
   Kwalitatief goede oplossing voor leerlingen en personeel, gebouw is in goede staat en kan weer jaren mee. Voorziet in de wensen van de schoolbesturen voor de samenwerkingsschool, onder andere grote multifunctionele centrale hal. Er hoeft geen oplossing te worden gevonden voor de boekwaarde van € 335.000. De beperkte overcapaciteit op termijn biedt kansen voor het onderwijs.
   Nadeel:
   Duurder dan oplossing 1. (maar wel dekking vanuit gereserveerde middelen voor de Akker). Overcapaciteit is minder gunstig voor de exploitatie.
3. Verbouwing en renovatie van de Akker (voorstel schoolbesturen, zie 4.3, 4.4 en bijlage V tot en met VII van de Quickscan).
   Investering € 1.040.000 (inclusief luchtbehandeling); kapitaallast € 98.800.
   Voordeel:
   Kwalitatief goede oplossing voor leerlingen en personeel, gebouw kan weer jaren mee, schoolbesturen hebben voorkeur voor deze variant die volledig voorziet in hun wensen voor de samenwerkingsschool.
   Nadeel:
   Veel duurder dan geadviseerde oplossing 2, extra dekking van ruim € 64.000 per jaar noodzakelijk. Het gebouw dient in tegenstelling tot de Daalder volledig te worden gerenoveerd. Variant met op termijn een groot overschot aan m^2, hetgeen ongunstig is voor de exploitatie (denk hierbij ook aan het op termijn wegvallen van de kleine scholentoeslag). Verder betekent de keuze voor de Akker dat de Daalder niet meer wordt gebruikt voor onderwijs. De Daalder is in 1999 gerenoveerd en in het gebouw zijn onderwijskundige vernieuwingen doorgevoerd. De boekwaarde van de Daalder per 2013 bedraagt € 335.000, bij geen gebruik van dit gebouw betekent dit een desinvestering. Ter vergelijking de Akker heeft een boekwaarde van € 138.000.

NB:
Voor het volledige beeld wordt hier kortheidshalve verwezen naar de Quickscan (bijlage 2).

Geadviseerd wordt uit te gaan van oplossing 2 en daartoe het navolgende besluit te nemen.

1. Kennis te nemen van de Quickscan scholen Oosterend.
2. Als permanente locatie voor de huisvesting van samenwerkingsschool de Vliekotter te kiezen voor het gebouw van voorheen obs J. Daalder aan de Vliestraat 26 in Oosterend.

3. Stichting Schooltij een taakstellend budget beschikbaar te stellen van € 365.000 inclusief btw om het gebouw van voorheen obs J. Daalder geschikt te maken voor de samenwerkingsschool, mits hierover overeenstemming is in het 'OOGO'.
4. Vanaf 2014 structureel € 3.500 beschikbaar te stellen voor het beheer van het gebouw PCBS De Akker, zolang voor grond/gebouw nog geen nieuwe bestemming is gevonden. De financiële consequenties worden meegenomen in de begrotingsbrief 2014.

Consequenties van die oplossingen

X Financieel

Kosten	X Incidenteel	Voor het jaar 2014	€ 365.000
	X Structureel	M.i.v. het jaar 2014	€ 3.500
Dekking	Bestaand budget		
	☐ Eenmalige kosten	Kostenplaats	€
	X Jaarlijkse kosten	Kostenpl. 642325 en 642320	€ 34.611 (kap.lasten jaar 1)
	☐ T.l.v. reserve/voorziening	Objectnr.	€
	Bijdrage derden		
	☐ Incidenteel	Voor het jaar	€
	☐ Structureel	M.i.v.	€
Geen dekking* voor het structurele deel	X Begroting/begrotingsbrief	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

NB:
Uitgewerkt is oplossing 2. Indien wordt gekozen voor een andere variant dan wordt het financiële blok aangepast.

In de gemeentebegroting is op dit moment ruimte voor een investering van € 365.000 inclusief btw voor onderwijshuisvesting in Oosterend. Dit bedrag is opgebouwd uit de beschikbare middelen voor niet uitgevoerd onderhoud (tot en met 2012, er zijn op dit moment verder geen middelen gereserveerd) aan de Akker en de doorvoering van onderwijskundige vernieuwingen in de Akker.

Risico's

De prognoses voor de samenwerkingsschool laten zien dat de school stabiliseert op ongeveer 60 leerlingen. Vanuit dat oogpunt is de investering verantwoord. Hierbij dient te worden aangetekend dat een prognose nu eenmaal een prognose is. Verder kunnen wijzigingen in de rijksbekostiging, bijvoorbeeld wegvallen kleine scholentoeslag, de exploitatie van de samenwerkingsschool ondermijnen. De betrokken schoolbesturen hebben evenwel aangegeven tot het uiterste te willen gaan om het onderwijs in Oosterend in stand te houden.
NB:
Hierbij kan worden aangegeven dat bij een keuze voor de Akker de financiële risico's van de gemeente veel groter worden. Los van de aanzienlijk hogere investering die per direct nodig is voor de Akker en waar geen dekking voor is vormt de hoge boekwaarde op termijn een probleem indien mocht blijken dat de school het toch niet redt.

Gebouw de Akker

De Akker heeft op dit moment een boekwaarde van € 138.000. In het kader van het dorpsontwikkelingsplan is al met Stichting Kopwerk gesproken over het gebouw. Stichting Kopwerk beriep zich er toen op dat de Akker een zogenaamde 'eigendomsschool' zou zijn en dat de gemeente geen economisch claimrecht zou hebben. Uit onderzoek is gebleken dat de gemeente wel degelijk een economisch claimrecht heeft en wel voor ongeveer 1 409 m2 grond inclusief gebouw (deze conclusie is overigens nog niet door Stichting Kopwerk onderschreven). De rest van de grond ongeveer 9.850 m2 is van de Vereniging voor Protestants Christelijk Onderwijs op Texel. De kapitaallasten voor de Akker zitten structureel in de gemeentebegroting. Het is zaak zo spoedig mogelijk in gesprek te gaan met Stichting Kopwerk over vrijkomende locatie. Vanuit de nieuwe bestemming zal ook een oplossing voor de boekwaarde moeten komen.

Totdat er duidelijkheid is over een nieuwe bestemming voor grond/gebouw zullen echter wel extra kosten geraamd moeten worden om het gebouw in stand te houden, zoals preventief onderhoud (nu voor rekening school), energiekosten (vorstvrij houden) en zakelijke lasten zoals verzekering. Deze extra lasten van € 3.500 per jaar zullen moeten worden bijgeraamd en via de begrotingsbrief worden meegenomen. Bij verkoop (of eventuele sloop) valt dit budget weer vrij.

X **Juridisch**
Met dit advies wordt afgeweken van de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel (zie boven onder oplossingen) en wordt er vooruitgelopen op het nog vast te stellen Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs. Voorwaarde is dat in het nog te voeren "OOGO" (op overeenstemming gericht overleg) met de schoolbesturen over de huisvestingssituatie in Oosterend hiermee wordt ingestemd, zonder dat dit leidt tot 'precedentwerking'. Er dient derhalve consensus te zijn dat deze investering voortvloeit uit de bijzondere situatie in Oosterend en dat hieruit ten aanzien van het nog op te stellen IHP geen verwachtingen kunnen worden ontleend.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

X **Beleid**
Onderhavig advies past bij de uitgangspunten van de onderwijsvisie Passend Thuisnabij Onderwijs op Texel. Deze is in conceptstadium, maar is inmiddels uitvoerig besproken, zowel met de schoolbesturen als in een sessie met raadsleden. Er is nog overleg met de schoolbesturen nodig. De visie wordt naar verwachting in oktober of november aan u voorgelegd.

X **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie
Niet van toepassing.

Overlegd met dorpscommissie? X Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Wet primair op het onderwijs en Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs gemeente Texel.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	06-08-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

4 Onderwijs

Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen
Team	Beleid

Bijlagen

1. Raadsinformatiebrief van 11 juni 2013
2. Quickscan Scholen Oosterend Texel

Huisvesting samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend

Keuze locatie vestiging samenwerkingsschool De Vliekotter en vaststelling taakstellend budget voor aanpassing van het gebouw van voorheen obs J. Daalder.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

Gelet op

- de Wet op het primair onderwijs en de Verordening huisvesting onderwijs gemeente Texel;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat onderwijshuisvesting een wettelijke taak van de gemeente is;
- dat voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter in Oosterend een gebouw geschikt moet worden gemaakt;
- dat uit de Quickscan blijkt dat het gebouw van voorheen obs J. Daalder de beste optie is;

Besluit

1. kennis te nemen van de Quickscan scholen Oosterend, Texel;
2. als permanente locatie voor de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter te kiezen voor het gebouw van voorheen obs J. Daalder aan de Vliestraat 26 in Oosterend.
3. Stichting Schooltij een taakstellend budget beschikbaar te stellen ad. € 365.000 inclusief btw om het gebouw van voorheen obs J. Daalder geschikt te maken voor de samenwerkingsschool, mits hierover overeenstemming is in het 'OOGO';
4. vanaf 2014 structureel € 3.500 beschikbaar te stellen voor het beheer van het gebouw PCBS De Akker, zolang voor grond/gebouw nog geen nieuwe bestemming is gevonden. De financiële consequenties worden meegenomen in de begrotingsbrief 2014.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Gemeente Texel

.txl

Raadsinformatiebrief

Raadscommissie	11 juni 2013
4 Onderwijs	
Portefeuillehouder	H. Huisman

Bijlagen

1. brief Kopwerk/Schooltij d.d. 30 mei 2013

Huisvesting samenwerkingsschool Oosterend

Stand van zaken huisvesting samenwerkingsschool Daalder/Akker te Oosterend.

Geachte raadsleden,

Ons college van burgemeester en wethouders vindt het belangrijk dat het onderwijs op goede wijze wordt gehuisvest. Met deze brief willen wij u kort informeren over de stand van zaken rond de huisvesting van de samenwerkingsschool Daalder/Akker te Oosterend.

NB:
Over de zaken rond de fusie/bestuursoverdracht en de samenwerking tussen Schooltij en Kopwerk wordt u afzonderlijk geadviseerd. Hiervoor is een advies aangeleverd voor de commissie van 11 juni 2013 / raadsvergadering van 3 juli 2013.

Huisvesting Samenwerkingsschool

Voor de samenwerkingsschool willen de scholen OBS J. Daalder (de Daalder) en PCBS De Akker (de Akker) gaan fuseren. Het is wenselijk dat – gezien de ontwikkelingen van de leerlingenaantallen in Oosterend en het volume dat hiervan in de komende jaren 'overblijft' - de samenwerkingsschool ondergebracht wordt in één schoolgebouw.

De komende periode wordt onderzocht in welk gebouw de samenwerkingsschool permanent wordt ondergebracht. Zowel het gebouw van de Daalder als het gebouw van de Akker kunnen in de huisvesting van de samenwerkingsschool voorzien. Aangezien onderwijshuisvesting een wettelijke taak van de gemeente is, is het de gemeenteraad die uiteindelijk bepaalt in welk gebouw de samenwerkingsschool wordt gehuisvest. Het streven is dat u in uw raadsvergadering van 18 september 2013 een besluit kunt nemen over de huisvesting van de samenwerkingsschool.

De bij de samenwerkingsschool betrokken schoolbesturen, teams en ouders geven in principe de voorkeur om de samenwerkingsschool definitief in de Akker onder te brengen. Zij willen daarvoor het huidige schoolgebouw van De Akker verbouwen en renoveren. Dit voornemen is eind april 2013 voor het eerst kenbaar gemaakt aan de gemeente. Voorlopig wil men per 1 augustus starten met de samenwerkingsschool in de Daalder, ondanks dat dit qua capaciteit behelpen is. Eerder was nog sprake van het tijdelijke gebruik van de 2 gebouwen voor de samenwerkingsschool. Kortheidshalve wordt hier verder verwezen naar de brief van Schooltij/Kopwerk aan de ouders en betrokken d.d. 30 mei 2013 (bijlage).

Wij vinden het belangrijk dat de samenwerkingsschool op goede wijze wordt gehuisvest. Daarom wordt in de komende periode onderzocht op welke wijze dit kan. Ons uitgangspunt is dat een van de bestaande gebouwen geschikt wordt gemaakt voor de samenwerkingsschool, géén (ver)nieuwbouw. Wij denken dat de Daalder ook een goede optie is. Het gebouw kan daartoe worden aangepast. In ieder geval is de bouwkundige staat (gerenoveerd in 1999 en doorvoering onderwijskundige vernieuwingen in 2006) van de Daalder beter dan de Akker. De keuze van de schoolbesturen om per 1 augustus 2013 de samenwerkingsschool tijdelijk in

zijn geheel onder te brengen in de Daalder is daarom minder gelukkig. Indien de keuze op de Daalder valt zullen er aan dat gebouw werkzaamheden plaats moeten vinden.

In de gemeentebegroting is op dit moment ruimte voor een investering ad. ca. € 350.000 (*) voor onderwijshuisvesting in Oosterend, hetgeen wij als uitgangspunt beschouwen voor een investering in de Daalder of de Akker. Zaak is om te bezien – gelet op de onderwijsontwikkelingen in Oosterend - in welk gebouw deze middelen het beste kunnen worden ingezet, waarbij het toekomstig onderhoud aan de Daalder respectievelijk de Akker, de leerlingenprognoses voor de samenwerkingsschool en (financiële) ontwikkelingen op onderwijsgebied vanuit het rijk dienen te worden meegewogen.

(*)
In de begroting is op dit moment ruimte voor een investering ad. ca. € 350.000. Dit is opgebouwd uit de beschikbare middelen voor niet uitgevoerd onderhoud (t/m 2012, er zijn op dit moment verder geen middelen gereserveerd) aan de Akker en de doorvoering van onderwijskundige vernieuwingen in de Akker. Deze middelen zouden ook kunnen worden ingezet om de Daalder geschikt te maken voor de samenwerkingsschool (mits de samenwerkingsschool definitief wordt en de keuze op de Daalder valt). Overigens is de boekwaarde van de Daalder aanzienlijk hoger dan de Akker.

Proces vanaf heden

De komende periode willen wij de opties voor de huisvesting van de samenwerkingsschool in Oosterend in overleg met de schoolbesturen (financieel) uitwerken. De argumenten voor en tegen van de beide opties (Daalder of Akker) en de financiële consequenties worden inzichtelijk gemaakt. Doel is u in september 2013 te adviseren over de beste optie.

Wij vertrouwen erop u hiermede voorlopig voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
College van burgemeester en wethouders

ABC•MANAGEMENT GROEP
Bouwmanagers en adviseurs

Quickscan scholen

Oosterend, Texel

Ruimtelijk en Financieel onderzoek verbouw OBS Jacob Daalder en PCBS De Akker ten behoeve van samenwerkingsschool De Vliekotter

31 juli 2013

Quickscan scholen OBS Jacob Daalder en PCBS De Akker Oosterend, Texel

Projectgegevens

Naam project	: W51680, quickscan scholen Oosterend
Opdrachtgever:	: Gemeente Texel, Team Beleid
Externe adviseur	: mevr. S. (Simone) van den Brink, ABC Management Groep

Datum en plaats	: Amsterdam, 31 juli 2013
Status	: Definitief
Referentie	: W51680, quickscan scholen Oosterend

Inhoudsopgave

1 Inleiding 2

2 Uitgangspunten 3

2.1 Leerlingenprognoses 3

2.2 Normering aantal m² BVO 3

3 Mogelijke scenario's gebouw OBS Jacob Daalder 4

3.1 Algemeen 4

3.2 Scenario 1 4

3.3 Scenario 2 6

4 Financieel 8

4.1 Raming scenario 1 Jacob Daalder 8

4.2 Raming scenario 2 Jacob Daalder 8

4.3 Controle raming verbouwing De Akker 9

4.4 Raming De Akker 10

Bijlagen

I. Bouwkundige inspectie Jacob Daalder
II. Bouwkundige inspectie De Akker
III. Bouwkosten- en investeringsraming scenario 1
IV. Bouwkosten- en investeringsraming scenario 2
V. Brief Stichting Kopwerk en Stichting Schooltij dd. 4 juli 2013
VI. Ter indicatie de presentatie Plan De Akker 2007 die nog bij de gemeente aanwezig was
VII. Investeringsraming De Akker

1 Inleiding

OBS Jacob Daalder en PCBS De Akker zijn gefuseerd en gaan vanaf het schooljaar 2013/2014 verder als samenwerkingsschool de Vliekotter. Beide scholen zijn in aparte gebouwen gehuisvest in Oosterend. Door de fusie en de krimp van het aantal leerlingen zullen de scholen verder gaan onder één dak.

Door Stichting Kopwerk is in 2007 een verbouwplan gemaakt voor PCBS De Akker. Dit verbouwplan willen zij nu inzetten voor de huisvesting van de samenwerkingsschool. Dit plan vraagt om een hoge investering. Daarnaast heeft Oosterend te maken met een dalend leerlingenaantal. De gemeente Texel wil door middel van een quickscan onderzocht hebben of het gebouw van OBS Jacob Daalder ook geschikt gemaakt kan worden om de samenwerkingsschool te huisvesten. Tevens dienen beide verbouwingen financieel getoetst en/of inzichtelijk gemaakt te worden. Deze quickscan dient om een goede keuze mogelijk te maken voor de huisvesting van samenwerkingsschool de Vliekotter.

Deze quickscan bevat de volgende onderdelen:

- Bouwkundige inspectie PCBS De Akker en OBS Jacob Daalder;
- Concrete aanpassingen OBS Jacob Daalder in relatie tot de onderwijsvisie van de samenwerkingsschool;
- Een plattegrond van OBS Jacob Daalder met daarop de benodigde aanpassingen;
- Een kostenraming van de aanpassingen bij het gebouw van OBS Jacob Daalder;
- Screening geïndexeerde begroting verbouwing PCBS De Akker.

2 Uitgangspunten

2.1 Leerlingenprognoses

De leerlingenprognoses geven aan dat het aantal leerlingen voor de samenwerkingsschool dalende is.

Leerlingenaantallen	**2014**	**2020**	**2025**
Onderbouw	37	27	25
Bovenbouw	59	37	35
Totaal	**96**	**64**	**60**

2.2 Normering aantal m² BVO

Op basis van het aantal leerlingen heeft de samenwerkingsschool volgens de VNG normering recht op een aantal m² BVO. Dit is vergeleken met de capaciteit van de twee beschikbare schoolgebouwen.

Schoolgebouw De Akker	**2014**	**2020**	**2025**
Leerlingenaantallen	96	64	60
Normbehoefte m² BVO	683	522	502
Capaciteit De Akker	743	743	743
Overschot	**60**	**221**	**241**
Extra uitbreiding verbouwplan	60	60	60
Overschot incl. nieuw plan	**120**	**281**	**301**

Schoolgebouw Jacob Daalder	**2014**	**2020**	**2025**
Leerlingenaantallen	96	64	60
Normbehoefte m² BVO	683	522	502
Capaciteit Jacob Daalder	539	539	539
Overschot	**-144**	**17**	**37**
Extra uitbreiding verbouwplan	70	70	70
Overschot incl. nieuw plan	**-74**	**87**	**107**

Uit bovenstaande tabellen kan geconcludeerd worden dat het schoolgebouw De Akker bij aanvang al een overschot aan m² geeft en dat dit in de loop van de jaren toe zal nemen. Dit betekent dat het schoolbestuur zich moet realiseren dat de MI-vergoeding die vanuit het Rijk beschikbaar wordt gesteld, gebaseerd is op het aantal leerlingen en niet toereikend zal zijn voor de exploitatie van het schoolgebouw. Dit tekort zal in de toekomst toenemen, onder andere door het wegvallen van de 'kleine scholen toeslag'.

Het schoolgebouw Jacob Daalder is bij aanvang te klein, maar zal in ca. 5 jaar toereikend zijn voor het aantal leerlingen. In dit rapport wordt uitgegaan van permanente uitbreiding met ca. 70 m² om het huidige knelpunt in de ruimtebehoefte op te lossen. Om het exploitatietekort voor het schoolbestuur in de toekomst te beperken kan het een optie zijn om de uitbreiding door middel van een tijdelijke, kwalitatief hoogwaardige huisvesting te realiseren, die geïntegreerd verbonden is aan het permanente gebouw.

De bouwkosten voor een dergelijke huisvesting van ca. 70 m² worden geraamd op ca. € 45.000,- incl. BTW of een huur van € 200,- incl. BTW per week, excl. eenmalige kosten voor op-/afbouwen van ca. € 6.000,- incl. BTW.

3 Mogelijke scenario's gebouw OBS Jacob Daalder

3.1 Algemeen

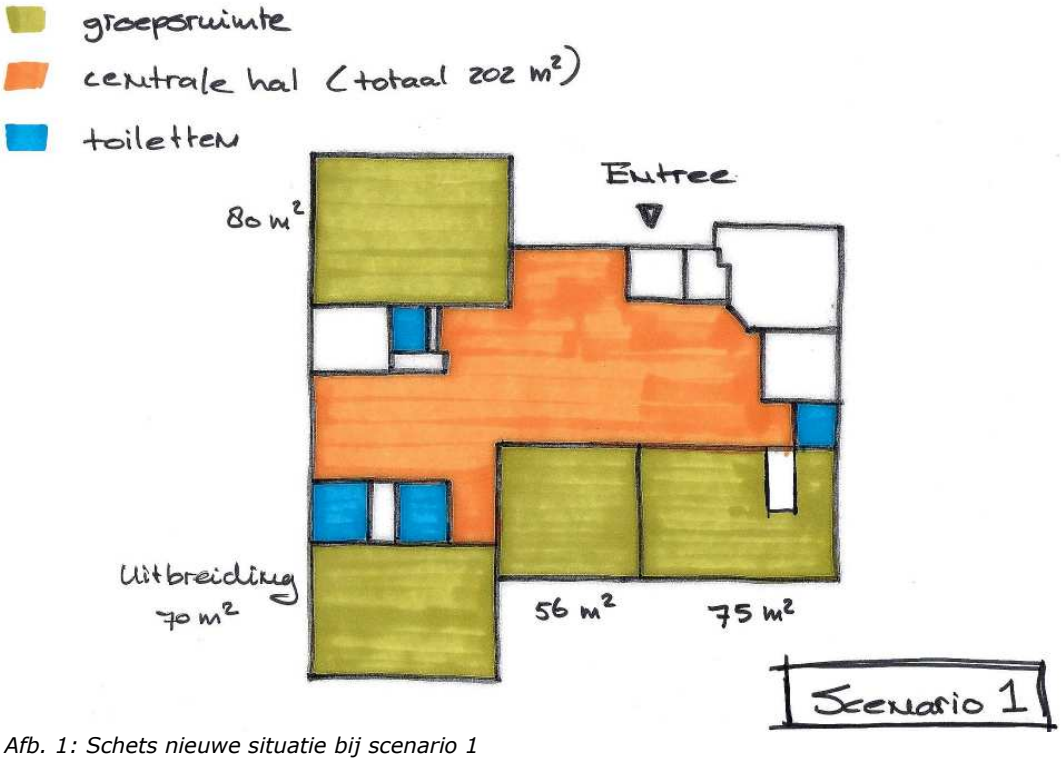
Het gebouw van OBS Jacob Daalderschool is in 1999 volledig gerenoveerd, waarbij het gebouw volledig voorzien is van isolatie en dubbelglas. Tevens is het dak bijna volledig vernieuwd en is het schoolplein heringericht.

Op basis van de bouwkundige inspectie die op maandag 8 juli heeft plaats gevonden is de algehele indruk van de bouwkundige en installatietechnische staat van het gebouw goed en is het in goede staat van onderhoud. Een aantal kozijnen aan de westgevel dienen gerepareerd te worden, in verband met optredend houtrot.

Over ca. vijf jaar is de capaciteit van het gebouw voldoende om het aantal geprognotiseerde leerlingen te huisvesten, echter in de eerst de komende jaren is de capaciteit niet optimaal en voorziet het gebouw niet in de wensen vanuit de onderwijsvisie van de samenwerkingsschool. Op basis daarvan zijn twee scenario's geschetst die hieronder nader toegelicht worden. In beide scenario's wordt de bovenverdieping in verband met de houten vloer voor onderwijsdoeleinden buiten beschouwing gelaten. Op deze –reeds gerenoveerde- verdieping kunnen wel ondersteunende functies, zoals IB-ruimte, administratie, directie, opslag gesitueerd worden.

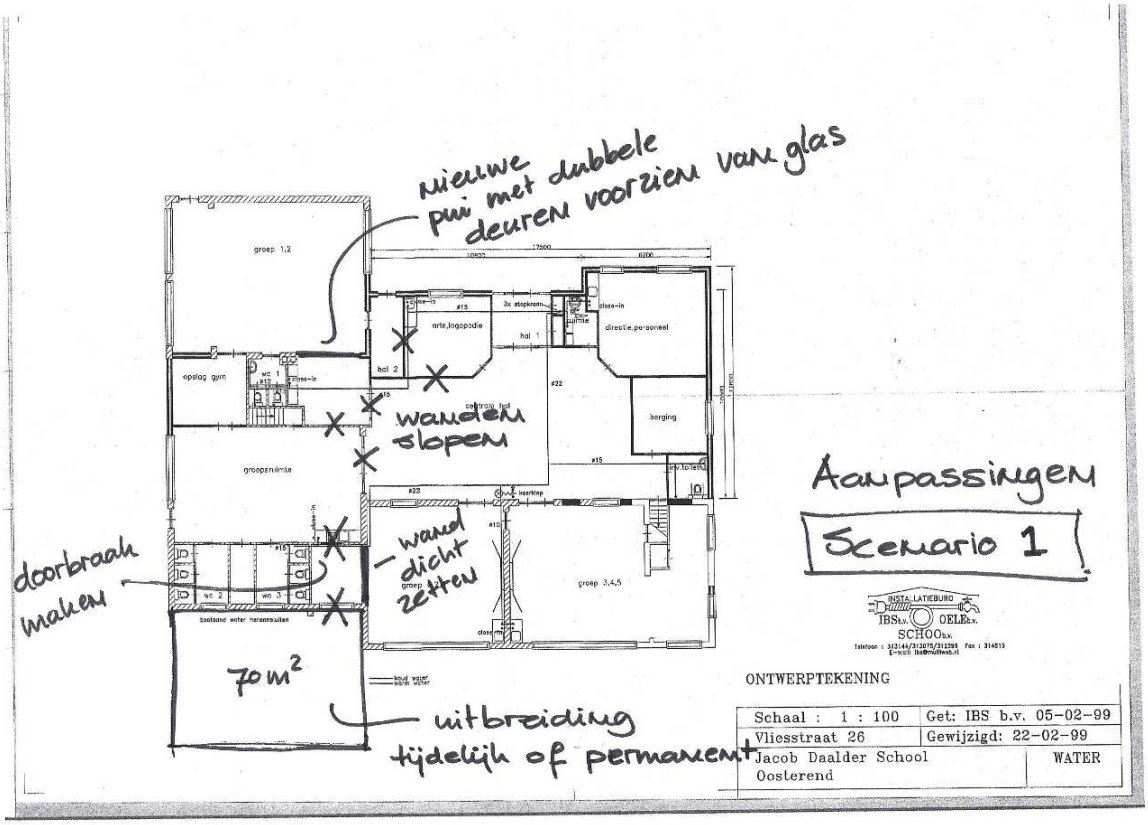
In beide scenario's wordt er uitgegaan van een uitbreiding van ca. 70 m² BVO en niet de volledige 144 m² BVO, die nodig is voor het huidige leerlingenaantal. Deze keuze is gemaakt omdat er sprake is van een gestage daling van het leerlingenaantal waarbij in de toekomst leegstand zal ontstaan. Op deze wijze blijft het gebouw exploitabel voor het schoolbestuur.

3.2 Scenario 1

Afb. 1: Schets nieuwe situatie bij scenario 1

Bij dit scenario wordt er aan de zijde van de Vliestraat een volume van 70 m² BVO toegevoegd. Dit kan in de vorm van permanente uitbreiding uitgevoerd worden, maar het is ook goed denkbaar om dit met een hoogwaardige kwaliteit in de vorm van een tijdelijke unit uit te voeren voor een maximale periode van 5 jaar.

Afb. 2: Overzicht van aanpassingen bij scenario 1

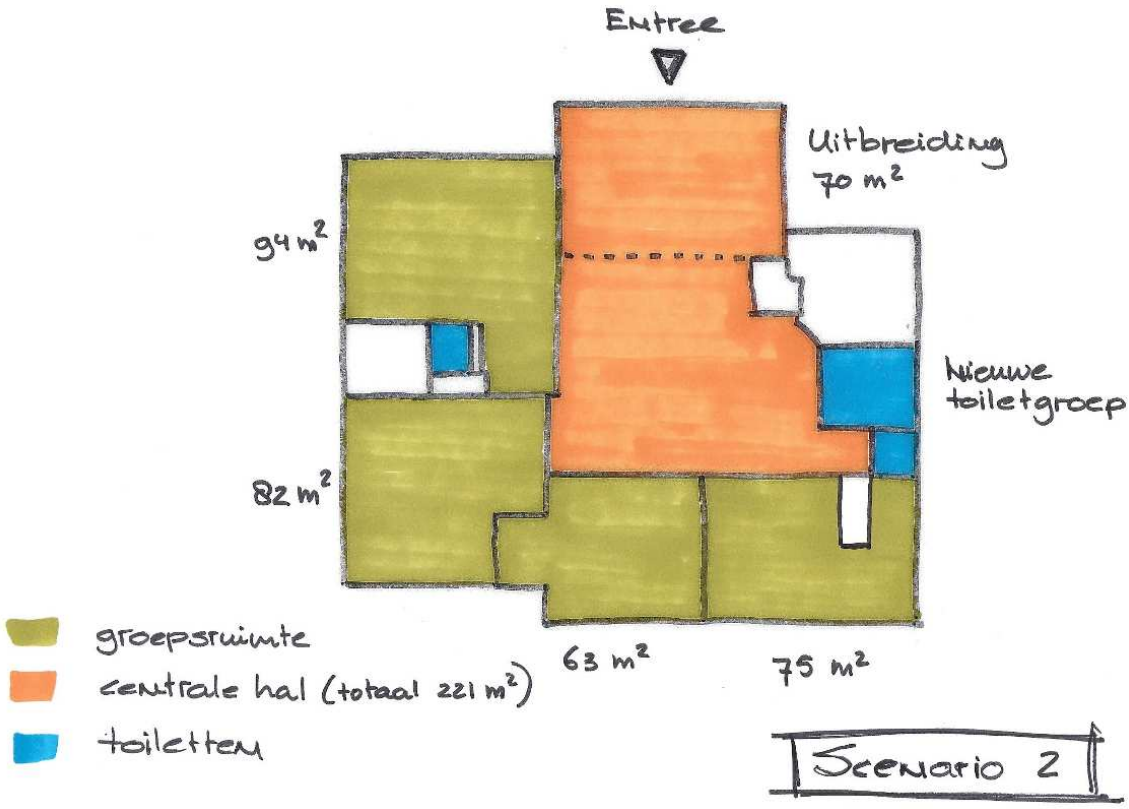
De groepsruimte die nu gesitueerd is aan de toiletgroepen, zal toegevoegd worden aan de centrale hal. Tevens wordt de annex van het grote onderbouwlokaal, het directieverblijf en de sub-entree toegevoegd aan de centrale hal. Hierdoor ontstaat een grote amorfe centrale ruimte van ca. 200 m² BVO, waarin diverse secundaire onderwijsfuncties ondergebracht kunnen worden, die buiten de groepsruimten plaatsvinden, zoals bijvoorbeeld zelfstandige werkplekken, handvaardigheid, computerwerkplekken en mediatheek/bibliotheek.

De groepsruimten, sanitaire ruimtes en centrale hal, kunnen in het kader van 'frisse scholen' voorzien worden van een adequaat ventilatiesysteem dat gestuurd wordt door bijvoorbeeld CO2 meters. De eisen die worden gesteld aan frisse scholen klasse B liggen hoger dan de wettelijk verplichte Bouwbesluiteisen. Mocht dit wenselijk zijn dan adviseren wij, gezien de aard van het gebouw en om de ingreep/impact op het gebouw te beperken, te kiezen voor een decentraal luchtbehandelingssysteem. Het voornaamste voordeel ten opzichte van een centraal systeem hierbij is dat er geen kanalenwerk door het gebouw aangelegd hoeft te worden.

Bij dit scenario worden er 4 groepen gerealiseerd van respectievelijk 80, 75, 70 en 56 m² BVO. Dit betekent bij aanvang ca. 25 leerlingen per groep en zal in de toekomst afnemen naar ca. 16 leerlingen per groep.

De groepsruimten zijn van een dusdanige omvang dat deze ruimschoots voldoen om de leerlingen te huisvesten, ook bij combinatiegroepen. (Ter vergelijking: in de huidige nieuwbouwplannen is de gemiddelde groepsgrootte 56 m² BVO voor 28 leerlingen). Tevens kan er door de differentiatie in de ruimtes gekeken worden welke groepsgrootte het beste past in de beschikbare groepsruimtes.

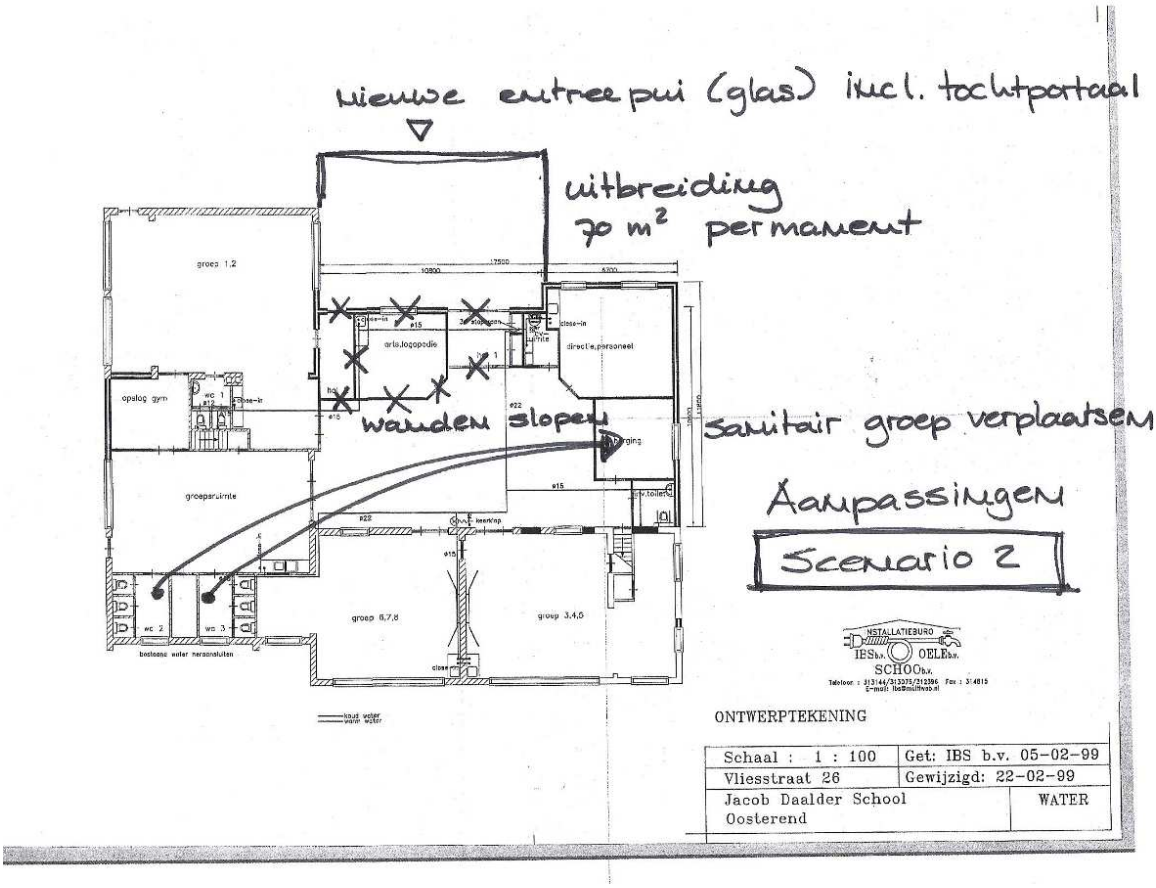
3.3 Scenario 2

Afb. 3: Schets nieuwe situatie bij scenario 2

Bij dit scenario wordt er aan de zijde van het schoolplein een volume van 70 m² BVO toegevoegd. Waardoor er een nieuwe entree, met een nieuwe uitstraling voor de samenwerkingsschool aan het schoolplein gerealiseerd wordt.

Door het slopen van de huidige entree, de subentree en het directieverblijf wordt er een grote centrale hal gerealiseerd van ca. 220 m² BVO, waarin naast diverse secundaire onderwijsfuncties ondergebracht kunnen worden, die buiten de groepsruimten plaats vinden, zoals bijvoorbeeld zelfstandige werkplekken, handvaardigheid, computerwerkplekken en mediatheek/bibliotheek.

Afb. 4: Overzicht van aanpassingen bij scenario 2

Door het verplaatsen van de toiletgroep naar de berging, kan er een goede grote groepsruimte gerealiseerd worden van ca. 80 m² BVO.

De groepsruimten, sanitaire ruimtes en centrale hal, kunnen in het kader van 'frisse scholen' voorzien worden van een adequaat ventilatiesysteem dat gestuurd wordt door bijvoorbeeld CO2 meters. De eisen die worden gesteld aan frisse scholen liggen hoger dan de wettelijk verplichte Bouwbesluit eisen. Mocht dit wenselijk zijn dan adviseren wij, gezien de aard van het gebouw en om de ingreep/impact op het gebouw te beperken, te kiezen voor een decentraal luchtbehandelingssysteem. Het voornaamste voordeel ten opzichte van een centraal systeem hierbij is dat er geen kanalenwerk door het gebouw aangelegd hoeft te worden.

Bij dit scenario worden er 4 groepen gerealiseerd van respectievelijk 94, 82, 75 en 63 m² BVO. Dit betekent bij aanvang ca. 25 leerlingen per groep en zal in de toekomst afnemen naar ca. 16 leerlingen per groep. De groepsruimten zijn van een dusdanige omvang dat deze ruimschoots voldoen om de leerlingen te huisvesten, ook bij combinatiegroepen. (Ter vergelijking: in de huidige nieuwbouwplannen is de gemiddelde groepsgrootte 56 m² BVO voor 28 leerlingen).

Tevens kan er door de differentiatie in de ruimtes gekeken worden welke groepsgrootte het beste past in de beschikbare groepsruimtes.

4 Financieel

Het beschikbare budget voor dit project is c.a. € 350.000,- inclusief btw. Uitgangspunt is dat er geen rekening wordt gehouden met terreinvoorzieningen.

4.1 Raming scenario 1 Jacob Daalder

Op basis van de gegevens uit hoofdstuk 3 van deze quickscan, is een bouwkostenraming opgesteld voor scenario 1. Deze raming is terug te vinden in bijlage III. De resultaten van deze raming zijn verwerkt in een investeringsmodel, waarvan hieronder een resumé is afgebeeld. De totale investeringsraming voor dit scenario is opgenomen in bijlage III.

A	BOUWKOSTEN		€ 105.000
B	INSTALLATIES		€ 56.000
C	TERREININRICHTING		€ 0
D	VASTE INRICHTING		€ 0
E	LOSSE INRICHTING		€ 0
F	HONORARIA		€ 41.000
G	DIREKTE KOSTEN		€ 2.000
H	RESERVE ONVOORZIEN		€ 10.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		**€ 214.000**
	BTW	21%	€ 45.000
	TOTAAL INCL. BTW		**€ 260.000**

Afb. 5: Resumé investeringsraming scenario 1

Indien in plaats van de nu gecalculeerde standaard luchtbehandelingsinstallatie wordt gekozen voor een luchtbehandelingsinstallatie volgens Frisse scholen concept klasse B nemen de bouwkosten met € 45.000 excl. btw toe. Dit resulteert dan in een totaal investeringsbedrag van € 322.000 incl. btw.

4.2 Raming scenario 2 Jacob Daalder

Voor scenario 2 zijn dezelfde stappen doorlopen zoals bij paragraaf 4.1. beschreven. De resultaten van de doorrekeningen zijn te vinden in bijlage IV. Een resumé van de investeringsraming geeft het volgende beeld.

A	BOUWKOSTEN		€ 122.000
B	INSTALLATIES		€ 63.000
C	TERREININRICHTING		€ 0
D	VASTE INRICHTING		€ 0
E	LOSSE INRICHTING		€ 0
F	HONORARIA		€ 44.000
G	DIREKTE KOSTEN		€ 2.000
H	RESERVE ONVOORZIEN		€ 12.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		**€ 243.000**
	BTW	21%	€ 51.000
	TOTAAL INCL. BTW		**€ 290.000**

Afb. 6: Resumé investeringsraming scenario 2

Indien in plaats van de nu gecalculeerde standaard luchtbehandelingsinstallatie wordt gekozen voor een luchtbehandelingsinstallatie volgens Frisse scholen concept klasse B nemen de bouwkosten met € 50.000 excl. btw toe. Dit resulteert dan in een totaal investeringsbedrag van € 364.000 incl. btw.

Het verschil in de bouwkosten tussen beide scenario's volgt uit het realiseren van een nieuwe entree en het verplaatsen van de toiletgroepen in het tweede scenario.

4.3 Controle raming verbouwing De Akker

Door Stichting Schooltij en Stichting Kopwerk is een brief opgesteld d.d. 4 juli 2013 over de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter. De notitie is terug te vinden in bijlage V. De schoolbesturen geven de voorkeur aan de Akker als definitieve locatie.

In 2007 is er door Stichting Kopwerk een plan (voorlopig ontwerp) ontwikkeld voor de verbouwing van De Akker. Dit plan vormt nu de basis voor huisvesting van de samenwerkingsschool. De presentatie van dit plan is ter indicatie toegevoegd als bijlage VI. De presentatie, die nog in het bezit van de gemeente was, is toegevoegd met als doel een indruk te geven van het plan.

Bij de notitie van Stichting Kopwerk en Stichting Schooltij is een investeringsraming gevoegd. Uitgangspunt voor deze raming is een offerte verstrekt door Elko Vermeulen Bouw bv d.d. 22 november 2007 op basis van voornoemd voorlopig ontwerp. Hieraan zijn diverse posten toegevoegd – naar wij aannemen - op basis van offertes van partijen. Deze aanvullende offertes zijn niet verstrekt aan ABC voor de boordeling van dit scenario "De Akker".

Wij concluderen ten aanzien van de door de schoolbesturen verstrekte raming als volgt:
Op basis van het voorlopig ontwerp is er een offerte verstrekt door Elko Vermeulen Bouw bv d.d. 22 november 2007. Doordat er gerekend is aan een VO ontwerp, zijn de posten in de begroting algemeen beschreven. Met name geldt dit voor de installatieonderdelen. Er worden slechts kleine ingrepen aangegeven aan de E- en W-installaties, terwijl daar veel hogere kosten te verwachten zijn als het plan op DO/besteksniveau wordt uitgewerkt. Derhalve is het een risico om op basis van deze VO-raming een budget vast te stellen. Op basis van onze ervaring en vergelijkbare projecten schatten wij de daadwerkelijke kosten voor deze verbouwing in op ca. 970.000,- inclusief btw. Hierbij gaan we uit van een sober doelmatig gebouw met eenvoudige ventilatie, overeenkomstig de uitgangspunten voor de offerte van Elko Vermeulen. In de raming van de aannemer zijn verder de posten vloerafwerking en wandafwerking niet meegenomen. Deze extra kosten zijn wel opgenomen in de kostenindicatie van ABC die hierboven is aangegeven.

De rapportage 0-meting als resultante van de bouwkundige inspectie op locatie bevindt zich in bijlage II. Er kan worden geconcludeerd dat er ten opzichte van bovenstaande aanvullende voorzieningen opgenomen dienen te worden voor de hellende daken (dakpannen en gootconstructie). Tevens valt op dat er zonnepanelen zijn geplaatst op de platte daken, deze dienen voor het vernieuwen van de dakbedekking te worden gedemonteerd. Dit is niet opgenomen in de bouwkostenraming van de aannemer. De geschatte kosten liggen hier rond de € 40.000 inclusief btw. Deze kosten zijn wel ingenomen in de kostenindicatie van ABC die hierboven is aangegeven.

NB De zonnepanelen op De Akker kunnen desgewenst met een beperkte investering worden toegepast op De Daalder.

4.4 Raming De Akker

De samenvatting van de investeringsraming van de Akker geeft het volgende beeld. De uitgewerkte raming is te vinden in bijlage VII.

A	BOUWKOSTEN		€ 476.000
B	INSTALLATIES		€ 186.000
C	TERREININRICHTING		€ 0
D	VASTE INRICHTING		€ 0
E	LOSSE INRICHTING		€ 0
F	HONORARIA		€ 91.000
G	DIREKTE KOSTEN		€ 9.000
	RESERVE		
H	ONVOORZIEN		€ 38.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		**€ 800.000**
	BTW	21%	€ 167.000
	TOTAAL INCL. BTW		**€ 970.000**

Afb. 7: Resumé investeringsraming De Akker

Indien in plaats van de nu gecalculeerde standaard luchtbehandelingsinstallatie wordt gekozen voor een luchtbehandelingsinstallatie volgens Frisse scholen concept klasse B nemen de bouwkosten met € 50.000 excl. btw toe. Dit resulteert dan in een totaal investeringsbedrag van € 1.040.000,- incl. btw.

BIJLAGE I

Bouwkundige inspectie 'Jacob Daalder'.

Bouwkundige inspectie en beoordeling OBS Jacob Daalder d.d. 8 juli 2013	
Gevels en daken	
 Op het bestaande gebouw is een aantal zonnepanelen aangebracht.	De aanbouw/ uitbreiding van de school is in 1999 gerealiseerd. De gevels en daken zijn in goede staat van onderhoud. Kozijnen en draaiende delen zijn allen voorzien van isolatie glas. De aangebouwde delen zijn allen voorzien geïsoleerde dakplaten. Van het bestaande hoge puntdak zijn aan de voorzijde de pannen vervangen.
	
	
	
	Op diverse plaatsen zijn deur- en raamkozijn vervangen. Aan de westzijde zijn twee kozijnen waarvan een dorpel en een tussenstijl aan het rotten. Deze zijn op eenvoudige wijze te herstellen.

Interieur en lokalen

Lokalen zijn voorzien van een ICT-netwerk door het gehele pand.

Toiletgroep toegankelijk via ruimte groep 7 en 8.

De daglichttoetreding is in alle lokalen ruim voldoende aanwezig, er kan ook voldoende worden geventileerd.

	
	
Op de verdieping is de mogelijkheid voor groepsgewijs onderwijs aanwezig. Gelet op de verdiepingsvloer (akoestiek) licht het meer voor hand hier aanvullende faciliteiten zoals kamer voor schooldirectie, IB-ruimte en/of vergader-voorzieningen. Alle ruimten zijn voorzien van daglicht en ventilatie.	
Techniek	
 Verwarmingsketel is in de cascade geïnstalleerd in 1999.Onderhoudsrapporten zijn aanwezig. Na verwachting heeft de ketel voldoende capaciteit voor de uitbreiding.	 Werkkast in combinatie met ketelruimte is in goede staat.
	 Meterkast met daarbij datanetwerkstation.

BIJLAGE II

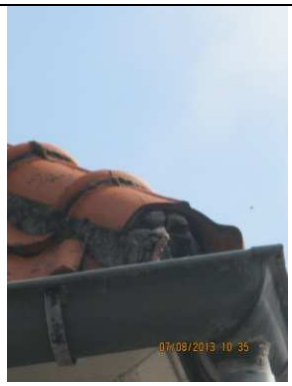
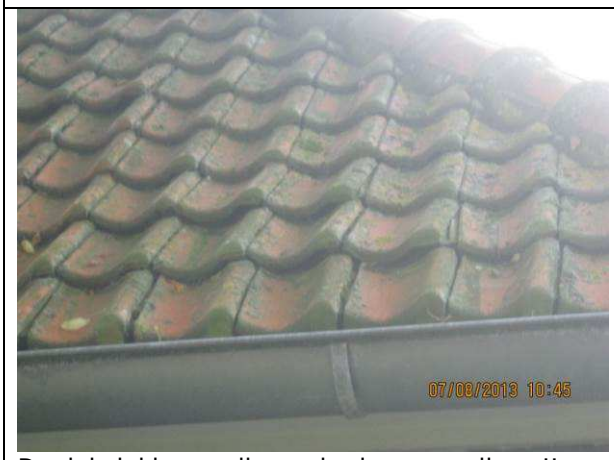
Bouwkundige inspectie 'De Akker'.

Technische inspectie en beoordeling PCBS De Akker
d.d. 8 juli 2013

Gevels	
 Scheurvorming zoals op bovenstaande foto komt voor op alle geveldelen. Scheuren dienen hersteld te worden.	 Gevelbeeld bij het betreden van het schoolplein Hierbij als opmerking dat het schoolplein geheel opnieuw moet worden aangelegd. Er zijn kuilen en delen liggen ongelijk. Dit zorgt voor struikelgevaar.
 Een gedeelte van de gevels is beschilderd.	 Groot achterstallig onderhoud heeft bij de meeste kozijnen geleid tot deze resultaten. De kozijnen dienen vervangen te worden. Tevens voldoet de enkele beglazing niet meer aan de huidige eisen.
 Bovenstaand een fragment boven de kozijnen van beplating dat later is aangebracht, het plaatmateriaal onbekend.	 Totaal verrotte dakgoot in combinatie met hwa.

 Aangebouwde ruimtes in houten delen uitgevoerd	 Daklijst in combinatie met goot, op alle hoeken van het hoofdgebouw in slechte staat.

Daken en details

 Het pannendak is verouderd en aan vervanging toe. De kans op lekkages zal toenemen.	 Alle hoekkepers zijn op deze wijze uitgevoerd en liggen los. Dit dient hersteld te worden.
 De dakvlakken welke onder bomen vallen zijn begroeid met algen en mos.	 Leidingen en kabels in combinatie met goten rondom de zonnepanelen.

Aansluiting van plat dak met pannendak.

Losliggende pannen bij aansluitingen van in het dak aangebrachte elementen

Op het platte dak zijn zonnepanelen geplaatst. Een gedeelte daarvan lijkt onlangs vernieuwd.

Zeer veel mos en gras op de platte daken, dit duidt op slechte afwatering naar de afvoeren.

Interieur

Entree van de school in houten aanbouw.

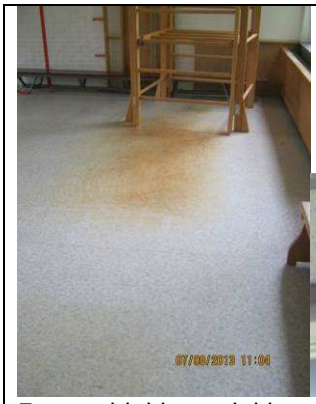
Grote diversiteit aan wandafwerkingen en weggehaalde elementen.

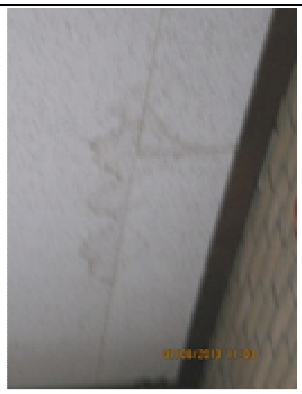
CV-leidingen zijn minimaal geisoleerd, dit leidt tot warmteverlies.

Vast uitgevoerde plafonds met alleen opbouwarmaturen en leidingwerk.

Erg veel lekkagevlekken in plafonds van alle ruimten

Deurkozijnen naar de lokalen met doorloophoogte van 2 meter. Deze kunnen gehandhaafd blijven.

De toiletgroep is uitgevoerd in metselwerk die voor de bovenliggende ruimte als constructief element dient. Verplaatsing hiervan zal tot een contructieve aanpassing/toevoeging leiden.

Inkijk van toiletgroep vanuit de hal.

Op een tweetal plaatsen ontstaan scheuren en verzakkingen in de lokaalvloeren

Lekkages en slijttage van vloeren.
Foto in de kelder gemaakt

De kap is geheel in houten spanten met dakbeschot uitgevoerd. De gehele kap is niet geisoleerd. In de balken zijn sporen te zien van aantasting door houtwormen.

De ketels zijn in 1995 geinstalleerd.

Linkerfoto CV-leidingwerk in de kelder.

Installatie is ondergebracht in houten aanbouw

BIJLAGE III

Bouwkosten- en investeringsraming scenario 1.

BOUWKOSTENRAMING SCENARIO 1

KOSTENOVERZICHT	**AANPASSING DAALDERSCHOOL, SCENARIO 1**	**Status :**	***Definitief***
		Versie :	29-jul-13
LOCATIE	**Vliestraat 26, Oosterend**		
UITGANGSPUNTEN	**Quickscan scholen Oosterend Texel dd. 29-07-2013** **Bovenverdieping buiten beschouwing!**		

Code	Omschrijving	Eenheid	Aantal	Prijs/eenheid	Subtotaal	Totaal
A.	**UITBREIDING (70 m²)**					
a1	Grondwerk en maatvoering	m²	100	20	2.000	
a2	Paalfundering, prefab heipalen	stk	8	300	2.400	
a3	Funderingsbalken, PS bekisting	m¹	34	90	3.060	
a4	Spouwmuur: KZ-steen/isolatie Rc=3,5/metselwerk	m²	66	200	13.200	
a5	Geisoleerde kanaalplaat Rc=3,5	m²	70	60	4.200	
a6	Kanaalplaat dakvloer	m²	70	50	3.500	
a7	Houten raamkozijnen draai/kiep incl. HR++ glas	m²	30	400	12.000	
a8	Houten binnenkozijn incl. deur en H&S-werk	stk	1	500	500	
a9	Elektrische zonwering, uitvalschermen	m²	18	125	2.250	
a10	Wandafwerking: stuc/glasvliesbehang/sauswerk	m²	72	30	2.160	
a11	Vloerafwerking: marmoleum topshield incl. plint	m²	70	35	2.450	
a12	Plafondafwerking: systeemplafond 600x600	m²	70	40	2.800	
a13	Dakafwerking: afschotisolatie RC=5 incl. bitumen	m²	70	50	3.500	
a14	W-installaties incl. bouwk. voorz.	m²	70	55	3.850	
a15	E-installaties	m²	70	100	7.000	
a16	Garderobe (kapstokken kinderen)	pst	1	500	500	
a17	Pantry	pst	1	500	500	
						€ 65.870
B.	**SLOOPWERK**					
b1	Verwijderen steense binnenwanden incl. deuren	m²	72	20	1.440	
b2	Muurdoorbraak maken tpv uitbreiding	pst	2	1.500	3.000	
b3	Verwijderen systeemplafonds 600x600	m²	202	10	2.020	
b4	Verwijderen vloerafwerking marmoleum incl. schuren	m²	202	15	3.030	
b5	Verwijderen pantry's	pst	3	200	600	
b6	Verwijderen installaties tot basisaansluiting (uitgangspunt = niet aanwezig)	m²	0	0	0	
						€ 10.090
C.	**AANPASSINGEN**					
c1	Houten binnenpui met dubbele deuren incl. glas	m²	8	300	2.400	
c2	Wand dichtzetten KS-steen	m²	10	75	750	
c3	Wandafwerking rondom centrale hal: stuc/glasvliesbehang/sauswerk (schrobvast)	m²	90	30	2.700	
c4	Vloerafwerking in centrale hal: marmoleum topshield	m²	202	35	7.070	
c5	Plafondafwerking in centrale hal: systeemplafond 600x600	m²	202	40	8.080	
c6	W-installaties (centale hal/groepsruimten/directie)incl. bouwk. voorz.	m²	449	70	31.430	
c7	E-installaties (centrale hal, alleen verlichting)	m²	202	55	11.110	
c8	Garderobe (kapstokken kinderen)	pst	0	500	0	
c9	Keuken in centrale hal	pst	1	3.000	3.000	
						€ 66.540
D.	**ONDERHOUD**					
d1	Vervangen kozijnen ivm houtrot	stk	1	2.500	2.500	
d2	Vervangen plafondplaten ivm lekkages (uitgangspunt = 5% van opp.)	m²	27	40	1.078	
d3	Schilderwerk divers	m²	609	5	3.045	
						€ 6.623
E.	**INDIRECTE KOSTEN**					
e1	Algemene kosten / bouwplaatskosten / winst & risico (uitgangspunt = klein project 8%)	pst	8%	€ 149.123	€ 11.930	
						€ 11.930
	TOTAAL INVESTERING excl. BTW					**€ 161.053**
	BTW	percentage	21,0% over	€ 161.053		€ 33.821
	TOTAAL INVESTERING INCL. BTW					**€ 194.874**

NB. Indien in plaats van de nu gecalculeerde standaard luchtbehandelingsinstallatie wordt gekozen voor een luchtbehandelingsinstallatie volgens Frisse scholen concept klasse B nemen de bouwkosten met € 45.000 excl. btw toe.

INVESTERINGSRAMING SCENARIO 1

INVESTERINGSRAMING | **SCHOLEN OOSTEREND** | **SCENARIO 1**

Status : ***Definitief***
Versie : 29-jul-13

Investeringsraming prijspeil **1 juli 2013**

UITGANGSPUNTEN

Totaal gebouw	**609**	m² BVO
Bestaande bouw	539	m² BVO
Nieuwbouw	70	m² BVO

DOORLOOPTIJD

Voorbereiding	5	mnd
Realisatie	3	mnd

Investeringskosten per m² bvo (excl. loon- en prijsstijging en renteverlies)

Kosten per m² BVO (incl. BTW)	€ 427
Kosten per m² BVO (excl. BTW)	€ 351

RESUMEREND

A	BOUWKOSTEN		€ 105.000
B	INSTALLATIES		€ 56.000
C	TERREININRICHTING		€ 0
D	VASTE INRICHTING		€ 0
E	LOSSE INRICHTING		€ 0
F	HONORARIA		€ 41.000
G	DIREKTE KOSTEN		€ 2.000
H	RESERVE ONVOORZIEN		€ 10.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		**€ 214.000**
	BTW	21,0%	€ 45.000
	TOTAAL INCL. BTW		**€ 260.000**
I	LOON EN PRIJSTIJGINGEN		€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING INCL. BTW		€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		€ 0,00

Code	Omschrijving	Eenheid	Aantal	Prijs/eenheid	Subtotaal		Totaal
A.	**BOUWKOSTEN**						
A1	Bouwkundige kosten (zie spec. 'bouwkostenraming scenario 1')	pst	1	€ 105.413	€ 105.413	+	
							€ 105.413
B.	**INSTALLATIES**						
B1	W-installaties	pst	1	€ 35.280	€ 35.280		
B2	E-installaties	pst	1	€ 20.360	€ 20.360	+	
							€ 55.640
C.	**TERREININRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
D.	**VASTE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
E.	**LOSSE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
F.	**HONORARIA**						
F1	Honorarium ontwerpwerkzaamheden	% over A t/m D	10%	€ 161.053	€ 16.105		
F2	Bouwmanagement en -toezicht	per maand	5	€ 4.500	€ 22.500		
F3	Advies overigen	post	1	€ 2.500	€ 2.500	+	
							€ 41.105
G.	**DIREKTE KOSTEN**						
G1	Legeskosten (uitgangspunt = alleen tbv uitbreiding)	% over A t/m D	2,30% over	€ 65.870	€ 1.515		
G2	Aansluitingen NUTS (uitgangspunt = huidige aansluitingen volstaan)	post	1	€ 0	€ 0		
G3	CAR-verzekering	% over A t/m D	0,35% over	€ 161.053	€ 564	+	
							€ 2.079
H	**RESERVE ONVOORZIEN**						
H1	Reserve onvoorzien (5% onvoorzien)	% over A t/m H	5% over	€ 204.237	€ 10.212	+	
							€ 10.212
I	**PRIJSSTIJGINGEN**						
I1	Prijsstijgingen voorbereiding	excl.	0% over	€ 0	€ 0		
I2	Prijsstijgingen uitvoering	excl.	0% over	€ 0	€ 0	+	
							€ 0
	TOTAAL INVESTERING excl. BTW						**€ 214.449**
	BTW	percentage	21,0% over	€ 212.934			€ 44.716
	TOTAAL INVESTERING incl. BTW						**€ 259.165**

BIJLAGE IV

Bouwkosten- en investeringsraming scenario 2.

BOUWKOSTENRAMING SCENARIO 2

KOSTENOVERZICHT	**AANPASSING DAALDERSCHOOL, SCENARIO 2**	**Status :**	***Definitief***
		Versie :	29-jul-13
LOCATIE	**Vliestraat 26, Oosterend**		
UITGANGSPUNTEN	**Quickscan scholen Oosterend Texel dd. 29-07-2013** **Bovenverdieping buiten beschouwing!**		

Code	Omschrijving	Eenheid	Aantal	Prijs/eenheid	Subtotaal	Totaal
A.	**UITBREIDING (70 m²)**					
a1	Grondwerk en maatvoering	m²	100	20	2.000	
a2	Paalfundering, prefab heipalen	stk	8	300	2.400	
a3	Funderingsbalken, PS bekisting	m¹	34	90	3.060	
a4	Spouwmuur: KZ-steen/isolatie Rc=3,5/metselwerk	m²	50	200	10.000	
a5	Geisoleerde kanaalplaat Rc=3,5	m²	70	60	4.200	
a6	Kanaalplaat dakvloer	m²	70	50	3.500	
a7	Houten raamkozijnen draai/kiep incl. HR++ glas	m²	16	400	6.400	
a8	Houten entreepui in gevel incl. glas	m²	10	650	6.500	
a9	Houten tochtportaal incl. dubbele deur en H&S-werk	pst	1	6.000	6.000	
a11	Elektrische zonwering, uitvalschermen	m²	26	125	3.250	
a12	Wandafwerking: stuc/glasvliesbehang/sauswerk	m²	76	30	2.280	
a13	Vloerafwerking: marmoleum topshield incl. plint	m²	70	35	2.450	
a14	Plafondafwerking: systeemplafond 600x600	m²	70	40	2.800	
a15	Dakafwerking: afschotisolatie RC=5 incl. bitumen	m²	70	50	3.500	
a16	W-installaties incl. bouwk. voorz.	m²	70	55	3.850	
a17	E-installaties	m²	70	100	7.000	
a18	Garderobe (kapstokken kinderen)	pst	0	500	0	
a19	Pantry	pst	0	500	0	
						€ 69.190
B.	**SLOOPWERK**					
b1	Verwijderen steense binnenwanden incl. deuren (incl. toiletgroepen)	m²	144	20	2.880	
b2	Verwijderen systeemplafonds 600x600	m²	239	10	2.390	
b3	Verwijderen vloerafwerking marmoleum incl. schuren	m²	221	15	3.315	
b4	Verwijderen vloerafwerking tegels incl. egaliseren	m²	18	40	720	
b5	Verwijderen toiletpotten	st	6	75	450	
b6	Verwijderen wastafels	st	2	75	150	
b7	Verwijderen pantry's	pst	1	200	200	
b8	Verwijderen installaties tot basisaansluiting (uitgangspunt = niet aanwezig)	m²	0	0	0	
						€ 10.105
C.	**AANPASSINGEN**					
c1	Stalen ligger HE450A t.p.v. oude gevellijn (zie stippellijn in schets)	pst	1	3.834	3.834	
c2	Wandafwerking centrale hal en lokaal (82 m²): stuc/glasvliesbehang/sauswerk (schrobvast)	m²	153	30	4.590	
c3	Wandafwerking tegels toiletgroep tot plafondhoogte	m²	54	40	2.160	
c4	Vloerafwerking in centrale hal en lokaal (82 m²): marmoleum topshield	m²	233	35	8.155	
c5	Vloerafwerking tegels toiletgroep	m²	20	40	800	
c6	Plafondafwerking in centrale hal en lokaal (82 m²): systeemplafond 600x600	m²	233	40	9.320	
c7	Plafondafwerking systeemplafond 600x600 toiletgroep	m²	20	40	800	
c8	Houten binnenkozijnen incl. deur en H&S-werk	st	8	500	4.000	
c9	Leveren en monteren sanitair in toiletgroep (6 st. toiletten / 2 st. wastafel) incl. leidingwerk	pst	1	6.000	6.000	
c10	W-installaties (centale hal/groepsruimten/directie) incl. bouwk. voorz.	m²	501	70	35.070	
c11	E-installaties (centrale hal, alleen verlichting)	m²	151	55	8.305	
c12	Garderobe (kapstokken kinderen)	pst	0	500	0	
c13	Keuken in centrale hal	pst	1	3.000	3.000	
						€ 86.034
D.	**ONDERHOUD**					
d1	Vervangen kozijnen ivm houtrot	stk	1	2.500	2.500	
d2	Vervangen plafondplaten ivm lekkages (uitgangspunt = 5% van opp.)	m²	27	40	1.078	
d3	Schilderwerk divers	m²	609	5	3.045	
						€ 6.623
E.	**INDIRECTE KOSTEN**					
e1	Algemene kosten / bouwplaatskosten / winst & risico (uitgangspunt = klein project 8%)	pst	8%	€ 171.952	€ 13.756	
						€ 13.756
	TOTAAL INVESTERING excl. BTW					**€ 185.708**
	BTW	percentage	21,0% over	€ 185.708		€ 38.999
	TOTAAL INVESTERING INCL. BTW					**€ 224.707**

NB Indien in plaats van de nu gecalculeerde standaard luchtbehandelingsinstallatie wordt gekozen voor een luchtbehandelingsinstallatie volgens Frisse scholen concept klasse B nemen de bouwkosten met € 50.000 excl. btw toe.

INVESTERINGSRAMING SCENARIO 2

INVESTERINGSRAMING | **SCHOLEN OOSTEREND** | **SCENARIO 2**

Status : ***Definitief***
Versie : 29-jul-13

Investeringsraming prijspeil **1 juli 2013**

UITGANGSPUNTEN

Totaal gebouw	**609**	m² BVO
Bestaande bouw	539	m² BVO
Nieuwbouw	70	m² BVO

DOORLOOPTIJD

Voorbereiding	5	mnd
Realisatie	3	mnd

Investeringskosten per m² bvo (excl. loon- en prijsstijging en renteverlies)

Kosten per m² BVO (incl. BTW)	€ 476
Kosten per m² BVO (excl. BTW)	€ 399

RESUMEREND

A	BOUWKOSTEN		€ 122.000
B	INSTALLATIES		€ 63.000
C	TERREININRICHTING		€ 0
D	VASTE INRICHTING		€ 0
E	LOSSE INRICHTING		€ 0
F	HONORARIA		€ 44.000
G	DIREKTE KOSTEN		€ 2.000
H	RESERVE ONVOORZIEN		€ 12.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		**€ 243.000**
	BTW	21,0%	€ 51.000
	TOTAAL INCL. BTW		**€ 290.000**
I	LOON EN PRIJSTIJGINGEN		€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING INCL. BTW		€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW		€ 0,00

Code	Omschrijving	Eenheid	Aantal	Prijs/eenheid	Subtotaal		Totaal
A.	**BOUWKOSTEN**						
A1	Bouwkundige kosten (zie spec. 'bouwkostenraming scenario 1')	pst	1	€ 122.233	€ 122.233	+	
							€ 122.233
B.	**INSTALLATIES**						
B1	W-installaties	pst	1	€ 44.920	€ 44.920		
B2	E-installaties	pst	1	€ 18.555	€ 18.555	+	
							€ 63.475
C.	**TERREININRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
D.	**VASTE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
E.	**LOSSE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
F.	**HONORARIA**						
F1	Honorarium ontwerpwerkzaamheden	% over A t/m D	10%	€ 185.708	€ 18.571		
F2	Bouwmanagement en -toezicht	per maand	5	€ 4.500	€ 22.500		
F3	Advies overigen	post	1	€ 2.500	€ 2.500	+	
							€ 43.571
G.	**DIREKTE KOSTEN**						
G1	Legeskosten (uitgangspunt = alleen tbv uitbreiding)	% over A t/m D	2,30% over	€ 69.190	€ 1.591		
G2	Aansluitingen NUTS (uitgangspunt = huidige aansluitingen volstaan)	post	1	€ 0	€ 0		
G3	CAR-verzekering	% over A t/m D	0,35% over	€ 185.708	€ 650	+	
							€ 2.241
H	**RESERVE ONVOORZIEN**						
H1	Reserve onvoorzien (5% onvoorzien)	% over A t/m H	5% over	€ 231.520	€ 11.576	+	
							€ 11.576
I	**PRIJSSTIJGINGEN**						
I1	Prijsstijgingen voorbereiding	excl.	0% over	€ 0	€ 0		
I2	Prijsstijgingen uitvoering	excl.	0% over	€ 0	€ 0	+	
							€ 0
	TOTAAL INVESTERING excl. BTW						**€ 243.096**
	BTW	percentage	21,0% over	€ 241.505			€ 50.716
	TOTAAL INVESTERING incl. BTW						**€ 293.812**

BIJLAGE V

Brief Stichting Kopwerk en Stichting Schooltij d.d. 4 juli 2013.

kopwerk
bijzonder in opvang en onderwijs

SCHOOLTIJ

Gemeente Texel
INGEKOMEN
-5. 07. 2013

Gemeente Texel
T.a.v. College van B & W
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Referentie : 21.204
Betreft : Verbouwen van De Akker in Oosterend
Bijlagen : Budget project

Oosterend, 4 juli 2013

Geacht college,

Na de zomervakantie gaan we van start met de gezamenlijke school in Oosterend. De Openbare Daalderschool en de Protestants Christelijke Akker gaan op in een samenwerkingsschool met een Algemeen Bijzonder karakter. Hierin worden beide identiteiten geborgd. Het afgelopen jaar is hard gewerkt aan de totstandkoming van deze school. De teams hebben gezamenlijk een onderwijskundige visie ontwikkeld, en samen met de ouders vorm en inhoud gegeven aan de nieuwe school. Het resultaat mag er zijn!

Ook de besturen van Stichting Schooltij en Stichting Kopwerk hebben achter de schermen veel werk verzet om alle voorwaarden te scheppen die nodig zijn om op een verantwoorde manier van start te gaan. Zoals u inmiddels weet hebben wij daarin grote stappen gemaakt.

Het meeste is inmiddels geregeld voor onze nieuwe samenwerkingsschool. Een belangrijk punt dat voor de zomer helaas niet duidelijk is geworden is de huisvesting. Er zijn in Oosterend twee schoolgebouwen, die allebei geschikt gemaakt kunnen worden voor de nieuwe school. De Daalderschool is te klein om alle kinderen permanent in te huisvesten en zou moeten worden uitgebreid. De Akker is groot genoeg, maar dient te worden gerenoveerd en verbouwd.

kopwerk
bijzonder in opvang en onderwijs

SCHOOLTIJ

MR, team, ouders en bestuur willen graag dat de nieuwe school wordt gehuisvest in het gebouw van De Akker, en wel om de volgende redenen:

- Er ligt een verbouwingsplan dat de school geschikt maakt voor het moderne onderwijsconcept dat door de teams is uitgewerkt. Modern onderwijs vraagt om andere faciliteiten dan pakweg 20 jaar geleden. Die faciliteiten zijn te realiseren in het gebouw van De Akker.
- De verbouwing en renovatie van De Akker zorgen ervoor dat er voor alle kinderen, ouders en teamleden een 'nieuwe' school ontstaat, waarin samen een nieuwe start wordt gemaakt
- De locatie is mooi en centraal in het dorp.
- Er is veel speelruimte om het gebouw die gebruikt kan (blijven) worden voor de kinderen en de school.
- Het kinderdagverblijf en de BSO zitten praktisch op het schoolplein. Dat biedt veel samenwerkingsmogelijkheden.
- Het gebouw is compleet bekabeld voor het netwerk dat nodig is voor het onderwijstype waarvoor gekozen wordt.
- De school is onlangs voorzien van een grote hoeveelheid zonnepanelen.
- Door te investeren in een nieuwe start op deze plek verwachten de besturen het onderwijs in Oosterend langer te kunnen borgen.

Als tijdelijk onderkomen wordt gekozen voor de Jacob Daalder, deze school is goed onderhouden en op dit moment het meest aangenaam, al is de ruimte beperkt. Vanaf maandag 19 augustus, wanneer het nieuwe schooljaar begint, zullen alle leerlingen daar tijdelijk worden ondergebracht. Dit geeft ruimte om De Akker te verbouwen zonder dat de kinderen daar last van hebben.

Samen met Hein van der Vlerk en Antoine Kersten van Gemeente Texel hebben wij gekeken naar de haalbaarheid en realiteitswaarde van de plannen. Nu kun je het aanpassen van een schoolgebouw op meerdere manieren bekijken. Vanuit de gedachte dat er voor een bepaald aantal kinderen normen gelden aan vierkante meters, is de redenering op te bouwen dat door het bijbouwen van een lokaal aan de Jacob Daalderschool een school ontstaat waarin de nieuwe school past. Die oplossing is – op papier – goedkoper. Wanneer we de investering bekijken vanuit het perspectief van de toekomst van de kinderen, de wens om in Oosterend ook voor de lange termijn onderwijs te borgen en de kwaliteit van het onderwijs als uitgangspunt nemen, is het verbouwen van De Akker op termijn zeer waarschijnlijk veel rendabeler. Probleem is natuurlijk dat niet elk criterium zich goed in geld laat uitdrukken.

Voor het verbouwen van de Akker is, zoals blijkt uit bijgaand overzicht, een budget nodig van € 639.296,23 op basis van offertes. Voor de vergelijkbaarheid met het plan Daalderschool kunnen we daar zaken als aanpassingen t.b.v. Frisse School, opknappen schoolplein etc. uit halen. Deze kosten moeten echter wel worden betaald. En zouden dus eigenlijk moeten worden toegevoegd aan het plan Daalderschool. Het gaat om een bedrag van ruim € 107.000. Voor de Daalderschool is een budget beschikbaar, uitgaande van normen van de VNG, waarvan wij uit ervaringen aan 'de overkant' weten dat deze vaak niet toereikend zijn. Dit is iets wat de VNG zelf inmiddels ook toegeeft.

kopwerk
bijzonder in opvang en onderwijs

SCHOOLTIJ

De vraag die op tafel komt is of u bereid bent de gemeenteraad te adviseren dat verschil te overbruggen, om daarmee een keuze te maken voor toekomstbestendig onderwijs in Oosterend.

Op 3 en 4 september a.s. vinden de raadscommissievergaderingen plaats waarin de investering die gemoeid is met het aanpassen van de school besproken zal worden. Voorafgaand aan deze commissievergadering gaan wij uiteraard in overleg met de (steun)fracties. Daarbij zou het ons natuurlijk enorm helpen wanneer het college zich opstelt achter het plan 'De Akker'.

Met vriendelijke groet,

Nel Kant, Algemeen Directeur Stichting Schooltij
Jan Bot, Voorzitter College van Bestuur Stichting Kopwerk

Stichting Kopwerk, Den Helder 2008

Kopwerkprojectnummer			385-407102		
Omschrijving project			onderwijskundige vernieuwing De Akker		
Budget project					
					Uitvoerder
A	Bouwkosten		€	524.113,32	
1	bouwkosten bouwkundige werkzaamheden		€	345.733,52	
2	bouwkosten installatietechnische werkzaamheden		€	41.379,80	
3	indexering 2007-2013		€	43.000,00	
4	luchtbeh. Systeem/frisse school		€	48.000,00	
5	asbestsanering		€	6.000,00	
6	herstraten schoolplein		€	15.000,00	
7	terreinvoorzieningen		€	15.000,00	
8	Verhuiskosten		€	10.000,00	
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
B	Bijkomende kosten (honoraria)		€	52.500,00	
			€	-	
10	p.m.		€	-	
11	architect		€	45.000,00	
12	constructeur		€	7.500,00	
C	Bijkomende kosten (overig)		€	13.250,00	
20	grondonderzoek		€	2.000,00	
21	sonderingen		€	1.500,00	
22	asbestinventarisatie		€	1.750,00	
23	EPC/dachlicht/ventilatie-berekening		€	3.500,00	
24					
25	Bouwstroom/water		€	2.000,00	
26	Verzekering		€	2.500,00	
D	Onvoorzien	10,0%	€	58.986,33	
E	Totaalbudget excl. projectmanagement		€	648.849,65	
E	Projectmanagement	10,0%	€	65.576,43	
F	Totaalbudget		€	714.426,08	
G	BTW	21,0%	€	150.029,48	
H	Legeskosten	2,0%	€	6.914,67	
I	Totaal project incl. BTW en legeskosten		€	871.370,23	
Totaal beschikbaar krediet			€	232.074,00	
erschot (+/+) of tekort (-/-) ten opzichte van beschikbare kredieten			€	639.296,23-	

BIJLAGE VI

Ter indicatie de presentatie van het Plan De Akker uit 2007, dat nog in het bezit van de gemeente was.

concrete

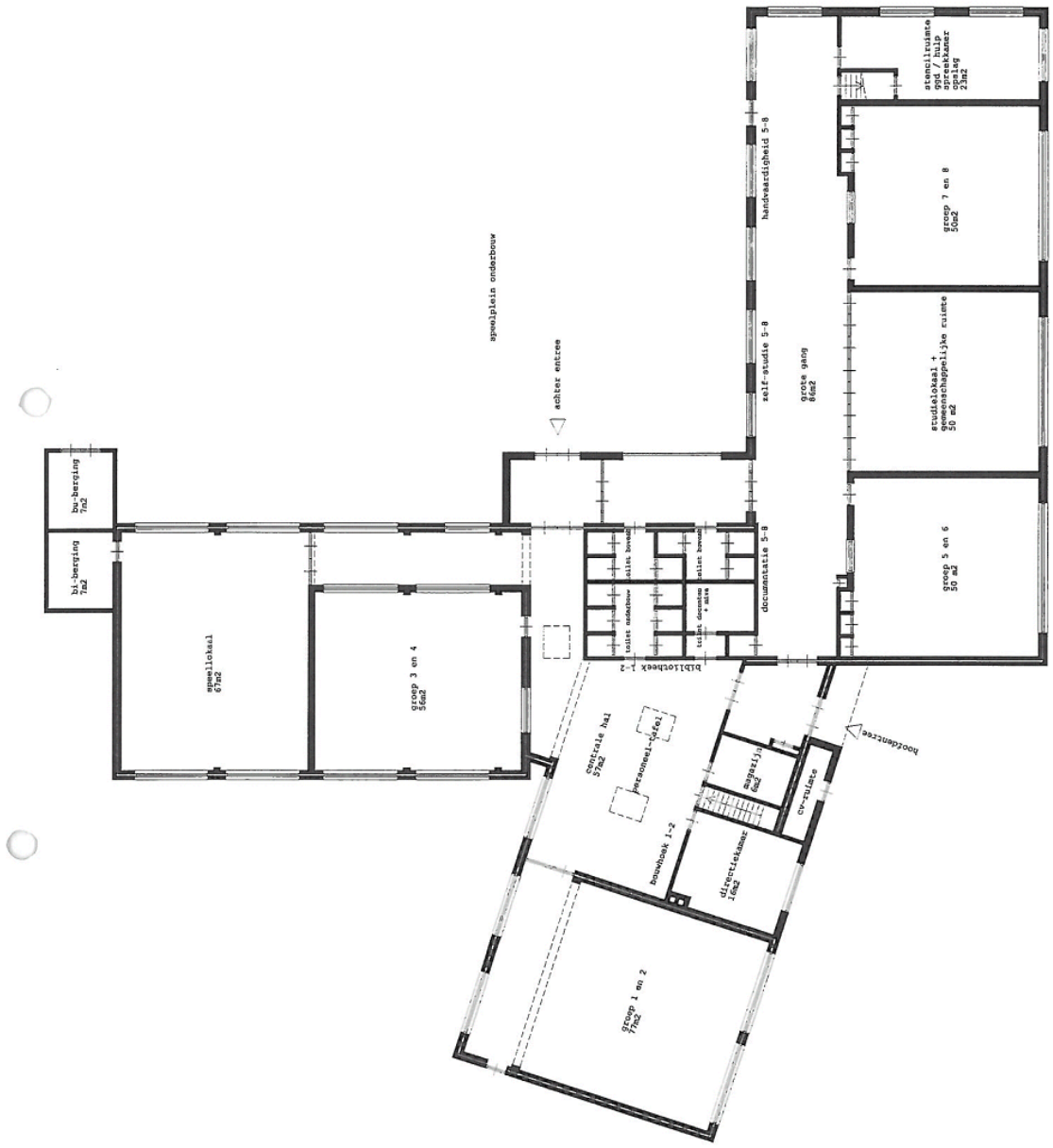

gevraagd:
centraal gelegen personeels-vergaderkamer inclusief pantry
uitbreiding speellokaal, tenminste 84m2 totaal
uitbreiden binnenberging speellokaal
extra magazijn en kastruimte

gewenst:
extra spreekkamer / IB ruimte
omwisselen groep 1-2 en 3-4, goede verbinding tussen 1-2 en speellokaal
grote centrale ruimte voor vieringen (incl. toneel), waar zoveel
mogelijk alle groepen aan geplaatst zijn, geen gangen school
uitbreiding lesactiviteiten in algemene ruimten:
- studie-werknissen
- documentatiecentrum meer afgeschermd, niet in gang met veel loop
- meer afgebakend handenarbeid
- bieb en docu bij elkaar
- aparte computerruimte / computers meer afgeschermd
zolder voor crea-ruimte

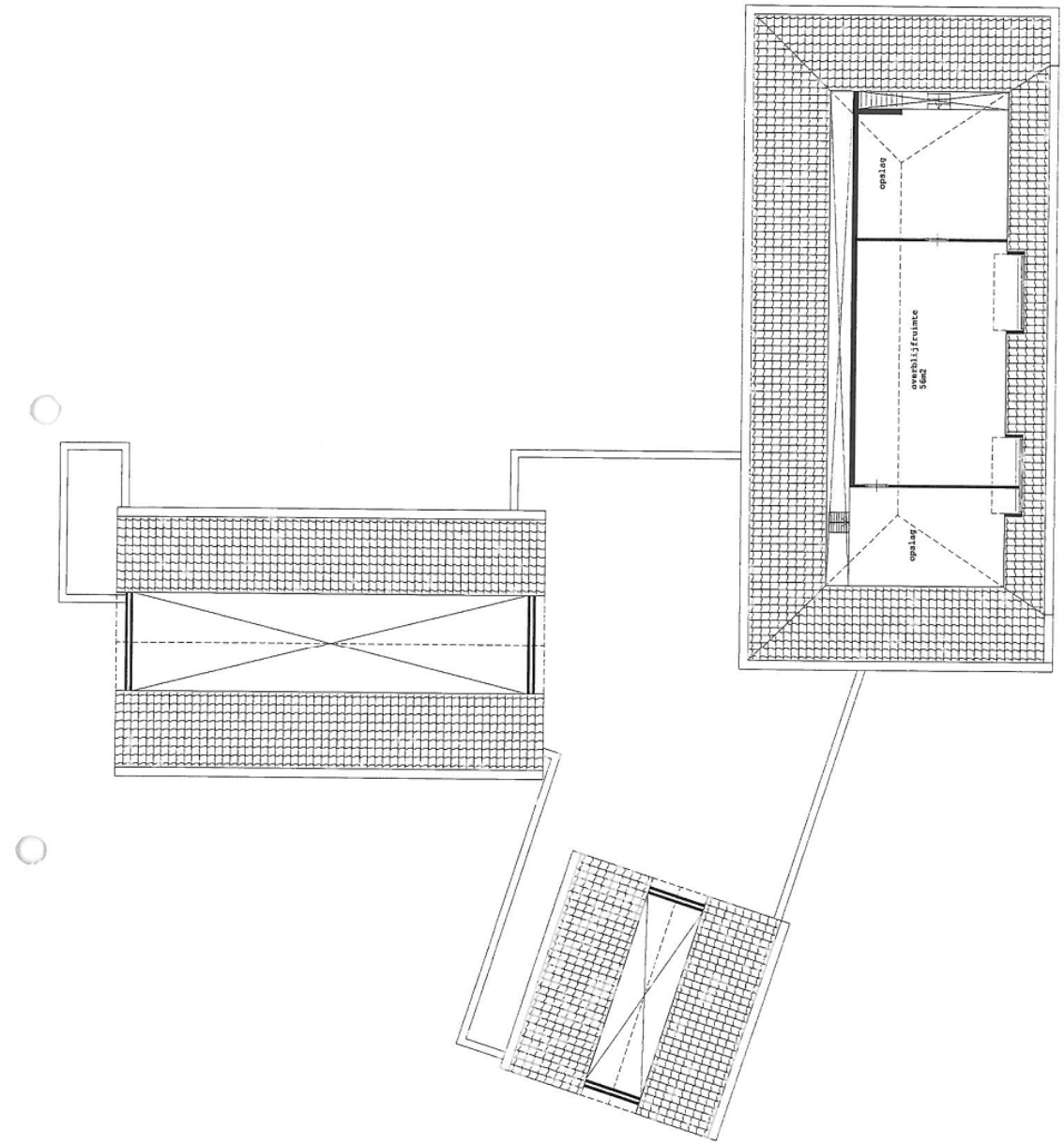
Gegevens op basis van gesprekken met Elias Hordijk in 2003 en de
uitkomsten van de eerste verkennende studie uit juni 2003
Het overleg met Roland Kruijsman stichting kopwerk november 2006
inclusief de daarbij behorende aantekeningen en
wooratelien van de docenten van de Akker

voorlopig ontwerp

concrete

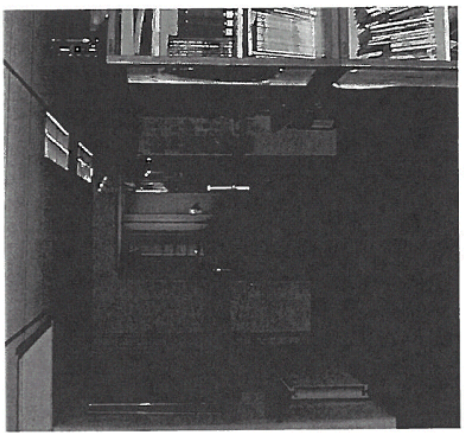
bestaande situatie
begane grond - schaalloos

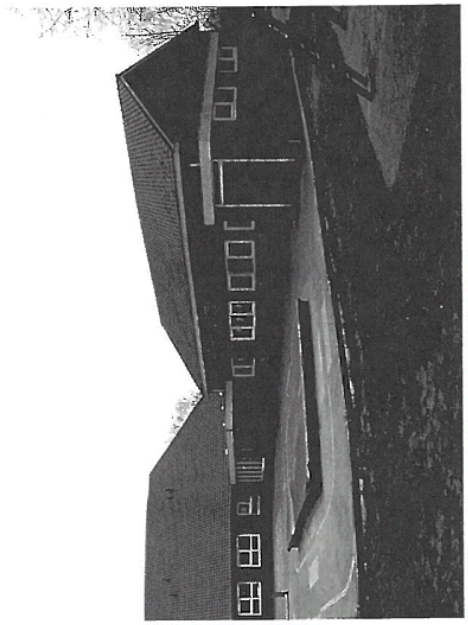
concrete

bestaande situatie
zolder - schaalloos

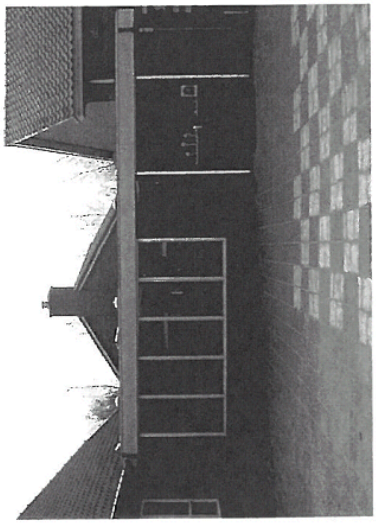
concrete

3. donkere gangen, donkere entree

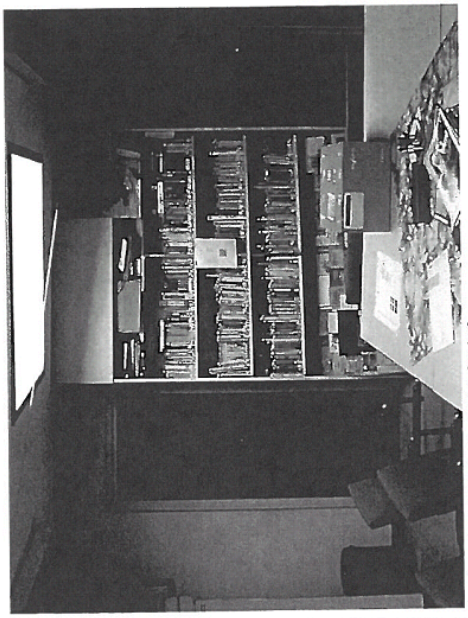

2. 'wildgroei' van uitbouwen en bijgebouwen

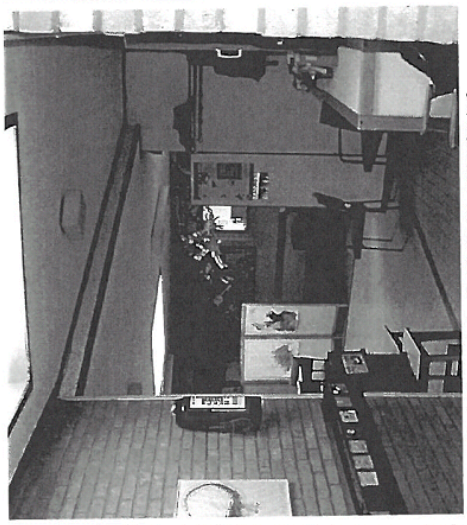

1. basis structuur:
hoofdgebouwen met kap en centrale hal van 1 laag

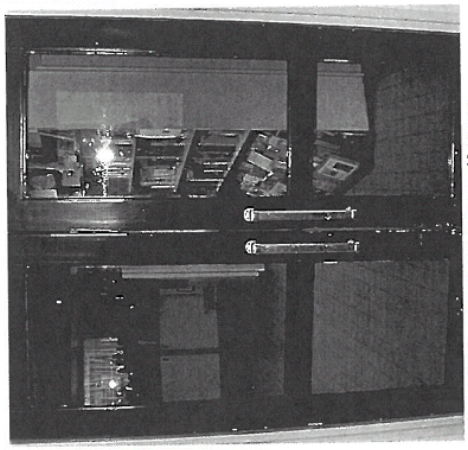
knelpunten analyse
bestaande situatie

6. docenten kamer in centrale hal

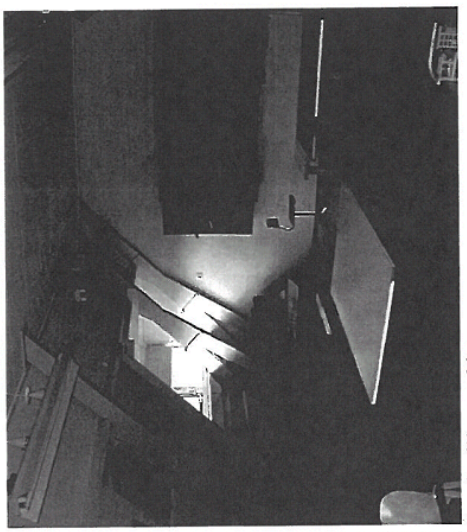
5. geen uitzicht, weinig daglicht in centrale hal

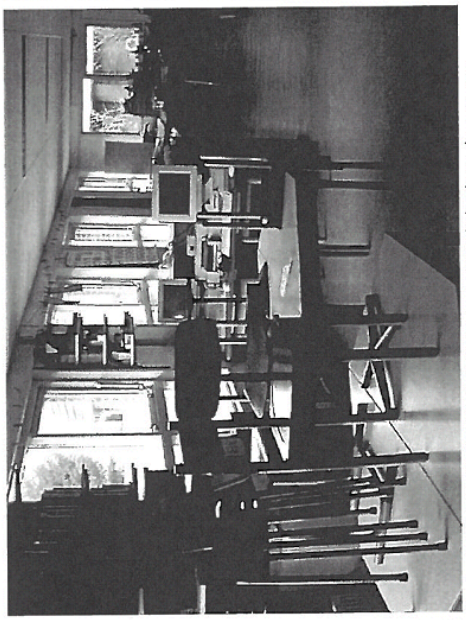
4. na entree direct zicht op toiletten; toiletten als middelpunt van de school

concrete

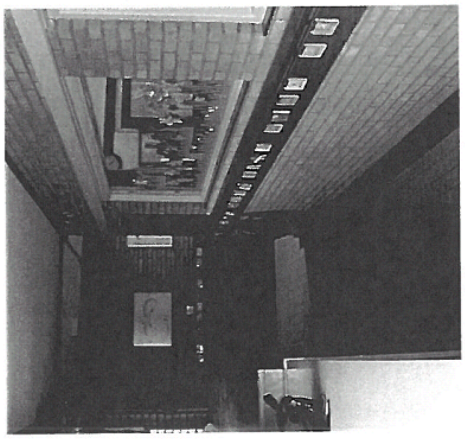
knelpunten analyse
bestaande situatie

9. onbruikbare zolder

8. door ruimtegebruik buitenlokaalse lesactiviteiten in gangen; rommelig en onoverzichtelijk

7. onoverzichtelijke gangenstructuur

concrete

knelpunten analyse
bestaande situatie

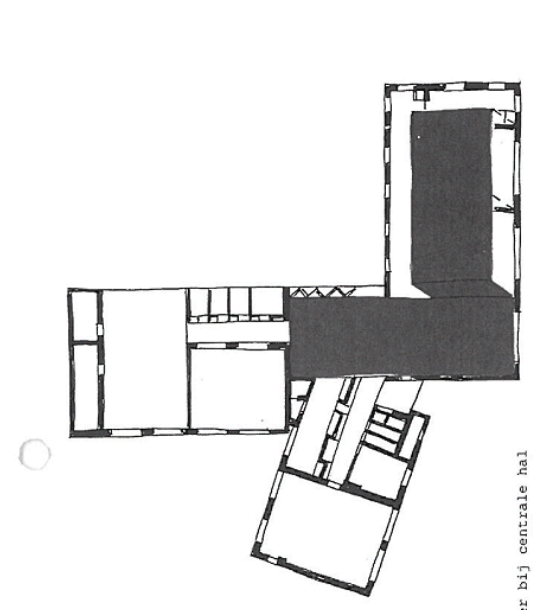

1.bestaande situatie

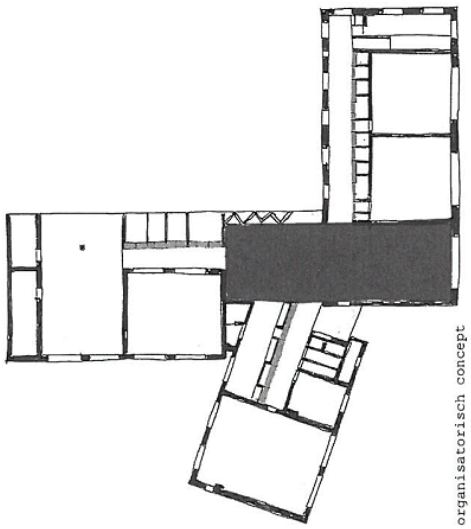
2.toiletgroep verwijderen
ruimte creëren voor centraal programma

3.vergroten vloeroppervlak en
uitbouwen worden één geheel

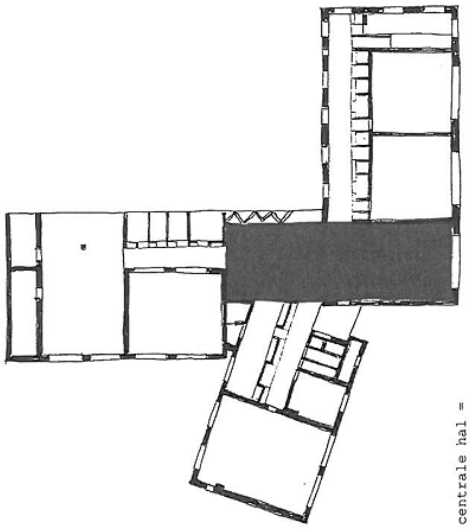
4.bestaand en nieuw programma
efficiënt herpositioneren, "inbreiden" van onbruikbare gangen en hallen

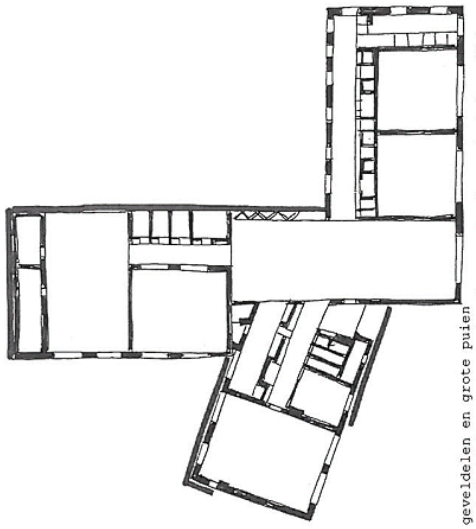
6.zolder bij centrale hal
voegen en bruikbaar maken

8.ruimtelijk en organisatorisch concept

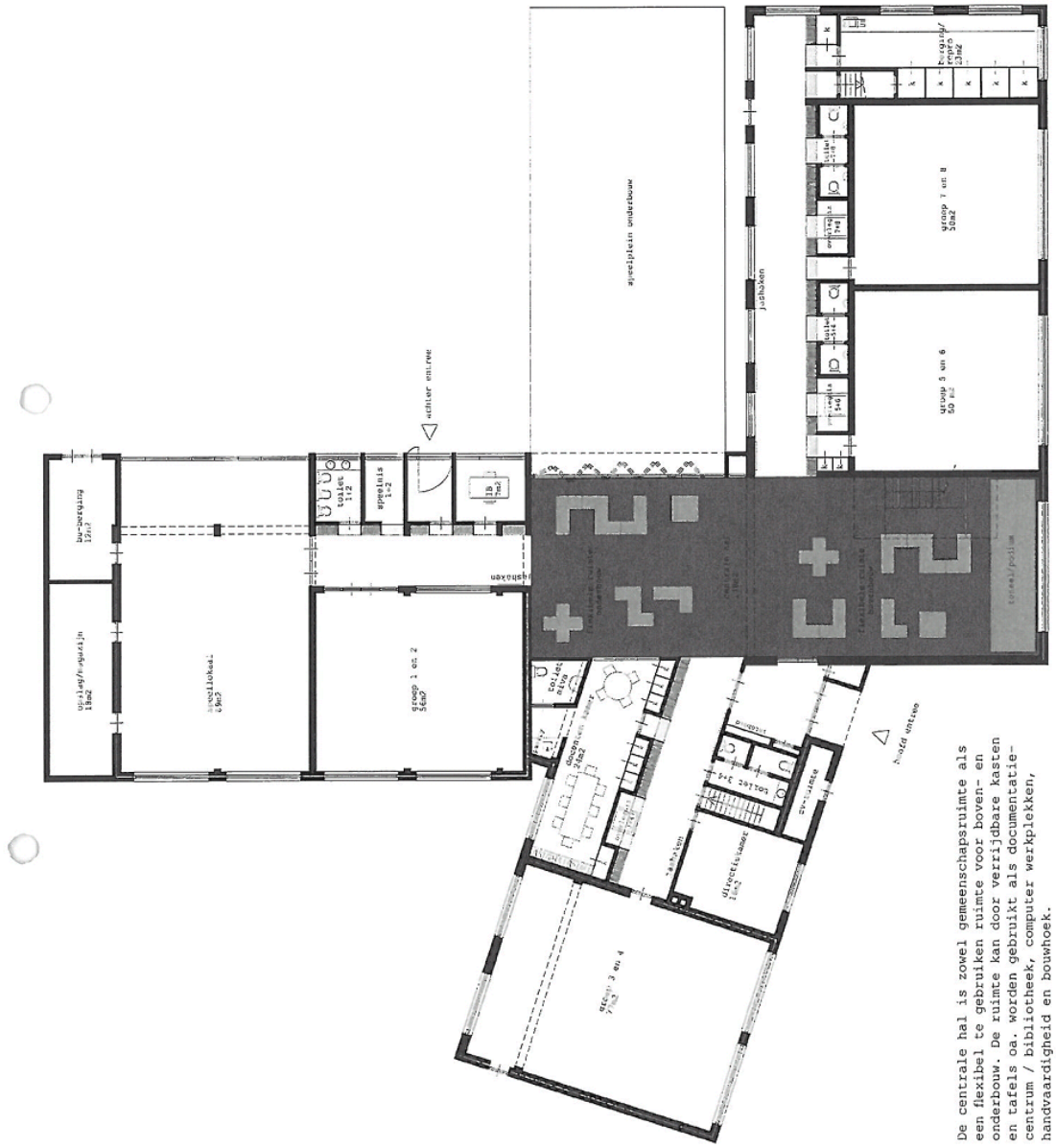
5.nieuwe centrale hal =
gemeenschapsruimte

7.nieuwe geveldelen en grote puien
geven veel daglicht en tonen de nieuwe school aan de buitenzijde

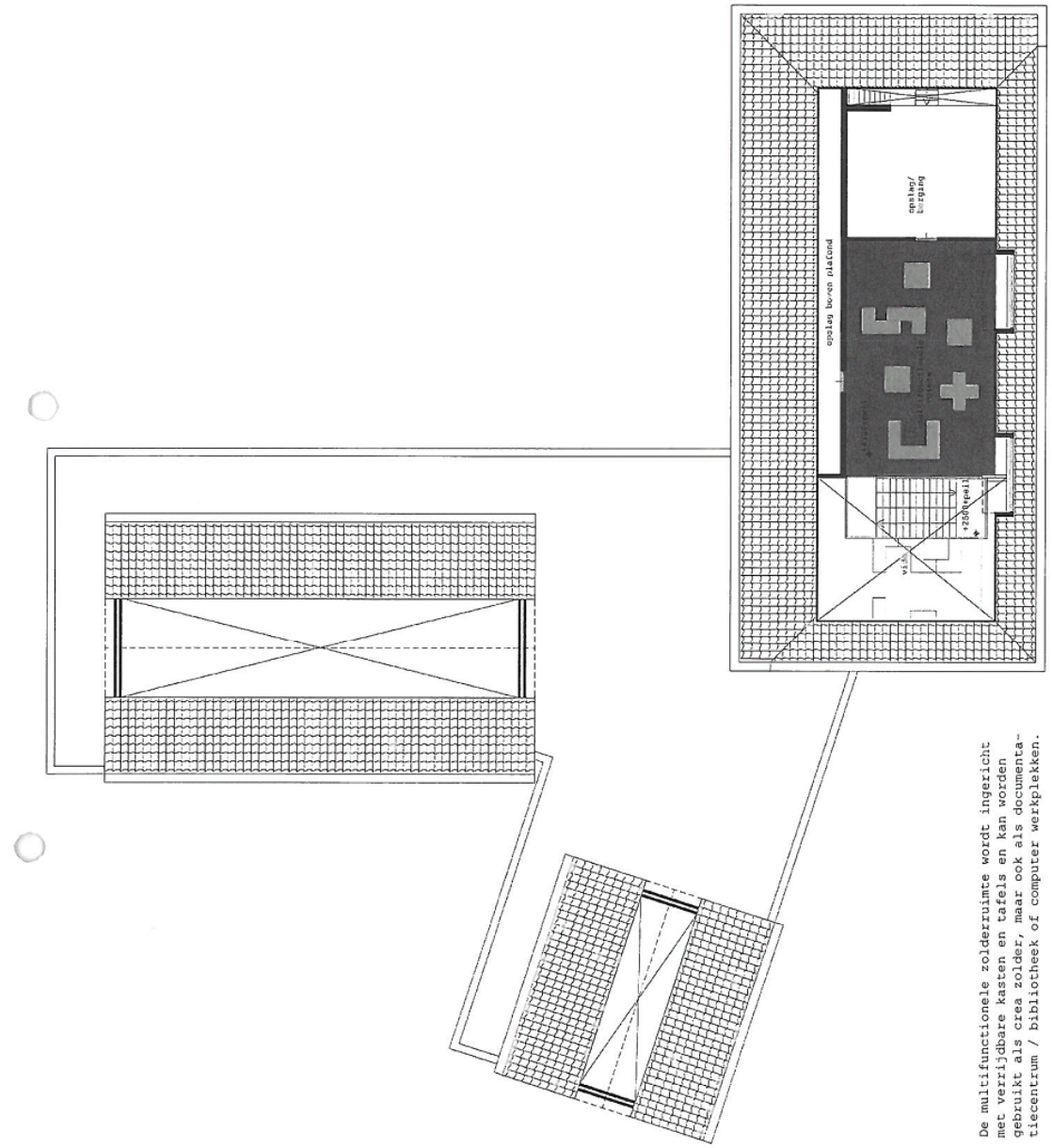
concept

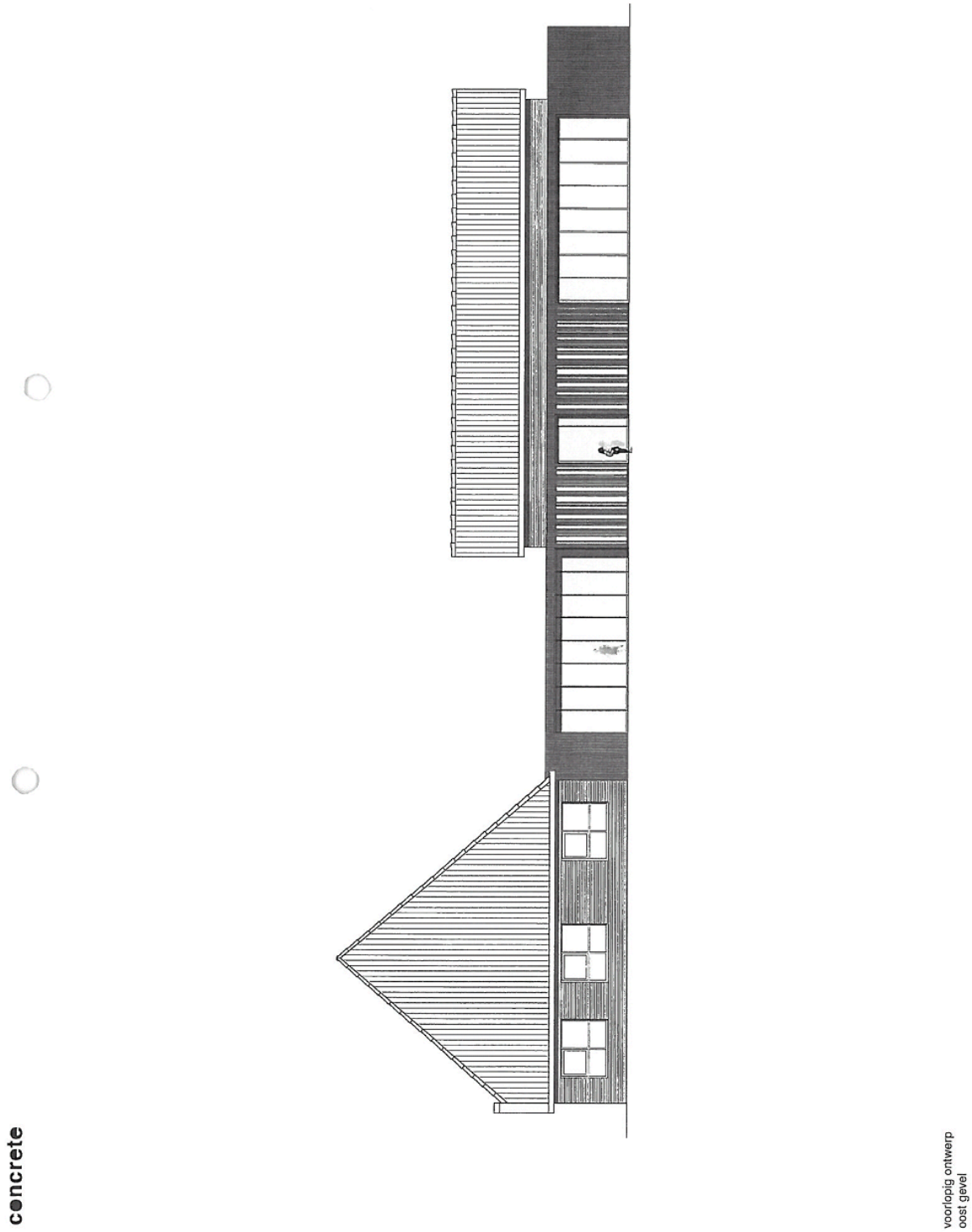
concrete

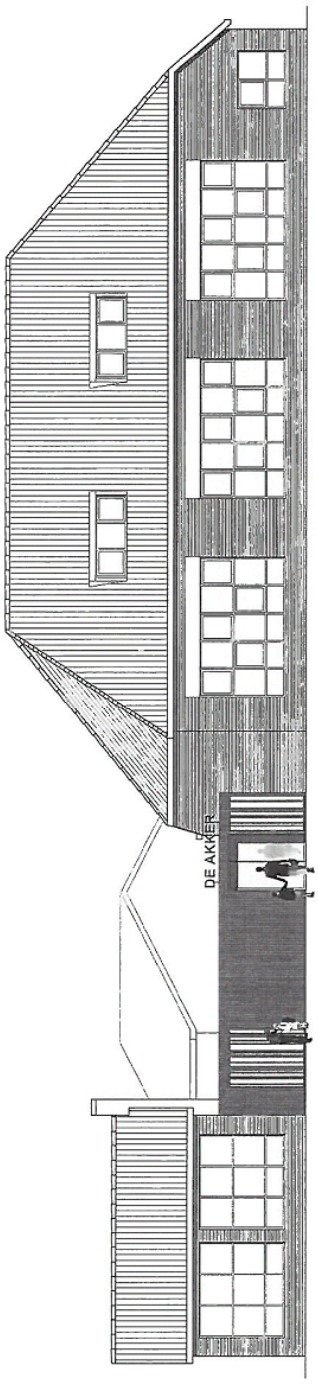

concrete

voorlopig ontwerp
begane grond - schaalloos

opslag/
toegang
opslag boven plafond
+250 hoek
De multifunctionele zolderruimte wordt ingericht
met verrijdbare kasten en tafels en kan worden
gebruikt als crea zolder, maar ook als documenta-
tiecentrum / bibliotheek of computer werkplekken.
concrete
voorlopig ontwerp
begane grond - schaalloos

concrete
voorlopig ontwerp
oost gevel

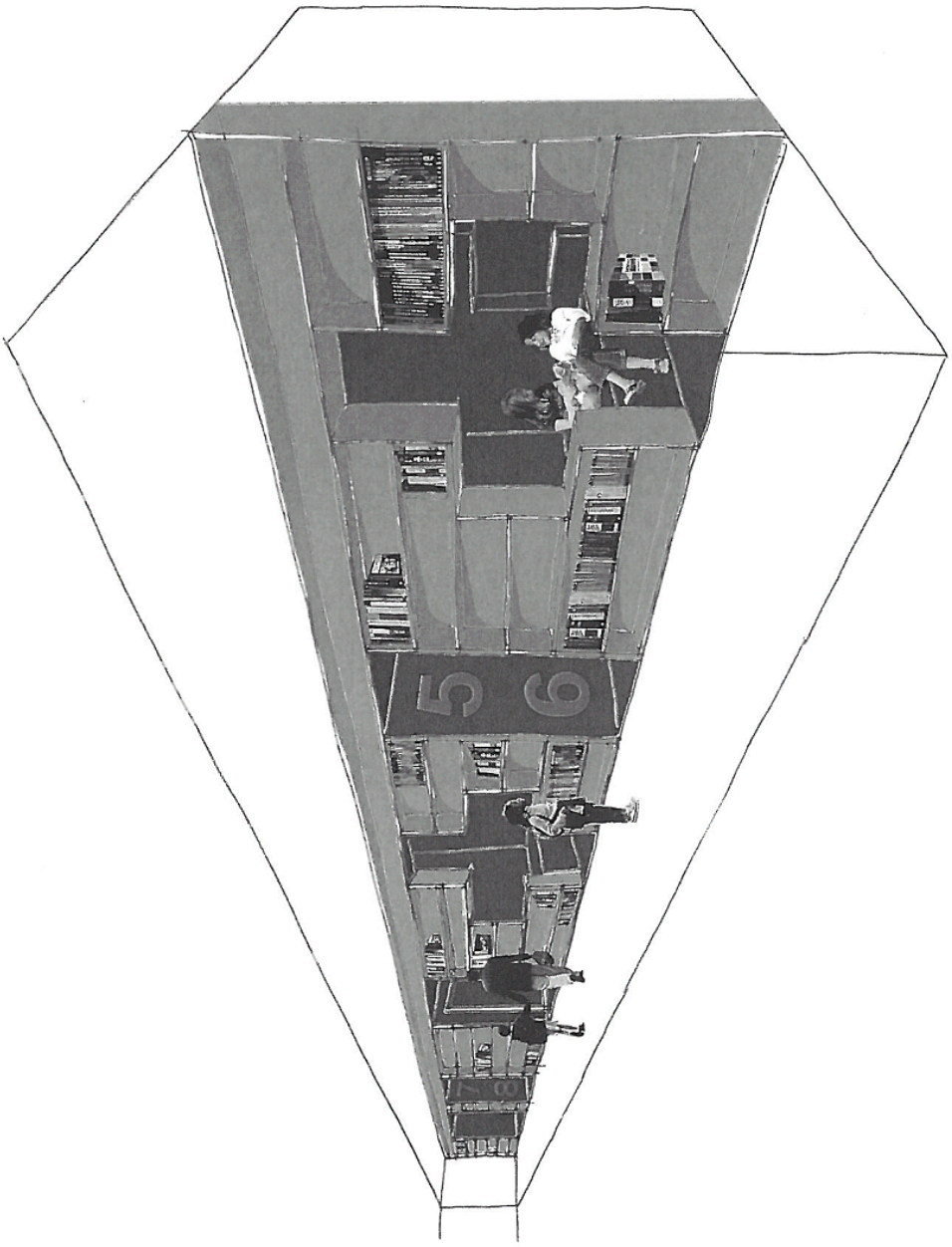
concrete

voorlopig ontwerp
zijd gevel

concrete

impressie oost gevel

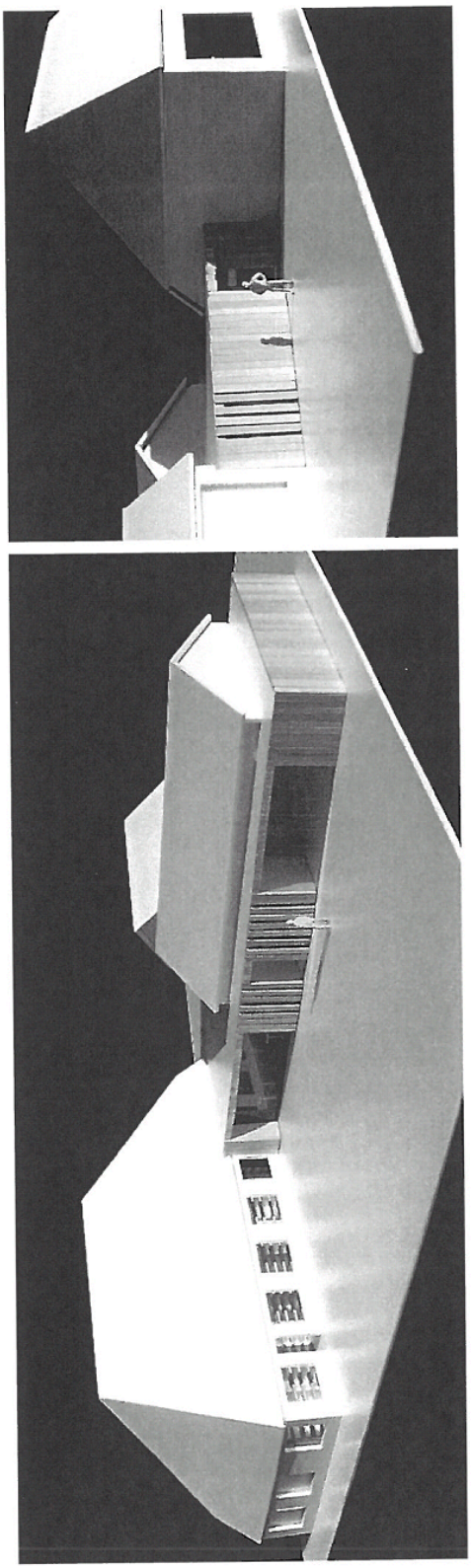

concrete

impressie kastenwand

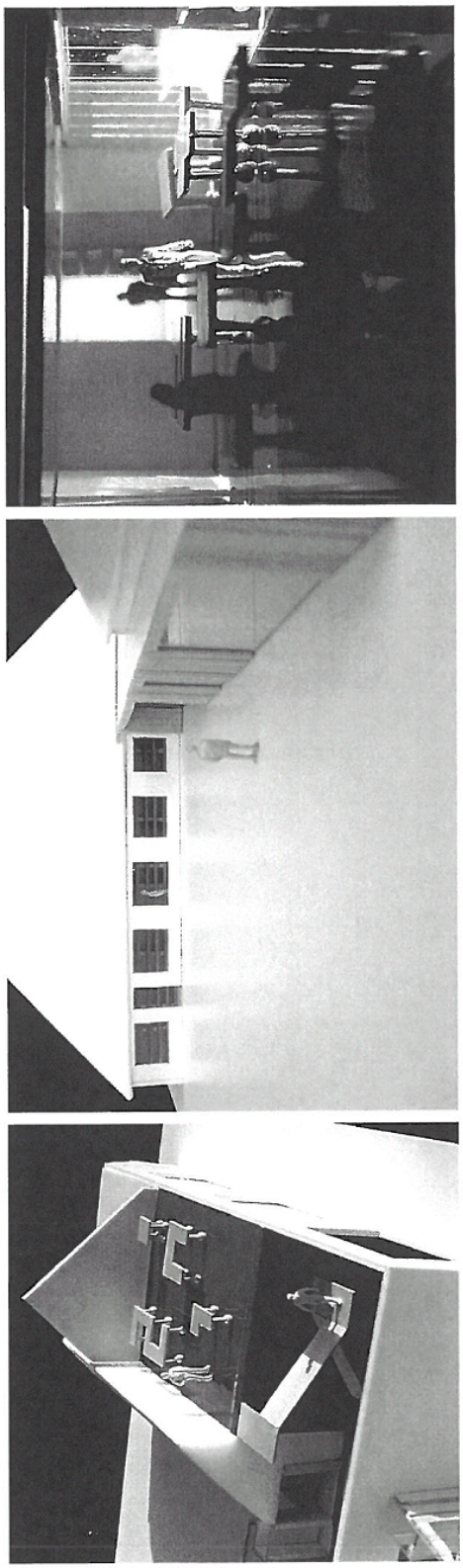
bestaande situatie	m²	aantal	nieuwe situatie	m²	aantal
centrale hal gemeenschappelijke ruimte	57 50		centrale hal = gemeenschaps ruimte	138	
groep 1-2	77		groep 1-2 speelnis	56 5	
groep 3-4	56		groep 3-4 overlegnis	77	4 pers.
groep 5-6	50		groep 5-6 overlegnis	50	4 pers.
groep 7-8	50		groep 7-8 overlegnis	50	4 pers.
toiletgroep onderbouw		6	toiletgroep onderbouw verdeling naar lokaal		5
toiletgroep bovenbouw		6	toiletgroep bovenbouw verdeling naar lokaal		4
docenten toilet/MIVA		1	docenten toilet/MIVA		1
speellokaal	67		speellokaal	89	
directie kamer	16		directie kamer	16	
magazijn	6		magazijn	0	
binnen berging	7		binnen berging	18	
buiten berging	7		buiten berging	12	
zolder in beperkte mate bruikbaar i.v.m. brandweer eisen	56		zolder multifunctionele ruimte (opslag blijft gehandhaafd)	56	
IB/spreekkamer/opslag	23		repro / berging	23	
			docenten kamer / spreekruimte	24	
			kastruimte docentenkamer 8m¹ kast = 56m¹ boekenplank		
			kastruimte in gangen 20m¹ kast = 140m¹ boekenplank		
			IB ruimte	7	
totaal bruikbaar oppervlak	**522**		**totaal bruikbaar oppervlak** inclusief het vloeroppervlak van kasten in gangen, docentenkamer en overlegnissen	**639**	

Toegenomen bruikbaar oppervlak is 117m² waar 57m² door nieuwbouw uitbreiding en 60m² door "inbreiding" (efficiënter omgaan met ruimte)
Bovendien is 56m² van de zolder weer opnieuw "bruikbaar" gemaakt door vlucht mogelijkheid twee kanten op.

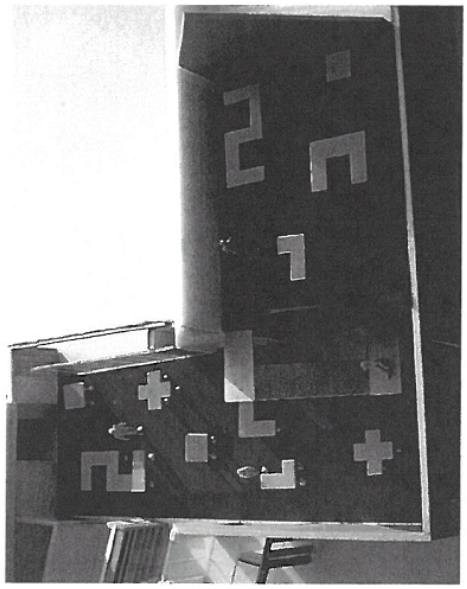
concrete

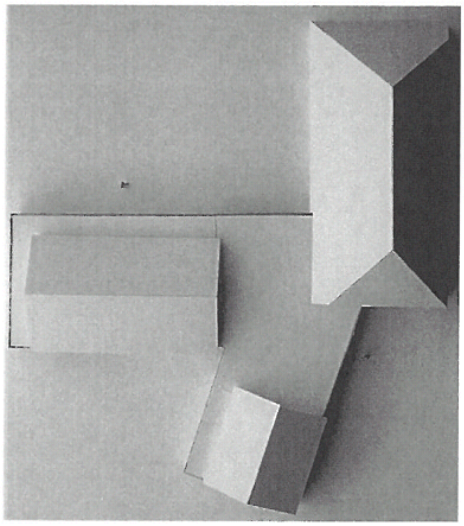
maquette foto's

concrete

maquette foto's

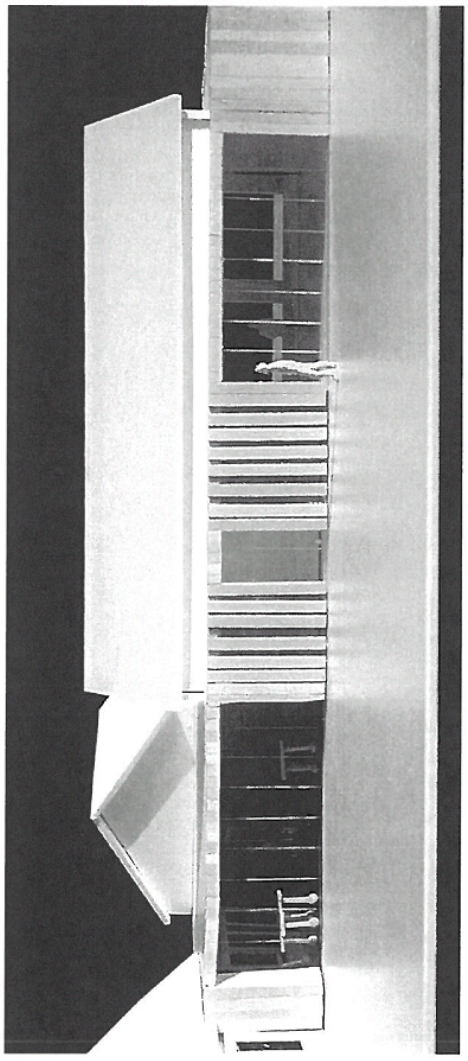

concrete

maquette foto's

concrete

maquette foto's

concrete

concrete reinforced
oudezijds achterburgwal 145
1012 dg amsterdam
the netherlands

t. +31 (0)20 5 286 040
f. +31 (0)20 5 286 041
reinforced@concreteamsterdam.nl
www.concreteamsterdam.nl

concrete architectural associates bv
rozengracht 133 III
1016 lv amsterdam
the netherlands

amsterdam 16 maart 2007
alle rechten voorbehouden
conform DNR 2005

bij dit voorlopig ontwerp horen 2 tekeningen;
0316-vo-001 d.d. 16032007
0316-vo-002 d.d. 16032007

voorlopig ontwerp basisschool de akker
i.o.v. stichting kopwerk

BIJLAGE VII

Investeringsraming 'De Akker'.

INVESTERINGSRAMING DE AKKER

INVESTERINGSRAMING — **SCHOOL DE AKKER**

Status : ***Definitief***
Versie : 29-jul-13

Investeringsraming prijspeil — **1 juli 2013**

UITGANGSPUNTEN
Totaal gebouw — **743** m² BVO

DOORLOOPTIJD
Voorbereiding — 5 mnd
Realisatie — 3 mnd

Investeringskosten per m² bvo (excl. loon- en prijsstijging en renteverlies)

Kosten per m² BVO (incl. BTW)	€ 1.306
Kosten per m² BVO (excl. BTW)	€ 1.077

RESUMEREND

A	BOUWKOSTEN	€ 476.000
B	INSTALLATIES	€ 186.000
C	TERREININRICHTING	€ 0
D	VASTE INRICHTING	€ 0
E	LOSSE INRICHTING	€ 0
F	HONORARIA	€ 91.000
G	DIREKTE KOSTEN	€ 9.000
H	RESERVE ONVOORZIEN	€ 38.000
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW	**€ 800.000**
	BTW	€ 167.000
	TOTAAL INCL. BTW	**€ 970.000**
I	LOON EN PRIJSTIJGINGEN	€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING INCL. BTW	€ 0,00
	TOTAAL INVESTERING EXCL. BTW	€ 0,00

Code	Omschrijving	Eenheid	Aantal	Prijs/eenheid	Subtotaal		Totaal
A.	**BOUWKOSTEN**						
A1	Bouwkundige kosten (incl. dakrenovatie)	pst	1	€ 475.800	€ 475.800	+	
							€ 475.800
B.	**INSTALLATIES**						
B1	W-installaties (standaard luchtbehandeling)	pst	1	€ 111.450	€ 111.450		
B2	E-installaties	pst	1	€ 74.300	€ 74.300	+	
							€ 185.750
C.	**TERREININRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
D.	**VASTE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
E.	**LOSSE INRICHTING**						
		pst	1	PM	PM	+	
							€ 0
F.	**HONORARIA**						
F1	Honorarium ontwerpwerkzaamheden	% over A t/m D	10%	€ 661.550	€ 66.155		
F2	Bouwmanagement en -toezicht	per maand	5	€ 4.500	€ 22.500		
F3	Advies overigen	post	1	€ 2.500	€ 2.500	+	
							€ 91.155
G.	**DIREKTE KOSTEN**						
G1	Legeskosten (uitgangspunt = 50% bouwkundige kosten / W-installaties)	% over A t/m D	2,30% over	€ 293.625	€ 6.753		
G2	Aansluitingen NUTS (uitgangspunt = huidige aansluitingen volstaan)	post	1	€ 0	€ 0		
G3	CAR-verzekering	% over A t/m D	0,35% over	€ 661.550	€ 2.315	+	
							€ 9.069
H	**RESERVE ONVOORZIEN**						
H1	Reserve onvoorzien (5% onvoorzien)	% over A t/m H	5% over	€ 761.774	€ 38.089	+	
							€ 38.089
I	**PRIJSSTIJGINGEN**						
I1	Prijsstijgingen voorbereiding	excl.	0% over	€ 0	€ 0		
I2	Prijsstijgingen uitvoering	excl.	0% over	€ 0	€ 0	+	
							€ 0
	TOTAAL INVESTERING excl. BTW						**€ 799.862**
	BTW	percentage	21,0% over	€ 793.109			€ 166.553
	TOTAAL INVESTERING incl. BTW						**€ 966.415**

Geachte fractieleden en leden van de raad,

Als gemeenschappelijke MR (ouders en teamleden) van de Vliekotter willen we jullie middels deze brief een aantal punten meegeven om tot een goede besluitvorming te komen.

Allereerst willen we namens het team en de kinderen laten weten dat we samen een hele goede eerste week hebben gehad. Er is heel hard gewerkt om in de voormalige Jacob Daalderschool te kunnen starten met alle kinderen in één gebouw. Als MR hebben we bewondering voor de positieve instelling van het schoolteam en alle mensen om hen heen. Ze hebben met elkaar een goede sfeer weten te behouden, ondanks de onzekerheid over de toekomstige huisvesting.

Als MR staan wij volledig achter de wens van ons bestuur om de Kotterstraat aan te wijzen als toekomstige locatie van onze school. Wij hebben de gang van zaken gevolgd en we hebben het gevoel dat er op dit moment niet naar voldoende punten wordt gekeken om een zorgvuldige beslissing te nemen. Daarom willen we aan het college vragen of de onderstaande punten zijn meegenomen in de totstandkoming van een besluit voor de huisvesting van de Vliekotter en hopen dat jullie onze overwegingen mee willen nemen.

Overal in Nederland wordt erkend dat zgn brede scholen meer kansen bieden voor kinderen. Ook op Texel schijnt deze visie te bestaan, gezien de toekomstplannen voor een brede school in Den Burg. Ditzelfde geldt voor VVE programma's voor voor- en vroegschoolse educatie. In het nieuws zien we momenteel dat het niveau van kinderen te laag is als ze de basisschool binnenkomen. Juist deze VVE programma's dragen bij aan de oplossing van dit probleem.
Ons advies om voor de Kotterstraat te kiezen is mede tot stand gekomen door de goede samenwerking met en de locatie van de Pepermolen. Onze vraag aan u is daarom hoe de gemeente over een brede school in Oosterend denkt en hoe zou de samenwerking tussen basisschool, kinderopvang (in dit geval de Pepermolen) en eventuele voorzieningen als een bibliotheek optimaal kunnen worden gemaakt?

Wat ook pleit voor de schoollocatie naast de Pepermolen is de verkeersveiligheid. Als school en opvang naast elkaar zijn gesitueerd, hoeven kinderen de weg niet op. Kunnen jullie dit meenemen in jullie overweging?

Naar ons idee zijn in het kostenplaatje te weinig aspecten meegenomen. De keuze lijkt nu gemaakt op basis van de verbouwingskosten, waardoor het advies van B&W voor ons ook begrijpelijk is. Wij vragen ons echter af of de opbrengst van de vrijkomende grond ook meegenomen is? De Akker staat op een herinrichtingslocatie waarvan de plannen (dorpsontwikkelingsplan) van tafel zijn geveegd. De Daalder staat naast een herinrichtingslocatie waarvan de plannen door Woontij in een gevorderd stadium zijn. Er zou voor sociale woningbouw op de locatie Vliestraat (naast de grond van de Botterstraat waar Woontij al mee bezig is) veel meer ruimte ontstaan dan aan de Kotterstraat.

Voor de zomer hebben we als MR een zorgvuldig besluit genomen betreft de huidige huisvesting. We wilden hoe dan ook starten met alle kinderen in een gebouw. We wilden de rust bewaren voor onze kinderen en teamleden. Daarom is ervoor gekozen te starten in De voormalige Jacob Daalderschool, in de hoop dat de gemeente de wens van het bestuur zou overnemen. We wilden dat de kinderen in geen geval last zouden hebben van een verbouwing of het meerdere malen moeten verhuizen. Wij vinden het als MR dan ook een kwalijke zaak dat er niet eerder een beslissing is genomen rondom deze huisvesting. Als dit voor de zomervakantie was gebeurd, hadden we beter kunnen anticiperen op een gemeentelijk besluit.

Wij hopen dat jullie onze punten mee willen nemen in jullie besluitvorming en we willen afsluiten met onze wens. Wij willen een school waar we als dorp trots op mogen zijn en waar we in de toekomst mee verder kunnen. Een school die het voor jonge gezinnen aantrekkelijk maakt om in Oosterend te komen wonen, zodat Oosterend over 25 jaar nog steeds een levendig dorp zal zijn!

Met vriendelijke groet,

MR de Vliekotter.

kopwerk
bijzonder in opvang en onderwijs

SCHOOLTIJ

Aan : Gemeenteraad Texel
Betreft : huisvesting de Vliekotter in Oosterend

Den Burg, 29 augustus 2013

Geachte raadsleden,

Na de zomervakantie is de samenwerkingsschool de Vliekotter in Oosterend van start gegaan. De feestelijke opening van het schooljaar werd gevierd met alle kinderen en ouders. Het feit dat alle kinderen zijn behouden voor de school is wat ons betreft een teken dat het dorp gelooft in de toekomst van het basisonderwijs in Oosterend.

Een belangrijk punt waarover nog geen duidelijkheid is, is de huisvesting. Er zijn in Oosterend twee schoolgebouwen, die allebei geschikt gemaakt kunnen worden voor de Vliekotter. De Jacob Daalder is te klein om alle kinderen permanent te huisvesten en moet worden uitgebreid. De Akker is groot genoeg, maar dient te worden gerenoveerd en verbouwd.
Gemeente Texel is wettelijk verantwoordelijk voor de huisvesting van scholen en de gemeenteraad beslist uiteindelijk hoeveel geld daarvoor beschikbaar wordt gesteld.
In de raadsvergadering van 18 september aanstaande wordt door u hierover een besluit genomen. Om u te helpen bij een goede en weloverwogen keuze, maken wij in deze brief onze overwegingen en voorkeur voor de verbouw van het gebouw van de Akker nogmaals duidelijk.

De besturen van Stichting Kopwerk en Stichting Schooltij kiezen voor een verbouwde en gerenoveerde Akker als permanente huisvesting voor samenwerkingsschool de Vliekotter om de volgende redenen:

1. De verbouwing en renovatie van De Akker zorgt ervoor dat voor alle kinderen, ouders en teamleden een 'nieuwe' school ontstaat, waarin samen een nieuwe start wordt gemaakt: de Vliekotter.
2. De locatie is mooi en centraal in het dorp.
3. Er is veel speelruimte om het gebouw die gebruikt kan (blijven) worden voor de kinderen en de school.
4. Het kinderdagverblijf/BSO van De Pepermolen zit praktisch op het schoolplein. Dat biedt samenwerkingsmogelijkheden (brede school/IKC).
5. Het gebouw is compleet bekabeld voor het netwerk dat nodig is voor het onderwijstype waarvoor gekozen wordt.
6. De school is onlangs voorzien van een grote hoeveelheid zonnepanelen.

Wat betreft de financiën willen wij nog opmerken:
In de media lijkt, wanneer geschreven wordt over het advies van B&W om het gebouw van de Jacob Daalder aan te passen voor de nieuwe situatie, steeds de nadruk te liggen op het

verschil in kosten tussen verbouw van de beide gebouwen. Wij willen u duidelijk maken dat het verschil in kosten veel kleiner is dan wordt gesuggereerd.
Het gebouw van de Akker is jarenlang niet gerenoveerd. Dit was op verzoek van de gemeente, daar zij plannen had tot herinrichting van Oosterend. In die plannen was voor de plek van de Akker een andere bestemming gepland; de school zou elders in het dorp worden gebouwd. Het jarenlange uitstel van reparaties en renovaties is de oorzaak van de slechte staat van onderhoud van de Akker. De gemeente heeft een gereserveerd bedrag van plm € 350.000,-- “op de plank liggen” dat nog voor de Akker bestemd is (groot onderhoud € 234.000,-- en onderwijskundige vernieuwingen € 112.000,--).
Dit bedrag zou eerst van de kosten van de verbouwing van de Akker moeten worden afgetrokken, het zijn namelijk geen verbouwingskosten, maar het is achterstallig onderhoud, waar de gemeente verantwoordelijk voor is.
Dit betekent dat van de door de besturen berekende kosten voor de verbouwing (€ 950.000,--) nog € 600.000,-- aan kosten overblijft. Dit betekent dat ook een andere benadering mogelijk is. De kosten van de verbouwing van de Jacob Daalder zijn € 360.000,--. Het verschil tussen de verbouwing van de Jacob Daalder en de Akker is daarmee in feite nog zo’n € 250.000,--. Onze vraag aan u als gemeenteraad is, of u bereid bent dit verschil te overbruggen.

De besturen zijn van mening dat door te kiezen voor het vernieuwen van het gebouw van De Akker, een toekomstbestendige school ontstaat voor alle leerlingen uit Oosterend en omstreken. Door te investeren in een nieuwe start op deze plek verwachten de besturen het onderwijs in Oosterend langer te kunnen borgen.

Wij wensen u veel wijsheid toe bij uw keuze!
Met vriendelijke groeten,

Nel Kant, Algemeen Directeur Stichting Schooltij
Jan Bot, Voorzitter College van Bestuur Stichting Kopwerk

Kinderopvang de Pepermolen
Peperstraat 57
1794 AJ Oosterend

Oosterend 27-08-2013

Betreft: *definitieve huisvesting de Vliekotter*

Geachte raadsleden,

Op 18 september staat de raadsvergadering gepland. Eén van de agendapunten tijdens deze vergadering zal de definitieve locatie van basisschool de Vliekotter zijn.
In o.a. de Texelse Courant is door stichting Kopwerk en stichting Schooltij aangegeven, dat zij de voorkeur geven aan de locatie van voormalig basisschool de Akker. D.m.v. deze brief wil ook ik graag mijn mening geven.

Sinds het begin van de jaren 90 kent de brede school in Nederland zijn opmars.
De samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang en peuterspeelzalen op één locatie is kenmerkend voor deze vorm van "onderwijs." Het doel van de brede school is om door middel van een nauwe samenwerking, met bovengenoemde partijen, ontwikkelingskansen voor kinderen optimaal te benutten.

Door de komst van de Pepermolen, naast basisschool de Akker, was Oosterend in één klap in het bezit van zo'n brede school. Onderling is er veel samengewerkt in de afgelopen jaren.
Onze peutergroep en de basisschool hebben een nauwe samenwerking. Programma's van VVE (voor- en vroegschoolse educatie) worden gevolgd, we volgen samen cursussen die het jonge kind betreffen. De peuters van de Pepermolen dansen in het gymlokaal van basisschool de Akker er werd en wordt nog steeds oneindig gespeeld op het schoollandje van de school. Maar ook andersom maakt de school gebruik van de BSO ruimte, waar de leerkracht bijvoorbeeld met de kinderen Prinsjesdag op tv komt kijken. Speelgoed en overige materialen worden onderling uitgewisseld en zo zijn er ongetwijfeld nog veel meer voorbeelden te noemen.

De gemeente Texel staat nu voor de keuze wat de definitieve bestemming van de Vliekotter moet worden. Mijn visie is duidelijk! De gemeente Texel krijgt een brede school in de schoot geworpen; de brede school ligt op een presenteerblaadje. Er hoeft alleen nog maar toestemming voor gegeven worden!

Natuurlijk begrijp ik dat de financiën voor de gemeente een belangrijk argument zijn om de definitieve locatie van de Vliekotter te bepalen. Maar wanneer het om kinderen gaat, mogen financiën niet de enige beweegredenen zijn, die de uiteindelijke schoollocatie te bepalen. Wat ook mee moet tellen zijn de kansen en mogelijkheden, die gerealiseerd kunnen worden. Naast bovengenoemd argument van samenwerking tussen school en Kinderopvang, hebben kinderen op de locatie Kotterstraat alle ruimte om te spelen en te ontdekken. Een school die zo veel binnen en buitenspeelruimte tot haar beschikking heeft, is uniek.

Ook de verkeersveiligheid is een van de redenen waarom ik pleit voor een brede school.
Alles op één locatie;
- Geen kinderen over de straat waar de bus en auto's elkaar passeren.
- Het buiten spelen op een schoolland, waar geen aangrenzende wegen gesitueerd zijn.

Daarnaast is de plek waar de Daalderschool staat, interessanter voor andere ontwikkelingen (woningbouw, parkeren, verplaatsen Spar, etc).

Dit zijn een aantal redenen om de Vliekotter, definitief te huisvesten naast de Pepermolen.
Voor een vitaal dorp, zijn maatschappelijke voorzieningen van belang om de leefbaarheid te behouden. Geef Oosterend deze kans, geef ons een brede school! En laat dat zijn op de plek waar verschillende partijen kunnen samenwerken, wellicht samen met andere sport en welzijnsinstellingen, zodat kinderen een uniek kwalitatief en verantwoord aanbod van onderwijs en opvang kunnen krijgen.

In afwachting van uw reactie verblijf ik.
Met vriendelijke groeten,

Angela van Kolthoorn
Kinderopvang de Pepermolen

Oosterend, 29 augustus 2013

Geachte Gemeenteraad,

Naar aanleiding van uw voorgenomen beslissing om de Vliestraat als permanente locatie voor de Vliekotter aan te wijzen, willen wij een paar punten aandragen die naar ons idee niet of onvoldoende zijn meegewogen in uw beslissing.

Wij zien in uw voorstel slechts financiële overwegingen, maar bij de keuze van een definitieve plek voor een schoolgebouw spelen zeker in heen dorp ook een aantal andere factoren een niet onbelangrijke rol.

De ouders en alle betrokkene hebben zich in de afgelopen jaren bijzonder constructief opgesteld bij het maken van afspraken voor een samengaan van 2 scholen, die toch een duidelijke eigen identiteit hadden. Dit was een diepe wens van de ouders die door middel van een handtekeningenactie de gemeente de handvaten gegeven heeft om de beide schoolbesturen om de tafel te krijgen. De uitkomst van deze actie is nu zichtbaar: een school waar alle kinderen van Oosterend een plaats gevonden hebben. Bijkomend voordeel voor de gemeente is dat er een schoolgebouw gesaneerd kan worden wat een grote kostenbesparing oplevert. Er hoeft tenslotte nu nog maar een gebouw geëxploiteerd te worden. Wij willen u eraan herinneren dat het samengaan op vrijwillige basis is gebeurd en niet op basis van een te klein leerlingenaantal. Het is ons inziens niet te verdedigen dat door het initiatief van de ouders, zij nu aan het kortste eind lijken te trekken.

De schoolbesturen, leerkrachten, ouders en kinderen zijn het afgelopen schooljaar op een positieve en constructieve werkwijze tot elkaar gekomen. Het eerste gezamenlijke schooljaar is inmiddels begonnen; de

eerste week is zeer positief verlopen op alle fronten. De inzet van alle betrokkenen is zeker niet voor niets geweest. Toch is er het afgelopen jaar veel van de ouders en leerkrachten gevraagd. De constante onzekerheid over de locatie heeft hieraan zeker geen goed gedaan.

Bewust is de beslissing over de uiteindelijke locatie geheel overgelaten aan de beide schoolbesturen die alle voor- en nadelen hebben meegewogen. Naar ons idee heeft de gemeente de argumenten van de schoolbesturen te gemakkelijk terzijde geschoven. In de plannen voor de verbouw aan de Vliestraat is geen rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen in het onderwijs om steeds meer in kleine groepjes en individueel te kunnen werken. De reeds nu aanwezige multifunctionele ruimte wordt in beide verbouwingsplannen opgeofferd. Indien wij goed onderwijs willen waarborgen in Oosterend zal dit onacceptabel zijn. Ons inziens zou dan ook minimaal een combinatie van scenario 1 en 2 (zie Quickscan W51680) aan de orde zijn indien de gemeente vast wil houden aan de locatie aan de Vliestraat. Dit betekent een lokaal erbij en een vergroting van de aula. Deze optie brengt echter een ander kostenplaatje je met zich mee als aangegeven in de Quickscan.

In de afgelopen jaren is op basis van particulier initiatief een B.S.O./kinderopvang gerealiseerd nabij de locatie aan de Kotterstraat,waarbij ambtelijk alle steun is verleend bij de bestemmingswijziging. Er zitten veel voordelen aan het feit dat deze gebouwen/diensten bij elkaar geclusterd zijn en blijven. Bovendien heeft de gemeente zelf in haar maatschappelijke beleidskader de ambitie uitgesproken om de brede school als ontwikkelconcept te stellen, waarbij aandacht is voor multifunctioneel gebruik van schoolgebouwen, zo mogelijk gecombineerd met peuterspeelzaal en/of buitenschoolse opvang.

Een keuze voor het gebouw aan de Kotterstraat zal de aantrekkelijkheid van het gehele noordelijke deel van Oosterend positief beïnvloeden. Afstoten zeker het tegenovergestelde. Herbestemming van de locatie daar zal de “kaalslag” op zijn minst versterken, zie de problemen rond de Gereformeerde Kerk aan de Peperstraat en de panden van Rentenaar. Bovendien ligt de locatie aan de Vliestraat naast een plan van Woontij dat al in gevorderde staat van ontwikkeling is en wat de nodige kansen biedt voor dorpsontwikkelingen die versterkend zijn voor de kern van het dorp. Kansen die aan de Kotterstraat niet mogelijk zijn.

Naar ons idee heeft de gemeente alleen naar de kosten gekeken en totaal niet met de samenhang van de voorzieningen in het dorp of de planologische gevolgen. Bij de overweging voor de keuze in de locatie zou dit op zijn minst in ogenschouw genomen moeten worden.

Blijft tenslotte nog het algemene gevoel over dat Oosterend al drie keer haar plannen wat betreft de basisschool aan de Kotterstraat heeft moeten wijzigen op initiatief van de gemeente:

> **2007**: voorgenomen renovatie wordt op verzoek van Gemeente Texel gestopt i.v.m. voorgenomen dorpsontwikkelingsplan taskforce .
> **2010**: Voorgenomen nieuwbouw aan de Schoolstraat wordt in 2010 door een krappe raadsmeerderheid naar de prullenbak verwezen.
> **2013:** De wens van ouders, leerkrachten en schoolbesturen wordt op basis van kosten genegeerd.

Laat Oosterend nu eens niet aan het kortste, maar aan het langste eind trekken. De gemeente zou zich op basis van bovenstaande geschiedenis naar ons idee wat ruimhartiger kunnen opstellen. Tenslotte is het budget wat nu beschikbaar gemaakt wordt voor de verbouwing niet meer dan het budget wat reeds jaren gereserveerd is voor het (achterstallige) onderhoud van het gebouw aan de Kotterstraat.

Tenslotte rijst de vraag hoe de gemeente denkt een ingrijpende verbouwing praktisch uit te voeren als er in hetzelfde gebouw 90 kinderen onderwijs dienen te krijgen in een rustige leeromgeving.

Kort geformuleerd is onze vraag aan uw raad om het collegevoornemen niet over te nemen maar aan te dringen op een heroverweging en het verzoek van de schoolbesturen te volgen om de locatie aan de Kotterstraat als permanente locatie aan te wijzen. Mocht dit onverhoopt niet aan de orde zijn vinden wij het van visie en verantwoordelijkheid getuigen als het college het budget voor de verbouwing van de locatie aan de Vliestraat verhoogd zodat het pand kan worden aangepast met een extra lokaal en een grotere gemeenschappelijke ruimte zodat het voldoet aan de wensen van het schoolbestuur om kwalitatief hoogstaand en toekomstbestendig onderwijs aan te bieden.

Het is voor kleine dorpen in deze tijd moeilijk om leefbaar te zijn en te blijven voor haar verschillende bewonersgroepen. Goede voorzieningen zijn daarvoor essentieel. Maar kleine dorpen hebben ook veel te bieden. Maar dan moeten we die kansen wel krijgen.

Leefbaarheid is niet enkel een rekenkundige factor, maar moet je maken met z'n allen. En dat kost soms geld….

Wij wensen u veel wijsheid en compassie in uw beslissing.

Met vriendelijke groet,

Werkgroep Schoollocatie (*)

Frida Kraanen-Witte
Esther Hin
Joost Overmaat
Hanneke Drijver
Sabine Bremer

(*) Dorpscommissie Oosterend heeft het initiatief genomen om bewoners te mobiliseren. Daaruit is deze werkgroep ontstaan. De dorpscommissie ondersteunt de argumenten die in deze brief genoemd worden alsmede het advies van de beide schoolbesturen om de Vliekotter permanent aan de Kotterstraat te lokaliseren.

VLIEKOTTER

Uit de krant is vernomen dat de Gemeente Texel van plan is om de school De Vliekotter permanent op de de locatie van de Daalderschool te huisvesten, dit is in tegenstelling tot de informatie die de ouders kregen van zowel Stichting Kopwerk als Schooltij(Bovenstaande was bij bepaalde personen toen al bekend) op de informatieavond. Beide schoolbesturen en de ouders vertegenwoordigd in de MR hebben zich duidelijk uitgesproken voor voortzetting van de Vliekotter op de locatie van De Akker. Belangrijkste reden voor het gemeentelijke besluit is de financiële kwestie waarbij aanpassing van de Daalderschool beduidend goedkoper(lees 675.000 euro goedkoper) is.

Nu is er algemeen bekend dat de Gemeente Texel geld heeft gereserveerd voor de Akker voor onderhoud en onderwijskundige aanpassingen. Al sinds 2007werden deze gelden netjes opzij gezet en gereserveerd voor later. Maar is dit ook zo???

Verder is op de ouderavonden vernomen dat de stichting Kopwerk ook geld opzij zette om ruimte te scheppen voor aanpassingen wanneer dat nodig zou zijn.

Ten derde is er nog een vereniging die over financiële middelen beschikt en wellicht een bijdrage wil leveren om een en ander mogelijk te maken. Tevens is deze vereniging nog eigenaar van het landje achter de Akker.

Wanneer al deze “gereserveerde “gelden en financiële middelen bij elkaar worden opgeteld, kom je al een heel eind richting die 675.000 euro, zo niet zelfs nog meer.

Het is namelijk wel erg kort door de bocht om al deze gereserveerde gelden van de Akker maar weg te schuiven naar andere projecten(lees Gemeente Texel), en andere (Kopwerk) scholen.

Wat minstens net zo belangrijk is, is de plaats en ligging van de school.

1 Naast de Pepermolen(KDV en BSO) gelegen. De wens van een brede school zou kunnen worden verwezenlijkt
2 Mogelijkheden gebruik van het landje achter de school

3 Verkeerssituatie is al aangepast.(Er is net een verkeersdrempel aangelegd voor de school).

4 70 Meter bijbouwen op locatie Daalderschool maakt het schoolplein wel zeer klein t.o.v. ruimte bij de Akker. 1 Lokaal bijbouwen biedt geen ruimte voor kleutergym, andere bewegingsactiviteiten en een open podium.

5 Invulling/bouwmogelijkheden op de Daalderschool biedt veel meer mogelijkheden denk aan;

- Jongeren(huur) woningen
- Senioren woningen

- Parkeermogelijkheden
- Wellicht “Spar”oplossing

Genoeg redenen om het besluit te heroverwegen en voor renovatie van de Akker te kiezen!!

Het bestuur van de vereniging tot behoud van het Christelijk Onderwijs op Texel.

Marian Boogaard
Lieuwe Koorn
Hans van Es
Marianne Hilhorst

Dhr. [redacted]

Al in het jaar 1600 stond er een [redacted] op de kermis. In 1961 vestigde de familie zich in [redacted] U, mijnheer [redacted] bent de coördinator, de regelaar, de pater familias. Namens de gehele familie organiseert u zelf kermissen, zorgt voor de inschrijvingen voor standplaatsen, onderhoudt de contacten met gemeentebesturen en ambtenaren en de afspraken met lokale organisaties. Het is onlosmakelijk aan de kermisbranche verbonden, dat u gedurende ongeveer negen maanden per jaar een nomadenbestaan leidt. Gezien de aard van uw dagelijkse bezigheden en uw vrijwel continue rondtrekkende leven, is het voor u niet mogelijk om zich bijvoorbeeld als een actief lid bij een lokale vereniging aan te sluiten of zich anderszins op het vrijwilligersvlak in te zetten. Desondanks bent u er naar mijn mening in geslaagd al tientallen jaren op een geheel eigen wijze veel voor de kermisbranche en de leefbaarheid in lokale gemeenschappen te betekenen.

Zelf voortkomend uit een rijke kermistraditie heeft u zich gedurende uw gehele werkzame leven bijzonder ingezet voor behoud van de cultuurhistorische waarde van het aloude kermisbedrijf. Als ondernemer sluit u de ogen niet voor nut en noodzaak van innovatie en vernieuwing en investeert u met regelmaat in eigentijdse attracties. Ook uw eigen familie en andere exploitanten stimuleert u daarin. Tegelijkertijd vindt u het echter belangrijk, dat de oorsprong van de kermis niet wordt vergeten en dat de aloude kermissfeer van vroeger ook in de huidige tijd een plaats verdient. U zet zich op allerlei verschillende manieren hiervoor in. In de eerste plaats als zelfstandig organisator van kermissen

U let er sterk op, dat er altijd plaats wordt ingeruimd voor enkele traditionele attracties zoals bijvoorbeeld de bekende zweefmolen, de rupsbaan en niet te vergeten de draaimolen met de zelf uitgesneden houten paarden en gondels. Daarnaast stimuleert en helpt u, waar maa mogelijk, lokale organisaties bij het organiseren van nostalgische markten, waarbij natuurlijk de attracties 'van vroeger' niet mogen ontbreken. Tenslotte toont u zich ook met regelmaat via de media een warm pleitbezorger van de kermisbranche, waarbij u steeds de nadruk legt op de rijke historie daarvan.

Meer en meer komt de kermisbranche onder druk te staan door wet- en regelgeving, met name op het gebied van hygiëne en veiligheid. Daarnaast wordt zij geconfronteerd met steeds hogere pachtprijzen en de gevolgen van de economische recessie. Via diezelfde media en in onderhandelingen met gemeenten en organisaties waarschuwt u steeds indringender voor de negatieve gevolgen die dit voor uw branche heeft. U komt daarbij niet uitsluitend op voor de belangen van uw eigen familie, maar treedt duidelijk op als een belangrijk woordvoerder voor al uw branchegenoten.

Het gaat u daarbij niet om behoud van de cultuurhistorie en het ondernemersbelang alleen. U ziet ook duidelijk het belang van evenementen als een kermis en jaarmarkt als bindmiddel voor een lokale samenleving. Dat is dan ook de reden, dat u steeds probeert met gemeenten en lokale organisaties afspraken te maken over zo laag mogelijke pachtprijzen. Niet om daar als beroepsgroep financieel zelf

laatste lukt, stimuleert dat het voortbestaan van de kermis als attractieve plaats van ontmoeting en vermaak voor jong en oud.

U stimuleert en adviseert lokale organisaties bij het organiseren van dorpsfeesten, allerlei soorten markten, festiviteiten rond openingen, jaarafsluitingen van scholen, etc. etc. Het komt nogal eens voor, dat de budgetten voor dit alles nauwelijks toereikend zijn. Vaak komt u dan met creatieve oplossingen. Leefbaarheid, gemeenschapszin, een goede sfeer....u hebt daar veel voor over en toont zich vaak bereid hiervoor uw eigen economische belangen opzij te zetten.

Tot in uw haarvaten belichaamt u de kermis van vroeger en de kermis van nu. Niet een calculerende ondernemer, maar iemand met oog voor de belangen van collega's, lokale organisatoren en niet in de laatste plaats die van de bezoeker. De liefde waarmee u dat doet werd op 2 april 2011 wel het best geïllustreerd door het organiseren van een grootse gratis kermis met nostalgische en nieuwe attracties op het eigen familieterrein in [redacted] Dit ter gelegenheid van het feit dat de familie [redacted] en de dorpsgemeenschap van [redacted] vijftig jaar in goede harmonie naast elkaar wonen. Samen met de heer [redacted] wist u hier tegelijkertijd invulling te geven aan een wel heel bijzonder jubileumconcert van 'Voorwaarts'. Duizenden bezoekers bezochten dit evenement wat 's avonds werd afgesloten met een door u aangeboden vuurwerkspektakel.

Op een geheel eigen wijze hebt u ontzettend voor de gemeenschap betekend. U én de kermisbranche verdienen alle waardering en dat vindt ook Hare Majesteit de Koningin die dit onderstreept met haar Koninklijk

ORDE VAN
ORANJE-NASSAU

GOD ZIJ

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN

GROOTMEESTER VAN DE ORDE VAN ORANJE-NASSAU

HEEFT BIJ HAAR BESLUIT VAN

27 maart 2012 nr. 12.000 [redacted]

[redacted]

[redacted]

Geboren te [redacted]

BENOEMD TOT

LID

IN DE

ORDE VAN ORANJE-NASSAU

OPRICHTING STICHTING

Heden, zeven juni tweeduizend dertien, verschenen voor mij, mr. Ingrid Gabriëlle Witte, kandidaat-notaris, hierna te noemen: "notaris", als waarnemer van mr. Jan Dogger, notaris gevestigd te Den Burg op Texel:

1. de heer Jan Wolter TIMMERMAN, wonende te 1796 BK De Koog, gemeente Texel, Strijbosstraat 6, geboren te Hoogeveen op negenentwintig november negentienhonderd vierenvijftig, zich legitimerende met zijn paspoort, nummer NX4J8KDJ9, uitgegeven te Texel op veertien december tweeduizend twaalf, thans ongehuwd en niet geregistreerd als partner;
2. de heer Jacobus Jeroen VAN DER PLOEG, wonende te 1796 AX De Koog, gemeente Texel, Orchismient 32, geboren te Noordwijkerhout op dertig maart negentienhonderd negenendertig, zich legitimerende met zijn rijbewijs, nummer 4818461117, uitgegeven te Texel op negentien maart tweeduizend dertien, in wettelijke algehele gemeenschap van goederen gehuwd met mevrouw Elisabeth Christina Maria Sanders.

De verschenen personen verklaarden bij deze akte een stichting op te richten en daarvoor de volgende statuten vast te stellen:

Artikel 1 - Naam, zetel en duur

1. De stichting is genaamd: **Stichting Duindorp Texel**
2. Zij is gevestigd te **De Koog**
3. De stichting is opgericht voor onbepaalde tijd.

Artikel 2 - Doel

1. De stichting stelt zich ten doel:
   de duurzame ontwikkeling, bescherming en behoud van het unieke "Duindorp Texel"grenzend aan het "Nationaal Park" en de Noordzee als recreatief natuurgebied met postcodegebied 1796.
2. De stichting tracht haar doel te bereiken door:
   - een duurzame economische ontwikkeling;
   - vergroting en versterking van de natuur- en landschapswaarden van het duindorp;
   - verminderen of wegnemen van externe bedreigingen;
   middels:
   a. het initiëren en ondersteunen van projecten;
   b. het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding;
   c. het organiseren van themaprojecten/evenementen;
   d. inzet tegen beleid en voorzieningen die niet bijdragen aan de unieke

beleving van De Koog en derhalve een reële bedreiging vormen;
e. samenwerking met andere organisaties.

Artikel 3 - Vermogen

Het vermogen van de stichting zal worden gevormd door:

1. het stichtingskapitaal;
2. subsidies en donaties;
3. erfstellingen, legaten en schenkingen;
4. eventuele andere verkrijgingen en baten.

Artikel 4 - Bestuur

1. Het bestuur van de stichting bestaat uit ten minste drie leden. Het aantal leden wordt - met inachtneming van het in de vorige zin bepaalde - door het bestuur met algemene stemmen vastgesteld. Bestuursleden worden benoemd en geschorst door het bestuur.
2. Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en een penningmeester.
3. Bestuursleden worden benoemd voor een periode van drie jaar, waarbij het bestuur een rooster van aftreden opstelt. Aftredende bestuursleden zijn terstond en onbeperkt herkiesbaar. Een tussentijds benoemd bestuurslid neemt op het rooster de plaats in van zijn voorganger.
4. Bij het ontstaan van één (of meer) vacature(s) in het bestuur, zullen de overblijvende bestuursleden met algemene stemmen binnen twee maanden na het ontstaan van de vacature(s) daarin voorzien door de benoeming van één (of meer) opvolger(s).
5. Mocht(en) in het bestuur om welke reden dan ook één of meer leden ontbreken, dan vormen de overblijvende bestuursleden, of vormt het enige overblijvende bestuurslid niettemin een wettig bestuur, behoudens het bepaalde in artikel 7.
6. De leden van het bestuur genieten geen beloning voor hun werkzaamheden. Zij hebben wel recht op vergoeding van de door hen in de uitoefening van hun functie gemaakte kosten.
7. Niet tot bestuurslid benoembaar zijn personen die in dienst zijn of werkzaam zijn ten behoeve van de stichting.

Artikel 5 - Bestuursvergadering en bestuursbesluiten

1. De bestuursvergaderingen worden gehouden te De Koog of omgeving, of indien alle bestuursleden daarmee instemmen elders.
2. Jaarlijks binnen zes maanden na afloop van het boekjaar wordt een vergadering van het bestuur (de jaarvergadering) gehouden, waar in elk geval aan de orde komt de vaststelling van de balans en de staat van baten en lasten.
   Voor deze jaarvergadering worden ook de aangeslotenen uitgenodigd.
   Voorts wordt ieder kalenderkwartaal tenminste één vergadering gehouden.
3. Vergaderingen zullen voorts telkenmale worden gehouden, wanneer de voorzitter dit wenselijk vindt of indien één der andere bestuursleden daartoe

schriftelijk en onder nauwkeurige opgave van de te behandelen punten aan de voorzitter het verzoek richt. Indien de voorzitter aan een dergelijk verzoek geen gevolg geeft in dier voege, dat de vergadering kan worden gehouden binnen drie weken na het verzoek, is de verzoeker bevoegd zelf een vergadering bijeen te roepen met inachtneming van de vereiste formaliteiten.

4. De oproeping tot de vergadering geschiedt - behoudens het in lid 3 bepaalde - door de voorzitter, tenminste zeven dagen tevoren, de dag van de oproeping en die van de vergadering niet meegerekend, schriftelijk. In geval van spoedeisendheid kan oproeping ook telefonisch plaatsvinden.
5. De oproeping vermelden, behalve plaats en tijdstip van de vergadering, de te behandelen onderwerpen.
6. Zolang in een bestuursvergadering alle in functie zijnde bestuursleden aanwezig zijn, kunnen geldige besluiten worden genomen over alle aan de orde komende onderwerpen, mits met algemene stemmen, ook al zijn de door de statuten gegeven voorschriften voor het oproepen en houden van vergaderingen niet in acht genomen.
7. De vergaderingen worden geleid door de voorzitter van het bestuur; bij diens afwezigheid wijst de vergadering zelf haar voorzitter aan.
8. Van het verhandelde in de vergaderingen worden besluit- en actiepunt verslagen gehouden door de secretaris of door één der andere aanwezigen, door de voorzitter daartoe aangezocht. De verslagen worden vastgesteld en getekend door degenen, die in de vergadering als voorzitter en secretaris hebben gefungeerd.
9. Het bestuur kan ter vergadering alleen dan geldige besluiten nemen indien de meerderheid van de in functie zijnde bestuursleden ter vergadering aanwezig of vertegenwoordigd zijn. Een bestuurslid kan zich tijdens een vergadering door een medebestuurslid laten vertegenwoordigen onder overlegging van een schriftelijke, ter beoordeling van de voorzitter der vergadering voldoende, volmacht. Een bestuurslid kan daarbij slechts voor één medebestuurslid als gevolmachtigde optreden.
10. Het bestuur kan ook buiten vergadering besluiten nemen, mits alle bestuursleden in de gelegenheid zijn gesteld schriftelijk hun mening te uiten. Van een aldus genomen besluit ordt onder bijvoeging van de ingekomen antwoorden door de secretaris een relaas opgemaakt, dat na medeondertekening door de voorzitter bij de verslagen wordt gevoegd.
11. Ieder bestuurslid heeft het recht tot het uitbrengen van één stem. Voorzover deze statuten geen grotere meerderheid voorschrijven worden alle bestuursbesluiten genomen met volstrekte meerderheid der geldig uitgebrachte stemmen.
12. Alle stemmingen ter vergadering geschieden mondeling, tenzij de voorzitter een schriftelijke stemming gewenst acht of één der stemgerechtigden dit vóór

de stemming verlangt. Schriftelijke stemming geschiedt bij ongetekende, gesloten briefjes.
13. Blanco stemmen worden beschouwd als niet te zijn uitgebracht.
14. In alle geschillen omtrent stemmingen, niet bij de statuten voorzien, beslist de voorzitter.

Artikel 6 - Bestuursbevoegdheid

1. Het bestuur is belast met het besturen van de stichting.
2. Het bestuur is bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten, tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.
3. Het bestuur is niet bevoegd tot het sluiten van overeenkomsten, waarbij de stichting zich als borg of hoofdelijk medeschuldenaar verbindt, zich voor een derde sterk maakt of zich tot zekerheidsstelling voor een schuld van een derde verbindt.

Artikel 7 - Vertegenwoordiging

1. Het bestuur vertegenwoordigt de stichting. De vertegenwoordigingsbevoegdheid komt mede toe aan het dagelijks bestuur, zijnde de voorzitter tezamen met de secretaris en de penningmeester.
2. Tegen een handelen in strijd met artikel 6 lid 3 kan tegen derden beroep worden gedaan
3. Het bestuur kan volmacht verlenen aan één of meer bestuurders, alsook aan derden, om de stichting binnen de grenzen van die volmacht te vertegenwoordigen.

Artikel 8 - Einde bestuurslidmaatschap

Het bestuurslidmaatschap eindigt:

1. door overlijden van een bestuurslid;
2. bij verlies van het vrije beheer over zijn vermogen;
3. bij schriftelijke ontslagneming (bedanken);
4. door ontslag door de overige bestuursleden;
5. alsmede bij ontslag op grond van artikel 298 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Een besluit tot ontslag als bedoeld in lid 4 moet worden genomen met een drie/vierde meerderheid van stemmen in een vergadering, waarin alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn (zulks met uitzondering van het bestuurslid over wiens ontslag dient te worden besloten), zonder dat in het bestuur enige vacature bestaat.

Artikel 9 - Boekjaar en jaarstukken

1. Het boekjaar van de stichting loopt van één januari tot en met eenendertig december van het zelfde jaar.
2. Per het einde van ieder boekjaar worden de boeken der stichting afgesloten. Daaruit worden door de penningmeester een balans en een staat van baten en lasten over het geëindigde boekjaar opgemaakt, welke jaarstukken binnen twee

maanden na afloop van het boekjaar aan het bestuur worden aangeboden.
3. Het bestuur kan besluiten de balans en de staat van baten en lasten te laten onderzoeken door een door het bestuur aangewezen registeraccountant, accountant-administratieconsulent dan wel een andere deskundige in de zin van artikel 2:393 Burgerlijk Wetboek. Deze deskundige brengt omtrent zijn onderzoek verslag uit aan het bestuur en geeft de uitslag van zijn onderzoek weer in een verklaring omtrent de getrouwheid van de in het vorige lid bedoelde stukken.
4. Het bestuur is verplicht om de jaarstukken binnen zes maanden na afloop van het boekjaar vast te stellen.

Artikel 10 - Aangeslotenen

1. De stichting kent aangeslotenen.
   Aangeslotenen zijn natuurlijke- of rechtspersonen.
2. Om aangeslotene te kunnen worden moet men zich aanmelden bij het bestuur.
3. Het bestuur houdt een register bij met de namen en adressen van alle aangeslotenen.
4. Diegene die als aangeslotene wenst te worden toegelaten, dient de doelstelling van de stichting te onderschrijven, bereid zijn tot medefinanciering van de werkzaamheden van de stichting welke nodig of wenselijk zijn om haar doel te bereiken of bereid zijn om de stichting te helpen haar doel te realiseren.
5. Het aangeslotenschap eindigt:
   a. door overlijden van de aangeslotene dan wel ontbinding indien de aangeslotene een rechtspersoon is;
   b. door schriftelijke opzegging door de aangeslotene met een opzegtermijn van twee maanden, welke opzegging dient te geschieden voor het einde van de maand; het aangeslotenschap houdt dan op per de laatste dag van de tweede maand, na de maand waarin schriftelijk is opgezegd. Het bestuur kan dispensatie geven van de termijn van twee maanden.
   c. door schriftelijke opzegging door het bestuur; deze opzegging kan worden gedaan wanneer redelijkerwijs niet van de stichting kan worden gevergd het aangeslotenschap te laten voortduren;
   d. door ontzetting: deze wordt door het bestuur uitgesproken, alleen wanneer een aangeslotene in strijd met de statuten, reglementen of besluiten van de stichting handelt of de stichting op onredelijke wijze benadeelt.

Artikel 11 - Reglement

1. Het bestuur is bevoegd een huishoudelijkreglement vast te stellen, waarin die onderwerpen worden geregeld, welke niet in deze statuten zijn vervat.
2. Het reglement mag niet met de wet of deze statuten in strijd zijn.
3. Het bestuur is te allen tijde bevoegd het reglement te wijzigen of op te heffen.
4. Op de vaststelling, wijziging en opheffing van het reglement is het bepaalde in artikel 12 lid 1 van toepassing.

Artikel 12 - Statutenwijziging

1. Het bestuur is bevoegd deze statuten te wijzigen. Het besluit daartoe moet worden genomen met algemene stemmen in een vergadering, waarin alle bestuursleden aanwezig of vertegenwoordigd zijn, zonder dat in het bestuur enige vacature bestaat.
2. De wijziging moet op straffe van nietigheid bij notariële akte tot stand komen.
3. De leden van het bestuur zijn verplicht een authentiek afschrift van de wijziging, alsmede de gewijzigde statuten neer te leggen ten kantore van het handelsregister, gehouden door de Kamer van Koophandel en Fabrieken, binnen welker gebied de stichting haar zetel heeft.

Artikel 13 - Ontbinding en vereffening

1. Het bestuur is bevoegd de stichting te ontbinden. Op het daartoe te nemen besluit is het bepaalde in artikel 12 lid 1 van toepassing.
2. De stichting blijft na haar ontbinding voortbestaan voorzover dit tot vereffening van haar vermogen nodig is.
3. De vereffening geschiedt door het bestuur.
4. De vereffenaars dragen er zorg voor, dat van de ontbinding van de stichting inschrijving geschiedt in het register, bedoeld in artikel 12 lid 3.
5. Gedurende de vereffening blijven de bepalingen van deze statuten zoveel mogelijk van kracht.
6. Een eventueel batig saldo van de ontbonden stichting wordt zoveel mogelijk besteed overeenkomstig het doel van de stichting of ten behoeve van een algemeen nut beogende instelling.
7. Na afloop van de vereffening blijven de boeken en bescheiden van de ontbonden stichting gedurende de daarvoor door de wet voorgeschreven periode berusten onder de jongste vereffenaar.

Artikel 14 - Slotbepalingen

1. In alle gevallen, waarin zowel de wet als deze statuten niet voorzien, beslist het bestuur.
2. Onder schriftelijk wordt in deze statuten verstaan elk via de gangbare communicatiekanalen overgebracht bericht, dat ofwel op papier is gesteld, ofwel leesbaar en reproduceerbaar langs elektronische weg is toegezonden aan het adres dat door de betreffende persoon voor dit doel aan het bestuur is bekend gemaakt.
3. Het eerste boekjaar van de stichting eindigt op eenendertig december tweeduizend dertien.

<u>Slotverklaring</u>

Ten slotte verklaarden de verschenen personen dat bij deze oprichting:

a. het bestuur bestaat uit vier bestuurders;
b. voor de eerste maal zijn bestuurders, in de achter hun naam vermelde functie:
    1. de heer Jacobus Jeroen van der Ploeg voornoemd als voorzitter
    2. de heer Jan Wolter Timmerman voornoemd als secretaris;

3. de heer Dennis Edgar Eelman, wonende te 1796 BE De Koog, gemeente Texel, Boodtlaan 14, geboren te Texel op elf juni negentienhonderd eenenzeventig als penningmeester;
4. de heer Paulus Nicolaas Andreas van Dijk, wonende te 1796 BG De Koog, gemeente Texel, Boodtlaan 34, geboren te Brunssum op dertig mei negentienhonderd eenenzestig als bestuurslid.

c. in afwijking van het hiervoor bepaalde kan een bestuurder voor een kortere periode benoemd zijn dan genoemd in artikel 4 lid 3, waarvan zal blijken uit het door het bestuur op te stellen rooster van aftreden.

Slot

De verschenen personen zijn mij, notaris, bekend.

----------Deze akte is verleden te Texel op de datum als in het hoofd van deze akte staat vermeld.

De inhoud van deze akte is aan de verschenen personen opgegeven en toegelicht.

De verschenen personen hebben verklaard op volledige voorlezing van de akte geen prijs te stellen, tijdig voor het verlijden van de inhoud van de akte te hebben kennis genomen en met de inhoud in te stemmen.

Onmiddellijk daarna is de akte beperkt voorgelezen en door de verschenen personen en mij, notaris, ondertekend, om: elf uur en zesendertig minuten.

Onderwerp: organiseren van verlengde Texelse kermis 2014.2015, 2016 en 2017.

Texel: 15-08-2013.

Geachte Commissie.

Onderstaand onder punt 7 het de verkorte weergave van het verslag van de Raadsgriffier over de kermis commissievergadering van voor de zomer.

(7. Kermis
In het raadsprogramma staat het voornemen de kermis vanaf 2011 van De Koog naar Den Burg te verplaatsen.
Onderzoek is gedaan naar de consequenties alsmede naar alternatieve opties.
Dit advies gaat in op de alternatieven “verplaatsing”, “extra grote kermis in Den Burg” en “extra kleine kermis in Den Burg”.
Vragen zoals die tijdens de periode van behandeling zijn geuit, zijn in dit advies expliciet beantwoord.
De raadscommissie wil het advies na het zomerreces terug op de agenda, met aandacht
voor:
§ de onderbouwing van het voorstel; deze moet beter
§ een beschrijving van de wijze waarop het college particuliere initiatieven zal stimuleren
§ de wijze waarop de gemeente voorwaardenscheppend zal zijn (o.a. locatie en tijdvak) Het voorstel komt na het reces terug via commissie en raad.)
Tot zover het citaat van de verkorte weergave).

In antwoord op de vragen van de Raadsleden gaf de heer Visman als antwoord dat hij in afwachting was van alternatieve opties uit het bedrijfsleven om de kermis anders te organiseren.

Daarop zijn de Ondernemersvereniging van Den Burg en De Koog in overleg gegaan. Gezamenlijk hebben zij de Stichting Duindorp Texel bereid gevonden om de verlengde Texelse kermis te organiseren. Zoals bekend is de Stichting Duindorp Texel een stichting met aangeslotenen. Eén van deze aangeslotenen beschikt over de kennis en expertise om een kwalitatieve goede Texelse kermis 2014, 2015, 2016 en 2017 te organiseren.

In 2012 verdiende deze aangeslotene alle waardering in de kermisbranche en dat vond Hare Majesteit de Koningin ook die dat onderstreepte met een Koninklijk Besluit, waarbij hij werd benoemd tot Lid in de Orde van Oranje-Nassau omdat hij onlosmakelijk aan de kermisbranche verbonden is. Hij organiseert al tientallen jaren zelf kermissen, zorgt voor de inschrijvingen voor standplaatsen, onderhoudt contacten met gemeentebesturen en ambtenaren, draagt zorg voor leefbaarheid en sociale afspraken. Deze man betekend dus veel in de kermisbranche en in lokale gemeenschappen.
(I.v.m. privacy redenen is de afspraak gemaakt om in de kopie van de inauguratie te ontdoen van zijn naam tot er overeenstemming is en de vergunning is verstrekt.)

Daarmee geven de ondernemersverenigingen van Den Burg en De Koog aan dat de Stichting Duindorp de professionaliteit in huis heeft om de Texelse Kermis 2014 op de juiste wijze te organiseren. Graag horen wij uw mening over het onderstaande voorstel. Dit voorstel is besproken met de wethouders Visman en Hercules. Ze hebben de toezegging gedaan om het onderwerp de komende week (19 t/m 23 augustus) in het College overleg ter tafel te brengen.

Voorstel:
Naam organisatie aanvrager evenement:
Stichting Duindorp Texel (kopie statuten in bijlage).

De korte omschrijving van het evenement is een kleinere familie Kermis in Den Burg op de Groene plaats voor 12 tot 15 exploitanten van woensdag 16 juli tot en met zondag 20 juli 2014 18.00 uur. Afbreken van de kermis van 18.00 tot 24.00 uur zodat maandag 21 juli de markt gewoon kan plaatsvinden.
Dan verplaatsing en opbouw van de traditionele kermis in De Koog op maandag 21 juli voor de 22 exploitanten. Beginnend met de proefdraaidag vanaf 17.00 uur. (Waarvan het eerste uur gratis.) Met het vuurwerk traditie getrouw op de woensdagavond om 22.30 uur. Met zowel in Den Burg als in De Koog op donderdag familie kermis dag d.w.z. 3 halen 2 betalen. Den Burg heeft aangegeven om de begrenzing van de muziekinstallatie net zoals al jaren gebruikelijk in De Koog te stellen op 80 dB(A). De overige punten van de vergunning aanvraag zal conform vorige jaren zijn met dien verstande dat gezien de noodzakelijke investeringen die de Stichting Duindorp Texel moet doen toezegging voor de vergunning aanvraag is voor 2014, 2015, 2016 en 2017.

In de bijlagen worden op twee tekeningen de ruimten aangegeven waarbinnen de verlengde kermis gaat plaatsvinden. Op de Groeneplaats hoeven geen extra voorzieningen te worden getroffen buiten de extra versteviging van ijzeren platen die als ondergrond kan dienen.

Als het de Raad en het College van B en W groen licht geven zal de vergunning worden aangevraagd inclusief de op tekening aangegeven publiektrekkende attracties.

De Gemeente Texel hoeft geen enkele extra investering te doen want de investeringen zullen gedaan worden door de Stichting Duindorp Texel. Maar dat niet alleen. De opbrengsten komen direct ten goede van en worden geïnvesteerd in de upgrading van Texel door stimulering van een duurzame economische ontwikkeling, vergroting en versterking van de natuur- en landschapswaarden, middels:
a. het initiëren en ondersteunen van projecten;
b. het ontwikkelen van een duurzame kennishuishouding;
c. het organiseren van themaprojecten/evenementen;
d. samenwerking met andere organisaties.
zoals omschreven in de statuten van de Stichting (zie bijlage 1.)

Dus zodra de Raad en het College positief staan t.o.v. dit voorstel dan zal de Stichting Duindorp Texel z.s.m. de vergunning aanvragen. Want in november en december zal de Texelse kermis gepubliceerd dienen te worden in de daarvoor bestemde vakbladen. Waarop inschrijvingen van kermisexploitanten dient te geschieden en begin januari de aanbesteding voor 2014 kan plaatsvinden.

Is getekend te Texel de datum 15 augustus 2013,
Stichting Duindorp Texel,

K.v.d. Ploeg, voorzitter,

J.W. Timmerman, secretaris,

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 6

Behandelschema

Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1 Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Team	Griffie
Contactpersoon	M. de Porto

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☑ Ja	☐ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☑ Ja	☐ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

Notitie Vragen Texel

Waddensamenwerking vanaf 2014

Advies van een delegatie van raadsleden aan de gemeenteraad

Op 20 maart 2013 heeft de raad een amendement aangenomen met als titel 'Op naar een werkbare Waddensamenwerking'. In de maanden daarna is een delegatie vanuit de gemeenteraad, bestaande uit mevrouw De Groot-Kooi en de heren Poster, Groeskamp, Schaatsenberg en Hoogerheide in gesprek gegaan met raadsleden van de andere Waddeneilanden. Doel: een advies formuleren aan de gemeenteraad van Texel over Waddensamenwerking 2014 en verder.

Raadsvoorstel:

De raad besluit het advies van de delegatie van raadsleden van de raad van Texel over te nemen en zal gaan deelnemen aan de (nieuwe) Gemeenschappelijk Regeling De Waddeneilanden.

Advies Waddensamenwerking 2014 en verder

De samenwerking tussen VAST en Texel is eind vorig jaar uitgebreid geëvalueerd; dat is gebeurd omdat in april 2014 de samenwerkingsovereenkomst tussen VAST en Texel afloopt. De volgende verbeterpunten zijn daarbij benoemd:

- De informatievoorziening aan –met name- raadsleden moet verbeterd worden.
- Raadsleden moeten actiever en frequenter betrokken worden.
- De inzet en onderlinge afstemming van ambtelijke organisaties op de verschillende inhoudelijke dossiers kan beter.
- Ook de samenwerking tussen colleges en portefeuillehouders van de 5 eilanden kan beter.
- De afspraken voor wat betreft belangenbehartiging en het namens de 5 eilanden optreden moet verbeterd worden.

De raad van Texel heeft n.a.v. de evaluatie het volgende besluit genomen, met als titel 'Op naar een werkbare samenwerking':

1. De samenwerking met de andere 4 Waddeneilanden ten minste te continueren op basis van een samenwerkingsovereenkomst.
2. Een afvaardiging van de raad van Texel in 2013 in overleg laten treden met de Eilanderraad en/of het Eilander college met als doel:"Komen tot nieuwe gedragen, doelmatige en efficiënte afspraken over bestuurlijke profilering en thema´s voor samenwerking, voordat de huidige samenwerkingovereenkomst eindigt (april 2014), waarbij de in 2012 opgestelde evaluatie van de samenwerkingsovereenkomst als uitgangspunt gebruikt dient te worden en de daarin vermelde knelpunten daadwerkelijk worden aangepakt.
3. De Texelse raadsafvaardiging medio 2013 een advies te laten uitbrengen over de gemaakte afspraken op basis waarvan de 5 Waddeneilanden het beste als EENHEID naar buiten kunnen treden en hoe deze afspraken het beste juridisch vorm gegeven kunnen worden (via een samenwerkingsovereenkomst of via toetreding van Texel tot VAST).
4. Op basis van het door de Texelse raadsafvaardiging opgestelde advies dient een raming opgesteld te worden van de daadwerkelijk benodigde gelden, de te bereiken doelen en de besteding van deze gelden; investeren in de eigen organisatie ten behoeve van de Waddensamenwerking is daarbij nadrukkelijk een optie.
5. De financiële consequenties van dit besluit op te nemen in de begrotingsbrief 2014.

Overleg VAST en Texel op 9 en 10 juli in Friesland
Ter uitvoering van het besluit zijn de heren Groeskamp, Poster, Schaatsenberg, Hoogerheide en mevrouw de Groot-Kooi (onder voorzitterschap van mevrouw Giskes en de heer De Hoop) naar Friesland gegaan om te praten met raadsleden van de andere 4 Waddeneilanden; Schiermonnikoog was daarbij verhinderd.

De delegatie van Texel is eerst ontvangen op het Waddenkantoor, waar iedereen kennis heeft kunnen maken met de medewerkers en tevens is gesproken over de activiteiten van het Waddenkantoor; een korte opsomming kunt u vinden in het document 'Voorbeeld samenwerking VAST'.
De Texelse raadsleden vonden het prettig om een beeld te krijgen van het Waddenkantoor, van de mensen die er werken en –belangijker nog- beter inzicht te krijgen in het werk dat zij voor Texel en VAST verzetten.

Een gedeelde ***conclusie*** is dan ook dat in elk geval de Texelse raadsleden te weinig zicht hebben (gehad) op de werkzaamheden die namens de eilanden worden verricht.

Dat beeld werd later versterkt, toen de heer de Hoop (burgemeester van Ameland) een schets heeft gegeven van de activiteiten die VAST doet en al heeft gedaan; een klinkend voorbeeld daarvan betreft het convenant dat VAST heeft afgesloten met de Minister (waardoor zij via een liaisonambtenaar altijd een snelle ingang hebben).

In vergadercentrum Stenden is daarna in twee bijeenkomsten intensief en open gesproken tussen de raadsleden van de 5 eilanden. Er is teruggekeken, maar vooral: *vooruitgekeken*. De breed gedeelde conclusie was dat de samenwerking beter kan en moet en dat de maatschappelijke opgaven waar alle 5 de eilanden voor staan vrijwel identiek zijn. Toetreding van Texel tot VAST (vanaf dat moment: VASTT) is, zo werd door alle deelnemers onderschreven, **de beste wijze** om elkaar te versterken, de eigen identiteit te behouden en een vuist te kunnen maken naar hogere overheden.

Vooruitlopend op dit advies is door de Texelse delegatie een aantal vragen gesteld aan VAST; de antwoorden daarop kunt u vinden in de bijlage met als titel 'Notitie vragen Texel'.

Het advies dus
De Texelse delegatie adviseert de raad tot toetreding tot de GR VASTT per 1 januari 2014 waarbij de volgende afspraken zijn gemaakt:

1. De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling worden o.b.v. *eilandgrootte* verdeeld; voor Texel betekent dat 30%. Voor de Begroting van Texel betekent dit een toename van ongeveer € 41.000 structureel.
2. Texel zal 5 van de 19 zetels in de Eilanderraad krijgen.
3. Er zal in 2014 een Beleidsplan VASTT worden vastgesteld, waarin zaken worden opgenomen waar VASTT zich de komende jaar op zal richten.
4. Er zal in 2014 een discussie worden gevoerd over het al dan niet overdragen van taken aan VASTT.
5. De nieuwe GR biedt ruimte voor deelnemende gemeenten om in voorkomende gevallen ook met *andere* gemeenten samen te werken, daar waar dat de voorkeur heeft.
6. Zowel VAST als Texel zullen werken aan de nieuwe GR, waarbij VAST –op haar verzoek- de lead zal nemen.

Deze afspraken zullen worden opgenomen in de (aan te passen) Gemeenschappelijke Regeling, welke in nauw overleg tussen de eilanden tot stand komt.

Overwegingen hierbij zijn:

- De overtuiging dat dat de beste manier is om het gezamenlijke belang van de 5 Waddeneilanden naar buiten toe (met name richting hogere overheden) te benadrukken.
- Het besef dat toetreding door Texel de belangen van de 5 eilanden waar het het behoud van de bestuurlijke zelfstandigheid betreft het beste dient.
- Dat juist door het optreden als één geheel de eigen identiteit van de eilanden het beste beschermd worden.
- Het in een gemeenschappelijke regeling samenwerken van de 5 Waddeneilanden help de bestuurlijke zelfstandigheid te borgen en geeft tegenwicht (en invulling) aan de druk van bestuurlijke opschaling.
- Het maakt het gemakkelijker om eilandspecifieke uitzonderingen in nationale regelgeving te bewerkstelligen (via o.a. de Waddentoets).
- Het vergemakkelijkt de gezamenlijke standpuntbepaling en vertegenwoordiging naar andere organen (nationaal en internationaal namens de Waddeneilanden).
- Deelname aan VAST maakt tevens dat voor alle beleidsopgaven en kansen die alle Waddeneilanden raken de samenwerking geborgd is; het gaat daarbij speciaal om eilandspecifieke of waddenspecifieke dossiers.

Woorden die passen bij de samenwerking binnen VASTT:
'*Vrijwillig maar niet vrijblijvend'* en '*Billijkheid en vertrouwen'*; toetreding is dus niet slechts het aangaan van een formele samenwerking, maar tevens het onderschrijven van deze woorden.

Het vervolgtraject
In de ‘Notitie vragen Texel’ staat helder geschetst welke stappen gezet moeten worden, de komende maanden. Na een ‘ja’ van zowel Texel als de andere Waddeneilanden op toetreding, zal een nieuwe GR moeten worden opgesteld; Texel is daarbij uiteraard ook betrokken.

Naast de formele afspraken en het formele traject zou de raad van Texel het op prijs stellen als ook nagedacht kan worden –met de andere eilanden- over zaken die de inrichting van de besluitvorming en de wijze van vergaderen betreffen; bijvoorbeeld in de vorm van een werkgroep, waaraan van elk eiland één of meerdere raadsleden meedoen.
Het primaire doel is te zoeken naar een dualere vorm van werken, in praktische zin, daar waar wat dat mogelijk is binnen de nog niet geheel gedualiseerde Wet Gemeenschappelijke Regelingen.

Zaken die besproken zouden kunnen worden zijn:

- Instelling van een Agendacommissie, die de vergaderingen en eventuele activiteiten van de Eilanderraad voorbereid, ondersteund door de Eilander Griffier. Deze commissie zou via Video Conferencing kunnen vergaderen.
- De wijze van vergaderen door de Eilanderraad.
- Informatiewijzen en –stromen.

Gemeente Texel

.txl

(concept/voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1 Algemeen bestuur
Portefeuillehouder F.C. Giskes

Bijlagen

1. Notitie Vragen Texel

Waddensamenwerking 2014 en verder

5 raadsleden zijn in overleg getreden met raadsleden van de andere 4 Waddeneilanden. Zoals ook verzocht door de gemeenteraad van Texel, hebben zij een advies geformuleerd aan de gemeenteraad van Texel over de wijze waarop

De raad van de gemeente Texel:

gelet op

- Het amendement dd 20 maart 2013 met als titel 'Op naar een werkbare Waddensamenwerking';

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- De overtuiging dat een Gemeenschappelijk Regeling de beste manier is om het gezamenlijke belang van de 5 Waddeneilanden naar buiten toe (met name richting hogere overheden) te benadrukken;
- Het besef dat toetreding door Texel de belangen van de 5 eilanden waar het het behoud van de bestuurlijke zelfstandigheid betreft het beste dient;
- Dat juist door het optreden als één geheel de eigen identiteit van de eilanden het beste beschermd worden;
- Het in een gemeenschappelijke regeling samenwerken van de 5 Waddeneilanden help de bestuurlijke zelfstandigheid te borgen en geeft tegenwicht (en invulling) aan de druk van bestuurlijke opschaling;
- Het maakt het gemakkelijker om eilandspecifieke uitzonderingen in nationale regelgeving te bewerkstelligen (via o.a. de Waddentoets);
- Het vergemakkelijkt de gezamenlijke standpuntbepaling en vertegenwoordiging naar andere organen (nationaal en internationaal namens de Waddeneilanden);
- Deelname aan VAST maakt tevens dat voor alle beleidsopgaven en kansen die alle Waddeneilanden raken de samenwerking geborgd is; het gaat daarbij speciaal om eilandspecifieke of waddenspecifieke dossiers;

Besluit

Het advies van de Texelse delegatie - **toetreding van Texel tot de GR VASTT (De Waddeneilanden) per 1 januari 2014**- en de afspraken die daarbij gemaakt zijn over te nemen. De afspraken zijn:

1. De kosten van de Gemeenschappelijke Regeling worden o.b.v. *eilandgrootte* verdeeld; voor Texel betekent dat 30%. Voor de Begroting van Texel betekent dit een toename van ongeveer € 41.000 structureel.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

2. Texel zal 5 van de 19 zetels in de Eilanderraad krijgen.
3. Er zal in 2014 een Beleidsplan VASTT worden vastgesteld, waarin zaken worden opgenomen waar VASTT zich de komende jaar op zal richten.
4. Er zal in 2014 een discussie worden gevoerd over het al dan niet overdragen van taken aan VASTT.
5. De nieuwe GR biedt ruimte voor deelnemende gemeenten om in voorkomende gevallen ook met *andere* gemeenten samen te werken, daar waar dat de voorkeur heeft.
6. Zowel VAST als Texel zullen werken aan de nieuwe GR, waarbij VAST –op haar verzoek- de lead zal nemen.

WADDENEILANDEN

Notitie

Datum: 2 augustus 2013
Van : Secretariaat de Waddeneilanden
Aan : Griffier gemeenteraad Texel
Betreft: Vragen Texel over de GR VAST en de Samenwerking Friese Waddeneilanden

---

Beste Marit,

De afvaardiging van de Raad van Texel heeft een aantal vragen gesteld over de samenwerking en de GR VAST, vanuit het perspectief dat de Raad Texel overweegt de samenwerking met de Friese Waddeneilanden te verstevigen door toe te treden tot de GR (volop meedoen) dan wel een nieuw convenant met VAST af te sluiten.
Ik heb in deze notitie de vragen, voor zover mogelijk, beantwoord.

Zetelverdeling/ Stemverdeling Eilander Raad
In verband met verschillen in omvang tussen de eilanden kan de samenstelling van de Eilander Raad snel een onevenwichtig beeld geven. Bijvoorbeeld wanneer wordt aangesloten bij bevolkingsaantal of financiële verhoudingen. De samenstelling van de ER en daarmee de stemverdeling is gebaseerd op een zo breed mogelijke betrokkenheid.
De bestaande zetelverdeling komt voort uit afspraken die zijn gemaakt onder de oude OOW samenwerking: Het aantal raadszetels van de eigen raad gedeeld door 3.
Hiermee komt de zetelverdeling op 3 van Vlieland, 3 van Schiermonnikoog, 4 van Ameland, 4 van Terschelling. Als Texel toetreedt tot de GR dan zullen op basis van deze afspraak 5 leden vanuit Texel worden afgevaardigd. Daarmee komt de GR op een totaal aantal zetels van 19 gemeenteraadsleden.
In de afgelopen jaren, is nog geen situatie ontstaan waarbij verdeeld gestemd is. Voorstellen zijn unaniem aangenomen. Uiteraard hoort hierbij de opmerking dat er geen verdergaande bevoegdheden zijn over gedragen aan de Eilander Raad.

Financiën

Huidige situatie
Bij toetreding van Texel tot de gemeenschappelijke Regeling zal gekeken moeten worden naar de kosten en de verdeelsleutel. De huidige regeling kent twee soorten verdeelsleutels:
-De Vijf eilanden begroting wordt verdeeld middels percentages gebaseerd op inwoneraantal
-De Vier eilanden begroting wordt verdeeld op basis van 2 grote en 2 kleine eilanden:
1/3, 1/3, 1/6, 1/6 .

De huidige begroting bedraagt in totaal 580.000 euro (afgerond).
Door toetreding van Texel zal de begroting iets toenemen door hogere vergaderkosten.

Kostenopbouw
Ten aanzien van de kostenopbouw is gekeken naar specifiek aan de 4 Friese Eilanden toe te rekenen begrotingsposten, waaraan Texel niet zal deelnemen in de toekomst. Te denken valt aan de ICT adviseurskosten, en specifieke projecten bijv. samen met de provincie Fryslân, of specifieke onderwerpen als de concessie waddenveren.

Deze kosten, globaal 110.000 euro, zullen toegerekend **blijven** worden aan de Friese eilanden.

Daarnaast zijn er kosten te noemen voor het gezamenlijk uitvoeren van gemeentelijke taken, een van de taakstellingen van de Samenwerking. In de begroting van de GR staan de ondersteunende kosten die gemaakt worden op het Waddenkantoor. De uitvoeringskosten die op de eilanden zelf worden gemaakt, worden onderling jaarlijks verrekend, en zijn niet opgenomen in de VAST begroting.

Verdeelsleutel
Indien Texel besluit om volledig in te stappen in de huidige GR zal ook hierbij gekeken moeten worden of de genoemde begrotingsbedragen volledig, dan wel deels moeten worden toegerekend aan de 5 eilanden.
De keuze van Texel zal bepalend zijn voor een uitgewerkte en goed te verantwoorden, nieuwe begrotingsopzet voor de GR.

Om tot een evenwichtige verdeling van de kosten te komen die ook tegemoetkomt aan de gelijkwaardigheid van de gezamenlijke belangen zijn vooralsnog twee mogelijkheden:

1. Op basis van de toekomstige zetelverdeling in de Eilander Raad : 3/19^{e} ,3/19^{e} ,4/19^{e} ,4/19^{e} en 5/19$^{e.}$ (Texel).
2. Op basis van eilandgrootte zoals nu ook gehanteerd wordt bij de vier eilanden begroting (groot en klein). Met Texel eraan toegevoegd zou dit kunnen zijn 10%, 10%, 25% , 25% en 30%

In beide gevallen zal het resultaat zijn dat bij toetreding tot de GR, de bijdrage van Texel zal toenemen ten opzichte van de huidige bijdrage met een bedrag rond de 40.000 euro, afhankelijk van de uiteindelijke overeenkomst en de afgesproken verdeelsleutel.
De totale bijdrage door de 4 Friese eilanden aan de samenwerking zal daarmee lager uitvallen, echter de onderverdeling tussen de eilanden werkt wel verschillend uit:
De verdeling in eilandgrootte (percentages) doet recht aan de financiele verhouding tussen de kleine en grotere eilanden. De kleine eilanden hebben een voordeel ten opzichte van de huidige bijdrage.
Bij de verdeling op basis van het aantal zetels in de Eilander Raad zullen de 2 kleine eilanden, een nadelig effect hebben. Hun bijdrage zal hoger uitvallen.

In de huidige samenwerking staan de eilanden op het standpunt dat bij de kostenverdeling ieder eiland zich moet kunnen herkennen (kosten staan in goede verhouding tot elkaar) waardoor de bijdrage te verantwoorden is op het eiland zelf. Dit heeft tot gevolg dat voor projecten er wisselende verdelingen worden afgesproken. (inwoneraantal, aansluitingen, gelijk aandeel in de kosten, etc.)
Dit vertrekpunt heeft ertoe bijgedragen dat er tot op heden geen geschillen zijn geweest over de in rekening gebrachte kosten. Het vertrouwen is er inmiddels dat verstandig wordt omgegaan met de kostenverdeling, en eilanden onderling niet worden benadeeld.

Bovenstaande geldt voor de gezamenlijke projecten en de kostenverdeling bij gezamenlijk uitgevoerde taken, In de opgestelde DVO (dienstverleningsovereenkomst) is opgenomen welke toedeling wordt gehanteerd.

DVO’s
De eilanden werken met DVO’s voor de gezamenlijk uitgevoerde taken. Het betreft werkzaamheden die 1 eiland uitvoert voor alle vier eilanden, waarbij nadrukkelijk wordt uitgegaan van een samenwerkingsovereenkomst, en zeker **geen** klant-leveranciers situatie.

In de overeenkomst staat opgenomen, welk eiland het werk uitvoert dan wel de uitvoerende medewerker(s) levert, wie verantwoordelijk is voor de uitvoering, welke werkzaamheden het betreft, welke kosten gemaakt worden, en hoe de kosten worden verdeeld.
Jaarlijks wordt het uurtarief afgesproken, op basis waarvan de werkzaamheden in rekening worden gebracht. De kosten worden verrekend volgens de gemaakte afspraken.
Deze kosten zijn opgenomen in de eigen gemeentelijke begrotingen.
Prestatie afspraken over goede en tijdige levering worden uiteraard wel degelijk gemaakt.
De uitvoerend ambtenaar stelt deze afspraken op in overleg met de contactambtenaren op de andere eilanden.
Bijgevoegd is de DVO voor de uitvoering van de lokale onderwijstaken.

Mocht een eiland financieel in de problemen komen door de gemaakte afspraken (kosten zijn veel hoger dan de inkomsten) dan is dit onderwerp van gesprek in de directieraad (gemeentesecretarissen) evenals problemen rondom de afgesproken werkzaamheden.
Doel is goede samenwerking en goede kwaliteit.

De “Drietrapsraket”
De gemeenschappelijke regeling kent de zogeheten ‘Drietrapsraket’:

1. Kun je als eiland iets zelfstandig? Doe dat dan ook.
2. Kun je iets niet zelf, maar een buureiland wèl dan ga je dus naar je buureiland.
3. Is geen enkel eiland in staat een bepaalde opgave goed te doen? Dan wordt in gezamenlijkheid externe expertise ingehuurd, dan wel uitbesteed.

De Friese eilanden hebben in principe afgesproken om niet te doen aan cherry picking, oftewel alleen samenwerken als het voordeel oplevert of anderszins uitkomt.
Dit betekent dat de afweging of wordt samengewerkt een gezamenlijk besproken, of nader uitgewerkt en voorbereid besluit is. Hierbij wordt gekeken naar de manier waarop, welke (financiele) gevolgen het samenwerken heeft, en of het een verstandig besluit is gelet op omgeving (bijvoorbeeld de provincie) het beoogde belang, of het te verwachten voordeel.
Dit besluit kan uitmonden in een besluit tot samenwerken voor alle eilanden, of voor enkele eilanden, als het onverstandig, of onwenselijk, of onmogelijk blijkt voor een eiland om aan deze afspraak mee te doen. Samenwerken moet meerwaarde opleveren voor het gezamenlijke, zonder elkaar in gijzeling te nemen door het dwingend op te leggen.
Als Texel instapt zal het vertrekpunt niet anders worden : samenwerken “ja, tenzij” .

Hoe werkt de Gemeenschappelijke Regeling
Er zijn een aantal vragen gesteld over GR zelf.
Hieronder de antwoorden waarbij opgemerkt kan worden dat de uitvoering gericht is op gezamenlijk te behalen doelen met een breed draagvlak, en minder op het vervolmaken van GR door het opstellen van regels en voorschriften :

- De bestaande GR is opgesteld vanuit het oogpunt dat bevoegdheden zullen worden overgedragen van de Eilanden naar de Eilander Raad. Tot op heden blijft dit beperkt tot de begroting, jaarrekeningen het jaarprogramma van de Gemeenschappelijke regeling.
- De GR is niet duaal ingericht. De Eilander Raad vormt het AB, het Eilander College vervult de rol van het DB. De griffiersfunctie wordt jaarlijks wisselend vervult door een van de eilandgriffiers.
- Er is geen reglement van orde opgesteld (art. 14), geen nadere taakomschrijving van de griffier (art.16), geen nadere instructies voor de secretaris, geen algemene voorwaarden t.a.v. samenwerkings overeenkomsten (art. 4). Wel worden dienstverleningsovereenkomsten afgesloten (DVO’s). Bijgevoegd is een memo over de afspraken en regels t.b.v. de vergaderingen van de ER, het EC en de rol van de griffier.

- Taakstelling (art. 6) kan in voorkomende gevallen gezien worden als kaderstellend. Het Eilander College voert uit binnen de kaders van opdrachten die gegeven wordt door de ER.
- Het uitvoeren van bevoegdheden behorend aan de ER, die worden uitgevoerd door het Eilander College, beperken zich tot begroting, en het (meer) jaarprogramma.
- Met ingang van 1 januari 2014 komt er een gezamenlijke rekenkamercommissie. Dit is de eerste commissie die in opdracht van de Eiland Raden een gezamenlijke taak vervult. Hiertoe is een verordening opgesteld die door alle 4 Raden is goedgekeurd.
- Samen met de Provincie Fryslân wordt gewerkt aan een Streekagenda. Hierin staan de gezamenlijk opgaven voor de komende 4 jaar voor de Friese Waddeneilanden en de provincie. Jaarlijks wordt een uitvoeringsagenda gemaakt, en wordt de meerjarige agenda geupdated. De Eilander Raad zal hierin de rol krijgen van “streekraad” en met name de lange termijnagenda vaststellen. Dus kaderstellend voor de agenda van het gebiedsdeel. 2014 is het eerste uitvoeringsjaar.
- Het “Programmaplan” is het beleidsdocument waarin per portefeuille (6) wordt vastgesteld wat de opgaven zijn voor het betreffende jaar . Dit plan wordt jaarlijks in juni vastgesteld door de Eilander Raad gelijk met de begroting. De Gemeenteraden op de eilanden kunnen hun zienswijzen geven op beide documenten. De definitieve vaststelling is in november voorafgaand aan het uitvoeringsjaar.
- Bij toetreding en uittreding van een deelnemer wordt instemming gevraagd van 2/3 van de deelnemende gemeenten, zowel de raad als het college van B&W. Beiden hebben nl. een eigen bevoegdheid bij gemeenschappelijke regelingen, te weten het instellen en wijzigen van de GR (Raad) en het maken van afspraken en overeenkomsten in het kader van de uitvoering van de regeling (B&W).
- Bij toetreding door Texel, zal de duur van de afspraken gelijk gaan lopen met de afspraken en termijnen tussen de Friese eilanden. Bij toetreding van Texel zal wel gekeken moeten worden naar de huidige reserves.

Procedure
Tot slot zijn er vragen gesteld over de te volgen procedure, waarbij het streven is om voor 1 januari 2014 het voorwerk afgerond te hebben, inclusief het provinciale traject.
Formeel zal de procedure hoe dan ook de volgende stappen moeten doorlopen:

- Als eerste zal een besluit genomen moeten worden op Texel over instappen in de GR, of het aangaan van een nieuw convenant met VAST
- Vaststelling uitgangspunten nieuwe GR zoals toetreding Texel en wellicht bijbehorende condities.
- Na besluitvorming is de technische uitwerking van een nieuwe GR echt snel te regelen onder voorwaarde dat aan de uitwerking gewerkt wordt **door beide partijen** (Texel en VAST) waarbij VAST de lead wil nemen.
-Gelet op de te verwachten doorlooptijden, is het verstandig gelijk een traject te starten om de Gemeenteraden op de Friese eilanden te informeren over de ontwikkelingen, en proberen instemming te krijgen over de uitgangspunten voor de nieuwe GR. Dit geeft tijdwinst, maar de raden zullen later opnieuw moeten beslissen over de definitieve GR.
Dit geldt eveneens voor de beide provincies (vooraf betrekken bij het proces, definitieve instemming volgt)

Planning
Texel wil in september een besluit nemen over de versterkte samenwerking.
Wil de voorbereidingen afgerond zijn voor 1 januari 2014 dan zal in de vergadering van de ER van eind november 2013 een principebesluit genomen moeten worden over het instappen van Texel, en het aanpassen van de Gemeenschappelijke regeling.

Voorafgaand aan deze vergadering zal de GR moeten worden voorgelegd aan het Eilander College begin november.
Het besluit van de Eilander Raad wordt vervolgens aan de gemeenteraden op de eilanden voorgelegd.

Eind van dit jaar kan er dus een principe overeenkomst liggen, die nog moet worden geaccordeerd door gemeenteraden en provincies .
De gemeenten zullen voor hun eigen begroting een richtbedrag op moeten nemen die bij het aannemen van het definitieve raadsvoorstel wordt vastgesteld als het werkelijke bedrag, eventueel met begrotingswijziging als er nog iets wijzigt.

Het is een krappe planning, maar als vooraf gewerkt wordt aan een breed draagvlak voor het te nemen besluit , en draagvlak van colleges en raden voor de te volgen procedure kan het haalbaar zijn. Echter iedereen moet volop meewerken.

De definitieve vaststelling, en uiteindelijk de opname in het GR register wordt waarschijnlijk juni 2014

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 7

Behandelschema

B en W	30-07-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

2 verkeer, vervoer & water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Team	Leefomgeving
Contactpersoon	B.F. Dennenberg

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

1. Voortgang oplossingen - Stand van Zaken
2. Lijst met kleine knelpunten

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten

Raadsvoorstel

1. De jaarlijkse netto meeropbrengst van het Texelvignet te storten in de Bestemmingsreserve Mobiliteit en dit mee te nemen in de tussentijdje rapportage.
2. De netto meeropbrengst Texelvignet te steden aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet en aan het oplossen van mobiliteitsknelpunten volgens de lijst Kleine knelpunten.
3. Een krediet ter beschikking te stellen voor de herinrichting van de Gasthuisstraat van € 330.000 exclusief btw, waarvan € 121.966 gedekt wordt uit de Bestemmingsreserve Mobiliteit, € 60.000 uit de Grondexploitatie Den Burg-West en € 148.034 uit BDU-bijdrage van de provincie.
4. De netto meeropbrengst 2013 e.v. procentueel indicatief als volgt te besteden:
   a. aanpassingen infrastructuur 40%
   b. parkeren 25%
   c. bermverharding 25%
   d. mobiliteit mindervaliden 10%
5. Het college opdracht te geven om jaarlijks in overleg met de stakeholders de lijst met kleine knelpunten te actualiseren.

Toelichting

Het college stelt de gemeenteraad voor om de meeropbrengsten van het Texelvignet te besteden aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet en aan het oplossen van knelpunten in de mobiliteit. Hiervoor wordt de lijst met knelpunten gebruikt die gezamenlijk in 2012 met de dorpscommissies, VVN, TOP, TESO en SIGT is opgesteld. Hierdoor wordt er ook daadwerkelijk geïnvesteerd in de openbare ruimte, waarvoor het Texelvignet onder meer is ingevoerd.

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Samenvatting

Het college stelt de gemeenteraad voor om de meeropbrengsten van het Texelvignet te besteden aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet en aan het oplossen van knelpunten in de mobiliteit. Hiervoor wordt de lijst met knelpunten gebruikt die gezamenlijk in 2012 met de dorpscommissies, VVN, TOP, TESO en SIGT is opgesteld. Hierdoor wordt er ook daadwerkelijk geïnvesteerd in de openbare ruimte, waarvoor het Texelvignet onder meer is ingevoerd.

Met de extra opbrengsten uit 2012 wordt de Gasthuisstraat heringericht. De extra opbrengsten van 2013 e.v. worden aangewend om jaarlijks kleine aanpassingen in de openbare ruimte uit te voeren ter verbetering van de verkeersveiligheid, om de bewegwijzering in de dorpen te verbeteren, extra stallingsvoorzieningen voor fietsers aan te leggen, extra bermverhardingen aan te leggen en om de mobiliteit van mindervaliden te verbeteren door het aanleggen van opritten en het verbreden van parkeervakken.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Texelvignet

1. De gemeenteraad heeft op 9 november 2011 besloten om het Texelvignet in te voeren. Onder meer is toen besloten om een voorstel af te wachten over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet. Gedacht werd toen om de meeropbrengsten deels in te zetten voor investeringen in de mobiliteit en deels te gebruiken voor het aflossen van de gemeentelijke leningen.
2. Op 19 september 2012 heeft de gemeenteraad naar aanleiding van de evaluatie van het Texelvignet onder meer besloten om € 85.000 eenmalig ter beschikking te stellen voor communicatie, promotie, marketing, ontwerp en leverantie van het Texelvignet.
3. Tijdens de begrotingsbehandeling 2013 is door de gemeenteraad besloten om van de meeropbrengsten structureel € 273.000 in te zetten als dekking van de jaarlijkse begroting.

Naar aanleiding van deze besluitvorming bedroeg de netto meeropbrengst van het Texelvignet over 2012 € 127.016.
De verwachte netto meeropbrengst vanaf 2013 e.v. wordt geschat op ongeveer € 200.000.

Mobiliteit

1. Op 19 september 2012 is de Knelpuntenanalyse Mobiliteit door de gemeenteraad vastgesteld.
   De analyse betrof een lijst met 168 mobiliteitsknelpunten verdeeld over geheel Texel.
   Deze knelpunten waren qua omvang verdeeld in 3 categorieën, te weten:
   a. regulier onderhoud – 23 stuks
   b. kleine aanpassingen – 31 stuks
   c. beleidsterrein – 114 stuks.
   De gemeenteraad heeft toen besloten om voor de 114 beleidsknelpunten een Visie Mobiliteit te ontwikkelen en om de “kleine”knelpunten (a. en b.) via de reguliere onderhoudsbudgetten en het gemeentelijk investeringsplan op te lossen.
2. Op 19 juni 2013 heeft de gemeenteraad besloten om een voorstel af te wachten omtrent de besteding van de meeropbrengsten Texelvignet, waarin opgenomen is de financiering van de herinrichting van de Gasthuisstraat.
3. Op 3 juli 2013 heeft de gemeenteraad de Kadernota 2014 vastgesteld waarin opgenomen is een bedrag van € 24.000 voor de ontwikkeling Visie Mobiliteit, te dekken uit de meeropbrengsten Texelvignet (2012).

Op de bijlage “Voortgang oplossing – Stand van zaken” is aangeven welke knelpunten in de afgelopen tijd inmiddels opgelost dan wel in voorbereiding zijn.

Probleemstelling

De gemeenteraad verwacht een voorstel over de bestedingen van de meeropbrengst van het Texelvignet.

Doelstellingen

Het voorstel hieromtrent doen aan de gemeenteraad met inachtneming van de hierover eerder genomen besluiten. Daarbij in het oog houden om via gerichte communicatie over de besteding van de meeropbrengsten bij te dragen aan het versterken van het imago van het Texelvignet.

Mogelijke oplossingen

Hoofdlijnen

De netto meeropbrengst Texelvignet bedroeg in 2012 € 127.016. Voor 2013 e.v. is de inschatting dat de meeropbrengst ongeveer € 200.000 zal bedragen. Uiteraard is pas vanaf januari exact bekend, wat het voorgaande jaar heeft opgebracht. Deze opbrengst kan ingezet worden voor de verdere ontwikkeling van het Texelvignet, voor de ontwikkeling van de Mobiliteitsvisie en voor investeringen in de openbare ruimte.

Op dit moment is het lastig om aan te geven wat de kosten zijn van de verdere ontwikkeling van het Texelvignet en hoeveel jaren hiermee gemoeid zijn. In ieder geval zal de besteding over deze 3 zaken jaarlijks fluctueren. Voorgesteld wordt daarom om een hoofdlijn uit te zetten omtrent de besteding van de meeropbrengsten.
Het uitgangspunt is om de netto meeropbrengsten aan te wenden voor 3 zaken:

1. de verdere ontwikkeling van het Texelvignet
2. de ontwikkeling Visie Mobiliteit
3. investeringen in de openbare ruimte.

Over ad 1. en ad 2. heeft de gemeenteraad al een aantal besluiten genomen. Zie onder de "kop" Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten. Verwacht mag worden dat de komende tijd hierover nog meer aanvullende besluitvorming zal plaatsvinden. Dit houdt wel in, dat rekening gehouden moet worden dat een deel van de meeropbrengsten structureel aangewend wordt voor ad 1. en ad 2. Het deel wat overblijft voor ad 3 is derhalve het restant.

In de Knelpuntenanalyse Mobiliteit is een lijst opgenomen met daarin 31 relatief kleine infrastructurele projecten. Dit betreffen onder meer knelpunten op wegvakken en nabij scholen, het ontbreken van parkeerbewegwijzering en bijvoorbeeld knelpunten voor mindervaliden. Te denken valt om deze knelpunten uit de meeropbrengsten van het Texelvignet te dekken. Hierdoor wordt één op één de opbrengsten ook daadwerkelijk gebruikt voor het oplossen van de mobiliteitsknelpunten. Gerichte communicatie hieromtrent kan daarnaast ook bijdragen aan het versterken van het imago van het Texelvignet.

De lijst met kleine mobiliteitsknelpunten is een verzameling van toentertijd geïnventariseerde items. Een aantal ervan zijn inmiddels al opgelost. Daarnaast is er overlap van "kleine"knelpunten met beleidsknelpunten en knelpunten regulier onderhoud. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een lijst met 35 knelpunten. Zie bijlage: Lijst met "kleine" knelpunten.

Deze knelpunten kunnen samen gevoegd worden tot een aantal hoofdvelden, te weten:

1. aanpassingen infrastructuur – verbeteren straten en kruispunten, omgeving scholen
2. parkeren – aanbrengen en verbeteren bewegwijzering parkeerterreinen, fietsenstallingen
3. bermverharding – wegvakken voorzien van bermverharding
4. mobiliteit mindervaliden – aanbrengen opritten en verbeteren invalidenparkeerplaatsen.

Binnen deze indeling zijn de verschillende knelpunten ten opzichte van elkaar geprioriteerd. Hierbij is met name gekeken naar de zwaarte van het knelpunt, plus de impact die de verbetering erop heeft. De gemaakte keuzes zijn arbitrair, omdat het lastig blijft al de knelpunten objectief tegen elkaar af te wegen.
In de bijlage is de indeling met de prioritering van de knelpunten aangegeven.

Voorgesteld wordt om de besteding van de meeropbrengsten indicatief te verdelen over de verschillende velden. Hierdoor kan elk jaar, uiteraard afhankelijk van de grootte van de meeropbrengst, van elk veld 1 of meerdere knelpunten aangepakt worden. Met andere woorden: elk jaar wordt er een infrastructureel probleem opgelost, wordt een dorp voorzien van parkeerbewegwijzering of worden er fietsparkeermaatregelen genomen, wordt een wegvak voorzien van bermverharding en worden ontbrekende invalidenopritten aangelegd en/of te krappe parkeervakken aangepast. Gedacht kan worden om de meeropbrengst procentueel indicatief te verdelen over de verschillende hoofdvelden met de volgende percentages:

1.	Aanpassingen infrastructuur	40%
2.	Parkeren	25%
3.	Bermverharding	25%
4.	Mobiliteit mindervaldien	10%
		100%

Verkeersveiligheid krijgt hierin voorrang. Vandaar de 40% voor "Aanpassingen infrastructuur".

Besteding meeropbrengst 2012
Hiervoor is aangegeven, dat de meeropbrengst van het Texelvignet voor 2012 € 127.016 bedroeg. In 2013 is voor de herinrichting van de Gasthuisstraat een BDU-bijdrage van de provincie toegezegd van € 148.034.
De gemeenteraad heeft inmiddels uit de GREX Den Burg-West een bedrag van € 60.000 gereserveerd voor de herinrichting. De herinrichting van de Gasthuisstraat is opgenomen op de lijst van "kleine" knelpunten.
Dit project wordt van harte ondersteund door de dorpscommissie en uiteraard ook de bewoners van de Gasthuisstraat. Netto dient de gemeente nog € 121.966 bij te dragen aan dit project.
Om daadwerkelijk gebruik te kunnen maken van de BDU-bijdrage dient dit werk uiterlijk 1 november 2013 opgedragen te zijn.
Voorgesteld wordt daarom om voor de meeropbrengst 2012 de bovengenoemde systematiek nog niet toe te passen, maar om dit aan te wenden voor dekking van het nog resterende bedrag van € 121.966.

Besteding meeropbrengst 2013 e.v.
Voorgesteld wordt om vanaf 2013 de systematiek van de verdeling over de hoofdvelden toe te passen.
Op basis van de verwachte meeropbrengst van ongeveer € 200.000 ziet dit er cijfermatig als volgt uit:

1.	Aanpassingen infrastructuur	40%	€ 80.000
2.	Parkeren	25%	€ 50.000
3.	Bermverharding	25%	€ 50.000
4.	Mobiliteit mindervaliden	10%	€ 20.000
		100%	€ 200.000

Elk jaar wordt op basis van de netto meeropbrengst van het Texelvignet van het voorgaande jaar bepaald welke projecten gefinancierd kunnen worden. Eén en ander is afhankelijk of uit de meeropbrengsten ook andere zaken gefinancierd worden. De projecten die boven de zaaglijn zitten, worden uitgevoerd.
De projecten die onder de zaaglijn zitten worden meegenomen naar het volgende jaar.

In 2014 wordt de visie Mobiliteit verder ontwikkeld en door de gemeenteraad vastgesteld. Hieraan hangt een plan van aanpak. Op dat moment zal ook besluitvorming moeten plaatsvinden hoe het plan van aanpak te financieren.

De besteding van een bestemmingsreserve is een bevoegdheid van de gemeenteraad. Elk jaar zal derhalve de gemeenteraad een voorstel ontvangen voor de besteding ervan.

Lijst met "kleine" knelpunten
Verkeer is dynamisch. Dit geldt ook voor de lijst met de "kleine" projecten. Gedacht wordt om jaarlijks met de dorpscommissies, VVN, TOP, TESO en SIGT (de stakeholders die destijds ook betrokken waren met het opstellen van de knelpuntenlijst) de lijst door te nemen en te actualiseren. Hierdoor blijft de lijst up-to-date en kan er ook ingesprongen worden op zich voordoende actuele ontwikkelingen. Deze lijst wordt jaarlijks door het gemeentebestuur vastgesteld.

Consequenties van die oplossingen

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Het besluit zal met de stakeholders gecommuniceerd worden. Daarnaast wordt het besluit via de gebruikelijke kanalen bekend gemaakt.

Overlegd met dorpscommissie? × Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Niet van toepassing.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	30-07-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

2 verkeer, vervoer & water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Afdeling	Leefomgeving

Bijlagen

1.	Voortgang oplossingen - Stand van Zaken
2.	Lijst met kleine knelpunten

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het geeft een voorstel over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet in infrastructurele projecten

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

1. De jaarlijkse netto meeropbrengst van het Texelvignet te storten in de Bestemmingsreserve Mobiliteit en dit mee te nemen in de tussentijdje rapportage.
2. De netto meeropbrengst Texelvignet te steden aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet en aan het oplossen van mobiliteitsknelpunten volgens de lijst Kleine knelpunten.
3. Een krediet ter beschikking te stellen voor de herinrichting van de Gasthuisstraat van € 330.000 exclusief btw, waarvan € 121.966 gedekt wordt uit de Bestemmingsreserve Mobiliteit, € 60.000 uit de Grondexploitatie Den Burg-West en € 148.034 uit BDU-bijdrage van de provincie.
4. De netto meeropbrengst 2013 e.v. procentueel indicatief als volgt te besteden:
   - e. aanpassingen infrastructuur 40%
   - f. parkeren 25%
   - g. bermverharding 25%
   - h. mobiliteit mindervaliden 10%
5. Het college opdracht te geven om jaarlijks in overleg met de stakeholders de lijst met kleine knelpunten te actualiseren.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Mobiliteitsplan Texel

Voortgang oplossing - Stand van zaken

d.d 19 juli 2013

Nr	Locatie	Knelpunt	Voortgang
	Den Burg en omgeving		
	Verkeersveiligheid		
1	Hallerweg	Slechte staat van onderhoud	Geasfalteerd en bermverharding aangebracht in 2012
2	Schilderend	Slechte staat van onderhoud bermen	Is regulier werk
3	Schilderend	Worteldoorgroei asfalt	Is regulier werk
4	Schilderend	Hoge rijsnelheden	Doorgetrokken middenstreep verlengd in 2013
5	Gerritslanderdijkje	Hoge rijsnelheden	Fietssuggestiestroken en verhoogde plateaus aangebracht in 2013
6	Pontweg - Keesomlaan	Veel ongevallen	Is in voorbereiding bij de provincie
7	Waterweg	Fietsers versus ander verkeer (nav aanleg fietspad Redoute	In 2012 besloten geen fietspad
8	Parkstraat	Motorvoertuigen versus voetgangers	Centrumplan Den Burg is in ontwikkeling
9	Diverse scholen	Brengen/halen kinderen school	Omgeving Jozefschool-Lijnbaan in 2012 uitgevoerd
10	Kruispunt Kogerweg - Rozendijk	Onduidelijke verkeerssituatie	Belijning en bermpalen geplaatst in 2013
	Verkeerscirculatie		
11	Pontweg - Redoute	Geen aparte rechtsafstrook	Provincie heeft besloten om geen rechtsafvak aan te leggen
12	Pontweg - Emmalaan	Geen p-bewegwijzering	Bewegwijzering naar P-Deuce is in 2013 aangebracht
13	Centrum Den Burg	Laden en lossen	Laad- en lostijden zijn in 2012 aangepast
	Parkeren en parkeervergunningen		
14	Diverse locaties	Texels vignet	2013 is nog een proefjaar
15	Diverse locaties	Geen of tekort aan fietsenstallingen	Fietsenstalling Kogerstraat is uitgebreid 2013
16	Den Burg algemeen	Parkeren te koop aangeboden auto's en aanhangwagens	Is regulier werk
	Openbaar vervoer		
17	Geheel Texel	Kwaliteit openbaar vervoer	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
18	Diverse halteplaatsen	Toegankelijkheid	De toegankelijkheid is verbeterd in 2012
19	OSG	Slechte aansluiting lestijden	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	Den Hoorn en omgeving		
	Verkeersveiligheid		
20	Lagewegje	Slechte staat van onderhoud	Is geasfalteerd 2013
21	Lagewegje	Weg te smal voor al het verkeer	Is opgenomen in Loodsproject. Verwachte uitvoering 2014
22	Bermen Westerweg	Slechte staat van onderhoud	Is regulier werk
	Openbaar vervoer		
23	Den Hoorn als geheel	Wens - Openbaar vervoer behouden	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	Overig		
24	Den Hoorn als geheel	Toezicht en handhaving wordt gemist	Is regulier werk
	De Waal en omgeving		
	Verkeersveiligheid		
25	Hogereind	Gezamenlijk gebruik auto's, fietsers, voetgangers	Past binnen de Shared Space gedachte

	Overig		
26	Polderweg - Hogereind	Inrijverbodsbord staat niet voorbij de bocht	Bord is verplaatst 2012
27	De Waal als geheel	Toezicht en handhaving wordt gemist	Is regulier werk
	De Koog en omgeving		
	Verkeersveiligheid		
28	Bosrandweg tussen Epelaan en Schumakersweg	Verkeersonveilig, knelpunt voor fietsers	Fietspad nabij hotel De Boschrand is verlegd in 2012
29	Fietspaden langs de Pontweg	Fietsers in tweerichtingen	Kwestie van handhaving
	Eierland - De Cocksdorp		
	Verkeersveiligheid		
30	Molenlaan - Kikkerstraat	Gebruik en inrichting van de weg niet op elkaar afgestemd	Molenlaan wordt heringericht in 2013
31	Postweg - Hoofdweg - kruispunten	Knelpunt verkeersveiligheid	Is uitgevoerd in 2012 en 2013
	Parkeren en parkeervergunningen		
32	Entree De Cocksdorp vanaf de Molenlaan	Tekort aan parkeercapaciteit	Parkeerterrein wordt uitgebreid in 2013
	Openbaar vervoer		
33	Geheel Eierland	Slechte verbinding met De Koog en met Den Burg	Opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
34	Geheel Eierland	Geen openbaar vervoer in de avonduren	Opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	Oosterend en omgeving		
	Openbaar vervoer		
35	Algemeen	Slechte verbinding met Den Burg en met De Koog	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
36	Algemeen	Geen openbaar vervoer in de avonduren	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
37	Wegen Oosterend	Niet geschikt voor grote bussen	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	Oudeschild en omgeving		
	Verkeersveiligheid		
38	Heemskerckstraat	Inrichting niet afgestemd op 30 km per uur	Gedeelte bij Kaapskil is heringericht in 2012
	Openbaar vervoer		
39	Algemeen	Geen openbaar vervoer in de avonduren	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	TESO		
	Openbaar vervoer		
40	Veerhaven Den Helder en Texel	Ontbreken openbaar vervoer bij tussenboten	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	SIGT		
	Verkeersveiligheid		
41	Rozendijk - Smitsweg	Geen uitzicht door beplanting	Regulier werk
	Bereikbaarheid		
42	Texel geheel	Te smalle passages door overgroeiende beplanting	Regulier werk
	Openbaar Vervoer		
43	Geheel Texel	Niet overal aangepaste bushaltes	Merendeel bushalte aangepast in 2012

	VVV		
	Verkeersveiligheid		
44	Winkelstraten algemeen	Te hobbelig vooral voor rolstoelgebruikers	Regulier werk
45	Fietspaden algemeen	Staat van onderhoud is veelal slecht	Regulier werk
	Openbaar vervoer		
46	Verschillende dorpen	Slechte verbinding vanuit de noordkop met De Koog en Den Burg	Is opgenomen in pilot Openbaar Vervoer
	Texels Ondernemers Platform		
	Algemeen		
47	Wegennet	Staat van onderhoud	Regulier werk

Voortgang oplossing - resterende lijst

d.d 5 juli 2013

Nr	Locatie	Knelpunt	Oplossing	Soort project	Impact Mobiliteits-plan
	Den Burg en omgeving				
	Verkeersveiligheid				
1	Gasthuisstraat	Hoge rijsnelheden	Instellen 30 km per uur/herinrichting	Herinrichting/reconstructie	
2	Gasthuisstraat	Inrichting versus gebruik is niet goed	Inrichting/gebruik afstemmen fietsstroken en voetpad	Herinrichting/reconstructie	
3	Gasthuisstraat	Brengen/halen kinderen school	Kiss & ride zone	Herinrichting/reconstructie	
4	Kogerstraat-De Zes-Burgerhoutstraat	Binnenbocht met tegemoetkomend verkeer	Aanbrengen belijning	Belijning	
5	Schilderend	Tussenberm met fietspad te smal	Fietspad verleggen	Herinrichting/reconstructie	
6	Schilderend	Fietspad te smal voor hoeveelheid fietsers	Fietspad verbreden of dubbelzijdig fietspad	Herinrichting/reconstructie	
7	Gerritslanderdijkje		30 km gebied uitbreiden	Verkeersbesluit/aanpassing	
8	Bakkenweg	Fietsonveiligheid	Aanleg bermverharding	Nieuwe aanleg	
9	Beatrixlaan	Voetgangers op de weg	Aanleg voetpad	Nieuwe aanleg	
10	Emmalaan - Beatrixlaan - Elemert	Onveilig met name voor (school-)fietsers	Aanleg rotonde	Herinrichting/reconstructie	
11	Emmalaan - omgeving OSG	Verkeersdruk	Ontlasting dmv openstelling Haffelderweg	Verkeersbesluit/aanpassing	
12	Noordwester	Combinatie smalleweg, hoge kanten, geparkeerde auto's	Instellen eenrichtingsverkeer	Verkeersbesluit/aanpassing	
13	Waalderstraat - Geogieweg	Veel ongevallen		Herinrichting/reconstructie	
14	Bernhardlaan - Sluyscoog	Fiets- en voetgangers onveilig		Herinrichting/reconstructie	
15	Wilhelminalaan	Veel verkeer in woonstraat			
16	Waalderstraat	Geen goede inrichting van de weg			

17	Woonwijken	Inrichting niet afgestemd op functie			
18	Diverse scholen	Brengen/halen kinderen school			
19	Pontweg - wegvakken	Veel ongevallen			
20	Schilderweg	Veel ongevallen	Instellen 60 km en verlengen inhaal verbod		
21	Randweg	Veel ongevallen			
22	Kruispunt Rozendijk-Bakkenweg-Westersl	Onduidelijke verkeerssituatie			
23	Algemeen	Hoge rijsnelheden			
	Verkeerscirculatie				
24	Ringwegen Den Burg	Extra drukte door onnodige rijbewegingen	Verbetering parkeerroute bewegwijzering		
25	Woonwijken Den Burg	Verkeersdrukte door p-zoekend verkeer	Parkeren op grote parkeerterreinen		
26	Centrum Den Burg	Fietsparkeeroverlast	Goede fietsenstallingen		
27	Kogerstraat	Functie versus hoeveelheid verkeer			
	Parkeren en parkeervergunningen				
28	Invalswegen Den Burg	Onvoldoende parkeercapaciteit	Uitbreiding parkeerterreinen		
29	Golfslag	Onvoldoende parkeercapaciteit - plus onderhoud weg en groenperken			
30	Vloedlijn	Onvoldoende parkeercapaciteit - plus onderhoud weg en groenperken			
31	Diverse locaties	Onrechtmatig gebruik parkeerplaatsen			
32	Diverse locaties	Geen of tekort aan fietsenstallingen	Aanleg fietsenstallingen		
33	Parkeerterrein Vogelenzang	Onvoldoende parkeercapaciteit			
	Openbaar vervoer				
	Den Hoorn en omgeving				
	Verkeersveiligheid				
34	Fietspad Mokweg - Stolpweg	Gebruik			
35	Mokweg binnen de bebouwde kom	Voetgangers op de rijbaan	Aanleg voetpad		
36	Watermolenweg	Hoge rijsnelheid			
37	Westerweg	Veel ongevallen			
38	Rommelpot	Hoge rijsnelheid			
39	Rommelpot	Parkeren in de berm	Parkeerverbod		
40	Herenstraat	Autoverkeer versus voetgangers			
	Verkeerscirculatie				

41	Watermolenweg	Sluiproute		
42	De Rede	Sluiproute - schapen aangereden		
43	Stolpweg - kruising met fietspad	Ontbreken bewegwijzering fietsers	Paddestoel plaatsen	
	Parkeren en parkeervergunningen			
44	Herenstraat	Weg te smal door parkeren op de rijbaan		
45	Klif	Weg te smal door parkeren op de rijbaan		
46	Den Hoorn als geheel	Tekort aan parkeercapaciteit		
47	Parkeerterrein Rommelpot	Ontbreken parkeerbewegwijzering	Aanbrengen parkeerbewegwijzering	
	Openbaar vervoer			
	Bereikbaarheid			
48	Herenstraat	Toegankelijkheid	Verbetering inrichting	
49	Westzijde Den Hoorn/Loodsmanduin	Lastig te bereiken voor gemotoriseerd verkeer		
	Overig			
	De Waal en omgeving			
	Verkeersveiligheid			
50	De Staart	Hoge rijsnelheden		
51	De Staart	Parkeren op de weg bij vogelspotplaatsen	Aanleg parkeervakken	
52	Laagwaalderweg binnen de kom	Hoge rijsnelheden - inrichting niet afgestemd		
53	Zaandammerdijk - wegvakken	Veel ongevallen		
54	Nieuwlanderweg - wegvakken	Veel ongevallen		
	Overig			
	De Koog en omgeving			
	Verkeersveiligheid			
55	Badweg	Inrichting en gebruik niet op elkaar afgestemd		
56	Boodtlaan	Inrichting en gebruik niet op elkaar afgestemd		
57	Dorpsstraat-Nikadel - omgeving voorm VVV	Verkeersonveilig, inrichting en gebruik niet op elkaar afgestemd		
58	Brink - voetpad	Slechte staat van onderhoud		

59	Dorpsstraat tussen komgrens en Nika	Gevaarlijk voor fietsverkeer	Aanleg fietspaden	
60	Dorpsstraat ter hoogte van middengel	Gevaarlijk voor fietsverkeer		
61	Nikadel - voetgangersgebied	Inrichting en gebruik niet op elkaar afgestemd		
62	Passage Nikadel	Slechte staat van onderhoud		
63	Kruispunt Nikadel - Zeekraal	Knelpunt voetgangers		
64	Epelaan	Knelpunt voetgangers - voetpad te smal		
65	Kruispunt Ruyslaan - Epelaan	Gevaarlijk voor fietsverkeer		
66	Ruyslaan - Vogelmient	Knelpunt voor fietsers		
67	Voetpad Brink - Kamerstraat	Fietsers op het voetpad		
68	Diverse locaties oude telefooncellen	Staat van onderhoud	Vervangen bestrating	
69	Dorpsstraat - bushalte nabij hotel De	Staat van inrichting		
70	Woonwijken	Functie en inrichting niet op elkaar afgestemd		
71	Ruigendijk - wegvakken	Veel ongevallen		
	Verkeerscirculatie			
72	Dorpsstraat tussen de Brink en de Badweg	Onlogische rijrichting voor bestemmingsverkeer vanuit de Kaapstraat		
73	De Koog algemeen, plus strandslagen 19, 19,5 en 20	Geen parkeerbewegwijzering		
74	Pontweg	Geen parkeerbewegwijzering naar strandslagen in De Koog		
75	Maaikeduinweg	Verkeerstoename door vestiging bedrijven		
	Parkeren			
76	Dorpsstraat - Nikadel - noordzijde	Tekort aan fietsparkeerterreinen		
77	Woongebieden De Koog	Toename parkeerdruk na invoering Texels vignet		
78	Woongebieden De Koog	Geen gereserveerde parkeerplaatsen voor bewoners	Parkeervergunning voor bewoners	
79	Strijbosstraat	Tekort aan parkeerruimte		
80	Zeekraal	Tekort aan parkeerruimte		
81	Parkeerterrein strandslag paal 20	Onttrekking van parkeerruimte door RST		
	Bereikbaarheid			
82	Strandslagen	Niet of amper direct te bereiken door gemotoriseerd verkeer		
83	Parkeerterrein Nikadel - Stappeland	Slecht te bereiken vanaf de Dorpsstraat		

	Eierland - De Cocksdorp			
	Verkeersveiligheid			
84	Kikkerstraat	Gebruik en inrichting van de weg niet op elkaar afgestemd	Herinrichting - Shared Space	
85	Stengweg - Vuurtorenweg - Hoofdweg	Fietsers versus autoverkeer	Aanleg fietspad	
86	Midden-Eierland Hoofdweg - Oorsprongweg	Snelheid en inrichting niet op elkaar afgestemd		
87	Fiets-, voetganger- en paardenoversteken	Knelpunt verkeersveiligheid	Verbeteren	
88	Verkeersdrempels	Zichtbaarheid	Verbeteren	
89	Postweg - wegvakken	Aantal ongevallen		
90	Krimweg	Aantal ongevallen		
91	Langeveldstraat	Gebruik en inrichting van de weg niet op elkaar afgestemd		
92	Hoofdweg	Veel ongevallen		
	Verkeerscirculatie			
93	**Polder Eierland**	Smalle wegen versus hoeveelheid verkeer	Onderzoeken	
	Parkeren en parkeervergunningen			
	Openbaar vervoer			
	Bereikbaarheid			
94	**Eierland - Oosterend**	Geen goede verbinding		
	Overig			
95	Eierland als geheel	Hoeveelheid verkeersborden		
96	Eierland als geheel		Algeheel verkeersonderzoek (VVN)	
	Oosterend en omgeving			
	Verkeersveiligheid			
97	Kruising Oosterenderweg - Mulderstraat	Verkeersonveilig punt		
98	Koningsweg	Voetgangers en fietsers op de rijbaan	Aanleg fietspad	

99	Omgeving scholen-Kotterstraat, Botterstr, Mulderstr	Knelpunten voetgangers en fietsers		
100	Oosterenderweg	Veel ongevallen		
	Parkeren en parkeervergunningen			
101	Entree Oosterend vanaf de Mulderstr	Tekort aan parkeercapaciteit		
	Openbaar vervoer			
	Oudeschild en omgeving			
	Verkeersveiligheid			
102	Bolwerk	Verkeersonveilig, hard rijden, fietsers op de weg,	Aanpassen inrichting van de weg	
103	Kruispunt Bolwerk - De Ruyterstraat	Verkeersonveilig punt	Reconstructie	
104	Laagwaalderweg - aansluiting haven, entree dorp	Brede weg, geen voetpad, asfaltverharding	Aanpassen inrichting van de weg	
105	Heemskerckstraat	Inrichting niet afgestemd op 30 km per uur		
106	Trompstraat bij Zeemanskerkje	Parkeren langs de weg		
107	Laagwaalderweg	Veel ongevallen		
108	IJsdijk	Veel ongevallen		
	Parkeren			
109	Woongebieden Oudeschild, Vlamkast	Toename parkeerdruk na invoering Texels vignet		
	Openbaar vervoer			
	Bereikbaarheid			
110	Industrieterrein	Slecht te bereiken vanaf de Pontweg		
	TESO			
	Parkeren en parkeervergunningen			
111	***Den Helder - omgeving veerhaven***	Tekort parkeerruimte		
	Openbaar vervoer			
	Overig			

112	***Algemeen***	Mobiliteitsplan begint in Den Helder			
	SIGT				
	Verkeersveiligheid				
113	Texel geheel	Ontbrekende afritten bij voetpaden			
114	Rotonde Schilderend	Knelpunt rolstoerlers en boosters			
	Bereikbaarheid				
	Openbaar Vervoer				
	VVV	Opmerkingen uit de Monitor Texelbezoek 2010			
	Verkeersveiligheid				
115	Fietspaden algemeen	Veel fietspaden zijn te smal			
116	Fietspaden algemeen	Ontbreken verbinding Den Burg met noordpunt door weilanden			
	Parkeren en parkeervergunningen				
117	Texel algemeen	Meer parkeermogelijkheden			
	Openbaar vervoer				
	Texels Ondernemers Platform				
	Algemeen				
118	Verkeersdrempels algemeen	Vormgeving	Vervangen door alternatieven		
119	Fietspaden	Gebruik en inrichting en capaciteit lopen niet met elkaar in de pas	Fietspadenplan actualiseren		
120	Parkeermogelijkheden	Inventarisatie ontbreekt			
121	Algehele mobiliteit	Hoeveelheid gemotoriseerd verkeer			
122	Wegennet	Staat van onderhoud			
123	Openbare verlichting	Standplaats lichtmasten tov goede doorgang	Standaardisatie		
	Algemeen				
124	Dorpen en buitengebied	Ontbreken inrichting conform Shared Space	Herinrichting openbare ruimte		

Mobiliteitsplan Texel

Lijst met "kleine"knelpunten

d.d 18 juli 2013

Nr	Locatie	Knelpunt	Oplossing	Kosten
	Aanpassingen - Verkeersveiligheid			
1	Gasthuisstraat/omgeving De Vrije School	Inrichting versus gebruik is niet goed/verkeer school	Herinrichting	122,000.00
2	Omgeving Thijsseschool	Brengen/halen kinderen school	Herinrichting/kiss & ride	70,000.00
3	Kruispunt Bolwerk - De Ruyterstraat	Verkeersonveilig punt	Aanbrengen plateau	20,000.00
4	De Staart	Parkeren op de weg bij vogelspotplaatsen	Aanleg parkeervakken	7,500.00
5	Omgeving De Fontein	Brengen/halen kinderen school	Herinrichting/kiss & ride	30,000.00
6	Bernhardlaan - Sluyscoog	Fiets- en voetgangers onveilig	Aanbrengen plateau	25,000.00
7	Omgeving Jacob Daalderschool/De Akker	Geen voetpaden, brengen/halen kinderen school	Herinrichting/kiss & ride	25,000.00
8	Omgeving Durperhonk	Brengen/halen kinderen school	Herinrichting/kiss & ride	30,000.00
9	Kogerstraat-De Zes-Burgerhoutstraat	Binnenbocht met tegemoetkomend verkeer	Aanbrengen plateau	25,000.00
10	Beatrixlaan	Voetgangers op de weg	Aanleg voetpad	15,000.00
11	Kruispunt Rozendijk-Bakkenweg-Westerslag	Onduidelijke verkeerssituatie	Herinrichting	40,000.00
12	Epelaan	Knelpunt voetgangers - voetpad te smal	Herinrichting	106,000.00
13	Kruispunt Ruyslaan - Epelaan	Gevaarlijk voor fietsverkeer	Hekjes	1,000.00
14	Midden-Eierland Hoofdweg - Oorsprongweg	Snelheid en inrichting niet op elkaar afgestemd	Entree's aanpasssen	40,000.00
15	Noordwester	Combinatie smalle weg, hoge kanten, geparkeerde auto's	Aanduiden parkeervakken	25,000.00
	Parkeren - bewegwijzering, fietsenstallingen, parkeerplaaten			
1	Ringwegen Den Burg	Extra drukte door onnodige rijbewegingen	Verbetering parkeerroute bewegwijzering	5,000.00
2	Fietsenstallingen Den Burg	Geen (of tekort) aan fietsenstallingen	Aanleg fietsenstallingen	10,000.00
3	Golfslag	Onvoldoende parkeercapaciteit	Extra parkeervakken	7,500.00
4	Voetgangersbewegwijzering Den Burg	Geen bewegwijzering	Aanbrengen bewegwijzering	25,000.00
5	De Koog algemeen, plus strandslagen 19, 19,5 en 20	Geen parkeerbewegwijzering	Aanbrengen bewegwijzering	25,000.00
6	Pontweg	Geen parkeerbewegwijzering naar strandslagen in De Koog	Aanbrengen parkeerbewegwijzering	1,000.00
7	Stolpweg - kruising met fietspad	Ontbreken bewegwijzering fietsers	Paddestoel plaatsen	3,000.00
8	Parkeerterrein Rommelpot	Ontbreken parkeerbewegwijzering	Aanbrengen parkeerbewegwijzering	500.00
9	Pontweg - Emmalaan	Geen p-bewegwijzering	Aanbrengen p-bewegwijzering	500.00
10	Vloedlijn	Onvoldoende parkeercapaciteit	Extra parkeervakken	7,500.00
11	Strijbosstraat	Tekort aan parkeerruimte	Extra parkeervakken	10,000.00
12	Zeekraal	Tekort aan parkeerruimte	Extra parkeervakken	10,000.00
	Bermverharding - Verkeersveiligheid			
1	Hoofdweg	Ongevallen	Bermverharding	130,000.00
2	Westerweg	Ongevallen	Bermverharding	25,000.00
3	Oosterenderweg	Ongevallen	Bermverharding	25,000.00
4	Ruigendijk - wegvakken	Ongevallen	Bermverharding	15,000.00
5	Zaandammerdijk - wegvakken	Ongevallen	Bermverharding	45,000.00
6	IJsdijk	Ongevallen	Bermverharding	15,000.00
	Mobiliteit mindervaliden			
1	Texel geheel	Ontbrekende afritten bij voetpaden	Aanbrengen afritten	NB
2	Texel geheel	Te krappe parkeerplaatsen	Verruimen parkeerplaatsen	NB

	Totaal (excl NB)			**941,500.00**

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 7

Behandelschema

B en W	30-07-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

2 verkeer, vervoer & water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Team	Leefomgeving
Contactpersoon	B.F. Dennenberg

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

1. Voortgang oplossingen - Stand van Zaken
2. Lijst met kleine knelpunten

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het beschrijft de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet.

Raadsvoorstel

1. De jaarlijkse netto meeropbrengst van het Texelvignet te storten in de Bestemmingsreserve Mobiliteit en dit mee te nemen in de tussentijdje rapportage.
2. De netto meeropbrengst Texelvignet te besteden aan de ontwikkeling van de Visie Mobiliteit, aan het oplossen van mobiliteitsknelpunten en aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet.
3. Kennis te nemen van de lijst “Kleine knelpunten mobiliteit.
4. Een krediet ter beschikking te stellen voor de herinrichting van de Gasthuisstraat van € 330.000 exclusief btw, waarvan € 121.966 gedekt wordt uit de Bestemmingsreserve Mobiliteit, € 60.000 uit de Grondexploitatie Den Burg-West en € 148.034 uit de BDU-bijdrage van de provincie.
5. Kennis te nemen van de uitgedachte opzet voor besteding van de netto meeropbrengst Texelvignet en hieromtrent een nader voorstel af te wachten in 2014.
6. Het college opdracht te geven om jaarlijks in overleg met de stakeholders de lijst met kleine knelpunten te actualiseren.

Toelichting

Aan de raadscommissie wordt gevraagd om een advies te geven over dit voorstel.

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Samenvatting

Het college stelt de gemeenteraad voor om de meeropbrengsten van het Texelvignet te besteden aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet, de ontwikkeling van de Visie Mobiliteit en aan het oplossen van knelpunten in de mobiliteit. Voor de knelpunten in de mobiliteit wordt de lijst gebruikt die gezamenlijk in 2012 met de dorpscommissies, VVN, TOP, TESO en SIGT is opgesteld. Dit betreft kleine aanpassingen in de openbare ruimte uit te voeren ter verbetering van de verkeersveiligheid, om de bewegwijzering in de dorpen te verbeteren, extra stallingsvoorzieningen voor fietsers aan te leggen, extra bermverhardingen aan te leggen en om de mobiliteit van mindervaliden te verbeteren door het aanleggen van opritten en het verbreden van parkeervakken. Hierdoor wordt er ook daadwerkelijk geïnvesteerd in de openbare ruimte voor verbetering van de mobiliteit, waarvoor het Texelvignet onder meer is ingevoerd. Met de extra opbrengsten uit 2012 wordt de Gasthuisstraat heringericht.
De gemeenteraad neemt in september hierover een besluit.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Texelvignet

1. De gemeenteraad heeft op 9 november 2011 besloten om het Texelvignet in te voeren. Onder meer is toen besloten om een voorstel af te wachten over de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet. Gedacht werd toen om de meeropbrengsten deels in te zetten voor investeringen in de mobiliteit en deels te gebruiken voor het aflossen van de gemeentelijke leningen.
2. Op 19 september 2012 heeft de gemeenteraad naar aanleiding van de evaluatie van het Texelvignet onder meer besloten om € 85.000 eenmalig ter beschikking te stellen voor communicatie, promotie, marketing, ontwerp en leverantie van het Texelvignet.
3. Tijdens de begrotingsbehandeling 2013 is door de gemeenteraad besloten om van de meeropbrengsten structureel € 273.000 in te zetten als dekking van de jaarlijkse begroting.

Rekening houdend met deze besluitvorming bedroeg de netto meeropbrengst van het Texelvignet over 2012 € 127.016.
De verwachte netto meeropbrengst vanaf 2013 e.v. wordt geschat op ongeveer € 200.000.

Mobiliteit

1. Op 19 september 2012 is de Knelpuntenanalyse Mobiliteit door de gemeenteraad vastgesteld. De analyse betrof een lijst met 168 mobiliteitsknelpunten verdeeld over geheel Texel. Deze knelpunten waren qua omvang verdeeld in 3 categorieën, te weten:
   a. regulier onderhoud 23 stuks
   b. kleine aanpassingen 31 stuks
   c. beleidsterrein 114 stuks

   De gemeenteraad heeft toen besloten om voor de 114 beleidsknelpunten een Visie Mobiliteit te ontwikkelen en om de “kleine” knelpunten (a en b) via de reguliere onderhoudsbudgetten en het gemeentelijk investeringsplan op te lossen.
2. Op 19 juni 2013 heeft de gemeenteraad besloten om een voorstel af te wachten omtrent de besteding van de meeropbrengsten Texelvignet, waarin opgenomen is de financiering van de herinrichting van de Gasthuisstraat.
3. Op 3 juli 2013 heeft de gemeenteraad de Kadernota 2014 vastgesteld waarin opgenomen is een bedrag van € 24.000 voor de ontwikkeling Visie Mobiliteit.

Op de bijlage “Voortgang oplossing – Stand van zaken” is aangeven welke knelpunten in de afgelopen tijd inmiddels opgelost dan wel in voorbereiding zijn.

Probleemstelling

De gemeenteraad verwacht een voorstel over de bestedingen van de meeropbrengst van het Texelvignet.

Doelstellingen

Het voorstel hieromtrent doen aan de gemeenteraad met inachtneming van de hierover eerder genomen besluiten. Daarbij in het oog houden om via gerichte communicatie over de besteding van de meeropbrengsten bij te dragen aan het versterken van het imago van het Texelvignet.

Mogelijke oplossingen

Bestemmingsreserve Mobiliteit

De netto meeropbrengst Texelvignet bedroeg in 2012 € 127.016. Voor 2013 e.v. is de inschatting dat de meeropbrengst ongeveer € 200.000 zal bedragen. Uiteraard is pas vanaf eind januari exact bekend, wat het voorgaande jaar heeft opgebracht. De gemeenteraad heeft onder meer aangegeven dat de meeropbrengst aangewend dient te worden voor investeringen in de mobiliteit. Voorgesteld wordt daarom om de netto meeropbrengst van het Texelvignet te storten in de bestemmingsreserve Mobiliteit om hiermee de investeringen te financieren. Besluitvorming om deze bestemmingsreserve te benutten is voorbehouden aan de gemeenteraad.

Financiering investeringen in de mobiliteit

Investeringen in de mobiliteit is een ruim begrip. Qua invulling ervan wordt er gedacht aan een drietal onderdelen:

1. de ontwikkeling Visie Mobiliteit
2. investeringen in de openbare ruimte
3. de verdere ontwikkeling van het Texelvignet

Ad 1 – De ontwikkeling van de visie Mobiliteit.

In de Kadernota 2014 is een bedrag van € 24.000 opgenomen voor de verdere ontwikkeling van de visie Mobiliteit. Op dit moment is er nog geen zicht op of dit bedrag toereikend is. Eventuele meerkosten moeten nader gefinancierd worden.

Ad 2 – Investeringen in de openbare ruimte.

Uit de visie Mobiliteit komt een actieprogramma met een plan van aanpak. Voor een deel kunnen dit "harde" maatregelen zijn, bestaande uit aanpassingen van de openbare ruimte. Voor een ander deel kunnen dit "zachte" maatregelen zijn, waaronder voorlichting, educatie, verkeersmaatregelen en dergelijke. Deze maatregelen zullen nader gefinancierd moeten worden.
De gemeenteraad heeft bij het vaststellen van de knelpuntenanalyse Mobiliteit besloten om zogenaamde "kleine" aanpassingen van de infrastructuur te financieren uit het investeringsplan. Dit kan nader overwogen door te kiezen voor een andere financieringsvorm.

Ad 3 – De verdere ontwikkeling van het Texelvignet.

Ingezet wordt om het Texelvignet samen met maatschappelijk middenveld verder te laten ontwikkelen voor een breed gebruik voor allerlei doeleinden op Texel. Dit kan leiden tot hogere opbrengsten, welke weer aangewend kunnen worden voor mobiliteit in de breedste zin van het woord. De ontwikkeling en eventuele maatregelen daaruit moeten nader gefinancierd worden.

Voorgesteld wordt om de kosten van de bovengenoemde 3 onderdelen (mede) te laten financieren uit de meeropbrengst van het Texelvignet. Hiervoor is destijds het Texelvignet onder andere ingevoerd. Met deze besteding wordt ook daadwerkelijk één op één de opbrengsten ingezet voor het oplossen van mobiliteitsknelpunten. Gerichte communicatie hieromtrent kan daarnaast ook bijdragen aan het versterken van het imago van het Texelvignet.

Kleine knelpunten Mobiliteit

In de Knelpuntenanalyse Mobiliteit is een lijst opgenomen met daarin 31 relatief kleine infrastructurele projecten. Dit betreffen onder meer knelpunten op wegvakken en nabij scholen, het ontbreken van parkeerbewegwijzering en bijvoorbeeld knelpunten voor mindervaliden. De lijst met kleine mobiliteitsknelpunten is een verzameling van toentertijd geïnventariseerde items. Een aantal ervan zijn inmiddels al opgelost. Daarnaast is er overlap van "kleine" knelpunten met beleidsknelpunten en knelpunten regulier onderhoud. Uiteindelijk heeft dit geleid tot een lijst met 35 knelpunten. Zie bijlage: Lijst met "kleine" knelpunten.

Deze knelpunten kunnen samengevoegd worden tot een aantal hoofdvelden, te weten:

1. *aanpassingen infrastructuur*
   verbeteren straten en kruispunten, omgeving scholen
2. *parkeren*
   aanbrengen en verbeteren bewegwijzering parkeerterreinen, fietsenstallingen
3. *bermverharding*
   wegvakken voorzien van bermverharding
4. *mobiliteit mindervaliden*
   aanbrengen opritten en verbeteren invalidenparkeerplaatsen.

Binnen deze indeling zijn de verschillende knelpunten ten opzichte van elkaar geprioriteerd. Hierbij is met name gekeken naar de zwaarte van het knelpunt, plus de impact die de verbetering erop heeft. De gemaakte keuzes zijn arbitrair, omdat het lastig blijft al de knelpunten objectief tegen elkaar af te wegen.
In de bijlage is de indeling met de prioritering van de knelpunten aangegeven.

Voorgesteld wordt om kennis te nemen van deze geactualiseerde lijst.

Besteding meeropbrengst 2012
Hiervoor is aangegeven dat de meeropbrengst van het Texelvignet voor 2012 € 127.016 bedroeg. Op de lijst van kleine knelpunten Mobiliteit is onder andere de herinrichting van de Gasthuisstraat opgenomen. In 2013 is voor de herinrichting van de Gasthuisstraat een BDU-bijdrage van de provincie toegezegd van € 148.034. De gemeenteraad heeft inmiddels uit de GREX Den Burg-West een bedrag van € 60.000 gereserveerd voor de herinrichting. Dit project wordt van harte ondersteund door de dorpscommissie en uiteraard ook de bewoners van de Gasthuisstraat. Netto dient de gemeente nog € 121.966 bij te dragen aan dit project.
Om daadwerkelijk gebruik te kunnen maken van de BDU-bijdrage dient dit werk uiterlijk 1 november 2013 opgedragen te zijn.
Voorgesteld wordt daarom om van de meeropbrengst uit 2012 een bedrag van € 121.966 aan te wenden ter dekking van de uitvoering van dit project. Het restant van de opbrengst uit 2012 ad € 5.050 blijft in de bestemmingsreserve zitten.

Besteding meeropbrengst 2013 e.v.
De meeropbrengst kan aangewend worden voor het financieren van de hiervoor genoemde 3 onderdelen: Ontwikkeling Visie Mobiliteit, oplossen kleine knelpunten mobiliteit en verdere ontwikkeling van het Texelvignet. Voor de daadwerkelijke besteding ervan ontvangt de gemeenteraad in voorstel in 2014.

Op dit moment kan een doorkijkje gegeven worden, waaraan de gelden besteed zouden kunnen worden. Dit zou onder meer besteed kunnen worden aan het oplossen van de genoemde kleine knelpunten mobiliteit, naast de ontwikkeling van de visie mobiliteit en de ontwikkeling van het Texelvignet.
De opbrengst zou dan verdeeld kunnen worden over de verschillende hoofdvelden. Hierdoor kan elk jaar, uiteraard afhankelijk van de grootte van de meeropbrengst, van elk veld 1 of meerdere knelpunten aangepakt worden. Met andere woorden: elk jaar kan hiermee een infrastructureel probleem opgelost worden, wordt een dorp voorzien van parkeerbewegwijzering of worden er fietsparkeermaatregelen genomen, wordt een wegvak voorzien van bermverharding en worden ontbrekende invalidenopritten aangelegd en/of te krappe parkeervakken aangepast. De verdeling ervan over de hoofdvelden zou procentueel kunnen. De projecten die boven de zaaglijn zitten, worden uitgevoerd. De projecten die onder de zaaglijn zitten worden meegenomen naar het volgende jaar.

Voorgesteld wordt dat de gemeenteraad kennis neemt van deze gedachte opzet van besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet.
Over de daadwerkelijke besteding ontvangt de gemeenteraad in 2014 een nader voorstel.

Lijst met “kleine” knelpunten
Verkeer is dynamisch. Dit geldt ook voor de lijst met de “kleine” projecten. Gedacht wordt om jaarlijks met de dorpscommissies, VVN, TOP, TESO en SIGT (de stakeholders die destijds ook betrokken waren met het opstellen van de knelpuntenlijst) de lijst door te nemen en te actualiseren. Hierdoor blijft de lijst up-to-date en kan er ook ingesprongen worden op zich voordoende actuele ontwikkelingen.

Consequenties van die oplossingen

x **Financieel**

Kosten/baten:	X Incidentele kosten	Voor het jaar 2013	€ 330.000
	X Structurele baten	M.i.v. 2013	€ 200.000
Dekking	Bestaand budget		
	X Eenmalige kosten	Kostenplaats 460010	€ 60.000
	☐ Jaarlijkse kosten	Kostenplaats	€
	X T.g.v. reserve/voorziening	Objectnr: 972301	€ 200.000
	X T.l.v. reserve/voorziening	Objectnr. 972301	€ 121.966
	Bijdrage derden		
	X Incidenteel	Voor het jaar 2013 BDU	€ 148.034
	☐ Structureel	M.i.v.	€
Geen dekking*	☐ Begroting/begrotingsbrief	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

Toelichting

Financieel gezien valt dit advies uiteen in 2 onderdelen:

1. *Budget voor herinrichting Gasthuisstraat*
   Voor de herinrichting van de Gasthuisstraat wordt een budget gevraagd van € 330.000. Dit budget wordt gedekt uit de grondexploitatie Den Burg – West (€ 60.000) en uit de reserve mobiliteit (€ 121.966). Voorts wordt van de provincie een BDU-bijdrage ontvangen van € 148.034.
2. *Structureel hogere inkomsten parkeergelden*
   Op basis van de cijfers 2012 en de cijfers over het 1e halfjaar van 2013 blijkt dat de inkomsten parkeren met € 200.000 kunnen worden verhoogd. Conform besluitvorming van de raad wordt dit bedrag structureel gestort in de bestemmingsreserve mobiliteit.
   De besteding van de gelden uit de bestemmingsreserve mobiliteit zullen jaarlijks ter besluitvorming aan de raad worden voorgelegd.

☐ **Juridisch**
Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**
Niet van toepassing.

☐ **Beleid**
Niet van toepassing.

☐ **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie

Het besluit zal met de stakeholders gecommuniceerd worden. Daarnaast wordt het besluit via de gebruikelijke kanalen bekend gemaakt.

Overlegd met dorpscommissie? × Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Niet van toepassing.

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	30-07-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

2, verkeer, vervoer en water

Portefeuillehouder	E. Hercules
Team	Leefomgeving

Bijlagen

1.	Voortgang oplossingen – stand van zaken
2.	Lijst met kleine knelpunten

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Besteding meeropbrengsten Texelvignet

Het beschrijft de besteding van de meeropbrengsten van het Texelvignet.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

Gelet op

- het besluit van de gemeenteraad op 9 november 2011 om het Texelvignet in te voeren;
- het besluit tot vaststelling van de Knelpuntenanalyse Mobiliteit voor de gemeenteraad op 19 september 2012;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat het Texelvignet mede ingevoerd is om de opbrengsten ervan deels aan te wenden voor investeringen in de mobiliteit;
- dat uit de Knelpuntenanalyse Mobiliteit een lijst met “Kleine knelpunten” gedestilleerd is;
- dat de opbrengsten uit het Texelvignet ingezet kan worden omtrent deze lijst;
- dat hiermee ook daadwerkelijk één op één de opbrengsten van het Texelvignet gebruikt worden voor het oplossen van mobiliteitsknelpunten;
- dat naast het verbeteren van de mobiliteit deze inzet ook kan bijdragen aan het versterken van de imago van het Texelvignet.

Besluit

1. De jaarlijkse netto meeropbrengst van het Texelvignet te storten in de Bestemmingsreserve Mobiliteit en dit mee te nemen in de tussentijdje rapportage.
2. De netto meeropbrengst Texelvignet te besteden aan de ontwikkeling van de Visie Mobiliteit, aan het oplossen van mobiliteitsknelpunten en aan de verdere ontwikkeling van het Texelvignet.
3. Kennis te nemen van de lijst “Kleine knelpunten mobiliteit.
4. Een krediet ter beschikking te stellen voor de herinrichting van de Gasthuisstraat van € 330.000 exclusief btw, waarvan € 121.966 gedekt wordt uit de Bestemmingsreserve Mobiliteit, € 60.000 uit de Grondexploitatie Den Burg-West en € 148.034 uit de BDU-bijdrage van de provincie.

5. Kennis te nemen van de uitgedachte opzet voor besteding van de netto meeropbrengst Texelvignet en hieromtrent een nader voorstel af te wachten in 2014.
6. Het college opdracht te geven om jaarlijks in overleg met de stakeholders de lijst met kleine knelpunten te actualiseren.

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 8

Behandelschema

B en W	02-07-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

8 ruimtelijke ontwikkeling& volkshuisvesting

Portefeuillehouder	E. Hercules
Team	
Contactpersoon	A.A. Voerman

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☑ Ja	☐ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☑ Ja	☐ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen Ter inzage

1. Motie onderzoek naar inzet starterslening op Texel!
2. Concept verordening

Mogelijkheden startersleningen

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken.

Raadsvoorstel

Het college besluit de raad voor te stellen:

1. akkoord te gaan met de mogelijkheid van startersleningen op Texel;
2. akkoord te gaan met de uitgangspunten verwoord in de verordening om de regeling laagdrempelig in te voeren;
3. een bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen, waarbij rekening houdende met de Rijksbijdrage ongeveer 20 startersleningen op Texel kunnen worden verstrekt;
4. de incidentele rente (€ 975 over 2013) te dekken uit de kostenplaats financiering;
5. de structurele beheerskosten van maximaal € 3.000 mee te nemen met de begroting 2014.

Toelichting

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken. Bijgaand de uitwerking.

Mogelijkheden startersleningen

Samenvatting

Het college besluit de raad voor te stellen akkoord te gaan met de mogelijkheid van startersleningen op Texel.

Bij motie van 12 november 2012 heeft de raad het college gevraagd te onderzoeken of deelname aan starterslening een effectief instrument kan zijn om, met name, Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel.

Wat is een starterslening?
Degene die voor het eerst een huis koopt, kan soms een extra lening krijgen bovenop de hypotheek. Dit is de starterslening. De starterslening heeft een rentevaste periode van 15 jaar. De eerste 3 jaar daarvan wordt geen rente en aflossing betaald. Als daarna het inkomen is gestegen, gaat de betaling van rente en aflossing in. Is dit niet het geval, dan kan een hertoetsing worden aangevraagd en wordt een maandlast betaald die past bij het inkomen.

Als de gemeente een starterslening wil aanbieden sluit de gemeente een deelnemingsovereenkomst met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) en wordt een verordening opgesteld waarin de voorwaarden staan die de gemeente zelf bepaalt.

De voorbeeldverordening van SVn is als uitgangspunt genomen.
De regeling wordt laagdrempelig uitgevoerd. Er zijn nagenoeg geen aanvullende eisen opgenomen, de aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen en niet ouder zijn dan 40 jaar.

Na ontvangst van een vastgestelde en ondertekende verordening en een deelnemingsovereenkomst wordt door SVn een rekening-courant geopend, waaruit de startersleningen worden betaald. Op deze rekening-courant kan de gemeente geld storten (revolverend fonds). Het fonds is en blijft eigendom van de gemeente. Wel is duidelijk dat als de gemeente een revolverend fonds bij SVn aangaat, dit geld langere tijd niet opvraagbaar zal zijn. Bij een revolverend fonds worden de terugontvangen rente en aflossing teruggestort in het fonds, zodat weer nieuwe startersleningen in omloop kunnen worden gebracht.

Uitgaande van enerzijds een maximum bedrag van € 30.000 per starterslening en anderzijds de rijksbijdrage van € 50 miljoen, kunnen er met een gemeentelijke storting van € 300.000 (die dus verdubbeld wordt door het Rijk) een 20-tal startersleningen van € 30.000 verstrekt worden.
Het uit te geven bedrag wordt geboekt als “vordering”, zodat geen beslag op de Algemene Reserve gelegd hoeft te worden. Wel heeft het natuurlijk gevolgen voor onze liquiditeitspositie.

De structurele lasten zijn 0,5 % van de uitstaande hoofdsom (aan startersleningen). Dus als alle 20 startersleningen zijn verstrekt, betaalt de gemeente 0,5% van € 600.000 = € 3.000 per jaar.
Voorgesteld wordt dit bedrag mee te nemen bij de behandeling van de begroting 2014.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Bij motie van 12 november 2012 (bijgevoegd) heeft de raad het college gevraagd:

1. te onderzoeken of deelname aan starterslening van SVn een effectief instrument kan zijn om, met name, Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel;
2. de resultaten van dit onderzoek in het 2e kwartaal 2013 aan de raad te presenteren, met een integraal advies.

Probleemstelling

Onderzoek de mogelijkheden en voorwaarden voor aansluiting bij SVn en onderzoek of en hoe dit instrument Texelse starters kan ondersteunen.

Doelstellingen

Startersleningen op Texel mogelijk te maken waardoor starters een betere kans hebben op een woning op Texel.

Mogelijke oplossingen

Minister Stef Blok van Wonen heeft op 14 november 2012 bekend gemaakt, dat de starterslening in 2013 onder de huidige voorwaarden kan blijven bestaan. De Minister heeft daartoe € 50 miljoen beschikbaar gesteld. Met de rijksbijdrage legt het Rijk de ene helft van de starterslening in. Gemeenten en/of provincies leggen de andere helft in.
Gemeenten die de starterslening voeren of gaan voeren komen in aanmerking voor de rijksbijdrage als wordt voldaan aan de volgende criteria.

1. De uiteindelijke hoogte van de hoofdsom van de starterslening wordt door de gemeente vastgesteld en bedraagt niet meer dan 20% van de verwervingskosten met een maximum van € 30.000.
2. De totale kosten van de woning mogen niet hoger zijn dan de verwervingskostengrens volgens actuele NHG (Nationale Hypotheek Garantie) (vanaf 1 juli 2013 € 290.000).
3. De starter is niet eerder eigenaar geweest van een koopwoning.
4. De gemeente heeft een revolverend fonds bij SVn.

De rijksbijdrage kent het principe “wie het eerst komt, die het eerst maalt” (datum ontvangst aanvraag bij SVn is daarbij bepalend).

Wat is een starterslening?

Degene die voor het eerst een huis koopt, kan soms een extra lening krijgen bovenop de hypotheek. Dit is de starterslening. De starterslening heeft een rentevaste periode van 15 jaar. De eerste 3 jaar daarvan wordt geen rente en aflossing betaald. Als daarna het inkomen is gestegen, gaat de betaling van rente en aflossing in. Is dit niet het geval, dan kan een hertoetsing worden aangevraagd en wordt een maandlast betaald die past bij het inkomen.

Te ondernemen stappen

Als de gemeente een starterslening wil aanbieden via SVn (Stimuleringsfonds Volkshuisvesting) dan zijn er de volgende stappen.

1. Sluit een deelnemingsovereenkomst. Deze regelt:
    a. het openen van een rekening-courant waaruit SVn de starterslening verstrekt;
    b. behandeling van de aanvraag van de particulier en verzorging verdere afhandeling en administratie;
    c. welke rente vergoed c.q. in rekening wordt gebracht;
    d. op welke momenten rente uitbetaald wordt en beheerkosten in rekening worden gebracht;
    e. de opzegtermijn en opvraagbaarheid van gelden.

2. Maak een verordening.
   Na het sluiten van een deelnemingsovereenkomst dient de gemeente een verordening op de stellen, waarin voorwaarden staan die de gemeente zelf bepaalt.
   De voorbeeldverordening van SVn is als uitgangspunt genomen.
   De regeling wordt laagdrempelig uitgevoerd. Er zijn nagenoeg geen aanvullende eisen opgenomen, de aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen en niet ouder zijn dan 40 jaar.

3. Open een rekening-courant bij SVn.
   Na ontvangst van een vastgestelde en ondertekende verordening en een deelnemingsovereenkomst wordt door SVn een rekening-courant geopend, waaruit de startersleningen worden betaald. Op deze rekening-courant kan de gemeente geld storten (revolverend fonds). Het fonds is en blijft eigendom van de gemeente. Wel is duidelijk, dat als de gemeente een revolverend fonds bij SVn aangaat, dit geld wel langere tijd niet opvraagbaar zal zijn. Bij een revolverend fonds worden de terugontvangen rente en aflossing teruggestort in het fonds, zodat weer nieuwe startersleningen in omloop kunnen worden gebracht.

4. Verdere afwerking door SVn
   Aanvragen worden getoetst en afgewikkeld door SVn.
   De gemeente heeft alleen een rol met betrekking tot het voorlichten van de inwoners, bij het indienen van de aanvragen en het toetsen van de toelatingscriteria.

Consequenties van die oplossingen

X Financieel

Kosten	☒ Incidenteel	2013 (4e kwartaal)	€ 975
	☒ Structureel	M.i.v.	€ 3.000 (op termijn maximaal)
Dekking	Bestaand budget		
	☒ Eenmalige kosten	Kostenplaats 541000	€ 975
	☒ Jaarlijkse kosten	Kostenplaats	
	Openen Rekening Courant SVn		€ 300.000
	Bijdrage derden		
	☐ Incidenteel	Voor het jaar	€
	☐ Structureel	M.i.v.	€
Geen dekking*	X Begroting/begrotingsbrief	☐ Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

Voorgesteld wordt het bedrag van € 3.000 mee te nemen bij de behandeling van de begroting 2014.

De gemeente is verplicht een revolverend fonds te openen bij SVn (= voorwaarde rijkssubsidie). Uitgaande van enerzijds een maximum bedrag van € 30.000 per starterslening en anderzijds de rijksbijdrage van € 50 miljoen, kunnen er met een gemeentelijke storting van € 300.000 (die dus verdubbeld wordt door het Rijk) minimaal 20 startersleningen van € 30.000 verstrekt worden.
Het genoemde bedrag van € 30.000 kan ook hoger of lager vastgesteld worden. Sommige gemeenten hebben een maximum van € 40.000, andere gemeenten hanteren een bovengrens van € 25.000.
Wordt gekozen voor een hoger bedrag dan kunnen er minder leningen verstrekt worden, bij een lager maximum uiteraard meer.

Het uit te geven bedrag wordt geboekt als “vordering”, zodat geen beslag op de Algemene Reserve gelegd hoeft te worden.
Wel heeft het gevolgen voor onze liquiditeitspositie. Over een bedrag van € 300.000 zullen wij geen rente meer ontvangen. De rente is nu ongeveer 1,3%. Met ingang van het Schatkistbankieren (1 januari 2014?) vervalt deze rente. In dit voorstel is alleen de rente 2013 incidenteel meegenomen
(1 kwartaal € 300.000 à 1,3% = € 975).

De structurele lasten zijn 0,5 % van de uitstaande hoofdsom (aan startersleningen). Dus als alle 20 startersleningen zijn verstrekt, betaalt de gemeente 0,5% van € 600.000 = € 3.000 per jaar. Als er afgelost gaat worden, gaat dit bedrag naar beneden. Deze kosten worden meegenomen in de begroting 2014.

X **Juridisch**
Er wordt een deelnemingsovereenkomst gesloten met SVn; er is een verordening opgesteld die is bijgevoegd.

X **Personeel / Organisatorisch**
Na ondertekening van de deelnemersovereenkomst kan de regeling van start gaan.

X **Beleid**
Nieuw beleid om starters op de woningmarkt te ondersteunen door middel van het aanbieden van een starterslening.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie
Via het opstellen van een persbericht. Makelaars en financieringsinstellingen zullen apart ingelicht worden.

Overlegd met dorpscommissie? ☑ Niet van toepassing

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie
Regeling starterslening

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	02-07-2013 en 23-07-2013
Commissie	3-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

8. Ruimtelijke ordening & volkshuisvesting

Portefeuillehouder	E. Hercules
Afdeling	Bedrijfsvoering

Bijlagen

1.	Verordening starterslening

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Startersleningen op Texel mogelijk maken

Bij motie van november 2012 is verzocht de mogelijkheden voor een starterslening te onderzoeken

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders van 2 juli en 23 juli 2013;

Gelet op

- de regeling starterslening;
- de verordening starterslening;

gehoord de raadscommissie;

Overwegende

- dat bij motie van november 2012 verzocht is om de mogelijkheden voor een starterslening mogelijk te maken;
- dat dit een effectief instrument kan zijn om Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel;
- dat het Rijk 50% van de kosten financiert;
- dat met het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse Gemeenten (SVn) een deelnemersovereenkomst wordt gesloten en de leningen via een revolverend fonds worden verstrekt;
- dit fonds eigendom is en blijft van de gemeente.

Besluit

1. Akkoord te gaan met de mogelijkheid van startersleningen op Texel.
2. Akkoord te gaan met de uitgangspunten verwoord in de verordening om de regeling laagdrempelig in te voeren.
3. Een bedrag van € 300.000 beschikbaar te stellen, waarbij rekening houdende met de Rijksbijdrage ongeveer 20 startersleningen op Texel kunnen worden verstrekt.
4. De incidentele rente (€ 975 over 2013) te dekken uit de kostenplaats financiering.
5. De structurele beheerskosten van maximaal € 3.000 mee te nemen met de begroting 2014.

Gemeente Texel

.txl

Verordening Starterslening

gemeente Texel

Bedrijfsvoering

September 2013

Het is voor starters moeilijk om een passende koopwoning te bemachtigen. Om dit maatschappelijk probleem te bestrijden hebben wij, in samenwerking met de Nederlandse gemeenten, de Starterslening ontwikkeld. De Starterslening biedt een opstap om een eerste koopwoning te verwerven. Het verschil tussen de verwervingskosten van de woning en de toegekende Starterslening moet middels een eerste hypotheek bij een bank naar keuze volgens de actuele normen van NHG worden gefinancierd. De Starterslening wordt verstrekt uit een revolverend fonds van de gemeente bij SVn en is bij aanvang renteloos en aflossingsvrij. Na afloop van 3 jaar wordt op basis van een inkomenstoets de hoogte van de rente en aflossing voor een volgende periode vastgesteld. De Productspecificaties, Procedures en Uitvoeringsregels kunnen niet worden aangepast. De gemeente bepaalt het beleid en stelt in de Verordening doelgroep en het toepassingsbereik vast.

Per 1 januari 2013 heeft het Rijk extra middelen beschikbaar gesteld voor de Starterslening. Met de rijksbijdrage legt het Rijk de ene helft van de Starterslening in. Gemeenten en/of provincies leggen de andere helft in. Gemeenten die de Starterslening voeren of gaan voeren komen in aanmerking voor de rijksbijdrage als wordt voldaan aan de volgende criteria:

1. De uiteindelijke hoogte van de hoofdsom van de Starterslening wordt door de gemeente vastgesteld en bedraagt niet meer dan 20% van de verwervingskosten;
2. De totale kosten van de woning mogen niet hoger zijn dan de verwervingskostengrens volgens actuele NHG normen (tot 1 juli 2013 € 320.000, vanaf 1 juli 2013 € 290.000);
3. De starter is niet eerder eigenaar geweest van een koopwoning;
4. U heeft een revolverend fonds bij svn (de afkoopmethodiek komt dus niet in aanmerking).

De raad van de gemeente Texel;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 2 en 23 juli 2013;

gelet op de artikelen 147 en 149 van de Gemeentewet;

Besluit

vast te stellen de volgende

Verordening Starterslening gemeente Texel

Artikel 1 Begrippen

Deze verordening verstaat onder:

1. **aanvrager**: de starter, die voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij 2 aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en moeten zij beide voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen. Onder verkrijgen wordt onder meer begrepen: verkrijging door huwelijksvermogensrecht of geregistreerd partnerschap, verkrijging krachtens erfrecht, schenking, recht van gebruik en bewoning, verkrijging van een woning in economische zin of anderszins;
2. **college**: het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel;
3. **Gemeenterekening Starterslening**: een fondsrekening waaruit de gemeente, op grond van haar deelnemingsovereenkomst met SVn, Startersleningen kan toekennen en waarin de rente en de aflossingen over deze leningen kunnen worden teruggestort;
4. **Starterslening**: een lening die, na toekenning door het college, door SVn kan worden verstrekt aan aanvrager voor de financiering van zijn eigen woning;
5. **NHG**: Nationale Hypotheek Garantie, de publicitaire naam van de door Stichting Waarborgfonds Eigen Woningen, gevestigd 's-Gravenhage, verstrekte borgtocht;
6. **SVn**: stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten, gevestigd in Hoevelaken.

Artikel 2 Toepassingsbereik

1. De gemeente Texel heeft een Gemeenterekening Starterslening ingericht waaruit aan aanvrager, die blijkens zijn aanvraag voldoet aan de hierna in lid 2 gestelde voorwaarden, een Starterslening kan worden toegekend. De Gemeenterekening Starterslening is ondergebracht bij SVn.
2. Deze verordening is uitsluitend van toepassing op leningaanvragen:
   a. van verblijfsgerechtigde personen, die op het moment van de aanvraag zelfstandig een huurwoning of wooneenheid bewonen dan wel inwonend zijn.
   b. voor het verwerven van nieuwe en bestaande koopwoningen in de gemeente Texel waarvan de kosten voor het verkrijgen in eigendom (verwervingskosten) van de woning niet hoger zijn dan het maximum volgens de meest actuele normen van NHG. Meerwerk en verbeterkosten zijn toegestaan voor de berekening van de hoogte van de Starterslening.
3. De aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen en niet ouder zijn dan 40 jaar.

Artikel 3 Budget

1. De raad van de gemeente Texel stelt eenmalig het budget vast dat beschikbaar is voor het toekennen van Startersleningen.
2. Startersleningen worden alleen toegekend voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is.
3. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegekend, worden door het college afgewezen.

Artikel 4 Deelnemingsovereenkomst

Op deze verordening is van toepassing de deelnemingsovereenkomst tussen de gemeente Texel en SVn.

Artikel 5 Bevoegdheid college

1. Het college is bevoegd, met inachtneming van het bepaalde in deze verordening, een Starterslening toe te kennen.
2. Het college stelt de hoogte van de Starterslening vast, met dien verstande dat de hoogte van de Starterslening maximaal 20% bedraagt van de verwervingskosten,met een maximum van € 30.000. De totale verwervingskosten kunnen niet meer bedragen dan het maximale bedrag volgens de, op het moment van offreren van de Starterslening, geldende actuele NHG normen.
3. De Starterslening kan niet worden verstrekt indien Koopsubsidie BEW+ en/of een ander koopinstrument, (rente)kortings- of financiële regeling is toegekend.
4. Het college wijst, zonodig op advies van SVn, een aanvraag Starterslening af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.
5. Zowel de eerste hypotheek als de Starterslening moeten worden verstrekt met NHG.
6. Het college kan aan de toekenning van Startersleningen nadere voorschriften verbinden.

Artikel 6 Procedure aanvraag en toekenning

1. Een aanvrager die, op grond van artikel 2 binnen het toepassingsbereik van de Starterslening valt, kan een SVn-aanvraagformulier Starterslening verkrijgen.
2. De verdere afhandeling en besluitvorming vindt plaats in overeenstemming met de hierna bedoelde Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening (met inbegrip van de nadere toelichting van uitvoeringsaspecten Starterslening).
3. Het college deelt de beslissing middels een toewijzing- of afwijzingsbesluit schriftelijk mee aan de aanvrager.

Artikel 7 Afwijzen aanvraag/intrekken toewijzing

1. Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit Starterslening in, als:
   a. het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren;
   b. er niet is voldaan aan de bij of krachtens deze verordening gestelde voorschriften en/of bepalingen;
   c. de Starterslening is toegekend of vastgesteld op grond van onjuiste gegevens;
   d. de koopovereenkomst van de betreffende eigen woning wordt ontbonden.
2. Bij de intrekking vordert het college de contante waarde van het al genoten en/of toekomstige rentevoordeel geheel of gedeeltelijk terug, eventueel met de mogelijkheid van beslaglegging.
3. Indien bij overtreding van de bepalingen in deze verordening de aanvrager verschoonbaar is, kan het college besluiten de bovengenoemde sancties geheel of gedeeltelijk achterwege te laten.

Artikel 8 Voorwaarden SVn

Op een Starterslening zijn van toepassing: ‘Algemene bepalingen voor geldleningen’, ‘Productspecificaties Starterslening’ ,‘Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening’, ‘Productspecificaties Bouwkrediet’ en ‘Toelichting op een SVn Financieringsplan (Starterslening)’, zoals die op het moment van toekenning zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die deel uitmaakt van de Deelnemingsovereenkomst tussen gemeente Texel en SVn.

Artikel 9 Nadere regels

Het college kan voor de uitvoering van deze verordening nadere regels vaststellen.

Artikel 10 Hardheidsclausule

Het college kan artikel 2 lid 2 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voor zover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.

Artikel 11 Inwerkingtreding
Deze verordening treedt in werking op de dag na de dag van bekendmaking.

Artikel 12 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als ‘Verordening Starterslening gemeente Texel’.

Vastgesteld in de openbare raadsvergadering van 18 september 2013,

De griffier, De voorzitter,

Verschillen verordeningen Starterslening

	Verordening Svn (in college behandeld)	**Verordening VNG (in commissie behandeld)**
Artikel 1: Begrippen Aanvrager	De starter, die voor de eerste maal een eigen woning koopt of verkrijgt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de Starterslening behoort. Bij 2 aanvragers ten aanzien van eenzelfde woning gelden deze gezamenlijk als aanvrager en dienen zij beide te voldoen aan de hiervoor gestelde eis niet eerder een woning te hebben gekocht of verkregen. Onder verkrijgen wordt onder meer begrepen: verkrijging door huwelijksvermogensrecht of geregistreerd partnerschap, verkrijging krachtens erfrecht, schenking, recht van gebruik en bewoning, verkrijging van een woning in economische zin of anderszins;	De starter, die voor de eerste maal een eigen woning koopt en op grond van deze verordening tot de doelgroep van de VROM Starterslening behoort;
College	Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel	
Gemeenterekening Starterslening	Een fondsrekening waaruit de gemeente, op grond van haar deelnemingsovereenkomst met SVn, Startersleningen kan toekennen en waarin de rente en de aflossingen over deze leningen kunnen worden teruggestort;	
VROM Starterlening		Een lening verstrekt door SVn aan een starter waarbij de hoofdsom van de lening voor minimaal 50% afkomstig is uit de Gemeenterekening VROM Starterslening, terwijl het resterende deel van de Starterslening verstrekt wordt door SVn;
Huishouden		De aanvrager dan wel de aanvrager en zijn niet duurzaam gescheiden levende echtgenoot of geregistreerd partner die een gezamenlijke huishouding zullen gaan voeren in de aan te kopen woning, niet zijnde kinderen of pleegkinderen; er kunnen niet meer dan 2 personen tot het aldus gedefinieerde huishouden behoren;
Verwervingskosten		De aankoopsom en bijkomende kosten bij de koop van een huis. De bijkomende kosten bestaan onder andere uit de financieringskosten en de overdrachtsbelasting (bestaand huis), eventueel meerwerk en rente tijdens de bouw (nieuwbouwhuis).

	Verordening Svn (in college behandeld)	Verordening VNG (in commissie behandeld)
Artikel 2: Deze verordening is uitsluitend van toepassing op lening aanvragen:	van verblijfsgerechtigde personen, die op het moment van de aanvraag zelfstandig een huurwoning of wooneenheid bewonen dan wel inwonend zijn. voor het verwerven van nieuwe en bestaande koopwoningen in de gemeente Texel waarvan de kosten voor het verkrijgen in eigendom (verwervingskosten) van de woning niet hoger zijn dan het maximum volgens de meest actuele normen van NHG. Meerwerk en verbeterkosten zijn toegestaan voor de berekening van de hoogte van de Starterslening. De aanvrager moet de woning waarvoor een Starterslening wordt verstrekt zelf gaan bewonen en niet ouder zijn dan 40 jaar.	
Artikel 3: Budget	De raad van de gemeente Texel stelt eenmalig het budget vast dat beschikbaar is voor het toekennen van Startersleningen. Startersleningen worden alleen toegekend voor zover het vastgesteld budget hiervoor toereikend is. Aanvragen, die in verband met het tweede lid niet kunnen worden toegekend, worden door het college afgewezen.	
Artikel 5: Bevoegdheden college	De Starterslening kan niet worden verstrekt indien Koopsubsidie BEW+ en/of een ander koopinstrument, (rente)kortings- of financiële regeling is toegekend. Het college wijst, zonodig op advies van SVn, een aanvraag Starterslening af, in geval er sprake is van stapeling met andere koopinstrumenten, (rente)kortings- of financiële regelingen, die strijdig zijn met de Starterslening en/of de belangen aantasten van aanvrager, NHG of eerste geldverstrekker.	Artikel 6 Deze verordening is uitsluitend van toepassing op leningaanvragen: Van personen voor permanente bewoning aangewezen woonadressen;
Artikel 7 Afwijzen aanvraag/intrekken toewijzing	Het college wijst een aanvraag af of trekt een toewijzingsbesluit Starterslening in, indien: het budget niet toereikend is om de aanvraag te honoreren;	Artikel 7: De SVn zal het ingevulde aanvraagformulier in behandeling nemen.
Artikel 8 Voorwaarden SVn	Op een Starterslening zijn van toepassing: ‘Algemene bepalingen voor geldleningen’, ‘Productspecificaties Starterslening’ ,‘Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening’, ‘Productspecificaties Bouwkrediet’ en ‘Toelichting op een SVn Financieringsplan (Starterslening)’, zoals die op het moment van toekenning zijn opgenomen in de dan geldende SVn Informatiemap, die deel uitmaakt van de Deelnemingsovereenkomst tussen gemeente Texel en SVn.	
Artikel 10 Hardheidsclausule	Het college kan artikel 2 lid 2 buiten toepassing laten of daarvan afwijken, voorzover van toepassing gelet op het belang van de aanvrager leidt tot een onbillijkheid van overwegende aard.	

Gemeente Texel

.txl

Raadsbesluit

Nummer 097

Genomen op 12-11-2012

Behandelschema

Commissie	--
Raad	12-11-2012

Programma/paragraaf

9 Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Bijlagen

Ter inzage op www.texel.nl: volg de Gemeente > politiek > Agenda's en verslagen
1. Motie

Motie 'Onderzoek naar inzet Starterslening op Texel'

Starters vinden moeizaam een plek op de Texelse woningmarkt. Dat heeft te maken met (te weinig) beschikbaarheid van woningen, maar ook met betaalbaarheid. Op 10 november 2009 dienden D66 en PvdA een motie in met als titel 'Dichterbij je eigen huis.' De motie haalde het toen niet.

Maar we zijn nu 3 jaar verder. En de starters op Texel worstelen nog steeds. Het onderzoeken van de ins en outs van een Starterslening lijkt ons zinnig. 212 gemeenten doen mee aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

De raad van de gemeente Texel:

Besluit

1. De voorliggende motie aan te nemen.

2. Het college te vragen:
   a. te onderzoeken of deelname aan Starterslening van SVn een effectief instrument kan zijn om -met name- Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel.
   b. de resultaten van dit onderzoek in het 2e kwartaal 2013 aan de raad te presenteren, met een integraal advies.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 12-11-2012,

De griffier,

De voorzitter,

Gemeente Texel

.txl

GROENLINKS CDA

D66 Texel 2010 PvdA PRO Texel

Motie

Onderzoek naar inzet Starterslening op Texel

Raad	12 november 2012
8 Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Bijlagen

1. Algemene toelichting op de Startersregeling
2. Brochure Starterslening

Starters vinden moeizaam een plek op de Texelse woningmarkt. Dat heeft te maken met (te weinig) beschikbaarheid van woningen, maar ook met betaalbaarheid. Op 10 november 2009 dienden D66 en PvdA een motie in met als titel 'Dichterbij je eigen huis.' De motie haalde het toen niet.

Maar we zijn nu 3 jaar verder. En de starters op Texel worstelen nog steeds. Het onderzoeken van de ins en outs van een Starterslening lijkt ons zinnig.

212 gemeenten doen mee aan het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn).

Toelichting

In de Woonvisie 2008-2015 staat het volgende:
"Wij willen als gemeente ook een bijdrage leveren aan de betaalbaarheid, bijvoorbeeld door introductie van een Starterslening. Dat gaan we nog nader overwegen."

In maart 2012 heeft de raad de Woonvisie 2008-2015 geëvalueerd. De raad concludeerde dat de Woonvisie nog steeds een prima document is om op te varen, al zijn nog niet alle doelstellingen gehaald.

Een van de signaleringen die in het oog springt bij de evaluatie is:
"Het grootste aandeel van woningzoekenden ligt, net als in 2008, in de leeftijd van 23 tot en met 35 jaar. In het totaal ligt het aantal woningzoekenden op 833, dit is zowel een stijging ten opzichte van 2008 als ten opzichte van 2009. Vooral het aantal woningzoekenden tot 23 jaar is flink toegenomen."

De Starters hebben het dus nog steeds moeilijk op Texel.

Wij vinden dat het *nu* tijd is om het voornemen dat al in de Woonvisie verwoord staat ook uit te voeren en dus te onderzoeken of het instrument 'Starterslening' een positieve uitwerking kan hebben voor starters op de Texelse woningmarkt.

Vraagt het college

1. Te onderzoeken of deelname aan Starterslening van SVn een effectief instrument kan zijn om -met name- Texelse starters een betere kans te geven op een woning op Texel.
2. De resultaten van dit onderzoek in het tweede kwartaal 2013 aan de raad te presenteren, met een integraal advies.

Algemene toelichting

De Starterslening is verkrijgbaar bij de stichting Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn). SVn is in 1996 opgericht op initiatief van (destijds) Bouwfonds Nederlandse Gemeenten. De aandeelhoudende gemeenten kregen via SVn de mogelijkheid hun Bouwfonds-dividend op een nieuwe manier in te zetten.
SVn is een financiële partner van gemeenten voor het beheer van revolverende fondsen. In die rol verstrekt en beheert SVn laagrentende leningen voor de kwaliteitsverbetering van de volkhuisvesting, bijvoorbeeld bij het realiseren van nieuwbouw, herstructurering en aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Door middel van het sluiten van een deelnemingsovereenkomst kunnen gemeenten gebruik maken van de producten en diensten van SVn.

Starterslening

In 2002 heeft SVn met een aantal gemeenten en in samenwerking met Nationale Hypotheek Garantie (NHG) het product 'Starterslening' ontwikkeld. Met dit instrument worden gemeenten in de gelegenheid gesteld een financiële impuls te geven aan de lokale (koop-) woningmarkt en de doorstroming te bevorderen. Nieuwbouw en bestaande koopwoningen zijn voor starters vaak onbetaalbaar en de bestaande stimuleringsregelingen (koopsubsidie (BEW +) en dergelijke) blijken niet voldoende. De BEW + is overigens inmiddels beëindigd, doordat het ministerie van VROM geen nieuwe middelen hiervoor beschikbaar stelt. De Starterslening geeft de gemeenten een instrument in handen om op het lokale woonbeleid afgestemde Startersleningen te verstrekken aan nieuwkomers op de woningmarkt. De gemeente bepaalt de doelgroep en het woningsegment of zet de Starterslening wijkgericht in. Zo kan de gemeente optimaal inspelen op de behoeften en ontwikkelingen op de lokale woningmarkt.

De belangrijkste voorwaarden die in de gemeentelijke verordening moeten worden opgenomen, zijn de volgende punten:

1. De maximale koopsom (inclusief bijkomende kosten) mag niet hoger zijn dan de verwervingskosten NHG die op dat moment van toepassing zijn. De gemeente kan de verwervingskosten lager vaststellen.
2. De hoogte van de Starterslening is standaard maximaal 20% van de verwervingskosten van de woning. De gemeente is vrij om daarbij de hoofdsom van de Starterslening te maximeren.
3. Verder moet zowel de eerste hypotheek als de Starterslening onder Nationale Hypotheek Garantie bij het Waarborgfonds Eigen Woning (WEW) aangemeld worden.
4. Tot slot geldt de algemene voorwaarde dat de Starterslening en de Koopsubsidie BEW + niet tegelijkertijd mogen worden toegekend.

Naast de eisen die het ministerie van VROM stelt, hebben gemeenten een grote mate van beleidsvrijheid om lokaal maatwerk te leveren en op de lokale situatie in te spelen.
De gemeenten bepalen in de verordening zelf de doelgroep en het marktsegment waar de regeling op van toepassing is. Als het gaat om de doelgroep kunnen gemeenten in de

verordening een bepaling opnemen over de leeftijd, inkomen, verblijfsduur in de gemeente en dergelijke. Bij het marktsegment kunnen gemeenten bepalen of het gaat om een project, nieuwbouw, bestaande woningen en het maximale aankoopbedrag.

Procedures en gemeentelijke uitvoeringsregels Starterslening
De Procedures en Gemeentelijke Uitvoeringsregels Starterslening en de Productspecificaties Starterslening, vastgesteld door SVn, zijn van toepassing op deze verordening. Doordat de gemeente zich door middel van een deelnemingsovereenkomst heeft uitgesproken voor deelname aan de producten van SVn, zijn ook de procedures en gemeentelijke uitvoeringsregels van de verschillende producten van kracht. Hierin zijn de voorwaarden en procedures opgenomen voor deelname aan de Starterslening. Allereerst bepaalt de gemeente in een gemeentelijke verordening de algemene en bijzondere voorwaarden die van toepassing zijn waaronder de doelgroep en het marktsegment van woningobjecten.

De gemeente toetst vervolgens aan de hand van de verordening of de verzoeker in aanmerking komt voor een Starterslening en reikt het SVn-aanvraagformulier Starterslening uit. SVn verzorgt de financiële toetsing en brengt advies uit aan de gemeente over de hoogte van de Starterslening. De gemeente besluit over de toekenning van de lening en de te stellen condities, zoals de hoogte van de lening en eventuele bijzondere voorwaarden. Dit wordt door de gemeente vastgelegd in een toewijzingsbesluit. Als de lening niet wordt toegekend, wordt de aanvrager hiervan middels een afwijzingsbesluit door de gemeente op de hoogte gesteld.

Na de toekenning heeft de aanvrager de gelegenheid een bancaire lening aan te vragen en deze offerte binnen vier weken na verzenddatum van het toewijzingsbesluit naar SVn te sturen. Na een toetsing van de bancaire offerte brengt SVn een offerte voor de VROM Starterlening uit.

Advies

Nummer 10

Behandelschema

B en W	13-08-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

D Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Team	Bedrijfsvoering
Contactpersoon	A. Voerman

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☑ Ja	☐ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

Halfjaarrapportage 2013

Halfjaarrapportage 2013

Tussentijdse rapportage op basis van programmabegroting 2013

Raadsvoorstel:

Het college van burgemeester en wethouders besluit de raad voor te stellen:

1. De halfjaarrapportage vast te stellen.

2. Akkoord te gaan met de financiële consequenties opgenomen in hoofdstuk 3.2.
   a. Structureel nadeel 2013 van € 84.872 ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2014 structureel mee te nemen in de begroting.
   b. Incidenteel nadeel 2013 van € 97.911 ten laste van de algemene reserve te brengen.
   c. Kennis te nemen van de stand van de algemene reserve van € 2.214.919 exclusief de voorstellen uit de kadernota. Dit is € 214.919 boven de ondergrens van € 2.000.000.

Toelichting

Volgens de Planning & Controle cyclus wordt 1 keer per jaar een tussentijdse rapportage opgesteld, de halfjaarrapportage.

Halfjaarrapportage 2013

Samenvatting

Volgens de Planning & Control cyclus wordt 1 keer per jaar een tussentijdse rapportage opgesteld: de halfjaarrapportage. Het doel van deze halfjaarrapportage is de raad te informeren over ontwikkelingen en afwijkingen op de begroting zodat bijsturing mogelijk is.

Van beleidsmatige ontwikkelingen wordt de huidige stand van zaken aangegeven.
Op het gebied van financiën worden alleen de afwijkingen aangegeven.

In deze halfjaarrapportage wordt ook informatie verstrekt over de bedrijfsvoering met als peildatum 1 juli 2013. Verder worden de financiële consequenties in beeld gebracht en wordt voorgesteld van de genoemde financiële afwijkingen begrotingswijzigingen te maken.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Middels deze halfjaarrapportage 2013 wordt de raad geïnformeerd over beleidsmatige ontwikkelingen en afwijkingen die zich na het vaststellen van de programmabegroting 2013-2016 hebben voorgedaan en die van invloed zijn op de begroting.

In de halfjaarrapportage komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- per programma de stand van zaken op het voorgenomen beleid
- per paragraaf indien van toepassing: afwijkingen, ontwikkelingen en stand van zaken
- informatie over de bedrijfsvoering met als peildatum 1 juli 2013
- een overzicht van de financiële afwijkingen
- een recapitulatie van de financiële afwijkingen met dekkingsvoorstel
- voortgang in de realisatie van investeringen
- de stand van de algemene reserve
- de tussentijdse rapportage van de Bolder

Probleemstelling

Volgens de Planning & Control cyclus wordt 1 keer per jaar een tussentijdse rapportage opgesteld: de halfjaarrapportage.

Doelstellingen

De raad tussentijds informeren over beleidsmatige ontwikkelingen en afwijkingen op de begroting zodat bijsturing mogelijk is.

Mogelijke oplossingen

De halfjaarrapportage aan de gemeenteraad ter vaststelling aan te bieden.

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**

Kosten	X Incidenteel nadeel	Voor het jaar 2013/2014	€ 97.911
	X Structureel nadeel	M.i.v. 2013	€ 84.872
Dekking	Bestaand budget		
	☐ Eenmalige kosten	Kostenplaats	€
	☐ Jaarlijkse kosten	Kostenplaats	€
	☐ T.l.v. reserve/voorziening	Objectnr.	€
	Bijdrage derden		
	☐ Incidenteel	Voor het jaar	€
	☐ Structureel	M.i.v.	€
Geen dekking*	☐ Begroting/begrotingsbrief	X Halfjaarrapportage	☐ Jaarrekening

- **Incidenteel nadeel 2013** **€ 97.911**
  Voorstel is om het incidentele nadeel van € 97.911 ten laste van de algemene reserve te brengen.
- **Structureel nadeel 2013** **€ 84.872**
  Voorstel is om het structurele voordeel van € 84.872 in 2013 ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2014 structureel mee te nemen in de begroting 2014.

Van de genoemde financiële afwijkingen worden na goedkeuring van de halfjaarrapportage door de raad begrotingswijzigingen gemaakt. Hierdoor ontstaat een stand van de algemene reserve van € 2.214.919. Dit is € 214.919 boven de ondergrens van € 2.000.000.

☐ **Juridisch**

Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**
Niet van toepassing.

☐ **Beleid**
Niet van toepassing.

☐ **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie

Op de gebruikelijke wijze

Overlegd met dorpscommissie? ☐ Ja ☐ Nee ☐ Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Niet van toepassing.

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	13-08-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

D. Bedrijfsvoering

Portefeuillehouder	F.R. Visman
Afdeling	Bedrijfsvoering

Bijlagen

1. Halfjaarrapportage 2013

Halfjaarrapportage 2013

Tussentijdse rapportage op basis van de programmabegroting 2013.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

gehoord de raadscommissie van 4 september 2012;

Besluit

1. De halfjaarrapportage vast te stellen.

2. Akkoord te gaan met de financiële consequenties opgenomen in hoofdstuk 3.2.
   a. Structureel nadeel 2013 van € 84.872 ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2014 structureel mee te nemen in de begroting.
   b. Incidenteel nadeel 2013 van € 97.911 ten laste van de algemene reserve te brengen.
   c. Kennis te nemen van de stand van de algemene reserve van € 2.214.919 exclusief de voorstellen uit de kadernota. Dit is € 214.919 boven de ondergrens van € 2.000.000.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Gemeente Texel

.txl

Halfjaarrapportage

2013

Planning & Control

Juli 2013

Inhoudsopgave

Inleiding **5**

Hoofdstuk 1 **Programma's** **7**
Programma 1 Algemeen bestuur, openbare orde en veiligheid 7
Programma 2 Verkeer, vervoer en water 11
Programma 3 Economie 13
Programma 4 Onderwijs 17
Programma 5 Sport & Cultuur 19
Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening 21
Programma 7 Volksgezondheid en milieu 27
Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting 31
Programma 9 Landschap, natuur en recreatie 33

Hoofdstuk 2 **De paragrafen** **37**
Paragraaf C Verbonden partijen 37
Paragraaf D Bedrijfsvoering 39
Paragraaf F Financiering 47
Paragraaf G Lokale lasten 49

Hoofdstuk 3 Financieel **51**
3.1 Stand van zaken budgetten per 1 juli 2013 51
3.2 Financiële consequenties 57
3.3 Dekking en begrotingswijzigingen 62
3.4. Uitvoering investeringsplan 63

Hoofdstuk 4 **Risico's en actuele zaken** **67**

Hoofdstuk 5 **De Bolder** **69**

Hoofdstuk 6 **OSG de Hogeberg** **73**

Inhoudsopgave

Inleiding

Het doel van de halfjaarrapportage 2013 is de raad te informeren over de lopende begroting.
Van beleidsmatige ontwikkelingen wordt de huidige stand van zaken gerapporteerd.
Op het gebied van financiën worden alleen de afwijkingen aangegeven.

Naast afwijkingen op de programma's en paragrafen over beleid wordt in deze halfjaarrapportage informatie verstrekt over de bedrijfsvoering, met als peildatum 1 juli 2013.
Deze informatie wordt zoveel mogelijk in grafiekvorm weergegeven.

Vorig jaar is gestart met aanpassing van de rapportages. Vanaf de Kadernota 2013 wordt gewerkt met de doelenboomstructuur. Daarbij worden per programma maatschappelijke-, beleids- en operationele doelen geformuleerd. Deze structuur is ook in deze halfjaarrapportage gebruikt.

De halfjaarrapportage is als volgt ingedeeld:

Hoofdstuk 1 Per programma de stand van zaken
Hoofdstuk 2 Per paragraaf de afwijkingen
Hoofdstuk 3 De financiële afwijkingen
Hoofdstuk 4 Risico's en actuele zaken
Hoofdstuk 5 De Bolder
Hoofdstuk 6 OSG de Hogeberg

Hoofdstuk 1 Programma's

Programma 1 Algemeen bestuur, openbare orde en veiligheid

1.1 Maatschappelijk doel: Streven naar een open, democratische bestuursvorm in een duaal bestel

1.1.1 Beleidsdoel: Integer, transparant en daadkrachtig besturen

1.1.1.1 Operationeel doel: Bestuurlijke communicatie optimaliseren

Prestatie	Rapportage aan de raad aanpassen aan nieuwe structuur volgens een doelenboom.
Stand van zaken	In de kadernota 2014-2017 zijn ook de reguliere werkzaamheden opgenomen. We beschikken nu over een kadernota met een complete doelenboom, de basis voor de programmabegroting 2014-2017.
Prestatie	Optimaliseren van de kwaliteit van de raadsvoorstellen.
Stand van zaken	De kwaliteit van de advisering is een aandachtspunt voor de waarnemend directeur en waarnemend secretaris. Adviezen worden voor doorgeleiding nadrukkelijk gescand. In het najaar worden voor schrijvers van adviezen zogenaamde toolkitsessies georganiseerd.

1.1.1.2 Operationeel doel: Klanttevredenheid van de in 2011 ingediende omgevingsvergunningen meten

Prestatie	Alle aanvragers van een ingediende omgevingsvergunning worden door een extern bureau schriftelijk geënquêteerd over hun ervaringen met het dienstverleningsproces en of zij verbeterpunten kunnen aandragen. De resultaten worden aan de raad aangeboden.
Stand van zaken	De enquête is uitgevoerd en de resultaten zijn op 4-12-2012 via een raadsinformatiebrief teruggekoppeld naar de raad.

1.1.1.3 Operationeel doel: In burgerinitiatieven participeren

Prestatie	In gesprek gaan met de samenleving om te bezien waar de kansen liggen en wat daarvoor moet worden gedaan.
Stand van zaken	De gemeente is permanent in contact met burgers, bedrijfsleven en maatschappelijk middenveld. Door deze contacten met betrekking tot wensen en noden van burgers natuurlijk te laten verlopen is participatie over en weer een onderwerp dat permanent aandacht heeft/krijgt.
Prestatie	Sterk sturen op de kerncompetenties die hiervoor binnen de gemeentelijke organisatie zijn vereist.
Stand van zaken	Dienstverlening en contact met de burger zijn een groot goed. In het vernieuwde formatieplan van de gemeentelijke organisatie zijn voor alle functies competenties die daar op aansluiten benoemd en opgenomen.

1.1.1.4 Operationeel doel: Organisatie aan regiehouderschap aanpassen

Prestatie	Uitvoering van de nota "regie - naar een slagvaardigere en compactere organisatie". In de meerjarenbegroting 2013-2016 is al € 125.000 opgenomen.
Stand van zaken	De nota is de basis voor het organisatieontwikkelingstraject. Het traject verloopt volgens planning.

1.1.1.5 Operationeel doel:	Met buurgemeenten samenwerken
Prestatie	Een heldere visie ontwikkelen om samenwerking met buurgemeenten te intensiveren. Uit de visie moet blijken op welke beleidsdomeinen en taken meerwaarde wordt verwacht zowel in kwaliteit als financieel.
Stand van zaken	In 2012 is de visie op samenwerking beschreven in het Plan van Aanpak samenwerkingstrajecten, waarin ook opgenomen het zogenaamde 'Texels model'. Dit dient als uitgangspunt. De gemeente Texel heeft begin 2013 de samenwerking met Den Helder gerealiseerd voor de 'koude taken' van de brandweer. Hiermee wordt vooruitlopend op de regionalisering van de brandweer een kwaliteitsslag gemaakt, de kwetsbaarheden vermeden bij gelijkblijvende kosten. In het eerste halfjaar hebben de voorbereidingen plaatsgevonden om per 1 juli toe te treden tot de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD) Noord-Holland Noord. Dit is een vereiste op basis van regelgeving vanuit het Rijk. Voor de samenwerking binnen het Sociaal Domein (nodig vanwege de drie grote decentralisaties vanuit het rijk) is gewerkt aan een strategische visie. Deze is in juli door de raad behandeld. Voor de regionalisering van de brandweer geldt dat voorbereidingen worden getroffen en in het tweede deel van het jaar een adviestraject wordt doorlopen. De verdere verkenning van taakgebieden en werkvelden waarbij gekeken wordt naar meer samenwerking, in- of uitbesteding of het stoppen van taken vindt momenteel intern plaats binnen de organisatie bij de ontwikkeling van de team- en formatieplannen. Het MT zal in het najaar het college nader adviseren en waar relevant volgt een adviestraject voor de raad. Met de gemeenten in de Kop van Noord-Holland zijn de contacten geïntensiveerd en is in het afgelopen jaar op verschillende gebieden al invulling gegeven aan samenwerking en personele uitwisseling.
Prestatie	Het begrip kwaliteit duidelijker definiëren. De amendering is zuiver tekstueel zonder financiële gevolgen.
Stand van zaken	Kwaliteit dient in dit kader te worden gelezen vanuit perspectief van de klant: welk niveau van dienstverlening etc mag men gemiddeld ontvangen van een gemeente en slaagt de gemeente Texel daar ook in?

1.1.2 Beleidsdoel: Op overeengekomen taakvelden met andere Waddeneilanden samenwerken

1.1.2.1 Operationeel doel;	Overeenkomst VAST evalueren
Prestatie	Overeenkomst VAST evalueren voor 1 april 2013 waarna vanaf 2014 besparing op de jaarlijkse bijdrage gerealiseerd kan worden. Voor 2013 zijn er dus geen financiële consequenties.
Stand van zaken	De evaluatie heeft in het eerste kwartaal van 2013 plaatsgevonden. De raad heeft voor 2014 besloten tot een bijdrage van € 100.000 om de samenwerking te continueren. Een vertegenwoordiging vanuit de raad treedt in overleg met een vertegenwoordiging van de Fries Waddeneilanden, verenigd in VAST, om tot afspraken te komen over reikwijdte, vorm en budget voor de samenwerking

1.1.3 Beleidsdoel: Openbare orde en veiligheid garanderen

1.1.3.1 Operationeel doel: Huidig niveau van maatschappelijke veiligheid behouden

Prestatie	Voldoen aan wettelijke audits met minimaal een voldoende.
Stand van zaken	De auditsystematiek is veranderd. In overleg met de regio wordt gewerkt aan de verbeterpunten, maar dan gebaseerd op de regionale uitgangspunten, voorbereid op de toekomst en gebaseerd op Brandweer 2.0
Prestatie	Met de partners in de veiligheidsketen samenwerken.
Stand van zaken	Periodieke overleggen: driehoeks-, politie-, horeca-, taxi- en zomeroverleg. Er worden dorpswachten ingehuurd. Het toeristenseizoen is voorbereid op het gebied van sociale veiligheid en leefbaarheid.

1.1.3.2 Operationeel doel: Aan eisen Veiligheidsregio voldoen

Prestatie	De nieuwe organisatie Den Helder-Texel zal in 2013 voorstellen doen om te zorgen dat aan de eisen van de veiligheidswet wordt voldaan.
Stand van zaken	In samenwerking met de regio worden de eisen van de veiligheidswet in kaart gebracht. Dit proces is nog in volle gang.

1.1.3.3 Operationeel doel: Alcoholmatiging bij jongeren bevorderen

Prestatie	Voortzetting toezicht Drank en Horecawet. De kosten zijn € 75.000, dit bedrag is al opgenomen in de begroting.
Stand van zaken	Per 1 januari 2013 is het toezicht op de naleving van de Drank- en Horecawet definitief over gegaan naar de gemeente. Wettelijk is dit nu een gemeentelijke taak. Voor de uitvoering van deze taak werken wij samen met de gemeente Den Helder die ons toezichthouders Drank- en Horecawet levert. Hiervoor is met ingang van 1 januari 2013 met de gemeente Den Helder een samenwerkingsovereenkomst gesloten voor de duur van 5 jaar.

1.1.3.4 Operationeel doel: Een slagvaardige brandweerorganisatie behouden

Prestatie	Onderzoeken wat de mogelijkheden zijn tot samenvoeging van de brandweerkorpsen van Texel en Den Helder. Het onderzoek is onderdeel van de voorbereiding op de aanstaande regionalisering van de brandweer. Het voorgestelde organisatiemodel sluit hier op aan. In 2012 wordt hierover bestuurlijke besluitvorming verwacht.
Stand van zaken	Per 1 maart 2013 werken brandweer Den Helder en Texel samen met elkaar op het gebied van de ‘koude taken’. Hiertoe is een samenwerkingsovereenkomst afgesloten en zijn medewerkers van Texel gedetacheerd naar Den Helder

1.1.3.5 Operationeel doel: Een goed opgeleid en geoefend brandweerkorps waarborgen

Prestatie	Regionalisering brandweer: 250 uur binnen de formatie door gewijzigde taken.
Stand van zaken	Er wordt op projectbasis gewerkt aan de regionalisering van de brandweer door de brandweer Den Helder-Texel. De prognose is, dat de geraamde uren hiervoor voldoende zijn
Prestatie	De beleidsnota opleiden en oefenen brandweer (BOOB) wordt geëvalueerd.
Stand van zaken	De evaluatie is door de samenvoeging van de korpsen van Den Helder en Texel vertraagd.

Programma 2 Verkeer, vervoer en water

2.1 Maatschappelijk doel: Reguleren van de mobiliteit en bereikbaar houden van de woonkernen en van voorzieningen

2.1.1 Beleidsdoel: Infrastructuur onderhouden

2.1.1.1 Operationeel doel: Kunstwerken, duikers en beschoeiingen onderhouden

Prestatie	Beheersplan kunstwerken, duikers en beschoeiingen opstellen.
Stand van zaken	Dit plan zal in het 1e kwartaal 2014 de gemeenteraad worden aangeboden

2.1.1.2 Operationeel doel: Wegen, straten en pleinen onderhouden

Prestatie	De meerwaarde van het uitbesteden van wegenonderhoud aan een lokale aannemer onderzoeken.
Stand van zaken	Dit onderzoek is afgerond maar in het licht van de organisatieontwikkeling nog niet aangeboden. Afhankelijk van de uitkomst van de organisatieontwikkeling kan het stuk nog aangepast worden, waarna het aan de raad wordt aangeboden.
Prestatie	Onderhoudsplannen voor wegen en straten opstellen en uitvoeren.
Stand van zaken	Asfaltwerk is gereed. Bestrating moet nog voor een deel.
Prestatie	Nutsvoorzieningen beheren.
Stand van zaken	Dit is regulier werk het gehele jaar door.
Prestatie	Openbare verlichting beheren.
Stand van zaken	Dit is regulier werk het gehele jaar door.
Prestatie	Gladheid bestrijden.
Stand van zaken	Er is flinke inzet geweest in de eerste maanden van dit jaar.
Prestatie	Straten reinigen.
Stand van zaken	Dit is regulier werk het gehele jaar door.
Prestatie	Waterwegen schouwen.
Stand van zaken	Dit vindt plaats in het najaar van 2013.
Prestatie	Actualiseren graskeienprogramma waarbij de Hoofdweg ten noorden van Oorsprongweg voorrang krijgt.
Stand van zaken	Het actualiseren is verschoven naar 2013. Zie kadernota 2013.

2.1.2 Beleidsdoel: Mobiliteit reguleren

2.1.2.1 Operationeel doel: Verkeer en veiligheid reguleren

Prestatie	Vaststellen mobiliteitsplan naar aanleiding van de motie “Pas op de plaats”.
Stand van zaken	In 2012 is de knelpuntenanalyse mobiliteit met het maatschappelijk middenveld opgesteld. Deze knelpuntenanalyse is de uitvoering van de motie “Pas op de plaats”. Derhalve is deze prestatie afgerond
Prestatie	Mobiliteitsvisie en actieprogramma mobiliteit ontwikkelen.
Stand van zaken	Met het ontwikkelen van de visie wordt gestart in het 1e kwartaal van 2014 in samenwerking met het projectatelier IABR. De oplevering van de visie is voorzien in 1e kwartaal 2015. Het actieprogramma is een overzicht vanuit de visie. Dit wordt ook in 1e kwartaal 2015 inzichtelijk gemaakt.
Prestatie	Verkeer reguleren.
Stand van zaken	Dit is regulier werk het gehele jaar door.
Prestatie	Verkeersveiligheid bevorderen.
Stand van zaken	Dit is regulier werk het gehele jaar door.
Prestatie	Onderzoeken wat de kosten zijn van het plaatsen van een coupure in de havendijk van Oudeschild.
Stand van zaken	Het onderzoek is gestart. Tevens maakt het onderdeel uit van de visie havenontwikkeling Oudeschild, waarbij ook andere varianten zoals omleggen van de omringdijk worden voorgesteld. Uitwerking vindt plaats in 2014.
Prestatie	Fietspad Redoute doortrekken naar Hoornderweg.
Stand van zaken	Dit wordt meegenomen in de nog te ontwikkelen Mobiliteitsvisie en het actieprogramma Mobiliteit

2.1.2.2 Operationeel doel: Openbaar vervoer op het huidige niveau houden

Prestatie	Bij de provincie aandringen op behoud van het openbaar vervoer op Texel.
Stand van zaken	Na intensief overleg met de provincie heeft uiteindelijk Provinciale Staten opdracht gegeven voor een pilot “Beter openbaar vervoer Texel”, waarin het openbaar vervoer structureel anders georganiseerd wordt, gericht op de klant.

2.1.2.3 Operationeel doel: Texelvignet monitoren en evalueren

Prestatie	Een enkelvoudig parkeervignet met één tarief voor iedereen invoeren.
Stand van zaken	Het parkeervignet is per 1 januari 2012 ingevoerd. Prestatie afgerond.
Prestatie	Texelvignet evalueren.
Stand van zaken	Het Texelvignet is in september 2012 met de raad geëvalueerd en op basis daarvan is besloten ook het gebruik vignet in 2013 voor te zetten en verder te stimuleren. Prestatie afgerond.
Prestatie	Texelvignet breder bekend maken met een budget van € 85.000. Voor ontwerp en leverantie van vignet 2013 € 35.000 en € 50.000 voor communicatie, promotie en marketing.
Stand van zaken	Op 2 juli 2013 heeft het college positief besloten op voorstel van TOP om een projectvoorstel te maken over onder andere een loyaliteitsprogrammering inzake het Texelvignet. TOP zal het projectvoorstel maken. De raad is in de 3e week van juli via een RIB geïnformeerd. Aan de hand van het projectvoorstel van TOP, wat in najaar 2013 wordt verwacht, wordt besloten hoe verder met promotie van het Texelvignet wordt omgegaan.

Programma 3 Economie

3.1 Maatschappelijk doel: Een gezonde en brede economie voor leven op Texel stimuleren

3.1.1 Beleidsdoel: Toerisme kwalitatief en kwantitatief op peil houden en inspelen op trends

3.1.1.1 Operationeel doel: Werkgelegenheid in de toeristische sector op huidig niveau handhaven en waar mogelijk vergroten

Prestatie	De sectoren zorg en toerisme onderzoeken gezamenlijk of ze elkaar kunnen aanvullen en werkgelegenheid kunnen stimuleren. De gemeente heeft hier een faciliterende rol. Aantal interne uren nog niet bekend.
Stand van zaken	In het kader van opleiding hebben de sectoren onderling contact. Qua werkgelegenheid is dit project nog niet nader opgepakt.
Prestatie	Verbreding mogelijk maken, gericht op instandhouding van het gewenste toeristisch landschappelijk beeld van Texel.
Stand van zaken	Deze prestatie zal meegenomen worden bij de actualisatie van het beleid, wat in het 4de kwartaal van 2013 zal starten.

3.1.1.2 Operationeel doel: Zorgtoerisme uitbreiden

Prestatie	Er zullen vooralsnog maximaal 100 slaapplaatsen beschikbaar worden gesteld t.b.v. kleinschalige zorgboerderijen.
Stand van zaken	Er zal na de zomer 2013 een discussie met de sector worden gehouden om tot een definitie te komen.
Prestatie	Zorgplaatsen mogen nooit terugvloeien naar gewone slaapplaatsen.
Stand van zaken	Dit zal meegenomen worden in de definitie zoals hiervoor is aangegeven.

3.1.1.3 Operationeel doel: De Werelderfgoedstatus beter economisch benutten

Prestatie	Via de andere Waddeneilanden is Texel vertegenwoordigd in het platform dat plannen voorbereidt in het kader van afspraken Werelderfgoed en de promotie voor recreatie en toerisme.
Stand van zaken	Er wordt door Duitsland en Nederland nog gewerkt aan het toerisme-visie.

3.1.1.4 Operationeel doel: Het aantal slaapplaatsen op Texel maximeren

Prestatie	Slapen op het strand blijft uitgesloten.
Stand van zaken	Planologisch wederom in het bestemmingsplan buitengebied geregeld. Prestatie is afgerond
Prestatie	Categorieën verblijfsaccommodaties zullen worden samengevoegd, om een simpele en flexibele regeling te maken.
Stand van zaken	Planologisch in het bestemmingsplan buitengebied en De Koog geregeld. Prestatie is afgerond

3.1.1.5 Operationeel doel: Actualiseren van de nota recreatie en toerisme

Prestatie	De kaderstellende notitie toerisme en recreatie: “De Texelse Maat” te gebruiken als leidraad voor de actualisatie van de nota recreatie en toerisme uit 2003. In deze nota wordt tevens een definitie opgenomen voor toeristische zorgplaatsen en vernieuwende projecten. Dit in samenspraak met de sector. De nota wordt in het eerste kwartaal 2013 aan de raad aangeboden.
Stand van zaken	De actualisatie van het beleid zal in 4e kwartaal 2013 starten. In opdracht van de raad zal de actualisatie in 2e kwartaal 2014 aan de raad worden voorgelegd.

3.1.2 Beleidsdoel: Landbouw op peil houden

3.1.2.1 Operationeel doel: Agrarisch ondernemingen zoveel mogelijk behouden

Prestatie	Clustervorming, specialisatie en differentiatie wordt niet uit de weg gegaan.
Stand van zaken	Lopend. Binnen de kaders van de toepasselijke regelgeving en beleid worden voorwaarden geschapen om agrarische ondernemingen zo goed mogelijk te handhaven respectievelijk te ontwikkelen. Samen met de sector kan onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn om de effecten van de Milieu Effect Rapportage - als onderlegger van het bestemmingsplan Buitengebied – zo positief mogelijk voor ontwikkelingen te laten zijn. Zo mogelijk worden groene en blauwe diensten door agrarische bedrijven ondersteund en gefaciliteerd. Duidelijk zal moeten zijn welk stappenplan gevolgd zal worden en binnen welk tijdpad dat mogelijk zal zijn.
Prestatie	Operationeel doel wijzigen in : Agrarische ondernemingen zoveel mogelijk behouden. Daaronder de volgende prestaties: - Het landbouwareaal moet beschermd worden door een landbouwhoofdstructuur. - Binnen de kaders van de toepasselijke regelgeving en beleid voorwaarden scheppen dat agrarische ondernemingen zich zo goed mogelijk kunnen handhaven, respectievelijk ontwikkelen. - Clustervorming, specialisatie en differentiatie worden daarbij niet uit de weg gegaan. Groene en blauwe diensten door agrarische bedrijven ondersteunen en zo nodig faciliteren. - Uitgangspunt is het behoud van het landbouwareaal. Onvermijdbare situaties zijn daarbij uiteraard uitgezonderd. In principe zal er in dergelijke situaties compensatie gezocht worden.
Stand van zaken	Lopend. Binnen de kaders van de toepasselijke regelgeving en beleid worden voorwaarden geschapen om agrarische ondernemingen zo goed mogelijk te handhaven respectievelijk te ontwikkelen. Samen met de sector kan onderzocht worden welke mogelijkheden er zijn om de effecten van de Milieu Effect Rapportage - als onderlegger van het bestemmingsplan Buitengebied – zo positief mogelijk voor ontwikkelingen te laten zijn. Zo mogelijk worden groene en blauwe diensten door agrarische bedrijven ondersteund en gefaciliteerd. Duidelijk zal moeten zijn welk stappenplan gevolgd zal worden en binnen welk tijdpad dat mogelijk zal zijn.

3.1.3 Beleidsdoel: Visserij / Haven handhaven

3.1.3.1 Operationeel doel: Een maritiem beleidsplan ontwikkelen

Prestatie	Een maritiem beleidsplan ontwikkelen waarbij samenhang wordt gezocht tussen de Texelse havens en de havens van Den Helder, Den Oever en Harlingen.
Stand van zaken	In 2014 wordt gestart met het maritieme beleidsplan.

3.1.3.2 Operationeel doel: De haven van Oudeschild ontwikkelen

Prestatie	In 2012 een ontwikkelingsplan haven Oudeschild met (potentiële) gebruikers en ondernemersorganisaties maken. Daarin wordt ook een voorstel voor uitvoeren van beheer en exploitatie van de haven opgenomen.
Stand van zaken	In september 2013 wordt de visie voor de haven Oudeschild ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden. Voorstel is vervolgens te starten met consultatieronde inzake beheer en exploitatie; verwachting is dat dit eind 2014/begin 2015 gereed is en er een keuze qua beheervorm gemaakt gaat worden.
Prestatie	Verbreding mogelijk maken, gericht op instandhouding van de visserij.
Stand van zaken	Is onderdeel van de visie havenontwikkeling Oudeschild. In september 2013 wordt de visie voor de haven Oudeschild ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
Prestatie	Voldoende ruimte voor kleinschalig historisch medegebruik.
Stand van zaken	Is onderdeel van de visie havenontwikkeling Oudeschild. In september 2013 wordt de visie voor de haven Oudeschild ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Prestatie	Innovatie, organisatie en samenwerking met kennisinstituten/andere sectoren stimuleren.
Stand van zaken	Continue proces. Bovendien is de upgrading van de NIOZ-haven hierop mede gericht.
Prestatie	De haven van Oudeschild zal economisch rendabel moeten blijven, dus: kansen voor ondernemers bieden rond haven, kleinschalige visverkoop toestaan en behoud adequate laad- en loscapaciteit.
Stand van zaken	Is onderdeel van de visie havenontwikkeling Oudeschild. In september 2013 wordt de visie voor de haven Oudeschild ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
Prestatie	Behoud van het karakteristieke en de kleinschaligheid van deze haven, om de toeristische aantrekkelijkheid te vergroten.
Stand van zaken	Is onderdeel van de visie havenontwikkeling Oudeschild. In september 2013 wordt de visie voor de haven Oudeschild ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.
Prestatie	Samen met het ontwikkelingsbedrijf NHN en plaatselijke ondernemers, gebruikers, dorpscommissie, NIOZ, RWS en HHNK een havenvisie ontwikkelen.
Stand van zaken	Visie havenontwikkeling Oudeschild is samen met ONHN, plaatselijke ondernemers en anderen opgesteld. RWS en HHNK waren agendalid. NIOZ is om advies gevraagd. Dit heeft geleid tot de visie die in september 2013 ter vaststelling aan de gemeenteraad wordt aangeboden. In 2014 wordt gestart met een maritiem beleidsplan, waarin de visies voor de havens Oudeschild en Nioz op elkaar worden afgestemd. Betrokkenen worden ook hierin geraadpleegd.

3.1.3.1 Operationeel doel: De NIOZ-haven ontwikkelen

Prestatie	Project upgrading NIOZ-haven uitvoeren. De gemeentelijke bijdrage wordt voorgefinancierd en op basis van kostendekkende erfpacht terugontvangen.
Stand van zaken	In juli 2013 is de aanbestedingsprocedure gestart en wordt de omgevingsvergunning aangevraagd. In november 2013 zal daadwerkelijk worden gestart. Planning is dat de haven 1 juli 2014 volledig is aangepast.
Prestatie	Upgrading van kades en steigers in 2013.
Stand van zaken	In juli 2013 is de aanbestedingsprocedure gestart en wordt de omgevingsvergunning aangevraagd. In november 2013 zal daadwerkelijk worden gestart. Planning is dat de haven 1 juli 2014 volledig is aangepast.

3.1.4 Beleidsdoel: Brede Economische activiteiten ontplooien

3.1.4.1 Operationeel doel: Regionale gebiedsagenda Kop van Noord-Holland uitvoeren

Prestatie	Regionale gebiedsagenda Kop van Noord-Holland uitvoeren.
Stand van zaken	Continue proces tot 2016

3.1.4.2 Operationeel doel: Leegstand en strijdig gebruik van bedrijventerreinen tegengaan

Prestatie	Ruimtelijke ordeningsplannen worden ontwikkeld voor (her)huisvesting van bedrijven: uitbreidingsplannen.
Stand van zaken	In 2014 wordt verder gegaan met Den Burg Wezenland. Daarna wordt een herplanning gemaakt met betrekking tot De Cocksdorp en Oudeschild

3.1.4.3 Operationeel doel: Actiepunten uit “Richting voor Economie” uitvoeren

Prestatie	Samen met het maatschappelijk middenkader ontwikkelen en faciliteren van ‘Texel als proeftuin!’.
Stand van zaken	Continue proces
Prestatie	Texel propageren als ‘proeftuin’ voor natuur, water, duurzame energie en kennis.
Stand van zaken	Continue proces

3.1.4.4 Operationeel doel: **De werkgelegenheid in de private zorg en private dienstverlening stimuleren**

Prestatie	Zie project thuiswerken en project upgrading NIOZ haven.
Stand van zaken	Thuiswerken is thans als recht in de geactualiseerde bestemmingsplannen opgenomen. Via de verbeteringen in de NIOZ-haven zal de werkgelegenheid tevens gestimuleerd worden.

3.1.4.5 Operationeel doel: **De werkgelegenheid in de kenniswetenschappen stimuleren**

Prestatie	Zie project thuiswerken en project upgrading NIOZ haven.
Stand van zaken	Via de verbeteringen in de NIOZ-haven zal de werkgelegenheid tevens gestimuleerd worden.

Programma 4 Onderwijs

4.1 Maatschappelijk doel: Behouden en verbreden van het onderwijsaanbod

4.1.1 Beleidsdoel: Basisonderwijs huisvesten

4.1.1.1 Operationeel doel: Een meerjarenbeleid onderwijshuisvesting ontwikkelen

Prestatie	Doorontwikkelen en vaststellen van een breed gedragen integraal onderwijshuisvestingsplan, inclusief opstellen visie oude schoolgebouwen. Daarbij wordt tevens bekeken in hoeverre een bijdrage kan worden geleverd aan het streven om bredere scholen in de dorpen te realiseren door in het huisvestingsonderzoek zaken als peuterspeelzalen, kinderopvang en BSO mee te nemen.
Stand van zaken	De definitieve versie van de visie op onderwijs is bijna gereed. Samen met de schoolbesturen wordt hieraan de laatste hand gelegd.
Prestatie	Onderhoudsplan huisvesting opstellen.
Stand van zaken	Is in voorbereiding. Wordt inhoudelijk doorontwikkeld zodra de visie op onderwijs is vastgesteld door de gemeenteraad.

4.1.2 Beleidsdoel: Voortgezet onderwijs verbreden

4.1.2.1 Operationeel doel: (Nieuw) OSG De Hogeberg besturen

Prestatie	OSG de Hogeberg in de doelenboom opnemen.
Stand van zaken	In de kadernota 2014-2017 is beleidsdoel 4.1.6 opgenomen: zoveel mogelijk leerlingen op Texel adequaat voortgezet onderwijs aanbieden.

4.1.2.2 Operationeel doel: De praktische VMBO-afdelingen uitbreiden

Prestatie	Samen met de OSG en het bedrijfsleven mogelijkheden onderzoeken om praktische VMBO-afdelingen uit te breiden. Het college rapporteert aan de raad in samenspraak met betrokken sector(en).
Stand van zaken	OSG De Hogeberg heroriënteert zich op de mogelijkheden binnen de VMBO-afdelingen.

4.1.2.3 Operationeel doel: Het aantal gekwalificeerde vakmensen op Texel op een aanvaardbaar niveau handhaven

Prestatie	Samen met het bedrijfsleven onderzoeken of er mogelijkheden gecreëerd kunnen worden zodat het aantal gekwalificeerde vakmensen op Texel op een aanvaardbaar niveau gehandhaafd kan worden. Bezien of de OSG en/of scholen in Den Helder in dit “leerlingenstelsel” kunnen faciliteren.
Stand van zaken	Met het bedrijfsleven zijn gesprekken gaande over de wijze waarop het aantal gekwalificeerde vakmensen op een aanvaardbaar niveau gehandhaafd kan worden.

4.1.2.4 Operationeel doel: Dependances van HBO-opleidingen onderzoeken

Prestatie	Dependances van HBO-opleidingen onderzoeken. Budget voor oriënterend onderzoek.
Stand van zaken	Dit onderzoek staat gepland voor 2014.

4.1.2.5 Operationeel doel: Passend onderwijs vormgeven

Prestatie	Regionale samenwerking gemeenten, onderwijs en zorginstellingen, die zich met de jeugd bezig houden, op basis van regionaal beleidsplan.
Stand van zaken	Het regionale beleidsplan is afgerond (strategische visie transities). Regionaal wordt nu gewerkt aan een integrale invulling van de transities jeugdzorg, passend onderwijs en AWBZ/begeleiding.

4.1.2.6 Operationeel doel: Bestuurlijke taak college heroverwegen

Prestatie	Inzetten op het zo spoedig mogelijk overdragen van de bestuurlijke taak aan het onderwijsveld, waarbij samenwerking over het Marsdiep heen wordt gezocht.
Stand van zaken	Een algehele analyse van de financiële en organisatorische situatie bij de OSG vormt de basis voor verdere besluitvorming over de bestuurlijke inrichting van het voortgezet onderwijs op Texel. Hier wordt momenteel volop aan gewerkt."

4.1.3 Beleidsdoel: Speciaal onderwijs op Texel behouden

4.1.3.1 Operationeel doel: Speciaal onderwijs op Texel behouden

Prestatie	In samenwerking met het samenwerkingsverband Weer Samen Naar School(WSNS) en passend onderwijs jaarlijks afwegen of cofinanciering voor het speciaal onderwijs noodzakelijk is.
Stand van zaken	De aanvraag voor 2013/2014 is ingediend en in behandeling.

4.1.4 Beleidsdoel: Stageplaatsen faciliteren

4.1.4.1 Operationeel doel: Voldoende stageplaatsen voor MBO- en HBO studenten creëren

Prestaties	Onderzoeken op welke wijze de gemeente kan bijdragen aan de realisatie van stageplaatsen voor MBO- en HBO studenten.
Stand van zaken	Dit is in voorbereiding.

4.1.4.2 Operationeel doel: Voldoende stageplaatsen voor de maatschappelijke stage in het Voortgezet Onderwijs creëren

Prestaties	Overleg met potentiële stageplaatsbieders vooral bij verenigingen en maatschappelijke instellingen.
Stand van zaken	De afstemming tussen vraag en aanbod van stageplaatsen voor de OSG-leerlingen wordt meegenomen in de besluitvorming rond de OSG.

4.1.5 Beleidsdoel: Volwasseneneducatie stimuleren

4.1.5.1 Operationeel doel: Gemeentelijke en rijksmiddelen optimaal inzetten

Prestatie	De laaggeletterdheid door middel van volwasseneneducatie op Texel verminderen.
Stand van zaken	Dit gebeurt doorlopend op basis van het beleidsplan.

4.1.6 Beleidsdoel: Motorische Remedial Teaching

4.1.6.1 Operationeel doel: Motoriek voor kinderen met een bewegingsachterstand ontwikkelen

Prestatie	Het aanbieden van lessen Motorisch Remedial Teaching voor fijne motoriek.
Stand van zaken	Is afgerond. Is opgenomen in de verordening Voorzieningen lokaal onderwijsbeleid. Het aanbieden van MRT-lessen gebeurt doorlopend.

4.1.7 Beleidsdoel: Leerlingenvervoer faciliteren

4.1.7.1 Operationeel doel: Leerlingenvervoer voor jongeren zonder indicatie mogelijk maken

Prestatie	Voor de start van het nieuwe schooljaar 2012 – mede in het kader van de stappen die de gemeente zet naar regie- zijn de werkzaamheden en het budget 'leerlingenvervoer de Pijler' overgedragen aan het 'maatschappelijk middenveld' voor een periode van minimaal 5 jaar met jaarlijkse evaluatiemomenten.
Stand van zaken	Op dit moment wordt personeel van De Pijler ingezet voor de begeleiding van de leerlingen. Voor het komende schooljaar wordt hiervoor een contract van 1 jaar afgesloten. Begin februari 2013 is er een korte evaluatie gedaan mbt de kinderen die met het vervoer mee gingen. Voorgesteld wordt het operationele doel te wijzigen in: "Begeleiding leerlingen zonder indicatie bij reizen naar school mogelijk maken".

Programma 5 Sport & Cultuur

5.1 Maatschappelijk doel: Texel is rijk aan voorzieningen voor kunst, cultuur en sport

5.1.1 Beleidsdoel: Stimuleren van voorzieningen en activiteiten voor kunst, cultuur en sport die meerwaarde opleveren voor wonen en leven op Texel

5.1.1.1 Operationeel doel: Sportvoorzieningen in stand houden

Prestatie	Beleidsplan sport actualiseren en integreren in één brede maatschappelijke beleidsnota.
Stand van zaken	De brede maatschappelijke beleidsnota is voltooid. Het beleidsplan sport moet nog geactualiseerd worden.

5.1.1.2 Operationeel doel: Sterkere verbinding tussen sport-, onderwijs- en culturele instellingen

Prestatie	Het continueren van beweegmanagement in een samenwerkingsverband van onderwijs, jongerenwerk en sportconsulenten.
Stand van zaken	Is afgerond. Uitvoering vindt doorlopend plaats door Sportservice Texel.
Prestatie	Herzien van beleidsuitgangspunten voor subsidiëring van sportorganisaties.
Stand van zaken	De Stichting Texelse Sportraad heeft een concept ontwikkeld. Dit wordt in samenspraak met de gemeente doorontwikkeld.

5.1.1.3 Operationeel doel: Texel als “eiland voor sportevenementen” positioneren

Prestatie	In samenspraak met Sportservice en de VVV in het communicatiebeleidsplan ruimte opnemen voor het promoten van Texel als ‘eiland voor sportevenementen’.
Stand van zaken	Tijdens de nationale sportweek is hier een start mee gemaakt.

5.1.1.4 Operationeel doel: Voldoende kwalitatief goede sportaccommodaties in Den Burg behouden

Prestatie	Onderzoeken op welke wijze en in welke vorm de binnensportaccommodaties in Den Burg voor de toekomst opnieuw vorm kunnen worden gegeven.
Stand van zaken	Er is gestart met het maken van het functioneel programma van eisen in overleg met gebruikers en de Stichting Texelse Sportraad (STS). Advisering hierover aan de raad in het 4de kwartaal 2013.
Prestatie	Onderzoeken in welke vorm de functie van openluchtzwembad Molenkoog voor de samenleving kan worden behouden.
Stand van zaken	Er is een plan van aanpak gemaakt. Advisering hierover aan de raad in het 4de kwartaal 2013.
Prestatie	Nieuwbouw of renovatie en exploitatie door derden van de sportvoorzieningen in Den Burg onderzoeken.
Stand van zaken	Het College is gestart met het maken van het aanbestedingsadvies dat ter besluitvorming aan de raad wordt aangeboden (eind 2013). De eerste stap is het houden van een marktconsultatie om te bezien of er voldoende belangstelling is in de markt voor het in beheer en exploitatie nemen van binnensportaccommodaties in Den Burg.

5.1.2 Beleidsdoel: Monumenten en archeologie conserveren

5.1.2.1 Operationeel doel: Waardevolle monumenten behouden

Prestatie	Samen met monumentencommissie uitvoering geven aan de actiepunten uit de monumentennota.
Stand van zaken	Wordt uitgevoerd
Prestatie	Starten met promotieactiviteiten voor het erfgoed dat de gemeente Texel in beheer heeft.

Stand van zaken	Is onderdeel van de openmonumenten dag.
Prestatie	Beleid ontwikkelen voor het behoud van monumentale grafzerken.
Stand van zaken	Is afgerond. De gemeenteraad heeft middelen ter beschikking gesteld. De eerste monumentale zerken zijn schoongemaakt.

5.1.3 Beleidsdoel: Cultuur stimuleren

5.1.3.1 Operationeel doel: Kermis naar Den Burg halen

Prestatie	Onderzoek naar de mogelijkheden om een extra (kleine) kermis in Den Burg te faciliteren.
Stand van zaken	Het college heeft de raad voorgesteld hierin geen initiatieven te ondernemen; de raad heeft de motivatie hiervoor te summier ervaren en wil na de zomer 2013 een hernieuwd voorstel in de commissie bespreken. In het 4de kwartaal 2013 komt er een opnieuw een advies in de raad.

5.1.3.2 Operationeel doel: Combinatiefunctie sport, cultuur onderwijs implementeren

Prestatie	Uitvoering geven aan actiepunten cultuurnota.
Stand van zaken	Combinatiefunctie sport is ingevuld.

5.1.3.3 Operationeel doel: Voorzieningen op het gebied van kunst, cultuur en musea ondersteunen

Prestatie	Geactualiseerde cultuurvisie opstellen, vaststellen en actieplan uitvoeren.
Stand van zaken	Er wordt gewerkt aan ontwikkeling en vaststelling van Cultuurnota 2013-2017 met afronding in 4e kwartaal 2013.

5.1.4 Beleidsdoel: Archief openstellen

5.1.4.1 Operationeel doel: Archief digitaal beter raadpleegbaar maken

Prestatie	Professionaliseren van de (digitale) dienstverlening. Onderzoek naar verbetering van de informatievoorziening via de website.
Stand van zaken	De digitalisering van de Openbare Registers Bevolking, wordt in 2013 afgerond. Er is gestart met digitalisering van monumentenvergunningen, het fotoarchief en de digitalisering van de bouwvergunningen.

Programma 6 Sociale voorzieningen en maatschappelijke dienstverlening

6.1 Maatschappelijk doel: Meer kwaliteit geven aan samenleven en actief werken aan vitaliteit

6.1.1 Beleidsdoel: Re-integratie en participatie stimuleren

6.1.1.1 Operationeel doel: Werkvoorzieningschap De Bolder in de doelenboom opnemen.

Prestatie	De Bolder in de doelenboom opnemen.
Stand van zaken	Met ingang van de kadernota 2014-2017 zijn de doelen van Werkvoorzieningschap de Bolder opgenomen in het beleidsdoel 6.1.1.

6.1.1.2 Operationeel doel: Reguliere arbeid bevorderen.

Prestatie	Inwoners met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen door het inzetten of inkopen van trajecten en het bieden van persoonlijke begeleiding.
Stand van zaken	Is continu proces.

6.1.1.3 Operationeel doel: Maatschappelijke participatie van alle inwoners bevorderen.

Prestatie	Samenwerking op gebied van uitvoering in de regio onderzoeken.
Stand van zaken	Loopt, via regionale werkgroep Participatie, onderdeel van de projectstructuur transities sociaal domein.

6.1.2 Beleidsdoel: Inburgeraars integreren

6.1.2.1 Operationeel doel: Een goede integratie van inburgeraars in de samenleving bewerkstelligen

Prestatie	Een sterkere verbinding maken tussen inburgering en participatie (re-integratie) door middel van deelname aan maatschappelijke activiteiten.
Stand van zaken	Loopt, in samenwerking met Vluchtelingenwerk. Iedere vrijdag is er een spreekuur op het gemeentehuis en de vrijwilligers van Vluchtelingenwerk ondersteunen asielzoekers/vluchtelingen bij het ondernemen van maatschappelijke activiteiten

6.1.3 Beleidsdoel: Minimabeleid voeren

6.1.3.1 Operationeel doel: Maatschappelijke participatie van mensen met een minimuminkomen stimuleren

Prestatie	Communicatie en informatie versterken door middel van huisbezoeken en presentaties voor doelgroepen.
Stand van zaken	Loopt via de regulieren kanalen, in het eerste halfjaar 2013 is er in samenwerking met Texels Welzijn een voorlichtingsbijeenkomst gehouden over de bijzondere bijstand en minima regelingen.

6.1.4 Beleidsdoel: Minder mensen met schuldenproblematiek

6.1.4.1 Operationeel doel: Het aantal mensen met schulden verminderen

Prestatie	Voorlichtingsactiviteiten organiseren. Doorverwijzen naar hulpverlenende instanties om onderliggende problemen op te lossen ter voorkoming van recidive.
Stand van zaken	Loopt, voorlichting individueel
Prestatie	Schuldhulpverlening trajecten inhuren (Kredietbank Nederland).
Stand van zaken	Loopt, volgens contract

6.1.5 Beleidsdoel: Vormgeven aan de Wet maatschappelijke ondersteuning

6.1.5.1 Operationeel doel: De WMO beleidsnota 2009-2013 uitvoeren

Prestatie	De prioriteitenlijst 2011-2012 moet worden uitgevoerd.
Stand van zaken	De volgende acties van de prioriteitenlijst zijn uitgevoerd: Wmo verordening aanpassen, pilot Kanteling loopt, Maatschappelijk beleidskader (nieuwe Wmo beleidsnota) is opgesteld en vastgesteld door de raad, SWOT en Pharos zijn gefuseerd in Stichting Texels Welzijn (voorstel toekomst welzijnsvoorzieningen), de Transitie begeleiding AWBZ naar Wmo is opgepakt in de regionale projectstructuur, in de nieuwe bestemmingsplannen zijn condities geschapen voor mantelzorgwoningen en levensloopbestendige woningen. De volgende acties moeten nog voltooid worden: • Nieuw dorpshuizenbeleid: Dit is wel opgepakt in 2011-2012 maar nog niet voltooid. De raad kan in het 4e kwartaal van 2013 een voorstel verwachten op dit punt (zie termijnagenda). • Samenwerkingsverband opzetten wonen en zorg tbv uitwerken mogelijkheden mantelzorgwoningen: Dit betreft het realiseren van een mantelzorgunit voor Texel. Dit staat in de termijnagenda opgenomen voor het 2e kwartaal van 2014.
Prestatie	50 plussers informeren over de mogelijkheden hun woning aan te passen.
Stand van zaken	Is continu proces.
Prestatie	Mogelijkheden faciliteren mantelzorgwoningen onderzoeken: aanschaf mantelzorgunit.
Stand van zaken	Staat op de planning voor 2e kwartaal 2014 (zie hierboven)
Prestatie	Transitie extramurale begeleiding voorbereiden en uitvoeren.
Stand van zaken	Is opgepakt in de regionale projectorganisatie (zie hierboven)

6.1.5.2 Operationeel doel: WMO beleid 2013-2017 ontwikkelen

Prestatie	Wmo beleidsnota 2013-2017 uitwerken
Stand van zaken	De volgende onderwerpen die in de nota genoemd worden zijn uitgewerkt: • Startnotitie transities en invoering participatiewet: Deze actie is voltooid. Het regionaal visiedocument is in juli 2013 in de raad vastgesteld op de drie onderdelen in het sociaal domein: decentralisatie van de jeugdzorg, overheveling begeleiding van de AWBZ naar de WMO en de verruiming van de personenkring van de Wet werk en bijstand onder de naam participatiewet. • Visie Jeugd- en jongerenwerk: Is opgesteld en besproken in de raad. • Integraal jeugdbeleid: In Zorgen voor de jeugd staan visie en lopende zaken opgenomen. Dit document is in juli 2013 vastgesteld in de raad. • Tarievenbeleid gemeentelijke sportaccommodaties: Dit wordt meegenomen in de activiteit Beleidsplan sport actualiseren (termijnagenda). • Nota lokaal gezondheidsbeleid: Deze is gemaakt en wordt in het 4e kwartaal 2013 voorgelegd aan de raad. • Visie onderwijs: Dit in voorbereiding en wordt in het 4e kwartaal van 2013 voorgelegd aan de raad. • Dorpshuizenbeleid: Ook deze is in voorbereiding en wordt in het 4e kwartaal van 2013 voorgelegd aan de raad. • Subsidiebeleid: een deel hiervan is gedaan. De overeenkomsten zijn meer SMART gemaakt; indicatoren zijn uitgewerkt. Hierdoor kan de gemeente beter sturen in de uitvoering. BCF-subsidiebeleid mogelijk verder uitwerken. Dit is afhankelijk van de uitkomsten van het rekenkamercommissie onderzoek dat in het najaar van 2013 start. • Meerjarenperspectief Wmo voorzieningen: Deze staat opgenomen in de

	termijnagenda voor het 2e kwartaal Om te kunnen beoordelen of de ramingen van het Wmo-budget en de begroting voldoende zijn om in een toenemende behoefte (vergrijzing) te kunnen blijven voorzien (advies Rekenkamercommissie 2011). Meenemen in evaluatie gekantelde werkwijze.
Prestatie	Klanttevredenheidsonderzoek Wmo verbreden: aanschaf pakket.
Stand van zaken	Voorgesteld wordt deze activiteit te schrappen (zie ook aangepaste termijnagenda juli 2013). Deze actie is een aantal jaar geleden op de agenda gekomen omdat het huidige standaard klantonderzoek door SGBO als te smal werd ervaren (focus Prestatieveld 6 individuele voorzieningen). Door twee ontwikkelingen valt de behoefte voor deze verbreding weg. In het huidige klantonderzoek zijn nieuwe vragen opgenomen die aansluiten bij de Kanteling. Hiermee is een belangrijke ontwikkeling al meegenomen in het standaard onderzoek en hoeft de gemeente dat niet meer op te lossen met een duurdere maatwerkoplossing. Daarnaast komt er een herziening aan van de wet en natuurlijk de transities in het sociale domein. Het is verstandig na invoering van beide zaken opnieuw te kijken of de behoefte tot verbreding/aanpassing nog bestaat.
Prestatie	Rolverdeling tussen gemeente en maatschappelijk middenveld vernieuwen.
Stand van zaken	Deze vernieuwing is gaande. Bij de Stichting Texels Welzijn zijn dorpswerkers in dienst die in de dorpen het eerste contact verzorgen. Vanaf september 2013 gaan zij de (eenvoudige) keukentafelgesprekken voeren. Daarnaast wordt in de regionale projectstructuur van de transities in het sociaal domein, het concept van de sociale wijkteams verder uitgewerkt. Tevens is de gemeente bezig om te vormen naar een regiegemeente en ook daarin wordt toegewerkt naar het meer in stelling brengen van het maatschappelijk middenveld.
Prestatie	Door het rijk afgestoten taken in samenhang bezien.
Stand van zaken	Dit wordt opgepakt in de regionale projectorganisatie voor de transities in het sociaal domein en de invoering van de participatiewet. Daarnaast wordt de samenhang en de lokale component ook bezien in de ambtelijke regiegroep Wmo van Texel. Deze wordt gevormd door medewerkers van team Beleid en Uitvoering. Daarnaast vindt ook een overleg als Texelzorg plaats (zorgaanbieders op Texel) om vorm te geven aan de lokale invulling en samenhang tussen de transities en de participatiewet.

6.1.5.3 Operationeel doel: Werken vanuit het compensatiebeginsel introduceren

Prestatie	Met Wmo adviesraad onderzoeken of “Letstexel” in het kader van participatiebevordering een meerwaarde kan krijgen in Wmo beleid.
Stand van zaken	Dit is gebeurd. Vorig jaar is de raad hierover geïnformeerd in een RIB.

6.1.5.4 Operationeel doel: Leefbaarheid en levendigheid in alle dorpen behouden

Prestatie	Uitvoering van project de Kanteling.
Stand van zaken	Op dit moment wordt een pilot uitgevoerd door Texels Welzijn, samen met de Wmo-consulenten van de gemeente, onder leiding van Mienskipssoarch van de gemeente Boarnsterhim.
Prestatie	Uitvoering geven aan een nieuwe algemene subsidieverordening en een uitvoeringsregeling maatschappelijke organisaties.
Stand van zaken	Dit is afgerond.
Prestatie	Ontwikkeling van beleid dorpscommissies en dorpshuizen.
Stand van zaken	Het dorpshuizenbeleid is in voorbereiding. In het 4e kwartaal van 2013 gaat er een voorstel naar de raad.

6.1.6 Beleidsdoel: Arbeidsmarktbeleid uitvoeren

6.1.6.1 Operationeel doel: Werkgelegenheid bevorderen

Prestatie	Bij uitwerking van actiepunten “Richting voor Economie, geef ruimte” wordt eraan gewerkt de werkgelegenheid te bevorderen.
Stand van zaken	Lopend. De 6 speerpunten moeten bijdragen aan het verbeteren/behouden van de werkgelegenheid. Ook regionaal wordt ingezet op het verbeteren van de werkgelegenheid. Onder andere loopt daarvoor thans een monitoringsonderzoek om te beoordelen hoe de huidige stand van zaken is en hoe de gedefinieerde projecten aan de werkgelegenheid kunnen bijdragen. Die informatie gaan we ook lokaal benutten.

6.1.7 Beleidsdoel: De jeugd op Texel groeit veilig en gezond op

6.1.7.1 Operationeel doel: Wettelijke verplichtingen uitvoeren

Prestatie	Transitie jeugdzorg voorbereiden.
Stand van zaken	Is opgepakt in de regionale projectorganisatie en is volop in voorbereiding, loopt door in 2014.

6.1.7.2 Operationeel doel: Preventief jeugdbeleid uitbreiden

Prestatie	Aanpak drank- en drugsgebruik bij middelbare scholieren en schoolverlaters via Centrum Jeugd en Gezin (CJG) en welzijnswerk.
Stand van zaken	De gemeente participeert in het regionale project “In control of alcohol and drugs”. Aanpak van drank en drugsgebruik wordt uitgevoerd door het CJG en Young4Ever (Y4E). Y4E komt in het najaar met een advies over lokale uitwerking van het regionale programma.

6.1.7.3 Operationeel doel: Onze jeugd voor Texel behouden

Prestatie	Vaststellen kadernota integraal jeugdbeleid.
Stand van zaken	De nota is in juli 2013 vastgesteld (Zorg voor de jeugd op Texel)
Prestatie	Impuls jeugd- en jongerenwerk, ambulante activiteiten en hulpverlening in de buitendorpen.
Stand van zaken	Dit is in uitvoering via Y4E
Prestatie	Vaststellen van peuterspeelzaal- en VVE (vroeg- en voorschoolse educatie) beleid in kader van de wet OKE.
Stand van zaken	Is in voorbereiding, 4e kwartaal 2013 raadsvoorstel
Prestatie	Plan van aanpak opstellen, die ingaat op het vergroten van de beschikbaarheid van banen, scholing en huizen.
Stand van zaken	2e kwartaal 2014, nog niet gestart

6.1.7.4 Operationeel doel: Evaluatie werking Centrum Jeugd en Gezin.

Prestatie	Evaluatie werking Centrum Jeugd en Gezin in samenspraak met partners.
Stand van zaken	De evaluatie is in juli 2013 in de raad vastgesteld.
Prestatie	Verbeteren van de samenhang tussen jeugdbeleid en preventieve jeugdzorg.
Stand van zaken	Dit is een continu proces binnen het CJG en wordt verder uitgewerkt in de transitie jeugdzorg

6.1.8 Beleidsdoel: Gezondheid bevorderen

6.1.8.1 Operationeel doel: Alcohol matigen jeugd en terugdringen drugsgebruik

Prestatie	Onderzoeken of de activiteiten voortgezet kunnen worden in het kader van jeugd en alcohol in samenhang met pilot Drank- en Horecawet.
Stand van zaken	De wijziging in de Drank en horecawet per 1 januari 2014 wordt opgepakt in samenhang met het gezondheidsbeleid.
Prestatie	Voortzetting deelname regionaal alcoholmatigingsproject Helder in de Kop. Bedrag is bestemd voor regionaal project.
Stand van zaken	Het project Helder in de Kop is opgegaan in het bovenregionale project 'In control of alcohol and drugs'. Daar doet de gemeente Texel aan mee.

6.1.8.2 Operationeel doel: Drugsgebruik jongeren terugdringen

Prestatie	Drugsgebruik jongeren terugdringen.
Stand van zaken	Deze onderzoeksvraag is uitgezet bij Young4Ever. De resultaten worden eind van 2013 verwacht.

6.1.8.3 Operationeel doel: Nieuw lokaal gezondheidsbeleid ontwikkelen

Prestatie	Lokaal Gezondheidsbeleid (2013-2016) wordt in regionaal verband ontwikkeld onder regie van de GGD. Vanuit het rijk wordt hier ook ouderengezondheidsbeleid ondergebracht.
Stand van zaken	Er is nieuw lokaal gezondheidsbeleid opgesteld in overleg met de GGD. Dit is lokaal opgepakt omdat de gemeenten in de regio dit ieder voor zich formuleren. In de loop van 2013 wordt dit ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

6.1.8.4 Operationeel doel: Breed zorgaanbod realiseren

Prestatie	Uitvoeren zorgplanologisch onderzoek gericht op inventariseren behoeften en mogelijkheden ten aanzien van zorgvoorzieningen en in het bijzonder van een medische post c.q. EHBO-post, van het aantal verpleegzorgplaatsen en van een dependance orthodontist op Texel. Daarnaast zal het zorgplanologisch onderzoek zich richten op het spreiden van voorzieningen over dorpen, ter stimulering van de leefbaarheid in de dorpen. Het onderzoek is op 20 juni 2012 in de raad behandeld.
Stand van zaken	Dit onderzoek wordt uitgevoerd door het Nivel. In de loop van 2013 worden de resultaten gepresenteerd.

Programma 7 Volksgezondheid en milieu

7.1 Maatschappelijk doel: Bevorderen van een goede volksgezondheid en een gezonde milieu

7.1.1 Beleidsdoel: Rioleringsplannen uitvoeren

7.1.1.1 Operationeel doel: GRP uitvoeren en actualiseren

Prestatie	Uitvoering geven aan het vastgestelde GRP.
Stand van zaken	Project wordt eind 2013 afgerond
Prestatie	Herijken van het huidige GRP in 2013 door middel van evaluatie van daarin aanbevolen acties en in kaart brengen van eventuele nieuwe knelpunten.
Stand van zaken	Het Basis Riolerings Plan moet herijkt worden en is bijna afgerond. Daarna fungeert dit als basis voor het nieuwe GRP 2014-2019.
Prestatie	Onderzoeken eventuele meerwaarde en randvoorwaarde van het uitbesteden rioleringstaak aan HHNK. De onderzoeksresultaten worden aan de raad voorgelegd in 2012.
Stand van zaken	De onderzoeksresultaten zijn nog niet aan de raad voorgelegd. Vanuit het Beheersakkoord water van 2011 is aangegeven dat de verschuiving van taken niet het uitgangspunt voor de bezuiniging moet zijn maar dat dit gezocht moet worden in de samenwerking in de regio.
Prestatie	Verdere samenwerking HHNK en Noordkop gemeenten in de waterketen. Gezamenlijk voorbereiden en inkopen uitvoeren van projecten.
Stand van zaken	Uitvoeringsgerelateerde zaken worden, bij meerwaarde, gezamenlijk uitgedacht en aanbesteed. Momenteel wordt onderzocht of er op beleidsniveau voor riool meer gezamenlijk opgezet kan worden.

7.1.1.2 Operationeel doel: Overlast van overstort van afvalwater op oppervlaktewater wegnemen

Prestatie	Meer meten=weten methoden van emissies bij overstorten op open water toepassen.
Stand van zaken	Plaatsing meters in de loop van 2013. Vervolgonderzoek wordt aangegeven in het nieuwe GRP 2014-2019. Advisering en aanbesteding in samenwerking met de Noord-kop gemeenten.
Prestatie	De ‘kous-methode’ werkt kostenbesparend en wordt als herstelmaatregel waar mogelijk toegepast.
Stand van zaken	Doorlopend proces. Uitvoering wordt aanbesteed vanuit de samenwerking Noord –kop gemeenten. Kostenbesparing kousmethode wordt in herberekening meegenomen.

7.1.1.3 Operationeel doel: Meer hemelwater gescheiden afvoeren

Prestatie	Bij aanleg en renovatie van riolering tegelijkertijd aanleggen van een voorziening voor de afvoer van hemelwater. Het ontwikkelen van “verkoopbeleid” (tarieven, argumenten, welke maatregelen worden genomen bij overtreding) om een inpandige hemelwaterafkoppeling en ombouw op eigen kosten van perceeleigenaren gedaan te krijgen.
Stand van zaken	Vertraagd door verschuiven prioriteit naar aanleg gescheiden riolering in straten. Bovenstaande zal in de komende jaren vorm moeten krijgen afhankelijk van nut en noodzaak.

7.1.1.4 Operationeel doel: Structurele overlast grondwater beperken

Prestatie	Grondwateroverlast onderzoeken, adviseren over te nemen maatregelen.
Stand van zaken	In 2012 zijn 36 peilbuizen voor een grondwatermeetnet geplaatst. De metingen worden eind 2013 ingezet vanuit het samenwerkingsverband Noordkopgemeentes

7.1.2 Beleidsdoel: Texel schoon houden

7.1.2.1 Operationeel doel: Texel voor burgers, bedrijven en toeristen schoon houden

Prestatie	Alle gemeentelijke gebieden zodanig vrijhouden van zwerfvuil, dat hierover minder meldingen over zwerfvuil worden ingediend dan in het voorgaande jaar.
Stand van zaken	Het streven om Texel zo schoon mogelijk te houden is een continu proces. Helaas is het aantal meldingen in het 1 ste halfjaar 2013 gestegen. Er zijn 37 meldingen ontvangen tegenover 29 in het 1ste halfjaar 2012.
Prestatie	Invoeren van ondergronds containerbeleid.
Stand van zaken	Wordt meegenomen in het nieuwe grondstoffenplan
Prestatie	Onderzoek naar hergebruik en energiewinning uit afvalstoffen.
Stand van zaken	Wordt meegenomen in het nieuwe grondstoffenplan

7.1.3 Beleidsdoel: Afval inzamelen

7.1.3.1 Operationeel doel: Kosten afvalinzameling rechtmatig verdelen

Prestatie	Vóór 1 maart 2013 wordt het afvalstoffenplan ter vaststelling aan de raad aangeboden.
Stand van zaken	Is niet gehaald er wordt nog nadere informatie ingewonnen. Via een Raadsinformatiebrief wordt de raad op de hoogte gesteld. Medio 2014 wordt het grondstoffenplan aangeboden aan de raad.
Prestatie	Onderzoek naar rechtmatige verrekening van aanbieden grof huisvuil. Aanbieden van grof vuil door bedrijven limiteren en factureren.
Stand van zaken	Wordt meegenomen in het nieuwe grondstoffenplan

7.1.3.2 Operationeel doel: Afvalstoffen optimaal scheiden en als grondstof gebruiken

Prestatie	Commerciëler handelen bij inzameling en verwerking glas en papier en restverwerking bedrijfsafval.
Stand van zaken	Is opgenomen in grondstoffenplan, haalbaarheid moet nog onderzocht worden.
Prestatie	Onderzoek of de huidige manier van inzamelen oud papier geoptimaliseerd kan worden.
Stand van zaken	Is opgenomen in grondstoffenplan
Prestatie	Uitvoeren van maatregelen die afvalscheiding bevorderen zonder kostenverhoging voor de burger.
Stand van zaken	Wordt meegenomen in het nieuwe grondstoffenplan

7.1.4 Beleidsdoel: Voldoende begraafplaatsen op het eiland

7.1.4.1 Operationeel doel: Mogelijkheden Texelse begraafplaatsen onderzoeken

Prestatie	Onderzoeken of aanleg urnenmuur op de algemene begraafplaats Oosterend noodzakelijk is.
Stand van zaken	De afgelopen 10 jaar zijn geen aanvragen ontvangen voor het plaatsen van een urn in een urnenmuur op de algemene begraafplaats van Oosterend. Geadviseerd wordt niet over te gaan tot het plaatsen van een urnenmuur.
Prestatie	Onderzoek mogelijkheden voor een commerciële of alg. begraafplaats in De Koog.
Stand van zaken	Nog geen verdere acties. Na definitieve vaststelling van het bestemmingsplan De Koog wordt dit voorstel met externe partijen onderzocht.

7.1.5 Beleidsdoel: Energiebeleid uitvoeren

7.1.5.1 Operationeel doel: In 2020 zelf duurzaam in energiebehoefte voorzien

Prestatie	Projectmatige benadering thema energie, vooral op het gebied van energietransitie.
Stand van zaken	Lopend. Uitvoeringsprogramma wordt gevolgd.
Prestatie	Evaluatie van stand van zaken ambitie 2020 uit laten voeren.
Stand van zaken	In technische zin vrijwel afgerond i.s.m. Team Texel 2020. Presentatie volgt.

7.1.5.2 Operationeel doel: Energiegebruik verduurzamen

Prestatie	Initiatieven ondersteunen gericht op energiebesparing en duurzame energie.
Stand van zaken	Op uitgebreide schaal middels energieloket/subsidieregeling. Daarnaast worden diverse andere initiatieven ondersteund, zoals bij agrarische bedrijven, deelauto's, 10/10, dag van de duurzaamheid, etc.
Prestatie	Afspraken met Woontij over energiebesparing maken.
Stand van zaken	Zowel bij renovatie als bij het energienul nieuwbouwen

7.1.5.3 Operationeel doel: Subsidiëring energietransitie, energiebesparing en schone energie stimuleren

Prestatie	Uitvoering subsidieregeling voor isolatie van bestaande woningen en duurzame investeringen in de woningbouw en instellen loket voor burgers.
Stand van zaken	Lopend, zeer succesvol.

7.1.5.4 Operationeel doel: Texel tot voorbeeld van energiebesparing en duurzame energietechnieken maken

Prestatie	Verstrekken van voorlichting over nieuwe energiebesparingstechnieken.
Stand van zaken	Lopend, aan diverse doelgroepen en al dan niet gezamenlijk met TexelEnergie en Urgenda.
Prestatie	Stimuleren energiebesparing in bestaande bouw.
Stand van zaken	Via energieloket/subsidieregeling en publiciteit daarover.
Prestatie	Meedoen en faciliteren van proeftuin elektrisch vervoer op Texel.
Stand van zaken	Proeftuin wordt in 2013 afgerond na 3 jaar. Gemeente doet mee met 3 elektrische auto's en heeft verder gefaciliteerd met laadpalen en organisatie.

7.1.5.5 Operationeel doel: Openbare verlichting slim en energiezuinig maken

Prestatie	Subsidieaanvraag indienen om op korte termijn de bestaande openbare verlichting te vervangen door LED lampen. Het voorstel wordt in 2012 aan de raad voorgelegd.
Stand van zaken	Subsidie is toegezegd door Waddenfonds en provincie, raad is akkoord. Uitvoering is gestart.
Prestatie	Openbare verlichting vervangen door LED-verlichting.
Stand van zaken	Uitvoering is gestart.
Prestatie	Proefproject schakelen en dimmen openbare verlichting in De Koog, later mogelijk opschaling naar het gehele eiland in fasen.
Stand van zaken	Proefproject is in 2012 uitgevoerd, opschaling binnen totaalproject op Texel.

7.1.5.6 Operationeel doel: Projecten van derden voor duurzame energieproductie faciliteren

Prestatie	Ondersteunen van kansrijke energieprojecten in het zoeken naar mogelijke subsidie.
Stand van zaken	Lopend, kernactiviteit team beleid.

7.1.5.7 Operationeel doel: Bouwen van Energie-0-woningen en -vakantiewoningen stimuleren

Prestatie	Via het energieloket subsidiëren van energie 0-woningen en vakantiewoningen.
Stand van zaken	Verloopt voorspoedig

Programma 8 Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting

8.1 Maatschappelijk doel: Bevorderen van een goede volksgezondheid en een gezond milieu

8.1.1 Beleidsdoel: Bestemmingsplannen maken en uitvoeren

8.1.1.1 Operationeel doel: Actuele ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen maken

Prestatie	Werken aan een ontwikkelingsgericht bestemmingsplan voor het buitengebied met een concreet toetsingskader voor de kernwaarden. Ook zullen randvoorwaarden geformuleerd worden voor ontwikkelingsgerichte bestemmingsplannen voor de dorpen.
Stand van zaken	Prestatie is afgerond. Vaststelling heeft plaatsgevonden in de raad van 12 juni 2013.
Prestatie	Uitvoering van het project “bestemmingsplannen kernen” om te komen tot actuele, digitale en eenduidige bestemmingsplannen voor de dorpskernen.
Stand van zaken	Project loopt. Het eerste plan, De koog, is vastgesteld in de raad van 12 juni 2013. Oosterend gaat in juli ter visie voor inspraak. Er wordt verder gewerkt aan Den Burg en Oudeschild.

8.1.1.2 Operationeel doel: Grond strategisch inzetten bij ontwikkeling van gebieden

Prestatie	Opstellen en uitvoeren kaders strategisch grondbeleid.
Stand van zaken	De kaders van het grondbeleid worden gesteld in de paragraaf Grondbeleid bij de opeenvolgende begrotingen. Uitvoering is conform beleid. Bij afwijkingen (grex Den Burg West en grex Den Burg centrum) is apart geadviseerd aan de raad.

8.1.1.3 Operationeel doel: Dichtslibben van landschap voorkomen

Prestatie	Ervoor zorgen dat de bestemmingsplannen hieraan getoetst worden en houden aan de richtlijnen.
Stand van zaken	Prestatie is afgerond. Dit is meegenomen bij het inmiddels vastgestelde bestemmingsplan Buitengebied.

8.1.2 Beleidsdoel: Ondernemerschap in eigen omgeving stimuleren

8.1.2.1 Operationeel doel: Inwoners en ondernemers hun omgeving in laten richten

Prestatie	Herstructurering bedrijventerrein Oosterend in samenwerking met private partijen.
Stand van zaken	Het college heeft de ondernemers gevraagd of hieraan nog behoefte is. Gebleken is, dat er momenteel geen belangstelling voor uitbreiding is. Thans kan de prestatie als afgerond worden beschouwd.
Prestatie	Herstructurering en nieuwe ontwikkeling bedrijventerrein en dorp Oudeschild i.s.m. private partijen.
Stand van zaken	In 2014 wordt verder gegaan met Den Burg Wezenland. Daarna wordt een herplanning gemaakt met betrekking tot De Cocksdorp en Oudeschild
Prestatie	Herstructurering bedrijventerrein De Cocksdorp.
Stand van zaken	In 2014 wordt verder gegaan met Den Burg Wezenland. Daarna wordt een herplanning gemaakt met betrekking tot De Cocksdorp en Oudeschild
Prestatie	Faciliteren van de ontwikkeling van de Groeneplaats, doorlopen bestemmingsplanprocedure
Stand van zaken	Het project loopt volgens planning. Het bestemmingsplan is in juli ter visie gelegd.

8.1.3 Beleidsdoel: Voldoende betaalbare woningen faciliteren

8.1.3.1 Operationeel doel: Huisvestingsbeleid uitvoeren

Prestatie	Integrale evaluatie en herziening Huisvestingsverordening.
Stand van zaken	Is uitgesteld en gepland voor 2014.

8.1.3.2 Operationeel doel: Het aantal woningzoekenden in de doelgroepen starters en senioren terugbrengen

Prestatie	Het monitoren en zo nodig bijstellen van de woonvisie en van prestatieafspraken met Woontij. Belangrijke onderwerpen daarbij zijn: • Bevordering doorstroming; • Sociale woningbouw voor vooral kleine huishoudens, senioren, alleenstaanden en jongeren; • Bij nieuwbouw en renovatie: zoveel mogelijk 0-treden-woningen, woonzorgwoningen, levensloopbestendige woningen; • Vraaggericht bouwen in alle dorpen.
Stand van zaken	Dit wordt telkens meegenomen in het overleg met Woontij, en de beoordeling van hun (bouw)plannen.
Prestatie	Eisen aan de staat van woningen (o.a. op het gebied van duurzaamheid) die gebouwd worden en die Woontij verkoopt.
Stand van zaken	Dit wordt telkens meegenomen in het overleg met Woontij, en de beoordeling van hun (bouw)plannen.

8.1.3.3 Operationeel doel: Vestigingseisen afschaffen

Prestatie	CPO-initiatieven worden gefaciliteerd en gestimuleerd
Stand van zaken	Het CPO-initiatief is in Oudeschild niet van de grond gekomen, ook niet na de inzet van Woontij. Het CPO-initiatief in Oosterend loopt wel; de Initiatiefnemers hebben met Woontij een vereniging opgericht en subsidie aangevraagd bij provincie NH. Voor wat betreft Den Burg West realiseert Woonstede Nesland inmiddels de 1e fase van het project. Daarnaast een CPO-initiatief gestart met de bouw van 5 starterswoningen (realisatie begin 2014).

8.1.4 Beleidsdoel: Project Groeneplaats uitvoeren

8.1.4.1 Operationeel doel: Plein en omgeving inrichten

Prestatie	De ontwikkeling vindt plaats binnen de kaders die in 2011 zijn gegeven.
Stand van zaken	Project loopt volgens planning. Voor inrichting van het plein is nog geen plan/budget.

8.1.5 Beleidsdoel: Locaties oude LTS en burgemeester de Koninghal herinrichten

8.1.5.1 Operationeel doel: Een nieuwe bestemming voor locaties die vrijkomen vinden

Prestatie	De ontwikkeling vindt plaats binnen de kaders die in 2011 zijn gegeven. De raad is in de raadsvergadering van 15 februari 2012 geïnformeerd over de kosten van sloop en de kosten van het inrichten van het terrein tot parkeerterrein, evenals de kosten die zullen vervallen als het gebouw gesloopt wordt. Ook wordt een dekkingsvoorstel van deze kosten gepresenteerd.
Stand van zaken	De tijdelijke inrichting van het sloopterrein is afgerond. De definitieve herinrichting is onderdeel van het project voor renovatie/nieuwbouw van de binnensportaccommodaties in Den Burg.

Programma 9 Landschap, natuur en recreatie

9.1 Maatschappelijk doel: Streven naar een balans tussen wonen, ondernemen en natuur

9.1.1 Beleidsdoel: Landschap beheren

9.1.1.1 Operationeel doel: Kernwaarden Texels landschap versterken

Prestatie	Opleveren structurerend beeldkwaliteitplan Texel als onderlegger voor nieuwe bestemmingsplannen (in project Ruimte voor Ontwikkeling).
Stand van zaken	Afgerond. Beeldkwaliteitplan is als bijlage bij het bestemmingsplan buitengebied behandeld.
Prestatie	Aanpassen kapvergunningensysteem en wijze van beheer waardevolle bomen (doel deregulering).
Stand van zaken	Afgerond. Na vaststelling van een lijst met waardevolle bomen is de kapvergunning voor alle andere bomen afgeschaft.

9.1.1.2 Operationeel doel: Tuinwallen en kolken herstellen

Prestatie	Herstelproject tuinwallen samen met De Lieuw.
Stand van zaken	Het aantal kilometer herstelde en nieuwe tuunwallen loopt op schema van de ambitie uit het Landschapsbeleidsplan.
Prestatie	Bij de aanleg van tuinwallen aandacht voor de oorspronkelijke functie: dus niet op vlak terrein of naast sloten.
Stand van zaken	Nieuwe tuunwallen die in het kader van het Landschapsbeleidplan geplaatst worden, komen uitsluitend op plaatsen waar ooit een tuunwal stond.

9.1.1.3 Operationeel doel: Dijkversterkingsplannen meerwaarde voor het landschap geven

Prestatie	Deelnemen in project dijkversterking. Zoeken naar aanvullend geld en juridische mogelijkheden voor zeewaartse, zandige versterking PH-dijk.
Stand van zaken	Afgerond. Er is een overeenkomst tussen rijk, provincie, HHNK en gemeente om de PH-dijk buitendijks met zand te versterken. Over de precieze inrichting van het nieuwe gebied wordt nog gesproken.
Prestatie	Invloed uitoefenen bij het opstellen van het dijkversterkingsplan Waddenzeedijk Texel.
Stand van zaken	Lopend. Voor de rest van de dijk probeert de gemeente het binnendijkse ruimtebeslag te minimaliseren en tegelijk de buitendijkse kansen voor natuur te versterken. In Oudeschild wordt bekeken hoe het dijkversterkingplan de functies van dorp en haven kan versterken.

9.1.2 Beleidsdoel: Natuur beheren

9.1.2.1 Operationeel doel: Ecologische hoofdstructuur inclusief Waal en Burg, Hanenplas, Dorpszicht en Zeeburg afronden

Prestatie	Deelnemen, aanjagen, verbinden, belangen behartigen in diverse overleggen met als doel een evenwichtig beheer van natuur- en landschap, zekerheid voor grondeigenaren en gebruikers en ruimte voor recreatief/kleinschalig historisch medegebruik.
Stand van zaken	Lopend.

9.1.2.2 Operationeel doel: Werkbare beheerplannen Natura 2000 en Nationaal Park bewerkstelligen

Prestatie	Beheerplannen Natura 2000 voor Duinen en Lage Land, Waddenzee en Noordzeekustzone beïnvloeden.
Stand van zaken	Lopend. De beheerplannen worden naar verwachting einde 2013 vastgesteld.

9.1.2.3 Operationeel doel: **Financieringsfonds en -regeling landschap beheren**

Prestatie	Streekrekening gemeente Texel bij de Rabobank in stand houden.
Stand van zaken	Lopend. Door de plicht om te gaan 'schatkistbankieren', waarschijnlijk per 2014, kan de gemeente helaas geen geld meer op de streekrekening stallen.

9.1.2.4 Operationeel doel: **Provinciaal Natuurbeheerplan monitoren**

Prestatie	Samen met andere Texelse partijen zorgen dat provincie een juiste weergave van de afspraken op Texel in het Natuurbeheerplan opneemt.
Stand van zaken	Ook in 2013 weer in overleg met LTO en De Lieuw gereageerd naar provincie om enkele details bij te stellen.

9.1.2.5 Operationeel doel: **Problematiek overzomerende grauwe ganzen en verwilderde katten**

Prestatie	Samen met natuurbeherende organisaties juiste mix van maatregelen afspreken.
Stand van zaken	Gebeurt op landelijk niveau (G7). Zodra het toegestaan is zal op Texel weer grootschalig gevangen worden.
Prestatie	Overeenkomst sluiten met asiel in Den Helder.
Stand van zaken	Afgerond.

9.1.2.6 Operationeel doel: **Toegankelijkheid natuurgebieden waarborgen**

Prestatie	Afspraken maken met terrein beherende organisaties om toegankelijkheid gebruikers op elkaar af te stemmen.
Stand van zaken	Lopend. Vooral bij nieuw in te richten terreinen is hierover uitgebreid overleg.

9.1.2.7 Operationeel doel: **Voldoende ruimte voor kleinschalig historisch medegebruik behouden**

Prestatie	Samen met natuurbeherende organisaties een juiste mix van maatregelen afspreken. Conform het raadsprogramma moet het areaal landbouwgrond hierbij niet verder aangetast worden.
Stand van zaken	Lopend, opdracht is helder.

9.1.3 Beleidsdoel: Cultuurhistorie conserveren

9.1.3.1 Operationeel doel: **Restauratie en onderhoud monumenten stimuleren**

Prestatie	Aanwijzen en restaureren gemeentelijke monumenten.
Stand van zaken	Is in uitvoering
Prestatie	Vanuit archeologisch beleidsadvies (RvO) archeologie implementeren in vergunningenbeleid.
Stand van zaken	Heeft plaatsgevonden archeologie wordt in nieuwe bestemmingsplannen opgenomen. De archeologische beleidskaart en bijbehorende toelichting is geactualiseerd en door de raad vastgesteld.

9.1.3.2 Operationeel doel: **Schapenboeten, stolpen en stolpschuren behouden**

Prestatie	Aanwijzen en restaureren gemeentelijke stolpen en boeten.
Stand van zaken	Is in uitvoering. De schapenboet aan het Paelwerck wordt gerestaureerd
Prestatie	Tekst uitbreiden: Stolpen, schapenboeten en stolpschuren subsidiëren.
Stand van zaken	Heeft nog niet plaatsgevonden

9.1.3.3 Operationeel doel: **Kernwaarden van Texel omschrijven en in beleid opnemen**

Prestatie	Definiëring van de kernwaarden: ruimte en rust, eilandgevoel, nachtelijke duisternis, cultuurhistorie en identiteit en natuur en landschap.
Stand van zaken	Wordt meegenomen in de ontwikkeling van het bestemmingsplan buitengebied.

9.1.3.4 Operationeel doel: **Archeologische vondsten bij De Schans tentoonstellen**

Prestatie	Archeologische vondsten bij De Schans tentoonstellen: aantal interne uren nog niet bekend.
Stand van zaken	Er zijn op dit moment geen concrete initiatieven voor het bouwen van een tentoonstellingsruimte. De interne uren zijn moeilijk in te schatten.

9.1.4 Beleidsdoel: Recreatie stimuleren

9.1.4.1 Operationeel doel: Aantrekkelijkheid Texel voor doelgroep 'recreanten' vergroten

Prestatie	Doorvoeren Beeld van Texel gemeentebreed in diverse andere (beleids)stukken en uitvoering.
Stand van zaken	Lopend. Planet Texel geeft daar een extra aanzet toe.
Prestatie	Inzetten op kwaliteitstoerisme in het hogere marktsegment.
Stand van zaken	Opgenomen in Richting voor economie.

9.1.4.2 Operationeel doel: Bij inrichten nieuwe natuurgebieden recreatieve functie honoreren

Prestatie	Uitvoering plan toeristische infrastructuur Nationaal park.
Stand van zaken	Door beperkte financiële middelen is uitvoering slechts stap voor stap mogelijk.

9.1.4.3 Operationeel doel: Mogelijkheden tot inrichten camperplaatsen onderzoeken

Prestatie	Mogelijkheden tot inrichten camperplaatsen onderzoeken.
Stand van zaken	In de visie havenontwikkeling Oudeschild wordt opgenomen of een locatie al dan niet als proefsituatie gebruikt kan worden. Vaststelling in raad van september 2013

9.1.5 Beleidsdoel: Openbaar groen beheren

9.1.5.1 Operationeel doel: Openbare plantsoenen schoon en veilig houden

Prestatie	Uitvoeren van vastgesteld beleid in het groen beeldkwaliteit- en beheerplan.
Stand van zaken	Ambtelijk stuk is gereed. Bestuurlijke besluitvorming moet nog plaatsvinden. Planning medio 2014.
Prestatie	Opstellen beheer- en uitvoeringsplan speelplaatsen en doelgroepadvies.
Stand van zaken	Nadat overeenstemming is bereikt met de schoolbesturen over het gebruik van de speelplaatsen bij scholen wordt een totaalplan voor speelplaatsen opgesteld. Het wachten is op de definitieve bevestiging van de schoolbesturen op een gemeentelijk voorstel.

9.1.5.2 Operationeel doel: Flora en fauna diversifiëren

Prestatie	Aanplant van grotere variatie bloeiende, bes dragende en groenblijvende soorten.
Stand van zaken	Bovenstaande is uitgangspunt bij het gemeentelijk groenwerk. Dit betreft bestaand en nieuw werk.
Prestatie	Uitvoeren ecologisch bermbeheer.
Stand van zaken	Dit is opgenomen in het bermbestek.

9.1.5.3 Operationeel doel: Waardevolle bomen conserveren en beheren

Prestatie	De lijst historische bomen aanvullen met een lijst waardevolle- en beeldbepalende bomen en opzetten van een beheerprogramma. Verder inspecteren restant levensduur bomen.
Stand van zaken	Lijst waardevolle gemeentelijke bomen is opgesteld. Lijst waardevolle particuliere bomen 4^{e} kwartaal 2013.

9.1.6 Beleidsdoel: Strand beheren

9.1.6.1 Operationeel doel: Veiligheid op het strand waarborgen

Prestatie	Goede strandbewaking.
Stand van zaken	Is regulier werk.

9.1.6.2 Operationeel doel: Strand voor bewoners en gasten aantrekkelijk houden

Prestatie	Georganiseerd overleg met belanghebbenden op het strand en jaarlijks evalueren.
Stand van zaken	Vindt structureel 2 x per jaar plaats.

Hoofdstuk 2 De paragrafen

Paragraaf C Verbonden partijen

Publiekrechtelijk verbonden partijen

Regionale Uitvoerings Dienst (RUD) Noord-Holland Noord

Vestigingsplaats: Dampten 2 te Hoorn

Doel	**De Regionale Uitvoeringsdienst Noord-Holland Noord is per 1 juli 2013 opgericht en gaat alle milieutaken voor de 19 gemeenten en de provincie in het gebied Noord-Holland Noord verrichten.** **De samenwerking is vastgelegd in een gemeenschappelijke regeling. Hiermee voldoet de gemeente Texel aan de verplichtingen inzake de kwaliteitscriteria op het gebied van milieu.**
Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Bestuurlijke vertegenwoordiging	Wethouder E.P. Kooiman
Gemeentelijke bijdrage 2013	In 2013 wordt de structurele bijdrage nog betaald aan de milieudienst Kop van Noord-Holland. De RUD is per 1 juli 2013 formeel wel opgericht maar zijn pas per 1 januari 2014 operationeel.

Beëindiging van of wijziging in bestaande participaties

Publiek Private Samenwerkingsovereenkomst “Ruimte voor ’t hart” (B.V./C.V. constructie).
Deze PPS overeenkomst is in 2009 aangegaan. De ontbinding van deze samenwerkingsovereenkomst vergt meer tijd dan oorspronkelijk was verwacht. De definitieve afwikkeling zal in het 2de halfjaar van 2013 plaatsvinden.

Privaatrechtelijk verbonden partijen

N.V. TESO

Vestigingsplaats: Pontweg 1, 1797 SN Den Hoorn

Doel	**Het exploiteren van een bootdienst tussen Texel en Den Helder en, in het algemeen, het verbeteren van de verbindingen van Texel met de vaste wal.**
Rechtsvorm	N.V.
	Het gebroken boekjaar van N.V. TESO loopt van 1 april tot en met 31 maart.
Eigen vermogen 31-03-2012	€ 87.730.000 (2011€ 84.325.000)
Vreemd vermogen 31-03-2012	€ 4.108.000 (2011 € 3.942.000)
Resultaat 01-04-2011 tot 31-03-2012	€ 2.307.000 (2011 € 2.744.000)
Mutatie: Aandelen	Een van de aandelen van € 2,27 is verkocht. De gemeente heeft nu twee aandelen. Eén met een nominale waarde van € 2,27 en één met een nominale waarde van € 11,34.

Paragraaf D Bedrijfsvoering

De peildatum van de informatie in deze paragraaf is 1 juli 2013.

D1 Integriteitsbeleid

In het eerste halfjaar zijn de laatste dilemmaworkshops voor medewerkers gehouden.
De interne informatievoorziening voor het integriteitsbeleid en aanverwante thema's is verbeterd door alle onderwerpen bij elkaar te plaatsen op intranet waarbij ook aandacht besteed werd aan interne communicatie daarover. De aandacht voor de registratie van de melding van (mogelijke schendingen) op het gebied van integriteit is vergroot.
De vrijwilligers van het brandweerkorps hebben ook een inhaalslag gemaakt voor wat betreft het afleggen van de eed en/of de belofte. Bij de werving van de nieuwe managers is actief gebruik gemaakt van de Leidraad integriteit bij werving en selectie.
De voorbereidingen zijn uitgevoerd voor de periodieke inventarisatie (tweejaarlijks) van nevenwerkzaamheden van medewerkers.

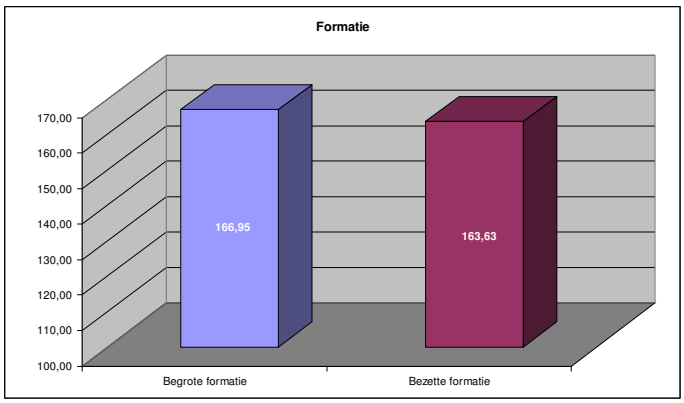
D2 Formatieve Ontwikkeling

Formatieve Ontwikkelingen

De bezette formatie is op 1 juli 2013 3,32 fte lager dan de begrote formatie, zoals uit onderstaand overzicht blijkt.

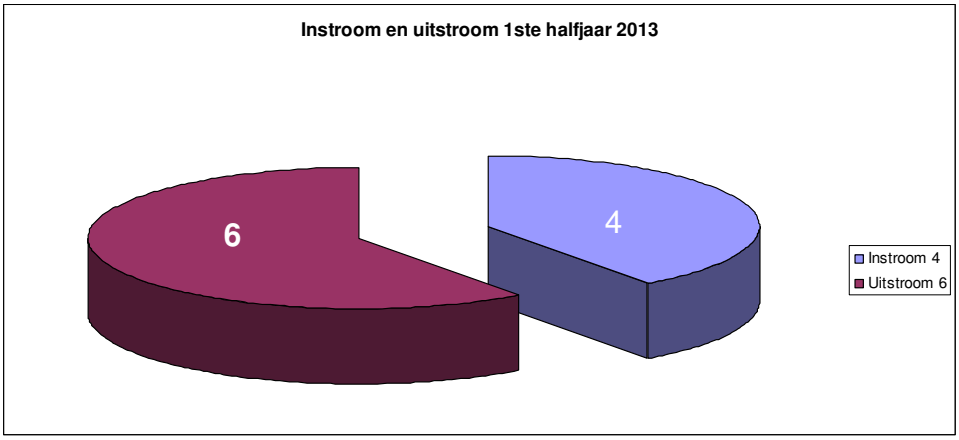
Organisatieonderdeel	Begrote formatie	Bezette formatie
	In FTE	In FTE
Gemeentebestuur	3,80	3,80
Directie	2,00	1,00
Griffie	1,64	1,64
Bedrijfsvoering	18,44	16,44
Ondersteuning	13,06	12,61
Leefomgeving	48,04	46,25
Ontwikkeling	18,63	17,96
Facilitair	17,80	14,66
Dienstverlening	43,54	42,21
Subtotaal	**166,95**	**156,57**
Bovenformatief*	0	7,06
Totaal	**166,95**	**163,63**

*In verband met de organisatieontwikkeling en het wegvallen van één managementlaag is op dit moment 7,06 fte bovenformatief. Gestart is met een begeleidingstraject van werk-naar-werk. Daarnaast zijn deze medewerkers zowel binnen als buiten de organisatie werkzaam.

D3 In- en uitstroom

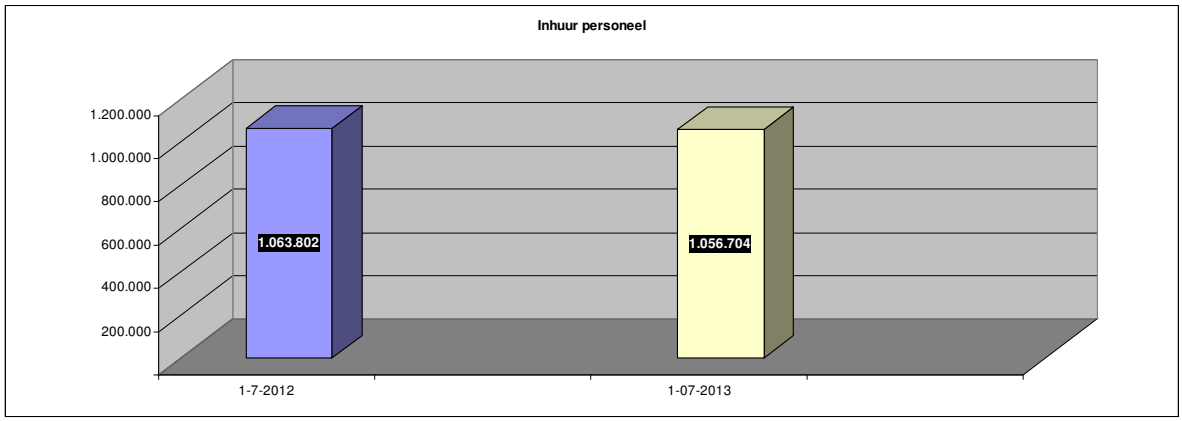
In het eerste halfjaar 2013 zijn 4 personen ingestroomd en zijn 6 personen uitgestroomd. De gemiddelde leeftijd van de ingestroomde personen is 49,5 en uitgestroomde personen is 45,7 jaar. Er zijn geen personen doorgestroomd. Omdat de uitstroom hoger is dan de instroom is de bezette formatie op 1 juli 2013 lager dan de begrote formatie. Dit komt ook omdat vacatures die hierdoor ontstaan niet vrij gegeven zijn voor externe werving. Door de ingestelde vacaturestop op 1 juli 2012 en de organisatieontwikkeling is de bezette formatie dus 3,32 fte lager dan de begrote formatie.
De 6 leidinggevenden binnen de nieuwe structuur hebben de opdracht gekregen om, met behulp van de inzichten vanuit de rapportages van de kwartiermakers en het benchmarkonderzoek in het tweede kwartaal van 2013 teamplannen op te leveren die inzicht geven in de taken, producten en de daarbij benodigde formatie van de teams. Deze plannen worden in onderlinge samenhang in een formatie-/organisatieplan ter besluitvorming in het derde kwartaal aan het college van B&W voorgelegd.
Verder is er een interne banenpool ingesteld. De (tijdelijk) in te vullen vacatures worden intern opengesteld zodat medewerkers hun belangstelling kenbaar kunnen maken. Zodoende wordt interne doorstroming en ontwikkeling van de medewerkers aangemoedigd en ondersteund.

D4 Overzicht inhuur derden

Grootboek	01-07-2012	01-07-2013
430000 inhuur personeel: personeel dat ingehuurd is voor bepaalde projecten **binnen** het gemeentehuis (oa .inhuur tijdelijk leidinggevenden, controleurs drank en horeca, brandveiligheid, sociaal domein etc.).	446.338	460.838
430010 inhuur vervanging bij langdurige ziekte: personeel dat ingehuurd is in verband met ziek personeel, het gaat dan vaak om functies die vervangen moeten worden vanwege de bedrijfsvoering (zoals baliefuncties).	58.925	
430030 inhuur tijd. vervanging binnen formatie personeel dat ingehuurd is in verband met niet ingevulde vacatureruimte (vertrokken medewerkers).	44.924	46.895
434313 externe verwerking voornamelijk betrekking op uitbesteding van verwerking van de salarisadministratie.	12.031	30.441
434394 advieskosten derden expertise waar we als organisatie zelf niet over beschikken (bijvoorbeeld externe onderzoeken, advocaatkosten).	127.090	245.823
434450 werkzaamheden derden voornamelijk uitvoerende werkzaam-heden die **buiten** het gemeentehuis verricht worden (wabo, bouwaanvragen, milieu, centrum jeugd voor gezin en dorpswachten).	374.494	272.707
Totaal	1.063.801	1.056.704

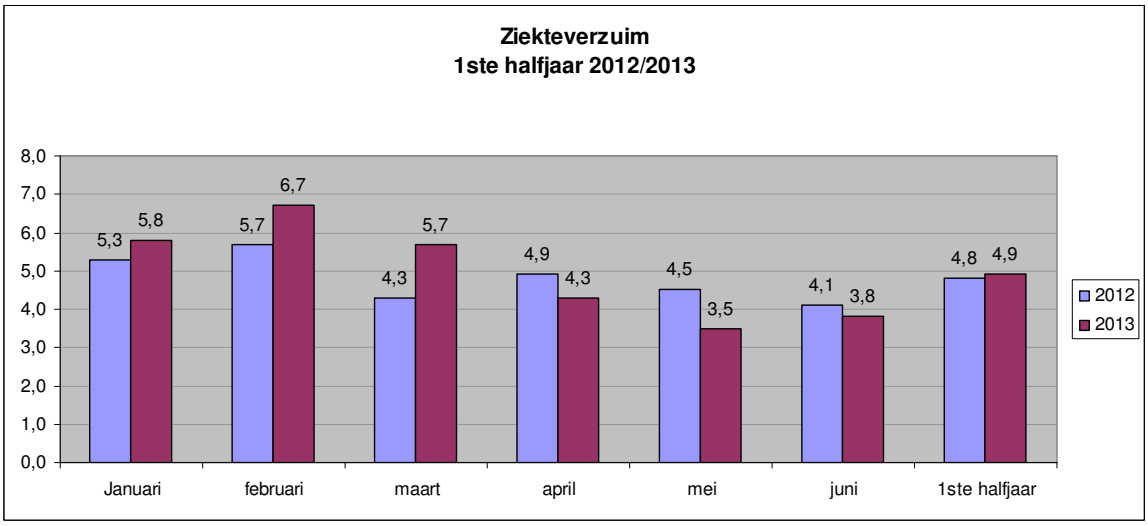
Door de raad zijn de afgelopen jaren regelmatig vragen gesteld over de hoogte van inhuur van derden.
Er is gekozen voor deze definitie van inhuur die heeft geleid tot bovenstaand overzicht.
De inhuur ten opzichte van het jaar 2012 is op de peildatum 1 juli 2013 verminderd.
Door een uniforme definitie te hanteren zijn de verschillen op jaarbasis zichtbaar.

D5 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim 2013 in vergelijking met 2012 ziet er als volgt uit.

	2012	2013
Januari	5,3	5,8
Februari	5,7	6,7
Maart	4,3	5,7
April	4,9	4,3
Mei	4,5	3,6
Juni	4,1	3,8
1ste half jaar	**4,8**	**4,9**
Landelijk gemiddelde	4,1	Niet beschikbaar
Landelijk gem. gemeente	Niet beschikbaar	Niet beschikbaar

Het ziekteverzuim in 2013 laat ten opzichte van 2012 een verhoging van 0,1% zien. Er is een periode geweest van langdurige griep door het aanhouden van de koude winter.

D6 Telefonische bereikbaarheid

		Gesprek	Opgenomen				Te laat Opgenomen		Niet opgenomen	
Maand	Afdeling	Aantal	Aantal	% opgen.	op tijd	% op tijd	aantal	%	aantal	%
	Norm			95		90				
2013-01	Totaal	3525	3390	96,2%	3024	89,2%	366	10,8%	135	3,8%
2013-02	Totaal	3253	3135	96,4%	2869	91,5%	266	8,5%	118	3,6%
2013-03	Totaal	3309	3168	95,7%	2877	90,8%	291	9,2%	141	4,3%
2013-04	Totaal	3558	3406	95,7%	3013	88,5%	393	11,5%	152	4,3%
2013-05	Totaal	3208	3096	96,5%	2734	88,3%	362	11,7%	112	3,5%
2013-06	Totaal	2938	2785	94,8%	2468	88,6%	317	11,4%	153	5,2%
Gem.		3298	3163	95,9%	2831	89,5%	332	10,5%	135	4,1%

Dit overzicht heeft betrekking op alle inkomende gesprekken op werkdagen van 08.30 – 17.00 uur.
Het gaat dus niet om interne gesprekken. Een gesprek is te laat als het binnen 30 seconden niet is opgenomen. Dit is de algemene norm voor het 14+ nummer.
Een gesprek wordt niet meegeteld als de beller binnen 30 seconde ophangt.
Van een gesprek dat via de telefoniste binnenkomt wordt de wachttijd tot de telefoniste opneemt meegenomen. De wachttijd van de telefoniste naar de medewerker ziet de telefooncentrale als een intern gesprek en is daarom niet meegenomen.

De gemiddelde opnameduur over alle inkomende gesprekken, via het hoofdnummer van de gemeente, van de eerste helft van 2013 bedroeg 24,6 sec. De servicenorm hiervoor is 30 sec.

D7 Aantal producten webwinkel

Product	1-1-2011 tot 1-7-2011	1-1-2012 tot 1-7-2012	1-1-2013 tot 1-7-2013
Uittreksel GBA	33	26	23
Parkeerkaart bedrijven (nov)	38	43	45
Ontheffing inrijverbod bedrijven	43	27	33
Ontheffing inrijverbod bewoners	12	9	13
Automatische incasso	138	130	113
Bezwaar gemeentelijke belastingen	8	5	3
Bezwaar WOZ	19	31	47
Kenteken wijzigen bedrijven	9	8	13
Kenteken wijzigen particulieren	22	2	1
Bewijs van in leven zijn	4	4	9
Bewijs van in leven zijn - gratis	0	0	0
Zwembad abonnement en zwemles in 2012 samengevoegd	526	310	401
Binnengemeentelijk verhuizing	66	80	89
Verhuizing buitenland	3	4	8
Meldingen grofvuil	219	236	220
Meldingen woon- en leefomgeving	97	113	105
Klacht	6	15	10
Plaatsing evenementenkalender (nov-dec)	--	nvt	nvt
Afschrift geboorteakte	--	6	8
Afschrift huwelijks of partnerschapsakte	--	3	9
Afschrift overlijdensakte	--	0	1
Texelvignet voor Texelaars	--	547	641
Texelvignet voor toeristen	--	1.115	1.046
Bijzondere bijstand voor bestaande klanten	--	13	5
Bezwaarschrift algemeen	--	2	1
Evenementenvergunning	--	79	84

D8 Klachten en bezwaarschriften

Klachten

In 2012 werden in totaal 27 klachten ingediend, waarvan 16 gegrond bleken te zijn. Van alle klachten is 48% binnen 6 weken afgehandeld. Een tijdige afhandeling van klachten is erg belangrijk omdat daardoor de klager serieus wordt genomen en een eventuele vertrouwensbreuk met de overheid hiermee hersteld kan worden. Door het management zal extra aandacht worden gegeven aan het binnen 6 weken afhandelen van klachten. In 2013 zijn er tot 1 juli 19 klachten ingediend, waarvan er nog 5 in behandeling zijn.

Bezwaarschriften

In 2013 zijn er tot 1 juli 2013 in totaal 35 bezwaarschriften ingediend (exclusief belastingen en WOZ). Dit is aanzienlijk lager dan op 1 juli 2012. Toen waren er op die datum 55 bezwaarschriften ontvangen.
Wel zijn er iets meer rechtstreekse beroepen dan voorheen (geen bezwarenprocedure), maar bij lange na niet in de omvang van de daling van het aantal bezwaren. De dalende tendens die de afgelopen jaren waarneembaar was lijkt zich door te zetten.

Bezwaarschriften verdeeld naar onderwerp van het besluit:

- omgevingsvergunning / bouwen / ruimtelijke ordening: 4
- ambtelijk personeel: 6
- handhaving: 8
- Wmo/Wwb: 5
- subsidies: 3
- overige: 9

Met name het lage aantal in de categorie omgevingsvergunning, e.d. valt op. Doorgaans hebben de meeste bezwaren betrekking op dit onderwerp. In de achterliggende periode is sterk ingezet op communicatie.
Over de afhandeling van de tot nu ingekomen bezwaarschriften is nog niet veel te zeggen, omdat een groot deel nog in behandeling is. Tot nu werden 5 bezwaarschriften ingetrokken na overleg of ‘pre mediation’.

Over het jaar 2012 wordt een afzonderlijke rapportage opgesteld over de behandeling van bezwaar- en beroepschriften. Deze rapportage is nog niet gereed zal op een later moment ter kennisname aan de raad worden gestuurd.

WOZ bezwaren

Jaar	Bezwaarschriften	WOZ-objecten
2009	337	502
2010	212	253
2011	170	229
2012	190	307
2013	216	279

Een bezwaarschrift kan een bezwaar zijn tegen meerdere WOZ-objecten.
Het bezwaarpercentage van de gemeente Texel ligt met 2,5 onder het landelijke gemiddelde van 3,0%.

Het aantal WOZ-bezwaarschriften is toegenomen ten opzichte van 2012 maar het betreft minder WOZ-objecten. Dit betekent dat met name bezwaar wordt ingediend door een belanghebbende met maar één WOZ-object. Dit heeft te maken met berichten in de media over de voortdurende waardedaling op de vastgoedmarkt terwijl op Texel dit niet het geval is. Voor Texel is de gemiddelde waardedaling -2%.

D9 Archief

Archief Openstellen

Operationeel doel: archief digitaal beter raadpleegbaar maken.
Professionaliseren van de (digitale) dienstverlening. Onderzoek naar de verbetering van de informatievoorziening via de website.

Bedrijfsvoering

Digitaliseren bouwvergunningendossier (€ 85.000), investeringsplan 2013.
Dossierraadpleging van fysieke dossiers voor de ambtelijke organisatie en voor externen in de leeszaal is arbeidsintensief en past niet meer in de digitale werkwijze van de organisatie.
De leges voor archiefraadpleging en kopieën zijn niet kostendekkend. Digitaliseren opent mogelijkheden voor publicatie en zelfwerkzaamheid aanvragers.

Voortgang 'bouwvergunningen' juli 2013

Hiervoor loopt nu een pilot met re-integratie kandidaten via WIZ. Er wordt nu gewerkt aan de collectie bouwvergunningen 1904 – 2010. In de loop van het project wordt bepaald of we de 212 meter dossiers in eigen beheer kunnen scannen en wat de doorlooptijd voor het project wordt.
Bij scannen in eigen beheer met re-integratie kandidaten zijn de loonkosten beperkt, echter de planning langduriger. Mogelijk zal geïnvesteerd moeten worden in scan-apparatuur. Dit kan gedekt worden uit het verkregen budget. Een mengvorm van uitbesteden en zelf doen is mogelijk.

Voortgang digitaliseren (niet) openbare registers burgelijke stand, 2013

Digitalisering is tweede kwartaal 2013 afgerond.

Digitaliseren foto-archief/Beeldbank Texel

Het archief van circa 10.000 foto's is binnen het digitaliseringbudget archieven aanbesteed in 2012/2013. De publicatie wordt binnenkort opgepakt. Tevens wordt bezien of er mogelijkheden zijn om de exploitatie van de Beeldbank Texel onder te brengen in de overeenkomst met de leverancier. Overigens is door het niet aansluiten bij de Gemeenschappelijke Regeling Alkmaar stagnatie ontstaan in de oplevering. Publicatie was al voorbereid en moet opnieuw plaatsvinden.

Publiceren archiefinventaris Texel tot 2000

De inventaris is gepubliceerd bij het Streekarchief Alkmaar.

Digitaliseren Monumentendossiers

Circa 5 meter monumentendossiers zijn gedigitaliseerd. De index van het fotoarchief wordt gebruikt om de digitale foto's te koppelen. Voor de beschikbaarstelling wordt getest of deze vanaf januari 2013 digitaal beschikbaar gesteld kan worden voor de Monumentencommissie.

Digitalisering Milieudossiers

In 2013 zijn twee series van in 2012 en 2013 te controleren locaties gescand via GMS. Deze leverancier is uit de gezamenlijke aanbesteding gekomen met de gemeente Den Helder. Aanvankelijk is de hele serie digitaliseren als kopie voor de Milieudienst voorzien in het budget van de milieu samenwerking.

Digitalisering bodemdossiers

De circa 1100 bodemdossiers zijn naar Karmac gezonden voor scannen ten laste van het milieusamenwerking budget.

Beschikbaarstelling voor alle documenten en dossiers is nog wel een issue. Onderzocht wordt publiceren:

a. via streekarchief Alkmaar.
b. stadsarchief Amsterdam, offerte opgevraagd
c. Archieven.nl, deel offerte voor publiceren dossierinventaris is ontvangen. Deze optie is 2,5 x zo duur dan via de Archiefdienst
d. Picturae globale offerte is ontvangen, wordt besproken met communicatie

D10 Servicenormen (kwaliteitshandvest)

Zeggen wat je doet en doen wat je zegt! Dat is in een notendop de boodschap van het kwaliteitshandvest 'Welke service mag u verwachten?' Of het nu om een evenementenvergunning gaat, een Texelvignet of een rijbewijs: bij de afhandeling van deze producten en diensten horen duidelijke afspraken. Daarom zijn servicenormen vastgesteld. De algemene servicenormen zijn verzameld in een kwaliteitshandvest. De productspecifieke servicenormen staan in de digitale balie op de website van de gemeente Texel. Per product of dienst wordt informatie verstrekt over hoe het werkt, wat nodig is bij een aanvraag, eventuele voorwaarden en wat het kost. In het handvest wordt uitgelegd wat de klant kan verwachten bij een bezoek aan één van onze balies, bij het zoeken naar informatie op onze website, bij het indienen van een aanvraag, bij telefonisch contact of bij het sturen van een brief of e-mail. En wat de klant zelf kan doen om snel en goed geholpen te worden. Verder staat er informatie over wat te doen bij meldingen over de woon- of leefomgeving, als een beslissing op een aanvraag te lang op zich laat wachten, als de klant het niet eens is met een beslissing van de gemeente of zich door een ambtenaar of bestuurder niet correct voelt behandeld. De servicenormen worden regelmatig aangepast. Jaarlijks wordt het kwaliteitshandvest geëvalueerd. Maar ook tussentijds worden de servicenormen waar nodig geactualiseerd.

Paragraaf F Financiering

De informatie beperkt zich tot kasgeldlimiet, financieringsbehoefte, leningenportefeuille en ontwikkelingen. Met de jaarrekening 2013 en de begroting 2014 wordt nader ingegaan op de liquiditeitsplanning en risicobeheer.

Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet bepaalt de maximale omvang waarvoor gemeenten kortlopende leningen (korter dan 1 jaar) mogen aangaan. Grondslag voor de kasgeldlimiet is 8,5% van het begrotingstotaal bij aanvang van het jaar. De gemeente voldoet aan deze limiet omdat naar verwachting dit jaar geen gebruik wordt gemaakt van kortlopende leningen. De oorzaak hiervan is een tijdelijk liquiditeitsoverschot door onder andere vooruit ontvangen subsidiebedragen voor herontwikkeling haven 't Horntje en investeringen woningbouw.

Het tijdelijke positieve saldo staat tot de invoering van schatkistbankieren op de streekrekening bij de Rabobank Texel. Het saldo van deze rekening bedraagt per 1 juli 2013 € 6,8 miljoen.

Financieringsbehoefte

Conform de liquiditeitsplanning heeft de gemeente in 2013 geen financieringsbehoefte. Het gereserveerde budget hiervoor kan in 2013 vrijvallen. Tevens kan ook het budget voor kortlopende leningen vrijvallen. Het gaat dan om een bedrag van € 125.000 voor langlopende leningen en € 28.000 voor kortlopende leningen. Zie hiervoor ook hoofdstuk 3, budgetten bedrijfsvoering van deze nota.

Leningenportefeuille

Per 2 augustus 2013 wordt een lening vervroegd afgelost. De vervroegde aflossing bedraagt € 245.000. De lening is in 2003 aangetrokken voor een looptijd van 15 jaar met een renteherziening. De vervroegde aflossing is mogelijk gemaakt doordat de rente van deze lening herzien zou worden in augustus 2013.

Invoering verplicht schatkistbankieren

Het wetsvoorstel is op 4 juli 2013 door de Tweede Kamer aangenomen. Wanneer behandeling in de Eerste Kamer plaatsvindt is nog niet bekend. Het streven is wel dat schatkistbankieren nog ingevoerd wordt vóór het einde van dit jaar.

Deelname van decentrale overheden draagt bij aan een lagere EMU-schuld van de collectieve sector. Overtollige middelen die niet onmiddellijk nodig zijn worden dan aangehouden bij de schatkist of mogen onder voorwaarden onderling uitgeleend worden.

De drempel, het werkkapitaal wordt vastgesteld op 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal. Voor Texel is het drempelbedrag ca. € 375.000.

Op het saldo bij de schatkist wordt naar verwachting de daggeldrente EONIA vergoed. Op dit moment is die ca. 0,075% tegenover het rentepercentage van 1,2% op de streekrekening van dit moment.

De verplichting tot schatkistbankieren wordt verankerd in de wet FIDO. Het treasurystatuut zal te zijner tijd hierop aangepast worden.

De schatkist biedt geen kredietfaciliteit, gemeenten blijven dus voor lenen aangewezen op het bankwezen.

Gesteld wordt dat de bestedingsautonomie volledig gewaarborgd blijft. Dit betekent onder andere dat uitzettingen uit hoofde van de publieke taak mogelijk blijven.

- **Wet Houdbare Overheids Financiën (Wet HOF)**

De Tweede Kamer heeft de Wet houdbare overheidsfinanciën op 23 april 2013 aangenomen. Behandeling in de Eerste kamer moet nog plaatsvinden. Volgens deze verscherpte Europese afspraken dient Nederland het financieringstekort te beperken tot 3% van het BBP. De beheersing van het EMU-saldo wordt dan ook als een gezamenlijke verantwoordelijkheid gezien.

Voor gemeenten, provincies en waterschappen betekent dit dat naast het stelsel van baten en lasten ook het door het rijk gehanteerde kasstelsel van toepassing wordt.

Tot nu toe was een sluitende begroting voldoende. Nieuw is dat naast een sluitende begroting ook het EMU-saldo op macro niveau op orde moet zijn. Het handhaven op micronorm is onwerkbaar gebleken.

Decentrale overheden kunnen nu elkaars tekorten en overschotten tegen elkaar weg strepen. Het saldo voor de EMU-macronorm voor de gezamenlijke decentrale overheden is volgens de meicirculaire 2013 voor de komende jaren als volgt:

In procenten van BBP	2013	2014	2015	2016	2017
Ambitie voor EMU-saldo medeoverheden	-0,5	-0,3	-0,3	-0,2	-0,2
Afgesproken tekortnorm voor deze kabinetperiode	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4	-0,3

Worden deze normen toch overschreden, dan volgen er tot 2017 geen boetes of sancties.

EMU-saldo gemeente Texel

Gemeenten zijn verplicht om vóór 1 augustus 2013 de EMU-enquête in te vullen. Het berekende EMU-saldo per 30 juni 2013 op basis van werkelijkheid en aangevuld met de begroting voor de resterende periode t/m december 2013 komt op € 550.000 negatief. Dit is ca. 1% van het begrotingstotaal. Let wel, het gaat hier om een momentopname. Er zijn nog tal van onzekere factoren die nog van invloed zijn op het definitieve saldo. Zo zijn bijvoorbeeld het rekeningresultaat, de werkelijke omvang van de investeringen, afschrijvingen, overhevelingen budgetten e.a. pas eind 2013 bekend.

Stand van zaken vordering Landsbanki

De waarde van de vordering op Landsbanki per 31-12-2012 en de hoogte van het risico zijn opnieuw berekend. De grondslag voor de berekening is gebaseerd op de memo van de provincie Noord-Holland van 17 februari 2013 en de second opinion van Rinlandt (K.Iserbyt) van 6 februari 2013.
De totale vordering inclusief wettelijke rente is € 8.322.215. Hiervan is werkelijk in 2012 € 4.240.471 ontvangen waarvan € 96.499 koerswinst. De restantvordering komt daardoor op € 4.178.243.
De verwachting is dat deze gehele vordering wordt terug ontvangen. Er is wel sprake van een koersrisico. Voor de berekening is de gemeente Texel uitgegaan van een gevoeligheidsanalyse van ISK/EUR wisselkoers. Bij een gedeeltelijke uitbetaling in ISK kan een uitholling van de recovery van tot 7% van de toegekende claim van 8,3 miljoen optreden.
De gemeente Texel heeft hiervoor de volgende berekening aangehouden: 6% (het gemiddelde tussen 5 tot 7%) van de toegekende hoogte van de claim ad. € 8,3 miljoen, ofwel afgerond € 500.000. Voor dit bedrag is een bestemmingsreserve risico Landsbanki per 31 december 2012 gevormd.
De totale juridische kosten aan derden betaald (Provincie Noord-Holland) over de periode 2008 tot en met 5 juli 2013 bedraagt € 170.888. In 2013 is een bedrag van € 3.558 aan de gemeente Texel in rekening gebracht.

Paragraaf G Lokale lasten

De gemeente Texel kent de volgende heffingssoorten.

Omschrijving		Geraamde opbrengst 2013 €	Gerealiseerde opbrengst 2013 d.d. 1 juli 2013
a.	Afvalstoffenheffing	1.537.690	1.555.479
b.	Brandweerrechten	p.m.	
c.	Forensenbelasting	1.078.234	
d.	Havengelden	138.000	42.413
e.	Leges (incl. bouwvergunningen c.s.)	1.065.931	357.704
f.	Lijkbezorgingrechten	62.370	45.656
g.	Marktgelden	15.131	11.309
h.	OZB eigenarenbelasting	1.393.985	1.382.535
i.	OZB gebruikersbelasting	339.296	329.708
j.	Parkeerbelastingen	1.220.965	623.228
k.	Precariobelasting	98.498	
l.	Reinigingsrechten voor bedrijven	381.937	
m.	Rioolheffing	3.461.025	3.465.292
n.	Toeristenbelasting / Watertoeristenbelasting	3.594.000	3.305.145

Hieronder volgt een korte toelichting indien van toepassing.

ad c De aanslagen forensenbelasting 2013 worden opgelegd met een dagtekening van 31 augustus 2013.

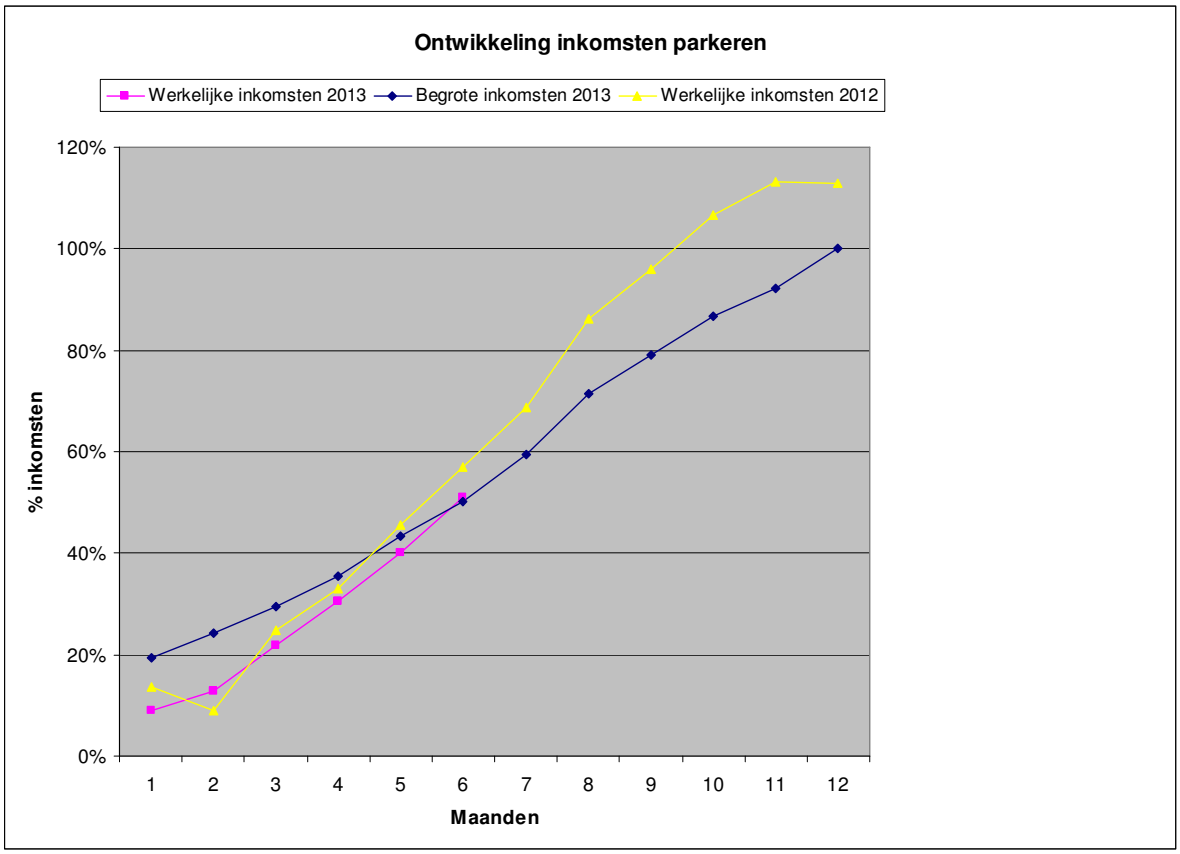
ad e Leges worden in rekening gebracht voor een dienst die de gemeente levert. Een voorbeeld van zo'n dienst is: het aanvragen van een bouwvergunning, een uitreksel uit het bevolkingsregister of het aanvragen van een vergunning voor een speelautomaat. De werkelijke opbrengst zal lager zijn dan begroot omdat er als gevolg van de economische crisis minder bouwaanvragen zijn ingediend.

ad j De gemeente Texel heft parkeerbelasting van degene die een voertuig parkeert op een door de gemeente ingerichte parkeervoorziening. Als niet wordt betaald op een parkeerplaats waar parkeerbelasting moet worden betaald, dan legt de gemeente een parkeerboete op, de zogeheten *naheffingsaanslag*.
Vanaf 1 januari 2012 is het parkeervignet ingevoerd. Sinds de invoering van het vignet worden de parkeerinkomsten nauwlettend gevolgd. Per 1 juli 2013 liggen de inkomsten € 6.447 lager dan over dezelfde periode dan vorig jaar. Ten opzichte van de (bijgestelde) begroting liggen de inkomsten nagenoeg op schema.

De inkomsten zijn verdeeld over de verschillende categorieën als volgt:

Soort inkomsten	% inkomsten 2013	% inkomsten 2012
Parkeermeters	37,7%	41,7%
Ontheffingen	4,5%	6,2%
Boetes	4,6%	10,5%
Vignetten	53,2%	41,6%
Totaal	100,0%	100,0%

In onderstaande grafiek is aangegeven hoe de werkelijke inkomsten zich verhouden tot de begrote inkomsten 2013 en de werkelijke inkomsten 2012.

ad k De aanslagen precariobelasting 2013 worden opgelegd met een dagtekening van 31 oktober 2013.

ad l Aanslagen reinigingsrechten bedrijven 2013:
Dagtekening 31-07-2013: huur containers en ledigingen 1e halfjaar 2013
Dagtekening 31-01-2014: seizoenscontainers en ledigingen 2^{e} halfjaar 2013

ad n Opgelegd met een dagtekening van 30 juni 2013: Voorlopige aanslagen toeristenbelasting 2013.
Deze aanslagen zijn gebaseerd op de definitieve aanslagen toeristenbelasting over het belastingjaar 2012, te weten 90% van het aantal overnachtingen over 2012.
Definitieve aanslagen toeristenbelasting worden opgelegd met een dagtekening van 31 maart 2014.
Op grond van de aangifte toeristenbelasting 2013 vindt er een verrekening plaats.

Hoofdstuk 3 Financieel

3.1 Stand van zaken budgetten per 1 juli 2013

In onderstaande overzichten worden per team de financiële afwijkingen aangegeven. Deze afwijkingen hebben uitsluitend betrekking op de beïnvloedbare inkomsten en uitgaven. Uren, kapitaallasten en reserveringen zijn in dit overzicht niet opgenomen.

Directie

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S
Geen afwijkingen				
Totaal Directie	0 0		Incidenteel Structureel	

Griffie

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S
600600 Ondersteuning raadsleden - bestuurlijke uitwisselingen KOP-gemeenten	0	N 14.000	**Vanaf 2014** zal waarschijnlijk de jaarlijkse bestuurlijke uitwisseling tussen **raden en colleges** van Den Helder en Texel worden uitgebreid met Schagen en Hollands Kroon. Elke gemeente is dan 1 x per 4 jaar aan de beurt en draagt dan ook de kosten. De fractievoorzitters van Texel hebben aangeboden het eerste jaar (2014) gastgemeente te willen zijn. Die incidentele kosten hiervan bedragen € 14.000. Als dit niet doorgaat, dan is voor 2014 een bedrag van € 5.000 nodig, omdat Texel dan raadsleden en college van Den Helder ontvangt.	I
600600 Ondersteuning raadsleden	0	N 5.000	De raad van Texel wil 1 x per raadsperiode een excursie organiseren waarbij raadsleden en collegeleden één of meerdere plaatsen in Nederland bezoeken, waarbij geldt dat het zal gaan om een actueel politiek onderwerp. In **2013** zal een raadexcursie worden georganiseerd, op verzoek van de Fractievoorzitters. De volgende raadexcursie is naar verwachting in 2016.	I
Totaal Griffie		N 19.000 0	Incidenteel Structureel	

Team Bedrijfsvoering

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
541000 Rente langlopende leningen	1.700.000	V 125.000	In 2013 wordt niet geconsolideerd waardoor een bedrag van ca. € 125.000 kan vrijvallen en ten gunste kan komen van de algemene reserve. Een mogelijk structureel vrijval wordt meegenomen in de begrotingsbrief 2014.	I

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
541000 Rente rekening-courant	28.000	V 28.000	In 2013 zal geen gebruik worden gemaakt van kredietfaciliteiten bij de BNG waardoor dit budget voor 2013 kan vrijvallen en ten gunste van de algemene reserve kan komen.	I
514000 Bankkosten/oninbaar verklaring belasting/externe deurwaarder e.a.	10.197	N 13.803	Het budget bankkosten is onvoldoende. De onontkoombare meerkosten bedragen € 13.803, het totale budget wordt € 24.000. Het gaat om telefoon-kosten (€ 3.000), verwerken ola's (€ 9.000), oninbaar verklaring belasting (€ 15.000), bankkosten (€ 15.000), externe deurwaarderskosten (€ 11.000), aanmaning en dwangbevelen (-/- € 25.000) en diverse opbrengsten (€ -/- € 4.000).	S
692100 Algemene uitkering	16.326.826	N 39.190	Bij de inschatting van de verlaging van de algemene uitkering volgens meicirculaire waren nog niet alle analyses afgerond. Bij nadere uitwerking bedraagt de totale korting voor 2013 € 394.165. Dit maakt een aanvullende uitname uit de algemene reserve van € 39.190 uit de algemene reserve noodzakelijk.	I
692202 Bijzondere baten en lasten	0	V 16.396	Liquidatieuitkering OVO-Achmea.	I
692202 Bijzondere baten en lasten	0	V 5.000	Opbrengst verkoop afgeschreven bedrijfsmiddel	I
Totaal Bedrijfsvoering		V 135.206 N 13.803	Incidenteel Structureel	

Team Ondersteuning

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
614005 Openbare orde en veiligheid	0	N 2.600	Het gaat hier om de kosten voor aansluiting Nationale Ombudsman. Dit zijn wettelijke verplichte uitgaven. Hiervoor is nooit budget gevraagd.	S
600277 Rechtskundige advisering wetten en verordening	20.627	N 11.373	Het huidige budget is ontoereikend. Het totaal benodigde budget is € 32.000, € 16.000 voor advieskosten en € 16.000 voor proceskosten. De argumenten voor verhoging budget zijn: 1. Inschakelen 'huisadvocaat'. Dit is de laatste jaren toegenomen vanwege een toename van civielrechtelijke geschillen en adviesvragen, waarvoor het nodig is een advocaat in te schakelen. Bij civiele rechtszaken is een advocaat verplicht en in toenemende mate is het nodig advies te vragen over specifieke juridische kwesties waarover de kennis binnen de gemeente niet of onvoldoende aanwezig is.	S

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
			2. Verhoging griffie- en proceskosten. In 2012 zijn de wettelijke bedragen verhoogd die een gemeente moet terugbetalen wanneer in een bestuurs-rechtelijk geschil de gemeente daartoe wordt veroordeeld. Dat gebeurt als het beroep gegrond wordt verklaard. In het budget is nog geen rekening gehouden met deze verhoging. Hoewel we natuurlijk proberen goede besluiten te nemen die stand houden bij de rechter, zijn er altijd zaken die niet goed aflopen. Dat zal ook altijd zo blijven. 3. Wet dwangsom. Wanneer een gemeente niet tijdig beslist op bepaalde aanvragen, dan ontstaat de verplichting een dwangsom aan de aanvrager te betalen. Hoewel dit nog niet heel veel voorkomt (hooguit enkele keren per jaar), is het wel nodig hiermee rekening te houden. Dat is tot nu niet gebeurd. Afgesproken is budget 434452 ook te gebruiken wanneer een dergelijke dwangsom moet worden betaald.	
513210 Abonnement gemeentebanen	4.141	N 2.000	In de HJR'11 is incidenteel een bedrag gevraagd omdat na vertrek in deelname van Vlieland en Schiermonnikoog nieuw onderzocht moest worden hoe de verdeling wordt. Gebleken is dat het vertrek van deze Waddeneilanden geen invloed heeft gehad op de verdeelsleutel. Het bedrag had toen structureel verhoogd moeten worden. Het verschil is te wijten aan inflatiecorrectie door de jaren heen. Dit betekent voor 2013 een incidenteel nadeel van € 2.000. Inmiddels is besloten om het abonnement volgend jaar op te zeggen. Vanaf 2014 valt € 4.141 vrij. Dit bedrag wordt in de begroting van 2014 meegenomen.	I
513100 Arbodienst	25.124	N 2.000	De wet Poortwachter legt de werkgever bij arbeidsongeschiktheid een aantal verplichtingen op, te weten: een functionele mogelijkhedenlijst (FML) en arbeidsdeskundige re-integratie rapporten. We hebben hierdoor ons budget overschreden.	I
513101 Bedrijfsmaat-schappelijke activiteiten	13.316	N 20.000	We zijn ivm arbeidsongeschiktheid oa veel verplichte kosten kwijt aan mediation en professionele deskundige begeleiding in het kader van de re-integratieverplichtingen. Daarnaast maken we kosten aan coaches en deskundige begeleiding, uit preventieoverwegingen ter voorkoming van ziekte en langdurige uitval. De overschrijding is redelijk fors, maar de kosten zouden hoger uitvallen als we niet preventief ingrijpen.	I
Totaal Ondersteuning		N 24.000 N 13.973	Incidenteel Structureel	

Team Facilitair

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
512001 – 434482 Computer uitwijk	19.671	V 5.000	De uitwijk van het systeem voor bevolking is goed-koper geworden waardoor het budget verlaagd kan worden.	S
515002 Telefoonkosten gemeentehuis	13.244	V 2.000	De gesprekskosten van het gemeentehuis zijn de laatste jaren afgenomen. Door de wens van nummer-weergave bij uitgaande gesprekken zal dit echter weer toenemen. Het goedkoop bellen naar mobiel is dan niet meer mogelijk. Toch is het redelijk om het budget met € 2.000 te verlagen.	S
515003 Telefoonkosten mobiel	32.338	V 5.000	Er is ongeveer € 27.000 nodig voor mobiele gesprek- en datakosten (22.000) en het vernieuwen van de verouderde blackberries (5.000).	S
515004 Telefoon vaste verbindingen	498	V 498	Kan onder telefoonkosten gemeentehuis geboekt worden.	S
515005 Telefoon onderhoud centrale	5081	V 500	Het budget kan worden verlaagd.	S
515008 Telefoon vermelding in gids	2488	V 488	Het budget kan worden verlaagd.	S
Totaal Facilitair		0 V 13.486	Incidenteel Structureel	

Team Dienstverlening

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
600289 Website	17.266	N 10.000	De website is verder ontwikkeld met o.a. Webcas-ting, archivering en de zoekmachine gebaseerd op de Google Search Engine. De jaarlijkse kosten zijn daarmee gestegen, maar budget is niet aangepast. De kosten-overschrijding zal ook voor 2014 gelden, de verwach-ting is dat door de ontwikkeling van zaakgericht werken het budget daarna weer toereikend zal zijn. Daarom gaat het om een incidenteel nadeel voor 2013 en 2014.	I
600321 Eigen verklaringen	3.223	N 2.000	Eigen verklaringen worden ingekocht bij RDW. Omdat wij een standaard voorraad nodig hebben komen we jaarlijks budget tekort.	S
600331 Lijkschouw	794	N 2.500	Aantal lijkschouwingen neemt al een aantal jaren toe waardoor jaarlijks overschrijding van het budget ontstaat.	S
6215xx Inkomsten parkeren	1.020.965	V 200.000 N 200.000	Op grond van de werkelijke inkomsten van 2012 en de ontvangsten over het 1e halfjaar kunnen de par-keerinkomsten structureel met € 200.000 worden verhoogd.Conform raadsbesluit worden deze meer-inkomsten gestort in de bestemmingsreserve mobiliteit.	S S
631000 Standplaatsen	0	V 7.500	Er is uitsluitend leges begroot, terwijl de stand-houders ook een tarief moeten betalen voor de huur van de standplaats.	S

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
656202 Kermis de Koog	65.873	N 25.000	De pachtopbrengsten van de kermis zijn al jaren dalende. De begroting is daar onvoldoende op aangepast.	S
656204 Circus	0	N 500	Voor het circus op de Nikadel in de Koog worden geen kosten begroot. Die zijn er wel en bestaan voornamelijk uit nutsvoorzieningen.	S
671408 WMO woningaanpassing	130.644	V 25.000	Op dit moment is 26% van het budget uitgegeven. Op jaarbasis wordt een onderbesteding op deze post verwacht van € 25.000.	I
671416 Burgernetwerk AED	25.000	V 25.000	De oprichtingskosten zijn ten laste van het jaar 2012 geboekt terwijl in de begroting van 2013 rekening is gehouden met deze kosten waardoor het bedrag in 2013 kan vrijvallen t.g.v. de algemene reserve. De jaarlijkse maximale bijdrage voor het exploitatietekort burgernetwerk van € 21.000 blijft gereserveerd.	I
682220 Omgevingsvergunningen	76.046	V 30.000	Omdat er minder bouwactiviteiten zijn wordt er ook minder ingehuurd	I
682221 Leges Omgevingsvergunningen-Activiteit bouwen	650.253	N 200.000	Het aantal bouwaanvragen loopt terug. Op dit moment is nog maar 30% van het totaal begrote bedrag aan leges ontvangen. Er zijn wel een aantal grote plannen ingediend maar de verwachting is dat definitieve besluitvorming pas in 2014 zal plaatsvinden.	I
Totaal Dienstverlening		N 130.000 N 22.500	Incidenteel Structureel	

Team Leefomgeving

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting + overschrijding, extra budget nodig - onderschrijding, voordeel	I/S*
505xxx/506xxx Brandstofverbruik auto's en werktuigen.	88.936	N 45.164	De brandstofprijzen zijn de afgelopen jaren fors gestegen. Deze prijsstijgingen zijn nooit in de budgetten verwerkt. Op grond van de verbruikscijfers van het eerste halfjaar moet het budget voor brandstofverbruik structureel met dit bedrag worden verhoogd.	S
505xxx/506xxx Kapitaallasten	32.589	V 32.589	Bij afgeschreven auto's en machines wordt - als ze nog in gebruik zijn - afschrijving geraamd om te voorkomen dat de gebruikstarieven te snel stijgen na vervanging. De op deze wijze voor 2013 geraamde afschrijvingen kunnen incidenteel vrijvallen.	I
621041 Aankoop zout	19.712	N 9.600	Door de lange, koude winter is er meer gestrooid dan in een normaal jaar. Daardoor is er meer zout gekocht.	I
644106 t/m 644108 Onderhoud LBO gebouw OSG	12.082	V 12.082	Gebouw is gesloopt. De onderhoudskosten kunnen hierdoor vrijvallen.	S
653101 Onderhoud sportvelden Texel 94 - huurontvangsten.	-22.947	N 15.000	De huurinkomsten voor de sportvelden van Texel 94 zijn abusievelijk te hoog geraamd. Deze raming moet worden aangepast.	S
656010 Onderhoud openbaar groen Den Burg Uitbesteed werk De Bolder.	132.530	N 40.600	Bij de bezuinigingsronde 2012 is de besparing op openbaar groen ingeboekt op kosten derden. Omdat veel werk wordt uitbesteed aan De Bolder is deze bezuiniging niet haalbaar. Voor 2013 is een	I

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting + overschrijding, extra budget nodig - onderschrijding, voordeel	I/S*
			overschrijding op deze post niet meer te voorkomen. Voor begrotingsjaar 2014 zal nader worden geadviseerd.	
696000 Saldo gewone dienst	-50.000	N 50.000	Nog te realiseren bezuiniging rationeel gebouwenbeheer	I
Totaal Leefomgeving		N 67.611 N 48.082	Incidenteel Structureel	

Team Beleid

Kostenplaats	Budget	Afwijking	Toelichting N = Nadeel V = Voordeel	I/S*
682200 / 834026 Volkshuisvesting	37.506	N 37.506	Leges woonruimtevergunnng. De pilot is verlengd tot 2014, dus zullen er over 2013 geen ontvangsten zijn. Na de evaluatie van de woonvisie wordt gekeken naar de mogelijkheid om de woonruimtevergunning af te schaffen. De financiële consequenties zullen in dit advies worden meegenomen.	I
681059 Ruimte voor ontwikkeling	30.436	V 20.000	Het bestemmingsplan Buitengebied is vastgesteld. Van de provincie moet nog een subsidie worden ontvangen op het vastgestelde Beeldkwaliteitsplan. Er kunnen nog juridische kosten komen als gevolg van de definitieve vaststelling van de bestemmingsplannen. Het voordeel wordt ingeschat op € 20.000.	I
671412 WMO –AWBZ regelingen	330.240	V 25.000	Op dit moment is van dit budget nog maar 5% gebruikt. Voor de WMO is veel incidenteel geld beschikbaar gesteld voor de voorbereiding van de transities. Deels moeten deze uitgaven nog komen, deels zijn er al verplichtingen aangegaan. Voor de programmakosten wordt op dit moment een onderschrijding geraamd van € 25.000. Met de jaarrekening wordt gekeken naar de werkelijke uitgaven en eventuele overheveling van budgetten naar 2014 in verband met de komende transities.	I
Totaal Beleid		N 7.494 0	Incidenteel Structureel	

Totaal generaal

Incidenteel	**97.911**	**Nadeel**
Structureel	**84.872**	**Nadeel**

3.2 Financiële consequenties

Onderstaand worden de incidentele mutaties, de stand van de algemene reserve en een opsomming van de raads- en collegebesluiten weergegeven. Besluiten t/m raadsvergadering van 3 juli 2013 en b&w 16 juli 2013 zijn hierin meegenomen. De mutaties nummer 1 t/m 25 waren al opgenomen in de stand per kadernota 2014, maar worden ter wille van de duidelijkheid onderstaand nogmaals toegelicht.

	Saldo	2.581.108	Stand per begrotingsbrief 2013
1.	Raad 13 februari 2013	-7.575	Bezuinigingen lokaal onderwijsbeleid 2012 en materiële gelijkstelling
2.	Raad 13 februari 2013	-41.000	Overdracht en verplaatsing gemeentelijke schapenboet Duykerdam 25
3.	Raad 17 april 2013	-51.000	Oplossen lekkages OBS Durperhonk
4.	Raad 17 april 2013	3.000	Voordeel exploitatie abri's
5.	Raad 25 april 2013	-2.500	Fusie/opheffing OBS Jan Drijver Den Hoorn
6.	Raad 12 juni 2013	-6.000	Evaluatie openbare orde seizoen; evaluatie 2012
7.	Raad 03 juli 2013	-1.800	Tussentijdse aanpassing legesverordening 2013
8.	Raad 03 juli 2013	1.176	Oprichting Regionaal Uitvoeringsdienst NHN
9.	Raad 03 juli 2013	-169.369	BDU uitvoering herinrichting Molenlaan
10.	Raad 03 juli 2013	-92.998	Aanpassing gasopslagterrein Veenselangweg 3 Den Burg
11.	Raad 03 juli 2013	-9.432	Zienswijze programmabegroting 2014 en jaarstukken 2012 GGD
12.	Raad 03 juli 2013	123.000	Rekeningresultaat de Bolder 2012
13.	Raad 03 juli 2013	634.612	Rekeningresultaat Gemeente Texel 2012
14.	Raad 03 juli 2013	-87.000	Restauratie boet of sloop boet Paelwerck
15.	Raad 03 juli 2013	-347.006	Fijnstructuur 2013 organisatieontwikkeling
16.	College 05-02-2013	3.000	Meevallende aanbesteding riolering Tjakkerstraat/Lieuwstraat/Hallerweg
17.	College 19-03-2013	-6.270	Wijziging huurovereenkomst sporthal Ons Genoegen
18.	College 02-04-2013	34.261	Jaarrekening 2012 VAST
19.	College 02-04-2013	78.000	Gunning groot onderhoud asfalt 2013
20.	Geen besluit	70.000	Terugbetaling WW voormalige werknemer
21.	Begrotingsbrief 2013	65.000	Subsidie inkomsten sportweek
22	Geen besluit	-19.932	Milieudienst Kop NH Gewijzigde begroting
23.	Geen besluit	-7.368	GGD programmabegroting 2014/jaarstukken 2012
24.	Voorstellen kadernota	pm	
25.	Gevolgen meicirculaire 2013	-354.975	De algemene uitkering valt op basis van de meicirculaire € 394.165 lager uit dan was begroot. Dit is vooral het gevolg van de systematiek “samen de trap op en af”; het rijk heeft in 2012 minder uitgegeven. Dit wordt verrekend in 2013. In de kadernota is € 354.975 meegenomen, via de tussentijdse rapportage is het aanvullende tekort van € 39.190 verwerkt.
	Saldo	2.388.932	Stand algemene reserve per kadernota

	Saldo	2.388.932	Stand algemene reserve per kadernota
26.	College 16 juli 2013	8.770	Meevallende aanbesteding riolering Willem van Beierenstraat
27.	Halfjaarrapportage	-97.911	Nadeel budgetten incidenteel afdelingen (specificatie in hoofdstuk 3)
28.	Halfjaarrapportage	-84.872	Nadeel budgetten structureel (deel 2013) afdelingen (specificatie in hoofdstuk 3)
Totaal		2.214.919	Stand algemene reserve halfjaarrapportage

Toelichting

1) Bezuiniging lokaal onderwijsbeleid

De raad is 13 februari 2013 akkoord gegaan om de eerder ingezette 10%-bezuiniging op de subsidie vakleerkrachten lichamelijke opvoeding terug te draaien. De financiële consequenties hiervan zijn € 7.575.

2) Overdracht en verplaatsing gemeentelijke schapenboet Duykerdam

De raad heeft op 13 februari 2013 besloten om € 41.000 beschikbaar te stellen om de schapenboet op de Duykerdam te verplaatsen naar een verantwoorde cultuurhistorische locatie en om niet over te dragen aan een nieuwe eigenaar. Dit bedrag is nodig voor demontage en verplaatsing boet (€ 17.000) en het bouwrijpmaken van de grond waarop de boet nu staat. Te zijner tijd wordt de bouwgrond verkocht en de opbrengst daarvan terug gestort in de algemene reserve.

3) Oplossen lekkages OBS Durperhonk De Cocksdorp

De raad heeft op 17 april 2013 besloten om € 51.000 beschikbaar te stellen om het lekkageprobleem van het schoolgebouw op te lossen. In dit bedrag is ook rekening gehouden met de vervanging van de pomp van het grijswatersysteem.

4) Aanschaf/vervanging en exploitatie abri's

De 31 geplaatste abri's zijn deels als vervanging van de huidige abri's en deels nieuw voor de locaties Emmalaan nabij gemeentehuis, Californiëweg, Roggeslootweg en de Ruijslaan nabij Ecomare. Texelse Media heeft het recht verworven om hierin tegen een jaarlijkse vergoeding van € 10.000 incl. onderhoud en schoonhouden reclame aan te brengen in de zijpanelen. De vervanging en plaatsing is mede mogelijk gemaakt door een provinciale subsidie. Op basis van een afschrijvingsperiode van 15 jaar en de jaarlijkse bijdrage van Texelse Media is er een exploitatieoverschot van ca. € 3.000 structureel.

5) Fusie opheffing OBS Jan Drijver Den Hoorn

De raad heeft in een extra vergadering op 25 april 2013 besloten om de openbare school in Den Hoorn per 1 augustus 2013 op te heffen en te fuseren met de openbare school in Den Burg. De sluiting en fusie hebben naast de exploitatiekosten van het gebouw in 2013 van ca. € 2.500 geen directe financiële consequenties voor wat de onderwijshuisvesting betreft. De kapitaallasten van het gebouw zijn reeds in de begroting opgenomen.

6) Evaluatie openbare orde seizoen 2012 en beleid 2013

De raad heeft op 12 juni 2013 besloten eenmalig € 6.000 beschikbaar te stellen om de proef met het hekwerk voort te zetten. Het reguliere budget bevat echter geen ruimte om eventuele problemen of calamiteiten op te vangen door bijvoorbeeld inzet van extra dorpswacht. Het budget is alleen nodig indien de proef wordt voortgezet.

7) Tussentijdse aanpassing legesverordening

De raad is op 12 juni 2013 akkoord gegaan met aanpassing van de legesverordening met ingang van 1 juli 2013. De meeste aanpassingen hebben betrekking op tekstuele omissies en kleine gebreken met betrekking tot de inhoud van een aantal artikelen. De hieruit voortkomende financiële consequenties zijn vanaf 2014 per saldo structureel € 3.600 nadelig en in 2013 incidenteel € 1.800 nadelig.

8) Oprichting Regionale Uitvoeringsdienst NHN

De raad heeft op 3 juli 2013 besloten in te stemmen met een eenmalige bijdrage van € 25.573 voor de oprichting van de Regionale Uitvoeringsdienst. De doeluitkering via algemene uitkering hiervoor bedraagt € 26.749 waardoor een bedrag van € 1.176 overblijft.

9) BDU uitvoering herinrichting Molenlaan

Op 3 juli 2013 is de raad akkoord gegaan met het voorstel om voor de herinrichting Molenlaan een extra gemeentelijke bijdrage van € 169.369 beschikbaar te stellen. De brutokosten zijn € 856.000 waarvan € 343.160 door BDU-bijdrage en € 60.000 door bijdrage derden gefinancierd wordt. De gemeente heeft eerder via investeringsplan 2013 reeds € 283.471 beschikbaar gesteld.

10) Aanpassing gasopslagterrein Veenselangweg 3 Den Burg

De raad heeft op 3 juli 2013 besloten om € 92.998 beschikbaar te stellen voor de aanpassing van de infrastructurele voorzieningen op het gasdistributiedepot aan de Veenselangweg omdat deze niet aan de huidige eisen van veiligheid voldoen.

11) GGD programmabegroting 2014 en jaarstukken 2012

De raad is op 3 juli 2013 akkoord gegaan met een bijdrage 2013 van € 0,69 per inwoner (€ 9.432) en een bijdrage 2014 van € 0,54 per inwoner (€ 7.368) voor kosten mobiliteitspool. Verder wordt een bedrag van € 11.613 beschikbaar gesteld via de algemene uitkering voor bijdrage extra contactmoment adolescenten.

12) Rekeningresultaat de Bolder 2012

Op 3 juli 2013 heeft de raad besloten om een gedeelte van het rekeningresultaat 2012 van de Bolder in de algemene reserve van de gemeente Texel te storten. Het gaat om € 123.000 van het rekeningresultaat van € 163.000.

13) Rekeningresultaat gemeente Texel 2012

Het rekeningresultaat van de gemeente Texel 2012 is € 832.049 positief. De raad heeft op 3 juli 2013 besloten hiervan € 634.612 in de algemene reserve te storten en het restant in te zetten voor overheveling budgetten van 2012 naar 2013.

14) Restauratie boet Paelwerck

De raad heeft op 3 juli 2013 besloten om de boet Paelwerck te restaureren. De restauratiekosten van de boet zijn € 87.000.

15) Voortgang 2013 organisatieontwikkeling

Voor de voortgang van de organisatieontwikkeling stelt de raad € 347.006 voor frictiekosten beschikbaar om continuering te waarborgen. Over de benodigde extra inzet van financiële middelen vanaf 2014 wordt met de begrotingsbrief 2014 nader geadviseerd.

16) Gunning riolering Tjakkerstraat/Lieuwstraat/Hallerweg

De aanbesteding voor het werk vervanging riolering Tjakkerstraat, Lieuwstraat, Hallerweg is € 3.000 lager uitgevallen dan begroot. Conform beleid komt dit voordeel ten gunste van de algemene reserve.

17) Wijziging huurovereenkomst sporthal Ons Genoegen

Het college stelt voor om de huurprijsafspraken met de huurder van de kantine van de sporthal Ons Genoegen met terugwerkende kracht vanaf 2012 jaarlijks te verlagen. De huurprijsverlaging van € 5.986 is in 2012 ten laste van het rekeningresultaat gebracht. Vanaf 2013 zijn de financiële consequenties € 6.270.

18) Jaarrekening 2012 GR VAST

De jaarrekening van de gemeenschappelijk regeling VAST sluit het boekjaar 2012 af met een positief saldo. Op basis van een verdeelstaat krijgt Texel € 22.645 terug. Verder is gebleken dat op basis van nacalculatie Texel over 2011 nog een nabetaling krijgt van € 11.616. In totaal bedraagt het voordeel € 34.261.

19) Gunning groot onderhoud asfalt 2013

De aanbesteding voor groot onderhoud asfalt 2013 is € 78.000 lager uitgevallen dan begroot. Het voordeel wordt conform bestaand beleid in de algemene reserve gestort.

20) Restitutie UWV

Het UWV heeft teveel aan WW-uitkering verhaald op de gemeente voor een voormalige werknemer. Het gaat om een bedrag van ca. € 70.000 inclusief wettelijke rente over de jaren 2011-2013.

21) Subsidies Texel op de kaart als sporteiland

In 2012 heeft de gemeenteraad maximaal € 65.000 beschikbaar gesteld om het landelijke slotfestijn van de Nationale Sportweek 2013 naar Texel te halen. Het bedrag bleek achteraf niet nodig te zijn omdat de kosten volledig gedekt worden uit sponsorgelden. De toen aangevraagde middelen kunnen derhalve conform raadsbesluit weer in de algemene reserve gestort worden. De specificatie van de afrekening volgt in een later stadium.

22) Milieudienst Kop van NH begroting 2014, gewijzigde begroting 2013 en jaarstukken 2012

Het college stelt de raad via de commissie van 11 juni 2013 voor om akkoord te gaan met het jaarverslag 2012 en in te stemmen met de gewijzigde begroting 2013. Het voordelige verschil 2013 van € 7.849 wordt ingezet voor het tekort 2014 van € 27.781. Per saldo is de extra gemeentelijke bijdrage € 19.932.

23) GGD programmabegroting 2014 en jaarstukken 2012

Het college stelt de raad via de commissie van 11 juni 2013 voor om akkoord te gaan met een bijdrage 2013 van € 0,69 per inwoner (€ 9.432) en een bijdrage 2014 van € 0,54 per inwoner (€ 7.368) voor kosten mobiliteitspool. Verder wordt een bedrag van € 11.613 beschikbaar gesteld via de algemene uitkering voor bijdrage extra contactmoment adolescenten.

24) Voorstellen kadernota 2014

De financiële gevolgen van de college- en raadsvoorstellen opgenomen in de kadernota worden pas na de raadsbehandeling van de kadernota meegenomen in de begrotingsbrief 2014. Het gaat om een voorlopig geraamd nadeel van € 430.000 incidenteel (zie bijlage 1).

25) Algemene uitkering/meicirculaire 2013

Bij het maken van de kadernota was berekend dat op basis van de meicirculaire de algemene uitkering voor 2013 € 354.975 lager uitvalt dan was begroot. Dit wordt hoofdzakelijk veroorzaakt omdat de uitgaven van het rijk over 2012 lager zijn uitgevallen dan was begroot. Volgens de systematiek “samen de trap op en af” wordt de algemene uitkering daardoor gekort. Het werkelijke tekort is € 394.165; het verschil ad € 39.190 is meegenomen in de tussentijdse rapportage.

26) Gunning vervangen riolering Willem van Beierenstraat

De aanbesteding voor het werk vervangen riolering Willem van Beierenstraat 2013 is € 8.770 lager uitgevallen dan begroot. Het voordeel wordt conform bestaand beleid in de algemene reserve gestort.

27/28 Correctie budgetten via halfjaarrapportage

Structureel nadeel halfjaarrapportage 2013

Bedrijfsvoering	- € 13.803	Nadeel
Ondersteuning	- € 13.973	Nadeel
Facilitiar	€ 13.486	Voordeel
Dienstverlening	- € 22.500	Nadeel
Leefomgeving	- € 48.082	Nadeel
Totaal	**- € 84.872**	**Nadeel**

Het structurele deel wordt voor 2013 incidenteel gedekt uit de algemene reserve.

Incidenteel nadeel halfjaarrapportage 2013

Griffie	- € 19.000	Nadeel
Bedrijfsvoering	€ 135.206	Voordeel
Ondersteuning	- € 24.000	Nadeel
Dienstverlening	- € 130.000	Nadeel
Leefomgeving	- € 67.611	Nadeel
Beleid	€ 7.494	Voordeel
Totaal	**- € 97.911**	**Nadeel**

Zie voor een specificatie van deze posten hoofdstuk 3.1 stand van zaken budgetten.

3.3 Dekking en begrotingswijzigingen

- **Incidenteel nadeel 2013**
  Voorstel is om het incidentele voordeel van € 8.770 (besluit 26) ten gunste van de algemene reserve en het incidentele nadeel € 97.911 (besluit 27/ 28) ten laste van de algemene reserve te brengen.

- **Structureel nadeel 2013**
  Voorstel is om het structurele nadeel van € 84.872 (besluit 27/28) in 2013 ten laste van de algemene reserve te brengen en vanaf 2014 mee te nemen in de begroting 2014.

Stand algemene reserve

Stand per kadernota 2014		2.388.932
Incidenteel voordeel		8.770
Incidenteel nadeel halfjaarrapportage 2013	-/-	97.911
Structureel nadeel halfjaarrapportage 2013	-/-	84.872
Stand algemene reserve per halfjaarrapportage 2013		**2.214.919**

Dit is € 214.919 boven de ondergrens van € 2.000.000.

3.4. Uitvoering investeringsplan

Bedrijfsvoering

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
793106 Ontwikkelingskosten Gouw it 2013	€ 8.606	2013	0	In afwachting van de ontwikkelingen in het kader van de mogelijke samenwerkingsvormen, wordt hier vooralsnog geen uitgave op gedaan.	Nee

Ondersteuning

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
n.v.t.			0		

Leefomgeving

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk Uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
721004 Vervangen sneeuwploeg stratemakersauto	€ 9.091	2013	0	In voorbereiding; wordt tegelijkertijd opgepakt met de vervanging van deze auto.	Nee
721005 Vervangen sneeuwploeg vrachtauto	€ 9.917	2013	0	In voorbereiding.	Nee
790044 Vervangen straten-makersauto bnrg51	€ 58.945	2013	0	Offertetraject wordt binnenkort in gang gezet.	Nee
790045 Vervangen stoomcleaner	€ 8.421	2013	0	In voorbereiding.	Nee
790046 vb122p elektrische auto	€ 26.300 -/- € 7.750 € 18.550	2013	€ 23.591	Is in gebruik genomen.	Ja
790047 toezicht elektrische auto	€ 26.300 -/- € 7.750 € 18.550	2013	0	Wacht op aflevering.	Nee
721201 aanschaf en plaatsen abri's	€ 230.225 -/- € 164.592 48.633	2013	0	De abri's zijn geplaatst. Het project moet nog met de subsidiegever worden afgerekend.	Nee
720099 Fietsstalling Nikadel	€ 12.605	2012	€ 166	Is gereed oktober 2013.	Nee
721003 Sneeuwploeg	€ 9.244	2012	0	In voorbereiding.	Nee
790043 Vervanging reinigings-wagen bn-jb-22	€ 247.899	2012	0	Wordt meegenomen in het grondstoffenplan.	Nee
790039 Maaimachine	€ 67.866	2011	€ 63.451	Is vervangen.	Ja
721002 Container lichtmastonderhoud	€ 26.050	2010	0	In het vervangingsplan lichtmasten naar LED ver-lichting is voorgesteld het onderhoud aan de nieuwe masten niet in eigen beheer meer te doen. Container wordt voorlopig niet meer vervangen.	Nee

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk Uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
793086 Beheerprogramma Riool/wegen/groen	€ 30.411	2010	€ 20.428	In voorbereiding	Nee
720097 Fietspad Redoute	€ 948.882 -/- € 711.794 € 237.088	2010	€ 92.495	Is aangelegd, subsidie moet nog met provincie worden afgerekend.	Nee

Beleid

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
700211 Basisregistratie grootschalige topografie	€ 96.639 -/- € 9.000 € 87.639	2012	0	Transitie BGT is gestart. Implementatie loopt door tot eind 2014. Na afronding van het project is Texel aangesloten op de landelijke BGT voorziening en is de beheerorganisatie operationeel.	Nee
793093 Basisregistratie grootschalige topografie	€ 97.547	2011	€ 17.653	De aanbesteding voor de aanschaf van de BGT software is afgerond. De implementatie loopt door tot 1ste kwartaal 2014.	Nee
794009 WKO OSG en gemeentehuis	€ 967.000	2008	€ 453.768	De WKO-installatie is in bedrijf maar nog niet alle rekeningen zijn ontvangen. De definitieve afrekening volgt bij de jaarrekening	Nee
744008 Nieuwbouw verbouw en renovatie OSG	€ 9.235.000 € -630.941 € 8.604.059*	2004	€ 8.584.059	Er wordt gewerkt aan de voltooiing van het kunstwerk. Als het kunstwerk is afgerekend kan het krediet worden afgesloten.	Nee

*** Betreft restant krediet na verrekening afrekening kanjerfonds.**

Dienstverlening

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
793097 Midoffice	€ 43.244	2012	€ 14.946	Is uitgegeven aan opleiding en ondersteuning bij implementatie zaaksysteem. Rest van budget wordt in 2e helft 2013 besteed aan opleiding en ondersteuning implementatie van enkele grote zaaktypen/processen waaronder intranet en de WABO (omgevingsvergunning).	Nee
782211 werkplekken Wabo	€ 12.605	2011	€ 6.316	Bij de uitrol van Mozard in het 2de halfjaar van dit jaar zal dit budget aangesproken worden.	Nee
721405 Parkeerterminals	€ 10.084	2008	0	Krediet kan worden afgesloten omdat vervanging al geregeld is.	Ja

Brandweer

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
700212 Phh afzuiginst. uitlaatgassen	€ 8.000	2013	€ 3.150	De afzuiginstallatie is geplaatst. De kosten van aanpassing worden verrekend met de Ambulancedienst.	Ja
712025 8 geboorde brandputten in dorpskernen	€ 123.967	2013	0	Het onderzoek is bezig, het een en ander in combinatie met natuurbrandbestrijding.	Nee

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
712026 Optische en akoestisch signaalgevers	€ 9.256	2013	0	Van overheidswege is aangegeven dat gefaseerde invoering van deze signaalgevers mogelijk is. Alleen bij nieuwe voertuigen moet aan de nieuwe eisen worden voldaan.	Nee
712027 Vervanging TS 647 bfpp20	€ 199.864	2013	0	In overleg met de regio worden de mogelijkheden onderzocht.	Nee
712028 Testapparatuur ademlucht werkplaats	€ 12.050	2013	0	Apparatuur is recent aangeschaft, factuur nog niet ontvangen. Personeel krijgt nog instructie.	Nee
712029 Hydraulisch redgereed-schap ts 628 blfr68	€12.674	2013	€ 15.067	Gereedschap is aangeschaft. Door aanpassing aan nieuwe eisen overschrijding van het budget.	Ja
712030 Vervanging 2 communicatiesystemen	€ 51.683	2013	€ 55.613	De communicatiesystemen zijn aangeschaft. De overschrijding is ontstaan door toevoegen apparatuur reddingsbrigade.	Ja
712023 2 mobiele dataterminals (MDT)	€ 33.800	2012	0	De regio onderzoekt alle opties, inclusief alternatieven.	Nee

Facilitair

Onderwerp	Beschikbaar gesteld krediet	Jaar	Werkelijk uitgegeven	Stand van zaken en bijzonderheden	Gereed
793103 I&A programmatuur en apparatuur 2013	€ 37.600	2013	0	In de 2e helft van 2013 zal er binnen de organisatie geïnventariseerd worden welke (kleine) programmatuur en apparatuur er benodigd is.	Nee
793104 licenties besturingsprogramma's	€ 8.356	2013	0	In de 2e helft van 2013 zal jaarlijkse controle uitgevoerd worden om te bepalen welke licenties aangevuld/vernieuwd moeten worden.	Nee
793105 Uitbreiding automatiseringsomgeving	€ 35.511	2013	0	In het laatste kwartaal van 2013 zal bekeken worden welke uitbreidingen noodzakelijk zijn.	Nee
793107 Cad werkplekken	€ 11.280	2013	€ 7.643	De eerste CAD werkplekken zijn aangeschaft. Mogelijk volgen er in 2013 nog meer.	Nee
793108 oracle server	€ 16.711	2013	€ 5.469	De server is aangeschaft. Deze wordt in de tweede helft van 2013, met externe ondersteuning, inge-richt. Tegelijkertijd zullen alle applicaties worden overgezet van de oude naar de nieuwe server.	Nee
793098 I&A Automatiseringsomgeving 2012	€ 63.594	2012	€ 62.026	De uitbreiding heeft plaatsgevonden.	Ja
793102 Scanner	€ 9.751	2012	€ 7.150	De scanner is aangeschaft.	Ja
793091 Uitbreiding automatiseringsomgeving	€ 29.691	2011	€ 29.454	De uitbreiding heeft plaatsgevonden.	Ja
793096 Vervanging hardware ICT-omgeving	€ 93.316	2011	€ 92.614	De vervanging heeft plaatsgevonden.	Ja

793087 Digitale handtekening	€ 38.174	2011	€ 6.252	In afwachting van verdere ontwikkeling van het zaaksysteem/documentgenerator is het volledige budget nog niet gebruikt. In de tweede helft van 2013 zal bepaald worden wat van het budget nodig is. Eind 2013 is er een audit DigiD waarvoor het budget gebruikt kan worden.	Nee

-/- = subsidie

Hoofdstuk 4 Risico's en actuele zaken

Regionalisering brandweer

Door de verplichte regionalisering van de brandweer vervalt per 1 januari 2014 de wettelijke taak voor gemeenten. Gevolg daarvan is dat voor de brandweertaak BTW niet langer kan worden gecompenseerd. Voor gedane investeringen moeten gemeenten dan een deel van de gecompenseerde BTW terug betalen. Voor deze investeringen geldt een herzieningsperiode. Voor gebouwen duurt deze periode 10 jaar en voor roerende goederen 5 jaar. Dit betekent dat als bijvoorbeeld een gebouw in 2009 in gebruik is genomen en in 2015 wordt overgedragen aan de Veiligheidsregio nog over 4 jaar of te wel 40% van de gecompenseerde btw van de investering terug betaald moet worden. De gemeente heeft in de laatste jaren grote investeringen gedaan waardoor dit een forse kostenpost voor Texel zou kunnen worden. Om dit te voorkomen is het van belang dat er naar alternatieven wordt gezocht.

- De VR-NHN wil in principe de gebouwen van de gemeenten huren.
- Gebouwen waarop een BTW-claim rust vóór 1 januari 2014 tijdelijk overdragen aan VR-NHN tot de herzieningsperiode voorbij is. Hiermee vervalt de BTW-claim bij gemeenten. Dit zal in samenspraak met de VR-NHN en mogelijk de Belastingdienst nader moeten worden uitgewerkt.
- Materieel waarop nog een BTW-claim rust vóór 1 januari 2014 overdragen aan de VR-NHN. De boekwaarde wordt echter wel bepaald op basis van de afschrijvingstabel van de VR-NHN en kan afwijken van de boekwaarde Texel. Dit heeft financiële gevolgen. Dit zal in samenspraak met de VR-NHN nader moeten worden uitgewerkt.

Binnen de begroting van de regio wordt al rekening gehouden met de gevolgen van het niet langer compensabel zijn van BTW. In het programma Brandweer is een opbrengst van € 1.725.000 opgenomen voor de dekking van deze BTW-kosten. Van deze opbrengst (extra brede doeluitkering rampenbestrijding) wordt € 1.429.000 doorbetaald aan de gemeenten ter compensatie van de BTW. De financiële gevolgen voor Texel zijn op dit moment nog niet duidelijk. Er moet kritisch gekeken worden naar mogelijke investeringen dit jaar. Investeringen kunnen in verband met de BTW problematiek voor extra lasten gaan zorgen.

Hoofdstuk 5 De Bolder

Algemeen

Sinds het opstellen van de begroting voor het jaar 2013 halverwege het jaar 2012 hebben zich een aantal ontwikkelingen voorgedaan, die van invloed zijn op het realiseren van de begroting.

Bij het opstellen van de begroting voor 2013 is er rekening gehouden met uitstel van de invoering van de WWNV, waardoor het bestaande systeem van rijksvergoedingen voor de WSW ook voor 2013 bleef gehandhaafd. Ten gevolge van het dit voorjaar afgesloten sociaal akkoord, waarin ook een paragraaf is opgenomen over de nieuwe Participatiewet en de oude WSW-wet, is er van invoering van nieuwe wetgeving ingaande 1 januari 2014 geen sprake meer. Hierdoor ontstaan er in 2013 ook geen aanloopkosten waarvoor de begroting zou moeten worden aangepast.

De loonkosten van werknemers met een WSW dienstverband zijn toegenomen met ca. 1,5%, terwijl bij het opstellen van de begroting nog is uitgegaan van de nullijn.
De invoering van de Wet uniformering loonbegrip heeft plaatsgevonden ingaande 1 januari 2013 en heeft, in tegenstelling tot het verwachte budgetneutrale effect, vooral voor de WSW bedrijven met veel lage inkomens nadelige gevolgen. Tevens zijn er binnen de cao afspraken gemaakt die tot een loonstijging hebben geleid van ca. 0,7%. De verwachting is dat voor deze hogere loonkosten geen compensatie zal worden verstrekt middels het WSW budget en de meerkosten in de eigen bedrijfsvoering moeten worden opgevangen.

Midden 2012 werden de eerste tekenen zichtbaar van een terugkerende recessie. Het tweede halfjaar 2012 was voor De Bolder al iets minder gunstig dan verwacht en deze ontwikkeling zette zich in 2013 voort. Het is mogelijk geweest om de gehele personele bezetting nagenoeg zonder leegloopuren aan het werk te houden, maar de opbrengst per uur is wel met ca. 4% afgenomen. Beter betalende incidentele orders konden niet worden aangetrokken en lopende orders werden minder omvangrijk. Het vervangende werk was passend maar veelal iets minder renderend. Voor de komende 2e helft van het jaar zal er naar gestreefd worden om verdere teruggang in opbrengst per uur te voorkomen, echter verwacht mag worden dat de teruggang van de eerste helft van het jaar niet gecompenseerd kan worden.
Het aantal productieve uren is afgenomen door een ernstige stijging van het ziekteverzuim, wat deels gecompenseerd wordt doordat 2 begrote plaatsingen in begeleid werken intern worden ingevuld.

Het tweede kwartaal is afgesloten met een klein positief resultaat, op jaarbasis wordt een positief resultaat verwacht van € 10.000.
Het in de begroting gepresenteerde exploitatieresultaat bedraagt positief € 30.000. Het is noodzakelijk dit nu naar beneden bij te stellen naar € 10.000.
Mocht er, ondanks de negatieve verwachtingen, toch een compensatie van het rijk voor de hogere loonkosten worden uitgekeerd, dan zal dit de exploitatie positief beïnvloeden waardoor het oorspronkelijke begrote exploitatieresultaat van € 30.000 weer mogelijk zal worden.

Per saldo vinden de volgende wijzigingen plaats, in volgorde van de begroting:

1. Netto-omzet

Daling van de omzet uit verkoop en productie			N	78.000
Naar aanleiding van de gerealiseerde omzet van de 1e helft van 2013 en de verwachting voor de 2e helft van 2013 is het noodzakelijk de begrote omzet te verlagen.				

2. Totaal grond- en hulpstoffen en uitbesteed werk

Daling van de grondstoffen voor de productie			V	33.000
Daling van de omzet veroorzaakt ook direct een evenredige daling van de grondstofkosten.				
Analyse toegevoegde waarde				
De daling van de toegevoegde waarde ontstaat uit de volgende oorzaken:	N	30.000		
Daling van het aantal productieve uren door een hoger ziekteverzuim.				
Daling van het aantal productieve uren door minder personen vanuit de WWB	N	10.000		
Daling van de omzet door druk op de prijzen wegens toegenomen problemen met de recessie. Hierdoor kunnen stijgende grondstofkosten niet altijd worden doorberekend aan de klant.	N	25.000		
Stijging van de omzet door 2 extra FTE's interne plaatsingen	V	20.000		
Totaal specificatie mutaties in toegevoegde waarde	**N**	**45.000**		

3. Afschrijving activa tbv productie

Daling van de afschrijvingslasten			V	6.000
Door uitstel van investeringen uit het investeringsplan van 2012 en 2013 lagere afschrijvingslasten voor het jaar 2013 dan begroot.				

★★	**Subtotaal Bedrijfsopbrengsten**				**N**	**39.000**
				N	94.000	

4. Lonen en sociale lasten WSW

Stijging van de loonkosten				
Hogere loonkosten door 2 FTE's meer interne plaatsingen, als verschuiving vanuit begeleid werken.	N	54.000		
Hogere brutoloonkosten door het afsluiten van een nieuwe cao en door verhoging van het minimumloon.	N	20.000		
Hogere sociale lasten door invoering per 1 jan. 2013 van de Wet uniformering loonbegrip. Onderdeel van deze wet is het vervallen van de franchise in de ww-premie. Deze wet is landelijk budgettair neutraal, maar leidt voor bedrijven met veel werknemers met een laag loon tot een loonkostenstijging.	N	20.000		
Hogere werkgeverslasten door stijging van het premiepercentage ZVW en daling van de WAO-premie.	N	10.000		
pensioenpremie door aanpassing van de pensioenregeling PWRI.	V	10.000		

5. Begeleid werken

Lagere kosten			V	20.000
Wegens de recessie is het realiseren van nieuwe plaatsingen moeizaam. Hierdoor 2 FTE's minder in begeleid werken dan begroot en 2 FTE's meer interne plaatsingen. Hierdoor minder aan werkgevers uitbetaalde loonkostensubsidie.				

★★	**Subtotaal Subsidieresultaat**	**N**	**74.000**

Stijging van het aantal toegekende formatieplaatsen betekent automatisch ook stijging van de loonkosten. Als de toegekende formatieplaatsen niet volledig kunnen worden ingevuld, dan zal een evenredig deel van de rijkssubsidie worden teruggevorderd.

6. Overige personeelskosten

Verlaging van de kosten voor bedrijfsgeneeskundige zorg	V	5.000	
Door wijziging van arbodienst en een wijziging in de afgenomen diensten bij deze arbodienst lagere kosten.			

7.	**Ontwikkeling en scholing WSW**				
	Verlaging van het scholingsbudget Na de intensieve scholingstrajecten in 2010 en 2011 voor een groot deel van de doelgroep zal de scholing op een iets lager niveau en gerichter gaan plaatsvinden. Hierdoor ook lagere kosten.	V	10.000		
8.	**Salariskosten ambtelijk personeel**				
	Verlaging van de salariskosten Per 1 juli 2013 is een werkleider met pensioen gegaan, die niet of niet direct vervangen wordt. Een gedeelte van de begrote salariskosten kan daarom vrijvallen. Daarnaast heeft de begrote inhuur van payroll-werknemers in het 1e halfjaar niet plaatsgevonden, waardoor de hiervoor benodigde budgetruimte kan worden vrijgegeven.	V	35.000		
9.	**Afschrijving vaste activa algemeen**				
	Daling van de afschrijvingslasten Door uitstel van investeringen uit het investeringsplan van 2012 en 2013 lagere afschrijvingslasten voor het jaar 2013 dan begroot.	V	8.000		
10.	**Overige bedrijfskosten**				
	Lagere onderhoudskosten In het 1e halfjaar zijn de kosten voor onderhoud aan gebouwen en installaties lager dan begroot. Omdat het vooruitzicht is dat er ook in het 2e halfjaar geen grote uitgaven zullen worden gedaan kunnen de begrote kosten omlaag worden bijgesteld.	V	40.000		
	Hogere onderhoudskosten In de 2e helft 2013 wordt de CV-installatie aangepast om een definitieve oplossing te bieden voor de temperatuurproblemen op de afdelingen. Deze aanpassingen worden gefinancierd vanuit de bestemmingsreserve aanpassing CV-installatie.	**N**	**40.000**		
	Hogere computerkosten De volledige hardware en software is thans afgeschreven. Om een nieuwe grote investering uit te stellen wordt gekozen voor het vervangen van een klein deel van de hardware en een update van de software. De kosten van de losse onderdelen en de implementatie hiervan blijven onder de investeringsgrens en worden daarom direct als lasten meegenomen.	**N**	**15.000**		
	Lagere diverse lasten Jaarlijks wordt er een bedrag van € 10.000 begroot voor onvoorziene uitgaven. Om de begroting nog positief te houden is op dit moment nog een taakstellende bezuiniging van € 10.000 benodigd. Door nu deze begrotingpost hiervoor te gebruiken kan later intern worden bezien hoe deze bezuiniging zal worden gerealiseerd.	**V**	**10.000**		
★★	**Subtotaal Bedrijfslasten**			**V**	**53.000**
★★	**Subtotaal Bedrijfsresultaat**			**N**	**60.000**
★★	**Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor bestemming**			**N**	**60.000**
11.	**Onttrekking aan reserves**				
	Onttrekking reserve aanpassing CV-installatie De geplande aanpassingen aan de CV-installatie worden thans uitgevoerd.	V	40.000		
	Resultaat na bestemming = totaal van de mutaties			**N**	**20.000**
	Oud: Voordelig exploitatieresultaat in de begroting			**V**	**30.000**
	Nieuw: Voordelig exploitatieresultaat na de halfjaarrapportage			**V**	**10.000**

Stand investeringen per 01-07-2013

Investering	Bedrag	Datum	Stand
2 Palletwikkelmachines	€ 18.000	09-02-10	Wordt in 2013 afgerond
Wasmachine 55 kg	€ 25.000	28-02-12	Is afgerond
Verpakkingstraat	€ 75.000	17-12-12	Wordt voorlopig aangehouden
Vorkheftruck	€ 40.000	17-12-12	Wordt in 2013 afgerond

Van het investeringsplan 2012 van De Bolder van totaal € 175.000 is nu € 140.000 ingevuld.
Van het investeringsplan 2013 van De Bolder van totaal € 355.000 is nog niets ingevuld. Met het oog op de onzekere toekomst van de WSW en dus ook voor De Bolder wordt er heel terughoudend omgegaan met nieuwe investeringen.

Hoofdstuk 6 OSG de Hogeberg

"In verband met een grondige analyse van de financiële situatie van de OSG is het op dit moment nog niet mogelijk met een betrouwbaar halfjaarbeeld te komen. Het streven is hierover uiterlijk 1 september a.s. meer duidelijkheid te verschaffen."

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 11

Behandelschema

B en W	--
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1 Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Team	Ondersteuning
Contactpersoon	M. Oosterdijk

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☑ Ja	☐ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Advies commissie Bezwaarschriften **(ongetekend)**
2. Dossier bij bezwaar - **Ter inzage**

Beslissing bezwaarschrift

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

Raadsvoorstel:

Het bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk verklaren.

Toelichting

Een gemachtigde van het bedrijf Orangefield-sedico heeft namens enkele op Texel gevestigde bedrijven/organisaties bezwaar gemaakt tegen het besluit van de gemeenteraad om de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013 vast te stellen.

Beslissing bezwaarschrift

Samenvatting

Een gemachtigde van het bedrijf Orangefield-sedico heeft namens enkele op Texel gevestigde bedrijven/organisaties bezwaar gemaakt tegen het besluit van de gemeenteraad om de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013 vast te stellen. De commissie Bezwaarschriften heeft het bezwaarschrift beoordeeld en adviseert het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren. Er is afgezien van het horen van belanghebbenden. Het bezwaar kent enkele formele gebreken die ook niet hersteld zijn of hersteld kunnen worden. Er zijn geen machtigingen overlegd van de bedrijven/instanties namens wie het bezwaar is ingediend. Daarnaast is het vaststellen van de verordening een algemeen verbindend voorschrift en hiertegen kan geen bezwaar en beroep worden ingediend. Tenslotte is het bezwaar ook te laat ingediend, terwijl hiervoor geen geldige reden aanwezig is (geen ‘verschoonbare’ termijnoverschrijding). Het vaststellen van een verordening gebeurt door de raad, zodat ook de beslissing op bezwaar door de raad moet worden genomen.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Op 12 november 2012 stelde de gemeenteraad de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013 vast.
De bekendmaking hiervan vond plaats op 23 november 2013 door middel van publicatie in de Texelse Courant.
Op 11 april 2012 werd door A. Veldhuis van het bedrijf Orangefield-sedico namens 8 op Texel gevestigde bedrijven/organisaties (per fax) een bezwaarschrift ingediend tegen vaststelling van de verordening.
Bij brief van 21 mei 2013 wordt de indiener van het bezwaar geïnformeerd over de geconstateerde verzuimen en in de gelegenheid gesteld die verzuimen te herstellen of daarop te reageren. Er wordt geen reactie gegeven.
Bij brief van 22 juli 2013 is de termijn om op het bezwaar te beslissen met 6 weken opgeschort.
De commissie Bezwaarschriften brengt op 26 juni 2013 advies uit over de te nemen beslissing op bezwaar.

Probleemstelling

Niet van toepassing.

Doelstellingen

Het nemen van een beslissing op het bezwaarschrift.

Mogelijke oplossingen

1. Het advies van de commissie Bezwaarschriften overnemen en het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk verklaren.
2. Het advies van de commissie Bezwaarschriften niet overnemen en gemotiveerd een andere beslissing op bezwaar nemen.

Consequenties van die oplossingen

- **Financieel**
  Niet van toepassing.

X **Juridisch**
De commissie Bezwaarschriften is op grond van de Verordening commissie bezwaarschriften aangewezen om de bezwaarschriften tegen raadsbesluiten te behandelen en advies uit te brengen over de afdoening.
De commissie heeft op grond van artikel 7:3 van de Algemene wet bestuursrecht (Awb) er van afgezien belanghebbende(n) te horen.
Tegen de beslissing op bezwaar kan beroep worden ingediend bij de bestuursrechter van de rechtbank Noord-Holland.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.
- **Beleid**
  Niet van toepassing.
- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Niet van toepassing.

Overlegd met dorpscommissie? X Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Gemeentewet, Algemene wet bestuursrecht, Verordening commissie bezwaarschriften.

Gemeente Texel

.txl

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	--
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1. Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
secretariaat commissie Bezwaarschriften	

Bijlagen

1. Advies commissie Bezwaarschriften **(ongetekend)**
2. Dossier bezwaar **(ter inzage)**

Beslissing bezwaarschrift

Er is een bezwaarschrift ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelasting 2013. Het bezwaar is beoordeeld door de commissie Bezwaarschriften en naar aanleiding van het advies van de commissie wordt geadviseerd een beslissing op het bezwaar te nemen.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van de commissie Bezwaarschriften van 26 juni 2013;

gelet op artikel 7:11 van de Algemene wet bestuursrecht;

gehoord de raadscommissie;

Besluit

het bezwaarschrift van A. Veldhuis van Oranfield-sedico van 11 april 2013 kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren.

Besloten/vastgesteld in de openbare vergadering van 18-09-2013,

De griffier,

De voorzitter,

Commissie Bezwaarschriften
Gemeente Texel

Commissieleden : **J.D. Roeper (voorzitter), A.F.F. Oosterbaan, mw. R.L.K. Dröge**
Secretaris : **mr. M. Oosterdijk**
Datum hoorzitting : **26 juni 2013**
Plaats : **Den Burg, Gemeentehuis**

Behandeling bezwaarschrift van Orangefield-Sedico, de heer A. Veldhuis, tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013.

Hoorzitting
De voorzitter heeft besloten om met toepassing van artikel 7:3 Awb en artikel 9 Verordening commissie bezwaarschriften af te zien van het horen van belanghebbenden.

Advies commissie

Omschrijving besluit
Bezwaar is gemaakt tegen het besluit van de gemeenteraad tot vaststelling van de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013.

Procedure
In de vergadering van 12 november 2012 heeft de gemeenteraad de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013 vastgesteld. Bekendmaking van dit besluit heeft plaatsgevonden door middel van een publicatie in de Texelse Courant op 23 november 2012.
Het bezwaarschrift is op 11 april 2013 per fax ontvangen.
Bij brief van 21 mei 2013 is de ontvangst van het bezwaarschrift bevestigd en is meegedeeld dat het voornemen bestaat het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren.

Grondslag besluit
De volgende bepalingen uit de Algemene wet bestuursrecht (Awb) zijn van belang.

Artikel 2:1
1. Een ieder kan zich ter behartiging van zijn belangen in het verkeer met bestuursorganen laten bijstaan of door een gemachtigde laten vertegenwoordigen.
2. Het bestuursorgaan kan van een gemachtigde een schriftelijke machtiging verlangen.

Artikel 6:6
Het bezwaar of beroep kan niet-ontvankelijk worden verklaard, indien:
a. niet is voldaan aan artikel 6:5 of aan enig ander bij de wet gesteld vereiste voor het in behandeling nemen van het bezwaar of beroep […].

Artikel 6:7
De termijn voor het indienen van een bezwaar- of beroepschrift bedraagt zes weken.

Artikel 6:8, eerste lid
De termijn vangt aan met ingang van de dag na die waarop het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt.

Artikel 6:9
1. Een bezwaar- of beroepschrift is tijdig ingediend indien het voor het einde van de termijn is ontvangen.
2. Bij verzending per post is een bezwaar- of beroepschrift tijdig ingediend indien het voor het einde van de termijn ter post is bezorgd, mits het niet later dan en week na afloop van de termijn is ontvangen.

Artikel 6:11
Ten aanzien van een na afloop van de termijn ingediend bezwaar- of beroepschrift blijft niet-ontvankelijkverklaring op grond daarvan achterwege indien redelijkerwijs niet kan worden geoordeeld dat de indiener in verzuim is geweest.

Artikel 7:1, eerste lid
Degene aan wie het recht is toegekend beroep bij een bestuursrechter in te stellen, dient alvorens beroep in te stellen bezwaar te maken […].

Artikel 7:2, eerste lid
Voordat een bestuursorgaan op het bezwaar beslist, stelt het belanghebbenden in de gelegenheid te worden gehoord.

Artikel 7:3
Van het horen van belanghebbenden kan worden afgezien indien:
a. het bezwaar kennelijk niet-ontvankelijk is.

Artikel 7:10, vierde lid
De commissie beslist over de toepassing van […], en, voor zover bij wettelijk voorschrift niet anders is bepaald, van artikel 7:3.

Artikel 8:3, eerste lid
Geen beroep kan worden ingesteld tegen en besluit:
a. inhoudende een algemeen verbindend voorschrift of een beleidsregel.

Op grond van artikel 9 van de Verordening commissie bezwaarschriften beslist de voorzitter van de commissie over toepassing van artikel 7:3 Awb.

<u>Ontvankelijkheid en overwegingen</u>
De commissie stelt vast dat bezwaarmaker bij brief van 21 mei 2013 in kennis is gesteld van de verzuimen die zijn geconstateerd en het voornemen het bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren. Hierbij is een termijn gegeven de verzuimen te herstellen dan wel een reactie te geven. Van die mogelijkheid is geen gebruik gemaakt.

De commissie ziet geen aanleiding anders te oordelen dan in de brief van 21 mei 2013 is gesteld. Dit betekent dat het bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk is. Hieraan liggen de volgende redenen ten grondslag.

Machtigingen
Bezwaarmaker stelt te handelen in opdracht van: Hema VAB, Scapino, Albert Heijn, Intertoys Holland, SCA-Den Burg-Hogerstraat 8-12, Action Nederland, Protelindo Towers en KPN REM. Van al deze bedrijven/rechtspersonen zijn geen machtigingen overlegd. Voor zover bekend is bezwaarmaker ook niet als advocaat ingeschreven. Om die reden is verzocht om op grond van artikel 2:1 Awb een schriftelijke machtiging te overleggen van de genoemde bedrijven/rechtspersonen. Bezwaarmaker heeft dit niet gedaan. De commissie kan niet vaststellen dat bezwaarmaker inderdaad handelt namens de genoemde bedrijven/rechtspersonen. Om die reden kan en moet het bezwaar buiten behandeling worden gelaten.

Algemeen verbindend voorschrift
Op grond van artikel 8:2 Awb kan geen beroep worden ingesteld tegen een besluit, inhoudende een algemeen verbindend voorschrift. Een verordening, ook een belastingverordening, is een algemeen verbindend voorschrift. Om deze reden kan ook geen bezwaar worden ingediend tegen het besluit van de gemeenteraad waarmee de Verordening onroerende zaakbelastingen 2013 is vastgesteld. Het bezwaar is daarom niet-ontvankelijk.
Bezwaarmaker is de gelegenheid geboden om aan te geven waarom hij wel van mening is dat bezwaar en beroep zou kunnen worden ingediend tegen het besluit tot vaststelling van de verordening. Van die gelegenheid is geen gebruik gemaakt.

Termijn indienen bezwaar
Op grond van de artikelen 6:7 tot en met 6:9 Awb dient een bezwaarschrift te worden ingediend binnen zes weken nadat het besluit op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt. Dit betekent dat het bezwaarschrift binnen zes weken na bekendmaking als bedoeld in artikel 3:42 (publicatie) van het besluit moet worden ingediend. Publicatie van het besluit in de Texelse Courant heeft plaatsgevonden op 23 november 2012. Het bezwaarschrift moest uiterlijk op 4 januari 2013 zijn ontvangen. Het bezwaarschrift is echter pas ontvangen op 11 april 2013. Dit is ruim buiten de door de Awb gestelde termijn.
Het bezwaarschrift is echter nog op tijd ingediend als het voor het einde van de termijn ter post is bezorgd en niet later dan een week na de termijn is ontvangen. Hiervan is echter geen sprake. Ook kan er sprake zijn van een verschoonbare termijnoverschrijding, zodat het bezwaar nog kan worden beschouwd als tijdig ingediend. Bezwaarmaker is de gelegenheid geboden hiervoor redenen aan te dragen, maar heeft daarvan geen gebruik gemaakt.
De te late indiening van het bezwaar dient in de gegeven omstandigheden voor risico van bezwaarmaker te blijven. Overigens is de commissie ook niet gebleken dat er een reden is die als een verschoonbare termijnoverschrijding kan worden aangemerkt.

Aan een inhoudelijke beoordeling van het bezwaarschrift komt de commissie hiermee niet toe.

<u>Advies</u>
De commissie adviseert het bezwaarschrift kennelijk niet-ontvankelijk te verklaren.

Texel, 26 juni 2013

Commissie Bezwaarschriften,
de voorzitter, de secretaris,

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 12

Behandelschema

B en W	20-08-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1 Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Team	Directie
Contactpersoon	S.W.F. Bastiaanse

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Brief van 1 februari 2013 Eerste reactie gemeente Texel
2. Reactie ministerie n.a.v brief college
3. Brief terinzagelegging
4. Wetstekst samenvoeging provincies
5. Memorie van Toelichting

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Raadsvoorstel:

Het college heeft besloten een zienswijze in te dienen voor het herindelingsontwerp samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Het college vraagt de leden van de gemeenteraad:

1. om eventuele wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot de opgestelde zienswijze.

Toelichting

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Samenvatting

Het college heeft besloten een zienswijze in te dienen op het herindelingsontwerp samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De conceptzienswijze legt het college van B en W voor aan de raadscommissie in haar vergadering van 4 september 2013 met het verzoek aan de commissie om wensen en/of bedenkingen te uiten.

In de zienswijze geeft het college haar mening over de schaalvergroting van het provinciaal bestuur, waarbij zij aantekent dat schaalvergroting ook een groter risico met zich meebrengt van (ver)binding met gemeenten, burgers, organisaties en bedrijven. Verder benadrukt het college het belang van een goede samenwerking tussen provincie en gemeenten en doet zij een beroep om vooral ook aandacht te blijven houden voor de minder stedelijke regio's in de nieuw te vormen provincie. Veel nadruk lijkt uit te gaan naar de stedelijke gebieden van de Noordvleugel van de Randstad.

De minister van Binnenlandse zaken wil graag met de start van deze procedure tot samenvoeging ook met de colleges van Gedeputeerde Staten vast een begin maken met een inhoudelijke agenda voor de nieuwe provincie. In haar zienswijze brengt het college ook een aantal zaken naar voren die voor Texel en de regio waar Texel toe behoort van groot belang geacht worden. Op deze wijze wordt gestreefd om Texel en de regio een zo optimaal mogelijke plek te geven op die nog op te stellen inhoudelijke agenda.

De onderwerpen die Texel naar voren wil brengen (ook vanuit regionaal perspectief/de Kop van Noord-Holland) voor de inhoudelijke agenda zijn:
- Vervoer/ontsluiting van de regio
- Openbaar vervoer
- (Verdere) ontwikkeling *bestaande* mogelijkheden natuur, recreatie, toerisme
- Ontwikkeling van havenregio en kennisregio Kop van NH
- Innovatie en ontwikkeling in regio Kop NH
- Zorg (weliswaar geen kerntaak provincie, maar bijvoorbeeld ziekenhuiszorg wel van belang)

Verder geeft het college aan dat er voor de nieuwe provincie belangrijke provincieoverschrijdende kwesties zijn die hun aandacht zullen vragen:
- De ruimtelijke plannen waddenzeegebied
- Het werelderfgoedgebied de Waddenzee als impuls voor natuur, recreatie en toerisme. De Kop van Noord-Holland is de poort tot dit gebied
- Kust en veiligheid (kustverdediging, veilige scheepvaarroutes)

Achtergrond
Het kabinet wenst te komen tot een aantal veranderingen in het bestuurlijk stelsel. Eén van de onderdelen is de vorming van grotere provincies.
Vorig jaar heeft de minister van Binnenlandse zaken een aankondiging gedaan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht te willen samenvoegen. Met die aankondiging is de procedure gestart. Vanaf het einde van 2012 tot mei dit jaar heeft de minister open overleg gevoerd met provincies, gemeenten, maatschappelijke organisaties, inwoners.

Vanaf 17 juni 2013 ligt een herindelingsontwerp ter inzage. Het is mogelijk tot uiterlijk 16 oktober 2013 een zienswijze in te dienen. Het herindelingsontwerp is te vinden en te downloaden via: www.rijksoverheid.nl/noordvleugelprovincie en ligt ook ter inzage bij de balie op het gemeentehuis.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Aanloop en start procedure
Het kabinet wenst te komen tot de vorming van grotere provincies. Als eerste wil men komen tot de vorming van een grote 'Noordvleugelprovincie' door samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Vorig jaar heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een aankondiging daartoe gedaan en heeft een brede ronde van 'open overleg' plaats gevonden. Daartoe werden voor provinciale bestuurders, gemeentebestuurders, inwoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties bijeenkomsten gehouden waarin het voornemen werd toegelicht en de gelegenheid was vragen te stellen en eerste reacties te geven.

In een eerste reactie op hoofdlijnen (brief van 1 februari 2013) heeft het college reeds op hoofdlijnen een reactie gegeven aan de minister van BZK. De strekking daarvan was als volgt:

- Huidige relatie met provincie Noord-Holland als prettig en functioneel, met aandacht voor specifieke wensen en behoeften van onze gemeente en onze gemeenschap;
- Provincie Noord-Holland speelt goed in op de specifieke opgaven en belangen van Texel als eilandgemeente;
- Provincie vervult actieve rol bij samenwerking in de regio;
- Als kleine gemeente hechten we belang aan korte lijnen, schaalvergroting is beweging andere kant op met risico verliezen van verbinding;
- Kop van Noord-Holland is krimpregio, bij de gezamenlijke aanpak gebiedsagenda toont provincie ook voor ontwikkelingen en biedt ondersteuning;
- De aandacht lijkt veel uit te gaan naar Noordvleugel Randstad, de nieuwe middenbestuurslaag zou oog moeten hebben voor specifieke opgaven en uitdagingen van de regio. In het bijzonder een goede verbinding is noodzakelijk.

De brief van het college aan de minister en de reactie van de minister van BZK zijn als bijlagen bij dit advies gevoegd.
Tijdens een aantal informatiebijeenkomsten dit voorjaar zijn door raadsleden en de burgemeester vragen en opmerkingen geplaatst die in lijn zijn met bovenstaande.

Herindelingsontwerp ter inzage tot en met 16 oktober 2013
Net voor de zomervakantie heeft minister Plasterk het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht ter inzage gelegd.

Vanaf 17 juni tot en met 16 oktober 2013 liggen de volgende stukken ter inzage:

- Wet tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
- en de bijbehorende Memorie van toelichting.

Indiening van zienswijzen kan gebeuren tot en met 16 oktober 2013.
De stukken zijn bij dit advies gevoegd.

In dit advies wordt verderop een voorstel gedaan voor wat betreft de zienswijze.

Probleemstelling

Het kabinet wenst te komen tot het vormen van een Noordvleugelprovincie door samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en voert daarvoor een procedure. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het herindelingsontwerp ter inzage gelegd. Tot en met 16 oktober 2013 kan de gemeente Texel een zienswijze indienen.

Doelstellingen

In het kader van de omvorming van het middenbestuur van ons land is gemeente Texel gebaat bij:

- een goede relatie met de middenlaag in ons bestuurlijk stelsel, zijnde de provincie;
- een goede afstemming tussen gemeente en provincie op basis van elkaars en te onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- voldoende oog bij de provincie voor opgaven en uitdagingen van onze gemeente en onze directe regio opdat provinciaal beleid en ondersteuning zo optimaal te goede komt aan Texel en de regio.

Mogelijke oplossingen

De minister nodigt uit tot zienswijzen op het herindelingsontwerp.

Het herindelingsontwerp en de memorie van toelichting

De wet op zich is een formeel stuk wetgeving waarin de beoogde samenvoeging wordt geregeld. In de memorie van toelichting wordt de achterliggende informatie gegeven over de motivatie voor de fusie en deels ingegaan op vragen uit het open overleg dat in de voorafgaande maanden heeft plaatsgevonden.

Belangrijk punt is dat de aangegeven datum voor samenvoeging verschoven is van 26 maart 2015 naar 1 januari 2016 (waarmee de minister ook tegemoet komt aan kritiek over een te snelle operatie).

Naast een uitvoerige toelichting op de historie van bestuurlijke herindeling worden de belangrijkste punten genoemd om tot de fusie te komen:

- past bij de schaal van provinciale opgaven
  (Gehele Randstad bij elkaar zou onbalans geven. Noord- en Zuidvleugel Randstad hebben eigen dynamiek.)
- versterking van de positie als regionaal gebiedsregisseur
  (verstrekte positie op de vastgestelde provinciale kerntaken)
- vermindering bestuurlijke drukte en versterking bestuurlijk eigenaarschap
  (minder bestuurders en ambtenaren, eenduidiger, snellere en betere besturing)
- heldere verhouding ten opzichte van gemeenten
  (Grotere gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben baat bij grotere provincie.)
- sterker partnerschap
  (huidige provincies met betrekking tot provincieoverschrijdende taken, in positie naar het rijk, ten behoeve van regionale ontwikkelingen in EU-verband)
- financiële opbrengsten
  (efficiënter apparaatskosten, effectievere inzet publieke middelen)

Naam van de provincie, vestigingsplaats enzovoort zijn en worden (nog) niet ingevuld. Dat is aan het nieuw te vormen provinciebestuur en/of de voorgangers. In de bijgeleverde businesscase zijn de voordelen ook berekend en als voordelig/gunstig bestempeld.

Kort samengevat kan gesteld worden dat het kabinet nu wil doorpakken met de vorming van een grote nieuwe provincie.

De memorie van toelichting in relatie tot de eerste reactie van gemeente Texel

Ten aanzien van de aandacht voor een goede relatie met de gemeente, ook voor specifieke behoeften en opgaven van onze gemeente en de aandacht voor de regio zijn in de memorie van toelichting een aantal teksten opgenomen die hier naar verwijzen:

In de memorie van toelichting worden in dit kader genoemd:

- het belang van een heldere afbakening van provinciale en lokale belangen vanwege andere verantwoordelijkheden (duidelijke invulling van verschillende verantwoordelijkheden);
- een provincie met een grotere schaal komt op grotere afstand van gemeenten te staan, dit komt ten goede aan de heldere afbakening tussen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van provincie en gemeenten;

- de provincie kan juist door grotere schaalgrootte (en meer afstand tot gemeente) haar regionale regierol innemen (zeker in verband met steeds groter wordende gemeenten en samenwerkingsverbanden);
- De afstand tussen provincie en gemeente is ook gebaat bij enige afstand gezien de rol van de provincie bij het versterken van de kwaliteit van het lokaal bestuur en de rol als interbestuurlijk toezichthouder.

Kortom: de schaalvergroting ziet men als functioneel en nodig.
In de eerdere reactie van de Minister op het schrijven van het college wordt overigens wel het belang van een goede relatie tussen provincie en gemeente genoemd en het voorkomen van meer afstand en bureaucratie.

Ten aanzien van de door ons belangrijk geachte regionale samenwerking is ook een en ander opgenomen in de memorie van toelichting. Dit komt regelmatig naar voren en er is veel aandacht voor de (nu nog) provincieoverschrijdende issues (tussen Flevoland, Noord-Holland en Utrecht).
Uiteindelijk wordt aangegeven dat regionale samenwerking (ook in groter verband) van belang is, gebaat is bij een grotere provincie die daar als regionaal gebiedsregisseur beter op kan acteren, met minder bestuurlijke drukte en een gerichtere inzet van middelen.

De nieuw te vormen provincie kan desgewenst werken met regionale diensten of – teams om afstand met gemeenten, burgers en maatschappelijke instanties te overbruggen.
In het algemeen tonen de memorie van toelichting en de businesscase nog wel een accent voor de Noordvleugel van Randstad. Dat is op zich ook begrijpelijk want toch meer een 'economisch epicentrum' van de nieuw te vormen provincie (en ook van Nederland in het geheel).

In de eerdere reactie van de minister op het schrijven van het college wordt aangegeven dat de nieuw te vormen provincie oog dient te hebben voor de belangen van *alle* inliggende regio's.

Op dit punt is het de uitdaging voor Texel en de regio om zich 'op de agenda' te (blijven) plaatsen van het nieuwe provinciale bestuur. De samenwerking met de regio (Kop NH / Noord-Holland Noord) zal nadrukkelijker van belang worden als tegenhanger en vanwege specifieke opgaven en uitdagingen ten opzichte van de Noordvleugel van de Randstad.

Voor wat betreft aandacht en verbinding met inwoners en oog voor uniciteit/eigen identiteit: de memorie van toelichting geeft aan dat de focus van de provincie vooral gericht is op gemeenten en maatschappelijke organisaties en minder direct op individuele burgers. Burgers kunnen betrokken worden bij interactieve beleidsvoorbereiding.
Men geeft verder aan dat men niet bang is dat regio's hun culturele identiteit zullen verliezen als gevolg van de vorming van een nieuwe provincie.

Naast terinzagelegging van het herindelingsontwerp ook start inhoudelijke agenda!

Op bladzijde 3 en 4 van de memorie van toelichting geeft de minister aan dat hij parallel aan de procedure van de samenvoeging van de drie provincies wil starten met een proces om een inhoudelijke agenda op te stellen voor de nieuwe provincie.
Gedeputeerde Staten van de drie huidige provincies wordt gevraagd om een gezamenlijke stuurgroep in te richten die onder leiding van de minister van BzK aan de slag gaat.
Opstellen van de inhoudelijke agenda heeft als doel om nader inzicht te krijgen in de belangrijkste maatschappelijke opgaven en kansen. De inhoudelijke agenda vormt het startpunt voor de nieuwe provincie.
Hier ligt een belangrijke kans! → namelijk het geagendeerd krijgen van topics voor het nieuwe provincie-bestuur. De inzet hiertoe zou idealiter dan niet uitsluitend van lokaal, maar juist ook van regionaal niveau kunnen zijn.

Voorgestelde opzet voor de zienswijze op het herindelingsontwerp:
Ten aanzien van de herindeling de volgende insteek te kiezen:

- We hebben andere mening ten aanzien van effecten en voordelen van schaalvergroting. Naast helderheid in taken en bevoegdheden ook het belang van samenwerking.
- In de stukken wordt veel nadruk gelegd op de Noordvleugel van de randstad en oplossingen voor (thans) provincieoverschrijdende knelpunten.
- We blijven aandacht vragen voor de landelijke regio's met hun eigen opgaven en uitdagingen ten opzichte van het centraal gelegen stedelijk gebied.

Om vervolgens actief een aantal topics naar voren te halen die Texel (ook van regionaal perspectief/de Kop van Noord-Holland) naar voren wil brengen:

- **Vervoer**
  Een goede bereikbaarheid is een essentiële voorwaarde voor economische en sociale ontwikkeling. De Kop van NH heeft baat bij een betere ontsluiting.
- **Openbaar vervoer**
  Ook in krimpregio kunnen vertrouwen op optimale OV-voorzieningen.
- **Ontwikkeling mogelijkheden natuur, recreatie, toerisme**
  In memorie van toelichting wordt de waarde beschreven van gebieden als tegenhanger van het stedelijke gebied. Er wordt gesproken over ontwikkeling van nieuwe gebieden. Ook aandacht hebben voor ontsluiting en beter benutten van bestaande gebieden (hangt samen met 'vervoer')
- **Ontwikkeling van havenregio en kennisregio kop van NH**
  Het belang van haven en vliegveld DH voor regio. Specifiek gekoppeld aan offshore en unieke samenwerking bedrijven en defensie.
- **Innovatie en ontwikkeling in regio Kop NH**
  NIOZ, Alterra op Texel, Greenport en innovatie agrarische sector
- **Zorg**
  Niet een kerntaak van de provincie, maar evenwel van belang voor regio. Beschikbaarheid ziekenhuis en andere vormen 2^{e} lijnszorg.

Dit zijn een aantal punten die vanuit Texel naar voren kunnen worden gebracht in een eigen zienswijze. Vanuit de regio (vanuit het programma 'de Kop werkt') zou aanvullend topics naar voren kunnen worden gebracht voor de 'inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie'.

In de huidige plannen staat de huidige provincieoverschrijdende issues centraal. Bedoeling is deze op te lossen met de vorming van de Noordvleugelprovincie. Maar ook voor de nieuwe provincie zijn er belangrijke provincieoverschrijdende kwesties die hun aandacht zullen vragen. In de zienswijze en als input voor de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie kunnen naar voren worden gebracht:

- de ruimtelijke plannen waddenzeegebied
- het werelderfgoedgebied de Waddenzee als impuls voor natuur, recreatie en toerisme. De Kop van Noord-Holland is de poort tot dit gebied
- kust en veiligheid als topic met andere provincies; kustverdediging, maar ook veilige scheepvaarroutes

Voorgestelde oplossing
In de bijgesloten conceptbrief is bovenstaande verwerkt:

- reactie op herindelingsontwerp en provincievorming
- naar voren brengen regionale punten voor lokale agenda
- benadrukken van nieuwe 'provincie'-overschrijdende thema's

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**
Niet van toepassing.

☐ **Juridisch**
Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**
Niet van toepassing.

x **Beleid**
In de zienswijze zijn op hoofdlijnen voor Texel en de regio belangrijk zijnde thema's benoemd. Dit om het onder de aandacht te brengen van de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie.
Het zou versterkt kunnen werken als deze topics ook bijvoorbeeld vanuit 'de Kop werkt' en andere gemeenten in de Kop van Noord-Holland of zelfs Noord-Holland-Noord naar voren gebracht kunnen worden. Gezamenlijk optrekken in de regio wordt belangrijks al tegenhanger voor de Noordvleugel van de Randstad.

☐ **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie
De conceptbrief (zienswijze Texel op herindelingsontwerp) wordt in het kader van 'wensen en bedenkingen' voorgelegd aan de commissie. Na behandeling in de commissie (en eventuele bijstelling/aanvulling) wordt de brief verzonden naar het Ministerie.
Voorstel is de brief (met een begeleidend schrijven) ook onder de aandacht te brengen van de andere gemeenten in de regio. Met name in het kader van het 'goed geagendeerd' worden van onze regio op de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie.

Overlegd met dorpscommissie? **X** Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	20-8-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1. Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Afdeling	Directie

Bijlagen

1. Brief van 1 februari 2013 Eerste reactie gemeente Texel
2. Reactie ministerie n.a.v brief college
3. Brief terinzagelegging
4. Wetstekst samenvoeging provincies
5. Memorie van Toelichting

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

en de conceptzienswijze van het college van burgemeester en wethouders op het herindelingsontwerp samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht;

het verzoek van het college van burgemeester en wethouders om wensen en bedenkingen te uiten:

Besluit

de volgende wensen en bedenkingen te uiten:

- ;
- .

Gemeente Texel

.txl

Advies

Nummer 12

Behandelschema

B en W	20-08-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1 Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Team	Directie
Contactpersoon	S.W.F. Bastiaanse

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☐ Ja	☑ Nee

Bijlagen

1. Brief van 1 februari 2013 Eerste reactie gemeente Texel
2. Reactie ministerie n.a.v brief college
3. Brief terinzagelegging
4. Wetstekst samenvoeging provincies
5. Memorie van Toelichting
6. Concept brief zienswijze gemeente

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

Raadsvoorstel:

Het college heeft besloten een zienswijze in te dienen voor het herindelingsontwerp samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Het college vraagt de leden van de gemeenteraad:

1. om eventuele wensen en bedenkingen te uiten met betrekking tot de opgestelde zienswijze.

Toelichting

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Samenvatting

Het college heeft besloten een zienswijze in te dienen op het herindelingsontwerp samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De conceptzienswijze legt het college van B en W voor aan de raadscommissie in haar vergadering van 4 september 2013 met het verzoek aan de commissie om wensen en/of bedenkingen te uiten.

In de zienswijze geeft het college haar mening over de schaalvergroting van het provinciaal bestuur, waarbij zij aantekent dat schaalvergroting ook een groter risico met zich meebrengt van (ver)binding met gemeenten, burgers, organisaties en bedrijven. Verder benadrukt het college het belang van een goede samenwerking tussen provincie en gemeenten en doet zij een beroep om vooral ook aandacht te blijven houden voor de minder stedelijke regio's in de nieuw te vormen provincie. Veel nadruk lijkt uit te gaan naar de stedelijke gebieden van de Noordvleugel van de Randstad.

De minister van Binnenlandse zaken wil graag met de start van deze procedure tot samenvoeging ook met de colleges van Gedeputeerde Staten vast een begin maken met een inhoudelijke agenda voor de nieuwe provincie. In haar zienswijze brengt het college ook een aantal zaken naar voren die voor Texel en de regio waar Texel toe behoort van groot belang geacht worden. Op deze wijze wordt gestreefd om Texel en de regio een zo optimaal mogelijke plek te geven op die nog op te stellen inhoudelijke agenda.

De onderwerpen die Texel naar voren wil brengen (ook vanuit regionaal perspectief/de Kop van Noord-Holland) voor de inhoudelijke agenda zijn:
- Vervoer/ontsluiting van de regio
- Openbaar vervoer
- (Verdere) ontwikkeling *bestaande* mogelijkheden natuur, recreatie, toerisme
- Ontwikkeling van havenregio en kennisregio Kop van NH
- Innovatie en ontwikkeling in regio Kop NH
- Zorg (weliswaar geen kerntaak provincie, maar bijvoorbeeld ziekenhuiszorg wel van belang)

Verder geeft het college aan dat er voor de nieuwe provincie belangrijke provincieoverschrijdende kwesties zijn die hun aandacht zullen vragen:
- De ruimtelijke plannen waddenzeegebied
- Het werelderfgoedgebied de Waddenzee als impuls voor natuur, recreatie en toerisme. De Kop van Noord-Holland is de poort tot dit gebied
- Kust en veiligheid (kustverdediging, veilige scheepvaarroutes)

Achtergrond
Het kabinet wenst te komen tot een aantal veranderingen in het bestuurlijk stelsel. Eén van de onderdelen is de vorming van grotere provincies.
Vorig jaar heeft de minister van Binnenlandse zaken een aankondiging gedaan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht te willen samenvoegen. Met die aankondiging is de procedure gestart. Vanaf het einde van 2012 tot mei dit jaar heeft de minister open overleg gevoerd met provincies, gemeenten, maatschappelijke organisaties, inwoners.

Vanaf 17 juni 2013 ligt een herindelingsontwerp ter inzage. Het is mogelijk tot uiterlijk 16 oktober 2013 een zienswijze in te dienen. Het herindelingsontwerp is te vinden en te downloaden via: www.rijksoverheid.nl/noordvleugelprovincie en ligt ook ter inzage bij de balie op het gemeentehuis.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

Aanloop en start procedure
Het kabinet wenst te komen tot de vorming van grotere provincies. Als eerste wil men komen tot de vorming van een grote 'Noordvleugelprovincie' door samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Vorig jaar heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) een aankondiging daartoe gedaan en heeft een brede ronde van 'open overleg' plaats gevonden. Daartoe werden voor provinciale bestuurders, gemeentebestuurders, inwoners en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties bijeenkomsten gehouden waarin het voornemen werd toegelicht en de gelegenheid was vragen te stellen en eerste reacties te geven.

In een eerste reactie op hoofdlijnen (brief van 1 februari 2013) heeft het college reeds op hoofdlijnen een reactie gegeven aan de minister van BZK. De strekking daarvan was als volgt:

- Huidige relatie met provincie Noord-Holland als prettig en functioneel, met aandacht voor specifieke wensen en behoeften van onze gemeente en onze gemeenschap;
- Provincie Noord-Holland speelt goed in op de specifieke opgaven en belangen van Texel als eilandgemeente;
- Provincie vervult actieve rol bij samenwerking in de regio;
- Als kleine gemeente hechten we belang aan korte lijnen, schaalvergroting is beweging andere kant op met risico verliezen van verbinding;
- Kop van Noord-Holland is krimpregio, bij de gezamenlijke aanpak gebiedsagenda toont provincie ook voor ontwikkelingen en biedt ondersteuning;
- De aandacht lijkt veel uit te gaan naar Noordvleugel Randstad, de nieuwe middenbestuurslaag zou oog moeten hebben voor specifieke opgaven en uitdagingen van de regio. In het bijzonder een goede verbinding is noodzakelijk.

De brief van het college aan de minister en de reactie van de minister van BZK zijn als bijlagen bij dit advies gevoegd.
Tijdens een aantal informatiebijeenkomsten dit voorjaar zijn door raadsleden en de burgemeester vragen en opmerkingen geplaatst die in lijn zijn met bovenstaande.

Herindelingsontwerp ter inzage tot en met 16 oktober 2013
Net voor de zomervakantie heeft minister Plasterk het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht ter inzage gelegd.

Vanaf 17 juni tot en met 16 oktober 2013 liggen de volgende stukken ter inzage:

- Wet tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
- en de bijbehorende Memorie van toelichting.

Indiening van zienswijzen kan gebeuren tot en met 16 oktober 2013.
De stukken zijn bij dit advies gevoegd.

In dit advies wordt verderop een voorstel gedaan voor wat betreft de zienswijze.

Probleemstelling

Het kabinet wenst te komen tot het vormen van een Noordvleugelprovincie door samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en voert daarvoor een procedure. Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft het herindelingsontwerp ter inzage gelegd. Tot en met 16 oktober 2013 kan de gemeente Texel een zienswijze indienen.

Doelstellingen

In het kader van de omvorming van het middenbestuur van ons land is gemeente Texel gebaat bij:

- een goede relatie met de middenlaag in ons bestuurlijk stelsel, zijnde de provincie;
- een goede afstemming tussen gemeente en provincie op basis van elkaars en te onderscheiden verantwoordelijkheden en bevoegdheden;
- voldoende oog bij de provincie voor opgaven en uitdagingen van onze gemeente en onze directe regio opdat provinciaal beleid en ondersteuning zo optimaal te goede komt aan Texel en de regio.

Mogelijke oplossingen

De minister nodigt uit tot zienswijzen op het herindelingsontwerp.

Het herindelingsontwerp en de memorie van toelichting

De wet op zich is een formeel stuk wetgeving waarin de beoogde samenvoeging wordt geregeld. In de memorie van toelichting wordt de achterliggende informatie gegeven over de motivatie voor de fusie en deels ingegaan op vragen uit het open overleg dat in de voorafgaande maanden heeft plaatsgevonden.

Belangrijk punt is dat de aangegeven datum voor samenvoeging verschoven is van 26 maart 2015 naar 1 januari 2016 (waarmee de minister ook tegemoet komt aan kritiek over een te snelle operatie).

Naast een uitvoerige toelichting op de historie van bestuurlijke herindeling worden de belangrijkste punten genoemd om tot de fusie te komen:

- past bij de schaal van provinciale opgaven
  (Gehele Randstad bij elkaar zou onbalans geven. Noord- en Zuidvleugel Randstad hebben eigen dynamiek.)
- versterking van de positie als regionaal gebiedsregisseur
  (verstrekte positie op de vastgestelde provinciale kerntaken)
- vermindering bestuurlijke drukte en versterking bestuurlijk eigenaarschap
  (minder bestuurders en ambtenaren, eenduidiger, snellere en betere besturing)
- heldere verhouding ten opzichte van gemeenten
  (Grotere gemeenten en samenwerkingsverbanden hebben baat bij grotere provincie.)
- sterker partnerschap
  (huidige provincies met betrekking tot provincieoverschrijdende taken, in positie naar het rijk, ten behoeve van regionale ontwikkelingen in EU-verband)
- financiële opbrengsten
  (efficiënter apparaatskosten, effectievere inzet publieke middelen)

Naam van de provincie, vestigingsplaats enzovoort zijn en worden (nog) niet ingevuld. Dat is aan het nieuw te vormen provinciebestuur en/of de voorgangers. In de bijgeleverde businesscase zijn de voordelen ook berekend en als voordelig/gunstig bestempeld.

Kort samengevat kan gesteld worden dat het kabinet nu wil doorpakken met de vorming van een grote nieuwe provincie.

De memorie van toelichting in relatie tot de eerste reactie van gemeente Texel

Ten aanzien van de aandacht voor een goede relatie met de gemeente, ook voor specifieke behoeften en opgaven van onze gemeente en de aandacht voor de regio zijn in de memorie van toelichting een aantal teksten opgenomen die hier naar verwijzen:

In de memorie van toelichting worden in dit kader genoemd:

- het belang van een heldere afbakening van provinciale en lokale belangen vanwege andere verantwoordelijkheden (duidelijke invulling van verschillende verantwoordelijkheden);
- een provincie met een grotere schaal komt op grotere afstand van gemeenten te staan, dit komt ten goede aan de heldere afbakening tussen verantwoordelijkheden en bevoegdheden van provincie en gemeenten;

- de provincie kan juist door grotere schaalgrootte (en meer afstand tot gemeente) haar regionale regierol innemen (zeker in verband met steeds groter wordende gemeenten en samenwerkingsverbanden);
- De afstand tussen provincie en gemeente is ook gebaat bij enige afstand gezien de rol van de provincie bij het versterken van de kwaliteit van het lokaal bestuur en de rol als interbestuurlijk toezichthouder.

Kortom: de schaalvergroting ziet men als functioneel en nodig.
In de eerdere reactie van de Minister op het schrijven van het college wordt overigens wel het belang van een goede relatie tussen provincie en gemeente genoemd en het voorkomen van meer afstand en bureaucratie.

Ten aanzien van de door ons belangrijk geachte regionale samenwerking is ook een en ander opgenomen in de memorie van toelichting. Dit komt regelmatig naar voren en er is veel aandacht voor de (nu nog) provincieoverschrijdende issues (tussen Flevoland, Noord-Holland en Utrecht).
Uiteindelijk wordt aangegeven dat regionale samenwerking (ook in groter verband) van belang is, gebaat is bij een grotere provincie die daar als regionaal gebiedsregisseur beter op kan acteren, met minder bestuurlijke drukte en een gerichtere inzet van middelen.

De nieuw te vormen provincie kan desgewenst werken met regionale diensten of – teams om afstand met gemeenten, burgers en maatschappelijke instanties te overbruggen.
In het algemeen tonen de memorie van toelichting en de businesscase nog wel een accent voor de Noordvleugel van Randstad. Dat is op zich ook begrijpelijk want toch meer een 'economisch epicentrum' van de nieuw te vormen provincie (en ook van Nederland in het geheel).

In de eerdere reactie van de minister op het schrijven van het college wordt aangegeven dat de nieuw te vormen provincie oog dient te hebben voor de belangen van *alle* inliggende regio's.

Op dit punt is het de uitdaging voor Texel en de regio om zich 'op de agenda' te (blijven) plaatsen van het nieuwe provinciale bestuur. De samenwerking met de regio (Kop NH / Noord-Holland Noord) zal nadrukkelijker van belang worden als tegenhanger en vanwege specifieke opgaven en uitdagingen ten opzichte van de Noordvleugel van de Randstad.

Voor wat betreft aandacht en verbinding met inwoners en oog voor uniciteit/eigen identiteit: de memorie van toelichting geeft aan dat de focus van de provincie vooral gericht is op gemeenten en maatschappelijke organisaties en minder direct op individuele burgers. Burgers kunnen betrokken worden bij interactieve beleidsvoorbereiding.
Men geeft verder aan dat men niet bang is dat regio's hun culturele identiteit zullen verliezen als gevolg van de vorming van een nieuwe provincie.

Naast terinzagelegging van het herindelingsontwerp ook start inhoudelijke agenda!

Op bladzijde 3 en 4 van de memorie van toelichting geeft de minister aan dat hij parallel aan de procedure van de samenvoeging van de drie provincies wil starten met een proces om een inhoudelijke agenda op te stellen voor de nieuwe provincie.
Gedeputeerde Staten van de drie huidige provincies wordt gevraagd om een gezamenlijke stuurgroep in te richten die onder leiding van de minister van BzK aan de slag gaat.
Opstellen van de inhoudelijke agenda heeft als doel om nader inzicht te krijgen in de belangrijkste maatschappelijke opgaven en kansen. De inhoudelijke agenda vormt het startpunt voor de nieuwe provincie.
Hier ligt een belangrijke kans! → namelijk het geagendeerd krijgen van topics voor het nieuwe provincie-bestuur. De inzet hiertoe zou idealiter dan niet uitsluitend van lokaal, maar juist ook van regionaal niveau kunnen zijn.

Voorgestelde opzet voor de zienswijze op het herindelingsontwerp:
Ten aanzien van de herindeling de volgende insteek te kiezen:

- We hebben andere mening ten aanzien van effecten en voordelen van schaalvergroting. Naast helderheid in taken en bevoegdheden ook het belang van samenwerking.
- In de stukken wordt veel nadruk gelegd op de Noordvleugel van de randstad en oplossingen voor (thans) provincieoverschrijdende knelpunten.
- We blijven aandacht vragen voor de landelijke regio's met hun eigen opgaven en uitdagingen ten opzichte van het centraal gelegen stedelijk gebied.

Om vervolgens actief een aantal topics naar voren te halen die Texel (ook van regionaal perspectief/de Kop van Noord-Holland) naar voren wil brengen:

- **Vervoer**
  Een goede bereikbaarheid is een essentiële voorwaarde voor economische en sociale ontwikkeling. De Kop van NH heeft baat bij een betere ontsluiting.
- **Openbaar vervoer**
  Ook in krimpregio kunnen vertrouwen op optimale OV-voorzieningen.
- **Ontwikkeling mogelijkheden natuur, recreatie, toerisme**
  In memorie van toelichting wordt de waarde beschreven van gebieden als tegenhanger van het stedelijke gebied. Er wordt gesproken over ontwikkeling van nieuwe gebieden. Ook aandacht hebben voor ontsluiting en beter benutten van bestaande gebieden (hangt samen met 'vervoer')
- **Ontwikkeling van havenregio en kennisregio kop van NH**
  Het belang van haven en vliegveld DH voor regio. Specifiek gekoppeld aan offshore en unieke samenwerking bedrijven en defensie.
- **Innovatie en ontwikkeling in regio Kop NH**
  NIOZ, Alterra op Texel, Greenport en innovatie agrarische sector
- **Zorg**
  Niet een kerntaak van de provincie, maar evenwel van belang voor regio. Beschikbaarheid ziekenhuis en andere vormen 2^{e} lijnszorg.

Dit zijn een aantal punten die vanuit Texel naar voren kunnen worden gebracht in een eigen zienswijze. Vanuit de regio (vanuit het programma 'de Kop werkt') zou aanvullend topics naar voren kunnen worden gebracht voor de 'inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie'.

In de huidige plannen staat de huidige provincieoverschrijdende issues centraal. Bedoeling is deze op te lossen met de vorming van de Noordvleugelprovincie. Maar ook voor de nieuwe provincie zijn er belangrijke provincieoverschrijdende kwesties die hun aandacht zullen vragen. In de zienswijze en als input voor de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie kunnen naar voren worden gebracht:

- de ruimtelijke plannen waddenzeegebied
- het werelderfgoedgebied de Waddenzee als impuls voor natuur, recreatie en toerisme. De Kop van Noord-Holland is de poort tot dit gebied
- kust en veiligheid als topic met andere provincies; kustverdediging, maar ook veilige scheepvaarroutes

Voorgestelde oplossing
In de bijgesloten conceptbrief is bovenstaande verwerkt:

- reactie op herindelingsontwerp en provincievorming
- naar voren brengen regionale punten voor lokale agenda
- benadrukken van nieuwe 'provincie'-overschrijdende thema's

Consequenties van die oplossingen

☐ **Financieel**
Niet van toepassing.

☐ **Juridisch**
Niet van toepassing.

☐ **Personeel / Organisatorisch**
Niet van toepassing.

x **Beleid**
In de zienswijze zijn op hoofdlijnen voor Texel en de regio belangrijk zijnde thema's benoemd. Dit om het onder de aandacht te brengen van de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie.
Het zou versterkt kunnen werken als deze topics ook bijvoorbeeld vanuit 'de Kop werkt' en andere gemeenten in de Kop van Noord-Holland of zelfs Noord-Holland-Noord naar voren gebracht kunnen worden. Gezamenlijk optrekken in de regio wordt belangrijks al tegenhanger voor de Noordvleugel van de Randstad.

☐ **Deregulering**
Niet van toepassing.

Communicatie
De conceptbrief (zienswijze Texel op herindelingsontwerp) wordt in het kader van 'wensen en bedenkingen' voorgelegd aan de commissie. Na behandeling in de commissie (en eventuele bijstelling/aanvulling) wordt de brief verzonden naar het Ministerie.
Voorstel is de brief (met een begeleidend schrijven) ook onder de aandacht te brengen van de andere gemeenten in de regio. Met name in het kader van het 'goed geagendeerd' worden van onze regio op de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie.

Overlegd met dorpscommissie? **X** Niet van toepassing.

Afwijkende standpunten
Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Gemeente Texel

(Concept / Voorgenomen)

Raadsbesluit

Genomen op **18-09-2013**

Behandelschema

B en W	20-8-2013
Commissie	04-09-2013
Raad	18-09-2013

Programma/paragraaf

1. Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid

Portefeuillehouder	F.C. Giskes
Afdeling	Directie

Bijlagen

1. Brief van 1 februari 2013 Eerste reactie gemeente Texel
2. Reactie ministerie n.a.v brief college
3. Brief terinzagelegging
4. Wetstekst samenvoeging provincies
5. Memorie van Toelichting
6. Concept brief zienswijze gemeente

Zienswijze vorming Noordvleugelprovincie

Het college van B en W heeft een zienswijze opgesteld op het herindelingsontwerp van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Het college legt deze zienswijze voor aan de gemeenteraad zodat zij in de gelegenheid gesteld worden wensen en bedenkingen naar voren te brengen.

De raad van de gemeente Texel:

gelezen het advies van burgemeester en wethouders;

en de conceptzienswijze van het college van burgemeester en wethouders op het herindelingsontwerp samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht;

het verzoek van het college van burgemeester en wethouders om wensen en bedenkingen te uiten:

Besluit

de volgende wensen en bedenkingen te uiten:

- ;
- .

Kopie aan:
Commissaris van de Koningin
F. Bastiaanse
F. Giskes
E. Hercules

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 - 362287
E gemeente@texel.nl
www.texel.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
T.a.v. de heer Dr. R.H.A. Plasterk
Postbus 20011
2500 AE DEN HAAG

Uw brief van	14 december 2012	Contactpersoon	Dhr S.W.F. Bastiaanse
Uw kenmerk	2012- 0000746329	Telefoonnummer	0222 - 362174
Ons nummer	13.UP00719	r/t	fb/edp

Onderwerp: Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Datum: 1 - FEB. 2013

Geachte heer Plasterk,

In uw brief van 14 december 2012 geeft u het startsein voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. In uw brief geeft u aan te starten met overleg met onder andere colleges van B&W van de gemeenten in de 3 provincies en geeft u argumenten voor de provinciale opschaling.

In uw brief zijn 6 argumenten beschreven waarom u de fusie van provincies als gewenst ziet met een motivering voor de samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Alhoewel het overleg met colleges van B&W nog gaat plaatsvinden, willen wij toch vast een reactie aan u geven over het voornemen de 3 provincies samen te voegen. Wij beperken ons in eerste instantie tot een reactie op hoofdlijnen.

Onze huidige relatie provincie - gemeente ervaren wij als zeer prettig, functioneel, met korte lijnen en ook aandacht voor de specifieke wensen en behoeften van onze gemeente en onze gemeenschap. Vanuit het gegeven dat we een eiland zijn, hebben we te maken met specifieke opgaven en belangen. Zaken waar de provincie Noord-Holland naar onze mening zo goed mogelijk op inspeelt. Onze bestuurlijke zelfstandigheid hebben we hoog in het vaandel, daartoe werken we onder andere samen met partners in de regio en waarderen we ook de actieve rol zoals de provincie die daarin vervult.
Als kleine gemeente ervaren wij dagelijks de voordelen van onze schaal: korte lijnen tussen burgers en bedrijven en het lokale bestuur. Dit is een situatie die wij koesteren. De schaalvergroting van de provincies zien wij als een omgekeerde richting, met als risico het verliezen van de (ver)binding tussen burgers, bedrijven en gemeenten met de provincie.
Een goede (ver)binding tussen provincie en onze gemeente zien we voor de toekomst als zeer belangrijk en zelfs noodzakelijk.

Niet alleen hebben wij de eilandpositie met alle voor- en nadelen die dat met zich meebrengt, maar ook maakt onze gemeente deel uit van een zogenoemde krimpregio (Kop van Noord-Holland).

Bijlagen --

Ons nummer 13.UP00719

Gemeenten en bedrijfsleven werken aan een regionale gebiedsagenda om economie, mobiliteit, condities voor wonen, werken, zorg en onderwijs/scholing in de toekomst gezamenlijk en gericht te ontwikkelen. In de provincie Noord-Holland treffen we een partner die oog heeft voor de noodzakelijke ontwikkelingen in deze regio en daarbij ondersteuning biedt.

Uit uw brief maken we op dat u zich sterk maakt voor een grotere provincie waarbij het vooral lijkt dat de opgaven en uitdagingen van de noordelijke Randstad benadrukt worden.
Voor de toekomst achten wij het van belang dat de provincie als middenbestuurslaag er ook in slaagt oog te hebben, verbinding te hebben en faciliteiten te bieden voor regio's als de Kop van Noord-Holland. De opgaven en uitdagingen van onze regio zijn anders dan die van de Randstad, en tegelijkertijd zijn ze er sterk mee verbonden. Een goede verbinding van onze gemeente en regio met de Randstad zien we bijvoorbeeld als een belangrijke voorwaarde om de ontwikkelingen gestalte te kunnen geven.

Zoals u gelezen heeft refereren wij in onze reactie ook naar onze bijzondere positie als kleine gemeente en in het bijzonder als eilandgemeente. U zult begrijpen dat wij iedere (nieuwe) provincie zijn eigen eilandgemeente gunnen, maar wij vertrouwen er wel op dat de daarmee gemoeide belangen en relaties ook in de toekomst goed en herkenbaar gewaarborgd blijven.

In uw brief gaf u aan dat de planning en organisatie van de gesprekken met de colleges van B&W nog volgt. Wij willen graag nader met u in overleg over hetgeen we in deze brief beschreven hebben.

Hoogachtend,

Burgemeester & Wethouders van Texel,
De secretaris, De burgemeester,

O.J. Werkman (wnd.) F.C. Giskes

Deze brief zonden wij in afschrift aan de Commissaris der Koningin van de Provincie Noord-Holland.

Gemeente Texel
INGEKOMEN
27. 02. 2013

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

College van Burgemeester en Wethouders
van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE Den Burg (TEXEL)

Bestuur, Democratie en Financiën

Contactpersoon
Coen Zoon

T 06 52809012
coen.zoon@minbzk.nl

Kenmerk
2013-0000095814

Uw kenmerk
13.UP00719

Datum 26 februari 2013
Betreft Reactie op uw brief over de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Hartelijk dank voor uw brief van 1 februari jl. waarin u reageert op het voornemen om de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen. Ik vind het belangrijk om van inwoners en bestuurders in de drie provincies te vernemen hoe zij denken over de samenvoeging. Ik organiseer hiervoor zeventien open overlegbijeenkomsten. Deze vinden plaats op verschillende locaties in de drie provincies. Uw brief zal ik betrekken bij deze bijeenkomsten alsook de vervolgstappen, waaronder het opstellen van een ontwerp herindelingswet.

In uw brief refereert u aan de prettige en functionele relatie tussen de provincie Noord-Holland en de gemeente Texel. U geeft aan dat de provincie Noord-Holland aandacht heeft voor de specifieke opgaven en belangen van uw gemeente. Ik ben met u van mening dat gezamenlijk optrekken in het openbaar bestuur van groot belang is. Dat geldt in het bijzonder voor de aanpak van regionale maatschappelijke vraagstukken, waarbij gemeenten èn provincies een belangrijke rol vervullen. De samenvoeging van de drie provincies mag, naar de toekomst toe, geen obstakel zijn. Het nieuw te vormen (provinciaal) bestuur blijft verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat er korte lijnen zijn met de inliggende gemeenten over gedeelde opgaven; niemand is gebaat met meer afstand en meer bureaucratie.

U merkt in uw brief ook op dat het belangrijk is dat de nieuw te vormen provincie zich niet alleen richt op de opgaven en uitdagingen van de noordelijke Randstad. De provincie moet juist ook oog hebben voor de verbindingen naar en faciliteiten voor regio's zoals de Kop van Noord-Holland. Ik ben het met u eens. Het provinciaal bestuur vervult als gebiedsregisseur een belangrijke verbindende rol tussen het stedelijk en landelijk gebied. Ook de nieuw te vormen provincie zal oog moeten hebben voor de belangen van *alle* inliggende regio's. Zij weegt belangen integraal af, maakt keuzes en draagt zorg voor een duurzame ontwikkeling van de provincie als geheel.

Op 28 januari jl. heb ik u schriftelijk (zie bijlage) uitgenodigd om deel te nemen aan (een van) de bijeenkomsten in het kader van de fase van open overleg. Naast de bijeenkomst op maandag 25 februari in Alkmaar (voor de regio Noord-Holland Noord), heb ik besloten om een extra bijeenkomst te organiseren, specifiek voor

de bestuurders en inwoners van de Kop van Noord-Holland. Deze bijeenkomst wordt op dit moment gepland en zal in ieder geval vóór 1 april 2013 plaatsvinden. Ik nodig u hierbij alvast van harte uit om (ook) bij deze bijeenkomst aanwezig te zijn.

Datum
26 februari 2013

Kenmerk
2013-0000095814

Actuele informatie over de samenvoeging van de drie provincies alsmede de open overlegbijeenkomsten vindt op de website www.rijksoverheid.nl/noordvleugelprovincie. Op deze website kunt u zich eveneens aanmelden voor de open overlegbijeenkomsten.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Bijlage: Uitnodigingsbrief open overlegbijeenkomsten samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht d.d. 28 januari 2013

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

-Colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten in de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

-Colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Gelderland, Friesland, Overijssel en Zuid-Holland

-Dagelijkse besturen van Hollands Noorderkwartier, Hoogheemraadschap van Rijnland, Hoogheemraadschap Amstel Gooi en Vecht, Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden, Waterschap Vallei & Eem en Waterschap Zuiderzeeland

-Besturen van maatschappelijke organisaties

Kenmerk
2013-0000055654

Uw kenmerk
-

Datum 28 januari 2013
Betreft Uitnodiging open overlegbijeenkomsten samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Geacht bestuur,

Hierbij nodig ik u uit om deel te nemen aan een van de bijeenkomsten die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties organiseert in het kader van de procedure tot samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.

Met de verzending van bijgevoegde brief aan de colleges van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht en de colleges van Burgemeester en Wethouders van de inliggende gemeenten heb ik op 14 december 2012 de procedure gestart tot samenvoeging van de drie provincies. In de komende periode treed ik in overleg met de drie provinciebesturen en Provinciale Staten. Vervolgens vinden er bijeenkomsten plaats voor overleg met de besturen van de inliggende gemeenten, buurprovincies, (deels) inliggende waterschappen en maatschappelijke organisaties. Tevens organiseert het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties bijeenkomsten voor overleg met de inwoners van de drie provincies.

De overleggen zijn onderdeel van de 'open overlegfase', waarin ik met alle direct en indirect betrokken partijen de motieven en voorwaarden met betrekking tot de voorgenomen samenvoeging bespreek. De deelnemers aan deze overleggen worden zodoende in de gelegenheid gesteld om hun reactie te geven op het voornemen om de drie provincies samen te voegen.

Voor de besturen van gemeenten, buurprovincies, waterschappen en maatschappelijke organisaties organiseer ik de volgende vijf bijeenkomsten, verspreid over de drie provincies:

Datum
28 januari 2013

Kenmerk
2013-0000055654

- Noord-Holland Zuid (regio ten zuiden van het Noordzeekanaal): Paviljoen Welgelegen, Dreef 3 / Paviljoenslaan in Haarlem op woensdag 13 februari van 19:30 tot 21:00 uur
- Noord-Holland Noord (regio ten noorden van het Noordzeekanaal): theater 'De Vest', Canadaplein 2 in Alkmaar op maandag 25 februari van 19:30 tot 21:00 uur
- Utrecht: provinciehuis Utrecht, Archimedeslaan 6 in Utrecht op maandag 11 maart van 20:00 tot 21:30 uur
- Flevoland Zuid/Oost: provinciehuis Flevoland, Visarenddreef 1 in Lelystad op maandag 18 maart van 19:30 tot 21:00 uur
- Regio Noordoostpolder: gemeentehuis Noordoostpolder, Harmen Visserplein 1 in Emmeloord op woensdag 27 maart van 19:30 tot 21:00 uur

Graag verneem ik of het bestuur van uw organisatie deelneemt aan een van de bovenstaande bijeenkomsten. U kunt dit kenbaar maken op het registratieformulier via de website www.rijksoverheid.nl/Noordvleugelprovincie. Bij registratie vernemen wij tevens graag door welke twee bestuursleden uw organisatie vertegenwoordigd zal worden.

Na aanmelding op de registratiewebsite, ontvangt u per e-mail een bevestiging. Vervolgens ontvangt u, enkele dagen voorafgaand aan de bijeenkomst, eveneens per e-mail, het programma voor de bijeenkomst.

Mocht u vragen hebben over de bijeenkomsten, dan kunt u een e-mail sturen naar: noordvleugelprovincie@congrex.com.

Ik hoop u op een van de bijeenkomsten te mogen ontmoeten.

Met vriendelijke groet,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Dr. R.H.A. Plasterk

Bijlage: brief start procedure samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht d.d. 14 december 2012

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

- Colleges van Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
- Colleges van Burgemeester en Wethouders van de inliggende gemeenten

Schedeldoekshaven 200
2511 EZ Den Haag

Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Kenmerk
2012-0000746329

Datum 14 december 2012
Betreft Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Inleiding
Met deze brief geef ik het startsein voor de voorbereiding van de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Dit betekent het starten van het open overleg met u, de colleges van Gedeputeerde Staten en de colleges van Burgemeester & Wethouders van de gemeenten in de drie provincies, op basis van artikel 19 juncto artikel 8 van de Wet algemene regels herindeling (Wet Arhi). Het doel van deze fase is het organiseren van overleg met alle direct en indirect betrokken partijen over de motieven en voorwaarden voor de voorgenomen fusie. Vanzelfsprekend worden ook de inwoners van de drie provincies, de leden van Provinciale Staten, waterschappen alsmede maatschappelijke organisaties intensief bij het open overleg betrokken.

Hieronder ga ik in op de algemene argumenten voor provinciale opschaling, vervolgens komen de specifieke argumenten voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht aan bod. Aan het einde van de brief beschrijf ik het proces dat gevolgd zal worden om tot samenvoeging van de drie provincies te komen.

Waarom is provinciale schaalvergroting nodig?
Wijzigingen in de inrichting van het binnenlands bestuur zijn geen doel op zich. Voor de organisatie van het bestuur geldt dat de inhoud leidend is en de structuur volgt. Tegelijkertijd is een passende structuur onmisbaar om het binnenlands bestuur goed te laten functioneren.

1. Perspectief van de landsdelen: een sterk middenbestuur
Nederland heeft sterke, stabiele en betrouwbare provincies. De afgelopen jaren is het profiel van de provincies als gebiedsregisseurs op het terrein van ruimte, natuur en economie versterkt. Met het nastreven van een materieel gesloten huishouding voor provincies geeft het Regeerakkoord aan dat dit zo moet blijven. Tegelijkertijd constateer ik dat het schaalniveau van de maatschappelijke ontwikkelingen waar provincies mee te maken hebben, steeds minder goed aansluit bij de bestuurlijke schaal van provincies. Met de vorming van landsdelen wil het kabinet het provinciaal bestuur sterker en meer toekomstbestendig maken. Willen burgers, bedrijven en instellingen in de toekomst kunnen blijven vertrouwen op provincies die effectief hun taken uitvoeren en daarmee de randvoorwaarden creëren voor

welzijn en welvaart, dan zijn aanpassingen in de bestuurlijke structuur noodzakelijk. De fusie van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht dient gezien te worden als aanzet tot een vervolg waarin ook elders landsdelen worden gevormd.

2. Inspelen op ontwikkelingen in het binnenlands bestuur: verhouding van provincies ten opzichte van gemeenten

Veranderingen in het binnenlands bestuur zelf geven aanleiding om de schaal van provincies aan te passen. Veel gemeenten zijn in de afgelopen decennia opgeschaald of werken samen op (sub)regionaal niveau; een ontwikkeling die door het kabinet verder wordt bevorderd. Behalve kleine veranderingen en de komst van de provincie Flevoland (1986), is de schaal van provincies sinds de 19e eeuw onveranderd gebleven. Om de regisserende rol van de provincies te behouden is het van belang zij een duidelijke positie innemen ten opzichte van (opgeschaalde) gemeenten en voldoende omvang hebben. In de bestuurskrachtmetingen van de provincies Utrecht en Flevoland (2010) is dit als aandachtspunt geformuleerd. Zonder aanpassing van de provinciale schaal bestaat het risico dat gemeenten en provincies teveel in elkaars 'bestuurlijke vaarwater' terecht komen. Dat is ongewenst vanwege het belang van een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling (geen onnodige bestuurlijke drukte; 'je gaat erover of niet').

3. Knellende grenzen

Provincies zijn in ons land verantwoordelijk voor de coördinatie en aansturing van ruimtelijk-economische opgaven. Zij hebben als gebiedsregisseur de verantwoordelijkheid om de ruimtelijk-economische dynamiek op regionaal niveau in goede banen te leiden. In de afgelopen jaren hebben provincies op hun kerntaken ruimte, verkeer en vervoer, regionale economie en natuur meer ruimte gekregen van de Rijksoverheid. Met de Rijksstructuurvisie Infrastructuur en Ruimte is een belangrijke stap gezet ten aanzien van de decentralisatie van de beleidsvelden ruimte en natuur. De provincies zijn bij uitstek de overheid die kaders stelt voor de regionale ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Daarbij betrekken provincies ook de regionale cultuurhistorie. Binnen de gestelde kaders voert de provincie, in samenwerking met gemeenten, maatschappelijke en marktpartijen de regie op de ruimtelijke ontwikkelingen. De provincie stelt plannen op, coördineert en stuurt bij waar nodig en zorgt ervoor dat er tot uitvoering wordt overgegaan.

Diverse adviezen (commissie Geelhoed[1], OESO[2], commissie Kok[3], Raad voor het Openbaar Bestuur[4]) maken duidelijk dat het belangrijkste knelpunt in het middenbestuur het gebrek aan bestuurlijk eigenaarschap is. Dat is zorgelijk, omdat de ruimtelijk-economische dynamiek juist vraagt om eenduidige en krachtige bestuurlijke aansturing. De gebrekkige aansturing hangt samen met de groeiende schaal van ruimtelijk-economische opgaven. Illustratief is de afstemming van sloop en (her)ontwikkeling van woningen, bedrijventerreinen en kantorenlocaties. De economische crisis brengt nieuwe uitdagingen met zich mee. Provincies pakken deze uitdagingen op, maar worden geacht te sturen op ontwikkelingen die zich op een veel hoger schaalniveau voordoen dan hun geografisch reikwijdte. De huidige provinciegrenzen zijn steeds minder relevant. Deze ontwikkeling zet in de komende jaren verder door.

[1] *Advies commissie Geelhoed, Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw, 2002*
[2] *Territorial Review Randstad Holland, OESO, 2007*
[3] *Advies commissie Versterking Randstad (commissie Kok), 2007*
[4] *Raad voor het Openbaar Bestuur, Bestuur op maat, Advies over middenbestuur, 2006*

Voor veel burgers staat de provincie als bestuurslaag op afstand; dat komt doordat zij niet direct met de provincie te maken hebben. Toch hebben burgers baat bij sterke provincies en voelen veel mensen zich verbonden met de provincie waarin zij wonen. Provincies hebben een belangrijke rol in de versterking van het vestigingsklimaat en de internationale concurrentiepositie van Nederland.

Hoewel ik mij ervan bewust ben dat geen enkele bestuurlijke grens tegemoet kan komen aan alle maatschappelijke dynamiek, zal door provinciale opschaling het schaalniveau van het provinciaal bestuur meer in evenwicht komen met de maatschappelijke opgaven. De huidige aansturingsproblemen zullen aanmerkelijk verminderen.

4. De provincie als sterke partner van het bedrijfsleven
De opschaling van provincies draagt bij aan een beter investerings- en vestigingsklimaat. Private investeringen zijn in toenemende mate doorslaggevend bij het slagen van ruimtelijk-economische ontwikkelingen. Opschaling van provincies zorgt ervoor dat een duidelijker aanspreekpunt ontstaat voor het (internationale) bedrijfsleven. Er ontstaat meer bestuurlijke slagkracht, waar het georganiseerde bedrijfsleven om vraagt. Dit komt ten goede aan het investeringsniveau en geeft een impuls aan de gewenste publiek-private samenwerking.

In dit verband geldt eveneens dat de belangenbehartiging van provincies in het buitenland met vijf in plaats van twaalf besturen efficiënter kan worden georganiseerd. Denk bijvoorbeeld aan handelsmissies naar China of elders.

5. Bestuurlijke drukte verminderen en kosten besparen
Ook de coördinatieproblemen zullen verminderen door opschaling. Complexe gebiedsopgaven, waar provincies de regie op voeren, vereisen betrokkenheid en medewerking van meerdere overheden en marktpartijen. Deze partijen hebben verschillende belangen, bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Maatschappelijke opgaven die uitstijgen boven de provinciegrenzen zorgen ervoor dat de complexiteit en behoefte aan coördinatie toeneemt. Dat komt doordat er meer (bestuurlijke) partijen bij betrokken zijn. Het gevolg is dat provincies veel moeten afstemmen, coördineren en onderhandelen. Als gevolg daarvan ontstaat nog meer afstemming en coördinatie. Bestuurders, burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties ervaren dit als teveel bestuurlijke drukte. Het vertraagt de besluitvorming en bedreigt de slagvaardigheid van handelen. Dat is schadelijk voor het vertrouwen in het provinciaal bestuur en de internationale concurrentiepositie van Nederland.

De opschaling van provincies levert een kostenbesparing op. Met de vorming van vijf landsdelen is op de lange termijn een structurele bezuiniging van 75 miljoen euro ingeboekt in het Provinciefonds. In deze kabinetsperiode beloopt de kostenbesparing van de eerste fusie van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht 15 miljoen euro in 2017.

6. Inspelen op Europa
Meer bestuurlijke slagkracht door provinciale opschaling is ook van belang tegen de achtergrond van de relatie tussen provincies, de Rijksoverheid en Europa. Voor de Rijksoverheid ontstaan sterkere partners om gezamenlijk ruimtelijk-economische ambities te realiseren. Vanuit Europees perspectief is opschaling van provincies nodig, omdat de Europese Unie haar beleid en middelen steeds meer toespitst op de Europese regio's (o.a. structuurfondsen, regionaal maatwerk in regelingen). De provincies zijn te klein om binnen de Europese arena effectief te kunnen opereren

en concurreren. Zij werken daarom in Brussel al samen op landsdelenniveau. Dit illustreert dat de beoogde opschaling van provincies aansluit bij de richting die provincies zelf al zijn ingeslagen.

Waarom is samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht nodig?
Het kabinet wil in deze periode als eerste de opschaling van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht realiseren. De reden is dat in het bijzonder voor de Noordvleugel van de Randstad geldt dat de schaal van het provinciaal bestuur niet meer goed aansluit op de schaal van de ruimtelijk-economische opgaven. Het economisch kerngebied Amsterdam-Almere-Utrecht ligt binnen drie provincies en resulteert in provinciegrensoverschrijdende opgaven. Samenvoeging van de drie provincies is de aansluiting van de bestuurlijke organisatie bij de ruimtelijk-economische dynamiek die in dit gebied al langer zichtbaar is.

Steeds meer Nederlanders vestigen zich in grootstedelijke gebieden. In de Noordvleugel ontstaat, tussen de agglomeraties Alkmaar, Haarlem, Amsterdam, Amstelveen, Almere, Utrecht en Amersfoort, een samenhangend *daily urban system*. Binnen dit systeem zijn wonen, werken, reizen, studeren en recreëren geconcentreerd en raken zij steeds meer met elkaar verweven. Verbindingen die worden gelegd door bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden zorgen voor nieuwe interdependenties en ruimtelijk-economische kansen.

Voorbeelden van deze kansen zijn de valorisatie van wetenschappelijke kennis door het stimuleren van samenwerking tussen het bedrijfsleven en de universiteiten, de integrale aansturing van vraag en aanbod op de woningmarkten van Amsterdam en Almere, de ontwikkeling van Schiphol in relatie tot het regionaal vliegveld bij Lelystad en het verbeteren van de bereikbaarheid via de weg en het spoor binnen de driehoek Amsterdam-Utrecht-Almere. Het betreft complexe ordeningsvraagstukken (wonen, mobiliteit en *infrastructuur*, economie, landschap, waterbeheer en duurzaamheid), waarbij de provincie als gebiedsregisseur een belangrijke coördinerende rol heeft. De vraagstukken behoeven proactieve aansturing en het aanjagen van gerichte investeringen. De opgeschaalde provincie kan zich beter en meer geïntegreerd richten op de internationale acquisitie van bedrijven en draagt daarmee bij aan een krachtige economische ontwikkeling. Voorts kan de provincie haar eigen investeringen meer integraal (binnen een groter gebied) afwegen en prioriteren.

De concurrentiekracht van de Noordvleugel vraagt om permanente versterking. Economische activiteiten concentreren zich steeds meer in grootstedelijke regio's. Het is van belang dat de Noordvleugel een sterke positie inneemt ten opzichte van andere binnenlandse maar vooral ook buitenlandse grootstedelijke regio's. Het belang van een eenduidige, integrale en krachtige aansturing van de ruimtelijk-economische vraagstukken neemt dus toe. Om sterk te staan in de mondiale concurrentiestrijd is adequate ondersteuning van de ruimtelijk-economische dynamiek noodzakelijk. De noodzaak daarvan is door de drie provincies overigens zelf ook al onderkend. Dat blijkt uit de brief van februari 2011 waarin de drie Commissarissen van de Koningin aankondigden dat zij de voordelen van intensieve samenwerking gaan onderzoeken. De provincies verwachten slagvaardiger te kunnen opereren door bundeling van taken zoals op het terrein van openbaar vervoer, infrastructuur, vergunningverlening en handhaving, subsidieverlening en bedrijfsvoering.

In de Noordvleugel is de omvang en positie van het provinciaal bestuur ten opzichte van gemeenten in het bijzonder van belang vanwege de relatie met de grote steden. Deze steden hebben baat bij één krachtige provincie en omgekeerd. De steden en de nieuwe provincie moeten vanuit complementariteit werken aan de versterking van de economie in de Noordvleugel. Elke bestuurslaag heeft daarbij zijn eigen rol en verantwoordelijkheid. Voor een goed evenwicht tussen de ontwikkeling van stedelijk en omliggend gebied is het van belang dat er in de Noordvleugel één krachtige provincie opereert die coördinerend optreedt naar gemeenten.

Het kabinet kiest met de opschaling van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht niet voor de vorming van één Randstadprovincie. De aard van de ruimtelijk-economische opgaven in de Noord- en de Zuidvleugel van de Randstad loopt daarvoor teveel uiteen. Hoewel er belangrijke ruimtelijk-economische relaties zijn tussen de beide vleugels is er geen sprake van één *daily urban system* op Randstadniveau[5]. De Noordvleugel is een internationaal verbonden en economisch samenhangend gebied met als kernen de regio's Amsterdam, Utrecht en mainport Schiphol.

Tevens geldt dat met één Randstadprovincie de afstand ten opzichte van de burger en regionale opgaven te groot zou worden. En de bestuurlijke afstand ten opzichte van de Rijksoverheid zou juist te klein zijn. Voorts heeft een Randstadprovincie, binnen een toekomstig stelsel van landsdelen, geen equivalent (ongeveer 50% van de Nederlanders zou in deze Randstadprovincie wonen). Met de beoogde samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht worden de nadelen van een Randstadprovincie ondervangen en worden tegelijkertijd de voordelen daarvan grotendeels gerealiseerd.

Proces

Het kabinet heeft de ambitie om de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht vóór de Provinciale Statenverkiezingen op 18 maart 2015 te realiseren. De samenvoeging kent vanwege de te doorlopen stappen tot aan de inwerkingtreding van de wet een strak tijdpad.

Het kabinet kiest voor het opstarten van de open overlegfase volgens artikel 19 juncto artikel 8 van de Wet Arhi per direct tot en met 28 februari 2013. De wet schrijft voor dat ik in deze periode in overleg treed met de desbetreffende colleges van Gedeputeerde Staten en de colleges van Burgemeester & Wethouders van de inliggende gemeenten. Ik ben van mening dat het daarnaast wenselijk is om te overleggen met Provinciale Staten en waterschappen.

Tevens nodig ik burgers en maatschappelijke organisaties uit om met mij in gesprek te gaan over de beoogde samenvoeging. Van alle bestuurslagen heeft de provincie het minste contact met de bevolking. Desalniettemin is het doel van aanpassingen in het binnenlands bestuur om de overheid beter te laten functioneren ten gunste van de burger. Burgers hebben baat bij een provinciaal bestuur dat dienstverlenend is en de regionale ruimtelijk-economische opgaven effectief aanpakt. Ik hecht er daarom waarde aan om burgers intensief bij de procedure tot samenvoeging van de drie provincies te betrekken.

Na afronding van de open overlegfase stelt het kabinet, in het voorjaar van 2013, een herindelingsontwerp vast overeenkomstig artikel 8 van de Wet Arhi. In het

[5] *Planbureau voor de Leefomgeving. Vele steden maken nog geen Randstad. 2006*

regeerakkoord is opgenomen dat over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt. Ik neem in eerste instantie de complete provincie, inclusief Noordoostpolder, mee in deze procedure. Na de fase van open overleg heeft vervolgens iedereen, gedurende de periode van terinzagelegging, de gelegenheid om een zienswijze in te dienen op het herindelingsontwerp. Na verwerking van de zienswijzen, stelt het kabinet de herindelingsregeling op in de vorm van een wetsvoorstel met memorie van toelichting. Het wetsvoorstel wordt voor advies voorgelegd aan de Raad van State. Dit gebeurt eind 2013.

Na advies van de Raad van State zal het wetsvoorstel worden voorgelegd aan de Staten Generaal. De behandeling in de Eerste Kamer dient uiterlijk in december 2014 te zijn afgerond om het wetsvoorstel tot herindeling van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht uiterlijk 22 december 2014 in werking te kunnen laten treden. Dan is het wetgevingstraject op tijd afgerond voor het treffen van de noodzakelijke voorbereidingen voor de Provinciale Statenverkiezingen op 18 maart 2015. De formele start van de nieuwe provincie is op 26 maart 2015.

De Commissaris van de Koningin van de provincie Utrecht, de heer R.C. Robbertsen, heeft aangegeven per 7 juni 2013 ontslag te nemen. Vanwege de beoogde opschaling acht het kabinet het niet opportuun om de vacature voor Commissaris van de Koningin van de provincie Utrecht op te stellen. Ik ben voornemens om op korte termijn in overleg te treden met Provinciale Staten van Utrecht over de procedure voor de benoeming van een waarnemend Commissaris van de Koningin.

Het kabinet is zich ervan bewust dat het voorstel tot opschaling van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht een majeure en complexe operatie is, die bovendien raakt aan de belangen van veel mensen en organisaties. Het vergt veel tijd en energie en ondertussen zullen de drie provincies gedurende de transitie ook oog moeten houden voor de continuïteit van de reguliere werkzaamheden. Het kabinet vindt echter ook dat er eindelijk knopen moeten worden doorgehakt in de al lang lopende discussie over de hervorming van het middenbestuur. Er zullen nu stappen gezet worden op weg naar de vorming van vijf landsdelen. Ik hoop in goed overleg en in samenwerking met u de eerste stap te kunnen zetten en de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht vorm te kunnen geven.

Datum
13 december 2012

Kenmerk
2012-0000746329

Over de planning en organisatie van de gesprekken in het kader van het open overleg wordt u op korte termijn nader geïnformeerd.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Dr. R.H.A. Plasterk

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

-Provinciale staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
-Burgemeester en wethouders van de inliggende gemeenten
-Dagelijks bestuur van de (deels) inliggende waterschappen
-Gedeputeerde staten van Zuid-Holland, Overijssel, Friesland en Gelderland
-Besturen van maatschappelijke organisaties

Kenmerk
2013-0000344821

Datum 17 juni 2013
Betreft terinzagelegging herindelingsontwerp samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Mede namens de staatssecretaris van Financiën stuur ik u hierbij het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Vanaf maandag 17 juni tot en met woensdag 16 oktober 2013 liggen deze stukken ter inzage.

Indiening van een zienswijze kan tot en met 16 oktober door middel van:
- schriftelijke reactie naar het ministerie van BZK, Postbus 20011, 2500 AE Den Haag, o.v.v. zienswijze Noordvleugelprovinicie
- per e-mail naar noordvleugelprovincie@minbzk.nl
- via het reactieformulier op www.internetconsultatie.nl.

Via deze weg herinner ik de geadresseerde gemeenten aan mijn brief van 31 mei jl., om een fysiek exemplaar van het herindelingsontwerp op het gemeentehuis ter inzage te leggen.

U kunt het herindelingsontwerp ook downloaden op www.rijksoverheid.nl/noordvleugelprovincie, waar tevens nadere informatie wordt gegeven over de samenvoeging van de provincies in de vorm van bijvoorbeeld eerdere publicaties over het onderwerp en impressies van de open overlegbijeenkomsten. Ook de business case kunt u op deze site raadplegen.
Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Wet tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Wij Willem Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk I - Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:

a. Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;

b. de op te heffen provincies: de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht;

c. de datum van herindeling: de datum, bedoeld in artikel 1, onderdeel h, van de Wet algemene regels herindeling;

d. overgaand gebied: grondgebied van de op te heffen provincies dat overgaat naar de provincie Noordvleugel.

Hoofdstuk II - Opheffing en instelling van provincies en datum van herindeling

Artikel 2

Met ingang van de datum van herindeling worden de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht opgeheven.

Artikel 3

Met ingang van de datum van herindeling wordt de provincie Noordvleugel ingesteld dat het grondgebied omvat van de op te heffen provincies, zoals staat aangegeven op de bij deze wet behorende kaart.

Hoofdstuk III - Rechtskracht voorschriften en reglementen en uitoefening bevoegdheden

Artikel 4
De artikelen 35, 38, 40 van de Wet algemene regels herindeling zijn niet van toepassing.

Artikel 5
1. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, voor een overgaand gebied geldende provinciale voorschriften behouden gedurende twee jaar na die datum voor dat gebied hun rechtskracht, voor zover het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel deze voorschriften niet eerder vervallen verklaart.
2. Het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel kan vóór afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn een voorschrift als bedoeld in dat lid voor het gehele gebied van die provincie geldend verklaren.
3. Op gelijke wijze maakt het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel tijdig vóór afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn bekend welke overige voorschriften na afloop van die termijn voor het gehele grondgebied van deze provincie zullen gelden.

Artikel 6

1. Artikel 5 is niet van toepassing op verordeningen op voet van artikel 222 van de Provinciewet.
2. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, voor een overgaand gebied geldende verordeningen, bedoeld in het eerste lid, behouden gedurende een jaar na die datum voor dat gebied hun rechtskracht.

Artikel 7
Met ingang van de datum van herindeling en zolang de in artikel 5 bedoelde voorschriften blijven gelden, oefenen in overgaand gebied de bevoegde organen en ambtenaren van de provincie Noordvleugel de bevoegdheden uit welke bij die voorschriften aan overeenkomstige organen en ambtenaren van de op te heffen provincies zijn toegekend.

Artikel 8
1. Gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend door de op te heffen provincies wordt deelgenomen, vervallen met ingang van de datum van herindeling. Het

bestuur van de provincie Noordvleugel treft in verband hiermee de nodige voorzieningen.
2. De gemeenschappelijk regelingen waaraan niet uitsluitend door de op te heffen provincies wordt deelgenomen blijven ongewijzigd van kracht. De provincie Noordvleugel treedt in de plaats van de desbetreffende op te heffen provincies, zolang nog geen uitvoering is gegeven aan het derde lid.
3. De deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in het tweede lid treffen, voor zoveel nodig, binnen zes maanden na de datum van herindeling met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen de uit de gewijzigde provinciale indeling voortvloeiende voorzieningen. Zij kunnen daarbij afwijken van de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling met betrekking tot wijziging en opheffing van de regeling en het toe- en uittreden van deelnemers. De in de eerste volzin genoemde termijn kan door Onze Minister met ten hoogste zes maanden worden verlengd.
4. Indien de voorzieningen, bedoeld in het derde lid, niet binnen de daarvoor gestelde termijn zijn getroffen, kan dit geschieden door Onze Minister.
5. De leden van bij gemeenschappelijke regeling ingestelde organen, aangewezen door de vóór de datum van herindeling bevoegde provinciebesturen, blijven in deze organen zitting hebben totdat de na de datum van herindeling bevoegde provinciebesturen, zo nodig met afwijking van hetgeen in de gemeenschappelijke regeling ten aanzien van de zittingsduur is bepaald, in de aanwijzing hebben voorzien.

Artikel 9
1. Voor de secretaris en de griffier van de provincie Noordvleugel gelden de instructies van de op te heffen provincie Noord-Holland, totdat ze door andere zijn vervangen.
2. Voor de vergaderingen van provinciale staten en gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel gelden de reglementen van orde van de op te heffen provincie Noord-Holland totdat ze door andere zijn ontvangen.

Hoofdstuk IV - Overgang rechten en verplichtingen

Artikel 10
De artikelen 46, 49 en 51 van de Wet algemene regels herindeling zijn niet van toepassing.

Artikel 11

1. Onverminderd artikel 13 gaan op de datum van herindeling alle rechten en verplichtingen van de op te heffen provincies over op de provincie Noordvleugel, zonder dat daarvoor een nadere akte wordt gevorderd.
2. Wettelijke procedures en rechtsgedingen waarbij de op te heffen provincies betrokken zijn, worden met ingang van de datum van herindeling voorgezet door de provincie Noordvleugel.
3. Ten aanzien van de rechtsgedingen is de elfde afdeling van de tweede titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.
4. Onze Minister draagt zorg voor het onverwijld inschrijven van registergoederen die overgaan in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 24, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing.

Artikel 12

Voor het tijdvak waarin voor de provincie Noordvleugel nog geen begroting is vastgesteld, zijn gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel bevoegd tot het doen van uitgaven, voor zover daartegen bij Onze Minister geen bezwaar bestaat.

Artikel 13

Ten aanzien van uitkeringen door respectievelijk aan het Rijk, provincies of gemeenten over de voor de datum van herindeling aangevangen boekingstijdvakken, dienst- of uitkeringsjaren en met betrekking tot overgaand gebied verschuldigd zijn, geschieden deze uitkeringen door respectievelijk aan de provincie Noordvleugel.

Artikel 14

1. Indien in verband met het bepaalde in artikel 8 een verrekening tussen provincies dient plaats te vinden, worden het bedrag en de wijze van betaling daarvan vastgesteld:

a. door de colleges van gedeputeerde staten van de betrokken provincies in onderling overleg;

b. bij koninklijk besluit, de besturen van de betrokken provincies gehoord, bij gebreke van overeenstemming tussen de colleges, bedoeld onder *a*.

2. Bij het vaststellen van het bedrag van de verrekening, bedoeld in het eerste lid, kunnen reserves en voorzieningen worden betrokken.

Hoofdstuk VI - Tussentijdse verkiezing vertegenwoordigend orgaan

Artikel 15

1. Voor de provincie Noordvleugel worden tussentijdse statenverkiezingen gehouden.
2. De kandidaatstelling voor de tussentijdse statenverkiezingen vindt plaats op de maandag in de periode van 5 tot en met 11 oktober voorafgaand aan de datum van herindeling. De stemming vindt plaats op de vierenveertigste dag na de kandidaatstelling. Onze Minister kan, indien zwaarwegende redenen verband houdend met de dag van kandidaatstelling of met de dag van stemming daartoe nopen, bepalen dat de kandidaatstelling op een andere datum plaatsvindt, met dien verstande dat de stemming voor de datum van herindeling plaatsvindt.
3. Provinciale staten zullen bestaan uit de door Onze Minister met toepassing van artikel 8 van de Provinciewet te bepalen aantal leden. Daartoe wordt het inwonertal van de provincie Noordvleugel bepaald aan de hand van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekend gemaakte gegevens betreffende de bevolkingscijfers van de op te heffen provincies per 1 januari van het jaar waarin de verkiezing plaatsvindt.
4. In afwijking van artikel B 4, eerste lid, van de Kieswet en voor de toepassing van artikel 8 van de Provinciewet wordt onder ingezetene van de provincie Noordvleugel verstaan, zij die werkelijk woonplaats hebben in de op te heffen provincies.

Artikel 16

1. In afwijking van artikel E 11, derde lid, van de Kieswet treedt het hoofdstembureau van kieskring 10, bedoeld in de tabel behorende bij de Kieswet, tevens als centraal stembureau op.
2. Onze Minister kan besluiten tot afwijking van de in de artikelen G 1, achtste lid, G 2, eerste lid, G 4, derde lid, en G 5, eerste lid, van de Kieswet bedoelde termijnen inzake registratie van aanduidingen van politieke groeperingen.
3. Bij de nummering van de kandidatenlijsten wordt in afwijking van artikel I 14, eerste lid, eerste volzin, van de Kieswet eerst genummerd de lijsten van politieke

groeperingen wier aanduiding was geplaatst boven een kandidatenlijst waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de provinciale staten van de op te heffen provincie Noord-Holland een of meer zetels zijn toegekend.

Artikel 17

1. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, zitting hebbende leden van provinciale staten van de op te heffen provincies, treden met ingang van de datum van herindeling af.
2. Het onderzoek van de geloofsbrieven van de benoemde leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel geschiedt voor de datum van herindeling door provinciale staten van de op te heffen provincie Noord-Holland.
3. Indien op de datum van herindeling de geloofsbrieven van niet meer dan de helft van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel zijn goedgekeurd, aanvaarden de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel hun ambt niet, totdat zulks het geval is. Gedurende deze tijd hebben de leden van provinciale staten en de gedeputeerden van de op te heffen provincie Noord-Holland zitting als leden van provinciale staten onderscheidenlijk als gedeputeerden van de provincie Noordvleugel. Provinciale staten en gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel nemen gedurende deze tijd slechts besluiten welke geen uitstel kunnen lijden.
4. De eerste vergadering van provinciale staten van de provincie Noordvleugel wordt gehouden op de eerste werkdag, volgende op de datum van herindeling. In deze vergadering worden de gedeputeerden benoemd. In het geval, bedoeld in het derde lid, wordt de eerste vergadering van provinciale staten van de provincie Noordvleugel, gehouden zo spoedig mogelijk nadat veertien dagen zijn verlopen na de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van de leden van de provinciale staten van de provincie Noordvleugel.
5. De zittingsperiode van de leden van de provinciale staten van de provincie Noordvleugel en van de door hen benoemde gedeputeerde eindigt tegelijk met de zittingsperiode van de leden van de provinciale staten van de overige provincies die zitting hebben op de datum van herindeling.

Hoofdstuk VII Rechtspositie personeel

Artikel 18

1. Met ingang van de datum van herindeling worden de griffiers en de secretarissen van de op te heffen provincies eervol uit hun ambt ontslagen.
2. Onze Minister kan op verzoek van een secretaris of een griffier bepalen dat hij met ingang van de datum van herindeling in een andere functie voorlopig overgaat in dienst van de provincie Noordvleugel. In dat geval zijn de artikelen 20 en 21 op hem van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19

1. Onze Minister benoemt met ingang van de datum van herindeling een tijdelijke secretaris en een tijdelijke griffier.
2. De benoemingen geschieden uiterlijk een maand voor de datum van herindeling en gelden tot de dag waarop overeenkomstig de bepalingen van de Provinciewet in de functies van secretaris en griffier is voorzien.
3. Artikel 9, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing op de tijdelijke secretaris en de tijdelijke griffier.

Artikel 20

1. De overige ambtenaren, in dienst van de op te heffen provincies, gaan op de datum van herindeling voorlopig over in dienst van de provincie Noordvleugel in dezelfde rang, op dezelfde voet en ook overigens in dezelfde rechtstoestand als op de dag, voorafgaand aan die datum, voor hen golden.
2. De eden en beloften, in verband met hun ambt door de in het eerste lid bedoelde ambtenaren afgelegd, worden geacht mede op die voorlopige dienstvervulling betrekking te hebben.
3. Binnen zes maanden na de datum van herindeling neemt het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel ten aanzien van elk van die ambtenaren één van de volgende beslissingen:
a. dat en in welke rang en op welke voet hij in dienst van de provincie blijft;
b. dat hij eervol wordt ontslagen.
De termijn van zes maanden kan door Onze Minister met ten hoogste zes maanden worden verlengd.
4. Een beslissing als bedoeld in het derde lid onder *b* wordt slechts genomen, indien het na een zorgvuldig onderzoek niet mogelijk is gebleken de ambtenaar met

een in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden passende functie te belasten.
5. Het in het derde lid onder b bedoelde ontslag wordt eveneens verleend aan de ambtenaar die weigert een hem aangeboden functie als bedoeld in het vierde lid te aanvaarden.
6. Bij de ontslagverlening als bedoeld in het derde lid onder b wordt een opzeggingstermijn van drie maanden in acht genomen.
7. De ingang van het ontslag als bedoeld in het derde lid onder b kan, indien het mogelijk is de ambtenaar met tijdelijke werkzaamheden te belasten en het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel opschorting van de ingangsdatum van het ontslag in het belang van de dienst acht, met instemming van de ambtenaar een- of meermalen voor een daarbij overeen te komen duur worden opgeschort, echter in totaal niet langer dan voor een termijn van twee jaren.
8. Indien gedurende de in het zevende lid bedoelde termijn een functie als bedoeld in het vierde lid beschikbaar komt, neemt het bevoegde gezag, tenzij de betrokken ambtenaar de hem aangeboden functie weigert te aanvaarden, onder gelijktijdige intrekking van de beslissing tot ontslagverlening, te zijnen aanzien de beslissing als bedoeld in het derde lid onder a.
9. Voor het vaststellen van de bezoldiging van de ambtenaar die door toepassing van het bepaalde in het derde lid onder a in dienst van de provincie Noordvleugel blijft, onderscheidenlijk van de ambtenaar die door toepassing van het bepaalde in het zevende of achtste lid tijdelijk in dienst van de provincie Noordvleugel blijft, wordt ten minste de salarispositie in aanmerking genomen die voor de berekening van zijn bezoldiging zou hebben gegolden in de provincie in dienst waarvan hij op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, werkzaam was.
10. Voor de toepassing van dit artikel worden onder ambtenaren mede op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzame personen begrepen.

Artikel 21
1. Het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel stelt, voor zoveel nodig, binnen de in artikel 20, derde lid, - eventueel krachtens dat lid verlengde – genoemde termijn de in de artikelen 125 en 134 van de Ambtenarenwet 1929 bedoelde voorschriften vast.
2. Tot aan de inwerkingtreding van de in het eerste lid bedoelde voorschriften blijft voor de in dienst van de in

provincie Noordvleugel werkzame personen de regeling van de rechtstoestand gelden die voor hen laatstelijk gold in de provincie in dienst waarvan zij op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, hun hoofdbetrekking vervulden.
3. Ook na de inwerkingtreding van de in het eerste lid bedoelde voorschriften en onverminderd het in artikel 20, negende lid, bepaalde wordt voor de vaststelling van en wijziging in de bezoldiging van de in laatstgenoemd lid bedoelde ambtenaar ten minste de salarispositie in aanmerking genomen die voor hem gegolden zou hebben volgens de salarisschaal van de bezoldigingsregeling welke op hem van toepassing was op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling. Artikel 20, tiende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22
1. De ambtenaar in vaste of in tijdelijke dienst, mits dit laatste dienstverband ten minste vijf jaren heeft geduurd en de aanstelling niet is geschied in een betrekking van kennelijk tijdelijke aard, die ten gevolge van het bepaalde in artikel 18 dan wel artikel 20 is of wordt ontslagen, heeft recht op wachtgeld, met dien verstande dat:
a. het recht op wachtgeld van de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid van artikel 18, onverminderd het onder *b* bepaalde, ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie Noordvleugel ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld. Tot aan de inwerkingtreding van de in de vorige volzin bedoelde voorschriften is het in het tweede lid van artikel 21 bepaalde van overeenkomstige toepassing.
b. het recht op wachtgeld van de ambtenaar, bedoeld in artikel 20, en de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid van artikel 18 ten aanzien van wie Onze Minister gebruik heeft gemaakt van de in het tweede lid van dat artikel geboden bevoegdheid, ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie Noordvleugel ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld.
2. De ambtenaar die is benoemd in een tijdelijke functie als bedoeld in artikel 19 en die tot de datum van herindeling in dienst was van een van de op te heffen provincies, heeft met ingang van de dag nadat zijn benoeming in die tijdelijke functie is vervallen, recht op

wachtgeld, met dien verstande dat het recht op wachtgeld ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld. Tot aan de inwerkingtreding van de in de vorige volzin bedoelde voorschriften is het in het tweede lid van artikel 21 bepaalde van overeenkomstige toepassing.
3. Indien een ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, uit hoofde van ziekte aanspraak heeft of krijgt op doorbetaling van zijn laatstgenoten bezoldiging, komt deze bezoldiging voor de duur van de ziekte ten laste van de provincie Noordvleugel.
4. Indien de ambtenaar, bedoeld in het tweede lid, uit hoofde van ziekte aanspraak heeft of krijgt op doorbetaling van zijn laatstgenoten bezoldiging, komt deze bezoldiging voor de duur van de ziekte voor zover het de periode na beëindiging van de tijdelijke functie betreft, ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 23
1. De ambtenaar in tijdelijke dienst wiens dienstverband minder dan vijf jaren heeft geduurd dan wel van kennelijk tijdelijke aard was, alsmede de werknemer in dienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, die ten gevolge van het bepaalde in artikel 20 wordt ontslagen onderscheidenlijk wiens dienstverband dientengevolge wordt beëindigd, heeft recht op uitkering, met dien verstande dat met betrekking tot dit recht het in het eerste lid van artikel 22 onder b bepaalde van overeenkomstige toepassing is en dat de uitkering wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften die de provincie Noordvleugel, ten laste waarvan de uitkering komt, ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van bedoelde uitkeringen heeft vastgesteld.
2. Het bepaalde in het derde lid van artikel 22 is voor de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Het bepaalde in het vierde lid van artikel 22 is voor de ambtenaar, bedoeld in het tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24
1. Indien de op te heffen provincies zijn aangesloten bij een gemeenschappelijke regeling "Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren", en indien een ambtenaar, die krachtens artikel 22 onderscheidenlijk 23

recht heeft op wachtgeld of een uitkering, zijn deelnemerschap in het instituut ontleent aan het dienen van die provincies, komt het aandeel van deze provincies voor rekening van de provincie Noordvleugel.
2. Indien een provincie als bedoeld in het eerste lid niet is aangesloten bij een gemeenschappelijke regeling "Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren" maar een afzonderlijke ziektekostenvoorziening heeft getroffen, is het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25
1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van overeenkomstige toepassing op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die ingevolge het bepaalde in artikel 8, eerste lid, vervalt, met dien verstande dat dit personeel voorlopig overgaat in dienst van de provincie Noordvleugel.
2. Onze Minister kan de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die ten gevolge van het bepaalde in artikel 8, derde lid, wordt opgeheven, met dien verstande dat:
a. bedoeld personeel voorlopig overgaat in dienst van de bij de goedkeuring van de opheffing aan te wijzen provincie of provincies;
b. de termijn van zes maanden als bedoeld in artikel 20, derde lid, aanvangt op de dag nadat de opheffing van de regeling is goedgekeurd;
c. het recht op wachtgeld of uitkering, bedoeld in de artikelen 22 en 23, ten laste komt van de provincie of provincies, bedoeld in onderdeel a.
3. Onze Minister kan het bepaalde in de artikelen 22, 23 en 24 van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling, waarvan het dienstverband als gevolg van de toepassing van het bepaalde in artikel 8, derde lid, redelijkerwijs niet kan worden gehandhaafd, met dien verstande dat het recht op wachtgeld of uitkering, bedoeld in artikel 22 onderscheidenlijk 23, en het aandeel, bedoeld in artikel 24, ten laste komt van de bij de goedkeuring van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling aan te wijzen provincie of provincies. Het wachtgeld of de uitkering wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften ter zake, zoals die voor de betrokken ambtenaar op de dag voor zijn ontslag van toepassing zijn.

Hoofdstuk VIII - Voorzieningen in verband met de toepassing van enkele wetten

Artikel 26
Archiefbescheiden van de op te heffen provincies gaan op de datum van herindeling over naar de provincie Noordvleugel.

Hoofdstuk IX - Wijzigingen van andere wetten

Artikel 27

Artikel 7 van de Wet op de rechterlijke indeling komt te luiden:

Artikel 7
Het arrondissement Midden-Nederland omvat het grondgebied van de gemeenten Almere, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Blaricum, Bunnik, Bunschoten, Bussum, Dronten, Eemnes, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Lelystad, Leusden, Lopik, Montfort, Muiden, Naarden, Nieuwengein, Noord-Oostpolder, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Urk, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Weesp, Wijdemeren, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeewolde en Zeist.

Artikel 28
In de bijlage bij de Scheepvaartverkeerswet, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van die wet, wordt in onderdeel I, tweede lid, ‘de provincie Noord-Holland’ vervangen door: de provincie Noordvleugel.

Artikel 29
In artikel 5 van de Wet houdende regeling provincie- en gemeentegrenzen langs de Noordzeekust van de gemeente Den Helder tot en met de gemeente Sluis en wijziging van de Financiële-Verhoudingswet 1984 (Stb. 1990, 553) wordt ‘de provincies Noord-Holland dan wel Zuid-Holland dan wel Zeeland’ vervangen door: de provincies Noordvleugel dan wel Zuid-Holland dan wel Zeeland.

Artikel 30
De tabel, bedoeld in artikel E1, eerste lid, van de Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het gestelde bij kieskringnummer 5 wordt ‘De provincie Flevoland’ vervangen door: De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde.
2. In het gestelde bij kieskringnummer 8 wordt ‘De provincie Utrecht’ vervangen door: De gemeenten Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist.
3. In het gestelde bij kieskringnummer 11 wordt ‘De gemeenten van de provincie Noord-Holland die niet tot de kieskringen 5, 8, 9 of 10 behoren vervangen door: De gemeenten van de provincie Noordvleugel die niet tot de kieskringen 5, 8, 9 of 10 behoren .

Artikel 31

In artikel 8, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet wordt aan het slot van tabel A een onderdeel toegevoegd, luidende:

f Tijdelijke ondersteuning van provincies in verband met herindeling	

Hoofdstuk X - Slotbepalingen en inwerkingtreding

Artikel 32
De besturen van de vóór de datum van herindeling bij een wijziging van de provinciale indeling betrokken provincies dragen er in onderling overleg zorg voor dat de met het oog op de gewijzigde indeling met ingang van die datum te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Voorzieningen, de voorbereiding van de overgang van ambtenaren betreffende, zijn onderwerp van georganiseerd overleg met de centrales van verenigingen van ambtenaren en van overleg met de ondernemingsraden van de betrokken provincies.

Artikel 33

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Kaart, genoemd in artikel 3

Samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht

Memorie van toelichting

Inhoudsopgave

I Algemeen

1. Inleiding
2. Voortbouwen op ontwikkelingen in het middenbestuur
3. Samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
3.1 Achtergrond
3.2 Procedure van samenvoeging
3.3 Motivering voor samenvoeging
3.3.1 Schaal van provinciale opgaven
3.3.2 Versterking positie regionaal gebiedsregisseur
3.3.3 Vermindering bestuurlijke drukte, versterking bestuurlijk eigenaarschap
3.3.4 Heldere verhouding ten opzichte van gemeenten
3.3.5 Sterker partnerschap
3.3.6 (Financiële) opbrengsten
3.4 Afweging varianten en grensbeloop
3.5 Relatie met de inwoners en culturele identiteit
4. Aspecten van de samenvoeging
4.1 Financiën
4.2 Gevolgen van samenvoeging
4.3 Rechtspositie personeel en vorming ambtelijk apparaat
4.4 Naamgeving en provinciehoofdstad
4.5 Verkiezingen

II Artikelsgewijze toelichting

Bijlagen

Bijlage 1: Weergave inbreng open overlegbijeenkomsten
Bijlage 2: Overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk)
Bijlage 3: Overzicht van geraadpleegde literatuur
Bijlage 4: Legenda kaart Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

I Algemeen

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in de integrale samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De samenvoeging van deze drie provincies is een logische vervolgstap op de al lang lopende discussie over de hervorming van het provinciaal bestuur in de Randstad. Uit dit discours blijkt dat er in de Randstad problemen worden ervaren die het krachtig opereren van provincies in dit gebied belemmeren. Het kabinet kiest ervoor om, gelet op de in vele rapporten aangetoonde knelpunten en kansen, nu door te pakken en de samenvoeging van provincies in het gebied ter hand te nemen.

Een van de belangrijkste problemen die wordt ervaren is dat de schaal van de maatschappelijke vraagstukken waarmee provincies zijn belast niet meer goed aansluit bij de schaal van het

provinciaal bestuur. De afgelopen jaren is, op basis van een brede consensus over sterkere profilering van de bestuurslagen, het takenpakket van de provincies toegespitst op het ruimtelijk-economische domein; provincies vervullen de rol van regionaal gebiedsregisseur. De commissie-Geelhoed[1] (2002) constateert dat er sprake is van een disbalans tussen regionale vraagstukken zoals verstedelijking, vervoer, economie en waterbeheer en het niveau van het provinciaal bestuur. De commissie vindt het urgent om te komen tot provinciale schaalvergroting in de Randstad, bijvoorbeeld resulterend in een Noordvleugelprovincie. In vergelijking met andere Europese landen valt de relatief kleine schaal van het Nederlandse middenbestuur op. Tegelijkertijd winnen de regio's binnen Europa juist sterk aan economisch en bestuurlijk belang. Onderstaande kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) is illustratief voor de vraagstukken die spelen in de Noordvleugel van de Randstad (zie bijlage 4 voor de legenda).

Kaart Noord-West Nederland (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, 2012)

Een hieraan gerelateerd knelpunt is een tekort aan bestuurlijk eigenaarschap. De commissie-Kok[2] constateert in 2007 dat hierdoor de internationale concurrentiepositie van de Randstad onder druk staat. De OESO[3] wijst in hetzelfde jaar op het belang van meer eenduidige coördinatie van de ruimtelijk-economische vraagstukken. De provincie is bij uitstek de overheid die daarbij een belangrijke rol heeft en het partnerschap met het (internationale) bedrijfsleven, de medeoverheden

[1] *Commissie-Geelhoed,Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw (2002);*
[2] *Commissie-Kok, Advies commissie Versterking Randstad (2007)*
[3] *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Territorial Review Randstad Holland (2007)*

en de maatschappelijke instellingen vorm moet geven. Dit gebeurt nu te gefragmenteerd. Gezien de grote bijdrage van de Noordvleugel van de Randstad aan de Nederlandse economie is een slagvaardig provinciaal bestuur in dit gebied van groot belang.

De bestuurlijke drukte vormt eveneens een probleem. De schaal van gemeenten en waterschappen is substantieel toegenomen, terwijl de schaal van provincies sinds 1848 niet gewijzigd is. Dat leidt ertoe dat provincies, gemeenten en waterschappen steeds vaker in elkaars vaarwater zitten. De commissie-Geelhoed wijst op het voorbeeld van de stad Utrecht, stadsgewestelijk Utrecht en de provincie Utrecht. Ook de Raad voor het Openbaar Bestuur[4] (2010) en de Raad van State[5] (2013) vragen aandacht voor balans tussen bestuurslagen en de onontkoombaarheid om provinciale opschaling te bezien.

Het kabinet is, mede op basis van de vele studies en adviezen en de ervaringen die zijn opgedaan met schaalvergroting van gemeenten en waterschapen, ervan overtuigd dat samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht een belangrijke bijdrage kan leveren aan het wegnemen van de genoemde knelpunten. De samenvoeging levert bovendien substantiële financiële voordelen op. Dat blijkt uit onderzoek van het bureau Seinstra van de Laar[6], dat in opdracht van de drie provincies is uitgevoerd. En ook uit de business case[7] die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de samenvoeging van de drie provincies heeft laten opstellen door de bureaus Decisio en Andersson Elffers, Felix (AEF). De business case maakt duidelijk dat het besparingspotentieel van de samenvoeging oploopt tot minimaal 70 miljoen euro op jaarbasis, waarbij in de beginjaren sprake is van onvermijdelijke frictiekosten.

Met een versterkte positie van de nieuwe provincie als regionaal gebiedsregisseur ontstaan vele nieuwe kansen, waarop nader wordt ingegaan in hoofdstuk 3. Een aantal van deze kansen, verbonden aan aanpassing van de bestuurlijke organisatie, laat zich volgens de onderzoekers van Decisio en AEF op dit moment nog lastig kwantificeren. Het optimaal benutten van deze kansen vergt nadere uitwerking en verdieping door de provincies in samenspraak met het Rijk en andere betrokken partijen.

Kansen voor de nieuwe provincie met een nieuwe inhoudelijke agenda

Gedurende de fase van open overleg heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers gesproken over de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Uit deze gesprekken kan worden opgemaakt dat er sprake is van verdeeldheid over het voornemen om de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen. Er zijn zorgen geuit, in het bijzonder ten aanzien van het verkozen tijdpad, de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie en de vorming van (de overige) landsdelen. Daarnaast zijn er positieve en constructieve reacties gekomen op de vorming van de nieuwe provincie. Breed wordt erkend dat verandering in het provinciaal bestuur noodzakelijk is, des te meer omdat er al lang over wordt gediscussieerd en de urgentie om concrete stappen te zetten groot is.

De vorming van een nieuwe provincie biedt kansen. Voor het provinciaal bestuur èn voor de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De business case bevestigt dit beeld. Er kunnen substantiële voordelen worden gerealiseerd, zowel ten aanzien van de besparing op bestuurlijke, ambtelijke en materiële kosten als maatschappelijke en economische effecten. Tegelijkertijd is het evident dat hiervoor meer nodig is dan alleen een bestuurlijke samenvoeging. De rol- en taakinvulling (sturingsfilosofie) en de bestuurs- en organisatiecultuur zijn bepalend voor de mate waarin de baten van de vorming van de nieuwe provincie zich zullen voordoen.

[4] *Raad voor het Openbaar Bestuur, Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur (2010)*

[5] *Raad van State, Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013)*

[6] *Seinstra Van de Laar, Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland (2012)*

[7] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

Dit sterkt het kabinet in de overtuiging om, parallel aan de procedure voor samenvoeging van de drie provincies, het proces te starten om een inhoudelijke agenda voor het besturen van de nieuwe provincie op te stellen[8]. Aan gedeputeerde staten van de drie huidige provincies zal worden gevraagd om hiervoor een gezamenlijke stuurgroep in te richten, onder leiding van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het proces vangt aan direct na de start van de terinzagelegging van onderhavig ontwerp wetsvoorstel.

Het opstellen van de inhoudelijke agenda heeft als doel om nader inzicht te krijgen in de belangrijkste maatschappelijke opgaven en kansen (zie pagina's 13-15), rolopvatting en sturingsmogelijkheden. Daarbij zullen de taken, bevoegdheden en het budget van de nieuwe provincie worden betrokken. Op deze wijze kunnen ook de aandachtspunten terzake uit het open overleg worden uitgewerkt. De inhoudelijke agenda vormt het startpunt voor de nieuwe provincie. Vanzelfsprekend is het aan het bestuur van de nieuwe provincie om (mede op basis daarvan) de politiek-bestuurlijke keuzes te maken.

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht sluit aan bij de bredere ontwikkelingen in het Nederlandse openbaar bestuur zoals recent geschetst in de nota 'Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland'. Het kabinet zet in op de versterking van de bestuurlijke hoofdstructuur; de nadere profilering en versterking van het middenbestuur maken daarvan onderdeel uit. Het kabinet beschouwt de vorming van de nieuwe provincie in deze kabinetsperiode als een belangrijke stap die past binnen deze lange termijn visie. De nieuwe provincie heeft voldoende schaal om het provinciale takenpakket hoogwaardig uit te kunnen voeren en is –in tegenstelling tot de vorming van één Randstadprovincie- in oppervlakte en bewonersaantal evenwichtig ten opzichte van andere bestuurslagen. Tegelijkertijd past het binnen een langduriger proces van landsdeelvorming elders in Nederland. Het kabinet start een debat over dit proces met de provincies en inventariseert en ondersteunt initiatieven hieromtrent.

Tegen deze achtergrond heeft het kabinet op 14 december 2012 besloten om, op basis van artikel 19 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi), de procedure te starten voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. In deze memorie van toelichting wordt nader ingegaan op de samenvoeging van de drie provincies. Als eerste komt in hoofdstuk 2 de voorgeschiedenis met de belangrijkste ontwikkelingen in het middenbestuur in de afgelopen decennia aan bod. Hiermee wordt nader geduid hoe de samenvoeging van de drie provincies past binnen deze ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 staat de motivering voor de samenvoeging van de drie provincies centraal. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de overige aspecten van de samenvoeging van de drie provincies aan de orde. Een weergave van de inbreng gedurende de open overlegbijeenkomsten is opgenomen in de bijlage evenals een overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk), de geraadpleegde literatuur en de legenda van de kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

2. Voortbouwen op ontwikkelingen in het middenbestuur

Veel plannen, geen structurele oplossingen

Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog is er in Nederland een vrijwel permanent debat gaande over de hervorming van het middenbestuur[9]. In de tweede helft van de vorige eeuw gaat dit debat primair over het bovengemeentelijke respectievelijk subprovinciale niveau. Daarbij was enerzijds de vraag of het zogeheten 'regionale gat'[10] vanuit het gemeentelijke niveau (schaalvergroting/gewestvorming) of vanuit het provinciale niveau (schaalverkleining/doe-provincies) moest worden gevuld. Anderzijds was de vraag of een landsdekkende ingreep nodig was of een ingreep die problemen in de grootstedelijke gebieden oplost.

[8] *Mede naar aanleiding van de motie 'inhoudelijke agenda Noordvleugel' van de leden Voortman en Schouw, 21 mei 2013; Kamerstuk 33 047 nr. 16*
[9] *Met het middenbestuur wordt bedoeld het regionaal bestuur tussen lokaal en nationaal bestuur.*
[10] *Daarmee wordt bedoeld het ontbreken van een effectief bestuur voor de opgaven die liggen tussen het niveau van provincies en gemeenten.*

In 1947 constateert de commissie Koelma dat provinciegrenzen in een aantal gevallen niet meer goed aansluiten bij de maatschappelijke en economische grenzen. Herziening van deze grenzen is daarom gewenst. De commissie presenteert de figuur van agglomeratiegemeente als oplossing. Na het advies van de commissie Koelma volgen onder meer plannen voor de vorming van landsdelen (1968), de Ontwerp Wet Reorganisatie Binnenlands Bestuur om provincies meer taken en een sturende rol te geven (1975), het plan tot oprichting van de provincie Flevoland (1986), de commissie Montijn, die versterking van bestuurskracht in stedelijke gebieden adviseert (1989) en de kabinetsnota's Bestuur op Niveau 1 tot en met 3 met het plan voor oprichting van stadsregio's (1990-1993). Dit resulteert enkele jaren later in het kabinetsvoorstel tot de vorming van stadsprovincies (1995), waar de bevolking van Amsterdam en Rotterdam zich in een referendum tegen uitspreken (1996).

Implementatie van deze plannen is, met uitzondering van de oprichting van de provincie Flevoland in 1986, uitgebleven. Wel zijn in 1964 -als bestuurskundig experiment- het Openbaar Lichaam Rijnmond en in 1976 het Openbaar Lichaam agglomeratie Eindhoven opgestart. Deze vormen zijn in 1986 weer opgeheven. Vervolgens is in 1994 met de (tijdelijke) Kaderwet 'bestuur en verandering' een verplichtende vorm van samenwerking ingesteld tussen gemeenten in enkele grootstedelijke regio's. De kaderwet is in 2005 opgevolgd door de Wgr plus.

Heruitvinding van het provinciaal bestuur

Na de eeuwwisseling verplaatst het debat zich naar de taken en bevoegdheden van provincies en op welk schaalniveau deze taken en bevoegdheden het beste uitgevoerd kunnen worden. In het bijzonder gaat daarbij de aandacht uit naar de herinrichting van het provinciaal bestuur in de Randstad. Er is sprake van een transitie van institutionele onderuitputting van het provinciaal bestuur (relatief zwakke positie) naar 'heruitvinding' van het provinciaal bestuur (versterking). Met het stranden van de vorming van stadsprovincies in 1996 is duidelijk geworden dat er geen nieuwe, aparte bestuurslaag gecreëerd moet worden om de problematiek van 'het regionale gat' aan te pakken. Er ontstaat een breed gedeelde inzet om de bestuurlijke hoofdstructuur te versterken. Dit hangt ook samen met de gestaag voortgaande gemeentelijke herindeling. Gemeenten worden sterker en daarmee ontstaat discussie over de rol, taak en positie van het provinciaal bestuur. Breed leeft de overtuiging dat het provinciaal bestuur een prominente rol moet innemen bij het regisseren van regionale ruimtelijk-economische vraagstukken. Het is dan wel noodzakelijk dat provincies effectiever opereren. En dat hangt samen met zowel het provinciale takenpakket als de provinciale schaal.

In 2002 constateert een door het IPO ingestelde commissie onder leiding van de heer A. Geelhoed in het rapport 'Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw' dat maatschappelijke vraagstukken zich op een steeds hoger schaalniveau voordoen. En dat dit in veel Europese landen inmiddels had geleid tot de inrichting van een krachtig middenbestuur, sterk in schaal en bevoegdheden. Nederland vormt daarop een uitzondering, aldus de commissie-Geelhoed. De bestuurlijke structuur in ons land is versnipperd. Een duidelijkere toebedeling van regionale taken en verantwoordelijkheden is noodzakelijk. Dat is des te meer van belang omdat 'de regio' er internationaal meer dan ooit toe doet. De commissie-Geelhoed bepleit, in combinatie met de provinciale opschaling, een krachtig middenbestuur met duidelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

In de periode daarna ontstaat ook een debat over het provinciale takenpakket. Dat is aanleiding voor het kabinet-Balkenende IV om de commissie decentralisatievoorstellen provincies, onder leiding van mevrouw T. Lodders, in te stellen. Deze commissie adviseert in 2008 om het handelen van provincies primair te richten op de kerntaken op het terrein van regionaal ruimtelijk-economisch/omgevingsbeleid. In het verlengde daarvan stelt de commissie-Lodders voor om taken op het gebied van wonen, werken, natuur en platteland, water en mobiliteit van de rijksoverheid naar provincies over te hevelen.

De wetgeving tot uitvoering van de decentralisatievoorstellen van de commissie-Lodders komt in de jaren daarna tot stand. De provincies verscherpen daarmee hun profiel als regionaal

gebiedsregisseur. In zowel het regeerakkoord van het vorige kabinet (2010), de door dat kabinet met het IPO gemaakte bestuursafspraken (2011) als het regeerakkoord van het huidige kabinet (2012) zijn de kerntaken van de provincies herbevestigd: de provincies hebben een regierol in de uitvoering van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, natuur en regionaal economisch beleid. Verder kunnen de provincies taken uitvoeren op het gebied van cultuur, daar waar het de lokale belangenbehartiging overstijgt. De focus op deze provinciale kerntaken betekent ook dat de provincies zich niet (meer) bezighouden met bijvoorbeeld zorg, inkomen en andere zaken op sociaal terrein; dat zijn onderwerpen die behoren tot de kerntaken van de gemeenten.

Focus op de Randstad

Om werkelijk verschil te kunnen maken bij de behartiging van haar kerntaken is het van belang dat provincies hun functies vervullen op het schaalniveau waarop maatschappelijke opgaven zich manifesteren. De commissie-Geelhoed vraagt met het oog hierop in 2002 specifieke aandacht voor de Randstad. Volgens de commissie is de Randstad bestuurlijk zeer versnipperd, terwijl het maatschappelijk steeds meer één entiteit wordt. Er is in de Randstad sprake van een disbalans tussen de schaal van maatschappelijke opgaven en de schaal van het provinciaal bestuur. De commissie-Geelhoed noemt verschillende varianten voor provinciale opschaling in de Randstad, waaronder samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

In 2005 pleiten de burgemeesters van de vier grote steden en de vier commissarissen van de koningin, verenigd in 'de Holland Acht', in een manifest voor een vereenvoudigd bestuur in de Randstad. De Holland Acht vragen met hun manifest aandacht voor een bestuursstructuur die slagvaardig optreden mogelijk maakt, omdat dit van groot belang is voor de verbetering van de internationale concurrentiepositie. Aanleiding hiervoor is de evaluatie van het samenwerkingsverband 'Regio Randstad' (2005), die in opdracht van de participanten in het samenwerkingsverband (provincies, stadsregio's en grote steden), uitgevoerd is door een commissie onder leiding van prof. G. Teisman. Uit de evaluatie komt naar voren dat de samenwerking tussen de decentrale overheden in de Randstad onvoldoende perspectief biedt. Dat heeft volgens de onderzoekers te maken met teveel tegengestelde belangen en een structureel gebrek aan daadkracht, vitaliteit en leiderschap.

Mede naar aanleiding van het manifest van de Holland Acht brengt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2006 de discussienota 'Maatwerk in het middenbestuur' uit. Ook wordt in deze periode de Adviescommissie Versterking Randstad ingesteld, onder voorzitterschap van de heer W. Kok. Begin 2007 adviseert deze commissie om te komen tot één provincie in de Randstad. De commissie acht deze stap noodzakelijk om de Randstadeconomie te versterken met het oog op de welvaart en het welzijn van Nederland. De commissie-Kok constateert dat er op de schaal van de Randstad teveel bestuurlijke drukte en een gebrek aan *bestuurlijk eigenaarschap* is (niemand is eindverantwoordelijk voor het geheel). Het ontbreekt daardoor aan de bestuurlijke slagkracht die nodig is om te kunnen concurreren met andere (Europese) topregio's. De commissie-Kok adviseert om op korte termijn een Urgentieprogramma voor de Randstad ter hand te nemen teneinde een versnelling te realiseren in de uitvoering van diverse projecten. Verder adviseert de commissie om, parallel aan de uitvoering van dit Urgentieprogramma, een wetgevingstraject te starten voor provinciale herindeling.

Er verschijnen in de periode 2006-2007 nog diverse andere bijdragen aan de discussie over de toekomst van het provinciaal bestuur in de Randstad. Vanuit de noodzaak dat het provinciaal bestuur beter in staat moet worden gesteld effectief en adequaat te reageren op complexe vraagstukken, concludeert de Raad voor het Openbaar Bestuur, in het advies 'Bestuur op maat' dat er in de Randstad een Noord- en een Zuidvleugelprovincie gevormd moet worden (september 2006). De commissie-Burgmans, ingesteld door de vier grote steden, adviseert in het rapport 'Randstad Holland in een globaliserende wereld' een Randstadautoriteit te vormen (september 2006). Het Ruimtelijk Planbureau raadt in 'Vele steden maken nog geen Randstad' (november 2006) de focus op de Randstad als aaneengesloten geheel van (delen van) vier provincies juist af, omdat het gebied (nog) niet functioneert als één aaneengesloten stedelijk systeem. De OESO wijst

in het 'Territorial review Randstad Holland' (april 2007) op het belang van meer coördinatie van de ruimtelijk-economische vraagstukken in de Randstad. Op termijn kan volgens de OESO een fusie van de vier Randstadprovincies worden overwogen.

In 2009 brengt het toenmalige kabinet de structuurvisie Randstad 2040 uit waarin expliciet voor een noordelijke en een zuidelijke Randstad wordt gekozen als het meest passende schaalniveau voor het oppakken van ruimtelijk-economische opgaven.

Het vorige kabinet kondigt in het regeerakkoord (2010) een voorstel aan tot opschaling van het provinciaal bestuur in de Randstad (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland). In de visienota 'Bestuur en Bestuurlijke inrichting: tegenstellingen met elkaar verbinden' (2011) is dit voorstel nader uitgewerkt: in het noordelijk deel van de Randstad wordt de vorming van één provinciaal bestuur noodzakelijk geacht, onder meer vanwege het belang van de integrale ontwikkeling van de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Als eerste stap, op weg naar de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, heeft het toenmalig kabinet aan de drie betrokken provinciebesturen gevraagd om te onderzoeken op welke manier de provinciale samenvoeging gerealiseerd kan worden of hoe met andere maatregelen hetzelfde duurzame effect gerealiseerd kan worden.

De colleges van gedeputeerde staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht hebben in februari 2011, in een brief aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, laten weten dat zij de onderlinge samenwerking willen intensiveren. Ook kondigen de drie provinciebesturen in deze brief aan een verkenning te zullen uitvoeren naar de voordelen van bestuurlijke samenvoeging. Dit zou moeten leiden tot een concreet aanbod aan het kabinet. Vooralsnog hebben de drie provincies dit aanbod niet uitgewerkt.

Keuze kabinet

Geconstateerd kan worden dat er sprake is van een al lang lopende discussie over de herinrichting van het provinciaal bestuur; dat geldt in het bijzonder voor de Randstad. Er is in dit gebied urgentie om te komen tot een meer krachtige en samenhangende aanpak van de maatschappelijke vraagstukken. Meerdere oplossingsrichtingen zijn daarbij mogelijk. In het open overleg dat voorafgaand aan het opstellen van onderhavig wetsvoorstel heeft plaatsgevonden is aandacht gevraagd voor verschillende varianten van provinciale herindeling[11].

In de verkenningen en voorstellen die in dit hoofdstuk zijn geschetst keren steeds twee hoofdvarianten terug: de vorming van twee vleugelprovincies en de vorming van één Randstadprovincie. Het kabinet heeft, op basis van analyse van verschillende factoren, die in onderhavige regeling aan bod komen, gekozen voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht[12]. Doorslaggevend daarbij is de schaal van ruimtelijk-economische relaties tussen de drie provincies (paragraaf 3.3.1) en het belang van evenwichtige verhoudingen in het binnenlands bestuur. De nieuw te vormen provincie heeft straks circa 4,3 miljoen inwoners, de huidige provincie Zuid-Holland heeft thans ruim 3,5 miljoen inwoners.

De aard van de ruimtelijk-economische opgaven in de Noord- en de Zuidvleugel van de Randstad loopt teveel uiteen om één Randstadprovincie (inclusief Zuid-Holland) te vormen. Hoewel er belangrijke ruimtelijk-economische relaties zijn tussen beide vleugels is er geen sprake van een aaneengesloten 'daily urban system'[13] op Randstadniveau. Evenals de Zuidvleugel is de Noordvleugel een internationaal verbonden en economisch samenhangend gebied met als kernen

[11] *Gedeputeerde staten van Noord-Holland hebben de suggestie gedaan om verschillende varianten voor provinciale samenvoeging uit te werken. Tijdens de open overlegbijeenkomsten is dit herhaald door diverse bestuurders, volksvertegenwoordigers en inwoners. Provinciale en gedeputeerde staten van Utrecht vragen aandacht voor varianten vanwege de relaties die Utrecht als centraal gelegen provincie onderhoudt met vrijwel alle omliggende provincies. Daaruit zou opgemaakt kunnen worden dat er geen voor de hand liggende samenvoegingsvariant is voor de provincie Utrecht. In de open overlegbijeenkomsten zijn er, naast de meer algemene oproep om varianten voor samenvoeging te onderzoeken, concrete alternatieven gepresenteerd, zoals een fusie van Noord- en Zuid-Holland, de vorming van één Randstadprovincie (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en een kustprovincie (Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland).*

[12] *Op 29 oktober 2012 hebben de Tweede Kamerfracties van VVD en PvdA een regeerakkoord bereikt voor het kabinet Rutte-Asscher. In het regeerakkoord staat dat: 'De provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland worden samengevoegd, waarbij over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt'. Voor de lange termijn (2025) heeft het kabinet het perspectief van vijf landsdelen voor ogen.*

[13] *Een begrip uit de sociale geografie waarmee het gebied en de bewegingen binnen de dagelijkse invloedssfeer van steden/metropolen wordt aangeduid.*

de regio's Amsterdam, Utrecht en mainport Schiphol. De aard van de economie in beide vleugels is wezenlijk anders[14]. In de Noordvleugel zijn vooral de (financiële) dienstverlening, ICT en creatieve sector sterk vertegenwoordigd. Deze sectoren hebben voor de toekomst bovendien potentie in dit gebied. In de Zuidvleugel van de Randstad zijn de Rotterdamse haven en aanverwante industrie en logistiek dominant. Deze sectoren bieden in dit deel van Nederland een aantrekkelijk toekomstperspectief[15].

Voorts zijn er bestuurlijke argumenten om niet over te gaan tot de vorming van één Randstadprovincie. Zo'n grote provincie betekent dat de bestuurlijke afstand ten opzichte van de rijksoverheid te klein wordt. En binnen een toekomstig stelsel van landsdelen heeft één Randstadprovincie geen equivalent. Ongeveer 50 procent van de Nederlanders zou in deze Randstadprovincie wonen, hetgeen tot een ongewenste ontwrichting van de verhoudingen in het binnenlands bestuur leidt.

Tenslotte is gedurende het open overleg een intensievere samenwerking tussen de drie huidige provincies als alternatief voor samenvoeging van de drie provincies ingebracht. Het kabinet acht deze oplossing ontoereikend, omdat daarmee de suboptimale situatie van meerdere besturen, beleidsagenda's, investeringen in een ruimtelijk-economisch samenhangend gebied blijft voortbestaan. Bovendien zijn bestuurlijke samenwerkingsverbanden vanuit democratisch opzicht suboptimaal en zou de noodzakelijke afstemming tussen de drie provincies tot nog meer bestuurlijke drukte kunnen leiden.

3. Samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

3.1 Achtergrond

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is onderdeel van de herinrichting van het openbaar bestuur die beschreven is in de visienota 'Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland'[16]. In de visienota worden de beoogde veranderingen in het binnenlands bestuur -zoals aangekondigd in het regeerakkoord- in hun onderlinge samenhang geschetst. Gekozen is voor een incrementele verandering op basis van een helder perspectief; geen 'blauwdrukdenken', maar aansluiten bij historische en al langer lopende ontwikkelingen.

In de visienota is opgenomen dat de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht de eerste stap is op weg naar de vorming van landsdelen op de lange termijn. Gelet op de uitkomsten van de vele onderzoeken en adviezen die in de afgelopen jaren zijn verschenen (zie hoofdstuk 2) en het belang van een krachtiger provinciaal bestuur in dit deel van de Randstad vindt het kabinet het noodzakelijk om nu het initiatief tot samenvoeging van de drie provincies te nemen. Flevoland, Noord-Holland en Utrecht werken al op meerdere terreinen intensief samen en hebben in februari 2011 aangekondigd een bestuurlijke samenvoeging te zullen verkennen. Het kabinet is van mening dat samenvoeging van de drie provincies noodzakelijk is om het provinciaal bestuur in dit deel van Nederland duurzaam te versterken.

Het lange termijnperspectief is dat de provincies opgaan in landsdelen. De oriëntatie op de vorming van landsdelen acht het kabinet van groot belang voor een duurzame ontwikkeling van het middenbestuur. De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is de eerste stap binnen deze lange termijn ambitie van het kabinet. Het debat over de samenvoeging van provincies buiten de Randstad dient nog grotendeels te worden opgestart. Als opmaat naar een visie en een stappenplan voor de vorming van landsdelen zal de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, via de (koepelorganisatie van) provincies[17], initiatieven die er zijn om tot een samenvoeging over te gaan inventariseren en ondersteunen[18]. Het is de bedoeling om voort te

[14] *Planbureau voor de Leefomgeving, De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010), Ministerie van EL&I, Visie op de Noordvleugel/Amsterdambrief (2011)*

[15] *Planbureau voor de Leefomgeving, De ratio van het ruimtelijk-economisch topsectorenbeleid (2012)*

[16] *Kamerstuk 33 047 nr. 8*

[17] *Het Interprovinciaal Overleg (IPO)*

[18] *Mede naar aanleiding van de motie over een visie en een stappenplan voor de vijf landsdelen van de leden Voortman en Schouw, 22 mei 2013; Kamerstuk 33 047 nr. 14.*

bouwen op ontwikkelingen die provincies vaak zelf al in gang hebben gezet[19]. Dit gebeurt parallel aan de procedure tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op de procedure voor samenvoeging van de drie provincies en de belangrijkste uitkomsten van het open overleg. Vervolgens staat in paragraaf 3.3 de motivering voor samenvoeging centraal. In paragraaf 3.4 komen de varianten voor samenvoeging aan bod en het grensbeloop van de nieuw te vormen provincie. In de afsluitende paragraaf 3.5 worden de relatie van de nieuwe provincie met de inwoners en het thema culturele identiteit behandeld.

3.2 Procedure van samenvoeging

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft alle direct en indirect betrokken partijen (provinciale staten, gedeputeerde staten, inliggende gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven) op 14 december 2012 per brief geïnformeerd over het voornemen om de drie provincies samen te voegen. In de brief zijn ook de argumenten opgenomen om de procedure tot samenvoeging te starten. Verder is in de brief uiteengezet hoe het proces, tot aan de inwerkingtreding van het nieuwe provinciaal bestuur, er uit zal zien. De brief was het startsein voor de wettelijk voorgeschreven fase van open overleg met de bij de samenvoeging betrokken besturen van provincies en inliggende gemeenten. In deze memorie van toelichting is verwerkt hoe de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gehoor geeft aan de in het open overleg ingebrachte punten. Naar aanleiding van de uitkomsten van het open overleg heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 26 april 2013 per brief aangegeven dat de voorgenomen datum van samenvoeging wordt verschoven van 26 maart 2015 naar 1 januari 2016. Hiermee komt de minister tegemoet aan veelgehoorde geluiden over een te snelle operatie.

Open overleg

De Wet arhi schrijft voor dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gedurende de open overlegfase overleg voert met de colleges van gedeputeerde staten van de betrokken provincies en de colleges van burgemeester en wethouders van de inliggende gemeenten. Omdat het samenvoegen van de drie provincies raakt aan de belangen en het handelen van een groot aantal partijen, is ervoor gekozen om niet alleen open overleg te voeren met de betrokken besturen, maar ook de indirect betrokken partijen in de gelegenheid te stellen inbreng te leveren. Tijdens alle bijeenkomsten heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het kabinetsplan voor provinciale samenvoeging toegelicht en is er ruimte geboden aan de gesprekspartners om hier op te reageren en daarover met de minister in gesprek te gaan.

De fase van open overleg in de Wet arhi duurt maximaal zes maanden (artikel 8, Wet arhi). Het open overleg voor deze samenvoeging heeft vierenhalve maand in beslag genomen en is op 1 mei 2013 afgerond. In deze periode zijn, naast de provincie- en gemeentebesturen, ook de inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven van de drie provincies en de leden van provinciale staten, de (deels) betrokken waterschappen en ook de naastgelegen provincies Friesland, Overijssel, Gelderland en Zuid-Holland in de gelegenheid gesteld om met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in gesprek te gaan over het voornemen tot samenvoeging.

De bestuurders zijn per brief uitgenodigd voor deelname aan de open overlegbijeenkomsten. De inwoners zijn uitgenodigd via advertenties in de lokale en regionale dagbladen, huis-aan-huisbladen en op diverse overheidswebsites. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de achttien bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden. In deze bijlage is, per provincie, ook een overzicht opgenomen van de inbreng van de deelnemers tijdens de overlegbijeenkomsten.

[19] *Deze aanpak van het kabinet sluit aan bij het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur, 'Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur' (2010) en de derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen 'Het kán beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd' van de Raad van State (2013).*

Ten slotte heeft, vanwege de bijzondere positie van de Noordoostpolder, overleg plaatsgevonden met de direct betrokken partijen in dit gebied en met gedeputeerde staten van de provincie Overijssel (zie ook paragraaf 3.4).

Hoofdpunten uit het open overleg

Gedurende de open overlegfase hebben inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers verschillende meningen, standpunten en visies ingebracht. Verder zijn er diverse schriftelijke reacties binnen gekomen. Uit de open overlegfase kan worden opgemaakt dat er sprake is van verdeeldheid over het voornemen om de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen. Er zijn globaal drie groepen te onderscheiden: een groep die uitgesproken vóór de voorgenomen fusie is (en daarbij soms voorwaarden stelt); een groep die neutraal tegenover de plannen staat; en een groep die uitgesproken negatief is over de samenvoeging.

De volgende hoofdpunten zijn in vrijwel alle bijeenkomsten aan bod gekomen:

- De behoefte aan een integrale visie op het openbaar bestuur, die duidelijk maakt waarom de provinciale samenvoeging en (op de lange termijn) de vorming van landsdelen nodig is.
- De relatie met de afschaffing van de Wgr plus en de vorming van vervoerregio's.
- Het proces van samenvoeging, in het bijzonder het tijdpad en het tempo.
- De uitbreiding van taken en bevoegdheden van de nieuw te vormen provincie.
- De (financiële) opbrengsten, provinciaal belastinggebied en financieel toezicht.
- Varianten van samenvoeging en het grensbeloop van de nieuw te vormen provincie. Dat geldt in het bijzonder voor de bijeenkomsten in Utrecht en Flevoland. Waarbij in Flevoland met name aandacht is gevraagd voor de positie van de Noordoostpolder.
- De culturele identiteit.
- De afstand tussen burger en bestuur.
- De gevolgen voor het ambtelijk personeel.
- De gevolgen voor de verkiezingen van provinciale staten en Eerste Kamer in 2015.
- De provinciehoofdstad en de locatie van het provinciehuis.

In deze memorie van toelichting wordt ingegaan op deze hoofdpunten uit het open overleg. Samenvattingen van de open overlegbijeenkomsten zijn opgenomen in bijlage 1.

3.3 Motivering voor samenvoeging

3.3.1 Schaal van provinciale opgaven

De schaal van het provinciaal bestuur in Flevoland, Noord-Holland en Utrecht sluit niet meer goed aan bij de schaal van de ruimtelijk-economische dynamiek in deze drie provincies. Dat is problematisch omdat het provinciaal bestuur -als regionaal gebiedsregisseur- een belangrijke coördinerende rol heeft ten aanzien van de ruimtelijk-economische opgaven. De driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht behoeft daarbij in het bijzonder aandacht. Er is in dit gebied -met 'uitlopers' naar onder andere de steden Alkmaar, Hoorn, Haarlem, Lelystad, Amstelveen en Amersfoort- in toenemende mate sprake van een aaneengesloten 'daily urban system'[20]. Dit systeem kenmerkt zich door de aanwezigheid en beweging van een groot aantal inwoners, bedrijven en instellingen, hetgeen een concentratie van samenhangende functies met zich meebrengt: wonen, werken, reizen, studeren en recreëren. De verwevenheid en mobiliteit tussen deze functies overstijgt de huidige bestuurlijke grenzen van de drie provincies. Dit wordt geïllustreerd met de kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012), welke is opgenomen bij de inleiding van deze memorie van toelichting.

De provincies hebben een verantwoordelijkheid bij het ondersteunen en ontwikkelen van de ruimtelijk-economische dynamiek in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Zij signaleren dat dit in toenemende mate provinciegrensoverschrijdende opgaven met zich meebrengt. Als voorbeeld

[20] *Een begrip uit de sociale geografie waarmee het gebied en de bewegingen binnen de dagelijkse invloedssfeer van steden/metropolen wordt aangeduid.*

kan worden genoemd het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Noord-Holland 2040 met diverse projecten met een provinciegrensoverschrijdende dimensie zoals de woonvisie (met Flevoland), integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart/Markermeer/IJmeer (met Flevoland), metropolitane landschappen (met Flevoland), nationaal landschap Groene Hart (met Zuid-Holland, Utrecht), Stelling van Amsterdam (met Utrecht), Nieuwe Hollandse Waterlinie (met Utrecht), Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (met Flevoland), weg- en OV tussen Schiphol en Almere/Lelystad (met Flevoland).

Een bijzondere economische opgave in het gebied is de toekomstige ontwikkeling van de (nationale) luchthaven Schiphol in relatie tot de uitbreidingsmogelijkheden van de (regionale) luchthaven Lelystad. Schiphol investeert de komende jaren fors om chartervluchten naar de locatie Lelystad te kunnen verplaatsen. Zo wil de luchthaven meer ruimte creëren voor het overige vliegverkeer op Schiphol. Deze ontwikkeling brengt nieuwe provinciegrensoverschrijdende vraagstukken met zich mee op het terrein van ruimte, infrastructuur, natuur en milieu. Eén provinciaal bestuur is beter in staat om hier de regie op te voeren.

Tijdens de open overlegfase hebben diverse partijen het belang van een betere aansluiting van het bestuurlijke schaalniveau op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven van de provincie onder de aandacht gebracht. In een gezamenlijke reactie stellen VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht dat de regierol van het middenbestuur dient afgestemd te zijn op de schaal van de ruimtelijk-economische dynamiek. Als voorbeeld noemen zij opgaven zoals de economische topsectoren en de sturing op de ontwikkeling van locaties voor kantoren en woningbouw. Volgens hen is één provinciaal bestuur beter in staat is om deze vraagstukken goed aan te pakken.

Ondanks de ruimtelijk-economische samenhang is er in de huidige situatie met drie provincies sprake van aparte beleidsagenda's, deelbelangen en deelbeslissingen. Tegenstrijdige besluitvorming over beleid en investeringen kan leiden tot stagnatie. De RECRON[21] heeft tijdens de open overlegfase het voorbeeld van de recreatieve ontwikkeling van de Gooi- en Vechtstreek ingebracht. Dit gebied heeft een grote recreatieve waarde voor de Randstad. Het afstemmen van beleid en regels op het terrein van economisch-ruimtelijke zaken kost met drie provincies echter onnodig veel tijd en energie. De RECRON is van mening dat dit handiger en beter kan. Vertegenwoordigers van de gemeentebesturen van Hollands Kroon, Hoorn, Velsen, Hilversum, Blaricum, Naarden, Bussem, Stichtse Vecht, Almere en Utrecht hebben tijdens het open overleg eveneens aandacht gevraagd voor de problematiek van de aansturing van provinciegrensoverschrijdende vraagstukken.

Uit de business case[22], die nader wordt toegelicht in paragraaf 3.3.6, komt naar voren dat de nieuwe provincie veel scherpere keuzes kan maken. Na samenvoeging van de drie provincies is er één bestuur dat op basis van één integrale visie en één integrale agenda besluiten neemt. Bovendien komen provinciale investeringen in één hand te liggen, waardoor de provinciale middelen gerichter kunnen worden ingezet.

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 is de samenvoeging van de drie provincies een logisch vervolg op een al veel langer lopende maatschappelijke ontwikkeling en de noodzaak om het provinciaal bestuur te versterken. Door de drie provincies onder één provinciaal bestuur te brengen zal het gebied meer als eenheid functioneren en profiteren van de unieke krachten van de verschillende onderdelen. De samenvoeging van de drie provincies biedt agglomeratievoordelen[23] waardoor de interactie tussen mensen, bedrijven en instellingen toeneemt[24]. Dit is belangrijk omdat bedrijven en kennisinstellingen door intensievere relaties meer kennis overdragen. Dat resulteert vervolgens

[21] *Vereniging van recreatieondernemers Nederland*

[22] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[23] *Voordelen die ontstaan door een groter ruimtelijk aaneengesloten geheel.*

[24] *In dit verband kan gewezen worden op een grotere en gespecialiseerdere arbeidsmarkt, een grotere markt van toeleveranciers en de aanwezigheid van gespecialiseerde kennis. Dit resulteert in reductie van kosten, bijvoorbeeld omdat bedrijven minder moeite hebben om aan geschikt personeel te komen. Andersom geldt dat arbeidskrachten makkelijker een geschikte baan vinden. Transactiekosten gaan omlaag bij een uitgebreider complex van toeleveranciers en een grotere afzetmarkt.*

in innovaties en nieuwe productontwikkeling[25]. Agglomeratievoordelen zijn daarmee een motor voor de versterking van de concurrentiekracht.

Na samenvoeging van de drie provincies ontstaat een provincie die een belangrijke regierol heeft bij de ontwikkeling van *alle* regio's binnen de provincie. Naast een groot aaneengesloten stedelijk gebied is er in de nieuwe provincie een groot landelijk gebied. Beide hebben unieke kwaliteiten en zijn van elkaar afhankelijk. Het stedelijk gebied is voor het landelijk gebied een belangrijk voorzieningengebied (aanwezigheid van instellingen zoals greenport Aalsmeer) en afzetmarkt. Omgekeerd geldt dat het stedelijk gebied het landelijk gebied nodig heeft voor de land- en tuinbouw. Verder biedt het landelijk gebied ruimte voor natuur, recreatie en toerisme. Dit zijn in toenemende mate belangrijke vestigingsfactoren. De provincie is bij uitstek de bestuurslaag die zorgt voor verbinding tussen het stedelijk en landelijk gebied en het evenwicht tussen beide. Daarmee zorgt zij ervoor dat het stedelijk en landelijk gebied elkaars potenties benutten en zich niet met de rug naar elkaar toe ontwikkelen.

Door een groter schaalniveau zal het nieuwe provinciaal bestuur beter in staat zijn om de gewenste connectiviteit en samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied te bevorderen en daarmee de agglomeratievoordelen te realiseren[26]. De schaal van de stedelijke regio in de nieuwe provincie is vergelijkbaar met regio's als Barcelona, München, Madrid of Kopenhagen-Malmö; enkele van de meest succesvolle Europese stedelijke regio's van de afgelopen vijftien jaar.

3.3.2 Versterking positie regionaal gebiedsregisseur

Met de implementatie van de aanbevelingen van de commissie-Lodders (2007) zijn er in de afgelopen jaren diverse ruimtelijk-economische taken gedecentraliseerd naar het provinciaal bestuur. Zo is de aanleg, de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, inclusief middelen en bevoegdheden, vrijwel volledig overgegaan van de rijksoverheid naar de provincies. De rijksoverheid heeft, ook in het beleid – zie de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte- een stap terug gedaan en richt zich primair op nationale belangen. De positie van het provinciaal bestuur in het regionaal ruimtelijk-economisch domein is daarmee versterkt. Provincies richten zich primair op de uitvoering van hun ruimtelijk-economische kerntaken op regionaal niveau (ruimtelijke ordening, regionale economie, verkeer en vervoer, cultureel erfgoed en natuur). Zij hebben op deze terreinen ook meer doorzettingsmacht gekregen (Wet op de ruimtelijke ordening, Planwet verkeer en vervoer, Wet revitalisering generiek toezicht). Het huidige kabinet bouwt hier op voort. De samenvoeging van provincies zorgt ervoor dat het provinciaal bestuur de nieuwe rol als regionaal gebiedsregisseur goed in kan vullen.

Belangrijk is dat provincies nu en in de komende jaren laten zien dat zij in staat zijn om hun nieuwe profiel en verantwoordelijkheden waar te maken. De samenvoeging van provincies is een logisch vervolg op eerder genomen maatregelen. Nu de provincies zijn gepositioneerd met een heldere definiëring van hun kerntaken en zijn versterkt door de decentralisatie van bevoegdheden en middelen, is het noodzakelijk dat zij hun positie waarmaken. Dat kan het beste op het schaalniveau dat aansluit bij de opgaven van het provinciaal bestuur (zie paragraaf 3.3.1). Onderzoeken en adviezen (commissie-Geelhoed, commissie-Kok, Raad voor het Openbaar Bestuur) beargumenteren dat de provincies door opschaling hun ruimtelijk-economische regierol beter uit kunnen voeren.

Tijdens de open overlegfase is door verschillende partijen opgemerkt dat het profiel van de nieuw te vormen provincie met meer taken en meer doorzettingsmacht verder versterkt zou kunnen worden. Dit sluit aan bij de beweging in de afgelopen jaren om taken en bevoegdheden van de rijksoverheid naar provincies te decentraliseren. In het kader van het opstellen van de inhoudelijke agenda (zie inleidende hoofdstuk) zal worden verkend welke taken, die nu nog bij de rijksoverheid liggen, bij wijze van experiment uniek kunnen worden gedecentraliseerd naar de nieuw te vormen

[25] *Planbureau voor de leefomgeving: 'De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010), De internationale concurrentiepositie van de topsectoren' (2012) en 'Werken aan de concuretiekracht van de Nederlandse regio's' (2013).*

[26] *Concreet betekent het bijvoorbeeld dat Amsterdam voordeel heeft van de beschikbare ruimte voor woningbouw in Almere en Utrecht profiteert van het sterke internationale imago van Amsterdam bij het aantrekken van nieuwe internationale bedrijven.*

provincie. Gelet op het belang van de versterking van het middenbestuur is het kabinet van plan om in de Omgevingswet het corrigerend instructiebesluit[27] op te nemen als provinciaal interventie-instrument. Daarmee wordt eveneens de positie van de nieuw te vormen provincie versterkt.

Gedurende het open overleg is eveneens veel aandacht gevraagd voor de verkeer- en vervoerstaak in de grootstedelijke regio's Amsterdam/Almere en Utrecht. Bestuurders en volksvertegenwoordigers van provincies en gemeenten nemen daarbij verschillende standpunten in. Tegelijkertijd met de terinzagelegging van dit wetsvoorstel, biedt het kabinet een wetsvoorstel tot afschaffing van de Wgr plus aan voor parlementaire behandeling. Voor een nadere toelichting op de afschaffing van de Wgr plus wordt verwezen naar dit wetsvoorstel. Naar verwachting treedt het wetsvoorstel tot afschaffing van de Wgr plus op 1 januari 2015 in werking.

In onderstaand tekstkader wordt, aan de hand van voorbeelden op de provinciale kerntaken, geïllustreerd welke kansen ontstaan met de versterkte positie van de nieuwe provincie als regionaal gebiedsregisseur.

Versterkte positie op de provinciale kerntaken

Economie

De economische structuur binnen de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht kent een dominante positie voor de topsectoren (financiële) dienstverlening, ICT en de creatieve sector. Ook de markt voor bedrijventerreinen en kantoren(locaties) functioneert in het gebied als één geheel. Onder deze omstandigheden kan één provinciaal bestuur met één economische agenda en één investeringsagenda effectiever opereren. De bevindingen in de business case bevestigen dit [28]. Vanuit één perspectief kan er beter worden afgewogen en geprioriteerd. Provinciale investeringen komen beter terecht. Verder hebben bedrijven baat bij één bestuur en één ambtelijke organisatie (één loket) om zaken te doen.

De provincie heeft een organiserende rol naar andere partijen, zoals gemeenten en ontwikkelingsbedrijven. Deze partijen hebben vaak eigen economische agenda's. Behalve VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht hebben de Kamers van Koophandel Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland tijdens de open overlegfase het belang van één economische agenda voor het gebied benadrukt. De nieuw te vormen provincie is hiervoor verantwoordelijk en heeft daarmee een belangrijke rol bij de versterking van de internationale concurrentiepositie van het gebied. Deze versterking is noodzakelijk met het oog op de toenemende mondiale concurrentie met andere stedelijke regio's. Voor Flevoland, Noord-Holland en Utrecht geldt dat in het bijzonder omdat de steden in deze drie provincies afzonderlijk te klein zijn en te weinig dichtheid hebben om internationaal goed te kunnen concurreren met andere stedelijke regio's[29].

Land- en tuinbouw

Waar binnen de stedelijke economie de topsectoren (financiële) dienstverlening, ICT en de creatieve sector een belangrijke rol vervullen, geldt dat in het landelijk gebied voor de land- en tuinbouw. Na samenvoeging ontstaat een groot land- en tuinbouwareaal met een belangrijke positie voor sterke agrarische regio's als de Kop van Noord-Holland, West-Friesland en de Noordoostpolder. De agrarische sector in de nieuw te vormen provincie neemt hiermee internationaal, ook dankzij de greenport Aalsmeer, een vooraanstaande positie in. Om deze positie te behouden zijn stevig beleid en investeringen van de provincie noodzakelijk. Verder zal de nieuwe provincie vanuit haar versterkte positie meer kunnen betekenen voor de land- en tuinbouwsector, bijvoorbeeld door het verwerven van subsidies in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de Europese Unie. De Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) heeft in de open

[27] *Het betreft een aangepaste variant van de reactieve aanwijzing in de huidige Wet ruimtelijke ordening. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2017 in werking.*

[28] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[29] *Planbureau voor de leefomgeving: 'De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010), De internationale concurrentiepositie van de topsectoren' (2012) en 'Werken aan de concuretiekracht van de Nederlandse regio's' (2013).*

overlegfase ingebracht dat de nieuwe provincie kansen biedt om de positie van de land- en tuinbouwsector verder te versterken.

Verkeer en vervoer

Verkeer- en vervoer is een van de belangrijkste provinciale beleidsdomeinen en bij uitstek provincieoverstijgend. Verkeer- en vervoerstromen manifesteren zich immers vaak over de huidige provinciegrenzen heen. Dat geldt voor rijkswegen en het nationale railnetwerk en deels ook voor de regionale infrastructuur en het regionaal openbaar vervoer.

Het provinciaal bestuur is verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur en de concessieverlening voor het regionaal openbaar vervoer. Een grotere provincie biedt mogelijkheden om de verkeer- en vervoertaken beter en efficiënter uit te voeren, bijvoorbeeld ten aanzien van het beheer en het onderhoud van provinciale infrastructuur. De concessiegebieden voor het regionaal openbaar vervoer kunnen worden vergroot, zodat deze aantrekkelijker worden voor vervoerders, des te meer als het landelijk en stedelijk gebied worden gecombineerd. Uit de business case blijkt dat de nieuwe provincie een meer aantrekkelijke werkgever zal zijn waardoor zij beter in staat is om hoogwaardige expertise aan zich te binden[30]. Deze expertise kan bijvoorbeeld benut worden om de verlening van concessies professioneler te organiseren. Dit betekent vervolgens dat er minder extern personeel (tegen hoge kosten) hoeft te worden ingehuurd; er kan dus efficiënter gewerkt worden.

Ruimtelijke ordening en woningbouw

Uit de business case komt naar voren dat de bundeling van het ruimtelijk beleid van de drie huidige provincies voordelen oplevert[31]. De vorming van de nieuwe provincie betekent dat inconsistenties en dubbelingen in het ruimtelijk beleid (structuurvisies) niet meer voorkomen. Naast de aanleg en herstructurering van bedrijventerreinen en kantorenlocaties, is de provincie met haar ruimtelijk beleid verantwoordelijk voor het stellen van kaders voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw. Dit leidt tot een betere aansluiting van vraag en aanbod, met als gevolg minder verrommeling, leegstand en verlies van schaarse open ruimte. Dit is ook van belang is voor de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het vestigingsklimaat. Er is in het gebied van de nieuw te vormen provincie sprake van krapte op de woningmarkt. Een belangrijke opgave voor de besturen is dan ook regie te voeren op het accommoderen van de woningbouwbehoefte in Almere (schaalsprong 60.000 woningen waarvan 25.000 woningen voor huishoudens uit Noord-Holland, 15.000 voor huishoudens uit Utrecht en 20.000 woningen voor de autonome ontwikkeling van Almere) [32]. Deze dynamiek vraagt om verdere samenhangende ontwikkeling en bestuurlijke daadkracht. Dit betekent dat naast woningbouw ook geanticipeerd moet worden gehouden op aanverwante thema's zoals nieuwe weginfrastructuur, concessies voor het organiseren van het openbaar vervoer en het bieden van ruimte voor natuur en recreatie. Vanuit één provinciaal bestuur met één bestuurlijke agenda kunnen de opgaven beter worden gecoördineerd.

Natuur, recreatie en toerisme

De provincie ontwikkelt en beheert natuur- en recreatiegebieden. Met één provinciaal bestuur is het mogelijk om deze gebieden meer in samenhang te ontwikkelen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de opgaven in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur en de integrale ontwikkeling van de recreatiegebieden in Zuidelijk Flevoland, Gooi- en Vechtstreek en de Utrechtse Heuvelrug. Uit de business case[33] blijkt dat het gaat om één aaneengesloten gebied. Een vertegenwoordiger van de Vereniging Vrienden van 't Gooi heeft tijdens de open overlegfase ingebracht dat de vereniging tussen de drie provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht in zit en contacten moet onderhouden met alle drie om iets voor elkaar te krijgen. De vereniging vindt het goed om te kijken naar een nieuwe bestuurlijk indeling; dit biedt kansen voor de recreatieve ontwikkeling van

[30] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[31] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[32] *Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM), Ontwerp Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (2013)*
[33] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

het gebied. Voor natuur- en milieuorganisaties biedt de samenvoeging eveneens voordelen; afstemmen en samenwerken kan straks met één provinciaal bestuur.

Andere voorbeelden zijn de ecologische en toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de Loosdrechtse, Ankeveense en Vinkeveense Plassen en het Markermeer; opgaven waarvoor straks één bevoegd gezag geldt. Tijdens de open overlegfase is ingebracht dat één provinciaal bestuur voor het Markermeer leidt tot een meer eenduidige aanpak van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Er is nu sprake van verschillende spelregels (natuur, milieu, ruimtelijke ontwikkeling) doordat verschillende provincies zich ermee bemoeien. Dit werkt belemmerend en veroorzaakt veel bestuurlijke drukte. Zoals aangegeven heeft de RECRON in de open overlegfase ingebracht dat de mogelijkheden om in recreatiegebieden, door middel van verbindingen, tot nieuwe productontwikkeling te komen nu blijven liggen. Eén provinciaal bestuur is beter in staat om de ambitie van aaneengesloten systemen van robuuste natuurgebieden in het landelijk gebied en metropolitane parken in de omgeving van het stedelijk gebied te realiseren. Dit komt ten goede aan de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het vestigingsklimaat.

3.3.3 Vermindering bestuurlijke drukte, versterking bestuurlijk eigenaarschap

Afstemming, overleg en onderhandeling horen bij het openbaar bestuur. Er is daarom altijd sprake van een zekere mate van bestuurlijke drukte. Uit de onderzoeken en verkenningen, geschetst in hoofdstuk 2, komt naar voren dat de provincies in de Randstad (en de partijen waar zij mee samenwerken) veel last hebben van onnodige bestuurlijke drukte. Ook in de open overlegfase is dit probleem door inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers veelvuldig onder de aandacht gebracht.

Bestuurlijke drukte hangt enerzijds samen met een gebrek aan eenduidig bestuurlijk eigenaarschap; teveel partijen bemoeien zich met een onderwerp, zonder dat duidelijk is wie eindverantwoordelijk is voor het geheel. Teveel bestuurlijke drukte en gebrek aan bestuurlijk eigenaarschap beperken de snelheid van handelen. Dit kan deels worden opgelost door afspraken te maken over de taken en de bevoegdheden van bestuurslagen[34] (zie ook paragraaf 3.3.4).

Anderzijds ontstaat bestuurlijke drukte door de aanwezigheid van een te groot aantal bestuurlijke actoren. Bij provinciegrensoverschrijdende vraagstukken is afstemming, overleg en onderhandeling met veel actoren noodzakelijk. Dat kan leiden tot tegenstrijdige inzet en besluitvorming (hindermacht), hetgeen een doortastende aanpak in de weg staat. Dat is zorgelijk omdat provinciegrensoverschrijdende vraagstukken zich in de drie huidige provincies steeds vaker voordoen (zie paragraaf 3.3.1). De woningbouwopgave Amsterdam-Almere en daarmee samenhangende vraagstukken vragen bijvoorbeeld om een meer eenduidige bestuurlijke aansturing.

Met de samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht pakt het kabinet de onnodige bestuurlijke drukte en dichtheid in dit deel van ons land concreet aan; één provinciaal bestuur betekent minder provinciale bestuurders, minder provinciale volksvertegenwoordigers en -als gevolg daarvan- ook minder ambtelijke ondersteuningscapaciteit. Dat wil niet zeggen dat afstemming, overleg en onderhandeling niet nodig zijn. Dit blijft belangrijk om doelen te kunnen realiseren. Wel wordt door de provinciale samenvoeging de bestuurlijke drukte in het gebied teruggebracht waardoor sneller, eenduidiger en beter kan worden bestuurd.

3.3.4 Heldere verhouding ten opzichte van gemeenten

Het is belangrijk dat gemeenten goed kunnen samenwerken met de provincie, bijvoorbeeld om gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken aan te pakken, zoals de regionale economische ontwikkeling. De provincie heeft de verantwoordelijkheid om dergelijke bovenlokale belangen te agenderen en samen met gemeenten beleids- en besluitvormingsprocessen te organiseren. Kortom, gemeenten hebben baat bij de rol van de provincie als regionaal gebiedsregisseur.

[34] *Bestuursafspraken 2011-2015*

Tegelijkertijd is een heldere afbakening van lokale en provinciale belangen noodzakelijk, omdat -in het ruimtelijk-economisch domein- op gemeentelijk niveau andere verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn belegd dan op provinciaal niveau. De provincie stuurt op algemene provinciale kaders (bijvoorbeeld in een provinciale structuurvisie) waarbinnen de gemeenten ruimte hebben om eigen afwegingen en keuzes te maken (bestemmings- en op termijn omgevingsplannen). Het provinciaal bestuur gaat dus niet over lokale vraagstukken, daarvoor zijn de gemeenten aan zet. Een provincie met een grotere schaal komt op een grotere afstand te staan van gemeenten. Dit komt ten goede aan de heldere afbakening die er tussen gemeentelijke en provinciale verantwoordelijkheden en bevoegdheden dient te zijn.

Waar de gemiddelde gemeentegrootte sinds Thorbecke (1848) fors is gegroeid (factor 14; toen een gemiddeld inwonertal van bijna 3.000, nu ongeveer 42.000) is er op provinciaal niveau nauwelijks iets veranderd. Als gevolg van deze ontwikkeling is er op dit moment onvoldoende 'bestuurlijke afstand' tussen provincies en gemeenten. In Flevoland zijn er slechts zes gemeenten op één provinciaal bestuur. Bovendien is het overgrote deel van de inwoners van de provincie woonachtig in de twee gemeenten Almere en Lelystad. In Utrecht en Noord-Holland is de afstand tussen provinciaal en lokaal bestuur groter, maar ook hier functioneren provinciaal en lokaal bestuur dicht op elkaar. Het belang van voldoende bestuurlijke afstand tussen het lokaal en provinciaal bestuur neemt verder toe tegen de achtergrond van (verderschrijdende) gemeentelijke opschaling.

De commissie-Geelhoed, de Raad voor het Openbaar Bestuur en –meer recent- de Raad van State stellen dat de vorming van een kleiner aantal gemeenten met substantiële omvang (en de samenvoeging van waterschappen) effect hebben op de betekenis van de provincies. De Raad van State vindt dat provincies op enig moment de vraag moeten stellen in hoeverre hun omvang en schaal nog voldoende aansluit bij hun taken en bevoegdheden. De krachtsverhoudingen tussen de bestuurslagen zullen door schaalvergroting veranderen. Op de lange termijn is de opschaling van provincies onontkoombaar[35]. Door de Raad voor het Openbaar Bestuur, maar ook in de business case wordt gewezen op de tendens dat gemeenten steeds meer samenwerken in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (verlengd lokaal bestuur). Deze samenwerkingsverbanden manifesteren zich als een nieuwe en krachtige bestuurlijke partner naar het provinciaal bestuur, bijvoorbeeld om de belangen in regionale structuurvisies te verweven in de provinciale structuurvisie. Handhaving van de huidige schaal van provincies betekent dat de (samenwerkende) gemeenten steeds dichter op de provincies opereren. Dit zal ertoe leiden dat provincies hun rol als regionaal gebiedsregisseur moeilijker kunnen waarmaken[36]. Tijdens de open overlegfase is door enkele gemeenten ingebracht dat de drie huidige provincies de (samenwerkende) gemeenten soms nu al teveel in de weg zitten. Het is wenselijk dat het provinciaal bestuur meer op afstand komt te staan. Met samenvoeging van de drie provincies zal dit worden gerealiseerd. In dit verband is in de business case de verwachting uitgesproken dat de nieuw te vormen provincie op een hoger schaalniveau minder op details zal sturen.

Om de regionale regierol van de provincie te behouden en te versterken is het van belang dat zij op een hoger schaalniveau acteert en daarmee een duidelijke positie inneemt ten opzichte van de (steeds groter wordende en samenwerkende) gemeenten. Dat geldt des te meer vanwege de verantwoordelijkheid van provincies bij het versterken van de kwaliteit van het lokaal bestuur en de rol die provincies naar gemeenten toe vervullen als interbestuurlijk toezichthouder. Zonder aanpassing van de provinciale schaal bestaat het risico dat gemeenten en provincies in elkaars 'bestuurlijke vaarwater' terecht komen. Dat is, vanwege een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling[37], ongewenst.

3.3.5 Sterker partnerschap

Sterker partnerschap kan worden vormgegeven door samen te werken, zoals Flevoland, Noord-Holland en Utrecht nu al doen. In deze situatie is er sprake van afstemming, maar daarnaast blijven het 'eigen beleid', de 'eigen prioriteiten' en de 'eigen investeringen' bestaan. Tegenstellingen en hindermacht kunnen het gevolg zijn. Dat is vooral problematisch bij opgaven die over de provinciegrenzen heen gaan. Gebrek aan eenduidigheid in het provinciaal beleid

[35] *Raad van State, Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013), p. 67-68*
[36] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[37] *Zie de onderscheidende profielen van bestuurslagen in de Bestuursafspraken 2011-2015*

belemmert snel en adequaat handelen. Het bedrijfsleven, de gemeenten en de rijksoverheid hebben in de praktijk nog te vaak te maken met verschillende benaderingswijzen van de drie provincies[38]. VNO-NCW West heeft tijdens het open overleg gewezen op het voorbeeld van de verbetering van de N201 Zandvoort-Hilversum met aansluiting op rijksweg A2. Zij wijzen op de verschillende keuzes die de provincies Noord-Holland en Utrecht daarbij hebben gemaakt, waardoor uiteindelijk voor een suboptimale oplossing is gekozen.

De nieuwe provincie zal met een eenduidige agenda en meer invloed en middelen duidelijker positie kunnen innemen ten opzichte van het (internationale) bedrijfsleven, medeoverheden, kennisinstellingen en het (hoger) onderwijs. Dat is in het bijzonder van belang met betrekking tot de grote steden, die een sterke positie hebben. Het nieuwe provinciaal bestuur zal regionaal, nationaal en internationaal meer invloed en meer middelen kunnen aanwenden om ontwikkelingen mogelijk te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om het stimuleren van publiek-private investeringen en het aanjagen van innovaties door verschillende economische clusters met elkaar te verbinden. Dat hangt overigens niet alleen samen met financiële, maar juist ook met personele middelen. Uit de business case[39] blijkt dat de nieuwe provincie beter in staat zal zijn om meer bestuurlijke en ambtelijke expertise en kennis aan zich te binden. Het nieuwe provinciaal bestuur zal mede hierdoor steviger kunnen opereren en daarmee beter in staat zijn om (internationale) bedrijven aan te trekken. Dit komt ten goede aan de internationale concurrentiepositie van het gebied.

Ook de ontwikkelingen binnen de Europese Unie geven aanleiding om de positie van de provincies te versterken. 'Europa' spitst het beleid en de middelen steeds meer toe op regio's in plaats van nationale staten. Binnen de Europese arena is de regio van groeiende betekenis. De Raad van State stelt dat de Europese Unie mede een unie wordt van regio's die met elkaar wedijveren op economisch en sociaal terrein[40]. In andere Europese landen is het middenbestuur vaak al georganiseerd op minimaal hetzelfde schaalniveau als de nieuw te vormen provincie. De relatief kleine schaal van de huidige provincies heeft er mede toe geleid dat de Nederlandse provincies intensief samenwerken in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. Om tot een eenduidige agenda in de Europese arena te komen is in de huidige praktijk evenwel veel afstemming en overleg nodig. Na samenvoeging zal het provinciaal bestuur beter in staat zijn om zich duidelijk en overtuigend te presenteren en daarmee te onderscheiden van andere gebieden in Europa. Daardoor worden provinciale belangen in Europa beter behartigd, hetgeen inhoudelijke en (financiële) voordelen zal opleveren voor de nieuwe provincie.

Tenslotte is het partnerschap ten opzichte van de rijksoverheid van belang. Nu de rijksoverheid zich in het ruimtelijk-economisch domein concentreert op een select aantal nationale belangen, is er in toenemende mate behoefte aan een krachtige coördinerende en uitvoerende rol van het provinciaal bestuur op regionaal niveau. Dit betekent bijvoorbeeld dat de nieuw te vormen provincie zorg draagt voor een stevige inbreng bij het opstellen van de gebiedsagenda's. Voorts zal, in het kader van het opstellen van de inhoudelijke agenda (zie het inleidende hoofdstuk), worden verkend welke taken, die nu nog bij de rijksoverheid liggen, bij wijze van experiment uniek kunnen worden gedecentraliseerd naar de nieuw te vormen provincie.

3.3.6 (Financiële) opbrengsten

Bij de financiële voordelen van de samenvoeging van de drie provincies gaat het om de directe kostenvoordelen, die bijvoorbeeld samenhangen met de vermindering van het aantal bestuurders, volksvertegenwoordigers en ondersteunend personeel en om de maatschappelijke effecten[41].

De drie provincies hebben eind 2011 het bureau Seinstra van de Laar opdracht gegeven tot de uitvoering van een businesscase over de samenvoeging van de bedrijfsvoeringfuncties van de drie provincies[42]. De hoofdconclusie van dit onderzoek is dat het samenvoegen van de

[38] *Tijdens de open overlegbijeenkomsten is dit door verschillende partijen onder de aandacht gebracht zoals VNO-NCW, Kamers van Koophandel, RECRON en het gemeentebestuur van Hoorn.*

[39] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[40] *Raad van State, Het kán beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013), p.66.*

[41] *Dergelijke effecten betreffen vooral indirecte voordelen en opbrengsten en kunnen kwalitatief geduid worden.*

[42] *De provincies hebben dit onderzoek op verzoek ter beschikking gesteld ten behoeve van het opstellen van de business case. Zij maken hierbij echter een aantal kanttekeningen. Zo liggen aan het rapport een aantal harde uitgangspunten ten grondslag die de provincies niet zondermeer onderschrijven, waaronder het uniformeren en*

bedrijfsvoeringfuncties in één Shared Service Center (SSC) structureel tot een besparing leidt van 12,5 miljoen euro bruto per jaar. Dit bedrag is opgebouwd uit een besparing van 9,5 miljoen euro op personeel. Het betreft een besparing van 125 full-time equivalent (fte) op een huidig totaal van 600 fte dat momenteel werkzaam is in de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt er een besparing verwacht van 1,2 miljoen euro op inkoop/ inhuur personeel en 1,8 miljoen euro op aanbestedingen.

De kosten voor het realiseren van een 'regieorganisatie' zijn nog niet meegenomen in dit bedrag. Gebeurt dat wel, dan leidt het SSC volgens Seinstra van de Laar netto tot een structurele besparing van circa 10,8 miljoen euro op jaarbasis. De totale eenmalige investeringskosten bedragen 44 miljoen euro, dit betekent dat de eenmalige investering uiterlijk na vier jaar is terugverdiend[43].

Eind februari 2013 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan onderzoeksbureau Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF) de opdracht gegeven om tot een objectief oordeel te komen over de directe en indirecte opbrengsten en kosten van de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

De door Decisio/AEF opgestelde business case laat zien dat de samenvoeging van de drie provincies een besparingspotentieel op de bestuurlijke organisatie (gedeputeerde staten en provinciale staten) oplevert van 13 miljoen euro. Het besparingspotentieel op het ambtelijk apparaat ligt tussen de 6 en 15 miljoen euro. Het besparingspotentieel op de materiële lasten (voornamelijk huisvesting en overige werkplek-gerelateerde kosten zoals ICT en facilitair management) ligt tussen de 0,8 miljoen euro en 3,3 miljoen euro.

De samenvoeging van de drie provincies biedt het bestuur van de nieuwe provincie de mogelijkheid om de programma-uitgaven nader tegen het licht te houden. Hierdoor is een bezuinigingspotentieel in de programma-uitgaven van maximaal 40 miljoen euro realiseerbaar. Dit kan overigens niet zonder meer toegerekend worden aan de samenvoeging van de drie provincies en vergt politieke keuzes van het nieuwe provinciebestuur. De onderzoekers merken op dat het behalen van het potentieel waarschijnlijker is naarmate de Noordvleugelprovincie meer bevoegdheden krijgt.

De economische en maatschappelijke effecten van de samenvoeging vertalen zich vooral in kansen en zijn onder te verdelen in effecten op de doeltreffendheid (effectiviteit) van het beleid en de effecten op de doelmatigheid (efficiëntie).

De vorming van een Noordvleugelprovincie maakt het mogelijk om beter aan te sluiten op de 'daily urban systems' in het kerngebied van de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht en biedt een kans om sterker kaderstellend en regisserend op te treden in dit gebied en in de aan dit kerngebied grenzende gemeenten en regio's. Voor de beleidsvelden water, infrastructuur, natuur en milieu kan een fusie de effectiviteit van de provincie ten goede komen bij projecten die de grenzen van de huidige drie provincies overschrijden. Doordat er bij deze projecten één in plaats van twee of meer provincies betrokken zijn, kan er sneller tot een besluit worden gekomen en kan het besluit in bepaalde gevallen ook beter zijn. Uit het onderzoek blijkt wel dat het effect niet moet worden overschat omdat veel van de huidige provinciale projecten binnen de grenzen van de drie huidige provincies gesitueerd zijn. Deze relativering van de onderzoekers zou er op kunnen wijzen dat de drie huidige provincies zich nog onvoldoende richten op provinciegrensoverschrijdende opgaven, zoals weergegeven in paragraaf 3.3.1. Uit de business case blijkt verder dat, wanneer een nieuwe provincie haar strategische en integrale rol als regisseur en beleidsbepaler kan gaan invullen, zij ook een steviger organisatie wordt en daarmee aantrekkelijker voor zowel ambtenaren (werkgeverschap) als bestuurders (politiek). Dit komt ten goede aan de kwaliteit en effectiviteit.

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kan bij een deel van de taken tot efficiëntievoordelen leiden. Dit is vooral het geval bij de generieke beleidsvoorbereiding (algemene beleidsplannen, landelijke issues etc). Daarnaast zal de nieuwe provincie beter in staat

---

standaardiseren van processen en systemen in de drie provincies. Ook wordt uitgegaan van huisvesting van het SSC (Shared Service Center) op één nieuwe locatie. De provincies zijn van mening dat deze randvoorwaarden te ver van de huidige prakrijk staan en daarom niet realistisch zijn.

[43] *Seinstra Van de Laar, Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland (2012)*

zijn specifieke expertise in de organisatie op te nemen, zodat er een minder noodzaak is om externen in te huren. Verder kunnen er efficiëntievoordelen zijn voor organisaties die nu in meerdere provincies actief zijn. Daarbij moet worden gedacht aan natuurbeheerorganisaties en bedrijven die met vergunningen/ontheffingen in verschillende provincies te maken hebben.

De onderzoekers merken op dat de wijze waarop de samenvoeging voor wat betreft bestuurlijke en organisatorische context wordt vormgegeven en de rolopvatting (inhoudelijk, maar ook qua bestuurs- en organisatiecultuur) van de nieuwe provincie mede bepalend is voor de aard en omvang van de effecten van de samenvoeging. Verder stellen de onderzoekers dat de precieze kosten en opbrengsten in grote mate afhangen van de keuzes die gemaakt worden door het nieuwe provinciebestuur, bijvoorbeeld over de vorm van de provinciale organisatie (centraal, decentraal model of een tussenvorm).

Resumerend kan op basis van de business case gesteld worden dat de samenvoeging van de drie provincies veel kansen biedt en tenminste een besparing op bestuurlijke, ambtelijke en materiële kosten oplevert met een bandbreedte[44] tussen de 22 en 30 miljoen euro op jaarbasis. De bandbreedte van het totale besparingspotentieel (inclusief het besparingspotentieel op de programma-uitgaven) ligt tussen de 22 en 70 miljoen euro. De frictiekosten die gepaard gaan met de samenvoeging van de drie provincies liggen tussen de 34 miljoen euro en 115 miljoen euro (eenmalig). De terugverdientijd van de frictiekosten komt op maximaal 4 jaar.

3.4 Afweging varianten en grensbeloop

In hoofdstuk 2 is toegelicht dat het kabinet kiest voor een samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en dus niet voor de vorming van één Randstadprovincie. De ruimtelijk-economische relaties in het noordelijk deel van de Randstad zijn anders dan in het zuidelijk deel van de Randstad. Bovendien zou de vorming van een Randstadprovincie leiden tot een ontwrichting van de evenwichtige verhoudingen in het binnenlands bestuur. In deze paragraaf komt de positie van de Noordoostpolder aan bod. Tevens wordt ingegaan op het beloop van de provinciegrenzen in overige gebieden, waarvoor gedurende het open overleg aandacht is gevraagd.

Noordoostpolder

Bij de aankondiging in het regeerakkoord dat de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht worden samengevoegd is opgenomen dat over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt. In de brief van 14 december 2012 is richting betrokkenen aangegeven dat de Noordoostpolder in eerste instantie wordt meegenomen in de procedure voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De positie van de Noordoostpolder is bijzonder vanwege de historie van het gebied. Tot de vorming van de provincie Flevoland in 1986 hoorde het gebied bij de provincie Overijssel; (het eiland) Urk hoorde tot 1950 bij de provincie Noord-Holland. Het open overleg is benut om met de betrokken inwoners en bestuurders van de Noordoostpolder van gedachten te wisselen over de positie van het gebied. Op basis daarvan wordt nu een besluit voorgelegd.

Op 12 maart 2013 heeft overleg plaatsgevonden met een afvaardiging van de gemeentebesturen van Urk en Noordoostpolder. Vervolgens is op 28 maart 2013 een open overlegbijeenkomst georganiseerd om zowel van de inwoners als bestuurders in de regio Noordoostpolder te vernemen hoe zij aankijken tegen het voorstel voor samenvoeging en de positie van de Noordoostpolder daarbij in het bijzonder[45]. De gemeentebesturen van Noordoostpolder en Urk bepleiten voortzetting van de huidige provincie Flevoland. Zij geven ook aan dat, in het geval van provinciale

[44] *Het hanteren van bandbreedtes is noodzakelijk vanwege de (bepalende) bestuurlijke en organisatorische keuzes die door het bestuur van de nieuwe provincie gemaakt moeten worden. De mogelijke besparingen op bestuurlijke organisatie, ambtelijk apparaat en materiële lasten kunnen dan ook niet één-op-één bij elkaar worden opgeteld.*

[45] *Voorafgaand aan de open overlegbijeenkomst in Emmeloord op 28 maart 2013, heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Urk overleg gevoerd met een afvaardiging van het college van Burgemeester en Wethouders van Urk, omdat zij vanwege een gemeenteraadsvergadering niet bij de open overlegbijeenkomst in Emmeloord aanwezig konden zijn.*

samenvoeging, het wenselijk is om nadere inhoudelijke studie te verrichten naar de effecten van samenvoeging en daarbij de positie van de Noordoostpolder[46].

Uit de open overlegbijeenkomsten die in het gebied zijn georganiseerd komt naar voren dat de inwoners, volksvertegenwoordigers en bestuurders verdeeld zijn in hun (voorlopige) oordeel over de positie van de Noordoostpolder bij een provinciale samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Uitgaande van een nieuwe provincie is er zowel voorkeur uitgesproken voor het opnemen van het gebied bij de nieuw te vormen provincie als bij de bestaande provincie Overijssel. Naar aanleiding hiervan is op 17 april 2013 over de positie van de Noordoostpolder gesproken met het provinciaal bestuur van Overijssel. Gedeputeerde staten van Overijssel hebben aangegeven positief te staan tegenover het opnemen van de Noordoostpolder bij Overijssel. Gedeputeerde Staten van Overijssel stellen dat er sprake is van sociaal-culturele en sociaal-economische relaties met een deel van Overijssel (met name de regio Zwolle-Kampen). Verder bestaan er samenwerkingsafspraken op onder meer de terreinen infrastructuur en openbaar vervoer, land- en tuinbouw, natuur, waterbeheer, landschap en recreatie[47]. Een kanttekening daarbij is dat de Noordoostpolder voor wat betreft de formele (samenwerkings)verbanden zoals de veiligheidsregio, de politie-eenheid, het AWBZ-zorgkantoor, de arbeidsmarkt- en jeugdzorgregio georiënteerd is op (delen van) de provincie Flevoland.

Gesteld kan worden dat er zowel argumenten zijn voor het integraal opnemen van de Noordoostpolder bij de nieuw te vormen provincie als het opnemen van het gebied bij de bestaande provincie Overijssel. Omdat de (direct) betrokken actoren geen eenduidig standpunt innemen, kiest het kabinet er op dit moment voor om de Noordoostpolder (gemeenten Urk en Noordoostpolder) integraal mee te nemen bij de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Deze voorlopige keuze wordt gemaakt omdat de betrokken partijen in de Noordoostpolder geen nadrukkelijke voorkeur hebben uitgesproken. Na de terinzagelegging zal het kabinet, op basis van de dan beschikbare argumenten, zijn standpunt opnieuw bezien.

Overige gebieden

Naast de positie van de Noordoostpolder is in het open overleg aandacht gevraagd voor het grensbeloop van de nieuwe provincie, oftewel herziening van de 'buitengrenzen' in relatie tot de volgende gebieden:

- Gemeenten Zeewolde en Dronten in de provincie Flevoland met een oriëntatie op respectievelijk de provincies Gelderland en Overijssel;
- Zuidelijk deel van de provincie Noord-Holland en het noordelijk deel van de provincie Zuid-Holland, in het bijzonder de Zuid-Kennemerland en Duin- en Bollenstreek;
- Groene Hart in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- Utrechtse Heuvelrug in de provincie Utrecht met ruimtelijk-economische relaties naar diverse regio's binnen de provincie Gelderland (waaronder Food Valley in en rondom Wageningen).

In deze en ook andere gebieden is sprake van provinciegrensoverstijgende vraagstukken. Dit brengt complexe sturingsvraagstukken van twee of meerdere provincies met zich mee. Ook na samenvoeging van de drie provincies zullen er (in deze gebieden) grensoverschrijdende provinciale vraagstukken blijven bestaan[48]. De samenvoeging van de drie provincies weegt op dit moment zwaarder dan herziening van aanpassingen van de provinciegrens. Bovendien zijn uit het open overleg geen zwaarwegende en eenduidig onderbouwde alternatieve voorkeuren voor de samenvoeging van de drie provincies naar voren gekomen. Het kabinet kiest er daarom voor om het grensbeloop ten aanzien van de bovenstaande gebieden nu niet te wijzigen. Dit betekent niet dat bestuurlijke grenzen nooit hoeven te veranderen. Wanneer, zoals nu in het geval van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, bestuurlijke grenzen structureel knellen bij een

[46] *Zie tevens het besluit van de gemeenteraad van Noordoostpolder van 25 maart 2013 en het besluit van de gemeenteraad van Urk van 28 maart 2013.*

[47] *Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben dit in een brief van 23 april 2013 met voorbeelden nader toegelicht (o.a. samenwerking op het terrein van economische sectroren, weginfrastructuur, consessieverlening openbaar vervoer, waterbeheer, glastuinbouwgebieden en het nationaal landschap/gebiedsontwikkeling IJsseldelta).*

[48] *Uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving; De ratio van het ruimtelijk-economisch topsectorenbeleid (2012), blijkt bijvoorbeeld dat de clustering van bedrijven in de topsector agro en food (Food Valley) een omvangrijk gebied beslaat, waaronder zelfs delen van de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.*

effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven en wanneer de schaal van een bestuur niet meer aansluit bij die opgaven, dan is het noodzakelijk om deze bestuurlijke grenzen aan te passen. Ook na effectuering van de samenvoeging van de drie provincies blijft het mogelijk om een nieuwe herindelingsprocedure te starten om de provinciale grenzen in de bovenstaande gebieden aan te passen.

De discussie bij provinciale samenvoeging over het belang van stroomgebieden, waar de bestuurlijke indeling van de waterschappen grotendeels op is gebaseerd, vraagt te zijner tijd om een nadere beschouwing. Diverse bestuurders van waterschappen hebben tijdens de open overlegbijeenkomsten hiervoor aandacht gevraagd. Dit hangt ook samen met de lange termijnambitie van het kabinet (regeerakkoord) om provincies en waterschappen samen te voegen tot landsdelen. Zoals opgenomen in de visienota 'Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland' zal het kabinet -op weg naar dit langetermijnperspectief- in deze kabinetsperiode, opschaling tot tien à twaalf waterschappen bevorderen. Het kabinet vraagt de waterschappen zelf met fusievoorstellen te komen.

3.5 Relatie met de inwoners en culturele identiteit

De afstand tussen provinciaal bestuur en inwoners is vanwege het takenpakket van het provinciaal bestuur groter dan de afstand tussen burgers en gemeenten. Van directe dienstverlening van de provincie aan hun inwoners is nauwelijks sprake. Ook de nieuwe provincie zal, juist als regionaal gebiedsregisseur, primair zaken doen met andere bestuurlijke en maatschappelijke actoren, zoals gemeenten, bedrijven en natuurorganisaties. Dat zijn de partijen die nodig zijn om tot investeringen en plannen te komen.

Dit laat onverlet dat op de nieuwe provincie de taak rust om de inwoners van de nieuwe provincie, waar dat nodig is, actief en intensief te betrekken bij de ontwikkeling van haar beleid en haar handelen. Er zijn verschillende manieren om dit vorm te geven. Bijvoorbeeld door te werken met gedeputeerden, die voor een bepaalde regio verantwoordelijk zijn voor contacten met inwoners en met bestuurlijke en maatschappelijke actoren. Tevens kan het nieuwe provinciebestuur een organisatievorm kiezen waarbij regionale diensten of regioteams verantwoordelijk zijn voor afstemming en uitvoering op regionaal niveau. In de business case zijn hiervoor enkele varianten geschetst[49]. Bij het opstellen van de inhoudelijke agenda voor de nieuwe provincie (zie het inleidende hoofdstuk) kunnen deze varianten nader worden uitgewerkt.

Uit de open overlegbijeenkomsten komt naar voren dat veel inwoners en bestuurders hun identiteit ontlenen aan de provincie -of de regio binnen een provincie- waarin zij zijn geboren en/of woonachtig zijn. In Noord-Holland is de identiteit weliswaar niet sterk verbonden aan de schaal van de provincie, maar des te meer aan inliggende regio's zoals West-Friesland of de Kop van Noord-Holland. De culturele identiteit van het eiland Texel is zelfs bovenprovinciaal, vanwege de sterke band met de overige vier Waddeneilanden, die onderdeel zijn van de provincie Friesland. In de provincie Utrecht en vooral de provincie Flevoland ontlenen veel inwoners hun identiteit zowel aan de streek als de provincie waarin zij woonachtig zijn. In de open overlegbijeenkomsten met provinciale en gedeputeerde staten van Flevoland en in de open overlegbijeenkomsten met bestuurders en inwoners in deze provincie is herhaaldelijk het belang van de 'Flevolandse pioniersmentaliteit' onder de aandacht gebracht. Veel inwoners van Flevoland voelen zich verbonden met de ontstaansgeschiedenis van de provincie halverwege de twintigste eeuw, na de (gedeeltelijke) inpoldering van de Zuiderzee. Dit brengt tot op de dag van vandaag unieke opgaven en uitdagingen met zich mee op het schaalniveau van de huidige provincie Flevoland. Het provinciebestuur van Flevoland heeft ervoor gekozen om dit te vertalen in het profiel van een 'netwerkprovincie'.

Vooral de inwoners van Utrecht en Flevoland vrezen dat, na samenvoeging, de culturele identiteit in de huidige provincies verdwijnt. Herindelingen op lokaal niveau laten evenwel zien dat, na samenvoeging van gemeenten, de culturele identiteit van de gemeenschappen blijft bestaan (zie

[49] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

gemeenten Sudwest Fryslân, Lansingerland, Nieuwkoop). In andere delen van Nederland zoals de regio's Zuid-Limburg of Twente blijkt de culturele identiteit niet samenvalt met bestuurlijke eenheid en dat culturele identiteit niet afhangt van de bestuurlijke indeling.

De samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is een aanpassing van de bestuurlijke organisatie. Deze verandering zal de culturele identiteit van provincies en regio's niet veranderen. Na samenvoeging blijven de provincies als gebiedsaanduiding voortbestaan. Dat geldt ook voor de gewoontes, gebruiken en tradities die met de huidige provincies verbonden zijn.

4. Aspecten van de samenvoeging

4.1 Financiën

Uitkering provinciefonds

De samenvoeging van provincies leidt door vermindering van het aantal bestuurders en volksvertegenwoordigers en door het wegvallen van de noodzakelijke afstemming en coördinatie tussen de huidige drie provincies (eenduidiger eigenaarschap) tot een kostenbesparing (zie de uitkomsten van de business case in paragraaf 3.3.6).

Er is op het provinciefonds een besparing ingeboekt oplopend naar € 75 miljoen structureel in 2025. Aan het einde van deze kabinetsperiode bedraagt de besparing € 15 miljoen structureel. De ombuiging zal worden verdeeld over de twaalf provincies en dus niet specifiek zijn verbonden aan de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

De algemene uitkering uit het provinciefonds wordt over de provincies verdeeld aan de hand van maatstaven zoals het aantal inwoners, aantal woonruimten en oppervlakte land. Enkele van die verdeelmaatstaven zijn 'herindelingsgevoelig'. Dit geldt in het bijzonder voor het vaste bedrag dat iedere provincie jaarlijks ontvangt. De nieuw te vormen provincie ontvangt dit vaste bedrag één keer, terwijl in de huidige situatie elk van de drie fuserende provincies dit vaste bedrag ontvangt. Door met name het twee keer wegvallen van het vaste bedrag zou een substantieel nadelig financieel effect ontstaan voor de nieuwe provincie: de algemene uitkering voor de nieuwe provincie daalt als gevolg van de fusie - naar huidig inzicht (stand meicirculaire 2013) - met circa € 25 miljoen ten opzichte van de som van de algemene uitkeringen van de huidige drie provincies; dit bedrag zou ten goede komen aan de andere provincies. Een dergelijk substantieel effect voor de nieuwe provincie is ongewenst. Daarom zal de nieuwe provincie gecompenseerd worden voor dit nadelig financieel effect. Om dit mogelijk te maken wordt via een wijziging van de Financiële-verhoudingswet in dit wetsvoorstel een maatstaf herindeling in het provinciefonds geïntroduceerd.

Tarief provinciale opcenten

Het kabinet is van mening dat het huidige belastingregime, in combinatie met de jaarlijkse uitkering uit het Provinciefonds en het eigen vermogen van de provincie(s), voldoende ruimte biedt voor de nieuwe provincie om inkomsten te genereren[50] en daarmee de kerntaken uit te voeren. Het provinciaal belastinggebied blijft, na de vorming van de nieuwe provincie, dus hetzelfde.

Tijdens het open overleg zijn er door diverse partijen vragen gesteld over het tarief voor provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Veel partijen refereren aan het belang van een zo laag mogelijk belastingtarief. Het tarief voor de provinciale opcenten wordt –zoals dat nu ook geldt voor de drie provincies- bepaald door provinciale staten, waarbij zij gebonden zijn aan de wettelijk bepaalde normering van de provinciale opcenten[51]. Voor aanvang van het belastingjaar dient het tarief voor de provinciale opcenten te worden vastgesteld.

Het is aan de drie provincies om, in aanloop naar de samenvoeging, rekening te houden met elkaars tarieven en te zorgen voor een geleidelijke overgang naar de nieuw te vormen provincie. In

[50] *De inning van belasting wordt uitgevoerd door de Rijksbelastingdienst (motorrijtuigenbelasting).*
[51] *De provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kennen op dit moment een opcententarief dat ruim onder het wettelijk maximum ligt.*

artikel 6 staat, in afwijking van de hoofdregel die bepaalt dat provinciale voorschriften maximaal 2 jaar blijven gelden voor zover zij niet door nieuwe zijn vervangen, dat de belastingverordeningen maximaal 1 jaar blijven gelden. Daarmee wordt zeker gesteld dat na het eerste jaar, waarin mogelijk nog sprake is van een ongelijk tarief voor het gebeid van de voormalige provincies, een uniform tarief wordt vastgesteld.

Financieel toezicht

Het preventief financieel toezicht op basis van artikel 21 van de Wet arhi geldt uitsluitend in het geval van gemeentelijke herindeling en is niet van toepassing op provincies die worden opgeheven. Gedurende de procedure tot samenvoeging zal derhalve het reguliere financieel toezicht op de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht van toepassing zijn.

Het reguliere toezicht sluit aan bij de transparantie in de besluitvorming van provinciale staten en de horizontale verantwoording van het dagelijks bestuur (gedeputeerde staten) aan het algemeen bestuur (provinciale staten). Aan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is, gedurende het open overleg, in overweging gegeven om onderling afspraken te maken over het delen van informatie over (voorgenomen) besluitvorming door provinciale staten omtrent majeure investeringen (boven een zelf te bepalen niveau/volume). Zulke afspraken kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in een convenant.

4.2 Gevolgen van samenvoeging

De Wet arhi regelt een uitputtend regime voor de gevolgen van een gemeentelijke herindeling. In de hoofdstukken V en VI van de Wet arhi - inzake de rechtskracht van voorschriften en uitoefening bevoegdheden respectievelijk de overgang van rechten en verplichtingen - worden een aantal bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard op een provinciale herindeling. Daarmee wordt niet voorzien in een uitputtend regime; zo treft de Wet arhi bijvoorbeeld geen regeling voor de rechtspositie van het personeel. Dat moet derhalve in dit wetsvoorstel worden geregeld.

Om te voorkomen dat de gevolgen van de samenvoeging in verschillende wetten wordt geregeld, zijn alle gevolgen die verband houden met de samenvoeging in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen. De bepalingen die de gevolgen van een gemeentelijke herindeling van overeenkomstige toepassing verklaren op wijzigingen van de provinciegrenzen worden niet van toepassing verklaard. Het betreft de artikelen 35, 38, 40, 46, 49 en 51 van de Wet arhi. In de artikelsgewijze toelichting worden de verschillende gevolgen nader toegelicht.

4.3 Rechtspositie personeel en vorming ambtelijk apparaat

Ook voor de rechtspositie van het personeel en de vorming van het ambtelijk apparaat van de nieuw te vormen provincie geldt dat deze overgang op gelijke wijze is geregeld als in hoofdstuk VIII van de Wet arhi. Dit betekent dat, behoudens de provinciesecretarissen en griffiers, die eervol uit hun ambt worden ontslagen, de rechtspositie van de medewerkers van de huidige provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, met ingang van de datum van samenvoeging, in eerste instantie overgaat naar de nieuwe provincie. In de artikelsgewijze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Het kabinet vertrouwt er op dat de drie huidige provincies, gedurende de procedure tot samenvoeging, uitvoering blijven geven aan hun huidige taken en ambities. Verder wordt een beroep gedaan op de drie huidige provincies om alle lopende activiteiten, die ten goede komen aan de ontwikkeling van de nieuwe provinciale organisatie, voort te zetten danwel te intensiveren. In dit verband wordt specifiek gewezen op de voorbereidingen die de drie provincies in 2011 zijn

gestart om de samenwerking op het terrein van onder andere beleid, subsidieverstrekking, vergunningverlening en handhaving en bedrijfsvoering te optimaliseren[52].

4.4 Naamgeving en provinciehoofdstad

De voorlopige naam voor de nieuw te vormen provincie is Noordvleugel. Aan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht wordt gevraagd om zelf met een voorstel te komen voor een naam van de nieuw te vormen provincie. Het verdient aanbeveling dat ze daarvoor advies inwinnen bij de Commissie voor de naamgeving van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. De naam die de drie huidige provincies kiezen wordt opgenomen in het definitieve wetsvoorstel.

Ingevolge artikel 156 Provinciewet zijn provinciale staten bevoegd de naam van de provincie te wijzigen. Het besluit vermeldt de datum van ingang. Deze datum ligt ten minste een jaar na de datum van het besluit.

Aan het bepalen van de hoofdstad van de nieuwe provincie zijn geen procedures verbonden. Ook hierbij ligt het voor de hand om de provincies zelf te laten bepalen welke plaats aangewezen wordt als hoofdstad van de nieuwe provincie.

4.5 Verkiezingen

Voorafgaand aan de datum van samenvoeging van de drie provincies (1 januari 2016) zullen tussentijdse statenverkiezingen georganiseerd moeten worden. Deze verkiezingen dienen plaats te vinden nadat dit wetsvoorstel inwerking treedt, maar vóór de datum van samenvoeging. Vanwege de voorbereidingen die voor deze verkiezingen moeten worden getroffen is het van belang dat dit wetsvoorstel uiterlijk op 18 september 2015 in werking treedt. De tussentijdse verkiezingen komen niet in de plaats van de reguliere statenverkiezingen van maart 2015. De – in maart 2015 nieuw gekozen - leden van de provinciale staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kiezen dus nog de leden van de Eerste Kamer, voor de volle duur van de zitting van de Eerste Kamer.

Het kabinet streeft naar een vermindering van het aantal statenleden met 25 procent met ingang van de provinciale statenverkiezingen in 2015. Daartoe wordt dit najaar een wetsvoorstel tot wijziging van de Provinciewet ingediend. In het gebied van de nieuw te vormen provincie neemt het totaal aantal statenleden verder af als gevolg van de samenvoeging. Een zo omvangrijke reductie van het aantal statenleden is, gezien het aantal inwoners van de nieuwe provincie, dat uitkomt op ruim 4,3 miljoen, ongewenst. Het kabinet zal om die reden in het definitieve herindelingsvoorstel voorzien in een extra inwonersklasse voor provincies met meer dan 4.000.000 inwoners.

[52] *Zoals ook verwoord in de brief van de drie colleges van gedeputeerde staten aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in februari 2011*

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5

Met het begrip 'provinciale voorschriften' wordt aangesloten bij de terminologie van artikel 28 van de Wet arhi. Het ruime begrip 'provinciale voorschriften' omvat meer dan alleen verordeningen. Het ziet onder andere op algemeen verbindende voorschriften, plannen, goedkeuring van besluiten en beleidsregels.

De betrokken provincies kunnen in aanloop naar de datum van herindeling hun regelgeving inventariseren en voor zover mogelijk voorschriften voor de nieuwe provincie voorbereiden. Deze kunnen dan aan provinciale staten van de nieuwe provincie worden voorgelegd. Provinciale staten van de nieuwe provincie moeten binnen twee jaar na de datum van herindeling een besluit nemen over de voorschriften van de opgeheven provincies op grond van de volgende mogelijkheden:

a. een nieuw voorschrift vaststellen en tevens de op het onderwerp betrekking hebbende voorschriften van de opgeheven provincies vervallen verklaren;
b. een voorschrift van een van de opgeheven provincies tot het voorschrift van de nieuwe provincie verklaren en tevens de op het onderwerp betrekking hebbende voorschriften van de overige opgeheven provincies vervallen verklaren.

Artikel 6

Voor de provinciale verordeningen tot de heffing van opcenten wordt een bijzonder regime getroffen. De verordeningen van de drie op te heffen provincies behouden na de datum van herindeling hun rechtskracht voor één jaar.

Ingevolge artikel 222a, eerste lid, van de Provinciewet treden besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting in werking met ingang van 1 januari van enig jaar. Omdat de provinciale staten van de provincie Noordvleugel pas na 1 januari aantreden kunnen zij alleen een verordening op het invoeren van de heffing van opcenten vaststellen die per 1 januari 2017 in werking treedt. Het is echter wenselijk dat voor het gehele gebied van de nieuwe provincie Noodvleugel vanaf de datum van herindeling een gelijk tarief geldt voor deze belasting. Dit kan worden bereikt indien de op te heffen provincies voorafgaand aan de datum van herindeling gelijkluidende verordeningen vaststellen en, ingevolge artikel 222a van de Provinciewet, deze vóór 1 december 2015 in afschrift ter kennis brengen aan de minister van Financiën.

Artikel 7

In dit artikel is een met de artikelen 37 en 38 van de Wet arhi overeenkomstige regeling getroffen. Geregeld wordt dat zolang de in artikel 5 bedoelde voorschriften van de opgeheven provincies nog van kracht zijn, de organen en ambtenaren van de nieuwe provincie bevoegd zijn om taken en bevoegdheden uit te oefenen op grond van de verordeningen van de op te heffen provincies.

Artikel 8

Indien in een gemeenschappelijke regeling uitsluitend wordt deelgenomen door de op te heffen provincies dan vervalt deze regeling van rechtswege. Ingevolge artikel 25 van dit wetsvoorstel gaat het personeel van een bij een dergelijke regeling ingesteld openbaar lichaam voorlopig over in dienst van de nieuwe provincie Noordvleugel. De bepalingen uit hoofdstuk VII van dit wetsvoorstel zijn op hen van overeenkomstige toepassing.

Voor gemeenschappelijke regelingen waaraan niet uitsluitend wordt deelgenomen door de op te heffen provincies treedt de nieuwe provincie Noordvleugel in de plaats totdat ingevolge artikel 8, derde lid, van dit wetsvoorstel de noodzakelijke voorzieningen zijn getroffen in verband met de

herindeling. De aanpassingen dienen binnen zes maanden te worden getroffen. Hierbij kunnen de bij de regeling betrokken partijen afwijken van hetgeen daarover in de regeling is bepaald voor zover het gaat om de wijziging of opheffing van de regeling. In de praktijk heeft dit (bij gemeenten) vooral betrekking op het betalen van toe- of uittreedsommen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan hoofdstuk VII van dit wetsvoorstel, of onderdelen daarvan, van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die in verband met artikel 8, derde lid, van dit wetsvoorstel opgeheven of gewijzigd wordt.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan de termijn van zes maanden eenmaal verlengen. Indien na deze verlenging door de betrokken partijen nog geen voorzieningen zijn getroffen kan de Minister de noodzakelijke voorziening zelf treffen, met dien verstande dat de kosten van een dergelijke voorziening in dat geval voor rekening zijn van de bij de regeling betrokken partijen.

Artikel 11

Alle rechten en verplichtingen van de op te heffen provincies gaan over op de nieuwe provincie . Het betreft alle rechten en verplichtingen, dus zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke. De toevoeging 'zonder dat nadere akte wordt gevorderd' in het eerste lid houdt in dat dit artikel de grondslag vormt voor een overgang onder algemene titel. De inschrijving genoemd in het vierde lid, is geen essentiële voorwaarde voor een rechtsgeldige levering.

Artikel 12

Ingevolge artikel 195, tweede lid, van de Provinciewet zenden gedeputeerde staten de door provinciale staten vastgestelde begroting uiterlijk voor 15 november van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Omdat provinciale staten van de provincie Noordvleugel pas na 1 januari 2016 aantreden, is het niet mogelijk dat zij voor 15 november 2015 een begroting voor het jaar 2016 vaststellen en indienen. In dit artikel is daarom een met artikel 47, tweede lid, van de Wet arhi overeenkomstige regeling getroffen. Deze houdt in gedeputeerde staten tot het moment dat een begroting is vastgesteld slechts mogen doen voor zover daartegen geen bezwaar bestaat bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 15

Ingevolge artikel 1, onderdeel h, van de Wet arhi, is de datum van herindeling 1 januari volgend op de datum van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. De beoogde datum van deze herindeling is 1 januari 2016. Om deze datum te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat dit wetsvoorstel voor 18 september 2015 in het Staatsblad is gepubliceerd. Anders resteert er onvoldoende tijd voor het organiseren van de tussentijdse statenverkiezingen die voor de datum van herindeling georganiseerd moeten worden. Ingevolge het tweede lid is de datum van kandidaatstelling maandag 6 oktober 2015. De dag van de stemming is woensdag 19 november 2015. Het vierde lid bepaalt dat een (kandidaat)statenlid moet wonen in de nieuwe provincie.

Artikel 16

In het eerste lid wordt bepaald dat het hoofdstembureau in Haarlem tevens optreedt als centraal stembureau. In het tweede lid wordt geregeld dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eventueel kan afwijken van de datum van de termijnen voor registratie van politieke groeperingen en van de beroepstermijnen. Dit houdt verband met de korte periode tussen de inwerkingtreding van de herindelingswet en de datum van herindeling. De verkorting van de termijnen komt overeen met de verkorting van termijnen die gebruikelijk is bij tussentijdse

raadverkiezingen voor gemeentelijke herindelingen. In het derde lid wordt een praktische regeling getroffen voor de lijstnummering. De volgorde van de lijsten van de laatst gehouden verkiezingen in de provincie Noord-Holland zijn het uitgangspunt. Partijen die uitsluitend voorkomen in (één van) de andere provincies krijgen zo automatisch een hoger nummer toegewezen.

Artikel 17

De leden van provinciale staten van de op te heffen provincies treden in beginsel af op 31 december 2015 om 24:00 uur. In het geval dat de geloofsbrieven van meer dan de helft van de nieuwe statenleden niet kunnen worden goedgekeurd, treden de leden van provinciale staten van de opgeheven provincie Noord-Holland tijdelijk op als provinciale staten van de provincie Noordvleugel. Zij nemen in dat geval alleen besluiten die geen uitstel dulden. De leden van de provinciale staten van Noord-Holland zijn tevens belast met het onderzoek van de geloofsbrieven.

Indien voor de datum van herindeling meer dan de helft van de geloofsbrieven van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel zijn goedgekeurd, vindt de eerste statenvergadering plaats op 4 januari 2016. Het belangrijkste agendapunt is de installatie van provinciale staten en de benoeming van gedeputeerden.

De zittingsperiode van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel en de door hen benoemde gedeputeerden eindigt gelijktijdig met de leden van de provinciale staten van de overige provincies. Zij hebben zitting tot 27 maart 2019.

Artikel 18 en 19

De provinciesecretarissen en griffiers worden van rechtswege ontslagen. Op verzoek kunnen zij in plaats van ontslag de voorkeur geven in een andere functie dan secretaris of griffier voorlopig over te gaan naar de nieuwe provincie.

Artikel 20

De overige ambtenaren, waaronder ook de personen worden gerekend die werkzaam zijn op grond van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, gaan met ingang van de datum van herindeling, in dezelfde rang en op dezelfde voet, en overigens ook in dezelfde rechtstoestand als op de dag voorafgaand aan de datum van herindeling, in voorlopige dienst over naar de nieuwe provincie. Op dezelfde voet betekent een dienstverband van dezelfde aard, in dezelfde salarisanciënniteit en met dezelfde toeslagen.

Het nieuwe provinciaal bestuur dient vervolgens de positie van de ambtenaren die voorlopig zijn overgegaan in dienst van de nieuwe provincie binnen zes maanden te regelen. Binnen die termijn dient voor elke ambtenaar bepaald te worden of deze in dienst blijft van de nieuwe provincie of wordt ontslagen. De rechtspositie mag niet langer dan strikt noodzakelijk onzeker blijven.

Tot ontslag kan slechts worden overgegaan indien het ook na zorgvuldig onderzoek niet mogelijk is gebleken om voor de ambtenaar een passende functie te vinden.
Indien omstandigheden zich voordoen waardoor het niet mogelijk is om binnen de termijn van zes maanden voor het gehele personeel een regeling te treffen, kan een beroep worden gedaan op de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om de termijn ten hoogste met zes maanden te verlengen.

Ingevolge het zevende lid kan voor individuele ambtenaren de ingangsdatum van ontslag worden opgeschort. Deze mogelijkheid beoogt een voorziening te bieden aan de nieuwe provincie die bij de aanvang een bijzondere krachtinspanning moet verrichten en behoefte heeft aan tijdelijke aanvulling van de personeelsformatie. Indien tijdens de periode dat een ambtenaar met tijdelijke werkzaamheden is belast als bedoeld in het zevende lid, alsnog een passende functie beschikbaar

komt, is het provinciebestuur van de Noordvleugel, ingevolge het achtste lid, gehouden de ambtenaar deze functie aan te bieden.

Aan de ambtenaar wiens functie lager wordt dan zijn oorspronkelijke functie wordt ingevolge het negende lid een salarisgarantie geboden. Gegarandeerd wordt het niveau dat verbonden was aan zijn functie in de oude provincie voorafgaand aan de datum van herindeling. Het ligt daarbij voor de hand rekening te houden met toeslagen die gekoppeld waren aan het oude salaris en het karakter hadden van een salarisbestanddeel.

De regelingen voor het personeel met een ambtelijke status zijn van overeenkomstige toepassing op werknemers met een privaatrechtelijke overeenkomst. Werknemers met een privaatrechtelijke overeenkomst die echter niet in dienst zijn van de op te heffen provincies, bijvoorbeeld uitzendkrachten, vallen echter niet onder artikel 20, tiende lid, van dit wetsvoorstel.

Artikel 21

De nieuwe provincie Noordvleugel dient uniforme voorschriften, als bedoeld in de artikel 125 en 134 Ambtenarenwet, vast te stellen voor de rechtstoestand van het gehele in dienst zijnde personeel. Totdat deze zijn vastgesteld geldt voor het personeel van de opgeheven provincies de rechtstoestand van de opgeheven provincie waar zij in dienst waren voor de datum van herindeling. De nieuwe provincie is niet gehouden bij de vaststelling van de regeling van de rechtstoestand rekening te houden met de regeling van de opgeheven provincies. Het derde lid bevat wel een garantie in verband met de salarisvooruitzichten en de nieuwe bezoldigingsverordening.

Artikelen 22 en 23

Deze artikelen regelen de rechtspositionele gevolgen voor ambtenaren die als gevolg van de herindeling worden ontslagen. Het gaat hier hoofdzakelijk om wachtgeldaanspraken. De kosten van deze aanspraken komen ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 24

Bijdragen aan het ‘Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren’ of een andere ziektekostenverzekering ten behoeve van voormalige personeelsleden aan wie als gevolg van deze herindeling ontslag is verleent en wachtgeld is toegekend, komen ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 25

Artikel 25 bevat een regeling voor de gevolgen voor het personeel in dienst van een gemeenschappelijke regeling die als gevolg van deze herindeling opgeheven of gewijzigd wordt. Deze bepaling is al aan de orde gekomen in de toelichting op artikel 8 van dit wetsvoorstel, dat de gevolgen voor gemeenschappelijk regelingen regelt.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

dr. R.H.A. Plasterk

Bijlage 1: Weergave inbreng open overlegbijeenkomsten

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de bijeenkomsten die gedurende de open overlegfase hebben plaatsgevonden. Bij de bijeenkomsten voor bestuurders van gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven en de inwoners is per bijeenkomst aangegeven hoeveel mensen hier aan hebben deelgenomen.

Gedeputeerde staten

- Noord-Holland (Haarlem): 4 februari 2013
- Utrecht (Utrecht): 5 februari 2013
- Flevoland (Lelystad): 11 februari 2013
- Overijssel: 17 februari 2013

Provinciale staten

- Noord-Holland (Haarlem): 4 februari 2013
- Utrecht (Utrecht): 5 februari 2013
- Flevoland (Lelystad): 27 februari 2013

Bestuurders van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven

- Noord-Holland Zuid (Haarlem): 13 februari 2013, 45 deelnemers
- Noord-Holland Noord (Alkmaar): 25 februari 2013, 46 deelnemers
- Utrecht (Utrecht): 11 maart 2013, 138 deelnemers
- Noordoostpolder (overleg met vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders): 12 maart 2013
- Zuidoost Flevoland (Lelystad): 18 maart 2013, 42 deelnemers
- Kop van Noord-Holland (Den Helder): 20 maart 2013 (tevens met inwoners), 43 deelnemers
- Noordoostpolder (Emmeloord): 28 maart 2013 (tevens met inwoners), 124 deelnemers

Inwoners van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

- Noord-Holland Zuid (Haarlem)[53]: 28 februari 2013, 28 deelnemers
- Noord-Holland Noord (Alkmaar): 4 maart 2013, 60 deelnemers
- Utrecht (Utrecht): 12 maart 2013, 211 deelnemers
- Zuidoost Flevoland (Lelystad): 26 maart 2013, 74 deelnemers

In deze bijlage is, per provincie, de inbreng van de aanwezigen tijdens de open overlegbijeenkomsten weergegeven.

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten Noord-Holland lichten in het open overleg van 4 februari 2013 toe dat zij open staan voor het verkennen van de samenvoeging van de drie provincies. Zij stellen daarbij wel een aantal randvoorwaarden. Zo vragen zij om een visie op het openbaar bestuur, waarin (I) de samenvoeging van de drie provincies is ingebed, (II) het perspectief voor de vorming van de (overige) landsdelen wordt weergegeven en (III) aandacht besteed wordt aan de verhouding tussen EU, Rijk, provincies en gemeenten. De minister wordt gewezen op het belang van een regiovisie voor het grondgebied van de drie provincies en gevraagd om een duidelijke motivering in het wetsvoorstel aangaande de verwachte vermindering van bestuurlijke drukte. Daarnaast vragen gedeputeerde staten zich af wat de verhouding is tussen de ambitie 'minder bestuurlijke drukte' en de afschaffing van de Wgr plus in relatie tot de mogelijke vorming van vervoerregio's. Gedeputeerde staten hebben behoefte aan een heldere visie op het beter functioneren van de nieuwe provincie op de provinciale kerntaken. Ze geven aan (nog) geen relatie te zien tussen economische groei en provinciale fusie. Wel delen zij de visie en ambitie aangaande een sterk provinciaal bestuur. Het mogelijk verdwijnen van de provinciale interventiemogelijkheden na de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet leidt tot zorgen. Verder achten gedeputeerde

[53] Deze bijeenkomst heeft, vanwege verplichtingen van de minister van BZK, plaatsgevonden in aanwezigheid van de directeur-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties.

staten onderstreping van de provinciale positie nodig op het terrein van water, cultuurhistorie en cultureel erfgoed. De Noord-Hollandse mentaliteit is niet sterk ontwikkeld, maar er is wel sprake van sterke regionale identiteiten binnen de provincie zo stellen gedeputeerde staten. Verder vinden gedeputeerde staten het belangrijk om duidelijkheid te verkrijgen over wat er met de grensprovincies gaat gebeuren en met de positie van de Noordoostpolder. Een vraag die hierbij opkomt is waarom de minister niet eerst een indeling voor heel Nederland overweegt alvorens overgegaan wordt tot samenvoeging van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Tot slot geven gedeputeerde staten aan de tijdsplanning voor de vorming van de nieuwe provincie ambitieus te vinden. Tegen deze achtergrond vragen zij aandacht voor de effecten van de samenvoeging op de ambtelijke organisatie, de samenwerking met gemeenten en maatschappelijke organisaties, provinciale investeringen en het toezicht op de provincies.

Provinciale staten

In de open overlegbijeenkomst op 4 februari 2013 geven provinciale staten van Noord-Holland (fracties van VVD, PvdA, D66, SP, CDA, GroenLinks, PVV, OBP, PvdD, Ouderenpartij N-H, 50PLUS, CU-SGP, Boer en Forza! N-H) in hun betogen aan dat er behoefte is aan een visie op de organisatie van het binnenlands bestuur. De leden van provinciale staten willen weten wat het probleem is dat met de samenvoeging van de drie provincies wordt opgelost. Wat is de aantoonbare meerwaarde, wat zijn de voordelen? Er zijn vragen gesteld over het waarborgen van de identiteit van provincies. Provinciale staten hebben behoefte aan nadere onderbouwing van de financiële aspecten. De planning voor de samenvoeging vinden de leden van provinciale staten ambitieus. Er is behoefte aan meer duidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie. Verder zijn er vragen gesteld over de democratische legitimering van de fusie, bijvoorbeeld met een referendum, en het belang van draagvlak onder de bevolking. Ten slotte willen de leden van provinciale staten weten waarom er met deze drie provincies wordt gestart. Enkele fracties hebben tijdens het open overleg meer specifieke punten ingebracht. Het CDA vraagt zich af of de afstand tussen burger en politiek niet te groot wordt met deze fusie. De VVD wil meer duidelijkheid over de vermindering van het aantal Statenleden in relatie tot een vergroting van het werkgebied en de werkzaamheden van de nieuw te vormen provincie. Verder vraagt de VVD zich af hoe de nieuwe provincie operationeel gemaakt wordt en wie tijdens het samenvoegingsproces doorzettingsmacht heeft en toezicht houdt. Tenslotte wil de VVD weten wat het perspectief is voor de waterschappen. De fractie van GroenLinks wenst meer duidelijkheid ten aanzien van de afschaffing van de Wgr plus regio's en de mogelijke oprichting van een vervoersautoriteit. De fractie van PVV is van mening dat niet is te overzien wat de gevolgen zijn voor de ingezette institutionele verandering bij het vallen van het kabinet. Verder wil de PVV weten wat er met de gemeente Urk gaat gebeuren wanneer de samenvoeging doorgang vindt.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Op 13 februari 2013 vond de open overlegbijeenkomst plaats met bestuurders in de regio Noord-Holland Zuid. Op deze avond zijn diverse algemene punten naar voren gekomen. Zo vragen veel vertegenwoordigers van gemeenten naar een integrale visie en zijn er vragen gesteld over het grensverloop van de nieuwe provincie. Ook brengen vertegenwoordigers van gemeenten punten in ten aanzien van wat er met de Wgr plus regio's en een mogelijke vervoerregio gaat gebeuren. Verder zijn meer specifieke punten ingebracht. Zo geeft de burgemeester van Haarlem aan te vrezen dat de nieuwe provincie teveel op afstand komt te staan en te bureaucratisch wordt. Het ontwikkelen van de Metropoolregio Amsterdam zou een beter alternatief zijn; het gemeentebestuur van Diemen sluit zich hierbij aan. Verder geeft de burgemeester van Haarlem aan de status van provinciehoofdstad niet te willen verliezen. In aanvulling hierop wijst de burgemeester van Bussum op het belang van de aanpak van grensoverschrijdende onderwerpen, zoals natuur. De ambitie van het kabinet wordt door de burgemeester van Naarden ondersteund. De fusie gaat naast provincies ook waterschappen aan. Het gemeentebestuur van Huizen brengt in dat voor de moeilijke weg is gekozen aangezien het lastig is om de drie provincies samen te laten werken. Bestuurders van de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer en Haarlemmerliede benadrukken de economische potentie van de Randstad. Zij vinden het een gemiste kans dat de twee belangrijkste mainports (Rotterdam en Schiphol) niet onder één middenbestuur geplaatst worden. Verder hebben zij vragen over de betekenis van een materieel gesloten huishouding voor provincies en wat na samenvoeging de verhouding zal worden tussen het provinciaal bestuur en de Metropoolregio Amsterdam. Tot slot geeft deze groep gemeenten aan dat zij de ontwikkeling van een vervoerregio graag door zien gaan. Ondernemersvereniging VNO-NCW West benadrukt de

noodzaak van een krachtig middenbestuur en is positief over de samenvoeging. De organisatie roept op om met de samenvoeging van de drie provincies door te pakken en daadkracht te tonen, omdat de discussie al decennia duurt. De burgemeester van Diemen geeft aan dat regio's zoals de Noordoostpolder en Noord-Holland Noord specifieke aandacht behoeven, omdat deze gebieden niet op het stedelijk gebied zijn georiënteerd. De dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Rijnland constateert dat de grenzen van de potentiële nieuwe landsdelen ongelukkig samenvallen met de waterschapsgrenzen. In het kader daarvan brengt de dijkgraaf de gedachte in om de watergrenzen aan te houden. Tot slot geeft het gemeentebestuur van Blaricum aan niet afwijzend tegen de hervorming van het middenbestuur te staan. Wel zoekt deze gemeente de reden om met deze drie provincies te beginnen. De burgemeester van Haarlemmermeer vraagt aandacht voor aanpalende wetgeving. Een krachtig middenbestuur is belangrijk, dus er moet goed gekeken worden op welk niveau taken moeten worden uitgevoerd.

Op 25 februari 2013 vond de open overlegbijeenkomst plaats met bestuurders van de regio Noord-Holland Noord in Alkmaar. Veel ingebrachte punten tijdens deze bijeenkomst hebben betrekking op de integrale visie op het openbaar bestuur en de Europese dimensie die met de samenvoeging samenhangt. Het gemeentebestuur van Schagen wil weten welke argumenten het kabinet heeft voor de voorgenomen samenvoeging. De burgemeester van Alkmaar is van mening dat provincies gemist kunnen worden. Ook vindt hij dat er grotere gemeenten moeten komen. Het gemeentebestuur van Alkmaar ziet de meerwaarde van een provinciale fusie nog niet in. Alkmaar beveelt een 'netwerkvisie' aan voor iedere provinciale reorganisatie. De burgemeester van Langedijk brengt namens het gemeentebestuur een zevental punten in. Deze zeven punten hebben betrekking op: (I) de schaal en bevoegdheden van de nieuwe provincie, (II) de huidige werkwijze van het kabinet, (III) bedrijfsmatigheid en efficiency, (IV) het integreren van drie apparaten en huisvestingslocaties, (V) de Europese dimensie, (VI) de alternatieven van het huidige herindelingsvoorstel en (VII) of we onze doelen voor de Randstad gaan behalen in de huidige constellatie met meerdere provincies. Reizigersvereniging ROVER vraagt aandacht voor de grensproblemen in het openbaar vervoer. Als voorbeeld wordt de situatie Amersfoort-Nijkerk genoemd. Het gemeentebestuur van Purmerend vindt vermindering van bestuurlijke drukte prima, wel is er behoefte aan een integrale visie op de voorgenomen herindeling. Het gemeentebestuur van Hoorn geeft aan constructief tegenover de voorgenomen samenvoeging te staan. Wel zien zij graag meer aandacht voor de problematiek van ruimtelijke ontwikkelingen rondom het 'Markermeer'. Dit hangt samen met het verschillende beleid voor natuur en milieu van provincies en gemeenten in het gebied. De burgemeester van Texel wijst namens haar gemeentebestuur op het risico van verwaarlozing van het belang van de 'buitengebieden' van het nieuw te vormen landsdeel. Het gemeentebestuur van Beemster vindt dat de provincie Noord-Holland de gemeenten teveel in de weg zit; het is zaak dat de provincie meer op afstand komt te staan. Ondernemerskoepel VNO-NCW West stelt dat een snelle verandering van de bestuurlijke indeling is geboden. VNO-NCW West memoreert aan de moeizame besluitvorming in het kader van het omgevingsrecht voor wat betreft de Waddenzee, die maar voor een deel in de provincie Noord-Holland ligt. Het gemeentebestuur van Heerhugowaard verwacht dat er problemen ontstaan met het gebrek aan draagvlak voor de herindeling. Het gemeentebestuur van Velsen staat open en nieuwsgierig tegenover het herindelingsvoorstel, het gemeentebestuur is benieuwd hoe je als provincie meer bereikt, mede in relatie tot de Europese Unie. Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier vraagt zich af of er taken ten aanzien van natuuraangelegenheden overgaan naar het nieuw te vormen landsdeel. Een vertegenwoordiger van de recreatieve ondernemersvereniging RECRON geeft aan voordelen te zien in de samenvoeging van de drie provincies, omdat het leidt tot minder bestuurlijke drukte. De ontwikkeling van recreatiegebieden in een belangrijk deel van de Randstad komt straks in één hand te liggen. Het gemeentebestuur van Hollands Kroon is positief; men vindt het tegelijkertijd belangrijk om burgers en maatschappelijke organisaties goed te betrekken bij de plannen.

Inwoners

Tijdens de eerste open overlegbijeenkomst voor inwoners van Noord-Holland op 28 februari 2013 zijn vragen gesteld over de relatie van de provinciale herindeling met hervormingen van waterschappen, gewesten en samenwerkingsverbanden, die naast gemeenten en provincies opereren. De inwoners geven aan meer behoefte te hebben aan inzicht in de kosten en opbrengsten van de provinciale opschaling. Verder willen inwoners weten wat de effectiviteit is van de nieuwe provincie tegen de achtergrond van de taken en bevoegdheden. Andere vragen zijn er gesteld over de redenen om de Wgr plus regio's af te schaffen en de mogelijkheid van correcties van de huidige buitengrenzen van de drie provincies. Veel is er gesproken over de afstand tussen burger-bestuur: hoe wordt ervoor gezorgd dat deze niet wordt vergroot als gevolg van de opschaling? Verder is het thema culturele identiteit besproken en de mogelijke vermindering van

bestuurlijke drukte. De deelnemers aan de bijeenkomst willen weten wat er gaat gebeuren met de huidige Provinciehuizen, waarom er met de drie provincies begonnen wordt en hoe de verwachte toename van slagvaardigheid zich zal uiten. Tenslotte geven de bewoners aan het belangrijk te vinden dat de nieuwe provincie oog blijft houden voor de belangen van alle inliggende regio's.

De tweede inwonersbijeenkomst in de provincie Noord-Holland vond plaats in Alkmaar op 4 maart 2013. De aanwezige inwoners vragen zich af waarom begonnen is met de fusie van deze drie provincies. Ook zijn er vragen gesteld over de reden om te kiezen voor vijf in plaats van drie landsdelen en waarom niet is begonnen met de noordelijke provincies. Als alternatieve modellen worden de Randstadprovincie en een 'Kustprovincie', bestaande uit Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland, ingebracht. Er is behoefte aan een duidelijke visie op de herindeling, terwijl diverse inwoners ervoor pleiten vaart te zetten achter de samenvoeging. Dit is van belang omdat de provincie nu te dicht op gemeenten opereert en de taak van de provincie onvoldoende uit de verf komt. Een inwoner geeft aan dat al lange tijd duidelijk is dat er twee aparte provincies moeten komen voor het noordelijk en zuidelijk deel van de Randstad. Diverse inwoners vragen zich af of de fusie niet teveel kost/wel een bezuiniging oplevert. Ook wil een inwoner weten hoe het zit met de afstand tussen burger en bestuur: wordt deze na fusie niet te groot? Een andere inspreker wil weten of er een referendum komt over de herindeling. Vragen zijn er of de nieuwe provincie nog oog zal hebben voor de belangen van specifieke regio's en binnenprovinciale verhoudingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de regio boven het Noordzeekanaal. Ook de vraag of Haarlem de provinciehoofdstad blijft wordt gesteld, evenals de vraag wat burgers gaan merken van de fusie. Verder wordt de vraag gesteld of taken en bevoegdheden met de vorming van de nieuwe provincie zullen veranderen. Een alternatief voor samenvoeging zou de oprichting van shared service centers zijn, aldus een van de aanwezigen. Een vertegenwoordiger van Land- en Tuinbouworganisatie Noord vindt dat er in de plannen meer aandacht moet worden besteed aan de belangen van de land- en tuinbouw; een belangrijke economische sector in de drie provincies. Ook de grenzen van de nieuwe provincie komen ter sprake. Zo vraagt een inwoner: kunnen er met de samenvoeging nieuwe grenzen gerealiseerd worden? In het verlengde hiervan vraagt een inwoner zich af of de bestuurlijke verhoudingen binnen de provincie in balans blijven.

Bestuurders en inwoners
Tijdens de bijeenkomst voor bestuurders en inwoners in de Kop van Noord-Holland op 20 maart 2013 in Den Helder, geeft een inwoner aan de samenvoeging van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht een goede zaak te vinden. Tegelijk vreest hij voor het gevoel van identiteit of verbondenheid dat door de fusie negatief wordt beïnvloed. Dit standpunt sluit aan bij dat van twee andere inwoners, die ook voorstander zijn, maar tegelijk wijzen op de onderlinge verbondenheid en uniciteit van de Waddeneilanden. Ook een andere inwoner is voorstander van opschaling van provincies én gemeenten, maar vraagt de minister nog eens goed na te denken over de tijd die is uitgetrokken voor de totstandkoming van de Noordvleugelprovincie. Hij vindt dat voor samenvoegingsprojecten voldoende tijd moet worden genomen. Door een aanwezige is ingebracht dat het door de fusie lastiger wordt om voor projecten in het landelijk gebied gehoor te krijgen bij de provincie. Dit punt wordt ook door een aantal andere personen ingebracht en wordt ervaren als een zorg. In de betogen is de koppeling gelegd met de vertegenwoordiging van het gebied in de nieuwe provinciale staten. Een inwoner merkt op de discussie over de hervorming van het middenbestuur al jaren te volgen en het een goede zaak te vinden dat die nu wordt opgepakt. Wel vindt deze inwoner dat het verschil in tempo tussen de vorming van de Noordvleugelprovincie in relatie tot de andere landsdelen valt te betreuren. De discussie over het nieuwe middenbestuur zou veel breder moeten worden gevoerd dan alleen in deze drie provincies. Deze inwoner vraagt ook of de vorming van het nieuwe landsdeel gepaard gaat met het toebedelen van nieuwe taken vanuit het Rijk. Een van de aanwezigen wil weten waarom de minister niet is begonnen met de opschaling van de drie noordelijke provincies. Zij wil ook weten waarom niet eerst begonnen is met de opschaling van de gemeenten en daarna die van de provincies. Tot slot is de vraag gesteld waar het nieuwe provinciehuis komt te staan.

Provincie Utrecht

Gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten van Utrecht hebben tijdens het open overleg van 5 februari 2013 een aantal vragen gesteld over de samenvoeging van de drie provincies. Gedeputeerde staten geven aan geen hakken in het zand te zetten, maar willen wel eerst een integrale visie voor het totale bestuur,

andere varianten voor de samenvoeging verkennen en meer duidelijkheid over de rol en taken van de nieuwe provincie. Hoewel zij het streven naar een sterk middenbestuur onderkennen, zijn zij van mening dat de provincie al is gefocust op haar kerntaken en ook al een strategische agenda heeft geformuleerd. Enkele gestelde vragen zijn 'Wat is de opzet voor de landsdelen naar 2025? En: Wat is de visie voor het totale bestuur, en wat zijn de knelpunten? Om te komen tot de beste oplossing dienen eerst andere varianten voor de samenvoeging te worden afgewogen, menen gedeputeerde staten. Daarbij moet rekening worden gehouden met opgaven zoals natuur, het Groene Hart en Food Valley. Gedeputeerde staten stellen voor dat, indien de minister de bestuurlijke drukte wil verminderen, hij dient te beginnen met de opheffing van de Wgr plus regio's. Hierbij vragen zij zich af wat er gebeurt met de vervoersautoriteit en de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie. Gedeputeerde staten wijzen de minister er op dat de discussie niet over de structuur, maar de inhoud moet gaan. Wanneer de inhoud centraal staat, dan zou niet voor de samenvoeging van deze drie provincies worden gekozen. Gedeputeerde staten willen van de minister weten wat de taken en bevoegdheden zijn van de nieuwe provincie. Zij vinden dat het zoeken naar de samenhang tussen de provincies voorop moet staan en niet de structuur of het streven naar vijf landsdelen. Volgens gedeputeerde staten betekent het besluit om te komen tot vijf landsdelen dat de structuur voor de landsdelen al vastligt. Zij willen van de minister eerst een totale visie op de landsdelen en de rol van de provincie Utrecht. Volgens gedeputeerde staten ontbreekt in de brief van 14 december 2012 een aantal zaken. De provincie Utrecht onderhoudt een intensieve samenwerking met de buurprovincies; ook die niet bij de samenvoeging zijn betrokken. Voor de provinciale samenvoeging moeten eveneens andere vormen worden onderzocht met aandacht voor de verschillende samenwerkingsverbanden. In de open overlegfase moet in de discussie meer worden gezocht naar wat een sterk bestuur is op basis van inhoud en verbanden. Gedeputeerde staten vinden dat de minister een omgekeerde volgorde hanteert door al uit te gaan van de opschaling van de drie provincies zonder eerst andere oplossingen te verkennen. Zij vinden dat ook andere provincies aangezet moeten worden tot opschaling. Zij stellen voor dit traject wettelijk vast te leggen, zodat niet alleen de Noordvleugelprovincie wordt gerealiseerd, maar ook andere provincies binnen deze kabinetsperiode aan de slag gaan met vorming van de landsdelen. Tot slot geven gedeputeerde staten aan dat er snel meer duidelijkheid moet komen over de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie.

Provinciale staten

Bij de open overlegbijeenkomst op 5 februari 2013 lichten provinciale staten van Utrecht (fracties van VVD, PvdA, CDA, D66, PVV, GroenLinks, SP, CU, SGP, 50PLUS & PvdD) toe dat zij behoefte hebben aan een integrale visie op de toekomst van het Nederlandse middenbestuur. Ten eerste aangaande de bestuurlijke drukte. Concreet is hierbij gewezen op de relatie van het middenbestuur met de Wgr plus regio's, veiligheidsregio's, waterschappen, gedecentraliseerde rijksdiensten en een mogelijke vervoersautoriteit. Andere punten hebben betrekking op het verkennen van alternatieve varianten en voorstellen en de de vraag hoe de taken, bevoegdheden en het belastinggebied van de nieuwe provincie georganiseerd worden. Ook het tempo van de fusie en de importantie van draagvlak spelen volgens provinciale staten een belangrijke rol in het samenvoegingsproces. Provinciale staten geven aan voorbereidingen te treffen voor het houden van een referendum. Tot slot geven de leden van provinciale staten aan dat er bij hen twijfel bestaat over de financiële consequenties van het voorstel tot samenvoeging van de drie provincies.

Verder hebben de fracties meer (partij)specifieke punten ingebracht. De VVD-fractie vindt het proces te gehaast, maar geeft anderzijds aan voorstander te zijn van het aanpakken van de bestuurlijke drukte. De PvdA-fractie is ook voorstander van de fusie, omdat de Randstad in de huidige hoedanigheid niet goed functioneert. Wel moet de nieuwe provincie voldoende bevoegdheden krijgen, Ook vraagt de PvdA-fractie aan de minister of de drie provincies, net als fuserende gemeenten, een positieve financiële prikkel meekrijgen. Een andere vraag, ingebracht door het CDA, is voor welk probleem er met de samenvoeging van de drie provincies een oplossing gezocht wordt. De partij is benieuwd naar de verwachtingen van de minister met betrekking tot de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De fractie van D66 geeft aan voorstander te zijn, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo ziet de partij graag opheldering op het punt van de gesloten materiële huishouding. D66 wil ook graag van de minister weten wat de verhouding tussen de nieuwe provincie en de Metropoolregio wordt. De fractie van de PVV stelt de vraag wat er gaat gebeuren met de afschrijving van de panden van de provinciehuizen. Verder wil de partij weten op welke wijze de bezuiniging van 15 miljoen euro geëffectueerd gaat worden. Tot slot pleit de PVV voor het houden van een raadgevend referendum. De fractie van GroenLinks vraagt zich af of 55 Statenleden voor de nieuw te vormen provincie genoeg zijn. De ChristenUnie stelt dat Utrecht een pilot is en vraagt de minister hoe hij wil voorkomen dat het proces stokt als de voorgenomen

fusie een feit is. Ook refereert de partij aan het Groene Hart: hoe worden de uitdagingen die hier liggen aangepakt? De PvdD brengt tot slot de vraag in waarom de minister begint met de opschaling van Utrecht, Flevoland en Noord-Holland.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Tijdens de open overlegbijeenkomst op 11 maart 2013 met bestuurders uit de provincie Utrecht zijn veel vragen gesteld aangaande de behoefte naar een integrale, inhoudelijke visie van de minister op het openbaar bestuur. Ook zijn er vragen gesteld over het tempo dat de minister voor ogen heeft. Tot slot zijn veel punten omtrent de toekomst van de Wgr plus regio's naar voren gebracht.

De burgemeester van de gemeente Zeist roept op om niet alle hervormingen tegelijk te laten lopen. De Kamers van Koophandel Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland benadrukken geen standpunt in te willen nemen over de samenvoeging. Wel willen de Kamers van Koophandel een bijdrage leveren aan de discussie aan de hand van een rapport met inhoudelijke feiten. Daarin komen de volgende punten aan bod: verbeteren van de samenwerking binnen de economische samenwerkingsgebieden, integrale betrokkenheid Rijk, gemeenten en provincies bij economische vraagstukken, versterking van de bestuurskracht, het leggen van relaties binnen het middenbestuur, aanpassing van het lokaal belastinggebied en het verminderen van de regeldruk. Een vertegenwoordiger van ondernemersorganisatie Transport en Logistiek Nederland vaagt aan de minister om de voordelen van de samenvoeging van de drie provincies voor het bedrijfsleven te benoemen. De Vereniging Vrij Polderland houdt een pleidooi voor meer aandacht voor natuur en milieu in het samenvoegingsproces. In aanvulling daarop vraagt een representant van de Natuur- en Milieufederatie Utrecht wat de samenvoeging van provincies betekent voor natuur, landschap en ruimtelijke ordening en hoe het werk van de waterschappen zich verhoudt met de taken van de nieuw te vormen provincie. De burgemeester van Bunschoten deelt mede liever een discussie te hebben gehad voorafgaand aan het besluit om de drie provincies samen te voegen. In aanvulling daarop stelt een spreker namens het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht dat het perspectief van de nieuwe provincie nog ontbreekt. Een lid van de fractie van D66 in de gemeenteraad van Utrecht brengt argumenten ten aanzien van kostenbesparing en identiteit in. Met betrekking tot het laatste punt vindt de inspreker het opvallend dat jongeren zich niet met de provincie Utrecht identificeren. Wanneer over de landsgrenzen heen wordt gekeken, is samenwerking in de Noordvleugel volgens het raadslid van D66 een logische keuze.

Een gemeenteraadslid van Renswoude vraagt zich af of de samenvoeging van de drie provincies een reden is om gemeenten samen te voegen. Verder merkt hij op te vrezen dat samenwerking met een kleinere provincie voor gemeenten makkelijker is dan met een grotere provincie. Food Valley heeft een belangrijke economische waarde. Binnen Food Valley wordt ook samengewerkt met gemeenten in Gelderland. Het is belangrijk om deze samenwerking voort te zetten, aldus het gemeenteraadslid. VNO-NCW benadrukt dat ondernemers niet op structuurdiscussies of blauwdrukken zitten te wachten. De organisatie is voorstander van de samenvoeging en maant de regering hier haast mee te maken. Het gemeentebestuur van Oudewater benadrukt evenals een gemeenteraadslid van Ronde Venen dat niet bewezen is dat groter goedkoper, bestuurskrachtiger en democratischer is. Beide insprekers hopen dat de samenvoeging van de drie provincies geen experiment is. Een wethouder uit Leusden geeft aan vooralsnog niet tegen de samenvoeging te zijn, maar hij heeft wel vragen met betrekking tot de taken en bevoegdheden van de nieuw te vormen provincie. Een gemeenteraadslid uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug vraagt of de ervaringen van de herindeling in deze gemeente meegenomen worden in het proces om tot een nieuwe provincie te komen. Zij stelt dat de gemeentelijke fusie tot extra bestuurlijke drukte heeft geleid en dat burgers juist nabijheid van bestuur willen. De burgemeester van Woudenberg vraagt zich of de minister ook kijkt naar de samenhang van gebieden. Een vertegenwoordiger van de gemeenteraadsfractie van de Christen Unie in Bunschoten vraagt hoe de minister aan de ene kant de decentralisaties, waarbij de taken dichter bij de burger komen, verdedigt, terwijl aan de andere kant de taken door bestuurlijke samenvoeging juist verder van de burger af komen te staan. Ook stelt de inspreker namens de Christen Unie Bunschoten vragen omtrent het waarborgen van de democratische legitimiteit. Het gemeentebestuur van Utrecht deelt mede bereid te zijn om mee te denken; dat er meer taken naar de gemeenten gaan is toe te juichen en in dat geval moet ook gezorgd worden voor krachtigere provincies. Het valt volgens het gemeentebestuur van Utrecht niet te ontkennen dat de steden Amsterdam en Utrecht met elkaar verknoopt zijn. Wel spreekt het gemeentebestuur de voorkeur uit om de verkeer- en vervoerstaken bij de gemeente te houden.

Het gemeentebestuur van IJsselstein sluit zich voor wat betreft de verkeer en vervoertaken aan bij het standpunt van het gemeentebestuur van Utrecht. De burgemeester van de gemeente Veenendaal kan zich vinden in de plannen, maar mist wel samenhang in de nieuw te vormen provincie. Er zou eerst een businesscase moeten komen, waarna vervolgens een besluit genomen kan worden. Bij monde van een wethouder ervaart het gemeentebestuur van Stichtse Vecht de samenvoeging van de drie provincies als positief; men ziet kansen. De CDA-fractie in provinciale staten van Noord-Holland brengt in dat er zorgen zijn over de democratische controle en het waarborgen van de bestuurlijke kwaliteit. Het gemeentebestuur van Hilversum acht de bestuurlijke grenzen in de huidige digitale wereld niet belangrijk; het zou geen discussiepunt zou moeten zijn. Het gemeentebestuur van Hilversum ziet de eigen gemeente als schakel tussen Utrecht en Amsterdam. De verwachting is dat ook zonder bestuurlijke invulling de samenwerking tussen de gemeenten loopt. De onderbouwing op sociaal, economisch en werkgelegenheidsgebied zal naar verwachting van het gemeentebestuur van Hilversum de doorslag geven.

Inwoners
Tijdens de open overlegbijeenkomst op 12 maart 2013 spreken inwoners van de provincie Utrecht met de minister over de samenvoegingsplannen. Er komt een wisselend beeld naar voren; in de zaal bevinden zich zowel voorstanders, neutrale bezoekers als tegenstanders van de provinciale samenvoeging. De snelheid van het proces is door een aantal aanwezigen als zorgpunt ervaren. Tegelijk gaan er stemmen op om juist wel met voldoende snelheid door te gaan met het uitwerken van de plannen. Een van de aanwezigen meldt dat hij een groot voorstander is van de plannen, onder meer omdat identiteit volgens hem geen issue is in de provincie Utrecht, maar ook omdat de provincie Utrecht nu geen duidelijke richting geeft. Dit zou volgens de spreker blijken uit de verschillende samenwerkingsverbanden die de provincie aangaat.

Een andere inwoner ondersteunt eveneens het voornemen van het kabinet tot samenvoeging van de provincies, omdat de provincie Utrecht te klein is en omdat het voor de internationale concurrentiekracht van groot belang is dat Utrecht en Amsterdam intensiever gaan samenwerken. Ook op het gebied van landschap is de fusie volgens deze spreker een gewin. Hij roept de minister op om de provincie de taken te geven die het hoort te hebben op het gebied van economie, vervoer, ruimtelijke ordening etcetera. In dat licht refereert de spreker aan de aandacht die er gelijktijdig moet zijn voor het inkrimpen van de rijksoverheid. Een andere veronderstelling die de minister is meegegeven is dat bestuurlijke samenvoegingen van onderop succesvol. Het is de vraag of dat ook het geval is bij opgelegde samenvoegingen. Als het gaat om tempo doet een van de aanwezigen de suggestie om nu de samenvoeging van de drie provincies voor te bereiden, zodat op een later moment, als de crisis voorbij is, alles zorgvuldig te kunnen uitvoeren. Een andere vraag die de minister is voorgelegd, is of er middelen worden vrijgemaakt om de eventuele perverse effecten van de samenvoeging op te vangen. Verder is de vraag gesteld of de nieuwe provincie geen grote financiële risico's met zich meebrengt en of de effecten met betrekking tot efficiency en effectiviteit wel worden bereikt. Volgens een van de aanwezige inwoners is er onderzoek dat uitwijst dat de kosten door fusie zullen stijgen in plaats van dalen. Een ander vraagstuk dat onder de aandacht van de minister is gebracht is of een deel van Gelderland niet bij Utrecht gevoegd moet worden, mede gelet op de economische samenhang in Food Valley. Verder merken enkele sprekers op dat rekening gehouden moet worden met de waterschapsgrenzen. Een inwoner vindt de samenvoeging van provincies een goede zaak. Wel meent hij dat het logischer is om een kustprovincie te vormen. Verder doet een andere aanwezige de suggestie om Noord-Holland en Utrecht in vier verschillende provincies te splitsen, die aansluiten bij regiospecifieke problematiek. Voor wat betreft de taakuitvoering van de provincie wijst een van de aanwezigen erop dat de huidige provincie haar taken niet goed uitvoert. De vraag die bij deze spreker dan opkomt, is hoe de minister ervoor zorgt dat de taken van de nieuwe provincie wel goed opgepakt worden. Tevens is de afstand tussen burger en bestuur door enkele aanwezige inwoners aan de orde gesteld. Samenvoeging van provincies bemoeilijkt volgens deze sprekers het directe contact met burgers. Een andere inwoner vult aan dat de provincie verder van de burger komt te staan als deze een uitgestrekter gebied bestrijkt. De suggestie is gedaan om direct een Commissaris van de Koning te kiezen en een direct gekozen burgemeester in te voeren voor de 100.000+ gemeenten. Aan de minister is verzocht om te beginnen met het transparanter maken van het Rijk, de provincies en de gemeenten. Een inwoner brengt in dat er een referendum moet komen over de samenvoeging van de drie provincies. De uitgestrektheid van de nieuwe provincie roept volgens deze spreker ook de vraag op naar de bestuurbaarheid van de provincie. Een andere aanwezige vraagt of de samenvoeging iets is dat door Europa wordt opgelegd. Een andere inwoner vindt dat de huidige plannen verlammend werken op de processen die toch al langzaam gaan. Ook vreest hij

dat de identiteit van de provincies met de samenvoeging zal wegvallen. Dat geldt ook voor de kennis bij de provincie over wat er speelt bij burgers.

Een van de laatste insprekers vindt dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden. Hij vraagt de minister hoe hij de afnemende betrokkenheid van burgers bij politiek en bestuur gaat opvangen. Hij pleit voor een open bestuurslaag en geeft aan zich niet te kunnen vinden in het argument ten aanzien van de vermindering van bestuurlijke drukte. Tot slot is ingebracht dat de minister met een meer algemene visie moet komen op de toekomst van het middenbestuur. Daarin moet volgens een van de aanwezigen dan ook de vraag beantwoord worden wat we gaan oplossen met de samenvoeging. Dit zou in ieder geval moeten gebeuren met zoveel mogelijk draagvlak en duidelijkheid over het takenpakket. De spreker meent dat cultuur een kerntaak van de provincie moet blijven. De laatste spreker is van mening dat er jarenlange studie noodzakelijk is om tot een goede variant van een nieuwe provincie te komen.

Provincie Flevoland

Gedeputeerde staten

In de bijeenkomst op 22 februari 2013 benadrukken gedeputeerde staten van Flevoland het belang van de identiteit van de provincie. Er is veel gemeenschapszin die samenhangt met de recente stichting van de provincie. Gedeputeerde staten geven aan dat de maat en schaal van de provincie aansluit bij haar functioneren als netwerkorganisatie. Gedeputeerde staten willen weten hoe de organisatorische inrichting van de nieuwe provincie er uit komt te zien en hoe deze zich verhoudt met de huidige organisatie. De provincie Flevoland werkt efficiënt en niet-bureaucratisch, zo wordt gesteld. Gedeputeerde staten verwachten dat door opschaling de bestuurlijke organisatie groter en logger zal worden. Verder menen gedeputeerde staten dat nut en noodzaak van de fusie onduidelijk zijn. Er is behoefte aan nadere duiding van de meerwaarde van de herindeling voor de inwoners van de provincie. Gedeputeerde staten verwachten dat de provincie Noord-Holland een dominante stem over het gebied van de nieuw te vormen provincie krijgt.

De behoefte bestaat aan inzicht in de ontwikkelagenda van de nieuwe provincie, mede tegen de achtergrond van het eindperspectief van vijf landsdelen. Hoe ziet het proces er uit na fusie van de provincies, ook als het herindelingsproces eventueel stokt? Gedeputeerde staten Flevoland vinden dat het gebied Noordoostpolder bijeen gehouden moet worden. Als het gebied bij de provincie Overijssel wordt gevoegd dan mag verwacht worden dat bijvoorbeeld Dronten en Zeewolde zich richting Gelderland zullen bewegen. Tenslotte geven gedeputeerde staten van Flevoland aan dat het bestaan van de Wgr plus positief is voor Flevoland. De provincie doet op het terrein van vervoer vooral goede zaken met de stadsregio Amsterdam in plaats van met de provincie Noord-Holland. Gedeputeerde staten geven aan dat het, na een eventuele fusie, voor Flevoland goed is als er vervoerregio's zijn.

Provinciale staten

Provinciale staten van Flevoland (fracties van VVD, CDA, PvdA, SP, CU, GroenLinks, SGP, PvdD, D66, PVV, 50PLUS en leefbaar Almere) brengen tijdens de bijeenkomst op 27 februari 2013 zes zorgpunten onder de aandacht. Ten eerste is er behoefte aan een goed onderbouwde visie van het kabinet. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan het gewenste schaalniveau en de relatie met stroomgebieden waar de indeling van de waterschappen op is gebaseerd. Ten tweede wijzen provinciale staten op het unieke karakter van de provincie Flevoland: er heest bestuurlijke rust, de provincie voert de regie op de provinciale kerntaken en voert het interbestuurlijk toezicht sober uit. Voor Flevoland betekent de verandering van de provincie-indeling niet alleen een ander bestuur, maar ook een andere toekomst. Het derde punt dat aangehaald wordt is samenwerking. Flevoland is een netwerkprovincie, waarbij samenwerking centraal staat. Vanuit deze situatie bezien geven provinciale staten aan de toegevoegde waarde van samenvoeging niet te zien. Provinciale staten van Flevoland willen weten hoe er aangekeken wordt tegen de relaties tussen Flevoland, Gelderland en Overijssel. Als vierde punt wordt ingebracht dat Flevoland een effectief en overzichtelijk georganiseerde provincie is zonder bestuurlijke drukte. Het bestuur heeft een menselijke maat en is slank ingericht. Als vijfde punt brengen provinciale staten de financiën in, waarover men graag het gesprek aan wil gaan. Als zesde en laatste punt wijzen provinciale staten op het strakke tijdpad en het belang van draagvlak. Het gekozen tijdpad van een gecomprimeerde Arhi procedure beperkt de mogelijkheden om argumenten te wisselen en inwoners bij de discussie

te betrekken. Deze gang van zaken vinden provinciale staten onwenselijk. Naast deze generieke punten brengen enkele partijen ook specifieke punten in.

De fractie van de SP vindt dat Flevoland de schaal van de toekomst heeft. De fracties van PvdA en CDA zoeken naar de meerwaarde van het herindelingsplan voor de inwoners van Flevoland. Groter is niet per se beter en efficiënter, ook in relatie tot de afstand tussen burger en bestuur. De PvdA wil weten wie toezicht houdt op de nieuwe provincie. Tenslotte bestaat bij de PvdA de zorg dat door samenvoeging van de provincie nieuwe tussenlagen ontstaan. D66 steunt het perspectief van vijf landsdelen, maar heeft bezwaren bij het proces. Ook zijn er vragen omtrent de nieuwe grenzen van provincies en de taakverdeling tussen gemeenten, provincies en de rijksoverheid. Vervolgens laat de fractie van GroenLinks weten de visie te delen dat de huidige provinciegrenzen knellen. Nieuwe grenzen moeten zorgvuldig worden gekozen, waarbij aandacht moet zijn voor de waterschappen en gemeenten die over de huidige provinciegrenzen gevormd kunnen worden. De fractie van 50PLUS acht een heldere financiële onderbouwing bij het voorstel tot herindeling noodzakelijk. De fractie van SGP is van mening dat alternatieven voor deze herindeling onvoldoende aan bod komen; het komt op de fractie over dat bezuinigingen het voornaamste doel zijn van de fusie. De SGP vindt dat het provinciaal bestuur een duidelijk takenpakket behoeft. De fractie van de Christen Unie geeft aan in essentie voorstander te zijn van een discussie over een andere bestuurlijke indeling van Nederland. De partij hecht waarde aan borging van de regionale belangen van alle deelgebieden die onderdeel zijn van de nieuwe provincie. De Christen Unie wil ook weten hoe de inwoners vertegenwoordigd worden in de nieuwe provincie. De fractie van de PVV is voorstander van een kleine, slagvaardige overheid. Voor het samenvoegen van provincies moet draagvlak zijn en het mag niet leiden tot een platte bezuiniging. De fractie van de Partij van de Dieren wil weten wat er gebeurd met de uitslag van een eventueel referendum.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Tijdens de bestuurdersbijeenkomst van 18 maart 2013 in Lelystad wijst de burgemeester van Lelystad op het belang van draagvlak. Zij stelt dat bestuurlijke herinrichting nooit heeft geleid tot goedkopere gemeenten. Het zou voor Lelystad zeer ongunstig zijn om Flevoland op te knippen, omdat de stad dan net als Den Helder aan de rand van de provincie komt te liggen. De burgemeester van Zeewolde is voor behoud van een zelfstandig Flevoland. De gemeente werkt veel samen met gemeenten in Flevoland en Gelderland, en wil deze dubbele oriëntatie behouden. Een vertegenwoordiger van de Bedrijfskring Lelystad, vraagt aandacht voor het bedrijfsleven van Lelystad, omdat dat erg kwetsbaar is. In een jong gebied als Lelystad is de provinciale overheid een belangrijke (stabiele) partner en opdrachtgever. De provinciale fusie brengt dit in gevaar. Hij is het niet eens met het argument van bestuurlijke drukte. De directeur van de Stichting Landschapsbeheer Flevoland stelt dat de provincie in stand gehouden moet worden onder één bestuur. Een splitsing van Flevoland is onwenselijk. Daarnaast is de organisatie van mening dat er te weinig aandacht is voor maatschappelijke organisaties in dit proces. Een vertegenwoordiger van de provincie Gelderland geeft aan in deze bijeenkomst geen standpunt te zullen innemen. De provincie verwacht wel een visie van de minister op de bestuurlijke inrichting van Nederland. Gelderland heeft oog voor efficiënte besteding van middelen en vindt tot dusver een prima oplossing in de samenwerking met andere provincies. Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Noord stelt dat de agrarische sector het in Flevoland zo goed doet, mede vanwege de korte lijnen die er zijn naar het provinciaal bestuur. De organisatie ziet als mogelijk voordeel van de samenvoeging van de provincies dat er meer menskracht en middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van het landelijk gebied. De zorg van LTO Noord is echter dat de aandacht voor het agrarisch ondernemerschap zal verminderen en dat er onevenwichtig veel aandacht komt voor stedelijke ontwikkelingen. De vraag is dan ook of de minister kan garanderen dat er in de nieuw te vormen provincie voldoende aandacht blijft bestaan voor het landelijk gebied, in het bijzonder de land- en tuinbouw. Een wethouder van Almere stekt namens het gemeentebestuur dat het beeld van bestuurlijke drukte wordt onderschreven. Het gemeentebestuur van Almere vindt dat er nagedacht moet worden over bestuurlijke reorganisatie. Almere heeft de bijzondere positie dat het niet autonoom kan functioneren zonder voortdurend in dialoog te zijn met Noord-Holland, Amsterdam, Flevoland en Utrecht. De vraag is volgens de wethouder hoe straks de verhouding zal zijn tussen het Rijk en de grote(re) provincies? Daarnaast heeft het college de zorg of de positie van Almere en Flevoland, bij het behoud van grote open ruimtes en mooie landschappen, in stand blijft. De burgemeester van Dronten wijst er op dat de huidige omstandigheden - economische neergang, invloedrijk Europa, groeiende maatschappelijke complexiteit en snelle maatschappelijke veranderingen – niet aan de orde waren bij de vorming van de huidige provincies. Volgens het gemeentebestuur van Dronten ontbeert de provincie Flevoland een strategisch en samenhangend concept. De oriëntatie van Dronten ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken zoals

werkgelegenheid, mobiliteit en sociale ontwikkeling ligt niet bij de Noordvleugel van de Randstad, maar bij de assen Hanzelijn en Randmeren. De gemeente Dronten is actief in de regio Zwolle en wil deel uitmaken van een oostelijk te vormen landsdeel. Het gemeentebestuur van Dronten wil weten of het mogelijk is om dergelijke ideeën mee te nemen in de lopende arhi procedure. Een vertegenwoordiger van ondernemersorganisaties VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht constateert dat het openbaar bestuur worstelt met fundamentele knelpunten: meerdere overheidslagen zijn betrokken bij één overheidstaak, er is gebrek aan bestuurlijk eigenaarschap, er zijn teveel vertragende bevoegdheidsdiscussies, er zijn veel bestuurders (met de nodige bestuurlijke drukte als gevolg), er is gebrek aan doorzettingsmacht, de professionaliteit van het openbaar bestuur staat onder druk en er is toenemende complexiteit en mismatch tussen de schaal van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen en de bestuurlijke schaal. Het georganiseerde bedrijfsleven heeft drie uitgangspunten geformuleerd voor de bestuurlijke reorganisatie: (1) een efficiënte en effectieve dienstverlening van de overheid aan ondernemers. (2) De inrichting van het openbaar bestuur moet aansluiten op de schaal van de economische dynamiek en bijdragen aan een sterk economische regio die er in Europa toe doet. (3) De bestuurlijke inrichting moet uitgaan van één overheidslaag die verantwoordelijk wordt voor één overheidstaak en het duidelijk vaststellen waar de eindverantwoordelijkheid en de doorzettingsmacht liggen. De vertegenwoordiger van de ondernemersorganisaties benadrukt dat ondernemers geen jarenlange, verlammende discussies over bestuurlijke structuren willen.

Inwoners

Uit de bewonersbijeenkomst op 16 maart 2013 in Lelystad, waar naast inwoners van de provincie Flevoland ook veel (oud-)bestuurders bij aanwezig zijn geweest, komt naar voren dat de aanwezigen overwegend kritisch zijn over de voorgenomen samenvoeging van de drie provincies. Gesteld wordt dat er in Flevoland verschillende vormen van bestuurlijke samenwerking bestaan en dat dit goed werkt. Eigenlijk is er geen probleem, dus er hoeft geen oplossing te worden gezocht, aldus een van de aanwezigen. Verder is de vraag aan de orde gekomen of de nieuwe provincie andere bevoegdheden krijgt dat de huidige. De huidige provincie Flevoland draagt volgens een van de aanwezigen bij aan een gevoel van saamhorigheid. Door schaalvergroting zou de verbinding van het bestuur met de samenleving verloren gaan; dat leidt tot problemen. Flevoland is het land van de pioniers; zij voelen zich niet verbonden met de Randstad, aldus een van de sprekers. Een aanwezige pleit voor het in stand houden van de nalatenschap van ingenieur Cornelis Lely. Meerdere sprekers vinden dat de rijksoverheid in het verleden al veel toezeggingen aan Flevoland niet is nagekomen. De vraag is gesteld op welke manier de stemverhoudingen in de Eerste Kamer worden beïnvloed door de opheffing van de provincie Flevoland. Ook is aan de minister gevraagd of hij rekening zal houden met het feit dat de zes gemeenten in de provincie Flevoland verschillende oriëntaties hebben: de een meer op het Westen, de ander op Overijssel en weer een ander op Gelderland. Een van de sprekers doet de suggestie om de provincie Flevoland op te knippen met een nieuwe grens ten noorden van Almere. Een andere spreker waarschuwt voor de toenemende invloed van de Randstad en vreest dat de middelgrote en plattelandsgemeenten onvoldoende gehoord zullen worden en te weinig geld krijgen in de nieuw te vormen provincie. Flevoland dreigt het afvalputje van de Randstad te worden, zo stelt een aanwezige. Men vreest voor een grotere werkloosheid als gevolg van de samenvoeging. Volgens een andere spreker zit de bestuurlijke drukte niet in de provincie, maar bij de rijksoverheid. Het Rijk kan beter afgeschaft worden, zo meent hij. Een andere spreker geeft aan niets te voelen voor samenvoeging met de provincie Utrecht. Een aanwezige ergert zich aan de voorbeelden die de minister noemt, omdat de bevoegdheden bij al deze dossiers niet alleen bij de provincie liggen, maar grotendeels bij het Rijk. Een andere spreker stelt dat de bestuurlijke inrichting van Nederland beter in één keer op de schop genomen kan worden. De vraag van een van de aanwezige is wat de hoofdstad Lelystad kwijtraakt en wat de stad ervoor terugkrijgt. Verwijzend naar een publicatie van de Wiardi Beckman Stichting houdt een spreker een pleidooi voor kleinschaligheid. Ten aanzien van het voornemen van het kabinet voor een materieel gesloten huishouding vraagt een bewoner of het kabinet van plan is het aantal taken van de provincie terug te dringen. Met betrekking tot het politieke krachtenveld wil een aantal aanwezigen weten of de minister een politieke deal in petto heeft en wat de gevolgen daarvan zullen zijn bij een kabinetswisseling. Een spreker wijst op de verschillen in (bestuurs)cultuur tussen de drie provincies en bepleit samenwerking vanuit de eigen identiteit met oog voor belangentegenstellingen. Een andere spreker wil weten wat de minister gaat doen als een meerderheid van de bewoners tegen het fusieplan is. Weer een andere spreker wijst op de lage opkomstpercentages bij provinciale en waterschapsverkiezingen. Hij vreest dat dit na de fusie zal verergeren. Dezelfde spreker vraagt zich af hoe je burgers betrokken kunt houden in het geval van een grotere provincie. Een van de aanwezigen vraagt naar de kosten van de samenvoeging en naar

de voor- en nadelen voor de gewone burger. Een andere spreker oppert een ceremoniële rol voor de toekomstige vijf landsdelen.

Bestuurders en inwoners

Op 28 maart 2013 vond in Emmeloord de bijeenkomst met inwoners en bestuurders van de regio Noordoostpolder plaats. Een generiek punt dat is ingebracht betreft de identiteit van de regio en de waarde die daar door de inwoners aan wordt toegedicht. Een ander punt is de snelheid die de minister in het proces aanhoudt. Veel van de aanwezigen vinden dat het tempo te hoog ligt. Tevens geven aanwezigen aan bang te zijn dat in de nieuwe provincie minder aandacht uit zal gaan naar de regio; zij maken zich zorgen over de stem van Flevoland. Verder zijn er meer specifieke punten ingebracht. De burgemeester van de gemeente Noordoostpolder complimenteert de minister voor de vastberadenheid waarmee hij te werk gaat. Hij geeft aan dat 80% van de bevolking van de Noordoostpolder negatief is over de plannen. Hij vraag de minister wat hij gaat doen met deze berichten. De burgemeester acht schaalvergroting onwenselijk omdat hij onvoldoende draagvlak ziet, een grote verbondenheid voelt met de provincie Flevoland; de gemeente profiteert van de korte lijnen. Een wethouder uit de gemeente Noordoostpolder vraagt of de provinciale samenvoeging wel nodig is in het kader van de discussie rondom de 100.000+ gemeenten. De aanwezige gemeenteraadsleden van de Noordoostpolder vragen zich af wat de minister bewogen heeft om Flevoland in deze samenvoeging mee te nemen. Ook stellen zij een aantal vragen, waaronder: 'waarom heeft de minister niet gekozen om in één keer naar vijf landsdelen toe te werken?', en: 'kan de minister benoemen wat er zo bijzonder is aan de positie van de Noordoostpolder?'. Door een van de gemeenteraadsleden wordt de vraag gesteld waaruit de bijzondere behandeling van de Noordoostpolder zal blijken. Een ander gemeenteraadslid stelt voor alle provincies in één keer op te heffen. Een inwoner licht toe bang te zijn dat de Noordoostpolder een achtergesteld gebied wordt. Zijn vraag aan de minister is: 'wat wilt u met Flevoland? Wel of niet opdelen?' Een andere aanwezige stelt dat, indien Noordoostpolder naar het oosten neigt, het gebied duidelijk moet kiezen bij welke provincie het wil horen. Een andere inwoner is van mening dat bestuurlijke drukte niet opgelost wordt door provincies samen te voegen; het wordt enkel verschoven. Deze spreker stelt voor te herstructureren op basis van taken en verantwoordelijkheden; als de Noordoostpolder moet kiezen waar het bij wil horen, dan moet dat gebeuren op basis van de functionele uitvoering van taken van de provincie. Een van de aanwezigen vraagt waarom de minister het traject zonder integrale visie begonnen is. Ook wordt er aandacht gevraagd voor de kosten en baten van de provincie en de vraag of het bijdraagt aan de bezuinigingen van het kabinet. Een inwoner stekt aan de minister de vraag of het een optie is om Flevoland een status aparte te geven. Een andere aanwezige vraagt de minister wat er gebeuren moet met de natuur- en milieuorganisaties bij een provinciale fusie: 'Moeten zij mee fuseren?'. Er worden vragen gesteld ten aanzien van de daadkracht van grotere provincies. Een van de aanwezige inwoners roept op om de besluitvorming te vertragen. Op deze manier kan het draagvlak in de Noordoostpolder groeien. Tevens kan dan onderzoek gedaan worden naar een aantal relevante vraagstukken. Vertegenwoordigers van VNO-NCW Flevoland geven aan op zoek te zijn naar een effectief en efficiënt bestuur voor samenleving en bedrijfsleven; dit zou de kern van de discussie over samenvoeging van de drie provincies moeten zijn. De vertegenwoordigers van VNO-NCW Flevoland overhandigen hieromtrent een notitie aan de minister.

Overleggen inzake positie Noordoostpolder

Op 12 maart 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Urk en Noordoostpolder. Op 28 maart heeft een apart gesprek plaats gevonden met de burgemeester en loco-burgemeester van Urk. Dit laatste omdat het gemeentebestuur van Urk op 28 maart niet aanwezig kon zijn bij de bijeenkomst in Emmeloord diezelfde dag, in verband met een raadsvergadering. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de gemeente Urk, evenals de gemeente Emmeloord, in beginsel voorstander is van het in stand houden van de huidige provincie Flevoland. Blijkens een motie die in beide gemeenteraden is aangenomen achten de gemeenten het nu te vroeg om een standpunt in te nemen over de vraag bij welk landsdeel zij willen horen, indien toch wordt overgegaan tot de vorming van een Noordvleugelprovincie. De gemeenten willen bij de standpuntbepaling een gezamenlijke positie (blijven) innemen. De gemeente Urk geeft aan dat de bewoners een sterke oriëntatie op het westen van het land hebben, terwijl de gemeente Emmeloord aangeeft dat de bewoners meer op het oosten van het land zijn georiënteerd (met name de regio Zwolle). Mede op basis van dit signaal is op 17 april ook overleg gevoerd met het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel. In dit overleg heeft het college

aangegeven dat Noordoostpolder en Urk welkom zijn als onderdeel van de provincie Overijssel. Dit geldt ook voor de gemeente Dronten. Het college baseert haar standpunt op de reeds bestaande inhoudelijke verbondenheid tussen Overijssel en de betrokken gemeenten en heeft hiervan de nodige voorbeelden naar voren gebracht.

Bijlage 2: Overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk)

Datum	Afzender:	Onderwerp:
13-12-2012	Provincie Noord-Holland	Afschrift brief aan Provinciale Staten inzake gesprek over bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland
3-1-2013	Gemeente Lelystad	Motie provinciale herindeling
8-1-2013	Provincie Zuid-Holland	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
9-1-2013	Provincie Flevoland	Bezwaren proces samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
9-1-2013	Provincie Noord-Holland	Ontvangst van uw brief inzake start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
10-1-2013	Gemeenten Urk en NOP	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
18-1-2013	Gemeente Zeewolde	Procedure samenvoeging 3 provincies
21-1-2013	Gemeente Lelystad	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
22-1-2013	Provincie Zuid-Holland	Beëindiging Wgr-plus
24-1-2013	Gemeente Naarden	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
25-1-2013	Gemeente Urk	Provinciale herindeling
28-1-2013	Gemeente Bunnik	Zienswijze aangaande samenvoeging provincies
30-1-2013	Provincie Flevoland	Aangenomen moties over voornemen samenvoegen provincies
1-2-2013	Gemeente Texel	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
5-2-2013	Gemeente Utrecht	Ideeën college van B&W van Utrecht bij plannen bestuurlijke inrichting
7-2-2013	Gemeente Bunschoten	Motie omtrent gevoelens provinciale herindeling
15-2-2013	Politieke partij Texel 2010	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
18-2-2013	Gemeente Diemen	Reactie samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
28-2-2013	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Samenvoeging provincies
28-2-2013	Amstelland-Meerlanden	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
1-3-2013	Gemeente Schagen	Mogelijke samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland
7-3-2013	Gemeente Langedijk	ARHI-traject provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
7-3-2013	Gemeente Renswoude	Motie provinciale herindeling
8-3-2013	Gemeente Woudenberg	Provinciale herindeling
11-3-2013	Kamer van Koophandels: Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland	Besturen voor de groei, de economische groei in de Noordvleugel organiseren
11-3-2013	VNO/NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland, VNO-NCW Utrecht	Reactie op het voornemen tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
14-3-2013	Gemeente Renswoude	Inspraak 11 maart over de provincie fusie
14-3-2013	Gemeente Langedijk	Toezenden kopie schriftelijke raadsvragen GroenLinks
26-03-2013	Provincie Friesland	Standpunt Fryslân inzake samenvoeging Flevoland, Utrecht en Noord-Holland
28-03-2013	Provincie Overijssel	Reactie op uitnodiging regiobijeenkomst herindelingsprocedure samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
2-4-2013	Gemeente Hoorn	Standpunt fusie provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht
11-4-2013	Gemeente Waterland	Provinciale of gemeentelijke opschaling (afschrift brief aan gedeputeerde staten van Noord-Holland)
22-04-2013	Provincie Overijssel	Toezending naar aanleiding van het open overleg op 17 april jl. inzake gestarte herindelingsprocedure fusie Flevoland, Utrecht en Noord-Holland en positie Noordoostpolder
24-04-2013	Gemeente Urk	Provinciale herindeling/raadsbesluit
03-05-2013	Gemeente Noordoostpolder	Resultaten Stuurgroep Standpuntbepaling Provinciale Herindeling/raadsbesluit
07-06-2013	Gemeente Stede Broec	Procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Bijlage 3: Overzicht van geraadpleegde literatuur

- Commissie-Geelhoed, *Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw* (2002);
- Commissie-Kok, *Advies commissie Versterking Randstad* (2007);
- Commissie-Lodders, *Ruimte, regie en rekenschap* (2008);
- Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013);
- G4@RandstadHolland.EU, *Randstad Holland in een globaliserende wereld* (2006);
- Holland Acht, *Manifest 'Slagvaardig bestuur voor Randstad Holland noodzakelijk'* (2005);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Discussienotitie 'Maatwerk in het middenbestuur'* (2006);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Visienota Bestuur en Bestuurlijke herinrichting: tegenstellingen met elkaar verbinden* (2011);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland* (2013);
- Ministerie van Economische Zaken, *Visie op de Noordvleugel/Amsterdambrief* (2011);
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte* (2012);
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Structuurvisie Randstad 2040* (2009);
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *Territorial Review Randstad Holland* (2007);
- Raad van State, *Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen* (2013);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad* (2010);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De ratio van ruimtelijk-economisch topsectorenbeleid* (2012);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De internationale concurrentiepositie van de topsectoren* (2012);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *Werken aan de concurrentiekracht van de Nederlandse regio's* (2013);
- Provincie Noord-Holland, *Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Noord-Holland 2040* (2010);
- Raad voor het Openbaar Bestuur, *Bestuur op maat* (2006);
- Raad voor het Openbaar Bestuur, *Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur* (2010);
- Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM), *Ontwerp Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer* (2013);
- Regeerakkoord kabinet Rutte-Verhagen, *Vrijheid en verantwoordelijkheid* (2010);
- Regeerakkoord kabinet Rutte-Asscher *Bruggen Slaan*, (2012);
- Rijk, IPO, VNG, UvW, *Bestuursafspaken 2011-2015* (2011);
- Ruimtelijk Planbureau, *Vele steden maken nog geen Randstad* (2006);
- Seinstra Van de Laar, *Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland* (2012);
- Teisman et. al. *Stagnatie of transitie, evaluatie van de bestuurlijke samenwerking Randstad* (2005).

Bijlage 4: Legenda kaart Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 – 362287
E gemeente@texel.nl
I www.texel.nl

Ministerie van BZK
Postbus 20011
2500 AE DEN HAAG

Uw brief van	17 juni 2013	Contactpersoon	Dhr S.W.F. Bastiaanse
Uw kenmerk	2013-0000344821	Telefoonnummer	0222 - 362 174
Ons nummer		r/t	fb/

Onderwerp: zienswijze Noordvleugelprovincie

Datum

Geachte heer Plasterk,

Met uw brief van 17 juni 2013 heeft u ons het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht gezonden. U nodigt daarin uit om een zienswijze in te dienen. Van deze mogelijkheid maken wij graag gebruik.

In deze brief formuleren wij onze zienswijze en willen wij tegelijkertijd graag een bijdrage leveren aan het door u op te starten traject voor het opstellen van een inhoudelijke agenda voor de nieuwe provincie.

In een eerdere brief (*d.d. 1-2-2013, kenmerk UP 00719*) naar aanleiding van uw startsein voor de samenvoeging van de drie provincies hebben wij reeds op hoofdlijnen een eerste reactie gegeven. De strekking is naar onze mening nog steeds van toepassing en deze brief zouden wij graag als onderdeel van onze zienswijze willen toevoegen. Wij hebben genoemde brief daarom als bijlage toegevoegd aan deze brief.

In uw antwoord op onze brief (*d.d. 27-2-2013, kenmerk 2013-0000095814*) bevestigt u het belang van gezamenlijk optrekken in het openbaar bestuur voor regionale maatschappelijke vraagstukken. Ook een nieuw provinciaal bestuur blijft verantwoordelijk voor de korte lijnen.
Als reactie op de door ons gesignaleerde nadruk op het noordelijk deel van de Randstad gaf u aan dat het provinciaal bestuur oog dient te hebben voor de belangen van *alle* inliggende regio's en als gebiedregisseur een belangrijke verbindende rol vervult tussen stedelijk en landelijk gebied.
Wij zijn blij met uw reactie. Zij het dat deze – begrijpelijkerwijze – in algemene zin gesteld is.

Thans ligt het herindelingsontwerp voor en heeft u aanvullende informatie via de businesscase verstrekt. Op basis hiervan komen wij tot de volgende zienswijze:

- Een belangrijk punt voor de opschaling is het creëren van een 'geschikte' afstand tussen middenbestuur ten opzichte van Rijk en gemeenten. Naar uw mening kunnen de verschillende bestuurslagen daarmee ook hun taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden beter uitoefenen. Ook ten opzichte van elkaar en met minder ongewenste verstrengeling.

Bijlagen

Wij zijn van mening dat korte lijnen en een goede (ver)binding tussen verschillende partijen (en in dit geval provincie en gemeente) van groot belang zijn voor goede samenwerking en afstemming. U hebt dit ons ook bevestigd.
Waar u schaalvergroting als oplossing ziet blijven wij van mening dat dit het risico met zich mee brengt dat de (ver)binding tussen burgers, maatschappelijke organisaties, bedrijven, gemeenten en de (grotere) provincie onder druk komt te staan en vermindert.

- In de stukken die wij hebben ontvangen met het herindelingsontwerp (de Memorie van Toelichting en de businesscase) valt het ons op dat de nadruk veel ligt op het noordelijk deel van de Randstad en het kunnen oplossen van een aantal bovenprovinciale uitdagingen die thans bestaan tussen de samen te voegen provincies.
  Dit bevestigt ons helaas in het beeld dat bij de samengevoegde provincie de focus vooral zal komen te liggen op het oplossen van huidige 'grensgeschillen' en zwaartepunt vooral komt te liggen op de noordvleugel van de Randstad.
  Wij erkennen op zich de belangen die er spelen: tussen de verschillende delen van de Randstad, nationaal en zelfs internationaal. Wij herkennen nu echter te weinig aandacht voor andere meer landelijke regio's zoals de Kop van Noord-Holland. De betekenis en waarde van landelijke regio's ten opzichte van de stedelijke regio komen naar onze mening (en ook feitelijk in de stukken) niet of te weinig tot uitdrukking.
  Wij zien dat de samenvoeging van de provincies het risico met zich meebrengt dat er te weinig aandacht zal zijn voor de opgaven en uitdagingen van landelijker, minder dicht bevolkte delen van de nieuw te vormen provincie.
- Hiernavolgend doen wij als onderdeel van de zienswijze een inbreng voor de inhoudelijke agenda van de nieuw te vormen provincie en vragen wij uw aandacht voor een paar andere provincie-overschrijdende thema's.

In de Memorie van Toelichting geeft u aan dat u als minister parallel aan de procedure van de samenvoeging van de drie provincies wil starten met een proces om een inhoudelijke agenda op te stellen voor de nieuwe provincie. Een gezamenlijke stuurgroep gevormd door Gedeputeerde Staten van de huidige drie provincies gaat onder uw leiding aan de slag om deze agenda te vormen met de belangrijkste maatschappelijke opgaven en kansen.

Wij ondersteunen dit initiatief en willen ook zelf een bijdrage leveren aan deze agenda. Als onderdeel van de zienswijze en als bijdrage voor die agenda willen wij u een aantal onderwerpen meegeven. Dit doen wij vanuit regionaal perspectief (dus niet alleen vanuit ons lokale belang). Wij zullen ook zelf het initiatief nemen om met onze collega-bestuurders in de regio een gezamenlijke bijdrage te leveren voor de inhoudelijke agenda.

Bij deze geven wij u vast een aantal onderwerpen mee die wij van belang achten:

- Vervoer/ontsluiting van de regio: een goede bereikbaarheid is een essentiële voorwaarde voor economische en sociale ontwikkeling. De Kop van Noord-Holland heeft baat bij een betere ontsluiting;
- Openbaar vervoer: ook (juist) in een krimpregio moeten we kunnen vertrouwen op optimale OV-voorzieningen.
- Ontwikkeling mogelijkheden natuur, recreatie, toerisme: in de memorie van toelichting wordt de waarde beschreven van gebieden als tegenhanger van het stedelijke gebied. Er wordt gesproken over ontwikkeling van *nieuwe* gebieden. Wij pleiten voor aandacht voor ontsluiting en beter benutten van *bestaande* gebieden zoals onze regio (dit hangt ook samen met vervoer/ontsluiting). Het werelderfgoed 'de Waddenzee', de Noordzeekust en IJsselmeer zijn bestaande pijlers.
- Ontwikkeling van havenregio en kennisregio Kop van Noord-Holland: de haven en het vliegveld van Den Helder zijn van enorm belang voor de regio. Specifiek gekoppeld aan

verdere ontwikkeling van offshore en gelieerd bedrijfsleven. Tevens een unieke samenwerking van bedrijfsleven met defensie.
- Innovatie en ontwikkeling in regio Kop van Noord-Holland: de regio kent een aantal kennis- en innovatieclusters op maritiem en agrarische gebied die verder ontwikkeld kunnen worden (NIOZ, Alterra, Greenport). Een gewenste ontwikkeling als tegenhanger op de Randstad.
- Zorg: zorg is geen kerntaak van de provincie, maar evenwel van enorm belang voor onze regio. We denken aan de blijvende beschikbaarheid van ziekenhuiszorg en andere vormen 2e-lijnszorg. Naar onze mening een punt van aandacht voor gezamenlijk optrekken van regio en provincie.

Zoals we hiervoor aangaven willen wij graag ook in regioverband een inbreng leveren voor de inhoudelijke agenda.

In de Memorie van Toelichting worden een aantal provincie-overschrijdende thema's genoemd. Dit heeft dan betrekking op de samenhang tussen noordelijk en zuidelijk deel van de Randstad en een aantal onderwerpen die spelen als 'grensgeschillen' tussen of uitdagingen voor de huidige provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Bedoeling is deze op te lossen met de vorming van de Noordvleugelprovincie.

Ook voor de nieuwe provincie zijn er belangrijke provincie-overschrijdende kwesties die hun aandacht zullen vragen.
Wij willen u als onderdeel van onze zienswijze en als inbreng voor de inhoudelijke agenda van de nieuwe provincie de volgende onderwerpen naar voren brengen:
- De ruimtelijke plannen en natuurbeheersplannen voor het waddenzeegebied;
- Het werelderfgoed 'de Waddenzee' als impuls voor natuur, recreatie en toerisme. De Kop van Noord-Holland is de poort tot dit gebied;
- Kust en veiligheid; dit betreft kustverdediging, maar ook veilige scheepvaarroutes.

Aantal afsluitende zinnen… (komen nog)

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Texel,
de secretaris, de burgemeester,

D.C. Boot MSc (wnd.) F.C. Giskes

Advies Nummer 14

Brieven aan de raad voor de raadscommissie 3 september 2013

2. Ingekomen brieven gericht aan het college en de raad

Nr.	Datum	Onderwerp	Korte omschrijving	Voorstel Griffier VKA (Voor kennisgeving Aannemen), behandelen door B enW of door Griffie
1.	18-12-2012	Brandweer	Opkomsttijden brandweer	VKA
2.	17-6-2013	Winkeltijdenwet ontheffingen	Verzoek inzake zondagsopenstelling van winkels	B en W heeft dit afgehandeld; VKA
3.	19-6-2013	Gevangeniswezen	Staatssecretaris Teeven geeft bezuiningsplan voor het gevangeniswezen	VKA
4.	19-6-2013	Financiën	Accountantsverslag De Bolder van 2012	Is door B en W en raad afgehandeld
5.	20-6-2013	Winkeltijdenwet ontheffingen	VNG Ledenbrief 13/060 Modelverordening winkeltijden 2013, zondags- en avondopenstelling	VKA
6.	24-6-2013	Beroep	Vergoeding griffierecht van Ministerie van Defensie aan gemeente Texel i.v.m uitspraak in hoger beroep	Is door B en W afgehandeld
7.	26-06-2013 03-7-2013	Samenvoegen Provincies	Uitnodiging om op 3 september a.s. met provincie Noord-Holland te praten over het herindelingsontwerp Noordvleugelprovincie, bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland + toezending bijlage	Is bij de balie ter inzage gelegd
8.	29-06-2013	Monumenten	Esperantomonument verzoek om fietsenstalling te verwijderen	B en W
9.	5-7-2013	Burgemeestersbenoemingen	Stemmingprocedure bij aanbevelingen inzake de burgemeester	VKA
10.	10-7-2013	Beroep	Uitspraak hoger beroep tegen oprichten loods gegrond	B en W
11.	11-07-2013	Personeel	VNG Ledenbrief 13/063 Handreiking Model Sociaal Statuut, nieuwe afspraken over Van werk naar werkbegeleiding	VKA
12.	15-7-2013	Personeelsbeleid	Circulaire Ministerie BZK Rechtspositiebesluit burgemeesters, wethouders en raads- en commissieleden	VKA
13.	17-7-2013	Toezicht	Verzoek om reactie op de Consultatie Informatieverordening Interbestuurlijk Toezicht	College neemt dit in behandeling

14.	18-7-2013	Monumenten	Verzoek oplossing voor gebruik van Esperanto monument als fietsenstalling	In handen leggen van college
15.	19-7-2013	Jeugdzorg	VNG Ledenbrief 13/064 Regionale transitiearrangementen in voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015	VKA
16.	19-7-2013	Welzijn	VNG Ledenbrief 13/065 Actuele stand van zaken over sociaal en zorgakkoord. Resolutie “Een vitale lokale samenleving”; Condities en uitgangspunten voor een goed decentralisatieproces	VKA
17.	20-7-2013	Leges	Verzoek om de woonforensenbelasting niet te verhogen op permanente bewoonde particuliere recreatiewoningen	In handen leggen college
18.	23-7-2013	Burgernet	VNG Ledenbrief 13/066 Stand van zaken van Burgernet. Nieuwe mogelijkheden om burgers te betrekken bij veiligheid	VKA
19.	24-7-2013	Samenwerkingsovereenkomsten	Begroting en programmaplan 2014 en het meerjarenperspectief voor de jaren 2015 tot en met 2017 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden en de aanbiedingsbrief	Wordt meegenomen bij Begroting 2014
20.	25-7-2013	Standplaatsvergunningen weekmarkten	VNG Ledenbrief 13/067 Model Marktverordening 2013	Door B en W afgehandeld; VKA
21.	29-07-2013		Bezwaar tegen gedoogbeschikking maïsstruunhof Den Hoorn	Wordt behandeld door de Commissie Bezwaar
22.	12-08-2013	Uitsterfregeling Logies met ontbijt	Vastgesteld bestemmingsplan De Koog. Logies met ontbijt	College zal deze afhandelen.
23.	27-08-2013	Onderwijs	Uitkomsten onderzoek OSG	

GEMEENTE Hoorn

Brandweer

College van B&W en de gemeenteraad van de
gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE Den Burg

...eente Texel
INGEKOMEN
21. 12. 2012

Team Beroepsbrandweer
Contactpersoon : G. Zomer
Telefoonnr. : 0229 - 252200
Email : gemeente@hoorn.nl

Uw brief :
Ons kenmerk : 12.49570
Bijlage(n) :
Onderwerp : Opkomsttijden brandweer

Hoorn, 18 december 2012

Geachte leden,

De gemeenteraad van Hoorn heeft in haar vergadering voor de begrotingsbehandeling op 30 oktober en 6 november 2012 een motie met betrekking tot de opkomsttijden van de brandweer unaniem aangenomen. De gemeenteraad heeft daarbij het verzoek gedaan aan het college van burgemeester en wethouders om deze motie in te brengen bij de evaluatie van de Wet veiligheidsregio's (medio 2013) en daarnaast toe te zenden naar alle gemeenten binnen de regio Noord-Holland Noord, de fracties van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Veiligheidsberaad en de VNG.

De strekking van deze motie luidt als volgt:

De gemeenteraad van Hoorn heeft kennis genomen van de objectgebonden opkomsttijden die in het Besluit veiligheidsregio's worden genoemd. Zij geeft aan dat intensivering van de repressieve brandweerzorg om volledig te kunnen voldoen aan de tijdnormen uit het Besluit veiligheidsregio's meer administratieve lasten, valse alarmeringen en een verveelvoudiging van kosten met zich meebrengt, maar dat dit geen verbetering van de veiligheid betekent. De ervaring leert dat blussen in vrijwel alle gevallen vooral materiële schade beperkt, maar zelden levens kan redden. De maatregel daarmee het voorbeeld is van een risico regelreflex.

De raad is van mening dat de investering die nu gedaan wordt aan de repressieve achterkant binnen de brandweer veel beter en effectiever is als die vooral ingezet wordt in de versterking en intensivering van de brandpreventie onder het motto "voorkomen is beter dan blussen". Er ontstaat meer brandveiligheid door preventie dan door repressie.

Door de dwingend rechtelijke voorschriften van de Wet- en het Besluit veiligheidsregio's, heeft de raad niet de ruimte om zelf die keuze in het belang van zijn inwoners en hun veiligheid te maken.

De gemeenteraad van Hoorn stelt de wenselijkheid en de effectiviteit van de nieuwe regelgeving in de Wet- en het Besluit veiligheidsregio's nadrukkelijk ter discussie en stelt voor om het accent te verleggen naar brandpreventieve maatregelen, die effectiever en minder kostbaar zijn.

Ik verzoek u de bovengenoemde argumenten in uw gesprekken over brandveiligheid mee te laten wegen.

Hoogachtend,

namens het college van burgemeester en wethouders,

Dr. G.O. van Veldhuizen
burgemeester

Nederlandse Vereniging tot bevordering van de Zondagsrust en de Zondagsheiliging

Goedgekeurd bij Kon. Besluit van 28 september 1955 no. 29

Gemeente Texel
INGEKOMEN
19. 06. 2013
Zaaknr:

ADM. EN CORR.-ADRES:
FRED. V.D. PALTSHOF 15
3911 LA RHENEN
TELEFOON (0317) 614398
TELEFAX (0317) 616044
EMAIL info@verenigingzondagsrust.nl
ING 878628

College van B&W en de leden van de
gemeenteraad der gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Rhenen, 17 juni 2013

Geacht College en leden van de Raad,

Zeer tot onze teleurstelling werd onlangs door de Eerste Kamer het voorstel aangenomen om te komen tot wijziging van de Winkeltijdenwet. Wij deden voorheen diverse malen een dringend beroep op Ministers en Kamerleden om toch de zondag te eerbiedigen. Helaas is er sprake van een steeds ruimere invulling van de zondag. Wij kunnen terecht spreken van een teloorgang van de christelijke zondagsviering.

Nu de winkelopenstelling op zondag uiteindelijk gedelegeerd is naar de gemeenten voelen wij ons gedrongen u te benaderen met de hoogst ernstige en dringende oproep toch geen gehoor te geven aan de druk welke uitgeoefend kan worden op u als College en Raad om (een aantal) middenstanders hierin tegemoet te komen. Reeds eerder (juni 2010) benaderden wij u over de principiële invulling van de zondag; daar is thans een aspect bijgekomen. Nu is het verlenen van vergunningen tot openstelling van winkels op de dag des Heeren immers uw verantwoordelijkheid geworden. Vandaar nogmaals ons appellerend schrijven over deze principiële aangelegenheid.

Wilt u met ons over e.e.a. van gedachten wisselen, dan zijn wij daartoe uiteraard bereid.

Vertrouwend op een begripvolle reactie uwerzijds, bovenal een voorstaan van een beleid overeenkomstig Gods Woord en Wet, tekenen wij,

Hoogachtend,

D. Exalto

D. Exalto, secretaris

Gemeente Texel
INGEKOMEN
28. 06. 2013
Inkomend nr:

Van: Liesbeth Schreiner [mailto:e.schreiner@heerhugowaard.nl]
Verzonden: woensdag 19 juni 2013 15:14
Aan: t.kooiman@bergen-nh.nl; 'Meijland,Dhr. B.A.F.M.(Graft-deRijp)'; 'Eva van der Voorde'; 'Mw. G. Beeksma'; 'griffie@medemblik.nl'; 'Huisman, Dhr. M. (Den Helder)'; 'griffie@gemeenteraad-enkhuizen.nl'; Marit de Porto; 'Van denBogaerde, dhr. H. (Langedijk)'; 'Jan Commandeur (Drechterland)'; 'Hoek, Jan'; 'Jong, deJ. (Stede Broec)'; ' Blaauw, Dhr. L. (Schermer)'; 'Horjus, Menno '; Marnix Philips; 'Bekker,Mw. M.C.G.M.(Opmeer)'; 'Tromp, Mw. P.M. (Koggenland)'; 'Koolen, Dhr. A.P.A (Alkmaar)'; 'Hornstra, Mw. V. (Castricum)'
CC: Hans Bouwman
Onderwerp: brief aan gemeenteraden NHN namens Han ter Heegde Bgm Heerhugowaard en namens lobbygroep Noord Holland Noord

Beste collega's,

Ik stuur jullie namens Han ter Heegde (Burgemeester Heerhugowaard en Lobbygroep NHN) een brief aan de gemeenteraden over de gevangenissen.

Met vriendelijke groet,

Liesbeth Schreiner | raadsgriffier | Gemeente Heerhugowaard |
Locatie Gemeentehuis | Parelhof 1, 1703 EZ Heerhugowaard | met auto: Ingang Stadspleingarage |
Postbus 390, 1700 AJ Heerhugowaard | raad.heerhugowaard.nl |
Tel. 14072 (mobiel 06 20491512) | Fax. 072 - 57 55 571 | e-mail: e.schreiner@heerhugowaard.nl |
Doorgaans aanwezig op maandag, dinsdag, woensdag en donderdag |

Aan de leden van de gemeenteraden, de colleges van Burgemeester en Wethouders in Noord Holland Noord.

Heerhugowaard, 19 juni 2013

Vanochtend presenteerde staatssecretaris Teeven zijn nieuwe bezuinigingsplan voor het gevangeniswezen. De staatssecretaris moest zijn eerdere plannen om 26 gevangenissen te sluiten in opdracht van de Tweede Kamer heroverwegen en wel zodanig dat de plannen meer in overeenstemming kwamen met de voorstellen die, onder andere door de lobbygroep Noord Holland Noord, aan de commissie van de Tweede Kamer werden aangeboden.

Van de eerdere plannen om 26 gevangenissen te sluiten is overgebleven dat er 19 dicht zullen moeten. 7 gevangenissen zullen openblijven, waarvan er 2 staan in Noord Holland, namelijk Heerhugowaard. Dit betekent dat het grootste deel van de 515 arbeidsplaatsen gehandhaafd kan blijven. Een groot succes voor Noord Holland, ook al moet de Tweede Kamer over het nieuwe plan nog in debat gaan. De verwachting is dat dit debat nog voor het aanstaande zomerreces zal plaatsvinden.

In Zaanstad zal een nieuw detentiecentrum worden gerealiseerd.

Een woord van dank gaat uit naar alle gemeenten in Noord Holland die het mogelijk hebben gemaakt om op korte termijn een second opinion te laten maken dat waarschijnlijk mede van invloed is geweest om de sluiting van 2 gevangenissen in Heerhugowaard te voorkomen.

Namens de lobby groep Noord Holland Noord,

Han ter Heegde.

Deloitte.

Gemeente Texel
INGEKOMEN
20. 06. 2013

Dienst Sociale Werkvoorziening "De Bolder"

Accountantsverslag voor het boekjaar eindigend op 31 december 2012

19 juni 2013

Deloitte.

Deloitte Accountants B.V.
Comeniusstraat 8
1817 MS Alkmaar
Postbus 270
1800 AG Alkmaar

Tel: (088) 2882888
Fax: (088) 2889702
www.deloitte.nl

Aan de leden van de gemeenteraad
van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

i.a.a. de directeur van de Dienst Sociale Werkvoorziening "De Bolder", de heer L. Noordzij

Datum	Behandeld door	Ons kenmerk
19 juni 2013	ing. J.L. Wisse RA	130284 R/MG/3113413280

Onderwerp

Accountantsverslag van de Dienst Sociale Werkvoorziening De Bolder voor het boekjaar eindigend op 31 december 2012

Geacht raad,

Hierbij ontvangt u het accountantsverslag over het boekjaar 2012. Dit verslag geeft onze belangrijkste bevindingen weer.

Wij hebben de jaarrekening 2012 van de Dienst Sociale Werkvoorziening "De Bolder" (hierna: De Bolder) gecontroleerd. Bij deze jaarrekening hebben wij op 17 mei 2013 een goedkeurende controleklaring verstrekt.

In het bijgevoegde accountantsverslag treft u een overzicht van de belangrijkste bevindingen en aanbevelingen aan.

Wij vertrouwen erop u met deze rapportage van dienst te zijn. Voor het beantwoorden van eventuele vragen zijn wij uiteraard graag bereid dit mondeling te doen.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

ing. J.L. Wisse RA

Coll: MB

Op alle opdrachten verricht door Deloitte zijn de 'Algemene Voorwaarden Dienstverlening Deloitte Nederland, november 2010' gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 24362837 van toepassing.
Deloitte Accountants B.V. is ingeschreven in het handelsregister van de Kamer van Koophandel te Rotterdam onder nummer 24362853.

Member of
Deloitte Touche Tohmatsu Limited

Deloitte.

Inhoud Pag.

1. Opdracht 2

1.1. De opdracht 2

1.2. Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd 3

2. Uw vermogen en resultaat 4

2.1. Algemeen 4

3. Controlebevindingen jaarrekening 2012 6

3.1. Goedkeurende controleverklaring 6

3.2. Single information, Single audit (SiSa) 6

3.2.1. Fouten en onzekerheden SiSa 6

3.3. Normenkader en beleidsregels ten aanzien van activa 6

4. Administratieve Organisatie en Interne Beheersing 2012 8

4.1. Samenvatting bevindingen 8

4.2. Continuïteit en betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking 8

5. Frauderisico 9

6. Controle rechtmatigheid 10

Deloitte.

1. Opdracht

In onze managementletter 2012 (kenmerk 120663 R) zijn wij uitvoerig ingegaan op de ontwikkelingen binnen De Bolder en de status van de interne beheersing. Kortheidshalve verwijzen wij u naar deze rapportage voor de genoemde onderwerpen. De voorliggende rapportage richt zich op de bevindingen uit de jaarrekeningcontrole.

Wij startten 11 februari 2013 met de controle van uw jaarrekening 2012. Bij aanvang van de jaarrekeningcontrole was de kwaliteit van de ter controle aangeboden concept jaarrekening toereikend om onze controle te starten. De dossiervorming was adequaat en tevens hadden wij volledige medewerking van de medewerkers van De Bolder bij het uitvoeren van onze controlewerkzaamheden. Door de huidige actuele ontwikkelingen met betrekking tot de Participatiewet (en het Sociaal Akkoord) was 2012 voor uw gemeentelijke dienst een belangrijk jaar. Ook in de komende jaren moeten hierin belangrijke stappen worden genomen. Mede als gevolg hiervan besteedde De Bolder dit jaar expliciet aandacht aan haar jaarverslag. Dit leidde tot een wat langere doorlooptijd van de afronding controle dan in voorgaande jaren, omdat wij uiteraard het jaarverslag meenemen in onze werkzaamheden en dit deel van de jaarstukken nog afgerond moest worden door De Bolder.

Wij hebben conform uw controleprotocol, zoals vastgesteld door het college van burgemeester en wethouders d.d. 23 mei 2012, de controle uitgevoerd met inachtneming van de volgende toleranties:

Goedkeuringstoleranties		
Fouten	1 % van het totaal van de lasten	€ 58.590
Onzekerheden	3 % van het totaal van de lasten	€ 175.770
Rapporteringstoleranties		
Fouten	1 % van het totaal van de lasten	€ 25.000
Onzekerheden	3 % van het totaal van de lasten	€ 25.000

1.1. De opdracht

Jaarlijks bevestigen wij de onderlinge afspraken met een opdrachtbevestiging (voor 2012: kenmerk 12/226 van 2 oktober 2012).

Deloitte.

Gezamenlijke risicoanalyse als basis

Onze controle start met het maken van een analyse van de risico's waar De Bolder mee te maken heeft. Deze risicoanalyse zien wij als een gezamenlijke actie van ons controleteam en vertegenwoordigers van De Bolder en maakt deel uit van ons pre-auditgesprek. Het doel hiervan is op basis van gezamenlijke kennis van De Bolder en uw omgeving en branche tot een zo volledig en bruikbaar mogelijke risicoanalyse te komen, die als basis voor verdere controlewerkzaamheden dient. Het gaat hierbij om de externe risico's en de risico's in de financiële bedrijfsvoering.

Onze risicoanalyse en daarop gebaseerde controleaanpak richten zich niet uitsluitend op de jaarrekening zelf, maar ook op het systeem van interne beheersing. Hoe beter dat systeem functioneert, hoe meer zekerheid er bestaat dat betrouwbare informatie wordt opgeleverd, zowel tussentijds als bij de jaarverantwoording. Wij onderzoeken tijdens de interim-controle de proces- en programmarisico's, om te bepalen of hierin voldoende interne beheersmaatregelen (de Administratieve Organisatie en Interne Beheersing; de AO/IB) zijn getroffen. Het product van deze fase van de accountantscontrole is een managementletter met daarin, wanneer dit aan de orde is, opgenomen verbeterpunten voor de interne beheersing. De interim-controle voerden wij uit in november 2012. De definitieve managementletter is aan de directeur van De Bolder aangeboden.

Bij de jaarrekeningcontrole stellen wij vast of de jaarrekening is opgesteld volgens de geldende verslaggevingsvoorschriften (het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten, hierna: BBV), of de door u opgestelde jaarrekening een getrouw beeld geeft en of de baten en lasten en balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen. Ook stellen wij vast dat de posten in de jaarrekening adequaat zijn toegelicht. Wij controleren met de afgesproken tolerantie van € 58.590. Dit houdt in dat wij niet alle posten controleren. Onze aanpak heeft als doel om belangrijke onjuistheden en/of onrechtmatigheden te ontdekken, rekening houdend met de materialiteitsgrenzen zoals vastgelegd in het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (hierna: Bado).

Het product van de jaarrekeningcontrole is de controleverklaring bij de jaarrekening en dit voorliggende accountantsverslag.

1.2. Onze onafhankelijkheid is gewaarborgd

De voorschriften in het kader van onafhankelijkheid zijn binnen de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (de NBA) opgenomen in de "Nadere voorschriften inzake onafhankelijkheid van de openbaar accountant" (hierna: NVO) en vormen een belangrijk onderdeel van het "normenkader" waaraan een accountant moet voldoen. De naleving van de NVO is binnen de organisatie van Deloitte ingebed.

Op basis van onze toetsing aan het normenkader en waar nodig aanvullend getroffen maatregelen concluderen wij dat onze onafhankelijkheid als certificerend accountant bij de gemeentelijke dienst in 2012 voldoende is gewaarborgd.

Deloitte.

2. Uw vermogen en resultaat

In de volgende paragrafen geven wij een analyse van het resultaat en het vermogen van De Bolder.

2.1. Algemeen

Het BBV, de verslaggevingsregels van gemeenten, maakt een duidelijk onderscheid tussen resultaatbepaling en resultaatbestemming. Alle baten en lasten dienen via de programmarekening te lopen. Er mogen geen baten of lasten rechtstreeks via het eigen vermogen lopen.

De mutaties in het eigen vermogen vinden plaats via de resultaatbestemming. Het resultaat vóór bestemming bedraagt € 88.000 voordelig. Per saldo is tussentijds € 75.000 aan de reserves onttrokken, zodat het uiteindelijke nog te bestemmen jaarresultaat € 163.000 voordelig bedraagt. Dit bedrag is afzonderlijk vermeld als "resultaat na bestemming" onder het eigen vermogen in de balans.

In het hiernavolgende overzicht hebben wij de mutaties in de reserves schematisch weergegeven (x € 1.000):

Ontwikkeling eigen vermogen	2010	2011	2012
Stand van de reserves per 1 januari	**1.168**	**1.213**	**1.102**
Toevoeging reserve gemeente Texel	**0**	**-/- 193**	**0**
Tussentijdse resultaatbestemming tijdens boekjaar	-/- 148	-/- 102	-/- 75
Nog te bestemmen resultaat bij jaarrekening	193	184	163
Totaal (= resultaat vóór bestemming)	**45**	**82**	**88**
Stand per 31 december	**1.213**	**1.102**	**1.190**

De reserves van De Bolder namen in 2012 met een bedrag van € 88.000 toe. Dit komt overeen met het bedrijfsresultaat (resultaat vóór bestemming).

Hieronder geven wij een overzicht van de ontwikkeling van het resultaat (vóór bestemming) van 2009 tot en met 2012.

De exploitatie over 2012 laat een positief saldo van € 88.000 zien, ten opzichte van een positief saldo van € 82.000 over het boekjaar 2011. Het resultaat ligt in lijn met het resultaat uit voorgaand jaar. De oorzaak hiervan is dat De Bolder met het doorvoeren van enkele bezuinigingen in de kosten (reeds ingezet in 2011) al voorsorteert op de ontwikkelingen rondom de Participatiewet.

Een andere ontwikkeling die is ingezet door De Bolder is het herinrichten van de informatievoorziening (zoals de begroting en de jaarrekening). Op basis hiervan beoogt De Bolder beter inzicht te krijgen in de variabelen die, door de invoering van de Participatiewet, en de daarmee samenhangende veranderingen in de branche, van belang zijn. Wij hadden in februari 2013 een constructief en goed gesprek waarin wij gezamenlijk hiervoor een eerste aanzet maakten.

Voor een uitgebreide analyse van het rekeningresultaat over het jaar 2012 verwijzen wij naar de toelichting op de programmarekening.

Deloitte.

3. Controlebevindingen jaarrekening 2012

3.1. Goedkeurdende controleverklaring

Wij hebben op 17 mei 2013 een goedkeurende controleverklaring verstrekt bij de jaarrekening van De Bolder.

In dit hoofdstuk rapporteren wij u de belangrijkste bevindingen van de jaarrekening 2012.

3.2. Single information, Single audit (SiSa)

3.2.1. Fouten en onzekerheden SiSa

Op grond van het Bado, artikel 5, lid 4, rapporteren wij in dit rapport over de fouten en onzekerheden van de specifieke uitkeringen die in 2012 vallen onder SiSa (Single informatie, Single audit). Wij doen dit met een tabel, die ook moet worden opgenomen als er geen fouten of onzekerheden geconstateerd zijn. Op verzoek van De Bolder gaven wij op 10 april 2013 een afzonderlijk assurance-rapport af bij de verantwoordingsinformatie Wsw over het jaar 2012. Wij hebben de controle op deze regeling uitgevoerd op basis van de door u opgemaakte overzicht "SiSa-bijlage gemeente Texel jaar 2012" en de Nota Verwachtingen accountantscontrole SiSa 2012. Inzake de regeling G1B wordt aangegeven of, en zo ja welke, financiële fouten of onzekerheden zijn geconstateerd:

	Specifieke uitkering	Fout of onzekerheid	Financiële omvang in euro's	Toelichting fout/onzekerheid
G1B	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)	Niet van toepassing	0	Niet van toepassing
	Totaal	**Niet van toepassing**	**0**	**Niet van toepassing**

3.3. Normenkader en beleidsregels ten aanzien van activa

In 2012 heeft de gemeente Texel het normenkader geactualiseerd en de vergadering van burgemeester en wethouders op 23 mei 2012 vastgesteld. Wij merken op dat uw verordening artikel 212, artikel 213 en artikel 213a van de gemeentewet niet is opgenomen in het geactualiseerde normenkader. In verordening 212 heeft u uitgangspunten voor financieel beleid, financieel beheer en de inrichting van de financiële organisatie opgenomen. Wij hebben de verordening artikel 212 meegenomen in de accountantscontrole en hierop geen afwijkingen geconstateerd.

19 juni 2013.
130284 R

Deloitte.

Daarnaast merken wij op dat u in verordening 212 geen beleidsregels formuleert over het moment van afschrijven van activa en over hoe om te gaan met restwaardes van activa. Uit onze accountantscontrole blijken geen afwijkingen ten opzichte van de consistente gedragslijn die uw management hanteert op deze aspecten. Wij adviseren u om beleidskaders te stellen van de door ons genoemde ontbrekende aspecten.

Deloitte.

4. Administratieve Organisatie en Interne Beheersing 2012

4.1. Samenvatting bevindingen

Uit de managementletter 2012 komt naar voren dat de interne beheersing bij De Bolder toereikend is in het kader van de controle van de jaarrekening 2012. Wij nemen in de managementletter verbetermogelijkheden voor de financiële bedrijfsvoering op. Wij zien vooral verbetermogelijkheden in het proces Administratie & verslaglegging. Dit kan door het uitvoeren van zichtbare interne controle op memoriaalboekingen. De Bolder beperkt dit risico door enkele andere gerichte interne beheersmaatregelen. Daarnaast hebben wij tijdens de jaarrekeningcontrole uitgebreider de memoriaalboekingen gecontroleerd. Hierbij constateerden wij geen tekortkomingen of fouten. Met ingang van 2013 is De Bolder voornemens alsnog interne controle in te voeren op de memoriaalboekingen. Wij zien dit als een adequate maatregel om het risico rondom de memoriaalboekingen te beperken.

Voor onze specifieke bevindingen en overige aanbevelingen verwijzen wij u naar de detailrapportage in de managementletter.

4.2. Continuïteit en betrouwbaarheid geautomatiseerde gegevensverwerking

Onze jaarrekeningcontrole is gericht op het geven van een oordeel omtrent de jaarrekening zelf en is niet primair gericht op het doen van uitspraken omtrent de betrouwbaarheid en de continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking als geheel of van onderdelen daarvan. Onze bevindingen daaromtrent raken dan ook slechts die onderdelen die wij onderzocht hebben, wat wil zeggen dat wij ter zake geen volledigheid pretenderen. Hiervoor is een specifiek daarop gericht onderzoek noodzakelijk.

Wij stellen vast dat binnen het kader van onze controleopdracht ons niets is gebleken op basis waarvan wij zouden moeten concluderen dat de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking niet zijn gewaarborgd.

Deloitte.

5. Frauderisico

Van de accountant wordt op grond van de regels van onze beroepsorganisatie (NBA) een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude in de jaarrekening. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding moet de accountant een inschatting maken van de frauderisico's, zich een beeld vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen en bezien of deze maatregelen effectief zijn.

Als en wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, dan moet de accountant dit communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het dagelijks bestuur en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, het algemeen bestuur.

Om invulling te geven aan de eerdergenoemde verplichting hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met uw management, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in de jaarstukken en op preventieve maatregelen daarbij. Van uw dagelijks bestuur hebben wij de bevestiging ontvangen dat geen onregelmatigheden zijn geconstateerd.

Daarnaast hebben wij conform onze beroepsregels zelfstandig werkzaamheden uitgevoerd die erop waren gericht om het risico van het "omzeilen" van de interne beheersingsmaatregelen door het management te detecteren. Tevens hebben wij, zonder dat daar overigens concrete aanleidingen voor waren, specifieke controles uitgevoerd op memoriaalboekingen, controles van schattingen en zijn wij alert geweest op significante en ongebruikelijke transacties.

Geen aanwijzingen dat sprake is geweest van materiële fraude

Hoewel wij, zoals hiervoor beschreven, een kritische houding hebben ten opzichte van risico's van fraude in de jaarrekening, merken wij op dat onze controle niet specifiek gericht is op het ontdekken van fraude. Tijdens de uitvoering van onze controle van de jaarrekening 2012 hebben wij geen aanwijzingen verkregen dat sprake is geweest van fraude.

Deloitte.

6. Controle rechtmatigheid

Het begrotingscriterium is verder verfijnd en uitgewerkt in de Kadernota 2012 van de Commissie BBV (voorheen het Platform Rechtmatigheid Provincies en Gemeenten). Een overschrijding van de begroting is altijd onrechtmatig, maar hoeft niet in alle gevallen te worden meegewogen in het accountantsoordeel. Essentieel is dat de raad nadere regels kan stellen wanneer kostenoverschrijdingen die worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten (1), kostenoverschrijdingen passend binnen het beleid (2) en kostenoverschrijdingen bij openeinderegelingen (3) moeten meewegen bij het oordeel van de accountant. In die gevallen dat de gemeenteraad geen nader beleid stelt, geldt het uitgangspunt dat deze kostenoverschrijdingen door de accountant niet worden betrokken bij de beslissing of al dan niet een goedkeurend rechtmatigheidsoordeel kan worden afgegeven.

Daarnaast moet de accountant in het verslag van bevindingen deze kostenoverschrijdingen, waarvan het college in de jaarrekening moet aangeven dat ze nog dienen te worden geautoriseerd, aan de orde stellen. Extra lasten die worden gemaakt omdat extra opbrengsten daarvoor de ruimte bieden, terwijl deze extra lasten niet direct zijn gerelateerd aan de extra opbrengsten en waarbij de raad nog geen besluit heeft genomen over de aanwending van deze extra opbrengsten, zijn onrechtmatig.

De Bolder heeft één programma (Uitvoering Wsw). De gerealiseerde lasten waren in 2012 lager dan de begrote lasten. Alleen de overige personeelskosten (ad € 112.000) vertonen een minimale overschrijding van de begroting (ad € 110.000) Op basis van de Kadernota Rechtmatigheid 2012 (zoals gepubliceerd door de commissie BBV) concluderen wij dat de overschrijding op de begroting **geen** gevolgen heeft voor ons rechtmatigheidsoordeel.

Finjella van der Veen

Van: VNG <VNG@VNG.NL>
Verzonden: donderdag 20 juni 2013 7:51
Aan: Gemeente Texel
Onderwerp: Lbr. 13/060 - Modelverordening winkeltijden 2013

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Modelverordening winkeltijden 2013	ECGR/U201300815 Lbr. 13/060	20-6-2013

Geachte heer, mevrouw,

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden.

Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

Om het voor gemeenten makkelijker te maken op basis van de nieuwe, ruimere grondslag gemeentelijke regels voor de zondags- en avondopenstelling vast te stellen, hebben wij de Modelverordening winkeltijden 2013 opgesteld.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de ledenbrief en/of de bijlage(n):

http://www.vng.nl/onderwerpenindex/economie/winkeltijdenwet/brieven/modelverordening-winkeltijden-2013

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

ECONOMIE / WINKELTIJDENWET / BRIEVEN

Modelverordening winkeltijden 2013

woensdag 19 juni 2013

Ledenbriefnummer: Lbr. 13/060

Samenvatting

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden.

Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

Om het voor gemeenten makkelijker te maken op basis van de nieuwe, ruimere grondslag gemeentelijke regels voor de zondags- en avondopenstelling vast te stellen, hebben wij de Modelverordening winkeltijden 2013 opgesteld.

Volledige brief: 20130619-ledenbrief-modelverordening-winkeltijden-2013.pdf

Bijlage(n): 20130619-modelverordening-winkeltijden-2013.pdf

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Modelverordening winkeltijden 2013	ECGR/U201300815 Lbr. 13/060	19 juni 2013

Samenvatting

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden.

Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

Om het voor gemeenten makkelijker te maken op basis van de nieuwe, ruimere grondslag gemeentelijke regels voor de zondags- en avondopenstelling vast te stellen, hebben wij de Modelverordening winkeltijden 2013 opgesteld.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Modelverordening winkeltijden 2013	ECGR/U201300815 Lbr. 13/060	19 juni 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Inleiding

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefvoorstel tot wijziging van de Winkeltijdenwet[1]. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden.

Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

Om het voor gemeenten makkelijker te maken op basis van de nieuwe, ruimere grondslag gemeentelijke regels voor de zondags- en avondopenstelling vast te stellen, hebben wij de Modelverordening winkeltijden 2013 opgesteld. Hierin zijn wij ondersteund door enkele gemeente vertegenwoordigers en prof. mr. Willem Konijnenbelt.

Algemeen

De aanstaande wetswijziging heeft zoals gezegd gevolgen voor de mogelijkheid om vrijstelling of ontheffing te verlenen waarmee winkels op zon- en feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open kunnen zijn.
De bepalingen van de Winkeltijdenwet die voor ons doel het meest relevant zijn, de artikelen 2 en 3, luiden straks:

[1] Kamerstukken I 2012/13, 32 412, A.

Artikel 2

1.Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben:

a. op zondag;

b. op Nieuwjaarsdag, op Goede Vrijdag na 19 uur, op tweede Paasdag, op Hemelvaartsdag, op tweede Pinksterdag, op 24 december na 19 uur, op eerste en tweede Kerstdag en op 4 mei na 19 uur;

c. op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur.

2.Het is voorts verboden op de in het eerste lid bedoelde dagen en tijden in de uitoefening van een bedrijf, anders dan in een winkel, goederen te koop aan te bieden of te verkopen aan en in rechtstreekse aanraking met particulieren.

Artikel 3

1. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in artikel 2 vervatte verboden.

2. De gemeenteraad kan bij verordening aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in de verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op daartoe strekkend verzoek ontheffing van de in het eerste lid bedoelde verboden te verlenen.

3. De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan de vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

De bevoegdheid van gemeenten wordt zo ruim dat zowel complete handhaving van de verboden als het volledig terzijde stellen daarvan tot de mogelijkheden behoort. Hetzelfde geldt voor alle opties die daartussen zitten. De verboden zijn overigens wel in algemene zin beperkt door het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (de daarin opgenomen vrijstellingen gelden zondermeer). Verder dient er bij de het formuleren van gemeentelijk beleid – en de gemeentelijke regels – voor zondag- en avondopenstelling rekening gehouden te worden met ander hoger recht. Zoals hieronder uiteengezet zal worden, zijn bij dat laatste vooral de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van belang. In het bijzonder waar deze een zorgvuldige belangenafweging voorschrijven.

Bestaande verordeningen

De wetswijziging betekent niet dat de huidige gemeentelijke regels automatisch komen te vervallen of in elk geval gewijzigd zullen *moeten* worden; maar dit laatste *kan* wel. De huidige verordeningen blijven van kracht zolang de raad ze niet wijzigt of intrekt, omdat ze ook onder de nieuwe, ruimere grondslag vastgesteld (hadden) kunnen worden. Ook de daarop gebaseerde vrijstellingen en ontheffingen blijven zolang van kracht. Als er voor wordt gekozen de gemeentelijke regels aan te passen, dan kan dat uiteraard ook betrekking hebben op slechts een deel daarvan; dan kan met een wijzigingsverordening worden volstaan.

Wordt de bestaande gemeentelijke verordening vervangen door een nieuwe verordening op basis van het onderhavige model, dan zullen de op de oude verordening gebaseerde besluiten (nadere regels, ontheffingen en vrijstellingen) vervallen voor zover ze niet krachtens overgangsrecht in stand worden gehouden. Daarover verder bij artikel 7.

Het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet

Bij de inwerkingtreding van de initiatiefwet zal wel een deel van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet van rechtswege komen te vervallen. De vervallen bepalingen kunnen echter (indien nodig[2]) desgewenst overgeheveld worden naar de gemeentelijke verordening. Daarvoor is al in april 2013 een modelverordening gepubliceerd.[3] Voor de volledigheid; in het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet zijn uitzonderingen opgenomen voor bepaalde winkels, zodat die – ongeacht of er in de betreffende gemeente koopzondagen zijn toegestaan – op zon- en feestdagen open mogen. Het gaat hierbij bijvoorbeeld om snackbars en ijssalons, maar ook om bloemenwinkels bij begraafplaatsen en winkels in musea. Op grond van de wijzigingswet komt de grondslag voor de artikelen 10 en verder van het Vrijstellingenbesluit te vervallen.[4] Dit betekent dat winkels die voorheen op basis van deze vrijstellingen open mochten zijn, dit na de inwerkingtreding van de wijzigingswet niet meer mogen, tenzij er op dat moment op gemeentelijk niveau een vrijstelling voor hen geldt. Dit kan door de vrijstellingen “over te hevelen” naar de gemeentelijke verordening, of door daarin een ruime vrijstellingsregeling op te nemen – als dat nog niet het geval is – waar in ieder geval ook die winkels onder vallen.

Vervolg

Na de publicatie van de modelverordening kunnen gemeenten tot 1 januari 2014 op de gebruikelijke manier vragen stellen over dit model. Daarna kunnen gemeenten nog wel hun vragen aan elkaar stellen en elkaar ondersteunen via een door de VNG ondersteund digitaal forum.[5] Ook zullen er in september en oktober 2013 op enkele plekken in het land workshops georganiseerd worden in samenwerking met prof. Konijnenbelt. Voor meer informatie en inschrijven, kunt u kijken op www.cs-vng.nl.

Best practices

In aanvulling op deze ledenbrief en bijbehorende modelverordening bieden wij gemeenten de kans om *best practices* uit te wisselen. Deze kunnen bijvoorbeeld uitgewerkte verordeningen, beleidsplannen of raadsstukken betreffen. Gemeenten kunnen hun stukken voordragen door deze op te sturen naar praktijkvoorbeelden@vng.nl, onder vermelding van ‘best practices Wtw’. Deze zullen uiteindelijk via de VNG-website openbaargemaakt worden.

---

[2] Sommige gemeenten hebben al een vrijstellingsregeling waaronder – los van wat was geregeld in het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet – in ieder geval ook de betreffende winkels op zondag open mogen zijn. Deze gemeenten hoeven uiteraard op dat vlak geen verdere stappen te ondernemen.

[3] Ledenbriefnummer: Lbr. 13/034, 18 april 2013.

[4] Deze algemene maatregel van bestuur heeft vooralsnog als grondslag de artikelen 5, eerste lid, en 8, eerste lid, van de Winkeltijdenwet (oud). Na inwerkingtreding van de wetswijziging zal dit artikel 8, eerste lid, van de Winkeltijdenwet (nieuw) zijn, waardoor de artikelen 3, derde en vierde lid, 4, derde en vierde lid, en 10 tot en met 22 van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet van rechtswege vervallen. Datzelfde geldt voor bepalingen in gemeentelijke verordeningen die gebaseerd zijn op artikel 12, tweede lid, van het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (zoals artikel 8 van de Modelverordening Winkeltijdenwet 2010).

[5] Het digitaal forum in kwestie zal (voorlopig) het Forum Kwaliteit Modelverordeningen zijn. Dit is te bereiken via ‘NETWERKEN’ op de VNG-website.

Zorgvuldige belangenafweging

Naar verwachting zal menige gemeente haar beleid voor de zondags- en avondopenstelling herzien op basis van de ruimere mogelijkheden van de gewijzigde Winkeltijdenwet. Om hierbij tot een zorgvuldige besluitvorming te komen is het van belang dat alle betrokken belangen in de besluitvorming worden betrokken.

Hierna besteden wij in het bijzonder aandacht aan de zorgvuldige belangenafweging met betrekking tot het bepalen van het aantal koopzondagen. Daarover wordt in de praktijk – én is in het parlement – ook het meest discussie gevoerd. De aandacht hiervoor betekent uiteraard niet dat een eenzelfde zorgvuldige belangenafweging niet ook dient plaats te vinden voor andere onderdelen van het beleid – en de gemeentelijke regels – voor de zondags- en avondopenstelling.

In de huidige Winkeltijdenwet staat een aantal belangen expliciet genoemd die gemeenten in hun belangenafweging moeten betrekken als zij gebruik maken van de toerismebepaling. Het gaat om de volgende belangen:

- werkgelegenheid en economische bedrijvigheid, waaronder ook wordt begrepen het belang van winkeliers met weinig of geen personeel en van winkelpersoneel;
- de zondagsrust; en
- de leefbaarheid, de veiligheid en de openbare orde in de gemeente.

In de gewijzigde Winkeltijdenwet staan deze belangen niet meer opgenomen, maar dat betekent niet dat ze niet meer in de afweging zouden hoeven te worden betrokken. Op grond van artikel 3:4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) dienen gemeenten bij elk besluit de betrokken belangen mee te wegen. Onder deze belangen vallen in dit geval ook de hierboven genoemde belangen. Daarbij gaat het ook om de belangen van winkeliers. Zij worden door middel van (huur)overeenkomsten wel eens gedwongen om op zondag hun winkel te openen, voor zover in de betreffende gemeente zondagsopenstelling is toegestaan. Gemeenten dienen dit belang, net als de hierboven genoemde belangen, in de besluitvorming te betrekken.

De Kamerleden Verhoeven en Van Tongeren, initiatiefnemers van het wetsvoorstel, benadrukken dit ook in hun brief aan de Tweede Kamer van 29 oktober 2012. Daarin geven ze voorts aan dat het aanbeveling verdient de belangen zo goed mogelijk in kaart te brengen. Ook moedigen ze gemeenten aan deze belangen en de daarbij behorende betrokkenen in de besluitvorming rond het aantal koopzondagen te betrekken. Dit kan bijvoorbeeld door enquêtes te houden onder winkeliers, winkelpersoneel en bewoners. Daarbij kan de doelgroep specifiek bevraagd worden over zaken als het aantal en de vormen van zondagsopenstelling. De uitkomsten hiervan kunnen bijdragen aan een goede belangenafweging en aan een dragende motivering van de uiteindelijke beslissing. Wij nemen aan dat de bevoegde rechter, het College van Beroep voor het bedrijfsleven (hierna: CBb), in eventuele beroepszaken hieraan de nodige aandacht zal besteden.[6]

Een zorgvuldige belangenafweging betekent overigens niet dat gemeenten gedwongen zijn dure, tijdrovende onderzoeken uit te zetten bij externe partijen. Evenmin betekent het dat gemeenten

[6] Vergelijk CBb 24 augustus 2012, *LJN*: BX6540; hier constateert het CBb dat er bij het nemen van een ontheffingsbesluit in strijd is gehandeld met de artikelen 3:2 (zorgvuldige voorbereiding) en 3:4

gedwongen zijn afdeling 3.4 van de Awb van toepassing te verklaren. Beide kunnen uiteraard wel. Het zal juridisch gezien volstaan wanneer u na een zorgvuldig onderzoek van de feiten de betrokken belangen afweegt. Dat besluit moet natuurlijk deugdelijk gemotiveerd zijn. Hoe u dit proces dan vorm heeft gegeven is verder aan u.

De Modelverordening Winkeltijden 2013

Algemeen

In de modelverordening wordt er steeds van uitgegaan dat het dan om alle dagen gaat als er gekozen wordt iets te regelen voor zon- en feestdagen en/of werkdagen. Er kan uiteraard ook gekozen worden bepaalde dagen uit te zonderen. Misschien moet 'werkdagen' dan worden vervangen door een opsomming van de beoogde dagen.

Daarnaast wordt er in de modelverordening steeds van uitgegaan dat de vrijstelling of de mogelijkheid om ontheffing te verlenen betrekking heeft op de verkoop in winkels. Gemeenten die wensen de vrijstelling of ontheffingsoptie uit te breiden tot de straatverkoop, of te beperken tot enkel de straatverkoop, dienen enkele aanpassingen aan de bepalingen door te voeren (zie daarvoor de paragraaf 'Straatverkoop'). Let wel: een *vrijstelling* geldt steeds ofwel voor alle winkels of voor een bepaalde categorie winkels, ze heeft dus altijd iets algemeens; een *ontheffing* is individueel en kan alleen op aanvraag worden verleend.

Wellicht ten overvloede, gemeenten zijn vrij om aan een vrijstelling of ontheffing (eveneens) andere beperkingen en voorwaarden te verbinden dan overeenkomstig waarvoor in deze modelverordening bepalingen zijn uitgewerkt. Daarnaast kunt u uiteraard ook werken met een vrijstellingsregime van verschillende naast elkaar bestaande vrijstellingen, dat voor verschillende dagen, tijdsruimten, branches of categorieën winkels en delen van de gemeente (en combinaties van dit alles) verschillende mogelijkheden creëert.[7] Ook kan worden gewerkt met een ontheffingsregime van verschillende naast elkaar bestaande ontheffingsopties, dat voor verschillende dagen, tijdsruimten, branches of categorieën winkels en delen van de gemeente (en combinaties van dit alles) verschillende mogelijkheden creëert.[8] Bovendien kan er, net zoals veel gemeenten nu doen, gewerkt worden met een ontheffingsregime in aanvulling op één of meer vrijstellingen.[9]

(belangenafweging/evenredigheidsbeginsel) van de Awb.

[7] **Voorbeeld I**: Enerzijds een algemene vrijstelling voor alle winkels op zon- en feestdagen en anderzijds een vrijstelling alleen voor 'avondsupers' op werkdagen. **Voorbeeld II**: Enerzijds een vrijstelling voor bepaalde zon- en feestdagen, waarbij burgemeester en wethouders deze aanwijzen met inachtneming van een door de gemeenteraad vastgesteld maximumaantal, en anderzijds een algemene vrijstelling voor werkdagen gedurende bepaalde uren.

[8] **Voorbeeld**: Enerzijds een ontheffingsregeling voor de verkoop van levensmiddelen gedurende de (zondag)avonduren en anderzijds een ontheffingsregeling voor bepaalde activiteiten van korte duur (zoals de presentatie en start van de verkoop van een nieuw boek of de nieuwe iPhone).

[9] **Voorbeeld**: Enerzijds een vrijstelling voor bepaalde zon- en feestdagen, waarbij burgemeester en wethouders deze aanwijzen met inachtneming van een door de gemeenteraad vastgesteld maximumaantal, en anderzijds een ontheffingsregeling voor de verkoop van levensmiddelen gedurende de avonduren op werkdagen.

Let op! Artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet verbiedt de openstelling van winkels op werkdagen *voor 6 uur en na 22 uur*. Van dit verbod kan vrijstelling of ontheffing worden verleend, al dan niet onder beperking of onder voorwaarden. Gemeenten kunnen de openstelling op werkdagen *tussen 6 uur en 22* uur niet inperken.

Handleiding bij aanhef en artikel 1. Begripsbepalingen

Gemeenten die kiezen voor een algemene vrijstelling, zonder hier beperkingen of voorwaarden aan te verbinden, dienen in de aanhef (na 'gelet op') alleen artikel drie, eerste lid, van de Winkeltijdenwet op te nemen. Worden er wel beperkingen of voorwaarden aan de vrijstellingen verbonden, dan dient ook naar het derde lid van dat artikel verwezen te worden. Wordt daarnaast ook de mogelijkheid geopend om ontheffing te verlenen, dan kan simpelweg naar artikel 3 verwezen worden.

In de Modelverordening winkeltijden 2013 zijn in artikel 1 de meest voor de hand liggende begripsbepalingen opgenomen. Afhankelijk van de keuzes die gemeenten maken bij de implementatie van het model kan het nodig zijn om deze aan te vullen (zie bijvoorbeeld de paragraaf 'Straatverkoop') of aan te passen (bijvoorbeeld als bij voorbaat uitgesloten wordt dat vrijstellingen of ontheffingsopties voor bepaalde zon- feest of werkdagen gelden).

Handleiding bij artikel 2. (Algemene) vrijstelling

Algemeen

De bevoegdheid van gemeenten wordt zo ruim dat in principe zowel complete handhaving van de verboden als het volledig terzijde stellen daarvan tot de mogelijkheden behoort. Veel varianten voor de invulling van een vrijstellingsregime zijn daarmee denkbaar. In de modelverordening is een aantal varianten uitgewerkt. Bij de meeste varianten bepaalt de gemeenteraad volledig de (algemene) vrijstelling (varianten A tot en met D en F en G). Daarnaast is er een variant waarbij het aan burgemeester en wethouders wordt overgelaten om de vrijstelling – met inachtneming van de door de gemeenteraad gestelde kaders – nader te bepalen (variant E).

Vrijstellingen kunnen overeenkomstig het onderhavige model – afhankelijk van de gemaakte keuzes – beperkt worden tot:

- alleen (bepaalde) werkdagen of juist alleen (bepaalde) zon- en/of feestdagen;
- de verkoop vanuit winkels (dus geen 'straatverkoop');
- een maximum aantal dagen;
- een bepaalde tijdsruimte;
- winkels behorende tot een bepaalde branche of categorie[10];
- nader bepaalde delen van de gemeente.

[10] Om discussie te voorkomen kan het handig zijn om bij het bepalen van categorieën aan te sluiten bij de Standaard Bedrijfsindeling (SBI). Dit is een door het Centraal Bureau voor de Statistiek ontworpen classificatie van economische activiteiten en die in beginsel als doel heeft om een uniforme indeling van de economie te bieden ten behoeve van gedetailleerde economische analyses en statistieken.

Wellicht ten overvloede, de *kopjes* die boven de verschillende varianten staan zijn slecht indicatief voor de inhoud. Nadat voor een bepaalde variant is gekozen, kan een kopje zo nodig nauwkeuriger gemaakt worden.

De varianten

Als de gemeenteraad een vrijstellingsregeling wil creëren voor **zowel zon- en feestdagen als werkdagen voor 6 uur en na 22 uur**, dan komen de varianten A en B in aanmerking. Gaat het specifiek om **zon- en feestdagen**, dan komen de varianten C en D in aanmerking. Gaat het specifiek om **werkdagen (voor 6 uur en na 22 uur)**, dan komen de varianten F en G in aanmerking.

Als de gemeenteraad een vrijstellingsregeling wil creëren specifiek voor **zon- en feestdagen**, waarbij het zelf een **maximum** stelt aan het **aantal 'koopzondagen'**, dan komt variant E in aanmerking. Die vrijstellingsregeling kan – zoals hieronder toegelicht – verder beperkt worden door de gemeenteraad zelf en/of door burgemeester en wethouders.

- Varianten A, C en F: De verkoop op zowel zon- en feestdagen als werkdagen, respectievelijk zon- en feestdagen dan wel werkdagen wordt bijna volledig vrijgegeven. Bijna, omdat het verbod van artikel 2, tweede lid, van de Winkeltijdenwet (verbod op 'straatverkoop') nog wel geldt.
- Varianten B, D en G: Er geldt een vrijstelling voor zowel zon- en feestdagen als voor werkdagen respectievelijk zon- en feestdagen dan wel werkdagen. De vrijstelling wordt wel onder beperkingen verleend. Verschillende varianten zijn mogelijk (zie hieronder).
  - Varianten B1, D1 en G1: De vrijstelling wordt beperkt tot bepaalde delen van de gemeente. Zo kan bijvoorbeeld onderscheid gemaakt worden tussen winkels gelegen in het stadscentrum of buitengebieden en winkels gelegen in woonwijken.
  - Varianten B2, D2 en G2: De vrijstelling wordt beperkt naar tijdsruimte. De beperking naar tijdsruimte kan vormgegeven worden door openingstijden vast te stellen (die uiteraard verschillend zijn voor zon- en feestdagen en voor werkdagen), verkoop enkel toe te staan gedurende een bepaalde periode van het jaar of tijdens bepaalde evenementen. Een combinatie hiervan is ook mogelijk. Daarvoor dienen de bepalingen samengevoegd te worden. Varianten B2 en G2 zijn dusdanig opgesteld dat de vrijstelling (voor zover deze op werkdagen ziet) in ieder geval geldt van 22 uur tot middernacht. Een beperktere vrijstelling lijkt niet voor de hand te liggen, maar is uiteraard wel toegestaan.
  - Varianten B3, D3 en G3: De vrijstelling wordt beperkt tot winkels behorende tot een bepaalde branche of categorie. Er kan bijvoorbeeld gedacht worden aan een vrijstelling voor supermarkten, tuincentra, autobedrijven, meubelboulevards en/of keukencentra. Er kan echter ook voor heel andere – duidelijk afgebakende – categorieën worden gekozen; bijvoorbeeld winkels die niet voor of na een bepaald tijdstip open zijn.
  - Varianten B4, D4 en G4: Er zijn ook combinaties van de bovenstaande varianten denkbaar. De meest uitgebreide zijn als varianten B4, D4 en G4 uitgewerkt; hierin worden de beperkingen van al de bovenstaande varianten gecombineerd. Deze zijn dus cumulatief. De vrijstelling is dan beperkt naar tijdsruimte, tot winkels behorende tot een bepaalde categorie of branche én tot bepaalde delen van de gemeenten. Er kan uiteraard

ook voor andere combinaties gekozen worden.

- Variant E: De gemeenteraad geeft aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid om – tot een door de gemeenteraad vastgesteld maximumaantal – zon- of feestdagen aan te wijzen waarop de vrijstelling geldt. De vrijstelling kan desgewenst verder beperkt worden door de gemeenteraad (dus in de verordening) zelf en/of door burgemeester en wethouders.
  - Lid 1: De gemeenteraad stelt een maximum aantal 'koopzondagen' vast. Dit kunnen er voortaan ook meer dan twaalf zijn, uiteraard ook minder. Het is vervolgens aan burgemeester en wethouders om de dagen aan te wijzen. De gemeenteraad kan het mogelijk maken dat burgemeester en wethouders voor verschillende delen van de gemeente andere of een verschillend aantal dagen aanwijzen. Daarvoor dan dient het cursieve deel van de bepaling overgenomen te worden.
  - Lid 2: Als de gemeenteraad zelf een aantal beperkingen wil verbinden aan de vrijstelling, dan kan het tweede lid overgenomen worden. Voor de uitwerking van dit artikel wordt verwezen naar de varianten B, D en G hierboven, zowel voor de redactie van de bepaling als de toelichting daarbij.
  - Lid 3: Als de gemeenteraad het mogelijk wil maken dat burgemeester en wethouders de vrijstelling (verder) beperken tot een bepaalde tijdsruimte en/of winkels behorende tot een bepaalde categorie of branche, dan kan het derde lid worden overgenomen. De gemeenteraad kan het mogelijk maken dat burgemeester en wethouders voor verschillende delen van de gemeente verschillende (nadere) beperkingen verbinden aan de vrijstelling. Daarvoor dient de cursieve tweede zin overgenomen te worden.

Delegatie van de bevoegdheid vrijstelling te verlenen

Bij variant E wordt de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen deels gedelegeerd aan burgemeester en wethouders; zij wijzen de dagen aan. Naar aanleiding van de uitspraak van het CBb van 21 januari 2009, (LJN: BH0408), AB 2009/58, Gst. 2009/29 m.n. Adriaanse, zou – naar ons idee ten onrechte – het beeld kunnen ontstaan dat de systematiek waarbij de gemeenteraad bij verordening een maximum aantal koopzondagen vaststelt, die vervolgens door burgemeester en wethouders worden aangewezen, niet langer te hanteren valt na wijziging van de Winkeltijdenwet. Dit omdat de uitdrukkelijke grondslag voor delegatie aan burgemeester en wethouders van de bevoegdheid vrijstelling te verlenen uit de Winkeltijdenwet verdwijnt. Het was vooral de fijnmazige regeling in de wet van de mogelijke uitzonderingen op de openstellingsverboden van artikel 2, die de rechter tot de slotsom leidde dat gehele of gedeeltelijke delegatie van een aan de raad toegekende uitzonderingsbevoegdheid in strijd met de wet was. Die fijnmazige regeling is straks echter verdwenen.

De Winkeltijdenwet bevat na de wijziging in het geheel geen uitdrukkelijke grondslag meer voor delegatie van deze bevoegdheid. Dit is echter niet doorslaggevend: de Gemeentewet biedt met artikel 156 een algemene delegatiegrondslag, die hier kan worden gebruikt zonder dat de strekking van de wet zoals die straks luidt, zich daar nog tegen verzet. Artikel 156 maakt het mogelijk dat de gemeenteraad hem toegekende bevoegdheden onder voorwaarden delegeert aan andere gemeentelijke organen, zoals burgemeester en wethouders. Het artikel heeft een algemene strekking, in die zin dat ze niet alleen ziet op autonome bevoegdheden maar ook op medebewindsbevoegdheden. Het uitgangspunt is dat delegatie mogelijk is, tenzij het tegendeel is

bepaald.[11]

Artikel 156 bevat een aantal bepalingen waarin bevoegdheden expliciet van overdracht worden uitgesloten (tweede lid). Daarnaast zijn er bevoegdheden waarvan de aard zich tegen overdracht verzet. Ook deze bevoegdheden komen niet in aanmerking voor delegatie (eerste lid). Verder geldt voor de bevoegdheid tot het maken van verordeningen die door strafbepaling of bestuursdwang moeten worden gehandhaafd, dat zij aan de gemeenteraad voorbehouden moet blijven (derde lid).[12]

De gemeenteraad kan dus bevoegdheden overdragen aan burgemeester en wethouders, tenzij de aard van de bevoegdheden zich daartegen verzet. Artikel 156 mag daarbij – natuurlijk – niet worden gebruikt als grondslag voor delegatie die strijdig is met (de bedoeling van) een medebewindswet.[13]

In de eerste plaats dient er gekeken te worden naar de medebewindswet, hier de Winkeltijdenwet zoals deze luidt na wijziging. Als hierin een uitdrukkelijke delegatiegrondslag was opgenomen, dan zou kunnen worden geredeneerd dat die volledig – dus zonder mogelijke aanvulling via een beroep op artikel 156 – de mogelijkheid bepaalt om bevoegdheden te delegeren.[14] Zoals al is geconstateerd bevat de Winkeltijdenwet na wijziging echter geen uitdrukkelijke delegatiegrondslag meer. Vervolgens dient bezien te worden of de tekst anderszins, of de toelichting of parlementaire geschiedenis uitsluitsel kan bieden of delegatie van bepaalde bevoegdheden is uitgesloten. De bevoegdheid waar het hier om gaat is uiteraard de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen van de verboden van artikel 2 van de Winkeltijdenwet, zoals deze – de bevoegdheid dus – is opgenomen in het nieuwe artikel 3, eerste lid. Uit niets blijkt dat delegatie niet mogelijk zou zijn. Ook is er naar ons idee geen enkele reden om aan te nemen dat de aard van de bevoegdheid zich tegen delegatie zou verzetten. Onze conclusie is dan ook dat delegatie van de bevoegdheid mogelijk is op grond van artikel 156 van de Gemeentewet.

Handleiding bij artikel 3. Individuele ontheffing

Algemeen

Niet alle gemeenten zullen besluiten tot een algemene of categoriale vrijstelling van in artikel 2 van de Winkeltijden vervatte verboden. Zij kunnen besluiten de mogelijkheid voor burgemeester en wethouders te creëren om voor (een deel van) de ‘resterende’ verboden individuele ontheffingen te verlenen. In dit geval is het aan de gemeenteraad – overeenkomstig artikel 3, tweede lid, van de Winkeltijdenwet (nieuw) – om de kaders te stellen en aan burgemeester en wethouders om met inachtneming hiervan de ontheffingen te verlenen.

De gemeenteraad kan er dan voor kiezen zelf geen of minimale beperkingen aan te brengen en het (verder) over te laten aan burgemeester en wethouders. Deze hebben binnen dat kader

[11] T.D. Cammelbeeck & H.R.B.M. Kummeling, *Tekst & Commentaar: Gemeentewet Provinciewet* (Kluwer Navigator, 5 juni 2013); J.M.H.F. Teunissen, commentaar op artikel 156, *De Gemeentewet en haar toepassing* (id.).

[12] Idem.

[13] Gst. 2009/29, in het bijzonder de noot van mr. W.P. Adriaanse.

[14] AB 2011/49, in het bijzonder de noot van A. Tollenaar.

beleidsvrijheid. Zij dienen deze beleidsvrijheid in te vullen door te bepalen in wat voor gevallen een ontheffing wordt verleend dan wel geweigerd en welke beperkingen en voorschriften gesteld (kunnen) worden. Burgemeester en wethouders kunnen hiervoor desgewenst een beleidsregel vaststellen.

Artikel 3 kan als basis dienen voor een ontheffingsregeling voor zowel zon- en feestdagen als werkdagen voor 6 uur en na 22 uur, respectievelijk voor zon- en feestdagen dan wel werkdagen voor 6 uur en na 22 uur.

- Lid 1: De verordening geeft aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid om – met inachtneming van de in de verordening opgenomen kaders – ontheffing te verlenen van het verbod om winkels geopend te hebben op zowel zon- en feestdagen als werkdagen. Dient het te gaan om enkel zon- en feestdagen dan wel werkdagen, dan kan daarvoor het cursieve deel gebruikt worden.
- Lid 2: Dit lid kan worden opgenomen als de gemeenteraad wenst dat er enkel ontheffing verleend kan worden voor bepaalde activiteiten, dan wel louter aan winkels behorende tot een bepaalde categorie of branche of gelegen in bepaalde delen van de gemeente dan wel enkel gedurende een bepaalde periode of tijdens bepaalde evenementen.
- Lid 3: Dit lid kan opgenomen worden als de gemeenteraad wenst dat aan iedere ontheffing bepaalde beperkingen worden verbonden. Een beperking naar tijdsruimte komt neer op verplichte sluitingstijden. Bij een beperking aan de waren die verkocht mogen worden, kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het toestaan van enkel de verkoop van eet- en drinkwaren (waar bijvoorbeeld sterke of alcoholhoudende drank als bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Drank- en Horecawet dan weer van uitgezonderd kan worden), van bloemen, of van kranten en tijdschriften.
- Lid 4: Dit lid bevat een voor de hand liggende, al veel voorkomende weigeringsgrond.

Handleiding bij artikel 4. Beslistermijn

In artikel 4 dient de beslistermijn te worden vastgelegd. De suggesties die worden gedaan (acht weken, waarbij de termijn voor ten hoogste acht weken verdaagd kan worden) zijn gebaseerd op het gemiddelde dat gemeenten op dit moment hanteren. Wellicht ten overvloede: sinds de inwerkingtreding van de Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen (artikel 4:17 e.v. van de Awb) bestaat het risico dat bestuursorganen die zich niet aan de (door zichzelf gestelde) termijnen houden, met een dwangsom worden geconfronteerd.

Handleiding bij artikel 7. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Als de bestaande gemeentelijke verordening wordt vervangen door een nieuwe verordening overeenkomstig het onderhavige model, dan zullen de op de oude verordening gebaseerde besluiten (nadere regels, ontheffingen en vrijstellingen) vervallen voor zover ze niet krachtens overgangsrecht in stand worden gehouden. Daarom is in artikel 7 geregeld dat een krachtens de oude verordening verleende ontheffing geldt als ontheffing verleend krachtens de nieuwe verordening. Als ook vrijstellingen waren verleend onder de oude verordening en deze dienen te gelden als vrijstellingen verleend onder de nieuwe verordening, dan dienen de cursieve delen eveneens overgenomen te worden. Bij vrijstellingen gaat het in principe enkel om de besluiten waarbij burgemeester en wethouders – binnen het door de gemeenteraad gestelde maximumaantal – koopzondagen aanwijzen en daar eventueel nadere beperkingen aan hebben

verbonden.

Burgemeester en wethouders kunnen ontheffingen en vrijstellingen ambtshalve vervangen door een ontheffing of vrijstellingen krachtens de nieuwe verordening. Het vervangen van een oude ontheffing of vrijstelling door een nieuwe (lid 2) kan van belang zijn als het gewenst wordt geacht wijziging te brengen in de voorschriften of beperkingen of nieuwe op te nemen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de situatie waarin er niet langer gewerkt zal worden met ontheffingen voor een bepaalde duur, terwijl bestaande ontheffingen wel voor een bepaalde tijdsduur waren verleend. De oude ontheffingen kunnen dan worden omgezet in ontheffingen voor onbepaalde tijd. Bij de ambtshalve vervanging (d.w.z. zonder dat erom is verzocht) van een ontheffing zal het voornamelijk gaan om gevallen waarin de oude ontheffing in grote lijnen dezelfde rechten gaf als de nieuwe doet. Overeenkomstig artikel 4:8 van de Awb dient de houder van de ontheffing wel eerst gehoord te worden.

'Straatverkoop'

Het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet bevat een verbod om winkels op bepaalde dagen of gedurende bepaalde tijdstippen geopend te hebben voor publiek. Het tweede lid bevat eenzelfde verbod, maar ziet op andere vormen van detailhandel. Het gaat hier om markt- en straathandel en de handel te water. Door de zinsnede 'in rechtstreekse aanraking met particulieren' vallen verkoopmethoden zoals postorderverkoop, telefonische verkoop en telewinkelen niet onder de wet. Bovendien heeft het verbod geen betrekking op het afleveren van goederen aan particulieren.

Gemeenten die wensen de vrijstelling of ontheffingsoptie uit te breiden tot de *straatverkoop*, of te beperken tot enkel de *straatverkoop*, dienen enkele aanpassingen aan de bepalingen door te voeren.

Vrijstelling uitbreiden met straatverkoop

- Varianten A, B en E: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 2 van de Winkeltijdenwet.
- Varianten C en D: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 2 van de Winkeltijdenwet, en de zinsnede 'op zon- en feestdagen' dient toegevoegd te worden.
- Varianten F en G: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 2 van de Winkeltijdenwet, de zinsnede 'op werkdagen' dient toegevoegd te worden en er dient van 'de verboden' (meervoud) gesproken te worden.

Vrijstelling beperken tot straatverkoop

- Varianten A, B en E: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar het tweede lid van dat artikel, en er dient van 'het verbod' (enkelvoud) gesproken te worden.
- Varianten C en D: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar het tweede lid van dat artikel, er dient van 'het verbod' (enkelvoud) gesproken te worden, en de zinsnede 'op zon- en feestdagen' dient

toegevoegd te worden.

- Varianten F en G: De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar het tweede lid van dat artikel en de zinsnede ‘op werkdagen’ dient toegevoegd te worden.

De ontheffingsoptie uitbreiden tot straatverkoop:
De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient vervangen te worden door een verwijzing naar artikel 2 van de Winkeltijdenwet.

De ontheffingsoptie beperken tot straatverkoop:
De verwijzing naar het eerste lid van artikel 2 van de Winkeltijdenwet dient nu vervangen te worden door een verwijzing naar het tweede lid van dat artikel, en er dient van ‘het verbod’ (enkelvoud) gesproken te worden.

Bedrijven
Naast de hierboven beschreven aanpassingen dient, waar toepasselijk, niet van ‘winkel’ of winkels’ gesproken te worden, maar van ‘bedrijf’ of ‘bedrijven’. Daarnaast dient in artikel 1 de volgende begripsomschrijving toegevoegd te worden:
–bedrijf: winkel of uitstalling, anders dan een winkel, waaruit in de uitoefening van een bedrijf goederen te koop worden aangeboden of worden verkocht aan en in rechtstreekse aanraking met particulieren; .

De Modelverordening Winkeltijden 2010
Gemeenten die niet van plan zijn op korte termijn hun beleid voor de zondags- en avondopenstelling te herzien, zullen mogelijk daarvoor nog de vervallen vrijstellingen uit het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (de artikelen 10 tot en met 22) over willen hevelen naar de gemeentelijke verordening. Om misverstanden te voorkomen wordt de Modelverordening Winkeltijden 2010 – waaraan deze bepalingen recent zijn toegevoegd – echter wel uit de database modelverordeningen gehaald. Voor het overhevelen van de bepalingen wordt verwezen naar de ledenbrief van 18 april 2013, met het nummer Lbr. 13/034. Deze is te vinden op VNG.nl/modelverordeningen, onder ‘BRIEVEN’.

Bezwaar en beroep
Tegen ontheffingen kan bezwaar en beroep worden gemaakt bij het bestuursorgaan dat het besluit heeft genomen. Tegen vrijstellingsbesluiten die het karakter van een besluit van algemene strekking hebben zonder algemeen verbindend voorschrift te zijn, staat ook de mogelijkheid van bezwaar en beroep open. Op grond van artikel 4 van bijlage 2, hoofdstuk 2, bij de Awb staat beroep open bij het CBb. Als een vrijstelling het karakter van een algemeen verbindend voorschrift heeft, staat geen beroep bij de bestuursrechter open.

Vóór de wetswijziging stond er wel bezwaar en beroep open tegen vrijstellingen op grond van artikel 3, derde lid, onder a, van de Winkeltijdenwet (toerismebepaling) die konden worden aangemerkt als algemeen verbindend voorschrift. Als gevolg van de wijziging van de

Winkeltijdenwet is bezwaar en beroep tegen deze vrijstellingen niet meer mogelijk.[15] Bij besluiten tot vrijstelling die het karakter van een algemeen verbindend voorschrift hebben, moet dan ook geen bezwaarformule worden opgenomen.

Leges
Voor het in behandeling nemen van een aanvraag tot het verlenen van een ontheffing of van het wijzigen van een ontheffing kunnen kosten in rekening worden gebracht.[16] In de Modelverordening leges is hier hoofdstuk 15 voor ingericht. In de bijlage bij deze ledenbrief is een modelwijzigingsverordening opgenomen waarmee de benodigde wijzigingen in de gemeentelijke legesverordening kunnen worden aangebracht.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

[15] Op grond van artikel IIA van de initiatiefwet vervalt na de inwerkingtreding van de wet namelijk in artikel 4 van bijlage 2, hoofdstuk 2 bij de Awb het zinnetje “met inbegrip van een besluit inzake de verlening van een vrijstelling op grond van artikel 3, derde lid, onder a, dat kan worden aangemerkt als algemeen verbindend voorschrift als bedoeld in artikel 8:3, eerste lid, van de Awb”.

[16] Ook voor een verzoek tot intrekking van een ontheffing zouden kosten in rekening gebracht kunnen worden. Wij denken echter dat dit niet raadzaam is omdat het ertoe kan leiden dat – doordat geen verzoeken tot intrekking worden gedaan – gemeenten geen actueel ontheffingenbestand meer hebben.

Bijlage – Wijziging van de Legesverordening

De raad van de gemeente [**naam gemeente**];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];
gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel b, van de Gemeentewet;
gezien het advies van de [**naam commissie**];
besluit vast te stellen de volgende verordening: Verordening tot [**... (bijvoorbeeld eerste)**] wijziging van de [**citeertitel legesverordening en jaartal**].

ARTIKEL I
In titel 1 van de bij de [**citeertitel legesverordening**] behorende tarieventabel wordt hoofdstuk 15 vervangen door:

Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet

1.15	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag:	
1.15.1	tot het verlenen van een ontheffing in het kader van de Winkeltijdenwet	€ [**...**];
1.15.2	tot het wijzigen van een in onderdeel 1.15.1 bedoelde ontheffing	€ [**...**].

ARTIKEL II
De bepalingen die ingevolge artikel I worden gewijzigd blijven van toepassing op de belastbare feiten die zich voor de in artikel III bedoelde datum van ingang van de heffing hebben voorgedaan.

ARTIKEL III
Deze verordening treedt in werking met ingang van de datum waarop de [**citeertitel winkeltijdenverordening**] in werking treedt, welke datum tevens de datum van ingang van de heffing is.

ARTIKEL IV
Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening tot [**…(bijvoorbeeld eerste)**] wijziging van de [**citeertitel legesverordening en jaartal**].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [**datum**].

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting Hoofdstuk 15 Winkeltijdenwet

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefwet tot wijziging van de Winkeltijdenwet[17]. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden. Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

Voor zover gemeenten niet besluiten tot een algemene of categoriale vrijstelling van in artikel 2 van de Winkeltijden vervatte verboden, kunnen zij besluiten de mogelijkheid voor burgemeester en wethouders te creëren om voor (een deel van) de 'resterende' verboden individuele ontheffingen te verlenen (zie artikel 3 van de Modelverordening winkeltijden 2013). Voor het in behandeling nemen van een aanvraag voor een ontheffing is in onderdeel 1.15.1 een tariefbepaling opgenomen. Een ontheffing kan op verzoek van de houder worden ingetrokken of gewijzigd (artikel 5 van de Modelverordening winkeltijden 2013). In onderdeel 1.15.2 hebben wij voor een verzoek tot wijziging een tariefbepaling opgenomen. Wij denken echter dat het niet raadzaam is om kosten in rekening te brengen voor het op verzoek intrekken van een ontheffing, omdat dit ertoe kan leiden dat – doordat geen verzoeken tot intrekking worden gedaan – gemeenten geen actueel ontheffingenbestand meer hebben.

[17] Kamerstukken I 2012/13, 32 412, A.

Modelverordening winkeltijden 2013

Leeswijzer modelbepalingen
[**…**] of bijvoorbeeld [**tijdstip**] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 2, variant B1.
[iets **EN/OF** iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 2, variant E, derde lid.
[*iets*] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 2, variant E, eerste lid.
[**(iets)**] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 2, variant E, tweede lid.
Combinaties zijn ook mogelijk, zie bijvoorbeeld artikel 3, eerste lid.

De raad van de gemeente [**naam gemeente**];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [**datum en nummer**];
gelet op artikel 3[*, eerste, tweede en derde lid,*] van de Winkeltijdenwet;
gezien het advies van de [**naam commissie**];
besluit vast te stellen de Verordening winkeltijden [**naam gemeente en eventueel jaartal**]:

Artikel 1. Begripsbepalingen
In deze verordening wordt verstaan onder:
–feestdagen: Nieuwjaarsdag, tweede Paasdag, Hemelvaartsdag, tweede Pinksterdag, eerste en tweede Kerstdag;
–werkdagen: maandag tot en met zaterdag;
–winkel: dat wat daaronder wordt verstaan in de Winkeltijdenwet.

Artikel 2. (Algemene) vrijstelling

Vrijstellingen voor zon-, feest- en werkdagen (varianten A tot en met B4):

Variant A. (Algemene vrijstelling)
Voor de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling.

Variant B1. (Vrijstelling in bepaalde gebieden)
Van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden zijn vrijgesteld de winkels die gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:
a. [**…**];
b. [**…**].

Variant B2. (Algemene vrijstelling gedurende bepaalde uren of periode)
Voor de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling:
a. op zon- en feestdagen van [**…**] uur tot [**…**] uur;
b. op werkdagen van 0 uur tot [**…**] uur en na 22 uur.
OF

Voor de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling gedurende [**bepaalde periode van het jaar EN/OF bepaalde evenementen**].

Variant B3. (Vrijstelling voor bepaalde branches of categorieën)
Van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden zijn vrijgesteld de winkels die behoren tot de volgende branches of categorieën:

a. [**…**];
b. [**…**].

Variant B4. (Vrijstellingen gedurende bepaalde uren voor bepaalde branches of categorieën in bepaalde gebieden)
Voor de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een vrijstelling:

a. gedurende de volgende tijden:
    1° op zon- en feestdagen van [**…**] uur tot [**…**] uur;
    2° op werkdagen van 0 uur tot [**…**] uur en na 22 uur;
b. voor winkels welke behoren tot de volgende branches of categorieën:
    1° [**…**];
    2° [**…**]; en
c. welke gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:
    1° [**…**];
    2° [**…**].

Vrijstellingen voor zon- en feestdagen (varianten C tot en met E):

Variant C. (Algemene vrijstelling voor zon- en feestdagen)
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een algemene vrijstelling.

Variant D1. (Vrijstelling voor zon- en feestdagen in bepaalde gebieden)
Van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden zijn vrijgesteld de winkels die gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:

a. [**…**];
b. [**…**].

Variant D2. (Algemene vrijstelling voor zon- en feestdagen gedurende bepaalde uren of periode)
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt van [**…**] uur tot [**…**] uur een algemene vrijstelling.
OF
Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt gedurende [**bepaalde periode van het jaar EN/OF bepaalde evenementen**] een algemene vrijstelling.

Variant D3. (Vrijstelling voor zon- en feestdagen voor bepaalde branches of categorieën)
Van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden zijn vrijgesteld de winkels die behoren tot de volgende branches of categorieën:

a. […];
b. […].

Variant D4. (Vrijstellingen voor zon- en feestdagen gedurende bepaalde uren voor bepaalde branches of categorieën in bepaalde gebieden)
Van de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden zijn van […] uur tot […] uur de volgende winkels vrijgesteld:

a. die welke behoren tot de volgende branches of categorieën:
   1° […];
   2° […]; en
b. gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:
   1° […];
   2° […].

Variant E. (Vrijstelling voor bepaalde zon- en feestdagen)
1. Voor de in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder a en b, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden geldt een vrijstelling op de door burgemeester en wethouders aangewezen zon- of feestdagen. [*Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende delen van de gemeente.*] Per kalenderjaar kunnen ten hoogste […] dagen worden aangewezen.
2. De vrijstelling geldt slechts […] **(beperking tot deel gemeente, tijdsruimte EN/OF categorie winkels)**].
3. Burgemeester en wethouders kunnen de vrijstelling beperken tot [een bepaalde tijdsruimte **OF** winkels behorende tot een bepaalde branche of categorie]. [*Daarbij kan onderscheid worden gemaakt tussen verschillende delen van de gemeente.*]

Vrijstellingen voor werkdagen (varianten F tot en met G4):

Variant F. (Algemene vrijstelling voor werkdagen voor 6 uur en na 22 uur)
Voor het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod geldt een algemene vrijstelling.

Variant G1. (Vrijstelling voor werkdagen voor 6 uur en na 22 uur in bepaalde gebieden)
Van het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod zijn vrijgesteld de winkels die gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:

a. […];
b. […].

Variant G2. (Algemene vrijstelling voor werkdagen gedurende bepaalde uren of periode)
Voor het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod geldt een algemene vrijstelling van 0 uur tot […] uur en na 22 uur.
OF
Voor het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod geldt gedurende [**bepaalde periode van het jaar EN/OF bepaalde evenementen**] een algemene vrijstelling.

Variant G3. (Vrijstelling voor werkdagen voor 6 uur en na 22 uur voor bepaalde branches of categorieën)
Van het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod zijn vrijgesteld de winkels die behoren tot de volgende branches of categorieën:

a. […];
b. […].

Variant G4. (Vrijstellingen voor werkdagen gedurende bepaalde uren voor bepaalde branches of categorieën in bepaalde gebieden)
Van het in artikel 2, eerste lid, aanhef en onder c, van de Winkeltijdenwet vervatte verbod zijn van 0 uur tot […] uur en na 22 uur de volgende winkels vrijgesteld:

a. die welke behoren tot de volgende branches of categorieën:
   1° […];
   2° […]; en
b. gevestigd zijn in de volgende delen van de gemeente:
   1° […];
   2° […].

Artikel 3. Individuele ontheffingen
1. Burgemeester en wethouders kunnen op aanvraag ontheffing verlenen van de in artikel 2, eerste lid, van de Winkeltijdenwet vervatte verboden[*, voor zover deze betrekking hebben op [zon- en feestdagen **OF** werkdagen]*].
2. Een ontheffing kan enkel worden verleend voor [**bepaalde activiteiten EN/OF winkels behorende tot een bepaalde categorie of branche EN/OF winkels gelegen in bepaalde delen van de gemeente EN/OF gedurende bepaalde periode van het jaar EN/OF bepaalde evenementen**].
3. Aan de ontheffing [wordt de beperking **OF** kan de beperking worden] verbonden dat [**… (bijvoorbeeld beperking naar tijdsruimte EN/OF waren die mogen worden verkocht)**].
4. De ontheffing kan worden geweigerd als de woon- en leefsituatie of de openbare orde in de omgeving van de winkel op ontoelaatbare wijze nadelig wordt beïnvloed door de openstelling van de winkel op basis van de ontheffing.

Artikel 4. Beslistermijn
1. Burgemeester en wethouders beschikken op een aanvraag om ontheffing binnen [**… (bijvoorbeeld acht)**] weken na de dag waarop de aanvraag is ontvangen.
2. Zij kunnen hun beschikking voor ten hoogste [**… (bijvoorbeeld acht)**] weken verdagen.

Artikel 5. Intrekken of wijzigen ontheffing
Burgemeester en wethouders kunnen een ontheffing intrekken of wijzigen als:

a. ter verkrijging daarvan onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt;
b. verandering van omstandigheden of inzichten dit naar hun oordeel noodzakelijk maken in het belang van de belangen ter bescherming waarvan de ontheffing is vereist;
c. de exploitatie van de winkel op basis van de ontheffing gevaar oplevert voor de openbare orde, de veiligheid of het woon- en leefklimaat ter plaatse;
d. aan de ontheffing verbonden voorschriften en beperkingen niet zijn of worden nagekomen;

e. van de ontheffing geen gebruik wordt gemaakt binnen een daarbij gestelde termijn; of
f. de houder dit verzoekt.

Artikel 6. Toezicht
Met het toezicht op de naleving van het bepaalde bij of krachtens deze verordening zijn belast de door burgemeester en wethouders aangewezen toezichthouders.

Artikel 7. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
1. De [**citeertitel oude verordening**] wordt ingetrokken.
2. Een krachtens de [**citeertitel oude verordening**] verleende ontheffing [*of vrijstelling*] geldt als ontheffing [*of vrijstelling*] verleend krachtens deze verordening. Burgemeester en wethouders kunnen deze ambtshalve vervangen door een ontheffing [*of vrijstelling*] krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
3. Aanvragen om ontheffing die zijn ingediend onder de [**citeertitel oude verordening**] maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.

Artikel 8. Inwerkingtreding en citeertitel
1. Deze verordening treedt in werking op [**datum**].
2. Deze verordening wordt aangehaald als: Verordening winkeltijden [**naam gemeente en eventueel jaartal**].

Toelichting Modelverordening winkeltijden 2013

NB Voor een goed beeld dient allereerst de bijbehorende ledenbrief gelezen te worden.

Algemeen deel

Op 28 mei 2013 heeft de Eerste Kamer ingestemd met een initiatiefwet tot wijziging van de Winkeltijdenwet[1]. Deze wetswijziging zal naar verwachting op 1 juli 2013 in werking treden.

Op grond van de gewijzigde Winkeltijdenwet blijven de wettelijke verboden om winkels op zon-, feestdagen en op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur open te stellen, op zichzelf bestaan. Gemeenten kunnen na de wetswijziging echter zelf bepalen of – en in hoeverre – zij vrijstelling of ontheffing verlenen van deze verboden. De uitzonderingsbepalingen daarvoor uit de nu nog geldende Winkeltijdenwet, zoals de toerismebepaling en de avondwinkelbepaling, komen namelijk te vervallen.

De met betrekking tot deze verordening meest relevante bepalingen van de Wtw, de artikelen 2 en 3, luiden na de wetswijziging als volgt:

Artikel 2

1. Het is verboden een winkel voor het publiek geopend te hebben:

a. op zondag;

b. op Nieuwjaarsdag, op Goede Vrijdag na 19 uur, op tweede Paasdag, op Hemelvaartsdag, op tweede Pinksterdag, op 24 december na 19 uur, op eerste en tweede Kerstdag en op 4 mei na 19 uur;

c. op werkdagen voor 6 uur en na 22 uur.

2. Het is voorts verboden op de in het eerste lid bedoelde dagen en tijden in de uitoefening van een bedrijf, anders dan in een winkel, goederen te koop aan te bieden of te verkopen aan en in rechtstreekse aanraking met particulieren.

Artikel 3

1. De gemeenteraad kan bij verordening vrijstelling verlenen van de in artikel 2 vervatte verboden.

2. De gemeenteraad kan bij verordening aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid verlenen om in de gevallen, in de verordening aan te wijzen, en met inachtneming van de daarin gestelde regels op daartoe strekkend verzoek ontheffing van de in het eerste lid bedoelde verboden te verlenen.

3. De vrijstellingen en ontheffingen kunnen onder beperkingen worden verleend. Aan de vrijstellingen en ontheffingen kunnen voorschriften worden verbonden.

De bevoegdheid van gemeenten wordt zo ruim dat zowel algehele handhaving van de verboden als het volledig terzijde stellen daarvan tot de mogelijkheden behoort. Hetzelfde geldt voor alle opties die daartussen zitten. De beperkingen voor het gemeentelijk beleid – en de gemeentelijke regels – voor de zondags- en avondopenstelling kunnen alleen nog gevonden worden in het Vrijstellingenbesluit Winkeltijdenwet (de daarin opgenomen vrijstellingen gelden zondermeer) en ander hoger recht. Met betrekking tot dat laatste zijn, zoals hieronder uiteengezet zal worden, met name de algemene beginselen van behoorlijk bestuur van belang, vooral waar deze een zorgvuldige belangenafweging voorschrijven.

[1] Kamerstukken I 2012/13, 32 412, A.

NB Aangezien deze modelverordening meerdere varianten bevat, waarvan de meeste bovendien ook nog eens door gemeenten ingevuld dienen te worden, leek het niet opportuun om een artikelsgewijze toelichting te schrijven. Gemeenten kunnen dat – mede op basis van de ledenbrief – desgewenst zelf doen. Aan gemeenten die op basis van variant E een vrijstelling vaststellen raden wij aan in ieder geval de volgende paragraaf in de toelichting op te nemen.

Delegatie van de bevoegdheid vrijstelling te verlenen

Naar aanleiding van de uitspraak van het CBb van 21 januari 2009, (LJN: BH0408), AB 2009/58, Gst. 2009/29 m.n. Adriaanse, zou – naar ons idee ten onrechte – het beeld kunnen ontstaan dat de systematiek waarbij de gemeenteraad bij verordening een maximum aantal koopzondagen vaststelt, die vervolgens door burgemeester en wethouders worden aangewezen, niet langer te hanteren valt na wijziging van de Winkeltijdenwet. Dit omdat de uitdrukkelijke grondslag voor delegatie aan burgemeester en wethouders van de bevoegdheid vrijstelling te verlenen uit de Winkeltijdenwet verdwijnt. Het was vooral de fijnmazige regeling in de wet van de mogelijke uitzonderingen op de openstellingsverboden van artikel 2, die de rechter tot de slotsom leidde dat gehele of gedeeltelijke delegatie van een aan de raad toegekende uitzonderingsbevoegdheid in strijd met de wet was. Die fijnmazige regeling is inmiddels echter verdwenen.

De Winkeltijdenwet bevat na de wijziging in het geheel geen uitdrukkelijke grondslag meer voor delegatie van deze bevoegdheid. Dit is echter niet doorslaggevend: de Gemeentewet biedt met artikel 156 een algemene delegatiegrondslag, die hier kan worden gebruikt zonder dat de strekking van de wet zoals die straks luidt, zich daar nog tegen verzet. Artikel 156 maakt het mogelijk dat de gemeenteraad hem toegekende bevoegdheden onder voorwaarden delegeert aan andere gemeentelijke organen, zoals burgemeester en wethouders. Het artikel heeft een algemene strekking, in die zin dat ze niet alleen ziet op autonome bevoegdheden maar ook op medebewindsbevoegdheden. Het uitgangspunt is dat delegatie mogelijk is, tenzij het tegendeel is bepaald.[2]

Artikel 156 bevat een aantal bepalingen waarin bevoegdheden expliciet van overdracht worden uitgesloten (tweede lid). Daarnaast zijn er bevoegdheden waarvan de aard zich tegen overdracht verzet, ook deze bevoegdheden komen niet in aanmerking voor delegatie (eerste lid). Verder geldt voor de bevoegdheid tot het maken van verordeningen die door strafbepaling of bestuursdwang moeten worden gehandhaafd, dat zij aan de gemeenteraad voorbehouden moet blijven (derde lid).[3]

De gemeenteraad kan dus bevoegdheden overdragen aan burgemeester en wethouders, tenzij de aard van de bevoegdheden zich daartegen verzet. Het artikel mag daarbij – natuurlijk – niet worden gebruikt als grondslag voor delegatie die strijdig is met (de bedoeling van) een medebewindswet.[4]

In de eerste plaats dient er gekeken worden naar de medebewindswet, hier de Winkeltijdenwet zoals deze luidt na wijziging. Als hierin een uitdrukkelijke delegatiegrondslag was opgenomen, dan zou kunnen worden geredeneerd dat die volledig – dus zonder moge-

[2] T.D. Cammelbeeck & H.R.B.M. Kummeling, *Tekst & Commentaar: Gemeentewet Provinciewet* (Kluwer Navigator, 5 juni 2013); J.M.H.F. Teunissen, commentaar op artikel 156, *De Gemeentewet en haar toepassing* (id.).
[3] Idem.
[4] Gst. 2009/29, in het bijzonder de noot van mr. W.P. Adriaanse.

lijke aanvulling via een beroep op artikel 156 – de mogelijkheid bepaalt om bevoegdheden te delegeren.[5] Zoals reeds geconstateerd bevat de Winkeltijdenwet na wijziging echter geen uitdrukkelijke delegatiegrondslag meer. Vervolgens dient bezien te worden of de tekst anderszins, of de toelichting of parlementaire geschiedenis uitsluitsel kan bieden of delegatie van bepaalde bevoegdheden is uitgesloten. De bevoegdheid waar het hier om gaat is uiteraard de bevoegdheid om vrijstelling te verlenen van de verboden van artikel 2 van de Winkeltijdenwet, zoals deze – de bevoegdheid dus – is opgenomen in het nieuwe artikel 3, eerste lid. Uit niets blijkt dat delegatie niet mogelijk zou zijn. Ook is er onzes inziens geen enkele reden om aan te nemen dat de aard van de bevoegdheid zich tegen delegatie zou verzetten. De conclusie is dan ook dat delegatie van de bevoegdheid mogelijk is op grond van artikel 156 van de Gemeentewet.

[5] AB 2011/49, in het bijzonder de noot van A. Tollenaar.

Ministerie van Defensie

gemeente Texel
INGEKOMEN
27. 06. 2013

> Retouradres Postbus 20701 2500 ES Den Haag

Gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Directie Juridische Zaken
Bestuurs-, Straf- en Tuchtrecht

Spui 32
MPC 58 B
Postbus 20701
2500 ES Den Haag
www.defensie.nl

Contactpersoon
Mr A.J. van Heusden

T 070 318 66 46
MDTN *06 501 86646
F 070 318 65 75
AJ.v.Heusden@mindef.nl

Onze referentie
BS/2013019276

Afschrift aan
Financieel Administratie en Beheer Kantoor
Ministerie I&M/HBJZ/mw Mr Brenda Simonis

Bij beantwoording datum, onze referentie en onderwerp vermelden.

24 JUNI 2013

Datum
Onderwerp Vergoeding griffierecht

Geachte heer/mevrouw,

Bij uitspraak van 5 juni 2013 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak beslist op het hoger beroep van het college van burgemeester en wethouders van Texel tegen de uitspraak van de rechtbank Alkmaar van 23 juli 2013 in zaak nr. 09/2748.

In onderdeel IV van deze uitspraak gelast de Afdeling bestuursrechtspraak dat de minister van Defensie en de staatssecretaris van Infrastructuur en Milieu aan het college van B&W het door hem betaalde griffierecht ten bedrage van € 454,00 voor de behandeling van het hoger beroep vergoeden.

Ik verzoek u mij op te geven naar welk bankrekeningnummer dit bedrag moet worden overgemaakt.

Hoogachtend,

DE MINISTER VAN DEFENSIE,
Voor deze,
HOOFD AFDELING BST,

Mr A.J. van Heusden, plv.

COR 06.000-100059

Provincie Noord-Holland

ameenlemexel
INGEKOMEN
27. 06. 2013

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Aan de bestuurders van gemeenten
en waterschappen in Noord-Holland

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
A.M. Reussink
BEL/BOSE

Doorkiesnummer (023) 514 3369
reussinka@noord-holland.nl

Betreft: Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland

Verzenddatum
26 JUNI 2013

Kenmerk
94274/207210

Uw kenmerk

Geachte bestuurder,

Op 17 juni jl. heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het herindelingsontwerp inzake de samenvoeging van Flevoland, Utrecht en Noord-Holland bekend gemaakt.
Het herindelingsontwerp vindt u bijgevoegd.

Met de bekendmaking van het herindelingsontwerp is de volgende fase in het traject om te komen tot een 'Noordvleugelprovincie' aangevangen.

De minister geeft eenieder tot en met woensdag 16 oktober 2013 de gelegenheid een zienswijze op het herindelingsontwerp in te dienen. Dit betekent een verlenging van de gebruikelijke termijn voor terinzagelegging, die gesteld is op acht weken. Hiervoor is gekozen, gezien het aanstaande zomerreces.

Deze termijn stelt ons in staat om, met gebruikmaking van uw inbreng, te komen tot een passende en gefundeerde zienswijze. Daarbij stellen wij ons voor dat we tezamen met u bezien in hoeverre er onder uw bestuurders draagvlak bestaat voor onze conceptzienwijze.

Daarom nodigen wij u graag uit om op **3 september a.s.** met ons over het herindelingsontwerp van de minister te spreken. De bijeenkomst vindt plaats van **16:00 - 18:00 uur** in het **Provinciehuis** aan **de Dreef** in **Haarlem.**

Ons college stelt prijs op uw aanwezigheid en inbreng. Vóór voornoemde datum ontvangt u onze conceptzienswijze op het herindelingsontwerp van de minister.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

Gelieve uw aanwezigheid kenbaar te maken via een e-mailbericht naar Lida Keijzer van de sector Communicatie, Keijzera@noord-holland.nl. Ook kunt u haar telefonisch bereiken op nr. 023-5144049.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,

provinciesecretaris

G E.A. van Craaikamp

voorzitter

J.W. Remkes

Provincie Noord-Holland

POSTBUS 3007 2001 DA HAARLEM

Aan de bestuurders van gemeenten
en waterschappen in Noord-Holland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
-3. 07. 2013
Doorgep. nr:

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
A.M. Reussink
BEL/BOSE

Doorkiesnummer (023) 514 3369
reussinka@noord-holland.nl

NAZENDING

Betreft: Bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland

Verzenddatum

Kenmerk
94274/207210

Uw kenmerk

Vorige week ontving u een uitnodiging om op 3 september a.s. met ons over het herindelingsontwerp Noordvleugelprovincie van de minister van BZK te spreken.

Bij deze uitnodiging (met kenmerk 94274/207210) was de bijlage per abuis niet bijgevoegd.
Bij deze ontvangt u alsnog deze bijlage.

Postbus 3007
2001 DA Haarlem
Telefoon (023) 514 3143
Fax (023) 514 3030

Houtplein 33
Haarlem [2012 DE]
www.noord-holland.nl

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gedeputeerde Staten van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Kenmerk
2013-0000345074

Datum 17 juni 2013
Betreft **terinzagelegging herindelingsontwerp samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht**

Mede namens de staatssecretaris van Financiën stuur ik u hierbij het herindelingsontwerp voor de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

Vanaf maandag 17 juni tot en met woensdag 16 oktober 2013 liggen deze stukken ter inzage.

Indiening van een zienswijze kan tot en met 16 oktober door middel van:
- schriftelijke reactie naar het ministerie van BZK, Postbus 20011, 2500 AE Den Haag, o.v.v. zienswijze Noordvleugelprovinicie
- per e-mail naar noordvleugelprovincie@minbzk.nl
- via het reactieformulier op www.internetconsultatie.nl.

Via deze weg herinner ik u tevens aan mijn brief van 31 mei jl. om een fysiek exemplaar van het herindelingsontwerp op het provinciehuis ter inzage te leggen.

Zoals eerder aangekondigd bied ik u hierbij eveneens de business case aan met betrekking tot de samenvoeging van de drie provincies. Graag nodig ik u uit voor een bestuurlijk overleg om met u over de uitkomsten van de business case te overleggen, opdat uw reactie kan worden meegenomen in het uiteindelijke wetsontwerp. Dit overleg wordt zeer spoedig ingepland.

Het herindelingsontwerp en de business case zijn ook te downloaden op www.rijksoverheid.nl/noordvleugelprovincie.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Wet tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Wij Willem Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

Hoofdstuk I - Begripsbepalingen

Artikel 1

In deze wet wordt verstaan onder:
a. Onze Minister: Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties;
b. de op te heffen provincies: de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht;
c. de datum van herindeling: de datum, bedoeld in artikel 1, onderdeel h, van de Wet algemene regels herindeling;
d. overgaand gebied: grondgebied van de op te heffen provincies dat overgaat naar de provincie Noordvleugel.

Hoofdstuk II - Opheffing en instelling van provincies en datum van herindeling

Artikel 2

Met ingang van de datum van herindeling worden de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht opgeheven.

Artikel 3

Met ingang van de datum van herindeling wordt de provincie Noordvleugel ingesteld dat het grondgebied omvat van de op te heffen provincies, zoals staat aangegeven op de bij deze wet behorende kaart.

Hoofdstuk III - Rechtskracht voorschriften en reglementen en uitoefening bevoegdheden

Artikel 4
De artikelen 35, 38, 40 van de Wet algemene regels herindeling zijn niet van toepassing.

Artikel 5
1. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, voor een overgaand gebied geldende provinciale voorschriften behouden gedurende twee jaar na die datum voor dat gebied hun rechtskracht, voor zover het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel deze voorschriften niet eerder vervallen verklaart.
2. Het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel kan vóór afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn een voorschrift als bedoeld in dat lid voor het gehele gebied van die provincie geldend verklaren.
3. Op gelijke wijze maakt het bevoegd gezag van de provincie Noordvleugel tijdig vóór afloop van de in het eerste lid bedoelde termijn bekend welke overige voorschriften na afloop van die termijn voor het gehele grondgebied van deze provincie zullen gelden.

Artikel 6

1. Artikel 5 is niet van toepassing op verordeningen op voet van artikel 222 van de Provinciewet.
2. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, voor een overgaand gebied geldende verordeningen, bedoeld in het eerste lid, behouden gedurende een jaar na die datum voor dat gebied hun rechtskracht.

Artikel 7
Met ingang van de datum van herindeling en zolang de in artikel 5 bedoelde voorschriften blijven gelden, oefenen in overgaand gebied de bevoegde organen en ambtenaren van de provincie Noordvleugel de bevoegdheden uit welke bij die voorschriften aan overeenkomstige organen en ambtenaren van de op te heffen provincies zijn toegekend.

Artikel 8
1. Gemeenschappelijke regelingen waaraan uitsluitend door de op te heffen provincies wordt deelgenomen, vervallen met ingang van de datum van herindeling. Het

bestuur van de provincie Noordvleugel treft in verband hiermee de nodige voorzieningen.
2. De gemeenschappelijk regelingen waaraan niet uitsluitend door de op te heffen provincies wordt deelgenomen blijven ongewijzigd van kracht. De provincie Noordvleugel treedt in de plaats van de desbetreffende op te heffen provincies, zolang nog geen uitvoering is gegeven aan het derde lid.
3. De deelnemers aan een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in het tweede lid treffen, voor zoveel nodig, binnen zes maanden na de datum van herindeling met toepassing van de Wet gemeenschappelijke regelingen de uit de gewijzigde provinciale indeling voortvloeiende voorzieningen. Zij kunnen daarbij afwijken van de bepalingen van de gemeenschappelijke regeling met betrekking tot wijziging en opheffing van de regeling en het toe- en uittreden van deelnemers. De in de eerste volzin genoemde termijn kan door Onze Minister met ten hoogste zes maanden worden verlengd.
4. Indien de voorzieningen, bedoeld in het derde lid, niet binnen de daarvoor gestelde termijn zijn getroffen, kan dit geschieden door Onze Minister.
5. De leden van bij gemeenschappelijke regeling ingestelde organen, aangewezen door de vóór de datum van herindeling bevoegde provinciebesturen, blijven in deze organen zitting hebben totdat de na de datum van herindeling bevoegde provinciebesturen, zo nodig met afwijking van hetgeen in de gemeenschappelijke regeling ten aanzien van de zittingsduur is bepaald, in de aanwijzing hebben voorzien.

Artikel 9
1. Voor de secretaris en de griffier van de provincie Noordvleugel gelden de instructies van de op te heffen provincie Noord-Holland, totdat ze door andere zijn vervangen.
2. Voor de vergaderingen van provinciale staten en gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel gelden de reglementen van orde van de op te heffen provincie Noord-Holland totdat ze door andere zijn ontvangen.

Hoofdstuk IV - Overgang rechten en verplichtingen

Artikel 10
De artikelen 46, 49 en 51 van de Wet algemene regels herindeling zijn niet van toepassing.

Artikel 11

1. Onverminderd artikel 13 gaan op de datum van herindeling alle rechten en verplichtingen van de op te heffen provincies over op de provincie Noordvleugel, zonder dat daarvoor een nadere akte wordt gevorderd.
2. Wettelijke procedures en rechtsgedingen waarbij de op te heffen provincies betrokken zijn, worden met ingang van de datum van herindeling voorgezet door de provincie Noordvleugel.
3. Ten aanzien van de rechtsgedingen is de elfde afdeling van de tweede titel van het eerste boek van het Wetboek van Burgerlijke rechtsvordering van overeenkomstige toepassing.
4. Onze Minister draagt zorg voor het onverwijld inschrijven van registergoederen die overgaan in de openbare registers, bedoeld in afdeling 2 van titel 1 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 24, eerste lid, van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is niet van toepassing.

Artikel 12

Voor het tijdvak waarin voor de provincie Noordvleugel nog geen begroting is vastgesteld, zijn gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel bevoegd tot het doen van uitgaven, voor zover daartegen bij Onze Minister geen bezwaar bestaat.

Artikel 13

Ten aanzien van uitkeringen door respectievelijk aan het Rijk, provincies of gemeenten over de voor de datum van herindeling aangevangen boekingstijdvakken, dienst- of uitkeringsjaren en met betrekking tot overgaand gebied verschuldigd zijn, geschieden deze uitkeringen door respectievelijk aan de provincie Noordvleugel.

Artikel 14

1. Indien in verband met het bepaalde in artikel 8 een verrekening tussen provincies dient plaats te vinden, worden het bedrag en de wijze van betaling daarvan vastgesteld:
a. door de colleges van gedeputeerde staten van de betrokken provincies in onderling overleg;
b. bij koninklijk besluit, de besturen van de betrokken provincies gehoord, bij gebreke van overeenstemming tussen de colleges, bedoeld onder *a*.

2. Bij het vaststellen van het bedrag van de verrekening, bedoeld in het eerste lid, kunnen reserves en voorzieningen worden betrokken.

Hoofdstuk VI - Tussentijdse verkiezing vertegenwoordigend orgaan

Artikel 15

1. Voor de provincie Noordvleugel worden tussentijdse statenverkiezingen gehouden.
2. De kandidaatstelling voor de tussentijdse statenverkiezingen vindt plaats op de maandag in de periode van 5 tot en met 11 oktober voorafgaand aan de datum van herindeling. De stemming vindt plaats op de vierenveertigste dag na de kandidaatstelling. Onze Minister kan, indien zwaarwegende redenen verband houdend met de dag van kandidaatstelling of met de dag van stemming daartoe nopen, bepalen dat de kandidaatstelling op een andere datum plaatsvindt, met dien verstande dat de stemming voor de datum van herindeling plaatsvindt.
3. Provinciale staten zullen bestaan uit de door Onze Minister met toepassing van artikel 8 van de Provinciewet te bepalen aantal leden. Daartoe wordt het inwonertal van de provincie Noordvleugel bepaald aan de hand van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek bekend gemaakte gegevens betreffende de bevolkingscijfers van de op te heffen provincies per 1 januari van het jaar waarin de verkiezing plaatsvindt.
4. In afwijking van artikel B 4, eerste lid, van de Kieswet en voor de toepassing van artikel 8 van de Provinciewet wordt onder ingezetene van de provincie Noordvleugel verstaan, zij die werkelijk woonplaats hebben in de op te heffen provincies.

Artikel 16

1. In afwijking van artikel E 11, derde lid, van de Kieswet treedt het hoofdstembureau van kieskring 10, bedoeld in de tabel behorende bij de Kieswet, tevens als centraal stembureau op.
2. Onze Minister kan besluiten tot afwijking van de in de artikelen G 1, achtste lid, G 2, eerste lid, G 4, derde lid, en G 5, eerste lid, van de Kieswet bedoelde termijnen inzake registratie van aanduidingen van politieke groeperingen.
3. Bij de nummering van de kandidatenlijsten wordt in afwijking van artikel I 14, eerste lid, eerste volzin, van de Kieswet eerst genummerd de lijsten van politieke

groeperingen wier aanduiding was geplaatst boven een kandidatenlijst waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de provinciale staten van de op te heffen provincie Noord-Holland een of meer zetels zijn toegekend.

Artikel 17

1. De op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, zitting hebbende leden van provinciale staten van de op te heffen provincies, treden met ingang van de datum van herindeling af.
2. Het onderzoek van de geloofsbrieven van de benoemde leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel geschiedt voor de datum van herindeling door provinciale staten van de op te heffen provincie Noord-Holland.
3. Indien op de datum van herindeling de geloofsbrieven van niet meer dan de helft van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel zijn goedgekeurd, aanvaarden de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel hun ambt niet, totdat zulks het geval is. Gedurende deze tijd hebben de leden van provinciale staten en de gedeputeerden van de op te heffen provincie Noord-Holland zitting als leden van provinciale staten onderscheidenlijk als gedeputeerden van de provincie Noordvleugel. Provinciale staten en gedeputeerde staten van de provincie Noordvleugel nemen gedurende deze tijd slechts besluiten welke geen uitstel kunnen lijden.
4. De eerste vergadering van provinciale staten van de provincie Noordvleugel wordt gehouden op de eerste werkdag, volgende op de datum van herindeling. In deze vergadering worden de gedeputeerden benoemd. In het geval, bedoeld in het derde lid, wordt de eerste vergadering van provinciale staten van de provincie Noordvleugel, gehouden zo spoedig mogelijk nadat veertien dagen zijn verlopen na de goedkeuring van de geloofsbrieven van meer dan de helft van de leden van de provinciale staten van de provincie Noordvleugel.
5. De zittingsperiode van de leden van de provinciale staten van de provincie Noordvleugel en van de door hen benoemde gedeputeerde eindigt tegelijk met de zittingsperiode van de leden van de provinciale staten van de overige provincies die zitting hebben op de datum van herindeling.

Hoofdstuk VII Rechtspositie personeel

Artikel 18

1. Met ingang van de datum van herindeling worden de griffiers en de secretarissen van de op te heffen provincies eervol uit hun ambt ontslagen.
2. Onze Minister kan op verzoek van een secretaris of een griffier bepalen dat hij met ingang van de datum van herindeling in een andere functie voorlopig overgaat in dienst van de provincie Noordvleugel. In dat geval zijn de artikelen 20 en 21 op hem van overeenkomstige toepassing.

Artikel 19

1. Onze Minister benoemt met ingang van de datum van herindeling een tijdelijke secretaris en een tijdelijke griffier.
2. De benoemingen geschieden uiterlijk een maand voor de datum van herindeling en gelden tot de dag waarop overeenkomstig de bepalingen van de Provinciewet in de functies van secretaris en griffier is voorzien.
3. Artikel 9, eerste lid, is van overeenkomstige toepassing op de tijdelijke secretaris en de tijdelijke griffier.

Artikel 20

1. De overige ambtenaren, in dienst van de op te heffen provincies, gaan op de datum van herindeling voorlopig over in dienst van de provincie Noordvleugel in dezelfde rang, op dezelfde voet en ook overigens in dezelfde rechtstoestand als op de dag, voorafgaand aan die datum, voor hen golden.
2. De eden en beloften, in verband met hun ambt door de in het eerste lid bedoelde ambtenaren afgelegd, worden geacht mede op die voorlopige dienstvervulling betrekking te hebben.
3. Binnen zes maanden na de datum van herindeling neemt het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel ten aanzien van elk van die ambtenaren één van de volgende beslissingen:
a. dat en in welke rang en op welke voet hij in dienst van de provincie blijft;
b. dat hij eervol wordt ontslagen.
De termijn van zes maanden kan door Onze Minister met ten hoogste zes maanden worden verlengd.
4. Een beslissing als bedoeld in het derde lid onder *b* wordt slechts genomen, indien het na een zorgvuldig onderzoek niet mogelijk is gebleken de ambtenaar met

een in verband met zijn persoonlijkheid en omstandigheden passende functie te belasten.
5. Het in het derde lid onder b bedoelde ontslag wordt eveneens verleend aan de ambtenaar die weigert een hem aangeboden functie als bedoeld in het vierde lid te aanvaarden.
6. Bij de ontslagverlening als bedoeld in het derde lid onder b wordt een opzeggingstermijn van drie maanden in acht genomen.
7. De ingang van het ontslag als bedoeld in het derde lid onder b kan, indien het mogelijk is de ambtenaar met tijdelijke werkzaamheden te belasten en het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel opschorting van de ingangsdatum van het ontslag in het belang van de dienst acht, met instemming van de ambtenaar een- of meermalen voor een daarbij overeen te komen duur worden opgeschort, echter in totaal niet langer dan voor een termijn van twee jaren.
8. Indien gedurende de in het zevende lid bedoelde termijn een functie als bedoeld in het vierde lid beschikbaar komt, neemt het bevoegde gezag, tenzij de betrokken ambtenaar de hem aangeboden functie weigert te aanvaarden, onder gelijktijdige intrekking van de beslissing tot ontslagverlening, te zijnen aanzien de beslissing als bedoeld in het derde lid onder a.
9. Voor het vaststellen van de bezoldiging van de ambtenaar die door toepassing van het bepaalde in het derde lid onder a in dienst van de provincie Noordvleugel blijft, onderscheidenlijk van de ambtenaar die door toepassing van het bepaalde in het zevende of achtste lid tijdelijk in dienst van de provincie Noordvleugel blijft, wordt ten minste de salarispositie in aanmerking genomen die voor de berekening van zijn bezoldiging zou hebben gegolden in de provincie in dienst waarvan hij op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, werkzaam was.
10. Voor de toepassing van dit artikel worden onder ambtenaren mede op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzame personen begrepen.

Artikel 21

1. Het bevoegde gezag van de provincie Noordvleugel stelt, voor zoveel nodig, binnen de in artikel 20, derde lid, - eventueel krachtens dat lid verlengde – genoemde termijn de in de artikelen 125 en 134 van de Ambtenarenwet 1929 bedoelde voorschriften vast.
2. Tot aan de inwerkingtreding van de in het eerste lid bedoelde voorschriften blijft voor de in dienst van de in

provincie Noordvleugel werkzame personen de regeling van de rechtstoestand gelden die voor hen laatstelijk gold in de provincie in dienst waarvan zij op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling, hun hoofdbetrekking vervulden.
3. Ook na de inwerkingtreding van de in het eerste lid bedoelde voorschriften en onverminderd het in artikel 20, negende lid, bepaalde wordt voor de vaststelling van en wijziging in de bezoldiging van de in laatstgenoemd lid bedoelde ambtenaar ten minste de salarispositie in aanmerking genomen die voor hem gegolden zou hebben volgens de salarisschaal van de bezoldigingsregeling welke op hem van toepassing was op de dag, voorafgaande aan de datum van herindeling. Artikel 20, tiende lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 22

1. De ambtenaar in vaste of in tijdelijke dienst, mits dit laatste dienstverband ten minste vijf jaren heeft geduurd en de aanstelling niet is geschied in een betrekking van kennelijk tijdelijke aard, die ten gevolge van het bepaalde in artikel 18 dan wel artikel 20 is of wordt ontslagen, heeft recht op wachtgeld, met dien verstande dat:
a. het recht op wachtgeld van de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid van artikel 18, onverminderd het onder *b* bepaalde, ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie Noordvleugel ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld. Tot aan de inwerkingtreding van de in de vorige volzin bedoelde voorschriften is het in het tweede lid van artikel 21 bepaalde van overeenkomstige toepassing.
b. het recht op wachtgeld van de ambtenaar, bedoeld in artikel 20, en de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid van artikel 18 ten aanzien van wie Onze Minister gebruik heeft gemaakt van de in het tweede lid van dat artikel geboden bevoegdheid, ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie Noordvleugel ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld.
2. De ambtenaar die is benoemd in een tijdelijke functie als bedoeld in artikel 19 en die tot de datum van herindeling in dienst was van een van de op te heffen provincies, heeft met ingang van de dag nadat zijn benoeming in die tijdelijke functie is vervallen, recht op

wachtgeld, met dien verstande dat het recht op wachtgeld ten laste komt van de provincie Noordvleugel en dat het wachtgeld wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften, die de provincie ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van wachtgeld heeft vastgesteld. Tot aan de inwerkingtreding van de in de vorige volzin bedoelde voorschriften is het in het tweede lid van artikel 21 bepaalde van overeenkomstige toepassing.
3. Indien een ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, uit hoofde van ziekte aanspraak heeft of krijgt op doorbetaling van zijn laatstgenoten bezoldiging, komt deze bezoldiging voor de duur van de ziekte ten laste van de provincie Noordvleugel.
4. Indien de ambtenaar, bedoeld in het tweede lid, uit hoofde van ziekte aanspraak heeft of krijgt op doorbetaling van zijn laatstgenoten bezoldiging, komt deze bezoldiging voor de duur van de ziekte voor zover het de periode na beëindiging van de tijdelijke functie betreft, ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 23
1. De ambtenaar in tijdelijke dienst wiens dienstverband minder dan vijf jaren heeft geduurd dan wel van kennelijk tijdelijke aard was, alsmede de werknemer in dienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, die ten gevolge van het bepaalde in artikel 20 wordt ontslagen onderscheidenlijk wiens dienstverband dientengevolge wordt beëindigd, heeft recht op uitkering, met dien verstande dat met betrekking tot dit recht het in het eerste lid van artikel 22 onder b bepaalde van overeenkomstige toepassing is en dat de uitkering wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften die de provincie Noordvleugel, ten laste waarvan de uitkering komt, ingevolge artikel 125 van de Ambtenarenwet 1929 ter zake van bedoelde uitkeringen heeft vastgesteld.
2. Het bepaalde in het derde lid van artikel 22 is voor de ambtenaar, bedoeld in het eerste lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Het bepaalde in het vierde lid van artikel 22 is voor de ambtenaar, bedoeld in het tweede lid, van overeenkomstige toepassing.

Artikel 24
1. Indien de op te heffen provincies zijn aangesloten bij een gemeenschappelijke regeling "Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren", en indien een ambtenaar, die krachtens artikel 22 onderscheidenlijk 23

recht heeft op wachtgeld of een uitkering, zijn deelnemerschap in het instituut ontleent aan het dienen van die provincies, komt het aandeel van deze provincies voor rekening van de provincie Noordvleugel.
2. Indien een provincie als bedoeld in het eerste lid niet is aangesloten bij een gemeenschappelijke regeling "Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren" maar een afzonderlijke ziektekostenvoorziening heeft getroffen, is het bepaalde in het eerste lid van overeenkomstige toepassing.

Artikel 25

1. De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van overeenkomstige toepassing op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die ingevolge het bepaalde in artikel 8, eerste lid, vervalt, met dien verstande dat dit personeel voorlopig overgaat in dienst van de provincie Noordvleugel.
2. Onze Minister kan de bepalingen van dit hoofdstuk van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die ten gevolge van het bepaalde in artikel 8, derde lid, wordt opgeheven, met dien verstande dat:
a. bedoeld personeel voorlopig overgaat in dienst van de bij de goedkeuring van de opheffing aan te wijzen provincie of provincies;
b. de termijn van zes maanden als bedoeld in artikel 20, derde lid, aanvangt op de dag nadat de opheffing van de regeling is goedgekeurd;
c. het recht op wachtgeld of uitkering, bedoeld in de artikelen 22 en 23, ten laste komt van de provincie of provincies, bedoeld in onderdeel a.
3. Onze Minister kan het bepaalde in de artikelen 22, 23 en 24 van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel, betrokken bij een gemeenschappelijke regeling, waarvan het dienstverband als gevolg van de toepassing van het bepaalde in artikel 8, derde lid, redelijkerwijs niet kan worden gehandhaafd, met dien verstande dat het recht op wachtgeld of uitkering, bedoeld in artikel 22 onderscheidenlijk 23, en het aandeel, bedoeld in artikel 24, ten laste komt van de bij de goedkeuring van de wijziging van de gemeenschappelijke regeling aan te wijzen provincie of provincies. Het wachtgeld of de uitkering wordt toegekend overeenkomstig de voorschriften ter zake, zoals die voor de betrokken ambtenaar op de dag voor zijn ontslag van toepassing zijn.

Hoofdstuk VIII - Voorzieningen in verband met de toepassing van enkele wetten

Artikel 26

Archiefbescheiden van de op te heffen provincies gaan op de datum van herindeling over naar de provincie Noordvleugel.

Hoofdstuk IX - Wijzigingen van andere wetten

Artikel 27

Artikel 7 van de Wet op de rechterlijke indeling komt te luiden:

Artikel 7

Het arrondissement Midden-Nederland omvat het grondgebied van de gemeenten Almere, Amersfoort, Baarn, De Bilt, Blaricum, Bunnik, Bunschoten, Bussum, Dronten, Eemnes, Hilversum, Houten, Huizen, IJsselstein, Laren, Lelystad, Leusden, Lopik, Montfort, Muiden, Naarden, Nieuwengein, Noord-Oostpolder, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Urk, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Weesp, Wijdemeren, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeewolde en Zeist.

Artikel 28

In de bijlage bij de Scheepvaartverkeerswet, als bedoeld in artikel 10, eerste lid, van die wet, wordt in onderdeel I, tweede lid, 'de provincie Noord-Holland' vervangen door: de provincie Noordvleugel.

Artikel 29

In artikel 5 van de Wet houdende regeling provincie- en gemeentegrenzen langs de Noordzeekust van de gemeente Den Helder tot en met de gemeente Sluis en wijziging van de Financiële-Verhoudingswet 1984 (Stb. 1990, 553) wordt 'de provincies Noord-Holland dan wel Zuid-Holland dan wel Zeeland' vervangen door: de provincies Noordvleugel dan wel Zuid-Holland dan wel Zeeland.

Artikel 30

De tabel, bedoeld in artikel E1, eerste lid, van de Kieswet wordt als volgt gewijzigd:

1. In het gestelde bij kieskringnummer 5 wordt 'De provincie Flevoland' vervangen door: De gemeenten Almere, Dronten, Lelystad, Noordoostpolder, Urk, Zeewolde.
2. In het gestelde bij kieskringnummer 8 wordt 'De provincie Utrecht' vervangen door: De gemeenten Amersfoort, Baarn, De Bilt, Bunnik, Bunschoten, Eemnes, Houten, IJsselstein, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vianen, Wijk bij Duurstede, Woerden, Woudenberg, Zeist.
3. In het gestelde bij kieskringnummer 11 wordt 'De gemeenten van de provincie Noord-Holland die niet tot de kieskringen 5, 8, 9 of 10 behoren vervangen door: De gemeenten van de provincie Noordvleugel die niet tot de kieskringen 5, 8, 9 of 10 behoren .

Artikel 31

In artikel 8, eerste lid, van de Financiële-verhoudingswet wordt aan het slot van tabel A een onderdeel toegevoegd, luidende:

f Tijdelijke ondersteuning van provincies in verband met herindeling	

Hoofdstuk X - Slotbepalingen en inwerkingtreding

Artikel 32

De besturen van de vóór de datum van herindeling bij een wijziging van de provinciale indeling betrokken provincies dragen er in onderling overleg zorg voor dat de met het oog op de gewijzigde indeling met ingang van die datum te treffen voorzieningen tijdig worden voorbereid. Voorzieningen, de voorbereiding van de overgang van ambtenaren betreffende, zijn onderwerp van georganiseerd overleg met de centrales van verenigingen van ambtenaren en van overleg met de ondernemingsraden van de betrokken provincies.

Artikel 33

Deze wet treedt in werking met ingang van de dag na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin zij wordt geplaatst.

Lasten en bevelen dat deze in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat alle ministeries, autoriteiten, colleges en ambtenaren wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

Gegeven

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

Kaart, genoemd in artikel 3

Samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht

Memorie van toelichting

Inhoudsopgave

I Algemeen

1. Inleiding
2. Voortbouwen op ontwikkelingen in het middenbestuur
3. Samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
3.1 Achtergrond
3.2 Procedure van samenvoeging
3.3 Motivering voor samenvoeging
3.3.1 Schaal van provinciale opgaven
3.3.2 Versterking positie regionaal gebiedsregisseur
3.3.3 Vermindering bestuurlijke drukte, versterking bestuurlijk eigenaarschap
3.3.4 Heldere verhouding ten opzichte van gemeenten
3.3.5 Sterker partnerschap
3.3.6 (Financiële) opbrengsten
3.4 Afweging varianten en grensbeloop
3.5 Relatie met de inwoners en culturele identiteit
4. Aspecten van de samenvoeging
4.1 Financiën
4.2 Gevolgen van samenvoeging
4.3 Rechtspositie personeel en vorming ambtelijk apparaat
4.4 Naamgeving en provinciehoofdstad
4.5 Verkiezingen

II Artikelsgewijze toelichting

Bijlagen

Bijlage 1: Weergave inbreng open overlegbijeenkomsten
Bijlage 2: Overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk)
Bijlage 3: Overzicht van geraadpleegde literatuur
Bijlage 4: Legenda kaart Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

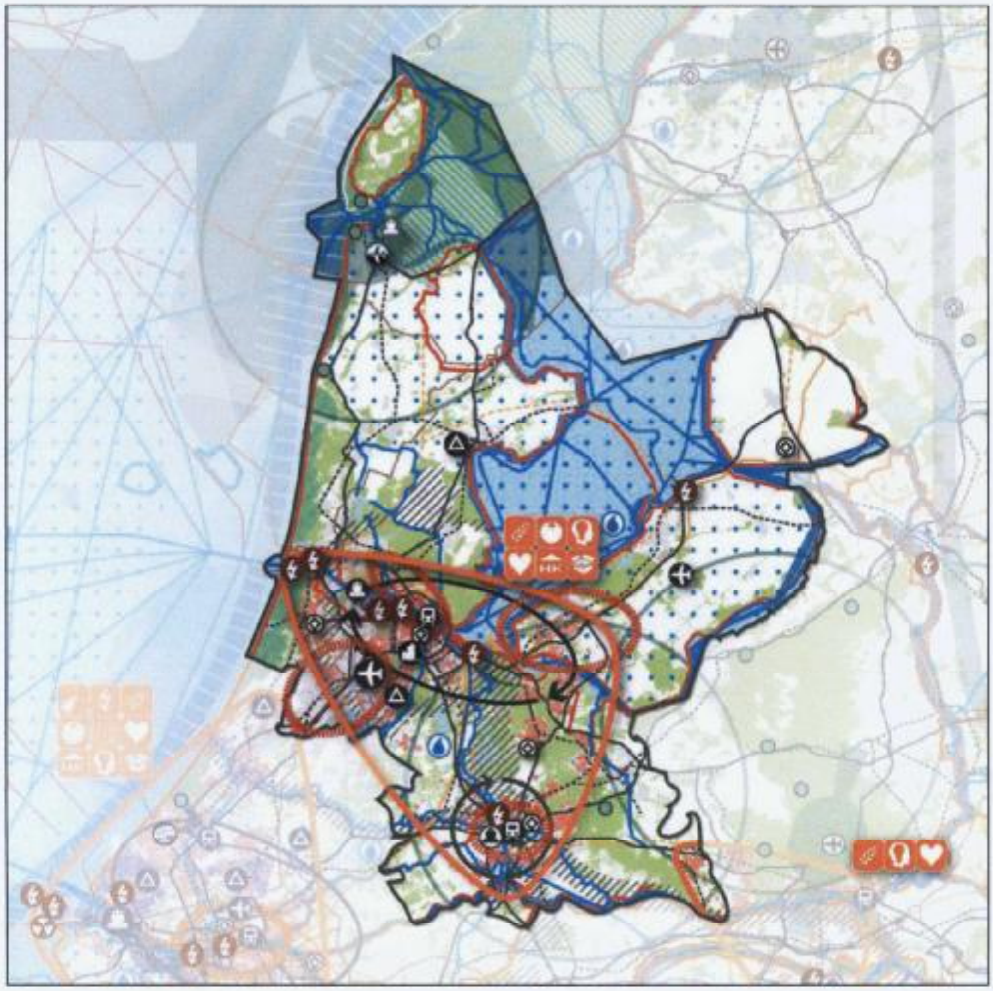
I Algemeen

1. Inleiding

Dit wetsvoorstel voorziet in de integrale samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De samenvoeging van deze drie provincies is een logische vervolgstap op de al lang lopende discussie over de hervorming van het provinciaal bestuur in de Randstad. Uit dit discours blijkt dat er in de Randstad problemen worden ervaren die het krachtig opereren van provincies in dit gebied belemmeren. Het kabinet kiest ervoor om, gelet op de in vele rapporten aangetoonde knelpunten en kansen, nu door te pakken en de samenvoeging van provincies in het gebied ter hand te nemen.

Een van de belangrijkste problemen die wordt ervaren is dat de schaal van de maatschappelijke vraagstukken waarmee provincies zijn belast niet meer goed aansluit bij de schaal van het

provinciaal bestuur. De afgelopen jaren is, op basis van een brede consensus over sterkere profilering van de bestuurslagen, het takenpakket van de provincies toegespitst op het ruimtelijk-economische domein; provincies vervullen de rol van regionaal gebiedsregisseur. De commissie-Geelhoed[1] (2002) constateert dat er sprake is van een disbalans tussen regionale vraagstukken zoals verstedelijking, vervoer, economie en waterbeheer en het niveau van het provinciaal bestuur. De commissie vindt het urgent om te komen tot provinciale schaalvergroting in de Randstad, bijvoorbeeld resulterend in een Noordvleugelprovincie. In vergelijking met andere Europese landen valt de relatief kleine schaal van het Nederlandse middenbestuur op. Tegelijkertijd winnen de regio's binnen Europa juist sterk aan economisch en bestuurlijk belang. Onderstaande kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012) is illustratief voor de vraagstukken die spelen in de Noordvleugel van de Randstad (zie bijlage 4 voor de legenda).

Kaart Noord-West Nederland (Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte, 2012)

Een hieraan gerelateerd knelpunt is een tekort aan bestuurlijk eigenaarschap. De commissie-Kok[2] constateert in 2007 dat hierdoor de internationale concurrentiepositie van de Randstad onder druk staat. De OESO[3] wijst in hetzelfde jaar op het belang van meer eenduidige coördinatie van de ruimtelijk-economische vraagstukken. De provincie is bij uitstek de overheid die daarbij een belangrijke rol heeft en het partnerschap met het (internationale) bedrijfsleven, de medeoverheden

[1] *Commissie-Geelhoed,Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw (2002);*
[2] *Commissie-Kok, Advies commissie Versterking Randstad (2007)*
[3] *Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), Territorial Review Randstad Holland (2007)*

en de maatschappelijke instellingen vorm moet geven. Dit gebeurt nu te gefragmenteerd. Gezien de grote bijdrage van de Noordvleugel van de Randstad aan de Nederlandse economie is een slagvaardig provinciaal bestuur in dit gebied van groot belang.

De bestuurlijke drukte vormt eveneens een probleem. De schaal van gemeenten en waterschappen is substantieel toegenomen, terwijl de schaal van provincies sinds 1848 niet gewijzigd is. Dat leidt ertoe dat provincies, gemeenten en waterschappen steeds vaker in elkaars vaarwater zitten. De commissie-Geelhoed wijst op het voorbeeld van de stad Utrecht, stadsgewestelijk Utrecht en de provincie Utrecht. Ook de Raad voor het Openbaar Bestuur[4] (2010) en de Raad van State[5] (2013) vragen aandacht voor balans tussen bestuurslagen en de onontkoombaarheid om provinciale opschaling te bezien.

Het kabinet is, mede op basis van de vele studies en adviezen en de ervaringen die zijn opgedaan met schaalvergroting van gemeenten en waterschapen, ervan overtuigd dat samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht een belangrijke bijdrage kan leveren aan het wegnemen van de genoemde knelpunten. De samenvoeging levert bovendien substantiële financiële voordelen op. Dat blijkt uit onderzoek van het bureau Seinstra van de Laar[6], dat in opdracht van de drie provincies is uitgevoerd. En ook uit de business case[7] die het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in het kader van de samenvoeging van de drie provincies heeft laten opstellen door de bureaus Decisio en Andersson Elffers, Felix (AEF). De business case maakt duidelijk dat het besparingspotentieel van de samenvoeging oploopt tot minimaal 70 miljoen euro op jaarbasis, waarbij in de beginjaren sprake is van onvermijdelijke frictiekosten.

Met een versterkte positie van de nieuwe provincie als regionaal gebiedsregisseur ontstaan vele nieuwe kansen, waarop nader wordt ingegaan in hoofdstuk 3. Een aantal van deze kansen, verbonden aan aanpassing van de bestuurlijke organisatie, laat zich volgens de onderzoekers van Decisio en AEF op dit moment nog lastig kwantificeren. Het optimaal benutten van deze kansen vergt nadere uitwerking en verdieping door de provincies in samenspraak met het Rijk en andere betrokken partijen.

Kansen voor de nieuwe provincie met een nieuwe inhoudelijke agenda

Gedurende de fase van open overleg heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties met inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers gesproken over de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Uit deze gesprekken kan worden opgemaakt dat er sprake is van verdeeldheid over het voornemen om de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen. Er zijn zorgen geuit, in het bijzonder ten aanzien van het verkozen tijdpad, de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie en de vorming van (de overige) landsdelen. Daarnaast zijn er positieve en constructieve reacties gekomen op de vorming van de nieuwe provincie. Breed wordt erkend dat verandering in het provinciaal bestuur noodzakelijk is, des te meer omdat er al lang over wordt gediscussieerd en de urgentie om concrete stappen te zetten groot is.

De vorming van een nieuwe provincie biedt kansen. Voor het provinciaal bestuur èn voor de inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties. De business case bevestigt dit beeld. Er kunnen substantiële voordelen worden gerealiseerd, zowel ten aanzien van de besparing op bestuurlijke, ambtelijke en materiële kosten als maatschappelijke en economische effecten. Tegelijkertijd is het evident dat hiervoor meer nodig is dan alleen een bestuurlijke samenvoeging. De rol- en taakinvulling (sturingsfilosofie) en de bestuurs- en organisatiecultuur zijn bepalend voor de mate waarin de baten van de vorming van de nieuwe provincie zich zullen voordoen.

---

[4] *Raad voor het Openbaar Bestuur, Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur (2010)*

[5] *Raad van State, Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013)*

[6] *Seinstra Van de Laar, Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland (2012)*

[7] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

Dit sterkt het kabinet in de overtuiging om, parallel aan de procedure voor samenvoeging van de drie provincies, het proces te starten om een inhoudelijke agenda voor het besturen van de nieuwe provincie op te stellen[8]. Aan gedeputeerde staten van de drie huidige provincies zal worden gevraagd om hiervoor een gezamenlijke stuurgroep in te richten, onder leiding van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Het proces vangt aan direct na de start van de terinzagelegging van onderhavig ontwerp wetsvoorstel.

Het opstellen van de inhoudelijke agenda heeft als doel om nader inzicht te krijgen in de belangrijkste maatschappelijke opgaven en kansen (zie pagina's 13-15), rolopvatting en sturingsmogelijkheden. Daarbij zullen de taken, bevoegdheden en het budget van de nieuwe provincie worden betrokken. Op deze wijze kunnen ook de aandachtspunten terzake uit het open overleg worden uitgewerkt. De inhoudelijke agenda vormt het startpunt voor de nieuwe provincie. Vanzelfsprekend is het aan het bestuur van de nieuwe provincie om (mede op basis daarvan) de politiek-bestuurlijke keuzes te maken.

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht sluit aan bij de bredere ontwikkelingen in het Nederlandse openbaar bestuur zoals recent geschetst in de nota 'Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland'. Het kabinet zet in op de versterking van de bestuurlijke hoofdstructuur; de nadere profilering en versterking van het middenbestuur maken daarvan onderdeel uit. Het kabinet beschouwt de vorming van de nieuwe provincie in deze kabinetsperiode als een belangrijke stap die past binnen deze lange termijn visie. De nieuwe provincie heeft voldoende schaal om het provinciale takenpakket hoogwaardig uit te kunnen voeren en is –in tegenstelling tot de vorming van één Randstadprovincie- in oppervlakte en bewonersaantal evenwichtig ten opzichte van andere bestuurslagen. Tegelijkertijd past het binnen een langduriger proces van landsdeelvorming elders in Nederland. Het kabinet start een debat over dit proces met de provincies en inventariseert en ondersteunt initiatieven hieromtrent.

Tegen deze achtergrond heeft het kabinet op 14 december 2012 besloten om, op basis van artikel 19 van de Wet algemene regels herindeling (Wet arhi), de procedure te starten voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. In deze memorie van toelichting wordt nader ingegaan op de samenvoeging van de drie provincies. Als eerste komt in hoofdstuk 2 de voorgeschiedenis met de belangrijkste ontwikkelingen in het middenbestuur in de afgelopen decennia aan bod. Hiermee wordt nader geduid hoe de samenvoeging van de drie provincies past binnen deze ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 staat de motivering voor de samenvoeging van de drie provincies centraal. Vervolgens komen in hoofdstuk 4 de overige aspecten van de samenvoeging van de drie provincies aan de orde. Een weergave van de inbreng gedurende de open overlegbijeenkomsten is opgenomen in de bijlage evenals een overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk), de geraadpleegde literatuur en de legenda van de kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

2. Voortbouwen op ontwikkelingen in het middenbestuur

Veel plannen, geen structurele oplossingen

Sinds het einde van de Tweede Wereldoorlog is er in Nederland een vrijwel permanent debat gaande over de hervorming van het middenbestuur[9]. In de tweede helft van de vorige eeuw gaat dit debat primair over het bovengemeentelijke respectievelijk subprovinciale niveau. Daarbij was enerzijds de vraag of het zogeheten 'regionale gat'[10] vanuit het gemeentelijke niveau (schaalvergroting/gewestvorming) of vanuit het provinciale niveau (schaalverkleining/doe-provincies) moest worden gevuld. Anderzijds was de vraag of een landsdekkende ingreep nodig was of een ingreep die problemen in de grootstedelijke gebieden oplost.

---

[8] *Mede naar aanleiding van de motie 'inhoudelijke agenda Noordvleugel' van de leden Voortman en Schouw, 21 mei 2013; Kamerstuk 33 047 nr. 16*

[9] *Met het middenbestuur wordt bedoeld het regionaal bestuur tussen lokaal en nationaal bestuur.*

[10] *Daarmee wordt bedoeld het ontbreken van een effectief bestuur voor de opgaven die liggen tussen het niveau van provincies en gemeenten.*

In 1947 constateert de commissie Koelma dat provinciegrenzen in een aantal gevallen niet meer goed aansluiten bij de maatschappelijke en economische grenzen. Herziening van deze grenzen is daarom gewenst. De commissie presenteert de figuur van agglomeratiegemeente als oplossing. Na het advies van de commissie Koelma volgen onder meer plannen voor de vorming van landsdelen (1968), de Ontwerp Wet Reorganisatie Binnenlands Bestuur om provincies meer taken en een sturende rol te geven (1975), het plan tot oprichting van de provincie Flevoland (1986), de commissie Montijn, die versterking van bestuurskracht in stedelijke gebieden adviseert (1989) en de kabinetsnota's Bestuur op Niveau 1 tot en met 3 met het plan voor oprichting van stadsregio's (1990-1993). Dit resulteert enkele jaren later in het kabinetsvoorstel tot de vorming van stadsprovincies (1995), waar de bevolking van Amsterdam en Rotterdam zich in een referendum tegen uitspreken (1996).

Implementatie van deze plannen is, met uitzondering van de oprichting van de provincie Flevoland in 1986, uitgebleven. Wel zijn in 1964 -als bestuurskundig experiment- het Openbaar Lichaam Rijnmond en in 1976 het Openbaar Lichaam agglomeratie Eindhoven opgestart. Deze vormen zijn in 1986 weer opgeheven. Vervolgens is in 1994 met de (tijdelijke) Kaderwet 'bestuur en verandering' een verplichtende vorm van samenwerking ingesteld tussen gemeenten in enkele grootstedelijke regio's. De kaderwet is in 2005 opgevolgd door de Wgr plus.

Heruitvinding van het provinciaal bestuur

Na de eeuwwisseling verplaatst het debat zich naar de taken en bevoegdheden van provincies en op welk schaalniveau deze taken en bevoegdheden het beste uitgevoerd kunnen worden. In het bijzonder gaat daarbij de aandacht uit naar de herinrichting van het provinciaal bestuur in de Randstad. Er is sprake van een transitie van institutionele onderuitputting van het provinciaal bestuur (relatief zwakke positie) naar 'heruitvinding' van het provinciaal bestuur (versterking). Met het stranden van de vorming van stadsprovincies in 1996 is duidelijk geworden dat er geen nieuwe, aparte bestuurslaag gecreëerd moet worden om de problematiek van 'het regionale gat' aan te pakken. Er ontstaat een breed gedeelde inzet om de bestuurlijke hoofdstructuur te versterken. Dit hangt ook samen met de gestaag voortgaande gemeentelijke herindeling. Gemeenten worden sterker en daarmee ontstaat discussie over de rol, taak en positie van het provinciaal bestuur. Breed leeft de overtuiging dat het provinciaal bestuur een prominente rol moet innemen bij het regisseren van regionale ruimtelijk-economische vraagstukken. Het is dan wel noodzakelijk dat provincies effectiever opereren. En dat hangt samen met zowel het provinciale takenpakket als de provinciale schaal.

In 2002 constateert een door het IPO ingestelde commissie onder leiding van de heer A. Geelhoed in het rapport 'Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw' dat maatschappelijke vraagstukken zich op een steeds hoger schaalniveau voordoen. En dat dit in veel Europese landen inmiddels had geleid tot de inrichting van een krachtig middenbestuur, sterk in schaal en bevoegdheden. Nederland vormt daarop een uitzondering, aldus de commissie-Geelhoed. De bestuurlijke structuur in ons land is versnipperd. Een duidelijkere toebedeling van regionale taken en verantwoordelijkheden is noodzakelijk. Dat is des te meer van belang omdat 'de regio' er internationaal meer dan ooit toe doet. De commissie-Geelhoed bepleit, in combinatie met de provinciale opschaling, een krachtig middenbestuur met duidelijke taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden.

In de periode daarna ontstaat ook een debat over het provinciale takenpakket. Dat is aanleiding voor het kabinet-Balkenende IV om de commissie decentralisatievoorstellen provincies, onder leiding van mevrouw T. Lodders, in te stellen. Deze commissie adviseert in 2008 om het handelen van provincies primair te richten op de kerntaken op het terrein van regionaal ruimtelijk-economisch/omgevingsbeleid. In het verlengde daarvan stelt de commissie-Lodders voor om taken op het gebied van wonen, werken, natuur en platteland, water en mobiliteit van de rijksoverheid naar provincies over te hevelen.

De wetgeving tot uitvoering van de decentralisatievoorstellen van de commissie-Lodders komt in de jaren daarna tot stand. De provincies verscherpen daarmee hun profiel als regionaal

gebiedsregisseur. In zowel het regeerakkoord van het vorige kabinet (2010), de door dat kabinet met het IPO gemaakte bestuursafspraken (2011) als het regeerakkoord van het huidige kabinet (2012) zijn de kerntaken van de provincies herbevestigd: de provincies hebben een regierol in de uitvoering van ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, natuur en regionaal economisch beleid. Verder kunnen de provincies taken uitvoeren op het gebied van cultuur, daar waar het de lokale belangenbehartiging overstijgt. De focus op deze provinciale kerntaken betekent ook dat de provincies zich niet (meer) bezighouden met bijvoorbeeld zorg, inkomen en andere zaken op sociaal terrein; dat zijn onderwerpen die behoren tot de kerntaken van de gemeenten.

Focus op de Randstad

Om werkelijk verschil te kunnen maken bij de behartiging van haar kerntaken is het van belang dat provincies hun functies vervullen op het schaalniveau waarop maatschappelijke opgaven zich manifesteren. De commissie-Geelhoed vraagt met het oog hierop in 2002 specifieke aandacht voor de Randstad. Volgens de commissie is de Randstad bestuurlijk zeer versnipperd, terwijl het maatschappelijk steeds meer één entiteit wordt. Er is in de Randstad sprake van een disbalans tussen de schaal van maatschappelijke opgaven en de schaal van het provinciaal bestuur. De commissie-Geelhoed noemt verschillende varianten voor provinciale opschaling in de Randstad, waaronder samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

In 2005 pleiten de burgemeesters van de vier grote steden en de vier commissarissen van de koningin, verenigd in 'de Holland Acht', in een manifest voor een vereenvoudigd bestuur in de Randstad. De Holland Acht vragen met hun manifest aandacht voor een bestuursstructuur die slagvaardig optreden mogelijk maakt, omdat dit van groot belang is voor de verbetering van de internationale concurrentiepositie. Aanleiding hiervoor is de evaluatie van het samenwerkingsverband 'Regio Randstad' (2005), die in opdracht van de participanten in het samenwerkingsverband (provincies, stadsregio's en grote steden), uitgevoerd is door een commissie onder leiding van prof. G. Teisman. Uit de evaluatie komt naar voren dat de samenwerking tussen de decentrale overheden in de Randstad onvoldoende perspectief biedt. Dat heeft volgens de onderzoekers te maken met teveel tegengestelde belangen en een structureel gebrek aan daadkracht, vitaliteit en leiderschap.

Mede naar aanleiding van het manifest van de Holland Acht brengt de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in 2006 de discussienota 'Maatwerk in het middenbestuur' uit. Ook wordt in deze periode de Adviescommissie Versterking Randstad ingesteld, onder voorzitterschap van de heer W. Kok. Begin 2007 adviseert deze commissie om te komen tot één provincie in de Randstad. De commissie acht deze stap noodzakelijk om de Randstadeconomie te versterken met het oog op de welvaart en het welzijn van Nederland. De commissie-Kok constateert dat er op de schaal van de Randstad teveel bestuurlijke drukte en een gebrek aan *bestuurlijk eigenaarschap* is (niemand is eindverantwoordelijk voor het geheel). Het ontbreekt daardoor aan de bestuurlijke slagkracht die nodig is om te kunnen concurreren met andere (Europese) topregio's. De commissie-Kok adviseert om op korte termijn een Urgentieprogramma voor de Randstad ter hand te nemen teneinde een versnelling te realiseren in de uitvoering van diverse projecten. Verder adviseert de commissie om, parallel aan de uitvoering van dit Urgentieprogramma, een wetgevingstraject te starten voor provinciale herindeling.

Er verschijnen in de periode 2006-2007 nog diverse andere bijdragen aan de discussie over de toekomst van het provinciaal bestuur in de Randstad. Vanuit de noodzaak dat het provinciaal bestuur beter in staat moet worden gesteld effectief en adequaat te reageren op complexe vraagstukken, concludeert de Raad voor het Openbaar Bestuur, in het advies 'Bestuur op maat' dat er in de Randstad een Noord- en een Zuidvleugelprovincie gevormd moet worden (september 2006). De commissie-Burgmans, ingesteld door de vier grote steden, adviseert in het rapport 'Randstad Holland in een globaliserende wereld' een Randstadautoriteit te vormen (september 2006). Het Ruimtelijk Planbureau raadt in 'Vele steden maken nog geen Randstad' (november 2006) de focus op de Randstad als aaneengesloten geheel van (delen van) vier provincies juist af, omdat het gebied (nog) niet functioneert als één aaneengesloten stedelijk systeem. De OESO wijst

in het 'Territorial review Randstad Holland' (april 2007) op het belang van meer coördinatie van de ruimtelijk-economische vraagstukken in de Randstad. Op termijn kan volgens de OESO een fusie van de vier Randstadprovincies worden overwogen.

In 2009 brengt het toenmalige kabinet de structuurvisie Randstad 2040 uit waarin expliciet voor een noordelijke en een zuidelijke Randstad wordt gekozen als het meest passende schaalniveau voor het oppakken van ruimtelijk-economische opgaven.

Het vorige kabinet kondigt in het regeerakkoord (2010) een voorstel aan tot opschaling van het provinciaal bestuur in de Randstad (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland). In de visienota 'Bestuur en Bestuurlijke inrichting: tegenstellingen met elkaar verbinden' (2011) is dit voorstel nader uitgewerkt: in het noordelijk deel van de Randstad wordt de vorming van één provinciaal bestuur noodzakelijk geacht, onder meer vanwege het belang van de integrale ontwikkeling van de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Als eerste stap, op weg naar de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, heeft het toenmalig kabinet aan de drie betrokken provinciebesturen gevraagd om te onderzoeken op welke manier de provinciale samenvoeging gerealiseerd kan worden of hoe met andere maatregelen hetzelfde duurzame effect gerealiseerd kan worden.

De colleges van gedeputeerde staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht hebben in februari 2011, in een brief aan de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, laten weten dat zij de onderlinge samenwerking willen intensiveren. Ook kondigen de drie provinciebesturen in deze brief aan een verkenning te zullen uitvoeren naar de voordelen van bestuurlijke samenvoeging. Dit zou moeten leiden tot een concreet aanbod aan het kabinet. Vooralsnog hebben de drie provincies dit aanbod niet uitgewerkt.

Keuze kabinet

Geconstateerd kan worden dat er sprake is van een al lang lopende discussie over de herinrichting van het provinciaal bestuur; dat geldt in het bijzonder voor de Randstad. Er is in dit gebied urgentie om te komen tot een meer krachtige en samenhangende aanpak van de maatschappelijke vraagstukken. Meerdere oplossingsrichtingen zijn daarbij mogelijk. In het open overleg dat voorafgaand aan het opstellen van onderhavig wetsvoorstel heeft plaatsgevonden is aandacht gevraagd voor verschillende varianten van provinciale herindeling[11].

In de verkenningen en voorstellen die in dit hoofdstuk zijn geschetst keren steeds twee hoofdvarianten terug: de vorming van twee vleugelprovincies en de vorming van één Randstadprovincie. Het kabinet heeft, op basis van analyse van verschillende factoren, die in onderhavige regeling aan bod komen, gekozen voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht[12]. Doorslaggevend daarbij is de schaal van ruimtelijk-economische relaties tussen de drie provincies (paragraaf 3.3.1) en het belang van evenwichtige verhoudingen in het binnenlands bestuur. De nieuw te vormen provincie heeft straks circa 4,3 miljoen inwoners, de huidige provincie Zuid-Holland heeft thans ruim 3,5 miljoen inwoners.

De aard van de ruimtelijk-economische opgaven in de Noord- en de Zuidvleugel van de Randstad loopt teveel uiteen om één Randstadprovincie (inclusief Zuid-Holland) te vormen. Hoewel er belangrijke ruimtelijk-economische relaties zijn tussen beide vleugels is er geen sprake van een aaneengesloten 'daily urban system'[13] op Randstadniveau. Evenals de Zuidvleugel is de Noordvleugel een internationaal verbonden en economisch samenhangend gebied met als kernen

---

[11] *Gedeputeerde staten van Noord-Holland hebben de suggestie gedaan om verschillende varianten voor provinciale samenvoeging uit te werken. Tijdens de open overlegbijeenkomsten is dit herhaald door diverse bestuurders, volksvertegenwoordigers en inwoners. Provinciale en gedeputeerde staten van Utrecht vragen aandacht voor varianten vanwege de relaties die Utrecht als centraal gelegen provincie onderhoudt met vrijwel alle omliggende provincies. Daaruit zou opgemaakt kunnen worden dat er geen voor de hand liggende samenvoegingsvariant is voor de provincie Utrecht. In de open overlegbijeenkomsten zijn er, naast de meer algemene oproep om varianten voor samenvoeging te onderzoeken, concrete alternatieven gepresenteerd, zoals een fusie van Noord- en Zuid-Holland, de vorming van één Randstadprovincie (Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland) en een kustprovincie (Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland).*

[12] *Op 29 oktober 2012 hebben de Tweede Kamerfracties van VVD en PvdA een regeerakkoord bereikt voor het kabinet Rutte-Asscher. In het regeerakkoord staat dat: 'De provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland worden samengevoegd, waarbij over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt'. Voor de lange termijn (2025) heeft het kabinet het perspectief van vijf landsdelen voor ogen.*

[13] *Een begrip uit de sociale geografie waarmee het gebied en de bewegingen binnen de dagelijkse invloedssfeer van steden metropolen wordt aangeduid.*

de regio's Amsterdam, Utrecht en mainport Schiphol. De aard van de economie in beide vleugels is wezenlijk anders[14]. In de Noordvleugel zijn vooral de (financiële) dienstverlening, ICT en creatieve sector sterk vertegenwoordigd. Deze sectoren hebben voor de toekomst bovendien potentie in dit gebied. In de Zuidvleugel van de Randstad zijn de Rotterdamse haven en aanverwante industrie en logistiek dominant. Deze sectoren bieden in dit deel van Nederland een aantrekkelijk toekomstperspectief[15].

Voorts zijn er bestuurlijke argumenten om niet over te gaan tot de vorming van één Randstadprovincie. Zo'n grote provincie betekent dat de bestuurlijke afstand ten opzichte van de rijksoverheid te klein wordt. En binnen een toekomstig stelsel van landsdelen heeft één Randstadprovincie geen equivalent. Ongeveer 50 procent van de Nederlanders zou in deze Randstadprovincie wonen, hetgeen tot een ongewenste ontwrichting van de verhoudingen in het binnenlands bestuur leidt.

Tenslotte is gedurende het open overleg een intensievere samenwerking tussen de drie huidige provincies als alternatief voor samenvoeging van de drie provincies ingebracht. Het kabinet acht deze oplossing ontoereikend, omdat daarmee de suboptimale situatie van meerdere besturen, beleidsagenda's, investeringen in een ruimtelijk-economisch samenhangend gebied blijft voortbestaan. Bovendien zijn bestuurlijke samenwerkingsverbanden vanuit democratisch opzicht suboptimaal en zou de noodzakelijke afstemming tussen de drie provincies tot nog meer bestuurlijke drukte kunnen leiden.

3. Samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

3.1 Achtergrond

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is onderdeel van de herinrichting van het openbaar bestuur die beschreven is in de visienota 'Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland'[16]. In de visienota worden de beoogde veranderingen in het binnenlands bestuur -zoals aangekondigd in het regeerakkoord- in hun onderlinge samenhang geschetst. Gekozen is voor een incrementele verandering op basis van een helder perspectief; geen 'blauwdrukdenken', maar aansluiten bij historische en al langer lopende ontwikkelingen.

In de visienota is opgenomen dat de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht de eerste stap is op weg naar de vorming van landsdelen op de lange termijn. Gelet op de uitkomsten van de vele onderzoeken en adviezen die in de afgelopen jaren zijn verschenen (zie hoofdstuk 2) en het belang van een krachtiger provinciaal bestuur in dit deel van de Randstad vindt het kabinet het noodzakelijk om nu het initiatief tot samenvoeging van de drie provincies te nemen. Flevoland, Noord-Holland en Utrecht werken al op meerdere terreinen intensief samen en hebben in februari 2011 aangekondigd een bestuurlijke samenvoeging te zullen verkennen. Het kabinet is van mening dat samenvoeging van de drie provincies noodzakelijk is om het provinciaal bestuur in dit deel van Nederland duurzaam te versterken.

Het lange termijnperspectief is dat de provincies opgaan in landsdelen. De oriëntatie op de vorming van landsdelen acht het kabinet van groot belang voor een duurzame ontwikkeling van het middenbestuur. De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is de eerste stap binnen deze lange termijn ambitie van het kabinet. Het debat over de samenvoeging van provincies buiten de Randstad dient nog grotendeels te worden opgestart. Als opmaat naar een visie en een stappenplan voor de vorming van landsdelen zal de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, via de (koepelorganisatie van) provincies[17], initiatieven die er zijn om tot een samenvoeging over te gaan inventariseren en ondersteunen[18]. Het is de bedoeling om voort te

---

[14] *Planbureau voor de Leefomgeving, De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010). Ministerie van EL&I, Visie op de Noordvleugel: Amsterdambrief (2011).*

[15] *Planbureau voor de Leefomgeving, De rol van het ruimtelijk-economisch topsectorenbeleid (2012).*

[16] *Kamerstuk 33 047 nr. 8.*

[17] *Het Interprovinciaal Overleg (IPO).*

[18] *Mede naar aanleiding van de motie over een visie en een stappenplan voor de vijf landsdelen van de leden Voortman en Schouw, 22 mei 2013; Kamerstuk 33 047 nr. 14.*

bouwen op ontwikkelingen die provincies vaak zelf al in gang hebben gezet[19]. Dit gebeurt parallel aan de procedure tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

In paragraaf 3.2 wordt ingegaan op de procedure voor samenvoeging van de drie provincies en de belangrijkste uitkomsten van het open overleg. Vervolgens staat in paragraaf 3.3 de motivering voor samenvoeging centraal. In paragraaf 3.4 komen de varianten voor samenvoeging aan bod en het grensbeloop van de nieuw te vormen provincie. In de afsluitende paragraaf 3.5 worden de relatie van de nieuwe provincie met de inwoners en het thema culturele identiteit behandeld.

3.2 Procedure van samenvoeging

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft alle direct en indirect betrokken partijen (provinciale staten, gedeputeerde staten, inliggende gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven) op 14 december 2012 per brief geïnformeerd over het voornemen om de drie provincies samen te voegen. In de brief zijn ook de argumenten opgenomen om de procedure tot samenvoeging te starten. Verder is in de brief uiteengezet hoe het proces, tot aan de inwerkingtreding van het nieuwe provinciaal bestuur, er uit zal zien. De brief was het startsein voor de wettelijk voorgeschreven fase van open overleg met de bij de samenvoeging betrokken besturen van provincies en inliggende gemeenten. In deze memorie van toelichting is verwerkt hoe de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gehoor geeft aan de in het open overleg ingebrachte punten. Naar aanleiding van de uitkomsten van het open overleg heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op 26 april 2013 per brief aangegeven dat de voorgenomen datum van samenvoeging wordt verschoven van 26 maart 2015 naar 1 januari 2016. Hiermee komt de minister tegemoet aan veelgehoorde geluiden over een te snelle operatie.

Open overleg

De Wet arhi schrijft voor dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gedurende de open overlegfase overleg voert met de colleges van gedeputeerde staten van de betrokken provincies en de colleges van burgemeester en wethouders van de inliggende gemeenten. Omdat het samenvoegen van de drie provincies raakt aan de belangen en het handelen van een groot aantal partijen, is ervoor gekozen om niet alleen open overleg te voeren met de betrokken besturen, maar ook de indirect betrokken partijen in de gelegenheid te stellen inbreng te leveren. Tijdens alle bijeenkomsten heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties het kabinetsplan voor provinciale samenvoeging toegelicht en is er ruimte geboden aan de gesprekspartners om hier op te reageren en daarover met de minister in gesprek te gaan.

De fase van open overleg in de Wet arhi duurt maximaal zes maanden (artikel 8, Wet arhi). Het open overleg voor deze samenvoeging heeft vierenhalve maand in beslag genomen en is op 1 mei 2013 afgerond. In deze periode zijn, naast de provincie- en gemeentebesturen, ook de inwoners, maatschappelijke organisaties en bedrijven van de drie provincies en de leden van provinciale staten, de (deels) betrokken waterschappen en ook de naastgelegen provincies Friesland, Overijssel, Gelderland en Zuid-Holland in de gelegenheid gesteld om met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in gesprek te gaan over het voornemen tot samenvoeging.

De bestuurders zijn per brief uitgenodigd voor deelname aan de open overlegbijeenkomsten. De inwoners zijn uitgenodigd via advertenties in de lokale en regionale dagbladen, huis-aan-huisbladen en op diverse overheidswebsites. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de achttien bijeenkomsten die hebben plaatsgevonden. In deze bijlage is, per provincie, ook een overzicht opgenomen van de inbreng van de deelnemers tijdens de overlegbijeenkomsten.

---

[19] *Deze aanpak van het kabinet sluit aan bij het advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur, 'Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur' (2010) en de derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen 'Het kán beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd' van de Raad van State (2013).*

Ten slotte heeft, vanwege de bijzondere positie van de Noordoostpolder, overleg plaatsgevonden met de direct betrokken partijen in dit gebied en met gedeputeerde staten van de provincie Overijssel (zie ook paragraaf 3.4).

Hoofdpunten uit het open overleg

Gedurende de open overlegfase hebben inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers verschillende meningen, standpunten en visies ingebracht. Verder zijn er diverse schriftelijke reacties binnen gekomen. Uit de open overlegfase kan worden opgemaakt dat er sprake is van verdeeldheid over het voornemen om de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht samen te voegen. Er zijn globaal drie groepen te onderscheiden: een groep die uitgesproken vóór de voorgenomen fusie is (en daarbij soms voorwaarden stelt); een groep die neutraal tegenover de plannen staat; en een groep die uitgesproken negatief is over de samenvoeging.

De volgende hoofdpunten zijn in vrijwel alle bijeenkomsten aan bod gekomen:

- De behoefte aan een integrale visie op het openbaar bestuur, die duidelijk maakt waarom de provinciale samenvoeging en (op de lange termijn) de vorming van landsdelen nodig is.
- De relatie met de afschaffing van de Wgr plus en de vorming van vervoerregio's.
- Het proces van samenvoeging, in het bijzonder het tijdpad en het tempo.
- De uitbreiding van taken en bevoegdheden van de nieuw te vormen provincie.
- De (financiële) opbrengsten, provinciaal belastinggebied en financieel toezicht.
- Varianten van samenvoeging en het grensbeloop van de nieuw te vormen provincie. Dat geldt in het bijzonder voor de bijeenkomsten in Utrecht en Flevoland. Waarbij in Flevoland met name aandacht is gevraagd voor de positie van de Noordoostpolder.
- De culturele identiteit.
- De afstand tussen burger en bestuur.
- De gevolgen voor het ambtelijk personeel.
- De gevolgen voor de verkiezingen van provinciale staten en Eerste Kamer in 2015.
- De provinciehoofdstad en de locatie van het provinciehuis.

In deze memorie van toelichting wordt ingegaan op deze hoofdpunten uit het open overleg. Samenvattingen van de open overlegbijeenkomsten zijn opgenomen in bijlage 1.

3.3 Motivering voor samenvoeging

3.3.1 Schaal van provinciale opgaven

De schaal van het provinciaal bestuur in Flevoland, Noord-Holland en Utrecht sluit niet meer goed aan bij de schaal van de ruimtelijk-economische dynamiek in deze drie provincies. Dat is problematisch omdat het provinciaal bestuur -als regionaal gebiedsregisseur- een belangrijke coördinerende rol heeft ten aanzien van de ruimtelijk-economische opgaven. De driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht behoeft daarbij in het bijzonder aandacht. Er is in dit gebied -met 'uitlopers' naar onder andere de steden Alkmaar, Hoorn, Haarlem, Lelystad, Amstelveen en Amersfoort- in toenemende mate sprake van een aaneengesloten 'daily urban system'[20]. Dit systeem kenmerkt zich door de aanwezigheid en beweging van een groot aantal inwoners, bedrijven en instellingen, hetgeen een concentratie van samenhangende functies met zich meebrengt: wonen, werken, reizen, studeren en recreëren. De verwevenheid en mobiliteit tussen deze functies overstijgt de huidige bestuurlijke grenzen van de drie provincies. Dit wordt geïllustreerd met de kaart uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (2012), welke is opgenomen bij de inleiding van deze memorie van toelichting.

De provincies hebben een verantwoordelijkheid bij het ondersteunen en ontwikkelen van de ruimtelijk-economische dynamiek in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Zij signaleren dat dit in toenemende mate provinciegrensoverschrijdende opgaven met zich meebrengt. Als voorbeeld

[20] *Een begrip uit de sociale geografie waarmee het gebied en de bewegingen binnen de dagelijkse invloedsfeer van steden metropolen wordt aangeduid.*

kan worden genoemd het uitvoeringsprogramma van de Structuurvisie Noord-Holland 2040 met diverse projecten met een provinciegrensoverschrijdende dimensie zoals de woonvisie (met Flevoland), integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart/Markermeer/IJmeer (met Flevoland), metropolitane landschappen (met Flevoland), nationaal landschap Groene Hart (met Zuid-Holland, Utrecht), Stelling van Amsterdam (met Utrecht), Nieuwe Hollandse Waterlinie (met Utrecht), Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (met Flevoland), weg- en OV tussen Schiphol en Almere/Lelystad (met Flevoland).

Een bijzondere economische opgave in het gebied is de toekomstige ontwikkeling van de (nationale) luchthaven Schiphol in relatie tot de uitbreidingsmogelijkheden van de (regionale) luchthaven Lelystad. Schiphol investeert de komende jaren fors om chartervluchten naar de locatie Lelystad te kunnen verplaatsen. Zo wil de luchthaven meer ruimte creëren voor het overige vliegverkeer op Schiphol. Deze ontwikkeling brengt nieuwe provinciegrensoverschrijdende vraagstukken met zich mee op het terrein van ruimte, infrastructuur, natuur en milieu. Eén provinciaal bestuur is beter in staat om hier de regie op te voeren.

Tijdens de open overlegfase hebben diverse partijen het belang van een betere aansluiting van het bestuurlijke schaalniveau op de huidige en toekomstige maatschappelijke opgaven van de provincie onder de aandacht gebracht. In een gezamenlijke reactie stellen VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht dat de regierol van het middenbestuur dient afgestemd te zijn op de schaal van de ruimtelijk-economische dynamiek. Als voorbeeld noemen zij opgaven zoals de economische topsectoren en de sturing op de ontwikkeling van locaties voor kantoren en woningbouw. Volgens hen is één provinciaal bestuur beter in staat is om deze vraagstukken goed aan te pakken.

Ondanks de ruimtelijk-economische samenhang is er in de huidige situatie met drie provincies sprake van aparte beleidsagenda's, deelbelangen en deelbeslissingen. Tegenstrijdige besluitvorming over beleid en investeringen kan leiden tot stagnatie. De RECRON[21] heeft tijdens de open overlegfase het voorbeeld van de recreatieve ontwikkeling van de Gooi- en Vechtstreek ingebracht. Dit gebied heeft een grote recreatieve waarde voor de Randstad. Het afstemmen van beleid en regels op het terrein van economisch-ruimtelijke zaken kost met drie provincies echter onnodig veel tijd en energie. De RECRON is van mening dat dit handiger en beter kan. Vertegenwoordigers van de gemeentebesturen van Hollands Kroon, Hoorn, Velsen, Hilversum, Blaricum, Naarden, Bussem, Stichtse Vecht, Almere en Utrecht hebben tijdens het open overleg eveneens aandacht gevraagd voor de problematiek van de aansturing van provinciegrensoverschrijdende vraagstukken.

Uit de business case[22], die nader wordt toegelicht in paragraaf 3.3.6, komt naar voren dat de nieuwe provincie veel scherpere keuzes kan maken. Na samenvoeging van de drie provincies is er één bestuur dat op basis van één integrale visie en één integrale agenda besluiten neemt. Bovendien komen provinciale investeringen in één hand te liggen, waardoor de provinciale middelen gerichter kunnen worden ingezet.

Zoals beschreven in hoofdstuk 2 is de samenvoeging van de drie provincies een logisch vervolg op een al veel langer lopende maatschappelijke ontwikkeling en de noodzaak om het provinciaal bestuur te versterken. Door de drie provincies onder één provinciaal bestuur te brengen zal het gebied meer als eenheid functioneren en profiteren van de unieke krachten van de verschillende onderdelen. De samenvoeging van de drie provincies biedt agglomeratievoordelen[23] waardoor de interactie tussen mensen, bedrijven en instellingen toeneemt[24]. Dit is belangrijk omdat bedrijven en kennisinstellingen door intensievere relaties meer kennis overdragen. Dat resulteert vervolgens

---

[21] *Vereniging van recreatieondernemers Nederland*

[22] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF). Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[23] *Voordelen die ontstaan door een groter ruimtelijk aaneengesloten geheel.*

[24] *In dit verband kan gewezen worden op een grotere en gespecialiseerdere arbeidsmarkt, een grotere markt van toeleveranciers en de aanwezigheid van gespecialiseerde kennis. Dit resulteert in reductie van kosten, bijvoorbeeld omdat bedrijven minder moeite hebben om aan geschikt personeel te komen. Andersson geldt dat arbeidskrachten makkelijker een geschikte baan vinden. Transactiekosten gaan omlaag bij een uitgebreider complex van toeleveranciers en een grotere afzetmarkt.*

in innovaties en nieuwe productontwikkeling[25]. Agglomeratievoordelen zijn daarmee een motor voor de versterking van de concurrentiekracht.

Na samenvoeging van de drie provincies ontstaat een provincie die een belangrijke regierol heeft bij de ontwikkeling van *alle* regio's binnen de provincie. Naast een groot aaneengesloten stedelijk gebied is er in de nieuwe provincie een groot landelijk gebied. Beide hebben unieke kwaliteiten en zijn van elkaar afhankelijk. Het stedelijk gebied is voor het landelijk gebied een belangrijk voorzieningengebied (aanwezigheid van instellingen zoals greenport Aalsmeer) en afzetmarkt. Omgekeerd geldt dat het stedelijk gebied het landelijk gebied nodig heeft voor de land- en tuinbouw. Verder biedt het landelijk gebied ruimte voor natuur, recreatie en toerisme. Dit zijn in toenemende mate belangrijke vestigingsfactoren. De provincie is bij uitstek de bestuurslaag die zorgt voor verbinding tussen het stedelijk en landelijk gebied en het evenwicht tussen beide. Daarmee zorgt zij ervoor dat het stedelijk en landelijk gebied elkaars potenties benutten en zich niet met de rug naar elkaar toe ontwikkelen.

Door een groter schaalniveau zal het nieuwe provinciaal bestuur beter in staat zijn om de gewenste connectiviteit en samenhang tussen stedelijk en landelijk gebied te bevorderen en daarmee de agglomeratievoordelen te realiseren[26]. De schaal van de stedelijke regio in de nieuwe provincie is vergelijkbaar met regio's als Barcelona, München, Madrid of Kopenhagen-Malmö; enkele van de meest succesvolle Europese stedelijke regio's van de afgelopen vijftien jaar.

3.3.2 Versterking positie regionaal gebiedsregisseur

Met de implementatie van de aanbevelingen van de commissie-Lodders (2007) zijn er in de afgelopen jaren diverse ruimtelijk-economische taken gedecentraliseerd naar het provinciaal bestuur. Zo is de aanleg, de ontwikkeling en het beheer van natuurgebieden, inclusief middelen en bevoegdheden, vrijwel volledig overgegaan van de rijksoverheid naar de provincies. De rijksoverheid heeft, ook in het beleid – zie de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte- een stap terug gedaan en richt zich primair op nationale belangen. De positie van het provinciaal bestuur in het regionaal ruimtelijk-economisch domein is daarmee versterkt. Provincies richten zich primair op de uitvoering van hun ruimtelijk-economische kerntaken op regionaal niveau (ruimtelijke ordening, regionale economie, verkeer en vervoer, cultureel erfgoed en natuur). Zij hebben op deze terreinen ook meer doorzettingsmacht gekregen (Wet op de ruimtelijke ordening, Planwet verkeer en vervoer, Wet revitalisering generiek toezicht). Het huidige kabinet bouwt hier op voort. De samenvoeging van provincies zorgt ervoor dat het provinciaal bestuur de nieuwe rol als regionaal gebiedsregisseur goed in kan vullen.

Belangrijk is dat provincies nu en in de komende jaren laten zien dat zij in staat zijn om hun nieuwe profiel en verantwoordelijkheden waar te maken. De samenvoeging van provincies is een logisch vervolg op eerder genomen maatregelen. Nu de provincies zijn gepositioneerd met een heldere definiëring van hun kerntaken en zijn versterkt door de decentralisatie van bevoegdheden en middelen, is het noodzakelijk dat zij hun positie waarmaken. Dat kan het beste op het schaalniveau dat aansluit bij de opgaven van het provinciaal bestuur (zie paragraaf 3.3.1). Onderzoeken en adviezen (commissie-Geelhoed, commissie-Kok, Raad voor het Openbaar Bestuur) beargumenteren dat de provincies door opschaling hun ruimtelijk-economische regierol beter uit kunnen voeren.

Tijdens de open overlegfase is door verschillende partijen opgemerkt dat het profiel van de nieuw te vormen provincie met meer taken en meer doorzettingsmacht verder versterkt zou kunnen worden. Dit sluit aan bij de beweging in de afgelopen jaren om taken en bevoegdheden van de rijksoverheid naar provincies te decentraliseren. In het kader van het opstellen van de inhoudelijke agenda (zie inleidende hoofdstuk) zal worden verkend welke taken, die nu nog bij de rijksoverheid liggen, bij wijze van experiment uniek kunnen worden gedecentraliseerd naar de nieuw te vormen

---

[25] *Planbureau voor de leefomgeving: 'De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010), De internationale concurrentiepositie van de topsectoren' (2012) en 'Werken aan de concurrentiekracht van de Nederlandse regio's' (2013).*

[26] *Concreet betekent het bijvoorbeeld dat Amsterdam voordeel heeft van de beschikbare ruimte voor woningbouw in Almere en Utrecht profiteert van het sterke internationale imago van Amsterdam bij het aantrekken van nieuwe internationale bedrijven.*

provincie. Gelet op het belang van de versterking van het middenbestuur is het kabinet van plan om in de Omgevingswet het corrigerend instructiebesluit[27] op te nemen als provinciaal interventie-instrument. Daarmee wordt eveneens de positie van de nieuw te vormen provincie versterkt.

Gedurende het open overleg is eveneens veel aandacht gevraagd voor de verkeer- en vervoerstaak in de grootstedelijke regio's Amsterdam/Almere en Utrecht. Bestuurders en volksvertegenwoordigers van provincies en gemeenten nemen daarbij verschillende standpunten in. Tegelijkertijd met de terinzagelegging van dit wetsvoorstel, biedt het kabinet een wetsvoorstel tot afschaffing van de Wgr plus aan voor parlementaire behandeling. Voor een nadere toelichting op de afschaffing van de Wgr plus wordt verwezen naar dit wetsvoorstel. Naar verwachting treedt het wetsvoorstel tot afschaffing van de Wgr plus op 1 januari 2015 in werking.

In onderstaand tekstkader wordt, aan de hand van voorbeelden op de provinciale kerntaken, geïllustreerd welke kansen ontstaan met de versterkte positie van de nieuwe provincie als regionaal gebiedsregisseur.

Versterkte positie op de provinciale kerntaken

Economie

De economische structuur binnen de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht kent een dominante positie voor de topsectoren (financiële) dienstverlening, ICT en de creatieve sector. Ook de markt voor bedrijventerreinen en kantoren(locaties) functioneert in het gebied als één geheel. Onder deze omstandigheden kan één provinciaal bestuur met één economische agenda en één investeringsagenda effectiever opereren. De bevindingen in de business case bevestigen dit [28]. Vanuit één perspectief kan er beter worden afgewogen en geprioriteerd. Provinciale investeringen komen beter terecht. Verder hebben bedrijven baat bij één bestuur en één ambtelijke organisatie (één loket) om zaken te doen.

De provincie heeft een organiserende rol naar andere partijen, zoals gemeenten en ontwikkelingsbedrijven. Deze partijen hebben vaak eigen economische agenda's. Behalve VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht hebben de Kamers van Koophandel Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland tijdens de open overlegfase het belang van één economische agenda voor het gebied benadrukt. De nieuw te vormen provincie is hiervoor verantwoordelijk en heeft daarmee een belangrijke rol bij de versterking van de internationale concurrentiepositie van het gebied. Deze versterking is noodzakelijk met het oog op de toenemende mondiale concurrentie met andere stedelijke regio's. Voor Flevoland, Noord-Holland en Utrecht geldt dat in het bijzonder omdat de steden in deze drie provincies afzonderlijk te klein zijn en te weinig dichtheid hebben om internationaal goed te kunnen concurreren met andere stedelijke regio's[29].

Land- en tuinbouw

Waar binnen de stedelijke economie de topsectoren (financiële) dienstverlening, ICT en de creatieve sector een belangrijke rol vervullen, geldt dat in het landelijk gebied voor de land- en tuinbouw. Na samenvoeging ontstaat een groot land- en tuinbouwareaal met een belangrijke positie voor sterke agrarische regio's als de Kop van Noord-Holland, West-Friesland en de Noordoostpolder. De agrarische sector in de nieuw te vormen provincie neemt hiermee internationaal, ook dankzij de greenport Aalsmeer, een vooraanstaande positie in. Om deze positie te behouden zijn stevig beleid en investeringen van de provincie noodzakelijk. Verder zal de nieuwe provincie vanuit haar versterkte positie meer kunnen betekenen voor de land- en tuinbouwsector, bijvoorbeeld door het verwerven van subsidies in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid van de Europese Unie. De Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) heeft in de open

---

[27] *Het betreft een aangepaste variant van de reactieve aanwijzing in de huidige Wet ruimtelijke ordening. De Omgevingswet treedt naar verwachting op 1 januari 2017 in werking.*

[28] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[29] *Planbureau voor de leefomgeving: 'De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad (2010), De internationale concurrentiepositie van de topsectoren' (2012) en 'Werken aan de concurrentiekracht van de Nederlandse regio's' (2013).*

overlegfase ingebracht dat de nieuwe provincie kansen biedt om de positie van de land- en tuinbouwsector verder te versterken.

Verkeer en vervoer

Verkeer- en vervoer is een van de belangrijkste provinciale beleidsdomeinen en bij uitstek provincieoverstijgend. Verkeer- en vervoerstromen manifesteren zich immers vaak over de huidige provinciegrenzen heen. Dat geldt voor rijkswegen en het nationale railnetwerk en deels ook voor de regionale infrastructuur en het regionaal openbaar vervoer.

Het provinciaal bestuur is verantwoordelijk voor de aanleg en het beheer en onderhoud van de provinciale infrastructuur en de concessieverlening voor het regionaal openbaar vervoer. Een grotere provincie biedt mogelijkheden om de verkeer- en vervoertaken beter en efficiënter uit te voeren, bijvoorbeeld ten aanzien van het beheer en het onderhoud van provinciale infrastructuur. De concessiegebieden voor het regionaal openbaar vervoer kunnen worden vergroot, zodat deze aantrekkelijker worden voor vervoerders, des te meer als het landelijk en stedelijk gebied worden gecombineerd. Uit de business case blijkt dat de nieuwe provincie een meer aantrekkelijke werkgever zal zijn waardoor zij beter in staat is om hoogwaardige expertise aan zich te binden[30]. Deze expertise kan bijvoorbeeld benut worden om de verlening van concessies professioneler te organiseren. Dit betekent vervolgens dat er minder extern personeel (tegen hoge kosten) hoeft te worden ingehuurd; er kan dus efficiënter gewerkt worden.

Ruimtelijke ordening en woningbouw

Uit de business case komt naar voren dat de bundeling van het ruimtelijk beleid van de drie huidige provincies voordelen oplevert[31]. De vorming van de nieuwe provincie betekent dat inconsistenties en dubbelingen in het ruimtelijk beleid (structuurvisies) niet meer voorkomen. Naast de aanleg en herstructurering van bedrijventerreinen en kantorenlocaties, is de provincie met haar ruimtelijk beleid verantwoordelijk voor het stellen van kaders voor andere ruimtelijke ontwikkelingen, zoals woningbouw. Dit leidt tot een betere aansluiting van vraag en aanbod, met als gevolg minder verrommeling, leegstand en verlies van schaarse open ruimte. Dit is ook van belang is voor de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het vestigingsklimaat. Er is in het gebied van de nieuw te vormen provincie sprake van krapte op de woningmarkt. Een belangrijke opgave voor de besturen is dan ook regie te voeren op het accommoderen van de woningbouwbehoefte in Almere (schaalsprong 60.000 woningen waarvan 25.000 woningen voor huishoudens uit Noord-Holland, 15.000 voor huishoudens uit Utrecht en 20.000 woningen voor de autonome ontwikkeling van Almere) [32]. Deze dynamiek vraagt om verdere samenhangende ontwikkeling en bestuurlijke daadkracht. Dit betekent dat naast woningbouw ook geanticipeerd moet worden gehouden op aanverwante thema's zoals nieuwe weginfrastructuur, concessies voor het organiseren van het openbaar vervoer en het bieden van ruimte voor natuur en recreatie. Vanuit één provinciaal bestuur met één bestuurlijke agenda kunnen de opgaven beter worden gecoördineerd.

Natuur, recreatie en toerisme

De provincie ontwikkelt en beheert natuur- en recreatiegebieden. Met één provinciaal bestuur is het mogelijk om deze gebieden meer in samenhang te ontwikkelen. Dat geldt bijvoorbeeld voor de opgaven in het kader van de Ecologische Hoofdstructuur en de integrale ontwikkeling van de recreatiegebieden in Zuidelijk Flevoland, Gooi- en Vechtstreek en de Utrechtse Heuvelrug. Uit de business case[33] blijkt dat het gaat om één aaneengesloten gebied. Een vertegenwoordiger van de Vereniging Vrienden van 't Gooi heeft tijdens de open overlegfase ingebracht dat de vereniging tussen de drie provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht in zit en contacten moet onderhouden met alle drie om iets voor elkaar te krijgen. De vereniging vindt het goed om te kijken naar een nieuwe bestuurlijk indeling; dit biedt kansen voor de recreatieve ontwikkeling van

[30] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[31] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[32] *Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM). Ontwerp Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (2013)*
[33] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

het gebied. Voor natuur- en milieuorganisaties biedt de samenvoeging eveneens voordelen; afstemmen en samenwerken kan straks met één provinciaal bestuur.

Andere voorbeelden zijn de ecologische en toeristisch-recreatieve ontwikkeling van de Loosdrechtse, Ankeveense en Vinkeveense Plassen en het Markermeer; opgaven waarvoor straks één bevoegd gezag geldt. Tijdens de open overlegfase is ingebracht dat één provinciaal bestuur voor het Markermeer leidt tot een meer eenduidige aanpak van de ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied. Er is nu sprake van verschillende spelregels (natuur, milieu, ruimtelijke ontwikkeling) doordat verschillende provincies zich ermee bemoeien. Dit werkt belemmerend en veroorzaakt veel bestuurlijke drukte. Zoals aangegeven heeft de RECRON in de open overlegfase ingebracht dat de mogelijkheden om in recreatiegebieden, door middel van verbindingen, tot nieuwe productontwikkeling te komen nu blijven liggen. Eén provinciaal bestuur is beter in staat om de ambitie van aaneengesloten systemen van robuuste natuurgebieden in het landelijk gebied en metropolitane parken in de omgeving van het stedelijk gebied te realiseren. Dit komt ten goede aan de kwaliteit van de leefomgeving en daarmee het vestigingsklimaat.

3.3.3 Vermindering bestuurlijke drukte, versterking bestuurlijk eigenaarschap

Afstemming, overleg en onderhandeling horen bij het openbaar bestuur. Er is daarom altijd sprake van een zekere mate van bestuurlijke drukte. Uit de onderzoeken en verkenningen, geschetst in hoofdstuk 2, komt naar voren dat de provincies in de Randstad (en de partijen waar zij mee samenwerken) veel last hebben van onnodige bestuurlijke drukte. Ook in de open overlegfase is dit probleem door inwoners, bestuurders en volksvertegenwoordigers veelvuldig onder de aandacht gebracht.

Bestuurlijke drukte hangt enerzijds samen met een gebrek aan eenduidig bestuurlijk eigenaarschap; teveel partijen bemoeien zich met een onderwerp, zonder dat duidelijk is wie eindverantwoordelijk is voor het geheel. Teveel bestuurlijke drukte en gebrek aan bestuurlijk eigenaarschap beperken de snelheid van handelen. Dit kan deels worden opgelost door afspraken te maken over de taken en de bevoegdheden van bestuurslagen[34] (zie ook paragraaf 3.3.4).

Anderzijds ontstaat bestuurlijke drukte door de aanwezigheid van een te groot aantal bestuurlijke actoren. Bij provinciegrensoverschrijdende vraagstukken is afstemming, overleg en onderhandeling met veel actoren noodzakelijk. Dat kan leiden tot tegenstrijdige inzet en besluitvorming (hindermacht), hetgeen een doortastende aanpak in de weg staat. Dat is zorgelijk omdat provinciegrensoverschrijdende vraagstukken zich in de drie huidige provincies steeds vaker voordoen (zie paragraaf 3.3.1). De woningbouwopgave Amsterdam-Almere en daarmee samenhangende vraagstukken vragen bijvoorbeeld om een meer eenduidige bestuurlijke aansturing.

Met de samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht pakt het kabinet de onnodige bestuurlijke drukte en dichtheid in dit deel van ons land concreet aan; één provinciaal bestuur betekent minder provinciale bestuurders, minder provinciale volksvertegenwoordigers en -als gevolg daarvan- ook minder ambtelijke ondersteuningscapaciteit. Dat wil niet zeggen dat afstemming, overleg en onderhandeling niet nodig zijn. Dit blijft belangrijk om doelen te kunnen realiseren. Wel wordt door de provinciale samenvoeging de bestuurlijke drukte in het gebied teruggebracht waardoor sneller, eenduidiger en beter kan worden bestuurd.

3.3.4 Heldere verhouding ten opzichte van gemeenten

Het is belangrijk dat gemeenten goed kunnen samenwerken met de provincie, bijvoorbeeld om gemeentegrensoverschrijdende vraagstukken aan te pakken, zoals de regionale economische ontwikkeling. De provincie heeft de verantwoordelijkheid om dergelijke bovenlokale belangen te agenderen en samen met gemeenten beleids- en besluitvormingsprocessen te organiseren. Kortom, gemeenten hebben baat bij de rol van de provincie als regionaal gebiedsregisseur.

[34] *Bestuursafspraken 2011-2015*

Tegelijkertijd is een heldere afbakening van lokale en provinciale belangen noodzakelijk, omdat -in het ruimtelijk-economisch domein- op gemeentelijk niveau andere verantwoordelijkheden en bevoegdheden zijn belegd dan op provinciaal niveau. De provincie stuurt op algemene provinciale kaders (bijvoorbeeld in een provinciale structuurvisie) waarbinnen de gemeenten ruimte hebben om eigen afwegingen en keuzes te maken (bestemmings- en op termijn omgevingsplannen). Het provinciaal bestuur gaat dus niet over lokale vraagstukken, daarvoor zijn de gemeenten aan zet. Een provincie met een grotere schaal komt op een grotere afstand te staan van gemeenten. Dit komt ten goede aan de heldere afbakening die er tussen gemeentelijke en provinciale verantwoordelijkheden en bevoegdheden dient te zijn.

Waar de gemiddelde gemeentegrootte sinds Thorbecke (1848) fors is gegroeid (factor 14; toen een gemiddeld inwonertal van bijna 3.000, nu ongeveer 42.000) is er op provinciaal niveau nauwelijks iets veranderd. Als gevolg van deze ontwikkeling is er op dit moment onvoldoende 'bestuurlijke afstand' tussen provincies en gemeenten. In Flevoland zijn er slechts zes gemeenten op één provinciaal bestuur. Bovendien is het overgrote deel van de inwoners van de provincie woonachtig in de twee gemeenten Almere en Lelystad. In Utrecht en Noord-Holland is de afstand tussen provinciaal en lokaal bestuur groter, maar ook hier functioneren provinciaal en lokaal bestuur dicht op elkaar. Het belang van voldoende bestuurlijke afstand tussen het lokaal en provinciaal bestuur neemt verder toe tegen de achtergrond van (verderschrijdende) gemeentelijke opschaling.

De commissie-Geelhoed, de Raad voor het Openbaar Bestuur en -meer recent- de Raad van State stellen dat de vorming van een kleiner aantal gemeenten met substantiële omvang (en de samenvoeging van waterschappen) effect hebben op de betekenis van de provincies. De Raad van State vindt dat provincies op enig moment de vraag moeten stellen in hoeverre hun omvang en schaal nog voldoende aansluit bij hun taken en bevoegdheden. De krachtsverhoudingen tussen de bestuurslagen zullen door schaalvergroting veranderen. Op de lange termijn is de opschaling van provincies onontkoombaar[35]. Door de Raad voor het Openbaar Bestuur, maar ook in de business case wordt gewezen op de tendens dat gemeenten steeds meer samenwerken in intergemeentelijke samenwerkingsverbanden (verlengd lokaal bestuur). Deze samenwerkingsverbanden manifesteren zich als een nieuwe en krachtige bestuurlijke partner naar het provinciaal bestuur, bijvoorbeeld om de belangen in regionale structuurvisies te verweven in de provinciale structuurvisie. Handhaving van de huidige schaal van provincies betekent dat de (samenwerkende) gemeenten steeds dichter op de provincies opereren. Dit zal ertoe leiden dat provincies hun rol als regionaal gebiedsregisseur moeilijker kunnen waarmaken[36]. Tijdens de open overlegfase is door enkele gemeenten ingebracht dat de drie huidige provincies de (samenwerkende) gemeenten soms nu al teveel in de weg zitten. Het is wenselijk dat het provinciaal bestuur meer op afstand komt te staan. Met samenvoeging van de drie provincies zal dit worden gerealiseerd. In dit verband is in de business case de verwachting uitgesproken dat de nieuw te vormen provincie op een hoger schaalniveau minder op details zal sturen.

Om de regionale regierol van de provincie te behouden en te versterken is het van belang dat zij op een hoger schaalniveau acteert en daarmee een duidelijke positie inneemt ten opzichte van de (steeds groter wordende en samenwerkende) gemeenten. Dat geldt des te meer vanwege de verantwoordelijkheid van provincies bij het versterken van de kwaliteit van het lokaal bestuur en de rol die provincies naar gemeenten toe vervullen als interbestuurlijk toezichthouder. Zonder aanpassing van de provinciale schaal bestaat het risico dat gemeenten en provincies in elkaars 'bestuurlijke vaarwater' terecht komen. Dat is, vanwege een duidelijke taak- en verantwoordelijkheidsverdeling[37], ongewenst.

3.3.5 Sterker partnerschap

Sterker partnerschap kan worden vormgegeven door samen te werken, zoals Flevoland, Noord-Holland en Utrecht nu al doen. In deze situatie is er sprake van afstemming, maar daarnaast blijven het 'eigen beleid', de 'eigen prioriteiten' en de 'eigen investeringen' bestaan. Tegenstellingen en hindermacht kunnen het gevolg zijn. Dat is vooral problematisch bij opgaven die over de provinciegrenzen heen gaan. Gebrek aan eenduidigheid in het provinciaal beleid

[35] *Raad van State, Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013), p. 67-68*
[36] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*
[37] *Zie de onderscheidende profielen van bestuurslagen in de Bestuursafspraken 2011-2015*

belemmert snel en adequaat handelen. Het bedrijfsleven, de gemeenten en de rijksoverheid hebben in de praktijk nog te vaak te maken met verschillende benaderingswijzen van de drie provincies[38]. VNO-NCW West heeft tijdens het open overleg gewezen op het voorbeeld van de verbetering van de N201 Zandvoort-Hilversum met aansluiting op rijksweg A2. Zij wijzen op de verschillende keuzes die de provincies Noord-Holland en Utrecht daarbij hebben gemaakt, waardoor uiteindelijk voor een suboptimale oplossing is gekozen.

De nieuwe provincie zal met een eenduidige agenda en meer invloed en middelen duidelijker positie kunnen innemen ten opzichte van het (internationale) bedrijfsleven, medeoverheden, kennisinstellingen en het (hoger) onderwijs. Dat is in het bijzonder van belang met betrekking tot de grote steden, die een sterke positie hebben. Het nieuwe provinciaal bestuur zal regionaal, nationaal en internationaal meer invloed en meer middelen kunnen aanwenden om ontwikkelingen mogelijk te maken. Het gaat dan bijvoorbeeld om het stimuleren van publiek-private investeringen en het aanjagen van innovaties door verschillende economische clusters met elkaar te verbinden. Dat hangt overigens niet alleen samen met financiële, maar juist ook met personele middelen. Uit de business case[39] blijkt dat de nieuwe provincie beter in staat zal zijn om meer bestuurlijke en ambtelijke expertise en kennis aan zich te binden. Het nieuwe provinciaal bestuur zal mede hierdoor steviger kunnen opereren en daarmee beter in staat zijn om (internationale) bedrijven aan te trekken. Dit komt ten goede aan de internationale concurrentiepositie van het gebied.

Ook de ontwikkelingen binnen de Europese Unie geven aanleiding om de positie van de provincies te versterken. 'Europa' spitst het beleid en de middelen steeds meer toe op regio's in plaats van nationale staten. Binnen de Europese arena is de regio van groeiende betekenis. De Raad van State stelt dat de Europese Unie mede een unie wordt van regio's die met elkaar wedijveren op economisch en sociaal terrein[40]. In andere Europese landen is het middenbestuur vaak al georganiseerd op minimaal hetzelfde schaalniveau als de nieuw te vormen provincie. De relatief kleine schaal van de huidige provincies heeft er mede toe geleid dat de Nederlandse provincies intensief samenwerken in het Huis van de Nederlandse Provincies in Brussel. Om tot een eenduidige agenda in de Europese arena te komen is in de huidige praktijk evenwel veel afstemming en overleg nodig. Na samenvoeging zal het provinciaal bestuur beter in staat zijn om zich duidelijk en overtuigend te presenteren en daarmee te onderscheiden van andere gebieden in Europa. Daardoor worden provinciale belangen in Europa beter behartigd, hetgeen inhoudelijke en (financiële) voordelen zal opleveren voor de nieuwe provincie.

Tenslotte is het partnerschap ten opzichte van de rijksoverheid van belang. Nu de rijksoverheid zich in het ruimtelijk-economisch domein concentreert op een select aantal nationale belangen, is er in toenemende mate behoefte aan een krachtige coördinerende en uitvoerende rol van het provinciaal bestuur op regionaal niveau. Dit betekent bijvoorbeeld dat de nieuw te vormen provincie zorg draagt voor een stevige inbreng bij het opstellen van de gebiedsagenda's. Voorts zal, in het kader van het opstellen van de inhoudelijke agenda (zie het inleidende hoofdstuk), worden verkend welke taken, die nu nog bij de rijksoverheid liggen, bij wijze van experiment uniek kunnen worden gedecentraliseerd naar de nieuw te vormen provincie.

3.3.6 (Financiële) opbrengsten

Bij de financiële voordelen van de samenvoeging van de drie provincies gaat het om de directe kostenvoordelen, die bijvoorbeeld samenhangen met de vermindering van het aantal bestuurders, volksvertegenwoordigers en ondersteunend personeel en om de maatschappelijke effecten[41].

De drie provincies hebben eind 2011 het bureau Seinstra van de Laar opdracht gegeven tot de uitvoering van een businesscase over de samenvoeging van de bedrijfsvoeringfuncties van de drie provincies[42]. De hoofdconclusie van dit onderzoek is dat het samenvoegen van de

---

[38] *Tijdens de open overlegbijeenkomsten is dit door verschillende partijen onder de aandacht gebracht zoals VNO-NCW, Kamers van Koophandel, RECRON en het gemeentebestuur van Hoorn.*

[39] *Deloitte/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

[40] *Raad van State, Het kán beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen (2013), p.66.*

[41] *Dergelijke effecten betreffen vooral indirecte voordelen en opbrengsten en kunnen kwalitatief geduid worden.*

[42] *De provincies hebben dit onderzoek op verzoek ter beschikking gesteld ten behoeve van het opstellen van de business case. Zij maken hierbij echter een aantal kanttekeningen. Zo liggen aan het rapport een aantal harde uitgangspunten ten grondslag die de provincies niet zondermeer onderschrijven, waaronder het uniformeren en*

bedrijfsvoeringfuncties in één Shared Service Center (SSC) structureel tot een besparing leidt van 12,5 miljoen euro bruto per jaar. Dit bedrag is opgebouwd uit een besparing van 9,5 miljoen euro op personeel. Het betreft een besparing van 125 full-time equivalent (fte) op een huidig totaal van 600 fte dat momenteel werkzaam is in de bedrijfsvoering. Daarnaast wordt er een besparing verwacht van 1,2 miljoen euro op inkoop/ inhuur personeel en 1,8 miljoen euro op aanbestedingen.

De kosten voor het realiseren van een 'regieorganisatie' zijn nog niet meegenomen in dit bedrag. Gebeurt dat wel, dan leidt het SSC volgens Seinstra van de Laar netto tot een structurele besparing van circa 10,8 miljoen euro op jaarbasis. De totale eenmalige investeringskosten bedragen 44 miljoen euro, dit betekent dat de eenmalige investering uiterlijk na vier jaar is terugverdiend[43].

Eind februari 2013 heeft het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties aan onderzoeksbureau Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF) de opdracht gegeven om tot een objectief oordeel te komen over de directe en indirecte opbrengsten en kosten van de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

De door Decisio/AEF opgestelde business case laat zien dat de samenvoeging van de drie provincies een besparingspotentieel op de bestuurlijke organisatie (gedeputeerde staten en provinciale staten) oplevert van 13 miljoen euro. Het besparingspotentieel op het ambtelijk apparaat ligt tussen de 6 en 15 miljoen euro. Het besparingspotentieel op de materiële lasten (voornamelijk huisvesting en overige werkplek-gerelateerde kosten zoals ICT en facilitair management) ligt tussen de 0,8 miljoen euro en 3,3 miljoen euro.

De samenvoeging van de drie provincies biedt het bestuur van de nieuwe provincie de mogelijkheid om de programma-uitgaven nader tegen het licht te houden. Hierdoor is een bezuinigingspotentieel in de programma-uitgaven van maximaal 40 miljoen euro realiseerbaar. Dit kan overigens niet zonder meer toegerekend worden aan de samenvoeging van de drie provincies en vergt politieke keuzes van het nieuwe provinciebestuur. De onderzoekers merken op dat het behalen van het potentieel waarschijnlijker is naarmate de Noordvleugelprovincie meer bevoegdheden krijgt.

De economische en maatschappelijke effecten van de samenvoeging vertalen zich vooral in kansen en zijn onder te verdelen in effecten op de doeltreffendheid (effectiviteit) van het beleid en de effecten op de doelmatigheid (efficiëntie).

De vorming van een Noordvleugelprovincie maakt het mogelijk om beter aan te sluiten op de 'daily urban systems' in het kerngebied van de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht en biedt een kans om sterker kaderstellend en regisserend op te treden in dit gebied en in de aan dit kerngebied grenzende gemeenten en regio's. Voor de beleidsvelden water, infrastructuur, natuur en milieu kan een fusie de effectiviteit van de provincie ten goede komen bij projecten die de grenzen van de huidige drie provincies overschrijden. Doordat er bij deze projecten één in plaats van twee of meer provincies betrokken zijn, kan er sneller tot een besluit worden gekomen en kan het besluit in bepaalde gevallen ook beter zijn. Uit het onderzoek blijkt wel dat het effect niet moet worden overschat omdat veel van de huidige provinciale projecten binnen de grenzen van de drie huidige provincies gesitueerd zijn. Deze relativering van de onderzoekers zou er op kunnen wijzen dat de drie huidige provincies zich nog onvoldoende richten op provinciegrensoverschrijdende opgaven, zoals weergegeven in paragraaf 3.3.1. Uit de business case blijkt verder dat, wanneer een nieuwe provincie haar strategische en integrale rol als regisseur en beleidsbepaler kan gaan invullen, zij ook een steviger organisatie wordt en daarmee aantrekkelijker voor zowel ambtenaren (werkgeverschap) als bestuurders (politiek). Dit komt ten goede aan de kwaliteit en effectiviteit.

De samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kan bij een deel van de taken tot efficiëntievoordelen leiden. Dit is vooral het geval bij de generieke beleidsvoorbereiding (algemene beleidsplannen, landelijke issues etc). Daarnaast zal de nieuwe provincie beter in staat

---

standaardiseren van processen en systemen in de drie provincies. Ook wordt uitgegaan van huisvesting van het SSC (Shared Service Center) op één nieuwe locatie. De provincies zijn van mening dat deze randvoorwaarden te ver van de huidige praktijk staan en daarom niet realistisch zijn.

[43] Seinstra Van de Laar, Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland (2012)

zijn specifieke expertise in de organisatie op te nemen, zodat er een minder noodzaak is om externen in te huren. Verder kunnen er efficiëntievoordelen zijn voor organisaties die nu in meerdere provincies actief zijn. Daarbij moet worden gedacht aan natuurbeheerorganisaties en bedrijven die met vergunningen/ontheffingen in verschillende provincies te maken hebben.

De onderzoekers merken op dat de wijze waarop de samenvoeging voor wat betreft bestuurlijke en organisatorische context wordt vormgegeven en de rolopvatting (inhoudelijk, maar ook qua bestuurs- en organisatiecultuur) van de nieuwe provincie mede bepalend is voor de aard en omvang van de effecten van de samenvoeging. Verder stellen de onderzoekers dat de precieze kosten en opbrengsten in grote mate afhangen van de keuzes die gemaakt worden door het nieuwe provinciebestuur, bijvoorbeeld over de vorm van de provinciale organisatie (centraal, decentraal model of een tussenvorm).

Resumerend kan op basis van de business case gesteld worden dat de samenvoeging van de drie provincies veel kansen biedt en tenminste een besparing op bestuurlijke, ambtelijke en materiële kosten oplevert met een bandbreedte[44] tussen de 22 en 30 miljoen euro op jaarbasis. De bandbreedte van het totale besparingspotentieel (inclusief het besparingspotentieel op de programma-uitgaven) ligt tussen de 22 en 70 miljoen euro. De frictiekosten die gepaard gaan met de samenvoeging van de drie provincies liggen tussen de 34 miljoen euro en 115 miljoen euro (eenmalig). De terugverdientijd van de frictiekosten komt op maximaal 4 jaar.

3.4 Afweging varianten en grensbeloop

In hoofdstuk 2 is toegelicht dat het kabinet kiest voor een samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht en dus niet voor de vorming van één Randstadprovincie. De ruimtelijk-economische relaties in het noordelijk deel van de Randstad zijn anders dan in het zuidelijk deel van de Randstad. Bovendien zou de vorming van een Randstadprovincie leiden tot een ontwrichting van de evenwichtige verhoudingen in het binnenlands bestuur. In deze paragraaf komt de positie van de Noordoostpolder aan bod. Tevens wordt ingegaan op het beloop van de provinciegrenzen in overige gebieden, waarvoor gedurende het open overleg aandacht is gevraagd.

Noordoostpolder

Bij de aankondiging in het regeerakkoord dat de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht worden samengevoegd is opgenomen dat over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt. In de brief van 14 december 2012 is richting betrokkenen aangegeven dat de Noordoostpolder in eerste instantie wordt meegenomen in de procedure voor samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. De positie van de Noordoostpolder is bijzonder vanwege de historie van het gebied. Tot de vorming van de provincie Flevoland in 1986 hoorde het gebied bij de provincie Overijssel; (het eiland) Urk hoorde tot 1950 bij de provincie Noord-Holland. Het open overleg is benut om met de betrokken inwoners en bestuurders van de Noordoostpolder van gedachten te wisselen over de positie van het gebied. Op basis daarvan wordt nu een besluit voorgelegd.

Op 12 maart 2013 heeft overleg plaatsgevonden met een afvaardiging van de gemeentebesturen van Urk en Noordoostpolder. Vervolgens is op 28 maart 2013 een open overlegbijeenkomst georganiseerd om zowel van de inwoners als bestuurders in de regio Noordoostpolder te vernemen hoe zij aankijken tegen het voorstel voor samenvoeging en de positie van de Noordoostpolder daarbij in het bijzonder[45]. De gemeentebesturen van Noordoostpolder en Urk bepleiten voortzetting van de huidige provincie Flevoland. Zij geven ook aan dat, in het geval van provinciale

---

[44] *Het hanteren van bandbreedtes is noodzakelijk vanwege de (bepalende) bestuurlijke en organisatorische keuzes die door het bestuur van de nieuwe provincie gemaakt moeten worden. De mogelijke besparingen op bestuurlijke organisatie, ambtelijk apparaat en materiële lasten kunnen dan ook niet één-op-één bij elkaar worden opgeteld.*

[45] *Voorafgaand aan de open overlegbijeenkomst in Emmeloord op 28 maart 2013, heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in Urk overleg gevoerd met een afvaardiging van het college van Burgemeester en Wethouders van Urk, omdat zij vanwege een gemeenteraadsvergadering niet bij de open overlegbijeenkomst in Emmeloord aanwezig konden zijn.*

samenvoeging, het wenselijk is om nadere inhoudelijke studie te verrichten naar de effecten van samenvoeging en daarbij de positie van de Noordoostpolder[46].

Uit de open overlegbijeenkomsten die in het gebied zijn georganiseerd komt naar voren dat de inwoners, volksvertegenwoordigers en bestuurders verdeeld zijn in hun (voorlopige) oordeel over de positie van de Noordoostpolder bij een provinciale samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Uitgaande van een nieuwe provincie is er zowel voorkeur uitgesproken voor het opnemen van het gebied bij de nieuw te vormen provincie als bij de bestaande provincie Overijssel. Naar aanleiding hiervan is op 17 april 2013 over de positie van de Noordoostpolder gesproken met het provinciaal bestuur van Overijssel. Gedeputeerde staten van Overijssel hebben aangegeven positief te staan tegenover het opnemen van de Noordoostpolder bij Overijssel. Gedeputeerde Staten van Overijssel stellen dat er sprake is van sociaal-culturele en sociaal-economische relaties met een deel van Overijssel (met name de regio Zwolle-Kampen). Verder bestaan er samenwerkingsafspraken op onder meer de terreinen infrastructuur en openbaar vervoer, land- en tuinbouw, natuur, waterbeheer, landschap en recreatie[47]. Een kanttekening daarbij is dat de Noordoostpolder voor wat betreft de formele (samenwerkings)verbanden zoals de veiligheidsregio, de politie-eenheid, het AWBZ-zorgkantoor, de arbeidsmarkt- en jeugdzorgregio georiënteerd is op (delen van) de provincie Flevoland.

Gesteld kan worden dat er zowel argumenten zijn voor het integraal opnemen van de Noordoostpolder bij de nieuw te vormen provincie als het opnemen van het gebied bij de bestaande provincie Overijssel. Omdat de (direct) betrokken actoren geen eenduidig standpunt innemen, kiest het kabinet er op dit moment voor om de Noordoostpolder (gemeenten Urk en Noordoostpolder) integraal mee te nemen bij de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht. Deze voorlopige keuze wordt gemaakt omdat de betrokken partijen in de Noordoostpolder geen nadrukkelijke voorkeur hebben uitgesproken. Na de terinzagelegging zal het kabinet, op basis van de dan beschikbare argumenten, zijn standpunt opnieuw bezien.

Overige gebieden

Naast de positie van de Noordoostpolder is in het open overleg aandacht gevraagd voor het grensbeloop van de nieuwe provincie, oftewel herziening van de 'buitengrenzen' in relatie tot de volgende gebieden:

- Gemeenten Zeewolde en Dronten in de provincie Flevoland met een oriëntatie op respectievelijk de provincies Gelderland en Overijssel;
- Zuidelijk deel van de provincie Noord-Holland en het noordelijk deel van de provincie Zuid-Holland, in het bijzonder de Zuid-Kennemerland en Duin- en Bollenstreek;
- Groene Hart in de provincies Zuid-Holland, Noord-Holland en Utrecht;
- Utrechtse Heuvelrug in de provincie Utrecht met ruimtelijk-economische relaties naar diverse regio's binnen de provincie Gelderland (waaronder Food Valley in en rondom Wageningen).

In deze en ook andere gebieden is sprake van provinciegrensoverstijgende vraagstukken. Dit brengt complexe sturingsvraagstukken van twee of meerdere provincies met zich mee. Ook na samenvoeging van de drie provincies zullen er (in deze gebieden) grensoverschrijdende provinciale vraagstukken blijven bestaan[48]. De samenvoeging van de drie provincies weegt op dit moment zwaarder dan herziening van aanpassingen van de provinciegrens. Bovendien zijn uit het open overleg geen zwaarwegende en eenduidig onderbouwde alternatieve voorkeuren voor de samenvoeging van de drie provincies naar voren gekomen. Het kabinet kiest er daarom voor om het grensbeloop ten aanzien van de bovenstaande gebieden nu niet te wijzigen. Dit betekent niet dat bestuurlijke grenzen nooit hoeven te veranderen. Wanneer, zoals nu in het geval van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, bestuurlijke grenzen structureel knellen bij een

---

[46] *Zie tevens het besluit van de gemeenteraad van Noordoostpolder van 25 maart 2013 en het besluit van de gemeenteraad van Urk van 28 maart 2013*

[47] *Gedeputeerde Staten van Overijssel hebben dit in een brief van 23 april 2013 met voorbeelden nader toegelicht (o.a. samenwerking op het terrein van economische sectoren, wegeninfrastructuur, concessieverlening openbaar vervoer, waterbeheer, glastuinbouwgebieden en het nationaal landschap gebiedsontwikkeling IJsseldelta).*

[48] *Uit onderzoek van het Planbureau voor de Leefomgeving: De ruimtelijk economisch inspectorenbeleid (2012), blijkt bijvoorbeeld dat de clustering van bedrijven in de topsector agro en food (Food Valley) een omvangrijk gebied beslaat, waaronder zelfs delen van de provincies Zuid-Holland en Noord-Brabant.*

effectieve aanpak van maatschappelijke opgaven en wanneer de schaal van een bestuur niet meer aansluit bij die opgaven, dan is het noodzakelijk om deze bestuurlijke grenzen aan te passen. Ook na effectuering van de samenvoeging van de drie provincies blijft het mogelijk om een nieuwe herindelingsprocedure te starten om de provinciale grenzen in de bovenstaande gebieden aan te passen.

De discussie bij provinciale samenvoeging over het belang van stroomgebieden, waar de bestuurlijke indeling van de waterschappen grotendeels op is gebaseerd, vraagt te zijner tijd om een nadere beschouwing. Diverse bestuurders van waterschappen hebben tijdens de open overlegbijeenkomsten hiervoor aandacht gevraagd. Dit hangt ook samen met de lange termijnambitie van het kabinet (regeerakkoord) om provincies en waterschappen samen te voegen tot landsdelen. Zoals opgenomen in de visienota 'Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland' zal het kabinet -op weg naar dit langetermijnperspectief- in deze kabinetsperiode, opschaling tot tien à twaalf waterschappen bevorderen. Het kabinet vraagt de waterschappen zelf met fusievoorstellen te komen.

3.5 Relatie met de inwoners en culturele identiteit

De afstand tussen provinciaal bestuur en inwoners is vanwege het takenpakket van het provinciaal bestuur groter dan de afstand tussen burgers en gemeenten. Van directe dienstverlening van de provincie aan hun inwoners is nauwelijks sprake. Ook de nieuwe provincie zal, juist als regionaal gebiedsregisseur, primair zaken doen met andere bestuurlijke en maatschappelijke actoren, zoals gemeenten, bedrijven en natuurorganisaties. Dat zijn de partijen die nodig zijn om tot investeringen en plannen te komen.

Dit laat onverlet dat op de nieuwe provincie de taak rust om de inwoners van de nieuwe provincie, waar dat nodig is, actief en intensief te betrekken bij de ontwikkeling van haar beleid en haar handelen. Er zijn verschillende manieren om dit vorm te geven. Bijvoorbeeld door te werken met gedeputeerden, die voor een bepaalde regio verantwoordelijk zijn voor contacten met inwoners en met bestuurlijke en maatschappelijke actoren. Tevens kan het nieuwe provinciebestuur een organisatievorm kiezen waarbij regionale diensten of regioteams verantwoordelijk zijn voor afstemming en uitvoering op regionaal niveau. In de business case zijn hiervoor enkele varianten geschetst[49]. Bij het opstellen van de inhoudelijke agenda voor de nieuwe provincie (zie het inleidende hoofdstuk) kunnen deze varianten nader worden uitgewerkt.

Uit de open overlegbijeenkomsten komt naar voren dat veel inwoners en bestuurders hun identiteit ontlenen aan de provincie -of de regio binnen een provincie- waarin zij zijn geboren en/of woonachtig zijn. In Noord-Holland is de identiteit weliswaar niet sterk verbonden aan de schaal van de provincie, maar des te meer aan inliggende regio's zoals West-Friesland of de Kop van Noord-Holland. De culturele identiteit van het eiland Texel is zelfs bovenprovinciaal, vanwege de sterke band met de overige vier Waddeneilanden, die onderdeel zijn van de provincie Friesland. In de provincie Utrecht en vooral de provincie Flevoland ontlenen veel inwoners hun identiteit zowel aan de streek als de provincie waarin zij woonachtig zijn. In de open overlegbijeenkomsten met provinciale en gedeputeerde staten van Flevoland en in de open overlegbijeenkomsten met bestuurders en inwoners in deze provincie is herhaaldelijk het belang van de 'Flevolandse pioniersmentaliteit' onder de aandacht gebracht. Veel inwoners van Flevoland voelen zich verbonden met de ontstaansgeschiedenis van de provincie halverwege de twintigste eeuw, na de (gedeeltelijke) inpoldering van de Zuiderzee. Dit brengt tot op de dag van vandaag unieke opgaven en uitdagingen met zich mee op het schaalniveau van de huidige provincie Flevoland. Het provinciebestuur van Flevoland heeft ervoor gekozen om dit te vertalen in het profiel van een 'netwerkprovincie'.

Vooral de inwoners van Utrecht en Flevoland vrezen dat, na samenvoeging, de culturele identiteit in de huidige provincies verdwijnt. Herindelingen op lokaal niveau laten evenwel zien dat, na samenvoeging van gemeenten, de culturele identiteit van de gemeenschappen blijft bestaan (zie

[49] *Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013)*

gemeenten Sudwest Fryslân, Lansingerland, Nieuwkoop). In andere delen van Nederland zoals de regio's Zuid-Limburg of Twente blijkt de culturele identiteit niet samenvalt met bestuurlijke eenheid en dat culturele identiteit niet afhangt van de bestuurlijke indeling.

De samenvoeging van Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is een aanpassing van de bestuurlijke organisatie. Deze verandering zal de culturele identiteit van provincies en regio's niet veranderen. Na samenvoeging blijven de provincies als gebiedsaanduiding voortbestaan. Dat geldt ook voor de gewoontes, gebruiken en tradities die met de huidige provincies verbonden zijn.

4. Aspecten van de samenvoeging

4.1 Financiën

Uitkering provinciefonds

De samenvoeging van provincies leidt door vermindering van het aantal bestuurders en volksvertegenwoordigers en door het wegvallen van de noodzakelijke afstemming en coördinatie tussen de huidige drie provincies (eenduidiger eigenaarschap) tot een kostenbesparing (zie de uitkomsten van de business case in paragraaf 3.3.6).

Er is op het provinciefonds een besparing ingeboekt oplopend naar € 75 miljoen structureel in 2025. Aan het einde van deze kabinetsperiode bedraagt de besparing € 15 miljoen structureel. De ombuiging zal worden verdeeld over de twaalf provincies en dus niet specifiek zijn verbonden aan de samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht.

De algemene uitkering uit het provinciefonds wordt over de provincies verdeeld aan de hand van maatstaven zoals het aantal inwoners, aantal woonruimten en oppervlakte land. Enkele van die verdeelmaatstaven zijn 'herindelingsgevoelig'. Dit geldt in het bijzonder voor het vaste bedrag dat iedere provincie jaarlijks ontvangt. De nieuw te vormen provincie ontvangt dit vaste bedrag één keer, terwijl in de huidige situatie elk van de drie fuserende provincies dit vaste bedrag ontvangt. Door met name het twee keer wegvallen van het vaste bedrag zou een substantieel nadelig financieel effect ontstaan voor de nieuwe provincie: de algemene uitkering voor de nieuwe provincie daalt als gevolg van de fusie - naar huidig inzicht (stand meicirculaire 2013) - met circa € 25 miljoen ten opzichte van de som van de algemene uitkeringen van de huidige drie provincies; dit bedrag zou ten goede komen aan de andere provincies. Een dergelijk substantieel effect voor de nieuwe provincie is ongewenst. Daarom zal de nieuwe provincie gecompenseerd worden voor dit nadelig financieel effect. Om dit mogelijk te maken wordt via een wijziging van de Financiële-verhoudingswet in dit wetsvoorstel een maatstaf herindeling in het provinciefonds geïntroduceerd.

Tarief provinciale opcenten

Het kabinet is van mening dat het huidige belastingregime, in combinatie met de jaarlijkse uitkering uit het Provinciefonds en het eigen vermogen van de provincie(s), voldoende ruimte biedt voor de nieuwe provincie om inkomsten te genereren[50] en daarmee de kerntaken uit te voeren. Het provinciaal belastinggebied blijft, na de vorming van de nieuwe provincie, dus hetzelfde.

Tijdens het open overleg zijn er door diverse partijen vragen gesteld over het tarief voor provinciale opcenten op de motorrijtuigenbelasting. Veel partijen refereren aan het belang van een zo laag mogelijk belastingtarief. Het tarief voor de provinciale opcenten wordt –zoals dat nu ook geldt voor de drie provincies- bepaald door provinciale staten, waarbij zij gebonden zijn aan de wettelijk bepaalde normering van de provinciale opcenten[51]. Voor aanvang van het belastingjaar dient het tarief voor de provinciale opcenten te worden vastgesteld.

Het is aan de drie provincies om, in aanloop naar de samenvoeging, rekening te houden met elkaars tarieven en te zorgen voor een geleidelijke overgang naar de nieuw te vormen provincie. In

[50] *De inning van belasting wordt uitgevoerd door de Rijksbelastingdienst (motorrijtuigenbelasting).*
[51] *De provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kennen op dit moment een opcententarief dat ruim onder het wettelijk maximum ligt.*

artikel 6 staat, in afwijking van de hoofdregel die bepaalt dat provinciale voorschriften maximaal 2 jaar blijven gelden voor zover zij niet door nieuwe zijn vervangen, dat de belastingverordeningen maximaal 1 jaar blijven gelden. Daarmee wordt zeker gesteld dat na het eerste jaar, waarin mogelijk nog sprake is van een ongelijk tarief voor het gebeid van de voormalige provincies, een uniform tarief wordt vastgesteld.

Financieel toezicht

Het preventief financieel toezicht op basis van artikel 21 van de Wet arhi geldt uitsluitend in het geval van gemeentelijke herindeling en is niet van toepassing op provincies die worden opgeheven. Gedurende de procedure tot samenvoeging zal derhalve het reguliere financieel toezicht op de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht van toepassing zijn.

Het reguliere toezicht sluit aan bij de transparantie in de besluitvorming van provinciale staten en de horizontale verantwoording van het dagelijks bestuur (gedeputeerde staten) aan het algemeen bestuur (provinciale staten). Aan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht is, gedurende het open overleg, in overweging gegeven om onderling afspraken te maken over het delen van informatie over (voorgenomen) besluitvorming door provinciale staten omtrent majeure investeringen (boven een zelf te bepalen niveau/volume). Zulke afspraken kunnen bijvoorbeeld worden vastgelegd in een convenant.

4.2 Gevolgen van samenvoeging

De Wet arhi regelt een uitputtend regime voor de gevolgen van een gemeentelijke herindeling. In de hoofdstukken V en VI van de Wet arhi - inzake de rechtskracht van voorschriften en uitoefening bevoegdheden respectievelijk de overgang van rechten en verplichtingen - worden een aantal bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaard op een provinciale herindeling. Daarmee wordt niet voorzien in een uitputtend regime; zo treft de Wet arhi bijvoorbeeld geen regeling voor de rechtspositie van het personeel. Dat moet derhalve in dit wetsvoorstel worden geregeld.

Om te voorkomen dat de gevolgen van de samenvoeging in verschillende wetten wordt geregeld, zijn alle gevolgen die verband houden met de samenvoeging in het onderhavige wetsvoorstel opgenomen. De bepalingen die de gevolgen van een gemeentelijke herindeling van overeenkomstige toepassing verklaren op wijzigingen van de provinciegrenzen worden niet van toepassing verklaard. Het betreft de artikelen 35, 38, 40, 46, 49 en 51 van de Wet arhi. In de artikelsgewijze toelichting worden de verschillende gevolgen nader toegelicht.

4.3 Rechtspositie personeel en vorming ambtelijk apparaat

Ook voor de rechtspositie van het personeel en de vorming van het ambtelijk apparaat van de nieuw te vormen provincie geldt dat deze overgang op gelijke wijze is geregeld als in hoofdstuk VIII van de Wet arhi. Dit betekent dat, behoudens de provinciesecretarissen en griffiers, die eervol uit hun ambt worden ontslagen, de rechtspositie van de medewerkers van de huidige provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, met ingang van de datum van samenvoeging, in eerste instantie overgaat naar de nieuwe provincie. In de artikelsgewijze toelichting wordt hier nader op ingegaan.

Het kabinet vertrouwt er op dat de drie huidige provincies, gedurende de procedure tot samenvoeging, uitvoering blijven geven aan hun huidige taken en ambities. Verder wordt een beroep gedaan op de drie huidige provincies om alle lopende activiteiten, die ten goede komen aan de ontwikkeling van de nieuwe provinciale organisatie, voort te zetten danwel te intensiveren. In dit verband wordt specifiek gewezen op de voorbereidingen die de drie provincies in 2011 zijn

gestart om de samenwerking op het terrein van onder andere beleid, subsidieverstrekking, vergunningverlening en handhaving en bedrijfsvoering te optimaliseren[52].

4.4 Naamgeving en provinciehoofdstad

De voorlopige naam voor de nieuw te vormen provincie is Noordvleugel. Aan de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht wordt gevraagd om zelf met een voorstel te komen voor een naam van de nieuw te vormen provincie. Het verdient aanbeveling dat ze daarvoor advies inwinnen bij de Commissie voor de naamgeving van de Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen. De naam die de drie huidige provincies kiezen wordt opgenomen in het definitieve wetsvoorstel.

Ingevolge artikel 156 Provinciewet zijn provinciale staten bevoegd de naam van de provincie te wijzigen. Het besluit vermeldt de datum van ingang. Deze datum ligt ten minste een jaar na de datum van het besluit.

Aan het bepalen van de hoofdstad van de nieuwe provincie zijn geen procedures verbonden. Ook hierbij ligt het voor de hand om de provincies zelf te laten bepalen welke plaats aangewezen wordt als hoofdstad van de nieuwe provincie.

4.5 Verkiezingen

Voorafgaand aan de datum van samenvoeging van de drie provincies (1 januari 2016) zullen tussentijdse statenverkiezingen georganiseerd moeten worden. Deze verkiezingen dienen plaats te vinden nadat dit wetsvoorstel inwerking treedt, maar vóór de datum van samenvoeging. Vanwege de voorbereidingen die voor deze verkiezingen moeten worden getroffen is het van belang dat dit wetsvoorstel uiterlijk op 18 september 2015 in werking treedt. De tussentijdse verkiezingen komen niet in de plaats van de reguliere statenverkiezingen van maart 2015. De – in maart 2015 nieuw gekozen - leden van de provinciale staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht kiezen dus nog de leden van de Eerste Kamer, voor de volle duur van de zitting van de Eerste Kamer.

Het kabinet streeft naar een vermindering van het aantal statenleden met 25 procent met ingang van de provinciale statenverkiezingen in 2015. Daartoe wordt dit najaar een wetsvoorstel tot wijziging van de Provinciewet ingediend. In het gebied van de nieuw te vormen provincie neemt het totaal aantal statenleden verder af als gevolg van de samenvoeging. Een zo omvangrijke reductie van het aantal statenleden is, gezien het aantal inwoners van de nieuwe provincie, dat uitkomt op ruim 4,3 miljoen, ongewenst. Het kabinet zal om die reden in het definitieve herindelingsvoorstel voorzien in een extra inwonersklasse voor provincies met meer dan 4.000.000 inwoners.

[52] *Zoals ook verwoord in de brief van de drie colleges van gedeputeerde staten aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties in februari 2011*

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel 5

Met het begrip 'provinciale voorschriften' wordt aangesloten bij de terminologie van artikel 28 van de Wet arhi. Het ruime begrip 'provinciale voorschriften' omvat meer dan alleen verordeningen. Het ziet onder andere op algemeen verbindende voorschriften, plannen, goedkeuring van besluiten en beleidsregels.

De betrokken provincies kunnen in aanloop naar de datum van herindeling hun regelgeving inventariseren en voor zover mogelijk voorschriften voor de nieuwe provincie voorbereiden. Deze kunnen dan aan provinciale staten van de nieuwe provincie worden voorgelegd. Provinciale staten van de nieuwe provincie moeten binnen twee jaar na de datum van herindeling een besluit nemen over de voorschriften van de opgeheven provincies op grond van de volgende mogelijkheden:

a. een nieuw voorschrift vaststellen en tevens de op het onderwerp betrekking hebbende voorschriften van de opgeheven provincies vervallen verklaren;
b. een voorschrift van een van de opgeheven provincies tot het voorschrift van de nieuwe provincie verklaren en tevens de op het onderwerp betrekking hebbende voorschriften van de overige opgeheven provincies vervallen verklaren.

Artikel 6

Voor de provinciale verordeningen tot de heffing van opcenten wordt een bijzonder regime getroffen. De verordeningen van de drie op te heffen provincies behouden na de datum van herindeling hun rechtskracht voor één jaar.

Ingevolge artikel 222a, eerste lid, van de Provinciewet treden besluiten tot het invoeren, wijzigen of afschaffen van provinciale opcenten op de hoofdsom van de motorrijtuigenbelasting in werking met ingang van 1 januari van enig jaar. Omdat de provinciale staten van de provincie Noordvleugel pas na 1 januari aantreden kunnen zij alleen een verordening op het invoeren van de heffing van opcenten vaststellen die per 1 januari 2017 in werking treedt. Het is echter wenselijk dat voor het gehele gebied van de nieuwe provincie Noodvleugel vanaf de datum van herindeling een gelijk tarief geldt voor deze belasting. Dit kan worden bereikt indien de op te heffen provincies voorafgaand aan de datum van herindeling gelijkluidende verordeningen vaststellen en, ingevolge artikel 222a van de Provinciewet, deze vóór 1 december 2015 in afschrift ter kennis brengen aan de minister van Financiën.

Artikel 7

In dit artikel is een met de artikelen 37 en 38 van de Wet arhi overeenkomstige regeling getroffen. Geregeld wordt dat zolang de in artikel 5 bedoelde voorschriften van de opgeheven provincies nog van kracht zijn, de organen en ambtenaren van de nieuwe provincie bevoegd zijn om taken en bevoegdheden uit te oefenen op grond van de verordeningen van de op te heffen provincies.

Artikel 8

Indien in een gemeenschappelijke regeling uitsluitend wordt deelgenomen door de op te heffen provincies dan vervalt deze regeling van rechtswege. Ingevolge artikel 25 van dit wetsvoorstel gaat het personeel van een bij een dergelijke regeling ingesteld openbaar lichaam voorlopig over in dienst van de nieuwe provincie Noordvleugel. De bepalingen uit hoofdstuk VII van dit wetsvoorstel zijn op hen van overeenkomstige toepassing.

Voor gemeenschappelijke regelingen waaraan niet uitsluitend wordt deelgenomen door de op te heffen provincies treedt de nieuwe provincie Noordvleugel in de plaats totdat ingevolge artikel 8, derde lid, van dit wetsvoorstel de noodzakelijke voorzieningen zijn getroffen in verband met de

herindeling. De aanpassingen dienen binnen zes maanden te worden getroffen. Hierbij kunnen de bij de regeling betrokken partijen afwijken van hetgeen daarover in de regeling is bepaald voor zover het gaat om de wijziging of opheffing van de regeling. In de praktijk heeft dit (bij gemeenten) vooral betrekking op het betalen van toe- of uittreedsommen. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan hoofdstuk VII van dit wetsvoorstel, of onderdelen daarvan, van overeenkomstige toepassing verklaren op het personeel betrokken bij een gemeenschappelijke regeling die in verband met artikel 8, derde lid, van dit wetsvoorstel opgeheven of gewijzigd wordt.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties kan de termijn van zes maanden eenmaal verlengen. Indien na deze verlenging door de betrokken partijen nog geen voorzieningen zijn getroffen kan de Minister de noodzakelijke voorziening zelf treffen, met dien verstande dat de kosten van een dergelijke voorziening in dat geval voor rekening zijn van de bij de regeling betrokken partijen.

Artikel 11

Alle rechten en verplichtingen van de op te heffen provincies gaan over op de nieuwe provincie . Het betreft alle rechten en verplichtingen, dus zowel publiekrechtelijke als privaatrechtelijke. De toevoeging 'zonder dat nadere akte wordt gevorderd' in het eerste lid houdt in dat dit artikel de grondslag vormt voor een overgang onder algemene titel. De inschrijving genoemd in het vierde lid, is geen essentiële voorwaarde voor een rechtsgeldige levering.

Artikel 12

Ingevolge artikel 195, tweede lid, van de Provinciewet zenden gedeputeerde staten de door provinciale staten vastgestelde begroting uiterlijk voor 15 november van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Omdat provinciale staten van de provincie Noordvleugel pas na 1 januari 2016 aantreden, is het niet mogelijk dat zij voor 15 november 2015 een begroting voor het jaar 2016 vaststellen en indienen. In dit artikel is daarom een met artikel 47, tweede lid, van de Wet arhi overeenkomstige regeling getroffen. Deze houdt in gedeputeerde staten tot het moment dat een begroting is vastgesteld slechts mogen doen voor zover daartegen geen bezwaar bestaat bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

Artikel 15

Ingevolge artikel 1, onderdeel h, van de Wet arhi, is de datum van herindeling 1 januari volgend op de datum van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel. De beoogde datum van deze herindeling is 1 januari 2016. Om deze datum te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat dit wetsvoorstel voor 18 september 2015 in het Staatsblad is gepubliceerd. Anders resteert er onvoldoende tijd voor het organiseren van de tussentijdse statenverkiezingen die voor de datum van herindeling georganiseerd moeten worden. Ingevolge het tweede lid is de datum van kandidaatstelling maandag 6 oktober 2015. De dag van de stemming is woensdag 19 november 2015. Het vierde lid bepaalt dat een (kandidaat)statenlid moet wonen in de nieuwe provincie.

Artikel 16

In het eerste lid wordt bepaald dat het hoofdstembureau in Haarlem tevens optreedt als centraal stembureau. In het tweede lid wordt geregeld dat de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties eventueel kan afwijken van de datum van de termijnen voor registratie van politieke groeperingen en van de beroepstermijnen. Dit houdt verband met de korte periode tussen de inwerkingtreding van de herindelingswet en de datum van herindeling. De verkorting van de termijnen komt overeen met de verkorting van termijnen die gebruikelijk is bij tussentijdse

raadverkiezingen voor gemeentelijke herindelingen. In het derde lid wordt een praktische regeling getroffen voor de lijstnummering. De volgorde van de lijsten van de laatst gehouden verkiezingen in de provincie Noord-Holland zijn het uitgangspunt. Partijen die uitsluitend voorkomen in (één van) de andere provincies krijgen zo automatisch een hoger nummer toegewezen.

Artikel 17

De leden van provinciale staten van de op te heffen provincies treden in beginsel af op 31 december 2015 om 24:00 uur. In het geval dat de geloofsbrieven van meer dan de helft van de nieuwe statenleden niet kunnen worden goedgekeurd, treden de leden van provinciale staten van de opgeheven provincie Noord-Holland tijdelijk op als provinciale staten van de provincie Noordvleugel. Zij nemen in dat geval alleen besluiten die geen uitstel dulden. De leden van de provinciale staten van Noord-Holland zijn tevens belast met het onderzoek van de geloofsbrieven.

Indien voor de datum van herindeling meer dan de helft van de geloofsbrieven van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel zijn goedgekeurd, vindt de eerste statenvergadering plaats op 4 januari 2016. Het belangrijkste agendapunt is de installatie van provinciale staten en de benoeming van gedeputeerden.

De zittingsperiode van de leden van provinciale staten van de provincie Noordvleugel en de door hen benoemde gedeputeerden eindigt gelijktijdig met de leden van de provinciale staten van de overige provincies. Zij hebben zitting tot 27 maart 2019.

Artikel 18 en 19

De provinciesecretarissen en griffiers worden van rechtswege ontslagen. Op verzoek kunnen zij in plaats van ontslag de voorkeur geven in een andere functie dan secretaris of griffier voorlopig over te gaan naar de nieuwe provincie.

Artikel 20

De overige ambtenaren, waaronder ook de personen worden gerekend die werkzaam zijn op grond van een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht, gaan met ingang van de datum van herindeling, in dezelfde rang en op dezelfde voet, en overigens ook in dezelfde rechtstoestand als op de dag voorafgaand aan de datum van herindeling, in voorlopige dienst over naar de nieuwe provincie. Op dezelfde voet betekent een dienstverband van dezelfde aard, in dezelfde salarisanciënniteit en met dezelfde toeslagen.

Het nieuwe provinciaal bestuur dient vervolgens de positie van de ambtenaren die voorlopig zijn overgegaan in dienst van de nieuwe provincie binnen zes maanden te regelen. Binnen die termijn dient voor elke ambtenaar bepaald te worden of deze in dienst blijft van de nieuwe provincie of wordt ontslagen. De rechtspositie mag niet langer dan strikt noodzakelijk onzeker blijven.

Tot ontslag kan slechts worden overgegaan indien het ook na zorgvuldig onderzoek niet mogelijk is gebleken om voor de ambtenaar een passende functie te vinden.
Indien omstandigheden zich voordoen waardoor het niet mogelijk is om binnen de termijn van zes maanden voor het gehele personeel een regeling te treffen, kan een beroep worden gedaan op de bevoegdheid van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om de termijn ten hoogste met zes maanden te verlengen.

Ingevolge het zevende lid kan voor individuele ambtenaren de ingangsdatum van ontslag worden opgeschort. Deze mogelijkheid beoogt een voorziening te bieden aan de nieuwe provincie die bij de aanvang een bijzondere krachtinspanning moet verrichten en behoefte heeft aan tijdelijke aanvulling van de personeelsformatie. Indien tijdens de periode dat een ambtenaar met tijdelijke werkzaamheden is belast als bedoeld in het zevende lid, alsnog een passende functie beschikbaar

komt, is het provinciebestuur van de Noordvleugel, ingevolge het achtste lid, gehouden de ambtenaar deze functie aan te bieden.

Aan de ambtenaar wiens functie lager wordt dan zijn oorspronkelijke functie wordt ingevolge het negende lid een salarisgarantie geboden. Gegarandeerd wordt het niveau dat verbonden was aan zijn functie in de oude provincie voorafgaand aan de datum van herindeling. Het ligt daarbij voor de hand rekening te houden met toeslagen die gekoppeld waren aan het oude salaris en het karakter hadden van een salarisbestanddeel.

De regelingen voor het personeel met een ambtelijke status zijn van overeenkomstige toepassing op werknemers met een privaatrechtelijke overeenkomst. Werknemers met een privaatrechtelijke overeenkomst die echter niet in dienst zijn van de op te heffen provincies, bijvoorbeeld uitzendkrachten, vallen echter niet onder artikel 20, tiende lid, van dit wetsvoorstel.

Artikel 21

De nieuwe provincie Noordvleugel dient uniforme voorschriften, als bedoeld in de artikel 125 en 134 Ambtenarenwet, vast te stellen voor de rechtstoestand van het gehele in dienst zijnde personeel. Totdat deze zijn vastgesteld geldt voor het personeel van de opgeheven provincies de rechtstoestand van de opgeheven provincie waar zij in dienst waren voor de datum van herindeling. De nieuwe provincie is niet gehouden bij de vaststelling van de regeling van de rechtstoestand rekening te houden met de regeling van de opgeheven provincies. Het derde lid bevat wel een garantie in verband met de salarisvooruitzichten en de nieuwe bezoldigingsverordening.

Artikelen 22 en 23

Deze artikelen regelen de rechtspositionele gevolgen voor ambtenaren die als gevolg van de herindeling worden ontslagen. Het gaat hier hoofdzakelijk om wachtgeldaanspraken. De kosten van deze aanspraken komen ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 24

Bijdragen aan het 'Instituut Ziektekostenvoorziening Ambtenaren' of een andere ziektekostenverzekering ten behoeve van voormalige personeelsleden aan wie als gevolg van deze herindeling ontslag is verleent en wachtgeld is toegekend, komen ten laste van de provincie Noordvleugel.

Artikel 25

Artikel 25 bevat een regeling voor de gevolgen voor het personeel in dienst van een gemeenschappelijke regeling die als gevolg van deze herindeling opgeheven of gewijzigd wordt. Deze bepaling is al aan de orde gekomen in de toelichting op artikel 8 van dit wetsvoorstel, dat de gevolgen voor gemeenschappelijk regelingen regelt.

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

dr. R.H.A. Plasterk

Bijlage 1: Weergave inbreng open overlegbijeenkomsten

Onderstaand is een overzicht opgenomen van de bijeenkomsten die gedurende de open overlegfase hebben plaatsgevonden. Bij de bijeenkomsten voor bestuurders van gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven en de inwoners is per bijeenkomst aangegeven hoeveel mensen hier aan hebben deelgenomen.

Gedeputeerde staten

- Noord-Holland (Haarlem): 4 februari 2013
- Utrecht (Utrecht): 5 februari 2013
- Flevoland (Lelystad): 11 februari 2013
- Overijssel: 17 februari 2013

Provinciale staten

- Noord-Holland (Haarlem): 4 februari 2013
- Utrecht (Utrecht): 5 februari 2013
- Flevoland (Lelystad): 27 februari 2013

Bestuurders van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies, maatschappelijke organisaties en bedrijven

- Noord-Holland Zuid (Haarlem): 13 februari 2013, 45 deelnemers
- Noord-Holland Noord (Alkmaar): 25 februari 2013, 46 deelnemers
- Utrecht (Utrecht): 11 maart 2013, 138 deelnemers
- Noordoostpolder (overleg met vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders): 12 maart 2013
- Zuidoost Flevoland (Lelystad): 18 maart 2013, 42 deelnemers
- Kop van Noord-Holland (Den Helder): 20 maart 2013 (tevens met inwoners), 43 deelnemers
- Noordoostpolder (Emmeloord): 28 maart 2013 (tevens met inwoners), 124 deelnemers

Inwoners van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

- Noord-Holland Zuid (Haarlem)[53]: 28 februari 2013, 28 deelnemers
- Noord-Holland Noord (Alkmaar): 4 maart 2013, 60 deelnemers
- Utrecht (Utrecht): 12 maart 2013, 211 deelnemers
- Zuidoost Flevoland (Lelystad): 26 maart 2013, 74 deelnemers

In deze bijlage is, per provincie, de inbreng van de aanwezigen tijdens de open overlegbijeenkomsten weergegeven.

Provincie Noord-Holland

Gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten Noord-Holland lichten in het open overleg van 4 februari 2013 toe dat zij open staan voor het verkennen van de samenvoeging van de drie provincies. Zij stellen daarbij wel een aantal randvoorwaarden. Zo vragen zij om een visie op het openbaar bestuur, waarin (I) de samenvoeging van de drie provincies is ingebed, (II) het perspectief voor de vorming van de (overige) landsdelen wordt weergegeven en (III) aandacht besteed wordt aan de verhouding tussen EU, Rijk, provincies en gemeenten. De minister wordt gewezen op het belang van een regiovisie voor het grondgebied van de drie provincies en gevraagd om een duidelijke motivering in het wetsvoorstel aangaande de verwachte vermindering van bestuurlijke drukte. Daarnaast vragen gedeputeerde staten zich af wat de verhouding is tussen de ambitie 'minder bestuurlijke drukte' en de afschaffing van de Wgr plus in relatie tot de mogelijke vorming van vervoerregio's. Gedeputeerde staten hebben behoefte aan een heldere visie op het beter functioneren van de nieuwe provincie op de provinciale kerntaken. Ze geven aan (nog) geen relatie te zien tussen economische groei en provinciale fusie. Wel delen zij de visie en ambitie aangaande een sterk provinciaal bestuur. Het mogelijk verdwijnen van de provinciale interventiemogelijkheden na de inwerkingtreding van de nieuwe Omgevingswet leidt tot zorgen. Verder achten gedeputeerde

[53] Deze bijeenkomst heeft, vanwege verplichtingen van de minister van BZK, plaatsgevonden in aanwezigheid van de directeur-generaal Bestuur en Koninkrijksrelaties.

staten onderstreping van de provinciale positie nodig op het terrein van water, cultuurhistorie en cultureel erfgoed. De Noord-Hollandse mentaliteit is niet sterk ontwikkeld, maar er is wel sprake van sterke regionale identiteiten binnen de provincie zo stellen gedeputeerde staten. Verder vinden gedeputeerde staten het belangrijk om duidelijkheid te verkrijgen over wat er met de grensprovincies gaat gebeuren en met de positie van de Noordoostpolder. Een vraag die hierbij opkomt is waarom de minister niet eerst een indeling voor heel Nederland overweegt alvorens overgegaan wordt tot samenvoeging van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Tot slot geven gedeputeerde staten aan de tijdsplanning voor de vorming van de nieuwe provincie ambitieus te vinden. Tegen deze achtergrond vragen zij aandacht voor de effecten van de samenvoeging op de ambtelijke organisatie, de samenwerking met gemeenten en maatschappelijke organisaties, provinciale investeringen en het toezicht op de provincies.

Provinciale staten

In de open overlegbijeenkomst op 4 februari 2013 geven provinciale staten van Noord-Holland (fracties van VVD, PvdA, D66, SP, CDA, GroenLinks, PVV, OBP, PvdD, Ouderenpartij N-H, 50PLUS, CU-SGP, Boer en Forza! N-H) in hun betogen aan dat er behoefte is aan een visie op de organisatie van het binnenlands bestuur. De leden van provinciale staten willen weten wat het probleem is dat met de samenvoeging van de drie provincies wordt opgelost. Wat is de aantoonbare meerwaarde, wat zijn de voordelen? Er zijn vragen gesteld over het waarborgen van de identiteit van provincies. Provinciale staten hebben behoefte aan nadere onderbouwing van de financiële aspecten. De planning voor de samenvoeging vinden de leden van provinciale staten ambitieus. Er is behoefte aan meer duidelijkheid over de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie. Verder zijn er vragen gesteld over de democratische legitimering van de fusie, bijvoorbeeld met een referendum, en het belang van draagvlak onder de bevolking. Ten slotte willen de leden van provinciale staten weten waarom er met deze drie provincies wordt gestart. Enkele fracties hebben tijdens het open overleg meer specifieke punten ingebracht. Het CDA vraagt zich af of de afstand tussen burger en politiek niet te groot wordt met deze fusie. De VVD wil meer duidelijkheid over de vermindering van het aantal Statenleden in relatie tot een vergroting van het werkgebied en de werkzaamheden van de nieuw te vormen provincie. Verder vraagt de VVD zich af hoe de nieuwe provincie operationeel gemaakt wordt en wie tijdens het samenvoegingsproces doorzettingsmacht heeft en toezicht houdt. Tenslotte wil de VVD weten wat het perspectief is voor de waterschappen. De fractie van GroenLinks wenst meer duidelijkheid ten aanzien van de afschaffing van de Wgr plus regio's en de mogelijke oprichting van een vervoersautoriteit. De fractie van PVV is van mening dat niet is te overzien wat de gevolgen zijn voor de ingezette institutionele verandering bij het vallen van het kabinet. Verder wil de PVV weten wat er met de gemeente Urk gaat gebeuren wanneer de samenvoeging doorgang vindt.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Op 13 februari 2013 vond de open overlegbijeenkomst plaats met bestuurders in de regio Noord-Holland Zuid. Op deze avond zijn diverse algemene punten naar voren gekomen. Zo vragen veel vertegenwoordigers van gemeenten naar een integrale visie en zijn er vragen gesteld over het grensverloop van de nieuwe provincie. Ook brengen vertegenwoordigers van gemeenten punten in ten aanzien van wat er met de Wgr plus regio's en een mogelijke vervoerregio gaat gebeuren. Verder zijn meer specifieke punten ingebracht. Zo geeft de burgemeester van Haarlem aan te vrezen dat de nieuwe provincie teveel op afstand komt te staan en te bureaucratisch wordt. Het ontwikkelen van de Metropoolregio Amsterdam zou een beter alternatief zijn; het gemeentebestuur van Diemen sluit zich hierbij aan. Verder geeft de burgemeester van Haarlem aan de status van provinciehoofdstad niet te willen verliezen. In aanvulling hierop wijst de burgemeester van Bussum op het belang van de aanpak van grensoverschrijdende onderwerpen, zoals natuur. De ambitie van het kabinet wordt door de burgemeester van Naarden ondersteund. De fusie gaat naast provincies ook waterschappen aan. Het gemeentebestuur van Huizen brengt in dat voor de moeilijke weg is gekozen aangezien het lastig is om de drie provincies samen te laten werken. Bestuurders van de gemeenten Haarlemmermeer, Amstelveen, Uithoorn, Aalsmeer en Haarlemmerliede benadrukken de economische potentie van de Randstad. Zij vinden het een gemiste kans dat de twee belangrijkste mainports (Rotterdam en Schiphol) niet onder één middenbestuur geplaatst worden. Verder hebben zij vragen over de betekenis van een materieel gesloten huishouding voor provincies en wat na samenvoeging de verhouding zal worden tussen het provinciaal bestuur en de Metropoolregio Amsterdam. Tot slot geeft deze groep gemeenten aan dat zij de ontwikkeling van een vervoerregio graag door zien gaan. Ondernemersvereniging VNO-NCW West benadrukt de

noodzaak van een krachtig middenbestuur en is positief over de samenvoeging. De organisatie roept op om met de samenvoeging van de drie provincies door te pakken en daadkracht te tonen, omdat de discussie al decennia duurt. De burgemeester van Diemen geeft aan dat regio's zoals de Noordoostpolder en Noord-Holland Noord specifieke aandacht behoeven, omdat deze gebieden niet op het stedelijk gebied zijn georiënteerd. De dijkgraaf van het Hoogheemraadschap Rijnland constateert dat de grenzen van de potentiële nieuwe landsdelen ongelukkig samenvallen met de waterschapsgrenzen. In het kader daarvan brengt de dijkgraaf de gedachte in om de watergrenzen aan te houden. Tot slot geeft het gemeentebestuur van Blaricum aan niet afwijzend tegen de hervorming van het middenbestuur te staan. Wel zoekt deze gemeente de reden om met deze drie provincies te beginnen. De burgemeester van Haarlemmermeer vraagt aandacht voor aanpalende wetgeving. Een krachtig middenbestuur is belangrijk, dus er moet goed gekeken worden op welk niveau taken moeten worden uitgevoerd.

Op 25 februari 2013 vond de open overlegbijeenkomst plaats met bestuurders van de regio Noord-Holland Noord in Alkmaar. Veel ingebrachte punten tijdens deze bijeenkomst hebben betrekking op de integrale visie op het openbaar bestuur en de Europese dimensie die met de samenvoeging samenhangt. Het gemeentebestuur van Schagen wil weten welke argumenten het kabinet heeft voor de voorgenomen samenvoeging. De burgemeester van Alkmaar is van mening dat provincies gemist kunnen worden. Ook vindt hij dat er grotere gemeenten moeten komen. Het gemeentebestuur van Alkmaar ziet de meerwaarde van een provinciale fusie nog niet in. Alkmaar beveelt een 'netwerkvisie' aan voor iedere provinciale reorganisatie. De burgemeester van Langedijk brengt namens het gemeentebestuur een zevental punten in. Deze zeven punten hebben betrekking op: (I) de schaal en bevoegdheden van de nieuwe provincie, (II) de huidige werkwijze van het kabinet, (III) bedrijfsmatigheid en efficiency, (IV) het integreren van drie apparaten en huisvestingslocaties, (V) de Europese dimensie, (VI) de alternatieven van het huidige herindelingsvoorstel en (VII) of we onze doelen voor de Randstad gaan behalen in de huidige constellatie met meerdere provincies. Reizigersvereniging ROVER vraagt aandacht voor de grensproblemen in het openbaar vervoer. Als voorbeeld wordt de situatie Amersfoort-Nijkerk genoemd. Het gemeentebestuur van Purmerend vindt vermindering van bestuurlijke drukte prima, wel is er behoefte aan een integrale visie op de voorgenomen herindeling. Het gemeentebestuur van Hoorn geeft aan constructief tegenover de voorgenomen samenvoeging te staan. Wel zien zij graag meer aandacht voor de problematiek van ruimtelijke ontwikkelingen rondom het 'Markermeer'. Dit hangt samen met het verschillende beleid voor natuur en milieu van provincies en gemeenten in het gebied. De burgemeester van Texel wijst namens haar gemeentebestuur op het risico van verwaarlozing van het belang van de 'buitengebieden' van het nieuw te vormen landsdeel. Het gemeentebestuur van Beemster vindt dat de provincie Noord-Holland de gemeenten teveel in de weg zit; het is zaak dat de provincie meer op afstand komt te staan. Ondernemerskoepel VNO-NCW West stelt dat een snelle verandering van de bestuurlijke indeling is geboden. VNO-NCW West memoreert aan de moeizame besluitvorming in het kader van het omgevingsrecht voor wat betreft de Waddenzee, die maar voor een deel in de provincie Noord-Holland ligt. Het gemeentebestuur van Heerhugowaard verwacht dat er problemen ontstaan met het gebrek aan draagvlak voor de herindeling. Het gemeentebestuur van Velsen staat open en nieuwsgierig tegenover het herindelingsvoorstel, het gemeentebestuur is benieuwd hoe je als provincie meer bereikt, mede in relatie tot de Europese Unie. Het dagelijks bestuur van het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier vraagt zich af of er taken ten aanzien van natuuraangelegenheden overgaan naar het nieuw te vormen landsdeel. Een vertegenwoordiger van de recreatieve ondernemersvereniging RECRON geeft aan voordelen te zien in de samenvoeging van de drie provincies, omdat het leidt tot minder bestuurlijke drukte. De ontwikkeling van recreatiegebieden in een belangrijk deel van de Randstad komt straks in één hand te liggen. Het gemeentebestuur van Hollands Kroon is positief; men vindt het tegelijkertijd belangrijk om burgers en maatschappelijke organisaties goed te betrekken bij de plannen.

Inwoners

Tijdens de eerste open overlegbijeenkomst voor inwoners van Noord-Holland op 28 februari 2013 zijn vragen gesteld over de relatie van de provinciale herindeling met hervormingen van waterschappen, gewesten en samenwerkingsverbanden, die naast gemeenten en provincies opereren. De inwoners geven aan meer behoefte te hebben aan inzicht in de kosten en opbrengsten van de provinciale opschaling. Verder willen inwoners weten wat de effectiviteit is van de nieuwe provincie tegen de achtergrond van de taken en bevoegdheden. Andere vragen zijn er gesteld over de redenen om de Wgr plus regio's af te schaffen en de mogelijkheid van correcties van de huidige buitengrenzen van de drie provincies. Veel is er gesproken over de afstand tussen burger-bestuur: hoe wordt ervoor gezorgd dat deze niet wordt vergroot als gevolg van de opschaling? Verder is het thema culturele identiteit besproken en de mogelijke vermindering van

bestuurlijke drukte. De deelnemers aan de bijeenkomst willen weten wat er gaat gebeuren met de huidige Provinciehuizen, waarom er met de drie provincies begonnen wordt en hoe de verwachte toename van slagvaardigheid zich zal uiten. Tenslotte geven de bewoners aan het belangrijk te vinden dat de nieuwe provincie oog blijft houden voor de belangen van alle inliggende regio's.

De tweede inwonersbijeenkomst in de provincie Noord-Holland vond plaats in Alkmaar op 4 maart 2013. De aanwezige inwoners vragen zich af waarom begonnen is met de fusie van deze drie provincies. Ook zijn er vragen gesteld over de reden om te kiezen voor vijf in plaats van drie landsdelen en waarom niet is begonnen met de noordelijke provincies. Als alternatieve modellen worden de Randstadprovincie en een 'Kustprovincie', bestaande uit Noord-Holland, Zuid-Holland en Zeeland, ingebracht. Er is behoefte aan een duidelijke visie op de herindeling, terwijl diverse inwoners ervoor pleiten vaart te zetten achter de samenvoeging. Dit is van belang omdat de provincie nu te dicht op gemeenten opereert en de taak van de provincie onvoldoende uit de verf komt. Een inwoner geeft aan dat al lange tijd duidelijk is dat er twee aparte provincies moeten komen voor het noordelijk en zuidelijk deel van de Randstad. Diverse inwoners vragen zich af of de fusie niet teveel kost/wel een bezuiniging oplevert. Ook wil een inwoner weten hoe het zit met de afstand tussen burger en bestuur: wordt deze na fusie niet te groot? Een andere inspreker wil weten of er een referendum komt over de herindeling. Vragen zijn er of de nieuwe provincie nog oog zal hebben voor de belangen van specifieke regio's en binnenprovinciale verhoudingen, bijvoorbeeld met betrekking tot de regio boven het Noordzeekanaal. Ook de vraag of Haarlem de provinciehoofdstad blijft wordt gesteld, evenals de vraag wat burgers gaan merken van de fusie. Verder wordt de vraag gesteld of taken en bevoegdheden met de vorming van de nieuwe provincie zullen veranderen. Een alternatief voor samenvoeging zou de oprichting van shared service centers zijn, aldus een van de aanwezigen. Een vertegenwoordiger van Land- en Tuinbouworganisatie Noord vindt dat er in de plannen meer aandacht moet worden besteed aan de belangen van de land- en tuinbouw; een belangrijke economische sector in de drie provincies. Ook de grenzen van de nieuwe provincie komen ter sprake. Zo vraagt een inwoner: kunnen er met de samenvoeging nieuwe grenzen gerealiseerd worden? In het verlengde hiervan vraagt een inwoner zich af of de bestuurlijke verhoudingen binnen de provincie in balans blijven.

Bestuurders en inwoners

Tijdens de bijeenkomst voor bestuurders en inwoners in de Kop van Noord-Holland op 20 maart 2013 in Den Helder, geeft een inwoner aan de samenvoeging van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht een goede zaak te vinden. Tegelijk vreest hij voor het gevoel van identiteit of verbondenheid dat door de fusie negatief wordt beïnvloed. Dit standpunt sluit aan bij dat van twee andere inwoners, die ook voorstander zijn, maar tegelijk wijzen op de onderlinge verbondenheid en uniciteit van de Waddeneilanden. Ook een andere inwoner is voorstander van opschaling van provincies én gemeenten, maar vraagt de minister nog eens goed na te denken over de tijd die is uitgetrokken voor de totstandkoming van de Noordvleugelprovincie. Hij vindt dat voor samenvoegingsprojecten voldoende tijd moet worden genomen. Door een aanwezige is ingebracht dat het door de fusie lastiger wordt om voor projecten in het landelijk gebied gehoor te krijgen bij de provincie. Dit punt wordt ook door een aantal andere personen ingebracht en wordt ervaren als een zorg. In de betogen is de koppeling gelegd met de vertegenwoordiging van het gebied in de nieuwe provinciale staten. Een inwoner merkt op de discussie over de hervorming van het middenbestuur al jaren te volgen en het een goede zaak te vinden dat die nu wordt opgepakt. Wel vindt deze inwoner dat het verschil in tempo tussen de vorming van de Noordvleugelprovincie in relatie tot de andere landsdelen valt te betreuren. De discussie over het nieuwe middenbestuur zou veel breder moeten worden gevoerd dan alleen in deze drie provincies. Deze inwoner vraagt ook of de vorming van het nieuwe landsdeel gepaard gaat met het toebedelen van nieuwe taken vanuit het Rijk. Een van de aanwezigen wil weten waarom de minister niet is begonnen met de opschaling van de drie noordelijke provincies. Zij wil ook weten waarom niet eerst begonnen is met de opschaling van de gemeenten en daarna die van de provincies. Tot slot is de vraag gesteld waar het nieuwe provinciehuis komt te staan.

Provincie Utrecht

Gedeputeerde staten

Gedeputeerde staten van Utrecht hebben tijdens het open overleg van 5 februari 2013 een aantal vragen gesteld over de samenvoeging van de drie provincies. Gedeputeerde staten geven aan geen hakken in het zand te zetten, maar willen wel eerst een integrale visie voor het totale bestuur,

andere varianten voor de samenvoeging verkennen en meer duidelijkheid over de rol en taken van de nieuwe provincie. Hoewel zij het streven naar een sterk middenbestuur onderkennen, zijn zij van mening dat de provincie al is gefocust op haar kerntaken en ook al een strategische agenda heeft geformuleerd. Enkele gestelde vragen zijn 'Wat is de opzet voor de landsdelen naar 2025? En: Wat is de visie voor het totale bestuur, en wat zijn de knelpunten? Om te komen tot de beste oplossing dienen eerst andere varianten voor de samenvoeging te worden afgewogen, menen gedeputeerde staten. Daarbij moet rekening worden gehouden met opgaven zoals natuur, het Groene Hart en Food Valley. Gedeputeerde staten stellen voor dat, indien de minister de bestuurlijke drukte wil verminderen, hij dient te beginnen met de opheffing van de Wgr plus regio's. Hierbij vragen zij zich af wat er gebeurt met de vervoersautoriteit en de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie. Gedeputeerde staten wijzen de minister er op dat de discussie niet over de structuur, maar de inhoud moet gaan. Wanneer de inhoud centraal staat, dan zou niet voor de samenvoeging van deze drie provincies worden gekozen. Gedeputeerde staten willen van de minister weten wat de taken en bevoegdheden zijn van de nieuwe provincie. Zij vinden dat het zoeken naar de samenhang tussen de provincies voorop moet staan en niet de structuur of het streven naar vijf landsdelen. Volgens gedeputeerde staten betekent het besluit om te komen tot vijf landsdelen dat de structuur voor de landsdelen al vastligt. Zij willen van de minister eerst een totale visie op de landsdelen en de rol van de provincie Utrecht. Volgens gedeputeerde staten ontbreekt in de brief van 14 december 2012 een aantal zaken. De provincie Utrecht onderhoudt een intensieve samenwerking met de buurprovincies; ook die niet bij de samenvoeging zijn betrokken. Voor de provinciale samenvoeging moeten eveneens andere vormen worden onderzocht met aandacht voor de verschillende samenwerkingsverbanden. In de open overlegfase moet in de discussie meer worden gezocht naar wat een sterk bestuur is op basis van inhoud en verbanden. Gedeputeerde staten vinden dat de minister een omgekeerde volgorde hanteert door al uit te gaan van de opschaling van de drie provincies zonder eerst andere oplossingen te verkennen. Zij vinden dat ook andere provincies aangezet moeten worden tot opschaling. Zij stellen voor dit traject wettelijk vast te leggen, zodat niet alleen de Noordvleugelprovincie wordt gerealiseerd, maar ook andere provincies binnen deze kabinetsperiode aan de slag gaan met vorming van de landsdelen. Tot slot geven gedeputeerde staten aan dat er snel meer duidelijkheid moet komen over de taken en bevoegdheden van de nieuwe provincie.

Provinciale staten

Bij de open overlegbijeenkomst op 5 februari 2013 lichten provinciale staten van Utrecht (fracties van VVD, PvdA, CDA, D66, PVV, GroenLinks, SP, CU, SGP, 50PLUS & PvdD) toe dat zij behoefte hebben aan een integrale visie op de toekomst van het Nederlandse middenbestuur. Ten eerste aangaande de bestuurlijke drukte. Concreet is hierbij gewezen op de relatie van het middenbestuur met de Wgr plus regio's, veiligheidsregio's, waterschappen, gedecentraliseerde rijksdiensten en een mogelijke vervoersautoriteit. Andere punten hebben betrekking op het verkennen van alternatieve varianten en voorstellen en de de vraag hoe de taken, bevoegdheden en het belastinggebied van de nieuwe provincie georganiseerd worden. Ook het tempo van de fusie en de importantie van draagvlak spelen volgens provinciale staten een belangrijke rol in het samenvoegingsproces. Provinciale staten geven aan voorbereidingen te treffen voor het houden van een referendum. Tot slot geven de leden van provinciale staten aan dat er bij hen twijfel bestaat over de financiële consequenties van het voorstel tot samenvoeging van de drie provincies.

Verder hebben de fracties meer (partij)specifieke punten ingebracht. De VVD-fractie vindt het proces te gehaast, maar geeft anderzijds aan voorstander te zijn van het aanpakken van de bestuurlijke drukte. De PvdA-fractie is ook voorstander van de fusie, omdat de Randstad in de huidige hoedanigheid niet goed functioneert. Wel moet de nieuwe provincie voldoende bevoegdheden krijgen, Ook vraagt de PvdA-fractie aan de minister of de drie provincies, net als fuserende gemeenten, een positieve financiële prikkel meekrijgen. Een andere vraag, ingebracht door het CDA, is voor welk probleem er met de samenvoeging van de drie provincies een oplossing gezocht wordt. De partij is benieuwd naar de verwachtingen van de minister met betrekking tot de verbetering van de ruimtelijke kwaliteit. De fractie van D66 geeft aan voorstander te zijn, mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Zo ziet de partij graag opheldering op het punt van de gesloten materiële huishouding. D66 wil ook graag van de minister weten wat de verhouding tussen de nieuwe provincie en de Metropoolregio wordt. De fractie van de PVV stelt de vraag wat er gaat gebeuren met de afschrijving van de panden van de provinciehuizen. Verder wil de partij weten op welke wijze de bezuiniging van 15 miljoen euro geëffectueerd gaat worden. Tot slot pleit de PVV voor het houden van een raadgevend referendum. De fractie van GroenLinks vraagt zich af of 55 Statenleden voor de nieuw te vormen provincie genoeg zijn. De ChristenUnie stelt dat Utrecht een pilot is en vraagt de minister hoe hij wil voorkomen dat het proces stokt als de voorgenomen

fusie een feit is. Ook refereert de partij aan het Groene Hart: hoe worden de uitdagingen die hier liggen aangepakt? De PvdD brengt tot slot de vraag in waarom de minister begint met de opschaling van Utrecht, Flevoland en Noord-Holland.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Tijdens de open overlegbijeenkomst op 11 maart 2013 met bestuurders uit de provincie Utrecht zijn veel vragen gesteld aangaande de behoefte naar een integrale, inhoudelijke visie van de minister op het openbaar bestuur. Ook zijn er vragen gesteld over het tempo dat de minister voor ogen heeft. Tot slot zijn veel punten omtrent de toekomst van de Wgr plus regio's naar voren gebracht.

De burgemeester van de gemeente Zeist roept op om niet alle hervormingen tegelijk te laten lopen. De Kamers van Koophandel Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland benadrukken geen standpunt in te willen nemen over de samenvoeging. Wel willen de Kamers van Koophandel een bijdrage leveren aan de discussie aan de hand van een rapport met inhoudelijke feiten. Daarin komen de volgende punten aan bod: verbeteren van de samenwerking binnen de economische samenwerkingsgebieden, integrale betrokkenheid Rijk, gemeenten en provincies bij economische vraagstukken, versterking van de bestuurskracht, het leggen van relaties binnen het middenbestuur, aanpassing van het lokaal belastinggebied en het verminderen van de regeldruk. Een vertegenwoordiger van ondernemersorganisatie Transport en Logistiek Nederland vaagt aan de minister om de voordelen van de samenvoeging van de drie provincies voor het bedrijfsleven te benoemen. De Vereniging Vrij Polderland houdt een pleidooi voor meer aandacht voor natuur en milieu in het samenvoegingsproces. In aanvulling daarop vraagt een representant van de Natuur- en Milieufederatie Utrecht wat de samenvoeging van provincies betekent voor natuur, landschap en ruimtelijke ordening en hoe het werk van de waterschappen zich verhoudt met de taken van de nieuw te vormen provincie. De burgemeester van Bunschoten deelt mede liever een discussie te hebben gehad voorafgaand aan het besluit om de drie provincies samen te voegen. In aanvulling daarop stelt een spreker namens het Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht dat het perspectief van de nieuwe provincie nog ontbreekt. Een lid van de fractie van D66 in de gemeenteraad van Utrecht brengt argumenten ten aanzien van kostenbesparing en identiteit in. Met betrekking tot het laatste punt vindt de inspreker het opvallend dat jongeren zich niet met de provincie Utrecht identificeren. Wanneer over de landsgrenzen heen wordt gekeken, is samenwerking in de Noordvleugel volgens het raadslid van D66 een logische keuze.

Een gemeenteraadslid van Renswoude vraagt zich af of de samenvoeging van de drie provincies een reden is om gemeenten samen te voegen. Verder merkt hij op te vrezen dat samenwerking met een kleinere provincie voor gemeenten makkelijker is dan met een grotere provincie. Food Valley heeft een belangrijke economische waarde. Binnen Food Valley wordt ook samengewerkt met gemeenten in Gelderland. Het is belangrijk om deze samenwerking voort te zetten, aldus het gemeenteraadslid. VNO-NCW benadrukt dat ondernemers niet op structuurdiscussies of blauwdrukken zitten te wachten. De organisatie is voorstander van de samenvoeging en maant de regering hier haast mee te maken. Het gemeentebestuur van Oudewater benadrukt evenals een gemeenteraadslid van Ronde Venen dat niet bewezen is dat groter goedkoper, bestuurskrachtiger en democratischer is. Beide insprekers hopen dat de samenvoeging van de drie provincies geen experiment is. Een wethouder uit Leusden geeft aan vooralsnog niet tegen de samenvoeging te zijn, maar hij heeft wel vragen met betrekking tot de taken en bevoegdheden van de nieuw te vormen provincie. Een gemeenteraadslid uit de gemeente Utrechtse Heuvelrug vraagt of de ervaringen van de herindeling in deze gemeente meegenomen worden in het proces om tot een nieuwe provincie te komen. Zij stelt dat de gemeentelijke fusie tot extra bestuurlijke drukte heeft geleid en dat burgers juist nabijheid van bestuur willen. De burgemeester van Woudenberg vraagt zich of de minister ook kijkt naar de samenhang van gebieden. Een vertegenwoordiger van de gemeenteraadsfractie van de Christen Unie in Bunschoten vraagt hoe de minister aan de ene kant de decentralisaties, waarbij de taken dichter bij de burger komen, verdedigt, terwijl aan de andere kant de taken door bestuurlijke samenvoeging juist verder van de burger af komen te staan. Ook stelt de inspreker namens de Christen Unie Bunschoten vragen omtrent het waarborgen van de democratische legitimiteit. Het gemeentebestuur van Utrecht deelt mede bereid te zijn om mee te denken; dat er meer taken naar de gemeenten gaan is toe te juichen en in dat geval moet ook gezorgd worden voor krachtigere provincies. Het valt volgens het gemeentebestuur van Utrecht niet te ontkennen dat de steden Amsterdam en Utrecht met elkaar verknoopt zijn. Wel spreekt het gemeentebestuur de voorkeur uit om de verkeer- en vervoerstaken bij de gemeente te houden.

Het gemeentebestuur van IJsselstein sluit zich voor wat betreft de verkeer en vervoertaken aan bij het standpunt van het gemeentebestuur van Utrecht. De burgemeester van de gemeente Veenendaal kan zich vinden in de plannen, maar mist wel samenhang in de nieuw te vormen provincie. Er zou eerst een businesscase moeten komen, waarna vervolgens een besluit genomen kan worden. Bij monde van een wethouder ervaart het gemeentebestuur van Stichtse Vecht de samenvoeging van de drie provincies als positief; men ziet kansen. De CDA-fractie in provinciale staten van Noord-Holland brengt in dat er zorgen zijn over de democratische controle en het waarborgen van de bestuurlijke kwaliteit. Het gemeentebestuur van Hilversum acht de bestuurlijke grenzen in de huidige digitale wereld niet belangrijk; het zou geen discussiepunt zou moeten zijn. Het gemeentebestuur van Hilversum ziet de eigen gemeente als schakel tussen Utrecht en Amsterdam. De verwachting is dat ook zonder bestuurlijke invulling de samenwerking tussen de gemeenten loopt. De onderbouwing op sociaal, economisch en werkgelegenheidsgebied zal naar verwachting van het gemeentebestuur van Hilversum de doorslag geven.

Inwoners

Tijdens de open overlegbijeenkomst op 12 maart 2013 spreken inwoners van de provincie Utrecht met de minister over de samenvoegingsplannen. Er komt een wisselend beeld naar voren; in de zaal bevinden zich zowel voorstanders, neutrale bezoekers als tegenstanders van de provinciale samenvoeging. De snelheid van het proces is door een aantal aanwezigen als zorgpunt ervaren. Tegelijk gaan er stemmen op om juist wel met voldoende snelheid door te gaan met het uitwerken van de plannen. Een van de aanwezigen meldt dat hij een groot voorstander is van de plannen, onder meer omdat identiteit volgens hem geen issue is in de provincie Utrecht, maar ook omdat de provincie Utrecht nu geen duidelijke richting geeft. Dit zou volgens de spreker blijken uit de verschillende samenwerkingsverbanden die de provincie aangaat.

Een andere inwoner ondersteunt eveneens het voornemen van het kabinet tot samenvoeging van de provincies, omdat de provincie Utrecht te klein is en omdat het voor de internationale concurrentiekracht van groot belang is dat Utrecht en Amsterdam intensiever gaan samenwerken. Ook op het gebied van landschap is de fusie volgens deze spreker een gewin. Hij roept de minister op om de provincie de taken te geven die het hoort te hebben op het gebied van economie, vervoer, ruimtelijke ordening etcetera. In dat licht refereert de spreker aan de aandacht die er gelijktijdig moet zijn voor het inkrimpen van de rijksoverheid. Een andere veronderstelling die de minister is meegegeven is dat bestuurlijke samenvoegingen van onderop succesvol. Het is de vraag of dat ook het geval is bij opgelegde samenvoegingen. Als het gaat om tempo doet een van de aanwezigen de suggestie om nu de samenvoeging van de drie provincies voor te bereiden, zodat op een later moment, als de crisis voorbij is, alles zorgvuldig te kunnen uitvoeren. Een andere vraag die de minister is voorgelegd, is of er middelen worden vrijgemaakt om de eventuele perverse effecten van de samenvoeging op te vangen. Verder is de vraag gesteld of de nieuwe provincie geen grote financiële risico's met zich meebrengt en of de effecten met betrekking tot efficiency en effectiviteit wel worden bereikt. Volgens een van de aanwezige inwoners is er onderzoek dat uitwijst dat de kosten door fusie zullen stijgen in plaats van dalen. Een ander vraagstuk dat onder de aandacht van de minister is gebracht is of een deel van Gelderland niet bij Utrecht gevoegd moet worden, mede gelet op de economische samenhang in Food Valley. Verder merken enkele sprekers op dat rekening gehouden moet worden met de waterschapsgrenzen. Een inwoner vindt de samenvoeging van provincies een goede zaak. Wel meent hij dat het logischer is om een kustprovincie te vormen. Verder doet een andere aanwezige de suggestie om Noord-Holland en Utrecht in vier verschillende provincies te splitsen, die aansluiten bij regiospecifieke problematiek. Voor wat betreft de taakuitvoering van de provincie wijst een van de aanwezigen erop dat de huidige provincie haar taken niet goed uitvoert. De vraag die bij deze spreker dan opkomt, is hoe de minister ervoor zorgt dat de taken van de nieuwe provincie wel goed opgepakt worden. Tevens is de afstand tussen burger en bestuur door enkele aanwezige inwoners aan de orde gesteld. Samenvoeging van provincies bemoeilijkt volgens deze sprekers het directe contact met burgers. Een andere inwoner vult aan dat de provincie verder van de burger komt te staan als deze een uitgestrekter gebied bestrijkt. De suggestie is gedaan om direct een Commissaris van de Koning te kiezen en een direct gekozen burgemeester in te voeren voor de 100.000+ gemeenten. Aan de minister is verzocht om te beginnen met het transparanter maken van het Rijk, de provincies en de gemeenten. Een inwoner brengt in dat er een referendum moet komen over de samenvoeging van de drie provincies. De uitgestrektheid van de nieuwe provincie roept volgens deze spreker ook de vraag op naar de bestuurbaarheid van de provincie. Een andere aanwezige vraagt of de samenvoeging iets is dat door Europa wordt opgelegd. Een andere inwoner vindt dat de huidige plannen verlammend werken op de processen die toch al langzaam gaan. Ook vreest hij

dat de identiteit van de provincies met de samenvoeging zal wegvallen. Dat geldt ook voor de kennis bij de provincie over wat er speelt bij burgers.

Een van de laatste insprekers vindt dat er duidelijke keuzes gemaakt moeten worden. Hij vraagt de minister hoe hij de afnemende betrokkenheid van burgers bij politiek en bestuur gaat opvangen. Hij pleit voor een open bestuurslaag en geeft aan zich niet te kunnen vinden in het argument ten aanzien van de vermindering van bestuurlijke drukte. Tot slot is ingebracht dat de minister met een meer algemene visie moet komen op de toekomst van het middenbestuur. Daarin moet volgens een van de aanwezigen dan ook de vraag beantwoord worden wat we gaan oplossen met de samenvoeging. Dit zou in ieder geval moeten gebeuren met zoveel mogelijk draagvlak en duidelijkheid over het takenpakket. De spreker meent dat cultuur een kerntaak van de provincie moet blijven. De laatste spreker is van mening dat er jarenlange studie noodzakelijk is om tot een goede variant van een nieuwe provincie te komen.

Provincie Flevoland

Gedeputeerde staten

In de bijeenkomst op 22 februari 2013 benadrukken gedeputeerde staten van Flevoland het belang van de identiteit van de provincie. Er is veel gemeenschapszin die samenhangt met de recente stichting van de provincie. Gedeputeerde staten geven aan dat de maat en schaal van de provincie aansluit bij haar functioneren als netwerkorganisatie. Gedeputeerde staten willen weten hoe de organisatorische inrichting van de nieuwe provincie er uit komt te zien en hoe deze zich verhoudt met de huidige organisatie. De provincie Flevoland werkt efficiënt en niet-bureaucratisch, zo wordt gesteld. Gedeputeerde staten verwachten dat door opschaling de bestuurlijke organisatie groter en logger zal worden. Verder menen gedeputeerde staten dat nut en noodzaak van de fusie onduidelijk zijn. Er is behoefte aan nadere duiding van de meerwaarde van de herindeling voor de inwoners van de provincie. Gedeputeerde staten verwachten dat de provincie Noord-Holland een dominante stem over het gebied van de nieuw te vormen provincie krijgt.

De behoefte bestaat aan inzicht in de ontwikkelagenda van de nieuwe provincie, mede tegen de achtergrond van het eindperspectief van vijf landsdelen. Hoe ziet het proces er uit na fusie van de provincies, ook als het herindelingsproces eventueel stokt? Gedeputeerde staten Flevoland vinden dat het gebied Noordoostpolder bijeen gehouden moet worden. Als het gebied bij de provincie Overijssel wordt gevoegd dan mag verwacht worden dat bijvoorbeeld Dronten en Zeewolde zich richting Gelderland zullen bewegen. Tenslotte geven gedeputeerde staten van Flevoland aan dat het bestaan van de Wgr plus positief is voor Flevoland. De provincie doet op het terrein van vervoer vooral goede zaken met de stadsregio Amsterdam in plaats van met de provincie Noord-Holland. Gedeputeerde staten geven aan dat het, na een eventuele fusie, voor Flevoland goed is als er vervoerregio's zijn.

Provinciale staten

Provinciale staten van Flevoland (fracties van VVD, CDA, PvdA, SP, CU, GroenLinks, SGP, PvdD, D66, PVV, 50PLUS en leefbaar Almere) brengen tijdens de bijeenkomst op 27 februari 2013 zes zorgpunten onder de aandacht. Ten eerste is er behoefte aan een goed onderbouwde visie van het kabinet. Daarbij dient aandacht te worden besteed aan het gewenste schaalniveau en de relatie met stroomgebieden waar de indeling van de waterschappen op is gebaseerd. Ten tweede wijzen provinciale staten op het unieke karakter van de provincie Flevoland: er heest bestuurlijke rust, de provincie voert de regie op de provinciale kerntaken en voert het interbestuurlijk toezicht sober uit. Voor Flevoland betekent de verandering van de provincie-indeling niet alleen een ander bestuur, maar ook een andere toekomst. Het derde punt dat aangehaald wordt is samenwerking. Flevoland is een netwerkprovincie, waarbij samenwerking centraal staat. Vanuit deze situatie bezien geven provinciale staten aan de toegevoegde waarde van samenvoeging niet te zien. Provinciale staten van Flevoland willen weten hoe er aangekeken wordt tegen de relaties tussen Flevoland, Gelderland en Overijssel. Als vierde punt wordt ingebracht dat Flevoland een effectief en overzichtelijk georganiseerde provincie is zonder bestuurlijke drukte. Het bestuur heeft een menselijke maat en is slank ingericht. Als vijfde punt brengen provinciale staten de financiën in, waarover men graag het gesprek aan wil gaan. Als zesde en laatste punt wijzen provinciale staten op het strakke tijdpad en het belang van draagvlak. Het gekozen tijdpad van een gecomprimeerde Arhi procedure beperkt de mogelijkheden om argumenten te wisselen en inwoners bij de discussie

te betrekken. Deze gang van zaken vinden provinciale staten onwenselijk. Naast deze generieke punten brengen enkele partijen ook specifieke punten in.

De fractie van de SP vindt dat Flevoland de schaal van de toekomst heeft. De fracties van PvdA en CDA zoeken naar de meerwaarde van het herindelingsplan voor de inwoners van Flevoland. Groter is niet per se beter en efficiënter, ook in relatie tot de afstand tussen burger en bestuur. De PvdA wil weten wie toezicht houdt op de nieuwe provincie. Tenslotte bestaat bij de PvdA de zorg dat door samenvoeging van de provincie nieuwe tussenlagen ontstaan. D66 steunt het perspectief van vijf landsdelen, maar heeft bezwaren bij het proces. Ook zijn er vragen omtrent de nieuwe grenzen van provincies en de taakverdeling tussen gemeenten, provincies en de rijksoverheid. Vervolgens laat de fractie van GroenLinks weten de visie te delen dat de huidige provinciegrenzen knellen. Nieuwe grenzen moeten zorgvuldig worden gekozen, waarbij aandacht moet zijn voor de waterschappen en gemeenten die over de huidige provinciegrenzen gevormd kunnen worden. De fractie van 50PLUS acht een heldere financiële onderbouwing bij het voorstel tot herindeling noodzakelijk. De fractie van SGP is van mening dat alternatieven voor deze herindeling onvoldoende aan bod komen; het komt op de fractie over dat bezuinigingen het voornaamste doel zijn van de fusie. De SGP vindt dat het provinciaal bestuur een duidelijk takenpakket behoeft. De fractie van de Christen Unie geeft aan in essentie voorstander te zijn van een discussie over een andere bestuurlijke indeling van Nederland. De partij hecht waarde aan borging van de regionale belangen van alle deelgebieden die onderdeel zijn van de nieuwe provincie. De Christen Unie wil ook weten hoe de inwoners vertegenwoordigd worden in de nieuwe provincie. De fractie van de PVV is voorstander van een kleine, slagvaardige overheid. Voor het samenvoegen van provincies moet draagvlak zijn en het mag niet leiden tot een platte bezuiniging. De fractie van de Partij van de Dieren wil weten wat er gebeurd met de uitslag van een eventueel referendum.

Besturen van (inliggende) gemeenten, waterschappen, buurprovincies en maatschappelijke organisaties

Tijdens de bestuurdersbijeenkomst van 18 maart 2013 in Lelystad wijst de burgemeester van Lelystad op het belang van draagvlak. Zij stelt dat bestuurlijke herinrichting nooit heeft geleid tot goedkopere gemeenten. Het zou voor Lelystad zeer ongunstig zijn om Flevoland op te knippen, omdat de stad dan net als Den Helder aan de rand van de provincie komt te liggen. De burgemeester van Zeewolde is voor behoud van een zelfstandig Flevoland. De gemeente werkt veel samen met gemeenten in Flevoland en Gelderland, en wil deze dubbele oriëntatie behouden. Een vertegenwoordiger van de Bedrijfskring Lelystad, vraagt aandacht voor het bedrijfsleven van Lelystad, omdat dat erg kwetsbaar is. In een jong gebied als Lelystad is de provinciale overheid een belangrijke (stabiele) partner en opdrachtgever. De provinciale fusie brengt dit in gevaar. Hij is het niet eens met het argument van bestuurlijke drukte. De directeur van de Stichting Landschapsbeheer Flevoland stelt dat de provincie in stand gehouden moet worden onder één bestuur. Een splitsing van Flevoland is onwenselijk. Daarnaast is de organisatie van mening dat er te weinig aandacht is voor maatschappelijke organisaties in dit proces. Een vertegenwoordiger van de provincie Gelderland geeft aan in deze bijeenkomst geen standpunt te zullen innemen. De provincie verwacht wel een visie van de minister op de bestuurlijke inrichting van Nederland. Gelderland heeft oog voor efficiënte besteding van middelen en vindt tot dusver een prima oplossing in de samenwerking met andere provincies. Land- en Tuinbouworganisatie (LTO) Noord stelt dat de agrarische sector het in Flevoland zo goed doet, mede vanwege de korte lijnen die er zijn naar het provinciaal bestuur. De organisatie ziet als mogelijk voordeel van de samenvoeging van de provincies dat er meer menskracht en middelen worden ingezet voor de ontwikkeling van het landelijk gebied. De zorg van LTO Noord is echter dat de aandacht voor het agrarisch ondernemerschap zal verminderen en dat er onevenwichtig veel aandacht komt voor stedelijke ontwikkelingen. De vraag is dan ook of de minister kan garanderen dat er in de nieuw te vormen provincie voldoende aandacht blijft bestaan voor het landelijk gebied, in het bijzonder de land- en tuinbouw. Een wethouder van Almere stekt namens het gemeentebestuur dat het beeld van bestuurlijke drukte wordt onderschreven. Het gemeentebestuur van Almere vindt dat er nagedacht moet worden over bestuurlijke reorganisatie. Almere heeft de bijzondere positie dat het niet autonoom kan functioneren zonder voortdurend in dialoog te zijn met Noord-Holland, Amsterdam, Flevoland en Utrecht. De vraag is volgens de wethouder hoe straks de verhouding zal zijn tussen het Rijk en de grote(re) provincies? Daarnaast heeft het college de zorg of de positie van Almere en Flevoland, bij het behoud van grote open ruimtes en mooie landschappen, in stand blijft. De burgemeester van Dronten wijst er op dat de huidige omstandigheden - economische neergang, invloedrijk Europa, groeiende maatschappelijke complexiteit en snelle maatschappelijke veranderingen – niet aan de orde waren bij de vorming van de huidige provincies. Volgens het gemeentebestuur van Dronten ontbeert de provincie Flevoland een strategisch en samenhangend concept. De oriëntatie van Dronten ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken zoals

werkgelegenheid, mobiliteit en sociale ontwikkeling ligt niet bij de Noordvleugel van de Randstad, maar bij de assen Hanzelijn en Randmeren. De gemeente Dronten is actief in de regio Zwolle en wil deel uitmaken van een oostelijk te vormen landsdeel. Het gemeentebestuur van Dronten wil weten of het mogelijk is om dergelijke ideeën mee te nemen in de lopende arhi procedure. Een vertegenwoordiger van ondernemersorganisaties VNO-NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland en VNO-NCW Utrecht constateert dat het openbaar bestuur worstelt met fundamentele knelpunten: meerdere overheidslagen zijn betrokken bij één overheidstaak, er is gebrek aan bestuurlijk eigenaarschap, er zijn teveel vertragende bevoegdheidsdiscussies, er zijn veel bestuurders (met de nodige bestuurlijke drukte als gevolg), er is gebrek aan doorzettingsmacht, de professionaliteit van het openbaar bestuur staat onder druk en er is toenemende complexiteit en mismatch tussen de schaal van de maatschappelijke en economische ontwikkelingen en de bestuurlijke schaal. Het georganiseerde bedrijfsleven heeft drie uitgangspunten geformuleerd voor de bestuurlijke reorganisatie: (1) een efficiënte en effectieve dienstverlening van de overheid aan ondernemers. (2) De inrichting van het openbaar bestuur moet aansluiten op de schaal van de economische dynamiek en bijdragen aan een sterk economische regio die er in Europa toe doet. (3) De bestuurlijke inrichting moet uitgaan van één overheidslaag die verantwoordelijk wordt voor één overheidstaak en het duidelijk vaststellen waar de eindverantwoordelijkheid en de doorzettingsmacht liggen. De vertegenwoordiger van de ondernemersorganisaties benadrukt dat ondernemers geen jarenlange, verlammende discussies over bestuurlijke structuren willen.

Inwoners

Uit de bewonersbijeenkomst op 16 maart 2013 in Lelystad, waar naast inwoners van de provincie Flevoland ook veel (oud-)bestuurders bij aanwezig zijn geweest, komt naar voren dat de aanwezigen overwegend kritisch zijn over de voorgenomen samenvoeging van de drie provincies. Gesteld wordt dat er in Flevoland verschillende vormen van bestuurlijke samenwerking bestaan en dat dit goed werkt. Eigenlijk is er geen probleem, dus er hoeft geen oplossing te worden gezocht, aldus een van de aanwezigen. Verder is de vraag aan de orde gekomen of de nieuwe provincie andere bevoegdheden krijgt dat de huidige. De huidige provincie Flevoland draagt volgens een van de aanwezigen bij aan een gevoel van saamhorigheid. Door schaalvergroting zou de verbinding van het bestuur met de samenleving verloren gaan; dat leidt tot problemen. Flevoland is het land van de pioniers; zij voelen zich niet verbonden met de Randstad, aldus een van de sprekers. Een aanwezige pleit voor het in stand houden van de nalatenschap van ingenieur Cornelis Lely. Meerdere sprekers vinden dat de rijksoverheid in het verleden al veel toezeggingen aan Flevoland niet is nagekomen. De vraag is gesteld op welke manier de stemverhoudingen in de Eerste Kamer worden beïnvloed door de opheffing van de provincie Flevoland. Ook is aan de minister gevraagd of hij rekening zal houden met het feit dat de zes gemeenten in de provincie Flevoland verschillende oriëntaties hebben: de een meer op het Westen, de ander op Overijssel en weer een ander op Gelderland. Een van de sprekers doet de suggestie om de provincie Flevoland op te knippen met een nieuwe grens ten noorden van Almere. Een andere spreker waarschuwt voor de toenemende invloed van de Randstad en vreest dat de middelgrote en plattelandsgemeenten onvoldoende gehoord zullen worden en te weinig geld krijgen in de nieuw te vormen provincie. Flevoland dreigt het afvalputje van de Randstad te worden, zo stelt een aanwezige. Men vreest voor een grotere werkloosheid als gevolg van de samenvoeging. Volgens een andere spreker zit de bestuurlijke drukte niet in de provincie, maar bij de rijksoverheid. Het Rijk kan beter afgeschaft worden, zo meent hij. Een andere spreker geeft aan niets te voelen voor samenvoeging met de provincie Utrecht. Een aanwezige ergert zich aan de voorbeelden die de minister noemt, omdat de bevoegdheden bij al deze dossiers niet alleen bij de provincie liggen, maar grotendeels bij het Rijk. Een andere spreker stelt dat de bestuurlijke inrichting van Nederland beter in één keer op de schop genomen kan worden. De vraag van een van de aanwezige is wat de hoofdstad Lelystad kwijtraakt en wat de stad ervoor terugkrijgt. Verwijzend naar een publicatie van de Wiardi Beckman Stichting houdt een spreker een pleidooi voor kleinschaligheid. Ten aanzien van het voornemen van het kabinet voor een materieel gesloten huishouding vraagt een bewoner of het kabinet van plan is het aantal taken van de provincie terug te dringen. Met betrekking tot het politieke krachtenveld wil een aantal aanwezigen weten of de minister een politieke deal in petto heeft en wat de gevolgen daarvan zullen zijn bij een kabinetswisseling. Een spreker wijst op de verschillen in (bestuurs)cultuur tussen de drie provincies en bepleit samenwerking vanuit de eigen identiteit met oog voor belangentegenstellingen. Een andere spreker wil weten wat de minister gaat doen als een meerderheid van de bewoners tegen het fusieplan is. Weer een andere spreker wijst op de lage opkomstpercentages bij provinciale en waterschapsverkiezingen. Hij vreest dat dit na de fusie zal verergeren. Dezelfde spreker vraagt zich af hoe je burgers betrokken kunt houden in het geval van een grotere provincie. Een van de aanwezigen vraagt naar de kosten van de samenvoeging en naar

de voor- en nadelen voor de gewone burger. Een andere spreker oppert een ceremoniële rol voor de toekomstige vijf landsdelen.

Bestuurders en inwoners

Op 28 maart 2013 vond in Emmeloord de bijeenkomst met inwoners en bestuurders van de regio Noordoostpolder plaats. Een generiek punt dat is ingebracht betreft de identiteit van de regio en de waarde die daar door de inwoners aan wordt toegedicht. Een ander punt is de snelheid die de minister in het proces aanhoudt. Veel van de aanwezigen vinden dat het tempo te hoog ligt. Tevens geven aanwezigen aan bang te zijn dat in de nieuwe provincie minder aandacht uit zal gaan naar de regio; zij maken zich zorgen over de stem van Flevoland. Verder zijn er meer specifieke punten ingebracht. De burgemeester van de gemeente Noordoostpolder complimenteert de minister voor de vastberadenheid waarmee hij te werk gaat. Hij geeft aan dat 80% van de bevolking van de Noordoostpolder negatief is over de plannen. Hij vraag de minister wat hij gaat doen met deze berichten. De burgemeester acht schaalvergroting onwenselijk omdat hij onvoldoende draagvlak ziet, een grote verbondenheid voelt met de provincie Flevoland; de gemeente profiteert van de korte lijnen. Een wethouder uit de gemeente Noordoostpolder vraagt of de provinciale samenvoeging wel nodig is in het kader van de discussie rondom de 100.000+ gemeenten. De aanwezige gemeenteraadsleden van de Noordoostpolder vragen zich af wat de minister bewogen heeft om Flevoland in deze samenvoeging mee te nemen. Ook stellen zij een aantal vragen, waaronder: 'waarom heeft de minister niet gekozen om in één keer naar vijf landsdelen toe te werken?', en: 'kan de minister benoemen wat er zo bijzonder is aan de positie van de Noordoostpolder?'. Door een van de gemeenteraadsleden wordt de vraag gesteld waaruit de bijzondere behandeling van de Noordoostpolder zal blijken. Een ander gemeenteraadslid stelt voor alle provincies in één keer op te heffen. Een inwoner licht toe bang te zijn dat de Noordoostpolder een achtergesteld gebied wordt. Zijn vraag aan de minister is: 'wat wilt u met Flevoland? Wel of niet opdelen?' Een andere aanwezige stelt dat, indien Noordoostpolder naar het oosten neigt, het gebied duidelijk moet kiezen bij welke provincie het wil horen. Een andere inwoner is van mening dat bestuurlijke drukte niet opgelost wordt door provincies samen te voegen; het wordt enkel verschoven. Deze spreker stelt voor te herstructureren op basis van taken en verantwoordelijkheden; als de Noordoostpolder moet kiezen waar het bij wil horen, dan moet dat gebeuren op basis van de functionele uitvoering van taken van de provincie. Een van de aanwezigen vraagt waarom de minister het traject zonder integrale visie begonnen is. Ook wordt er aandacht gevraagd voor de kosten en baten van de provincie en de vraag of het bijdraagt aan de bezuinigingen van het kabinet. Een inwoner stekt aan de minister de vraag of het een optie is om Flevoland een status aparte te geven. Een andere aanwezige vraagt de minister wat er gebeuren moet met de natuur- en milieuorganisaties bij een provinciale fusie: 'Moeten zij mee fuseren?'. Er worden vragen gesteld ten aanzien van de daadkracht van grotere provincies. Een van de aanwezige inwoners roept op om de besluitvorming te vertragen. Op deze manier kan het draagvlak in de Noordoostpolder groeien. Tevens kan dan onderzoek gedaan worden naar een aantal relevante vraagstukken. Vertegenwoordigers van VNO-NCW Flevoland geven aan op zoek te zijn naar een effectief en efficiënt bestuur voor samenleving en bedrijfsleven; dit zou de kern van de discussie over samenvoeging van de drie provincies moeten zijn. De vertegenwoordigers van VNO-NCW Flevoland overhandigen hieromtrent een notitie aan de minister.

Overleggen inzake positie Noordoostpolder

Op 12 maart 2013 heeft de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties overleg gevoerd met vertegenwoordigers van de colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Urk en Noordoostpolder. Op 28 maart heeft een apart gesprek plaats gevonden met de burgemeester en loco-burgemeester van Urk. Dit laatste omdat het gemeentebestuur van Urk op 28 maart niet aanwezig kon zijn bij de bijeenkomst in Emmeloord diezelfde dag, in verband met een raadsvergadering. Uit de gevoerde gesprekken blijkt dat de gemeente Urk, evenals de gemeente Emmeloord, in beginsel voorstander is van het in stand houden van de huidige provincie Flevoland. Blijkens een motie die in beide gemeenteraden is aangenomen achten de gemeenten het nu te vroeg om een standpunt in te nemen over de vraag bij welk landsdeel zij willen horen, indien toch wordt overgegaan tot de vorming van een Noordvleugelprovincie. De gemeenten willen bij de standpuntbepaling een gezamenlijke positie (blijven) innemen. De gemeente Urk geeft aan dat de bewoners een sterke oriëntatie op het westen van het land hebben, terwijl de gemeente Emmeloord aangeeft dat de bewoners meer op het oosten van het land zijn georiënteerd (met name de regio Zwolle). Mede op basis van dit signaal is op 17 april ook overleg gevoerd met het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Overijssel. In dit overleg heeft het college

aangegeven dat Noordoostpolder en Urk welkom zijn als onderdeel van de provincie Overijssel. Dit geldt ook voor de gemeente Dronten. Het college baseert haar standpunt op de reeds bestaande inhoudelijke verbondenheid tussen Overijssel en de betrokken gemeenten en heeft hiervan de nodige voorbeelden naar voren gebracht.

Bijlage 2: Overzicht van ontvangen schriftelijke reacties (bestuurlijk)

Datum	Afzender:	Onderwerp:
13-12-2012	Provincie Noord-Holland	Afschrift brief aan Provinciale Staten inzake gesprek over bestuurlijke opschaling Noord-Holland, Utrecht en Flevoland
3-1-2013	Gemeente Lelystad	Motie provinciale herindeling
8-1-2013	Provincie Zuid-Holland	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
9-1-2013	Provincie Flevoland	Bezwaren proces samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
9-1-2013	Provincie Noord-Holland	Ontvangst van uw brief inzake start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
10-1-2013	Gemeenten Urk en NOP	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
18-1-2013	Gemeente Zeewolde	Procedure samenvoeging 3 provincies
21-1-2013	Gemeente Lelystad	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
22-1-2013	Provincie Zuid-Holland	Beëindiging Wgr-plus
24-1-2013	Gemeente Naarden	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
25-1-2013	Gemeente Urk	Provinciale herindeling
28-1-2013	Gemeente Bunnik	Zienswijze aangaande samenvoeging provincies
30-1-2013	Provincie Flevoland	Aangenomen moties over voornemen samenvoegen provincies
1-2-2013	Gemeente Texel	Samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
5-2-2013	Gemeente Utrecht	Ideeën college van B&W van Utrecht bij plannen bestuurlijke inrichting
7-2-2013	Gemeente Bunschoten	Motie omtrent gevoelens provinciale herindeling
15-2-2013	Politieke partij Texel 2010	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
18-2-2013	Gemeente Diemen	Reactie samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
28-2-2013	Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht	Samenvoeging provincies
28-2-2013	Amstelland-Meerlanden	Start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
1-3-2013	Gemeente Schagen	Mogelijke samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland
7-3-2013	Gemeente Langedijk	ARHI-traject provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
7-3-2013	Gemeente Renswoude	Motie provinciale herindeling
8-3-2013	Gemeente Woudenberg	Provinciale herindeling
11-3-2013	Kamer van Koophandels: Amsterdam, Midden-Nederland, Noordwest-Holland en Gooi, Eem- en Flevoland	Besturen voor de groei, de economische groei in de Noordvleugel organiseren
11-3-2013	VNO/NCW West, VNO-NCW/MKB Flevoland, VNO-NCW Utrecht	Reactie op het voornemen tot samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
14-3-2013	Gemeente Renswoude	Inspraak 11 maart over de provincie fusie
14-3-2013	Gemeente Langedijk	Toezenden kopie schriftelijke raadsvragen GroenLinks
26-03-2013	Provincie Friesland	Standpunt Fryslân inzake samenvoeging Flevoland, Utrecht en Noord-Holland
28-03-2013	Provincie Overijssel	Reactie op uitnodiging regiobijeenkomst herindelingsprocedure samenvoeging provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht
2-4-2013	Gemeente Hoorn	Standpunt fusie provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht
11-4-2013	Gemeente Waterland	Provinciale of gemeentelijke opschaling (afschrift brief aan gedeputeerde staten van Noord-Holland)
22-04-2013	Provincie Overijssel	Toezending naar aanleiding van het open overleg op 17 april jl. inzake gestarte herindelingsprocedure fusie Flevoland, Utrecht en Noord-Holland en positie Noordoostpolder
24-04-2013	Gemeente Urk	Provinciale herindeling/raadsbesluit
03-05-2013	Gemeente Noordoostpolder	Resultaten Stuurgroep Standpuntbepaling Provinciale Herindeling/raadsbesluit
07-06-2013	Gemeente Stede Broec	Procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht

Bijlage 3: Overzicht van geraadpleegde literatuur

- Commissie-Geelhoed, *Op schaal gewogen, regionaal bestuur in Nederland in de 21ste eeuw* (2002);
- Commissie-Kok, *Advies commissie Versterking Randstad* (2007);
- Commissie-Lodders, *Ruimte, regie en rekenschap* (2008);
- Decisio/Andersson, Elffers, Felix (AEF), Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie (2013);
- G4@RandstadHolland.EU, *Randstad Holland in een globaliserende wereld* (2006);
- Holland Acht, *Manifest 'Slagvaardig bestuur voor Randstad Holland noodzakelijk'* (2005);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Discussienotitie 'Maatwerk in het middenbestuur'* (2006);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Visienota Bestuur en Bestuurlijke herinrichting: tegenstellingen met elkaar verbinden* (2011);
- Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, *Bestuur in Samenhang. De bestuurlijke organisatie in Nederland* (2013);
- Ministerie van Economische Zaken, *Visie op de Noordvleugel/Amsterdambrief* (2011);
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte* (2012);
- Ministerie van Infrastructuur en Milieu, *Structuurvisie Randstad 2040* (2009);
- Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD), *Territorial Review Randstad Holland* (2007);
- Raad van State, *Het kan beter. Interbestuurlijke verhoudingen opnieuw beschouwd, derde periodieke beschouwing over interbestuurlijke verhoudingen* (2013);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De economische kracht van de Noordvleugel van de Randstad* (2010);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De ratio van ruimtelijk-economisch topsectorenbeleid* (2012);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *De internationale concurrentiepositie van de topsectoren* (2012);
- Planbureau voor de Leefomgeving, *Werken aan de concurrentiekracht van de Nederlandse regio's* (2013);
- Provincie Noord-Holland, *Uitvoeringsprogramma Structuurvisie Noord-Holland 2040* (2010);
- Raad voor het Openbaar Bestuur, *Bestuur op maat* (2006);
- Raad voor het Openbaar Bestuur, *Het einde van het blauwdrukdenken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur* (2010);
- Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM), *Ontwerp Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer* (2013);
- Regeerakkoord kabinet Rutte-Verhagen, *Vrijheid en verantwoordelijkheid* (2010);
- Regeerakkoord kabinet Rutte-Asscher *Bruggen Slaan*, (2012);
- Rijk, IPO, VNG, UvW, *Bestuursafspaken 2011-2015* (2011);
- Ruimtelijk Planbureau, *Vele steden maken nog geen Randstad* (2006);
- Seinstra Van de Laar, *Businesscase gezamenlijke bedrijfsvoering, een business case voor een gezamenlijke organisatie van de bedrijfsvoeringsfuncties van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland* (2012);
- Teisman et. al. *Stagnatie of transitie, evaluatie van de bestuurlijke samenwerking Randstad* (2005).

Bijlage 4: Legenda kaart Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

DECISIO Andersson Elffers Felix

Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie

Eindrapportage

OPDRACHTGEVER
Ministerie van Binnenlandse zaken en Koninkrijksrelaties

OPGESTELD DOOR
DECISIO
Andersson Elffers Felix

CONTACTGEGEVENS DECISIO
Adres: Valkenburgerstraat 212
1011 ND Amsterdam
Telefoon: 020 - 67 00 562
E-mail: info@decisio.nl
Website: www.decisio.nl

DECISIO Andersson Elffers Felix

DIT ONDERZOEK IS UITGEVOERD IN OPDRACHT VAN HET MINISTERIE VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES. DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR DE INHOUD VAN HET ONDERZOEK BERUST BIJ DE AUTEURS. DE INHOUD VORMT NIET PER DEFINITIE EEN WEERGAVE VAN HET STANDPUNT VAN DE MINISTER VAN BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES

TITEL RAPPORT

Maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie

STATUS RAPPORT:

Eindrapportage

DATUM

7 juni 2013

OPDRACHTGEVER

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

PROJECTTEAM DECISIO

Kees van Ommeren (c.vanommeren@decisio.nl)

Willem Goedhart, Jaap Broer, Gerwin van der Meulen

PROJECTTEAM ANDERSSON ELFFERS FELIX

Koen Bron (k.bron@aef.nl)

Bart Leurs, Peter Wijga

Inhoud

Samenvatting i
S1. Achtergrond en doel onderzoek i
S2. Organisatorische effecten Pijler 1 i
S3. Maatschappelijke effecten Pijler 2 ii
S4. De bestuurlijk-organisatorische context: 'een pad ontstaat door erop te lopen' v

1 Inleiding 7

2 Context van het onderzoek 10
2.1 De bestuurlijke en organisatorische context 10
2.2 Condities voor het realiseren van schaalvoordelen 13

3 Aanpak 18
3.1 Kernpunten in de aanpak 18
3.2 De beperkte doorlooptijd van de opdracht 18
3.3 Nadere inrichting van de onderzoekspijlers 19
3.4 Nulvariant 19
3.5 Aanpak pijler 1 20
3.6 Aanpak pijler 2 24

4 Nulvariant en samenvoegingsvarianten 28
4.1 Nulvariant 28
4.2 Samenvoegingsvarianten 29

5 Interne samenvoegingseffecten 32
5.1 Personele omvang Noordvleugelprovincie 32
5.1.1 Opbouw Noordvleugelprovincie 32
5.1.2 Samenvoegingseffecten bestuurlijke organisatie 34
5.1.3 Harmonisatievoordeel programmatische capaciteit 36
5.1.4 Harmonisatievoordeel ondersteuning en leiding 37
5.1.5 Centralisatie-effecten ambtelijke organisatie 39
5.1.6 Extra structurele personele kosten 41
5.1.7 Gesommeerd effect personele organisatie Noordvleugel 42
5.2 Huisvestingslasten Noordvleugelprovincie 43
5.3 Frictiekosten 46
5.3.1 Personele frictiekosten ambtelijk apparaat 46
5.3.2 Frictiekosten bestuurlijk apparaat 48
5.3.3 Materiële frictiekosten 49
5.4 Totaal interne effecten vorming Noordvleugelprovincie 52

6 Inkomsten Noordvleugelprovincie 55

6.1 Werking Provinciefonds 55
6.2 Inkomsten provincies 56
6.2.1 Provinciefonds 56
6.2.2 Opcenten Motorrijtuigenbelasting 57
6.2.3 Specifieke en Doeluitkeringen 58
6.2.4 Inkomsten overige eigen middelen (OEM) 59

7 Bandbreedte programma-uitgaven Noordvleugelprovincie **60**
7.1 Gebruik IJkpuntensystematiek om programma uitgaven te toetsen 60
7.2 Geldigheid analyse 60
7.3 IJkpuntenanalyse: geen sprake van 'insnoeren en uitbuiken' 61
7.4 Bandbreedte besparingspotentieel programma-uitgaven Noordvleugelprovincie 64

8 Ruimtelijke ordening **67**
8.1 Algemeen: taken en rollen provincies op RO-gebied 67
8.2 Netto lasten provincies beleidsveld RO 68
8.3 Structuurvisies / omgevingsplannen 69
8.4 Ruimtelijke ambities en vraagstukken 71
8.5 Case: woningbouw 75
8.6 Conclusies RO: effecten en kansen 77

9 Verkeer en vervoer **79**
9.1 Algemeen: taken en rollen provincies 79
9.2 Netto lasten provincies beleidsveld verkeer en vervoer 79
9.3 Ambities en vraagstukken 80
9.4 Case: N201 83
9.5 Conclusie verkeer en vervoer: effecten en kansen 84

10 Openbaar vervoer **86**
10.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van OV 86
10.2 Netto lasten provincies openbaar vervoer 87
10.3 Case: concessiegebied Gooi en Vechtstreek 87
10.4 Conclusie OV: effecten en kansen 88

11 Economie **91**
11.1 Algemeen: taken en rollen provincies economisch beleid 91
11.2 Netto lasten provincies beleidsveld economie 91
11.3 Economische ambities en vraagstukken 92
11.4 Case: Plabeka 97
11.5 Conclusies beleidsveld economie: effecten en kansen 98

12 Water **100**
12.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van water 100

12.2 Netto lasten op gebied van water 101
12.3 Gebiedsanalyse 101
12.4 Een aantal cases 102
12.5 Conclusie water: effecten en kansen 104

13 Natuur en recreatie 107
13.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van natuur en recreatie 107
13.2 Netto lasten beleidsveld natuur en recreatie 107
13.3 Gebiedsanalyse natuur en recreatie 108
13.4 Case: Goois natuurreservaat / Utrechts landschap 109
13.5 Conclusie natuur en recreatie: verwachte effecten 110

14 Milieu, energie en klimaat 112
14.1 Algemeen: taken en rollen van provincies 112
14.2 Netto lasten op het gebied van milieu 113
14.3 Case: Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) 114
14.4 Te verwachten effecten op gebied van milieu 116

15 Overige onderzoeksvragen 118

16 Conclusies pijler 2 121
16.1 Geografische indeling 121
16.2 Effectiviteit 121
16.3 Efficiëntie 122

Bijlage 1. Uitwerking effecten nulvariant 126

Bijlage 2. Begeleidingsgroep 133

Bijlage 3. Gesprekspartners 134

Bijlage 4. Bronnen 135

Bijlage 5. Gebruikte afkortingen 138

Samenvatting

S1. Achtergrond en doel onderzoek

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte II staat het voornemen om de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland te fuseren[1]. Met het oog op de verdere besluitvorming over dit voornemen hebben wij in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken onderzoek gedaan naar de financiële en maatschappelijke kosten en baten van de samenvoeging van deze drie provincies. Het onderzoek bestaat uit twee pijlers. In pijler 1 zijn de effecten onderzocht op de personele en materiele kosten van de provincie, en ook op de inkomsten. In pijler 2 zijn de meer inhoudelijke effecten onderzocht op het provinciale beleid in de verschillende beleidssectoren.

S2. Organisatorische effecten Pijler 1

Pijler I beschrijft de effecten op de provincies die bestaan uit:

- Verandering apparaatslasten.
- Verandering inkomsten uit Provinciefonds, belastingen en overige eigen middelen.
- Verandering in programma-uitgaven.

Om te komen tot een zuivere analyse van alleen de effecten van een fusie hebben we een nulvariant als vertrekpunt voor ons onderzoek genomen. In deze nulvariant is het uitgangspunt dat reeds voorgenomen maatregelen die effecten hebben op de provinciale inkomsten en uitgaven zijn uitgevoerd. Denk bijvoorbeeld aan vermindering van het aantal ambtsdragers, decentralisaties in de jeugdzorg en natuurbeheer. Deze maatregelen hebben, dus los van een fusie, gevolgen voor de kosten van de overheid (saldo inkomsten en uitgaven rijk, provincies en gemeenten gezamenlijk).

Tabel M1. Effecten nulvariant (los van een fusie)

Nulvariant (=geen fusie)	Structureel effect (€ mln)
Verandering kosten overheid	circa -/- 68
Verandering provinciale inkomsten	circa + 37

Om de vraag te beantwoorden wat de additionele effecten van een fusie ten opzichte van deze nulvariant zijn, zijn we uitgegaan van drie fusievarianten:

- Variant A: decentraal (1 bestuur, 3 regionale organisaties).
- Variant B: regioteams (1 bestuur en organisatie, 5 tot 8 regioteams voor noodzakelijke nabijheid).
- Variant C: centraal (1 bestuur en organisatie).

[1] "Waarbij over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt" (Bron: Regeerakkoord, kabinet Rutte II).

Voor elk van de fusievarianten is bepaald wat de structurele effecten zijn op personeel en materieel (zoals efficiëntievoordeel en extra reiskosten) en wat de incidentele kosten zijn (bijv. als gevolg van afvloeiingsmaatregelen en onverkoopbaar leegstaand vastgoed). Deze incidentele kosten hebben invloed op de terugverdientijd.

Tabel M2. Effecten fusie op apparaatslasten

Effecten samenvoeging	Structurele jaarlijkse baten (x € 1 miljoen)	Totaal incidentele lasten 2016-2024 (x € 1 miljoen)	Terugverdientijd (jaar)
Samenvoegingsvariant A	22 tot 30	33 tot 55	2 jaar
Samenvoegingsvariant B	22 tot 29	55 tot 115	3 á 4 jaar
Samenvoegingsvariant C	22 tot 28	56 tot 115	3 á 4 jaar

Onderstaande tabel geeft de effecten op de inkomstenbronnen van provincies weer zoals wij deze berekend hebben in de maatschappelijke business case.

Tabel M3. Effecten fusie op inkomstenbronnen Noordvleugelprovincie

Inkomstenbron	Structureel effect (x € 1 miljoen)
Provinciefonds	circa -/- 34
Opcenten Motorrijtuigenbelasting	Afhankelijk van keuze provincie: -22,1 tot + 30,6
Specifieke en Doeluitkeringen	0
Overige eigen middelen	0

Naast directe fusie-effecten is er ook een secundair besparingspotentieel op programma-uitgaven mogelijk, omdat de Noordvleugelprovincie een nieuwe politieke werkelijkheid creëert. Dit maakt het mogelijk om scherper te sturen ten opzichte van de objectieve kostenijkpunten. Het behalen van dit potentieel is waarschijnlijker naarmate de Noordvleugelprovincie meer bestuurlijke bevoegdheden krijgt. Deze bandbreedte ligt tussen 0 en € 40 miljoen, maar kan niet zonder meer als effect van de fusie beschouwd worden. Bovendien is deze besparing verbonden aan een verlaging van het dienstverleningsniveau van de Noordvleugelprovincie.

S3. Maatschappelijke effecten Pijler 2

In pijler 2 zijn de effecten van een fusie op de effectiviteit en efficiëntie van beleid onderzocht. Onderstaand gaan we op beide typen effecten in. Daaraan voorafgaand volgt een beschouwing op de betekenis van de huidige provinciegrenzen voor de beleidsvelden van de provincies.

Provinciegrenzen en provinciaal beleid

Vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economie en verkeer en vervoer hebben met name samenhang en overlap in het gebied dat gevormd wordt door de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is in de sterkste zin sprake van een

daily urban system. Daarnaast zijn er relaties tussen MRA en de Utrechtse regio, deze zijn minder sterk maar nemen wel toe. Deze driehoek of 'kerngebied' van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht hangt ruimtelijk-economisch samen met aangrenzende gebieden: Utrecht met bijvoorbeeld 't Gooi en Eemland en Amsterdam met Waterland en Noord-Kennemerland. Er zou kunnen worden gesproken over één daily urban system dat loopt van Alkmaar tot Amersfoort en van Velsen tot Almere, maar naarmate afstanden groter zijn en de massa (omvang) kleiner, zijn de relaties minder sterk.

De huidige provinciegrenzen in dit kerngebied, dat verwarrend genoeg ook met 'Noordvleugel' wordt aangeduid, zijn voor de genoemde beleidsterreinen minder logisch. Ook voor de beleidsterreinen water en natuur geldt dat de huidige provinciegrenzen niet geheel passend zijn. Voor water sluiten de grenzen van de waterschappen beter aan op de problematiek, en voor natuur geldt dat de Gooise natuurgebieden (die in Noord-Holland liggen) geografisch onderdeel zijn van de Utrechtse heuvelrug. Overigens zijn er ook provincie grensoverschrijdende issues met andere dan de Noordvleugelprovincies, bijvoorbeeld op het gebied van water en openbaar vervoer.

Effectiviteit

In aansluiting op het voorgaande is de conclusie dat een fusie er op de beleidsterreinen wonen/RO, economie en verkeer en vervoer voor kan zorgen dat beter wordt aangesloten op de 'daily urban systems' in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Dit speelt met name in het ruime gebied rond Amsterdam (inclusief Almere) en voor wonen/werken ook in het grensgebied tussen Utrecht en het Gooi. In de huidige situatie is de rol van de provincies in dit gebied beperkt. Een mooie illustratie hiervan vormt de PLABEKA case, waarin regionaal[2] op een goede wijze afspraken worden gemaakt over kantoren- en bedrijventerreinontwikkeling. De provincies Noord-Holland en Flevoland zijn hierbij betrokken, maar hebben meer een expertrol dan een sturende rol.
De vorming van een Noordvleugelprovincie biedt een kans om sterker kaderstellend en regisserend op te treden in het gebied Amsterdam-Almere-Utrecht en in de aan dit kerngebied grenzende gemeenten en regio's, zij het op hoofdlijnen, complementair aan wat rijk en gemeenten doen en daar waar het nuttig en/of noodzakelijk is. Bijvoorbeeld om gemeenten te ondersteunen die er niet samen uit kunnen of willen komen.

Buiten dit kerngebied zijn veel minder relaties en grensoverschrijdende vraagstukken tussen de betreffende provincies en heeft samenvoeging weinig tot geen betekenis voor het beter aansluiten op de schaal van de beleidsthema's RO, verkeer & vervoer en economie. De cases van de N201 en het openbaar-vervoerconcessiegebied Gooi en Vechtstreek zijn hier voorbeelden van. Zowel in het kerngebied als daarbuiten zal altijd afhankelijk van het betreffende thema geschakeld moeten worden tussen verschillende schaalniveaus (*multilevel governance*), waarbij de specifieke regionale samenhangen leidend zijn.

[2] In MRA (Metropool Regio Amsterdam) verband.

Voor de beleidsvelden water, infrastructuur, natuur en milieu kan een fusie de effectiviteit van de provincie ten goede komen bij grensoverschrijdende projecten. Doordat er bij deze projecten één in plaats van twee of meer provincies bij betrokken is, kan er sneller tot een besluit worden gekomen en kan het besluit in bepaalde gevallen ook beter zijn. Het onderzoek wijst echter uit dat het grootste deel van de provinciale projecten binnen de grenzen van de huidige provincies gesitueerd zijn, zodat dit effect niet moet worden overschat.

Als een nieuwe Noordvleugelprovincie haar strategische en integrale rol als regisseur en beleidsbepalers kan gaan invullen, wordt zij ook een steviger organisatie en daarmee een aantrekkelijkere werkgever voor zowel ambtenaren als bestuurders, wat de kwaliteit en effectiviteit ten goede kan komen. Een ander effect dat uit het onderzoek naar voren is gekomen, is dat een noordvleugelprovincie door de grotere kritische massa, meer in staat zal zijn om specialisten in dienst te nemen in plaats van regelmatig in te huren, wat de kennis in de organisatie kan vergroten. Ook zal het uitwisselen van best practices binnen één provincie sneller gebeuren dan met de huidige drie provincies, bijvoorbeeld als het gaat om openbaar vervoer.

Mogelijke nadelen zijn er ook. Zo kan de afstand tot gedeputeerden groter worden voor natuurbeheerorganisatie of waterschappen, wat het moeilijker kan maken om hen te mobiliseren voor een specifiek probleem. Daar staat tegenover dat een gezonde afstand tot de projecten waarover een bestuurder moet beslissen zijn objectiviteit ten goede komt. Een ander nadeel dat in de gesprekken is genoemd, is dat de betrokkenheid van meerder provincies leidt tot extra 'checks and balances', die in sommige gevallen de kwaliteit van de besluitvorming ten goede kan komen. In een fusieprovincie zal er sneller besloten worden, maar dit hoeft niet altijd beter te zijn.

Efficiëntie

De fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland kan bij een deel van de taken tot efficiëntievoordelen leiden. Dit is vooral het geval bij de generieke beleidsvoorbereiding (algemene beleidsplannen, landelijke issues et cetera). Deze activiteiten worden nu door de drie provincies elk afzonderlijk uitgevoerd. Ditzelfde geldt voor provinciegrensoverschrijdende projecten (zoals de Loosdrechtse plassen en IJmeer/Markermeer) en projecten waar nu meerdere provincies bij betrokken zijn (zoals de veenweide problematiek). Het scheelt als er nog maar één provincie over gaat (minder mensen bij overleggen, nog maar een keer besluitvorming et cetera). Ook zal een grotere provincie naar verwachting minder de neiging hebben om op details te sturen, maar dat meer op hoofdlijnen doen, wat ook tot efficiencywinst leidt, bijvoorbeeld in het beleidsveld water. Een ander potentieel efficiëntievoordeel dat hierboven onder het kopje effectiviteit ook al is genoemd, is dat een opgeschaalde provincie sneller specialisten in dienst kan nemen, zodat minder vaak externen hoeven te worden ingehuurd.

Deze efficiëntievoordelen hebben betrekking op een relatief klein deel van het werk dat in de beleidsprogramma's wordt uitgevoerd. Een zeer globale schatting op basis van de gesprekken en desk

research is dat de totale efficiëntiewinst die zou kunnen worden gerealiseerd rond de 5 procent van de personele inzet in de beleidsprogramma's[3].

Het onderzoek maakt duidelijk dat er weinig effecten te verwachten zijn op de 'externe' gelden (de middelen die de provincie via doeluitkeringen van het rijk ontvangt en vervolgens besteedt aan OV, infrastructuur, subsidie voor natuurbeheer et cetera). Er zijn weinig efficiëntievoordelen te verwachten bij de besteding van deze middelen. En ook in de uitvoering van het beleid en de locatiespecifieke beleidsvoorbereiding zijn geen grote effecten te verwachten omdat een fusie aan deze activiteiten nauwelijks iets verandert.

Wel kunnen er efficiëntievoordelen zijn voor organisaties die nu in meerdere provincies actief zijn. Daarbij moet worden gedacht aan grote natuurbeheerorganisaties en bedrijven die met vergunningen/ontheffingen in verschillende provincies te maken hebben (zie de case van de RUD's).

S4. De bestuurlijk-organisatorische context: 'een pad ontstaat door erop te lopen[4]'

De bestuurlijk-organisatorische context en de precieze vormgeving van de nieuwe bestuurlijke structuur en van de nieuwe organisatie waren geen onderwerp van onderzoek, maar bleken gedurende het onderzoek (dit is onder meer aangegeven in de interviews) wel van belang voor de omvang van de maatschappelijke en financiële kosten en baten.

De uitkomsten van dit onderzoek geven aan dat er kansen zijn. Wel moet aan bestuurlijke en organisatorische randvoorwaarden worden voldaan om de potentiële voordelen van een opschaling of fusie te kunnen realiseren. Naast een andere structuur en helderheid over taken en rollen, moet er politieke en bestuurlijke wil zijn, evenals een besluitvaardige en slagvaardige bestuurscultuur.

Belangrijk bij het realiseren van de potentiële baten van provinciale opschaling is de rolkeuze die ten aanzien van het nieuwe landsdeel wordt gemaakt. Scherper op de ruimtelijk-economische kerntaken, in de rol van gebiedsregisseur, of juist meer kaderstellend daarin? Naar aanleiding van de commissie Lodders en gemaakte bestuursafspraken kan worden vastgesteld dat er een redelijke mate van consensus is over de provinciale kerntaken. Maar, zo geven ook veel gesprekspartners aan, de opschaling naar een nieuw landsdeel kan aanleiding zijn om opnieuw te kijken naar het takenpakket en de rolinvulling voor zo'n landsdeel. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in zijn brief van 26 april een opening gegeven voor deze takendiscussie. Zo stelt hij dat een nieuw landsdeel in een goede positie moet zijn om beter op de kerntaken te acteren dan nu het geval is[5]. Hij kondigt aan met de betrokken provincies te willen inventariseren welke taken gedecentraliseerd kunnen worden en bij wijze van experiment uniek kunnen worden toebedeeld aan het nieuw te vormen landsdeel.

---

[3] Deze efficiëntiewinst is al verdisconteerd in de resultaten van pijler 1 (tabel M2).

[4] Zen wijsheid.

[5] Brief aan de Tweede Kamer over de procedure Noordvleugelprovincie van 26 april 2013.

Veel gesprekspartners stellen dat de vorming van een 'Noordvleugelprovincie' niet als een samenvoeging van drie bestaande provincies moet worden benaderd, maar eerder als een 'wenkend perspectief', waarbij op het niveau van een volledig nieuw landsdeel een passender schaal wordt gevonden om de problemen aan te pakken. Het nieuwe landsdeel moet dan ook echt de mogelijkheid krijgen om op die schaal te gaan denken en opereren. De organisatiestructuur zou volgend moeten zijn op de strategie, de opgaven en ambities, en de rol die dit nieuwe landsdeel gaat kiezen.

Op basis van het bovenstaande concluderen wij: *De wijze waarop de samenvoeging bestuurlijk en organisatorisch wordt vormgegeven en de rolopvatting (inhoudelijk, maar ook wat betreft bestuurs- en organisatiecultuur) van het nieuwe landsdeel is mede bepalend voor de aard en omvang van de effecten van de samenvoeging.*

1 Inleiding

In het regeerakkoord van het kabinet Rutte II is het voornemen opgenomen voor de fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland[6] als opmaat naar de vorming van 5 landsdelen op lange termijn. Zo ontstaat een provincie van 4,3 miljoen inwoners (20% groter dan Zuid-Holland, dat 3,6 miljoen inwoners heeft). Qua landoppervlakte zal deze nieuwe provincie 547.000 hectare meten, ongeveer 10% groter dan Gelderland of Noord-Brabant, de grootste provincies op dit moment.

Met het oog op de verdere besluitvorming over dit voornemen is er bij het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken behoefte aan nader inzicht in de financiële en maatschappelijke kosten en baten van de samenvoeging van de drie provincies. Deze kosten-batenanalyse dient onafhankelijke en bruikbare informatie op te leveren voor de verdere besluitvorming over het fusieproces en kan worden gebruikt in de verdere procedure, bijvoorbeeld bij:

- het herindelingsontwerp;
- de memorie van toelichting;
- de herindelingsregeling;
- de zienswijze van de regering.

De centrale vraag van dit onderzoek is wat de financiële en maatschappelijke gevolgen - kosten en baten - zijn van de voorgenomen samenvoeging in één Noordvleugelprovincie. Er wordt hierbij onderscheid gemaakt tussen incidentele effecten op korte termijn en structurele effecten op middellange termijn. Ook dient een aantal scenario's voor de fusievorm in beschouwing te worden genomen. Het onderzoek richt zich op twee soorten effecten:

- Mogelijke **organisatorische en bestuurlijke** effecten, zoals frictiekosten en potentiële baten door schaalvoordelen (reductie in kosten van personeel, huisvesting, bestuur en bedrijfsvoering) en scopevoordelen, zoals het gezamenlijk profileren van de regio in het buitenland.
- **Overige maatschappelijke** effecten van opschaling: effecten van de fusie op toe- of afname van de concurrentiekracht, het vestigingsklimaat en de leefbaarheid voor burgers, bedrijfsleven en voor de maatschappij in het algemeen.

Het onderzoek is ingedeeld in twee pijlers:

Pijler 1: de mogelijke effecten op organisatorisch en bestuurlijk vlak

Deze pijler focust op de kosten zoals de frictiekosten en de potentiële baten als gevolg van *economies of scale* (bijvoorbeeld reductie in personeelskosten en huisvesting, et cetera) en *economies of scope* (zoals het gezamenlijk profileren van de regio in het buitenland).

Daarbij worden onder meer in beeld gebracht:

a. Bestuurskosten

[6] "Waarbij over de positie van de Noordoostpolder later een beslissing valt" (Bron: Regeerakkoord, kabinet Rutte II).

b. Huisvestingskosten
c. Personeelskosten
d. Kosten inzake de bedrijfsvoering
e. Frictiekosten
f. Gevolgen voor inkomsten van de provincie

Pijler 2: de maatschappelijke effecten van de opschaling afgezet ten opzichte van de huidige situatie

De financiële effecten uit pijler 1 zijn maatschappelijke effecten, maar daarnaast kunnen er nog andere maatschappelijke effecten zijn. Daarop richt de tweede pijler zich. Het gaat dan om effecten zoals een toe- of afname van de concurrentiekracht, het vestigingsklimaat en de leefbaarheid voor burgers, bedrijfsleven en maatschappij in het algemeen.

Het onderzoek beperkt zich tot de keuze die in het regeerakkoord is gemaakt: fusie van de huidige provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland tot een Noordvleugelprovincie. Het onderzoek is erop gericht de financiële/organisatorische en economisch/maatschappelijke effecten van deze keuze in beeld te brengen.
Binnen deze keuze zijn uiteraard meerdere organisatiealternatieven mogelijk, waarvan er drie in beeld zijn gebracht. Dit is afgezet tegen een 'nulvariant'. Dit is de verwachte toekomstige situatie die ontstaat als de drie provincies zelfstandig blijven.

Maatschappelijke Business Case

De vorm die voor het onderzoek is gekozen, is de business case. Een business case biedt de mogelijkheid om effecten van verschillende organisatiealternatieven (en hun onderlinge samenhang) op een eenduidige manier zichtbaar te maken. Hierbij spelen naast financiële effecten ook maatschappelijke effecten een rol. Vandaar dat we hier spreken van een 'maatschappelijke business case' (MBC).

Afstemming met opdrachtgever en provincies

Opdrachtgever van dit onderzoek is het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken.
Het onderzoek is begeleid door een Begeleidingscommissie[7]. De leden van de begeleidingscommissie hebben constructief commentaar geleverd op tussen- en eindproducten gedurende het onderzoek.
De betrokken provincies hebben naar aanleiding van een verzoek van de minister toegezegd medewerking aan het onderzoek te verlenen. Zij hebben dit constructief en op een goede wijze vormgegeven door informatie ter beschikking te stellen, de verwerkte informatie te toetsen en het conceptrapport te becommentariëren. Hiervoor willen wij onze dank uitspreken.

[7] Voor de samenstelling, zie Bijlage 2.

Leeswijzer

Wij beschrijven onze organisatiekundige kijk en de context waarin we de vraagstelling beschouwen in hoofdstuk 2. Deze uitgangspunten waren leidend voor de aanpak die in hoofdstuk 3 nader is toegelicht.

Het onderzoek is opgebouwd in twee pijlers; (1) organisatorische en bestuurlijke effecten en (2) maatschappelijke effecten.

Binnen pijler 1 construeren we een nulvariant als uitgangssituatie voor de fusie waarin we de effecten van reeds voorgenomen beleidsmaatregelen verdisconteren. Dit beschrijven we samen met de gehanteerde organisatiealternatieven in hoofdstuk 4.

De concrete organisatorische en bestuurlijke effecten beschrijven we in hoofdstuk 5. Hierin geven we een beeld van de structurele en de incidentele effecten van de fusie.

Hoofdstuk 6 geeft een beeld van de inkomsten van de Noordvleugelprovincie en daarmee van het effect van de fusie. De keuzes die nog nader gemaakt kunnen worden in de programma-uitgaven van de Noordvleugelprovincie door het nieuwe bestuur kaderen wij in hoofdstuk 7.

De maatschappelijke effecten van de fusie hebben wij per beleidsterrein in beeld gebracht. De hoofdstukken 8 tot en met 14 gaan hier per beleidsterrein nader op in. In hoofdstuk 15 wordt antwoord gegeven op een aantal specifieke onderzoeksvragen in pijler 2. Wij beschouwen de maatschappelijke effecten van de vorming van de Noordvleugelprovincie meer in samenhang in het afsluitende hoofdstuk 16.

2 Context van het onderzoek

De door ons gekozen aanpak is mede bepaald door de context van het onderzoek, waarbij een tweetal, deels samenhangende, complexiteiten is te onderscheiden:

- de bestuurlijke en organisatorische context
- condities voor het realiseren van schaalvoordelen

Aan deze complexiteiten wijden wij in dit hoofdstuk eerst een korte algemene beschouwing, waarna wij in hoofdstuk 3 onze aanpak beschrijven, die zoals gesteld mede in dit kader moet worden bezien.

2.1 De bestuurlijke en organisatorische context

Bij de beoordeling van de effecten van samenvoeging van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht staat de vraag centraal of daarmee op effectievere en/of efficiëntere wijze de opgaven kunnen worden aangepakt waar het nieuw te vormen landsdeel voor staat. Dit is meer dan een structuur- of een schaaldiscussie. De commissie Kok stelde destijds al dat zij niet gelooft "dat als nu maar tot een bestuurlijke structuurverandering wordt besloten, het dan als vanzelf wel goed komt met de Randstad".[8]
In het geval dat de drie provincies fuseren, zullen de daarmee samenhangende beoogde effecten gerealiseerd moeten worden in een nieuwe bestuurlijk-organisatorische context.

Dit was ook een dominant thema bij de gesprekken die wij in het kader van dit onderzoek hebben gevoerd. Daarbij maakte het niet uit of het vertegenwoordigers betrof van provincies, rijk of gemeenten, bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties of wetenschap. Er is brede consensus dat het hier om veel meer gaat dan het schrappen van grenzen en het sluiten van provinciehuizen. De bestuurlijke context waarin de nieuwe provincie moet gaan werken, een daarmee samenhangende kans om het takenpakket tegen het licht te houden, alsmede mogelijkheden voor een andere bestuurs- en organisatiecultuur zullen mede bepalend zijn voor de mate waarin potentiële baten zich zullen voordoen en de kans dat ze daadwerkelijk gerealiseerd gaan worden.
Twee onderwerpen komen daarbij sterk naar voren:

- De bestuurlijke context in het algemeen en het onderwerp van de rol- en taakinvulling in het bijzonder;
- De te kiezen organisatievorm, als afgeleide van het creëren van een nieuw landsdeel en vooral als hefboom voor een verandering in organisatie- en bestuurscultuur.

[8] *Advies Commissie Versterking Randstad* (2007), p. 24.

Het middenbestuur: een stapel rapporten.....

De positie van het middenbestuur in het algemeen en die van de provincies in het bijzonder is al decennia onderwerp van debat[9]. Er is over het onderwerp een groot aantal rapporten verschenen, waarin veel argumenten zijn aangedragen die al dan niet pleiten voor bestuurlijke opschaling in de Randstad en de vorm waarin dat zou moeten gebeuren.

Overzicht van belangrijke rapporten over de positie van het middenbestuur (niet uitputtend):

- Commissie Regionaal Bestuur in Nederland/Commissie Geelhoed Op schaal gewogen, *Regionaal Bestuur in Nederland in de 21ste eeuw* (2002)
- G.R. Teisman, e.a. Stagnatie of transitie, Evaluatie van de bestuurlijke samenwerking Randstad (2005)
- Holland Acht; de vier Commissarissen van de Koningin van de provincies in de Randstad en vier burgemeesters van de grote steden in de Randstad *Manifest 'Slagvaardig bestuur voor Randstad Holland noodzakelijk'* (2005)
- Raad voor het Openbaar Bestuur, *Bestuur op maat, advies over middenbestuur* (2006)
- Commissie Versterking Randstad/commissie Kok, *Advies Commissie Versterking Randstad* (2007)
- Raad voor het openbaar bestuur, *Het einde van het blauwdruk-denken, naar een nieuwe inrichting van het openbaar bestuur* (2010)
- *Bestuurskrachtmeting Randstadprovincies* (2010)
- Werkgroep Kalden, *Rapport brede heroverwegingen 'Openbaar bestuur'* (2010)

Uit deze rapporten wordt duidelijk dat de provinciale grenzen knellen en provincies bij grensoverschrijdende opgaven onnodig veel moeten afstemmen, coördineren en onderhandelen. Er is te veel bestuurlijke drukte die de besluitvorming vertraagt en de slagvaardigheid van handelen bedreigt.
De onlangs verschenen visienota van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 'Bestuur in samenhang, de bestuurlijke organisatie in Nederland' gaat hier op in. *"Gebrek aan eenduidig eigenaarschap is een fundamenteel probleem in het middenbestuur"*[10].

In de nota wordt een aantal factoren aangegeven die noodzaken tot modernisering van het openbaar bestuur. Er is sprake van een grote mate van bestuurlijke drukte, die veroorzaakt wordt door de hoeveelheid bestuurslagen met daarbij ook nog hulpstructuren die regelmatig incongruent zijn.
Daarnaast is er nog sprake van belangrijke ontwikkelingen als decentralisatie van taken en internationalisering .

---

[9] Zie o.a. M.A. Allers en M.J. Fraanje (2011). *Randstadprovincie of Infrastructuurautoriteit* in Jaarboek Overheidsfinanciën en A.F.A. Korsten, *Reorganisatie van het binnenlands bestuur en de gedecentraliseerde eenheidsstaat.*

[10] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Bestuur in samenhang, de bestuurlijke organisatie in Nederland (2013).

Bestuurlijke opgave: schep duidelijkheid in provinciale rollen en bevoegdheden: intermediair of autoriteit?

Provincies zijn, al dan niet door de omstandigheden gedwongen, steeds meer terecht gekomen in een 'procesmanagement-achtige roluitvoering'. Dit is in de loop der tijd steeds meer bepalend geworden bij de 'maatvoering' van de huidige taakuitvoering, in die zin dat de inzet van mensen en middelen daarop afgestemd is, zowel kwalitatief als kwantitatief.

> "De provincies zijn sterk in het scheppen van kaders vanuit een positie als intermediair, zwak in het stellen van kaders vanuit een positie van gebiedsautoriteit".
>
> "De rol en plaats die de provincies nu vooral hebben (die van intermediair), conditioneert voor een belangrijk deel hun bestuurscultuur, de recrutering en selectie van hun bestuurders en medewerkers, hun gezag en slagkracht".
> *dr.D.M. Berkhout: De provinciale knoop: doorhakken, Pre advies voor het rapport Geelhoed, (2002)*

Deze intermediaire rol, door interactief te plannen en het leggen van verbindingen, wordt door het maatschappelijk veld en veel gemeenten gewaardeerd. Deze rol vereist betrokkenheid en interactief/relationeel vermogen. Binnen de huidige schaal van de provincies en binnen de huidige bestuurlijke context is deze rol ook goed waar te maken.

De meer sturende, richtinggevende rol als regionale gebiedsautoriteit vereist meer distantie. Hiervoor zijn bovenregionale strategische visieontwikkeling, gezag en bestuurskracht nodig. Vraagstukken betreffende bereikbaarheid, openbaar vervoer en de economische concurrentiepositie overschrijden de huidige provinciegrenzen en de opschaling van het lokaal bestuur heeft gemeenten (en vooral de samenwerkingsverbanden c.q bestuurlijke hulpstructuren) dichter tegen het provincieniveau gepositioneerd. Door de bestuurlijke drukte die daardoor ontstaat en het gebrek aan eenduidig eigenaarschap kunnen de provincies deze rol binnen de huidige schaal en bestuurlijke context moeilijk waar maken.

De minister van BZK stelt dat dit zorgelijk is, *"omdat de ruimtelijk-economische dynamiek van vandaag de dag juist vraagt om eenduidige en krachtige bestuurlijke aansturing."*.[11]

Belangrijk bij het realiseren van de potentiële baten van provinciale opschaling is de rolkeuze die ten aanzien van het nieuwe landsdeel wordt gemaakt. Scherper op de ruimtelijk-economische kerntaken, in de rol van gebiedsregisseur, of juist ook meer kaderstellend daarin? Naar aanleiding van de commissie Lodders en gemaakte bestuursafspraken kan worden vastgesteld dat er een redelijke mate van consensus is over de provinciale kerntaken. Maar, zo geven ook veel gesprekspartners aan, de opschaling naar een nieuw landsdeel kan aanleiding zijn om opnieuw te

[11] Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Bestuur in samenhang, de bestuurlijke organisatie in Nederland (2013).

kijken naar takenpakket en rolkeuze voor zo'n landsdeel. De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in zijn brief van 26 april een opening gegeven voor deze takendiscussie.

Veel gesprekspartners noemen ook het voornemen dat in de huidige plannen een vervoerregio rondom Amsterdam-Almere gaat functioneren binnen een opgeschaalde provincie. De wijze waarop dit wordt vormgegeven, zowel qua taken als bevoegdheden, is nog niet uitgekristalliseerd[12]. Het zal vooral afhangen van het samenspel en de rolkeuze in hoeverre de mogelijkheden die het nieuwe landsdeel kan bieden worden benut.

Organisatorische opgave: volgend op strategie, opgaven, ambities en rolinvulling van nieuw landsdeel.

Binnen de keuze tot samenvoeging van de huidige provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht tot een Noordvleugelprovincie, zijn uiteraard meerdere organisatiealternatieven mogelijk. Hiervan hebben wij er drie in beeld gebracht: een decentrale variant met drie regionale organisaties, een matrixvariant met regioteams en een centrale variant. Deze zijn afgezet tegen de 'nulvariant'.

De vorming van een 'Noordvleugelprovincie' biedt een kans de organisatie en werkprocessen integraal te herontwerpen, als afgeleide van de taken, rollen en strategie van de nieuwe provincie. Gesprekspartners zagen in de centrale variant een aangrijpingspunt voor een cultuuromslag (zowel qua bestuurscultuur als bedrijfscultuur). In die zin zou het minder als een samenvoeging van drie bestaande provincies moeten worden benaderd, maar eerder als een 'wenkend perspectief', waarbij op het niveau van een volledig nieuw landsdeel een passender schaal wordt gevonden om de problemen aan te pakken. Het nieuwe landsdeel moet dan ook echt de mogelijkheid krijgen om op die schaal te gaan denken en opereren. De organisatiestructuur zou volgend moeten zijn op de strategie, de opgaven en ambities, en de rolinvulling die dit nieuwe landsdeel gaat kiezen.

Op basis van het bovenstaande concluderen wij: *De wijze waarop de samenvoeging qua bestuurlijke en organisatorische context wordt vormgegeven en de rolopvatting van het nieuwe landsdeel is mede bepalend voor de aard en omvang van de effecten van de samenvoeging.*

2.2 Condities voor het realiseren van schaalvoordelen

In dit complexe onderzoek was een aantal effecten moeilijk te operationaliseren. Vooral de schaaleffecten en de effecten op de kwaliteit van de taakuitvoering van de provincie zijn moeilijk te operationaliseren en te kwantificeren.

[12] Ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek was er nog geen duidelijkheid over de inhoud van het voorstel van het kabinet. Daarom is in dit onderzoek gekozen voor de werkhypothese dat de plannen ten aanzien van de WGR-plus en de vervoerregio van het vorige kabinet (Rutte I) worden doorgevoerd.

Er zijn in de literatuur beschouwingen gewijd aan de effecten van schaalvergroting en fusie in het openbaar bestuur in het algemeen en bij provincies in het bijzonder.

Typologie van effecten

Volgens de werkgroep Kalden[13] zijn besparingen door schaalvergroting en minder dubbeling van taken aannemelijk, met name in de toezicht- en beleidstaken en in mindere mate bij uitvoering.

Allers en Fraanje[14] stellen dat decentralisatie zinvoller is naarmate verschillen tussen gemeenten of provincies groter zijn en binnen de gemeenten en provincies kleiner. Wel constateren zij dat grensoverschrijdende effecten dan minder voorkomen en er schaal- en combinatievoordelen zijn te behalen. Allers en Fraanje geven het volgende overzicht van effecten van provinciale schaalvergroting in de Randstad.

Tabel 1 Beoordelingskader Allers-Fraanje: Effecten provinciale schaalvergroting Randstad

Maatwerk: voorzieningen conform regionale wensen	0
Betrokkenheid van de burgers bij het bestuur	0 (in de Randstad)
Innovatie van beleid	-
Maatstafconcurrentie (kunnen beoordelen politiek bestuur)	0
Informatievoordeel (specifieke regionale kennis)	0
Internaliseren van externe effecten (bijv. grensoverschrijdende milieuhinder)	++
Schaalvoordelen - *economies of scale*	+
Combinatievoordelen - *economies of scope*	0
Uniformiteit van beleid	0
Restgebieden (bijvoorbeeld Noord-Holland-Noord of Flevoland-Oost)	-

Bron: Allers en Fraanje (2011), toelichtingen tussen haakjes: Decisio

De toekenning van plussen en minnen aan de verschillende soorten effecten komt (uiteraard) voor rekening van Allers en Fraanje, maar hun typologie van effecten is goed op de provinciale situatie toegesneden en daarom door ons gebruikt voor de analyse in pijler 2. In de gevoerde gesprekken en de bestudering van beleidsstukken en wetenschappelijke literatuur is gekeken naar de effecten die samenvoeging kan hebben op de snelheid en kwaliteit van beleid en uitvoering (effectiviteit) en op de kosten ervan (efficiëntie). De in voorgaand schema genoemde effecten spelen hierin een rol. Zij zijn als zodanig ook in de gesprekken met de experts aan de orde geweest. Wat betekent een fusie voor het kunnen inspelen op de specifieke situatie in (delen van) de provincie (informatievoordeel), voor innovatie van beleid, voor het 'eerlijker' kunnen aanpakken van kwesties doordat externe effecten beter worden geïnternaliseerd? Zijn er (schaal)voordelen te behalen doordat het aantal grensoverschrijdende vraagstukken vermindert en/of doordat de beleidsconcurrentie afneemt?

[13] Werkgroep 18. Openbaar bestuur (april 2010), *Rapport brede heroverwegingen*.

[14] M.A. Allers en M.J. Fraanje, *Randstadprovincie of Infrastructuurautoriteit*, artikel in *Jaarboek Overheidsfinanciën 2011*.

Discussie over schaalvoordelen

Er is de laatste tijd veel discussie over de vraag of schaalvoordelen zich in de praktijk wel echt voordoen en of schaalvergroting niet meer na- dan voordelen heeft, waarbij gewezen wordt naar recente voorbeelden in de onderwijssector, de gezondheidszorg en woningbouwcorporaties[15].

Vanuit de economische theorie zijn bij een grotere schaal in principe schaalvoordelen (economies of scale) en combinatievoordelen (economies of scope) te verwachten.

Bij 'economies of scope' kan geprofiteerd worden van het feit dat samenhangende taken op een grotere schaal met elkaar gecombineerd kunnen worden, waardoor een synergievoordeel gerealiseerd kan worden. Zo krijgen gemeenten steeds meer samenhangende taken op het sociale domein toebedeeld, waardoor vanuit die bundeling de uitvoering effectiever en efficiënter kan worden georganiseerd. Bij provincies ligt zo'n bundeling op het fysieke domein voor de hand.

Bij 'economies of scale' gaan de gemiddelde kosten per eenheid product of dienst dalen naarmate er meer producten of diensten worden gefabriceerd of geleverd. Dit soort schaalvoordelen kunnen zich op een groot aantal terreinen voordoen: financiering (goedkoper lenen), productie (specialisatie die kennis- en kostenvoordelen oplevert, of bezetting van gebouwen), mensen (meer loopbaanperspectief in grotere organisaties), investeringen in bijvoorbeeld ICT, innovatie, kwaliteitsbewaking, distributie. Dit gaat natuurlijk niet oneindig door. Vanaf een bepaalde schaalgrootte gaan er ook weer nadelen optreden (bureaucratie, communicatieproblemen e.d.) die de gemiddelde kosten weer doen stijgen.

Het is goed om te beseffen dat het bij de genoemde voorbeelden ('onderwijssector, de gezondheidszorg en woningbouwcorporaties') gaat om sectoren waar prikkels uit de marktomgeving (grotendeels) ontbreken.
In de marktsector dwingt de consument het benutten van schaalvoordelen af. Een producent die potentiële schaalvoordelen niet benut kan zijn product niet meer tegen een concurrerende prijs aanbieden en delft het onderspit tegen een concurrent die dat bij een vergelijkbare kwaliteit wel doet.
In budget-gestuurde organisaties en in een omgeving zonder aanzienlijke concurrentie, is het realiseren van schaalvoordelen veel minder vanzelfsprekend.
Recent onderzoek laat geen eenduidig beeld zien over kostenbesparingen bij herindeling. Enerzijds is er onderzoek[16] naar de relatie tussen schaal en uitgaven bij gemeenten dat laat zien dat met een grotere schaal in de praktijk geen kostenbesparing blijkt te worden gerealiseerd. Zowel het aantal gemeenteambtenaren per 1000 inwoners als de uitgaven per inwoner lijken in de praktijk eerder te stijgen dan te dalen bij een grotere schaal. Ook specifiek onderzoek bij 39 fusiegemeenten, heringedeeld (en daarmee opgeschaald) in de periode 2003-2011 bevestigt dit beeld. Anderzijds consta-

[15] Zie o.a. Rutger Bregman, 'Schaalvergroting zag er vooral op papier goed uit' in Volkskrant 10 januari 2013.
[16] M.A. Allers in ESB 95(4586) 28 mei 2010; Maarten Allers, Bieuwe Geertsema, "Kabinet rekent zich rijk met gemeentelijke opschaling", Me Judice, 9 november 2012.

teert het bureau Leeuwendaal op basis van interviews met gemeentesecretarissen van heringedeelde gemeenten[17]: *"Alle geïnterviewde gemeentesecretarissen en (algemeen) directeuren geven aan verbeteringen geboekt te hebben op het gebied van kosten, kwetsbaarheid, kwaliteit en klantgerichtheid . In veel van de gefuseerde organisaties zijn met name de personeelslasten aanzienlijk gedaald in vergelijking met de situatie ervoor..... Tevens laten veel gemeenten aantoonbare kostenbesparingen zien op bijvoorbeeld (onderhoud van) systemen en gebouwen, maar ook inkoop en externe inhuur, ondanks de soms benodigde eenmalige investeringen"*

Bij herindelingen in Nederland is de versterking van de bestuurs- en uitvoeringskracht van de betrokken gemeenten tot nu toe, meer dan kostenbesparingen, de belangrijkste drijfveer is geweest.[18]

Bij gebrek aan 'de onzichtbare hand van de markt' is het bij budget-gestuurde organisaties vooral de taak van bestuurders (en toezichthouders) om de optimale schaal te zoeken en die te benutten. Als dit nagelaten wordt blijkt er in de praktijk lange tijd geen straf op te staan[19].
Aan opschaling en fusie kunnen dus ook nadelen kleven, die in enkele onderzoeken beschreven zijn[20]. Vaak wordt genoemd dat schaalvergroting tot hogere in plaats van lagere kosten leidt. Onderstaand gaan we kort in op deze bezwaren, waarbij onze conclusie is dat er wel degelijk schaalvoordelen te realiseren zijn, mits de bestuurders, toezichthouders en managers hier nadrukkelijk op sturen.

1 "de afstand tot de uitvoering wordt na een schaalvergroting te groot"

Dit argument geldt vooral voor uitvoeringsorganisaties of organisaties die veel dienstverlening aan burgers e.d. bieden; denk hierbij aan gemeenten en politie. De afstand tussen uitvoering en aansturing kan bij een opschaling inderdaad te groot worden, waardoor de dienstverlening achteruit kan gaan. De provincie is echter een organisatie die vooral beleidsvoorbereiding doet en een netwerkrol vervult. Omdat de provincies dus minder directe dienstverlening en contact met 'afnemers' hebben, geldt dit mogelijke nadeel van schaalvergroting in veel minder mate. Bovendien is de ambtelijke organisatie na fusie kleiner dan circa 2.000 fte, hetgeen dezelfde orde van grootte is als Zuid-Holland. De ervaring van de onderzoekers is dat in organisaties van een dergelijke omvang de afstand tussen bestuur en uitvoering kort genoeg is om uitvoeringsproblemen te voorkomen dan wel beheersbaar te houden.

2 "door opschaling is er geen maatwerk meer mogelijk"

Een opschaling van een taak kan ertoe leiden dat deze meer gestandaardiseerd wordt. Voor provinciale taken is dit echter niet bezwaarlijk. Standaardisering is immers alleen een verslechtering als maatwerk noodzakelijk is voor de desbetreffende taak.

---

[17] Gemeentelijke fusies en samenwerkingsverbanden, wat levert het eigenlijk op? Han Hiemstra, Kim Camfferman en David Wilbrink ,adviseurs bij Leeuwendaal op www.leeuwendaal.nl, april 2013.

[18] Reactie op onderzoek naar kosten en baten van gemeentelijke herindeling door het COELO, Brief aan de Tweede Kamer van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken,21 maart 2011.

[19] Frank Kalshoven, Volkskrant 11 februari 2012.

[20] Bijv. R. van Eijbergen, RUG, in trendrapportage Cedris.

Voor provinciale taken is echter minder behoefte aan regionaal maatwerk[21], in tegenstelling tot gemeentelijke taken waarvoor de behoefte aan lokaal maatwerk veel evidenter is. Gemeentelijke taken zijn immers specifieker en vereisen meer dienstverlening aan burgers, omdat deze taken op het gebied van welzijn, zorg en werk liggen. Hierdoor kunnen de voorkeuren voor een bepaald voorzieningenniveau tussen gemeenten sterk verschillen terwijl ze binnen een gemeente redelijk homogeen zijn. In dit geval leidt maatwerk tot welvaartswinst, een argument voor decentralisatie[22]. Omdat provinciale taken echter meer met beleidsvoorbereiding te maken hebben en minder burgercontact vereisen, zullen verschillen in voorkeuren van provinciale bevolkingen voor een bepaald voorzieningenniveau niet groot zijn. Hiermee is de behoefte aan maatwerk voor provinciale taken minder groot en zal er weinig welvaartsverlies zijn bij opschaling.

3 "fusies gaan gepaard met effecten als ziekteverzuim, minder arbeidstevredenheid e.d."

Dit is geen effect van de fusie zelf, maar van de inrichting van het veranderingstraject waarmee die fusie vormgegeven wordt. Daarom zijn er ook uitdrukkelijk organisatorische randvoorwaarden benoemd, die erop neerkomen dat er een kansrijk perspectief op een geheel nieuwe organisatie moet bestaan dat voor de medewerkers motiverend werkt. Daarnaast is een zorgvuldige transitie met goede communicatie en betrokkenheid van medewerkers van belang. Daarom wordt er in ruime mate rekening gehouden met frictiekosten, die de financiële ruimte hiervoor moeten scheppen.

4 "gefuseerde organisaties zijn duurder dan de som der delen"

De redenen hiervoor kunnen onder andere liggen in meer kritische massa (waardoor extra taken opgepakt kunnen worden), meer verantwoordingslast (zowel intern als naar andere overheden) of geen goede sturing op de bedrijfsvoering, waardoor potentiële voordelen onbenut blijven. Daarom zijn zowel bestuurlijke als organisatorische randvoorwaarden noodzakelijk.

Op basis van het bovenstaande concluderen we dat *er bij provinciale opschaling schaalvoordelen verwacht kunnen worden maar dat deze alleen gerealiseerd worden als bestuurders, toezichthouders en managers hier nadrukkelijk op sturen.*

[21] M.A. Allers en M.J. Fraanje, Jaarboek Overheidsfinanciën 2011.
[22] M.A. Allers en C. Hoeben, Jaarboek Overheidsfinanciën 2013.

3 Aanpak

3.1 Kernpunten in de aanpak

Rekening houdend met de in hoofdstuk 2 beschreven complexiteiten, is er vanuit de gezamenlijke expertise en ervaring van beide onderzoekbureaus een praktisch hanteerbaar raamwerk voor de aanpak ontwikkeld dat zich als volgt laat kenschetsen:

- Combinatie van beproefde onderzoeksinstrumenten met betrekking tot de te onderzoeken effecten (zowel financieel/organisatorisch als economisch/maatschappelijk), rekening houdend met de aanwezige complexiteiten.
- Een realistische focus op enkele casestudies, waarmee de moeilijk te operationaliseren en te kwantificeren effecten wel kwalitatief en beschrijvend kunnen worden geduid.
- Het vergelijken van een aantal fusievarianten met een nulvariant waarin de provincies elk voor zich het voorgenomen beleid uitvoeren, zodat de effecten van de fusie geïsoleerd kunnen worden beoordeeld.
- Focus op verzamelen van relevante informatie en raadplegen van ter zake kundige experts.
- Praktische risicobeheersing met betrekking tot uitvoering en uitkomsten van het onderzoek, met oog voor de gevoeligheid en de bestuurlijke context.
- In het kader van het onderzoek hebben wij gesprekken gevoerd met organisaties en personen die met (een van) de provincies samenwerken, evenals betrokkenen van de provincies zelf en experts op het gebied van bestuurlijke vraagstukken.

3.2 De beperkte doorlooptijd van de opdracht

De beschikbare doorlooptijd voor het onderzoek was van begin maart tot begin mei 2013. De effectieve doorlooptijd van het onderzoek was 9 weken.

Deze korte tijdlijn sloot aan op de presentatie van de memorie van toelichting die volgens de Arhi-procedure op 1 mei was voorzien[23].

De beschikbare onderzoekstijd heeft mede de keuze voor de onderzoeksmethoden bepaald. Wij hebben in overleg met de opdrachtgever gekozen voor een beperkte interviewronde van experts, een analyse van een beperkt aantal provinciale beleidscases waar een fusie een effect op zou kunnen hebben en een gegevens uitvraag aan provincies. Daarnaast hebben wij zoveel als mogelijk gebruik gemaakt van openbare bronnen. Gedurende de onderzoeksperiode bleek het niet mogelijk om een afsluitende expertmeeting te organiseren. Wel is aan de experts in een schriftelijke ronde om commentaar op de analyse en uitkomsten gevraagd.

Hoewel het in de beschikbare tijd onmogelijk was om alle activiteiten van de provincies onder de loep te nemen en per activiteit de effecten van een samenvoeging te bepalen, heeft de gevolgde

[23] Op 26 april heeft het Kabinet besloten tot een latere ingangsdatum van de fusie en bijgevolg een latere indiening van het wetsvoorstel, doch dit heeft materieel weinig effect op de tijdsplanning van het onderzoek gehad.

aanpak wel geleid tot een degelijk algemeen beeld van de effecten die een samenvoeging met zich meebrengt.

3.3 Nadere inrichting van de onderzoekspijlers

De centrale vraag van het onderzoek is wat de financiële en maatschappelijke gevolgen (kosten en baten) zijn van de samenvoeging van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Het onderzoek dient neutraal, 'waardenvrij' vergelijkingsmateriaal op te leveren voor het verdere fusieproces en onderscheid te maken tussen de incidentele effecten op korte termijn en structurele effecten op middellange termijn. De twee pijlers van het onderzoek worden door ons als volgt nader ingericht:

In pijler 1 worden de financieel-organisatorische effecten via een 'macro-aanpak' onderzocht en zoveel mogelijk gekwantificeerd in euro's. Als gevolg van de gekozen onderzoeksmethode gelden randvoorwaarden en moeten aannames worden gedaan. Dat geeft een zekere onzekerheidsmarge in de uitkomsten, die daarom ook in bandbreedtes worden gepresenteerd.

In pijler 2 worden de economisch-maatschappelijke effecten onderzocht. Dit is gedaan door op micro niveau een beperkt aantal cases te analyseren en vervolgens indicatief aan te geven hoe breed de aangetroffen effecten zich zullen voor doen. Er bestaat op zich consensus over de provinciale kerntaken, maar de taken van een door samenvoeging nieuw te vormen landsdeel dienen nog nader te worden ingevuld en aangevuld. Mede daardoor en omdat er nog veel onzekerheden zijn over de rolinvulling van een Noordvleugelprovincie moest hier worden volstaan met een kwalitatieve beschrijving van mogelijk optredende effecten.

3.4 Nulvariant

De verschillende organisatiealternatieven worden met de nulvariant vergeleken. Deze nulvariant is niet hetzelfde als 'niets doen'. Ook zonder de bestuurlijke herindeling worden er in de toekomst immers maatregelen genomen die effect zullen hebben op de provincies als organisatie en als bestuurslaag. Denk bijvoorbeeld aan de jeugdzorgtaken die momenteel worden overgedragen aan de gemeenten en het verplicht stellen van schatkistbankieren.

Uit de beschrijving van de nulvariant blijkt welke financiële verschuivingen in de komende jaren te verwachten zijn zónder fusie van de drie provincies. De vergelijking met de samenvoegingsvarianten laat dan zien wat de geïsoleerde effecten zijn van de samenvoeging van de drie provincies.

In het onderzoek gaan we uit van twee beleidsalternatieven: de nulvariant en de samenvoegingsvariant. Aan de nulvariant is een aparte bijlage gewijd. De samenvoegingsvariant werken we uit in drie verschillende organisatorische subvarianten. Dit zijn drie theoretische modellen, gekozen op het continuüm centraal-decentraal, bedoeld om het effect van centraal en decentraal organiseren mee te kunnen nemen in de gekwantificeerde effecten. Het is uiteindelijk aan een eventuele fusieprovin-

cie zelf om de organisatorische inrichting te kiezen. In onderstaande grafiek zijn de gebruikte varianten gekenschetst.

Figuur 3-1. Varianten in de maatschappelijke business case Noordvleugelprovincie

De verschillende varianten worden in hoofdstuk 4 nader beschreven.

3.5 Aanpak pijler 1

Macro-aanpak

Gezien het tijdpad van het onderzoek en de onzekerheden waarmee business cases (vanwege het voorspellende karakter) omgeven zijn, kiezen wij in pijler 1 voor een macro-aanpak. Dat wil zeggen: wij beschouwen de apparaatskosten en de effecten op inkomsten en uitgaven niet door deze op verfijnd niveau op te bouwen en vervolgens te aggregeren; zo zouden alle onzekerheden die op verfijnd niveau bestaan vergroot worden op het geaggregeerde niveau. Wij kijken eerder van grof naar fijn, door naar de huidige situatie op hoofdlijnen te kijken en op dit niveau de bandbreedtes vast te stellen. Wij komen tot deze bandbreedtes door de huidige organisaties en patronen in uitgaven en kosten te vergelijken. Vervolgens bepalen wij op basis van de huidige realisaties een normering op basis waarvan de nieuwe organisatie beschreven wordt. Uitgaan van de huidige realisaties versterkt het realiteitsgehalte van deze business case.

Feitelijkheden

Over fusies zijn er verschillende opvattingen. Er zijn de 'believers' die van mening zijn dat schaalvoordelen op het gebied van efficiëntie en effectiviteit goede redenen zijn voor fusies. De 'non-believers' zullen wijzen op nadelen, die te maken hebben met de grootte van organisaties (afstand uitvoering-management), dat potentiële voordelen bij fusies vaak niet bereikt worden of met effecten die te maken hebben met veranderingsprocessen in het algemeen (verhoogd ziekteverzuim, verminderde arbeidstevredenheid). Om buiten deze discussie te blijven, zullen wij uitgaan van feitelijkheden in termen van euro's en fte's, of effecten die op objectiveerbare manier hierin te vertalen zijn.

Zaken als verhoogd ziekteverzuim, vermeerderde overlegstructuren e.d. als 'gevolg' van een fusie nemen wij niet mee, omdat deze eerder het gevolg zijn van managementcultuur dan van een fusie op zich. Bovendien zijn deze alleen te kwantificeren met veel aannames, waarvan de toetsing buiten het bestek van deze business case valt. Overigens zullen we hier en daar vergelijken met de provincie Zuid-Holland, omdat die in schaal sterk op de nieuwe Noordvleugelprovincie zal lijken (zie ook hoofdstuk 7). Zo wordt de omvang van de nieuwe organisatie in een feitelijk perspectief gezet. Bijvoorbeeld: wij zullen beargumenteren dat de nieuwe organisatie ongeveer 1.950 fte kan beslaan. Dit staat in verhouding met Zuid-Holland, dat in 2011 1.894 fte in dienst had[24].

Een nieuwe organisatie

Dit uitgangspunt sluit aan bij wat we eerder over de bestuurlijk-organisatorische context gezegd hebben: een fusie biedt een kans om een nieuwe organisatie te bouwen met een andere cultuur en andere bestuurlijke rol. Vanuit dat perspectief en vanuit de in dat verband geformuleerde randvoorwaarden volgt dat deze business case geen optelsom van organisaties beschrijft, maar een nieuwe organisatie met een andere inrichting (weliswaar qua omvang op basis van huidige situatie genormeerd). Dit is een reden waarom effecten als verhoogd ziekteverzuim niet meegenomen worden, maar wel frictiekosten om een dergelijke organisatie vorm te kunnen geven.

Peildata

Conform het kabinetsbesluit van 26 april 2013 nemen wij als uitgangspunt dat een nieuwe Noordvleugelprovincie *bestuurlijk* per 1-1-2016 van start gaat. Het fuseren van de organisaties kost echter tijd; wij gaan er daarom van uit dat dit fusieproces in 2016 daadwerkelijk start en op 1-1-2017 is afgerond. Er zullen wel nog na-ijleffecten zijn in kosten, welke wij ook meenemen.

Voor de nulvariant nemen wij voorgenomen en vastgesteld beleid mee voor de periode 1 januari 2013 tot de periode 1 januari 2017. Wij nemen voor die periode dus geen beleid en taakstellingen mee die op 1 januari 2013 als vastgesteld en ten uitvoer gelegd zijn. Voor de nulvariant nemen we overigens geen frictiekosten mee (ook al leidt de nulvariant ook tot veranderingen). De reden hiervoor is dat het meenemen van deze tijdelijke effecten te complex is voor het bestek van dit onderzoek, dat zich dient te concentreren op de netto effecten van een fusie.

Indeling personele bezetting in organieke blokken

Om een richtinggevende uitspraak te kunnen doen over de omvang van de leidinggevende en ondersteunende capaciteit van de nieuwe samengevoegde provincie is de inrichting van de provincies Flevoland, Utrecht en Noord-Holland in beeld gebracht. De aangeleverde formatie-/bezettingsstaten zijn op uniforme wijze uitgesplitst in organieke functiegroepen. De verdeling is tot stand gekomen op basis van de combinatie van de functienaam en het organisatieonderdeel, met de beschikbare informatie over dit onderdeel in jaarplannen en begrotingen.

De bezetting van de provincies is door ons ingedeeld in drie blokken;

- leiding: alle leidinggevenden zoals teamleiders, afdelingsmanagers, et cetera Senior medewerkers die ook gedeeltelijk leidinggevende taken hebben vallen hier buiten.

[24] Jaarrekening Zuid-Holland 2011.

- ondersteuning: alle medewerkers die zich met ondersteunende taken bezig houden zoals personeel, inkoop, ICT, financiën, et cetera
- programmatische capaciteit zoals projectuitvoering, beleidsvorming, et cetera Omwille van de vergelijkbaarheid van de drie provincies vallen ook zware beleidsambtenaren, juridische zaken, communicatie en staf onder deze noemer.

Deze methodiek geeft een grof beeld van de organisatiewijze van de drie provincies. Wij achten het mogelijk dat een verfijnde toewijzing van formatieplaatsen in overleg met direct leidinggevenden een lichte afwijking zou kunnen geven van onze resultaten.

Kentallenanalyse

Wij maken gebruik van kentallen gebaseerd op de inrichting van de huidige drie provincies. Hiervoor is de hierboven beschreven indeling gehanteerd. Een kentallen-analyse geeft op hoofdlijnen inzicht in de verschillen tussen organisaties. Deze kentallen zijn specifiek voor dit onderzoek geconstrueerd en kunnen niet vergeleken worden met kentallen uit andere onderzoeken.
Voor de kentallenanalyse is alleen gebruik gemaakt van de informatie van de drie provincies. Wij baseren ons in deze Maatschappelijke Business Case op door de drie provincies feitelijk gerealiseerde kentallen voor leiding, ondersteuning en programmatische capaciteit.

Middensommen

Op basis van de formatiestaten van de drie provincies en de provincie CAO zijn middensommen bepaald voor de verschillende organieke groepen. In de middensommen is rekening gehouden met werkelijke inschalingspercentages en zijn de reële werkgeverslasten opgenomen. De middensommen[25] gebruiken we in de analyse om personele besparingen uit te drukken in financieel effect.

Kostenstructuur provincies

Voor de inkomsten en uitgaven van provincies maken wij gebruik van informatie die het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties ter beschikking heeft gesteld uit het informatiesysteem "Informatie voor derden", kortweg bekend als Iv3. Dit systeem bevat door de provincies aan BZK en het CBS aangeleverde informatie van baten en lasten per begrotingsfunctie. Dit gebeurt zowel voor begrotingen als jaarrekeningen. Deze begrotingsfuncties zijn voor alle provincies hetzelfde gedefinieerd, waardoor informatie onderling en over de jaren heen vergelijkbaar wordt geacht. Daarnaast gebruiken wij informatie uit de circulaires Provinciefonds (met name de decembercirculaire 2012) over de kostenstructuur van provincies. Deze bevat grootheden als weglengte, inwonertal, aantal woningen, oppervlakte water et cetera, die belangrijke verklarende variabelen zijn voor de

[25] We rekenen met €104 duizend per fte voor leidinggevenden, €60,5 duizend per fte voor ondersteuning en €72,5 duizend per fte voor programmatische capaciteit op basis van het schaalniveau en inschalingspercentage van de huidige bezetting van de drie provincies. Volgens opgave van de provincie Flevoland zijn de middensommen in die provincie hoger. Waarmee de gesignaleerde effecten een lichte onderschatting kunnen geven van het werkelijke besparingspotentieel.

kosten die provincies moeten maken. Met deze grootheden wordt de uitkering uit het Provinciefonds voor elke provincie bepaald.

Gebruikte informatie

Waar mogelijk hebben wij gebruik gemaakt van informatie uit openbare bronnen. Daarnaast hebben de onderzoekers de beschikking gekregen over een aantal financiële gegevens over de afgelopen jaren van alle provincies. Deze hiervoor genoemde Iv3-informatie is beschikbaar gesteld door de opdrachtgever. Daarnaast is waar nodig gebruik gemaakt van jaarverslagen, programmabegrotingen et cetera Wij hebben een informatie-uitvraag gedaan bij de drie provincies rondom huidige bezetting, huisvestingslasten en inhuur van extern personeel. Ook is de interpretatie van enkele voorgenomen beleidsmaatregelen met hen besproken (jeugdzorg, RUD, personele taakstellingen). Wij hebben goede medewerking gehad van de provincies. Wij hebben waar het gegevens van de provincies betrof de gebruikte gegevens bij de provincies gevalideerd.

In hoofdstuk 7 treft u een analyse aan over de uitgavenniveaus van de provincies in vergelijking met de ijkpunten uit het provinciefonds. Voor deze analyse maken wij gebruik van een analyse van het huidige uitgavenpatroon en het objectief verklaarbare kostenpatroon.

Aandachtspunten bij de bestuurlijke en organisatorische effecten

Externe Inhuur

Het is in dit onderzoek niet mogelijk gebleken om voldoende vergelijkbare gegevens te krijgen over de inzet van externe inhuur[26] op de organieke functiegroepen. De provincies hanteren verschillende definities en registratiewijzen waardoor de gegevens niet 1-op-1 te gebruiken zijn. Waar opportuun wordt in de rapportage aangegeven wat de mogelijke gevolgen voor de uitkomsten van dit onderzoek zijn. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de beschikbaar gestelde informatie over de totale uitgaven van de drie provincies aan externe inhuur.

Bij gebrek aan voldoende vergelijkbare informatie gaan we er in deze Maatschappelijke Business Case vanuit dat de aard en inzet van de externe inhuur vergelijkbaar is in de drie organisaties. Met andere woorden; er wordt bij gebrek aan gedetailleerde informatie aangenomen dat de drie provincies relatief evenveel inhuur plegen. Op basis van die veronderstelling kan vervolgens geconcludeerd worden dat het niet betrekken van de inhuur in de kentallenanalyse (o.a. opslagpercentages voor leiding en ondersteuning) weliswaar een direct effect heeft op de berekende kentallen, maar dat dit op de onderlinge vergelijkbaarheid van de drie provincies geen effect heeft. Immers, het relatieve effect van het niet meenemen van de externe inhuur is voor alle drie de provincies gelijk. Daar de kentallen vervolgens toegepast worden op de capaciteit exclusief externe inhuur is het effect van het niet meenemen van de externe inhuur op de benodigde capaciteit leiding en ondersteuning nihil.

[26] Onder externe inhuur verstaan wij inhuur van de personeel van derden voor vervanging van zieken, inhuur tijdelijke extra capaciteit, inhuur externe projectleiders grote projecten en inhuur voor moeilijk vervulbare vacatures.

Uit de aangeleverde informatie is bekend dat de provincie Utrecht[27] in 2012 € 12,1 miljoen besteedde aan externe inhuur. In Flevoland[28] was dit € 5,4 miljoen en in Noord-Holland[29] € 37,2 miljoen. Gezien de verhouding in personele omvang tussen Utrecht en Noord-Holland lijkt deze laatste op grond van deze gegevens relatief meer externe inhuur te plegen dan Utrecht. Indien de gehanteerde opslagen uit deze business case hiervoor gecorrigeerd worden zouden de verschillen tussen de provincies verscherpt worden. Het is aannemelijk dat dit tot een hoger besparingspotentieel leidt. Vanwege het gebrek aan inzicht in de onderliggende vergelijkbaarheid van de gegevens worden hier echter geen harde uitspraken over gedaan in deze business case.

Verschillende organisatiewijze provincies
Noord-Holland en Utrecht zijn functioneel georganiseerd waarbij beleid en beheer gescheiden zijn. In Flevoland zijn deze taken in één organisatie-onderdeel op programmaniveau ingericht in een integrale aanpak langs de lijn van een omgevingsagenda. De verschillen tussen deze organisatievormen maken het noodzakelijk om de organisaties op een relatief hoog abstractieniveau te vergelijken.

3.6 Aanpak pijler 2

In de korte tijd die beschikbaar was voor dit onderzoek was het onmogelijk om alle beleidsvelden van de drie provincies door te lichten en te screenen op mogelijke effecten van een fusie tussen de drie provincies. Daarom is voor een pragmatische aanpak gekozen waarbij literatuurstudie, de analyse van cases en interviews zijn gecombineerd. Hierbij zijn de volgende stappen doorlopen:

- In kaart brengen (wettelijke) taken en rollen van de provincie.
- Bepalen mogelijke effecten van de verandering van schaalgrootte provincies.
- Selecteren en bestuderen van een aantal cases in de belangrijkste beleidsvelden, waarbij effecten van een fusie kunnen worden verwacht.
- Interviews met mensen uit beleidsveld, waarbij de taken van de provincie en de effecten van een fusie aan bod komen. In de interviews is dit zoveel mogelijk geconcretiseerd via de cases, waarna is uitgezoomd met de vraag in hoeverre de effecten in de case zich ook bij andere projecten binnen hetzelfde beleidsveld zouden voordoen.
- Interviews met bredere experts.
- Analyse werkprogramma's, op basis waarvan is geprobeerd een oordeel te geven over de representativiteit van de cases en van de effecten die zich in de cases voordoen.
- Analyse en rapportage.
- Schriftelijke toetsing bij experts waarbij integrale tekst, relevante passages uit de concept rapportage en de conclusies tav pijler 1 resp. pijler 2 voor commentaar zijn voorlgelegd .

[27] Bron: eigen opgave provincie Utrecht.
[28] Bron: "Jaarstukken 2012", Provincie Flevoland.
[29] Bron: eigen opgave provincie Noord Holland.

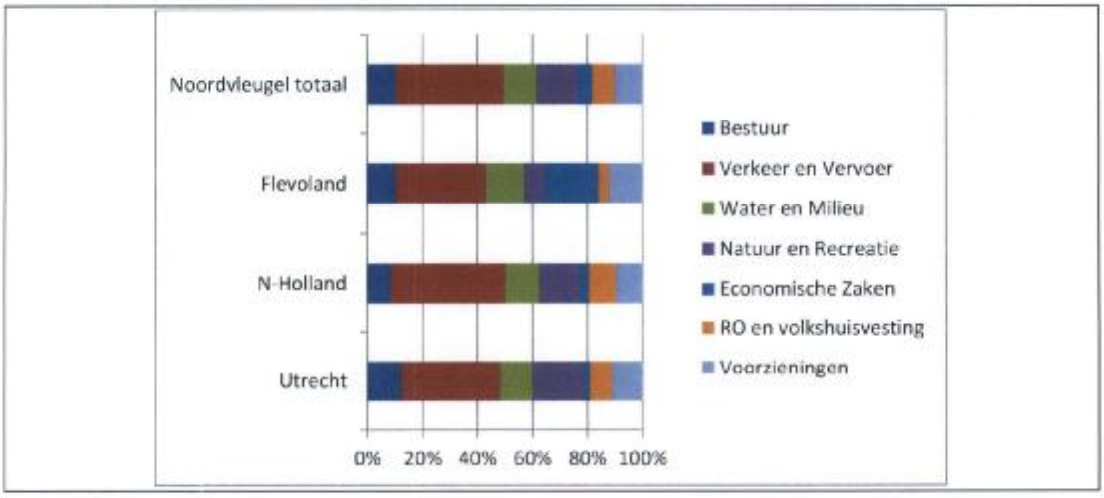
Op basis van deze aanpak is vanuit de cases per beleidsveld een voldoende basis ontstaan om kwalitatieve uitspraken te doen over de effecten van een fusie. Er is ook een logisch verband te constateren tussen de effecten in de verschillende beleidsvelden, wat de stevigheid van deze basis onderstreept. Uiteindelijk hebben we op basis van dit brede beeld een ruwe schatting gemaakt van de efficiëntiewinsten die een fusie in de beleidsprogramma's tot gevolg zou kunnen hebben. Deze schatting dient met enige voorzichtigheid te worden gehanteerd. Niet alleen omdat het een ruwe schatting is, maar ook omdat deze efficiëntiewinsten sterk samen hangen met de wijze waarop de organisatie van de Noordvleugelprovincie vorm krijgt.

In de specifieke hoofdstukken gaan we in op de effecten van de fusie in de volgende beleidsvelden:

- Ruimtelijke ordening en volkshuisvesting
- Verkeer en vervoer
- Openbaar vervoer
- Economische Zaken
- Water
- Natuur en recreatie
- Milieu, energie en klimaat

Zoals te zien is in de onderstaande tabel, worden hiermee de belangrijkste beleidsterreinen goed afgedekt.

Figuur 3-2 Netto lasten per beleidsterrein in nulvariant

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

Vanwege het grote belang van de beleidsvelden verkeer en vervoer (in bestede middelen) en RO en volkshuisvesting (in de rol van de provincies in de ruimtelijke planning) zijn deze beleidsvelden breder uitgewerkt.

De cases die in het onderzoek zijn uitgewerkt, zijn niet willekeurig geselecteerd. We hebben drie selectiecriteria gebruikt. Ten eerste hebben we gezocht naar cases in de belangrijkste werkvelden van de provincies. Het tweede selectiecriterium was dat de case gebaat zou kunnen zijn bij het verdwijnen van de provinciegrenzen, met andere woorden dat er effecten te verwachten zijn bij de case. In veel gevallen betrof het daarom projecten die provinciegrens-overschrijdend zijn. Ten derde hebben we binnen de beleidsvelden gezocht naar cases die zoveel mogelijk illustratief zijn voor een belangrijk deel van het werk van de provincies in het betreffende beleidsveld.
Uiteraard zijn de conclusies uit de cases daarmee niet representatief voor het gehele beleidsveld. Daarom volgt er na de uitwerking van de case een beschouwing op de effecten van een fusie op het gehele beleidsveld.

We realiseren ons dat we met deze methode niet tot absolute en harde uitspraken kunnen komen van alle maatschappelijke effecten. Maar gegeven de zeer korte doorlooptijd was hiervoor geen andere mogelijkheid. Overigens geldt dat voor veel van deze effecten ook met een langere doorlooptijd van het onderzoek geen absolute uitspraken kunnen worden gedaan. Er bestaat nu eenmaal een grote onzekerheid over de omvang van dergelijke effecten. Bovendien worden zij zoals eerder aangegeven mede bepaald door te maken keuzes omtrent de bestuurlijk-organisatorische context.
We zijn er echter wel van overtuigd dat we met de combinatie van casuïstiek, literatuurstudie en expert opinions (interviews) een goed beeld kunnen schetsen van de effecten van een samenvoeging van de drie provincies. De opgevoerde voorbeelden, waarvan herkenbare effecten geschetst zijn, zullen het begrip van de effecten van een fusie in elk geval kunnen vergroten, waarmee ze op zichzelf al waardevol kunnen zijn in het verdere proces.

4 Nulvariant en samenvoegingsvarianten

Zoals aangegeven werken wij in deze analyse met een bijgestelde beginsituatie voor de fusie (de nulvariant) en met een drietal mogelijke scenario's voor de inrichting van de Noordvleugelprovincie(de samenvoegingsvarianten).

4.1 Nulvariant

In de nulvariant zijn verschillende afspraken en maatregelen opgenomen die nu nog niet geëffectueerd zijn maar die naar alle waarschijnlijkheid ten tijde van de samenvoeging wel realiteit zijn. Het betreft afspraken die betrekking hebben op drie gebieden, te weten de financiële verhoudingen (geldstromen tussen Rijk en i.c. provincies), veranderingen in de bestuurlijke inrichting en overdracht van taken. In een aantal gevallen gaan bovenstaande financiële effecten gepaard met de overdracht van personeel.

Van elke maatregel hebben wij drie zaken in beeld gebracht:

- Wat is de beoogde bezuiniging bij deze maatregel op het niveau van de totale overheidsuitgaven? Welk aandeel is toe te schrijven aan de drie provincies?
- Wat is het effect op de inkomsten van de drie provincies?
- Wat is het effect op de personele omvang van de drie provincies?

In Bijlage 1 is een uitgebreide uitwerking van alle onderzochte afspraken en maatregelen opgenomen op bovenstaande punten. Wij volstaan hier met een opsomming van die maatregelen die een significante personele impact hebben op de drie provincies.

In Bijlage 1 wordt beargumenteerd dat met de beschreven maatregelen uit de nulvariant een besparing op overheidsuitgaven van € 68 miljoen wordt bereikt die toegerekend kan worden aan de drie provincies. Tezamen betekenen deze maatregelen een verschuiving van middelen waarbij de drie provincies gezamenlijk € 37 miljoen meer inkomsten ontvangen. Zie voor de onderbouwende berekeningen Bijlage 1 en voor een overzicht per maatregel tabel B1.2.

Daarnaast hebben de provincies Utrecht en Flevoland, los van de eventuele samenvoegingen, het beleidsvoornemen om autonoom in te krimpen op de huidige formatie. Flevoland bespaart in de periode tot 2015 16 fte ter uitvoering van een lopend bezuinigingsprogramma. Daarnaast is nog een inkrimping van 26 fte in de periode 2013 – 2017 voorzien middels een herstructureringsprogramma. Utrecht heeft de doelstelling om in 2015 de formatie met circa 88 fte[30] omlaag te brengen.

In onderstaande tabel worden de effecten van de nulvariant op de huidige bezetting weergegeven.

[30] Om dubbeltelling te voorkomen wordt Jeugdzorg in dit getal buiten beschouwing gelaten. Op deze formatie wordt al gekort in de nulvariant.

Tabel 4-1 bezetting van de ambtelijke organisatie voor en na nulvariant, in fte's

	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Totaal
Huidige bezetting[31]	350[32]	1.140	771	2.262
Decentralisatie Jeugdzorg[33]	-7	-8	-16	-31
Vorming RUD's[34]	0	-108	-62	-170
Opheffen Wgr+	0	0	+55	+55
Decentralisatie Natuur	+24	+50	+26	+100
Autonome inkrimping	-42	0	-88	-130
Totaal effect nulvariant	-25	-66	-85	-176
Bezetting nulvariant	325	1.075	686	2.086

4.2 Samenvoegingsvarianten

Om de effecten van vorming van de Noordvleugelprovincie te bepalen werken wij drie samenvoegingsvarianten uit. Deze dienen in de eerste plaats als denkmodel beschouwd te worden en zijn van belang om de mogelijke schaalvoordeel te kunnen bepalen evenals de huisvestingskosten in de Noordvleugelprovincie.

Samenvoegingsvariant A: regionaal model. 1 bestuur, 3 regionale organisaties

Visie

De eerste variant gaat uit van een centraal provinciebestuur met drie regionale organisaties die zowel beleidsvoorbereiding als -uitvoering doen. De centrale organisatie geeft alleen grove beleids- en financiële kaders. Deze variant is gebaseerd op de visie dat veel problematiek een dusdanig regionaal karakter heeft, dat centrale kaders hier belemmerend kunnen werken. Alleen voor beleidsgebieden waar de inhoud van de problematiek of de schaal van ketenpartners bovenregionaal is, worden beleidskaders centraal vastgesteld. De ondersteunende taken worden alleen centraal georganiseerd voor functies waar schaalvoordelen in de uitvoering evident zwaarder wegen dan argumenten ten aanzien van nabijheid en dergelijke. Te denken valt aan kwetsbare functies zoals bijvoorbeeld ICT voorzieningen.

Gevolgen

De bestuurlijke taken en bijbehorende staftaken vinden centraal plaats. De beleidsvoorbereiding en de uitvoering van ondersteunende taken gebeurt decentraal, tenzij er evidente voordelen van centralisering zijn. De overige zaken blijven decentraal. Dit betekent dat een groot deel van de huisvesting

31 Bron: eigen opgave provincies, peildatum 01-01-2013, exclusief externe inhuur.

32 Exclusief 22 fte ten behoeve van derden (Randstedelijke Rekenkamer en Programmabureau West Regio.

33 Bron: eigen opgave provincies.

34 Bron: eigen opgave provincies, de vorming van de OFGV is reeds verwerkt in de bezetting van Flevoland.

aangehouden wordt, wat als voordeel heeft dat er geen verliezen op de boekwaarde genomen hoeven te worden.

Samenvoegingsvariant B: matrixmodel. 1 bestuur en organisatie, met regioteams

Visie

Deze visie gaat uit van één centrale organisatie, waar beleidskaders centraal worden vastgesteld. Een aantal vraagstukken kunnen echter vragen om een integrale blik op regionaal niveau. Daarin kan de Noordvleugelprovincie kiezen voor het inrichten van integrale regioteams. In deze teams is regionale en lokale kennis aanwezig over alle beleidsgebieden van het landsdeel: verkeer en vervoer, natuur, water, milieu en ruimtelijke ordening. Binnen deze teams kunnen medewerkers snel met elkaar en met het regionale netwerk schakelen om regionale vraagstukken snel aan te pakken, zonder dat hier een beslissing van 'centraal' voor nodig is. Deze regionale teams moeten dan voldoende mandaat hebben. Het voordeel is dat hiermee het inherente 'schaalprobleem' opgelost wordt: niet elk beleidsterrein heeft dezelfde schaal. Door integraal werken worden deze verschillende schaalniveaus aan elkaar gekoppeld, mits de regioteams sterke verbinding met elkaar hebben. Anderzijds wordt stroperige besluitvorming door een te groot landsdeel of centralisatie voorkomen. Nadeel is dat het voor de regionale netwerkpartners onduidelijk kan zijn wie het aanspreekpunt is. Verder zullen er afstemmingsproblemen kunnen ontstaan over mandaten over en weer.
Het is denkbaar om in de inrichting aansluiting te zoeken bij de RUD indeling en dus 5 regioteams in te richten in de Noordvleugelprovincie.

Gevolgen

Beleidskaders worden centraal vastgesteld, maar dusdanig dat regioteams slagvaardig kunnen opereren. De beleidsuitvoering gaat dus decentraal. Ondersteunende taken worden centraal georganiseerd, tenzij er taken zijn die zodanig dicht op de lokale uitvoering zitten dat de kwaliteit van die uitvoering er onder lijdt. Decentrale huisvestingskosten kunnen fors omlaag, maar er moeten wel frictiekosten als gevolg van boekwaardeverlies genomen worden.

Samenvoegingsvariant C: centraal model. 1 bestuur en organisatie

Visie

Deze visie gaat uit van één centrale organisatie, vanuit de gedachte dat het voor alle partners helder is waar de zeggenschap en verantwoordelijkheid liggen, namelijk bij de centrale organisatie. Verder worden in deze variant de schaalvoordelen maximaal gerealiseerd. De aanname in deze variant is dat kwaliteit van uitvoering en regionale kennis op centraal niveau voldoende geborgd is en dat nabijheid niet noodzakelijk is. Mogelijk voordeel is dat er in deze variant geen binnengrenzen zijn, en veel problematiek binnen de schaal van het landsdeel zal vallen, wat een integrale blik mogelijk kan maken.
In deze variant zal wel sprake zijn van een grotere fysieke afstand van provincieambtenaren. Dat kan ook resulteren een in grotere gevoelde afstand met partners in de regio.

Gevolgen

De beleidsvoorbereiding en -uitvoering zijn centraal georganiseerd, zowel organiek als fysiek. Hiermee wordt de verbinding tussen die twee gebieden geborgd. De partners van het landsdeel (waterschappen, ondernemers, natuurbeheerders) hebben één duidelijk aanspreekpunt. Er is echter geen borging van regionale en lokale kennis door nabijheid (waar dit althans noodzakelijk is). Deze moet dan op een andere manier georganiseerd worden door middel van een bereikbaarheidseis: er moet kennis in de centrale organisatie ten aanzien van alle regio's geborgd blijven. Bovendien moet het aantal personen dat deze kennis beheert voldoende bereikbaar zijn voor de partners in de regio ("loketfunctie" gedurende alle kantooruren). Alleen een aantal nadrukkelijk locatiegebonden uitvoeringstaken blijven decentraal (brugwachters, lokaal wegbeheer et cetera). In deze variant zullen de frictiekosten het hoogst zijn, bijvoorbeeld omdat medewerkers niet willen verhuizen en vanwege de noodzaak van het nemen van boekwaardeverliezen op huisvesting.

Mate van centralisatie in de verschillende samenvoegingsvarianten

Op basis van de formatiestaten van de drie provincies hebben wij een verdeling gemaakt tussen centrale en decentrale organisatieonderdelen in de drie samenvoegingsvarianten. Deze verdeling is louter als denkmodel bedoeld. Het geeft een eerste inzicht in de onderlinge verschillen van de gehanteerde samenvoegingsvarianten. Bij de indeling zijn de volgende criteria gehanteerd:

- Bestuurlijke capaciteit wordt in alle varianten gecentraliseerd.
- Van de ondersteunende capaciteit wordt nog een deel decentraal georganiseerd in samenvoegingsvariant B en met name in samenvoegingsvariant A.
- Leidinggevende capaciteit volgt de bezetting waar leiding aan gegeven wordt.
- De programmatische capaciteit (beleidsvoorbereiding, beleidsuitvoering en operationele uitvoering) is in samenvoegingsvariant A decentraal georganiseerd. In samenvoegingsvariant C is iedereen die niet direct voor de uitvoering van zijn/haar taak op locatie moet zijn gecentraliseerd. In de praktijk blijven primair uitvoerenden decentraal (o.a. brugwachters, inspecteurs wegen, technische medewerkers bij wegeninformatie: ca. 5-7%)
- Variant B beweegt in mate van centralisatie meer richting variant C dan A.

Op basis van bovenstaande ontstaat onderstaande denkbeeldige verdeling.

Tabel 4-2 Denkbeeldige verdeling organisatie centraal/decentraal

Samenvoegingsvariant	Centraal	Decentraal
Samenvoegingsvariant A (decentraal)	20%	80%
Samenvoegingsvariant B (regioteams)	70%	30%
Samenvoegingsvariant C (centraal)	95%	5%

5 Interne samenvoegingseffecten

In dit hoofdstuk bespreken we de interne effecten van de vorming van de Noordvleugelprovincie. Deze interne effecten betreffen de provincie als organisatie conform het Analysekader uit hoofdstuk 3. Dit kader benoemt zowel effecten op de primaire processen, ondersteunende processen als de inzet op programma's. De eerste twee zijn puur apparaatsuitgaven, de derde zowel programma (uitgaven aan beheer en ontwikkeling, subsidies, opdrachten et cetera) als apparaat (het ambtelijk apparaat dat verantwoordelijk is voor deze uitgaven). Daarnaast is er ook nog sprake van huisvestingskosten en frictiekosten (voor zowel personeel als huisvesting).

5.1 Personele omvang Noordvleugelprovincie

De opbouw van de nieuwe Noordvleugelprovincie is geen rechttoe rechtaan optelsom van de drie huidige provincies in de nul situatie. De vorming van de Noordvleugelprovincie maakt het mogelijk om nieuwe keuzes te maken en daarbij te leren van de ervaringen van de huidige drie provincies. Gegeven de aard van het onderzoek is het niet mogelijk om de nieuwe Noordvleugelprovincie van onderaf op te bouwen. Daarom wordt gebruik gemaakt van de kenmerken van de huidige organisaties en de verschillen daartussen om een model van de Noordvleugelprovincie te construeren.

5.1.1 Opbouw Noordvleugelprovincie

Wij bepalen de personele omvang van de Noordvleugelprovincie separaat voor de bestuurlijke en de ambtelijke organisatie.

Bestuurlijke organisatie

Het College van Gedeputeerde Staten (GS) en de Provinciale Staten (PS) van de Noordvleugelprovincie zijn in omvang kleiner dan die van de drie huidige provincies gezamenlijk. Wij bepalen de lasten voor dit deel van de Noordvleugelprovincie op basis van Iv3 informatie.

Tabel 5-1 Ambtsdragers huidig en nulvariant[35]

	Provincie	Huidig	nulvariant	Verschil
Gedeputeerde Staten	Flevoland	4	3	
	Noord-Holland	7	5	
	Utrecht	4	4	
	Totaal	*14*	*12*	*-/- 3*
Provinciale Staten	Flevoland	39	29	
	Noord-Holland	55	41	
	Utrecht	47	35	
	Totaal	*141*	*105*	*-/- 36*

[35] Bron: Wetsvoorstel vermindering aantal ambtsdragers.

Ambtelijke organisatie

De ambtelijke organisatie valt uiteen in programmatische capaciteit, ondersteuning en leiding. Ook de Statengriffie wordt apart gelabeld, omdat deze apart in de analyse van Gedeputeerde- en Provinciale Staten terugkomt.

Tabel 5-2. Toedeling Decisio/AEF: bezetting huidige provincies in de nul situatie

	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Totaal
Programmatische capaciteit	211 fte	739 fte	504 fte	1.454 fte
Ondersteuning	91 fte	281 fte	134 fte	506 fte
Leiding	17 fte	43 fte	42 fte	102 fte
Statengriffie	6 fte	11 fte	6 fte	23 fte
Totaal	325 fte	1.075 fte	686 fte	2.086 fte

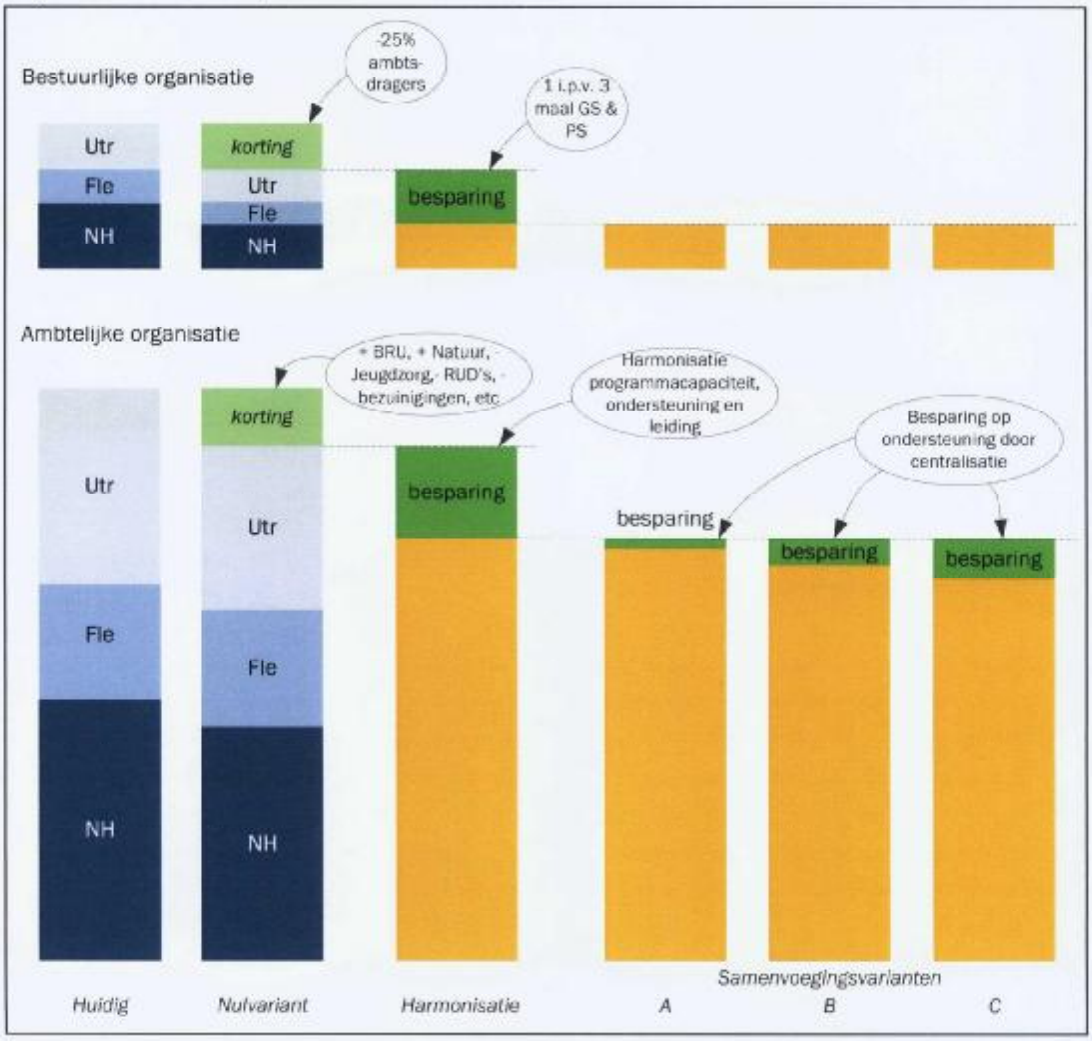
Zoals aangegeven in paragraaf 3.6 is in bovenstaande aantallen de externe inhuur niet meegenomen.

De omvang van de ambtelijke organisatie in de Noordvleugelprovincie bepalen we in twee stappen:

- Harmonisatie-effect door de vorming van één nieuwe organisatie. Door de vorming van de Noordvleugelprovincie ontstaat de mogelijkheid om de organisatie opnieuw in te richten. Bij deze nieuwe inrichting kan worden afgeweken van de huidige organisatiekeuzes en scherper worden gestuurd. Wij maken gebruik van een kentallenanalyse van de huidige provincies om de inrichting van de Noordvleugelprovincie op deze onderdelen te bepalen.
- Schaaleffecten als gevolg van centralisatie in de drie samenvoegingsvarianten. Door te centraliseren neemt ook de mogelijkheid toe om de schaaleffecten beter te benutten. Om de schaaleffecten te bepalen wordt onder andere gebruik gemaakt van beschikbare informatie uit een onderzoek van Seinstra & van der Laar naar de centralisatie van overheadtaken van de drie provincies.

Onderstaande figuur is een schematische weergave van deze benadering.

Figuur 5-1 Structurele personele effecten

5.1.2 Samenvoegingseffecten bestuurlijke organisatie

Door de vorming van de Noordvleugelprovincie is een besparing te realiseren in de reductie van het aantal Gedeputeerden en Provinciale statenleden. Bovendien is er nog maar één voorziening nodig voor bijvoorbeeld de Statenvergadering. Op dit moment wordt circa € 26,3 miljoen[36] uitgegeven aan GS en PS voor de drie provincies gezamenlijk. Om een schatting te geven van de kosten die gemoeid zijn met deze post in de Noordvleugelprovincie gebruiken wij een extrapolatie van de Iv3-uitgaven van alle provincies.

De gemiddelde kosten aan GS en PS in euro's per inwoner[37] laten een dempend effect zien naar mate de provincie groter wordt. Dat wil zeggen dat de initiële kosten voor het in stand houden van

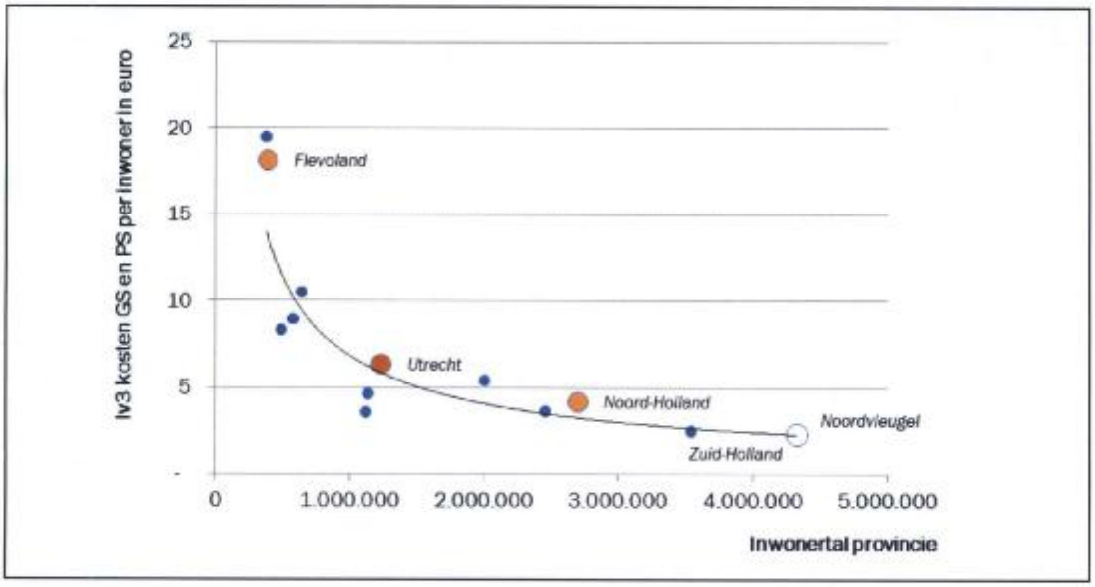
[36] Bron: Iv3 informatie 2009 – 2013 functies GS en PS.

[37] gebaseerd op het gemiddelde uitgavepatroon volgens Iv3 functies GS en PS informatie over de periode 2009 – 2013.

GS en PS voor kleine provincies relatief hoger zijn dan voor grote provincies. Deze relatie kan worden uitgedrukt in een statistisch verband[38].
Gebaseerd op dit verband bedragen de kosten van de GS en PS van de Noordvleugelprovincie €2,33 per inwoner. Dat betekent dat de totale kosten voor 4,3 miljoen inwoners circa € 10,1 miljoen zouden kunnen bedragen. Om overschatting van de besparing te voorkomen hanteren we echter de gerealiseerde kosten per inwoner in Zuid-Holland (€2,53 per inwoner). Dit resulteert in een kostenniveau van € 10,95 miljoen. Dat betekent een potentiële besparing van € 15,4 miljoen.

Onderstaande grafiek geeft de totale kosten aan GS en PS weer voor alle provincies in de huidige situatie.

Figuur 5-2 Analyse kosten GS en PS op basis van Iv3 uitgaven over 2009 – 2013 voor alle 12 provincies

NB: Onze inschatting ligt lager dan het huidige uitgavenniveau van Noord-Holland volgens Iv3 informatie. Naar onze inschatting heeft dit te maken met een verschil in boekingswijze van Noord-Holland in de Iv3 systematiek. Het separate bestuursgebouw aan de Dreef kan hier de oorzaak van zijn. Door de informatie van alle provincies in de analyse te betrekken wordt zo goed mogelijk voor verschillen in boekingswijzes gecorrigeerd. Overigens zullen in de Noordvleugelprovincie minder gedeputeerden en minder Provinciale Statenleden zijn dan nu in Noord-Holland het geval is door de aankomende wet vermindering ambtsdragers (zie nulvariant). Mede daarom achten wij € 10,95 miljoen een realistische schatting.

Door de Wet vermindering ambtsdragers die in de nulvariant is meegenomen, wordt een deel van de besparing reeds eerder ingeboekt. Bovenstaande analyse betreft immers gerealiseerde uitgaven op

[38] Kosten GS en PS per inwoner = 192.254 x [inwoners provincie]$^{-0.741}$ (R-kwadraat 81%).

het huidige aantal statenleden. Zoals aangegeven in paragraaf 4.1 wordt reeds € 2,5 miljoen bespaard in de nulvariant die niet het gevolg is van de vorming van de Noordvleugel. Hierdoor komt de potentiële besparing op € 12,9 miljoen.

Tabel 5-3 Berekening effect bestuurlijke organisatie

Provincie	Gemiddelde kosten lv3 GS en PS (x € 1 miljoen)	Inwonertal (x 1 miljoen)	Kosten GS en PS per inwoner in euro's
Utrecht	€ 7,8	1,2	€ 6,3
Noord-Holland	€ 11,3	2,7	€ 4,2
Flevoland	€ 7,1	0,4	€ 18,1
Totaal huidig	€ 26,3	4,3	€ 6,1
Noordvleugel	€ 10,9 [39]	4,3	€ 2,5
Verschil	€ 15,4		
Verrekening nulvariant [40]	-/- € 2,5		
Totaal effect	€ 12,9		

NB. Als gevolg van afronding kunnen er kleine verschillen in de optellingen zitten.

5.1.3 Harmonisatievoordeel programmatische capaciteit

De benodigde programmatische capaciteit in de Noordvleugelprovincie is afhankelijk van de omvang van de programma's die uitgevoerd moeten worden. De omvang en het kwaliteitsniveau worden mede aan de hand van politieke keuzes vastgesteld. Het meest transparante kengetal hier om toch tot een zekere vergelijkingsmaatstaf te kunnen komen, is het aantal programmatische fte's in de nul situatie gedeeld door het totale uitgavenniveau van de provincies gecorrigeerd voor de maatregelen in de nulvariant.

[39] Uitgaande van het bedrag per inwoner in Zuid-Holland.
[40] Zie bijlage 1.

Tabel 5-4 Programmatisch capaciteit t.o.v. het totale uitgavenniveau

	Programmatische capaciteit in de nul situatie[41]	Totale uitgaven in de nul situatie[42] (x € 1 miljoen)	fte per € 1 miljoen
Flevoland	211 fte	€ 228	0.92
Noord-Holland	739 fte	€ 710	1.04
Utrecht	504 fte	€ 581	0.87
Totaal	1.454 fte	€ 1.520	0.96

Op basis van de analyse in pijler 2 (hoofdstuk 15) is een besparing van 5% van de programmatische capaciteit ingeschat. Hiermee komt het aantal fte per miljoen euro op 0,91 (=0,96 - 5%). Utrecht ligt met 0,89 fte per miljoen euro budget nog lager. Het is aannemelijk dat 0,91 nog een voorzichtige inschatting van het mogelijke besparingspotentieel is. Om echter het besparingspotentieel niet te overschatten wordt in deze maatschappelijke business case gerekend met een bandbreedte van 0,90 tot 0,92 fte per miljoen euro programmabudget. Uitgaande van het gesommeerde huidige uitgaveniveau in de nul situatie van de drie provincies zou de Noordvleugelprovincie tussen 57 en 88 fte programmatische capaciteit minder nodig hebben. Dat leidt tot een besparing tussen € 4,2 en € 6,4 miljoen. Onderstaande tabel geeft deze berekening weer.

Tabel 5-5 Besparingspotentieel programmatische capaciteit Noordvleugel

Uitgaveniveau Noordvleugelprovincie in de nul situatie (x € 1 miljoen)	€ 1.520
Programmatisch fte per miljoen	0,90– 0,92 fte
Omvang programmatische capaciteit na harmonisatie	1.366 – 1.396 fte
Verschil	57 - 88 fte
Besparingspotentieel (x € 1 miljoen)	€ 4,2 - € 6,4

In de periode direct voor en na de samenvoeging zal de Noordvleugelprovincie een aanzienlijke tijdsinvestering moeten plegen om de bestaande programma's van de drie provincies om te bouwen tot nieuwe programma's voor de gehele Noordvleugelprovincie. Dit extra werk betekent dat het mogelijke voordeel van de programmatische capaciteit niet direct in het eerste jaar gerealiseerd kan worden. Deze druk wordt afgevangen door de herplaatsingsregeling van twee jaar waardoor het voordeel pas twee jaar later genomen wordt (zie personele frictiekosten in paragraaf 5.3.1).

5.1.4 Harmonisatievoordeel ondersteuning en leiding

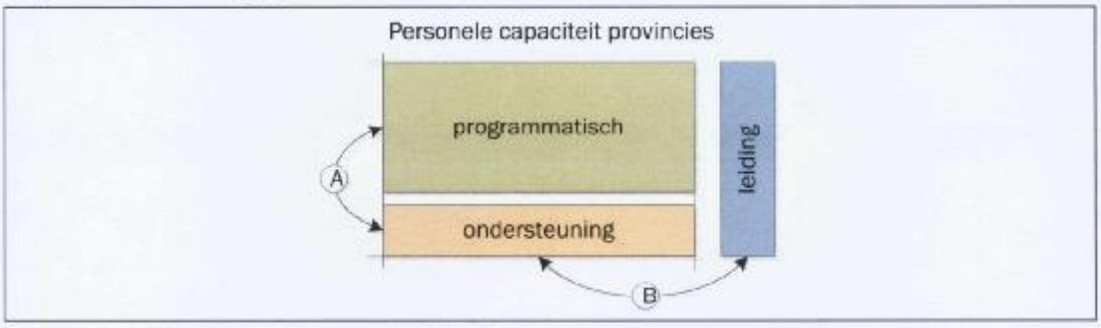
Zoals aangegeven in hoofdstuk 3 hebben wij de personele capaciteit van de drie provincies ingedeeld in een aantal organieke blokken: programmatisch, ondersteuning en leiding. De verhouding tussen (A) programmatische capaciteit en ondersteunende capaciteit en de verhouding tussen (B)

[41] Zie Tabel 5-2.

[42] Gebaseerd op de begrote uitgaven volgens Iv3 in 2013 gecorrigeerd voor de maatregelen uit de nulvariant. Deze effecten zijn verdeeld volgens de verhouding in de uitgaven.

programmatische en ondersteunende capaciteit enerzijds en leidinggevenden anderzijds hanteren we om de Noordvleugelprovincie vorm te geven zoals geschetst in figuur 5-3.

Figuur 5-3 Verhoudingsgetallen

De verhouding drukken wij uit in een opslagpercentage. Onderstaande tabel geeft de opslagpercentages weer voor de drie provincies in de nul situatie.

Tabel 5-6 Opslagpercentages, nul situatie

	Ondersteuning	Leiding
	% opslag op programmatische capaciteit	*% opslag op programmatische en ondersteunende capaciteit*
Flevoland	43%	5,6%
Noord-Holland	38%	4,2%
Utrecht	27%	6,7%

Bepaling opslagpercentages Noordvleugelprovincie

De opslagpercentages voor ondersteuning en leiding lopen uiteen. Deels vallen de verschillen te verklaren door schaaleffecten, deels moet de verklaring ook gezocht worden in keuzes die gemaakt zijn bij de inrichting van de organisatie. Hiermee rekening houdend wordt voor de Noordvleugelprovincie niet het laagste percentage gehanteerd, maar een bandbreedte van 105% tot 120% van het scherpste opslagpercentage. Hiermee wordt voorkomen dat organisatiekeuzes los van hun context worden bezien.

Uitgaande van bovenstaande wordt voor de Noordvleugelprovincie een opslag van 28,3% tot 32,4% voor ondersteuning en 4,4% tot 5,0% voor leiding gehanteerd. Hierbij kiezen wij voor een opslag die hoger is dan de huidige laagste, maar lager dan het huidig gemiddelde. Zoals aangegeven in hoofdstuk 2 en 3 zien wij de vorming van de Noordvleugelprovincie immers niet als een opsomming van de huidige drie provincies, maar als een kans om nieuwe scherpere keuzes te maken.

Onderstaande tabel werkt deze mogelijke besparingen uit in leiding en ondersteunende capaciteit. Wij ramen de mogelijke besparing op € 4,4 - 10 miljoen.

Tabel 5-7 Besparingspotentieel ondersteunende en leidinggevende capaciteit

Omschrijving	Ondersteuning
Capaciteit ondersteuning in de nul situatie [43]	506 fte
Programmatische capaciteit na harmonisatie [44]	1.366 - 1396 fte
Gehanteerde opslag	28,3 - 32,4%
Nieuwe capaciteit (fte)	**387 - 452 fte**
Besparingspotentieel t.o.v. nulvariant	54 - 120 fte

Omschrijving	Leiding
Capaciteit leiding in de nul situatie [45]	102 fte
Programmatische capaciteit na harmonisatie [46]	1.366 - 1396 fte
Ondersteunende capaciteit na harmonisatie [47]	387 - 452 fte
Gehanteerde opslag	4,4 - 5,0 %
Nieuwe capaciteit (fte)	77 - 92 fte
Besparingspotentieel t.o.v. nulvariant	10 - 25 fte

Besparingspotentieel leiding (x € 1 miljoen)[48]	€ 1,0 - 2,6
Besparingspotentieel ondersteuning (x € 1 miljoen)[49]	€ 3,3 – 7,2
Totaal besparingspotentieel (x € 1 miljoen)	€ 4,4 - 10

5.1.5 Centralisatie-effecten ambtelijke organisatie

Door centralisatie kan een verder schaalvoordeel geboekt worden doordat interne afstemming beperkt wordt, kwetsbaarheid verminderd en aansturing scherper kan. Via de provincies hebben wij de concept *business case gezamenlijke bedrijfsvoering* beschikbaar gekregen uitgevoerd door Seinstra Van de Laar B.V.[50] (vanaf hier kortweg aangeduid met: Seinstra). Dit onderzoek is in opdracht van de drie provincies uitgevoerd. De business case bespreekt de consequenties van inrichting van een Shared Service Center (SSC) voor een groot deel van de bedrijfsvoeringstaken[51] van de provincies.

---

[43] Zie Tabel 5-2.
[44] Zie Tabel 5-5.
[45] Zie Tabel 5-2.
[46] Zie Tabel 5-4.
[47] Zie Tabel 5-7.
[48] Op basis van een middensom van € 60.500 per fte.
[49] Op basis van een middensom van € 104.000 per fte.
[50] De business case is aan de minister beschikbaar gesteld door de provincies, waarbij een oplegbrief ter nuancering van de resultaten is bijgevoegd.
[51] Onder bedrijfsvoeringstaken verstaat Seinstra; P&O, ICT, financiën, inkoop, facilitaire zaken, juridische zaken en het bij deze functies behorende management en secretariaat. Dit wijkt licht af van de afbakening die wij hanteren waarin de gehele secretariële ondersteuning gelabeld is als ondersteuning en de juridische capaciteit als programmatisch is geboekt. In het algemeen verwachten wij de meeste winst door centralisatie bij de andere ondersteunende functies.

De provincies hebben aangegeven twee belangrijke bezwaarpunten te zien in de rapportage van Seinstra (1) de harmonisering van de verschillende bedrijfsvoeringprocessen zou te risicovol zijn en (2) huisvesting op een centrale plek zou leiden tot een te grote afstand tussen de bedrijfsvoering en de rest van de organisatie. Deze argumenten zijn van minder belang voor de vorming van de Noordvleugelprovincie. In deze nieuwe organisatie mag verwacht worden dat de bedrijfsvoeringsprocessen en onderliggende ICT structuur sowieso geharmoniseerd moeten worden. Centrale huisvesting van alle ondersteunende diensten is met name in samenvoegingsvariant C aan de orde, maar daarin wordt ook het overgrote deel van de rest van de organisatie gecentraliseerd.

Wel kan gesteld worden dat een organisatie waarin de ondersteunende diensten decentraal georganiseerd blijven minder voordeel zal behalen van de samenvoeging. In het algemeen gesteld; hoe meer taken gecentraliseerd worden hoe meer kans dat het door Seinstra gevonden bezuinigingspotentieel bereikt wordt. Wij houden hierin de mate van centralisatie[52] aan als maat voor het besparingspotentieel ten opzichte van de Seinstra business case.

Tabel 5-8 Mate waarin centralisatie effect heeft op ondersteunende capaciteit

Variant	Omschrijving	Besparingspotentieel ten opzichte van de Business Case Seinstra (= mate van centralisatie)
Samenvoegingsvariant A	Regionaal model	Beperkt (20%)
Samenvoegingsvariant B	Matrixmodel, regioteams	Gemiddeld (70%)
Samenvoegingsvariant C	Centraal model	Aanzienlijk (95%)

Seinstra concludeert dat over de hele linie van de bedrijfsvoering een gemiddelde besparing tussen de 22% en 37% haalbaar is voor de besparing op de bedrijfsvoeringsfunctie door vorming van een SSC. Wij nemen de eigen expertschatting van Seinstra, 31%, over als maximaal haalbare besparing bij volledige centralisatie[53].

Op basis van de huidige ondersteunende capaciteit (ca. 587 fte) is, uitgaande van de hiervoor benoemde 31% besparing, een theoretisch maximale besparing van ongeveer 182 fte haalbaar. In de nul situatie is echter reeds een korting gerealiseerd door de krimp in Utrecht en Flevoland waarbij de omvang van de ondersteuning met 81 fte wordt teruggebracht. Daarnaast is een volgende korting gerealiseerd in de harmonisatie in paragraaf 5.1.4 ter grootte van 55 tot 120 fte. Dit betekent dat in de bovengrens van de harmonisatie de Seinstra-effecten reeds volledig verwerkt zijn. Alleen bij de ondergrens blijft een besparingspotentieel van 46 fte bestaan. Dat betekent een maximale theoretische besparing van € 2,8 miljoen.

Wij gaan ervan uit dat de mate waarin deze besparing te realiseren is, direct afhankelijk is van de mate van centralisatie in de Noordvleugelprovincie. Onderstaande tabel werkt deze benadering uit. De maximale besparing voor de Noordvleugelprovincie is daarmee € 2,6 miljoen.

[52] Zie Tabel 4-2.

[53] Bron: "Business case Gezamenlijke Bedrijfsvoering", Seinstra van der Laar, 2012, bewerking van tabel op pagina 15.

Tabel 5-9 Besparing bedrijfsvoeringstaken door schaaleffecten, gecorrigeerd voor eerdere besparingen

Huidige omvang ondersteunende diensten	587 fte
Maximale besparing Seinstra	31 %
Maximale besparing in de huidige situatie	182 fte
-/- reeds voorgenomen inkrimping ondersteuning	- 81 fte
-/- ondergrens harmonisatie voordeel ondersteuning	-55 fte
Theoretisch besparingspotentieel	46 fte
Theoretisch besparingspotentieel[54] (x € 1 miljoen)	€ 2,9

	Svar A	Svar B	Svar C
Grondslag	20%	70%	95%
Besparing op ondersteunende taken	9 fte	33 fte	45 fte
Besparing (x € 1 miljoen)	€ 0,6	€ 2,0	€ 2,7

De totale omvang van de Noordvleugelprovincie ligt in bovenstaande berekening tussen 1.849 en 1.950 fte. Dat is vergelijkbaar met de omvang van het ambtelijk apparaat van Zuid-Holland in de huidige situatie (1.895 fte[55])

Tabel 5-10 Omvang Noordvleugelprovincie

	Svar A	Svar B	Svar C
Omvang Noordvleugelprovincie[56]	1.853 - 1.955 fte	1.853 - 1.931 fte	1.853 - 1.920 fte

5.1.6 Extra structurele personele kosten

Als gevolg van de samenvoeging kan het zijn dat medewerkers verder van hun huis moeten werken dan in de huidige situatie het geval is. Hierdoor ontstaan extra structurele kosten in de vorm van een kilometervergoeding.

Wij gaan uit van een gemiddelde extra reisafstand van 30 kilometer[57] enkele reistijd per fte in de nieuwe situatie. We rekenen deze toe aan de bezetting die in de verschillende samenvoegingsvarianten gecentraliseerd worden in onderstaande tabel. Gebaseerd op de wettelijke vergoeding van €0,19 per woon-werk kilometer schatten wij de extra reiskosten in op maximaal € 4,8 miljoen bij de meest gecentraliseerde variant (samenvoegingsvariant C).

Wij rekenen geen extra incidentele kosten voor verplichte verhuizingen. Afspraken over vergoedingen van extra woon-werk verkeer als gevolg van reorganisaties zijn ons op dit moment niet bekend.

[54] Wij gaan uit van een middensom van € 60,5 duizend personele lasten per fte ondersteuning.

[55] Bron: Provincie Zuid- Holland, Jaarstukken 2011.

[56] Dit cijfer betreft de bezetting zonder externe inhuur.

[57] Deze afstand is een aanname van de onderzoekers. Het betreft een gemiddelde, hierin zitten dus ook de medewerkers voor wie de reisafstand gelijk blijft of zelfs afneemt in de nieuwe situatie. De plaats van de uiteindelijke hoofdlocatie is uiteraard bepalend voor de hoogte van de extra reiskosten.

Mochten hier later, in bijvoorbeeld een sociaal statuut, nadere afspraken over gemaakt worden kan het zijn dat deze post structureel of incidenteel verder toeneemt.

Tabel 5-11 Structurele extra reiskosten

	Svar A	Svar B	Svar C
Nieuwe formatie	1.853 - 1.955 fte	1.853 - 1.931 fte	1.853 - 1.920 fte
Grondslag	20%	70%	95%
Extra kilometers (x 1 miljoen)	5,2 - 5,5	18,2 - 18,9	24,6 - 25,5
Extra reiskosten (x € 1 miljoen)	ca. € 1,0	ca. € 3,5	ca. € 4,8

5.1.7 Gesommeerd effect personele organisatie Noordvleugel

De harmonisatie- en centralisatievoordelen in de verschillende samenvoegingsvarianten die behaald kunnen worden op ondersteunende en programmatische capaciteit zijn hieronder samengevat.

Tabel 5-12 Totaal effect personele organisatie Noordvleugelprovincie in fte

	Svar A	Svar B	Svar C
Harmonisatievoordeel (gelijk in alle varianten)		121 - 233	
- programmatisch		57 - 88	
- leiding		10 - 25	
- ondersteuning		54 - 120	
Centralisatievoordeel	9 fte	33 fte	45 fte
Totaal mogelijke besparing	131 - 233 fte	154 - 233 fte	166 - 233 fte

Tabel 5-13 Totaal effect personele organisatie Noordvleugelprovincie (x € 1 miljoen)

	Svar A	Svar B	Svar C
GS en PS Noordvleugel (gelijk in alle varianten)		€ 12,9	
Harmonisatievoordeel (gelijk in alle varianten)		€ 8,5 - 16,2	
- programmatisch		€ 4,2 - 6,4	
- leiding		€ 1 - 2,6	
- ondersteuning		€ 3,3 - 7,2	
Centralisatievoordeel	€ 0,6	€ 2,0	€ 2,7
Extra reiskosten	-/- € 1,0	-/- € 3,5	-/- € 4,8
Totaal mogelijke besparing [58]	€ 21 - 29	€ 20 - 26	€ 20 - 25

De totaal mogelijke besparing ligt daarmee rond de € 20 à 29 miljoen op jaarbasis voor de personele organisatie. In voorgaande tabel is duidelijk te zien dat de reiskosten met name een dempend effect hebben op het te behalen voordeel van de meer gecentraliseerde varianten.

[58] Zoals aangegeven in paragraaf 5.1.5 is in het maximale harmonisatie-effect geen extra besparing vanuit Seinstra te verwachten. Het centralisatie-effect telt daarom op bij de onderkant van het beoogde harmonisatie-effect.

5.2 Huisvestingslasten Noordvleugelprovincie

Structurele materiële effecten van een eventuele samenvoeging moeten vooral gevonden worden in huisvestingslasten. Zonder een directe uitspraak te doen over welke optie beter is, wordt in kaart gebracht wat de besparingen op huisvestingslasten zijn in verschillende varianten. Wij baseren ons bij de vastgoedanalyse op door de provincies aangeleverd materiaal en algemene marktgegevens (o.a. DTZ Zadelhoff).

Steunpunten

Bij de analyse van de provinciale vastgoedposities zijn de zogeheten steunpunten buiten beschouwing gelaten. De steunpunten dienen als uitvalsbasis voor uitvoerende werkzaamheden (veelal 'verkeer gerelateerd'). In alle denkbare samenvoegingsvarianten zullen deze werkzaamheden decentraal worden uitgevoerd. Vooralsnog is er geen aanleiding om te vermoeden dat de uitvoeringslocaties heroverwogen moeten worden. Op een later tijdstip kan dit alsnog gebeuren.

Representatieve locaties

De provincies Utrecht en Noord-Holland beschikken over een of meerdere representatieve locaties. Vanuit 'koud' bedrijfseconomisch oogpunt zijn deze locaties relatief kostbaar en inefficiënt. De representatieve waarde van dergelijke locaties is evenwel groot. Van de totale huisvestingslasten van provincie Utrecht wordt ongeveer 4% bepaald door het Paushuize. In Noord-Holland gaat het om een aantal kantoorvilla's. Exacte gegevens over markt- en boekwaarden zijn niet beschikbaar. In het kader van dit onderzoek zijn deze ruimtes in financieel opzicht buiten beschouwing gelaten. Bij de huisvestingskeuzes die de Noordvleugelprovincie gaat maken, moeten deze ruimtes opnieuw in ogenschouw worden genomen.

Provinciehulzen / (grote) kantoor locaties

De huisvestingslasten (exploitatie en kapitaallasten) bepalen het structurele besparingspotentieel op provinciaal vastgoed. De uiteindelijke besparing is afhankelijk van de gekozen huisvestingsvariant zoals later in deze paragraaf besproken.

Tabel 5-14 Huisvestingslasten provinciehuizen

	Huisvestingslasten provinciehuizen (x € 1 miljoen)	Huuropbrengsten derden (x € 1 miljoen)	Gecorrigeerde lasten (x € 1 miljoen)	Gecorrigeerde lasten / werkplek
Flevoland	€4,1	€0,4	€3,7	€8.200
Noord-Holland				
- Houtplein	€3,2	-	€3,2	€3.200
- Dreef	€4,3	-	€4,3	*buiten beschouwing*
- Houtplein + Dreef	€7,5	-	€7,5	€7.450
Utrecht	€6,8	€3,0	€3,8	€4.400
Kengetal huisvestingslasten /werkplek Noordvleugel				€ 4.400 - 6.500

Toelichting op kental huisvestinglasten per werkplek Noordvleugelprovincie
In deze Maatschappelijke Business Case wordt voor de huisvestingslasten een bandbreedte gehanteerd tussen de € 4.400 en € 6.500 per werkplek. De ondergrens is het gerealiseerde bedrag in Utrecht en de bovengrens is het naar aantal werkplekken gewogen gemiddelde van de gerealiseerde bedragen bij de drie provincies.

Hier moet verder worden opgemerkt dat de verschillende locaties uit Tabel 5-14 anders van omvang en aard zijn. Zo is de locatie Houtplein in de kern een kantoorlocatie voor het ambtelijk apparaat. De bestuurlijke organisatie en de statenzaal zijn ondergebracht in het bestuursgebouw aan de Dreef. In Flevoland en Utrecht zijn het bestuurlijk en ambtelijk apparaat in het zelfde pand gehuisvest. Flevoland heeft, als kleinere van de drie provincies, minder werkplekken wat automatisch een opdrijvend effect heeft op de lasten per werkplek. Bepaalde vaste lasten kunnen immers over minder werkplekken worden gedeeld. Dit verklaard de belangrijkste verschillen in bovenstaande tabel.

De uiteindelijke huisvestingskeuzes die gemaakt moeten worden, zijn afhankelijk van verschillende denkbare samenvoegingsvarianten.

- Samenvoegingsvariant C zal op het vlak van huisvesting het maximale besparingspotentieel realiseren. Net zoals op personeel vlak is bij de huisvesting deze maximale besparing mogelijk wanneer voor een nieuwe opbouw van de huisvesting wordt gekozen.
- Samenvoegingsvariant B zal meer op Samenvoegingsvariant C dan op Samenvoegingsvariant A lijken als het over huisvesting gaat. Het besparingspotentieel in deze variant is bepaald op basis van de verhouding centraal-decentraal, die als maat wordt genomen voor de mate waarin besparing op huisvestingslasten mogelijk is. Samenvoegingsvariant B realiseert ongeveer 75% [59] van de besparing van Samenvoegingsvariant C.
- Samenvoegingsvariant A zal niet veel afwijken van de huidige huisvestingssituatie. Als gevolg van centralisatie van de bestuurlijke organisatie en (een deel van) het ondersteunend apparaat en optimalisatie van de huisvestingsportefeuille (o.a. door verhuring van delen van het gebouw)

[59] berekening: Samenvoegingsvariant B (70% centralisatie) / Samenvoegingsvariant C (95% centralisatie) = 73,7% = ca. 75%.

moet op termijn een besparing van haalbaar zijn. In deze Maatschappelijke Business Case wordt voor de ondergrens van geen besparing uitgegaan.

Tabel 5-15 Werkplekken per fte

	Flevoland	Noord-Holland	Utrecht	Totaal
Huidige bezetting[60]	372	1140	771	2283
Huidige werkplekken[61]	480	1338	921	2739
Huidige verhouding werkplek/fte[62]	1,29	1,17	1,19	1,20

In de verhouding van de huidige werkplekken met de huidige bezetting zit de deeltijdfactor, de flexfactor en het aandeel externe inhuur verdisconteerd. Uitgaande van de gemiddelde verhouding van 1,2 fte en de besparing in fte's die eerder in Tabel 5-9 is bepaald, resulteert dit in een vermindering van ca. 163-283 werkplekken ten opzichte van de huidige situatie. Op basis van de bandbreedte voor huisvestingslasten per werkplek uit Tabel 5-14 wordt vervolgens het besparingspotentieel bepaald.

Tabel 5-16 Besparingspotentieel huisvestingslasten (x €1 miljoen)

	Svar A	Svar B	Svar C
Personele besparing			170-236 fte
Besparing werkplekken (o.b.v. factor 1,2)		*75% van Svar C*	204-283 pl.
Kosten per werkplek			€4.400-6.500
Besparingspotentieel	€ 0	€ 0,6-1,4	€ 0,9-1,8

Naast huisvestingslasten zijn er nog andere kosten die aan een werkplek gerelateerd kunnen worden. Hierbij valt te denken aan ICT, facilitair management, overige diensten en middelen. Deze overige werkplek gerelateerde kosten zijn hoger als de huisvestingslasten. Per werkplek komt dit omgerekend op circa € 5.200[63]. Voor de verschillende samenvoegingsvarianten levert dit een besparing op van circa € 0,8 tot 1,5 miljoen.

[60] Bezetting Flevoland is gecorrigeerd voor Randstedelijke Rekenkamer en aandeel in Programmabureau West Regio.

[61] Een-op-een overgenomen uit opgaaf provincies.

[62] In dit verhoudingsgetal zitten deeltijdsfactor, flexfactor en aandeel externe inhuur verdisconteerd.

[63] NFC Index (meest recente data: 2011) voor prestatievergelijk in vastgoed http://www.nfcindex.nl ; Provincie Flevoland geeft in een reactie aan werkplek-gerelateerde kosten van € 7.500 per werkplek te realiseren.

Tabel 5-17 Besparingspotentieel overige werkplek gerelateerde kosten (x €1 miljoen)

	Svar A	Svar B	Svar C
Reductie bezetting[64]	131 - 233 fte	154 - 233 fte	131 - 233 fte
Besparing werkplekken (o.b.v. factor 1,2)	157 - 280 pl.	185 - 280 pl.	199 - 280 pl.
Besparingspotentieel	€ 0,8 - 1,5	€ 1,0 - 1,5	€ 1,0 - 1,5

Samen met de besparing op de huisvestingslasten uit Tabel 5-16 resulteert dit in de volgende structurele besparing.

Tabel 5-18 Mogelijke structurele besparing lasten per werkplek (x €1 miljoen)

	Svar A	Svar B	Svar C
Reductie huisvestingslasten		€ 0,6 - 1,4	€ 0,9 - 1,8
Besparing overige werkplekkosten	€ 0,8 - 1,5	€ 1,0 - 1,5	€ 1,0 - 1,5
Totale besparing werkplek gerelateerde lasten	€ 0,8 - 1,5	€ 1,6 - 2,9	€ 1,9 - 3,3

5.3 Frictiekosten

De vorming van de Noordvleugelprovincie leidt naast structurele effecten ook tot eenmalige/incidentele effecten. Dit betreft kosten die zonder de fusie niet gemaakt zouden zijn en die per definitie extra en tijdelijk zijn. Deze zogeheten frictiekosten worden onderverdeeld in personele en materiële frictiekosten.

5.3.1 Personele frictiekosten ambtelijk apparaat

Met het inkrimpen van de nieuwe provinciale organisatie zullen eenmalige personele frictiekosten gemoeid zijn. In de provincie cao zijn afspraken gemaakt over ontslagen bij reorganisaties. Belangrijk onderdeel hiervan is de herplaatsingsregeling waarbij ambtenaren, wiens functie vervallen is, twee jaar lang een traject doorlopen om in een nieuwe functie terecht te komen. In deze periode worden ook opleidingen en herplaatsingstrajecten ingezet. Wij gaan ervan uit dat op het moment van de bestuurlijke fusie (1-1-2016) ook duidelijkheid is over het boventallige personeel. Zoals aangegeven in hoofdstuk 3 gaan wij uit van 1-1-2017 als datum voor de organisatorische fusie van het ambtelijk apparaat. De herplaatsingsperiode loopt door tot 1-1-2018. In 2017 is het boventallige personeel dus nog volledig in dienst in een gereorganiseerde organisatie. We nemen derhalve de volledige personeelslasten van het boventallig verklaarde personeel op als frictiekosten op in 2017.
De kosten voor flankerend beleid lopen in gedurende de herplaatsingsperiode en ramen wij op € 10 duizend per persoon die boventallig verklaard wordt .

Wij gaan conservatief uit van een normaal verloop in deze periode van 4% per jaar waardoor uiteindelijk 92% van de boventalligen afvloeit. Uit de IPO-personeelsmonitor[65] blijkt dat de gemiddelde

[64] zie tabel 5.10.
[65] IPO Personeelsmonitor Provincies 2011.

diensttijd in Flevoland, Utrecht en Noord-Holland net onder de 12 jaar ligt. Op basis hiervan hebben de vertrekkende ambtenaren gemiddeld recht op een ontslagvergoeding van eenmaal hun jaarsalaris volgens de kantonrechters formule.

Hierna zullen de kosten gaan lopen voor de reguliere, bovenwettelijke en nawettelijke WW volgens de cao. Hiervan vervallen de kosten voor het eerste jaar, die immers door de ontslagvergoeding gedekt zijn. De kosten voor de WW liggen bij de provincie. De duur van de WW is voor provincieambtenaren gemaximeerd op 69 maanden[66]. Uit CBS gegevens[67] is te construeren dat het aantal mensen dat nog steeds geen baan heeft kunnen vinden na ontslag ongeveer elke zes maanden halveert (45%). Dat cijfer is gebaseerd op een gemiddelde werkzoekende en houdt geen rekening met de relatief hoge leeftijd van provincieambtenaren. Daarnaast is door de crisis de werkgelegenheidssituatie niet verbeterd. Mede daarom lijkt het zinnig om een bandbreedte op te nemen van 25% tot 45% van de werkzoekenden die elke zes maanden een baan vinden in de eerste twee jaar na ontslag en 10% in elke zesmaandelijkse periode daarna.

Tabel 5-19 Personele frictiekosten

	Svar A	Svar B	Svar C
Reductie bezetting[68]	131 - 233 fte	154 - 233 fte	131 - 233 fte
Kosten flankerend beleid[69] (x € 1 miljoen)	€ 1,4 - 2,6	€ 1,7 - 2,6	€ 1,8 - 2,6
Kosten herplaatsingstraject (2017) [70]	€ 9 - 16,2	€ 10,5 - 16,2	€ 11,2 - 16,2
Omvang af te vloeien personeel (92%)	120 – 214 fte	142 – 214 fte	153 – 214 fte
Kosten kantonrechtersformule[71] (x € 1 miljoen)	€ 6,5 – 11,4	€ 7,4 – 11,4	€ 7,9 – 11,4
Kosten WW [72] (x € 1 miljoen)	€ 1,5 - 10,3	€ 1,8 - 10,3	€ 1,9 - 10,3
Totale personele frictiekosten ambtelijk apparaat (x € 1 miljoen)	€ 18,2- 40,1	€ 21,1- 40,1	€ 22,5- 40,1

Onderstaande tabel geeft weer in welk jaar de verschillende personele frictiekosten zullen vallen.

66 Bron: opgave provincie Flevoland.

67 Bron: statline.cbs.nl – tabel over werkloosheidsduur in 2011.

68 Zie Tabel 5-17.

69 Bron: ervaringscijfer Decisio/AEF - € 10.000 per persoon gedeeld door een deeltijdfactor van 0,9 = € 11 duizend per fte.

70 Personeelslasten op basis van middensommen van 96% van het boventallig personeel.

71 In deze berekening is gerekend met middensommen van de salarislasten per organieke groep.

72 In deze berekening is gerekend met middensommen van de salarislasten per organieke groep en een bandbreedte meegenomen in het aantal mensen dat zesmaandelijks een baan vindt.

Tabel 5-20 Personele frictiekosten ambtelijk apparaat (x € 1 miljoen)

	Jaar	Svar A	Svar B	Svar C
Flankerend beleid	2016	€ 1,4- 2,6	€ 1,7- 2,6	€ 1,8- 2,6
Herplaatsingsperiode	2017	€ 9- 16,2	€ 10,5- 16,2	€ 11,2- 16,2
Ontslagvergoeding	2018	€ 6,2- 11,2	€ 7,2- 11,2	€ 7,7- 11,2
Kosten WW	2019	€ 0,8- 3,6	€ 0,9- 3,6	€ 0,9- 3,6
	2020	€ 0,2- 2,2	€ 0,3- 2,2	€ 0,3- 2,2
	2021	€ 0,2- 1,8	€ 0,2- 1,8	€ 0,2- 1,8
	2022	€ 0,2- 1,4	€ 0,2- 1,4	€ 0,2- 1,4
	2023	€ 0,1- 1,2	€ 0,1- 1,2	€ 0,2- 1,2
	2024	nihil	nihil	nihil

5.3.2 Frictiekosten bestuurlijk apparaat

Voor de afvloeiing van Commissarissen van de Koning en van Gedeputeerde Statenleden rekenen we resp. 0,9 miljoen[73] en € 1,5 tot 1,7 miljoen uitgesmeerd over 2016 tot 2020.Dat komt als volgt tot stand:

- De Commissaris van de Koning uit Noord-Holland bereikt op 15 december 2016 zijn pensioengerechtigde leeftijd[74]. Dat betekent dat hij ongeveer 12 maanden Appa uitkering[75] ontvangt.
- De Commissaris van de Koning uit Utrecht wordt een waarnemer. Aangenomen wordt dat deze aantreedt op 1 juli aanstaande, waardoor deze bij aftreden een ambtstermijn van 2,5 jaar heeft. Bij een waarnemer is de uitkeringsduur gelijk aan de ambtsduur, dus een uitkering van 2,5 jaar.
- De benoeming van de Commissaris van de Koning uit Flevoland loopt tot 1 november 2014. Aangenomen wordt dat hij hierna als waarnemer aanblijft. Hierdoor kan hij aanspraak maken op een verlengde uitkering tot aan zijn pensioengerechtigde leeftijd in 202074[76]. Daarmee geldt voor hem bij aftreden een uitkering van 3 jaar en 2 maanden.
- Aan de vorming van het college GS van de Noordvleugelprovincie zullen nieuwe verkiezingen vooraf gaan. Het is niet aannemelijk dat alle GS van de Noordvleugelprovincie eerder GS lid waren in Flevoland, Noord-Holland of Utrecht. We gaan ervan uit dat er twee á drie GS overgaan naar het nieuwe College GS. In de Colleges van de drie provincies die maximaal 8 maanden in 2015 in functie zijn zitten dan 12 GS leden[75]. Dat betekent dat er 9 á 10 GS moeten afvloeien.
- De leden van het College GS kregen elk minimaal 2 jaar en maximaal 3 jaar en 2 maanden wachtgeld. Aangezien GS een sollicitatieplicht hebben gaan wij er van uit dat een groot deel korter dan twee jaar een beroep doet op een uitkering van de Noordvleugelprovincie. We gaan uit van een gemiddelde uitkeringstermijn van twee jaar voor GS.
- Het maandsalaris van GS leden bedraagt € 7.899,67[76]. Op basis van een uitkering van 80% in het eerste en 70% in het tweede jaar bedraagt de totale uitkering € 165 duizend (inclusief vakantiegeld en dertiende maand) per overtollig GS-lid.

[73] We gaan uit van 1-1-2016 als overgangsmoment.

[74] Uitgaande van een pensioenleeftijd van 65 jaar en 6 maanden op dat moment.

[75] Appa = Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers.

[76] Uitgaande van een pensioenleeftijd van 66 jaar.

Onlangs heeft de ministerraad besloten dat de bestaande wachtgeldregelingen voor Provinciale Statenleden geschrapt worden. Dat betekent dat er geen frictiekosten worden meegenomen ten aanzien van Provinciale Statenleden voor de vorming van de Noordvleugelprovincie.

Onderstaande tabel geeft de frictiekosten voor bestuurders weer in de tijd.

Tabel 5-21 Personele frictiekosten bestuurlijk personeel (x € 1 miljoen)

	2016	2017	2018	2019	2020	Totaal
Afvloeiingsregeling CdK	€ 0,3	€ 0,2	€ 0,2	€ 0,1	nihil	€ 0,9
Afvloeiingsregelingen GS	€ 0,8 - 0,9	€ 0,7- 0,8	-			€ 1,5- 1,7
Totale frictiekosten bestuurlijk personeel	€ 1,1 - 1,2	€ 0,9 – 1,0	€ 0,2	€ 0,1	nihil	€ 2,4 – 2,5

5.3.3 Materiële frictiekosten

De belangrijkste materiële frictiekosten zijn (a) het (met verlies) afstoten van vastgoed en (b) de kosten die gemoeid zijn met de verkoop van vastgoed (hoofdzakelijk: leegstand). Daarnaast zijn er nog (c) andere materiële frictiekosten: aanpassingen aan de ICT-infrastructuur, trajecten/projecten om werkwijze van de drie organisaties te harmoniseren, et cetera. Deze overige materiële kosten zijn verderop grof gekwantificeerd.

Ad a. Eenmalig afschrijven op boekwaarde

In de huidige vastgoedmarkt is verkoop van kantoorruimte weinig lucratief. Het verschil tussen boekwaarde en marktwaarde (of eigenlijk: verkoopprijs) moet als eenmalige afschrijving in één keer genomen worden. Voor de waardebepaling van een object is een taxatie nodig, maar in de praktijk wordt vaak een inschatting gemaakt: de geschatte waarde is de kapitalisatiefactor vermenigvuldigd met de jaarhuur. Over het algemeen worden panden met een langlopend huurcontract als minder risicovol ervaren. Door de hogere zekerheid en de verminderde kans op leegstand vertaalt zich dat vaak in een hogere aankoopprijs. Panden zonder huurcontract zijn significant minder waard dan panden met een huurcontract. De drie provinciehuizen zijn niet of slechts voor een deel verhuurd aan derden. Hiermee ligt de marktwaarde lager dan in het geval het (gehele) object verhuurd zou zijn.

Onderlinge vergelijkbaarheid

- Noord-Holland heeft voor Houtplein twee taxatiewaardes opgegeven: (1) verkoop waarbij object leeg wordt opgeleverd en (2) verkoop inclusief 10-jarig huurcontract. De verhouding tussen de twee waardes is ongeveer 1:2. Voor de bepaling van de frictiekosten wordt uitgegaan van de taxatiewaarde bij lege verkoop. Van het bestuursgebouw aan de Dreef is geen marktwaarde bekend. Het pand aan de Dreef is bij de bepaling van de eenmalige afschrijving op de boekwaarde derhalve niet meegenomen. Bij de bepaling van de frictiekosten als gevolg van leegstand is het Dreef-gebouw wel meegenomen.

- Utrecht heeft een taxatiewaarde opgegeven. Dit is een taxatie die uitgevoerd is bij de koop van het Fortisgebouw. Wij hanteren de opgegeven waarde, maar merken op dat deze als gevolg van recente marktontwikkelingen als bovengrens moet worden beschouwd.
- Flevoland beschikt niet over een taxatiewaarde en heeft daarom gewerkt met een inschatting op basis van OZB en boekwaarde van investeringen. Ook hier wordt gewerkt met de opgegeven waarde, met de kanttekening dat een lichte aanpassing naar beneden realistisch lijkt.

Op basis van de verhouding tussen 'lege verkoop' en 'verhuurde verkoop' in Noord-Holland is vervolgens een inschatting gemaakt van de marktwaarde van de provinciehuizen in Utrecht en Flevoland.

Tabel 5-22 Afschrijving boekwaarde bij verkoop (x € 1 miljoen)

	Boekwaarde (x € 1 miljoen)	Marktwaarde (x € 1 miljoen)		Resultaat bij verkoop (x € 1 miljoen)
Flevoland	€ 16 [77]	€ 16	*(deels) verhuurd*	€ 0
Noord-Holland[78]	€ 49 [79]	€ 19	*leeg*	- € 30
Utrecht	€ 106 [80]	€ 121	*(deels) verhuurd*	€ 15

De feitelijke afschrijving op het vastgoed wordt naar alle waarschijnlijkheid geeffectueerd op het moment dat de verkoopprijs bekend is. Aangezien een pand geruime tijd leeg kan staan, zal dat een aantal jaar na 2016 pas ingeboekt kunnen worden. In deze Maatschappelijke Business Case wordt er echter vanuit gegaan dat per 1-1-2016 de eventuele winst/verlies op vastgoed genomen wordt. Dit resulteert in het volgende overzicht.

Tabel 5-23 Afschrijving boekwaarde voor de verschillende samenvoegingsvarianten in de tijd (x € 1 miljoen)

	2016	2017 en verder
Samenvoegingsvariant A	€ 0	-
Samenvoegingsvariant B	-/- €0-15	-
Samenvoegingsvariant C	-/- €0-15	-

Ad b. Frictiekosten bij verkoop; leegstand

In de huidige vastgoedmarkt kan het geruime tijd duren voordat een vastgoedobject verkocht is. Los van het prijsdrukkend effect hiervan, lopen tijdens de periode dat een object in de verkoop staat (een belangrijk deel) de huisvestingskosten door. In de praktijk zullen de kosten van een leeg pand lager liggen dan voor een gebouw dat in gebruik is, maar de verschillen zijn beperkt doordat veel kosten (afschrijving, kapitaallasten, onderhoud, beveiliging) doorlopen. Om de frictiekosten niet te onderschatten gebruiken wij de volledige huisvestingskosten alsof het gebouw in gebruik zou zijn.

[77] Bron: eigen opgave provincie Flevoland.

[78] Het pand aan de Dreef is niet meegenomen in deze analyse.

[79] Bron: eigen opgave provincie Noord Holland.

[80] Bron: eigen opgave provincie Utrecht.

Een verkoopperiode van drie tot vijf jaar is in deze markt geen onrealistische schatting. De courantheid van het pand courant bepaalt in hoge mate de verkooptermijn. Voor de panden in Noord-Holland en Utrecht gaan we uit van een verkoopperiode van drie jaar. Voor het provinciehuis in Lelystad hanteren we een periode van vijf jaar.

Om dubbele huisvestingslasten te voorkomen kan hierop worden geanticipeerd door de startverkoop ruim voor het moment te leggen waarop de nieuwe huisvesting beschikbaar komt. Hierdoor worden frictiekosten met betrekking tot leegstand beperkt. Mocht de verkoop voorspoediger verlopen, dan zal naar een tijdelijke andere locatie moeten worden uitgeweken. Hier hangen uiteraard ook kosten aan. Het is uiteindelijk een risicoschatting welk scenario hiervoor het meest gunstig is. Die inschatting ligt buiten de reikwijdte van dit onderzoek.

Tabel 5-24 Frictiekosten leegstand (x € 1 miljoen)

	2015-2016	2017-2019	2020	2021	2022
Samenvoegingsvariant A	€ 0	€ 0			
Samenvoegingsvariant B	€ 0	jaarlijks € 3,7 - 15,0			
Samenvoegingsvariant C	€ 0	jaarlijks € 3,7 - 15,0	€ 3,7	€ 3,7	nihil

Mogelijke huisvestingsscenario's

De Noordvleugelprovincie zal uiteindelijk zelf keuzes moeten maken ten aanzien van de huisvesting. Om enig inzicht te hebben in mogelijke lijnen waar langs deze keuzes zich kunnen voltrekken, schetsen we hier drie huisvestingsscenario's. Het betreft een eerste vingeroefening om voor de drie samenvoegingsvarianten een mogelijke huisvestingssituatie te schetsen.

- *Scenario 1 (t.b.v. samenvoegingsvariant A)*: Huidige huisvestingsituatie wordt gehandhaafd. Als gevolg van de inkrimping van de totale organisatie zullen verspreid over de drie locaties delen van het vastgoed leeg komen te staan. Verhuring van delen van het gebouw aan derden kan op termijn tot besparingen van de huisvesting leiden.
- *Scenario 2 (t.b.v. samenvoegingsvariant B en C)*: De locaties in Haarlem (Houtplein) en Utrecht blijven in gebruik. De locatie in Flevoland wordt verkocht/verhuurd. De totale behoefte aan werkplekken bedraagt ca. 1.970 - 2.080, inclusief 20% opslag voor externe inhuur. Circa 5-7% van deze werkplekken (ca. 100 a 150 plekken) zal op steunpunten gerealiseerd worden. Houtplein in Haarlem en het provinciehuis in Utrecht beschikken (uitgaande van de huidige huurcontracten met derden) over ca. 1.850 werkplekken. De overige werkplekken kunnen gevonden worden in de verschillende locaties aan de Dreef, Paviljoenslaan, Florapark en Frederikspark. Als de huurcontracten met ABN-AMRO en/of VRU in Utrecht aflopen zou een deel van de werkplekken (o.a. Paviljoenslaan, Florapark en Frederikspark) in Haarlem naar Utrecht kunnen verhuizen, waarna deze locaties verkocht kunnen worden.
- *Scenario 3 (t.b.v. samenvoegingsvariant B en C)*: In deze variant wordt gezocht naar een nieuwe, centraal gelegen locatie. De huidige kantoorlocaties worden allen, na 3-5 jaar leegstand verkocht. Net zoals in de andere scenario's blijven de steunpunten operationeel.

Uiteraard zijn er nog andere huisvestingsscenario's denkbaar. Zo is geopperd om naast de huidige provinciehuizen een nieuw centraal 'landsdeelhuis' te realiseren. Een nieuwe locatie betrekken die leegstand oplevert in het eigen vastgoed is echter vanuit bedrijfseconomisch perspectief zeker niet optimaal.

Zoals aangegeven in paragraaf 5.2 worden de representatieve panden van de provincies Noord-Holland (Dreef) en Utrecht (Paushuize) niet in de analyse betrokken.

Ad c. Overige materiële frictiekosten

Tot slot zijn er nog overige materiële frictiekosten zoals aanpassingen aan de ICT-infrastructuur, verhuiskosten personeel, tijdelijk toenemende kosten voor woon-werkverkeer, trajecten/projecten om werkwijze van de drie organisaties te harmoniseren, et cetera. Voor deze frictiekosten zijn stelposten opgenomen.

- ICT trajecten systeemintegratie: 7 miljoen conform onderzoek Seinstra (financieel systeem, HRM systeem, administratie en onvoorzien).
- Organisatiekosten gerelateerd aan vorming nieuwe organisatie; o.a. organisatieadvies (bijv. nieuw functiehuis), interim-management, diverse onderzoeken, communicatie/huisstijl: ingeschat op 2 miljoen euro per jaar gedurende 3 jaar.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de in deze business case meegerekende overige materiële frictiekosten en het jaar waarin deze vallen.

Tabel 5-25. Overige materiële frictiekosten (x € 1 miljoen)

	2015	2016	2017	2018	2019
ICT - systeemintegratie	1,0	4,0	2,0	0	0
Organisatiekosten	2,0	2,0	2,0	0	0
Totaal	3,0	6,0	4,0	0	0

5.4 Totaal interne effecten vorming Noordvleugelprovincie

De totale interne effecten van de vorming van de Noordvleugelprovincies laten zich als volgt samenvatten. Het is voorstelbaar dat er bij de structurele personele besparing sprake zal zijn van een zeker ingroei-effect. Dit is voor een belangrijk deel verdisconteerd in de personele frictiekosten. Verder hanteren we een aanloopperiode van 1 jaar (2016) om de reorganisatie zorgvuldig in de bedden. Zoals eerder aangegeven gaan wij ervan uit dat de bestuurlijke fusie een feit is per 1-1-2016 maar dat de organisaties pas op 1-1-2017 daadwerkelijk fuseren. Wij rekenen wel enige aanloopkosten mee maar rekenen pas met personele frictiekosten ná de organisatorische fusie.

Tabel 5-26 Gesommeerd overzicht van structurele baten en incidentele lasten (x € 1 miljoen)

	Samenvoegingsvariant A	Samenvoegingsvariant B	Samenvoegingsvariant C
Structurele baten			
- GS & PS	€ 13	€ 13	€ 13
- Ambtelijk apparaat	€ 8 - 15	€ 7 - 13	€ 6 - 12
- Materiële lasten	€ 0,8 - 1,5	€ 1,6 - 2,9	€ 1,9 - 3,3
Totaal	€ 22 - 30	€ 22 - 29	€ 22 - 28
Incidentele lasten			
- Personele frictiekosten	€ 21 - 43	€ 24 - 43	€ 25 - 43
- Materiële frictiekosten	€ 13 - 13	€ 32 - 73	€ 32 - 73
Totaal	€ 34 - 56	€ 55 - 115	€ 56 - 115
Terugverdientijd	2 jaar	3 á 4 jaar	3 á 4 jaar

Voor het overzicht hebben wij in onderstaande tabellen de baten en lasten uitgezet in de tijd.

Tabel 5-27 Totale interne effecten samenvoeging t.o.v. nulvariant in de tijd (x € 1 miljoen)[81]

Samenvoegingsvariant A						
Jaar	Structurele besparingen			Incidentele lasten		Totaal
	GS+PS	Personeel overig	Materieel overig	Personeel	Materieel	
2016	€ 13	nihil	nihil	€ 3 - 4	€ 3	€ 7 - 8
2017	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 10 - 17	€ 6	€ -1 - 14
2018	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 6 - 11	€ 4	€ 7 - 20
2019	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 1 - 4		€ 19 - 29
2020	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 0 - 2		€ 20 - 30
2021	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 0 - 2		€ 20 - 30
2022	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 0 - 1		€ 21 - 30
2023	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	€ 0 - 1		€ 21 - 30
2024	€ 13	€ 8 - 15	€ 1	nihil		€ 22 - 30

[81] Bij het tegenlezen door de provincies van deze rapportage is opgemerkt dat kosten en inkomsten uit deze tabel contant gemaakt zouden moeten worden. Aangezien de afschrijvingen ineens worden genomen en de overige kosten en/of besparingen in de tijd geïndexeerd zouden moeten worden voor toekomstige prijsstijgingen alvorens ze contant te maken, is het effect van een NCW berekening in dit geval nihil.

Samenvoegingsvariant B						
Jaar	Structurele besparingen			Incidentele lasten		
	GS+PS	Personeel overig	Materieel overig	Personeel	Materieel	Totaal
2016	€ 13	nihil	nihil	€ 3 - 4	€ 3 - 18	€ -8 - 8
2017	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 11 - 17	€ 6	€ -1 - 12
2018	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 7 - 11	€ 8 - 19	€ -8 - 14
2019	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 1 - 4	€ 4 - 15	€ 3 - 24
2020	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 0 - 2	€ 4 - 15	€ 5 - 25
2021	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 0 - 2	€ 4 - 4	€ 16 - 25
2022	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 0 - 1	€ 4 - 4	€ 16 - 25
2023	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	€ 0 - 1	€ 0 - 0	€ 21 - 29
2024	€ 13	€ 7 - 13	€ 2 - 3	nihil	nihil	€ 22 - 29

Samenvoegingsvariant C						
Jaar	Structurele besparingen			Incidentele lasten		
	GS+PS	Personeel overig	Materieel overig	Personeel	Materieel	Totaal
2016	€ 13	nihil	nihil	€ 3 - 4	€ 3 - 18	€ -8 - 7
2017	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 12 - 17	€ 6 - 6	€ -2 - 10
2018	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 8 - 11	€ 8 - 19	€ -9 - 12
2019	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 1 - 4	€ 4 - 15	€ 3 - 23
2020	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 0 - 2	€ 4 - 15	€ 4 - 24
2021	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 0 - 2	€ 4 - 4	€ 16 - 24
2022	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 0 - 1	€ 4 - 4	€ 16 - 24
2023	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	€ 0 - 1	nihil	€ 21 - 28
2024	€ 13	€ 6 - 12	€ 2 - 3	nihil	nihil	€ 22 - 28

[82] De bandbreedte van het totaal is bepaald als som van de minimale structurele baten minus de maximale incidentele lasten als ondergrens en de som van de maximale structurele baten minus de minimale incidentele lasten.

6 Inkomsten Noordvleugelprovincie

In de hoofdstuk 5 hebben wij de effecten van een samenvoeging op de apparaatskosten besproken. Daarnaast zijn er effecten op inkomsten en uitgaven van provincies. De inkomsten hangen immers af van de uitkeringen vanuit het Rijk, de belastingeninkomsten (opcenten Motorrijtuigenbelasting, kortweg MRB) en de overige eigen middelen. Voor de uitgaven maken wij gebruik van een analyse van de huidige uitgaven en de omvang die hiervan objectief te verklaren is

Voordat wij deze effecten in beeld brengen, leggen wij eerst de essentie van de werking van het Provinciefonds uit.

6.1 Werking Provinciefonds

Het Provinciefonds (PF) is een hoofdstuk op de Rijksbegroting dat middelen uit de schatkist ter beschikking stelt aan provincies om hun taken naar behoren uit te voeren. De doelstelling van het PF is volgens dit begrotingshoofdstuk tweeledig:

- het PF moet de provincies voorzien van voldoende financiële middelen voor het uitvoeren van hun taken (volume)
- het PF moet de beschikbare financiële middelen over provincies zodanig verdelen dat elk van de provincies hun inwoners een gelijkwaardig voorzieningenpakket kan leveren tegen globaal gelijke lastendruk.

Om dit te bewerkstelligen is de algemene uitkering uit het PF voor elk van de provincies de uitkomst van de volgende formule, die wij hierna kort toelichten[83]:

Algemene uitkering PF = uitgavenijkpunten – fictieve opbrengsten opcenten MRB – verevening opbrengsten overige eigen middelen (OEM)[84]

De toevoeging 'fictief' bij 'opbrengsten uit de opcenten MRB' slaat op het feit dat het gehanteerde rekentarief lager ligt dan het laagste tarief van de 12 provincies. Hiermee wordt voorkomen dat de systematiek provincies dwingt tot het verhogen van hun belastingtarief. Voor de opbrengsten uit de OEM wordt in de systematiek uitgegaan van een fictief rendement van 3% op de gerealiseerde opbrengst van de verkoop van energiebedrijven. Van dit rendement wordt 35% verevend via het onderdeel 'OEM/Ontwikkel'. Op deze manier zorgt de systematiek ervoor dat 'rijke' provincies aan ontwikkeltaken meer van deze eigen middelen inzetten dan 'arme' provincies . Het rekening houden met deze opbrengsten uit de verkoop van energiebedrijven en het onderscheid tussen beheer- en ontwikkeltaken is geïntroduceerd bij de herijking van het PF in 2012.

---

[83] De werkelijke systematiek zit iets technischer in elkaar, maar de versimpelde weergave in de tekst geeft de essentie goed weer.

[84] Er wordt uitgegaan van een bepaald niveau; de feitelijke ontwikkeling speelt geen rol.

De uitgavenijkpunten sluiten aan bij de kosten van provincies en de structuurkenmerken (kostenverklarende factoren) die hierbij een rol spelen. De maatstaven in het PF weerspiegelen deze structuurkenmerken en geven weer wat het objectief (op basis van die structuurkenmerken objectief) te verklaren uitgavenpatroon van een provincie is. Het PF is verdeeld in een aantal clusters, die elk (gedeeltelijk) andere maatstaven kennen. In onderstaande tabel staan enkele voorbeelden.

Tabel 6-1 Maatstaven in het uitgavenijkpunt voor beheer- en ontwikkeltaken

Uitgavencluster	Maatstaven in uitgavenijkpunt o.a.:
Bestuur	Inwoners
Verkeer en Vervoer	Woonruimten, oppervlakte water, gewogen weglengte, oeverlengte
Water en Milieu	Oppervlakte land en water, oeverlengte, aantal BRZO[85] inrichtingen
Natuur en Recreatie	Inwoners, oppervlakte
Economische Zaken	Oppervlakte land en bedrijventerreinen, inwoners, banen, banen stuwende werkgelegenheid
Volkshuisvesting & Ruimtelijke ordening	Oppervlakte land, woonruimten, inwoners groei- en krimpgebieden
Voorzieningen	Inwoners (totaal en landelijk gebied), jongeren

Voor elk van deze maatstaven is op basis van een verschillenanalyse en bestuurlijk erkende uitgavenniveaus een gewicht in euro's bepaald. Vermenigvuldiging van maatstaven met deze gewichten en de uitkeringsfactor van het PF[86] levert dan het uitgavenijkpunt in euro's voor het betreffende beleidscluster. Zo wordt voor elk beleidscluster het bedrag van het objectief verklaarbaar uitgavenpatroon verkregen, op basis waarvan de uitkering uit het PF wordt bepaald met de hierboven genoemde rekensom.

6.2 Inkomsten provincies

6.2.1 Provinciefonds

Het PF houdt rekening met het verschil in schaalgrootte door een vaste voet te hanteren voor een aantal clusters[87]. Ter illustratie een extreem voorbeeld: een provincie met nul inwoners zal toch een bestuurlijk apparaat moeten onderhouden, gezien de wettelijke taken. Hoe groter een provincie is, hoe minder de vaste voet een rol speelt. Dit betekent dat letterlijk volgen van de systematiek van het PF leidt tot een rekensom waarin een Noordvleugelprovincie slechts eenmaal de vaste voet toegekend krijgt in plaats van de huidige driemaal (Utrecht, Noord-Holland, Flevoland). In onderstaande tabel is weergegeven wat het effect is van de samenvoeging op de maatstaven en op de totale uitkering van het PF[88].

[85] Besluit Rampen en Zware Ongevallen.

[86] De uitkeringsfactor zorgt ervoor dat het product 'maatstaven x gewichten' gelijk is aan het beschikbare budget voor het PF in de Rijksbegroting.

[87] Te weten: Bestuur, Water en Milieu, Economische Zaken, Volkshuisvesting en RO, Voorzieningen.

[88] Naast de algemene uitkering op basis van maatstaven, die in de tekst is uitgelegd, kent het totale PF ook integratie- en decentralisatie-uitkeringen toe, welke op een andere manier worden vastgesteld.

Tabel 6-2 Effect uitkering Provinciefonds[89]

	Uitkering PF 2012 (x € 1 miljoen)
Utrecht	149
Noord-Holland	130
Flevoland	79
Totaal	358
Noordvleugelprovincie (1x vaste voet)	324
Verschil wel/geen fusie	- 34

Deze besparing als gevolg van het handhaven van de huidige PF-systematiek mag niet opgeteld worden bij de mogelijke besparing op apparaatskosten Deze € 34 miljoen horen immers bij de effecten op de *inkomsten* terwijl de apparaatskosten bij de *kosten* horen . Verder is dit bedrag een benadering, omdat de maatstaven 'inwoners landelijk gebied' (negatief) en 'gewogen weglengte' (positief) een klein effect zullen hebben.

De conclusie is dat het letterlijk volgen van de systematiek van de ijkpunten PF leidt tot een vermindering van de uitkering voor een Noordvleugelprovincie van ongeveer € 34 miljoen[90]. De inhoudelijke reden hiervan is een in de systematiek ingevlochten schaaleffect: hoe klein een provincie ook is, er zullen altijd bepaalde kosten gemaakt moeten worden. Of deze korting daadwerkelijk doorgevoerd wordt, en zo ja, op welke wijze en hoe dit doorwerkt op andere provincies, is een politiek-bestuurlijke keuze. Hier is alleen in beeld gebracht wat het gevolg is van het handhaven van de huidige systematiek van het PF voor de Noordvleugelprovincie.

6.2.2 Opcenten Motorrijtuigenbelasting

De provincies hanteren elk een eigen tarief voor de opcenten op de motorrijtuigenbelasting (opcenten MRB), die overigens door de Belastingdienst geïnd worden. De Noordvleugelprovincie zal echter één tarief moeten hanteren. Dat heeft vanzelfsprekend invloed op de inkomsten vanuit de opcenten MRB. In onderstaande tabel zijn de huidige tarieven en opbrengsten weergegeven. Op basis van de gehanteerde tarieven worden in de tabel daarna enkele varianten bepaald.

---

89 Uitkering PF inclusief Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen, zie Decembercirculaire PF 2012.

90 Dit bedrag valt vrij voor alle provincies omdat het ijkpuntenvolume wel met € 34 miljoen afneemt, maar het PF niet. De korting op het PF als gevolg van de invoering van landsdelen is immers al ingeboekt in de Rijksbegroting. Als gevolg van deze herverdeling zal elke provincie iets meer dan 2% meer krijgen.

Tabel 6-3 tarieven en gerealiseerde opbrengsten opcenten MRB

Opbrengst opcenten MRB	Tarief MRB 2012[91] (€)	Volume MRB[92] (x € 1 miljoen)	Opbrengst opcenten MRB (x € 1 miljoen)[93]
Utrecht	72,6	1,48	107,2
N-Holland	67,9	2,84	192,7
Flevoland	76,6	0,61	46,7
Totaal	70,4	4,93	346,6

Hieronder zijn de gevolgen van enkele plausibele keuzes weergegeven.

Tabel 6-4 Varianten tarieven opcenten MRB

MRB Noordvleugel	Tarief MRB	opbrengst	Verschil t.o.v. huidig (x € 1 miljoen)
Hoogste tarief	76,6	377,1	30,6
Middelste tarief (Utrecht)	72,6	357,5	10,9
Gemiddeld tarief	70,5	346,6	0,0
Laagste huidig tarief	67,9	334,3	-12,2
Rekentarief in PF	65,9	324,5	-22,1

Het moge duidelijk zijn dat hier een maatschappelijk effect is dat door burgers (preciezer: autobezitters) gevoeld wordt, namelijk een lastenverlichting of -verzwaring.

De keuze voor een tarief is echter afhankelijk van politiek-bestuurlijke keuzes ten aanzien van de omvang van het eigen belastinggebied van provincies, de maximaal acceptabele lastenverhoging dan wel de haalbare lastenverlichting et cetera. In deze varianten is alleen uitgerekend wat het financiële gevolg van een keuze is.

6.2.3 Specifieke en Doeluitkeringen

De provincies ontvangen een aantal specifieke uitkeringen en brede doeluitkeringen. Hiervan is de belangrijkste de Brede Doeluitkering Verkeer en Vervoer (kortweg: BDU V&V). Uit gesprekken met de betrokken vakdepartementen blijkt dat er geen aanleiding is om te verwachten dat omvang en verdeling van deze geldstromen anders wordt bij de vorming van de Noordvleugelprovincie. Hier zijn ook geen voorgenomen besluiten over. Daarom wordt in deze business case aangenomen dat deze geldstromen voor een samengevoegde provincie gelijk zijn aan de som van de huidige geldstromen[94].

[91] Bron: CBS Statline, Provincies: tarieven opcenten.

[92] Decembercirculaire PF 2012.

[93] Verschillen in de decimalen zijn ontstaan door afrondingsverschillen.

[94] Voor de BDU-V&V geldt overigens in de Nulvariant een herverdeling van Bestuur Regio Utrecht naar de provincie Utrecht; zie de Bijlage. Verder gaat mogelijk een klein stukje van Flevoland (Almere) naar de te vormen vervoerregio Amsterdam-Almere. Hier is echter nog geen besluitvorming over.

6.2.4 Inkomsten overige eigen middelen (OEM)

Voor de inkomsten uit overige eigen middelen (voor een belangrijk deel bestaande uit inkomsten uit de verkoop van energiebedrijven) geldt dat die in een fusieprovincie een optelsom zijn van de OEM van de individuele provincies. Naast de mogelijke effecten in de nulvariant (schatkistbankieren, wet HOF) is er geen reden te veronderstellen dat de samenvoeging een effect zal hebben. Daarom wordt in deze business case aangenomen dat de inkomsten uit OEM voor een samengevoegde provincie gelijk zijn aan de som van de huidige.

7 Bandbreedte programma-uitgaven Noordvleugelprovincie

Bij de vorming van de Noordvleugelprovincie ontstaat ruimte om nieuwe keuzes te maken in de besteding van middelen en gewenste dienstverleningsniveaus. De eerste reden is dat er een nieuwe politieke situatie ontstaat als de Noordvleugelprovincie tot stand komt. Een mogelijke tweede reden kan zijn dat een Noordvleugelprovincie een andere rol kan nemen (autoriteit vs. intermediair, zie Hoofdstuk 2). Deze analyse geeft een bandbreedte aan van de theoretische ruimte voor besparingen op programma uitgaven in de nieuwe provincie. Hiervoor dienen wel politieke keuzes gemaakt te worden.

Nota bene:
Een besparing op programma-uitgaven is niet eenduidig als een effect van de vorming van de Noordvleugelprovincie te beschouwen. Deze mag dus ook niet zomaar opgeteld worden bij de effecten op apparaatskosten. Bovendien zijn de belangrijke grootheden hierin (politieke situatie en daaruit mogelijk voortvloeiende besparingen) weliswaar gerelateerd, maar niet hetzelfde. Daarom formuleren wij de uitkomst van dit onderdeel als een bandbreedte en als een potentieel.

De opbouw van de redenering is als volgt:

- eerst tonen we aan dat de ijkpuntensystematiek van het PF bruikbaar is om objectiveerbare besparingen op de programma-uitgaven van een Noordvleugelprovincie te ramen,
- vervolgens laten we zien dat voor de drie samenstellende provincies gezamenlijk geen sprake is van budgettaire krapte. Dit betekent dat er een besparingspotentieel kan zijn,
- aan de hand van het onderzoek van de Raad voor de Financiële Verhoudingen bepalen we tot slot een voorzichtige bandbreedte van dit besparingspotentieel.

7.1 Gebruik IJkpuntensystematiek om programma uitgaven te toetsen

De uitgaven van provincies worden voor een groot deel ingegeven door programma-uitgaven. Deze zijn het resultaat van politieke en bestuurlijke keuzes. Als de keuzes in programma uitgaven voor de Noordvleugelprovincie een optelsom wordt van het huidige beleid van de drie provincies, dan zal er geen besparing zijn. Als een samenvoeging van provincies echter tot nieuwe afwegingen leidt ten aanzien van inzet, doelmatigheid, et cetera dan kan dit leiden tot een verandering in programma-uitgaven. Om deze bandbreedte in te kunnen schatten, maken wij gebruik van de ijkpuntensystematiek[95].

7.2 Geldigheid analyse

Om een analyse op basis van uitgavenijkpunten te kunnen maken, is het nodig om eerst aan te tonen dat dit methodologisch correct is. Als de nieuwe fusieprovincie immers veel groter is dan de andere, is het twijfelachtig of de ijkpunten, die bepaald zijn voor veel kleinere eenheden, een goede

[95] Zie paragraaf 6.1 over de werking van het provinciefonds.

maat zijn voor de Noordvleugelprovincie. Hieronder laten wij voor een aantal maatstaven zien wat het verschil is van de fusieprovincie ten opzichte van de grootste binnen die maatstaf.

Tabel 7-1 Vergelijking provincies o.b.v. belangrijkste maatstaven

Maatstaf[96]	Noordvleugel	Huidige grootste		Huidige kleinste	
Inwoners (miljoen)	4,3	3,6	Z-Holland	0,38	Zeeland
Opp. land (1.000 ha)	546	497	Gelderland	138	Utrecht
Inrichtingen BRZO[97]	94	174	Z-Holland	7	Flevoland
Oeverlengte (km)	253	181	Z-Holland	26	Limburg
Woonruimten (miljoen)	2,0	1,7	Z-Holland	0,16	Flevoland
Gewogen weglengte (km)	3.345	2.463	Gelderland	837	Drenthe
Bedrijventerreinen (1.000 ha)	15	15	Z-Holland	1,9	Flevoland

Uit bovenstaande tabel is de conclusie te trekken dat in veel gevallen de Noordvleugelprovincie de grootste zal zijn, maar per maatstaf nog steeds in dezelfde ordegrootte valt als de huidige grootste (van desbetreffende maatstaf). Verder is het duidelijk dat de verschillen tussen de *huidige* grootste en *huidige* kleinste vele malen groter zijn. Anders gezegd: de Noordvleugelprovincie lijkt veel meer op de huidige grootste provincies (per maatstaf) dan de huidige twaalf provincies op elkaar lijken. De verschillen tussen de huidige provincies zijn in het verleden echter geen bestuurlijke of methodologische belemmering geweest om de ijkpuntensystematiek van toepassing te verklaren. Daarom mogen we de uitgaven van de Noordvleugelprovincie analyseren aan de hand van de huidige maatstaven, gewichten en uitgavenijkpunten.

7.3 IJkpuntenanalyse: geen sprake van 'insnoeren en uitbuiken'

Voor de ijkpuntenanalyse maken we gebruik van Iv3 informatie. De informatie over provinciale uitgaven vergelijken we op Noordvleugel-niveau met de ijkpunten uit het provinciefonds. Voor deze vergelijking corrigeren we één-op-één de uitgaven en de ijkpunten voor de maatregelen uit de nulvariant[98].

Onderstaande tabel laat de uitgavenijkpunten[99] zien in de nul situatie. Hierbij is rekening gehouden met taakoverdrachten e.d. die invloed hebben op het PF en is gecorrigeerd voor het wegvallen van tweemaal de vaste voet. Daarnaast verrekenen we de Integratie- en Decentralisatie- uitkeringen, om recht te doen aan extra taken die in overleg met het Rijk door provincies uitgevoerd worden.

[96] Bron: CBS Statline, Maatstaven Financiële Verhoudingswet en Decembercirculaire PF 2012.

[97] Besluit Risico's Zware Ongevallen.

[98] Zie bijlage 1 voor nadere uitwerking van de nulvariant.

[99] In deze ijkpunten is ook rekening gehouden met ontwikkeltaken die provincies doen; hierbij zijn de maatstaven en bijbehorende bedragen voor de ontwikkeltaken in de Decembercirculaire Provinciefonds 2012 gebruikt.

Tabel 7-2 IJkpunten in de nulvariant op clusterniveau

	Best.	V&V	W&M	N&R	EZ	VHRO	Voorz.	Totaal
Oude ijkpunten NH + UT + FL	54,6	124,5	61,2	22,8	34,0	39,2	74,3	410,7
IU's en DU's[100]	3,5	1,1	10,8	99,5	13,3	11,1	8,2	147,6
Correcties Nulvariant								
Fin. verhoudingen[101]	-1,9	-4,2	-2,1	-0,8	-1,2	-1,3	-2,5	-14,0
Taakoverdrachten[102]	-2,0	108,0		32,0			-24,0	114,0
IJkpp incl. nulvariant en 3x vaste voet	54,3	229,4	69,9	153,5	46,2	48,9	55,9	658,3

Bovenstaande ijkpunten kunnen we nu per cluster vergelijken met de begrote lasten minus de begrote baten[103], uit opgetelde begrotingen van de provincies Utrecht, Noord-Holland en Flevoland voor 2012. Ook hier corrigeren we voor maatregelen uit de nulvariant zoals die in Iv3 gerapporteerd zijn.

Tabel 7-3 Lasten minus baten op clusterniveau in de nulvariant

	Best.	V&V	W&M	N&R	EZ	VHRO	Voorz.	Totaal
Saldo lasten baten NH + UT + FL 2012	65,9	242,6	78,0	92,9	34,2	53,3	117,8	684,6
Correcties Nulvariant								
Fin. verhoudingen[104]	-1,9	-4,2	-2,1	-0,8	-1,2	-1,3	-2,5	-14,0
Taakoverdrachten[105]	-2,0	108,0		32,0			-24,0	114,0
Saldo lasten / baten in nulvariant	**62,1**	**346,3**	**75,9**	**124,1**	**33,0**	**52,0**	**91,2**	**784,6**

Uit het verschil tussen Tabel 7-2 en Tabel 7-3 kunnen conclusies getrokken worden, hoewel toevoegingen en onttrekkingen aan reserves niet zijn meegenomen en er mogelijk ook boekingsverschillen zijn. Er kan namelijk wel geconstateerd worden dat op bijna elk cluster significant meer wordt uitge-

[100] Dit zijn alle integratie- en decentralisatie-uitkeringen, exclusief de DU 'OEM Ontwikkel', omdat bij deze laatste uitgegaan wordt van een fictieve, genormeerde inzet van provinciale eigen middelen en dus niet 'hard' is. De andere DU's en IU's zijn wel afgesproken en reële bedragen. Bron: Decembercirculaire PF 2012.

[101] Totaal van 14 miljoen (compensatie niet afschaffen BCF) verdeeld naar rato van de omvang van de ijkpunten.

[102] Excl. BDU Jeugdzorg, omdat die volledig buiten het PF om gaat. De BDU Verkeer en Vervoer is wel meegenomen, omdat deze aan het PF wordt toegevoegd.

[103] Voor het cluster Verkeer en Vervoer is de BDU bijvoorbeeld een baat. In de tabel staan dus de lasten voor dit cluster minus de BDU-gelden.

[104] Zie noot bij vorige tabel.

[105] Idem.

geven dan het ijkpunt[106]. Dat betekent dat er geen sprake is van het effect van 'insnoeren en uitbuiken'[107], zie tekstvak.

Insnoeren en uitbuiken
De term 'insnoeren en uitbuiken' wordt gebruikt voor het effect dat in gemeenten met een hoge kostenstructuur op een bepaald beleidsterrein verdringing van andere uitgaven optreedt. Een voorbeeld: gemeenten met een zwakke sociale structuur zullen hogere uitgaven hebben aan het sociale domein. Als zij dit verschil niet kunnen aanzuiveren uit eigen middelen zullen ze minder uitgaven doen aan andere beleidsterreinen. Als dit effect optreedt (bij een redelijk niveau van eigen belastingen), dan is dit een signaal dat een gemeente of provincie vanuit het Gemeente- resp. Provinciefonds onvoldoende middelen krijgt om een gelijk voorzieningenniveau bij gelijke belastingcapaciteit te garanderen.

De conclusie dat er geen sprake is van dit effect (uit Tabel 7-3) wordt ondersteund door vergelijking met de uitgavenijkpunten: die liggen bijna allemaal lager[108]. Waar dit niet zo is, is er sprake van tijdelijke investeringen[109]. Dat betekent dat deze provincies voldoende kunnen inzetten vanuit eigen middelen. De systematiek van het PF veronderstelt dit ook; zie paragraaf 6.1Werking Provinciefonds. Het verschil van de totale ijkpunten en het totale saldo lasten/baten is € 126 miljoen. Dit bedrag wordt ingezet voor ontwikkeltaken waarvoor de systematiek van het PF (gedeeltelijke) inzet van het rendement op eigen middelen veronderstelt[110].

Omdat er geen sprake is van insnoeren en uitbuiken is dit een aanwijzing dat er een besparingspotentieel is op de programma-uitgaven. De uitgaven zakken immers bij geen enkel cluster onder het ijkpunt, en waar dit wel het geval is, is er sprake van tijdelijk verhoogde inkomsten. Hoe groot dit besparingspotentieel is, hoe dat ingevuld moet worden en wat dat betekent voor de kwaliteit van dienstverlening moet nader onderzocht worden. Op basis van eerder onderzoek van de Raad van Financiële verhoudingen kan wel een schatting gegeven worden van de omvang van het mogelijke besparingspotentieel.

---

106 behalve voor EZ en Natuur en Recreatie, omdat de DU's voor die clusters een tijdelijk karakter van investeringen hebben en kosten voor de baten uit gaan.

107 Deze term is geïntroduceerd door Cebeon in 1992: *Insnoeren en uitbuiken. Aanzetten tot herijking van de FVW'84*, Amsterdam.

108 Dit is ook het geval voor de individuele provincies Utrecht en Noord-Holland. In 2012 was er voor Flevoland wel sprake van dit effect: het cluster Economische zaken is 'uitgebuikt' ten opzichte van Natuur & Recreatie en Volkshuisvesting & Ruimtelijke Ordening.

109 Voor Natuur en Recreatie is dat de afronding van het Investeringsbudget Landelijk Gebied.

110 zie Decembercirculaire PF 2012, DU Ontwikkel/OEM Deze is ongeveer gelijk aan € 129 miljoen voor Flevoland, Utrecht en Noord-Holland gezamenlijk.

7.4 Bandbreedte besparingspotentieel programma-uitgaven Noordvleugelprovincie

Ondanks bovengenoemde kanttekeningen kunnen we een schatting van de orde van grootte van het besparingspotentieel geven aan de hand van een onderzoek dat de Raad voor de Financiële Verhoudingen (Rfv) in 2009 heeft laten uitvoeren naar de financiële verhouding tussen Rijk en provincies[111]. Als onderdeel hiervan heeft Cebeon een onderzoek gedaan naar de inkomsten en uitgaven van provincies in 2007 [112]. De Rfv trok een aantal conclusies, waarvan de volgende van belang is voor onze redenering:

"Het niveau van de provinciale uitgaven in 2007 <lag> € 597 miljoen hoger dan past bij ongewijzigd voortgezet beleid gedurende de periode 1998-2007. Anders gezegd, provincies blijken in staat om van hun takenpakket uit eigen middelen € 597 miljoen méér te bekostigen dan tot nu toe bij de bepaling van de algemene uitkering uit het provinciefonds wordt verondersteld."

Deze conclusie was mede aanleiding voor de herijking van het PF in 2012 en voor de korting op het PF van € 300 miljoen een jaar eerder. Dit betekent dat op basis van deze kennis er nog een potentieel van iets minder dan € 300 miljoen rest. Deze bedragen, die voor alle provincies gezamenlijk gelden, kunnen vertaald worden naar de programma-uitgaven van de Noordvleugelprovincie. Hiertoe maken we gebruik van het voornoemde onderzoek van de Rfv en Cebeon uit 2009 en van het Cebeononderzoek naar een nieuwe verdeling van het PF[113]. In onderstaande tabel worden de netto lasten (dat wil zeggen: lasten minus baten minus saldo onttrekkingen reserves) als uitgangspunt genomen, evenals de uitgavenijkpunten van 2007.

Tabel 7-4 Resultaten analyse Rfv (x € 1 miljoen)

	UT, NH, FL	Alle 12 provincies
Netto lasten 2007[114]	640	2.780
Ijkpunten 2007	508	2.203
Verschil	132	548[115]
Korting PF	51[116]	300
Besparingspotentieel (verschil - korting)	81	248

Als we er van uit gaan dat de korting op het PF in 2011 reeds volledig door de provincies is doorgevoerd, dan is er een resterend besparingspotentieel voor de drie provincies ter hoogte van € 81 miljoen.

111 Rfv, *Naar een herijking van de financiële verhoudingen tussen Rijk en provincies*, maart 2009.
112 Cebeon, *Onderzoek omvang en verdeling Provinciefonds*, maart 2009.
113 Cebeon, *Nieuw verdeelmodel uitgavenclusters Provinciefonds*, 2011.
114 Lasten min baten min toevoegingen reserves plus onttrekkingen reserves.
115 Dit bedrag is iets anders dan het Rfv-bedrag van 597 miljoen omdat de Rfv uitgaat van uitgavenniveau 1998 en Cebeon van de ijkpunten.
116 Bron: Cebeon (2011).

Vanwege de dynamiek van de provinciale uitgaven kan deze besparing echter niet zomaar gerealiseerd worden. We compenseren bovendien voor het wegvallen van tweemaal de vaste voet aan inkomsten, ter hoogte van € 34 miljoen, uit het provinciefonds enerzijds en de berekende verlaging van de uitgaven anderzijds door efficiëntievoordeel van € 22 tot 30 miljoen op *apparaatskosten* berekend in paragraaf 5.4. Zo blijft er netto een besparingspotentieel over voor *programma*kosten.

Na deze correcties blijft er een potentieel over van € 69 tot 77 miljoen. Decisio/AEF heeft echter gekozen om een voorzichtige bandbreedte van 0% tot 50% dus € 0 tot € 40 miljoen te hanteren voor het besparingspotentieel op programmakosten, en wel om de volgende redenen:

- de dynamiek van provinciale taken en uitgaven is sinds 2007 groot geweest. Hierdoor is een gedeelte van dit potentieel al gerealiseerd.
- het uitgavenniveau dat we gebruiken in deze analyse kan in enkele gevallen slechts tijdelijk hoger liggen dan de ijkpunten, waardoor we het risico lopen het besparingspotentieel te overschatten als we deze geheel meenemen.
- het risico op dubbeltellingen (met bijv. apparaatskosten) is aanwezig als de hele € 77 miljoen als potentieel genomen wordt
- provincies hebben een aantal ontwikkelopgaven opgedragen gekregen, die in de nabije toekomst tot extra programma-uitgaven leiden. Deze moeten niet in gevaar komen. Verder verrichten zij nu reeds vanuit eigen middelen inspanningen voor ontwikkeltaken, die ook niet altijd structureel zijn. Noord-Holland heeft hier zelfs eigen fondsen voor geschapen.

Onderstaande tabel vat deze berekening nog eens samen.

Tabel 7-5 Besparingspotentieel programmakosten Noordvleugelprovincie

	Besparingspotentieel programmakosten (x € 1 miljoen)
Besparingspotentieel[117]	81
Af: 1x i.p.v. 3x vaste voet in ijkpunt	-34
Bij: lagere kostenstructuur (apparaat; Tabel 5-27)	+ 22 tot + 30
Besparingspotentieel na correcties	69 tot 77
Voorzichtige inschatting (circa de helft) Bandbreedte; afhankelijk van politieke keuzes	0 tot 40

Let wel: het uiteindelijke besparingsbedrag is een resultaat van politiek-bestuurlijke keuzes, die deels bij het bestuur van de nieuwe provincie liggen, denk daarbij aan dienstverleningsniveaus en deels bij de vorming van de nieuwe provincie gemaakt moeten worden. Denk daarbij aan de bestuurlijke rol van de Noordvleugelprovincie. Er is nader onderzoek nodig (dat buiten het bestek van deze Business Case ligt) om uitspraken te kunnen doen over de haalbaarheid, invulling en gevolgen voor de kwaliteit van uitvoering.

[117] Zie Tabel 7-4.

Pijler 2

8 Ruimtelijke ordening

8.1 Algemeen: taken en rollen provincies op RO-gebied

Taken

De provinciale taken op het gebied van de ruimtelijke ordening betreffen:

- *Ruimtelijke ordening*: opstellen streekplannen, toetsen gemeentelijke structuur-, bestemmings-, reconstructie- en saneringsplannen, onderzoek, advies.
- *Volkshuisvesting*: welstandstoezicht, woningmarktonderzoek, woningbouwprogrammering.
- *Stedelijke vernieuwing*: beschikking over en aanvullingen op rijksmiddelen in het kader van het investeringsbudget stedelijke vernieuwing.

Rollen

De benamingen van provinciale beleidsrollen zijn divers (zie kader), samenvattend kunnen ze worden ingedeeld in de volgende hoofdcategorieën:

- Stellen van beleidskaders, via structuurvisies en andere beleidsplannen.
- Toezichthouden en handhaven, onder meer vergunningverlening en ruimtelijke verordening.
- Regisseren en coördineren, bijvoorbeeld afstemming van voorzieningen.
- Stimuleren via subsidies, overleg en/of kennis.
- Investeren in gebiedsontwikkeling en infrastructuur en beheer en onderhoud daarvan.

De provincie Utrecht ziet voor zichzelf in haar structuurvisie (2013) de volgende rollen:
Participeren: regisseur, coördinator, ontwikkelaar, deelnemer, bijvoorbeeld via gebiedsontwikkeling zoals in het programma Hart van de Heuvelrug en onze rol in NV Utrecht;
Stimuleren: facilitator, aanleveren van expertise en capaciteit, subsidies, overleg en informeren;
Reguleren: kaderstellend, toetsend, bijvoorbeeld via ruimtelijke verordening of provinciaal inpassingsplan.

Rollen die de provincie Noord-Holland voor zichzelf aangeeft zijn:
uitvoerder, regelgever, procesleider, expert en aanjager.

De rollen die de provincie Flevoland benoemt zijn:
regisseur, coördinator, communicator, ontwikkelaar, opdrachtgever, toetser, beoordelaar, vergunningverlener, handhaver, beheerder, adviseur & ondersteuner, facilitator en tot slot aanjager.

Wettelijke instrumenten

Wettelijke instrumenten die provincies kunnen inzetten in het ruimtelijk beleid zijn:

- Provinciale planologische verordening om gemeentelijk beleid in de gewenste richting te sturen.
- Proactieve aanwijzing, bijvoorbeeld bij locatiekeuze voor windmolens.
- Inpassingsplan: de bevoegdheid om een bestemmingsplan vast te stellen op het grondgebied van een gemeente.
- Projectbesluit: besluit van PS om een project van bovengemeentelijk belang te realiseren.

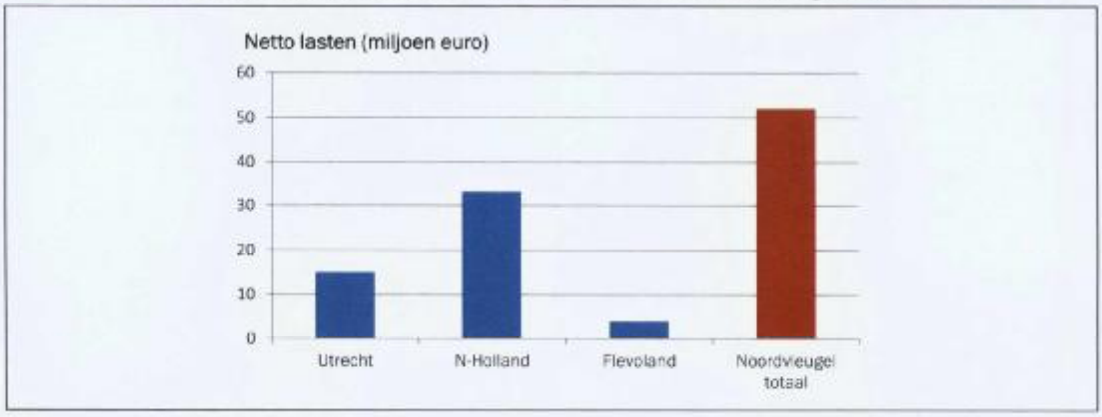
- Reactieve aanwijzing, deze kan het in werking treden van een gemeentelijk bestemmingsplan voorkomen.

8.2 Netto lasten provincies beleidsveld RO

Het aandeel in de totale netto lasten van het werkveld volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (nulvariant) loopt uiteen van 4 procent (€ 3,9 miljoen) in Flevoland tot 8 procent (€ 15 miljoen) in Utrecht en 10 procent (€ 33,1 miljoen) in Noord-Holland. Uit de programmabegrotingen wordt niet duidelijk hoe deze verschillen kunnen worden verklaard, het heeft met inhoud en prioriteiten te maken maar ook met toedeling naar onderdelen. In Noord-Holland vallen 'wonen en stedelijke vernieuwing stimuleren' en 'structuurvisie uitvoeren' onder de iv3-categorie VHRO, de kosten zijn niet verder uitgewerkt per project of programma. In de begroting voor 2013 van de provincie Utrecht worden de inspanningen ingedeeld in:

- Gebiedsagenda Utrecht / NV-Utrecht / BO MIRT
- Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028
- Ruimtelijk Actieprogramma 2012-2015
- Integrale gebiedsontwikkeling
- Regionale afstemming stimuleren
- Kennisontwikkeling en -deling stimuleren
- Stimuleren op project/gebiedsniveau
- Participeren op project/gebiedsniveau
- Inpassingsplannen

Figuur 8.1. Netto lasten beleidsveld volkshuisvesting en ruimtelijke ordening (nulvariant, 2012)

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

De (netto) lasten per onderdeel worden niet aangegeven. De samenwerking van de provincie Utrecht met andere provincies en rijk op grensoverschrijdende vraagstukken zitten met name bij de eerste twee onderdelen.

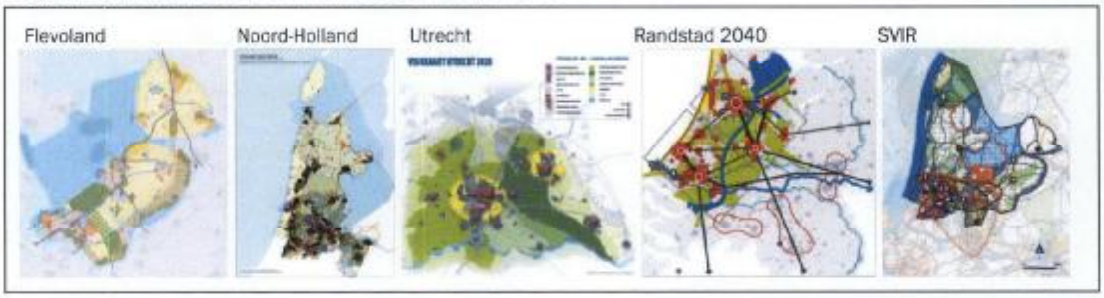
De provincie Flevoland hanteert als categorieën: omgevingsplan, woonbeleid, ruimtelijke kaderstelling, doorwerking beleid in gemeentelijke plannen, en ruimtelijke informatievoorziening. Flevoland

heeft een investeringsprogramma (onder andere in Zuidelijk Flevoland, Marker/IJmeer en Lelystad) dat een apart programmaonderdeel is in de begroting.

8.3 Structuurvisies / omgevingsplannen

Structuurvisies[118] zijn hét integrerende kader voor de ruimtelijke ontwikkeling van provincies, waarbij naast fysieke aspecten (ruimte, water, infrastructuur, milieu) ook het sociale beleidsveld wordt betrokken. Provincies zijn volgens de Wet Ruimtelijke Ordening verplicht een of meerdere structuurvisies op te stellen voor het gehele grondgebied van de provincie. Zij kunnen dit verder uitwerken in structuurvisies op deelaspecten. Daarnaast kunnen in samenwerking met andere provincies grensoverschrijdende structuurvisies worden opgesteld. Dit is in 2007 gebeurd voor de Noordvleugel (*Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040*)[119]. In 2009 is door de provincie Utrecht, een aantal grote gemeenten en het Gewest Gooi en Vechtstreek in het kader van Randstad Urgent de *Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030* opgesteld. Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR, 2012) vervangt de *Nota Ruimte* en de *Structuurvisie Randstad* 2040. Samen met de visies op deelgebieden en -thema's betekent dit dat er in (Noordwest-)Nederland een veelheid aan ruimtelijke plannen bestaat. Dit volgt uit ons ruimtelijke-ordeningssysteem waarbij zowel gemeenten als provincies en rijk ruimtelijke plannen maken; dit betekent ook dat er soms sprake is van overlap en dat veel afstemming nodig is.[120]

Figuur 8.2. Kaartbeelden uit diverse structuurvisies

Bronnen: *Omgevingsplan Flevoland, Structuurvisie Noord-Holland, PRS Utrecht, Structuurvisie Randstad 2040* en *SVIR*

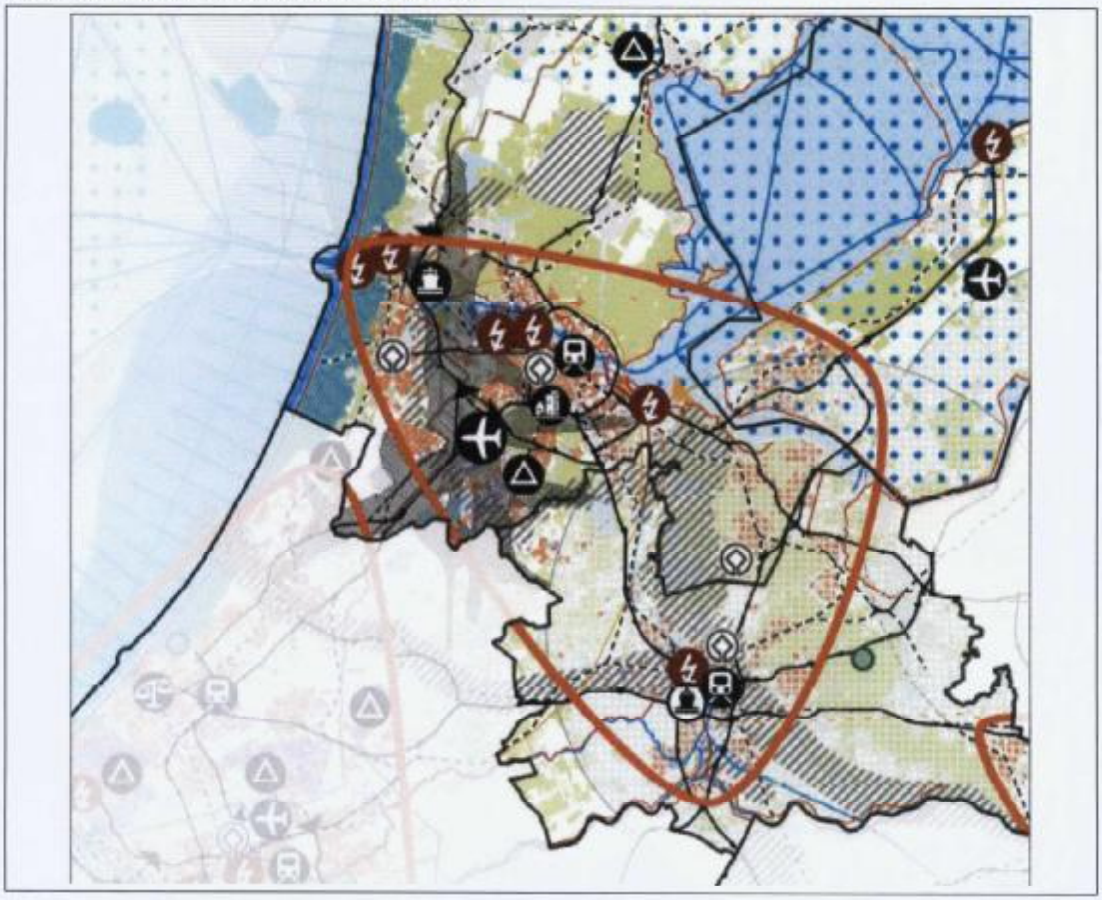
118 Ook vaak 'omgevingsplannen' genoemd, maar 'structuurvisie' is de formele term.

119 Dit gebied omvatte de IJmond, Haarlem e.o., Stadsregio Amsterdam, Waterland, Gooi en Vechtstreek, en Almere.

120 Structuurvisies zijn 'zelfbindend', waarbij de juridische doorwerking verloopt via AMVB voor nationale belangen en provinciale verordening voor provinciale belangen. Dit systeem volgt uit het Nederlandse bestuurssysteem waarin geen hiërarchie bestaat tussen overheidslagen behalve als het gaat om regelgeving. Daar gaat nationale regelgeving boven provinciale en provinciale regelgeving boven gemeentelijke. Realisatie van de doelen die niet in regelgeving zijn vastgelegd loopt via overleg en afspraken zoals in de gebiedsagenda's (projecten). Bron: ministerie van I&M.

Momenteel wordt aan de gebiedsagenda voor Noordwest-Nederland gewerkt, die de schaal heeft van Noord-Holland, Flevoland en Utrecht, waarin met name in het fysieke domein afspraken worden gemaakt tussen rijk en regio.

Figuur 9.3. Kaart nationale ruimtelijke hoofdstructuur Noordvleugel (gecombineerde kaarten uit SVIR van Noordwest-Nederland en Utrecht)

Bron: Ministerie van I&M

Met de komst van de Omgevingswet krijgt de planvorming een integraler karakter en wordt meer ruimte geboden aan lokale en regionale overheden om regiospecifieke vraagstukken op het gebied van ruimte, water, verkeer en vervoer, woon- en leefomgeving, natuur et cetera met elkaar te verbinden. De nieuwe omgevingswet introduceert hiertoe als instrument de 'integrale omgevingsvisie'. Dit is een strategisch plan waarin keuzes in de fysieke leefomgeving in samenhang worden beschreven. Deze komt in de plaats van de afzonderlijke RO-structuurvisies, waterplannen, milieubeleidsplannen, verkeers- en vervoerplannen en de ruimtelijke onderdelen uit de natuurvisies. Rijk en provincies stellen elk één eigen integrale omgevingsvisie vast als beleidskader voor een samenhangende inzet van programma's en besluiten.

8.4 Ruimtelijke ambities en vraagstukken

Flevoland

Coalitieakkoord en Omgevingsplan Flevoland

In het *Coalitieakkoord 2011-2015; Zelfstandig en uniek* (2011) schrijft het College van GS van Flevoland dat het *Omgevingsplan* uit 2006 op hoofdlijnen nog actueel is. Het college acht de schakelfunctie van Flevoland tussen Randstad en Noord-, Oost- en Midden-Nederland van belang. Zowel in het coalitieakkoord als in het omgevingsplan is het faciliteren van de groei van 'het bestaande land' - de ontstaansreden van Flevoland - een centraal thema. Dit speelt met name in het zuiden van de provincie, in en rond Almere. Er moet in dit kader werkgelegenheid worden gecreëerd, het voorzieningenniveau moet gelijke tred houden met de bevolkingsontwikkeling en investeringen in weg- en OV-infrastructuur zijn nodig om de bereikbaarheid te verbeteren. Zuidelijk Flevoland wordt in het omgevingsplan beschouwd als steeds integraler onderdeel van de Noordvleugel. Behalve op de noord-zuidas (Schiphol-Groningen) oriënteert Flevoland, en met name het noorden en oosten van de provincie, zich nadrukkelijk in oost-westrichting. Door de Hanzespoorlijn en de ontwikkeling van de N23 "komt de regio Lelystad-Dronten-Kampen-Zwolle in een duidelijk nationaal netwerk"[121]. In het Omgevingsplan wordt Alkmaar hier ook bij genoemd. De landbouw in het noorden van Flevoland is ruimtelijk en economisch meer een bepalende factor dan in het zuiden. Dit deel van de provincie heeft ook wat betreft wonen en (onderwijs)voorzieningen een sterkere oriëntatie op Friesland en de netwerkstad Zwolle-Kampen dan op de Randstad.

Speerpunten Omgevingsplan Flevoland

- Almere
  Hoofdopgaven zijn versterking economie, voorzieningenstructuur, hoger onderwijs en groen-blauwe structuur, aanpak specifieke infrastructurele knelpunten.
- OostvaardersWold
  Ontwikkeling van een groen-blauwe zone ten noordoosten van Almere. De plannen zijn in maart 2013 geschrapt, er wordt nu ingezet op meer verspreide natuurontwikkeling,
- Luchthaven Lelystad
  Schiphol is eigenaar van de luchthaven. Belangrijk onderdeel van de verdere ontwikkeling is een snelle verbinding met Schiphol.
- Markermeer/IJmeer
  Flevoland wil een waterfront ontwikkelen in samenhang met ecologie en waterkwaliteit van Markermeer en IJmeer. Het IJmeer wordt gezien als 'waterpark van de Noordvleugel'.
- Oostrand van Flevoland
  De provincie ziet hier "goede mogelijkheden voor een verweving van landbouw, natuur, recreatie, landelijk wonen en een goede waterkwaliteit."
- West-Oost as
  Hier wordt een groeiende dynamiek verwacht "als gevolg van de uitdijende Randstad en de ontwikkeling van de netwerkstad Zwolle-Kampen."

[121] Provincie Flevoland, *Coalitieakkoord 2011-2015, Zelfstandig en uniek*, pag. 9.

- Noordelijk Flevoland
  Hier zijn nieuwe impulsen nodig voor de vitaliteit van het gebied en kansen te benutten voor verdere economische ontwikkeling.

Noord-Holland

Coalitieakkoord

Het College van GS van Noord-Holland ziet in het coalitieakkoord *Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst* (2011) als centrale ruimtelijke opgave een tweedeling tussen het noorden en zuiden van de provincie: "De aantrekkende werking van het zuidelijk deel van onze provincie wordt steeds groter, met een groeiende vraag naar woonruimte als gevolg, terwijl het noordelijk deel te maken krijgt met demografische ontwikkelingen als ontgroening, vergrijzing en krimp. Daarbij zien wij voor het Noordelijk deel van de provincie ook kansen, zoals de economische potentie van de Haven van Den Helder en het duurzame energiecluster."

Ruimtelijke thema's in het coalitieakkoord van Noord-Holland zijn behoud van vitaliteit van de platteland skernen, vraaggerichte woningbouwontwikkeling, een 'actieve regisserende, stimulerende en zo nodig aanwijzende rol' bij gebiedsontwikkeling (indien de business case sluitend is), optimaal gebruik van het RO-instrumentarium, stimuleren collectief particulier opdrachtgeverschap en ontwikkeling OV-knooppunten.

Structuurvisie Noord-Holland 2040

De provincie Noord-Holland stelt in de Structuurvisie (2011) dat globalisering, klimaatverandering en demografische verandering keuzes vergen en grote invloed hebben op het beleid voor het vestigingsklimaat, landbouw, duurzame energie, kustveiligheid, waterbeheer en woningbouw en vitaliteit en leefbaarheid van het platteland.

Grensoverschrijdende thema's

De Metropoolregio Amsterdam moet in de visie van Noord-Holland verder groeien naar een internationaal concurrerende duurzame stedelijke regio. "Deze metropool is door de jaren heen flink gegroeid en strekt zich uit tot en met Alkmaar en Hoorn." Voor Noord-Holland-Noord is de ambitie om een sterke internationale positie te verwerven met grootschalige landbouw en duurzame energie. De provincie ziet de Westfrisiaweg/ N23 (Alkmaar-Zwolle), de Houtribdijk en Lelystad (inclusief de luchthaven) als "waardevolle verbinding voor de economische groei en het leefbaar houden van het noorden van de provincie". Het IJsselmeer beschouwt de provincie Noord-Holland als een belangrijk zoetwaterbekken voor periodes van droogte. Schiphol moet groeien in samenhang met Lelystad en Eindhoven.

In het *uitvoeringsprogramma* van de *Structuurvisie Noord-Holland 2040* zijn de volgende projecten met een provinciegrensoverschrijdende dimensie opgenomen: opstellen van een woonvisie (Flevoland), integrale gebiedsontwikkeling Blauwe Hart (Markermeer/IJmeer) (Flevoland), 'Metropolitane landschappen' (Flevoland), nationaal landschap Groene Hart (Zuid-Holland, Utrecht), Stelling van Amsterdam (Utrecht), Nieuwe Hollandse Waterlinie (met name Utrecht), Plabeka (Platform Bedrijven-

terreinen en Kantoren)(Flevoland), weg- en OV tussen Schiphol en Almere/ Lelystad (Flevoland), N205-N206 (Zuid-Holland), N201 (Utrecht)[122] en Greenport Aalsmeer (Zuid-Holland).

Metropoolregio Amsterdam: Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040

Tijdens de zevende Noordvleugelconferentie op 14 december 2007 is het Ontwikkelingsbeeld Noordvleugel 2040 vastgesteld, dat zowel in dit document zelf als in de structuurvisie van Noord-Holland het vertrekpunt wordt genoemd voor alle structuurvisies van de in de Metropoolregio Amsterdam verenigde overheden. Er worden elf hoofdopgaven benoemd die betrekking hebben op ruimte-intensivering en transformatie, bereikbaarheid, landschap, duurzaamheid en klimaatbestendigheid, toerisme en recreatie, de haven, Schiphol/Lelystad, Greenport Aalsmeer, Schaalsprong Almere, Markermeer-IJmeer, OV-SAAL, Schaalsprong Haarlemmermeer/Bollenstreek, en de investeringsagenda en financieringsstrategie.

Utrecht

In het coalitieakkoord *Focus Vertrouwen Oplossingsgericht* (2011) en in de *Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2013-2028* (2013) benoemt GS van Utrecht twee hoofdopgaven:

- Binnenstedelijke opgave
- Ambitie is om tenminste 2/3 van de woningbouwopgave binnenstedelijk te realiseren, waaronder het verminderen van het overschot aan kantoren en herstructurering van bedrijventerreinen.
- Behoud en versterking kwaliteit landelijk gebied
- De provincie Utrecht streeft naar een aantrekkelijk en bereikbaar landelijk gebied met hoge kwaliteit van landschap, natuur, recreatieve voorzieningen en landbouw.

De aanpak van deze opgaven gebeurt in samenhang met andere opgaven als waterveiligheid, energietransitie en bereikbaarheid. De provincie wordt beschouwd als "onderdeel van de Noordvleugel van de Randstad, de schakelzone tussen de Randstad met zijn grootstedelijke dynamiek, Oost-Nederland met zijn rust en ruimte en de Brabantse stedenrij met eveneens ontwikkelingen op het gebied van de kennisindustrie." In de *Strategische Agenda Provincie Utrecht* wordt gesteld: "Ontwikkelingen houden niet op bij de provinciegrens. Provincieoverschrijdende samenwerking blijft van bovengemiddeld belang, zoals in de NV Utrecht (NV staat voor Noordvleugel - red.), het Groene Hart en FoodValley." De doelen uit deze strategie vragen volgens de provincie om een integrale aanpak van drie thema's ('pijlers'):

- duurzame leefomgeving;
- vitale dorpen en steden;
- landelijk gebied met kwaliteit.

[122] Het project N201 in de Structuurvisie van Noord-Holland betreft alleen het deel tussen Hoofddorp en Amstelhoek (provinciegrens), de provincie Utrecht wordt hierbij niet als samenwerkingspartner genoemd.

Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030

In 2009 is de *Ontwikkelingsvisie Noordvleugel Utrecht 2015-2030* opgesteld met als voornaamste doel om naast de overloop naar Flevoland (15.000 woningen) ruimte te vinden voor de behoefte aan wonen en werken zonder daarbij het open landschap en de natuur aan te tasten. De Noordvleugel Utrecht is een samenwerkingsverband van de gemeente Utrecht, Regio Amersfoort, provincie Utrecht, gemeente Amersfoort, gemeente Hilversum, Bestuur Regio Utrecht en Gewest Gooi en Vechtstreek. In het document wordt gesteld: "(...) de Noordvleugel Utrecht vormt geen bestuurlijk geheel, maar het gebied is in ruimtelijk-economisch opzicht wél een sterke eenheid".

Ruimtelijke samenhang: daily urban systems

De metropoolregio Amsterdam en de regio Utrecht moeten worden beschouwd als zogeheten *daily urban systems*[123]. De grenzen hiervan zijn niet scherp en vallen ook niet volledig samen met die van het samenwerkingsverband MRA of de wgr-plusregio BRU. Waar het om gaat is dat relaties op het gebied van woon-werkverkeer, toelevering en uitbesteding en gebruik van voorzieningen in de Noordvleugel samenhangen. Hierover bestaat consensus in beleidsplannen, literatuur en bij de gesprekspartners. Op die schaal moet regionaal beleid worden ontwikkeld voor de aanleg van infrastructuur, (openbaar) vervoersbeleid, woningbouw, planning van kantoren- en bedrijventerreinen, economische ontwikkeling en zorg- en onderwijsvoorzieningen. Binnen de Noordvleugel zijn weer stadsgewestelijke deelmarkten. De arbeidsmarktrelaties van Amsterdam met Haarlem en Almere zijn bijvoorbeeld sterker dan die tussen IJmuiden en Almere of tussen Zaanstad en Utrecht.

Figuur 8.3. Verhuisbewegingen Haarlemmermeer-Amsterdam-Almere

Bron: Gemeente Haarlemmermeer (woonvisie)

[123] Het gebied waarbinnen het leeuwendeel van de dagelijkse en reguliere activiteiten door bewoners plaatsvinden. Pendelstromen en migratiepatronen zijn hiervan voorname indicatoren.

8.5 Case: woningbouw

Er is gekozen om het thema woningbouw als beknopte case uit te werken, omdat dit een belangrijke ruimtelijke opgave is waaraan rijk, provincies, regio's en gemeenten samenwerken, en die met name speelt in het gebied Amsterdam-Almere-Utrecht. In de uitwerking is beschouwd in hoeverre dit vraagstuk provinciegrensoverschrijdend is, welke rol de provincie hierin heeft en wat mogelijke effecten en kansen zijn van samenvoeging.

De provincie *Flevoland* monitort de ontwikkelingen op de woningmarkt. Realisatie van verstedelijking ziet de provincie als "primair een gemeentelijke taak. Provinciale aandacht is nodig voor de onderlinge afstemming tussen gemeenten als het gaat om woonmilieus en werklocaties. Dit is een afstemming op hoofdlijnen. De provincie speelt bij de verstedelijking vooral een rol als het gaat om de stimulering van de economie en het bevorderen van de sociale kwaliteit."[124]

De provincie *Noord-Holland* heeft als ambitie om bij te dragen aan "het realiseren van voldoende en passende huisvesting (woningtype) op de best mogelijke plek (woonmilieu) voor huidige en toekomstige bewoners van Noord-Holland."[125] De provincie heeft hiertoe in 2010 een provinciale woonvisie opgesteld. Speerpunten van het Noord-Hollandse beleid zijn 1) verbeteren van de afstemming tussen vraag en aanbod, 2) verbeteren van de mate waarin voorzieningen in de woonomgeving aansluiten bij de vraag van bewoners en 3) verbeteren van de duurzaamheid van woningaanbod en woonomgeving. In regionale actieprogramma's (RAP's) worden bestuurlijke afspraken gemaakt. "Het schaalniveau waarop de RAP's worden opgesteld wordt bepaald door de opgaven. Er worden vier RAP's opgesteld: voor Noord-Holland Noord (regio Alkmaar; Kop van Noord-Holland; West-Friesland), Stadsregio Amsterdam, IJmond/Zuid-Kennemerland en de Gooi- en Vechtstreek."[126] Instrumenten zijn monitoren, stimuleren door op te treden als aanjager (de provincie heeft een Aanjaagteam Wonen) en kennismakelaar, door pilots te ondersteunen en subsidies te verlenen. In het coalitieakkoord geeft GS van Noord-Holland aan te onderzoeken of de woningbouwopgave aansluit op de toekomstige woningbouwbehoefte in de verschillende regio's.

De provincie *Utrecht* ziet als provinciaal belang het "realiseren van voldoende en op de behoefte aansluitend woningaanbod, met een accent op binnenstedelijke ontwikkeling" en het "optimaal gebruik van de binnenstedelijke ruimte". Rollen die ze ziet zijn reguleren (via de ruimtelijke verordening), en stimuleren & participeren met inzet van de Kadernota en het Actieprogramma Wonen en Binnenstedelijke Ontwikkeling.

Op het gebied van stedelijke vernieuwing hebben provincies tot taak om een deel van de gelden uit het Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing (ISV) te verdelen. Het gaat hierbij om kleinere ge-

124 Provincie Flevoland (2005), *Nieuwe kansen voor Flevoland - Veranderingen in beleid" Hoofdlijnennota Omgevingsplan 2006*, pag. 6.

125 Provincie Noord-Holland (2011), *Structuurvisie Noord-Holland 2040*, pag. 61.

126 Provincie Noord-Holland (2010), *Goed Wonen in Noord-Holland; Provinciale Woonvisie 2010 - 2020*, pag. 6.

meenten die geen geld rechtstreeks krijgen van het rijk, maar die wel met het vraagstuk van stedelijke vernieuwing hebben te maken. Daarnaast trekken provincies zelf geld uit voor aanpak van (binnen)stedelijke vraagstukken. Het rijk heeft besloten om na 2014 weinig budget te reserveren voor stedelijke vernieuwing; dat wordt voortaan aan de decentrale overheden overgelaten.

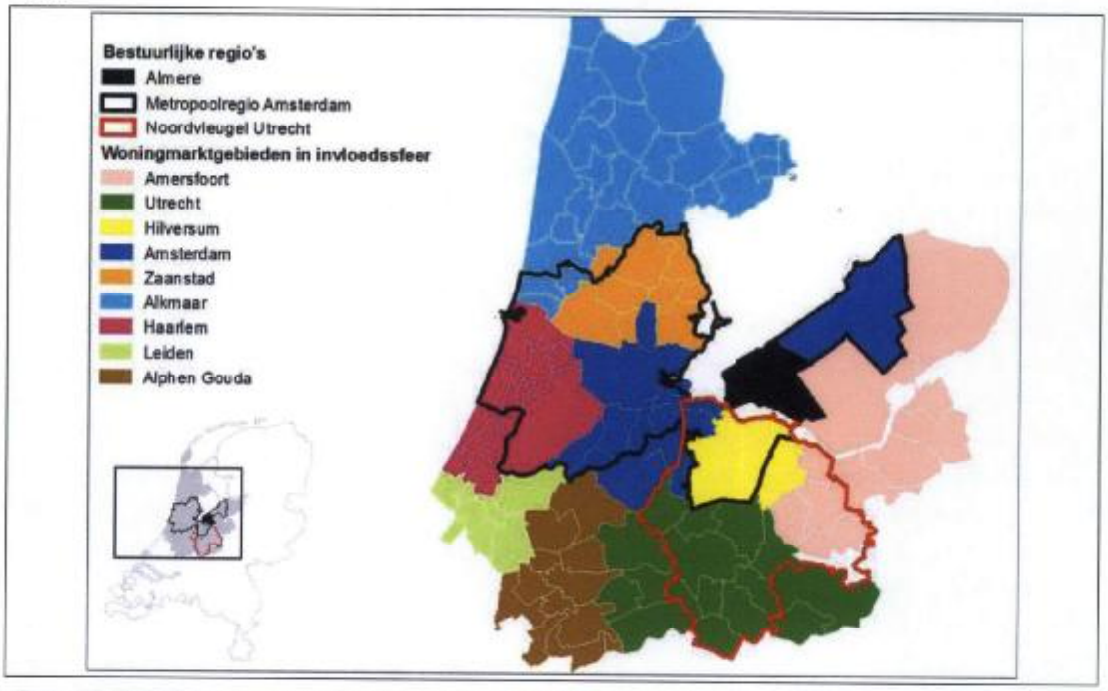
Grensoverschrijdende programma's zijn de Schaalsprong Almere (RRAAM), NV (Noordvleugel) Utrecht en SMASH. RRAAM staat voor Rijk-regioprogramma Amsterdam-Almere-Markermeer. In RRAAM onderzoeken het rijk, de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland en de gemeenten Almere en Amsterdam gezamenlijk hoe de drievoudige ambitie op het gebied van woningbouw, bereikbaarheid en ecologie in de Noordelijke Randstad te bereiken is. De hoofdlijnen zijn opgenomen in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (2013). Daarin krijgen de gewenste ontwikkelingen in de komende twintig tot dertig jaar op organische wijze vorm, in een tempo dat aansluit bij de daadwerkelijke vraag. SMASH staat voor Structuurvisie Mainport Amsterdam Schiphol Haarlemmermeer waarbij ook de provincies Utrecht, Noord-Holland en Zuid-Holland zijn betrokken. In het rijksprogramma SMASH onderzoeken rijk, provincies en gemeenten de ruimtelijke en infrastructurele randvoorwaarden die nodig zijn om de positie van Schiphol te versterken. Ambities zijn een sterke economie, goede bereikbaarheid, leefbaarheid en een aantrekkelijk woonklimaat en vestigingsklimaat. Ook de veiligheid van burgers, met name in relatie tot de luchtvaart, is een belangrijk thema.

Woningbouw en schaal

De opgaven en beleidsinzet op het gebied van woningbouw *verschillen per provincie*, waarbij zoals gesteld in RRAAM-verband samenhang in de ontwikkelingen wordt aangebracht. Het vinden van ruimte voor aantrekkelijke woonmilieus is met name een vraagstuk voor Noord-Holland-Zuid en Utrecht. Noord-Holland-Noord staat evenals Flevoland-Noord en -Oost voor de opgave om de kernen op het platteland vitaal te houden. Flevoland-Zuid biedt ruimte om een deel van de woningvraag uit Amsterdam en (in mindere mate) Utrecht op te vangen. Woningmarktvraagstukken hangen samen met de eerder genoemde daily urban systems (met name regionale woon-werkrelaties en migratiepatronen) en hebben daarmee een schaal die kleiner is dan die van de huidige provincies. Monitoring, aanjagen en uitvoering geven aan woningbouwontwikkeling vragen een specifieke aanpak per regio.

In de noordelijke Randstad zijn verschillende woningmarktregio's die zich in beperkte mate aan bestuurlijke grenzen en samenwerkingsverbanden houden (zie kaart). Provinciegrensoverschrijdende problematiek speelt in de Metropoolregio Amsterdam (Amsterdam-Almere) en in het gebied Utrecht e.o.-Amersfoort-Gooi en Vechtstreek.

Figuur 8.4. Kaart bestuurlijke/samenwerkingsregio's en woningmarktgebieden noordelijke Randstad

Bron: ABF (2011), *Houdbaarheid woningbehoefteprognoses noordvleugel*

De provincies Noord-Holland en Flevoland zijn volop betrokken bij Schaalsprong Almere, maar de regierol is momenteel beperkt. Als de hele MRA binnen haar grenzen zou liggen biedt dit de kans om als provincie een sterkere rol te spelen, vooral door het opstellen van één (wettelijk geldende) structuurvisie. Dan blijft de situatie dat de uiteindelijke woningbouwontwikkeling en stedelijke vernieuwing primair aangelegenheden zijn van gemeenten, waarmee de rol van provincies voornamelijk op het terrein ligt van kaders aangeven, monitoren, faciliteren, stimuleren/aanjagen en waar nodig coördineren. Provincies spelen daarnaast een rol om samenhang aan te brengen tussen regio's. In Noord-Holland is buiten de MRA een aantal grootschalige(r) gebiedsontwikkelingen in gang gezet, waar de provincie een trekkende rol heeft[127]. Grote(re) gemeenten als Amsterdam, Almere, Haarlemmermeer, Utrecht en Amersfoort voeren zelf de regie over dergelijke gebiedsontwikkelingen.

8.6 Conclusies RO: effecten en kansen

Op RO-gebied zijn de belangrijkste grensoverschrijdende vraagstukken tussen de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht de ontwikkeling van de Metropoolregio Amsterdam (Amsterdam-Almere) en van het gebied Gooi en Vechtstreek-Utrecht-Eemland. Hier zijn samenhangen op het gebied van pendelstromen, verhuisbewegingen, ruimteschaarste en voorzieningen die een gezamen-

[127] Onder meer: Wonen in het groen, Bloemendalerpolder, Crailo. De provincie definieert haar rol in deze plannen als 'uitvoerder: ontwikkeling in eigen hand nemen'.

lijke aanpak vragen. In deze gebieden werken provincies onderling en met rijk en gemeenten samen om ruimtelijke knelpunten op te lossen en ambities op het gebied van verstedelijking, bereikbaarheid en natuur te bereiken. Ook dragen de provincies in financieel opzicht hieraan bij. Het rijk heeft in het RRAAM-programma in samenwerking met regionale overheden, maatschappelijke organisaties en private partijen toegewerkt naar een gedragen visie voor het gebied Amsterdam-Almere-Markermeer. De provincies zijn hierbij nauw betrokken, maar hebben niet de regie. In 2009 is een gezamenlijke visie opgesteld op wonen en werken in de 'Noordvleugel Utrecht', dit was een afsprakenkader wel onder regie van de provincie Utrecht om tot duurzame woningbouwontwikkeling te komen.

Het samenvoegen van de provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht biedt kansen om op efficiënte en effectieve wijze tot samenhangend beleid te komen dat aansluit bij de schaal van de samenhang in het 'kerngebied' Amsterdam-Almere-Utrecht én om samenhang aan te brengen met het hier omheen liggende gebied, van Alkmaar tot Zeist en van Noordzeekanaalgebied tot Lelystad. Voor een deel zal er efficiëntiewinst kunnen worden behaald doordat er in plaats van drie, nog maar één structuurvisie en thematische nota's voor bedrijventerreinen, detailhandel et cetera hoeft te worden opgesteld. Kanttekening hierbij is dat het gebied wel groter wordt, maar dat verscheidenheid en regionale eigenheden uiteraard blijven bestaan.

Echter, nadrukkelijk geldt dat binnen de MRA en 'Noordvleugel Utrecht' al op 'vrijwillige' basis wordt samengewerkt en dat deze regio's niet maatgevend of exemplarisch zijn voor grensoverschrijdende samenhangen elders. Noord-Holland-Noord heeft een beperkte relatie met Flevoland, Flevoland oriënteert zich ook op Overijssel en Gelderland en Utrecht kijkt naar ook Gelderland, Zuid-Holland en Noord-Brabant.

Verder zal er, afhankelijk van hoe de samengevoegde provincie invulling zal geven aan haar rol- en taakopvatting, maatwerk geleverd moeten blijven worden. Zo heeft Noord-Holland zes woningmarktregio's die de schaal zijn waarop wordt én ook moet worden gemonitord, geprogrammeerd en regionaal afgestemd. Er zal dan ook altijd afhankelijk van het betreffende thema (woningbouw, kantorenmarkt, detailhandel, zorg et cetera) geschakeld moeten worden tussen verschillende schaalniveaus (*multilevel governance*), waarbij de regionale samenhangen leidend zijn. Verdere opschaling van gemeentes biedt de samengevoegde provincies hierbij de kans om meer op hoofdlijnen bemoeienis te hebben met vraagstukken op deze schaal. Tot slot is er een kans om in de beleidsvoorbereidende fase op generieke thema's - zoals vitaal houden van het platteland, borging van openheid van landschap stedelijke vernieuwing, opstellen van regelingen, effectieve aanpak van leegstand et cetera - efficiënter te gaan werken.

9 Verkeer en vervoer

9.1 Algemeen: taken en rollen provincies

Hoofdtaken van provincies op het terrein van verkeer en vervoer zijn:

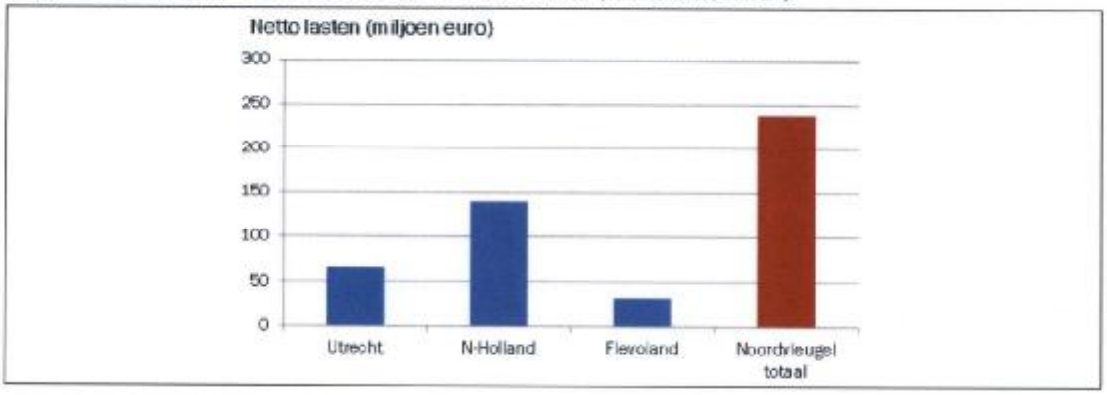
- *Provinciale wegen*: fysieke maatregelen in het kader van aanleg en onderhoud van provinciale wegen, vaarwegen en fietspaden inclusief fysieke maatregelen ter verbetering van de kwaliteit, veiligheid en doorstroming. Het gaat dan om zaken als wegverhardingen, groen, riolering, verlichting, kunstwerken, verkeersregelinstallaties en bewegwijzering.
- *Openbaar vervoer*: gerelateerd aan de Brede Doeluitkering verkeer en vervoer (BDU), onderdeel openbaar vervoer. Zie verder het hoofdstuk over openbaar vervoer.
- *Overig verkeer en vervoer*: niet-fysieke maatregelen voor de provinciale wegen, vaarwegen en fietspaden zoals (algemeen) verkeer- en vervoersbeleid, verkeersmaatregelen, verkeersveiligheid, mobiliteit, bereikbaarheid, voorlichting e.d.. Daarnaast gaat het om fysieke maatregelen ten behoeve van niet-provinciale wegen, in de vorm van bijdragen aan wegen van derden.

Provincies moeten volgens de *Planwet Verkeer en Vervoer* een Provinciaal Verkeers- en Vervoerplan maken ter uitvoering van het Nationaal Verkeers- en Vervoer Plan (NVVP). De Plusregio's (SRA, BRU) maken regionale verkeer- en vervoersplannen voor hun gebieden. Provincies zijn daarnaast verantwoordelijk voor de organisatie van overleg tussen rijk, provincies en gemeenten. De provincie Noord-Holland ziet daarnaast een rol als vertegenwoordiger en pleitbezorger naar het rijk, Tweede Kamer en Europa. Hoewel de provincies Utrecht en Flevoland dit minder prominent presenteren, lobbyen zij (uiteraard) ook om hun projecten gerealiseerd te krijgen. In het vervolg van dit hoofdstuk worden de ambities en rolopvatting van de provincies nader toegelicht.

9.2 Netto lasten provincies beleidsveld verkeer en vervoer

Verkeer en vervoer is met afstand het werkveld waar provincies de meeste middelen aan besteden.

Figuur 9.1 Netto lasten beleidsveld verkeer en vervoer (nulvariant, 2012)

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

De netto lasten (NB: nulvariant, cijfers 2012) van de provincie Flevoland voor verkeer en vervoer zijn € 32,3 miljoen (33 procent van totaal) en die van de provincie Utrecht € 65,6 miljoen (36 procent). De netto lasten van de provincie Noord-Holland voor verkeer en vervoer zijn met €140,4 miljoen (42 procent) zowel absoluut als relatief het hoogst van de drie provincies. Het aanleggen en beheren/onderhouden van provinciale wegen vormen de grootste uitgavenpost. Veiligheid en verkeersmanagement zijn voorname beleidsonderdelen elementen, maar deze vragen minder middelen. Op het openbaar vervoer wordt separaat ingegaan.

9.3 Ambities en vraagstukken

Beleidskaders voor het provinciale verkeers- en vervoersbeleid zijn het *Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport 2012-2016* van de provincie Flevoland (2011), het *Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2012-2016* van Noord-Holland uit 2011 en het *Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht Plus* (SMPU+, 2008). In 2010 is een tussenbalans van het SMPU+ opgemaakt, er is een nieuw mobiliteitsplan in voorbereiding. De provincies moeten hun verkeer- en vervoerplannen afstemmen op de *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte* van het rijk. De algemene ambities van de verkeers- en vervoersbeleidsplannen zijn om de bereikbaarheid te verbeteren, en om de verkeersveiligheid en de duurzaamheid (geluid, emissies, groen, energie) te vergroten.

Uitgangspunt van de **provincie Flevoland** is dat de gelden gelijkelijk worden ingezet over zuidelijk, noordelijk en oostelijk Flevoland. In Flevoland is het laten meegroeien van het provinciale wegennet met de ontwikkeling van Almere een belangrijke opgave, evenals de bereikbaarheid van Luchthaven Lelystad en de oost-westbereikbaarheid Alkmaar-Lelystad-Zwolle, in welk kader met Noord-Holland en Overijssel wordt samengewerkt.

GS van **Noord-Holland** ziet een goede bereikbaarheid als essentiële voorwaarde voor een goede economische en sociale ontwikkeling. "Het verbeteren van de (provinciale) infrastructuur, zodat de bereikbaarheid in de provincie toeneemt - te realiseren al dan niet samen met het Rijk, gemeenten en bedrijfsleven - is een kerntaak van de provincie." Voornemens voor de periode tot 2020 zijn

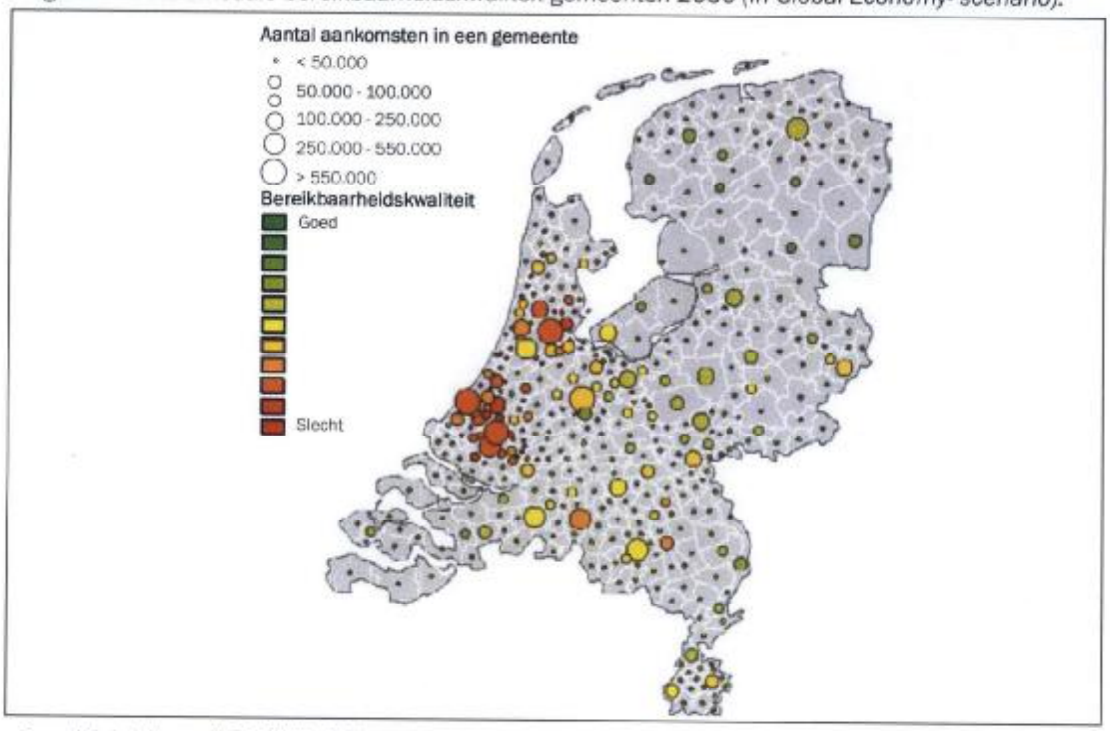
- Trajectbenadering: beperken van overlast voor weggebruikers bij wegwerkzaamheden
- Bij het realiseren van woonwijken, bedrijventerreinen en andere verkeersaantrekkende objecten moet de infrastructuur op het moment van ingebruikname zijn aangelegd.
- Verkeersmanagement.
- N23: Het op korte termijn realiseren van de Westfrisiaweg.
- N201: aanvullende maatregelen in samenspraak met de regionale partners om na realisatie van de omlegging bij Uithoorn en Aalsmeer de doorstroming in de regio Amstel- en Meerlanden te garanderen.
- Verbinding N205-N206 (tussen De Zilk en Haarlemmermeer-West) in samenwerking met rijk en Zuid-Holland.
- Nieuwe contractvormen infrastructuurprojecten.
- Spitssluiting bruggen in verband met doorstroming op wegen.
- 24-uurs brug- en sluisbediening.

- Hoogwaardig Openbaar Vervoer (HOV), waaronder in overleg met de provincie Zuid Holland inzetten op doortrekken Zuidtangent naar Sassenheim.

De **provincie Utrecht** ziet zichzelf voor een grote opgave gesteld, waarover ze zegt: "De mobiliteitsproblemen in Utrecht zullen de komende tien jaar niet worden opgelost. Naast een provinciaal plan zijn daarvoor onder andere ook heldere nationale doelen en kaders en voldoende rijksmiddelen nodig."[128] Centraal staat het project VERDER, een gezamenlijk investerings- en maatregelenpakket met het rijk, BRU en gemeenten om hieraan het hoofd te bieden.

Op bereikbaarheidsgebied geeft het rijk in de *Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte* (SVIR) prioriteit aan versterken van de bereikbaarheidskwaliteit in stedelijke regio's rond de mainports Schiphol en Rotterdam, Brainport en de greenports met hun achterlandverbindingen. Een van de nationale belangen is een "robuust hoofdnet van wegen, spoorwegen en vaarwegen rondom en tussen de belangrijkste stedelijke regio's inclusief de achterlandverbindingen". In en rond de (groot)stedelijke gebieden liggen op bereikbaarheidsgebied de grootste uitdagingen, niet alleen voor het rijk, maar ook voor provincies, regio's en gemeenten (zie figuur).

Figuur 9.2. Multimodale bereikbaarheidskwaliteit gemeenten 2030 (in Global Economy- scenario).

Bron: Ministerie van I&M (SVIR, 2012)

[128] Provincie Utrecht, *Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht+*, pagina 5 (letterlijke tekst).

Provinciegrensoverschrijdende projecten

Over de *grensoverschrijdende vraagstukken* met Noord-Holland en Flevoland stelt de provincie Utrecht in het SMPU+:

> "De ontwikkelingen rondom Schiphol en Aalsmeer zijn ingrijpend. In samenhang met het verbeteren van de verbinding tussen Schiphol, Amsterdam-Zuid en Almere zijn er ideeën om de A6 te verbinden met de A9 ('De Uitweg'). (...) Gezien de impact op het landschap bij een bovengrondse, maar ook een eventuele ondergrondse verbindingen, verlenen wij alleen medewerking aan oplossingsrichtingen die uitgaan van (het benutten van) de bestaande infrastructuur. De landschappelijke kwaliteiten in dit gebied (...) wegen voor ons veel zwaarder."
> "De grote bedrijvigheid en de congestievorming in en rondom het gebied zorgt voor veel verkeer op de N201 en de N212. Het percentage vrachtverkeer is daarbij opvallend hoog: ruim 15%. (...) zal de druk op de N201 in de richting van de A2 en in mindere mate de A12, via de N212, blijven bestaan. Niet alleen omwille van de leefbaarheid en de doorstroming, maar ook in het belang van het Groene Hart en het plassengebied, houden we vast aan een gebiedsontsluitingsweg met 2x1 rijstroken. Een eventuele grootschalige uitbreiding van de capaciteit van de N201 in de provincie Utrecht zou immers vooral veel verkeer aantrekken vanuit de omgeving Schiphol, waarmee het als een derde ring rond Amsterdam gaat fungeren."[129]

De N23, N201 en N205-N206 (Duinpolderweg) zijn provinciegrensoverschrijdende wegenprojecten in welk kader Noord-Holland samenwerkt met respectievelijk Flevoland, Utrecht en Zuid-Holland. Hiervan is de N205-N206 een echt nieuw te realiseren wegverbinding en de andere omleggingen, verbredingen en opwaarderingen. In het grensgebied van Noord-Holland en Utrecht zijn ook andere 'interprovinciale' wegen (N417, N415), hiervoor zijn naast projecten ter verbetering van de verkeersveiligheid geen ingrijpende maatregelen voorzien.

Vaarwegen

Binnenvaartinfrastructuur en -vervoersrelaties zijn provinciegrensoverstijgend. Een voorbeeld van een initiatief is het project Pieken in Bereikbaarheid van Haven Amsterdam. Dit was een samenwerkingsverband van overheden in de periode 2008-2011 om oplossingen te vinden voor de knelpunten voor de binnenvaart in en om de Noordelijke Randstad en zo een impuls te geven aan goederenvervoer over water. De provincies Noord Holland, Flevoland en Utrecht en 22 gemeenten waren bij de samenwerking betrokken. Met behulp van gelden uit het EZ-programma 'Pieken in de Delta' zijn diverse initiatieven ontwikkeld, onder andere om een containershuttle-route rond het IJsselmeer op te zetten. Samenvoeging biedt in dergelijke initiatieven een kans om kennis en expertise te bundelen, efficiënter te gaan werken en sneller resultaat te boeken. Mits daar uiteraard politiek prioriteit aan wordt gegeven.

[129] Provincie Utrecht (2008), *Strategisch Mobiliteitsplan Provincie Utrecht+*, pp. 28-29.

9.4 Case: N201[130]

Binnen het beleidsterrein verkeer en vervoer is gekozen voor de case van de verbetering van de N201 op basis van de hypothese dat een fusie van provincies had kunnen bijdragen aan betere en snellere besluitvorming en uitvoering van dit project en van soortgelijke projecten waarbij regionale, provinciegrensoverschrijdende verkeersaders centraal staan.

De N201 is de provinciale weg tussen Zandvoort en Hilversum. De N201 heeft behalve een ontsluitende functie naar de woon- en recreatiefuncties in het gebied ook een regionale verbindingsfunctie én is in economisch opzicht van belang als route voor het veilingverkeer van en naar Flora Holland. Om zowel de bereikbaarheid van FloraHolland en de andere agribusinessactiviteiten te borgen, als de leefbaarheid in Aalsmeer en Uithoorn te verbeteren is eind jaren '90 van de vorige eeuw het Masterplan N201 ontwikkeld, dat voorzag in verbreding, omlegging van de N201 om Aalsmeer, Uithoorn en Amstelhoek en een andere aansluiting op de A4. Op het Utrechtse deel van de N201 tussen Amstelhoek en A2 worden kruisingen aangepast om de doorstroming en daarmee de bereikbaarheid van Mijdrecht en Vinkeveen te verbeteren.

Figuur 9.3 situatieschets omgelegde N201

Zoals gebruikelijk in Nederland heeft de planontwikkeling de nodige voeten in de aarde gehad en daarmee ook tijd gekost; de eerste plannen dateren uit de jaren zeventig. Er was weerstand bij (inwoners van) de gemeente Amstelveen, waar zorgen heersten over doorgaand vrachtverkeer door het woongebied. Ook moest de financiering worden geregeld (een deel van de kosten moet worden gedekt uit de ontwikkeling van bedrijventerreinen). De realisatie heeft tevens de nodige problemen

130 Voor de analyse van de case N201 zijn stukken bestudeerd en is (ambtelijk) gesproken met de provincie Noord-Holland. De tekst is vervolgens voorgelegd aan beleidsambtenaren van de provincie Utrecht die daarmee hebben ingestemd.

(gekend), mede vanwege een dispuut met een grote grondeigenaar. De samenwerking tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht vormde een bijkomende complicerende factor. Noord-Holland ziet de N201 als doorgaande route met een belangrijke economische functie. Zoals ook uit de eerder opgenomen passage uit het SMPU+ blijkt, stond en staat de provincie Utrecht veel meer op het standpunt dat vanwege leefbaarheid en doorstroming, de N201 op Utrechts grondgebied primair een gebiedsontsluitende functie heeft. Bij de totstandkoming van het Masterplan N201 werd daarbij als criterium gehanteerd dat er geen verkeer bij mocht komen, ook niet als gevolg van autonome groei. Noord-Holland wilde de groei juist accommoderen. Hoewel de samenwerking tussen de provincies Noord-Holland en Utrecht als constructief is ervaren, heeft dit verschil van inzicht vertraging opgeleverd in de planvorming. Hierbij moet worden bedacht dat als de N201 op het grondgebied van één provincie had gelegen, er mogelijk wel dezelfde uitkomst zou zijn geweest. De N201 loopt op Utrechts grondgebied door open gebied en de Vinkeveense Plassen, makkelijke oplossingen zijn er bij dergelijke omstandigheden niet.

9.5 Conclusie verkeer en vervoer: effecten en kansen

Verkeer en vervoer is een voorname provinciale kerntaak waar absoluut en relatief veel provinciale middelen naar toe gaan, zowel naar de aanleg als naar beheer en onderhoud. Het aantal grensoverschrijdende vraagstukken is beperkt wat betreft provinciale wegen tussen Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Het voorbeeld van de N201 leert dat planontwikkeling sneller zal kunnen gaan als dat in één provinciale hand is, maar ook dat andere oorzaken en de veelheid aan (andere) betrokkenen eveneens factoren zijn die de stroperigheid van beleidsontwikkeling en besluitvorming beïnvloeden.

Omvangrijke en maatschappelijk-economisch belangrijke vervoersrelaties zijn te zien in het kerngebied van de noordelijke Randstad, ruwweg het gebied tussen Alkmaar, IJmond, Haarlemmermeer, Amsterdam, Almere, Utrecht en Amersfoort. Zowel uit RRAAM als uit VERDER blijkt dat het rijk de grootste investeringen pleegt voor het oplossen van de bovenregionale knelpunten hier, en dat het rijk in RRAAM ook een sterke regierol heeft. Samenvoeging zal in dit opzicht weinig effect hebben, behalve dan dat er minder provinciale menskracht en middelen nodig zijn voor afstemming.

Een opgeschaalde provincie zal in haar eigen planvorming wel beter en efficiënter dan nu kunnen inspelen op provinciegrensoverschrijdende vraagstukken in het daily urban system van MRA en de Utrechtse regio. In de MRA zal ze daarin naast, of als onderdeel van, de vervoerregio moeten blijven opereren; daarmee zal de rol van de toekomstige provincie primair (blijven) liggen op de relaties in dit kerngebied tussen Amsterdam, Almere en Utrecht en met de aangrenzende gebieden. Ook voor de binnenvaart liggen kansen. Verder is gebleken dat de betrokken provincies eveneens sterke relaties hebben met andere provincies, met name Zuid-Holland, waarmee in beleidsontwikkeling, verkeersmanagement en beheer en onderhoud rekening moet worden gehouden.

Het opstellen van één meerjarenprogramma infrastructuur in plaats van drie levert besparingen op mensen en middelen op. Deze besparingen zijn echter beperkt, aangezien deze programma's een verzameling zijn van een aanzienlijk aantal redelijk op zichzelf staande projecten. Dit blijft veel werk

vergen. Daarnaast zijn er efficiëntievoordelen te behalen op generieke vraagstukken - bijvoorbeeld veiligheid, verkeersmanagement, duurzame mobiliteit - doordat krachten kunnen worden gebundeld. Hierbij moet er rekening mee worden gehouden dat de huidige omvang van het beleidsveld verkeer en vervoer al een behoorlijke schaal heeft, met name in Noord-Holland, maar ook in de provincies Utrecht en Flevoland.

10 Openbaar vervoer

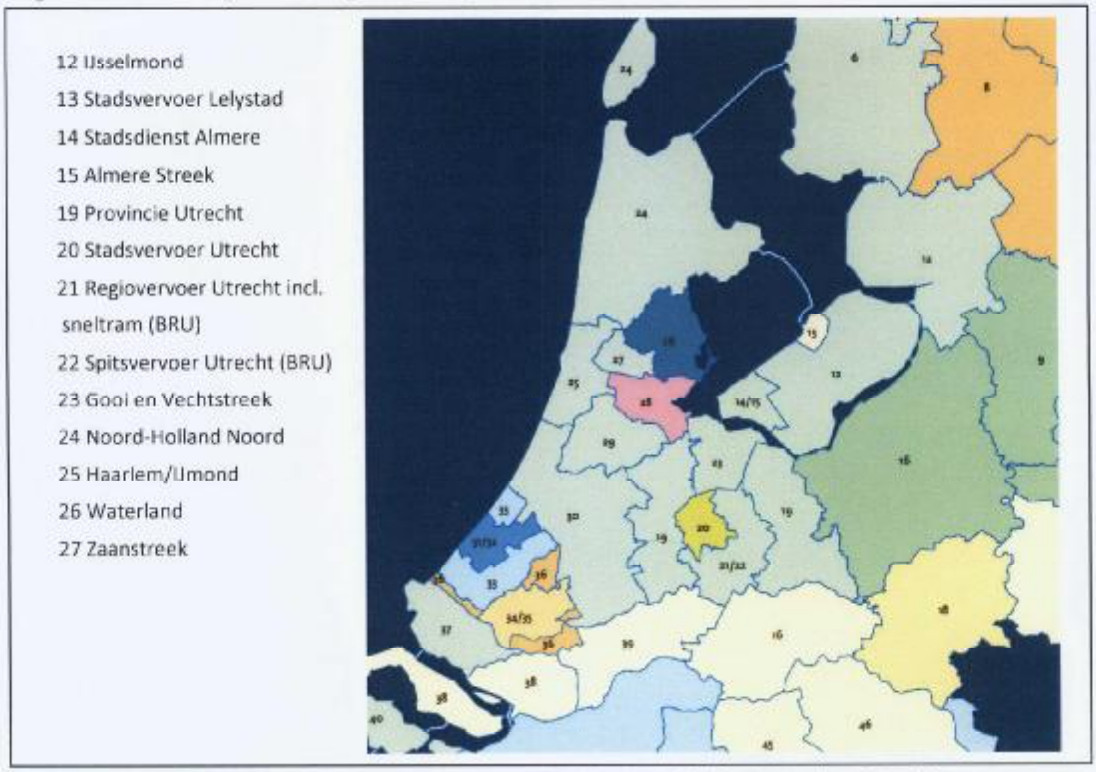
10.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van OV

Taken en wettelijk kader

Het zwaartepunt van het werk van de provincie ligt op de aanbesteding van het OV, het tarievenbeleid, het beheren van de contracten en het monitoren van de kwaliteit van het vervoer. In dit verband ontvangen de provincies rijksmiddelen uit de BDU verkeer en vervoer. De provinciale taken op dit onderdeel zijn voornamelijk gebaseerd op de Wet en het besluit Personenvervoer 2000 en de Wet en het besluit BDU verkeer en vervoer. Naast de exploitatie van openbaar vervoer gaat het ook om regiotaxi, om (aanleg, beheer en onderhoud van) infrastructuur voor OV en zaken als toegankelijkheid van het openbaar vervoer, de OV chipkaart et cetera

Bij de aanbesteding van het OV wordt een indeling in concessiegebieden gehanteerd. De indeling van de belangrijkste concessiegebieden is weergegeven in de onderstaande kaart[131]. De huidige stadsregio Amsterdam en BRU hebben eigen concessiegebieden die ook in de kaart zijn weergegeven.

Figuur 10.1. Indeling concessiegebieden openbaar vervoer

Bron: KPVV (2012), Regionaal openbaar vervoer per 1 januari 2012, bewerking: Decisio

[131] Daarnaast zijn er nog regiotaxi concessies en enkele andere concessies

Noord-Holland heeft drie concessiegebieden (Noord-Holland Noord, Haarlem/IJmond en Gooi& Vechtstreek). Flevoland werkt met de provincie Overijssel samen in de concessie IJsselmond. Dat concessiegebied omvat Noordwest-Overijssel (Kampen, Genemuiden, Steenwijk), Noordoostpolder (Emmeloord e.o.) en Oostelijk-Flevoland (Dronten e.o.).
Het stadsvervoer in Lelystad en Almere is door de provincie Flevoland gedelegeerd naar beide gemeenten. De provincie Utrecht heeft al het OV gecombineerd in een integrale concessie, waarvan het gebied in twee delen wordt gesplitst omdat de concessiegebieden van BRU en Gooi en Vechtstreek er tussenin liggen. De stadsregio Amsterdam heeft vier concessiegebieden (Waterland, Zaanstreek, Amsterdam en Amstelland-Meerlanden).

10.2 Netto lasten provincies openbaar vervoer

De netto lasten op het gebied van openbaar vervoer worden gebundeld geregistreerd met het beleidsveld verkeer en vervoer (zie hoofdstuk 9, figuur 9.1). Vandaar dat een nadere uitsplitsing in dit beleidsveld ontbreekt.

10.3 Case: concessiegebied Gooi en Vechtstreek

Het concessiegebied Gooi en Vechtstreek is een kleine concessie, die in 2011 is aanbesteed aan Connexxion. Het gebied ligt tussen de concessiegebieden van de stadsregio Amsterdam (Amstelland-Meerlanden), Utrecht en Flevoland/Almere. Bij een provinciale fusie ontstaat de mogelijkheid om concessiegebieden samen te voegen, waarmee de kwaliteit van het OV gediend kan zijn. Om deze reden is het concessiegebied Gooi en Vechtstreek als case onderzocht. Een fusie zou ook voordelen kunnen hebben voor de provinciegrensoverschrijdende OV lijnen (bestaand of nieuw).

Onderstaand volgt een beschouwing op deze mogelijke effecten voor het concessiegebied Gooi en Vechtstreek. Vervolgens wordt in de volgende paragraaf uitgezoomd om te bezien of deze effecten zich ook in andere delen van het gebied kunnen voordoen. Daarnaast wordt ook naar andere effecten gekeken.

Samenvoegen concessiegebieden

Bij de aanbesteding van het OV in Gooi en Vechtstreek in 2011 is er maar door één vervoerder ingeschreven. In deze aanbieding bood de vervoerder weinig meer dan het minimumpakket. Dat er maar een aanbieding kwam en dat deze beperkt was heeft te maken met het feit dat het OV in dit gebied voor vervoerders weinig interessant is. Voor vervoerders zijn vooral de drukkere lijnen en het vervoer in stedelijk gebied interessant. In Gooi en Vechtstreek is het aandeel van deze lijnen beperkt en het gaat ook maar om een relatief kleine omzet. De huidige vervoerder Connexxion had het voordeel dat ze een belangrijke remise in Hilversum hebben en dat ze ook de concessie in het aanliggende gebied Amsterdam Meerlanden al exploiteerden (tot 2015), waardoor het voor hen interessanter is dan voor andere vervoerders. Uit een evaluatie van Noord-Holland is gebleken dat een groter concessie-

gebied de interesse bij vervoerders zou vergroten. Dit zou dus een duidelijk scopevoordeel van samenvoeging kunnen zijn.

Voor Gooi en Vechtstreek geldt echter dat een eventuele samenvoeging vooral interessant zou zijn met het concessiegebied Amstelland/Meerlanden van de stadsregio Amsterdam. De relaties met Utrecht en Flevoland zijn veel kleiner. Dit komt omdat de meeste inwoners van het gebied meer zijn georiënteerd op (groot) Amsterdam dan op Almere en Utrecht. En voor zover OV reizigers gericht zijn op Utrecht gaat men vooral met de trein. Omdat het gebied Amstelland-Meerlanden onder de stadsregio valt (dat in de samenvoegingsvarianten een vervoerregio wordt), hangt het af van de samenwerking tussen vervoerregio en Noordvleugelprovincie of dit in de toekomst mogelijk wordt .

Het samenvoegen met de concessiegebieden van Utrecht of Almere zou wat betreft het netwerk voor de reiziger weinig toevoegen. Wel zou het tot inkoopvoordelen kunnen leiden omdat het totale gebied (en de vervoersomzet) groter is en de interesse van vervoerders groter wordt. Daar staat tegenover dat bij een te grote concentratie van concessiegebieden de marktwerking in het gedrang kan komen omdat de toetredingsbarrières voor nieuwe vervoerders te hoog worden[132].

Een praktisch probleem hierbij is dat de concessies allemaal andere termijnen hebben. Aan het afkopen van contracten zijn hoge kosten verbonden, en verlengen van de termijnen is lastig omdat ze meestal voor de maximale wettelijke termijn zijn afgesloten.

Grensoverschrijdende lijnen

De grensoverschrijdende lijnen van en naar het concessiegebied Gooi en Vechtstreek gaan vooral richting het concessiegebied Amstelland Meerlanden. Deze grens blijft in de samenvoegingsvarianten in stand, hier verandert dus niets voor. Bij veranderingen in grensoverschrijdende lijnen is er altijd overleg, zowel formeel als informeel, tussen provincies of met stadsregio's. Als een provincie een grensoverschrijdende lijn wil schrappen/aanpassen kan de provincie/stadsregio altijd bezwaar aantekenen. Meestal gebeurt dit al in het informele traject, maar het kan ook in het formele traject waarbij plannen ter inspraak worden voorgelegd. In sommige gevallen wordt een lijn dan toch gehandhaafd, maar betaalt de andere provincie dan mee als resultaat van onderhandelingen die hiervan het gevolg zijn. Als de provinciegrens er niet zou zijn, zouden deze overleggen en onderhandelingen niet meer nodig zijn. Overigens zijn er, zoals hierboven al gesteld, relatief weinig OV lijnen die de provinciegrenzen oversteken, dus veranderingen in deze lijnen komen niet vaak voor.

10.4 Conclusie OV: effecten en kansen

Geografisch/kwaliteit van het netwerk

Zoals hierboven beschreven kan het samenvoegen van concessiegebieden voordelen opleveren. Voor Gooi en Vechtstreek ligt een samenvoeging met Amstelland-Meerlanden het meest voor de

132 Anderzijds kunnen grotere concessiegebieden juist ook weer nieuwe buitenlandse toetreders aantrekken, die vooral in grote concessie geïnteresseerd zijn.

hand, maar dit is een concessie van de Stadsregio Amsterdam, wat in de samenvoegingsvarianten in principe een aparte concessie van de vervoerregio blijft. Samenvoeging met concessiegebieden Almere of Utrecht levert voor de reiziger weinig op, maar kan wel inkoopvoordelen opleveren.
Een samenvoeging (andere indeling) van de concessiegebieden van de provincie Utrecht en BRU zou meer voordelen kunnen opleveren, ook in termen van het vervoersnetwerk doordat het landelijk OV en het stedelijk OV beter op elkaar afgestemd kunnen worden. In het regeerakkoord is echter nog geen beslissing genomen over de toekomst van de BRU. Als dit een aparte vervoerregio blijft, zal een samenvoeging van concessiegebieden minder snel tot stand komen.
Voor Flevoland geldt dat er momenteel met Overijssel wordt samengewerkt in de gezamenlijke concessie IJsselmond. Deze samenwerking kan in een samenvoegingsvariant gewoon blijven voortbestaan, deze hoeft niet te worden beïnvloed.
Het aantal provinciegrensoverschrijdende OV lijnen in de drie noordvleugelprovincies is beperkt, ook omdat de drie provincies vanuit openbaar vervoersoptiek (uitgezonderd trein) relatief gescheiden gebieden zijn. Een samenvoeging zal wat dit betreft dus weinig effecten hebben.

Efficiëntie

Op OV gebied kan op een aantal terreinen efficiëntiewinst worden geboekt in een fusieprovincie.

- Als het gaat om de algemene dossiers zoals de provinciale verkeer- en vervoerplannen (PVVP's) en andere beleidsplannen, concessievoorbereiding, tarievenbeleid, OV chipkaart, OV Studentenkaart et cetera ontwikkelen de provincies momenteel elk hun eigen beleid. Er is sprake van uitwisseling van kennis en ervaring, maar het hele beleidsvoorbereidingsproces gebeurt in elke provincie apart. Bij een samenvoeging van de provincies hoeft dit nog maar een keer te gebeuren, wat efficiëntie voordelen heeft. Overigens kan het voor bepaalde dossiers nog efficiënter zijn als er landelijke regie zou zijn (OV chipkaart, tarievenbeleid).
- Overnemen van best practices. De provincies wisselen weliswaar ervaringen uit, maar hebben toch elk hun eigen manier van werken, mede omdat er bestuurlijk andere keuzen worden gemaakt. In een fusieprovincie zullen de best practices automatisch breed worden ingevoerd.
- Op het terrein van OV geldt (net als dat op enkele andere beleidsterreinen naar voren is gebracht) dat het werk door schaalvergroting leuker, interessanter en belangrijker wordt, waardoor de provincie betere mensen kan aantrekken en behouden.
- De kritische massa wordt groter wat het mogelijk maakt om specialisten (bijvoorbeeld voor aanbestedingen, vervoerwaardestudies, infrastructuur) in dienst te nemen in plaats van op semi-structurele basis in te huren. Nu zijn er teveel pieken en dalen in de werkdruk om mensen in dienst te nemen. In een fusieprovincie zou dit gemakkelijke en goedkoper worden. Noord-Holland huurt jaarlijks voor ca. €300.000 aan externe OV mensen in. Naast een kostenbesparing leidt dit ook tot kwaliteitswinst omdat je meer kennis in huis hebt.

Concluderend kan worden gesteld dat een fusie voor het beleidsveld OV vooral efficiëntievoordelen kan hebben, uiteraard afhankelijk van de vraag hoe deze fusie wordt vorm gegeven. In de toekomst kan landsdeelvorming wellicht mogelijkheden bieden om de OV concessies interessanter te maken voor vervoerders en daarmee voor reizigers. Er liggen wat dat betreft vooral kansen om landelijke en

stedelijke gebieden aan elkaar te koppelen. Daarmee worden de concessies voor de markt interessanter en kan er ook wat betreft vervoersaanbod aan kwaliteit worden gewonnen.

11 Economie

11.1 Algemeen: taken en rollen provincies economisch beleid

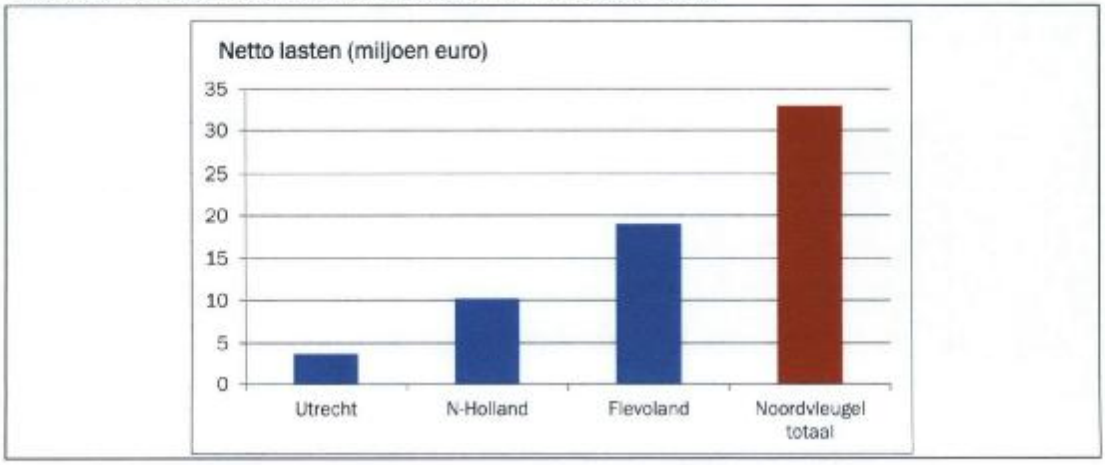
Taken die de drie betrokken provincies in het economisch beleidsveld uitvoeren zijn:

- Regionale ontwikkeling, stimulering werkgelegenheid, arbeidsmarkt en onderwijs.
- (Herstructurering) bedrijventerreinen.
- Toerisme, detailhandel en leisure.
- Kennis & innovatie, topsectorenbeleid.
- Afhandeling Europese geldstromen (EFRO).
- Aantrekken bedrijven en investeringen door promotie en acquisitie.

11.2 Netto lasten provincies beleidsveld economie

De provincie Flevoland heeft relatief en absoluut hoge netto lasten in het beleidsthema economie, namelijk € 19 miljoen (19 procent) (NB: nulvariant, op basis van rekening 2012). De netto lasten voor het economisch beleid van de provincies Noord-Holland (€ 10,2 miljoen, 3 procent) en Utrecht (€ 3,8 miljoen, 2 procent) zijn lager.

Figuur 11.1. Netto lasten beleidsveld economie (nulvariant, 2012)

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

De provincie Flevoland hanteert in haar programmabegroting een indeling in twee programma's: werkgelegenheid (werken, vestigingsklimaat, Europese programma's) en ontwikkeling & innovatie ((lucht)havenontwikkeling, stimulering sectoren). Noord-Holland verdeelt haar inspanningen over 5 thema's: 1) kenniseconomie en innovatie, 2) werklocaties, 3) arbeidsmarkt & onderwijs, 4) toerisme en 5) ondersteunend beleid. De provincie Utrecht hanteert in de programmabegroting als categorieën: 1) economische agenda's (waaronder topsectoren, samenwerking in development boards Utrecht en Amsterdam, ontwikkelingsmaatschappij OMU, acquisitie en innovatie), 2) energie en 3) vrije tijd.

11.3 Economische ambities en vraagstukken

Flevoland

Het bevorderen van de regionale economie wordt in het coalitieakkoord van Flevoland gezien als een belangrijke taak, met het creëren van extra werkgelegenheid als voornaamste opgave. De rol van de provincie is bovenlokaal: "we richten ons niet op gemeentelijke vraagstukken, maar hebben een gebiedsbrede rol. Het gaat dan bijvoorbeeld om onze relaties binnen de Metropoolregio Amsterdam, maar ook om het benutten van kansen die de samenwerking met Zwolle-Kampen ons biedt."

"Voor Flevoland is de Noordvleugel van de Randstad de relevante regio voor aansluiting met het rijksbeleid. Om de economische structuur en de internationale concurrentiekracht van de Noordvleugel van de Randstad te versterken, werken lokale en provinciale overheden gezamenlijk aan een Economische Actieagenda. Bundeling van krachten zorgt voor betere afstemming en een krachtiger stem richting "Den Haag". Het is duidelijk dat het Rijk een belangrijke rol ziet weggelegd voor de Metropool Regio Amsterdam (MRA) en de daar opgezette governance structuur via de Amsterdam Economic Board (AEB). Omgekeerd is het belangrijk dat deze regio optimaal rendeert bij het uitvoeren van de nationale en internationale agenda's van de verschillende topsectoren."

Bron: Provincie Flevoland (2012), *Economische Agenda 2012-2015*

De provincie Flevoland geeft aan een tweeledige keuze te maken: voor de kenniseconomie en de vrijetijdseconomie:

Maatregel	Programmalijnen	middelen
1. Uitbouwen Kenniseconomie	• Agribusinoss • Composieten • Gezondheid mens&dier • Zorginnovatie	3 miljoen euro
2. Versterken Vrijetijdseconomie	• Grootschalige vrijetijdsvoorzieningen • Voorzieningen op het gebied van erfgoed en kunst • Moordaagse evenementen van (inter)nationale allure • Outdoorsport • Toegankelijke natuurgebieden	1 miljoen euro

Bron: Provincie Flevoland (2012), *Economische Agenda 2012-2015*

(Landelijke) topsectoren waar de provincie Flevoland zich op richt zijn

- Agro & Food en Tuinbouw & Uitgangsmaterialen: clusters Agribusiness en 'Visbusiness';
- High Tech Systemen en Materialen: cluster Composieten.
- Life Sciences & Health: clusters Gezondheid mens&dier en Zorginnovatie.

Nadrukkelijk wordt de samenwerking gezocht met kennisinstellingen en bedrijfsleven. Het coalitieakkoord onderstreept het werkgelegenheidsbelang van luchthaven Lelystad, van de "koploperspositie op het gebied van duurzame energieopwekking, de doorgroei van het nieuwe cluster zorg en het

doorzetten van onze inhaalslag op het voorzieningenniveau." Flevoland zet in op bovenregionale acquisitie, waarbij wordt aangesloten bij de focus van het economisch beleid. Naast de reguliere economische activiteiten worden de Europese subsidies en de Ontwikkelingsmaatschappij Flevoland (OMFL) van belang geacht voor de verdere economische ontwikkeling.

Noord-Holland

Hoofddoelstelling van het Noord-Hollandse economische beleid is het verbeteren van de internationale concurrentiepositie van de provincie. Als beleidsindicatoren worden gehanteerd: een hogere economische groei en een top-5 positie van de Metropoolregio Amsterdam 'tussen de Global Business Gateways'.

Kerntaken die het coalitieakkoord noemen zijn 1) het stimuleren van regionale economische samenwerking (ook op gebied van innovatie en ondernemerschap) en 2) het tijdig voldoende ruimte beschikbaar stellen voor economische activiteiten. Het beleid wordt vormgegeven langs de thema's innovatie, werklocaties, arbeidsmarkt & onderwijs en toerisme. Instrumenten zijn onder meer de HIRB-regeling (stimulering herstructurering en intelligent ruimtegebruik op bedrijventerreinen), het Kansenkanon (bevordering innovatie in het MKB), en Water als Economische Drager (stimulering recreatief en beroepsmatig gebruik waterinfrastructuur). De monitor-, proces- en regisseursrol vult de provincie in bij onder andere het bevorderen van de aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en bij het komen tot afspraken over (plannen voor) detailhandel, bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Ook wordt het instrument van regionale ontwikkelingsbedrijven ingezet[133] en werkt de provincie samen in regionaal-economische stimuleringsprogramma's. Schiphol, het Noordzeekanaalgebied, Greenport Aalsmeer en de Agriboard Noord-Holland-Noord spelen een prominente rol in het ruimtelijk-economische beleid.

Er wordt actief deelgenomen in de Amsterdam Economic Board (AEB), een 'triple helix'-samenwerking van overheden, ondernemers en kennis- en onderwijsinstellingen in de Metropoolregio Amsterdam. De provincie onderschrijft de regionale beleidskaders in de Economische Agenda van de Metropoolregio Amsterdam (*Global Business Gateway*) en zet zich in om de strategische clusters van de AEB[134] te verbinden met Noord-Holland-Noord.

Utrecht

De focus van het economisch beleid van de provincie Utrecht ligt op kennis en creativiteit (door middel van gerichte stimulering) en accommoderen van de dynamiek van de gevestigde economische sectoren. Hiervoor acht het college van GS "een goed ontwikkeld internationaal netwerk en acquisitie bij internationale bedrijven belangrijk. Maar ook nauwe samenwerking met naburige regio's zoals

[133] Dit zijn Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord (ONHN), de Regionale Ontwikkelingsmaatschappij Noordzeekanaalgebied (RON) en Schiphol Area Development Company (SADC).

[134] Logistiek, food&flowers, toerisme en congressen, creatieve industrie, rode life sciences, zakelijke en financiële dienstverlening, en ICT/e-science.

de Noordvleugel en Regio FoodValley." Intensivering en herstructurering van bestaande werklocaties heeft hoge prioriteit. Speerpunten zijn:

- Life sciences (Public Health, stamcelonderzoek en oncologie).
- Creatieve industrie ((applied) gaming, media en design.
- Duurzaamheidseconomie (toepasbaarheid kennis over de invoering van duurzame technieken, financieringsconstructies, klimaatonderzoek, water en energie).

Hierbij kijkt de provincie Utrecht ook naar naburige regio's: "Nederland is klein en Utrecht is met zijn kenniseconomie nu al sterk verbonden met andere Nederlandse steden en regio's. Dat betekent samenwerken. Samenwerken met de naaste buren Amsterdam en Schiphol waarmee de provincie Utrecht samen de Noordvleugel van de Randstad vormt. Samenwerken in de FoodValley waar de provincie samen met Gelderland deel van uitmaakt. Maar ook samenwerken met andere steden en provincies in Nederland omdat er interessante mogelijkheden zijn om elkaar te versterken in bepaalde opvallende bedrijfstakken."[135]

Figuur 11.2. Verbindingen strategische economische clusters Utrecht

Bron: Provincie Utrecht (2011), Economische Visie provincie Utrecht 2020

Langs twee lijnen geeft de provincie Utrecht invulling aan het economische beleid: *stimuleren* van de speerpuntsectoren door investeren en acquisitie en *accommoderen* van de overige economische sectoren.

Gezamenlijke visies, ambities en activiteiten

Naast de afzonderlijke inzet en ambities van de drie provincies zijn er ook overkoepelende ambities geformuleerd, al dan niet opgesteld in het kader van formele samenwerkingsverbanden en/of vast gelegd in officiële documenten.

EU en landsdeel West

Relevant zijn de wijzigingen in het Europese beleid. De Europese structuurfondsen (EFRO) waren van groot belang met name voor Flevoland. Programma's als het Operationeel Programma Kansen voor West en het

[135] Provincie Utrecht (2011), *Economische Visie provincie Utrecht 2020*, pagina 13.

Provinciaal Meerjarenplan Landelijk Gebied lopen in 2013 af met uitloop tot 2015. De stimulering van de Europese Unie zal dus met minder geld gepaard gaan. Europa legt de prioriteit bij een economie met veel werkgelegenheid en economische, sociale en territoriale cohesie. Van de Europese programmalijnen hebben de Randstadprovincies en de vier grote steden er drie overgenomen die zijn uitgewerkt in een -'Smart Specialisation Strategy' (strategie gebaseerd op de specifieke condities en eigenschappen van een regio):

1. Stimuleren kennisvalorisatie.
2. Vergroten van de concurrentiekracht van het MKB.
3. Ondersteunen overgang naar een CO_2-arme economie.

Bron: Provincie Flevoland en G4P4 (februari 2013), *Slimme specialisatiestrategie West-Nederland*

Economische opgave Noordvleugel

Op 28 februari 2013 hebben de vier grote steden en de vier Randstadprovincies de 'slimme specialisatiestrategie (S3)' van West-Nederland gepubliceerd. Dit document is gebaseerd op de regionale en provinciale economische visies in de Randstad. Het belangrijkste doel van de strategie is om het innovatievermogen van de Randstad te vergroten. In het stuk wordt geconstateerd dat "de uitdaging waar West-Nederland voor staat is de groei te versterken in die kennisgebieden en sectoren waar internationaal in kan worden uitgeblonken". West-Nederland heeft een aantal sterke troeven, zoals een grote dichtheid kennisinstituten, maar de zwakten en bedreigingen voor het innovatieklimaat zijn ook serieus. De belangrijkste knelpunten zijn:

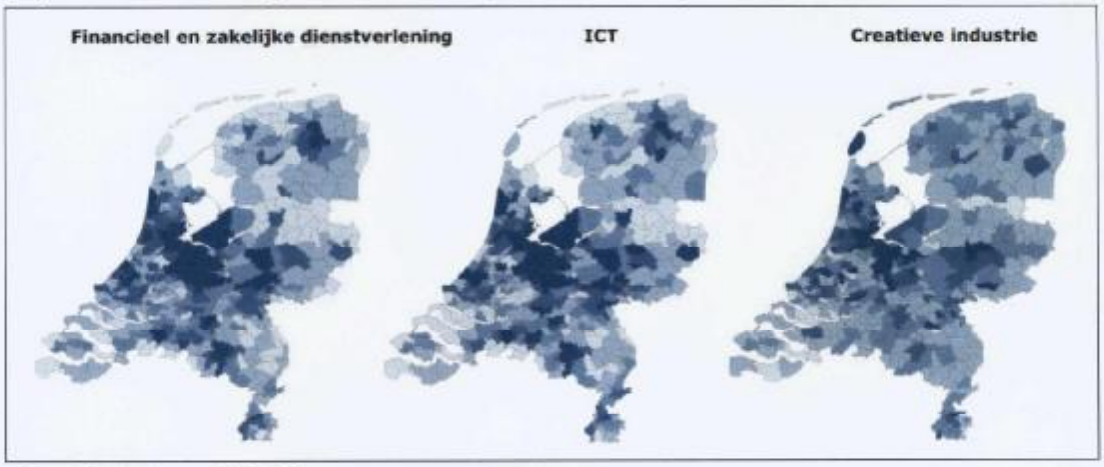
- Beperkt aandeel van private R&D in de totale R&D investeringen.
- Achterblijvende verduurzaming van de economie van West-Nederland.
- Gebrekkige kennisvalorisatie.
- Bereikbaarheid tussen stedelijke regio's, met name negatief beïnvloed door congestie.
- Sociale cohesie als gevolg van demografische ontwikkelingen.
- Concurrentievermogen van het MKB.[136]

Er worden binnen de Randstad drie subregio's[137] onderscheiden die zowel op gedeelde sectoren als ook op specialisaties concurreren met de rest van de wereld. Uit hun economische agenda's blijkt dat Utrecht, Flevoland en Noord-Holland kiezen voor deels dezelfde topsectoren en clusters als ICT, life sciences, creatieve industrie en toerisme en recreatie/vrijetijdseconomie.

[136] G4P4/Kansen voor West, *Slimme specialisatiestrategie West-Nederland* (concept 28 februari 2013), pp. 5-6.

[137] Zuidvleugel, Utrecht en MRA.

Figuur 11.3. Samenhang financiële en zakelijke dienstverlening, ICT en creatieve industrie

Bron: Ministerie van EL&I, PBL

Van Oort et al. (2010) zeggen in dit kader: "Complementariteit tussen samenstellende delen van de Randstad of Noordvleugel vereist lokale specialisaties gekoppeld aan een intensief gebruik van elkaars specialisaties (interactie). De Randstadsteden vullen elkaar echter maar beperkt aan op het gebied van sectoren en voorzieningen, er is eerder sprake van duplicatie."[138]

Om de complementariteit te benutten, samenwerking binnen topsectoren te vergroten en overlap te voorkomen is samenwerking nodig. Dit ligt primair bij het bedrijfsleven en bij de kennisinstellingen, zoals ook uit de aanpak van de 'topteams' blijkt. Overheden hebben hierin een belangrijke voorwaardenscheppende rol door te zorgen voor een omgeving waarin bedrijven kunnen floreren en ontwikkeling, diffusie en valorisatie van kennis kan gebeuren. Dit betekent het zorgen voor fysieke vestigingscondities als aantrekkelijke vestigingsmogelijkheden, goede bereikbaarheid en aantrekkelijk woon- en leefklimaat, voor passende (niet-knellende) wet- en regelgeving, gerichte stimulering van R&D (zoals subsidies, ontwikkelingsmaatschappijen, toegang tot financiering) en het (helpen) opzetten van samenwerkingsverbanden tussen ondernemers en kennisinstituten zoals in development of economic boards gebeurt. In de slimme specialisatiestrategie voor West-Nederland wordt de rol van lokale en regionale overheden aangeduid met 'volgend faciliterend'.[139] De boards spelen daarbij een strategische rol, omdat hierin bedrijven, onderwijs- en onderzoeksinstellingen en overheden nauw met elkaar samenwerken.

Het ministerie van EL&I constateert over de samenhang in de Noordvleugel en de boards[140]:

---

138 Van Oort et a. (2010), *Clusters en netwerkeconomie in de Noordvleugel van de Randstad*, p. 5.

139 Zie ook: G4P4/Kansen voor West, *Slimme specialisatiestrategie West-Nederland* (concept 28 februari 2013), p. 16.

140 Ministerie van EL&I (2011), *Visie op de Noordvleugel*.

"Amsterdam en Utrecht zijn (...) beide sterk in sectoren zoals financieel en zakelijke dienstverlening, creatieve industrie, life sciences en ICT en nieuwe media. Een gezamenlijke beleidsstrategie van Amsterdam en Utrecht (op de schaal van de Noordvleugel) is nodig om nadelige beleidsconcurrentie te voorkomen en voldoende kritische massa te bereiken zodat bedrijven zich (verder) specialiseren, schaalvoordelen benutten, elkaar aanvullen en door clustering tot de internationale top kunnen (blijven) behoren. Samenvoeging van de bestaande (gouden driehoek) samenwerkingsverbanden binnen de regio's Amsterdam en Utrecht, kan de benodigde brede structurele samenwerking tussen deze regio's vergemakkelijken."

Bron: Ministerie van EL&I

Economische samenwerking en acquisitie

Op het gebied van acquisitie zijn momenteel veel organisaties actief, zowel gemeenten als provincies en rijk, als organisaties/agencies/ontwikkelingsmaatschappijen aan wie zij dit uitbesteden, zoals OMFL (Flevoland), SADC (Schipholregio), ONHN (Noord-Holland-Noord), AAA (Amsterdam Airport Area) en NFIA (landelijk) en Schiphol en Haven Amsterdam. In november 2012 hebben de provincies, stadsregio's en de Amsterdam, Almere en Utrecht de *Economische Actieagenda Noordvleugel (concept)* opgesteld. Hierin worden de uitdagingen geschetst en voor de belangrijke sectoren en clusters de lopende en nieuwe acties beschreven. Over het onderwerp acquisitie zegt het stuk dat zowel in de Amsterdamse en als de Utrechtse regio organisaties zich bezighouden met de promotie en acquisitie van buitenlandse bedrijven. In april 2012 is een convenant gesloten tussen NFIA en regionale organisatiesom waarin afspraken zijn gemaakt over de taakverdeling bij acquisitie en afstemming bij handelsmissies en congresbezoeken. In de bovengenoemde *Actieagenda* wordt geconstateerd dat "kansen voor verdergaande samenwerking binnen de Noordvleugel vooral zijn gelegen in de afstemming van reisagenda's".

11.4 Case: Plabeka

Voor het beleidsterrein economie is ervoor gekozen om in te zoomen op de wijze waarop in de Metropoolregio Amsterdam wordt samengewerkt bij de planning van bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Gekeken wordt of bij een fusie van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht er krachtiger kan worden opgetreden, zodat het aanbod beter wordt afgestemd op de vraagontwikkeling (voorkoming overcapaciteit in plannen) en er effectiever wordt omgegaan met de schaarse (open) ruimte.

In het Platform Bedrijventerreinen en Kantoren (Plabeka) werken regionale en lokale overheden in de Metropoolregio Amsterdam samen aan regionale afstemming over de kwantiteit en kwaliteit van werklocaties. Plabeka is in 2005 opgericht als uitvloeisel van de Vierde Noordvleugelconferentie. Tijdens die conferentie werd geconstateerd dat er een overschot aan volume in kantoren en een tekort aan bedrijventerreinen in de regio was en dat daarom regionaal beleid voor kantorenlocaties en bedrijventerreinen moest worden ontwikkeld. Dit beleid is vastgelegd in de *Uitvoeringstrategie Plabeka 2010-2040 'Snoeien om te kunnen bloeien'* (2011). De gemaakte afspraken worden jaarlijks gemonitord. De meest recente bestuurlijke afspraken (oktober 2012) betreffen:

- Programmering: zoveel mogelijk sturen op bouwrijpe voorraad. Onderdeel hiervan is dat de provincies Noord-Holland en Flevoland afspreken om met aan de MRA grenzende gemeenten (ook in de aangrenzende provincies Utrecht en Zuid-Holland) het gesprek aan te gaan om te komen tot 'realistisch voorraadbeleid' in lijn met de Plabeka-aanpak.
- Benutten bestaande kansen en kwaliteiten.
- Versterken kennisfunctie.
- Opzetten regionaal hotelbeleid.

De Noordvleugelconferenties vormden de opmaat tot de Metropoolregio Amsterdam. Dit was en is nog steeds een informeel, vrijwillig samenwerkingsverband tussen 36 gemeenten, de provincies Flevoland en Noord-Holland en de Stadsregio Amsterdam. Plabeka is onderdeel van het MRA-platform Regionaal Economische Structuur (PRES). Het bestuurlijk en ambtelijk voorzitterschap van Plabeka wordt ingevuld door de gemeente Haarlemmermeer. Het secretariaat wordt door een extern bureau verzorgd. De provincies hebben geen trekkende of regisserende maar een faciliterende/expertrol, zo wordt de monitor verzorgd door de provincie Noord-Holland. Uiteraard moeten de afspraken passen binnen het provinciale beleid en de provinciale belangen. Dit is in lijn met hoe de provincie Noord-Holland in de structuurvisie haar rol in Plabeka-verband noemt, namelijk als 'bewaker'. Ook ligt er een rol voor de provincies om verbanden te leggen met het beleid in omliggende gemeenten, ook in buurprovincies. De provincie Flevoland acht de uitvoeringsstrategie van Plabeka "voor Flevoland en in het bijzonder voor Almere en Lelystad van groot belang"[141], en geeft in de *Economische Agenda* aan uitvoering te zullen geven aan de gemaakte afspraken. De gemaakte afspraken in Plabekaverband vormen een basis voor de planningsopgave van bedrijventerreinen en kantorenlocaties in de MRA. De provinciale structuurvisie of bedrijven- en kantorenterreinennota is een instrument waarmee dit kan worden geformaliseerd.
Samenvoeging biedt de mogelijkheid om dit instrument effectiever en efficiënter te ontwikkelen en in te zetten. Echter, aangezien er al intensief wordt samengewerkt en de gemaakte afspraken ook worden vertaald naar beleid, zal het effect op de ruimtelijke-ordeningspraktijk op het gebied van bedrijventerreinen beperkt zijn.

11.5 Conclusies beleidsveld economie: effecten en kansen

De focus van het landelijke en in navolging daarvan ook regionale economische beleid is in de laatste jaren komen te liggen op het stimuleren van kennisontwikkeling, -overdracht en -vermarkting in zogeheten topsectoren die de internationale concurrentiepositie van Nederland en daarbinnen de regio's kunnen versterken. Daarbij wordt meer dan voorheen een beroep gedaan op het bedrijfsleven en op kennis- en onderwijsinstellingen om de lead te nemen. De rol van provinciale en andere overheden is volgend-faciliterend. Met andere woorden, degenen die het echt moeten doen zijn aan zet, de overheid stimuleert gericht en moet zorgen voor concurrerende omstandigheden. In de regionale economische ontwikkeling kan minder worden geleund op Europese programma's. Ook speelt

141 Provincie Flevoland (2012), *Visie werklocaties Flevoland 2030+*, p. 17.

dat om in aanmerking te komen voor EU-gelden een strategie moet worden ontwikkeld op basis van regionale condities, kenmerken en (comparatieve) voordelen.

De Noordvleugelprovincies volgen in hun keuzes in grote lijnen het landelijke topsectorenbeleid, waarbij zowel overlap als complementariteit is in de geprioriteerde topsectoren. In de Development Boards - er zijn er twee in de Noordvleugel, met nog diverse andere boards (op het gebied van bijvoorbeeld leisure en energie) en greenports - werken ondernemers, kennisorganisaties en overheden samen om de strategische clusters of 'regionale topsectoren' een impuls te geven. Provincies onderschrijven het belang van deze boards in hun economische agenda's, maar spelen daarin geen leidende rol.

Gezien de economisch-inhoudelijke samenhang en veelheid aan initiatieven, boards en andere gremia lijkt er behoefte aan meer economische beleidsregie op de schaal van Noordwest-Nederland. Deze regie is nodig om de complementariteit die er is te versterken en om invulling te geven aan gedeelde thema's en topsectoren als vrijetijdseconomie, duurzame energie, creatieve industrie, ICT, life sciences en zorg. Hiermee kan zowel inhoudelijk worden gekomen tot effectiever en efficiënter beleid als tot een steviger positionering naar Den Haag en Europa. Er liggen in dit opzicht kansen voor een Noordvleugelprovincie, mits ze daartoe is geëquipeerd wat betreft instrumenten, mensen en financiële middelen, ze die rol ambieert en daadkrachtig oppakt vanuit een regisserende en faciliterende rol. Én mits ze die rol ook wordt gegund door gemeenten, bedrijfsleven en kennisinstellingen.

Als het gaat om de ruimtelijk voorwaardenscheppende beleidsontwikkeling, zal ook een provincie op de schaal van de Noordvleugel een complementaire rol moeten spelen aan de inspanningen en bevoegdheden van gemeenten. Dit is zichtbaar in de in dit hoofdstuk kort beschreven case Plabeka. Dit samenwerkingsverband is op informele manier ontstaan en heeft draagvlak bij de gemeenten die uiteindelijk gaan over de ontwikkeling van 'hun' bedrijventerreinen en kantorenlocaties. Een sterkere rol van een opgeschaalde provincie zal in dit kader weinig effect sorteren op de planontwikkeling van bedrijventerreinen en kantorenlocaties in de MRA. Als dergelijke vormen van regionale samenwerking zoals in Plabeka-verband vanzelf ontstaan en tot resultaat leiden, heeft ook een opgeschaalde provincie primair een rol als bewaker van provinciale belangen, als facilitator en als intermediair om de samenhang te zoeken met aan deze regio's aanpalende gebieden. Als dergelijke samenwerking wel gewenst is maar niet tot stand komt, moet de provincie een regierol (kunnen) pakken. Gezien de provincie-overschrijdende samenhang in de MRA en de relaties met Utrecht biedt een provincie op de schaal van Noordwest-Nederland meer kansen om beide rollen (faciliteren, regisseren) op effectievere en efficiëntere wijze te spelen.

12 Water

12.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van water

Taken en wettelijk kader

De provinciale taken op watergebied zijn te kenschetsen als kaderstelling, monitoring en toezicht. In het bestuursakkoord water is afgesproken dat de provincies gebiedsregisseur zijn, die de samenhang met het andere ruimtelijke beleid bewaken. De uitvoering valt onder de verantwoordelijkheid van gemeenten en waterschappen.

De wettelijke taken van de provincie zijn onder meer:

- opstellen waterhuishoudingsplan c.q. waterbeleidsplan (onder meer waterstanden, ecologie, natuur, grondwater);
- toezicht op alle primaire waterkeringen, goedkeuring dijkaanpassingsplannen, vijfjaarlijkse toetsingen[142];
- vormgeving, inrichting en toezicht op de waterschappen;
- beleid voor en toezicht op regionale waterkeringen en boezemkeringen;
- zorg voor waterbergingsgebieden;
- muskusrattenbestrijding;
- opstellen grondwaterbeheersplan;
- toezicht op zwemwater.

Het takenpakket van de provincies op dit onderdeel is onder meer gebaseerd op de volgende wet- en regelgeving, bestuursakkoorden en Europese regels:

- De waterwet en het waterbesluit;
- Bestuursakkoord water 2011;
- Kaderrichtlijn water;
- Europese Overstromingsrisico Richtlijn;
- Beleidslijn grote rivieren;
- Waterschapswet;
- Waterhuishoudingsplan (als onderdeel van het Omgevingsplan);
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden;
- Scheepvaartverkeerswet;

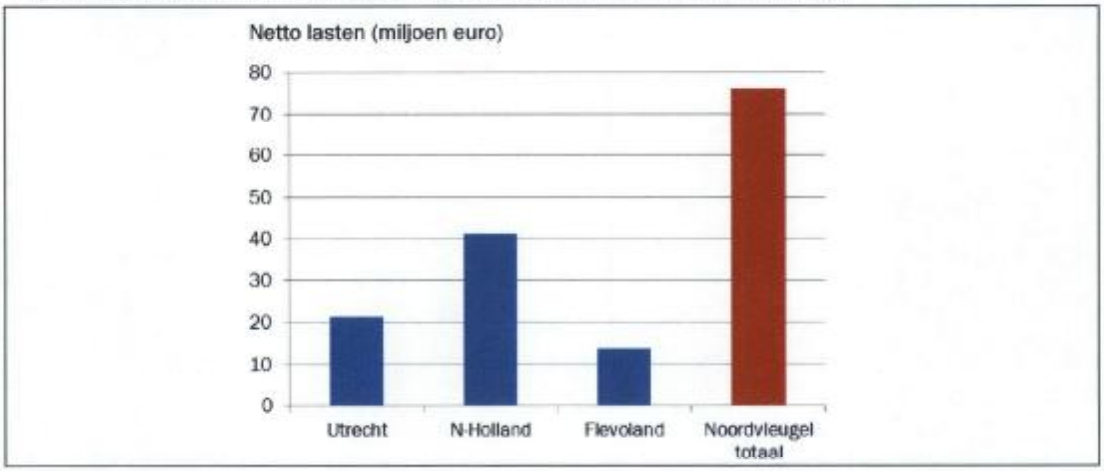
Daarnaast zijn de provincies vanwege hun rol als gebiedsregisseur betrokken bij het nationale deltaprogramma en de ruimtelijke consequenties van het hoogwaterbeschermingsprogramma. Het waterbeleid heeft grote raakvlakken met het ruimtelijk beleid en het natuurbeleid.

142 Momenteel ligt een wetsvoorstel bij de eerste kamer waarin staat dat het toezicht op de primaire keringen bij het Rijk komt te liggen. Ook de frequentie van de toetsingen wordt hierin naar beneden gebracht, zie Kamerstuk 33 465 Tweede Kamer der Staten-Generaal.

12.2 Netto lasten op gebied van water

De netto lasten van de drie noordvleugelprovincies op het gebied van water en milieu in de nulvariant staan weergegeven in de onderstaande figuur. De provincies registreren de beleidsvelden water en milieu gezamenlijk, vandaar dat ze in deze figuur ook zijn gebundeld.

Figuur 12.1. Netto lasten beleidsveld water en milieu (nulvariant, € mln, 2012)

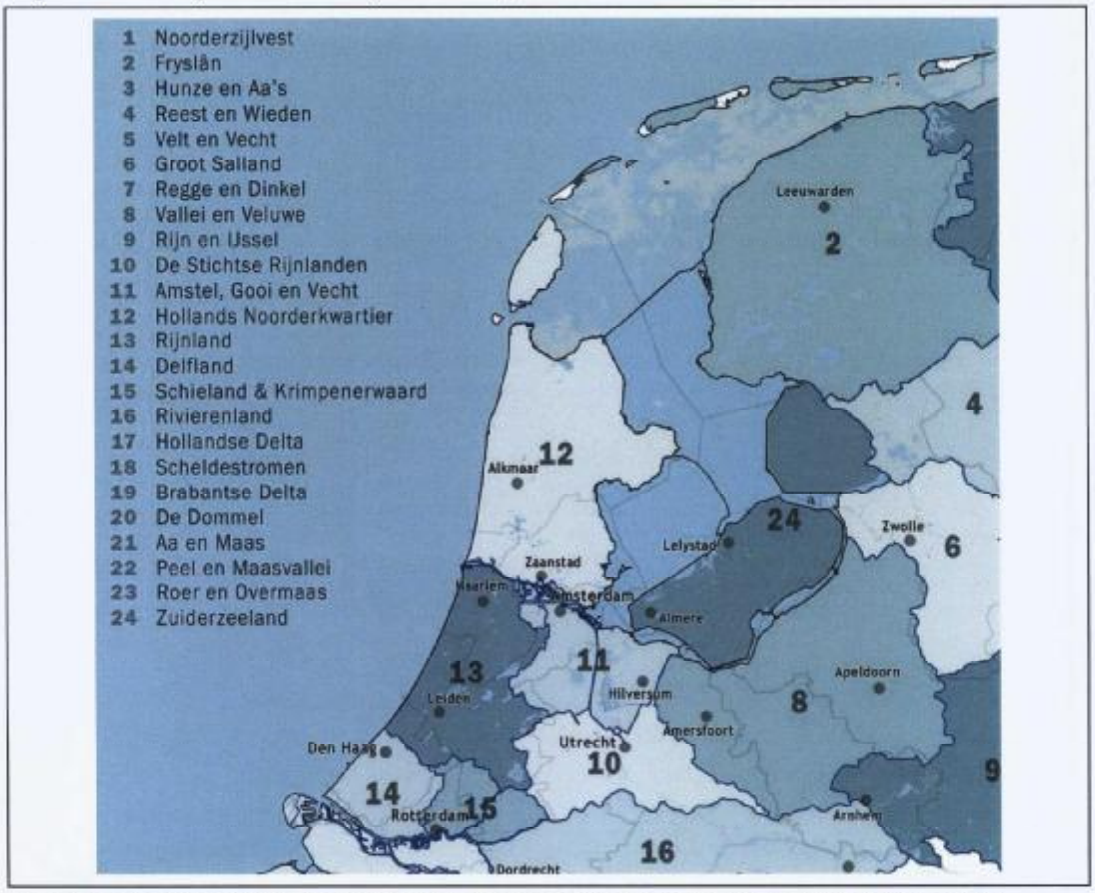
Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

De drie noordvleugelprovincies hebben relatief ongeveer dezelfde netto lasten voor dit beleidsveld. Voor Utrecht en Noord-Holland bedraagt het aandeel 12% van de totale netto lasten, voor Flevoland is dit 14%. De absolute bedragen variëren uiteraard wel fors zoals figuur 12.1 laat zien.

12.3 Gebiedsanalyse

De drie Noordvleugelprovincies hebben op watergebied met elkaar gemeen dat het grondgebied voor een groot deel bestaat uit vergelijkbare watersystemen, te weten poldersystemen en dat ze alle drie te maken hebben met het watersysteem IJsselmeergebied (inclusief Markermeer-IJmeer en deel van de Veluwerandmeren). Er zijn ook karakteristieken die de provincies delen met andere provincies dan de beoogde fusiepartners, zo heeft alleen Noord-Holland een lange kustlijn en heeft alleen Utrecht echt te maken met de problematiek van de grote rivieren.

Figuur 13.2. Geografische indeling waterschappen

Bron: Imergis (2013), Overzicht van Nederlandse Waterschappen (2013), bewerking: Decisio

Zoals op de kaart te zien is, hebben de drie Noordvleugelprovincies te maken met verschillende waterschappen. Het grondgebied van Noord-Holland omvat het waterschap Hollands Noorderkwartier en delen van waterschap Rijnland en Amstel, Gooi en Vecht. De provincie Utrecht heeft te maken met drie waterschappen: Amstel, Gooi en Vecht, De Stichtse Rijnlanden en Vallei en Veluwe. Het grondgebied van Flevoland komt precies overeen met het waterschap Zuiderzeeland.

12.4 Een aantal cases

Via een aantal watercases waar meerdere noordvleugelprovincies mee te maken hebben, hebben we onderzocht wat de effecten van een fusie tussen de provincies zouden kunnen zijn. De verwachting daarbij was dat een fusieprovincie in die cases efficiëntere en sneller zou kunnen opereren dan nu het geval is.

Loosdrechtse plassen

De Loosdrechtse plassen liggen grotendeels op Noord-Hollands grondgebied, in de gemeente Wijdemeren. Het gebied grenst aan de provincie Utrecht. Een probleem van de Loosdrechtse plassen is dat de waterkwaliteit laag is. Tegelijkertijd blijft de ontwikkeling van de recreatiesector achter bij de landelijke trend. Vandaar dat er plannen waren om de plassen dieper te maken, zodat de waterkwaliteit stijgt zonder dat de recreatie wordt gehinderd. Dat dit kan, bewijzen de Vinkeveense plassen en de plassen in Friesland. De provincie Noord-Holland heeft fors geïnvesteerd in de voorbereiding van deze plannen. De gemeente Wijdemeren wilde uiteindelijk niet instemmen met het plan vanwege zorgen over nadelen voor de (waterplanten) recreatievaart. Noord-Holland heeft de gemeente een aanwijzing gegeven om het plan toch door te kunnen zetten. Echter, er ontstond een barrière toen de gemeente Loenen bezwaar maakte tegen zandtransport over haar gemeentegrenzen. Loenen ligt in de provincie Utrecht, en de provincie Utrecht heeft er bij de gemeente Loenen toen geen druk op gezet. Uiteindelijk is het plan op dit punt en op financiële en bestuurlijke overwegingen gestrand. Bij een samengevoegde provincie was dit mogelijk anders gelopen.

Veenweide problematiek

De veenweide-problematiek speelt in het Groene Hart, waarbij een oplossing moet worden gevonden voor de bodemdaling. Deze problematiek speelt zowel in de provincie Noord- Holland als Utrecht (en ook in Zuid-Holland). Voorbeelden van projecten zijn het Wormer- en Jisperveld in Noord-Holland en Zegveld in Utrecht. Hoewel de problematiek hetzelfde is, verschillen de aanpak, het tempo en de keuzes. Dit leidt tot inconsistenties in het beleid, wat door bijvoorbeeld landbouwers als onrechtvaardig kan worden ervaren. Daarnaast is er efficiëntiewinst mogelijk als de aanpak wordt gesynchroniseerd.

Hoornse Hop

Een concreet voorbeeld daarvan zijn de luwtemaatregelen bij de Hoornse Hop, als onderdeel van het Natuurlijker Markermeer IJmeer. Dit project (onderdeel van het programma IJmeer/Markermeer) moet zorgen voor luwte op het water bij Hoorn, zodat het water daar helderder wordt en de ecologische kwaliteit kan toenemen. Bij dit project zijn Noord-Holland en Flevoland betrokken en ze betalen er ook beide aan mee, net als het Rijk. Dit betekent dat voor dit project (evenals voor het gehele programma Natuurlijker Markermeer-IJmeer) afstemming met en besluitvorming bij twee provincies noodzakelijk is. Het project heeft na de startbeslissing door de Staatssecretaris van I&M vertraging opgelopen doordat de besluitvorming over de financiering bij de provincies langer duurde en in een eigen, verschillend, tempo plaatsvond. Daarnaast zijn er extra overleggen nodig geweest die in het geval van een samengevoegde provincie niet nodig zouden zijn.

Deelprogramma zoet water in het Deltaprogramma

Ook bij regionale waterbeheerprojecten is het suboptimaal als er verschillende provincies bij zijn betrokken. Bijvoorbeeld het deelprogramma zoetwater in de Randstad van het Deltaprogramma. Bij dit deelprogramma zijn momenteel vijf provincies betrokken, waarbij er ook onderlinge belangenverschillen zijn. Dit helpt het tempo niet om tot een besluit te komen en leidt tot inefficiënties.

12.5 Conclusie water: effecten en kansen

Geografisch/Effectiviteit

Bestuurlijke eenheden komen in veel gevallen niet overeen met watersysteemeenheden, wat vraagt om afstemming over de grenzen van deze eenheden heen.
De gepresenteerde cases laten zien dat de provinciegrenzen verstorend kunnen werken, maar dat het de effectiviteit van het werk van de provincies slechts in enkele gevallen raakt. Een fusie tussen de Noordvleugelprovincies zal in de meeste gevallen niet leiden tot een andere uitkomst van het werk van de provincies of tot andere besluiten. Wel is de verwachting dat een fusie kan leiden tot efficiëntiewinst. Daarop komen we in de volgende paragraaf terug.

Voor zover de effectiviteit van de provincies in het geding is, gaat het om zaken als:

- De snelheid van de beleidsvoorbereiding. Als gevolg van extra overleggen en afstemming tussen provincies en omdat er soms in meer dan één provinciaal bestuur een besluit moet worden genomen, zou een fusie tussen provincies in projecten waar meerdere provincies bij betrokken zijn, kunnen leiden tot snellere besluitvorming/beleidsvoorbereiding. Hierbij moet worden opgemerkt dat dit een relatief klein deel is van de provinciale projecten; bij de meeste van deze projecten is maar één provincie betrokken.
- Een bundeling van de kwaliteiten van de verschillende provincies zou de effectiviteit van een fusieprovincie ten goede kunnen komen. Zo is de ene provincie sterk in het inhoudelijk analyseren van een bepaalde problematiek, de andere in het voortvarend aanpakken hiervan.
- Een ander voordeel van een samengevoegde provincie zou kunnen zijn dat een fusieprovincie weer meer aandacht krijgt voor waterrecreatie. Deze aandacht wordt bij alle Noordvleugelprovincies minder, een samenvoeging zou een nieuwe impuls kunnen betekenen. Maar uiteraard hangt dit af van de vormgeving van de samenvoeging en van de bestuurlijke keuzen die dan worden gemaakt.
- Een mogelijk nadeel van de samenvoeging dat in de gesprekken is genoemd, is dat bestuurders verder van de projectlocaties komen te staan, waardoor het lastiger kan zijn om bestuurders te betrekken of in te schakelen om bestuurlijke problemen op te lossen. Daar kan tegenin worden gebracht dat er ook iets valt te zeggen voor een wat grotere afstand tot projecten zodat bestuurders objectief kunnen blijven in hun oordeel.
- Een ander potentieel nadeel dat in de gesprekken is genoemd, is dat er in een samengevoegde provincie minder 'checks and balances' zijn. Waar het nu nog voorkomt dat een provincie tegenwicht geeft tegen een bepaald plan omdat ze andere beleidsvoorkeuren hebben, zal in een samengevoegde provincie sneller voor een bepaalde oplossing worden gekozen, wat niet altijd de beste hoeft te zijn. Anderzijds is het momenteel niet zo dat er veelvuldig verkeerde keuzen worden gemaakt bij projecten waar slechts één provincie bij betrokken is.

Efficiëntie

Een fusie tussen de noordvleugelprovincies kan de efficiëntie op de volgende wijzen beïnvloeden:

- Bij provinciegrens-overschrijdende projecten

In de bovenbeschreven cases is geïllustreerd dat een fusie tussen de noordvleugelprovincies efficiëntiewinst kan opleveren. Het feit dat er bij deze projecten meerdere provincies betrokken zijn leidt tot meer en/of drukker bemande overleggen die ook moeten worden voorbereid, tot extra besluitvorming plus de voorbereiding die hier aan vooraf gaat et cetera Dit geldt voor alle projecten waar meerdere provincies bij betrokken zijn.

- Bij generieke onderwerpen

Maar ook bij meer generieke onderwerpen in het beleidsveld water is efficiëntiewinst mogelijk. Dit betreft de generieke beleidsvoorbereiding en -uitvoering bij provincies, zoals subsidieregelingen, verordeningen, normeringen et cetera Wat betreft de lokale gebiedsplannen en de beleidsuitvoering is er minder efficiencywinst te verwachten, hiervoor blijft lokaal maatwerk nodig.

- Door sturing op afstand

Provincies hebben allemaal min of meer hun eigen werkwijze op het gebied van water. De ene provincie stuurt meer op hoofdlijnen, de andere houdt zich ook bezig met de details. Daarbij moet worden opgemerkt dat hierbij onderscheid moet worden gemaakt tussen verschillende beleidsvelden binnen het waterbeheer. Zo is de waterveiligheid - veiligheid tegen overstromingen veelal strak gereguleerd vanuit het Rijk, met normen en methoden. Terwijl de beleidsvrijheid bij regionaal water en grondwaterbeleid weer groter is. De verwachting is dat (als het goed wordt georganiseerd) een samengevoegde provincie zich meer zal beperken tot sturen op de hoofdlijnen, wat de efficiëntie ten goede zal komen. Er zal meer sprake zijn van systeemtoezicht op een wat grotere afstand, wat ook de objectiviteit/strengheid van het toezicht ten goede kan komen. De bundeling van de theoretische kennis die nu bij de verschillende provincies aanwezig is kan het mogelijk maken om dit toezicht goed vorm te geven. Tegelijkertijd is het wel van groot belang dat de waterschappen een grondig gebiedskennis behouden en de lokale praktijk goed kennen.

- Bij externe organisaties en burgers

Voor de waterschappen is er ook efficiëntiewinst te verwachten. Waterschappen die met verschillende provincies te maken hebben, hebben ook te maken met verschillende procedures en een verschillende behoefte aan detailsturing. Ook hebben ze op een aantal dossiers nu te maken met twee provincies en met twee beleidslijnen. Als dit wordt geüniformeerd, ontstaat efficiëntiewinst bij de waterschappen. Hierbij dient echter de kanttekening te worden gemaakt dat, hoewel van de zes betrokken waterschappen er vier provinciegrensoverschrijdend zijn, het waterschap Amstel, Gooi en Vecht het enige waterschap is dat de provinciegrenzen van de drie Noordvleugelprovincies overschrijdt[143]. Deze voordelen beperken zich dus tot dat waterschap.

[143] De andere overschrijden de provinciegrenzen met Gelderland (Vallei en Veluwe) en Zuid-Holland (de Stichtse Rijnlanden en Rijnland).

Ook voor ontwikkelaars, landbouwbedrijven en burgers kan een samenvoeging voordelen hebben. Waar er nu nog verschillen zijn tussen de provincies, bijvoorbeeld over wat er wel en niet mag bij regionale waterkeringen, kan er in een samengevoegde provincie meer duidelijkheid ontstaan.

13 Natuur en recreatie

13.1 Algemeen: taken en rollen provincies op gebied van natuur en recreatie

Taken en wettelijk kader

De belangrijkste provinciale taken op het gebied van natuur zijn:

1. Beheren van natuurgebied. De provincie subsidieert het natuurbeheer en ziet ook toe op de kwaliteit van het beheer, de provincie is zelf overigens geen beheerder van natuurgebieden.
2. Uitbreiden areaal natuurgebied (ecologische hoofdstructuur (EHS)/natura2000). Deze Rijksdoelen (afgeleid van EU doelen) zijn door de provincies onderschreven. Ook hier geldt dat de provincies hiervoor de randvoorwaarden (verordeningen, subsidies, plannen et cetera) schept. De provincie koopt niet zelf natuurgebieden aan.

Voorheen financierde het Rijk het beheer van de natuurgebieden als onderdeel van het investeringsbudget landelijk gebied (ILG). Deze taak is gedecentraliseerd naar de provincies in het Natuurakkoord (2011). Deze subsidiëren nu met de SNL (Subsidiestelsel Natuur en Landschap) het natuurbeheer. De provincies bepalen de hoogte van de subsidie op basis van een index met een standaardindeling in natuurtypen, waarbij per type een kostprijs per hectare is vastgesteld. De subsidie is voldoende om 75% van de kostprijs te dekken. Het resterende deel moeten de natuurbeheerders via donaties en de exploitatie van het gebied verwerven (opbrengst hout, verdiensten aan bezoekers).

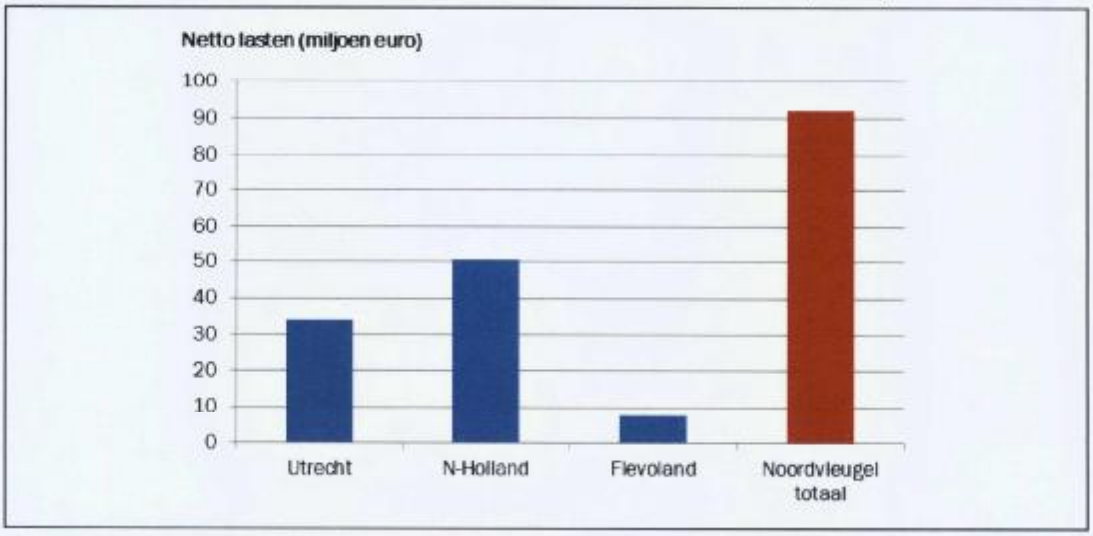
Het Rijk heeft zich gecommitteerd aan EU doelen op het gebied van natuur. Deze komen met name voort uit Natura2000, vogel- en habitatrichtlijnen. Om deze kwaliteitsdoelen te halen is naar verwachting een vergroting van het areaal ecologische hoofdstructuur (EHS) nodig, hoewel er ook in de bestaande gebieden nog mogelijkheden zijn om de doelen dichter bij te brengen.

De gedecentraliseerde werkwijze wordt in de praktijk steeds duidelijker. De beheerder stelt een natuurbeheerplan (natuurkaart) op, in samenwerking met provincie. Daarin staan natuurtypen en kwaliteiten. Ook kunnen hier doelen in staan op het gebied van recreatie en inrichting. Op basis van dit plan wordt de subsidiehoogte vastgesteld. Daarna wordt periodiek de kwaliteit van het beheer en de natuur gemeten. De provincies werken nu globaal op dezelfde wijze, het IPO heeft volgens interviewpartners wat dit betreft een goede rol gespeeld.

13.2 Netto lasten beleidsveld natuur en recreatie

De onderstaande figuur laat de uitgaven (netto lasten) van de drie provincies op het gebied van natuur en recreatie zien. De relatieve aandelen van de provincies tonen verschillen. De provincie Utrecht geeft met een aandeel van 19% van de netto lasten het meest uit aan dit beleidsveld. Het aandeel in de totale netto lasten van Noord-Holland en Flevoland is 15% wat lager. De absolute bedragen staan in de onderstaande figuur.

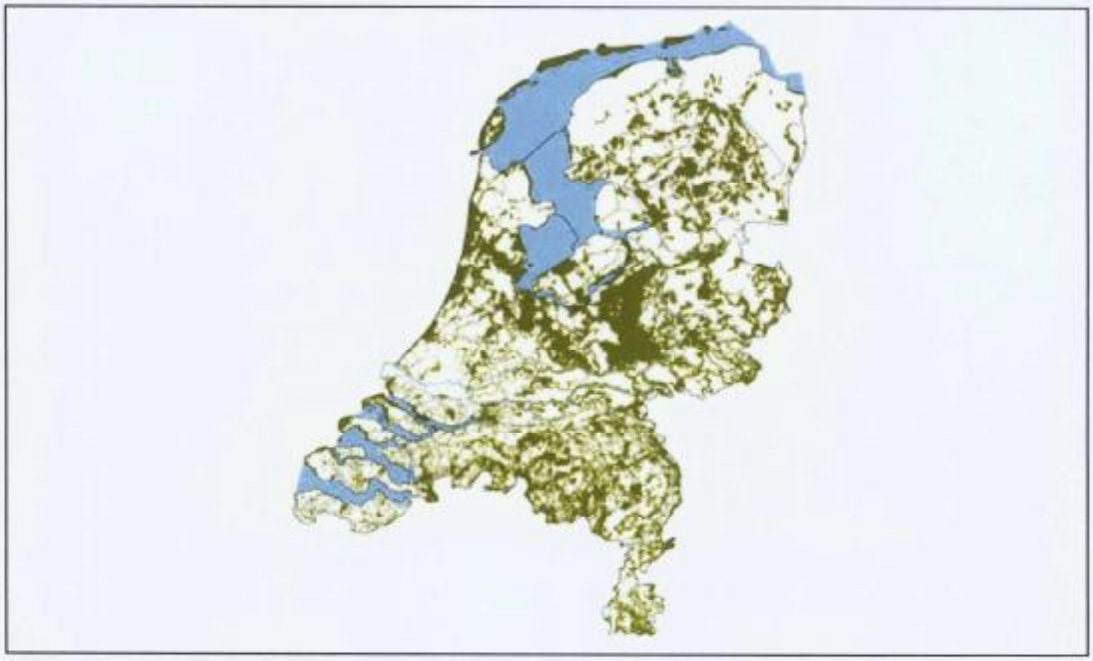
Figuur 13.1. Netto lasten beleidsveld natuur en recreatie (nulvariant, € mln, 2012)

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

13.3 Gebiedsanalyse natuur en recreatie

Figuur 13.2. Ecologische hoofdstructuur 2011

Bron: Ministerie van EZ

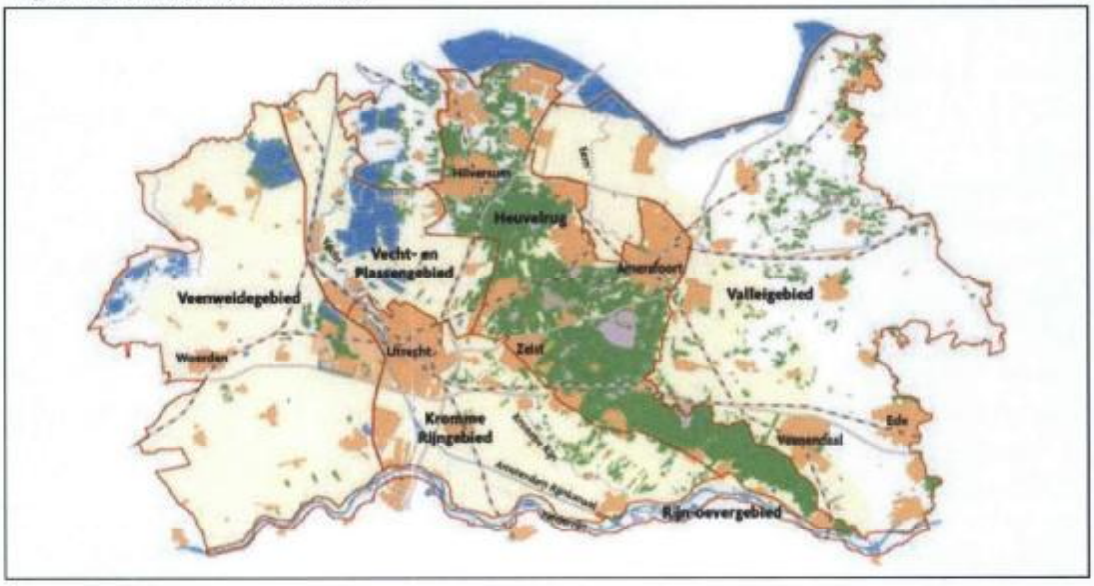
De natuurgebieden in de drie provincies staan veelal op zichzelf. Alleen op de grens van Utrecht en Noord-Holland is sprake van provinciegrensoverschrijdende natuurgebieden. Qua *type* natuur zijn de

provinciegrenzen vrij logisch, behalve het Gooi, dat qua natuur en landschap eigenlijk bij de Utrechtse Heuvelrug hoort.

13.4 Case: Goois natuurreservaat / Utrechts landschap

Het belangrijkste natuurgebied in de Noordvleugelprovincies dat over de provinciegrenzen loopt is het Gooi en de Utrechtse Heuvelrug. Deze case is opgenomen om te onderzoeken of een provinciefusie voor het natuurbeheer voordelen heeft, zoals een eenduidiger beleid of een efficiëntere manier van de provinciale rolinvulling.

Figuur 13.3. Utrechtse Heuvelrug

Bron: Utrechts landschap

De provinciegrens is ook de grens tussen de natuurgebieden die in beheer zijn van Utrechts Landschap en de gebieden die beheerd worden door het Goois Natuurreservaat. Organisatorisch is dit gebied dus gescheiden. Daarom levert deze provinciegrens geen grote problemen op en zijn de voordelen van een fusie wat dit betreft beperkt. De provincies en natuurbeheerorganisaties werken in dat gebied goed samen, met als recent voorbeeld de wildbrug bij Crailoo. Wel vormt het gebied vanuit natuuroptiek een geheel, waardoor het onlogisch is dat de grens het gebied doorsnijdt.

In andere delen van het land kunnen de provinciegrenzen voor natuur overigens wel nadelig zijn, b.v. bij de rivier de Reest die de grens tussen Overijssel en Drenthe oversteekt. In de ene provincie is het stroomgebied deels ecologische hoofdstructuur terwijl het in de andere provincie landbouwgrond is, vanuit natuuroptiek een onwenselijke situatie. Vanuit de natuuroptiek vormen de provinciegrenzen in de Noordvleugelprovincie echter niet echt een probleem.

13.5 Conclusie natuur en recreatie: verwachte effecten

Geografisch/Effectiviteit

Zoals in de bovenstaande case beschreven, vormen de provinciegrenzen niet echt een probleem voor de natuurgebieden. Toch zijn er binnen dit beleidsterrein ook problemen waarvoor de provinciegrenzen wel een hindernis vormen, zoals het ganzenprobleem. Elke provincie heeft een faunabeheereenheid. Deze maken nu elk een ganzenplan om ganzenpopulatie in toom te houden, waarbij er verschillen in tempo en methoden zijn. Een fusieprovincie zou dit efficiënter en effectiever kunnen doen, er moet een integraal plan worden gemaakt omdat ganzen zich niets van provinciegrenzen aantrekken.
Ook voor het programma aanpak stikstof (PAS) speelt iets dergelijks, ook daarvoor wordt nu per provincie een aanpak ontwikkeld.

Door de interviewpartners is naar voren gebracht dat een nadeel van een fusieprovincie kan zijn dat de lijnen met bestuurders langer worden. In de huidige situatie is vanuit natuurbeheerorganisaties vaak een direct contact met gedeputeerden, wat grote voordelen kan hebben als er een concreet probleem moet worden opgelost. In een fusieprovincie zullen deze lijnen langer worden, wat het moeilijker maakt om zaken direct met bestuurders te bespreken. Dit hangt natuurlijk ook af van de invulling van de fusie. Zoals al gememoreerd in het hoofdstuk over het beleidsthema water staat hier tegenover dat voor de objectiviteit van het bestuur enige afstand tot de projecten juist wenselijk is.

De bundeling van expertise kan, net als in andere beleidsterreinen, ook op het terrein van natuur en recreatie een voordeel zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om juridische expertise, deze is niet in alle provincies even sterk. Een samengevoegde provincie zal over meer kennis kunnen beschikken. Uiteraard heeft dit ook efficiëntievoordelen.

Efficiëntie

Voor grotere natuurbeheerorganisaties als Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten heeft een fusie een gunstig effect omdat deze organisaties ook landsdelig zijn georganiseerd. Dit kan leiden tot efficiëntievoordelen omdat er minder overleg, rapportages e.d. nodig zijn en omdat ze dan binnen dat landsdeel te maken hebben met hetzelfde beleids- en subsidiekader. Het uiteindelijke effect hangt uiteraard af van de precieze invulling van een fusie.

Bij de decentralisatie was er vanuit de natuurbeheerorganisaties om redenen van efficiëntie de wens om de subsidieverstrekking daarbuiten te houden. Nu moeten alle provincies hiervoor een organisatie en regeling optuigen, wat minder efficiënt is. Overigens is het niet zo dat elke provincie zelf het wiel uitvindt; via het IPO wordt dit gestroomlijnd.

Een ander efficiëntie effect van een fusie heeft betrekking op de beleidsvoorbereiding en adviesvragen. Bij dit soort activiteiten hoeft het werk maar een keer worden gedaan in plaats van dat alle provincies dit voor zichzelf doen. Als het gaat om meer operationeel werk zoals vergunningsverlening is er veel synergie.

Een mogelijk bijkomend voordeel van een samenvoeging van de drie provincies heeft betrekking op de Rijksdienst DLG (dienst landelijk gebied). Deze dienst moet na de decentralisatie (nu taken naar provincies zijn overgeheveld) worden gereorganiseerd. Op dit moment wordt hierover door provincies en het Rijk overlegd. Daarbij wordt onderzocht of een ongedeelde dienst haalbaar is of dat het beter is om de dienst op te splitsen. Indien zou worden besloten tot opsplitsen heeft samenvoeging van de drie provincies een voordeel omdat er een grotere eenheid ontstaat.

14 Milieu, energie en klimaat

14.1 Algemeen: taken en rollen van provincies

Taken en wettelijk kader

Onderdeel van het kerntakenpakket[144] van provincies is het beleidsveld 'milieu, energie en klimaat'. De omvangrijkste activiteit binnen dit beleidsveld omvat de verantwoordelijkheden en taken van provincies op het vlak van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH). De analyse van dit beleidsveld is derhalve beperkt tot deze laatstgenoemde taken van provincies.

De wet- en regelgeving waarvoor provincies vergunningen en ontheffingen verlenen en/of verantwoordelijk zijn voor de handhaving is divers. In de regel gaat het daarbij echter om het volgende (in willekeurige volgorde)[145]:

- Milieuwetten (en/of regels):
- Wet hygiëne en veiligheid badinrichtingen en zwemgelegenheden
- Wet milieubeheer storten van afvalstoffen
- Wet milieubeheer bij bedrijven
- Vuurwerkbesluit
- Besluit Risico's Zware Ongevallen (BRZO)
- Luchtvaartwet
- Drank- en Horecawet
- Natuurwetten (en/of regels):
- Flora- en Faunawet
- Boswet
- Natuurbeschermingswet
- Ontgrondingenwet
- Verordening bescherming Natuur en Landschap

Andere wetten (en/of regels):

- Waterwet
- Provinciale Milieu Verordening (stiltegebieden en grondwaterbeschermingsgebieden)
- Wet bodembescherming (bodemsaneringen)
- Wegenverordening/Scheepvaartwegenverordening

Ter illustratie hierbij een overzicht van relevante onderwerpen, vergunningen en ontheffingen die als uitvloeisel van deze wetten en regels binnen het taakveld van de provincie een rol spelen (in willekeurige volgorde)[146].

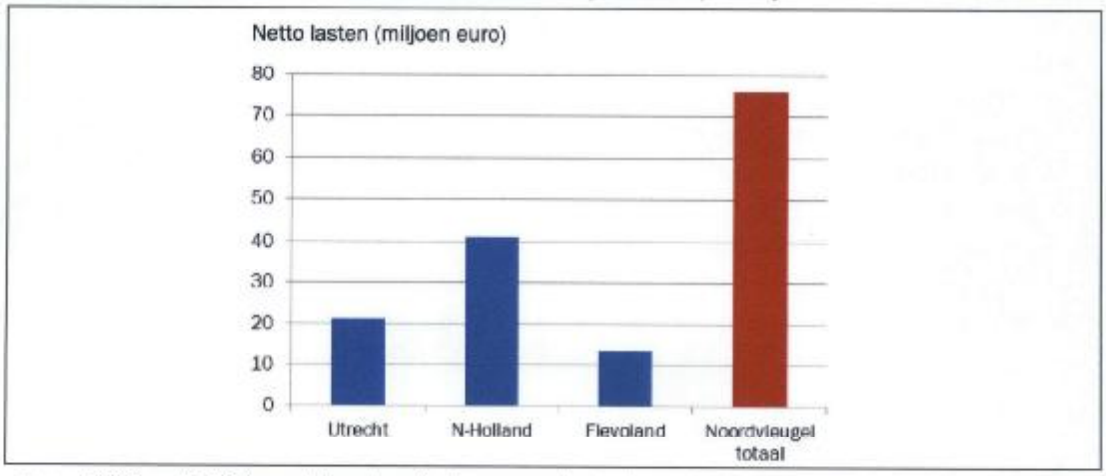
[144] www.ipo.nl.
[145] Bron: meerdere provinciale websites.
[146] Bron: meerdere provinciale websites.

- (Vaar)wegen, kabels, werkzaamheden, bouwen evenementen
- Zwemlocaties
- Archivering
- Badinrichting
- Beschermd natuurgebied, Natura 2000
- Flora en fauna
- Beschermde leefomgeving
- Bijzonder transport
- Bodemverontreiniging, -sanering, -aantasting
- Dijkverbetering
- Grondwaterbescherming, -onttrekking
- Landschap
- Lozing afvalwater
- Milieu, -beheer
- Omgeving
- Ontgronding
- Grondwater, -onttrekking
- Organische meststoffen
- Riolering
- Water, -beheer
- Uitweg
- Geluidsbelasting
- Verontreiniging bodem oppervlaktewater
- Vervoer gevaarlijke stoffen
- Vuurwerk
- Wegen en verkeer

14.2 Netto lasten op het gebied van milieu

Zoals al beschreven in hoofdstuk dertien registreren de provincies de beleidsvelden water en milieu gezamenlijk De gecombineerde netto lasten van de drie noordvleugelprovincies op deze gebieden in de nulvariant zijn weergegeven in de onderstaande figuur.

Figuur 14.1. Netto lasten beleidsveld water en milieu (nulvariant, 2012)

Bron: Iv3-informatie BZK over inkomsten & uitgaven provincies, bewerking Decisio/AEF

De drie noordvleugelprovincies hebben alle drie relatief globaal dezelfde netto lasten voor dit beleidsveld. Voor Utrecht en Noord-Holland is het 12%, voor Flevoland 14%.

14.3 Case: Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's)

Een belangrijke provinciale taak is de vergunningverlening aan bedrijven en daarvan afgeleid het toezicht en de handhaving. Het is de veronderstelling dat een fusie van provincies mogelijkheden biedt om de dienstverlening van de provincie aan bedrijven op het terrein van vergunningen te verbeteren en daarmee de administratieve lasten van de bedrijven te reduceren. Aangezien deze provinciale taak recentelijk is ondergebracht bij de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's), wordt de ontwikkeling daarvan in deze case onder de loep genomen.

Totstandkoming RUD's

In 2009 zijn door de rijksoverheid, VNG en IPO afspraken gemaakt over de verbetering van de uitvoering van de zogenaamde VTH-taken (vergunningen, toezicht en handhaving) voor wetten en regels aangaande milieu en omgeving. Het onderbrengen van een basistakenpakket bij regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) is onderdeel van dit pakket van afspraken. Directe aanleiding voor de oprichting van RUD's was het onderzoek van de Commissie 'Herziening Handhavingsstelsel VROM-regelgeving' onder voorzitterschap van de heer Mans[147].

Tegen deze achtergrond is een landsdekkend stelsel van (RUD's) opgetuigd. In de RUD worden de uitvoerende taken op het gebied van milieu- en omgevingsrecht van gemeenten en provincies ondergebracht. Een RUD is een 'shared-service center' voor VTH-taken op het gebied van milieu, bouwen, natuur en water. Sinds begin 2013 zijn er 28 RUD's; waarvan er 6 gespecialiseerd zijn voor bedrijven die werken met gevaarlijke stoffen (de Brzo-bedrijven). Het doel van RUD's is het verder optimaliseren van de kwaliteit en professionaliteit binnen het milieu- en omgevingsrecht.

In de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland zijn de volgende RUD's actief:

- Provincie Noord-Holland (3): RUD Noord-Holland Noord, RUD IJmond en Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied (NZKG). De Noord-Hollandse gemeenten in de Gooi en Vechtstreek worden bediend door de Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek. Het streven is dat de RUD IJmond en de Omgevingsdienst NZKG per 1 januari 2015 samengaan in een regionale uitvoeringsdienst voor het hele gebied.
- Provincie Utrecht (1): Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU)
- Provincie Flevoland (1): Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV). De RUD voorziet eveneens in de dienstverlening aan een aantal Noord-Hollandse gemeenten in de Gooi en Vechtstreek.
- De Omgevingsdienst NZKG is tevens de *landsdelige* Brzo-RUD voor de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland.

147 Commissie Herziening Handhavingsstelsel VROM-regelgeving (2008). *De Tijd is Rijp.*

Figuur 14.2. Indeling Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's) in Nederland

RUD's en bedrijven

De Omgevingsdienst NZKG functioneert reeds als de landsdelige Brzo-RUD voor Brzo- en IPCC categorie 4-bedrijven voor de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland. De Brzo-RUD voert het loket (zowel digitaal als fysiek) voor alle Brzo en IPCC categorie 4-bedrijven in deze provincies. Voor de overgedragen bedrijven (van provincies naar Brzo-RUD) houdt de Omgevingsdienst NZKG in principe ook de Risicokaart en het IPCCO-register bij. De Omgevingsdienst NZKG is voor haar taken verantwoordelijk voor een goede afstemming met het bevoegd gezag (de drie afzonderlijke provincies waarvoor zij werkt). Niet Brzo- of IPCC categorie 4-bedrijven hebben in het kader van VTH-aangelegenheden contact met de eigen gemeente of de aldaar bevoegde RUD.

Effecten RUD's

De totstandkoming van de RUD's is vooral ingestoken vanuit het besef dat de *gemeentelijke* schaal in veel gevallen te beperkt is om te voldoen aan de steeds complexer wordende milieuvraagstukken op lokale en regionale schaal (bijvoorbeeld in relatie tot de handhaving van grote milieucriminaliteit). De commissie Mans concludeerde in 2008 dat de handhavingsstructuur voor VROM-regelgeving te gefragmenteerd is en in veel gevallen niet voldoet aan de eisen van een "effectieve, efficiënte en voor burgers en bedrijven zo min mogelijk belastende nalevingsstrategie, waarin de aanpak van de "aangepaste reactie" centraal staat"[148]. Dit geldt vooral voor complexe bedrijfsprocessen en bedrei-

[148] Commissie Herziening Handhavingsstelsel VROM-regelgeving (2008). *De Tijd is Rijp*, p 6-7.

gingen vanuit mobiele bronnen en ketens. De kern van het probleem ligt volgens de commissie vooral aan de mismatch tussen de vereiste schaal van handhaving van de omgevingsregelgeving en het schaalniveau van veel gemeenten. "Vooral kleine(re) gemeenten blijken onvoldoende deskundigheid in huis te hebben om de handhaving kracht bij te zetten"[149]. Daar komt bij dat de schaal van de handhavingsdienst moet matchen met de schaal van de externe effecten zoals milieuverontreinigende activiteiten die niet stoppen bij de gemeente- of regiogrens.

Voor het rijk speelde bij de RUD-vorming niet alleen de oplossing van het schaal- en kennisprobleem een rol, maar ook het behalen van een efficiëntiekorting door samenwerking van gemeenten en provincies[150]. Een andere belangrijke doelstelling is het creëren van een "level playing field" voor burgers en bedrijven door het bieden van een uniform kwaliteit- en uitvoeringsniveau.

De RUD's zijn nog maar recent van start gegaan. Er is ondertussen een platform van RUD's opgericht (OmgevingsdienstNL) dat fungeert als vereniging van RUD's en dient voor kennis- en informatie-uitwisseling voor de omgevingsdiensten in Nederland. Tevens is er het Programma Informatie-Uitwisseling Milieuhandhaving (PIM). Op termijn is de verwachting dat de RUD's een jaarlijkse besparing gaan opleveren van minimaal € 40 miljoen per jaar (waarvan € 20 miljoen per jaar bij provincies)[151].

14.4 Te verwachten effecten op gebied van milieu

Vanaf 2014 wordt een deel van de provinciale bevoegdheden op het gebied van milieuwetgeving overgedragen naar de gemeenten. De RUD's zijn dan meer dan alleen een samenwerkingsverband van gemeenten; de provincie is hierbij een van de vele deelnemers. Tevens is de RUD verantwoordelijk voor de uitvoering van *landelijke* milieuwet- en regelgeving. Harmonisering van deze RUD-verantwoordelijkheid is, door samenvoeging van drie provincies, niet van toepassing.

Het realiseren van eventuele voordelen van de harmonisering van de RUD-verantwoordelijkheden voor *provinciale* milieuwet- en regelgeving (als gevolg van een provinciale samenvoeging) is afhankelijk van de individuele ontwikkeling van de RUD's in de drie provincies. Het ontwikkelen van gezamenlijk handhavingsbeleid zal in eerste instantie per RUD vorm moeten krijgen. Een samengevoegde Noordvleugelprovincie heeft hierin wel een regisserende rol, maar de Noordvleugelprovincie zal daarbij sterk afhankelijk zijn van alle handhavingpartners. Harmonisering per RUD is reeds een lastige opgave; harmonisering voor vijf RUD's in de Noordvleugelprovincie des te meer. Direct te behalen voordelen, door de provinciale samenvoeging, lijken hier derhalve niet voor de hand liggend.

---

[149] Idem.

[150] Dit uitte zich bijvoorbeeld in het besluit van het kabinet om € 100 miljoen aan efficiëntiekorting toe te passen op het Gemeentefonds vanwege de RUD-vorming.

[151] Landelijk financieel totaal beeld vorming RUD's, Bestuurlijk Overleg 28 juni 2012.

De Brzo-RUD Omgevingsdienst NZKG is reeds werkzaam voor Brzo- en IPCC-categorie 4-bedrijven in de Noordvleugelprovincie. Ten opzichte van de huidige situatie zou een provinciale samenvoeging moeten leiden tot een efficiencyvoordeel voor deze Brzo-RUD omdat alleen afstemming en overleg plaats dient te vinden met een in plaats van drie provincies. De administratieve lasten en regeldruk voor bedrijven verandert hierdoor niet. Ook de situatie voor niet Brzo- of IPCC-categorie 4-bedrijven en zal, door een samenvoeging van provincies, feitelijk niet veranderen. Contacten van deze bedrijven blijven via de bevoegde gemeente danwel RUD verlopen.

De effectuering van de beoogde provinciale schaalvergroting tot een Noordvleugelprovincie zou (in theorie) zijn weerslag moeten hebben in toe- of afnemende administratieve lasten en regeldruk voor burgers, en vooral voor bedrijven. Echter, zoals de RUD-case ook illustreert, de omvang, reikwijdte en uitvoering van de VTH-taken verschilt sterk. Dat is in de huidige situatie van de drie afzonderlijke provincies ook het geval waar het gaat om de huidige uitvoering van milieutaken. Daarom zal de impact (van de situatie dat de drie provincies met elkaar gaan fuseren) op de omvang van administratieve lasten en regeldruk sterk afhankelijk zijn van de vraag of er dan een wijziging in het stelsel van de nu vijf aanwezige RUD's zal plaatsvinden. Wij verwachten dat niet; de RUD's zijn nog maar net gestart en zijn bovendien min of meer zelfstandige organisaties (waarbij de provincie een van de vele partijen is).

Ondanks de onzekerheid over de vormgeving en invulling van de toekomstige, gezamenlijke VTH-taken van een Noordvleugelprovincie identificeren we de volgende, mogelijk effecten:

- Er kan een positief effect/kans ontstaan voor bedrijven met meerdere vestigingen in Noord-Holland, Flevoland en Utrecht. Door een loket en door een uniforme regelgeving zouden bedrijven met meerdere vestigingen in de toekomst hiermee een voordeel kunnen hebben.
- Voorgaande punt zou ook kunnen gelden voor bedrijven die verhuizen tussen de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland.

15 Overige onderzoeksvragen

Het ministerie van BZK heeft gevraagd om, naast de effecten op hierboven beschreven beleidsterreinen, ook de effecten van de fusie op een aantal specifieke aspecten te belichten. Voor zover deze aspecten in voorgaande paragrafen nog niet aan de orde zijn geweest, gaan we hierna afzonderlijk op deze aspecten in.

Kwaliteit dienstverlening (o.a. administratieve lasten, snelheid/vermindering beleidsvorming, doorlooptijd vergunningaanvraag)

De provincie heeft geen directe dienstverleningsrelatie met burgers zoals gemeenten die hebben. De provincie heeft wat betreft haar dienstverlening vooral te maken met bedrijven, maatschappelijke instellingen et cetera Het effect van een fusie op de kwaliteit van dienstverlening (in het bijzonder aangaande de taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving) is sterk afhankelijk van een tweetal aspecten.

Ten eerste van de verdere ontwikkeling van en mogelijkheden tot het realiseren van schaalvoordelen door de Regionale Uitvoeringsdiensten (RUD's). De RUD's zijn sinds 2013 in de drie provincies (en in de rest van Nederland) actief. Tot op heden is gebleken dat met de RUD's nog geen schaalvoordelen gerealiseerd zijn; los van de besparing op het Gemeentefonds. Daarbij is het de vraag in hoeverre provincies in de toekomst andere VTH-taken naar de RUD's kunnen en willen overdragen.

Ten tweede van de keuze (bij een fusie van de provincies) van het model voor de gezamenlijke VTH-taken en hoe hieraan invulling wordt gegeven (reikwijdte takenpakket, handhavingsniveaus, aanpak en uitvoering). Naast mogelijke efficiencyvoordelen van één VTH-organisatie (in plaats van drie) zijn er vooral voordelen te behalen voor bedrijven met meerdere vestigingen in de drie provincies en voor bedrijven die verhuizen tussen de drie provincies. Tevens kan de aanpak van grensoverschrijdende milieuvraagstukken (zij het dat die relatief beperkt aanwezig zijn), bijvoorbeeld wanneer het gaat om mobiele bronnen, effectiever en efficiënter worden aangepakt doordat geen onderlinge afstemming en informatie-uitwisseling meer nodig is.

(Internationale) concurrentiepositie en vestigingsklimaat

De Noordvleugel van de Randstad is van groot economisch belang voor de internationale concurrentiepositie van Nederland. Er is met name in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht sterke samenhang op de terreinen verkeer en vervoer, ruimtelijke ordening en regionale economie. De samenwerking moet worden vormgegeven op de schaal van die samenhang, die in de huidige situatie provincieoverschrijdend is. Er is/wordt een gebiedsagenda ontwikkeld op die schaal, hetgeen aangeeft dat er al op die schaal wordt gedacht en beleid ontwikkeld. Een provincie op de schaal van Noordwest-Nederland kan in haar eigen beleid effectiever en efficiënter inspelen op die dynamiek, door verbindingen te leggen en gedeelde thema's uit te werken. Door de grensoverschrijdende schaal van de topsectoren met een sterke concentratie in de Noordvleugel (bijvoorbeeld zakelijke en financiële dienstverlening, ICT en de creatieve sector), kan tevens beter worden aangesloten bij het topsectorenbeleid van het rijk en bij de S3-strategie die Europa vraagt. Kanttekening hierbij is dat het bedrijfsleven zelf, in samenwerking met kennisinstellingen, primair aan zet zijn om de innovatiekracht

te versterken en vorm te geven aan de groei. De development/economic boards zijn het gremium dat het organiserend vermogen daarvan (helpt) vormen. Provincies en gemeenten zijn hierin stimulerend-faciliterend. Die rol is daarmee niet onbelangrijk. Immers, het zorgen voor een aantrekkelijk woon- en leefklimaat, voor voldoende, passende vestigingsmogelijkheden en voor een goede bereikbaarheid zijn essentiële randvoorwaarden. Daaraan wordt nu ook al (in gezamenlijkheid) gewerkt door de individuele provincies.

Bereikbaarheid

Grote bereikbaarheidsknelpunten en -opgaven liggen in de eerder genoemde driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. De provinciale infrastructuur speelt in deze opgaven een rol, maar in mindere mate dan de rijkswegen en spoorwegen. Wel zorgt de fusie ervoor dat er in de planvorming beter kan worden ingespeeld op de provinciegrensoverschrijdende vraagstukken. Er is tijd- en efficiëntiewinst te boeken bij provinciegrensoverschrijdende provinciale wegen, maar dat zijn er niet veel. Schaalvergroting zal op een aantal punten zorgen voor een soepeler verloop van planontwikkeling en een betere aansluiting op de bestaande 'daily urban systems', maar het overall effect op de bereikbaarheid moet als beperkt worden ingeschat.

Leefbaarheid

De invloed die de provincies hebben op leefbaarheid zit vooral in de milieu en natuur/recreatie velden. De *directe* invloed van de provincies op leefbaarheid is relatief klein, zo blijkt uit de taakomschrijvingen. De provincies stellen vooral kaders, financieren en zien toe op de uitvoering. In het rapport is geconstateerd dat er een beperkte effectiviteitswinst kan zijn op deze gebieden, die vooral zal bestaan uit een snellere beleidsvoorbereiding bij generieke problemen die in alle provincies spelen en bij grensoverschrijdende projecten. Onze inschatting is dat het effect op de leefbaarheid beperkt zal zijn.

Ruimtelijke ordening (o.a. woningbouw, bedrijventerreinen, watermanagement)

In de ruimtelijke ordening zullen in beperkte mate schaalvoordelen behaald kunnen worden doordat er niet drie maar één structuurvisie, detailhandelsnota, bedrijventerreinenvisie et cetera hoeft te worden opgesteld. Ook op thema's die in elke provincie spelen kan efficiëntiewinst worden geboekt. Verder zal één provincie voor de Noordvleugel beter relaties kunnen leggen in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht, bijvoorbeeld als het gaat om woningbouw, kantoren, bedrijventerrein en winkelvoorzieningen. Met de Omgevingswet wordt een meer integrale, en regiospecifieke benadering geïntroduceerd, die hieraan een extra impuls geven. Dit heeft vooral voordelen als er sprake is van voorkomen van beleidsconcurrentie en te grote omvang aan plancapaciteit, bij lusten/lastenvraagstukken en als door de grotere schaal externe effecten kunnen worden geïnternaliseerd.

Cultuureducatie en cultureel erfgoed

Gelet op de beoogde concentratie op kerntaken is er, in de nulvariant die in deze studie als basis is opgenomen, van uit gegaan dat de provinciale taken op het gebied van cultuureducatie worden afgebouwd.[152]

Op het cultureel erfgoed is in onze studie niet specifiek ingezoomd, maar onze verwachting, gelet op de effecten in de andere (hieraan gerelateerde) beleidsvelden, is dat de effecten wat dit betreft beperkt zullen zijn. Wel zal ook hier een bepaalde efficiëntiewinst gerealiseerd kunnen worden als gevolg van de fusie.

Buitenlandse investeringen

Op het gebied van acquisitie zijn momenteel veel organisaties actief, zowel gemeenten als provincies en rijk, als organisaties/agencies/ontwikkelingsmaatschappijen aan wie zij dit uitbesteden. Hoewel elk gebied en sector/cluster zijn eigen kenmerken, netwerken en doelgroepen heeft, en daarmee een gerichte aanpak vraagt, is hier sprake van drukte en dubbelingen. Dit blijkt ook uit het feit dat recent in de Noordvleugel en met NFIA afspraken zijn gemaakt over de samenwerking en taakverdeling op het gebied van acquisitie, missies en congresbezoeken. De provincies zijn hierbij betrokken, hoofdzakelijk als partner en als opdrachtgever van 'hun' ontwikkelingsmaatschappijen. Acquisitie ligt primair op het werkterrein van gemeenten en regio's (met steun van, en in samenwerking met ontwikkelingsmaatschappijen en (lucht)havenbeheerders). Dit geldt ook voor het zoeken van een vestigingsplek en het op andere manieren begeleiden van buitenlandse investeerders. Samenvoeging biedt kansen voor een efficiëntere aanpak van de acquisitieactiviteiten, hoewel maatwerk nodig blijft. Gelet op de bescheiden directe rol die de provincies momenteel hebben worden deze kansen niet automatisch verzilverd.

Europese middelen

In de interviews die we hebben gevoerd hebben we ook gevraagd naar de impact van de fusie op het benutten van de beschikbare Europese middelen. In een aantal beleidsvelden spelen Europese subsidie voor provincies geen belangrijke rol. En in de velden waar het wel speelt was de verwachting van de gesprekspartners dat het effect van een fusie hierop beperkt zal zijn.

[152] In de visienota van de minister van BZK is hierover het volgende opgenomen: "De beoogde concentratie op kerntaken sluit niet uit dat de provincie ook nog enkele andere belangrijke taken behartigt, bijvoorbeeld op het gebied van cultuur, waar dit de lokale belangenbehartiging overstijgt."(*Bestuur in samenhang. De bestuurlijke organisatie van Nederland*, maart 2013). De mogelijke financiële consequenties hiervan zijn niet meegenomen in de nulvariant.

16 Conclusies pijler 2

Onderstaand gaan we in op de conclusies over de mogelijke effecten van een fusie op de effectiviteit en efficiënte van beleid. Achtereenvolgens komen aan de orde de mate waarin de huidige geografische indeling past bij de beleidsthema's, de effecten van een fusie op de effectiviteit van het beleid en de effecten van een fusie op de efficiëntie van het beleid.

16.1 Geografische indeling

Vraagstukken op het gebied van ruimtelijke ordening, wonen, economie en verkeer en vervoer hebben met name samenhang en overlap in het gebied dat gevormd wordt door de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. In de Metropoolregio Amsterdam (MRA) is in de sterkste zin sprake van een daily urban system. Daarnaast zijn er relaties tussen MRA en de Utrechtse regio, deze zijn minder sterk maar nemen wel toe. Deze driehoek of 'kerngebied' van de provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht hangt ruimtelijk-economisch samen met aangrenzende gebieden: Utrecht met bijvoorbeeld 't Gooi en Eemland en Amsterdam met Waterland en Noord-Kennemerland. Er zou kunnen worden gesproken over één daily urban system dat loopt van Alkmaar tot Amersfoort en van Velsen tot Almere, maar naarmate afstanden groter zijn en de massa (omvang) kleiner, zijn de relaties minder sterk.

De huidige provinciegrenzen in dit kerngebied, dat verwarrend genoeg ook met 'Noordvleugel' wordt aangeduid, zijn voor de genoemde beleidsterreinen minder logisch. Ook voor de beleidsterreinen water en natuur geldt dat de huidige provinciegrenzen niet geheel passend zijn. Voor water sluiten de grenzen van de waterschappen beter aan op de problematiek, en voor natuur geldt dat de Gooise natuurgebieden (die in Noord-Holland liggen) geografisch onderdeel zijn van de Utrechtse heuvelrug. Overigens zijn er ook provincie grensoverschrijdende issues met andere dan de Noordvleugelprovincies, bijvoorbeeld op het gebied van water en openbaar vervoer.

16.2 Effectiviteit

In aansluiting op het voorgaande is de conclusie dat een fusie er op de beleidsterreinen wonen/RO, economie en verkeer en vervoer voor kan zorgen dat beter wordt aangesloten op de 'daily urban systems' in de driehoek Amsterdam-Almere-Utrecht. Dit speelt met name in het ruime gebied rond Amsterdam (inclusief Almere) en voor wonen/werken ook in het grensgebied tussen Utrecht en het Gooi. In de huidige situatie is de rol van de provincies in dit gebied beperkt. Een mooie illustratie hiervan vormt de PLABEKA case, waarin regionaal[153] op een goede wijze afspraken worden gemaakt over kantoren- en bedrijventerreinontwikkeling. De provincies Noord-Holland en Flevoland zijn hierbij betrokken, maar hebben meer een expertrol dan een sturende rol.
De vorming van een Noordvleugelprovincie biedt een kans om sterker kaderstellend en regisserend op te treden in het gebied Amsterdam-Almere-Utrecht en in de aan dit kerngebied grenzende ge-

[153] In MRA (Metropool Regio Amsterdam) verband.

meenten en regio's, zij het op hoofdlijnen, complementair aan wat rijk en gemeenten doen en daar waar het nuttig en/of noodzakelijk is. Bijvoorbeeld om gemeenten te ondersteunen die er niet samen uit kunnen of willen komen.

Buiten dit kerngebied zijn veel minder relaties en grensoverschrijdende vraagstukken tussen de betreffende provincies en heeft samenvoeging weinig tot geen betekenis voor het beter aansluiten op de schaal van de beleidsthema's RO, verkeer & vervoer en economie. De cases van de N201 en het openbaar-vervoerconcessiegebied Gooi en Vechtstreek zijn hier voorbeelden van. Zowel in het kerngebied als daarbuiten zal altijd afhankelijk van het betreffende thema geschakeld moeten worden tussen verschillende schaalniveaus (*multilevel governance*), waarbij de specifieke regionale samenhangen leidend zijn.

Voor de beleidsvelden water, infrastructuur, natuur en milieu kan een fusie de effectiviteit van de provincie ten goede komen bij grensoverschrijdende projecten. Doordat er bij deze projecten één in plaats van twee of meer provincies bij betrokken is, kan er sneller tot een besluit worden gekomen en kan het besluit in bepaalde gevallen ook beter zijn. Het onderzoek wijst echter uit dat het grootste deel van de provinciale projecten binnen de grenzen van de huidige provincies gesitueerd zijn, zodat dit effect niet moet worden overschat.

Als een nieuwe Noordvleugelprovincie haar strategische en integrale rol als regisseur en beleidsbepalers kan gaan invullen, wordt zij ook een steviger organisatie en daarmee een aantrekkelijkere werkgever voor zowel ambtenaren als bestuurders, wat de kwaliteit en effectiviteit ten goede kan komen. Een ander effect dat uit het onderzoek naar voren is gekomen, is dat een noordvleugelprovincie door de grotere kritische massa, meer in staat zal zijn om specialisten in dienst te nemen in plaats van regelmatig in te huren, wat de kennis in de organisatie kan vergroten. Ook zal het uitwisselen van best practices binnen één provincie sneller gebeuren dan met de huidige drie provincies, bijvoorbeeld als het gaat om openbaar vervoer.

Mogelijke nadelen zijn er ook. Zo kan de afstand tot gedeputeerden groter worden voor natuurbeheerorganisatie of waterschappen, wat het moeilijker kan maken om hen te mobiliseren voor een specifiek probleem. Daar staat tegenover dat een gezonde afstand tot de projecten waarover een bestuurder moet beslissen zijn objectiviteit ten goede komt. Een ander nadeel dat in de gesprekken is genoemd, is dat de betrokkenheid van meerder provincies leidt tot extra 'checks and balances', die in sommige gevallen de kwaliteit van de besluitvorming ten goede kan komen. In een fusieprovincie zal er sneller besloten worden, maar dit hoeft niet altijd beter te zijn.

16.3 Efficiëntie

De fusie van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Flevoland kan bij een deel van de taken tot efficiëntievoordelen leiden. Dit is vooral het geval bij de generieke beleidsvoorbereiding (algemene beleidsplannen, landelijke issues et cetera). Deze activiteiten worden nu door de drie provincies elk afzonderlijk uitgevoerd. Ditzelfde geldt voor provinciegrensoverschrijdende projecten (zoals de Loosdrechtse plassen en IJmeer/Markermeer) en projecten waar nu meerdere provincies bij betrok-

ken zijn (zoals de veenweide problematiek). Het scheelt als er nog maar één provincie over gaat (minder mensen bij overleggen, nog maar een keer besluitvorming et cetera). Ook zal een grotere provincie naar verwachting minder de neiging hebben om op details te sturen, maar dat meer op hoofdlijnen doen, wat ook tot efficiencywinst leidt, bijvoorbeeld in het beleidsveld water. Een ander potentieel efficiëntievoordeel dat hierboven onder het kopje effectiviteit ook al is genoemd, is dat een opgeschaalde provincie sneller specialisten in dienst kan nemen, zodat minder vaak externen hoeven te worden ingehuurd.

Deze efficiëntievoordelen hebben betrekking op een relatief klein deel van het werk dat in de beleidsprogramma's wordt uitgevoerd. Een zeer globale schatting op basis van de gesprekken en desk research is dat de totale efficiëntiewinst die zou kunnen worden gerealiseerd rond de 5 procent van de personele inzet in de beleidsprogramma's[154].

Het onderzoek maakt duidelijk dat er weinig effecten te verwachten zijn op de 'externe' gelden (de middelen die de provincie via doeluitkeringen van het rijk ontvangt en vervolgens besteedt aan OV, infrastructuur, subsidie voor natuurbeheer et cetera). Er zijn weinig efficiëntievoordelen te verwachten bij de besteding van deze middelen. En ook in de uitvoering van het beleid en de locatiespecifieke beleidsvoorbereiding zijn geen grote effecten te verwachten omdat een fusie aan deze activiteiten nauwelijks iets verandert.

Wel kunnen er efficiëntievoordelen zijn voor organisaties die nu in meerdere provincies actief zijn. Daarbij moet worden gedacht aan grote natuurbeheerorganisaties en bedrijven die met vergunningen/ontheffingen in verschillende provincies te maken hebben (zie de case van de RUD's).

[154] Deze efficiëntiewinst is al verdisconteerd in de resultaten van pijler 1 (tabel M2).

Samenvatting effecten fusie Noordvleugelprovincie per beleidsthema

	Ruimtelijke ordening	Verkeer en Vervoer	Openbaar vervoer	Water	Milieu	Natuur en Recreatie	Economie
Geografisch	In driehoek Amsterdam - Almere - Utrecht zijn provinciegrenzen niet logisch	Er is een beperkt aantal grensoverschrijdende projecten	Wegvallen provinciegrenzen voor OV concessies geen groot effect	Waterschap AGV heeft nog maar 1 toezichthoudende provincie	Wegvallen provinciegrenzen heeft geen direct effect op grenzen RUD's	Wegvallen provinciegrenzen 'verbindt' Gooise natuur met Utrechtse heuvelrug	Overlap en samenhang in topsectoren in driehoek Amsterdam - Almere - Utrecht overstijgt provinciegrenzen
Effectiviteit	In driehoek Amsterdam – Almere - Utrecht effectiviteitswinst mogelijk)	Fusie biedt kans om beter aan te sluiten op daily urban systems	Samenvoeging concessies BRU/ Utrecht kan voordelen hebben Verder weinig grensvoordelen - Vervoerregio SRA blijft apart	Mogelijk snellere besluiten bij enkele grensoverschrijdende projecten. Meer kennis in eigen huis. Bundeling expertise	Mogelijk voordelen voor bedrijven met meerdere vestigingen of voor bedrijven die binnen de drie provincies verhuizen	Mogelijk snellere besluiten bij enkele grensoverschrijdende projecten Meer kennis in eigen huis	In beleidsontwikkeling en faciliteren en stimuleren ontwikkelingen kan beter worden aangesloten bij economische realiteit en rijksbeleid
Efficiëntie	Efficiëntiewinst mogelijk in grensgebieden en op generieke thema's	Efficiëntiewinst mogelijk op generieke thema's en bij beleidsvoorbereiding	Efficiëntiewinst mogelijk bij algemene onderwerpen Minder inhuur nodig door bundeling specialisten	Efficiëntievoordelen bij algemene beleidsvoorbereiding en generieke/landelijke issues	Efficiëntiewinst afhankelijk van verdere ontwikkeling RUD's. Tevens afhankelijk van mandaat RUD's en organisatie na fusie	Efficiëntievoordelen bij algemene beleidsvoorbereiding en generieke/landelijke issues	Efficiëntievoordelen door minder dubbelingen en minder tijd nodig voor afstemming en samenwerking in 'kerngebied'

Bijlagen

Bijlage 1. Uitwerking effecten nulvariant

Vooraf: provinciale inkomsten en effect op totale overheidsuitgaven

In de opbouw van de nulvariant laten we van de voorgenomen maatregelen zowel het effect op de inkomsten van de provincie zien als het beoogde resultaat in termen van effect op de totale overheidsuitgaven. Dat laatste geeft een beeld van de beoogde besparingen die met deze maatregelen gemoeid zijn op het niveau van de totale overheidsuitgaven, dus niet alleen provincies.
Bij taakstellingen wordt aangenomen dat: inkomsten = uitgaven. Waar er een effect op bijvoorbeeld burgers is (opcenten MRB) geven wij dat ter plekke expliciet aan.

Peildata nulvariant

Om de juiste vergelijking te maken is het van belang af te bakenen welke peildata genomen worden. Voor de **huidige** situatie nemen wij maatregelen die op 1 januari 2013 doorgevoerd zijn, dat wil zeggen: gepubliceerd in circulaires, akkoorden en convenanten en waarvan tevens de financiële consequenties doorgevoerd zijn. Voor de **nulvariant** nemen wij als peildatum: maatregelen die tussen 1 januari 2013 en 1 januari 2017 hun beslag zullen krijgen. Deze zijn wel voorgenomen, maar nog geen staand beleid geworden of hebben nog geen financiële consequenties gekregen.

Bestuurlijke inrichting

- *Minder statenleden:* het aantal provinciale ambtsdragers (leden PS en GS) wordt verminderd met 25%, ongeacht of de provincies tot landsdelen opgeschaald worden[155]. Deze maatregel hoort dus in de nulvariant thuis. Deze maatregel leidt tot een vermindering van twee leden Gedeputeerde Staten en 36 leden Provinciale Staten in de drie betrokken provincies. In totaal heeft Rutte II € 10 miljoen ingeboekt voor deze maatregel. In de memorie van toelichting bij het concept wetsvoorstel is dit uitgewerkt in € 4,5 miljoen aan besparingen op de loonsommen van ambtsdragers. Het verschil dienen provincies en gemeenten te realiseren uit bijkomende directe en indirecte personele lasten die wegvallen als gevolg van de vermindering van het aantal ambtsdragers. Als dit wordt doorvertaald naar het aantal Gedeputeerde en Provinciale Statenleden van de drie betrokken provincies betekent dat een korting van € 2,5 miljoen voor de Noordvleugelprovincies. Voor deze maatregel komt het effect op de inkomsten en de beoogde besparing overeen.
- *Opheffen WGR+-gebieden en instellen vervoerregio's.* In het regeerakkoord van het kabinet Rutte II is het voornemen opgenomen om de WGR+-gebieden op te heffen.[156] Ten tijde van de uitvoering van dit onderzoek was er nog geen duidelijkheid over de inhoud van het voorstel van het kabinet. Daarom is in dit onderzoek gekozen voor de werkhypothese dat de plannen ten aanzien van de WGR-plus en de vervoerregio van het vorige kabinet (Rutte I) worden doorgevoerd. Dat voorstel houdt in dat de taken van de WGR-plus niet zullen verdwijnen. De belangrijkste verantwoordelijkheid, die van het regionaal verkeer & vervoer, zal volgens de

[155] Regeerakkoord Rutte-II, p.46
[156] Regeerakkoord Rutte-II, p.40

plannen van Rutte I in de Randstad overgaan naar de nieuw in te stellen vervoerregio's. Deze zullen naast de provincies bestaan uit de gebieden die nu bestreken worden door de Stadsregio Amsterdam (SRA) en Almere en het geografisch gebied dat nu bestreken wordt door Stadsregio Rotterdam en Stadsgewest Haaglanden. Het gebied dat onder de BRU valt wordt volgens deze plannen geen aparte vervoerregio , maar zal onder de zeggenschap van de provincievallen.[157] Daarom wordt in de nulvariant de financiering en formatie van de huidige BRU aan de provincie Utrecht toegerekend . Dit betekent dat de uitkering uit het PF voor de Noordvleugelprovincie met € 108 miljoen toeneemt[158]. In de analyse gaan wij er vanuit dat de volledige formatie (55 fte) overkomt naar de provincie. Stadsregio Amsterdam houdt een aparte positie als regionaal samenwerkingsverband. De formatie die hiermee gemoeid is blijft buiten beschouwing in dit onderzoek.

Financiële verhoudingen Rijk-provincies

- *Gesloten materiële huishouding:* in het regeerakkoord Rutte-II is afgesproken dat de provincies een materieel gesloten huishouding gaan voeren, getuige de zinsnede "(...) *wij kiezen voor een materieel gesloten provinciale huishouding (...)*" . Dat betekent dat provincies in principe geen taken meer oppakken buiten hun kerntaken, hetgeen moet leiden tot een besparing op de provinciale uitgaven. Voor het herijkte Provinciefonds, dat in 2011 in werking is getreden, is als uitgangspunt genomen dat provincies zich concentreren op hun kerntaken[159]. Deze kerntaken zijn gedefinieerd door de commissie-Lodders en bekrachtigd in het Bestuursakkoord Rijk-overheden.[160] Het uitgavenniveau voor deze kerntaken is bij de herijking van het PF op een 'sober en doelmatig niveau' gesteld. Dit alles houdt in dat het Provinciefonds € 300 miljoen kleiner in omvang is geworden, omdat alleen nog uitgaven aan kerntaken worden gehonoreerd. Anderzijds wordt in het Provinciefonds slechts 35% van het (fictief) rendement van 3% op de geraamde inkomsten uit de verkoop van energiebedrijven verdisconteerd. Dat betekent dat provincies vanuit het eigen vermogen in theorie voldoende eigen ruimte hebben om aan niet-kerntaken uitgaven te doen, maar het is niet in te schatten hoe groot dit soort uitgaven zal zijn. Daarnaast wordt de gesloten huishouding in het regeerakkoord Rutte-Asscher als een langetermijn perspectief beschreven. Daarom zal voor de gesloten huishouding de nulvariant gehanteerd worden: de uitgavenijkpunten in het herijkte PF van 2011 minus de taakoverdrachten die voor de jaren 2013-2017 afgesproken zijn. Alle effecten in de nulvariant die het gevolg zijn van een gesloten huishouding vallen onder de taakoverdrachten die wij apart bespreken; daarom worden de effecten hiervan die *niet* met deze taakoverdrachten te maken hebben op 0 gesteld. Wel is in hoofdstuk 7 een voorzichtige inschatting gedaan wat een

---

157 Voortgangsbericht visienota openbaar bestuur, TK 2011-2012 33047, nr. 4.

158 De BDU wordt in het PF opgenomen. Dit betekent dat de (nu nog) BDU-uitkering aan BRU een uitkering vanuit het PF aan de provincie Utrecht wordt. We nemen peiljaar 2012 voor formatie en budget.

159 Cebeon, Nieuw verdeelmodel uitgavenclusters Provinciefonds, 2011; Kamerbrief 29 maart 2011 Nieuwe verdeling Provinciefonds.

160 Commissie-Lodders (gemengde commissie decentralisatievoorstellen provincies), 'Ruimte, regie en rekenschap', 17 maart 2008; Bestuursakkoord Rijk-Provincies, 4 juni 2008; Bestuursakkoord Rijk-VNG, UvW, IPO, 21 april 2011.

samenvoeging zou kunnen opleveren aan besparingen op programmakosten (waarbij de effecten op de maatschappij nader onderzocht moeten worden).

- *Schatkistbankieren:* In het regeerakkoord is opgenomen dat lagere overheden hun kapitaal verplicht stallen bij het Rijk[161], alhoewel op 21 januari jongstleden met IPO, VNG en de Unie van Waterschappen enige nuanceringen zijn afgesproken[162]. Overtollig geld stallen bij de schatkist in plaats van op de markt heeft invloed op enerzijds de rentebaten (mogelijk negatief) maar ook op de lagere risico's (positief) die de provincies lopen. Dat betekent dat de inkomsten uit Overige Eigen Middelen (die invloed hebben op het Provinciefonds) effecten zullen ondervinden. In de memorie van toelichting op het wetsvoorstel[163] worden de effecten in beeld gebracht. Voor kortlopende leningen bedraagt de derving momenteel maximaal 1,5% tot 2%, voor langlopende leningen wordt een derving van maximaal 0,5% geschat. Omdat decentrale overheden ook minder risico lopen en de ontwikkeling van rendementen ongewis is, wordt een netto effect (derving minus verminderd risico) op 0 ingeschat.
- De *Wet Houdbare Overheidsfinanciën (HOF)* stelt dat decentrale overheden gehouden zijn een gelijkwaardige inspanning te leveren als voor de rijksdienst en de sociale fondsen ten aanzien van het respecteren van de (EMU-)normen[164]. De cijfermatige normen worden niet in de wet zelf vastgelegd, maar in separate bestuurlijke afspraken. In beginsel kunnen deze normen leiden tot een lagere investeringsruimte voor provincies. In de 'Nota naar aanleiding van het verslag over het wetsvoorstel HOF'[165] wordt beargumenteerd dat er geen aanleiding is om dit effect te verwachten, omdat er geen historisch verband blijkt te zijn tussen netto investeringen en EMU-saldo. Bovendien is het voorspelde EMU-saldo (beter bekend als "het begrotingstekort") voor de decentrale overheden -0,2% en niet -0,5%, waarmee (als de voorspelling bij ongewijzigd beleid uitkomt) aan de tekortnorm voldaan wordt. Bovendien is er enige marge t.o.v. de CPB-raming van het EMU-tekort. Er is dus reden om geen verminderde uitgaven voor provincies te verwachten als gevolg van de Wet HOF, waardoor het effect in de nulvariant op 0 gesteld kan worden.
- *Compensatie niet afschaffen BCF.* Het kabinet ziet af van de afschaffing van het BTW-compensatiefonds (BCF) na overleg met de medeoverheden, dat plaatsvond na door hun naar voren gebrachte bezwaren.

  Afgesproken is dat de ingeboekte korting van in totaal € 550 miljoen gehandhaafd blijft en op het Gemeente- en Provinciefonds (GF en PF) wordt toegepast. Eveneens wordt het jaarlijks beschikbare budget voor het BCF gemaximeerd. Met ingang van 2015 wordt de ontwikkeling van het BCF gekoppeld aan de accrespercentages zoals deze volgen uit de normeringssystematiek[166]. De taakstellende korting bedraagt ca. € 40 miljoen voor provincies

---

161 Wijziging van de wet Financiering Decentrale Overheden i.v.m. verplicht schatkistbankieren.

162 Zie Kamerbrief 21 januari 2013: Financieel akkoord Rijk-medeoverheden, alsmede de Bijlage: Conclusies bestuurlijk overleg 18 januari 2013.

163 Ibid.

164 Wetsvoorstel Houdbare Overheidsfinanciën, Art.3, lid 1

165 Kamerstuk 214119.

166 Indien de declaraties in enig jaar het gebudgetteerde BTW compensatiefonds overstijgen, worden deze aangezuiverd uit het GF en PF. Wanneer de declaraties het gebudgetteerde BCF onderschrijden, wordt de on-

en wordt in de nulvariant meegenomen. Voor de btw-verhoging dragen provincies ca. € 26 miljoen bij. Deze taakstellingen worden voor de berekening van de nulvariant naar rato van het gezamenlijk aandeel in het Provinciefonds (PF) toegedeeld aan Noord-Holland, Flevoland en Utrecht, zijnde 21%[167]. Hierdoor is het totale effect op de overheidsuitgaven en de vermindering van inkomsten van die drie provincies gelijk aan – € 14 miljoen.

Overdracht van taken

Er zijn in het afgelopen decennium een aantal overdrachten van taken en middelen afgesproken. Voor de provincies betreft het overdrachten naar verschillende mede-overheden: gemeenten, Rijk en waterschappen. Per provinciaal beleidsterrein betreft het de volgende taken.

- *Decentralisatie Natuur.* Het kabinet Rutte-I heeft voor circa € 600 miljoen bezuinigd op het Investergingsbudget Landelijk Gebied (ILG). Het gedeelte dat na afrekening op 1 januari 2011 en na deze taakstelling nog rest, wordt gedecentraliseerd vanuit Rijk naar provincies[168] en bedraagt dan nog ongeveer € 1,1 mrd[169]. De bezuiniging van € 600 miljoen is met het Lenteakkoord gedeeltelijk bijgesteld, waardoor er vanaf 2013 € 200 miljoen structureel extra beschikbaar komt in het PF voor Natuur. Daarnaast wordt vanaf 2014 structureel € 105 miljoen aan het PF toegevoegd voor natuurbeheer. Het aandeel van de provincies Utrecht, Flevoland en Noord-Holland in het ijkpunt Natuur en Recreatie bedraagt 22%. Dit percentage is gebruikt om het aandeel van de provincies NH/UT/FL in deze € 105 + € 200 = € 305 miljoen te berekenen.
  Verder worden de provincies vanaf 1 januari 2015 verantwoordelijk voor het provinciaal aandeel in de Dienst Landelijk Gebied (DLG). De zeggenschap over de bijbehorende formatieplaatsen (400 fte) gaat dan naar de provincies over en de bijbehorende middelen (€ 41 miljoen, waarvan € 9 miljoen voor UT/NH/FL) worden aan het PF toegevoegd. De nulvariant houdt met dit alles rekening op de volgende manier:
  De € 600 miljoen bezuiniging op ILG is geen taakstelling op bestaande taken, maar op incidentele investeringen. Omdat we in deze Business Case alleen de structurele effecten in beschouwing nemen, worden deze niet meegenomen.
  De toevoeging aan het PF van € 105 miljoen en € 41 miljoen is *over het niveau van de totale overheidsuitgaven* neutraal, omdat deze overdracht taakstellend is (inkomsten = uitgaven).
  Dit effect leidt wel tot een verandering van de *inkomsten* van de provincies Utrecht, Flevoland en Noord-Holland. Hiertoe wordt het aandeel van 22% in het ijkpunt Natuur en Recreatie vermenigvuldigd met het totaal van € 41 miljoen voor DLG en de € 105 miljoen voor Beheer Natuur. Daarnaast is de intensivering van € 200 miljoen voor Natuur, die afgesproken is in het Lenteakkoord voor de Rijksbegroting 2013, structureel gemaakt door Rutte-II. Het resultaat is 22% x (41 + 105 + 200) = € 76 miljoen.

---

derschrijding toegevoegd aan het GF/PF. Er geldt dat de verdeelsleutel in het betreffende jaar wordt afgeleid van de verhouding van de bij het BCF ingediende declaraties door gemeenten en provincies. Bron: Ministerie van Financiën.

167 Decembercirculaire PF 2012.

168 Kamerstuk 232613, 21 september 2011.

169 Zie voor een precieze uitleg kamerstuk 279736, aanvullende informatie n.a.v. wetgevingsoverleg 7 juni 2012.

De toevoeging van de fte's worden meegenomen in de formatieve consequenties van de provinciale organisatie(s), omdat er schaaleffecten (*scope* en *scale*) kunnen optreden. In totaal betreft het landelijk 400 fte. Op basis van het ijkpunt Natuur in het Provinciefonds krijgen de drie gezamenlijke provincies ongeveer 25% van het landelijke budget en formatie (100 fte).

- *Waterakkoord.* In april 2011 is het Bestuursakkoord Water ondertekend door IPO, VNG, UvW, het Ministerie van I&M en Vewin. Dit beoogt een effectievere en efficiëntere inzet van alle betrokken partijen bij waterbeheer. Voor provincies betekent dit concreet dat de bestrijding van muskusratten aan waterschappen wordt overgedragen, met een besparing van € 19 miljoen vanaf 2011. Verder volgen nog besluiten over het beheer van zwemwater, vaarwegen en grondwater. Omdat de besparing op de muskusrattenbestrijding op 1 januari 2013 al uit het PF is gelicht en omdat er nog geen concrete en bekrachtigde afspraken zijn rond het zwem-, vaar- en grondwaterbeheer is het financiële gevolg in de nulvariant gelijk aan 0 gesteld. Verder meldt het Bestuursakkoord 2011-2015 dat de huidige goedkeuring van het waterbeheerplan van het waterschap door de provincie vervalt. Dit leidt tot minder werklast, maar het is niet onderbouwd en in te schatten hoeveel dat zal zijn, omdat dit een werklastonderzoek vereist, dat buiten het bestek van het onderzoek valt.
- *Jeugdzorg:* De provinciale taken rond jeugdzorg worden geheel overgedragen aan gemeenten. Bij deze decentralisatie wordt een taakstellende bezuiniging doorgevoerd van € 450 miljoen (Rutte-I en II samen). Wij gaan er vanuit dat deze besparing onafhankelijk van de samenvoeging wordt doorgevoerd en bereikt. De haalbaarheid van de bezuiniging wordt niet apart onderzocht, maar als effect op de totale overheidsuitgaven meegenomen. Deze kan met een enkele aanname ingeschat worden op € 43 miljoen. De berekening gaat als volgt: Er wordt Rijksbreed € 3 mld uitgegeven aan Jeugdzorg[170]. Hier wordt door de achtereenvolgende kabinetten Rutte € 450 miljoen op bezuinigd. Omdat de provincies € 1,2 mld aan Jeugdzorg uitgeven[171], wordt 40% van deze taakstelling toegerekend aan het budget dat van provincies naar gemeenten gaat. De Noordvleugelprovincies gaven samen 24%[172] uit van deze € 1,2 mld. Zo wordt de vermindering van de totale overheidsuitgaven van gemeenten en provincie in de Noordvleugelprovincie samen in totaal: 450 miljoen x 40% x 24% = 43 miljoen. Voor het PF betekent de overheveling Jeugdzorg een uitlichting van € 90 miljoen (o.b.v. maatstaf jongeren, Decembercirculaire PF 2012). Hierin hebben de provincies NH/UT/FL een op basis van de maatstaf jongeren een aandeel van 26%, resulterend in € 23,4 miljoen. Verder valt de BDU Jeugdzorg met een omvang van € 302 miljoen[173] niet meer bij de provincies. Het aandeel van de provincies NH/UT/FL wordt op basis van de voornoemde 26% geschat op € 79 miljoen. In totaal verminderen de inkomsten dan met € 102 miljoen (=79+23,4). De BDU Jeugdzorg is niet relevant voor het provinciefonds. Deze is wel relevant voor de uitgaven, maar omdat wij gebruik maken van de *netto* uitgaven (dus na aftrek van specifieke baten, waar deze BDU onder valt) is het niet nodig deze in beschouwing te nemen.

---

170 Bron: Nederlands Jeugdinstituut, Dossier Transitie Jeugdzorg/Cijfers; SCP, Maten voor Gemeenten 2011, p.166.

171 CBS Statline, Provinciale rekeningen 2011, functie Jeugdhulpverlening.

172 Ibid.

173 Overzicht Specifieke Uitkeringen 2012.

De aan deze taak verbonden arbeidsplaatsen vervallen bij de drie provincies. Voor de drie provincies samen gaat het om 31 fte.

- *Bibliotheken.* Het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW), het IPO en de VNG hebben op 14 oktober 2011 afspraken gemaakt over de rolverdeling na 2012 in het bibliotheekbeleid. De ondersteuningstaak voor provincies wordt beperkt tot met name de ondersteuning van de fysieke bibliotheken, en in de overgangsfase, de ondersteuning van de digitale bibliotheek. De taakverdeling, die partijen zijn overeengekomen wordt vastgelegd in een Bibliotheekwet. Deze is naar verwachting medio 2014 van kracht en vervangt de huidige bepalingen en afspraken (zoals de huidige Wet op het specifiek cultuurbeleid en de afspraken in het bibliotheekcharter). Deze nieuwe wet zal een omschrijving van het provinciale basistakenpakket bevatten. Aangezien dit nog niet bekend is en met de herijking van het PF reeds een versobering is meegenomen, worden in de nulvariant de financiële en formatieve gevolgen op 0 gesteld.
- *Regionale omroepen.* Het kabinet-Rutte-II wil de financiering van regionale omroepen overhevelen van provincies naar rijk (centraliseren). Het beoogt daarmee een bezuiniging van € 25 miljoen, te bereiken door samenwerking en integratie van taken met de landelijke publieke omroep. De besparing op de totale overheidstuigaven is toegerekend aan omroepen binnen de provincies naar rato van het aandeel in de herijking van de verdeling van de middelen voor de regionale omroepen in 2005; dit aandeel bedroeg 24%[174]. De vermindering in overheidskosten die binnen het gebied van de Noordvleugelprovincie gerealiseerd wordt, is dan 24% x 25 miljoen = € 6 miljoen. De uitname uit het PF (inkomstenverandering provincies) bedraagt € 142 miljoen, waarvan het aandeel van Utrecht, Flevoland en Noord-Holland op de voornoemde 24% is bepaald. Wij rekenen geen formatieve consequenties toe aan deze maatregel.
- *Monumentenzorg.* Begin 2012 hebben provincies de verantwoordelijkheid voor het beleid omtrent rijksmonumenten overgenomen van het rijk. Dit leidt op termijn tot een besparing van € 27 miljoen op de Rijksbegroting[175], waar een Decentralisatieuitkering van € 20 miljoen in het PF[176] tegenover staat. Het aandeel van de drie provincies in de resulterende besparing van € 7 miljoen wordt aan de drie betreffende provincies toegerekend a.d.h.v. het aandeel in de DU (32%)[177].
- *Regionale Historische Centra (RHC's).* In het Bestuursakkoord 2011-2015 is vastgelegd dat het Rijk € 5 miljoen gaat korten op de bijdrage aan de RHC's. De provincies gaan de RHC's uit eigen middelen financieren. De toedeling van deze € 5 miljoen aan de Noordvleugelprovincies geschiedt op basis van het aandeel in het ijkpunt Voorzieningen, zijnde 25%[178].
- *Regionale Uitvoeringsdiensten.* Bij de vorming van de RUD's gaan ook provinciemedewerkers over naar de nieuwe organisatie. In de provincie Flevoland heeft deze overdracht reeds plaats gevonden, voor Noord-Holland en Utrecht vertrekken nog 108 en 62 fte. Dit betreft uitvoerend personeel en leiding.

---

174 Brief van het IPO aan de Staatssecretaris OCW, 23 mei 2005.

175 Rijksbegroting 2013, Beleidsartikel 14, tabel 14.1.

176 Junicirculaire PF 2012.

177 Ibid.

178 Berekeningen o.b.v. DC PF 2012.

De financiële effecten van de nulvariant zijn in onderstaande tabel samengevat. In de middelste kolom zijn de veranderingen in de totale overheidsuitgaven weergegeven, als optelsom van de effecten op financiën van Rijk, gemeenten en provincies in het gebied van Utrecht, Noord-Holland en Flevoland. In de rechterkolom zijn de effecten op de inkomsten van deze drie provincies separaat weergegeven. Hier staan echter ook kosten tegenover (bijv. voor Natuur zullen ook kosten voor beheer gemaakt moeten worden). Hierbij is echter de aanname gedaan dat deze bedragen taakstellend zijn: inkomsten = gemaakte kosten[179].

Tabel B1.2. Financiële verschillen Nulvariant ten opzichte van huidig (x € 1 miljoen), provincies UT, NH, FL

Onderdeel Nulvariant	Effecten op de totale overheidsuitgaven	Effecten inkomsten provincies FL - NH - UT	Personele consequenties
Bestuurlijke inrichting			
Aantal ambtsdragers - 25%	- 2,5	- 2,5	
Opheffen Wgr+ en instellen vervoerregio's	0	+ 108	+55
Financiële verhoudingen Rijk-Provincies			
Gesloten huishouding (excl. overdrachten taken)	nog niet te bepalen	nog niet te bepalen	
Schatkistbankieren + HOF	0	0	
Niet afschaffen BCF maar korten Provinciefonds	- 14	- 14	
Overdracht taken			
Decentralisatie Natuur	0 (structureel)	+76	
Waterakkoord	nog niet te bepalen	nog niet te bepalen	
Jeugdzorg	- 43	- 102 (waarvan 24 PF)	-31
Bibliotheken	0	0	
Regionale omroepen	- 6	- 34	
Monumentenzorg	- 2	+6	
Regionale Historische Centra	- 1	0	
Overig			
Autonome inkrimping			-130
Vorming RUD's			-170
Totaal	Circa - 68	Circa +37	-176

Omdat er nog enige onzekerheden zijn, wordt het opgetelde effect als een benadering gegeven.

[179] Deze aanname is getoetst bij het Ministerie van BZK.

Bijlage 2. Begeleidingsgroep

Het onderzoek is begeleid door een begeleidingscommissie die bestond uit de volgende mensen:

Herman Scholten, Ministerie van BZK, voorzitter
Sabine de Kroon, Ministerie van BZK
Hans Nieuwland, Ministerie van BZK
Ruud Smeets, Ministerie van BZK
Mark van der Ven, Ministerie van Economische Zaken
Mirjam de Vries , Ministerie van I&M
Anneloes Pijnenburg, Ministerie van Financiën

Bijlage 3. Gesprekspartners

- Maarten Allers - Rijksuniversiteit Groningen, COELO
- Hank Bartelink - De 12 Landschappen
- Marianne Betten - Ministerie van BZK
- Mirjam de Graaf - Ministerie van BZK, DG wonen en bouwen
- Gert-Jan Hospers - Universiteit Twente
- Irene Linthorst - Ministerie van Financiën
- Eelco Maass - Ministerie van BZK, DG wonen en bouwen
- Florien Molendijk - Provincie Noord-Holland
- Bert Mooren - VNO-NCW West
- Peter Munters - Ministerie van Economische Zaken
- Rob Oostermeijer – VNO NCW Midden
- Henk Ovink - Ministerie van I&M
- Marleen de Pater – Burgemeester van Muiden
- Anneloes Pijnenburg - Ministerie van Financiën
- Geert Roovers – Oranjewoud
- Petra Tiel - VNO-NCW West
- Pieter Tordoir - Universiteit van Amsterdam
- Bert Uitterhoeve - Gemeente Haarlemmermeer
- Wijnand Veeneman – TU Delft
- Sigrid Verweij - MKB Nederland
- Ellen Vrielink - Provincie Utrecht
- Mirjam de Vries - Ministerie van I&M
- Mariëtte van Wieringen - voormalig secretaris provincie Zuid Holland
- Dick Winters - Provincie Noord-Holland
- Rudy van Zijp - Actal

Bijlage 4. Bronnen

- Abf Research (2011), Houdbaarheid Woningbehoefteprognoses Noordvleugel.
- Adviescommissie Plabeka (april 2011), De problemen van vandaag oplossen met de instrumenten van de toekomst.
- Allers, M.A. (2010), ESB 95(4586): Gemeentelijke schaalvergroting levert geen geld op
- Allers, M.A., Fraanje, M.J. (2011), Randstadprovincie of Infrastructuurautoriteit, in Jaarboek Overheidsfinanciën 2011.
- Allers, M.A.,Gemeentelijke schaalvergroting levert geen geld op, in ESB 95(4586) 28 mei 2010
- Allers,M.A. en Geertsema, B *Kabinet rekent zich rijk met gemeentelijke opschaling*, Me Judice, 9 november 2012.
- Allers, M.A., Hoeben, C. (2013): Decentrale overheden, in Jaarboek Overheidsfinanciën 2013
- Andersson Elffers Felix (2009): Verdiepingsslag financiële verhoudingen Rijk-provincies
- Berkhout, D. M. (2002), De provinciale knoop doorhakken, bijlage bij: Commissie Geelhoed (2002): Op schaal gewogen, Regionaal bestuur in de 21e eeuw.
- B&A Consulting (2010a), Bestuurskrachtmeting Randstadprovincies, Provincie Flevoland.
- B&A Consulting (2010b), Bestuurskrachtmeting Randstadprovincies, Provincie Utrecht.
- B&A Consulting (2010c), Bestuurskrachtmeting Randstadprovincies, Provincie Noord-Holland.
- Bregman,R 'Schaalvergroting zag er vooral op papier goed uit' Volkskrant 10 januari 2013
- Bestuur Regio Utrecht (2008), Regionaal Verkeers- en Vervoerplan 2005-2015.
- Bos, F. (2010), Fiscal decentralisation in the Netherlands; history, current practice and economic theory, CPB.
- Cebeon (2009), Onderzoek omvang en verdeling provinciefonds.
- Cebeon (2011), Nieuw verdeelmodel uitgavenclusters provinciefonds.
- Cebeon (1992): Insnoeren en uitbuiken. Aanzetten tot herijking van de FVW'84
- Commissie-Burgmans (2006), Randstad Holland in een globaliserende wereld, Advies ten behoeve van de kabinetsformatie, opgesteld op verzoek van de vier grote steden.
- Commissie Geelhoed (2002), Op schaal gewogen, Regionaal bestuur in de 21e eeuw.
- Commissie Kok (2007), Advies Commissie Versterking Randstad.
- Commissie-Lodders (2008), Ruimte, Regie en Rekenschap.
- Compaenen (september 2012), Onderzoek vraaggestuurd bouwen.
- Eijbergen, R. van, bijdrage in trendrapportage Cedris over schaalvergroting
- G4P4/Kansen voor West (februari 2013), Slimme specialisatiestrategie West-Nederland; definitieve versie.
- Hennekens H. Ph. J. A. M. (2010), *Gesloten huishouding van de provincie*, Tijdschrift voor Constitutioneel Recht, p. 404-419.
- Holland Acht (2005), Slagvaardig bestuur voor de Randstad.
- Inspectie der Rijksfinanciën (2010), Openbaar bestuur, Rapport brede heroverwegingen.
- IPO (2010), Provincies: een eigentijds profiel.
- IPO (2012), Personeelsmonitor Provincies 2011.
- Kalshoven, F., 'De jacht op schaalvoordelen' Volkskrant 11 februari 2012

- Korsten A.F.A., Reorganisatie van het binnenlands bestuur en de gedecentraliseerde eenheidsstaat.
- Leeuwendaal (2013) GEMEENTELIJKE FUSIES EN SAMENWERKINGSVERBANDEN,wat levert het eigenlijk op? Han Hiemstra, Kim Camfferman en David Wilbrink ,adviseurs bij Leeuwendaal,
- Metropoolregio Amsterdam (juni 2011), Snoeien om te kunnen bloeien; Uitvoeringsstrategie Plabeka 2010-2040.
- Metropoolregio Amsterdam (oktober 2012), PRES Conferentie 12 oktober 2012; Toekomst werklocaties MRA: bestuurlijke afspraken.
- Minister van BZK (2013): brief aan de Tweede Kamer over de procedure Noordvleugelprovincie van 26 april 2013
- Minister van BZK (2012): brief aan colleges van Gedeputeerde Staten en Burgemeesters en Wethouders inzake de start procedure samenvoeging Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, 14 december 2012
- Minister van BZK (2011): Brief conceptwetsvoorstel vermindering politieke ambtsdragers, 1 december 2011 incl. Memorie van Toelichting
- Ministerie van BZK (2013): Bestuur in samenhang, de bestuurlijke organisatie in Nederland
- Ministerie van BZK (2011): circulaire 2011-2000523144, Bezoldiging cdK's, (onkosten)vergoeding leden, gedeputeerde staten, leden provinciale staten en commissieleden, 30 november 2011
- Ministerie van BZK (2011) Reactie op onderzoek naar kosten en baten van gemeentelijke herindeling door het COELO,
- Ministerie van BZK (2011), *Nieuwe verdeling Provinciefonds*, kamerbrief 29 maart 2011.
- Ministerie van BZK, IPO, VNG (2005), *Code Interbestuurlijke Verhoudingen*.
- Ministerie van BZK (2012): Junicirculaire Provinciefonds 2012
- Ministerie van BZK (2012): Decembercirculaire Provinciefonds 2012
- Ministerie van EL&I (2011), *Visie op de Noordvleugel*.
- Ministerie van EL&I (2012), Kamerbrief over vervolgtraject en uitvoeringsafspraken decentralisatie natuur.
- Ministerie van I&M (2012), Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.
- Ministerie van I&M, IPO, VNG, UvW, Vewin (2011), *Bestuursakkoord water*.
- Panteia (2013), Arbeidsmarkteffectrapportage transitie Jeugdzorg.
- Pot, A., Baggen, J.H. (2011), Randstedelijk openbaar vervoer anders beheerd.
- Provincie Flevoland (2011), Coalitieakkoord 2011-2015, Zelfstandig en uniek.
- Provincie Flevoland (2005), Nieuwe kansen voor Flevoland - Veranderingen in beleid' Hoofdlijnennota Omgevingsplan 2006
- Provincie Flevoland (2011), Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (PMIT 2012-2016).
- Provincie Flevoland, Economie en arbeidsmarkt 2011-2012 Flevoland.
- Provincie Flevoland (2012), Visie werklocaties Flevoland 2030+.
- Provincie Flevoland (2013): Jaarstukken 2012
- Provincie Noord-Holland (2012), *Economische agenda 2012-2015*.
- Provincie Noord-Holland, Halfjaarlijkse rapportage PMI maart - september 2012.

- Provincie Noord-Holland (2011), *Verantwoord en duidelijk gericht op de toekomst* (Coalitieakkoord).
- Provincie Noord-Holland (2010), Goed Wonen in Noord-Holland; Provinciale Woonvisie 2010 – 2020.
- Provincie Noord-Holland e.a. (2002), *REGIOAKKOORD Masterplan N201+*.
- Provincie Noord-Holland (2007), Provinciaal Verkeers- en Vervoersplan, Actualisatie van het PVVP 2007-2013.
- Provincie Noord-Holland (2012), Provinciaal Meerjarenprogramma Infrastructuur 2013-2017.
- Provincie Noord-Holland (2012), *Programmabegroting 2013*.
- Provincie Noord-Holland (2009), Waterplan 2010-2015, Provincie Noord-Holland, Beschermen, Benutten, Beleven en Beheren.
- Provincie Noord-Holland (2011), Structuurvisie Noord-Holland 2040.
- Provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht, Stadsregio's Amsterdam en Utrecht, gemeenten Almere, Amsterdam en Utrecht (november 2012), *Economische actieagenda Noordvleugel*.
- Provincies Flevoland, Noord-Holland en Utrecht (2012), *Gebiedsagenda Noord-Holland - Flevoland - Utrecht*.
- Provincie Utrecht (2011), *Focus, Vertrouwen, Oplossingsgericht* (coalitieakkoord)
- Provincie Utrecht (2011), Focus op Kennis en Creativiteit; Economische Visie provincie Utrecht 2020.
- Provincie Utrecht (2012), *Programmabegroting 2013*.
- Provincie Utrecht (2008), Strategisch Mobiliteitsplan provincie Utrecht 2004-2020 (SMPU+).
- Provincie Utrecht (2013), Voorbereiding op consultatiegesprek met minister Plasterk in het kader van de Wet arhi-procedure samenvoeging provincies Noord-Holland, Flevoland en Utrecht.
- Provincie Zuid-Holland (2012): Jaarrekening 2011
- Raad voor de Financiële Verhoudingen (2007): Tien jaar financiële verhoudingen
- Raad voor de Financiële Verhoudingen (2009): Naar een herijking van de financiële verhouding tussen Rijk en provincies
- Raad voor de Financiële Verhoudingen (2011): Verdelen, vertrouwen en verantwoorden – een heroriëntatie op de financiële verhoudingen
- Raad voor het openbaar bestuur (2006), Bestuur op maat, Advies over middenbestuur.
- Seinstra van de Laar (2012): Business case Gezamenlijke Bedrijfsvoering (niet openbaar)
- Staatsblad (1984): Wet Algemene Regels Herindeling, Stb. 24 oktober 1984.
- TNO (2012): Randstadmonitor
- Van Oort et a. (2010), Clusters en netwerkeconomie in de Noordvleugel van de Randstad.
- VNG, IPO, UvW, Rijk (2011), *Bestuursakkoord 2011-2015*.
- Werkgroep 18. Openbaar bestuur (april 2010), *Rapport brede heroverwegingen*.
- Wim Drees Stichting voor Openbare Financiën (2011), *Jaarboek Overheidsfinanciën 2011*.

Bijlage 5. Gebruikte afkortingen

Appa	Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers
BDU	Brede doeluitkering
BRU	Bestuur Regio Utrecht
BRZO	Besluit Risico's Zware Ongevallen
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkszaken
CdK	Commissaris van de Koning
DU	decentralisatie-uitkering
Fte	Full-time equivalent
GS	Gedeputeerde Staten
HRM	Human Resource Management
IPO	Interprovinciaal Overleg
IU	Integratie-uitkering
Iv3	Informatie voor derden; set met financiële gegevens die provincies aan o.a. BZK ter beschikking stellen.
MRA	Metropoolregio Amsterdam
MRB	Motorrijtuigenbelasting
OEM	Overige Eigen Middelen
OZB	Onroerend Zaakbelasting
PF	Provinciefonds
PS	Provinciale Staten
RUD	Regionale Uitvoeringsdienst
SSC	Shared Service Centre
Svar	Samenvoegingsvariant A, B en C
V&V	Verkeer & Vervoer
WW	Werkloosheidswet

Onderwerp: "Voor u ontvangen" - van het bestuur van de HVT. Onderwerp: Esperantomonument

Aan de gemeenteraad van Texel
Aan het college van Burgemeester en Wethouders

Geachte dames en heren,

Hierbij willen wij als bestuur van de Historische Vereniging Texel onze grieven uiten naar aanleiding van de acties van de gemeente rond het Esperantomonument.
Het gaat ons daarbij niet om het verwijderen van openbaar groen. Wij komen op voor het behoud van historisch erfgoed op Texel.

Het Esperantomonument is zeker een object met een grote historische waarde, gezien het belang dat de Esperanto-beweging op ons eiland heeft gehad.
Wij kunnen de argumenten van Harry de Graaf, in de brief die op 5 juli in de Texelse Courant stond, onderschrijven.

Naar ons idee is een fietsenstalling pal voor het monument een ongewenste aantasting van de sfeer van waardigheid die hier gekoesterd zou moeten worden.
Een fietsentalling combineert niet met het monument. Bij deze verzoeken wij dan ook om de fietsenstalling van deze plek te verwijderen.

Met vriendelijke groeten, namens het bestuur van de Historische Vereniging Texel,

Arthur Oosterbaan, secretaris

Internal Virus Database is out of date.
Checked by AVG - www.avg.com
Version: 8.5.455 / Virus Database: 271.1.1/5950 - Release Date: 06/29/13 17:05:00

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De gemeenteraden van Nederland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
10. 07. 2013
...nr.

DGBK/Directie Arbeidszaken Publieke Sector
Afdeling Politieke Ambtsdragers

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
M. Michiels

T 06 1179 4421

Kenmerk
2013-0000328645

Uw kenmerk

Datum 5 juli 2013
Betreft Stemmingsprocedure bij aanbevelingen inzake de burgemeester

Geachte leden van de gemeenteraad,

De afgelopen tijd is gebleken dat er onduidelijkheid bestaat over de wijze waarop gestemd moet worden – hoofdelijk of schriftelijk – bij de vaststelling van een aanbeveling tot benoeming, herbenoeming of ontslag van burgemeesters. Recent zijn daarover Kamervragen gesteld naar aanleiding van de gang van zaken bij de herbenoemingsprocedure in Assen; zie voor de beantwoording Aanhangsel Handelingen Tweede Kamer 2012-2013, 2419.

In de circulaire Benoeming, functioneringsgesprekken en herbenoeming burgemeester staat dat de stemmingen over aanbevelingen inzake de burgemeester niet vallen onder artikel 31 van de Gemeentewet. Ik baseer mij daarbij onder meer op de overweging dat het bij dergelijke stemmingen niet zo kan zijn dat bij het staken van de stemmen artikel 31, derde lid, van toepassing is, dat bepaalt dat in dat geval uiteindelijk, dat wil zeggen na herstemming in dezelfde vergadering, het lot beslist. Ik meen dat, nu in de artikelen over de totstandkoming van aanbevelingen inzake de burgemeester (artikelen 61 e.v. van de Gemeentewet) geen specifieke bepalingen over de stemming zijn opgenomen, de hoofdregel inzake stemmingen van artikel 32 van de Gemeentewet van toepassing is. Dat artikel bepaalt in het eerste lid dat hoofdelijk wordt gestemd. Het vijfde lid van dat artikel bepaalt dat ingeval de stemmen staken, tenzij de vergadering voltallig is, in een volgende vergadering opnieuw wordt gestemd en indien de stemmen dan opnieuw staken het voorstel niet is aangenomen.

Ik kan mij echter voorstellen dat dit in de praktijk, gelet op de letterlijke tekst van artikel 31 van de Gemeentewet, tot vragen leidt. Daarom meen ik dat de wetgever op dit punt duidelijkheid moet verschaffen. Ik ben daarom voornemens een wijziging van de Gemeentewet te bevorderen, waarin de hiervoor door mij bepleite lijn wordt vastgelegd. Tot die tijd verzoek ik u op de voorgenomen wetswijziging te anticiperen.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Raad van State

Afdeling bestuursrechtspraak

Gemeente Texel
INGEKOMEN
11. 07. 2013

Raad van de gemeente Texel
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Datum	Ons nummer	Uw kenmerk
10 juli 2013	201207134/1/A1	T.a.v. C.H. Witte

Onderwerp

Behandelend ambtenaar
S.S. Ashruf
070-4264054

vrijstelling en bouwvergunning 1 e fase

In de bovenvermelde zaak is uitspraak gedaan. Een afschrift van deze uitspraak treft u hierbij aan.

Hoogachtend,

de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

2371586(CA0)

Postbus 20019 - 2500 EA Den Haag - T 070 426 44 26 - F 070 365 13 80 - www.raadvanstate.nl
Bij correspondentie de datum en het nummer van deze brief vermelden

Raad van State

201207134/1/A1.
Datum uitspraak: 10 juli 2013

AFDELING
BESTUURSRECHTSPRAAK

Uitspraak op het hoger beroep van:

tegen de uitspraak van de rechtbank Alkmaar van 7 juni 2012 in zaken nrs. 11/859 en 11/857 in het geding tussen:

en

het college van burgemeester en wethouders van Texel.

Procesverloop

Bij besluiten van 4 en 10 mei 2010 heeft het college vrijstelling en bouwvergunning eerste fase verleend aan voor het realiseren van een loods met inpandige personeelsverblijven op het perceel te

Bij onderscheiden besluiten van 18 februari 2011 heeft het college het door daartegen gemaakte bezwaar ongegrond verklaard.

Bij uitspraak van 7 juni 2012 heeft de rechtbank de door hen daartegen ingestelde beroepen gegrond verklaard en de besluiten van 18 februari 2011 vernietigd. Deze uitspraak is aangehecht.

Tegen deze uitspraak heeft hoger beroep ingesteld.

Het college heeft een verweerschrift ingediend.

De gemeenteraad heeft bij besluit van 17 oktober 2012 vrijstelling verleend voor het bouwen van een loods met inpandige personeelsverblijven en de verandering van het gebruik op het perceel zoals weergegeven op de bij dit besluit behorende gewaarmerkte tekening.

Bij besluiten van 28 augustus 2012 en 14 november 2012 heeft het college ter uitvoering van de aangevallen uitspraak opnieuw op de door tegen de besluiten van 4 en 10 mei 2010 gemaakte bezwaren beslist en heeft het college het besluit van 4 mei 2010 ingetrokken en onder verwijzing naar het besluit tot vrijstelling van de raad van 17 oktober 2012 de bezwaren tegen de bij besluit van 10 mei 2010 verleende bouwvergunning eerste fase opnieuw ongegrond verklaard.

Het college, hebben nadere stukken ingediend.

De zaak is door een meervoudige kamer van de Afdeling verwezen naar een enkelvoudige.

De Afdeling heeft de zaak ter zitting behandeld op 8 mei 2013, waar het college, vertegenwoordigd door mr. C.H. Witte, werkzaam bij de gemeente, is verschenen.

ter zitting gehoord.

Overwegingen

1. Op 1 januari 2013 is de Wet aanpassing bestuursprocesrecht in werking getreden. Uit het daarbij behorende overgangsrecht volgt dat, nu het besluit van het college is bekendgemaakt vóór 1 januari 2013, dit moet

worden beoordeeld aan de hand van het recht zoals dit gold vóór inwerkingtreding van deze wet.

2. Ingevolge het ter plaatse geldende bestemmingsplan "Buitengebied Texel" rust op het perceel, voor zover hier van belang, de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a".

Ingevolge artikel 3, eerste lid, voor zover hier van belang, zijn de gronden aangewezen voor agrarische bedrijfsvoering.

Ingevolge het tweede lid, voor zover hier van belang, mogen de gronden met de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a" uitsluitend gebruikt en ingericht worden voor agrarische doeleinden, met de daarbij behorende bebouwing, alsmede voor de instandhouding, het herstel en de uitbouw van de aan die gronden eigen landschappelijke, natuurlijke en cultuurhistorische waarden.

3. Ingevolge artikel 19, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (hierna: de WRO) kan de gemeenteraad, behoudens het gestelde in het tweede en derde lid, ten behoeve van de verwezenlijking van een project vrijstelling verlenen van het geldende bestemmingsplan, mits dat project is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing en vooraf van gedeputeerde staten de verklaring is ontvangen, dat zij tegen het verlenen van vrijstelling geen bezwaar hebben. Onder een goede ruimtelijke onderbouwing wordt bij voorkeur een gemeentelijk, intergemeentelijk of regionaal structuurplan verstaan. Indien er geen structuurplan is of wordt opgesteld, wordt bij de ruimtelijke onderbouwing in elk geval ingegaan op de relatie met het geldende bestemmingsplan, dan wel wordt er gemotiveerd waarom het te realiseren project past binnen de toekomstig bestemming van het betreffende gebied. De gemeenteraad kan de in de eerste volzin bedoelde vrijstellingsbevoegdheid delegeren aan burgemeester en wethouders.

Ingevolge artikel 19, vierde lid, van de WRO wordt vrijstelling krachtens het eerste lid niet verleend voor een project dat wordt uitgevoerd in een gebied waarvoor:

a. het bestemmingsplan niet tijdig overeenkomstig artikel 33, eerste lid, is herzien of

b. geen vrijstelling overeenkomstig artikel 33, tweede lid, is verleend, tenzij voor het gebied een voorbereidingsbesluit geldt of een ontwerp voor een herziening ter inzage is gelegd.

4. Het bouwplan is in strijd met het bestemmingsplan, omdat het gedeeltelijk is voorzien op de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a" en dergelijke gronden uitsluitend mogen worden gebruikt en ingericht voor agrarische doeleinden. Om toch medewerking aan het bouwplan te kunnen verlenen heeft het college, na delegatie door de raad bij besluit van 8 juli 2008, met toepassing van artikel 19, eerste lid, van de WRO vrijstelling van het bestemmingsplan verleend.

5. Anders dan stelt, heeft belang bij de beoordeling van het hoger beroep, nu zij gebruik wenst te maken van de voor haar perceel aangevraagde bouwvergunning voor een loods ten behoeve van personeelsverblijven van personeel werkzaam in het

heeft niet aan de hand van concrete gegevens aannemelijk gemaakt

dat geen gebruik kan maken van de verleende bouwvergunning.
Het betoog van na de besluiten van 28 augustus 2012, 17 oktober 2012 en 14 november 2012 geen belang heeft bij een beoordeling van het hoger beroep omdat nogmaals vrijstelling is verleend bij besluit van 17 oktober 2012 en de bezwaren tegen de verleende bouwvergunning ongegrond zijn verklaard, faalt eveneens, nu in geval van een gegrond hoger beroep, het besluit van 18 februari 2011 zou kunnen herleven en de rechtsgrondslag aan de voormelde besluiten in dat geval komt te ontvallen.

6. betoogt dat de rechtbank niet heeft onderkend dat uit de bewoordingen van het delegatiebesluit van de raad van 8 juli 2008 blijkt welk gebruik op het perceel is toegestaan en dat het college binnen dit ruime kader bevoegdheid heeft om vrijstelling te verlenen.

6.1. Bij delegatiebesluit van 8 juli 2008 heeft de raad ten aanzien van de door aangevraagde herinrichting van het perceel en de bouw van een opslagschuur met personeelsverblijven besloten de vrijstellingsprocedure als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de WRO op te starten voor het realiseren van een nieuwe loods met inpandige personeelsverblijven voor maximaal 20 personeelsleden, het veranderen van de indeling van het perceel in een agrarisch deel (6979 m^2) een deel wonen (5000 m^2) en een deel bedrijfsdoeleinden (plusminus 5700 m^2). Het heeft daarbij voorts de verdere afhandeling van de vrijstelling krachtens artikel 19, eerste lid, van de WRO gedelegeerd aan het college.
Bij daarvan te onderscheiden besluit van 8 juli 2008 heeft de raad verklaard dat voor het perceel een bestemmingsplan in voorbereiding is en dat dit besluit in werking zal treden met ingang van 9 juli 2008.

6.2. Nu de delegatie uitsluitend ziet op de concrete aanvraag heeft de rechtbank gegeven deze nauwgezette wijze van delegatie terecht overwogen dat het besluit van het college van 4 mei 2010 verder strekt dan het delegatiebesluit van de raad van 8 juli 2008. De rechtbank heeft hierbij terecht van belang geacht dat na het besluit van 8 juli 2008 het plan wat betreft de herinrichting van het perceel is gewijzigd. Het besluit van het college voorziet namelijk in een deel bedoeld voor "bedrijven/opslag", een deel "Wonen", een deel "Tuinen en erven" en recreatieve opstal. In tegenstelling tot het delegatiebesluit van 8 juli 2008 van de raad is in het besluit van 4 mei 2010 geen agrarisch deel opgenomen. De rechtbank heeft, nu deze wijziging niet kan worden aangemerkt als een wijziging op detailniveau, omdat het gehele agrarische deel met een oppervlakte van ongeveer 7000 m^2 is komen te vervallen, derhalve terecht overwogen dat het college niet bevoegd was vrijstelling te verlenen.
Het betoog faalt.

7. Het hoger beroep is ongegrond. De aangevallen uitspraak dient te worden bevestigd, voor zover aangevallen.

8. Bij besluiten van 28 augustus 2012 en 14 november 2012 heeft het college ter uitvoering van de aangevallen uitspraak opnieuw op de door tegen de besluiten van 4 en 10 mei 2010 gemaakte

bezwaren beslist. Het college heeft het besluit van 4 mei 2010 ingetrokken en onder verwijzing naar het besluit tot vrijstelling van de raad van 17 oktober 2012, de bezwaren tegen de bij besluit van 10 mei 2010 verleende bouwvergunning eerste fase opnieuw ongegrond verklaard. Wat er zij van het betoog van dat het besluit van 10 mei 2010 onbevoegd is genomen en dat opnieuw van rechtswege een bouwvergunning eerste fase zou zijn verleend op 17 oktober 2012, het college diende te beslissen op de door ingediende bezwaren tegen de besluiten van 4 en 10 mei 2010, waarbij eventuele gebreken kunnen worden hersteld. Dat heeft het college gedaan bij besluiten van 28 augustus 2012 en 14 november 2012. Deze besluiten worden, gelet op artikel 6:24, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: de Awb), gelezen in samenhang met de artikelen 6:18, eerste lid, en 6:19, eerste lid, van die wet, geacht eveneens voorwerp te zijn van dit geding.

9. Anders dan betogen, ziet de Afdeling geen grond voor het oordeel dat het college geen gebruik kon maken van de door de raad op 17 oktober 2012 verleende vrijstelling, omdat de raad niet heeft bepaald met ingang van welke dag het voorbereidingsbesluit in werking treedt. Hierbij wordt in aanmerking genomen dat door het ontbreken van de datum van inwerkingtreding in het voorbereidingsbesluit van de raad niet zijn geschonden in hun belangen, nu het voorbereidingsbesluit is gepubliceerd in de Staatscourant van 5 november 2012 (Stcrt. 2012, nr. 22036) en daarin is vermeld dat het voorbereidingsbesluit in werking treedt op 6 november 2012 en het vrijstellingsbesluit eerst in werking is getreden, naar tussen partijen niet in geschil is, op 14 november 2012.

10. betogen verder dat de grondslag van de aanvraag is verlaten zonder dat de aanvraag is gewijzigd en het college gelet hierop geen gebruik kon maken van de door de raad op 17 oktober 2012 verleende vrijstelling.

10.1. Op het perceel rust ingevolge het bestemmingsplan "Buitengebied Texel" de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a". De aanvraag om bouwvergunning voorziet slechts in het bouwen van een loods op het perceel ten behoeve van het realiseren van personeelsverblijven. In het vrijstellingsbesluit van 17 oktober 2012 is het gebruik van het perceel gewijzigd ten behoeve van het gebruik van het perceel als tuin, wonen, recreatief opstal en bedrijf. Zoals de Afdeling eerder heeft overwogen (uitspraak van 2 juni 2010 in zaak nr. 200908749/1; www.raadvanstate.nl), moet een college van burgemeester en wethouders besluiten over het bouwplan, zoals dat bij hem is ingediend. Nu het in het bestemmingsplan opgenomen agrarische gebruik bij vrijstellingsbesluit van 17 oktober 2012 geheel is gewijzigd in tuin, wonen, recreatief opstal en bedrijf, terwijl niet aan de hand van concrete gegevens aannemelijk is gemaakt dat de aanvraag heeft gewijzigd, ziet het vrijstellingsbesluit van de raad van 17 oktober 2012 op meer dan hetgeen is aangevraagd. Gelet hierop kon het college geen gebruik maken van de door de raad verleende vrijstelling.

Het betoog slaagt.

11. De beroepen van tegen de besluiten van 28 augustus 2012 en 14 november 2012 zijn, gelet op het voorgaande, gegrond. Deze besluiten komen wegens strijd met artikel 19a, tweede lid, van de WRO, gelezen in verbinding met artikel 18, eerste lid, van het Besluit op de Ruimtelijke Ordening 1985 voor vernietiging in aanmerking.

12. Het college dient op na te melden wijze in de proceskosten te worden veroordeeld.

Beslissing

De Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State:

I. bevestigt de aangevallen uitspraak, voor zover aangevallen;

II. verklaart de beroepen van tegen de besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Texel van 28 augustus 2012 en 14 november 2012 gegrond;

III. vernietigt de besluiten van het college van burgemeester en wethouders van Texel van 28 augustus 2012, kenmerk 12.UP10432 en 14 november 2012, kenmerk 12.UP11791;

IV. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Texel tot vergoeding van bij in verband met de behandeling van het hoger beroep en beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.180,00 (zegge: duizend honderdtachtig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand;

V. veroordeelt het college van burgemeester en wethouders van Texel tot vergoeding van bij in verband met de behandeling van het hoger beroep en beroep opgekomen proceskosten tot een bedrag van € 1.180,00 (zegge: duizend honderdtachtig euro), geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand.

Aldus vastgesteld door mr. J.A.W. Scholten-Hinloopen, lid van de enkelvoudige kamer, in tegenwoordigheid van mr. J.A.W. Huijben, ambtenaar van staat.

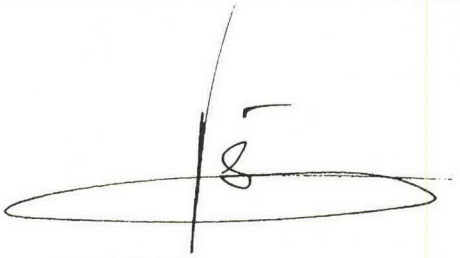
w.g. Scholten-Hinloopen
lid van de enkelvoudige kamer

w.g. Huijben
ambtenaar van staat

Uitgesproken in het openbaar op 10 juli 2013

313-374-700.
Verzonden: 10 juli 2013

Voor eensluidend afschrift,
de secretaris van de Raad van State,

mr. H.H.C. Visser

(2)

uitspraak

RECHTBANK ALKMAAR

Sector bestuursrecht

zaaknummers: AWB 11/859 en 11/857

uitspraak van de enkelvoudige kamer van 7 juni 2012 in de zaken tussen

1. **N. de Vries**, te De Cocksdorp, eiseres sub 1
(gemachtigde: mr. drs. M.L.M. Frantzen),
2. **M. Vlaming**, te De Cocksdorp, eiseres sub 2
(gemachtigde: mr. D. Pool),

en

het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Texel, verweerder
(gemachtigde: mr. C.H. Witte).

Als derde-partij heeft aan het geding deelgenomen: I.B.M. Boom, te De Cocksdorp, vennoot van Strandpaviljoen Paal 28 v.o.f.,
(gemachtigde: H.J.M. van Schie).

Procesverloop

Bij besluiten van 4 mei en 10 mei 2010, verzonden op 10 mei 2010, heeft verweerder vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) respectievelijk reguliere bouwvergunning eerste fase verleend voor het realiseren van een loods met inpandige personeelsverblijven op het perceel Krimweg 44 te De Cocksdorp (het perceel). Daarbij is als voorwaarde gesteld dat voordat met de bouw van de nieuwe loods wordt begonnen de bestaande schuur, zoals aangegeven op de bij het besluit behorende tekening, dient te worden gesloopt. Tevens heeft verweerder bij besluit van 4 mei 2010 vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de WRO verleend ten behoeve van de wijziging van bestemming en de gebruiksmogelijkheden van het perceel.

Bij besluit van 18 februari 2011 (het bestreden besluit) heeft verweerder het tegen deze besluiten gemaakte bezwaar van eisers ongegrond verklaard. Daarbij heeft verweerder het vrijstellingsbesluit van 4 mei 2010 ten dele aangepast, in die zin dat vrijstelling is verleend ten behoeve van het realiseren van een loods met inpandige personeelsverblijven voor maximaal 20 tijdelijke arbeidskrachten van strandpaviljoen Paal 28 (het strandpaviljoen) en wijziging van de gebruiksmogelijkheden van het perceel, onder de voorwaarde dat binnen een termijn van zes maanden nadat de bouw van de nieuwe loods is aangevangen de bestaande betonnen schuur op het perceel wordt gesloopt.

Eisers hebben tegen het bestreden besluit beroep ingesteld.

Verweerder heeft verweerschriften ingediend.

Het onderzoek ter zitting heeft plaatsgevonden op 27 april 2012. Eisers zijn verschenen,

beiden bijgestaan door mr. drs. M.L.M. Frantzen en P. Witschey. Verweerder heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn gemachtigde. Derde-partij is verschenen, bijgestaan door haar gemachtigde.

Overwegingen

1. De rechtbank neemt de volgende, door partijen niet betwiste, feiten als vaststaand aan.

1.1. Derde-partij exploiteert in de noordpunt van Texel het strandpaviljoen dat het gehele jaar in gebruik is. Tevens is zij eigenaar van het nabij gelegen perceel Krimweg 44. Op dit perceel ligt een woning, een zomerhuis en een voormalige agrarische betonnen schuur, waarin tot 2002 huisvesting plaatsvond van tijdelijke arbeidskrachten van buiten Texel in dienst bij het strandpaviljoen. Nadien is de schuur aangewend voor opslagdoeleinden en zijn er op het perceel tijdelijk veertien tourcaravans geplaatst om het seizoenspersoneel te huisvesten. Hiervoor is bij besluit van 12 mei 2004 tijdelijke vrijstelling als bedoeld in artikel 17 van de WRO verleend voor de periode 15 maart tot en met 31 oktober in de jaren 2004, 2005, 2006 en 2007. Op 28 juni 2005 is voor de plaatsing van de tourcaravans bouwvergunning verleend met een instandhoudingstermijn tot en met 31 oktober 2007. Bij besluit van 18 maart 2008 heeft verweerder, in afwachting van de verlenging van de tijdelijke vrijstelling met een jaar, een gedoogbeschikking verleend voor de periode 15 maart 2008 tot en met 31 oktober 2008. Op 3 september 2008 heeft verweerder een tijdelijke vrijstelling verleend tot en met 31 oktober 2008. Vervolgens heeft verweerder de instandhoudingstermijn van de bouwvergunning verlengd tot en met 31 oktober 2008. Voor de seizoenen 2009 en 2010 heeft verweerder voor de tourcaravans een gedoogbeschikking afgegeven. In 2011 zijn de tourcaravans verwijderd en op 8 februari 2011 heeft verweerder besloten, in afwachting van een definitieve oplossing in de vorm van een nieuwe loods met persoonsverblijven, het plaatsen van tien stacaravans met daarbij een sanitair unit op het perceel te gedogen.

1.2. Op 3 oktober 2007 is een aanvraag om reguliere bouwvergunning eerste fase voor de oprichting van een loods met personeelsverblijven ingediend. Bij de aanvraag behoort een bouwtekening en een beeldkwaliteitsplan annex (concept)ruimtelijke onderbouwing van 1 oktober 2007. Verweerder heeft de aanvraag in eerste instantie aangehouden in verband met de ontwikkeling van gemeentelijk beleid omtrent personeelsverblijven. Vervolgens is de aanvraag in 2009 in procedure gebracht. Verweerder heeft geconcludeerd dat aan het project uitsluitend medewerking kan worden verleend met vrijstelling van het ter plaatse geldende bestemmingsplan "Buitengebied Texel". Bij besluiten van 4 mei 2010 en 10 mei 2010 heeft verweerder vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de WRO respectievelijk reguliere bouwvergunning eerste fase voor het bouwplan verleend. Daarnaast heeft verweerder een gebruiksvrijstelling verleend, waardoor het perceel kan worden gebruikt ten behoeve van deels 'bedrijven/opslag', deels 'wonen' en deels 'tuinen en erven'. Bij het bestreden besluit heeft verweerder deze besluiten gehandhaafd, met dien verstande dat het dictum van het vrijstellingsbesluit is aangepast.

2. Op 1 oktober 2010 is de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) in werking getreden. Uit het overgangsrecht zoals dat is opgenomen in de Invoeringswet Wabo volgt dat de wetswijzigingen niet van toepassing zijn op dit geding, omdat de aanvraag vóór het tijdstip van inwerkingtreden van de Wabo is ingediend.

Op 1 juli 2008 is de Wet ruimtelijke ordening in werking getreden en de WRO vervallen. Gelet op het tijdstip van indiening van de aanvraag - vóór 1 juli 2008 – zijn ingevolge het toepasselijke overgangsrecht daarop nog de bepalingen van de WRO en de Woningwet (Ww) van toepassing, zoals die luidden vóór 1 juli 2008.

3. Eisers, die in de directe omgeving en aan de ontsluitingsweg van het perceel - de Krimweg - woonachtig zijn en ter plekke over recreatiewoningen beschikken, kunnen zich niet met het bestreden besluit verenigen. Zij stellen dat verweerder niet bevoegd was het vrijstellingsbesluit te nemen, omdat enerzijds ten tijde van het nemen van het bestreden besluit geen voorbereidingsbesluit gold en anderzijds het vrijstellingsbesluit verder strekt dan waarvoor het delegatiebesluit van de gemeenteraad van Texel is genomen. Verder stellen eisers - kort samengevat - dat het vrijstellingsbesluit zich niet verdraagt met het provinciaal en gemeentelijk beleid en dat als gevolg van het gewijzigde gebruik hun woon- en leefklimaat ernstig wordt aangetast. Naar hun mening past de nieuwe ontwikkeling van het perceel niet in de rustige omgeving en is met hun belangen onvoldoende rekening gehouden.

4.1. De rechtbank ziet zich allereerst ambtshalve gesteld voor beantwoording van de vraag of het tegen de primaire besluiten gerichte bezwaar van eisers ontvankelijk is.

4.2. In artikel 46, eerste lid, van de Ww is de beslistermijn opgenomen voor een aanvraag reguliere bouwvergunning.
Ingevolge artikel 46, derde lid, van de Ww is het eerste lid niet van toepassing indien de aanvraag betrekking heeft op een bouwwerk, voor het bouwen waarvan slechts bouwvergunning kan worden verleend, nadat vrijstelling is verleend als bedoeld in de artikelen 15, 17 of 19 van de WRO. Een aanvraag om bouwvergunning die slechts kan worden ingewilligd na vrijstelling als bedoeld in de artikelen 15, 17 of 19 van de WRO wordt geacht mede een verzoek om zodanige vrijstelling in te houden.
Ingevolge artikel 49, tweede lid, aanhef en onder b, ten tweede, van de Ww beslissen burgemeester en wethouders – indien artikel 46, derde lid, van toepassing is en de aanvraag om bouwvergunning slechts kan worden ingewilligd na verlening van vrijstelling als bedoeld in artikel 19 van de WRO – omtrent die aanvraag indien een verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten is vereist binnen twaalf weken na ontvangst van die verklaring, indien het een reguliere bouwvergunning betreft.
Ingevolge artikel 49, derde lid, van de Ww is de bouwvergunning van rechtswege verleend indien burgemeester en wethouders, of in voorkomend geval, de gemeenteraad de vrijstelling hebben, onderscheidenlijk heeft, verleend en niet wordt voldaan aan het eerste of tweede lid.
Ingevolge artikel 49, vierde lid, van de Ww wordt verlening van de bouwvergunning ingevolge het derde lid aangemerkt als een besluit in de zin van artikel 1:3 van de Awb.
Ingevolge artikel 49, vijfde lid, van de Ww wordt de verlening van de vrijstelling geacht voor de mogelijkheid van beroep ingevolge hoofdstuk 8 van de Awb deel uit te maken van de beschikking waarop zij betrekking heeft.

4.3. Uit artikel 49, tweede lid, aanhef en onder b, ten tweede, van de Ww volgt in dit geval dat verweerder binnen twaalf weken na ontvangst van de verklaring van geen bezwaar van gedeputeerde staten (te weten op 14 januari 2010) op de aanvraag diende te beslissen. Deze termijn is geëindigd op 7 april 2010. Gelet op het bepaalde in artikel 49, derde lid, van de Ww volgt uit het vorenstaande dat op het moment dat verweerder de vrijstelling verleende - 4 mei 2010 - de bouwvergunning alsdan van rechtswege is verleend. Verweerder kwam derhalve op 10 mei 2010 niet meer de bevoegdheid toe om een besluit te nemen op de aanvraag om bouwvergunning.

Uit het vorenstaande volgt voorts dat de gemaakte bezwaren, voor zover gericht tegen de verlening van de bouwvergunning, geacht moeten worden te zijn gericht tegen de van rechtswege verleende bouwvergunning. De vrijstelling wordt geacht deel uit te maken van deze bouwvergunning.

4.4. Eisers hebben op 21 juni 2010 bezwaar gemaakt, terwijl de bezwaartermijn eindigde op 15 juni 2010. Dat eisers niet binnen zes weken na het tijdstip, waarop van rechtswege vergunning is verleend, bezwaar hebben gemaakt, valt hen niet te verwijten. Zij konden er immers redelijkerwijs niet mee bekend zijn dat van rechtswege bouwvergunning was verleend. Dit is te meer zo, nu ook verweerder er destijds vanuit is gegaan dat nog geen bouwvergunning was verleend. Verweerder heeft eisers bij afzonderlijke brieven van 10 mei 2010 op de hoogte gesteld dat op 10 mei 2010 bouwvergunning eerste fase is verleend en dat daartegen binnen zes weken bezwaar kon worden gemaakt. Nu eisers binnen deze termijn bezwaar hebben gemaakt, acht de rechtbank de termijnoverschrijding verschoonbaar en het bezwaar ontvankelijk.

5.1. Ingevolge artikel 56a, tweede lid, van de Ww in samenhang gelezen met artikel 44, eerste lid, van de Ww moet de reguliere bouwvergunning eerste fase worden geweigerd, voor zover hier van belang, indien het bouwplan in strijd is met het bestemmingsplan.

5.2. Ter plaatse vigeert het bestemmingsplan "Buitengebied Texel" (het bestemmingsplan). Op het perceel ligt een woning op gronden met de bestemming "Wonen". Daaromheen liggen gronden met de bestemming "Agrarisch gebied, categorie 1, klasse a". Niet in geschil is dat het project in strijd is met het bestemmingsplan, nu dit (deels) op gronden met een agrarische bestemming is voorzien. Dergelijke gronden zijn bestemd voor agrarische bedrijfsvoering en mogen uitsluitend gebruikt en ingericht worden voor agrarische doeleinden, met de daarbij behorende bebouwing. Teneinde het project niettemin mogelijk te maken, heeft verweerder met toepassing van artikel 19, eerste lid, van de WRO vrijstelling van het bestemmingsplan verleend.

6. De rechtbank dient (ambtshalve) vast te stellen of verweerder bevoegd was vrijstelling te verlenen voor het project.

7. Ingevolge artikel 19, eerste lid, van de WRO kan de gemeenteraad ten behoeve van de verwezenlijking van een project vrijstelling verlenen van het geldende bestemmingsplan, mits dat project is voorzien van een goede ruimtelijke onderbouwing en vooraf van gedeputeerde staten de verklaring is ontvangen dat zij tegen het verlenen van vrijstelling geen bezwaar hebben. Onder een goede ruimtelijke onderbouwing wordt bij voorkeur een gemeentelijk of intergemeentelijk structuurplan verstaan. Indien er geen structuurplan is of wordt opgesteld, wordt bij de ruimtelijke onderbouwing in elk geval ingegaan op de relatie met het geldende bestemmingsplan, dan wel wordt er gemotiveerd waarom het te realiseren project past binnen de toekomstige bestemming van het betreffende gebied. De gemeenteraad kan de vrijstellingsbevoegdheid delegeren aan burgemeester en wethouders.

Ingevolge artikel 19, vierde lid, van de WRO wordt vrijstelling krachtens het eerste lid niet verleend voor een project dat wordt uitgevoerd in een gebied waarvoor het bestemmingsplan niet tijdig overeenkomstig artikel 33, eerste lid, is herzien of geen vrijstelling overeenkomstig artikel 33, tweede lid, is verleend, tenzij voor het gebied een voorbereidingsbesluit geldt of een ontwerp voor een herziening van het bestemmingsplan ter inzage is gelegd.

Ingevolge artikel 21, vierde lid, van de WRO vervalt een voorbereidingsbesluit indien niet binnen één jaar na de datum van inwerkingtreding daarvan een ontwerp van het bestemmingsplan dat wordt voorbereid, ter inzage is gelegd.

Ingevolge artikel 33, eerste lid, van de WRO worden een structuurplan en een bestemmingsplan, onverminderd het bepaalde bij artikel 37, eerste en vierde lid, tenminste eenmaal in de tien jaren herzien.

8. Het op het perceel rustende bestemmingsplan was ten tijde van de beslissing op bezwaar, te weten op 18 februari 2011, herzien noch was vrijstelling als bedoeld in artikel 33, tweede lid, van de WRO verleend. De gemeenteraad van Texel heeft op 8 juli 2008 een voorbereidingsbesluit genomen ten aanzien van het perceel, dat in werking is getreden op 9 juli 2008. Op 8 september 2009 heeft de gemeenteraad van Texel wederom een voorbereidingsbesluit genomen ten aanzien van het perceel. Dit voorbereidingsbesluit was ten tijde van de beslissing op bezwaar, zo volgt uit artikel 21, vierde lid, van de WRO, vervallen. Niet is gebleken dat toen een nieuw voorbereidingsbesluit gold. Gelet hierop was ten tijde van het nemen van de beslissing op bezwaar niet voldaan aan de vereisten als bedoeld in artikel 19, vierde lid, van de WRO. Anders dan verweerder kennelijk heeft verondersteld, is onvoldoende dat ten tijde van de primaire besluiten aan die vereisten werd voldaan (zie de uitspraken van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 28 juli 2004, LJN: AQ5760, en van 13 september 2006, LJN: AY8114). Verweerder heeft niet onderkend dat hij ten tijde van de beslissing op bezwaar niet bevoegd was om ten behoeve van het project vrijstelling als bedoeld in artikel 19, eerste lid, van de WRO te verlenen. Hierin is grond gelegen voor vernietiging van het bestreden besluit.

9.1. Voorts is de rechtbank met eisers van oordeel dat verweerder met het nemen van het in bezwaar gehandhaafde vrijstellingsbesluit buiten het delegatiebesluit van de gemeenteraad van Texel van 8 juli 2008 is getreden vanwege het hierna volgende.

9.2. Op 8 juli 2008 heeft de gemeenteraad van Texel, voor zover hier van belang, besloten ten aanzien van het ingekomen verzoek voor herinrichting van het perceel en bouw van een opslagschuur met personeelsverblijven de vrijstellingsprocedure ex artikel 19, eerste lid, van de WRO te starten voor het realiseren van een nieuwe loods met inpandige personeelsverblijven voor maximaal 20 personeelsleden. Ook aan het veranderen van de indeling van het perceel in een agrarisch deel (6.979 m²), een deel wonen (5.000 m²) en een deel bedrijfsdoeleinden (± 5.700 m²) wil de gemeenteraad medewerking verlenen. Daarbij heeft de gemeenteraad de verdere afhandeling van de vrijstellingsprocedure ex artikel 19, eerste lid, van de WRO gedelegeerd aan verweerder. Voorts heeft de gemeenteraad overwogen dat met toepassing van artikel 19, eerste lid, van de WRO de nieuwe schuur met inpandige personeelsverblijven gerealiseerd kan worden, waarbij een deel van het perceel een bedrijfsbestemming verkrijgt, waarbij in het toekomstige bestemmingsplan 'Buitengebied' een beperking van de bedrijfsmatige activiteiten opgenomen moet worden, zodat alleen activiteiten die verband houden met onderhoudswerkzaamheden en opslag van aan het strand gerelateerde producten mogelijk zijn.

9.3. Het (delegatie)besluit van 8 juli 2008 is gebaseerd op de bouwaanvraag van 3 oktober 2007 en het daarbij behorende beeldkwaliteitsplan annex (concept)ruimtelijke onderbouwing van 1 oktober 2007. Hierin is vermeld dat met de komst van de loods de bestaande bebouwing, uitgezonderd het woonhuis, de aanwezige recreatieve opstal, de werkplaats en de sanitair unit, wordt verwijderd. Verder is een herinrichting van het terrein

aangevraagd, in die zin dat de gebruiksmogelijkheden van het perceel worden veranderd in een agrarisch deel, een deel wonen en een deel bedrijven.
De rechtbank constateert dat er nadien wijzigingen in het plan wat betreft de herinrichting van het perceel zijn aangebracht. Deze wijzigingen zijn neergelegd in een kaart die behoort bij het vrijstellingsbesluit. Uit deze kaart blijkt dat de gebruiksmogelijkheden zijn veranderd in een deel 'bedrijven/opslag', een deel 'wonen' en een deel 'tuinen en erven', alsmede dat sprake is van een recreatieve opstal. Ten opzichte van het beeldkwaliteitsplan annex (concept)ruimtelijke onderbouwing van 1 oktober 2007 is het toegestane gebruik voor bedrijfsdoeleinden verkleind. Het deel 'wonen' is thans gericht naar de zijde van de Krimweg, waar het voorheen was gesitueerd aan de achterzijde van de woningen van eisers. Het agrarisch blok, dat was gesitueerd aan de Krimweg ten oosten van de woningen van eisers, is komen te vervallen. Ten westen van de delen 'wonen' en 'bedrijven' is het toegestane gebruik 'tuinen en erven' geworden. Deze 'bestemming' geldt ook voor de gronden aan de oostzijde van de woning van derde-partij.

9.4. Gelet op deze wijzigingen kan verweerder niet worden gevolgd in zijn stelling dat sprake is van wijzigingen op detailniveau. Het agrarisch gebruik is in het geheel wegbestemd. In het delegatiebesluit van de gemeenteraad is het project duidelijk omschreven waaraan verweerder medewerking mag verlenen en daaronder valt ook agrarisch gebruik. Zoals uit het voorgaande volgt, is nadien een ander plan tot stand gekomen, waarvan niet is gebleken dat de gemeenteraad daaraan haar goedkeuring heeft gegeven. Dit klemt te meer nu aan de gebruiksvrijstelling geen enkel voorschrift is verbonden dat het gebruik clausuleert. Ter zitting heeft verweerder gesteld dat het gebruik voor bedrijfsdoeleinden alleen is toegestaan ten behoeve van het strandpaviljoen, maar dit is niet vastgelegd en daarmee juridisch niet afdwingbaar. Voor zover verweerder wijst op de overwegingen in het bestreden besluit, overweegt de rechtbank dat deze niet op rechtsgevolg zijn gericht. Ook een verwijzing naar beperkingen van het gebruik die in het toekomstig bestemmingsplan zullen worden opgenomen, is niet voldoende. Hoewel ter zitting is gebleken dat verweerder niet de intentie heeft gehad om een onbeperkte gebruiksvrijstelling mogelijk te maken, is daarvan, gezien de wijze waarop het vrijstellingsbesluit thans is vorm gegeven, wel sprake. Verweerder heeft bij het opstellen van de ruimtelijke onderbouwing en de belangenafweging onvoldoende rekening gehouden met de gevolgen die het onbegrensde vrijstellingsbesluit met zich brengt. Geconcludeerd moet daarom worden dat het vrijstellingsbesluit verder strekt dan waarvoor de gemeenteraad het delegatiebesluit heeft genomen en dat verweerder dus niet bevoegd was dit besluit te nemen.

10. De beroepen zijn gegrond. Het bestreden besluit komt wegens bevoegdheidsgebreken voor vernietiging in aanmerking. Reeds daarom kan een bespreking van de overige beroepsgronden van eisers achterwege blijven.
De rechtbank draagt verweerder op met inachtneming van de uitspraak opnieuw te beslissen op de bezwaren.

11. De rechtbank bepaalt verder dat verweerder aan eisers het door hen betaalde griffierecht vergoedt.

12. De rechtbank veroordeelt verweerder in de door eisers gemaakte proceskosten. Deze kosten stelt de rechtbank voor zowel eiseres sub 1, als voor eiseres sub 2 op grond van het Besluit proceskosten bestuursrecht voor de door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand vast op € 874,- (1 punt voor het indienen van het beroepschrift en 1 punt voor het verschijnen ter zitting met een waarde per punt van € 437,- en een wegingsfactor 1).

Beslissing

De rechtbank

- verklaart de beroepen gegrond;
- vernietigt het bestreden besluit;
- draagt verweerder met inachtneming van de uitspraak op opnieuw te beslissen op de bezwaren;
- draagt verweerder op het betaalde griffierecht van € 152,- aan eisers, ieder afzonderlijk, te vergoeden;
- veroordeelt verweerder in de proceskosten tot een bedrag van 2x € 874,-, geheel toe te rekenen aan door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand (€ 874,- te betalen aan eiseres sub 1 en € 874,- te betalen aan eiseres sub 2).

Deze uitspraak is gedaan door mr. B. Liefting-Voogd, rechter, in aanwezigheid van mr. S.L. Toorenburg-Bovenkerk, griffier. De beslissing is in het openbaar uitgesproken op 7 juni 2012.

griffier

rechter

Afschrift verzonden aan partijen op: 07 JUN 2012

Rechtsmiddel

Tegen deze uitspraak kan binnen zes weken na de dag van verzending daarvan hoger beroep worden ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Voor eensluidend afschrift:
De Griffier van de rechtbank

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8020		1
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Model Sociaal Statuut	ECCVA/U201300961	11 juli 2013
	Lbr. 13/063	

Samenvatting

Op verzoek van medewerkers en hoofden P&O van gemeenten, heeft het bureau van het CvA een model sociaal statuut opgesteld, waarin de nieuwe afspraken over de ‘Van werk naar werk-begeleiding’ bij reorganisatie zijn opgenomen.
Het model sociaal statuut is bedoeld als een handreiking die gemeenten kunnen gebruiken voor het lokale overleg met de bonden over een nieuw sociaal en/of sociaal statuut.
Het statuut is geen model of aanbeveling dat na overleg in het LOGA tot stand is gekomen.

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.
(070) 373 8020

uw kenmerk

bijlage(n)
1

betreft
Model Sociaal Statuut

ons kenmerk
ECCVA/U201300961
Lbr: 13/063

datum
11 juli 2013

Geacht college en gemeenteraad,

In het arbeidsvoorwaardenakkoord 2011-2012 hebben partijen in het LOGA nieuwe afspraken gemaakt over een versterkte inzet op de ‘Van werk naar werk-begeleiding’ bij reorganisatie. De afspraken daarover zijn sinds 1 januari 2013 opgenomen in paragraaf 5 van het vernieuwde hoofdstuk 10d van de CAR/UWO. In deze paragraaf zijn de wederzijdse rechten en plichten vastgelegd van zowel de werkgever, als de medewerkers die als gevolg van reorganisatie bij gemeenten ‘boventallig’ zijn geworden. De uiterste invoeringsdatum van deze bepalingen is door het LOGA vastgesteld op 1 april 2013.

Als gevolg van krimpende personeelbudgetten en de noodzaak om de organisatie aan te passen aan de nieuwe taken die op gemeenten afkomen, zien veel colleges zich momenteel gedwongen om de werkorganisatie van hun gemeenten te reorganiseren. Als gevolg daarvan zullen bij veel gemeenten medewerkers boventallig worden verklaard.
Tegen deze achtergrond zijn gemeenten genoodzaakt om op korte termijn hun – al dan niet aflopende - sociaal plan en/of sociaal statuut zodanig te herzien, dat het voor wat betreft de Van werk naar werk-begeleiding in lijn is met het vernieuwde hoofdstuk 10d van de CARUWO.

In de afgelopen maanden hebben meerdere medewerkers en hoofden P&O van gemeenten, het bureau van het CvA verzocht om een model of handreiking dat gebruikt kan worden voor het lokale overleg met de bonden over een nieuw sociaal plan of sociaal statuut. Een dergelijk model zou beperkt van opzet en breed toepasbaar moeten zijn en een-op-een moeten passen op de nieuwe afspraken die in de CAR/UWO zijn vastgelegd.

Bijgaand zend ik u het Model Sociaal Statuut dat in de afgelopen weken binnen het bureau van het CvA is opgesteld. Bij de voorbereiding daarvan is via de P&O-netwerken van gemeenten om input gevraagd in de vorm van zowel (voorbeeld) documenten als suggesties voor nadere

uitwerking. Aan deze oproep is op ruime schaal gehoor gegeven.
In de afrondende fase is een conceptversie van het model statuut door een aantal meelezende P&O-ers van gemeenten van commentaar en suggesties voorzien.

Een paar in het oog springende kenmerken van het Model Sociaal Statuut zijn:

- Paragraaf 5 van hoofdstuk 10d CARUWO is geïncorporeerd in het sociaal statuut, zodat toekomstige wijzigingen daarin bij overname van dit model automatisch doorwerken in het sociaal statuut;
- Voor de vaststelling van de plaatsingsvolgorde, c.q. ontslagvolgorde, is aansluiting gezocht bij het afspiegelings- en ancienniteitsbeginsel uit het private arbeidsrecht (Ontslagbesluit);
- Voor de toepassing van het afspiegelings- en ancienniteitsbeginsel wordt het begrip ‘uitwisselbare functie’ gehanteerd;
- Vanaf het moment van boventalligverklaring kunnen medewerkers worden herplaatst in een passende functie zowel binnen als buiten de organisatie;
- Om in een vroeg stadium mobiliteit van medewerkers te stimuleren kunnen mobiliteit bevorderende maatregelen en voorzieningen ook in de periode vóór de feitelijke reorganisatie worden getroffen.

Met nadruk wijs ik u erop dat het hier gaat om een *model* statuut dat door het bureau van het CvA als handreiking voor de leden van de VNG is opgesteld. Het is geen model of aanbeveling dat na overleg in het LOGA tot stand is gekomen.
Gezien dit karakter van het model statuut, kan er bij het opstellen van een conceptversie ten behoeve van het lokale overleg met de bonden naar eigen inzicht in worden ‘geknipt en geplakt’. Daardoor kunnen onderdelen van het model statuut in andere documenten kunnen worden ingevoegd en omgekeerd.

Zoals hiervoor beschreven is bij de totstandkoming van dit model sociaal statuut al in ruime mate gebruik gemaakt van inzichten en praktijkervaringen van de gemeentelijke werkvloer. Ondanks deze achtergrond gaan wij er echter van uit dat het hierbij gepresenteerde model voor verbetering vatbaar is. We hebben ons dan ook voorgenomen om ervaringen die gemeenten in de komende tijd met dit model statuut opdoen te verzamelen, om op basis daarvan te zijner tijd een geactualiseerde versie uit te brengen.

Reacties in de vorm van suggesties ter verbetering of concrete ervaringen met het model statuut kunnen worden gezonden aan Paul du Bois beleidsmedewerkers bij het CvA: paul.dubois@vng.nl

College voor Arbeidszaken van de VNG

Mw. mr. S. Pijpstra
Secretaris

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Model Sociaal Statuut[1]

Doel en werkingssfeer.
Dit sociaal statuut (hierna 'deze regeling') heeft als doel om de uitgangspunten en de rechtspositionele waarborgen vast te leggen, die nodig zijn om de personele gevolgen van een wijziging of inkrimping van de organisatie (hierna 'reorganisatie') op een sociaal verantwoorde wijze te regelen. In het verlengde daarvan kunnen onderdelen van deze regeling worden toegepast om de in- en externe mobiliteit van medewerkers te bevorderen.
Deze regeling is van toepassing op medewerkers van de gemeente …… van wie de functie is (of wordt) gewijzigd of opgeheven als gevolg van een reorganisatie.

Preambule.
Bij een reorganisatie zal de werkgever zich inspannen om boventalligheid van medewerkers te voorkomen. Indien desondanks medewerkers boventallig worden, dan is het een gezamenlijke verantwoordelijkheid van werkgever en de betrokken medewerker om er voor te zorgen dat de medewerker zo spoedig mogelijk aan de slag kan op een andere arbeidsplaats binnen of buiten de gemeentelijke organisatie, of om een andere (maatwerk)oplossing te realiseren.

De 'Van werk naar werk-begeleiding' bij boventalligheid is geregeld in paragraaf 5 van hoofdstuk 10d van de rechtspositieregeling van de gemeente. De daarin voorkomende bepalingen zoals deze nu luiden of in de toekomst zullen komen te luiden, worden geacht met deze regeling een geheel te vormen.

Definities:
- **Boventallig verklaarde medewerker**: de medewerker in dienst van de gemeente die als gevolg van een reorganisatie zijn/haar functie heeft verloren en die (nog) niet is geplaatst of herplaatst in de formatie van de nieuwe organisatie.
- **Geschikte functie**: een functie binnen of buiten de organisatie die geen uitwisselbare of passende functie is, maar die door de werkgever wordt aangeboden en die de medewerker bereid is te vervullen.
- **Herplaatsen**: het na een reorganisatie plaatsen van een boventallig verklaarde medewerker in een passende of geschikte functie binnen of buiten de organisatie
- **Passende functie**: een functie binnen of buiten de organisatie waarin de medewerker gezien zijn/haar persoon, opleiding, ervaring, omstandigheden en objectief vast te stellen vooruitzichten in redelijkheid kan worden geplaatst en waarbij geldt dat die functie niet meer dan twee salarisschalen lager is gewaardeerd dan de functie die hij/zij laatstelijk heeft vervuld.
- **Plaatsen**: het in het kader van een reorganisatie plaatsen van een medewerker in een uitwisselbare functie binnen de nieuwe organisatie.
- **Remplaçant**: de geplaatste of (potentieel) te plaatsen medewerker, die op basis van vrijwilligheid de status van boventallig verklaarde medewerker krijgt, met het doel om een (potentieel) boventallig verklaarde medewerker alsnog te kunnen plaatsen.
- **Reorganisatie**: een reductie van de formatieomvang, een wijziging van het organogram en/of een wijziging van het takenpakket (van een deel) van de organisatie, die nadelige gevolgen heeft – of kan hebben – voor medewerkers.
- **Sleutelfunctie**: een functie die (met instemming van de OR) is aangewezen als zijnde van vitaal belang voor de nieuwe organisatie en die op basis van geschiktheidseisen wordt ingevuld
- **Uitwisselbare functie(s**): 1.) functies die bij toepassing van het afspiegelingsbeginsel (plaatsing) naar aard, inhoud en niveau als uitwisselbaar worden beschouwd; 2.) een functie die naar aard, inhoud en niveau in belangrijke mate overeenkomt met de functie die de medewerker voor de reorganisatie heeft vervuld.
- **Werkgever**: het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente …….

[1] **Dit model sociaal statuut is door het bureau van het College voor Arbeidszaken VNG opgesteld op basis van hoofdstuk 10d van de CAR/UWO zoals die per 1 januari 2013 door het LOGA is vastgesteld.**

1. Plaatsingsfase

Artikel 1.1 Uitgangspunten

1 Het aan een reorganisatie ten grondslag liggende besluit bevat een domeinbepaling, waardoor duidelijk is op welke onderdelen van de organisatie de reorganisatie betrekking heeft.

2. Bij reorganisatie geldt ten aanzien van de plaatsing van medewerkers in de nieuwe organisatie het uitgangspunt 'mens volgt werk'. Dit uitgangspunt heeft tot gevolg dat medewerkers worden geplaatst in een met de oude functie uitwisselbare functie.

Artikel 1.2 Afspiegeling

In het geval waarin het aantal te plaatsen medewerkers het aantal beschikbare uitwisselbare functies overtreft, wordt bij de plaatsing het afspiegelingsbeginsel gehanteerd overeenkomstig de geldende bepalingen van het Ontslagbesluit (artikel 4:2 leden 1 en 4).

Artikel 1.3 Plaatsingsvolgorde

Toepassing van het in artikel 1.2 genoemde afspiegelingsbeginsel leidt per groep van uitwisselbare functies tot een rangordening van medewerkers. Na de plaatsingsfase wordt deze rangordening (plaatsingsvolgorde) van de medewerkers die *niet* konden worden geplaatst, gehanteerd in geval er na verloop van tijd in de groep van uitwisselbare functies vacatures ontstaan.

Artikel 1.4 Sleutelfuncties

In de nieuwe organisatie worden sleutelfuncties ingevuld op basis van geschiktheid, overeenkomstig nader te benoemen geschiktheidscriteria of competenties en volgens een lokaal vast te stellen procedure.

2. Boventalligheid

Artikel 2.1 Boventalligverklaring

Medewerkers die na de plaatsingsfase niet in een functie binnen de formatie van de nieuwe organisatie zijn geplaatst of herplaatst, worden boventallig verklaard.

Artikel 2.2 Inzet boventallig verklaarde medewerkers

Boventallig verklaarde medewerkers worden met in achtneming van de bepalingen van deze regeling binnen of boven de - op dat moment – beschikbare formatie ingezet in de werkorganisatie van de gemeente.

Artikel 2.3 Maatregelen ter voorkoming / vermindering van boventalligheid.

1. Remplacantenregeling: Medewerkers die geplaatst zijn - of zullen gaan worden - in de formatie van de nieuwe organisatie, kunnen die plaats opgeven en zich beschikbaar stellen voor de status van boventallig verklaarde medewerker. Het gevolg daarvan is dat in diens plaats een boventallig verklaarde medewerker in de nieuwe organisatie kan worden geplaatst. Voor zover een verantwoorde bedrijfsvoering dat toelaat, wordt een dergelijk aanbod gehonoreerd.
2. Reductie aanstellingsomvang: Medewerkers kunnen zowel individueel als in groepsverband een verzoek indienen om hun aanstellingsomvang terug te brengen, om zodoende formatie beschikbaar te stellen voor het plaatsen van boventallig verklaarde collega's. Voor zover een verantwoorde bedrijfsvoering dat toelaat, worden dergelijke verzoeken gehonoreerd.

3. Van werk naar werk

Artikel 3.1 Doorlopen vwnw-traject

1. Op boventallig verklaarde medewerkers zijn de artikelen in paragraaf 5 van hoofdstuk 10d van de gemeentelijke rechtspositieregeling van toepassing. Vanaf het moment waarop het besluit tot boventalligverklaring in werking is getreden, hebben boventallig verklaarde medewerkers recht op het doorlopen van het daarin geregelde 'van werk naar werk'-traject.
2. Medewerkers met een aanstelling voor bepaalde tijd – langer dan 2 jaar - die niet tot de vastgestelde einddatum in hun eigen functie kunnen blijven, hebben in beginsel recht op het doorlopen van het vwnw-traject voor de resterende duur van hun aanstelling.

Artikel 3.2 Herplaatsing

1. Het vwnw-traject is gericht op het zo spoedig mogelijk herplaatsen van de medewerker in een passende of geschikte functie binnen of buiten de organisatie, of op het realiseren van een andere maatwerkoplossing. Herplaatsing geschiedt op basis van geschiktheid van de medewerker voor de functie
2. Boventallig verklaarde medewerkers genieten voorrang bij de vervulling van vacant geworden passende of geschikte functies binnen de organisatie. Bij gelijke geschiktheid gaat de medewerker met het langste dienstverband voor.

Artikel 3.3 Onderbreken vwnw-traject

Wanneer een boventallig verklaarde medewerker voor bepaalde tijd kan worden geplaatst in een passende of geschikte functie, maar het gebruikmaken van die mogelijkheid met zich meebrengt dat er geen of onvoldoende uitvoering kan worden gegeven aan de vwnw-overeenkomst, kan in goed overleg met de medewerker worden besloten om het (resterende deel van het) vwnw-traject op te schorten.

Artikel 3.4 Lager gewaardeerde functie.

Medewerkers kunnen worden herplaatst in een lager gewaardeerde passende of geschikte functie. In het geval van een passende functie is dat maximaal 2 salarisschalen lager. ***(op deze plaats dient een lokale regeling te worden toegevoegd)***

4. Mobiliteit bevorderende maatregelen.

Artikel 4.1 Flankerend beleid

Naast de voorzieningen die worden genoemd in artikel 10d:16 van de gemeentelijke rechtspositieregeling stelt de werkgever op grond van artikel 17:7 van die regeling een pakket van maatregelen en faciliteiten ter beschikking die de werking en het realiseren van de doelstelling van dit sociaal statuut ondersteunen. ***(op deze plaats dient een lokale regeling te worden toegevoegd)***

Artikel 4.2 Maatwerk

Voorzieningen en faciliteiten worden in de vorm van een individuele maatwerkregeling aan de medewerker toegekend en vastgelegd in een vwnw-contract.

Artikel 4.3 Voorfase

Om vrijwillige mobiliteit te stimuleren, kunnen de in artikel 4.1 genoemde voorzieningen en faciliteiten ook al in de periode voorafgaand aan de reorganisatie aan medewerkers beschikbaar worden gesteld, zonder dat zij op dat moment boventallig zijn verklaard.

5. Paritaire commissie

Artikel 5 Taak

1. De op grond van artikel 10d:24 van de gemeentelijke rechtspositieregeling ingestelde paritaire commissie, die is belast met het toezicht op de uitvoering van de ‘van werk naar werk-trajecten’, is tevens belast met het toezicht op de uitvoering van deze regeling.
2. Zowel de werkgever als de medewerker kan een geschil over de uitvoering van deze regeling aan de commissie voorleggen.
3. In aanvulling op de voorgaande leden, kan ook een geschil over de weigeringsgronden van een aangeboden passende functie aan de commissie worden voorgelegd.

6. Looptijd

Artikel 6 Inwerkingtreding en looptijd

Dit sociaal statuut treedt in werking op …….. en eindigt op ……

Indien voor het verstrijken van de einddatum tussen werkgever en de betrokken werknemersorganisaties geen overeenstemming is bereikt over de voortzetting van dit sociaal statuut, komen de daarin opgenomen bepalingen te vervallen.

Toelichting

Over de naamgeving van dit soort regelingen (sociaal plan, - statuut, -akkoord, -leidraad) bestaan verschillende opvattingen, waarbij vaak in het ene document de uitgangspunten worden geregeld, die in een ander document - voorzien van procedureleafspraken - worden toegepast op een concrete reorganisatie. De hier gepresenteerde regeling, is een aanvulling op hoofdstuk 10d van de gemeentelijke rechtspositieregeling. Het is een model voor de overeenkomst die sociale partners op lokaal niveau met elkaar kunnen sluiten.
De modelregeling beperkt zich tot situaties waarbij binnen de gemeentelijke organisatie als gevolg van reorganisatie boventalligheid ontstaat. De regeling kan naar eigen inzicht worden aangepast en uitgebreid naar andere situaties waarbij medewerkers (nadelige) gevolgen ondervinden; zoals bij privatisering of overheveling van privaatrechtelijke taken.
Procedureafspraken vormen geen onderdeel van deze modelregeling. Voor zover deze al geen onderdeel zijn van het reorganisatieplan, zijn procedureafspraken primair aangesloten op de bestaande afspraken met OR en GO en de lokale rechtspositionele regelingen.

In dit sociaal statuut worden de rechtspositionele en arbeidsvoorwaardelijke gevolgen geregeld van de medewerkers van wie de functie of rechtspositie door een reorganisatie worden 'geraakt'. Het vormt de basis waarop werkgever en boventallig verklaarde medewerker elkaar voorstellen kunnen doen over de wijze waarop voorkomende problemen kunnen worden opgelost.
Deze regeling voorziet in generieke regels en kaders voor maatwerk, waarmee de uit een reorganisatie voortvloeiende rechtspositionele problemen zo goed mogelijk tegemoet kunnen worden getreden. Soms echter, kunnen kaders en regels een bevredigende oplossing voor betrokken partijen in de weg staan. In die gevallen is het sociaal plan geen 'keurslijf' en moeten betrokken partijen de vrijheid hebben om elkaar voorstellen te doen die - mits ze geen negatieve gevolgen voor derden bevatten - afwijken van hetgeen in deze regeling is geregeld.

Definities:
Passende functie: Een *passende functie* kan ook een functie zijn waarvoor de medewerker op het moment van boordeling nog niet geschikt is, maar ten aanzien waarvan verwacht mag worden dat hij/zij door middel van om- en bijscholing en begeleiding binnen een jaar de benodigde geschiktheid en bekwaamheid kan verwerven voor een zelfstandige vervulling van de functie.
Wat in een concrete situatie 'passend' is, is door tijdsverloop aan verandering onderhevig. Overwogen kan worden om in de regeling of bijbehorende toelichting op te nemen, dat naarmate de tijd verstrijkt er (fasegewijs) minder hoge eisen kunnen worden gesteld aan de 'passendheid' van een aangeboden functie. Zo kan bijvoorbeeld worden opgenomen dat gedurende de eerste 6 maanden na boventalligverklaring, een passende functie tenminste op gelijk salarisniveau moet zijn. Pas daarna kunnen lager gewaardeerde functies worden aangeboden. Een soortgelijke bepaling kan worden opgenomen ten aanzien van de reistijd woon-werkverkeer.

Reorganisatie: Lokaal kunnen aan deze omschrijving nog criteria worden toegevoegd ten aanzien van omvang of impact van de organisatiewijziging, zodat niet iedere wijziging van de organisatie een 'reorganisatie' is in de zin van deze regeling. Bij de begripsomschrijving kan desgewenst ook aansluiting worden gezocht bij de tekst van artikel 25 WOR.

1. Plaatsingsfase

Medewerkers die niet op grond van het principe 'mens volgt functie' kunnen worden geplaatst in een uitwisselbare functie (meteen of na het ontstaan van een vacature) worden afhankelijk van de beschikbare formatie en op basis van geschiktheid herplaatst in een passende of geschikte functie.

Art. 1.1. Een domeinbepaling maakt duidelijk welke onderdelen van de organisatie gevolgen ondervinden van de reorganisatie en is nodig voor de toepassing van het afspiegelingsbeginsel.

Art. 1.2. Het Ontslagbesluit is een onderdeel van het private arbeidsrecht, dat de regels bevat met betrekking tot de wijze waarop het UWV zijn in het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen (BBA) geregelde bevoegdheid uitoefent met betrekking tot het geven van toestemming voor ontslag. Ten aanzien van dit sociaal statuut gaat het om een analoge toepassing van het afspiegelings- en ancienniteitsbeginsel.

Het afspiegelingsbeginsel zoals gehanteerd in het Ontslagbesluit geldt voor ontslagen uit een groep uitwisselbare functies, bijvoorbeeld de groep helpdeskmedewerkers of de groep productiemedewerkers. Stikt genomen komt het afspiegelingsbeginsel volgens het Ontslagbesluit niet in de plaats van het anciënniteitbeginsel maar wordt het daaraan voorafgaand toegepast. Het houdt in dat per leeftijdscategorie het aantal boventallig verklaarde medewerkers wordt bepaald. Welke individuele medewerkers uit de verschillende leeftijdscategorieën worden geplaatst (of uiteindelijk voor ontslag worden voorgedragen) wordt bepaald aan de hand het aantal dienstjaren; het anciënniteits-beginsel. De bedoeling hiervan is dat de bestaande leeftijdsopbouw binnen de organisatie zoveel mogelijk wordt gehandhaafd.
Ook bij kleine reorganisaties waarbij binnen een groep van uitwisselbare functies weinig medewerkers boventallig worden (waardoor het afspiegelingsbeginsel rekenkundig moeilijk toepasbaar is) kan er behoefte zijn om leeftijd een rol te laten spelen in de bezetting in de nieuwe organisatie. Een afdeling met voornamelijk oudere medewerkers kan er belang bij hebben om de enkele aanwezige jongere medewerkers te behouden na een reorganisatie. In een dergelijk geval kan in een sociaal plan of reorganisatieplan worden bepaald dat in verhouding meer medewerkers uit de categorieën van oudere medewerkers als boventallig worden aangemerkt.

De tekst van artikel 4.2 leden 1 en 4 van het Ontslagbesluit luidt:

- *1.Voor zover het bij de te vervallen arbeidsplaatsen om uitwisselbare functies gaat, worden per leeftijdsgroep binnen een categorie uitwisselbare functies van de bedrijfsvestiging de werknemers met het kortste dienstverband het eerst voor ontslag in aanmerking gebracht, waarbij het aantal werknemers dat per leeftijdsgroep voor ontslag in aanmerking wordt gebracht voor zover mogelijk overeenkomt met de onderlinge verhouding van het aantal werknemers in elk van de leeftijdsgroepen binnen de betreffende categorie uitwisselbare functies. De in de eerste volzin bedoelde leeftijdsgroepen zijn de groepen van 15 tot 25 jaar, van 25 tot 35 jaar, van 35 tot 45 jaar, van 45 tot 55 jaar en van 55 jaar en ouder.*
- *4. Indien de werkgever aannemelijk maakt dat een werknemer over zodanige bijzondere kennis of bekwaamheden beschikt, dat zijn ontslag voor het functioneren van de onderneming te bezwaarlijk zou zijn, kan het Uitvoeringsinstituut werknemersverzekeringen[2] deze werknemer bij de toepassing van het eerste en tweede lid buiten beschouwing laten.*

Art. 1.3. Het belang van het vaststellen van een plaatsingsvolgorde, is dat de werkgever niet willekeurig te werk gaat, maar besluiten neemt op algemeen geaccepteerde gronden die voor alle betrokkenen voorspelbaar zijn.
Zo lang er nog boventallig verklaarde medewerkers zijn, wordt van iedere afzonderlijke reorganisatie - per groep van uitwisselbare functies - de plaatsingsvolgorde (rangordening) up to date gehouden. Los daarvan moet worden bepaald of medewerkers die inmiddels zijn herplaatst in een passende of geschikte functie nog aanspraak kunnen maken op (na)plaatsing in een uitwisselbare functie.

Art. 1.4. Gegeven het feit dat zowel de organisatie als de medewerkers er een groot belang bij hebben dat sleutelfuncties (zoals leidinggevende of bepaalde staffuncties) op een kwalitatief goed niveau worden ingevuld, worden sleutelfuncties ingevuld op basis van vooraf vastgestelde en geobjectiveerde geschiktheidseisen. Deze kunnen bijvoorbeeld in een sollicitatie- of assessmentprocedure worden getoetst.

2. Boventalligheid.

Art. 2.2. Boventallig verklaarde medewerkers kunnen op basis van detachering ook buiten de werkorganisatie van de gemeente worden ingezet.
Naast hun werkzaamheden worden medewerkers in de gelegenheid gesteld om uitvoering te geven aan het vwnw-contract (art. 10d:16 van de gemeentelijke rechtspositieregeling).

Art. 2.3 lid 1. Het honoreren van een dergelijk aanbod heeft tot gevolg dat de remplaçant vervolgens aanspraak kan maken op alle voorzieningen en faciliteiten die de boventallig verklaarde medewerker op grond van deze regeling toekomen. Indien uitvoering van het vwnw-traject niet leidt tot herplaatsing, dan heeft de remplaçant in beginsel recht op een (bovenwettelijke) werkloosheidsuitkering.

[2] Voor toepassing bij gemeenten moet hier “College” worden gelezen

Bij de afweging of e.e.a. verenigbaar is met een *verantwoorde bedrijfsvoering*, kunnen ook de arbeidsmarktperspectieven van zowel de remplaçant als de geremplaceerde worden betrokken.

Art. 2.3 lid 2. Het op deze wijze beschikbaar krijgen van formatie voor het plaatsen van boventallig verklaarde medewerkers, kan door de werkgever worden gestimuleerd door daar een financiële tegemoetkoming of compensatie tegenover te stellen. Dit kan in de vorm van een eenmalige afkoop, een afbouwregeling of het behoud van salaris over een bepaald percentage van de door medewerker opgegeven werktijd. Een maatregel als deze kan ook zodanig worden vormgegeven dat vooral ouderen worden gestimuleerd om een deel van hun aanstellingsomvang op te geven, waardoor jonge(ere) medewerkers kunnen worden behouden.
Een medewerker waarvan op grond van deze bepaling de aanstellingsomvang is teruggebracht, en die na verloop van tijd op grond van artikel 2:7 een verzoek om werktijduitbreiding indient, kan dat worden geweigerd in verband met de aanwezigheid van een *zwaarwegend dienstbelang*.

3. Van werk naar werk

Art. 3.1 lid 1. Op grond van artikel 10d:11 van de gemeentelijke rechtspositieregeling zijn medewerkers die op de dag waarop het besluit tot boventalligverklaring in werking is getreden korter dan 2 jaar bij de gemeente in dienst zijn, van de in paragraaf 5 geregelde vwnw-begeleiding uitgesloten.

Art. 3.1 lid 2. Dit recht van medewerkers met een aanstelling voor bepaalde tijd – langer dan 2 jaar - vervalt als er binnen de beschikbare periode naar verwachting geen zinvolle bijdrage kan worden geleverd aan een spoedige herplaatsing binnen of buiten de organisatie. Een vwnw-traject is niet aan de orde als de tijdelijke aanstelling van rechtswege eindigt en er dus geen sprake zal zijn van een reorganisatie-ontslag.

Art. 3.3. Het **alternatief** voor de in dit artikel geregelde onderbreking van het vwnw-traject, is de betrokken medewerker *herplaatsen* in de tijdelijke functie. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt in herplaatsing in een tijdelijke functie binnen of buiten de gemeentelijke organisatie.
Herplaatsen in een tijdelijke functie *binnen* de werkorganisatie van de gemeente heeft tot gevolg dat op dat moment het vwnw-traject eindigt. Na beëindiging van de tijdelijke werkzaamheden is er opnieuw sprake van boventalligheid en wordt een nieuw vwnw-traject gestart. Dit laatste geldt ook als de medewerker is *gedetacheerd* buiten de werkorganisatie van de gemeente.
Herplaatsen in een tijdelijke functie *buiten* de werkorganisatie van de gemeente heeft tot gevolg dat op dat moment het vwnw-traject eindigt en de medewerker bij de gemeente wordt ontslagen. Na beëindiging van de werkzaamheden is de rechtpositie van de medewerker afhankelijk van wat met de nieuwe werkgever is overeengekomen.
De vraag die zich hier voordoet is welke betekenis moet worden gegeven aan de tijdelijke aard van een functie. In een tijd waarin vrijwel iedereen die bij een nieuwe werkgever begint, voor bepaalde tijd wordt aangenomen maakt het ook uit of het om een periode van 3 maanden of 3 jaar gaat.

Art 3.4. Op deze plaats in de regeling moet de gemeente duidelijk maken welke gevolgen ze wil verbinden aan de herplaatsing van een medewerker in een lager gewaardeerde passende of geschikte functie. Mogelijke opties daarbij zijn: een ongeclausuleerd behoud van salaris of salarisperspectief, een gefaseerde afbouw, een eenmalige afkoop, of een persoonsgebonden toelage (de laatste opties in combinatie met een inschaling in de nieuwe salarisschaal).
Aanvullend daarop moet worden geregeld wat na plaatsing van een medewerker in een lager gewaardeerde functie, de arbeidsvoorwaardelijke gevolgen zijn van een eventueel daarop volgende (on)vrijwillige functiewijziging, promotie, uitbreiding of inkrimping van de aanstelling e.d..
Belangrijk is ook om vast te stellen wat de gevolgen zijn van herplaatsing in een lager gewaardeerde functie. Wordt bij een volgende reorganisatie uitgegaan van het oude of het laatste functieniveau? Medewerkers kan een ‘functieniveau-garantie’ worden gegeven om te voorkomen dat hun functieniveau bij opeenvolgende reorganisaties onbedoeld wordt verlaagd. Een dergelijke garantie kan ook van tijdelijke aard zijn voor bijvoorbeeld een periode van 3 of 5 jaar. Van medewerkers mag immers worden verwacht dat ze zich ook zelf inspannen om op hun oorspronkelijke functieniveau terug te keren.

Mobiliteit bevorderende maatregelen.
Voorzieningen en faciliteiten worden in de vorm van een individuele maatwerkregeling aan de medewerkers toegekend en in een vwnw-contract vastgelegd (artikel 10d:16 gemeentelijke rechtspositieregeling). Op deze wijze wordt bereikt dat de beschikbare middelen zo doelgericht en effectief mogelijk worden ingezet.

Bij mobiliteitsbevorderende maatregelen kan aan een groot scala van voorzieningen en faciliteiten worden gedacht, die een bijdrage kunnen leveren aan de oplossing van het probleem van (dreigende) boventalligheid.
Voorzieningen en faciliteiten kunnen zowel los van elkaar als in combinatie worden toegekend.

Mogelijke voorzieningen zijn:

- voorrang bij interne vacatures binnen zowel de eigen organisatie als het netwerk (mobiliteitscentrum) waarbij de gemeente is aangesloten;
- terugkeergarantie (beperkte periode)
- kwijtschelding van financiële verplichtingen (verhuizing, studiekosten, ouderschapsverlof)
- loopbaanbegeleiding, coaching, outplacement, sollicitatietraining etc.
- het volgen van opleiding, om- en bijscholing
- aanbieden van interne en externe stages en mogelijkheden tot detachering
- begeleiding bij het starten van een eigen bedrijf
- salarissuppletie bij aanvaarding van lager gehonoreerde functie (tijdelijk of afkoop)
- vermindering van aanstellingsomvang met gedeeltelijke compensatie van het arbeidsurenverlies (afkoop)
- ontslagvergoeding bij ontslag op eigen verzoek
- maatwerk oplossingen i.c.m. keuze- en deeltijdpensioen

Art. 4.3. Het beschikbaar stellen van mobiliteitsbevorderende voorzieningen in de pre-reorganisatie-fase is vooral van belang in de gevallen waarin personele gevolgen van een toekomstige reorganisatie voorzienbaar zijn. Zo kan in vroeg stadium met gerichte maatregelen mobiliteit worden bevorderd waardoor personele knelpunten in de vorm van boventalligheid in een later stadium kunnen worden voorkomen of verminderd.

Paritaire commissie.
Art. 5 lid 3. Het gebruikmaken van deze mogelijkheid van geschilbeslechting heeft geen procedurele gevolgen voor een eventueel latere bezwaar- en beroepsprocedure op grond van de Awb.

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

Gemeente Texel
INGEKOMEN
18. 07. 2013

CIRCULAIRE

de burgemeester, het college van burgemeester en wethouders, de raadsgriffier, de gemeentesecretaris en het hoofd van de personeelsafdeling

Directie Arbeidszaken Publieke Sector
Afdeling Politieke Ambtsdragers

Turfmarkt 147
's-Gravenhage
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Contactpersoon
Marc Nommensen

T 06-52809259
marc.nommensen@minbzk.nl

Datum
15 juli 2013

Kenmerk
2013-0000395118

circulaire

Onderwerp	Ambtswoning; WIA-voorziening burgemeester/wethouder/raadsleden; Schrappen grondslag uitkeringsregeling raadsleden; Tegemoetkoming vervanging wethouder wegens zwangerschap/bevalling/ziekte
Doelstelling	Informatie over beleid
Juridische grondslag	Rechtspositiebesluit burgemeesters, Rechtspositiebesluit wethouders, Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden
Relaties met andere circulaires	-
Ingangsdatum	Verschillend
Geldig tot	Nader bericht

1. Inleiding

In deze circulaire worden bovengenoemde onderwerpen toegelicht. Deze vier zijn geregeld via bijgevoegde algemene maatregel van bestuur die is gepubliceerd op 21 juni 2013 (Staatsblad 2013/222). De onderwerpen zijn zowel verschillend qua inhoud als qua ingangsdatum. Ook zien niet alle wijzigingen op alle politieke ambtsdragers. Op deze verschillen zal per onderwerp nader worden ingegaan.

Van de gelegenheid wordt gebruik gemaakt om u (in paragraaf 6) te informeren over de mogelijkheid om Loyalis Maatwerk Administraties (LMA) in te schakelen voor een keuring ingeval van een aanspraak van een burgemeester of wethouder op voortzetting van de uitkering op grond van de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa). Zie verder par. 6 hierna.

2. Ambtswoningen burgemeesters

Een ambtswoning is een woning die de gemeente huurt of koopt ten behoeve van de burgemeester. Tot voor kort werd de burgemeester op basis van artikel 35 van het Rechtspositiebesluit burgemeesters voor de bewoning ervan gekort met 12% op zijn of haar bruto bezoldiging. Toepassing van deze korting betekent echter niet altijd dat daarmee alle woonkosten voor functionaris zijn gedekt. Afhankelijk

van de economische huurwaarde van de woning is namelijk vaak ook nog het fiscale regime van toepassing.
Met dit fiscale regime doel ik op het volgende. De fiscus merkt de terbeschikkingstelling van de ambtswoning aan de functionaris aan als loon in natura waarvoor de functionaris, afhankelijk van genoemde economische huurwaarde van de woning, een fiscale bijtelling kan worden opgelegd. In de praktijk bestond hier geregeld onduidelijkheid over bij de inhoudingsplichtige gemeenten. Onjuiste toepassing heeft gevolgen voor de burgemeester. Omdat de fiscus naast het lopende jaar tot vijf jaar kan terugvorderen, kan een naheffing of navordering bij de burgemeester afhankelijk van de omstandigheden oplopen tot een groot bedrag. Dit is ongewenst.

Daarom is de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) in overleg met de burgemeestersbonden, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de staatssecretaris van Financiën, en de commissarissen van de Koning gekomen tot het volgende *nieuwe systeem*.

Een burgemeester wordt voor de woonkosten van een ambtswoning gekort met in principe 18% van de bruto bezoldiging, ongeacht de huurwaarde van de ambtswoning. Dit is nu in artikel 35, eerste lid, van het Rechtspositiebesluit burgemeesters bepaald. Het gaat bij deze woonkosten (maar dat is niet nieuw) om de zogenaamde "kale huur", dus de woonkosten zonder gas, water, elektriciteit, e.d.

Indien die *huurwaarde hoger* is dan de 18% korting op de bezoldiging, is de burgemeester loon- en inkomstenbelasting over dat meerdere verschuldigd. Deze extra lasten worden in dit nieuwe systeem door de gemeente gecompenseerd. De grondslag voor deze compensatie is opgenomen in het vierde lid van artikel 35. Conform de fiscale wetgeving moet deze compensatie worden gebruteerd als het bestuursorgaan nog niet gekozen heeft voor de werkkostenregeling. Is wel gekozen voor de werkkostenregeling, dan kan deze compensatie netto worden verstrekt. Daarom is deze compensatie in artikel 36 als eindheffingsbestanddeel aangemerkt.

Een verhoging van de korting op de bruto bezoldiging van 12% naar 18% oogt weliswaar als een "huurverhoging" van 50%, maar die 12% korting is zoals gezegd slechts een deel van de totale woonkosten. Als zowel de rechtspositionele als de fiscale kostencomponenten in ogenschouw worden genomen, zullen de totale lasten voor het gebruik van de ambtswoning al snel de 18% van de bruto bezoldiging bereiken en veelal overschrijden. Bovendien wordt het totaal te betalen bedrag aan woonkosten voor de burgemeesters gemaximeerd op deze 18%. De eventuele woonkosten die boven dit percentage uitkomen, zijn voor rekening van de gemeente.

Er moet echter een uitzondering worden gemaakt voor de situatie dat objectief aantoonbaar is dat de economische *huurwaarde lager* is dan genoemde 18% van de bruto bezoldiging. Dit zal zich naar verwachting niet vaak voordoen, maar bij onverkorte toepassing zou in deze gevallen de burgemeester op grond van zijn rechtspositie een hogere "huur" moeten betalen dan op grond van de markt vereist zou zijn. Dat is niet redelijk. Daarom is in het tweede lid van artikel 35 opgenomen dat het college van burgemeester en wethouders dan moet besluiten dat het kortingspercentage wordt vastgesteld op dat lagere percentage. Hier is

geen sprake van discretionaire bevoegdheid, maar van een uitvoeringsbesluit. Is de huurwaarde lager, dan moet de korting lager worden vastgesteld.
Er is geen vormvereiste voor het vaststellen van die economische huurwaarde. Het gaat er om dat die vaststelling op objectieve gronden plaatsvindt. Dat kan bij voorbeeld op basis van taxatierapporten of een beschikking van de bevoegde belastinginspecteur.

De formulering van deze uitzondering in het tweede lid betekent ook dat het kan voorkomen dat het percentage van de korting op enig moment na de eerste vaststelling moet worden vastgesteld op een ander percentage. Dat is immers afhankelijk van de economische huurwaarde. Het kan dus ook een hoger percentage worden, zij het dat dit percentage natuurlijk gemaximeerd is op 18%. In de gevallen waarin het tweede lid van toepassing is, zijn de fiscale gevolgen voor burgemeester en het bestuursorgaan nihil; er is immers geen verschil met de economische huurwaarde.

De regeling *werkt terug tot en met 1 januari 2013*. De fiscus beziet de vraag of er sprake is van een heffingstekort per kalenderjaar en in principe na afloop van dat kalenderjaar op basis van de aangifte Inkomstenbelasting. In dit geval wordt de situatie vanaf 1 januari 2013 in beginsel dus pas bezien in 2014. Er is dus voor zowel gemeente als burgemeester alle reden en tijd om de verhoging van de korting van 12% naar (maximaal) 18% voor 2013 te verdisconteren met de resterende maanden van het jaar. Op die manier helpt deze terugwerkende kracht om een naheffing bij de burgemeester voorkomen.

Daarnaast is er *overgangsrecht*. In een aantal gemeenten bleek in dit verband dat er voor de periode van 1 januari 2007 tot 1 januari 2013 nageheven loonbelasting en nagevorderde inkomstenbelasting verschuldigd was. In het proces van de afwikkeling met de Belastingdienst zijn de desbetreffende gemeenten tot en met 15 november 2012 in de gelegenheid gesteld om hun aanvraag in dit kader bij het ministerie in te dienen. Het totaal verschuldigde bedrag voor de gemeenten die zich hebben gemeld, is door het ministerie van BZK aan de Belastingdienst betaald. Dit besluit legt een juridische grondslag onder deze compensatie die eind 2012 is afgewikkeld.

3. WIA-voorziening decentrale politieke ambtdragers

Alle decentrale politieke ambtsdragers met een structurele functionele beperking kunnen nu aanspraak maken op een tegemoetkoming voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA). Voor de gemeente gaat het hier om de burgemeester, de wethouder of het raadslid.

De WIA kent voorzieningen tot bevordering van de arbeidsparticipatie van (overheids)werknemers met een structurele functionele beperking. Het gaat dus om arbeidsplaatsvoorzieningen en voorzieningen ter ondersteuning van toeleiding naar arbeid. Omdat politieke ambtsdragers geen werknemer zijn in de zin van de WIA, zijn zij uitgesloten van de in die wet geregelde voorzieningen. Via de gepubliceerde wijziging van de desbetreffende rechtspositiebesluiten kunnen genoemde ambtsdragers zo veel mogelijk op dezelfde wijze en onder dezelfde voorwaarden als werknemers en overheidswerknemers op grond van de WIA, aanspraak maken op een financiële vergoeding van deze voorzieningen.

Indien een arts oordeelt dat het om een structurele functionele beperking gaat en betrokkene (burgemeester, wethouder of raadslid) bekostigt zo'n WIA-voorziening, dan kent het college van burgemeester en wethouders de tegemoetkoming toe. Hier is geen discretionaire bevoegdheid.

Voor de burgemeester, wethouder of raadslid mag een voorziening uitsluitend een vergoeding of tegemoetkoming in geld behelzen, geen voorzieningen in natura. De reden hiervan is dat de huidige grondslagen in de Gemeentewet niet toestaan dat er niet-financiële voorzieningen worden verstrekt.

Op dit punt werkt dit besluit terug tot en met 1 januari 2013.

4. Schrappen grondslag uitkeringsregelingen raadsleden

De mogelijkheid dat gemeenten een uitkeringsregeling instellen voor hun raadsleden is met ingang van 1 juli 2013 geschrapt.

Verschillende ministers van BZK hebben zich hier al over uitgesproken en ook in de Tweede Kamer en in de lokale politiek zelf is in de loop der jaren steeds meer steun ontstaan om deze voorzieningen af te schaffen. Het lidmaatschap van een gemeenteraad wordt gezien als een nevenfunctie die in principe naast een reguliere dienstbetrekking wordt vervuld. Raadsleden zijn dus over het algemeen niet primair afhankelijk van het inkomen uit hun politieke ambt en zij kunnen ver van tevoren aan zien komen wanneer hun ambtsperiode eindigt. Verder wordt nu als onwenselijk beschouwd dat de uitkering voor afgetreden raadsleden vaak werd verstrekt onafhankelijk van de hoogte van het hoofdinkomen en zonder dat een sollicitatieplicht was geregeld.

De mogelijkheid om uitkeringsregelingen vast te stellen voor raadsleden vervalt per 1 juli 2013, maar er is wel sprake van *overgangsrecht* voor zittende raadsleden in gemeenten waar al vóór deze datum een uitkeringsregeling was vastgesteld. Het recht op uitkering op basis van zo'n uitkeringsregeling vervalt namelijk pas na de eerstkomende gemeenteraadsverkiezingen in 2014 en dan nog uitsluitend voor de nieuw gekozen en herkozen raadsleden.

Dat betekent dat het raadslid van een gemeente waar vóór 1 juli 2013 een uitkeringsregeling was vastgesteld, nog aanspraak kan maken op die uitkering als hij of zij na de gemeenteraadsverkiezingen in 2014 besluit te stoppen of niet wordt herkozen.
Dit overgangsrecht geldt ook voor raadsleden van een gemeente waar vóór 1 juli 2013 een uitkeringsregeling was vastgesteld, en die betrokken zijn bij een herindeling tussen 1 juli 2013 en de algemene gemeenteraadsverkiezingen in 2014. Indien raadsleden niet meer herkozen worden na een herindelingverkiezing tussen 1 juli 2013 en de algemene gemeenteraadsverkiezingen in 2014, vallen zij nog onder het oude regime.
Voor de na genoemde gemeenteraadsverkiezingen nieuw gekozen of herkozen raadsleden geldt echter dat zij na aftreden geen recht zullen hebben op een uitkering uit hoofde van het raadslidmaatschap.

Datum
15 juli 2013

Kenmerk
2013-0000395118

5. Uitwerking vervangingsregeling wethouders wegens zwangerschap en bevalling of ziekte

De Wet van 6 juli 2011 tot regeling van de tijdelijke vervanging van wethouders en gedeputeerden wegens zwangerschap en bevalling of ziekte (Stb. 2011, 375) maakt het mogelijk dat wethouders gedurende een periode van zestien weken kunnen worden vervangen als zij wegens zwangerschap en bevalling of ziekte hun functie tijdelijk niet kunnen vervullen. Daartoe wordt tijdelijk de norm voor het maximale aantal te benoemen bestuurders buiten werking gesteld.
In de memorie van toelichting bij deze wet is aangegeven dat een aantal zaken nader zou worden geregeld op het niveau van het rechtspositiebesluit. Dit is nu gebeurd. In artikel 10 van het Rechtspositiebesluit wethouders is nu een voorziening opgenomen voor de tijdelijke vervanger; in artikel 11 wordt de onkostenvergoeding van degene die vervangen wordt, gedurende het tijdelijk verlof gehalveerd. Hieronder wordt op deze twee zaken ingegaan.

Artikel 10: voorziening voor de tijdelijke vervanger
In genoemde wet van 6 juli 2011 is bepaald dat de Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa) niet van toepassing is op de tijdelijke vervanger. In plaats daarvan is nu in het Rechtspositiebesluit wethouders opgenomen dat aan de vervanger een extra vergoeding wordt toegekend waarmee die in een verzekering voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden kan voorzien. De hoogte van dit vaste bedrag is voor de vervanger van de wethouder afhankelijk van de gemeentegrootte. Deze varieert op grond van de tabel in artikel 10 van het rechtspositiebesluit van €262 tot €590 per maand. Voor de toekenning is niet relevant of betrokkene ook daadwerkelijk een verzekering heeft afgesloten.

Deze vergoeding is een bruto vergoeding. Zij is niet aangemerkt als eindheffingsbestanddeel. Dit betekent dat het een belaste vergoeding betreft die tot het loon van de vervanger behoort; ook voor bestuursorganen die al hebben gekozen voor de werkkostenregeling.

Een premie voor de bovengenoemde verzekering is in het kader van de inkomstenbelasting aftrekbaar van het inkomen van betrokkene, voor zover het gaat om een premie voor een aanspraak op periodieke uitkeringen bij invaliditeit, ziekte of ongeval als bedoeld in artikel 3.124, eerste lid, onderdeel c, van de Wet Inkomstenbelasting 2001. Uw verzekeringsmaatschappij kan daarover uitsluitsel geven. Een premie voor een overlijdensuitkering is niet aftrekbaar.

Er is sprake van terugwerkende kracht, te weten tot en met 3 augustus 2011. Dat is de datum van inwerkingtreding van de regeling voor de tijdelijke vervanging van de wethouders. Dat wil zeggen dat gemeenten in voorkomend geval een nabetaling moeten doen aan degenen die in de periode 3 augustus 2011 tot en met 1 juli 2013 gedurende een of meer periodes van 16 weken een wethouder hebben vervangen die wegens zwangerschap en bevalling of ziekte de functie tijdelijk niet heeft kunnen vervullen.

Een dergelijke nabetaling wordt belast in het jaar van genieten, dus in dit geval zal dat in 2013 zijn. Er is geen sprake van belastingheffing in 2011 of 2012, want in die jaren bestond het recht op deze vergoeding nog niet.

Artikel 11: Halvering onkostenvergoeding van degene die vervangen wordt
In artikel 11 van genoemd rechtspositiebesluit is bepaald dat de onkostenvergoeding van degene die vervangen wordt, gedurende het tijdelijk verlof de helft bedraagt van het bedrag dat een wethouder ontvangt als hij of zij in functie is.

Deze halvering kan niet met terugwerkende kracht worden uitgevoerd. Het betreft immers een rechtspositionele verslechtering. Deze wordt daarom vanaf 1 juli 2013 toepasselijk op wethouders die op of na 1 juli 2013 tijdelijk verlof genieten.

6. Keuring voorgezette uitkering Algemene pensioenwet politieke ambtsdragers (Appa)

Op grond van de Appa bestaat onder omstandigheden in geval van invaliditeit, aanspraak op voortzetting van de uitkering. Voor het vaststellen van de aanspraak is de uitslag van een keuring van belang.

Deze keuring kent een specifiek protocol. Niet alle geneeskundigen zijn bevoegd deze keuring uit te voeren. Naar aanleiding van signalen uit de praktijk is gezocht naar een instantie die de bedoelde keuring kan uitvoeren. Bij Loyalis Maatwerk-administraties (LMA) vinden deze keuringen al plaats voor bestuursorganen die het uitvoeren van de Appa-uitkering aldaar hebben ondergebracht. LMA is bereid gevonden de keuring bij (wijze van dienstverlening) aan te bieden aan bestuursorganen die géén cliënt zijn bij LMA.

De aanvraagprocedure is als volgt:

1. Het bestuursorgaan dat van de dienstverlening gebruik wil maken (opdrachtgever), neemt contact op met LMA/mevr. H. Feron, 045-5794372/ henny.feron@loyalis.nl.

2. De aanvraag van de keuring dient drie maanden vóór afloop van de uitkering plaats te vinden, zodat de keuring kan worden afgerond, voordat de uitkering eindigt.

3. De kosten van de keuring worden in rekening gebracht bij de opdrachtgever. Deze bedragen € 2500,- . Er kan sprake zijn van bijkomende kosten, zoals het opvragen van een aanvullend psychologisch rapport, het opvragen van stukken bij verschillende artsen etc. Om deze reden wordt door LMA op declaratiebasis gefactureerd.

4. LMA stuurt een opdrachtbevestiging (inclusief voorwaarden) naar de opdrachtgever. Deze gaat schriftelijk (via een e-mailbericht) akkoord waarna LMA de procedure opstart.

5. Bij de aanvraag geeft de opdrachtgever de volgende gegevens door aan LMA:
   - naam, voorletters, adres en telefoonnummer van de persoon die moet worden gekeurd;
   - burgerservicenummer.

6. De Medisch Adviseur van Loyalis stelt op basis van het keuringsrapport een keuringsuitslag/advies op dat naar de opdrachtgever wordt gestuurd.

7. Algemene inwerkingtreding werkkostenregeling uitgesteld

Wellicht ten overvloede wijs ik u erop dat de werkkostenregeling (WKR) niet per 1 januari 2014, maar per 1 januari 2015 verplicht gaat gelden voor alle werkgevers. De staatssecretaris van Financiën heeft de algemene inwerkingtreding met één jaar uitgesteld.

In de WKR kan in 2013, naast een aantal gerichte vrijstellingen, maximaal 1,5% (was in 2011 en 2012: 1,4%) van het totale fiscale loon (de "vrije ruimte") worden besteed aan onbelaste vergoedingen en verstrekkingen voor werknemers en politieke ambtsdragers die onder de loonbelasting vallen. Over het bedrag boven de vrije ruimte (en afgezien van de gerichte vrijstellingen) moet de gemeente loonbelasting betalen in de vorm van een (gebruteerde) eindheffing van 80%. Kortheidshalve zij hier verwezen naar de circulaire van 8 maart 2011, kenmerk 2011-40998.

8. Vragen en informatie op internet

Voor eventuele nadere vragen kunt u contact opnemen met het ministerie van BZK via postbus.helpdeskpa@minbzk.nl.

Informatie die betrekking heeft op gemeentelijke politieke ambtsdragers, kunt u vinden op de internetsite van de Rijksoverheid: www.rijksoverheid.nl. Daarna kiest u Ministeries/Ministerie van BZK/Onderwerpen/Gemeenten.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
voor deze,
de directeur Arbeidszaken Publieke Sector,

L.D.P. Lombaers

CIRCULAIRE

Datum
15 juli 2013

Kenmerk
2013-0000395118

Besluit van 12 juni 2013 tot wijziging van het Rechtspositiebesluit commissarissen van de Koning, het Rechtspositiebesluit burgemeesters, het Rechtspositiebesluit gedeputeerden, het Rechtspositiebesluit wethouders, het Rechtspositiebesluit staten- en commissieleden, het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden, het Waterschapsbesluit en het Rechtspositiebesluit Rijksvertegenwoordiger BES in verband met een wijziging in de regeling inzake ambtswoningen en enkele andere wijzigingen

Op de voordracht van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, van 14 mei 2013, nr. 2013- 0000282194, CZW;

Gelet op de artikelen 44, tweede lid, en 66, tweede lid, van de Gemeentewet, de artikelen 43, tweede lid, en 65, tweede lid, van de Provinciewet en de artikelen 32a, eerste lid, en 44, eerste lid, van de Waterschapswet en artikel 193, tweede lid, van de Wet openbare lichamen Bonaire, Sint Eustatius en Saba;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van 31 mei 2013, No.W04.13.0142/I);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 6 juni 2013, nr. 2013-0000331515;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Rechtspositiebesluit commissarissen van de Koning wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 9 komt te luiden:

Artikel 9
1. Voor het bewonen van een ambtswoning wordt op de bezoldiging een korting toegepast van 18%.
2. Indien gedeputeerde staten de economische huurwaarde van de ambtswoning lager vaststellen dan 18% van de bezoldiging, stellen zij de korting, in afwijking van het eerste lid, vast op dat lagere percentage.
3. Indien de commissaris van de Koning een ambtswoning bewoont, draagt hij de onderhoudskosten welke volgens de wet en het plaatselijk gebruik ten laste van de huurder zijn.
4. Indien de commissaris van de Koning voor het gebruik van een ambtswoning loon- en inkomstenbelasting is verschuldigd, vergoedt de provincie deze belasting aan de commissaris van de Koning.

B

Aan artikel 9a wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
g. de vergoeding, bedoeld in artikel 9, vierde lid.

C

Na artikel 12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 13
1. Gedeputeerde staten kennen een commissaris die naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de provincie op aanvraag een tegemoetkoming toe voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

ARTIKEL II

Het Rechtspositiebesluit burgemeesters wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 23 komt te luiden:

Artikel 23
1. Het college van burgemeester en wethouders kent een burgemeester die naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de gemeente op aanvraag een tegemoetkoming toe voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.
B

Artikel 35 komt te luiden:

Artikel 35
1. Voor het bewonen van een ambtswoning wordt op de bezoldiging een korting toegepast van 18%.
2. Indien het college van burgemeester en wethouders de economische huurwaarde van de ambtswoning lager vaststelt dan 18% van de bezoldiging, stelt het college de korting, in afwijking van het eerste lid, vast op dat lagere percentage.
3. Indien de burgemeester een ambtswoning bewoont, draagt hij de onderhoudskosten welke volgens de wet en het plaatselijk gebruik ten laste van de huurder zijn.
4. Indien de burgemeester voor het gebruik van een ambtswoning loon- en inkomstenbelasting is verschuldigd, vergoedt de gemeente deze belasting aan de burgemeester.

Datum
15 juli 2013

Kenmerk
2013-0000395118

C

Aan artikel 36 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel f door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
g. de vergoeding, bedoeld in artikel 35, vierde lid.

ARTIKEL III

Het Rechtspositiebesluit gedeputeerden wordt als volgt gewijzigd:

A

In hoofdstuk 3 wordt voor paragraaf 2 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 1. Vergoedingen in verband met de tijdelijke vervanging in verband met zwangerschap en bevalling of ziekte

Artikel 7
De tijdelijke vervanger van de gedeputeerde die verlof heeft wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ontvangt voor zijn verzekering voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden €590 per maand.

Artikel 8
De gedeputeerde die verlof heeft wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ontvangt een onkostenvergoeding voor overige aan de uitoefening van het ambt verbonden kosten ter hoogte van de helft van het in artikel 21 bedoelde bedrag.

B

Na artikel 16 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 17
1. Gedeputeerde staten kennen een gedeputeerde die naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de provincie op aanvraag een tegemoetkoming toe voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

ARTIKEL IV

Het Rechtspositiebesluit wethouders wordt als volgt gewijzigd:

A

In hoofdstuk 3 wordt voor paragraaf 2 een paragraaf ingevoegd, luidende:

§ 1. Vergoedingen in verband met de tijdelijke vervanging in verband met zwangerschap en bevalling of ziekte

Artikel 10
De tijdelijke vervanger van de wethouder die verlof heeft wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ontvangt per maand voor zijn verzekering voor arbeidsongeschiktheid, ouderdom en overlijden het bij zijn gemeentegrootte behorende bedrag, bedoeld in de onderstaande tabel.

Aantal inwoners gemeente	*Tegemoetkoming verzekering arbeids-ongeschiktheid, ouderdom en overlijden*
Tot en met 8.000	€ 262
8.001–14.000	€ 303
14.001–24.000	€ 343
24.001–40.000	€ 369
40.001–60.000	€ 410
60.001–100.000	€ 450
100.001–150.000	€ 491
150.001–375.000	€ 518
375.001 en meer	€ 590

Artikel 11
De wethouder die verlof heeft wegens zwangerschap en bevalling of ziekte, ontvangt een onkostenvergoeding voor overige aan de uitoefening van het ambt verbonden kosten ter hoogte van de helft van het in artikel 25 bedoelde bedrag.

B

Na artikel 20 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 21
1. Het college van burgemeester en wethouders kent een wethouder die naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de gemeente een tegemoetkoming toe voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

Datum
15 juli 2013

Kenmerk
2013-0000395118

ARTIKEL V

Het Rechtspositiebesluit staten- en commissieleden wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 vervalt.

B

Na artikel 11 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11a
1. Gedeputeerde staten kennen een lid van provinciale staten dat naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de provincie op aanvraag een tegemoetkoming toe voor de bekostiging van een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

ARTIKEL VI

Het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 9 vervalt.

B

Na artikel 12 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 12a
1. Het college van burgemeester en wethouders kent een lid van de raad dat naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van de gemeente op aanvraag een tegemoetkoming toe voor een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

ARTIKEL VII

Het Waterschapsbesluit wordt als volgt gewijzigd:

A

Na artikel 3.9 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 3.9a
1. Het dagelijks bestuur kent een lid van het algemeen bestuur dat naar het oordeel van een arts een structurele functionele beperking heeft, ten laste van het waterschap op aanvraag een tegemoetkoming toe voor een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

B

In artikel 3.17 wordt "Artikel 3.9" vervangen door: Artikel 3.9, artikel 3.9a.

C

In artikel 3.41 wordt "3.9" vervangen door: 3.9, 3.9a.

ARTIKEL VIII

Het Rechtspositiebesluit Rijksvertegenwoordiger BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 8 komt te luiden:

Artikel 8
1. Voor het bewonen van een ambtswoning wordt op de bezoldiging een korting toegepast van 18%.
2. Indien Onze Minister de economische huurwaarde van de ambtswoning lager vaststelt dan 18% van de bezoldiging, stelt hij de korting, in afwijking van het eerste lid, vast op dat lagere percentage.
3. Indien de Rijksvertegenwoordiger een ambtswoning bewoont, draagt hij de onderhoudskosten welke volgens de wet en het plaatselijk gebruik ten laste van de huurder zijn.
4. Indien de Rijksvertegenwoordiger voor het gebruik van een ambtswoning loon- en inkomstenbelasting is verschuldigd, vergoedt het Rijk deze belasting aan de Rijksvertegenwoordiger.

B

Aan artikel 8a wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:
c. de vergoeding, bedoeld in artikel 8, vierde lid.

C

Na artikel 10 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 10a
1. Onze Minister kent de Rijksvertegenwoordiger die naar het oordeel van een arts

een structurele functionele beperking heeft, ten laste van het Rijk op aanvraag een tegemoetkoming toe voor een voorziening als bedoeld in artikel 35, tweede en derde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen.
2. Het gestelde bij of krachtens artikel 35, vijfde lid, van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen is van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat uitsluitend een financiële tegemoetkoming wordt verstrekt.

ARTIKEL IX

Voor de periode van 1 januari 2007 tot 1 januari 2013 compenseert de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de aan de Belastingsdienst verschuldigde nageheven loonbelasting en nagevorderde inkomstenbelasting in verband met de ambtswoning van de commissaris, de burgemeester en de Rijksvertegenwoordiger over deze periode.

ARTIKEL X

1. Een uitkering op grond van een uitkeringsregeling op basis van artikel 9 van het Rechtspositiebesluit raads- en commissieleden aan raadsleden, die uiterlijk aanvangt op de datum van aftreden van de leden van de raad in de oude samenstelling na de raadsverkiezingen van 2014, of een herindelingsverkiezing na publicatie van dit besluit maar vóór de raadsverkiezingen in 2014, wordt verstrekt tegen de voorwaarden van de verordening, zoals die gold op de dag voor de inwerkingtreding van dit besluit.
2. Een uitkering op grond van een uitkeringsregeling op basis van artikel 8 van het Rechtspositiebesluit staten- en commissieleden aan leden van provinciale staten, die uiterlijk aanvangt op de datum van aftreden van de leden van de provinciale staten in de oude samenstelling na de provincialestatenverkiezingen van 2015, wordt verstrekt tegen de voorwaarden van de verordening, zoals die gold op de dag voor de inwerkingtreding van dit besluit.

ARTIKEL XI

Dit besluit treedt in werking met ingang van 1 juli 2013, met dien verstande dat de artikelen I, II, III, onderdeel B, IV, onderdeel B, V, onderdeel B, VI, onderdeel B, VII en VIII terugwerken tot en met 1 januari 2013 en de artikelen III, onderdeel A en IV, onderdeel A, terugwerken tot en met 3 augustus 2011.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,

dr. R.H.A. Plasterk

Provincie Noord-Holland

Gemeente Texel
INGEKOMEN
18. 07. 2013

Aan de colleges van B&W en de gemeenteraden van de Noord-Hollandse gemeenten

Gedeputeerde Staten
Uw contactpersoon
H.W. Verschuren
SHV/VG

Doorkiesnummer (023) 514 4145
verschurenh@noord-holland.nl

Verzenddatum

17 JULI 2013

Kenmerk
222374/222381

Uw kenmerk

Betreft: Consultatie Informatieverordening Interbestuurlijk Toezicht

Geachte heer, mevrouw ,

Hierbij verzoeken wij u om uw reactie vóór 3 september 2013 op de concept provinciale Verordening systematische toezichtinformatie Noord-Holland, kortweg de Informatieverordening IBT. Het gaat om een formele consultatie conform de Code interbestuurlijke verhoudingen 2013.

In vervolg op bestuurlijke bijeenkomsten in september en oktober 2012 en onze informatiebrief over de invoering van het nieuwe interbestuurlijke toezicht in Noord-Holland van 19 december 2012, kenmerk 125569/125576, hebben wij in februari en maart 2013 acht regionale Winterbijeenkomsten gehouden. Tijdens deze bijeenkomsten is met ambtelijke en bestuurlijke vertegenwoordigers van de Noord-Hollandse gemeenten van gedachten gewisseld over de praktische gevolgen van het nieuwe toezicht. De nadruk komt te liggen op de horizontale verantwoording binnen gemeenten, die wordt versterkt. Ook is gesproken over de wijze waarop de provincie voortaan toezichtinformatie van gemeenten zal ontvangen. Wij zijn van plan deze werkwijze vast te leggen in de Informatieverordening IBT op basis van het Besluit verstrekking systematische toezichtinformatie van 11 juli 2012, Stb. 330.

Om nader te overleggen over de inhoud van de provinciale Informatieverordening IBT is vervolgens een klankbordgroep ingesteld, waarin tien Noord-Hollandse gemeenten zijn vertegenwoordigd. Het verslag van de eerste klankbordgroep van 8 april jl. vindt u op onze webpagina. Naar aanleiding van deze bijeenkomst is het eerste concept van de verordening aangepast. Op dit aangepaste tweede concept vragen wij nu uw reactie. De klankbordgroep zal op 2 september weer bijeenkomen, waarna de verordening door GS en PS zal worden vastgesteld.

Alle gemeenten hebben inmiddels centrale contactpersonen voor het interbestuurlijke toezicht aangewezen. In twee Nieuwsbrieven Interbestuurlijk Toezicht van mei en juli jl. hebben wij u verder op de hoogte gesteld van de laatste ontwikkelingen. In de nieuwsbrief van juli hebben wij de gemeenten tevens verzocht om reactie op het concept van de Informatieverordening. In de begeleidende mail van 2 juli is een reactietermijn genoemd tot 15 augustus.
Op grond van de Code interbestuurlijke verhoudingen verlengen wij hierbij de reactietermijn tot 3 september 2013.

De concept verordening, de nieuwsbrieven en andere documenten over dit onderwerp vindt u op:
www.noord-holland.nl/web/Actueel/Dossiers/Dossier/Interbestuurlijk-toezicht-1.htm.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

directeur Subsidies, Handhaving en Vergunningen
dhr. N.J.M. Bot

ESPERANTO
★
NEDERLAND

Gemeente Texel
INGEKOMEN
19. 07. 2013
Correasp. nr:

Uw ref./Via ref.:

Onze ref./Nia ref.:

Aan Burgemeester en Wethouders,
Alsmede de gemeenteraad van Texel
Postbus 200, 1790 AE Den Burg

Groningen, 18 juli 2013

Bijlage: brochure 'Esperanto en Texel'

Geachte college,
Geachte leden van de raad,

Op uw mooie eiland staat al sinds tientallen jaren een Esperanto-monument. Het monument werd opgericht in 1935 en daarna enkele keren gerestaureerd. Het is een belangrijk monument voor Esperantisten en alle andere mensen die het idee van een wereldtaal ondersteunen. In Nederland is nog één ander groot monument, nl in Bergen op Zoom.

In juni 2000 kwam een grote groep Esperantisten naar Texel om het 65-jarig bestaan van het monument te vieren. Naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft Esperanto Nederland een speciale brochure uitgegeven. Als blijk van waardering dat het monument nog steeds een plek had op het eiland. Deze brochure heb ik bijgevoegd, ter informatie.

Via de Esperanto-vereniging in Noord-Holland en de heer Duinker heb ik vernomen dat op dit moment de omgeving van het monument is veranderd in een fietsenstalling. Ik heb daar ook enkele foto's van gezien. Jammer dat een historisch monument op zo'n manier wordt behandeld door de gemeente Texel. Een kleine afzetting rond het monument zou al voorkomen dat het wordt gebruikt als paal waar tegen fietsen gezet worden.

De vereniging Esperanto Nederland betreurt uw besluit om de fietsenstalling op deze manier uit te breiden.

Ik verzoek u dan ook om een andere oplossing te zoeken en er voor te zorgen dat het Esperanto-monument goed behandeld wordt en een waardige behandeling van de gemeente krijgt.

Ik hoor graag uw reactie.

Met vriendelijke groeten,

Ineke Emmelkamp,
bestuurslid Esperanto Nederland

Arubastraat 12, 9715 RW Groningen
sekretario@esperanto-nederland.nl

Deze brochure werd gedrukt bij Langeveld & de Rooij in Den Burg, waar Gijsbert Johannes Duinker (geboren op 9 december 1902) en zijn broer Johan Marinus (geboren op 16 augustus 1904) ooit de scepter zwaaiden. Beiden kwamen in 1927 van Den Helder naar Texel en namen daar korte tijd later het bedrijf over van Jacob Kooiman. Gijs Duinker (die daarvoor als onderwijzer was verbonden aan de o.l. school) gaf leiding aan de drukkerij en was redacteur van de Texelse Courant terwijl zijn broer de boekhandel dreef, een situatie die eindigde door de tragische dood van beiden in 1945.

ESPERANTO EN TEXEL

ESPERANTO NEDERLAND
Arubastraat 12
9715 RW Groningen
Nederlando
info@esperanto-info.nl

RW Groningen
spned@esperanto.nu
nl/~wvganswk/esp.htm

Ook Burgemeester Oort
sprak een rede uit - zeer kort.
De Voorzitter van het Noordergewest
deed als spreker ook zijn best.
Veel lof werd door hem gegeven
aan Johan M.Duinker voor zijn streven.
Voor het vele werk door hem gedaan.
Voor zijn hulp, zijn goede zorgen,
die voor niemand bleef verborgen.
De Club biedt hem dan spontaan
een vergroting van het monument aan.
Als Esperantist in hart en nieren
zal die in lijst zijn kamer sieren.
En Gijs Joh.Duinker, als redacteur,
stelde men ook niet teleur.
Daar hij veel van zijn kostbare tijd
Aan Esperantobelangen heeft gewijd.

Het deed mij als vader werkelijk goed.
Ook hij kreeg een pluim op zijn hoed.
Tot slot van deze plechtigheid
stond er een mooie krans bereid.
Met groene ster, geschenk der Bond
die boven Zamenhof een plaatsje vond.
Gejuich brak aan wederom luid
dit was toch wel een mooi besluit.
Tevreden ging daarna elkeen
weer naar zijn eigen woonoord heen.

Haarlem maart/april 1945
W. J. Duinker
geboren 08-01-1876
overleden 12-03-1950

Esperanto en Texel

Op Texel staat een Esperanto-monument.
Als je die zin ergens in Europa in gezelschap zou uitspreken maak je goede kans op twee vragen:
Esperanto - wat is dat?
Texel - waar ligt dat?

Vijf en zestig jaar geleden waren dat geen vragen voor honderden esperantisten die uit heel Nederland waren gekomen om met de Dokter Wagemaker naar Oudeschild te varen. Daar is nog een prachtige (stomme) film van te zien. De burgemeester legde de eerste steen van het Esperantomonument. De film laat goed zien dat dat geen dagelijks werk voor hem was.
Dat was wel dagelijks werk voor Siem de Waal die het Esperantomonument metselde. Het initiatief ervoor was genomen door Johan en Gijs Duinker, die het geld met dubbeltjes en kwartjes hadden ingezameld uit alle windstreken. Die 30 mei 1935 was hun dag.

Op 17 juni 2000 kwamen opnieuw esperantisten naar Texel, geen honderden maar tientallen. Zij kwamen om de AOW-pensionering te vieren van het monument in Den Burg. Ditmaal geen burgemeester, maar wel een andere Texelaar: Harry de Graaf.
Hij legde geen steen, maar sprak een paar woorden. Zo treffend, dat we die wilden bewaren en breder bekend wilden maken. Zo ontstond het idee om deze brochure uit te geven - gedrukt door de drukkerij van de Duinkers natuurlijk.

Ziet u het maar als een blijk van waardering van de Vereniging Esperanto Nederland voor de bevolking van Texel, het groene eiland. Niet alleen groen vanwege het gras, maar ook vanwege de kleur van de Esperantoster, de Esperantobeweging. Vroeger zag Texel groen van de esperantisten. Misschien komt die tijd weer terug: ons informatie-adres vindt u op de vorige bladzijde! En ook in de Openbare Bibliotheek van Den Burg vindt u Esperantoboeken, informatiemappen en verjaarskalenders met Esperantolessen op elk blad. De boeken zijn om te lenen, de informatiemappen en kalenders om mee te nemen.

Het bestuur van Esperanto Nederland plaatste op 17 juni een bloemstuk op de sokkel van de 65-jarige. Op de linten stond: Dank aan Texels trouw. Esperanto Nederland.
Laten we het daarop houden.

A.J. Bakker - ten Hagen
voorzitter

Zo zie ik op een mooie zomerdag,
die op zo'n onthulling wel wezen mag,
honderden Esperantisten komen aan,
per boot, om naar Den Burg te gaan.
Dicht aaneengesloten scharen
kon men langs de wegen ontwaren.
Zij kwamen met de boot Dr. Wagemaker aan.
Geen plekje meer om op te staan.
Met zang, muziek, vaandels en vlaggen.
Alles in feesttooi, hartelijk lachen!
Heel Oudeschild leek één mensenzee,
eenieder deelde in de vreugde mee.
Mensen uit heel ons Nederland,
saamgetrokken door één band.
De eerste troep komt in Den Burg aan
en blijven bij het feestgebouw staan.

In die grote, mooie zaal
wachten zij allemaal
totdat de Bondsvoorzitter neemt het woord.
Door eenieder begrepen en gehoord.
Het doel en het streven
wordt kort en zakelijk weergegeven.
Zo wisselt zang en muziek zich af
gegeven door de Esperantostaf.
Daarna werden de films gegeven
van het monument, opbouw en leven.
In drommen ging men naar de plek.
Deze had nu wel de grootste trek.
Honderden sloten zich er bij aan
en bleven bij het monument staan.
Weer werd door de Bondsvoorzitter gesproken
hij sprak dankbaar en voldaan.
Ontroerde menigeen met een traan.

Totdat de Esperanto-ster
reeds te zien was van heel ver.
Ook de wereldglobe onderaan
kon men daar ook zien staan.
Geen wonder echter want misschien
was de middellijn één meter zo te zien.
Heel beneden onderaan
zag men de buste van Zamenhof staan.
Fotografen zag men kiekjes maken,
die deden toen ook goede zaken.
Deze gingen van hand tot hand
tot zelfs ver in het buitenland.
Het geld wat daarvan kwam tot stand
werd verantwoord in de Texelse Courant.
Ook de foto's van de Stichter
maakten de schatkist daardoor niet lichter.
Zo droeg elke Esperantist spontaan
voor het monument een steentje aan.

Maar hoe de hulde is geschied
dat weet toch eenieder niet.
Ik mocht als gast het genoegen smaken
die monumentonthulling mee te maken.
De juiste dag ben ik vergeten
maar dit zullen mijn zoons wel weten.
Die zullen, gij kunt ervan op aan
wel in de Esperanto analen staan.
Anders wel de filmopnamen,
dan vindt gij alles tezamen.
Gij moet de uitgever der Courant eens paaien.
Met genoegen wil hij die films afdraaien.
Daarom wil ik nu even
aan de hand van die films dan geven
een zeer uitgebreid persverslag,
als herinnering aan die plechtige dag.

Esperanto

Esperanto, ik spreek de taal niet maar heb er indirect mee te maken gehad. Ik kende nogal wat Texelaars die esperantist waren, al zijn ze inmiddels bijna allemaal uitgestorven. Er waren er naar verhouding veel op dit eiland, dat daarom het groene eiland werd genoemd, naar de groene Esperantoster. Er was hier in elk geval een actieve organisatie die zich met deze taal bezig hield. Alleen al het feit dat dit monument hier staat wijst daar op. Zoveel Esperantomonumenten zijn er niet in Nederland en dat er een tot stand kwam op het toen slechts 8000 inwoners tellende Texel, is opmerkelijk.
Wat mij bij die esperantisten wel opviel was dat het over het algemeen hartelijke, coöperatieve en integere mensen waren met een brede visie op mens en maatschappij. Er waren veel idealisten onder die oprecht dachten dat alle mensen broeders zouden kunnen worden als ze maar dezelfde taal spraken en daardoor meer begrip voor elkaar zouden hebben.

Ik heb de bouw van het monument niet meegemaakt, maar wel de herbouw in de vroege jaren vijftig. Van heel nabij zelfs want ik woonde aan De Zes, hier nog geen honderd meter vandaan. Als kinderen hingen wij hier rond, terwijl metselaars bezig waren dit bouwwerk tot stand te brengen, een getrouwe kopie van het monument dat in de oorlog werd gesloopt omdat de Duitsers tegen het Esperanto waren. Die taal was immers bedacht door een jood, dus dat kon niet deugen. De herbouw had daarom iets glorieus, het was een laat verlengstukje van de bevrijding.

De meest markante van die metselaars was esperantist Willem Boon. Wegens zijn lange gestalte werd hij algemeen Lange Willem genoemd. Maar wij mochten dat niet zeggen waar hij bij was, want eigenlijk was het een scheldnaam. Boon was een goede kennis van ons. Ooit was hij onze buurman aan de Kogerweg, hier 200 meter vandaan. Dat was in de bange oorlogsjaren toen de mensen met elkaar onder druk van de bezetting een verstandhouding onderhielden die wij nu niet meer kennen. Ons buurtje bestond bijna helemaal uit mensen die aan de goede kant stonden, elkaar hielpen, elkaar informeerden en allerlei vormen van ruilhandel bedreven. Ik meen dat bij Lange Willem thuis het geheime toestel stond waarmee de buurt naar Radio Oranje luisterde. Die mensen hielden elkaar op een sympathieke manier in de gaten. Voor Willem Boon was dat geen fysiek probleem want ondanks de door hemzelf getimmerde hoge schutting tussen zijn en ons erf, stak hij daar met kop en schouders bovenuit. Van Lange Willem werd gezegd dat hij goedkoper en sneller kon metselen dan andere aannemers omdat hij geen steigers nodig had.
Aan de vrouw van Lange Willem, voor ons buurvrouw Boon, heb ik mijn leven te danken. Op de dag dat op Texel de oorlog eindigde waren mijn ouders elders en speelde ik alleen in het voortuintje van ons huis. Omdat ik niet gewend was dat mijn moeder zonder mij op pad was, stond ik te huilen. Wat voor buurvrouw Boon aanleiding was om me aan de arm te nemen en mee te nemen naar het dorpscentrum. Nog geen honderd meter waren we van ons huis verwijderd, toen een vrachtauto die met munitie was geladen voor onze voordeur tot ontploffing kwam. Daarbij werden acht huizen volledig weggevaagd met alles wat erin zat. Een Enschedese toestand. Zo waren de buurtgenoten in letterlijk een klap lotgenoten geworden, wat ertoe bijdroeg dat de goede verstandhouding meer dan een halve eeuw bleef voortbestaan. De buren zijn nu vrijwel uitgestorven, maar de herinneringen die ik aan hen bewaar zijn zeer levend.

Het mooiste ontwerp was naar de zin.
Voor het monument een goed begin.
Zo brak spoedig de tijd ook aan
dat Siem de Waal kon bouwen gaan.
Niemand die dat beter wist.
Hij was ijverig Esperantist.
Hij werkte zich daarvoor in 't zweet,
zoals denkelijk eenieder weet.
Zo maakte hij hecht en sterk
een zeer solied stuk werk.
Ontwerpen en bestekken, alles was klaar.
Zijn werk was stenen sjouwen, bouwen maar!
Zo kwam, het stond in de Texelse Courant,
het monument tot stand.
Op een mooie plek, ik schrijf dit even,
werd aan Den Burg een plaats gegeven.

Een ruim, fraai afgezet plantsoen,
waarmee men het best kon doen.
Versierd met bomen en ook bloemen
waardoor men dit plekje meer zou roemen.
Gemeente Texel bood spontaan
deze grond, waar het monument zou staan.
Dankbaar werd die gift aanvaard
waardoor veel geld werd uitgespaard.
Eerst kwam een hechte fundering tot stand.
Gijs Joh.Duinker als redacteur der Courant
was met filmen steeds daar paraat
van de opbouw tot de laatste meter aan de Kogerstraat,
om na de afbouw alles even
op het witte doek weer te geven.
Dagelijks moest men de werkers prijzen,
zag men het monument meer verrijzen.

Ook ik heb die taal geleerd
al ging het niet als gesmeerd.
Dit mocht ik voor een zestal jaren
op mijn leeftijd wel ervaren.
Want als je vijfenzestig bent
een Baas die Esperanto kent.
Nu ben ik haast zeventig gewis
weet nog te zeggen hoe nuttig het is.
Ik beveel het dus eenieder aan:
men is nooit te oud om aan 't leren te gaan.
Ik kreeg door de radio lessen thuis.
Leerde met aandacht, stil als een muis!
Voor drie gulden nam men eraan deel.
Een cursus met leerboek, niet teveel.
Al slaagde ik niet "Cum laude"
Toch heb ik er veel van onthouden.

Ik begin van voor af aan
hoe op Texel een monument is komen staan.
Hoe ook spontaan uit andere landen
bijdragen kwamen in goede handen.
Het vond als steeds een welkom thuis
bij Joh.M.Duinker in zijn kluis.
Hij toch had als penningmeester en secretaris
heel veel zorg, geloof dat het waar is!
Elk bedrag groot of klein
zou bij hem wel veilig zijn.
Dit bedrag groeide geweldig aan
waarvan een monument kon ontstaan.
Door foto's van Zamenhof te verkopen
hierdoor ging de zaak wel lopen.
Zodat kon worden beweerd:
de zaken liepen als gesmeerd.

Tijdens de herbouw van dat monument deed zich een pijnlijk incident voor. Mijn broertje Theo, die nog iets baldadiger was dan ik en overal aanzat, kreeg het op een gegeven moment aan de stok met Willem Boon. Het escaleerde zodanig dat Theo op een gegeven moment begon te schelden: *'Lange Willem, Lange Willem....'* Waarop Willem Boon met zijn troffel een schep specie nam en deze in de nek van mijn broertje mikte. De klodder zakte achter zijn borstrokje over zijn blote rug langzaam naar beneden, wat een zeer onaangenaam gevoel gaf. Theo kwam jankend thuis en beklaagde zich bij zijn moeder. Letterlijk zei hij: *'Ik riep Lange Willem en toen gooide-ie met messel'*.
Toen ik in 1962 redacteur werd van de Texelse Courant liep ik opnieuw tegen de Esperantotaal aan. Bij het zoeken op de zolder van de drukkerij vond ik allerlei brieven en voorwerpen die op Esperanto betrekking hadden. Zoals oude ansichtkaarten van Texel met opschriften in het Nederlands maar ook in het Esperanto. En ik vond 16 mm films met onder andere opnamen van Esperantobijeenkomsten die in de jaren dertig op Texel werden gehouden en een reportage van de onthulling van het eerste Esperantomonument. En in de drukkerij, tot op de dag van vandaag nog volop in gebruik: een triplex prullenbak met daarin met de figuurzaag uitgezaagd de Esperantoster. Het was allemaal afkomstig van mijn voorgangers, de broers Johan en Gijs Duinker, beiden tijdens de Opstand van de Georgiërs, beter bekend als de Russenoorlog, tragisch om het leven gekomen. Ik heb die mensen nooit gekend, maar het moeten integere idealisten zijn geweest die blijkbaar in staat waren anderen te mobiliseren. Een tijdgenoot van hen was esperantist Siem de Waal die als metselaar aan het eerste Esperantomonument werkte, op de fiets door Europa trok, logeerde bij esperantisten en over zijn ervaringen schreef in de Texelse Courant. Tussen twee haakjes: de Texelse Courant werd opgericht in 1887.
Het Esperanto ook, maar dat zal wel toeval zijn.

Aan de Beatrixlaan hier in Den Burg staat een woning met in de topgevel een groene Esperantoster, een souvenir van dezelfde Siem de Waal. Hij liet zien hoe grensoverschrijdend zo'n wereldtaal kan werken en welke anders onmogelijke contacten daardoor tot stand kunnen komen. Die taal hield die mensen van toen intens bezig, maar ik denk dat het niet alleen de taal was. Degenen die Esperanto wilden leren wendden in meer algemene zin de blik naar buiten. Wat vreemd en ver was, vonden zij niet gek of bedreigend maar interessant en verrijkend. Het was een stroming, een trend van internationalisering en verbroedering gebaseerd op de hoopvolle verwachting, dat het betere in de mensen uiteindelijk komt bovendrijven. De hoop dat de zachte krachten zouden overwinnen in het eind. Hoop, dat zit in Esperanto.
Met zulke dingen bezig zijn, wat moet dat een stuk spannender en verhevener zijn geweest dan de sportverdwazing, hebzucht, overconsumptie en het georganiseerde egoïsme van deze tijd, waarin het mogelijk is dat honderdduizenden zich vergapen aan *big brother* en zich opwinden over de mislukte beursgang van World On Line terwijl driekwart van de wereldbevolking crepeert.
Van mij mag het Esperanto met het gedachtegoed dat erachter zit, herleven.
Ik hoop het van harte.

Esperanto. Wat een prachtig woord. Je zègt het niet maar je zíngt het.

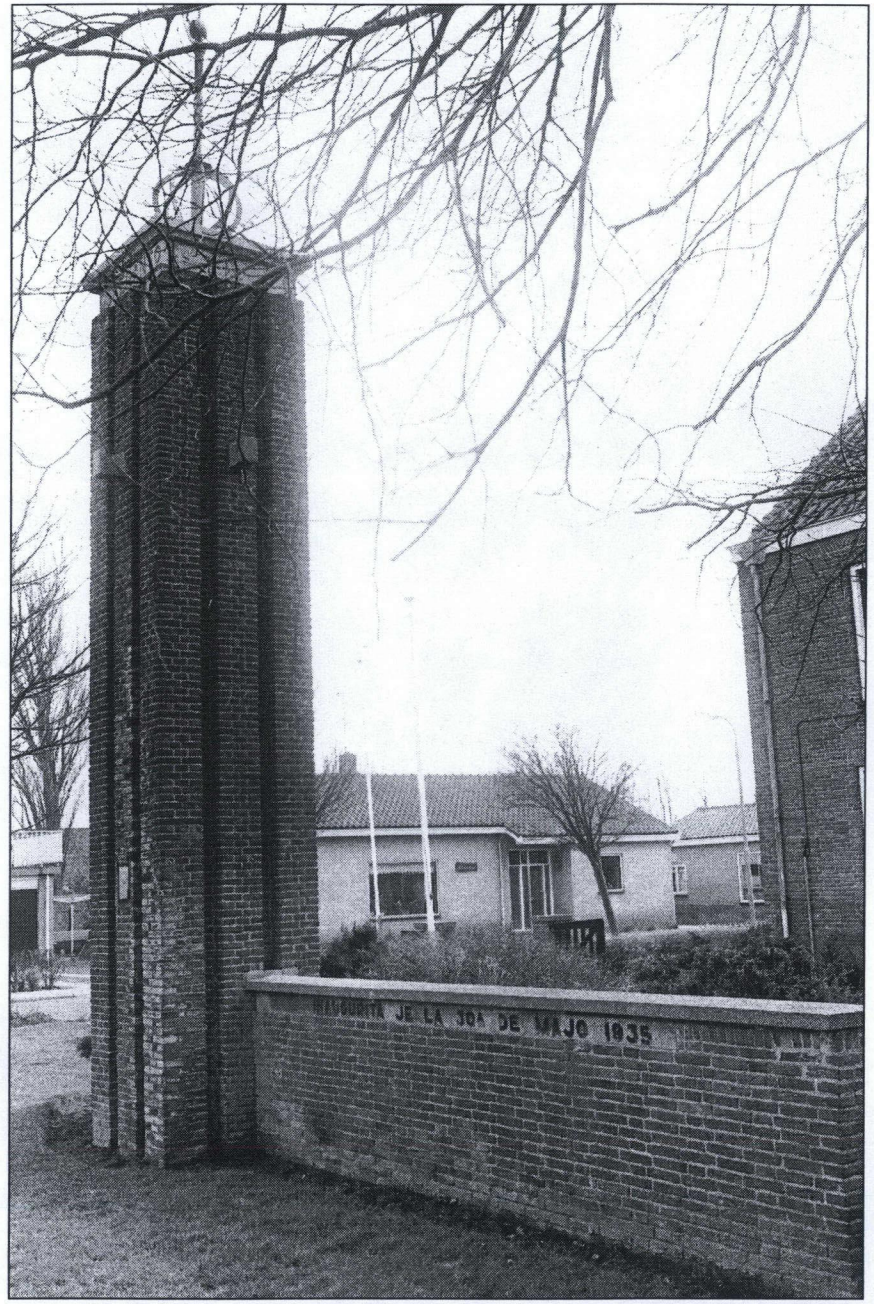
Harry de Graaf

Harry de Graaf is sinds 1962 als redacteur verbonden aan de Texelse Courant.

Vivu Esperanto!

Hiermede wil ik op rijm gewagen
over vóór oorlogse dagen.
Aan die dagen toen wijd en zijd
het Esperanto werd uitgebreid.
Hoe door ijverige propagandaen
nòg meer uitgebreid werd in alle landen.
Geen land, geen stad of men vond
een Esperanto Club of Bond.
Esperanto in het internationaal verkeer.
Door het Esperanto meer en meer.
Van Noord tot Oost, van Zuid tot West,
voldeed die hulptaal opperbest.
China, Japan en Verenigde Staten
daar hoort men Esperanto praten.
Zelfs trok men naar grote congressen
in Wenen en Leipziger Messen.

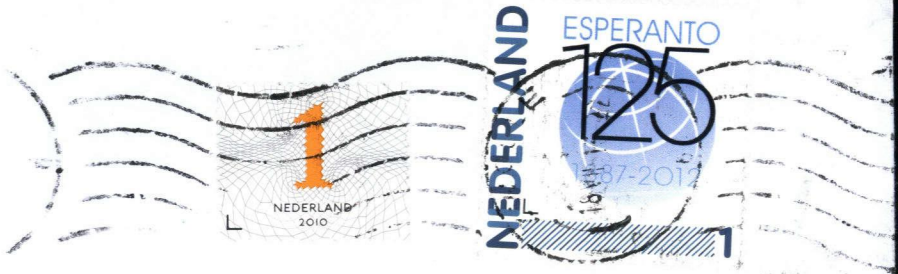
Verkocht werd in Esperanto taal.
Verkregen werd een goed onthaal.
In Nieuw Zeeland, ja allerwegen
op de wereld werd succes verkregen.
Zelfs een kaffer met verstand
trok met Esperanto door het land.
Zelfs in het hoge Noorden
bleek dat Esperanto hun bekoorde.
Ook blinden waagden zich eraan,
leerden door brailleschrift spontaan.
Door 't gebruiken van dit schrift
werd het in hun hersens gegrift.
Meer succes kan men ermee behalen
dan met Frans, Engels of Duitse talen.
Esperanto treedt op als tolk
voor heel de wereld, heel het volk.
Er is geen plek meer op aard'
waar die taal niet wordt geopenbaard.

INVIOLABLE JE LA 30A DE MAJO 1935

Willem Jan Duinker, de vader van Gijs en Johan, werd op 8 januari 1876 geboren op Vlieland maar zijn ouders kwamen van Texel. Hij leerde Esperanto via de radio. Het gedicht in deze brochure heeft betrekking op het Esperantomonument in Den Burg en is onderdeel van een veel groter vers waarin allerlei andere zaken worden aangeroerd. De laatste regels schreef hij op 8 april 1945 in Haarlem waarheen hij vanuit Den Helder was geëvacueerd. Hij wist toen nog niet dat zijn zoon Johan op 6 april op De Mok op Texel was gefusilleerd. Zijn andere zoon Gijs was bij de beschieting van Den Burg ernstig gewond en bezweek op 16 mei 1945 in het noodziekenhuis in Den Burg. Willen Jan Duinker overleed op 12 maart 1950.

ESPERANTO
★
NEDERLAND

Burgemeester en
wethouders
alsmede gemeenteraad Texel

Postbus 200

1790 AE Den Burg

ESPERANTO NEDERLAND
Arubastraat 12
9715 RW Groningen
Nederlando
info@esperanto-info.nl

ESPERANTO
INTERNATIONALE TAAL
www.lernu.net
www.esperanto-info.nl

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	**uw kenmerk**	**bijlage(n)**
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Regionale transitiearrangementen jeugdzorg	BAOZW/U201300998 Lbr. 13/064	19 juli 2013

Samenvatting

In deze ledenbrief zet de VNG een aantal ontwikkelingen op een rij over de regionale transitiearrangementen in voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015. Op 26 april jl. zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de staatssecretarissen van VWS en VenJ, het IPO en de VNG over de invulling van de continuïteit van zorg in het jaar 2015. Deze afspraken zijn vervolgens uitgewerkt (zie bijlage 1 en 2 voor de uitwerking van de bestuurlijke afspraken en voor de afspraken zelf).
Kern van de afspraak is dat er in alle 41 jeugdzorgregio's (zoals die blijken uit de VNG inventarisatie van 31 mei) op 31 oktober een arrangement dient te liggen dat uitwerkt hoe samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. Dit betekent dat ze aangeven hoe ze:

- De continuïteit van zorg realiseren.
- De infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt.
- De frictiekosten beperken.

Deze brief heeft twee bijlagen:

Bijlage 1: Uitwerking bestuurlijke afspraken regionale transitiearrangementen.
Bijlage 2: Bestuurlijke afspraken 26 april.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	**uw kenmerk**	**bijlage(n)**
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Regionale transitiearrangementen jeugdzorg	BAOZW/U201300998 Lbr. 13/064	19 juli 2013

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief zet de VNG een aantal ontwikkelingen op een rij over de regionale transitiearrangementen in voorbereiding op de decentralisatie jeugdzorg per 1 januari 2015. Op 26 april jl. zijn bestuurlijke afspraken gemaakt met de staatssecretarissen van VWS en VenJ, het IPO en de VNG over de invulling van de continuïteit van zorg in het jaar 2015. Deze afspraken zijn vervolgens uitgewerkt (zie bijlage 1 en 2 voor de uitwerking van de bestuurlijke afspraken en voor de afspraken zelf).
Kern van de afspraak is dat er in alle 41 jeugdzorgregio's (zoals die blijken uit de VNG inventarisatie van 31 mei) op 31 oktober een arrangement dient te liggen dat uitwerkt hoe samenwerkende gemeenten de zorgcontinuïteit realiseren. Dit betekent dat ze aangeven hoe ze:

- De continuïteit van zorg realiseren.
- De infrastructuur realiseren om de cliënten (zittende en nieuwe tot aan 1/1/2015) deze continuïteit van zorg in 2015 te bieden, bij de jeugdhulpaanbieder die op 31/12/2014 deze zorg biedt.
- De frictiekosten beperken.

Korte voorgeschiedenis
De bestuurlijke afspraken van 26 april waren het voorlopige sluitstuk van een langere discussie over continuïteit van zorg en frictiekosten. In het wetsvoorstel dat bij de Tweede Kamer is ingediend is bepaald dat cliënten die in zorg zijn op 31 december 2014, maximaal een jaar dit recht op zorg houden. Voor pleegzorg geldt een onbepaalde duur en voor de justitiële jeugdzorg kan dit voor bepaalde cliënten ook langer dan 1 jaar zijn. Dit overgangsrecht is onomstreden en in reacties op eerdere versies van het wetsvoorstel is welwillend door gemeenten gereageerd op dit voorstel. Van de kant van de huidige financiers en aanbieders is aangegeven dat deze wettelijke bepaling alleen onvoldoende zekerheid biedt om de continuïteit van zorg in 2015 te kunnen

bieden. Dat leidde tot het pleidooi voor een landelijke budgetgarantie. Gemeenten hebben bestuurlijk aangegeven een dergelijke landelijke garantie onaanvaardbaar te vinden, en hebben gepleit voor een regionale invulling van de continuïteit van zorg. Daar is in de bestuurlijke afspraken toe besloten.

Frictiekosten beperken
Gemeenten zijn als nieuwe bestuurlijk verantwoordelijke partij niet aansprakelijk voor frictiekosten. Toch wordt in de bestuurlijke afspraken gesproken over het beperken van frictiekosten. Gemeenten kunnen een belangrijke rol spelen in het beperken van frictiekosten door tijdig voor 1 januari 2015 duidelijkheid te geven richting aanbieders over welke type zorg ze in welke volume zullen gaan afnemen. Dan kunnen aanbieders daarop anticiperen door de gemeentelijke keuzes door te vertalen in hun bedrijfsvoering.
Iedere bezuiniging en iedere wijziging in bestuurlijke verantwoordelijkheid gaat gepaard met frictiekosten. Voor de regionale transitiearrangementen is slechts relevant wanneer de wettelijke continuïteit van zorg in gevaar is. Het beperken van frictiekosten zal er op gericht moeten zijn die zorgcontinuïteit van maximaal een jaar te kunnen bieden.

Mate van zekerheid van afspraken
Een veelgestelde vraag is in welke mate gemeenten zekerheid kunnen bieden richting aanbieders. Er is inmiddels een wetsvoorstel dat is ingediend bij de Tweede Kamer, maar het is nog niet behandeld door het parlement. Gemeenten weten wat hun budget is in 2015 aan de hand van de meicirculaire 2013, maar dat zal nog worden bijgesteld in de meicirculaire 2014. In de uitwerking van de bestuurlijke afspraken wordt er daarom op gewezen dat het arrangement dat op 31 oktober 2013 bestuurlijk door gemeenten wordt vastgesteld, niet vrijblijvend is, maar dat er op grond van afwijking van het budget in de meicirculaire 2014 of ontwikkelingen in cliëntenaantallen van het arrangement kan worden afgeweken.

Bestuurlijke instemming en betrokkenheid van de gemeenteraad
Er is in de bestuurlijke afspraken geen landelijke vereiste opgenomen dat het arrangement moet goedgekeurd zijn door de gemeenteraad. Dat is logisch, want het is niet aan de rijksoverheid of koepels van gemeenten en provincies om dat te bepalen. Dat neemt niet weg dat betrokkenheid van de gemeenteraad op welke manier dan ook, logisch is. Een aantal gemeenten kiest er voor, gezien de korte tijd tot 31 oktober, het arrangement met ondertekening door het college van BenW of de verantwoordelijk portefeuillehouder in te dienen, onder voorbehoud van goedkeuring door de raad.

In de uitwerking van de bestuurlijke afspraken is er bewust voor gekozen dat het arrangement wordt afgesloten na overleg met financiers en aanbieders. Gemeenten stellen in regionaal verband het arrangement op.

Minimumeisen en aanvullende elementen
De bestuurlijke afspraken hebben betrekking op 2015 als overgangsjaar, omdat in dit jaar de continuïteit van zorg geldt. Dat neemt niet weg dat het nuttig kan zijn om afspraken te maken over 2014 en de voorbereidingen die aanbieders en huidige financiers dan al kunnen treffen om zich voor te bereiden op de nieuwe verantwoordelijkheid van gemeenten. In veel regio's gebeurt dit al. Dit is echter geen vereiste in de landelijke afspraken.

Ruimte voor transformatie
De bestuurlijke afspraken zijn er op gericht een transitie per 1 januari 2015 te realiseren die zonder ongelukken plaatsvindt. De transitie moet de achterliggende doelen van de stelselherziening: de transformatie van de zorg voor jeugd in Nederland, dienen. Gemiddeld 42% van het budget in 2015 wordt vastgelegd door het overgangsrecht. Dat geeft ook al in 2015 ruimte om tot innovaties over te gaan.

Beoordeling door de transitiecommissie
Met het kabinet is afgesproken dat de onafhankelijke Transitiecommissie Jeugd de arrangementen toetst. De criteria die de Transitiecommissie gebruikt bij toetsing zijn opgenomen in een handreiking van het transitiebureau jeugd die op 5 juli is verschenen. Vervolgens zal het kabinet beslissen of en zo ja voor welke regio's een aanwijzing nodig is om de continuïteit van zorg alsnog te realiseren. De inhoud van deze aanwijzing staat niet op voorhand vast en zal vooraf bestuurlijk met de VNG besproken worden.

Beschikbare ondersteuning
Vanuit de VNG is in samenwerking met transitiebureau jeugd een ondersteuningsstructuur met een helpdesk opgezet. Daarnaast is er ondersteuning op maat beschikbaar per regio. Die ondersteuning is ook beschikbaar voor bestuurders. Ook worden veelgestelde vragen beantwoordt en voor iedereen toegankelijk gemaakt. Meer informatie over de handreiking en de ondersteuning op maat kunt u vinden op: http://www.voordejeugd.nl/home/transitiearrangementen

De helpdesk is bereikbaar via: 3djeugd@vng.nl

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Ledenbrief n.a.v. Resolutie "Een vitale lokale samenleving"	BAWI/U201301011 Lbr. 13/065	19 juli 2013

Samenvatting

In deze ledenbrief geven wij u de actuele stand van zaken over onze inzet bij de bespreking in het kader van het sociaal en zorgakkoord. In de Algemene Ledenvergadering van 5 juni hebben we gesproken over de gevolgen van het zorg- en sociaal akkoord voor gemeenten. Gemeenten hebben vrijwel unaniem een inzet vastgesteld in de resolutie “Een vitale lokale samenleving”. Daarin zijn condities en uitgangspunten geformuleerd voor een goed decentralisatieproces.

Het kabinet heeft kort na de ALV in een bestuurlijk overleg haar inhoudelijke reactie op de resolutie toegelicht. Het VNG bestuur heeft in haar vergadering van 27 juni de reactie van het kabinet besproken en beschouwt de opdracht van de Ledenvergadering als ‘deels volbracht’. Hiermee stemt het bestuur in dat verder wordt gewerkt in Bestuurlijke Overleggen en via verkennende gesprekken in de Werkkamer.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
Betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Ledenbrief n.a.v. Resolutie "Een vitale lokale samenleving”	BAWI/U201301011 Lbr. 13/065	19 juli 2013

Geacht college en gemeenteraad,

In deze ledenbrief geven wij u de actuele stand van zaken over onze inzet bij de bespreking in het kader van het sociaal en zorgakkoord. In de Algemene Ledenvergadering van 5 juni hebben we gesproken over de gevolgen van het zorg- en sociaal akkoord voor gemeenten. Gemeenten hebben vrijwel unaniem een inzet vastgesteld in de resolutie “Een vitale lokale samenleving”. Daarin zijn condities en uitgangspunten geformuleerd voor een goed decentralisatieproces.

Het kabinet heeft kort na de ALV in een bestuurlijk overleg haar inhoudelijke reactie op de resolutie toegelicht. Het VNG bestuur heeft in haar vergadering van 27 juni de reactie van het kabinet besproken en beschouwt de opdracht van de Ledenvergadering als ‘deels volbracht’. Hiermee stemt het bestuur in dat verder wordt gewerkt in Bestuurlijke Overleggen en via verkennende gesprekken in de Werkkamer

Reactie kabinet op resolutie t.a.v. Participatiewet
We hebben u eerder geïnformeerd over de brief van het kabinet van 12 juni met een inhoudelijke reactie op de resolutie ‘Een vitale lokale samenleving’. Het kabinet heeft haar reactie in een bestuurlijk overleg verder toegelicht. De VNG constateert dat het kabinet de gemeenten op de volgende punten tegemoet komt.

1. Eén regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt, dus geen aparte regelingen en regimes voor arbeidsgehandicapten: Het ministerie van SZW biedt voldoende ruimte aan gemeenten. Een loonkostensubsidie uit het I-deel kan worden ingezet voor iedereen die niet zelfstandig het minimumloon (of eigenlijk, 80% daarvan) kan verdienen.

2. Geen landelijke indicatiestelling, gemeenten organiseren dat zelf, dan wel in regionaal verband: in de wet staat nergens een verwijzing naar een landelijke indicatie, anders dan voor de Wajong voor duurzaam volledig arbeidsgehandicapten.

3. De arbeidsmarktregio bepaalt zelf de wijze van organisatie en samenwerken binnen de regio: het kabinet geeft aan dat gemeenten “in the lead” zijn.

4. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de organisatie van de participatie van de onderkant van de arbeidsmarkt.

5. Het Rijk zorgt ervoor dat werkgevers voldoende werkplekken organiseren voor de onderkant van de arbeidsmarkt: via de (aparte) quotumregeling kunnen werkgevers uiteindelijk aan hun eigen afspraak worden gehouden.

6. Er komt geen afzonderlijke cao voor de onderkant van de arbeidsmarkt: in de brief van 11 juli jl. wordt door het kabinet aangegeven dat een nieuwe CAO voor beschut werk niet aan de orde is.

De volgende punten uit de resolutie blijven staan:

7. De financiering van de pensioenen van de SW-sector wordt duurzaam opgelost: tijdens het bestuurlijk overleg op 3 juli j.l. heeft de staatssecretaris aangegeven zich medeverantwoordelijk te voelen voor het oplossen van het pensioenprobleem dat ontstaat a.g.v. de Participatiewet. De VNG constateert dat dit punt niet is opgelost.

8. Het Rijk zorgt voor een toereikend macrobudget en zorgt ervoor dat gemeenten daarover tijdig worden geïnformeerd. De pijnpunten uit het wetsvoorstel Wet Werken naar Vermogen blijven overeind: de kosten voor de Wsw leggen een te groot beslag op het Participatiebudget in de eerste jaren en er is onvoldoende budget voor uitvoeringskosten. De VNG is al lange tijd in gesprek over deze punten en moet constateren dat SZW aannames hanteert die niet worden herkend en grote (negatieve) effecten voor gemeenten hebben.

9. Voor beschut werk is de beloning maximaal 100% van het wettelijk minimumloon: de sociale partners willen groei naar 120% WML mogelijk maken. De kosten tussen 100 en 120% WML zijn voor rekening van de werkgever. Dat leidt tot extra kosten voor gemeenten en is bovendien niet consistent uit het oogpunt van een logisch opgebouwde regeling voor de onderkant van de arbeidsmarkt. De doorgroei tot 120 % WML sluit voor de beschut werkers de mogelijkheid af nog een stap te maken op de arbeidsmarkt. Het kabinet biedt gemeenten de mogelijkheid om beschut werk (waarbij de mensen logischerwijs niet in dienst komen bij reguliere werkgevers) te organiseren in een NV, BV of gemeentelijke stichting. Er is geen verplichting vanuit het kabinet om de mensen op te nemen in de gemeente CAO of een andere CAO.

De reactie van het kabinet op de condities en uitgangspunten is een stap in de goede richting en

geeft vertrouwen dat gemeenten en Rijk ook daadwerkelijk vanuit hetzelfde vertrekpunt beginnen aan de omvangrijke decentralisaties. Dit vertrouwen is mede gebaseerd op de concepttekst van de Nota van Wijziging Participatiewet die ambtelijk is gedeeld.

Vervolgtraject participatiewet

Het VNG bestuur heeft op 27 juni jl. de reactie van het kabinet besproken. Het bestuur stelt vast dat het kabinet snel na vaststelling van de resolutie een inhoudelijke reactie aan de VNG heeft gezonden. Deze brief geeft voldoende aanknopingspunten om op basis daarvan vervolgens ook bestuurlijk overleg te voeren. Alles overziende concludeert het bestuur dat een goede weg is ingeslagen om inderdaad tot een gedeelde visie op alle punten te komen. Het macrobudget is echter nog ontoereikend. Het bestuur beschouwt de opdracht van de ALV daarom als ‘deels volbracht’, en stemt ermee in dat hieraan verder wordt gewerkt in bestuurlijke overleggen en via verkennende gesprekken in de Werkkamer.

Op vrijdag 12 juli j.l. heeft informeel overleg plaatsgevonden tussen de voorzitters VNO-NCW, FNV en VNG in aanwezigheid van de staatssecretaris van SZW. In het informele overleg is vastgesteld dat er vertrouwen bestaat dat in de Werkkamer praktische oplossingen zullen worden gevonden zodat sprake kan zijn van een voor alle partijen werkende Participatiewet.

Wmo

De punten uit de resolutie die betrekking hebben op de Wmo blijven deels staan.

10. Het Rijk houdt vast aan de eenmalige korting van 89 miljoen op het gemeentefonds ten behoeve de huishoudelijke hulp. Naast deze korting zijn er nog andere financiële geschilpunten rond de Wmo, zoals de in- en uitvoeringskosten voor de nieuwe Wmo taken, het overgangsrecht in nieuwe Wmo en de financiële compensatie voor gemeenten in verband met het verdwijnen van ZZP 1 en 2. Over al deze zaken spreekt de VNG nog met het Rijk.

11. Wettelijke instrumenten en beleidsvrijheid om te zorgen dat de maatschappelijke ondersteuning terecht komt bij mensen die het niet zelf kunnen regelen en/of het niet zelf kunnen betalen: de VNG is nauw betrokken bij de totstandkoming van de nieuwe Wmo 2015. In dat kader doen wij regelmatig voorstellen die gemeenten handvatten bieden om de maatschappelijke ondersteuning zoveel mogelijk terecht te laten komen bij de burgers die het niet zelf kunnen regelen en betalen. Onderwerpen zijn onder meer het aan voorwaarden gebonden PGB en de mogelijkheid om vermogen te betrekken bij de verstrekking van hulpmiddelen en woningaanpassingen. De gesprekken hierover zijn nog niet afgerond.

12. Geen schotten in de budgetten (Huishoudelijke Hulp, Jeugd GGZ): met betrekking tot de schotten in het budget ziet het ernaar uit dat het Rijk en de gemeenten op één lijn zitten: één ontschotte decentralisatie uitkering sociaal domein waarin de budgetten voor de verschillende decentralisaties wel zichtbaar zijn, maar er tussen budgetten kan worden geschoven.

13. Proportionele inspectietaken: op het onderwerp kwaliteit, toezicht en handhaving zijn VNG en Rijk elkaar tegemoet gekomen. Gemeenten zijn integraal verantwoordelijk voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning, de Inspectie houdt tijdelijk toezicht op de aanbieders van maatschappelijke ondersteuning en adviseert hierover aan de gemeente. Het Landelijke Kwaliteitsinstituut en KING gaan samen met aanbieders een landelijke standaard uitwerken voor verantwoorde maatschappelijke ondersteuning.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Aan de gemeenteraad en
het College van Burgemeester en wethouders

Bergentheim/Moergestel, 20 juli 2013

Geachte leden van de gemeenteraad, geacht college,

De BelangenVereniging Vrij Wonen (BVVW) heeft als doelstelling de permanente bewoning van particuliere recreatiewoningen - niet bestemd voor de commerciële verhuur - te bevorderen. De Nederlandse Vereniging van Recreatieve Makelaars (NVRM) is actief op de recreatiewoningenmarkt. Samen vragen wij uw aandacht voor het volgende.

U bent ongetwijfeld op de hoogte van het feit, dat de verkoop op de woningmarkt erg slecht is. De reguliere woningmarkt is op dit moment al een ramp, maar het verkopen van een recreatiewoning is nagenoeg onmogelijk. De verkoop stagneerde al een aantal jaren geleden, toen de hypotheekrenteaftrek voor de tweede woning verdween. Voor recreatiewoningen worden op dit moment zelfs **geen** hypotheken meer verstrekt. Dit heeft alles te maken met het handhavingsbeleid, dat in veel gemeenten gevoerd wordt.

Omdat veel gemeenten last hebben van het feit dat de Rijksbijdrage voor recreatiewoningen per 1 januari 2014 wordt afgeschaft en door de huidige crisis, is er momenteel veel aandacht voor de bodem van de gemeentekas. Veel gemeenten grijpen naar het middel om belastingen te verhogen, o.a. de woonforensenbelasting.

Dit lijkt voor u misschien een handige en juiste maatregel, maar realiseert u zich dat hierdoor de mogelijke verkoopbaarheid alleen nog maar slechter wordt. Veel eigenaren van recreatiewoningen zijn door de onverkoopbaarheid op dit moment al gevangenen van hun eigen recreatiewoning. Elke lastenverhoging zal verdere afbreuk doen aan de verkoopbaarheid van recreatiewoningen en dus leiden tot een verdere verslechtering van deze markt. Daar komt bij dat een lastenverhoging met name contraproductief zal uitpakken in gemeenten waar een actief en stringent handhavingsbeleid op het punt van de permanente bewoning van recreatiewoningen wordt gevoerd. Bewoners jegens wie handhavend wordt opgetreden, komen toch al in veel gevallen in financiële problemen. Zij zijn immers als gevolg van die handhaving veelal genoodzaakt om in een volstrekt stagnerende markt hun recreatiewoning te verkopen. Dat is al een buitengewoon moeilijke opgave, zelfs als men genoegen neemt met een geringe opbrengst en een hypothecaire restschuld. Een verdere verhoging van de forensenbelasting zal dergelijke problemen slechts versterken. Voor sommigen dreigt dan zelfs een persoonlijk faillissement.
De hypotheek voor hun huis kunnen zij niet meer betalen en het huis vervalt aan de bank, zodat hun woning wordt geveild. Wanneer dan een restschuld overblijft, komt men in de schuldsanering terecht.

Daarom vragen wij u om bij uzelf te rade te gaan of er bij het verhogen van de woonforensenbelasting inderdaad wel een positief resultaat geboekt wordt voor de gemeentelijke financiën. Enerzijds komt er geld binnen, maar anderzijds moet de gemeente eigenaren financieel ondersteunen en ook nog voor (meestal niet voorhanden zijnde) huisvesting zorgen, waarbij de handhavingslasten nog buiten beschouwing worden gelaten.

Hoogachtend,

M. van Hartingsvelt, voorzitter van

BelangenVereniging Vrij Wonen
Postbus 5
7690 AA Bergentheim
Tel 0900-2889835
Fax 0847-184341
E-mail: secretariaat@bvvw.nl
www.bvvw.nl

A. Roks, voorzitter van

Nederlandse Vereniging van Recreatieve Makelaars
Raadhuisstraat 11
5066 AP Moergestel
Tel 055 - 3662407
Fax 055 - 3602264
E-mail: info@nvrm.com
www.nvrm.com

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Burgernet: nieuwe mogelijkheden om burgers te betrekken bij veiligheid	BABVI/U201300968 Lbr. 13/066	23 juli 2013

Samenvatting
Ruim één miljoen burgers hebben zich aangemeld om een bijdrage te leveren aan de veiligheid in hun woon- en werkomgeving en hun aantal groeit elke dag. Meer dan 1.000 maal per maand helpen burgers de politie en hun gemeente met het bestrijden van criminaliteit en het terugvinden van vermiste personen. Dit zijn enkele resultaten van Burgernet, het programma waarin politie, gemeenten en burgers samen zorgen voor een veilige woonomgeving en dat wordt ondersteund door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid.

Met deze ledenbrief informeert de VNG u over de stand van zaken van Burgernet, de mogelijkheden die het uw gemeente biedt en enkele belangrijke activiteiten die op stapel staan. Zo start begin september een grote landelijke publiekscampagne van de Rijksoverheid waar uw gemeente op in kan spelen. Uw gemeente kan voor een lokale campagne gebruik maken van speciaal voor dit doel ontwikkelde communicatiemiddelen, zoals posters, radio en TV items voor de regionale zenders en een voorbeeldartikel voor huis aan huis bladen.

Verder wordt de aanmelding van deelnemers vereenvoudigd, komt er een speciale Burgernet-app voor mobiele telefoons en er kan effectiever gebruik gemaakt worden van social media.
Dit najaar staat ook in het teken van het vergroten van de mogelijkheden voor gemeenten om burgers te betrekken bij het eigen veiligheidsbeleid en van het duurzaam borgen van Burgernet in de staande organisaties.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		
Betreft	**ons kenmerk**	**Datum**
Burgernet: nieuwe mogelijkheden om burgers te betrekken bij veiligheidsbeleid	BABVI/U201300968 Lbr. 13/066	23 juli 2013

Geacht college, geachte gemeenteraad,

Ruim één miljoen burgers hebben zich aangemeld om een bijdrage te leveren aan de veiligheid in hun woon- en werkomgeving en hun aantal groeit elke dag. Meer dan 1.000 maal per maand helpen burgers de politie en hun gemeente met het bestrijden van criminaliteit en het terugvinden van vermiste personen. Dit zijn enkele resultaten van Burgernet, het programma waarin politie, gemeenten en burgers samen zorgen voor een veilige woonomgeving en dat wordt ondersteund door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Rijksoverheid.

Met deze ledenbrief informeert de VNG u over de stand van zaken van Burgernet, de mogelijkheden die het uw gemeente biedt en enkele belangrijke activiteiten die op stapel staan. Zo start begin september een grote landelijke publiekscampagne waar uw gemeente op in kan spelen.

De stand van zaken

De deelname van gemeenten gaat zeer voorspoedig. Op dit moment hebben 393 gemeenten (op een totaal van 408) Burgernet ingevoerd. Dit jaar zullen er meer volgen waarmee volledige landelijke dekking binnen bereik komt. Burgernet is ook ingevoerd in alle regionale eenheden van de politie. Het aantal deelnemers groeit snel: 1.250.000 burgers zich inmiddels aangemeld.

Ook de resultaten zijn onverminderd positief. Dankzij de inzet van deelnemers zijn verdachten aangehouden, vermiste personen opgespoord en is er nuttige informatie aan de politie verstrekt. Er zijn inmiddels meer dan 1000 Burgernet acties per maand. Door de directe informatie van deelnemers heeft de politie gemiddeld 10% van de acties succesvol kunnen afsluiten. Burgernet wordt vooral ingezet bij woninginbraken, vermissingen, straatroof, winkeldiefstal, overvallen op bedrijven en zakkenrollerij.

Landelijke publiekscampagne en lokale werving van deelnemers
Begin september start een publiekscampagne van de Rijksoverheid om de naamsbekendheid van Burgernet te vergroten en een flinke verhoging van het aantal deelnemers te bereiken. De campagne bestaat uit een TV spot, een radiocommercial en een online campagne. Daarnaast zijn PR activiteiten in voorbereiding, zoals een grote landelijke aftrap van de campagne door de minister van Veiligheid en Justitie.

U kunt het verhogen van het aantal deelnemers bevorderen door in aansluiting op de landelijke campagne zelf wervingsactiviteiten te organiseren. Door aandacht te vestigen op de mogelijkheid om in de eigen wijk of buurt bij te dragen aan de veiligheid, wordt de kans op meer nieuwe deelnemers aanmerkelijk groter. Uw gemeente kan voor een lokale campagne gebruik maken van speciaal voor dit doel ontwikkelde communicatiemiddelen, zoals posters, radio en TV items voor de regionale zenders en een voorbeeldartikel voor huis aan huis bladen.

Vereenvoudigde aanmelding
Potentiële deelnemers melden zich bij voorkeur aan via de landelijke Burgernet website. Daarom is per 1 september een nieuwe, meer gebruiksvriendelijke, website operationeel. Bovendien is vanaf deze datum de Burgernet-app beschikbaar. Deze sluit aan bij een jongere doelgroep die graag gebruik maakt van apps op de mobiele telefoon en heeft als voordeel dat de deelnemer berichten ontvangt over de plaats waar hij zich op dat moment bevindt. Hierdoor wordt het mogelijk om berichten te ontvangen buiten de woonplaats.

Naast de publiekscampagne zijn voor komend najaar andere belangrijke activiteiten gepland.

Meer mogelijkheden om burgers te betrekken bij veiligheidsbeleid
Burgernet stelt gemeenten in staat een grote groep burgers bij het lokale veiligheidsbeleid te betrekken. Sinds 1 juni bestaat de alerteringsfunctie: het versturen van niet spoedeisende berichten over veiligheid. Dit zijn de zogenaamde niet-tijdkritische Burgernetberichten. De politie gebruikt deze functie nu voor berichten die gerelateerd zijn aan de opsporing, zoals het oproepen van getuigen voor een recherche onderzoek. Binnenkort start een werkgroep van medewerkers uit diverse gemeenten die zich zal buigen over de vraag hoe de alerteringsfunctie ook door gemeenten kan worden ingezet. Naar verwachting komt deze functie eind dit jaar beschikbaar voor uw gemeente zodat uw rol in het kader van de integrale veiligheid met behulp van Burgernet verder kan worden uitgebreid.

Uitbreiding Burgernet via social media
Social media zijn steeds belangrijker voor de wijze waarop overheid en burgers met elkaar communiceren. Het afgelopen jaar heeft het programmabureau onderzoek laten verrichten naar de mogelijkheid om Twitter te gebruiken. Naar aanleiding van de aanbevelingen van het onderzoek worden de Burgernetberichten inmiddels automatisch getwitterd. Hiermee wordt een nieuwe groep

deelnemers bereikt waardoor de effectiviteit van Burgernet is toegenomen. De eerste harde successen met Twitter zijn een feit: via deze weg werd onlangs een verdachte van een woninginbraak aangehouden.

In het najaar start een onderzoek naar de mogelijkheden van het gebruik van Facebook. Wanneer dit ook een goede aanvulling blijkt te zijn op de bestaande middelen, zal deze functionaliteit verder worden ontwikkeld.

Borgen in de staande organisaties

Ten slotte staat dit najaar in het teken van het duurzaam borgen van Burgernet in de staande organisaties en het invlechten van de verschillende regionale organisaties in de politie-eenheden. Het gaat onder andere om het harmoniseren van de afspraken over de bedrijfsvoering en van de werkprocessen op operationeel niveau. Op basis van bestaande bewezen werkwijzen worden de processen gestandaardiseerd en neemt de effectiviteit van Burgernet naar verwachting toe.

Elke keer weer blijkt dat de betrokkenheid van burgers bij Burgernet, naast het vergroten van de pakkans, een positieve invloed heeft op hun beleving van veiligheid. Het zorgt voor meer onderling begrip en vertrouwen tussen overheid en burger. Deelnemers voelen zich aanmerkelijk veiliger in hun gemeente. De landelijke campagne is een goede gelegenheid om Burgernet opnieuw onder de aandacht te brengen van de inwoners van uw gemeente. Er komen ook nieuwe mogelijkheden bij om burgers te benaderen en te betrekken bij het lokale veiligheidsbeleid.

Als u meer informatie wenst kunt u daarvoor contact opnemen met het landelijk programmabureau Burgernet, telefoon: 030-2155077 of informatie@burgernet.nl. Ook alle ontwikkelde communicatie- en wervingsmiddelen zijn beschikbaar voor u bij het programmabureau. Binnen de VNG wordt de ondersteuning verzorgd door de heer Michiel Geuzinge (informatiecentrum@vng.nl. U kunt ook met hem contact opnemen.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

Harry van Katwijk

Van:	Secretariaat VAST <info@dewaddeneilanden.nl>
Verzonden:	woensdag 24 juli 2013 10:32
Aan:	Griffie Ameland; Gemeente Ameland; Postbus20 Schiermonnikoog; Zwaag van der, Siep; Spanjer-Rodenburg, Anja (Griffie); Lanting, Robert; Info Vlieland; Gemeente Texel; Marit de Porto; Terschelling
Onderwerp:	zienswijzen begroting 2014 en programmaplan 2014
Bijlagen:	2013-025 Colleges 5 eilanden begroting n programmaplan 2014.pdf; 2013-06-27 06 concept programmaplan.pdf; 2013-06-27 06 concept begroting 2014.pdf

Geachte colleges van B en W van de vijf eilanden en griffiers van de vijf eilanden,

Bijgaand treft u aan de begroting 2014, het meerjarenperspectief voor de jaren 2015 tot en met 2017 en het programmaplan 2014 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden en de aanbiedingsbrief.

In de Eilander Raadsvergadering van 27 juni jongstleden is de begroting voor 2014, de meerjarenbegroting 2015-2017 en het programmaplan besproken en voorlopig vastgesteld.
Na de voorlopige vaststelling van de begroting, volgt de consultatieronde van de afzonderlijke gemeenteraden van de deelnemende eilanden, waarbij zij hun bemerkingen en zienswijzen kunnen geven. Wij verzoeken u de begroting 2014, het meerjarenperspectief 2015-2017 en het programmaplan voor te leggen aan uw Raad met het verzoek hun gevoelens en zienswijzen hierover kenbaar te maken.
De begroting 2014, het meerjarenperspectief en het programmaplan, wordt definitief vastgesteld in de eilander Raadsvergadering van 28 november aanstaande. De zienswijzen ontvangen wij graag voor 1 oktober, zodat deze tijdig verwerkt kunnen worden.

Griffiers, willen jullie er zorg voor dragen dat de begroting en het programmaplan tijdig in uw raad wordt behandeld? Alvast hartelijk dank voor de medewerking.

Met vriendelijke groet,

Met vriendelijke groet,

Ria Dijkstra

) 0517-740000
) 06-29602747
@ info@dewaddeneilanden.nl
(afwezig op maandag en vrijdag)

WADDENEILANDEN

De Waddeneilanden
Postadres: Postbus 203, 8860 AE Harlingen
Bezoekadres: Waddenpromenade 7-1, 8861 NT Harlingen
Telefoonnummer:0517-740000 | Telefax: 0517-740001
email: info@dewaddeneilanden.nl

Denk aan het milieu, is het echt nodig om deze mail uit te printen?

Bijlage: begroting en programmaplan 2014, aanbiedingsbrief

DE WADDENEILANDEN

Aan de colleges van B en W van
de vijf Waddeneilanden

Datum: 24-07-2013 | 025 |
Onderwerp: begroting 2014 en programmaplan 2014

Geachte college,

Bijgaand treft u aan de begroting 2014, het meerjarenperspectief voor de jaren 2015 tot en met 2017 en het programmaplan 2014 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden.

In de Eilander Raadsvergadering van 27 juni jongstleden is de begroting voor 2014, de meerjarenbegroting 2015-2017 en het programmaplan besproken en voorlopig vastgesteld. Na de voorlopige vaststelling van de begroting, volgt de consultatieronde van de afzonderlijke gemeenteraden van de deelnemende eilanden, waarbij zij hun bemerkingen en zienswijzen kunnen geven. Wij verzoeken u de begroting 2014, het meerjarenperspectief 2015-2017 en het programmaplan voor te leggen aan uw Raad met het verzoek hun gevoelens en zienswijzen hierover kenbaar te maken.
De begroting 2014, het meerjarenperspectief en het programmaplan, wordt definitief vastgesteld in de eilander Raadsvergadering van 28 november aanstaande. De zienswijzen ontvangen wij graag voor 1 oktober, zodat deze tijdig verwerkt kunnen worden.

De Gemeenschappelijke Regeling heeft in 2010 afzonderlijk een overeenkomst afgesloten met het Waddeneiland Texel.
In 2012 is de samenwerking geëvalueerd. Als gevolg van een intensief evaluatietraject op ambtelijke en bestuurlijk niveau, is de conclusie getrokken dat de samenwerking voortgezet wordt op ten minste hetzelfde niveau. Het jaar 2013 wordt benut om te komen tot aanscherping en actualisering van de afspraken in het convenant per 1 januari 2014. De financiële basis van de huidige samenwerking is als minimale inzet opgenomen in deze begroting. Mocht een nieuwe overeenkomst leiden tot intensivering van de samenwerking dan zal de financiële vertaling hiervan middels een begrotingswijziging worden verwerkt.

Momenteel wordt eveneens de wijze waarop de uitvoering van de samenwerking is georganiseerd tegen het licht gehouden, met als doel de efficiëntie en effectiviteit te versterken. Ook wordt gezocht naar het versterken van de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. De financiële basis van de huidige werkwijze is opgenomen in deze begroting. Mocht als gevolg van dit verbeteringstraject verdergaande afspraken gemaakt worden die leiden tot wijziging binnen de begroting of uitbreiding van de afspraken in het programmaplan, dan zullen ook deze resultaten in een aanvullend besluitvormingstraject aan uw raad worden voorgelegd.

Secretariaat De Waddeneilanden
Postbus 203 | 8860 AE Harlingen
Telefoon 0517-740000 | Fax 0517-740001
info@dewaddeneilanden.nl

Begroting 2014
In verband met bezuinigingen die alle deelnemende gemeenten boven het hoofd hangt is evenals in voorgaande jaren getracht wederom de kosten voor 2014 strak te begroten. Daarmee wordt de bezuinigingsdoelstelling van 10% die gerealiseerd is gedurende de afgelopen jaren opnieuw bestendigd. De lasten voor de deelnemende eilanden zijn marginaal gedaald.

Ten aanzien van deze begroting merken wij het volgende op in vergelijking met de begroting over het jaar 2013:

- De ramingen voor de personeelskosten zijn geactualiseerd op basis van de jaarcijfers 2012. De secretariële ondersteuning wordt voor 0,8 fte ingevuld door een vaste medewerker. Daarnaast is rekening gehouden met een beperkte ruimte voor inhuur bij verlof en ziekte.
  Voor de projecten is rekening gehouden met een formatie van 2 fte ten behoeve van de werkzaamheden en projecten voor vijf Waddeneilanden. Ook hier wordt 1 fte ingevuld door een vaste beleidsmedewerker en wordt het resterende deel gereserveerd voor een flexibele inzet op specifieke beleidsterreinen gedurende een afgebakende periode. Voor het jaar 2013 en 2014 wordt extra formatie ingezet om meer sturing en afstemming te organiseren op het ruimtelijk instrumentarium van de eilanden en de toenemende beperkingen hierop door de natuur wet- en regelgeving (beheerplannen natura 2000).

- Als gevolg van het besluit van de Eilander Raad om jaarlijks een bijeenkomst te organiseren voor alle raadsleden en een bijeenkomst met de 5 eilanden zijn hiervoor middelen gereserveerd. Ook zijn de vergaderkosten verhoogd, evenals de kosten voor de vergaderingen van het Eilander College. Deze zijn aangepast aan de werkelijke uitgaven.

- De Euregio Waddeneilanden heeft haar activiteiten vooralsnog teruggebracht, in afwachting op een besluit over de toekomstige positie en activiteiten van de Euregio. In 2011, 2012 en 2013 is om deze reden ook geen contributie van de deelnemende eilanden geïnd.
  Vooruitlopend op deze ontwikkeling is de begrotingspost teruggebracht tot € 5.000,--.

  De bijdrage van de Waddeneilanden aan het RCW is verlaagd naar € 20.000,--. Deze verlaging wordt geëffectueerd in 2015. Voor de jaren 2013 en 2014 wordt de vrijval benut voor een gezamenlijke Werelderfgoed coördinator. Hieraan dragen Rijk, Provincies en Waddengemeenten bij.

- In 2013 en 2014 zal de actualisatie plaatsvinden van het ruimtelijk plan voor de Waddenzee. Hieraan wordt door de 5 Waddeneilanden en de Waddenkustgemeenten gezamenlijk gewerkt. Daarnaast wordt in dezelfde periode het Convenant Vaarrecreatie uitgewerkt. Naar verwachting zullen de middelen van de vijf eiland projecten ad € 15.000,-- geheel worden besteed aan het uitvoeren van beide projecten.

- De bijdrage van de provincie Fryslân aan de 4 Friese eilanden voor het verder realiseren van ambitiemanifest "Duurzame Waddeneilanden" kent een looptijd van 3 jaar en komt te vervallen per 2014.

- Voor de toedeling van lasten zijn dezelfde verdeelsleutels gehanteerd als bij voorgaande begrotingen. De lasten van het "Vijf Eilanden" programma zijn doorbelast

aan de 5 Waddeneilanden op basis van het inwoneraantal. De lasten van het "Vier Eilanden" programma zijn doorbelast aan de eilanden die deelnemen in de Gemeenschappelijk Regeling VAST. Dit op basis van de verhouding 1/6, 1/3, 1/3 en 1/6 voor respectievelijk Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

Ten opzichte van de begroting 2013 ontstaat dan het volgende beeld voor wat betreft de bijdragen van de individuele eilanden:

	bijdrage 2013	**bijdrage 2014**
gemeente Texel	104.300	99.581
gemeente Vlieland	76.644	77.385
gemeente Terschelling	169.482	170.204
gemeente Ameland	156.191	157.478
gemeente Schiermonnikoog	74.003	74.851
	580.620	579.500

Programmaplan
In de Gemeenschappelijke Regeling is aangegeven dat de uitwerking van de begroting is vastgelegd in een meerjarenprogrammaplan. In dit plan staan per portefeuille de thema's voor de komende jaren. Hierbinnen zijn voor het jaar 2014 de specifieke speerpunten opgenomen, waaraan in dat jaar de prioriteit en uitvoering gegeven gaat worden. Met het Programmaplan wordt aangegeven waar de Gemeenschappelijke Regeling inhoudelijk voor staat.

De provincie Fryslân heeft voor het gebiedsgericht werken het instrument van de "Streekagenda" ontwikkeld. Het doel hiervan is om de uitvoeringsprojecten van de betrokken overheden te bundelen. In deze Streekagenda worden de plannen en bijbehorende middelen in overleg met het gebied samengebracht en vastgelegd in een jaarlijks activiteitenplan met concrete projecten die uitgevoerd gaan worden.
De Friese Waddeneilanden vormen één gebied met een dergelijke gezamenlijke agenda. De voorbereidingen voor de Streekagenda zijn inmiddels vergevorderd en met ingang van 2014 wordt het Programmaplan, en met name de speerpunten voor het begrotingsjaar afgestemd met uitvoeringsplannen van de Streekagenda. Naar verwachting zal de eerste versie van de streekagenda voor de Friese Eilanden in het najaar van 2013 definitief worden vastgesteld.

Met vriendelijke groet,

Mevrouw J.G. de Jonge
Secretaris-directeur Samenwerkingsverband VAST

Bijlage: begroting en programmaplan 2014

DE WADDENEILANDEN

Gemeenschappelijke Regeling

Samenwerkingsverband VAST

BEGROTING 2014

BEGROTING 2014

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave

	blz
Inhoudsopgave	3
Inleiding	
1. Inleiding	5
2. Uitgangspunten van de begroting 2014 en het meerjarenperspectief 2015-2017	8
3. Bijdragen per eiland	9
Begroting van de lasten per categorie	10
Bepaling van de bijdrage per eiland	12
Paragrafen	
1. Paragraaf Treasury	15
2. Risicoparagraaf	16
Bijlage	
1. Bijlage 1, meerjarenbegroting 2015 – 2017	18
2. Bijlage 2, werkzaamheden medewerkers 2014	20

BEGROTING 2014

Inleiding

1. Inleiding

Bijgaand treft u aan de begroting 2014 en het meerjarenperspectief 2015-2017 van de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Het Besluit Begroting en Verantwoording 2004 (BBV 2004) is leidend voor de begroting 2014 en het Meerjarenperspectief. Op grond van het BBV 2004 bestaat de toekomstgerichte financiële verantwoording ten minste uit:

- De beleidsbegroting
    - Het programmaplan
    - De verplichte paragrafen
- De financiële begroting
    - Een overzicht van baten en lasten en een toelichting daarop
    - Een uiteenzetting van de financiële positie en een toelichting daarop

In de verplichte paragrafen die het BBV voorschrijft, zal alleen worden ingegaan op de zaken die relevant zijn voor de gemeenschappelijke regeling De Waddeneilanden. Deze betreffen:

- de treasuryparagraaf;
- de risicoparagraaf.

MISSIE, VISIE EN STRATEGIE

Per 1 januari 2010 bestaat de Gemeenschappelijke Regeling VAST.
Het betreft een samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog en Terschelling. De gemeenschappelijke regeling heeft een bestuursmodel waarbinnen een Eilander Raad, een Eilander College en Portefeuillehoudersoverleggen een plek hebben gekregen.

De Gemeenschappelijke Regeling heeft in 2010 afzonderlijk een overeenkomst afgesloten met het Waddeneiland Texel. In deze overeenkomst is een overzicht opgenomen met de werkvelden waarbij samenwerking tussen VAST en Texel plaatsvindt of plaats gaat vinden. De overeenkomst kent een looptijd van 4 jaar tot en met het jaar 2013.

In 2012 is de samenwerking geëvalueerd .
Als gevolg van een intensief evaluatietraject op ambtelijke en bestuurlijk niveau, is de conclusie getrokken dat de samenwerking voortgezet wordt op ten minste hetzelfde niveau. Het jaar 2013 wordt benut om te komen tot aanscherping en actualisering van de afspraken in het convenant per 1 januari 2014. De financiële basis van de huidige samenwerking is als minimale inzet opgenomen in deze begroting. Mocht een nieuwe overeenkomst leiden tot intensivering van de samenwerking dan zal de financiële vertaling hiervan middels een begrotingswijziging worden verwerkt.

In het traject om te komen tot de notitie ‘VAST op koers!’ is een missie voor de samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden vastgesteld. Deze algemene doelstelling (missie) van de samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden en daarmee van de Gemeenschappelijke Regeling VAST is:

> *‘Versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.’*

Als specificatie van deze missie gelden een drietal (sub)doelstellingen voor de VAST-samenwerking:

1. *Vermindering van de kwetsbaarheid van de ambtelijke organisaties.*
2. *Vergroting van de kwaliteit van de advisering over eilandoverstijgende onderwerpen.*
3. *Pro-actieve inbreng bij de totstandkoming van Rijks- en Provinciaal beleid.*

De Gemeenschappelijke Regeling, inclusief het vastgestelde bestuursmodel, en het Programmaplan zijn een hulpmiddel om aan te geven op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan deze missie en deze doelstellingen (strategie). De tijd staat niet stil en we doen al werkende weg kennis en ervaring op met de Waddensamenwerking.
In 2012 en 2013 is op basis van deze opgedane kennis en ervaring en actuele ontwikkelingen, de visie over de Waddensamenwerking nader ontwikkeld.

Hiermee wordt het inzicht versterkt op welke wijze :

- de huidige Gemeenschappelijke Regeling,
- het huidige bestuursmodel en
- de beoogde effecten en activiteiten zoals verwoord in de diverse programma's afdoende vorm en inhoud (visie) hebben om de missie te realiseren.

Bijgaand treft u aan het financieel gedeelte van de begroting 2014 van het samenwerkingsverband VAST inclusief het meerjarenperspectief voor de jaren 2015 tot en met 2017. Deze begroting is voorgelegd aan het Eilander College en wordt behandeld in de Eilander Raad van 29 juni 2013.

In de Gemeenschappelijke Regeling is aangegeven dat de uitwerking van de begroting is vastgelegd in een meerjarenprogrammaplan. In dit plan staan per portefeuille de thema's voor de komende jaren. Hierbinnen zijn voor het jaar 2014 de specifieke speerpunten opgenomen, waaraan in dat jaar de prioriteit en uitvoering gegeven gaat worden. Met het Programmaplan wordt aangegeven waar de Gemeenschappelijke Regeling inhoudelijk voor staat.

Momenteel wordt de wijze waarop de uitvoering van de samenwerking is georganiseerd tegen het licht gehouden, met als doel de efficiëntie en effectiviteit te versterken. Ook wordt gezocht naar het versterken van de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. De financiële basis van de huidige werkwijze is opgenomen in deze begroting. Mocht als gevolg van dit verbeteringstraject verdergaande afspraken gemaakt worden die leiden tot wijziging binnen de begroting of uitbreiding van de afspraken in het programmaplan , dan zal dit in een aanvullend besluitvormingstraject aan uw raad worden voorgelegd.

De provincie Fryslân heeft voor het gebiedsgericht werken het instrument van de "Streekagenda" ontwikkeld. Het doel hiervan is om de uitvoeringsprojecten van de betrokken overheden te bundelen. In deze Streekagenda worden de plannen en bijbehorende middelen in overleg met het gebied samengebracht en vastgelegd in een jaarlijks activiteitenplan met concrete projecten die uitgevoerd gaan worden.
De Friese Waddeneilanden vormen één gebied met een dergelijke gezamenlijke agenda.
De voorbereidingen voor de Streekagenda zijn inmiddels vergevorderd en met ingang van 2014 wordt het Programmaplan, en met name de speerpunten voor het begrotingsjaar afgestemd met uitvoeringsplannen van de Streekagenda. Naar verwachting zal de eerste versie van de streekagenda voor de Friese Eilanden in het najaar van 2013 definitief worden vastgesteld.

Besluitvormingstraject

De begroting 2014 wordt samen met het Programmaplan voorgelegd aan de Eilander Raad in de vergadering van 29 juni 2013. De Raad wordt geconsulteerd of de voorliggende stukken aan de gemeenteraden van de deelnemende eilanden kan worden voorgelegd om hun gevoelens hierover te laten blijken.
Na de consultatieronde van Eilander Raad en de afzonderlijke Gemeenteraden, wordt de definitieve begroting 2014, meerjarenperspectief 2015-2017 en het programmaplan door de Eilander Raad vastgesteld in de vergadering van 28 november 2013.

2. Uitgangspunten van de begroting 2014 en het meerjarenperspectief 2015-2017

In verband met de bezuinigingen die alle deelnemende gemeenten boven het hoofd hangen is getracht de kosten voor het jaar 2014 niet te laten stijgen ten opzichte van 2013. Dit is ook gelukt: de lasten voor de deelnemende eilanden zijn marginaal gedaald.
Ten aanzien van deze begroting merken wij het volgende op:

- De ramingen voor de personeelskosten zijn geactualiseerd op basis van de jaarcijfers 2012. De secretariële ondersteuning wordt voor 0,8 fte ingevuld door een vaste medewerker. Daarnaast is rekening gehouden met een beperkte ruimte voor inhuur bij verlof en ziekte. Voor de projecten is rekening gehouden met een formatie van 2 fte ten behoeve van de werkzaamheden en projecten voor vijf Waddeneilanden. Ook hier wordt 1 fte ingevuld door een vaste beleidsmedewerker en wordt het resterende deel gereserveerd voor een flexibele inzet op specifieke beleidsterreinen gedurende een afgebakende periode. Voor het jaar 2013 en 2014 wordt extra formatie ingezet om meer sturing en afstemming te organiseren op het ruimtelijk instrumentarium van de eilanden en de toenemende beperkingen hierop door de natuur wet- en regelgeving. (beheerplannen natura 2000)

- Als gevolg van het besluit van de Eilander Raad om jaarlijks een bijeenkomst te organiseren voor alle raadsleden en een bijeenkomst met de 5 eilanden zijn hiervoor middelen gereserveerd. Ook zijn vergaderkosten verhoogd, evenals de kosten voor de vergaderingen van het Eilander College. Deze zijn aangepast aan de werkelijke uitgaven.

- De Euregio Waddeneilanden heeft haar activiteiten vooralsnog teruggebracht, in afwachting op een besluit over de toekomstige positie en activiteiten van de Euregio. In 2011, 2012 en 2013 is om deze reden ook geen contributie van de deelnemende eilanden geïnd.
  Vooruit lopend op deze ontwikkeling is de begrotingspost teruggebracht tot € 5.000,--.
  De bijdrage van de Waddeneilanden aan het RCW is verlaagd naar € 20.000,--. Deze verlaging wordt geëffectueerd in 2015. Voor de jaren 2013 en 2014 wordt de vrijval benut voor een gezamenlijke Werelderfgoed coördinator. Hieraan dragen Rijk, Provincies en Waddengemeenten bij.

- In 2013 en 2014 zal de actualisatie plaatsvinden van het ruimtelijk plan voor de Waddenzee. Hieraan wordt door de 5 Waddeneilanden en de Waddenkustgemeenten gezamenlijk gewerkt. Daarnaast wordt in dezelfde periode het Convenant Vaarrecreatie uitgewerkt. Naar verwachting zullen de middelen van de vijf eiland projecten ad € 15.000,-- geheel worden besteed aan het uitvoeren van beide projecten.

- De bijdrage van de provincie Fryslân aan de 4 Friese eilanden voor het verder realiseren van ambitiemanifest “Duurzame Waddeneilanden” kent een looptijd van 3 jaar en komt te vervallen per 2014.

- Voor de toedeling van lasten zijn dezelfde verdeelsleutels gehanteerd als bij voorgaande begrotingen. De lasten van het “Vijf Eilanden” programma zijn doorbelast aan de 5 Waddeneilanden op basis van het inwoneraantal. De lasten van het “Vier Eilanden” programma zijn doorbelast aan de eilanden die deelnemen inde Gemeenschappelijk Regeling VAST. Dit op basis van de verhouding 1/6, 1/3, 1/3 en 1/6 voor respectievelijk Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog.

3. Bijdragen per eiland

Ten opzichte van de begroting 2013 ontstaat dan het volgende beeld voor wat betreft de bijdragen van de individuele eilanden:

	bijdrage 2013	bijdrage 2014
gemeente Texel	104.300	99.581
gemeente Vlieland	76.644	77.385
gemeente Terschelling	169.482	170.204
gemeente Ameland	156.191	157.478
gemeente Schiermonnikoog	74.003	74.851
	580.620	579.500

BEGROTING 2014

Begroting van de lasten per categorie

	2014		
		Verdeling	
		Vijf eilanden	Vier eilanden
Personeelskosten:			
Secretaris	105.000	60.000	45.000
Secretariële ondersteuning	54.000	27.000	27.000
ICT-coördinator	85.000		85.000
Projecten	130.000	65.000	65.000
Overige personeelskosten	5.000	2.000	3.000
Reis- en verblijfkosten personeel	6.000	2.000	4.000
	385.000	156.000	229.000
Huisvestingskosten:			
Bureaukosten	5.000	2.300	2.700
Huur en energie	17.000	7.000	10.000
Overige huisvestingskosten	10.000	4.000	6.000
	32.000	13.300	18.700
Kosten financiële administratie:			
Accountantskosten	6.500	3.000	3.500
Financiële ondersteuning partners	10.500	4.700	5.800
P&O ondersteuning partners	5.000	2.300	2.700
Diverse administratiekosten	1.000	500	500
	23.000	10.500	12.500
Vergader- en verblijfkosten:			
Representatiekosten	5.000	2.500	2.500
Kosten video-conferencing	18.000	8.000	10.000
Vergaderingen Eilander Raad	5.500		5.500
Presentiegelden Eilander Raad	3.900		3.900
Ondersteuning Eilandergriffier	3.600		3.600
Bijeenkomsten 5-raden	5.000	5.000	
Bijeenkomsten Raad VAST	10.000		10.000
Vergaderingen Eilander College	4.500	2.000	2.500
Vergaderingen werkgroepen	2.500	1.000	1.500
	58.000	18.500	39.500
Internationale contacten:			
Contributie Euregio	5.000	5.000	
	5.000	5.000	0
RCW en Werelderfgoed	33.000	33.000	
	33.000	33.000	0
Vaste projecten:			
Energy valley	500	500	
Bijdrage monitoring convenant vaarrecreatie	0	0	
	500	500	0
Projecten:			
projecten vijf eilanden	15.000	15.000	
ontwikkeling vier eilanden	23.000		23.000
	38.000	15.000	23.000
Onvoorzien:	5.000	2.500	2.500
	5.000	2.500	2.500
TOTALE LASTEN	**579.500**	**254.300**	**325.200**

BEGROTING 2014

Bepaling van de bijdrage per eiland

Totaalbegroting en bijdrage per eiland

Samenvattend kan het volgende overzicht worden gegeven van de totale lasten, verdeeld naar de verschillende programma´s en de bijdragen per eiland:

Totaal programma's										
	2014	2015	2016	2017			2014		2015	2016	2017
Lasten programma vijf eilanden	254.300	259.468	264.657	269.950	**Baten programma vijf eilanden**						
					Bijdrage gemeente Texel	38,80%	96.728		98.695	100.669	102.682
					Bijdrage gemeente Vlieland	9,20%	22.936		23.402	23.870	24.347
					Bijdrage gemeente Terschelling	24,40%	60.829		62.066	63.307	64.573
					Bijdrage gemeente Ameland	19,40%	48.364		49.347	50.334	51.341
					Bijdrage gemeente Schiermonnikoog	8,20%	20.443		20.858	21.275	21.701
								249.300	254.368	259.455	264.644
					Bijdrage gemeente Texel, Euregio		2.853		2.910	2.968	3.028
					Bijdrage gemeente Vlieland, Euregio		238		243	248	253
					Bijdrage gemeente Terschelling, Euregio		986		1.006	1.026	1.046
					Bijdrage gemeente Ameland, Euregio		725		739	754	769
					Bijdrage gemeente Schiermonnikoog, Euregio		198		202	206	210
								5.000	5.100	5.202	5.306
	254.300	259.468	264.657	269.950				254.300	259.468	264.657	269.950
Lasten programma vier eilanden	325.200	331.622	338.255	345.020	**Baten programma vier eilanden**						
					Bijdrage gemeente Texel	0,00%	0		0	0	0
					Bijdrage gemeente Vlieland	16,67%	54.211		55.281	56.387	57.515
					Bijdrage gemeente Terschelling	33,33%	108.389		110.530	112.740	114.995
					Bijdrage gemeente Ameland	33,33%	108.389		110.530	112.740	114.995
					Bijdrage gemeente Schiermonnikoog	16,67%	54.211		55.281	56.387	57.515
								325.200	331.622	338.255	345.020
	325.200	331.622	338.255	345.020				325.200	331.622	338.255	345.020
TOTAAL VAN DE LASTEN	**579.500**	**591.090**	**602.912**	**614.970**	**TOTAAL VAN DE BATEN**			**579.500**	**591.090**	**602.912**	**614.970**

BEGROTING 2014

Paragrafen

1. Paragraaf Treasury

Op 1 januari 2001 is de Wet Financiering Decentrale Overheden (Wet Fido) in werking getreden. In deze wet worden de kaders gesteld voor een verantwoorde, prudente en professionele inrichting en uitvoering van de treasuryfunctie van decentrale overheden. Deze functie wordt als volgt gedefinieerd:

"Het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële positie en de hieraan verbonden risico's."

Gezien de omvang van de gemeenschappelijke regeling en de geldstromen die daarin omgaan, worden geen risico's voorzien ten aanzien van rentewijzigingen, uitgezette gelden of valutaverschillen.

Indien sprake mocht zijn van overtollige geldmiddelen in de komende perioden, dan zullen deze alleen worden uitgezet bij Nederlandse bancaire instellingen met een rating die voldoet aan de eisen die de Rijksoverheid hier voor lagere overheden aan stelt.

2. Risicoparagraaf

Medio 2012 is de werkwijze van het Regie College Waddengebied (RCW) gewijzigd. Het secretariaat is niet langer belast met uitvoerende taken en in de toekomst willen de deelnemers zich met name richten op ontwikkelinggerichte thema's die gaan spelen in het hele Waddengebied s of van belang zijn voor het Waddengebied.

De organisatie van het RCW is dientengevolge drastisch verkleind.
In de loop van 2013 is een liquidatiebegroting en afrekening gemaakt. De lasten worden conform de bestaande verdeelsleutels aan de deelnemers in rekening gebracht. Voor 5- eilanden zaken zijn geen reserves of voorzieningen in het leven geroepen. Eventuele kosten worden rechtstreeks ten laste van de begroting gebracht. Echter vooralsnog wordt er van uitgegaan dat de eventuele liquidatiekosten grotendeels gefinancierd kunnen worden uit de bijdrage aan het RCW. Dit begrotingsbedrag is daarom gefixeerd op het geïndexeerde begrotingsbedrag van 2012.

De PMjP bijdrage van de provincie Fryslân aan de duurzaamheidsambitie van de Friese Waddeneilanden is verstrekt over de periode 2010- 2013.
Naar verwachting zal de eindafrekening in het jaar 2014 plaatsvinden.

BEGROTING 2014

Bijlagen

BEGROTING 2014

Bijlage 1, meerjarenbegroting 2015-2017

Meerjarenraming									
	2015			2016			2017		
		Verdeling			Verdeling			Verdeling	
		Vijf eilanden	Vier eilanden		Vijf eilanden	Vier eilanden		Vijf eilanden	Vier eilanden
Personeelskosten:									
Secretaris	107.100	61.200	45.900	109.242	62.424	46.818	111.427	63.672	47.754
Secretariële ondersteuning	55.080	27.540	27.540	56.182	28.091	28.091	57.305	28.653	28.653
ICT-coördinator	86.700		86.700	88.434		88.434	90.203		90.203
Projecten	132.600	66.300	66.300	135.252	67.626	67.626	137.957	68.979	68.979
Overige personeelskosten	5.100	2.040	3.060	5.202	2.081	3.121	5.306	2.122	3.184
Reis- en verblijfkosten personeel	6.120	2.040	4.080	6.242	2.081	4.162	6.367	2.122	4.245
	392.700	159.120	233.580	400.554	162.302	238.252	408.565	165.548	243.017
Huisvestingskosten:									
Bureaukosten	5.100	2.346	2.754	5.202	2.393	2.809	5.306	2.441	2.865
Huur en energie	17.340	7.140	10.200	17.687	7.283	10.404	18.041	7.428	10.612
Overige huisvestingskosten	10.200	4.080	6.120	10.404	4.162	6.242	10.612	4.245	6.367
	32.640	13.566	19.074	33.293	13.837	19.455	33.959	14.114	19.845
Kosten financiële administratie:									
Accountantskosten	6.630	3.050	3.580	6.763	3.111	3.652	6.898	3.173	3.725
Financiële ondersteuning partners	10.710	4.927	5.783	10.924	5.025	5.899	11.143	5.126	6.017
P&O ondersteuning partners	5.100	2.346	2.754	5.202	2.393	2.809	5.306	2.441	2.865
Diverse administratiekosten	1.020	469	551	1.040	479	562	1.061	488	573
	23.460	10.792	12.668	23.929	11.007	12.922	24.408	11.228	13.180
Vergader- en verblijfkosten:									
Representatiekosten	5.100	2.550	2.550	5.202	2.601	2.601	5.306	2.653	2.653
Kosten video-conferencing	18.360	8.160	10.200	18.727	8.323	10.404	19.102	8.490	10.612
Vergaderingen Eilander Raad	5.610		5.610	5.722		5.722	5.837		5.837
Presentiegelden Eilander Raad	3.978		3.978	4.058		4.058	4.139		4.139
Ondersteuning Eilandergriffier	3.672		3.672	3.745		3.745	3.820		3.820
Bijeenkomsten 5-raden	5.100	5.100		5.202	5.202	0	5.306	5.306	0
Bijeenkomsten Raad VAST	10.200		10.200	10.404		10.404	10.612		10.612
Vergaderingen Eilander College	4.590	2.040	2.550	4.682	2.081	2.601	4.775	2.122	2.653
Vergaderingen werkgroepen	2.550	1.020	1.530	2.601	1.040	1.561	2.653	1.061	1.592
	59.160	18.870	40.290	60.343	19.247	41.096	61.550	19.632	41.918
Internationale contacten:									
Contributie Euregio	5.100	5.100		5.202	5.202		5.306	5.306	
	5.100	5.100	0	5.202	5.202	0	5.306	5.306	0
RCW en Werelderfgoed	33.660	33.660		34.333	34.333		35.020	35.020	
	33.660	33.660	0	34.333	34.333	0	35.020	35.020	0
Vaste projecten:									
Energy valley	510	510		520	520		531	531	
Bijdrage monitoring convenant vaarrecreatie	0	0		0	0		0	0	
	510	510	0	520	520	0	531	531	0
Projecten:									
projecten vijf eilanden	15.300	15.300		15.606	15.606		15.918	15.918	
ontwikkeling vier eilanden	23.460		23.460	23.929		23.929	24.408		24.408
	38.760	15.300	23.460	39.535	15.606	23.929	40.326	15.918	24.408
Onvoorzien:	5.100	2.550	2.550	5.202	2.601	2.601	5.306	2.653	2.653
	5.100	2.550	2.550	5.202	2.601	2.601	5.306	2.653	2.653
TOTALE LASTEN	**591.090**	**259.468**	**331.622**	**602.912**	**264.657**	**338.255**	**614.970**	**269.950**	**345.020**

BEGROTING 2014

Bijlage 2, Werkzaamheden Medewerkers 2014

HET SECRETARIAAT

In de begroting van de Samenwerking is rekening gehouden met 5 formatieplaatsen. Op het kantoor aan de Waddenpromenade zijn 4 medewerkers in vaste dienst werkzaam.
Zij werken allen aan gezamenlijke projecten en beleidsterreinen ten behoeve van de vier of de vijf Waddeneilanden. Verder zijn 2 medewerkers op tijdelijke basis werkzaam op het gebied van duurzaamheid en de natuurwet- en regelgeving.
Op het gebied van ICT, Duurzaamheid en Waddenzee is expertise geconcentreerd op het secretariaat. Het betreft inhoudelijke en procesmatige expertise.
Daarnaast wordt er door een aantal medewerkers van de eilanden zelf inmiddels werkzaamheden verricht ten behoeve van de eilanden gezamenlijk zoals Centrale Inkoop, Onderwijs, GEO/Vastgoed Informatie, Veiligheidsbeleid, Rampenbestrijding etc. Zij kunnen gebruik maken van de werkplekken op het Secretariaat aan de wal, maar bij voorkeur vindt de uitvoering van werkzaamheden plaats op het eiland zelf. De inhoudelijke voorbereiding van portefeuille overleggen wordt gecoördineerd door een medewerker van een van de eilanden. Vergaderingen vinden plaats op de vaste wal of middels video-conferencing.

Algemene Programma's en onderwerpen met betrekking tot Waddeneilanden

Voor 2014 willen de eilanden met betrekking tot een aantal belangrijke ontwikkelingen en programma's gezamenlijk optrekken. Zij willen daardoor hun positie versterken en hun belangen goed vertegenwoordigd zien. De inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden wordt op deze onderwerpen geconcentreerd.

Samenwerking Eilandbesturen en gemeentelijke organisaties (vier eilanden)
De uitwerking van VAST op Koers wordt in 2014 verder vormgegeven. Op diverse beleidsterreinen wordt gezamenlijk opgetrokken. Hiervoor zijn een vijftal bestuurlijke speerpunten geformuleerd waarop de gemeentelijke organisaties hun samenwerking willen intensiveren.
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Gewerkt wordt aan een gezamenlijke strategie op de bestuurlijke speerpunten,
- Bestaande samenwerking en uitvoering worden geëvalueerd en verbeterd,
- Nieuwe taken gezamenlijk worden uitgevoerd.

De nadere uitwerking van de diverse speerpunten en uitvoering van taken wordt voorbereid binnen de portefeuille overleggen, het Eilander College en het Regieteam.
Inzet vanuit het secretariaat: 400 uur
Inzet programmacoördinatoren PHO: 80 uren (inhoudelijke voorbereiding portefeuilleoverleggen)
Inzet ambtenaren op de eilanden: vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO)

Bestuurskrachtversterkend Relatienetwerk met Ministeries(vijf eilanden)
In 2011 is een relatienetwerk met contactpersonen op diverse Ministeries opgezet, een proactieve vorm van "Waddentoets". Het relatienetwerk wordt in 2013 verder uitgewerkt en de contacten worden versterkt. Bij wet en regelgeving, nieuw beleid vanuit het Rijk, de gevolgen voor de Waddeneilanden vooraf worden getoetst. Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Afspraken gemaakt worden die ondersteunend zijn voor belangen en opgaven van de eilandbesturen,
- Bij actuele problemen en ontwikkelingen er directe relaties zijn op de ministeries ter ondersteuning van de eilandbesturen.

Inzet vanuit het secretariaat : 200 uur

Inzet contactambtenaren van de eilanden: 30 uren

Waddenfonds (vijf eilanden)
Het Waddenfonds wordt geregionaliseerd en ondergebracht bij een organisatie van drie Provincies. Het systeem van aanvragen (voorheen het tendersysteem) zal worden gewijzigd, in een meer programmatische aanpak. Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- De Waddeneilanden invloed hebben op de nieuwe opzet voor het Waddenfonds
- De Waddeneilanden gaan meeprofiteren van de middelen uit het Waddenfonds
- Er meerdere programma's worden ontwikkeld, waaronder het programma duurzaamheid

Inzet vanuit het secretariaat : 50 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: op de nieuwe programma's

Ontwikkelagenda SBB(5 eilanden)
Om de samenwerking tussen de eilandbesturen en SBB te verbreden en verbeteren is een stuurgroep "Ontwikkelagenda" actief, waarin de eilandbesturen en de directie van SBB zitting hebben. In 2013 is door de stuurgroep geëvalueerd en is de conclusie getrokken dat een groot aantal zaken inmiddels op de eilanden verder tot uitvoering worden gebracht. Afgesproken is dat de Stuurgroep nog 2 keer per jaar regulier overleg zal voeren om de continuïteit in de samenwerking te bewaken en nieuwe ontwikkelingen te bespreken .
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Gemeenten en SBB samenwerken op de gemeenschappelijke beleidsterreinen
- De agenda breder is dan beheer en natuurontwikkeling
- Eilanden de samenwerking zoeken vanuit gezamenlijke beleidsdoelstellingen
- De relatie tussen SBB en gemeenten duurzaam wordt verbeterd

Inzet vanuit het secretariaat : 60 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: op de uitvoeringsagenda

RCW nieuwe stijl (vijf eilanden)
Rijk, provincie en alle Waddengemeenten, willen de bestuurlijke drukte rondom het Waddengebied verminderen. Het RCW gaat hiertoe meer de rol van Regiecollege vervullen. Het secretariaat van het Regiecollege wordt sterk afgeslankt. De voorbereiding van de te bespreken thema's en onderwerpen zal veel meer vanuit de deelnemers worden gedaan. De ambtelijke inzet wordt daarmee bepaald door de vertegenwoordiger zelf. Het aantal vergaderingen wordt verminderd.
Door de inbreng vanuit het secretariaat willen we bereiken dat :

- De eilandgemeenten en Waddenkustgemeenten gezamenlijk hun belangen inbrengen en hun samenwerking verstevigen
- De belangen van de eilanden ten aanzien van de Waddenzee goed behartigd worden
- De inbreng van de gemeenten leidt tot meer regie en een sterke inbreng op het beheer en ontwikkelplannen voor de Waddenzee

Inzet vanuit het secretariaat : 80 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: voorbereiding RCW stukken

Administratief/ secretariële ondersteuning
(Deels vier eilanden, deels vijf eilanden)
Het kantoor van het Secretariaat vervult in toenemende mate de centrale plek waar afstemming en overleg tussen de medewerkers van de eilanden plaatsvindt. Afstemming over gezamenlijke aanpak

van beleidsonderwerpen, actuele thema's, portefeuilleoverleggen, provinciale overleggen, stuurgroepvergaderingen etc. etc.
Dit naast de driemaandelijkse bestuurlijke overleggen met portefeuillehouders van de eilanden, diverse stuurgroepvergaderingen, en de maandelijkse vergaderingen van het Eilander College.
Het plannen en organiseren van al deze overleggen, vergaderingen en het voeren van agendabeheer is een belangrijke taak van de secretariële medewerker.
Daarnaast behoort het beheer en onderhouden van de informatie op de website en verdere communicatieactiviteiten tot de werkzaamheden van de secretarieel/ administratief medewerker.
Alle administratieve werkzaamheden als financiële administratie, post en archiefwerkzaamheden worden op het kantoor zelf uitgevoerd, dit in overleg en afstemming met de gemeente Terschelling.
In 2011 is het aantal uren voor administratief/secretariële werkzaamheden aangepast aan de toenemende werkzaamheden, vergaderingen en overleggen op het secretariaat naar 28 uur per week. De bereikbaarheid en dagelijkse bezetting van het kantoor is hiermee versterkt.

Projecten en Programma's met betrekking tot de Waddenzee en Waddenkust
(vijf eilanden)
Voor de Waddenzee/Waddenkust zijn diverse programma's en projecten actueel. Het betreft veelal provinciale programma's en rijks programma's. Hoewel de overheid veel taken en bevoegdheden wil overhevelen naar gemeente of provincie is de Waddenzee een nationaal natuurgebied gebleven. De vijf Waddeneilanden trekken hierin gezamenlijk op . Voor 2014 wordt vanuit het secretariaat meegewerkt aan diverse programma's en projecten:

Deltaprogramma:
Vanuit het nationale DELTA programma zijn de Waddeneilanden betrokken bij twee deelprogramma's, het programma KUST en het programma WADDEN. In 2013 en doorlopend naar 2014 wordt de Nationale Visie Kust afgerond en maakt het programma Wadden de strategie voor 2014. Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Binnen het deltaprogramma de juiste focus is op de Waddeneilanden
- De verbindingen worden gelegd met andere (Delta) programma's
- Gezamenlijk met het Deltaprogramma werken aan de:
    - Systeemdynamiek, keuzes in Zandsuppleties, concept Brede keringen, Meerlaagsveiligheid en de Harde Keringen.
    - Kennisagenda's van Kust en Wadden voor de lange termijn.
    - Maatwerk op de eilanden
- Zo groot mogelijke invloed wordt uitgeoefend op de programma's

Inzet vanuit het secretariaat : 450 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: aantal werkbijeenkomsten, mee voorbereiden stukken

Waterveiligheid/POK/Overige Deltaprogramma's:
Door het Deltaprogramma wordt de kustveiligheid versterkt voor de lange termijn (100 jaar). Van belang is de verbinding naar andere programma's op dit onderwerp in de regio te leggen voor de korte termijn. Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Invloed wordt uitgeoefend op de water- en kustveiligheid van de eilanden
- Verbindingen worden gelegd met andere (Delta) programma's
- De invloeden van het Deltaprogramma naar de Regio worden vertaald
- Nog meer gebruik maken van het Provinciaal Overleg Kust
- Verdere relatie opbouwen met Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Inzet vanuit het secretariaat : 100 uur

Inzet contactambtenaren van de eilanden: mee voorbereiden stukken

Werelderfgoed Waddenzee
De Waddenzee (trilateraal) heeft het predicaat Werelderfgoed gekregen. Werelderfgoed is een kwaliteitsaanduiding voor het gehele gebied. De eilanden willen dit positief aanwenden.
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Invloed wordt uitgeoefend op de werking van de duurzame toerismestrategie
- Invloed wordt uitgeoefend op promotie en ontwikkelingen rondom werelderfgoedcentra

Inzet vanuit het secretariaat : 100 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: terugkoppeling naar het eiland en coördinator

Natura-2000
De Natura-2000 wetgeving vanuit Europa heeft veel invloed op toekomstige ontwikkelingen in natuurgebieden. De betrokkenheid bij de nadere uitwerking van deze wet op regionaal niveau is dan ook van groot belang.
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Invloed wordt uitgeoefend op het beheer van de Waddenzee, de Noordzeekustzone en de vijf eilanden
- Gebiedsafsluiting wordt voorkomen en ingezet wordt op een kwalitatieve benadering
- Verbindingen worden gelegd tussen de drie deelprogramma's door middel van de afspraken in Speerpunt 2 van de evaluatie VAST

Inzet vanuit het secretariaat : 200 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: mee voorbereiden stukken, inzet voor eigen N-2000 plannen.

Ruimtelijk Plan Waddenzee
De gemeenten moeten voldoen aan de wettelijke verplichting om voor 2012 actuele bestemmingsplannen te hebben, waaronder het bestemmingsplan voor de Waddenzee.
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Een beheerverordening voor het Waddenzee is vastgesteld in samenwerking met de 13 vaste wal gemeenten, Rijk en Provincie
- Een duidelijke taakverdeling komt tussen de verschillende overheidspartijen
- Voldoende invloed is van de Waddengemeenten in het Waddengebied

Inzet vanuit het secretariaat : 250 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: mee voorbereiden stukken, inbrengen ontwikkelingen.

Convenant Vaarrecreatie
Middels het monitoren van vaargedrag wordt de visie op de jachthavens en haveninrichting voorbereid. Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- De havenvisie, haveninrichtingsplannen en het project kleine jachthavens goed worden begeleid
- De monitoring goed wordt gevolgd, evenals de uitvoering van het nieuwe werkplan van het convenant
- Er invloed wordt uitgeoefend op een positieve afsluiting van het convenant

Inzet vanuit het secretariaat: 120 uur
Inzet contactambtenaren van de eilanden: Begeleiden inrichtingsplannen per gemeente, en inzet in het cluster voor opstellen oplegnotitie havenclusters D(€ 1000,00 per gemeente),

Visserij
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken dat :

- Invloed wordt uitgeoefend op de processen van o.a. staandwantvisserij
- De N-2000 processen Garnalen, MZI, Boomkor en schelpdiervisserij worden gevolgd

Inzet vanuit het secretariaat: 40 uur

RCW
De afgevaardigde vanuit Het Eilander College ,dhr. A. de Hoop, heeft zitting in het RCW.
Door de inbreng vanuit het secretariaat willen we bereiken dat :

- De inhoudelijke stukken voor de vergadering goed worden voorbereid
- De Waddeneilanden goed vertegenwoordigd worden en invloed uit kunnen oefenen

Inzet vanuit het Secretariaat: 60 uur

Programma Rijke Waddenzee
Het programma Rijke Waddenzee kent een veelheid aan projecten waardoor nader invulling gegeven kan worden aan gewenste natuurontwikkelingen in de Waddenzee. Het programma Rijke Waddenzee zal het natuurprogramma worden binnen het Waddenfonds. In de regiekamer is Mevrouw F. Giskes afgevaardigde vanuit het Eilander College.
Door de inbreng vanuit het secretariaat en de eilanden willen we bereiken:

- De inhoudelijke voorbereiding van de vergadering van de Regiekamer
- Verbeteren gebruik van genoemde projecten uit het programma
- Invloed uitoefenen op de geselecteerde projecten
- Vanuit eilanden projecten inbrengen om samenwerking te stimuleren

Inzet vanuit het secretariaat: 60 uur
Inzet van contactpersoon Texel: Informatie stroom vanaf Texel t.b.v. gezamenlijke voorbereiding.

Projecten en Programma's met betrekking tot de ICT Samenwerking Waddeneilanden
(Vier eilanden)

Algemeen
De Friese Waddeneilanden en de gemeente Leeuwarden hebben besloten te gaan samenwerken op het gebied van ICT. In 2011 is daartoe door de Gemeenschappelijke Regeling VAST en de gemeente Leeuwarden een raamovereenkomst opgesteld en zijn diverse deelovereenkomsten getekend.
Het plan van aanpak voor de implementatie, opgesteld in 2011, is nu grotendeels uitgevoerd. Inmiddels is een groot deel van de migratie van de techniek van de eilanden naar Leeuwarden afgerond: BAG, GBA, RO-beheer, Cognos, zaaksysteem, werkplek: het draait inmiddels allemaal vanuit de infrastructuur van Leeuwarden. Momenteel is de aandacht erop gericht om "in control" te komen en te blijven voor wat betreft de vanuit Leeuwarden geboden dienstverlening.
Rapportages, SLA's en bewaking van de dienstverlening zijn momenteel slechts basaal ingericht, dat gaat in de loop van 2014 nog de nodige tijd vergen.
Daarnaast liggen er op ICT-terrein nog de nodige uitdagingen voor de Waddeneilanden, voornamelijk op het vlak van nieuw in te richten wettelijke verplichtingen vanuit het Nationaal UitvoeringsProgramma (NUP).

(Verder) Inrichten en bewaken dienstverlening Leeuwarden
Het service level management van de gemeente Leeuwarden moet nog worden ingericht en gestalte krijgen. De huidige contracten zijn gebaseerd op maatwerk-afspraken, die moeten worden omgezet naar standaard afspraken, Producten- en Diensten Catalogus en Service Level Agreement.
Inzet vanuit het secretariaat: 200 uur

Governance-structuur voor de besturing van de dienstverlening
Voor de interne afstemming en het afstemmen van gezamenlijke opdrachten is een ICT Stuurgroep binnen het samenwerkingsverband actief. Deze bespreken de lopende zaken en besluiten gezamenlijk over opdrachtverstrekking aan de gemeente Leeuwarden en externe leveranciers. De voorbereiding en ondersteuning en het uitvoerende contractmanagement is belegd bij het secretariaat.
Inzet vanuit het secretariaat: 300 uur
Inzet per eiland (voorbereiding/deelname stuurgroep): 100 uur

Demand Management
De behoeftes van de individuele eilanden moeten worden geïnventariseerd en vertaald naar een gezamenlijke opdracht voor de gemeente Leeuwarden en de verschillende wensen moeten worden gecumuleerd tot een vraag naar zo standaard mogelijke dienstverlening. Lokale afstemming is hier voor vereist.
Inzet vanuit het secretariaat: 300 uur
Inzet per eiland (input op lokaal overleg): 50 uur

Inrichten gecentraliseerd functioneel beheer
Door de steeds verregaandere standaardisatie op het gebied van applicaties kan ook het functioneel beheer ervan verder worden gestandaardiseerd. Onderzocht moet worden hoe dat in de vorm van beheerteams en applicatieclustering zijn beslag kan krijgen. Samenwerking met de inhoudelijke kant van de gemeente Leeuwarden is hierbij een belangrijke randvoorwaarde
Inzet vanuit het secretariaat (inrichting en begeleiding): 200 uur
Inzet per eiland (leveren inhoudelijke kennis): 400 uur

Projectmanagement
Genoemde wettelijke verplichtingen vanuit het NUP gaan een groet wissel trekken op de ICT-mogelijkheden van de eilanden en zal de noodzaak tot samenwerking alleen maar verstreken. Vanuit de samenwerking zal op diverse terreinen expertise geleverd gaan worden, waarbij het secretariaat de algemene projectleiding en sturing (programmasturing) op zich zal nemen. De deelnemende eilanden zullen hierin hun inhoudelijk kennis moeten inbrengen.
Inzet vanuit secretariaat (algemeen programmamanagement): 500 uur
Inzet per eiland (leveren inhoudelijke expertise): 250 uur

DE WADDENEILANDEN

Programmaplan VAST

Jaarplan 2014

Vlieland, Ameland, Schiermonnikoog, Terschelling

INHOUDSOPGAVE

1. AANLEIDING 3
2. MISSIE, VISIE EN STRATEGIE 3
3. HET PROGRAMMAPLAN 4
4. PROGRAMMA-INDELING 5

Deelprogramma´s

1. PROGRAMMA BESTUUR, ORGANISATIE EN ALGEMENE ZAKEN 6
2. PROGRAMMA ECONOMISCHE ZAKEN 9
3. PROGRAMMA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU 13
4. PROGRAMMA ONDERWIJS, WELZIJN EN ZORG 18
5. PROGRAMMA OPENBARE ORDE, VEILIGHEID EN VEILIGHEIDSREGIO 23
6. PROGRAMMA DUURZAAMHEID 30
7. BIJLAGEN 38

Aanleiding

Per 1 januari 2010 bestaat de Gemeenschappelijke Regeling VAST. Het betreft een samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden Vlieland Ameland Schiermonnikoog en Terschelling. De gemeenschappelijke regeling heeft een bestuursmodel waarbinnen een Eilander Raad, een Eilander College en Portefeuille overleggen (PHO)een plek hebben gekregen. Ook zijn in de werkvelden aangegeven waar de samenwerking invulling krijgt of gaat krijgen.

Convenant met Texel
De Gemeenschappelijke Regeling heeft afzonderlijk een overeenkomst afgesloten met het Waddeneiland Texel. In deze overeenkomst staan de werkvelden waarbij samenwerking tussen VAST en Texel plaatsvindt of plaats gaat vinden. Het doel van het convenant is als volgt geformuleerd:

Vanuit respect en erkenning voor de gekozen bestuurlijke paden hebben we als Waddeneilanden een aantal gezamenlijke 'opgaven' om de belangen van de Waddeneilanden en het Waddengebied te waarborgen en door krachtenbundeling meer te bereiken:

- *gezamenlijke standpuntbepaling en vertegenwoordiging naar andere organen (nationaal en internationaal namens de Waddeneilanden)*

- *beleidsopgaven en kansen die alle Waddeneilanden raken. Hierbij gaat het speciaal om eiland specifieke of wadden specifieke dossiers. Voor deze dossiers zal het op bestuurlijk gebied noodzakelijk blijven om gezamenlijk op te trekken.*
  Het gaat hierbij vooral om dossiers binnen de werkvelden: 'volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en milieu; 'mobiliteit'; economische zaken en duurzaamheid.

Missie, Visie en Strategie

In het traject om te komen tot de notitie 'VAST op koers!' is een missie voor de samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden vastgesteld. Deze algemene doelstelling (missie) van de samenwerking tussen de vier Friese Waddeneilanden en daarmee van de Gemeenschappelijke Regeling VAST is:

'*Versterken van de bestuurskracht van de afzonderlijke gemeenten door onomkeerbare, niet vrijblijvende en doelgerichte samenwerking met behoud van bestuurlijke zelfstandigheid.'*

Als specificatie van deze missie gelden een drietal (sub)doelstellingen voor de VAST-samenwerking:
1. Vermindering kwetsbaarheid ambtelijke organisaties
2. Vergroting kwaliteit advisering eiland overstijgende onderwerpen
3. actieve Pro-inbreng bij totstandkoming Rijks- en Provinciaal beleid.

De Gemeenschappelijke Regeling, inclusief het vastgestelde bestuursmodel, en het Programmaplan zijn een hulpmiddel om aan te geven op welke wijze invulling gegeven gaat worden aan deze missie en deze doelstellingen (strategie). De tijd staat niet stil en we doen al werkende weg kennis en ervaring op met de Waddensamenwerking.

Het Programmaplan

In de Gemeenschappelijke Regeling is aangegeven dat jaarlijks een jaarplan en/of beleidsplan wordt gemaakt. Met dit plan wordt aangegeven waar de Gemeenschappelijke Regeling inhoudelijk voor staat. Wat wil het samenwerkingsverband VAST de komende periode bereiken.

Uiteraard behoeft dit Programmaplan bij voortduren verbetering en doorontwikkeling. Momenteel wordt de wijze waarop de uitvoering van de samenwerking is georganiseerd tegen het licht gehouden, met als doel de efficiëntie en effectiviteit te versterken. Ook wordt gezocht naar het versterken van de samenwerking op het gebied van bedrijfsvoering. Mocht als gevolg van dit verbeteringstraject verdergaande afspraken gemaakt worden die leiden tot wijziging binnen de begroting of uitbreiding van de afspraken in het programmaplan, dan zal dit in een aanvullend besluitvormingstraject aan uw raad worden voorgelegd.

De meest recente ontwikkeling waar het voorliggende programmaplan op is aangepast, betreft het voornemen van de Provincie Fryslân, de Eilanden en het Waterschap om middels een Streekagenda te komen tot een jaarlijks uitvoeringsprogramma.
In 2014 gaat met het eerste jaarplan gewerkt worden.

Zoals gebruikelijk is bij het maken van een Programmaplan bij de lokale overheid, beperkt een plan zich niet tot het verwoorden van beoogde effecten. Beoogde effecten worden immers gerealiseerd door het uitvoeren van allerlei acties, waaruit blijkt wat de Gemeenschappelijke Regeling concreet gaat oppakken. Deze vraag wordt eveneens per deelprogramma beantwoord.

Met het vaststellen van een Gemeenschappelijke Regeling, inclusief het bestuursmodel, is de bestuurlijke en ambtelijke verantwoordelijkheid voor de diverse programma's en activiteiten op hoofdlijnen geregeld. Met de presentatie van dit Programmaplan is elk lid van het Eilander College verantwoordelijk voor een deelprogramma. De secretaris-directeur fungeert als programmamanager en is daarmee ambtelijk verantwoordelijk voor het gehele programma.

In de veronderstelling dat een programma nooit een succes zal worden als dit ambtelijk alleen geïnitieerd wordt vanuit de Gemeenschappelijke Regeling, is per deelprogramma vanuit de eilanden een ambtelijk coördinator benoemd. Op deze wijze wordt niet alleen synergie tussen VAST en de Waddeneilanden beoogd, maar zijn verantwoordelijkheden belegd en, nog belangrijker, geborgd.

Het Programmaplan maakt integraal onderdeel uit van de begroting. Het Programmaplan is de inhoudelijke context van de Programmabegroting en de financiële keuzes zullen steeds meer gebaseerd zijn op de inhoudelijke keuzes in het Programmaplan. Voorlopig is dit een groeitraject waarbij we op basis van de opgedane ervaringen, elk jaar tot een betere samenhang zullen komen.

Het voornemen om het Programmaplan te ontwikkelen en deze in samenhang met de Programmabegroting te beschouwen, is overigens ook conform de wettelijke voorschriften: de regelgeving van de Gemeentewet, de Wet gemeenschappelijke regelingen en het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).

Programma-indeling

Het staat de Gemeenschappelijke Regeling vrij om te kiezen voor de gewenste programma's en de programma-indeling.
De keuze is gemaakt voor zes portefeuilles en bijbehorende deelprogramma's:

- Bestuur, Organisatie en Algemene Zaken
- Economische Zaken (inclusief Toerisme en Recreatie)
- Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Onderwijs, Welzijn en Zorg
- Openbare Orde, Veiligheid en Veiligheidsregio
- Duurzaamheid

De deelprogramma's Economische Zaken, Onderwijs Welzijn en Zorg, Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Milieu, Openbare orde Veiligheid en Veiligheidsregio, vormen de basis voor het voorliggende Programmaplan. Deze deelprogramma's hebben een regulier portefeuilleoverleg waar de verantwoordelijk wethouders van de afzonderlijke eilanden zitting in hebben.

Het deelprogramma Duurzaamheid kent een andere bestuurlijke inbedding. De stuurgroep "Duurzame Energie Waddeneilanden" waarin naast de vijf Waddeneilanden ook de provincies Noord Holland en Friesland zitten, is bestuurlijk verantwoordelijk voor het programma "Duurzame Waddeneilanden".

Portefeuilleverdeling

Zoals reeds gezegd hebben alle leden van het Eilander College de verantwoordelijkheid voor een of meer portefeuilles. Zij vertegenwoordigen en behartigen daarbinnen het gezamenlijk belang van de Waddeneilanden. Onderwerpen voortkomend uit deze portefeuilles worden ter afstemming besproken in het Eilander College en vinden vervolgens hun beslag binnen de gemeenschappelijke regeling, dan wel binnen gemeentelijke, provinciale en regionale overleggen. Met de komst van de nieuwe burgemeester voor Schiermonnikoog is de portefeuilleverdeling tegen het licht gehouden:

- Burgemeester Visser: Bestuur, Organisatie en Algemene Zaken
- Wethouder de Jong: Economische Zaken (inclusief Toerisme en Recreatie)
- Burgemeester Haan: Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu
- Burgemeester Stellinga: Onderwijs, Welzijn en Zorg
- Burgemeester de Hoop: Openbare Orde, Veiligheid en Veiligheidsregio
- Burgemeester Giskes: Duurzaamheid

Aan de portefeuillehouder overleggen wordt ambtelijk en bestuurlijk geparticipeerd door de vijf Waddeneilanden. De onderwerpen waarop wordt samengewerkt tussen de vier Friese eilanden en Texel, zijn terug te vinden in de portefeuilles VROM, Mobiliteit, Duurzaamheid en EZ. Texel neemt in ieder geval deel aan de portefeuillehouder overleggen die betrekking hebben op de overeengekomen werkvelden van samenwerking.

1. PROGRAMMA BESTUUR, ORGANISATIE EN ALGEMENE ZAKEN

Portefeuillehouder:	Jurrit Visser
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programmacoördinator:	Robert Lanting

Algemeen

Onder het programma Bestuur valt het functioneren van de samenwerking, de uitvoering van het convenant BiZa, Samenwerking met de Provincie, de Samenwerking met en het Convenant met het eiland Texel. Het onderdeel Organisatie betreft de zaken met betrekking tot personeel, organisatie en de financiële producten van het Samenwerkingsverband. Onder Algemene zaken vallen ICT, de financiële verhoudingen, het Waddenfonds en portefeuille overstijgende projecten en beleidsthema's. Verder behoort ook de samenwerking op het gebied van Bedrijfsvoering onder deze portefeuille.

De eilanden, gelegen in de Waddenzee, hebben een speciale positie. Waar mogelijk werken ze samen, maar op uitvoeringsniveau wordt de efficiencywinst beperkt door de logistieke situatie. De eilanden hebben allemaal eigen gemeenschappen met een eigen geschiedenis. We richten ons daarom vooral op zaken die alle eilanden aan gaan en waar we door gezamenlijk op te trekken een vuist kunnen maken.

Beleidskaders en bestuurlijke afspraken

De eilanden hebben de afgelopen jaren diverse bestuurlijke afspraken gemaakt om hun samenwerking stevig en onomkeerbaar te maken. Niet alleen onderlinge afspraken maar ook de bevestiging van de ingezette koers door Rijk en Provincie zijn daar voorbeelden van:

- Convenant met BZK minister Donner
- Convenant Provincie Fryslân
- Gemeenschappelijke Regeling VAST
- Convenant Texel – VAST
- VAST op Koers
- Programmaplan 2010-2014

Jaarlijks worden de volgende financiële producten geleverd:

- Begroting VAST
- Jaarrekening VAST

Bedrijfsvoering

Naast de deelprogramma's uit het Programmaplan zijn er meerdere onderwerpen die door de Gemeenschappelijke Regeling zijn opgepakt en in de komende jaren nog een vervolg hebben. Het zijn thema's die in de sfeer liggen van de bedrijfsvoering en een relatie naar alle programma's (kunnen) hebben.

ICT
In 2009 hebben de Friese Waddeneilanden en de gemeente Leeuwarden een intentieverklaring ondertekend om op het gebied van ICT zo veel mogelijk gezamenlijk te doen. In 2010 is daartoe door de Gemeenschappelijke Regeling VAST en de gemeente Leeuwarden een raamovereenkomst opgesteld en zijn diverse deelovereenkomsten in ontwikkeling. Een plan van aanpak naar samenwerking op de middellange termijn is in ontwikkeling.

Secretariaatsfunctie
Het secretariaat in Harlingen voert de Gemeenschappelijke regeling uit en coördineert de agendavoorbereiding voor diverse overlegplatforms en overlegorganen waar de eilanden gezamenlijk aan deelnemen en ondersteunt de portefeuillehouder die namens het Eilander College of de gezamenlijke Waddeneilanden zitting heeft in deze overleggen. Het betreft bijvoorbeeld de deelname in het RCW, "Euregio De Wadden", de Wadden Sea Board, het Wadden Sea Forum, de Regiekamer "naar een rijke Waddenzee", het Regionaal College, etc. etc. Bij de voorbereiding van deze vergaderingen worden de eilanden betrokken.

Rekenkamercommissie
Na een inventariserend onderzoek is besloten om te komen tot een gezamenlijke Rekenkamer. Eind 2013 wordt de rekenkamer operationeel en kunnen de eerste onderzoeksonderwerpen geselecteerd en ter hand genomen worden.

Gezamenlijke inkoop
Na een inventariserend onderzoek is eveneens besloten om te starten met gezamenlijk inkopen van diensten en producten. De eilanden hebben een gezamenlijk inkoopbeleid en

inkoopvoorwaarden. Het eerste succes is geboekt door de accountantsdiensten gezamenlijk in te kopen. De trajecten betreffen o.a. mobiele telefonie, copiërs en printers, abonnementen en zijn succesvol afgerond in 2013. Het ontwikkelen van een beheerverordening voor de Waddenzee volgt in 2014.

Huisvesting
De Gemeenschappelijke Regeling VAST is gehuisvest aan de Waddenpromenade in Harlingen. Het waddenkantoor biedt niet alleen afdoende huisvesting voor het personeel, maar is tevens een gastvrije ruimte voor de medewerkers en bestuurders van de Waddeneilanden; het waddenkantoor als marktplaats voor de intergemeentelijke samenwerking.

Gemeenschappelijke Regeling VAST en Bestuursmodel
Op basis van de opgedane ervaringen met de Gemeenschappelijke Regeling en het Bestuursmodel wordt bekeken in hoeverre aanpassingen wenselijk en/of noodzakelijk zijn. Mogelijk leidt dit tot een aangescherpt bestuursmodel, zodat de samenwerking tussen de Friese Waddeneilanden nog effectiever en efficiënter vorm en inhoud krijgt.

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014

Thema	**Globaal doel**	**Speerpunten 2014**	**Beslismomenten**	**Wie?**	**Opmerkingen**
Bestuur	Uitvoering Convenant BZK en Provincie	Bezoek vaste kamer commissie BZK Bijeenkomst Leefbaarheid in Den Haag Vervolg Evaluatie	Concept –programma Nieuwe afspraken 2014 en verder Nieuw Financieel kader	Eilander College en Provincie Eilander College en BZK Eilander College en Eilander Raad	
Organisatie	Jaarprogramma VAST	Nieuwe opzet programmaplan, afstemmen met Streekagenda	Juni 2013	Eilander Raad	Opzet i.s.m. directieteam
Algemene Zaken Bedrijfsvoering	Portefeuille overstijgende projecten en beleids thema's	Streekagenda	Globaal doel vaststellen Vaststellen Streekagenda en jaarprogramma 2014 Vaststellen werkwijze Streekagenda	Eilander-raad Lokale eilander Colleges Eilander College en Raad besluit: EC en lokale colleges en Eilander Raad	

2. PROGRAMMA ECONOMISCHE ZAKEN

Portefeuillehouder:	Teun de Jong
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programmacoördinator:	Sjon de Haan

Algemeen

Het programma economische zaken omvat vooral de sector recreatie en toerisme. Een onderdeel daarvan is ook verkeer en vervoer. Daarnaast zijn ook visserij en andere bedrijvigheid thema's die binnen economische zaken aan de orde komen. Binnen het programma EZ richten de eilanden zich op datgene wat ons bindt, hierbij valt te denken aan:

- De sterke positie van toerisme op de eilanden.
- De bereikbaarheid van de eilanden.
- Het streven naar het vergroten en vasthouden van andere vormen van werkgelegenheid op de eilanden.

Als eilanden gelegen in de Waddenzee hebben we een speciale positie. Waar mogelijk werken de eilanden samen, maar op uitvoeringsniveau wordt de efficiencywinst beperkt door de eiland situatie. De eilanden zijn ook allemaal eigen gemeenschappen met een eigen geschiedenis. Dit betekent dat het niet eenvoudig is om een gezamenlijk toeristisch beleid te ontwikkelen.
De eilanden richten zich daarom vooral op zaken die alle eilanden aan gaan en waarde eilanden door gezamenlijk op te trekken een vuist kunnen maken.

Primair richten de eilanden zich op een aantal zaken die hieronder kort worden weergegeven:

- We willen ons nationaal en regionaal positioneren als een belangrijke toeristische speler, 40% van de overnachtingen binnen Friesland vindt plaats op de Waddeneilanden. Nationaal zijn we de 8ste toeristische bestemming, economisch is toerisme de kurk waar de eilanden op drijven. We willen dit doen door actief te participeren binnen toeristische netwerken en projecten en waar nodig om samen een vuist te maken.

- Als Waddeneilanden hebben we samen een sterke identiteit. Binnen deze identiteit is er voldoende ruimte voor de verschillen per eiland. Elk eiland heeft zijn eigen positionering binnen het merk Waddeneilanden. Ook per seizoen kan er een andere positionering zijn.

- Voor de samenwerking op toeristisch gebied zijn kennis delen, belangenbehartiging en gezamenlijk optrekken naar andere overheden de belangrijkste pijlers. De lokale VVV's en de samenwerkende VVV's zijn natuurlijke partners voor VAST en de eilanden.

- Wat betreft verkeer en vervoer trekken we zo veel mogelijk samen op wat betreft de toekomst van de bereikbaarheid van de eilanden en de vertrekhavens. Ook bij de provincie brengen we onze speciale positie wat betreft verkeer en vervoer steeds onder de aandacht om ruimte te creëren voor maatwerk.

- Op de eilanden is, buiten de toeristische sector, beperkte alternatieve werkgelegenheid. We willen door belangenbehartiging de bestaande werkgelegenheid buiten het toerisme veiligstellen en gezamenlijk werken aan projecten die de afhankelijkheid van het toerisme verminderen. Het spreekt voor zich dat projecten vooral lokaal zullen zijn, de overkoepelende visie gaat over alle eilanden.

Stand van zaken

Door de aanhoudende economische crisis staat het toerisme onder druk. Landelijk zien we dat veel horeca- en detailhandel bedrijven failliet gaan. Ook op de eilanden wordt zichtbaar dat bedrijven het moeilijker krijgen. Het wordt steeds moeilijker om de bezoekers vast te houden. Een sterke gezamenlijke promotie is dan ook van groot belang. Versnippering van de promotie leidt niet tot eenduidigheid naar buiten toe. Momenteel zijn de VVV's in gesprek met Beleef Friesland om tot gezamenlijke promotie te komen. Ook de inspanningen in het convenant vaarrecreatie en het project kleine jachthavens blijven noodzakelijk.

Investeringen in het toerisme zijn de laatste jaren niet erg hoog geweest. Een van de redenen is dat externe financiers (Provincie / Europa) vooral innovatie financieren en geen inzet plegen op het behouden van. De eilanden zijn van mening dat zij een onevenredig klein deel van de toeristische investeringen van de provincie Fryslân ontvangen. Samen met de provincie ontwikkelen de eilanden een toeristisch programma voor het Waddengebied.

De vervoersconcessies naar de Friese Waddeneilanden zijn onlangs gegund aan de zittende reders. Vanuit VAST is intensief samengewerkt in dit traject. Momenteel loopt er een beroepsprocedure van andere partijen. VAST volgt dit voor de eilanden. De eilanden zullen na de inwerkingtreding van de concessie zoveel mogelijk gezamenlijk optreden in de overhedenplatforms en in de contacten met het ministerie.

Wat betreft Verkeer en Vervoer zal de primaire aandacht zich richten op het passend maken van provinciaal beleid op de eilander situatie. Daarnaast willen wij graag maatwerk per eiland creëren voor het openbaar vervoer, in de komende concessieverlening (2015) trekken de eilanden samen op.

Algemene doelen en speerpunten 2014

Binnen het programma EZ werken we naast onderstaande doelen en speerpunten continu aan de onderlinge afstemming met betrekking tot nationale en regionale ontwikkelingen.

Globale doelen:

1. Toerisme op de eilanden blijft tenminste gelijk
   De eilanden hebben een groot marktaandeel, dat ze vast willen houden. Het toerisme streeft niet naar een groter marktaandeel en dus ook niet per definitie naar steeds meer bezoekers. Individuele eilanden kunnen die keuze wel maken.

2. Verbeteren bereikbaarheid eilanden
   Het huidige niveau van verbindingen is voor de eilanden een minimumniveau.
   De eilanden streven naar verbetering van de veerverbindingen, dit betekent vooral een hogere frequentie en een snellere overtocht. De eilanden zetten daarom sterk in op een positie van invloed binnen het overhedenforum van de veerconcessies. Ook de aanvoer van goederen naar de havens heeft de aandacht.
   Het lokaal openbaar vervoer mag niet slechter worden de komende jaren. Dit geldt voor het vervoer van en naar de eilanden op de vaste wal als op het eiland zelf.

3. Vasthouden dan wel vergroten alternatieve werkgelegenheid
   In 2011 zijn mogelijkheden tot verbreding van de werkgelegenheid op de eilanden onderzocht. De eilanden verschillen onderling sterk wat betreft de aanwezigheid van werkgelegenheid naast het toerisme. Alle eilanden voelen de noodzaak om niet alleen van het toerisme afhankelijk te zijn. Het eerder genoemde onderzoek vormt de leidraad om te komen tot een gezamenlijk programma.

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014.

Thema	**Globaal doel**	**Speerpunten 2014**	**Beslismomenten**	**Wie?**	**Opmerkingen**
Toerisme	Toerisme op de eilanden blijft tenminste gelijk	Opstellen wadden-programma met provincie Zichtbaarheid werelderfgoed vergroten Beddenboek-houding	Concept –programma Definitief programma Geen Wel of niet oppakken met de provincie Vaststellen nieuwe aanpak beddenboek-houding	Eilander Raad, PHO Advies PHO, besluit: EC en lokale colleges PHO, eilander colleges Advies PHO, besluit: EC en lokale colleges	Belangrijk om de motivatie goed te houden
Verkeer en vervoer	Verbeteren bereikbaarheid eilanden	Functioneren van Overheden-platform	geen	Eilander Raad	Door vaststellen programmaplan
Werkgelegenheid	Vasthouden dan wel vergroten alternatieve werkgelegenheid op de eilanden	Plan van aanpak ontwikkelen naar aanleiding van rapport “Handreiking Verbreding werkgelegenheid Waddeneilanden”	Globaal doel vaststellen Vaststellen opdracht Vaststellen plan van aanpak	Eilander Raad PHO EZ, eilander colleges Advies: PHO, besluit: EC en lokale colleges	Door vaststellen programmaplan ER kan ook in beeld komen voor besluitvorming

3. PROGRAMMA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEU

Portefeuillehouder:	Yorick Haan
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programmacoördinator:	Tjibbe van der Valk

Algemeen

Onder het programma Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu vallen onder meer Landschapsontwikkeling, Natura 2000 (natuurwet, provinciale natuurvisie) beeldkwaliteitsplannen provinciale ruimtelijke verordening, huisvestingsbeleid, bouwen en cultuurhistorie, ruimtelijke planvorming zoals voor de Waddenzee, Omgevingsvergunning (WABO). De onderstaande producten vallen onder het programma "Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu" :

- Meer invloed en een proactieve insteek voor en van de eilanden als geheel op lopende beleidsprocessen. Accent in dit deelprogramma ligt op natuur (leidende partij is VAST)
- Eind 2013 is het Ruimtelijk plan voor de Waddenzee gereed (leidende partij is VAST)
- Eind 2013 is duidelijk hoe we het gezamenlijk volkshuisvestingsbeleid vorm geven (leidende partij is Texel)
- Regionale uitvoeringsdienst/WABO (Gemeenten blijven het bevoegd gezag)

Stand van zaken

Ruimtelijk plan Waddenzeegebied
Het gezamenlijk ontwikkelen van een ruimtelijk plan voor de gehele Waddenzee is een project dat eind 2010 is opgestart. Het proces is begonnen met de opstelling van een startnotitie. Het proces wordt geplaagd door diverse vertragingen.
Op dit moment is het proces zowel voor de vaste walgemeenten als voor de eilandgemeenten obstakelvrij. Dit betekent dat bestuurlijk overeenstemming is over de startnotitie, de keuze voor

de beheersverordening en het vervolgproces ligt voor aan de colleges van de afzonderlijke gemeenten. Op dit moment wordt gewerkt aan de vervolgplanning en een opstelling van een kostenraming van het proces.

Volkshuisvestingsbeleid
Uit een inventarisatie op de 5 Waddeneilanden blijkt dat :

- de afstand tot de kust wezenlijk is met het wel of niet hebben van een geïsoleerde woningmarkt;
- tussen eilanden de mogelijkheden voor recreatief verblijf en woon/werk verkeer samenhangt met de afstand tot de vaste wal;
- op het ene eiland eilanders geen huis kunnen kopen door de markt en op het andere eiland geen huis kunnen betalen door de beperking van het inkomen;
- het ophogen van de financiële grens een positief, negatief of geen effect heeft?

Overeenkomst tussen de 5 Waddeneilanden zijn er ook:

- de huidige huisvestingsgrens leidt tot prijsopdrijving;
- bouwkosten op het eiland zijn fors hoger dan op de vaste wal;
- personeel voor bedrijven is lastig te huisvesten
- te weinig doorstroming in de woningmarkt
- problemen voor starters en jonge mensen/ verjonging
- partners staan verschillend ingeschreven in GBA eilanden en vaste wal
- vervallen bindende eisen in Nieuwe Huisvestingswet heeft gevolgen voor eilanden
- handhaving van gebruik van (recreatie) woningen
- ruimtelijk beleid maakt uitbreidingen lastig, zowel voor bestaande als voor nieuwbouw
- lastig om particuliere markt in de permanente woonsfeer te houden.

De eilanden hebben afgesproken dat Texel voor een jaar tijdelijk de huisvestingsvereisten/-voorwaarden op zij kan zetten. Na dit jaar is gebleken dat het opschorten van de huisvestingseisen nog niet tot significante wijzingen in de woningmarkt heeft geleid. Texel heeft daarom besloten de proef met een jaar te verlengen.

N2000 en speerpunt Natuur
Afgelopen jaren is vooral ingezet om de juiste boodschap (hoe staan de Waddeneilanden in het proces van Natura 2000), op het juiste tijdstip bij de juiste personen en instanties te bespreken. Niet alleen heeft deze aanpak geleid tot een sterker netwerk, maar ook tot meer oor, aandacht en begrip voor het eilandergeluid in de N2000-discussie. De strategie van aan tafel zitten en meeschrijven begint vruchten af te werpen (zie verder bijlage 1 voor de stand van zaken op dit dossier).

RUD/Handhaving
Rondom de oprichting van de RUD in Fryslân is veel gaande. Dat er een uitvoeringsdienst komt is definitief. Er is een gemeenschappelijk regeling, een bestuur, statuten, een interim manager/ beoogd directeur. Dit is echter de “papieren kant”. Het komend jaar gaan de gemeenten en provincie de samenwerkingsorganisatie inrichten.

De FUMO(is de Friese RUD) is een uitvoeringsorganisatie die werkt voor de bevoegde gezagen: gemeenten en provincie als het gaat om vergunningverlening. Deze werkwijze moet wel “WABO-proof” zijn dan wel ”Omgevingsvergunning proof”.
Ook toezicht en handhaving moet nog goed georganiseerd worden.

Het gehele construct zal ook nog worden getoetst aan kwaliteitseisen, opgelegd door Rijk en provincie. Dit geldt voor de uitvoering die gemeenten zelf doen, als de werkzaamheden van de uitvoeringsdienst zelf.

Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK)
Naar aanleiding van een provinciale en landelijke evaluatie kan geconcludeerd worden dat de Friese Waddeneilanden voorop lopen in het vormgeven van ambities op het vlak van duurzaamheid en samenwerking. Specifiek gericht op de Waddeneilanden is een onderzoek gedaan naar de “waterfootprint”, een 0-meting naar de waterketen en het gebruik van water op de eilanden. Samen met de waterketenpartners zijn de eilanden bezig een vervolgproject te ontwikkelen dat gericht is op het reduceren van het gebruik van water en energie binnen de recreatieve en landbouw sector.

Algemene doelen en speerpunten 2014

In de afgelopen jaren is op diverse beleidsterreinen nieuwe wet- en regelgeving ontwikkeld. Voor de eilanden betekent dit dat andere overheden in toenemende mate zeggingskracht ontwikkelen op de Waddeneilanden en het Waddengebied. De invloed van de eilanden op deze processen dreigt onder te sneeuwen en de nieuwe beleidsregels staan in toenemende mate op gespannen voet met de realiteit van het leven op de eilanden. Discussies gaan over het Waddengebied en de Waddeneilanden en niet meer samen met de bewoners van de Waddeneilanden.
Binnen het programma VROM willen we ons vooral richten op:

- De maximalisatie van de ontwikkelingsruimte voor inwoners en bedrijven binnen de beperkingen van natuurlijke, cultuurhistorische, landschappelijke en ecologische kwaliteiten;

- Behoud en herstel van de ruimtelijke balans tussen mens, natuur en cultuurhistorie rekening houdend met de toeristische recreatieve kwaliteit die hier van uitgaat;

- Voldoende beschikbare en passende woningen voor economisch en sociaal gebonden inwoners;

- Een vitale natuur in de Waddenzee en menselijke activiteiten die daarmee in balans zijn;

- Als Waddeneilanden hebben we een speciale positie. Door deze specifieke situatie is generiek Europees, landelijk en provinciaal beleid niet één op één toepasbaar op de eilanden. Het vraagt om een status aparte. Bij inzoomen op de specifieke situatie per eiland vallen ook de verschillen per eiland op. De eilanden zijn eigen ruimtelijke eenheden met een eigen geschiedenis en ruimtelijke, sociale en economische context, natuurlijke waarden en eigen gemeenschappen met een eigen geschiedenis. Dit betekent dat het moeilijk is om een gezamenlijk beleid te ontwikkelen zonder voorbij te gaan aan de specifieke situatie per eiland. We richten ons daarom vooral op zaken die alle eilanden aan gaan en waar we door gezamenlijk op te trekken een vuist kunnen maken.

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Natuur	Meer invloed en proactieve insteek voor en van de eilanden als geheel op lopende beleidsprocessen	Vormgeven sociaal economische paragraaf N2000-beheerplannen Pro Actieve rol bij redactie, afstemming van de N2000-beheerplannen Gezamenlijke reactie op N2000-beheerplannen		PHO, colleges en raden Advies PHO, besluit: EC en lokale colleges PHO, colleges en raden	Globaal doel vaststellen Concept beheerplan
Ruimtelijk plan Waddenzee	maximalisatie van de ontwikkelingsruimte voor inwoners en bedrijven binnen de beperkingen van cultuurhistorische, landschappelijke, natuurlijke, ecologische kwaliteiten Behoud en herstel van balans tussen mens, natuur en cultuurhistorie rekening houdend met de toeristische recreatieve kwaliteit	Eind 2013 begin 2014 is het Ruimtelijk plan voor de Waddenzee gereed en vastgesteld door betrokken partijen			Door vaststellen programmaplan Uniforme aanpak procedures en besluitvorming, inspraak
Volkshuisvesting-beleid Waddeneilanden	Begin 2014 is duidelijk hoe het gezamenlijk volkshuisvestings-beleid wordt vorm gegeven Volkshuisvestings-beleid is afgestemd tussen eilanden en is passend bij de eiland situatie Eilanden hebben planologische ruimte om woning voorraad en de behoefte op elk af te stemmen. De woningbouw-contigenten zijn hierop aangepast Als Waddeneilanden hebben we een speciale positie	Volgen van de ontwikkeling bij met betrekking tot de nieuwe huisvestingswet Uitnodigen vaste kamer commissie Evaluatie proeven loslaten (Texel) en verhogen (o.a. Terschelling)		PHO	Evaluatie-document

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Fries bestuursakkoord Waterketen	Innovatie, Duurzaamheid, Doelmatigheid en de burger centraal	Bijdrageregeling die is afgestemd op hoeveelheid inwoners en gebaseerd op solidariteitsbeginsel. Hiervoor een coalitie vormen met kleine gemeenten Volgen van de ontwikkelingen binnen FBWK als geheel en deelprogramma Waddeneilanden in het bijzonder.			Bestuurders kleine gemeenten vormen een coalitie (bestuursbesluit PBOW-breed) Ambtelijk en bestuurlijk Speerpunt heeft relatie met programma duurzaamheid

4. PROGRAMMA ONDERWIJS, ZORG EN WELZIJN

Portefeuillehouder:	Sjon Stellinga
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programmacoördinator:	Siep van der Zwaag

Algemeen

Het programma Onderwijs, Zorg en Welzijn omvat een relatief breed werkterrein met veel deelgebieden. Het maken van een verdeling in onderwijs enerzijds en zorg en welzijn anderzijds komt onmiddellijk in beeld, omdat het te bespreken onderwerp de deelnemers aan een bepaald overleg bepaalt. Op de meeste eilanden zijn de portefeuillehouders onderwijs en de portefeuillehouders zorg/welzijn verschillende personen.

Onderwijs
Het vakgebied onderwijs is te splitsen in schoolbestuurlijke taken en taken op het gebied van lokaal onderwijsbeleid.
De taken van de gemeenten ten aanzien van het schoolbestuurlijke deel verschillen onderling. Schiermonnikoog kent geen openbare scholen, terwijl dat bij de andere eilanden wel het geval is. De scholen, zowel het primair onderwijs als het voortgezet onderwijs, hebben op directieniveau hun eigen “Waddenbrede” overlegstructuur. Dit waarborgt het nodige overleg en afstemming, wat nodig is om kwalitatief goede scholen in stand te houden op de Friese Waddeneilanden. Relevante onderwerpen op dit moment zijn de eigen invulling van het passend onderwijs, bekostiging van de extra formatie, het onderwijsaanbod en de functiemix.

Elke gemeente kent een permanent onderwijsoverleg. Dat wordt vormgegeven via een lokaal onderwijsoverleg dan wel een overleg gericht op de lokale educatieve agenda. Voor de uitvoering van een aantal taken op het vlak van lokaal onderwijsbeleid zijn binnen VAST-verband afspraken gemaakt en vastgelegd in een dienstverleningsovereenkomst (DVO).

Voor het overige is de afspraak gemaakt, dat de deelnemers aan het portefeuillehouders overleg onderwijs elkaar op de hoogte houden van relevante ontwikkelingen, die op een bepaald eiland spelen.

Conclusie
Het is niet nodig op het terrein van het onderwijs concrete speerpunten in het uitvoeringsprogramma 2014 VAST op te nemen. Bestaande samenwerkingsverbanden en overlegvormen worden gehandhaafd en waar nodig geïntensiveerd. Hetzelfde geldt voor de DVO lokaal onderwijsbeleid. De “partners” op het vakgebied onderwijs blijven elkaar opzoeken en stemmen de gezamenlijke problematieken en de aanpak daarvan op elkaar af.

Zorg en welzijn
Gemeenten bereiden zich voor op drie grote decentralisaties/transities in het sociaal domein: invoering Participatiewet, de transitie van de Jeugdzorg en overheveling AWBZ-begeleiding en persoonlijke verzorging naar de WMO.

Participatiewet
De belangrijkste ingrediënten van de nieuwe wet zijn:
De WSW, WWB en een deel van de Wajong worden samengevoegd tot één regeling. De budgetten worden ontschot en voor de totale doelgroep wordt een systeem van loondispensatie geïntroduceerd.
De instroom in de sociale werkvoorziening in zijn huidige vorm stopt per 1 januari 2014. Gemeenten krijgen binnen de wettelijke kaders ruimte om zelf beschut werk als voorziening te organiseren. Er is landelijk budget beschikbaar voor structureel 30.000 plekken beschut werk op 100% wettelijk minimumloon. Werkgevers worden meer geprikkeld om arbeidsgehandicapten in dienst te nemen via een quotum en positieve fiscale prikkels.

De bezuiniging op de sociale werkvoorziening blijft overeind maar wordt in een langzamer tempo doorgevoerd. De omvorming van de sociale werkvoorziening kan daarom in 6 jaar in plaats in 3 jaar plaatshebben. Het kabinet streeft naar zo veel mogelijk beleidsvrijheid voor gemeenten en het terugdringen van bureaucratie.
De beleidskaders van de nieuwe Participatiewet bieden de nodige beleidsruimte. Dat is ook nodig gezien de omvang van het vraagstuk waar gemeenten voor staan. De financiële kaders daarentegen blijven zorgelijk. Gemeenten moeten de komende jaren met veel minder geld een groeiende groep mensen ondersteunen naar werk. Als de financiële middelen niet toereikend zijn zullen de gemeenten hun ambities bijstellen.

Jeugdzorg
Een nieuw stelsel van de Jeugdzorg moet een eind maken aan de sterk versnipperde hulpverlening in de jeugdzorg en aan de bureaucratie. Er komt een nieuwe wet waarin de overheveling van taken en financiering van de zorg voor jeugd naar gemeenten geregeld wordt. Met deze transitie van de jeugdzorg krijgen gemeenten de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van alle zorg voor kinderen, jongeren en hun opvoeders. Gemeenten kunnen zo de zorg voor jeugd herkenbaarder, dichterbij en minder bureaucratisch organiseren.
In de nieuwe wet worden taken en middelen gebundeld die nu nog vallen onder:

- het gemeentelijke preventieve beleid;
- de vrijwillige provinciale jeugdzorg;
- de jeugd-LVG (licht verstandelijk gehandicapten);

- de jeugd-GGZ (geestelijke gezondheidszorg);
- de jeugdbescherming en jeugdreclassering;

Het kabinet wil de wet in 2015 in werking laten treden. Daarmee staan gemeenten voor wat betreft de jeugdzorg voor een omvangrijke uitdaging die gepaard gaat met een aanzienlijke besparing, landelijk oplopend tot ruim € 450 miljoen vanaf 2017.

Begeleiding en persoonlijke verzorging
Naast begeleiding wil het kabinet ook Persoonlijke Verzorging uit de AWBZ naar de WMO overhevelen. De groepsbegeleiding verdwijnt in 2014 uit de AWBZ. Bij deze decentralisatie boekt het kabinet een bezuiniging van € 1,6 miljard in (25% van het budget). De bezuiniging is zo fors, dat die niet alleen te behalen is door 'efficiencyverhoging', meer gebruik van 0^{e} en 1^{e} lijns voorzieningen of 'meer eigen verantwoordelijkheid van burgers'. De vraag is, of burgers vanwege de compensatieplicht vanaf 2015 hiervoor bij de gemeente kunnen en zullen aankloppen.

Huishoudelijke hulp
Op het budget voor de WMO-huishoudelijke hulp wil het kabinet € 1,2 miljard korten (75% van het budget). Huishoudelijke hulp verandert van een brede voorziening met veel preventief effect in een vangnet voor een kleine groep meest kwetsbaren. Dit heeft als risico een toenemende vraag naar zwaardere vormen van zorg en ondersteuning. De aanspraken op huishoudelijke hulp worden vervangen door een maatwerkvoorziening voor degenen die het echt nodig hebben en het niet uit eigen middelen kunnen betalen. In 2014 verdwijnt huishoudelijke hulp voor nieuwe en in 2015 voor oude cliënten.

Sociaal domein en decentralisaties
Bij de decentralisaties wordt één gezin, één plan en één regisseur als uitgangspunt gehanteerd. Hierbij hebben de gemeenten een duidelijke rol als eerste overheid. Over de uitwerking hiervan is nog veel onduidelijk. Voor gemeenten is het cruciaal, dat drie grote decentralisaties, op de onderkant van de arbeidsmarkt, in de jeugdzorg en in de begeleiding en persoonlijke verzorging, op elkaar worden afgestemd. Het is cruciaal, dat de inwoner centraal staat er een grote beleidsvrijheid komt. Hoe dit uitwerkt voor kleine gemeenten als de Waddeneilanden valt in dit stadium nog niet aan te geven. Duidelijk is wel, dat de betreffende zaken anders en meer in samenhang worden ingericht en uitgevoerd.

AWBZ-zorgzwaartepakketten
Het kabinet schrapt de Zorgzwaartepakketten 1 t/m 4 in de AWBZ. Het gevolg is dat een grote groep mensen, ook die met een grote zorgvraag, thuis blijft wonen en daar extramurale zorg en ondersteuning ontvangt. Dit zal naar verwachting een groter beroep tot gevolg hebben op de gemeentelijke voorzieningen WMO, welzijn, gezondheid en wonen.

Wijkverpleegkundigen
Vanaf 2015 gaat het kabinet investeren in extra wijkverpleegkundigen met een bedrag, dat oploopt tot minimaal 250 miljoen in 2017.

Compensatie
De gemeente moet een voorziening chronisch zieken en gehandicapten organiseren in de WMO, WWB of in een nieuwe wet. Hiervoor is een bedrag van 750 miljoen beschikbaar door het wegvallen van de compensatieregeling eigen risico, aftrek specifieke zorgkosten en wet tegemoetkoming chronisch zieken en gehandicapten.

Wonen
De nieuwe relatie tussen gemeenten en woningbouwcorporaties zijn naar verwachting van invloed op de ontwikkeling op het beleid van wonen, zorg en welzijn en specifieke groepen, met name ouderen (dagopvang).

Conclusie
Het is in dit stadium niet aan te geven hoe de verschillende decentralisaties/transities uitgewerkt worden. Het is wel duidelijk, dat de invoering pas in 2014 en de jaren daarna wordt gerealiseerd. Het is zaak om in de loop van 2013 de ontwikkelingen te volgen en daarop voor te bereiden. Dit laatste wordt in het uitvoeringsprogramma 2013 VAST opgenomen.

Volksgezondheid
Het gemeentelijk beleid op het terrein van de volksgezondheid wordt neergelegd in een gemeentelijke nota. Deze nota's bestaan uit een algemeen deel, dat in de praktijk voorbereid wordt door de GGD en een specifiek deel, dat toegespitst wordt op elke gemeente afzonderlijk en ook door elke gemeente afzonderlijk wordt voorbereid. Er wordt momenteel een derde versie van de nota volksgezondheid voorbereid. De betreffende beleidsambtenaren volksgezondheid van de VAST-eilanden pakken dit samen op. De bedoeling daarvan is om deze specifieke onderdelen van de nota zoveel mogelijk op elkaar af te stemmen. Het gaat immers in alle gevallen om eilanden en om vakantiebestemmingen. Dit vraagt om een duidelijk en een eigen gemeentelijk gezondheidsbeleid.
Concrete aandachtspunten daarbij zijn de instandhouding van het patiënten(spoed)vervoer per ambulance en per helikopter.

Speerpunten 2014
Per onderwerp hebben we een aantal doelen opgesteld, dit zijn globale doelen, niet SMART, maar wel richtinggevend. Per doel hebben we een aantal speerpunten geformuleerd die we in 2014 willen realiseren. Hiervan geven we aan welke beslismomenten er zijn. Binnen het programma OZW werken we naast de speerpunten continu aan het afstemmen met betrekking tot nationale en regionale ontwikkelingen.

De eilanden bereiden zich zo goed mogelijk voor op de drie grote decentralisaties/transities. Hierbij krijgen de decentralisaties/transities, die in 2014 worden doorgevoerd, voorrang. Bij de voorbereidingen wordt nadrukkelijk gekeken hoe nu op de eilanden wordt gewerkt, welke richtingen we gerelateerd aan de decentralisaties opgaan en op welke manier we als eilanden op punten waar we elkaar raken gaan samenwerken.

Er worden in elke gemeente afzonderlijk een (derde versie van) Nota Volksgezondheid vastgesteld. De inhoud van de specifieke delen van die nota's worden zo veel mogelijk op elkaar afgestemd.

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Onderwijs	Instandhouding kwalitatief goede scholen op de Waddeneilanden	Bewaking eigen invulling passend onderwijs, bekostiging extra formatie, onderwijsaanbod en functiemix Instandhouding platform voor overleg en uitwisseling als functie van portefeuillehouders-overleg			
Participatie-wet	De gemeenten zijn in staat om rekening houdend met beperkte uitvoering budgetten voor een goede uitvoering van de participatiewet te zorgen	Geen gezamenlijk speerpunt, omdat de eilandgemeenten de uitvoering van de participatiewet verschillend uitvoeren, c.q. uitbesteden			De participatiewet wordt in 2014 ingevoerd
Jeugdzorg	De gemeenten zijn in staat om de nodige zorg te bieden aan kinderen, jongeren en hun opvoeders	In 2014 wordt in samenwerking met de verschillende bovengemeentelijke organisaties de verantwoordelijkheid voor de jeugdzorg geregeld en vormgegeven	In de loop van 2014 (de jeugdzorg wordt in 2015 naar de gemeenten overgeheveld) door de afzonderlijke gemeenten beslissingen genomen in samenhang met het eigen betreffende samenwerkings-verband	De afzonderlijke colleges van burgemeester en wethouders	Er wordt gebruik gemaakt van de diensten van de in provinciaal verband aangesteld “kwartiermaker”. Een punt van aandacht is het afsluiten van een “verzekering” om de kosten van zorg voor multi-probleem ge-zinnen op te vangen
Overheveling AWBZ-begeleiding en persoonlijke verzorging naar WMO	De gemeenten houden met ingang van 2015 bij de uitvoering van de WMO rekening met deze uitbreiding van de werkingssfeer van de WMO	Geen gezamenlijk speerpunt, omdat de eilandgemeenten de uitvoering van de WMO verschillend uitvoeren, c.q. uitbesteden			
Volksgezondheid	De gemeenten geven binnen de marges van eigen mogelijkheden invulling aan hun verantwoordelijkheid voor instandhouding van een stelsel van lokale gezondheid-voorzieningen	De speerpunten worden benoemd in de per gemeente vast te stellen nota’s volksgezondheid	September 2013	De afzonderlijke raden	

5. Programma Openbare Orde en Veiligheid

Portefeuillehouder:	Albert de Hoop
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programma coördinator:	Stephan Valk

Algemeen

Onder het programma Openbare Orde en Veiligheid (OOV) valt een omvangrijk aantal thema's en onderwerpen die verdeeld worden onder twee categorieën:

1. De thema's betreffende **Veiligheid en Water**
   - *Kustveiligheid,*
   - *Vaargeulen*
   - *Dijkversterking*
   - *Waterwet*
   - *Handhaving Waddenzee*

2. De thema's betreffende **Openbare Orde en Veiligheid:**
   - *Veiligheidsregio*
   - *Politie*
   - *Brandweerzaken*
   - *Crisisbeheersing & Rampenbestrijding*

In tegenstelling tot andere programma's is hier sprake van twee groepen verantwoordelijke portefeuillehouders voor beide categorieën. Voor beide worden aparte portefeuille overleggen georganiseerd.

De eilanden hebben een speciale positie op het terrein van OOV. Ogenschijnlijk lijkt er op de Waddeneilanden niet veel aan de hand en lijken het de meeste veilige omgevingen in Nederland te zijn. Echter verkeren ook de Waddeneilanden niet in een risicoloze wereld.
Van de eilandgemeenten wordt verwacht dat zij op al de onderwerpen, opgenomen in de matrix, kennis en kunde paraat heeft en op al deze terreinen deskundigheid kan inzetten. De schaalgrootte van de verschillende eilandgemeenten is echter te klein om zich op alle terreinen optimaal te kunnen profileren. Samenwerking, het bundelen van krachten is noodzakelijk.

Een ander gevolg van de bijzondere positie is de kwetsbaarheid ten opzichte van walgemeenten. Naast het beschikbaar hebben van kennis en kunde binnen de gemeenten speelt het beschikbaar hebben van diensten, zorgaanbieders en hulporganisaties een belangrijke rol. Burgers moeten voor bepaalde vormen van zorg naar de wal en op de eilanden zijn diensten beperkt aanwezig. De Waddeneilandgemeenten moeten daarom naast samen te werken alert blijven op de beschikbaarheid van diensten onder alle omstandigheden. Daarnaast spelen zelfredzaamheid en burgerparticipatie een belangrijke rol.

Door de diversiteit van de vier eilanden en de verschillende relevantie van de verschillende onderwerpen is het lastig om voor alle eilanden één gezamenlijk veiligheidsbeleid te ontwikkelen. We richten ons daarom vooral op zaken die alle eilanden aan gaan en waar we door gezamenlijk op te trekken aandacht voor de specifiek problematiek krijgen, zaken geregeld krijgen en een vuist kunnen maken.

Stand van zaken

Deltaprogramma
De eilanden zijn sterk betrokken bij het Deltaprogramma. Het programma bestaat uit negen deelprogramma's waaronder 'Kust', 'Waddengebied', 'Nieuwbouw en Herstructurering' en 'Zoetwater'. Het proces van de afgelopen twee jaar leidt voor de eilanden tot: het zandige systeem, de dynamiek van voordelta, geulen en schorren en de zogenoemde meerlaagsveiligheid. Voor de drie hoofdthema's vindt uitwerking plaats in onderzoeken om te komen tot de juiste keuze van zandsuppleties, kennis van de sedimentstromen en het in beeld hebben van de risico's en de langtermijn oplossingen voor rampenplannen en preventie.

Bereikbaarheid en vaargeulen
Bereikbaarheid van de eilanden is een blijvend aandachtspunt om de toegankelijkheid van de veerdammen en permanente veerverbindingen te garanderen. De garanties zijn niet alleen nodig voor de bestaande dienstregeling maar ook voor calamiteiten.

Het project kleine jachthavens is een initiatief van De Waddeneilanden als één van de uitwerkingen van de havenvisie van het convenant vaarrecreatie. De combinatie van het opvangen van schepen en een goede slibhuishouding zijn de elementen van het project. Met een goede toegankelijkheid van de haven hoeven schepen niet noodgedwongen buiten de haven te ankeren. Daarmee wordt extra verstoring voorkomen en blijven de havens exploitabel. Het project valt onder het PHO EZ maar heeft een directe verbinding met OOV.
Voor de korte termijn onderzoek Rijkswaterstaat of de eilandhavens kunnen mee liften op de bestaande baggercontracten.

Dijkversterking
De harde keringen zijn deels opgenomen in het Deltaprogramma voor de lange termijn, voor de korte termijn maken ze onderdeel uit van het Hoogwater Beschermingsprogramma. De huidige afgekeurde dijkvakken van Ameland en Texel worden aangepakt, waarbij de oplossing voor de

Prins Hendrikdijk in samenwerking met het programma Rijke Waddenzee wordt uitgevoerd. Daarnaast loopt het onderzoek naar de primaire waterkeringen van Vlieland en Terschelling.

Handhaving
Het handhaven van (vaar) gedrag op de Waddenzee blijft een moeizaam onderwerp. Vooral de afstemming tussen de diensten blijft zoeken. Vanuit het Convenant Vaarrecreatie Waddenzee en Natura-2000 is een handhavingsstrategie in ontwikkeling waarvan delen in de APV van de gemeenten opgenomen kunnen worden. Dit vraag een aanpassing van de APV.

OOV
Op het terrein van OOV spelen de ontwikkelingen van de Nationale politie, de Oranje Kolom binnen de Veiligheidsregio en de vorming van de regionale brandweer onder de Veiligheidsregio Fryslân een rol.

Nationale politie
De regiopolitie Fryslân gaat op in de regionale eenheid Noord Nederland. De Waddeneilanden vallen onder twee basisteams, Noordwest en Noordoost. Daarnaast is de schaalgrootte van het Openbaar Ministerie eveneens gewijzigd. Voor de Waddeneilandgemeente houd dit in dat er sprake is van verschillende basisteams en verschillende gebieds officieren. Relevant thema en aandachtspunt is de sterkte verdeling, de basis bezetting op de Waddeneilanden.

Veiligheidsplan
Op basis van artikel 38b, lid 1 van de politiewet stelt de gemeenteraad ten minste eenmaal in de vier jaar de doelen vast die de gemeente op het terrein van de veiligheid nastreeft door de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening door de politie. Daarnaast hoort de burgemeester van een gemeente in het gebied waarin de regionale eenheid de politietaak uitvoert, de gemeenteraad van die gemeente over het ontwerpbeleidsplan, voorafgaand aan de vaststelling van het beleidsplan. De Waddeneilandgemeenten kunnen gezamenlijk optrekken door één format voor een veiligheidsplan te ontwikkelen.

Wet op de Veiligheidsregio
Door de inwerkingtreding van de Wet Veiligheidsregio heeft de gemeente een nadrukkelijkere rol als eigen kolom gekregen in de crisisbeheersing en rampenberstrijding, de Oranje Kolom. Er is in Fryslân gekozen voor een regionale professionalisering van de bevolkingszorg. Gezamenlijk worden experts opgeleid en wordt zorggedragen voor continuïteit door middel van piketpools. Voor de Waddeneilanden wordt gewerkt aan een aanpak op maat.

Regionalisering brandweer
Onder het thema “Samen naar één brandweer” wordt gewerkt aan het onderbrengen van alle gemeentelijke brandweren in een regionale brandweer onder de vlag van de Veiligheidsregio Fryslân. Het brandweer personeel komt in dienst van de Veiligheidsregio, er vindt een financiële ontvlechting uit de gemeentelijke begroting plaats en materieel gaat over naar de VR. Inmiddels is een organisatieplan opgeleverd en in het DB van de VRF aangenomen. Aan een beleidsplan wordt gewerkt. Via VAST wordt aan het project beleidsplan geparticipeerd.

Regionaal evenementenbeleid
De Waddeneilanden en de regio Fryslân worden geconfronteerd met een toename aan evenementen. Fryslân heeft een regionaal evenementen beleid. In het belang van veilige evenementen moet binnen de Waddeneilandgemeenten integraal worden samen gewerkt met verschillende partijen intern en extern. Daarbij is met name van belang dat er een eenduidige werkwijze binnen de Waddeneilandgemeenten ontstaan met een uniform proces (van intake tot evaluatie)

Zicht op risico's, het risicoprofiel
Risico's zijn er en zullen er altijd blijven. In de wereld van risicobeheersing wordt gerekend met het product kans maal effect. Risicoreductie kan gezocht worden in het omlaag brengen van de kans of de effecten te beperken. Dit doen we bij voorkeur aan de voorkant, door de risico's in zicht te hebben en er vervolgens iets aan te doen. Om beide componenten te beïnvloeden worden risico-inventarisaties gedaan en daarmee een risicoprofiel opgesteld. Verschillende partijen zoals de Veiligheidsregio en Rijkswaterstaat stellen deze risicoprofielen op. In het kader van de wet Veiligheidsregio wordt iedere 4 jaar een risicoprofiel aan de gemeenteraden voorgelegd

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014

Thema	**Globaal doel**	**Speerpunten 2014**	**Beslismomenten**	**Wie?**	**Opmerkingen**
Kustveiligheid; Deltaprogramma Kust Deltaprogramma Wadden Delta programma Nieuwbouw en Herinrichtring	Invloed uitoefenen op het proces Juiste keuze in zandsuppletie Inzicht in systeem dynamiek op de lange termijn Veiligheidnormen voor dijken	Nationale Kustvisie Systeem dynamiek model zeegat Harde keringen Meerlaagsveiligheid	sep-14	Min. Van EZ, I en M, RWS, Waterschappen, Kustgemeenten, Rijke Waddenzee Waddengemeenten Kustgemeenten Provinciaal Overleg Kust (POK)	 Proeftuin meer-laagsveiligheid, Risico's in beeld
Bereikbaarheid en Vaargeulen		Meerlaagsveiligheid Baggercontract RWS			
Dijkversterking	Meerlaagsveilig-heid	Primaire waterkering Vlieland en Terschelling Dijkversterking Ameland, Pr. Hendrikdijk Texel, Schorrenproject Terschelling,			

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Politie; Politiewet	Eilandgemeenten beschikken over een uniform format voor een veiligheidsplan.	Inregelen nieuwe teamstructuur politie Noord Nederland		Driehoek Noordwest	
Politie NN	Gemeenteraden en Eilander Raad stellen veiligheids plannen vast	Nieuwe inrichting driehoeken		Driehoek Noord oost	
Sterkte verdeling Driehoek		Integraal Veiligheidsbeleidsplan moet iedere 4 jaar worden vastgesteld door de gemeenteraad		Lokale driehoek	
Huiselijk geweld/wet tijdelijk huisverbod BOPZ	Er is een werkbare structuur in de districts en lokale driehoeken			Werkoverleg lokale politie coördinatoren	
BOPZ-online/HV-online	De basisbezetting op de eilanden blijft gehandhaafd	Integrale Veiligheidsrapportage wordt jaarlijks opgesteld en aan het bestuur aangeboden		AVO driehoeken	
Geweld en uitgaansgeweld				Regionaal IVZ overleg	
Overlast Zomeroverlast		Politie is betrokken en werkt samen met gemeenten op het		PHO OOV	
Problematische jeugdgroepen		terrein van Veilige Evenementen (d.m.v. lokale coördinator en evenementenkalender)		Eilander College	

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Toezicht en handhaving Drank & Horeca Kernbeleid Veiligheid Integraal Veiligheidsbeleidsplan/Integrale Veiligheidsrapportage Veilige evenementen BIBOP				Regionaal overleg sociale teams Fryslân Sociaal Team (lokaal)	
Brandweerzaken; Wet Veiligheidsregio Organisatieplan Beleidsplan Natuurbranden Veilige evenementen	Waddeneiland-gemeenten hebben in 2014 de gemeentelijke brandweer ondergebracht bij Veiligheidsregio Fryslan De gemeentelijke brandweren zijn financieel ontvlecht uit de gemeentelijke begrotingen Dekkingsplan voor de brandweer op de eilanden blijft gehandhaafd Eilanden hebben een bestrijdingsplan natuurbranden	Gemeentelijke brandweer wordt 2014 aan regionale brandweer overgedragen Bestrijdingsplan natuurbranden Brandweer is betrokken en werkt samen met gemeenten op het terrein van Veilige Evenementen		Districtscollege brandweer DB/AB VRF	

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Crisisbeheersing en rampenbestrijding	Zie Veiligheidsregio	Plan van aanpak C&R op maat (zie Veiligheidsregio)		Regionaal AOV-overleg	Betrokkenen:
Multidisciplinair optreden/samenwerking	De Waddeneilanden beschikken over actuele risicoprofielen op de Noor- en Waddenzee.	Risicobeheersing en rampenbestrijding Waddenzee en Noordzee		POOK	Provincie
	Er is inzicht in de maatregelen en beschikbaar potentieel bij calamiteiten	Rol strandvonder		AB/DB	Rijk
Notitie Crisisbeheersing en Rampenbestrijding op maat voor de Waddeneilanden Wet op strandvonderij	Provincie, Rijk en Waddeneilanden verstevigen de rol van de burgemeester als strandvonder			CRW (BWO/OWO) PHO OOV	Waddeneilanden VRF Kustwacht Rijkswaterstaat

6. PROGRAMMA DUURZAAMHEID

Portefeuillehouder:	Francine Giskes
Programmamanager:	Janny-Gerda de Jonge
Programma coördinator:	Barbara Huis in ‘t Veld

Algemeen

De gemeenteraden van de vijf Waddeneilanden hebben in 2007 de ambitie uitgesproken om in 2020 zelfvoorzienend te zijn op het terrein van energie en water.

De lat ligt hoog. Er is niet gekozen voor C02-of energieneutraal, maar voor volledig zelfvoorzienend. Dit betekent dat alle energie en water die op de eilanden nodig is direct op of rond de eilanden gevonden of geproduceerd moeten worden. Daarnaast wordt ingezet op een duurzame invulling van de energiedragers.

Waarom verduurzamen? De combinatie van landschap, natuur, economie en ecologie is voor de Waddeneilanden het sterke punt. Hoe behouden en versterken we onze natuur, en versterken we tegelijkertijd ook het toeristisch gebruik? Door in duurzaamheid te investeren zorgen we voor kwaliteit en onderscheidend vermogen. De toeristische sector op de eilanden kan inzetten op Groen, Gezond, Natuurlijk en Duurzaam. Wellicht geeft dit het traditionele toeristische concept een nieuwe impuls en kansen voor andere bedrijvigheid.

De focus in dit programma ligt op het ontwikkelen van projecten door de gemeenten zelf en het aanjagen/ faciliteren van anderen die een bijdragen kunnen leveren aan het realiseren van de ambitie. Hierbij wordt ingezet op projectontwikkeling in de volgende thema’s:

1. Energiebesparing
2. Duurzame energie
3. Organisatieversterking
4. Duurzaamheidsopgave water

De ambitie “Duurzame Waddeneilanden” wordt ondersteund door verschillende gremia (zie toelichting in de bijlage): Stuurgroep Duurzame Energie Waddeneilanden, Fries

Bestuursakkoord Waterketen, Provincie Fryslân, Waddenfonds en overige betrokken partijen.

Stand van zaken

Projectontwikkeling
Het in 2011 opgeleverde Stappenplan 'Duurzame Waddeneilanden: op weg naar een energieke toekomst in 2020' (en de hieronder liggende energievisies per eiland) biedt voldoende handvatten voor projecten die een fundamentele bijdrage gaan leveren aan de ambitie. Hieruit moeten concrete projecten opgesteld worden, waarbij de focus eerst moet liggen op het zogenoemde laaghangende fruit.
Om van ideeën en planvorming tot concrete uitvoerbare projecten op de eilanden te komen, is er een aanzienlijke voorinvestering nodig, zowel qua middelen als menskracht. In 2013 wordt er een flinke inhaalslag gedaan om projectplannen nader te concretiseren om in 2013 en de komende jaren (verder) in uitvoering te brengen.
Om te komen tot grootschalige projecten, moet er ook zicht moet zijn op financiële middelen. Het Waddenfonds lijkt hierin deels te kunnen voorzien.

Pioniersprogramma Waddenfonds, 2012/ 2013
In het kader van de voorbereiding van aanvragen voor het Pioniersprogramma van het Waddenfonds zijn vijf thema's afgeleid uit het stappenplan om in een samenhangende programmatische aanpak (hieronder: het programma) een aantal projecten versneld uit te voeren.
De vijf thema's van het programma zijn:

1. duurzame openbare verlichting
2. duurzame scholen
3. duurzame mobiliteit
4. zonnestroom
5. bevordering van energiebesparende maatregelen.

Rond deze vijf thema's zijn concrete projecten geformuleerd door de eilanden. De projecten vormen een samenhangend geheel binnen dit meerjarenplan. De kenmerken van de projecten zijn:

Het gezamenlijke kader en de betrokkenheid van de eilanden, gekoppeld aan de identieke speerpunten van het pioniersprogramma van het Waddenfonds, bevordert dat ieder met- en van elkaar leert en vervolgprojecten in de eigen omgeving kan voorbereiden.

De ingediende projecten leggen een basis voor vervolgactiviteiten die gericht zijn op het gezamenlijk realiseren van de doelen voor 2020. Zij passen in de Duurzame Waddeneilanden Matrix die hieronder wordt weergegeven. In onderstaande monitormatrix is de actuele stand van zaken (april 2013) samengevat.

Tabel 1: Monitormatrix: de ingediende projecten

thema	**Aangemelde projecten**	**indiendatum**	**Bijdrage aan de energie doelstelling**	
			besparing	**stroomproductie**
Openbare verlichting	Texel verlichting		326 MWh	
Scholen	Duurzame School Terschelling Duurzame School Ameland	februari 2013 (bij pMJP 2011)		30.000 kWh
Mobiliteit	Duurzame mobiliteit op de Wadden (Urgenda initiatief)	dec 2012		
Zon energie	Zonne veld Ameland Zonne veld Terschelling Zonneveld Texel	oktober 2012 november 2012 november 2012		5300 MWh 1100 MWh 816 MWh
Besparing	Methaan Brandstofcellen	februari 2013		600 MWh
Energie Coöperaties	Duurzame Energie Coöperaties op de Wadden"	Oktober 2012		
Totaal			326 MWh	8216 MWh

In het PHO Duurzaamheid is afgesproken dat het de bedoeling is dat alle Waddeneilanden op enig moment binnen alle thema's een project hebben. Om dit te gaan realiseren met de eilanden zullen de middelen van de subsidie van de provincie Fryslân hiervoor aangewend gaan worden.

DE-teams/ Energie coöperaties
Met de stap die gezet is naar opschaling en samenhang met betrekking tot projecten middels het Stappenplan, is de rol van de DE-teams verschoven. Het idee in het Stappenplan was om de DE-teams een rol in de uitvoering van projecten te geven. Dit lijkt echter niet te passen in de opvatting van alle DE-teams zelf. Momenteel is er op de eilanden ook een ontwikkeling te zien dat DE-teams (voor een deel) opgaan in lokale Energie coöperaties (in oprichting). Ieder met zijn eigen aanpak en doelstelling.

Duurzaamheidsopgave Water
In 2009 heeft de Stuurgroep Duurzame Energie Waddeneilanden besloten de duurzaamheidopgave Water van het ambitiemanifest onder te brengen in het deelprogramma Waddeneilanden van het Fries Bestuursakkoord Waterketen (FBWK). In dit kader zijn de volgende activiteiten ontplooid:
Voor alle eilanden is duidelijk middels een "waterfootprint" wat de waterstromen op de eilanden zijn. Het is een nulmeting.
Vanuit de "waterfootprint" is vervolgens via twee lijnen gewerkt:

a. Projectgerichte lijn. Er wordt momenteel gewerkt binnen het deelprogramma Waddeneilanden FBWK aan een vervolgproject dat gericht is op de voornaamste watergebruikers; de recreatieve en agrarische sector.
b. Programmagerichte lijn

Algemene doelen en speerpunten 2014

1. Verdere ontwikkeling/ tot uitvoering brengen projecten

a. Projecten die passen in binnen de thema's van de Duurzame Waddeneilanden matrix:

   De vijf thema's van het programma zijn:

   1. duurzame openbare verlichting,
   2. duurzame scholen,
   3. duurzame mobiliteit,
   4. zonnestroom
   5. bevordering van energiebesparende maatregelen.

b. Het stappenplan vormt de leidraad voor het actieplan 2014 en verder:

Om de eilanden te ondersteunen zullen een aantal onderdelen in het Stappenplan gezamenlijk aangepakt worden. In 2013 wordt hiervoor een plan opgesteld, waarmee de eilanden mee aan de slag kunnen in 2014, maar vooral ook voor de jaren erna. Op onderdelen zal gekeken worden of de provincie Fryslân (en Noord-Holland) een rol kan spelen.

2. Ontwikkelorganisatie

Op de eilanden wordt gezocht naar samenwerkingsmodellen waarin burgers en bedrijven samen energie initiatieven kunnen starten en waarbij "sociale cohesie" versterkt wordt. Elk eiland kiest daarin een eigen tempo en route, maar er wordt van elkaar geleerd en

samengewerkt daar waar het zinvol is. Uitgangspunt hierbij is dat dit voortgang niet moet vertragen maar moet versterken.

Doel is een wijze van samenwerken te ontwikkelen met de gemeenten, DE-teams en energie coöperaties (in oprichting) en tussen de eilanden. Duidelijk moet worden wat een ieder van elkaar verwachten en wat er nodig is (o.a. uren, geld en competenties).

3. Kennis- en informatieplatform

Doel van het kennis- en informatieplatform is om enerzijds de uitwisseling van informatie tussen de eilanden te verbeteren en te borgen. Anderzijds om bekendheid en exposure te genereren. Het communicatieplan zal hiervoor nieuw leven worden ingeblazen.

4. Duurzaamheidsopgave Water

Voor de projectontwikkeling wordt een kapstok gehanteerd met drie thema's:

1. Waterketen
   Over het functioneren van het waterhuishoudkundige systeem op de eilanden in relatie tot bijvoorbeeld klimaatverandering, zeespiegelrijzing leven nog tal van vragen. Binnen verschillende programma's (klimaatprogramma's en deltaprogramma) wordt hier de nodige aandacht aan gegeven. Ook op meer detailniveau als het gaat om de verdamping van vegetaties op de eilanden en de verandering daarin (zie trends) liggen er nog kennislacunes. Onderzoeksprojecten zullen een nog beter inzicht moeten verschaffen in de werking van het eilander watersysteem.

2. Zelfvoorzienend
   Niet alle eilanden zijn zelfvoorzienend als het gaat om (drink)water. Vlieland en Schiermonnikoog zijn dat wel. Terschelling en Ameland voor 1/3 gedeelte en Texel is in zijn geheel afhankelijk van drinkwater vanaf de vaste wal. De noodzaak en ambitie om geheel zelfvoorzienend te worden is bij Terschelling en Ameland duidelijk aanwezig. Drinkwaterbedrijf Vitens is al een aantal jaar met onderzoek bezig of (weer) een duurzame zelfstandige drinkwaterwinning op het eiland Terschelling mogelijk is. De perspectieven lijken gunstig. Met name leveringszekerheidsriscico's en kosten voor vervanging van wadleidingen zijn de belangrijkste drijfveer. Voor Texel waar drinkwaterbedrijf PWN verantwoordelijk is voor de drinkwatervoorziening liggen de argumenten anders en is de ambitie om zelfvoorzienend te worden duidelijk minder aanwezig.

3. Waterbesparing en hergebruik
   Uiteraard ligt er een koppeling tussen zelfvoorzienendheid en waterbesparing- & hergebruik. Hoe meer je het drinkwaterverbruik en daarmee de vrijkomende flux afvalwater kan reduceren door het toepassen van besparing en hergebruik, hoe sneller je zelfvoorzienend zal kunnen zijn. Het interreg project "Cradle to Cradle Islands" heeft op kleine schaal duidelijk gemaakt dat er kansen liggen om de groei van het drinkwaterverbruik en afvalwater-productie op de eilanden af te remmen, misschien zelfs wel te verminderen door het toepassen van innovatieve technieken. Gedacht kan worden aan gebruik van regenwater, vacuümtoiletten, recyclesystemen, een andere vormen van zuivering of hergebruik van rwzi-effluent.

Onderstaande tabel geeft het globale doel weer samen met de speerpunten voor 2014

Thema	**Globaal doel**	**Speerpunten 2014**	**Beslismomenten**	**Wie?**	**Opmerkingen**
Energiebesparing	Meer energiebesparing realiseren in de bebouwde omgeving op de eilanden	Vormgeven uniforme energie (subsidie) loketten op de vijf eilanden	Plan van aanpak Verordening / methodiek per eiland Waddenfondsaanvraag, vanuit gezamenlijk programma Duurzame Waddeneilanden	Projectgroep PHO EC ER Lokale colleges en raden Projectgroep PHO EC	Actie gestart in 2013. Texel heeft een werkend loket. Dit is vertrekpunt voor uniforme aanpak. Stuurgroep, ter kennisname. Mogelijk past dit in het Waddenfondsprogramma 2014 en verder – als zijnde een 'fund in fund'-constructie.
		Volgen ontwikkelingen bij energiebesparing sociale woningbouw. Afspraken maken over ambitie, financieel model, en gefaseerde uitvoering	<u>In 2013:</u> gezamenlijke ambitie gemeenten en provincies; Afspraken met Woningbouwverenigingen; Financieel Model Afspraken met plan van aanpak januari 2014 2014 – 2020: Gefaseerde uitvoering	Ambtenaren gemeenten (VROM) Ambtenaren provincies (Fryslân en Noord-Holland) Medewerkers woningbouwverenigingen Projectgroep PHO EC Stuurgroep	Aanleiding is het Investeringsbudget Stedelijke vernieuwing II. Project heeft relatie met PV-project op daken en de ambitie om op water zelfvoorzienend te worden. Past in het programma Duurzame Waddeneilanden. De trekkersrol ligt bij de provincies.
		Vervolgacties Duurzame Scholen Uitwisselen kennis en kunde	Visie, ontwerp, plan en bouw is lokale aangelegenheid. Waddenfondsaanvraag, vanuit gezamenlijk programma Duurzame Waddeneilanden	Lokale colleges en raden Projectgroep PHO EC Stuurgroep	Past in pioniersprogramma Waddenfonds. Ameland afgerond 2013; Terschelling afgerond 2014 Vlieland, start 2014.

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
			Afspraken maken over wel of niet een gezamenlijke leerlijn ontwikkelen en/ of challenges aangaan	Projectgroep/ onderwijs/ welzijnsambten aren PHO EC Onderwijs	Het gemeenschappelijke kader ligt meer op het terrein van de leerlijnen en/ of challenges
		Volgen van de ontwikkeling van de verduurzaming agrarische bebouwing	Plan van aanpak	Projectgroep, PHO, EC Stuurgroep	Dit project valt onder het programma Duurzame Waddeneilanden, maar zal getrokken worden door de provincie Fryslân, samen met LTO en de boeren. Rol gemeenten ondersteunend en faciliterend.
	Plannen ontwikkelen voor ondersteuning verduurzaming sectoren, gericht op een totale besparing van 30%	Partijen benaderen; Ambities vaststellen; Afspraken maken over financieel model en plan van aanpak	Convenanten per sector; Vergunning en handhavingsbeleid, past het hierin? Financieel model	Bedrijfsleven, lokale ondernemersver enigingen, Kamer van Koophandel, werkgeversvere nigingen, gemeenten en provincies.	Ondersteuning vanuit de gemeenten en provincies (faciliterend) Vergunning en handhavingsrol FUMO
	Stimuleren duurzaam rijden op het eiland	Plan voor ondersteuning en facilitering uitrol en opschaling verschillende in 2013 gestarte initiatieven: Deelauto's, stimuleringsaanschaf elektrische auto's			Dit zijn initiatieven vanuit de markt of Urgenda. De rol van de overheid is faciliterend en/ of ondersteunend.
	Uitrollen verduurzamen openbare verlichting op de eilanden	Vervolgacties gericht op verduurzamen openbare verlichting	Procesbeschrijving en communicatie Plan van aanpak lokaal, kosten, vervangingsvraag, onderhoud, etc. Waddenfondsaanvraag, vanuit gezamenlijk programma Duurzame Waddeneilanden	Projectgroep PHO Lokale colleges en raden Projectgroep PHO EC Stuurgroep	Past in pioniersprogramma Waddenfonds. Texel in 2013 gehonoreerd door Waddenfonds; Terschelling afgerond 2014 Vlieland, start 2014.
	Verduurzamen evenementen op de eilanden	Volgen van de plannen, reeds in gang gezet in 2013.	Plan van aanpak	Projectgroep, PHO, EC,	Dit project valt onder het programma Duurzame Waddeneilanden, maar wordt getrokken door de evenementen zelf.

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
				Stuurgroep	Ondersteuning wordt gegeven door provincie Fryslân. Rol gemeenten ondersteunend en faciliterend.
Duurzame energie Wind	Verkennen van de mogelijkheden t.a.v. kleinschalig windenergie op de Waddeneilanden	Gezamenlijk procesplan hoe aan te pakken, wat is er nodig ruimtelijk en vergunning technisch	Plan van aanpak	Projectgroep PHO EC ER Provincie Fryslân Stuurgroep	Een mogelijk vervolg is een demo project waarin meerdere molens gedurende bepaalde tijd worden getest in de praktijk. Willen en kunnen de gemeenten daarvoor een tijdelijke ontheffing op het ruimtelijke ordening kader verlenen?
	Zonne-energie Meer PV op daken stimuleren	Vervolg van ingezette acties in 2013. Aanjagen, stimuleren en voorbeeldfunctie.			
		Wat ga je doen in beschermd dorpsgericht met duurzame energie?	Visiedocument (bestemming) en bevordering innovatie - Plan van aanpak	Projectgroep PHO EC ER Provincies Stuurgroep	Actie gericht op het proces dat doorlopen moet worden voor dat overgaan kan worden op uitvoering/ plaatsing
	Zonne-energie Meer PV-in vrije veld stimuleren	Vervolg van ingezette acties in 2013	Plan van aanpak, gericht op proces	Projectgroep PHO EC ER Provincies Stuurgroep	
Biomassa	Het gebruik van biomassa voor duurzame energie bevorderen	Het organiseren van korte, lokale ketens waarin ontdoeners en gebruikers samenwerken.	Plan van aanpak	Gemeenten, SBB, Natuurmonu-menten, Verbruikers gas, Projectgroep PHO, EC, Provincies, Stuurgroep	Dit project valt onder het programma Duurzame Waddeneilanden. De rol vanuit het programma is ondersteunend en faciliterend.

Thema	Globaal doel	Speerpunten 2014	Beslismomenten	Wie?	Opmerkingen
Organisatiever-sterking	Bevorderen van een ontwikkelorganisatie per eiland waarin burgers, bedrijven en overheden energie initiatieven starten.	Stimuleren van een wijze van samenwerken tussen gemeenten, DE-teams en energie coöperaties (in oprichting) en tussen de eilanden.	Plan van aanpak en beslisdocument	Projectgroep, PHO, EC, ER, Stuurgroep	
	Bevorderen van kennis- en informatie uitwisseling En exposure genereren voor Duurzame Waddeneilanden	Kennis en informatieplatform ontwikkelen tussen de eilanden, projecten en overige partijen enerzijds en anderzijds publiciteit genereren voor de projecten en plannen.	Plan van aanpak	Projectgroep, PHO, EC, ER, Stuurgroep	Vervolg van het communicatieplan.
Water	Beperking van de watervraag Vergroten van het water aanbod	Planontwikkeling en projecten gericht op enerzijds technische maatregelen en anderzijds bewustwording van de consument Planontwikkeling gericht op het gebruik maken van bronnen, door hergebruik en door betere match van vraag en aanbod	Plan van aanpak	FBWK, Werkgroep water, Projectgroep, PHO, EC, ER, Stuurgroep	Relatie met programma VROM De uitvoering van de waterprojecten is ondergebracht bij het FBWK. Het is wel een onderdeel van de ambitie om zelfvoorzienende Waddeneilanden te worden

Bijlage bij programmaplan Duurzaamheid

Gremia betrokken bij de realiseren van de ambitie:

Stuurgroep Duurzame Energie Waddeneilanden

De ambitie van De Waddeneilanden is ook overgenomen door de twee betrokken provincies (Fryslân en Noord-Holland). In de Stuurgroep zitten alle betrokken overheidspartijen: provincie Noord-Holland, provincie Fryslân, gemeente Texel, gemeente Vlieland, gemeente Terschelling, gemeente Ameland, gemeente Schiermonnikoog en een vertegenwoordiging vanuit het Rijk. De Stuurgroep staat onder leiding van gedeputeerde Schokker van provincie Fryslân en wordt ambtelijk ondersteund door een secretaris van de provincie, in nauwe samenwerking met het secretariaat van het samenwerkingsverband De Waddeneilanden. In samenwerking met het samenwerkingsverband De Waddeneilanden heeft de inzet van de Stuurgroep onder andere geresulteerd in het Stappenplan, de energievisies per eiland en het communicatieplan en de inzet en input voor projecten in het Waddenfonds.

Fries Bestuursakkoord Waterketen

De focus in het programma Duurzaamheid ligt bij het realiseren van de ambitie om zelfvoorzienend te worden op het terrein van energie. De ambitie van de eilanden is ook gericht op zelfvoorzienend worden op het terrein van water. In 2010 is in de Stuurgroep Duurzame Energie Waddeneilanden ingestemd met het voorstel om het waterdeel qua uitvoering onder te brengen bij het Fries Bestuursakkoord WaterKeten (FBWK), met een hiervoor speciaal opgerichte werkgroep Waddeneilanden. Texel wordt hierbij ook betrokken en geïnformeerd.

Provincie Fryslân

De provincie Fryslân heeft toegezegd de ambitie van de Eilanden te ondersteunen en heeft de doelstellingen overgenomen. De provincie draagt het programma van Duurzame Waddeneilanden een warm hart toe en heeft een meerjarige subsidie beschikbaar gesteld om de eilanden hierin te ondersteunen. Het doel van de subsidie is om te komen tot concrete projecten die een bijdrage leveren aan de ambitie.

Overige betrokken partijen

DE-teams, Energiecoöperaties op de eilanden (Texel Energie, AEC, SEM, in oprichting op Vlieland en Schiermonnikoog), Energy Valley, Urgenda en projectpartners (in spé).

Waddenfonds

Het Waddenfonds is een investeringsfonds gericht op het verbeteren van het beheer van de Waddenzee, en te investeren in zowel de ecologie als de economie van het Waddengebied.

Met de instelling van de Gemeenschappelijke Regeling Waddenfonds zijn er ook nieuwe kansen voor de Waddeneilanden om projecten in te dienen die passen in het programma Energietransitie en duurzame ontwikkeling havens. Voor het pioniersprogramma Waddenfonds (2012-2013) is binnen dit programma 'Duurzame Waddeneilanden' als een van de drie speerpunten benoemd.

Context projecten in het pioniersprogramma Waddenfonds:

De vijf thema's van het programma zijn:

- duurzame openbare verlichting
- duurzame scholen
- duurzame mobiliteit
- zonnestroom
- bevordering van energiebesparende maatregelen.

Thema openbare verlichting

De openbare verlichting gebruikt 1,5% van het Nederlandse stroomverbruik, ca. 1.5 miljoen MWattuur.

Van het elektriciteitsverbruik van de gemiddelde gemeentelijke organisatie wordt 10% gebruikt voor de gebouwen, 30% voor andere voorzieningen en 60% voor de openbare verlichting. Door nieuwe technieken en nieuwe inzichten is een forse besparing op dit verbruik mogelijk. Dit leidt niet alleen tot een lager energieverbruik, het is ook een duidelijk zichtbare actie waarmee de overheid kan laten zien dat energiebesparing een hoge prioriteit heeft. De moderne verlichtingsystemen kunnen adequaat inspelen op ecologische aspecten en op veiligheid.

De gemeenten willen met innovatieve projecten belangrijke stappen zetten en met gerichte investeringen de openbare verlichting op duurzame leest schoeien. Daarbij worden moderne technieken ingezet, de verworven kennis en de ervaringen worden zorgvuldig overdraagbaar gemaakt en ingezet om ook met andere (wadden)gemeenten de informatie te delen.

Thema duurzame scholen

De energiekosten drukken zwaar op de budgetten van de scholen. In het primair onderwijs zijn de energiekosten per leerling € 67,-, dit is ruim 1% van de lumpsum financiering (€ 5800,- per leerling). Verandering van het gebouwbeheer en het gebruikersgedrag en investeringen in het verminderen van het energieverbruik leiden tot lagere kosten, deze besparing kan direct beschikbaar komen voor het onderwijs. De school heeft een voorbeeldfunctie voor de leerlingen en hun ouders, verbeteringen van de energieprestaties hebben daarom een belangrijke educatieve waarde.

Het totale energieverbruik van het onderwijs is ongeveer 5% van het totale Nederlandse energieverbruik, besparingen dragen substantieel bij aan de Nederlandse energiedoelstellingen.

Per leerling (P.O.) is het gemiddelde verbruik: 3,56 GJ aan thermische energie (gas) en 90 kWh (0,3 GJ) aan elektrische energie. Besparingen worden gerelateerd aan deze waarden.

Het ontwikkelen van moderne, duurzame scholen kan een belangrijke bijdrage leveren aan de duurzaamheiddoelen van de eilanden.

Er worden op de eilanden meerdere duurzame scholen gerealiseerd waarin extra investeringen worden gedaan vanwege de duurzaamheiddoelen. Deze gaan verder dan wat gebruikelijk is in scholenbouw.

De totale omvang van deze extra investeringen is enkele miljoenen.

Thema duurzame mobiliteit

Het vervoer in Nederland verbruikt ca. 15 % van het totale energieverbruik. Er zijn veel experimenten uitgevoerd gericht op het introduceren van nieuwe vervoersystemen waarmee het energieverbruik en de emissie van schadelijke stoffen worden verminderd. De eilanden willen zich profileren als omgeving waar nieuwe technieken in de praktijk worden gebracht. In dat kader worden meerdere projecten ontwikkeld rond duurzame mobiliteit.

Thema zonne-energie

De inzet van zonne-energie als onderdeel van onze energievoorziening ligt voor de hand, er zijn bewezen technieken beschikbaar. Voor de omzetting van zonnestraling in elektrische stroom kan gebruik gemaakt worden van photo voltaïsche systemen (PV systemen), ook wel bekend als zonnepanelen.

De moderne panelen kunnen in Nederland gedurende ca. 850 uren per jaar ca. 12% van de zonne energie (1000 Watt per m^2) omzetten in elektriciteit, dus ca. 120 W per m^2. De productie per m^2 is met deze waarden: 850 uren * 120 W = 100 kWuur per jaar.

In Nederland kunnen deze systemen zonder vergunning geplaatst worden op daken, mits het geen beschermd dorpsgezicht of monumenten betreft.

PV is voor de kleinverbruiker, dit zijn particulieren en bedrijven tot een stroomverbruik van 10.000 kWuur per jaar, aantrekkelijk vanwege de hoge terugleververgoeding. Dit is de vergoeding die betaald wordt voor de geproduceerde elektriciteit. Voor de partijen die op een lager tarief hun stroom inkopen is de vergoeding lager.

Er nog enige afwachtendheid bij particulieren en bedrijven vanwege de onbekendheid of omdat de investeringsmiddelen voor de aanschaf niet beschikbaar zijn.

Er worden op de eilanden plaatsingsacties op de eilanden uitgevoerd waaraan overheden en bedrijven meedoen en waarmee men een grote, gezamenlijke en demonstratieve stap voorwaarts zet. Deelname leidt tot een financiële bijdrage in ruil voor betrokkenheid in de voorlichting.

Met intensieve voorlichting en monitoring van de prestaties wordt de plaatsing benut in een effectieve communicatie campagne gericht op het activeren van degenen die nog twijfelen. De gemeenten zijn zelf een grote partij in deze projecten.

Binnen dit thema wordt ook gewerkt aan plaatsing van PV systemen in het vrije veld. Dit is een nog weinig in Nederland voorkomend fenomeen.

Thema besparing in de gebouwde omgeving

Hoewel het gasverbruik door huishoudens de afgelopen decennia fors is verminderd blijft gasverbruik een grote energieverbruiker. Totaal verbruikt een gemiddeld huishouden ca. 14.500 kWuur aan gas (=1700 m^3 gas) en ca. 3500 kWuur aan stroom. Door gerichte investeringen in isolatie en hoog rendement systemen kan het gasverbruik verder worden teruggedrongen. Het stroomverbruik kan gereduceerd worden door investeringen in zuinige apparatuur.

In veel projecten is inmiddels bewezen dat de combinatie van een gericht advies en een beperkte subsidie leidt tot effectieve investeringen van burgers en bedrijven in energiebesparende maatregelen.

Deze projecten combineren laagdrempelige advisering en financiële stimuli in de gemeenten. Onder duidelijke voorwaarden kunnen de burgers en bedrijven deelnemen en een financiële bijdrage krijgen ter ondersteuning van hun investering.

Thema Energie Coöperaties

Op ieder eiland een herkenbare energie coöperatie, die een belangrijke boost kan geven in de opwekking en afname van duurzame energievoorziening. Hierbij kan gedacht worden aan inkoop van groene stroom, inkoop van zonnepanelen, verkoop van geproduceerde stroom, stimuleren en informeren, organiseren voorlichtingsbijeenkomsten, draagvlakbevordering. Samenwerking tussen coöperaties (in oprichting) is wenselijk om de slagvaardigheid en efficiency te vergroten.

Bijlage bij programmaplan VROM

Stand van zaken dossier Natura 2000

1. Het concept Ontwerp Beheerplan Natura 2000 Waddenzee is aangepast aan de hand van diverse commentaren in de 2e helft van 2012. De concept-versie van december 2012 staat op Interwad: www.waddenzee.nl. Vanaf de homepage te bereiken via Overheid – Natura 2000 – Bibliotheek. Papieren versies zijn op te vragen bij Aante Nicolai (zolang de voorraad sterkt).

2. Het concept Ontwerp Beheerplan Noordzeekustzone wordt aangepast vóór eind mei (open eindjes, commentaarverwerking).

3. Het concept Waddenzee heeft nog een aantal belangrijke open einden: a. resultaat proces VisWad (Focusgroep garnalenvisserij), b. kader voor natuurontwikkeling ('ruime jas'-discussie) en c. verantwoordelijkheden en kosten van uitvoering Natura 2000-maatregelen

4. Mocht geen tijdig akkoord over garnalenvisserij tot stand komen, dan zullen we -in overleg met direct betrokkenen- alleen de uitgangspunten en het vervolgproces m.b.t. garnalenvisserij in het beheerplan opnemen. Garnalenvisserij is en blijft een Nbwet-vergunningplichtige activiteit.

5. De Waddenzee is als geheel 'bedekt' met habitatypen met behoud van oppervlakte als doelstelling. Dit geeft een knelpunt voor natuurontwikkeling (eco-engineering), omdat een ingreep met ruimtelijke consequenties altijd zal leiden tot afname van een bepaald aangewezen habitat, dat echter formeel als oppervlakte in stand moet blijven. Er is behoefte aan een afwegingskader inzake ruimte voor ontwikkelprojecten (in het concept-beheerplan staat al een aanzet). Afgesproken is dat een tijdelijke werkgroep met EZ (Programmadirectie N2000 en RRE), Programmabureau Rijke WZ, provincie Fryslân en RWS vóór 1 mei 2013 met een resultaat komt.

6. Publicatie van het toegangsbeperkingsbesluit (art. 20 Nb-wet) in de Noordzeekustzone wordt verwacht in feb. 2013. Hierin zitten hoofdzakelijk de zoneringen van het Vibeg-akkoord.

7. RWS heeft een actualisatie gemaakt van de vogelgegevens (trends, aantallen) met een instandhoudingsdoelstelling in de Waddenzee en de Noordzeekustzone. Er zijn geen grote verschillen geconstateerd die leiden tot extra maatregelen en wezenlijke veranderingen in de concept-beheerplannen.

8. Voor de Waddenzee wordt een nieuwe analyse gemaakt van de PAS (problematiek depositie stikstof), volgens een nieuw rekenmodel.

9. Er is overleg geweest op 30 nov. tussen de betrokken visserijsector, natuurorganisatie, PRW, RWS en de provincie over registratie van gebruik met vaste vistuigen (o.a. vislocaties) in de Waddenzee.

10. Er is op 5 dec. overleg geweest met de Coalitie Wadden Natuurlijk over bp Waddenzee, met onder meer de gesprekspunten: redeneerlijn, doorwerking Visie, VisWad, ecosysteem-herstel, borging en verantwoordelijkheden maatregelen.

11. Zowel het communicatieplan als het monitoringsplan is in concept gereed. Op het handhavingsplan moet nog veel inzet worden gepleegd.

12. Er dient nog te worden begonnen met het opstellen van de uitvoeringsprogramma's van beide beheerplannen. In dit programma worden rollen, taken en

verantwoordelijkheden vastgelegd bij de uitvoering van het beheerplan. De bevoegde instanties zullen door ondertekening van dit programma bestuurlijk gebonden zijn aan het uitvoeren van de N2000-maatregelen.

13. Er worden eind februari 2013 gesprekken gevoerd met betrokken terreinbeheerders en de bevoegde instanties (provincies, EZ, Defensie) over de verantwoordelijkheden en kosten bij de uitvoering van de Natura-2000 maatregelen. Ook wordt geprobeerd om eventuele financiële ‘gaten’ in het huidige beheer in beeld te brengen. Over de uitvoering wordt bestuurlijk gesproken op 13 maart.

14. In de Beheerraad is (de stand van zaken van) het beheerplan besproken. RWS ziet de Beheerraad als een belangrijk overlegplatform voor de bewaking van de voortgang van de maatregelen in het beheerplan tijdens de planperiode.

15. We (RWS) zijn van plan om in afstemming met DLG voorlichting te geven op de Waddeneilanden over de (natte) beheerplannen Waddenzee en Noordzeekustzone. Er is een overlap tussen de beheerplannen van de Waddeneilanden en de WZ/NZKZ voor wat betreft de randen van de eilanden: de stranden, strandvlaktes en eilandkwelders.

16. Wat betref de verdere voortgang, is er een grote afhankelijkheid tussen de plannen van de Waddenzee, Noordzeekustzone en de vijf eilanden. In een algemeen deel vindt een koppeling tussen de gebieden plaats, onder meer door gezamenlijke hoofdthema’s hierin te beschrijven. Afgesproken is dat de zeven Ontwerp-plannen gezamenlijk de inspraak ingaan. Dit zal volgens de huidige planning waarschijnlijk eind 2013 plaatsvinden.

17. De PAS-systematiek (stikstofdepositie en –gevoeligheid) is recent aangepast. DLG rekent opnieuw uit met een model. De uitkomst wordt gecommuniceerd op de eilanden.

18. Het Algemeen deel van het beheerplan Waddengebied gaat over de hoofdthema’s van de zeven beheerplannen en de gezamenlijke gebiedsoverstijgende onderwerpen.

19. De Waddenvereniging uit haar zorg over het niet halen van veel natuurdoelen in de eerste planperiode van beheerplan Waddenzee (m.a.w. ambitieniveau is te laag). Borging van maatregelen is onvoldoende. Vaststellen van het beheerplan WZ kan niet zonder een akkoord over garnalenvisserij (VisWad). Visie (grotendeels van PRW) moet meer doorwerken in de rest van het beheerplan.

20. RWS voert gesprekken over verantwoordelijkheden en kosten van N2000-maatregelen met terreinbeheerders en provincies en werkt dit uit in een op te stellen uitvoeringsplan. Dit komt op hoofdlijnen terug in een hoofdstuk van het beheerplan.

21. Aandacht wordt gevraagd voor het opnemen van ruimte voor toekomstige ontwikkelingen in de sociaal economische paragraaf. RWS/DLG bezien of hiervoor een kader kan worden opgenomen in het algemeen deel.

22. Roland Wijmenga geeft een uiteenzetting over de stand van zaken m.b.t. toezicht en handhaving, op te nemen in een N2000-handhavingsplan. De strategie is volgens voorbeeld Voordelta, met instrumenten, (versterking) samenwerking, prioriteiten.

23. In het beheerplan NZKZ staat nog een aantal open einden, zoals militaire activiteiten, robbentochten (geldt ook voor WZ) en staandwant visserij.

24. Proces toegangsbeperkingsbesluit (TBB) is doorlopen; ook beperkende voorwaarden gelden ook voor buitenlandse vissers (akkoord van ‘Brussel’). Het TBB kan

binnenkort gepubliceerd worden. Voor niet-visserij activiteiten treedt het besluit in werking bij ingaan van het N2000-beheerplan.

25. Wijnstroom: SVN heeft een zienswijze ingediend op het TBB, maar heeft geen reactie hierop van EZ ontvangen. SVN is niet betrokken geweest, maar heeft wel aangeboden om mee te doen in het overleg. H. Lammers neemt hierover contact op met EZ.

26. Het is niet goed bekend waar staandwant-visserij precies plaatsvindt.

27. Waddenvereniging wijst nogmaals op de toezegging uit het verleden om de NEA transparanter te maken, met name door het inzichtelijk maken van ‘best professional judgements’. De WV adviseert om in beheerplan aan te geven wat wel/niet appelabel is.

28. De intensiteiten van de scheepvaart (NZKZ) kloppen niet met de aanlandingen in de haven. Dit wordt aangepast.

Finjella van der Veen

Van: VNG <VNG@VNG.NL>
Verzonden: donderdag 25 juli 2013 15:03
Aan: Gemeente Texel
Onderwerp: Lbr. 13/067 - Model Marktverordening 2013

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Model Marktverordening 2013	ECGR/U201300920	24-7-2013
	Lbr. 13/067	

Geachte heer, mevrouw,

Met deze ledenbrief wordt de Model Marktverordening 2013 geïntroduceerd. Deze modelverordening dient ter vervanging van de modellen voor de Marktverordening 2008 (individuele vergunning) en het Marktreglement 2008. De nieuwe modelverordening is tot stand gekomen binnen de kaders van het Project Kwaliteit Modelverordeningen. Vanwege het grote aantal vragen dat over de oude modellen werd gesteld, de geconstateerde en gesuggereerde tekortkomingen en andere wensen van gebruikers, is besloten om deze bij aanvang van het project direct aan te pakken.

Eén van de voornaamste verschillen ten opzichte van de oude modellen valt te vinden in het vervallen van het Marktreglement 2008. Hier tegenover staat de introductie van het inrichtingsplan; een nieuw, belangrijk beleidsstuk, waarmee de wijze van functioneren per markt voor het grootste deel wordt bepaald. Verder is de Model Marktverordening 2013 op punten vrijer. De nieuwe modelverordening bevat meerdere opties voor het toewijzingsmechanisme voor het verlenen van vergunningen. Daarnaast reikt deze gemeenten mogelijkheden aan om hun marktverordening naar eigen wensen in te vullen.

Klik op, of kopieer onderstaande link voor de ledenbrief:
www.vng.nl/onderwerpenindex/recht/modelverordeningen/brieven/model-marktverordening-2013

Model Marktverordening 2013

donderdag 25 juli 2013

Ledenbriefnummer: Lbr. 13/067

Samenvatting
Met deze ledenbrief wordt de Model Marktverordening 2013 geïntroduceerd. Deze modelverordening dient ter vervanging van de modellen voor de Marktverordening 2008 (individuele vergunning) en het Marktreglement 2008. De nieuwe modelverordening is tot stand gekomen binnen de kaders van het Project Kwaliteit Modelverordeningen. Vanwege het grote aantal vragen dat over de oude modellen werd gesteld, de geconstateerde en gesuggereerde tekortkomingen en andere wensen van gebruikers, is besloten om deze bij aanvang van het project direct aan te pakken.

Eén van de voornaamste verschillen ten opzichte van de oude modellen valt te vinden in het vervallen van het Marktreglement 2008. Hier tegenover staat de introductie van het inrichtingsplan; een nieuw, belangrijk beleidsstuk, waarmee de wijze van functioneren per markt voor het grootste deel wordt bepaald. Verder is de Model Marktverordening 2013 op punten vrijer. De nieuwe modelverordening bevat meerdere opties voor het toewijzingsmechanisme voor het verlenen van vergunningen. Daarnaast reikt deze gemeenten mogelijkheden aan om hun marktverordening naar eigen wensen in te vullen.

Volledige brief: Model Marktverordening 2013

Bijlage(n): Modelbesluit Marktverordening 2013 en aanpassing Legesverordening

Vereniging van
Nederlandse Gemeenten

Brief aan de leden
T.a.v. het college en de raad

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Model Marktverordening 2013	ECGR/U201300920 Lbr. 13/067	25 juli 2013

Samenvatting

Met deze ledenbrief wordt de Model Marktverordening 2013 geïntroduceerd. Deze modelverordening dient ter vervanging van de modellen voor de Marktverordening 2008 (individuele vergunning) en het Marktreglement 2008. De nieuwe modelverordening is tot stand gekomen binnen de kaders van het Project Kwaliteit Modelverordeningen. Vanwege het grote aantal vragen dat over de oude modellen werd gesteld, de geconstateerde en gesuggereerde tekortkomingen en andere wensen van gebruikers, is besloten om deze bij aanvang van het project direct aan te pakken.

Eén van de voornaamste verschillen ten opzichte van de oude modellen valt te vinden in het vervallen van het Marktreglement 2008. Hier tegenover staat de introductie van het inrichtingsplan; een nieuw, belangrijk beleidsstuk, waarmee de wijze van functioneren per markt voor het grootste deel wordt bepaald. Verder is de Model Marktverordening 2013 op punten vrijer. De nieuwe modelverordening bevat meerdere opties voor het toewijzingsmechanisme voor het verlenen van vergunningen. Daarnaast reikt deze gemeenten mogelijkheden aan om hun marktverordening naar eigen wensen in te vullen.

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

Aan de leden

informatiecentrum tel.	uw kenmerk	bijlage(n)
(070) 373 8393		2
betreft	**ons kenmerk**	**datum**
Model Marktverordening 2013	ECGR/U201300920 Lbr. 13/067	25 juli 2013

Geacht college en gemeenteraad,

Inleiding

Met deze ledenbrief introduceren wij de Model Marktverordening 2013. Deze modelverordening dient ter vervanging van de modellen voor de Marktverordening 2008 (individuele vergunning) en het Marktreglement 2008. Deze brief bevat eerst een algemeen deel, dat gevolgd wordt door een handleiding die gemeenten dient te ondersteunen bij het implementeren van de modelverordening.

Vervolg

Na de publicatie van deze modelverordening kunnen gemeenten tot 1 januari 2014 op de gebruikelijke manier vragen stellen over dit model.[1] Daarna kunnen gemeenten nog wel hun vragen aan elkaar stellen en elkaar ondersteunen via een door de VNG ondersteund digitaal forum.[2] In september en oktober worden op enkele plekken in het land workshops georganiseerd in samenwerking met prof. mr. Willem Konijnenbelt. Voor meer informatie en voor inschrijven kunt u terecht op www.cs-vng.nl.

---

[1] Ook de Centrale Vereniging voor Ambulante Handel beantwoordt vragen van gemeenten over de (toepassing van de) de marktverordening. Voor korte basale vragen kunt u daar altijd terecht. Voor uitgebreider advies over de markt of de marktverordening dient men eerst lid te worden van de vereniging.

[2] Het digitaal forum in kwestie zal (voorlopig) het Forum Kwaliteit Modelverordeningen zijn. Dit is te bereiken via 'NETWERKEN' op de VNG-website.

Algemeen

Opbouw van het Modelbesluit Marktverordening 2013 en aanpassing Legesverordening

Het modelraadsbesluit gaat uit van de meest wenselijke situatie, namelijk dat de nieuwe marktverordening en de bijbehorende wijziging van de legesverordening tegelijk worden vastgesteld. Dat wordt het eenvoudigst bereikt door deze twee als *romeins* genummerde artikelen in één besluit op te nemen.

Het besluit heeft het karakter van een verordening. Dat hoeft niet met zoveel woorden te worden gezegd, het blijkt uit de inhoud van de artikelen I en II. Het raadsbesluit moet worden gepubliceerd overeenkomstig artikel 139, tweede lid e.v., van de Gemeentewet (hierna: Gem.w.).

Doel en uitgangspunten

Het doel van de Model Marktverordening 2013 is in principe tweeledig. Ten eerste worden hiermee de kaders gecreëerd voor gemeenten om markten zodanig te (her)organiseren dat de gemeentelijke belangen beschermd worden en dat deze tegelijkertijd aantrekkelijk blijven voor zowel consumenten als marktkooplieden en – voor zover gemeenten daar invloed op kunnen uitoefenen – dat er een divers aanbod is dat van goede kwaliteit is. Ten tweede heeft de modelverordening tot doel dit alles op een overzichtelijke, duidelijke manier te regelen, ontdaan van overbodige regels en administratieve lasten.

In samenhang daarmee is bij het opstellen van de Model Marktverordening 2013 gekozen voor bestendigheid als uitgangspunt, met een ingebouwde flexibiliteit waar nodig. Daaruit vloeit ook voort dat besluiten genomen worden door het bestuursorgaan waaraan dat gezien de impact van de desbetreffende besluiten het beste kan worden toevertrouwd (zie ook de toelichting bij artikel 4).

De kaders worden in de verordening vastgelegd; deze door de raad vastgestelde algemeen verbindende voorschriften dienen bestendig te zijn en moeten niet te vaak gewijzigd worden. Het inrichtingsplan, dat door burgemeester en wethouders voor elke markt vastgesteld wordt, biedt vervolgens de benodigde flexibiliteit. Per markt kan op basis van de in de verordening geschetste kaders voor de gewenste invulling worden gekozen. Wanneer daar aanleiding voor is kan het inrichtingsplan vervolgens gewijzigd worden zonder dat dit de raadsprocedure hoeft te doorlopen.

Belangrijkste verschillen met oude modellen

– De begripsbepalingen (artikel 1 van de Model Marktverordening 2008) zijn komen te vervallen. Deze bleken in overwegende mate overbodig. Waar nodig zijn ze in het desbetreffende artikel verwerkt (zie artikel 3, vierde lid, voor een omschrijving van het begrip ‘standwerken’).
– De bevoegdheid van burgemeester en wethouders om de inrichting van de markt te bepalen (artikel 2 van de Model Marktverordening 2008) en om nadere regels te stellen (artikel 3 van de Model Marktverordening 2008) zijn omgevormd naar een plicht om per markt een inrichtingsplan vast te stellen (artikel 2). Het Marktreglement komt daardoor niet meer terug. Een inrichtingsplan is geheel op de betrokken markt toegesneden, anders dan het geval was bij de marktreglementen.

– De Model Marktverordening 2008 en het Model Marktreglement 2008 waren grotendeels kant en klare producten. De Model Marktverordening 2013 stimuleert gemeenten op diverse punten bewust keuzes te maken. Soms door verschillende opties voor bepaalde artikelen of artikelleden te bieden (zie de artikelen 9, 11, 12 en 13), soms door te werken met bepalingen die deels nog ingevuld dienen te worden (zie de artikelen 1, 2, 3, 6, 7, 9, 12, 13 en 22) en soms door aan bepalingen facultatieve onderdelen toe te voegen (zie de artikelen 1, 2, 6, 7, 9, 10, 12, 17 en 22).
– Een aantal van de hierboven genoemde opties biedt de gemeente de mogelijkheid om te kiezen voor een minder strikt regime dan voorheen, te weten met betrekking tot de overschrijving van vaste-standplaatsvergunningen (artikel 10, was artikel 7 van het Model Marktreglement 2008) en tot het persoonlijk innemen van standplaatsen, afwezigheid vanwege vakantie of ziekte en vervanging (artikel 11, waren de artikelen 10, 11 en 12 van het Model Marktreglement 2008).
– Waar de toewijzing van vaste-standplaatsvergunning bij de Model Marktverordening 2008 steeds via het anciënniteits- en wachtlijststelsel plaatsvond, biedt de Model Marktverordening 2013 enkele aanvullende mogelijkheden voor gemeenten om uit te kiezen. Te weten het selectiestelsel (artikel 7) en loting (artikel 8).
– Waar de toewijzing van dagplaatsvergunningen bij de Model Marktverordening 2008 via een wachtlijststelsel plaatsvond en de toewijzing van standwerkvergunningen via loting, kan er nu bij allebei voor verschillende toewijzingsmechanismen gekozen worden.

Individuele vergunning of vergunning voor één organisatie?
De Model Marktverordening 2013 regelt de warenmarkt op basis van individuele vergunningen; het gaat om de verkoop van goederen. Daarom bevat dit model geen bepalingen over de toegang tot of de uitoefening van een dienst en valt het buiten de werkingssfeer van de Dienstenwet[3]. Hoewel dit standpunt[4] niet onbetwist is – zo wordt het verhandelen van goederen wel als 'dienst' aangemerkt[5] – is er vooralsnog geen jurisprudentie van de Nederlandse bestuursrechter bekend die dit afwijkende standpunt volgt.

---

[3] De Dienstenwet vormt de omzetting van de Richtlijn 2006/123/EG van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2006 betreffende diensten op de interne markt (PbEU L 376/36). Ze heeft als doel de destijds nog bestaande belemmeringen van het vrije verkeer van diensten op te heffen. Zo mag de toegang tot of de uitoefening van een dienstenactiviteit in beginsel niet afhankelijk zijn van een vergunningstelsel. Het begrip 'dienst' moet worden uitgelegd als 'dienstverrichting welke gewoonlijk tegen vergoeding geschiedt'. Bij bijvoorbeeld 'simlock-verwijderaars' en de reparatie van sterretjes in autoruiten, ook als dit op de markt plaatsvindt, lijkt het wel om diensten te gaan. Een vergunningvereiste voor aanbieders van deze diensten is weliswaar toegestaan, maar moet gerechtvaardigd kunnen worden op grond van openbare orde, openbare veiligheid, volksgezondheid of bescherming van het milieu.
Daarnaast moet het vergunningsvereiste een geschikt en evenredig middel hiertoe zijn.
[4] Dit standpunt is eveneens onderschreven in de handreiking van het ministerie van Economische Zaken, Projectgroep Implementatie Dienstenrichtlijn, 'Screening en notificatie van regelgeving in het kader van de Dienstenrichtlijn. Een handreiking voor gemeenten, provincies en waterschappen', versie 30 september 2008, p. 7.
[5] Zie bijvoorbeeld de door De Vries Juristen in opdracht van het Hoofdbedrijfschap Detailhandel opgestelde notitie 'Brancheringsregels voor detailhandel in relatie tot de Europese Dienstenrichtlijn', maart 2011, p. 6/7.

Naast de Model Marktverordening 2013 hebben we ook een modelverordening waarmee aan een organisatie de mogelijkheid wordt geboden een markt te organiseren. Er wordt dan aan één 'organisatie' per markt vergunning verleend om binnen de gestelde kaders een markt te organiseren. Dit model dateert uit 2008 en is voor het laatst gewijzigd op 1 januari 2010. Met een dergelijke aanpak kan het aantal vergunningaanvragen en de administratieve lasten – voor zover de gemeente daarbij betrokken is – gereduceerd worden.

Instellen marktcommissie

Sommige gemeenten kennen een marktcommissie, die burgemeester en wethouders adviseert in marktaangelegenheden. Afhankelijk van de gemeentelijke omstandigheden verdient een marktcommissie meer of minder aanbeveling. De samenstelling, de werkwijze en het takenpakket kunnen burgemeester en wethouders (of de raad) regelen in een reglement (op grond van artikel 84 van de Gem.w.).

Bij de samenstelling kan gedacht worden aan een vertegenwoordiging van de standplaatshouders, de Centrale Vereniging voor Ambulante Handel (hierna: CVAH), de lokale middenstand en consumenten, evenals de verantwoordelijke wethouder, de marktmeester en bijvoorbeeld de kramenzetter. De marktcommissie kan eventueel worden bijgestaan door een ambtelijk secretaris. De leden kunnen verkozen worden, maar ook aangewezen worden door burgemeester en wethouders, eventueel voor een deel. Het reglement dient dit alles te regelen.

Het takenpakket kan zo algemeen zijn als burgemeester en wethouders gevraagd en ongevraagd van advies voorzien over marktaangelegenheden, of zo specifiek als het adviseren over de instelling, wijziging of opheffing van markten, over het vaststellen, wijzigen of intrekken van de marktverordening en inrichtingsplannen, over het creëren van een verantwoord evenwicht tussen de warenmarkt, winkeliers en consumenten, of zelfs het adviseren over vergunningaanvragen.

Wij raden aan het takenpakket af te stemmen op de samenstelling van de commissie (of andersom), opdat geen partij de overhand krijgt en er geen taken worden toebedeeld waarbij het risico wordt gelopen dat bij de advisering de individuele belangen van één partij boven het algemeen belang geplaatst worden.

Vrijhouden marktterrein, wegslepen voertuigen

Op grond van artikel 170, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wegenverkeerswet 1994 kunnen burgemeester en wethouders een op een weg staand voertuig laten wegslepen als dat noodzakelijk is in verband met het vrijhouden van aangewezen weggedeelten en wegen. Dan moet er wel een 'wegsleepverordening' ex artikel 173, tweede lid, van diezelfde wet gelden. Als daarin weggedeelten of wegen aangewezen zijn die onderdeel uitmaken van een marktterrein, dan kunnen voertuigen die daar staan weggesleept worden als dat noodzakelijk is om een markt te kunnen laten plaatsvinden. De VNG heeft een Modelwegsleepverordening.

Daarnaast kunnen burgemeester en wethouders of de burgemeester overeenkomstig artikel 2:52 van de Model-Algemene Plaatselijke Verordening in het belang van openbare orde optreden en daarbij het marktterrein aanwijzen als plaats waar het verboden is op aangewezen uren zich met een fiets of bromfiets te bevinden.

Totstandkoming modelverordening

De Model Marktverordening 2013 is tot stand gekomen binnen de kaders van het Project Kwaliteit Modelverordeningen[6]. Vanwege het grote aantal vragen dat over de oude modellen werd gesteld, de geconstateerde en gesuggereerde tekortkomingen en andere wensen van gebruikers, is besloten om deze bij aanvang van het project direct aan te pakken. In eerste instantie is hier het Forum Kwaliteit Modelverordeningen voor ingezet, maar uiteindelijk is er besloten om ook een praktijkwerkgroep te organiseren. In deze werkgroep waren naast de VNG een aantal gemeenten, de CVAH en het Hoofdbedrijfschap Detailhandel vertegenwoordigd. Daarnaast is de praktijkwerkgroep bijgestaan door prof. Willem Konijnenbelt.

De werkzaamheden van de praktijkwerkgroep hebben geresulteerd in de Model Marktverordening 2013, die in hoofdlijnen door eenieder gedragen wordt. Wel hebben verschillende deelnemers verschillende voorkeuren voor de in dit model aangedragen varianten en hebben enkele deelnemers hier en daar een voorkeur voor een iets andere invulling.

De CVAH vraagt zich af of er geen registratie van ondernemers moet plaatsvinden (bijvoorbeeld door KvK-nummers te registreren). Dit met het oog op het creëren van een 'gelijk speelveld', waarbij duidelijk is dat er alleen maar echte ambulante ondernemers staan. Wij vragen ons echter af hoe een registratie daar concreet aan bijdraagt. Iedereen kan zich laten inschrijven bij de Kamer van Koophandel; het is geen kwaliteitskeurmerk. Naar ons idee komt dit dan ook neer op onnodige administratieve lasten, voor gemeenten en ondernemers

De CVAH meent verder, met betrekking tot het selectiestelsel van artikel 8, dat beoordeling op andere aspecten dan waarvoor in dit model is gekozen de voorkeur verdient. De keuze voor de aspecten die nu in het model staan en het daaraan toe te kennen maximum aantal punten is echter het resultaat van een uitvoerige bespreking in de praktijkwerkgroep. Wij stellen voor daaraan vast te houden. Uiteraard zijn gemeenten vrij bij het vaststellen van hun marktverordening te kiezen voor andere, en meer of minder aspecten, en andere puntenmaxima.

Ten slotte is de CVAH van mening dat vaste-standplaatsvergunningen in principe vrij overdraagbaar zouden moeten zijn. Vanuit de gemeenten horen wij geen gelijkluidende geluiden, eerder het tegendeel. Bovendien krijgen vergunningen door vrije overdraagbaarheid een 'economische waarde'; ze worden geld waard. Dat geeft een heel eigen dynamiek, met alle (mogelijk onwenselijke) bijkomstigheden die daarbij komen kijken. Daarom is ervoor gekozen om in dit model vast te houden aan een systeem waarbij overdraagbaarheid aan zekere eisen is onderworpen (artikel 9). Vrije overdraagbaarheid vergt naar ons idee verdere doordenking van de consequenties.

[6] Voor meer informatie, zie www.vng.nl/modelverordeningen.

Ten opzichte van de oude modelverordening zijn de mogelijkheden om de vergunning over te dragen wel enigszins verruimd, nog afgezien van het feit dat invulling deels uitdrukkelijk aan individuele gemeenten wordt overgelaten. Daarnaast is er een alternatieve bepaling opgenomen, waarmee een nog verdergaande verruiming van het regime bewerkstelligd kan worden. De gemeente Alkmaar – vertegenwoordigd in de praktijkwerkgroep – is van mening dat de alternatieve bepaling onwenselijk is. Gezien de discussie die gevoerd is in de praktijkwerkgroep lijkt het ons echter een redelijk alternatief, waarbij in de handleiding wel enkele kanttekeningen en aandachtspunten worden geschetst. Wij gaan ervan uit dat de gemeenten in staat zijn om de voors en tegens af te wegen.

Handleiding

Vooraf

Bij het omzetten van de Model Marktverordening 2013 naar gemeentelijk beleid – en regels – aangaande markten komen verschillende aspecten kijken: juridische (in hoofdzaak de verordening zelf, maar ook met betrekking tot de handhaving), beleidsmatige/praktische (in hoofdzaak de uitwerking van de inrichtingsplannen), financiële (in hoofdzaak de financiering van toezicht en handhaving en uiteraard de leges) ruimtelijke (het intekenen van de markten op de bij de inrichtingsplannen behorende kaarten) en bestuurlijke (in hoofdzaak de beantwoording van de vraag of er politiek-bestuurlijk draagvlak is). Het vergt daarmee samenwerking van verschillende afdelingen en op verschillende niveaus binnen de gemeentelijke organisatie. Daarnaast zal er gezocht dienen te worden naar de beste manier om de participatie van bijvoorbeeld de marktkooplieden bij de voorbereiding van de besluitvorming vorm te geven (zie daarover meer onder artikel 2 bij ‘zorgvuldige raadplegingsprocedure’). Gezien dit alles lijkt een projectbenadering nastrevenswaardig.

Artikel 1. Toepassingsgebied

De Model Marktverordening 2013 is van toepassing op markten die door burgemeester en wethouders zijn ingesteld krachtens artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h, van de Gem.w., voor zover het warenmarkten zijn en deze met enige regelmaat plaatsvinden; bijvoorbeeld dagelijks, wekelijks, op de zoveelste van de maand, en dergelijke. Ook als zo'n markt alleen gedurende een deel van het jaar wordt gehouden, bijvoorbeeld alleen in de het voorjaar en de zomer. Wel kunnen sommige markten uitdrukkelijk worden uitgezonderd van de werking van deze verordening. Als een markt zoals de vrijmarkt op de Koningsdag, braderieën, en dergelijke wel door burgemeester en wethouder is ingesteld, maar het niet de bedoeling is dat die ook onder de marktverordening valt, zal ze in de tweede volzin van artikel 1 uitdrukkelijk moeten worden uitgezonderd.

Het is aan te bevelen, in de toelichting een lijst op te nemen van de markten waarop de marktverordening van toepassing is.

Artikel 2. Inrichtingsplan

Het inrichtingsplan

Het inrichtingsplan is een nieuw, belangrijk beleidsstuk, waarmee de wijze van functioneren van elke afzonderlijke markt voor het grootste deel wordt bepaald. Het zal dan ook via een zorgvuldige raadplegingsprocedure moeten worden voorbereid, vooral als belangrijke wijzigingen ten opzichte van de bestaande situatie worden nagestreefd. De kern van het inrichtingsplan wordt gevormd door de kaart, waarop te zien is welke delen van de markt bestemd zijn voor welke marktactiviteiten. Dat kan gebeuren door afzonderlijke plaatsen in te tekenen of door te werken met 'gebieden', waarvan de concrete indeling afhangt van de plaatsruimte die diverse vergunninghouders nodig hebben. Het ligt voor de hand hiervoor de techniek van bestemmingsplankaarten toe te passen: verschillende kleuren voor verschillende 'bestemmingen', waar nodig gebruik van verbijzonderende aanduidingen (letters, cijfers, symbolen). Een reservering voor bepaalde branches of artikelgroepen (hierna: 'groepen') kan in diverse variaties; bijvoorbeeld afzonderlijke groepen of combinaties van groepen ('dubbelbestemmingen'); daarvoor plaatsen of gebieden reserveren of werken met minimum- of maximumgetallen of -percentages; eventueel kan afwijking mogelijk worden gemaakt binnen bepaalde grenzen.

Let op! Als bijlage bij deze ledenbrief is een voorbeeldkaart opgenomen. Deze kaart heeft een zeer professionele uitstraling; zij dient echter enkel ter illustratie van hoe het *kan*. Iedere kaart waarop de bovenstaande punten duidelijk zijn uitgewerkt zal volstaan.

Geldt voor alle markten in de gemeente hetzelfde stelsel voor het toekennen van nieuwe standplaatsvergunningen, dan zal de marktverordening alleen dát stelsel vermelden en kan een daarop betrekking hebbende aanduiding in het inrichtingsplan van de afzonderlijke markten achterwege blijven. Kiest men voor verschillende stelsels op verschillende markten, dan is zo'n aanduiding wel van belang en zal in artikel 2, eerste lid, onderdeel d moeten worden opgenomen.

Voor dit onderdeel geldt dat een aanvulling nodig is als de wijze van toekenning van dagplaatsvergunningen *en/of* standwerkvergunningen niet voor alle markten gelijk zal zijn. Dan wordt na 'nieuwe vaste-standplaatsvergunningen' ingevoegd 'en dagplaatsvergunningen' *of* 'en standwerkvergunningen' *of* ', dagplaatsvergunningen en standwerkvergunningen'. Zie verder bij artikel 12. Ook bij artikel 13 wordt geattendeerd op een mogelijke aanvulling.

In enkele gemeenten worden de marktkooplieden op 'gereguleerde' wijze voorzien van drank en voedsel; de leveranciers zijn dan onderworpen aan een toelatingsstelsel. Dit kan bijvoorbeeld handig zijn als het gemeentebestuur handhavend wil kunnen optreden tegen ongewenste verkoop 'uit de rugzak', terwijl men 'bedienen' wel wil toestaan. Het is dan goed als ze een basis hebben om tegen het ene wel op te treden, terwijl ze het andere toestaan. In verband daarmee is in artikel 3, vijfde lid, de mogelijkheid van een vergunningenstelsel daarvoor opgenomen. Dan is voor artikel 2, eerste lid, ook onderdeel e van belang. Dit onderdeel is alleen nodig als in artikel 3 wordt voorzien in de mogelijkheid van maximering van het aantal bedienvergunningen. Vindt men een bedienvergunning voor geen enkele markt nodig, dan wordt onderdeel e natuurlijk niet opgenomen, artikel 14 evenmin.

Voor de onderdelen c, d en e van het tweede lid geldt ook dat deze een keuzemogelijkheid voor de afzonderlijke gemeentebesturen inhouden: alleen als het daar genoemde gewenst wordt geacht voor ten minste één markt, zal het betrokken onderdeel in de marktverordening moeten worden opgenomen (en zal daarmee in de betrokken inrichtingsplannen rekening moeten worden gehouden).

In het derde lid is geregeld dat voor standplaatsen die overeenkomstig het inrichtingsplan zijn bestemd voor vaste-standplaatsvergunninghouders, een dagvergunning kan worden afgegeven als deze plekken niet tijdig zijn ingenomen. De invulling van deze bepaling zal afgestemd moeten worden met de invulling van artikel 10, vierde lid, van de marktverordening.

Het vierde lid bepaalt dat het inrichtingsplan gedurende markttijd bij de markt aanwezig en in te zien dient te zijn. Gemeenten zijn vrij om te bepalen hoe ze hier invulling aan geven; dit kan zowel digitaal als op papier. Het kan verder handig zijn om daarnaast aan de marktkooplieden een overzicht van de (belangrijkste) regels uit de marktverordening te overhandigen.

Branchering

Tegen de mogelijkheid tot het nemen van branchebesluiten – en branchering in het algemeen – wordt door sommigen bezwaar gemaakt. Soms met een expliciet beroep op de Dienstenwet (die wat ons betreft niet toepasselijk is aangezien het bij de verkoop op markten niet om 'diensten' gaat; zie noot 3), soms met een beroep op het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (bijvoorbeeld artikel 49 (vrijheid van vestiging) of artikel 56 (vrij verkeer van goederen)). Op een vrij-verkeersbepaling kan men zich echter alleen beroepen in een grensoverschrijdende situatie. Uit jurisprudentie blijkt dat de Nederlandse bestuursrechter branchering op de markt te rechtvaardigen acht, in ieder geval als het ten doel heeft het waarborgen van een aantrekkelijke en goedlopende markt en het geen verderstrekkende beperkingen behelst dan daarvoor noodzakelijk zijn.[7]

Zorgvuldige raadplegingsprocedure

Het inrichtingsplan zal door de bestuursrechter waarschijnlijk worden aangemerkt als algemeen verbindend voorschrift, zodat er geen bezwaar en beroep tegen mogelijk is.[8] Dit maakt een zorgvuldige voorbereiding des te belangrijker.

Een gemeente kan deze 'zorgvuldige raadplegingsprodure' in principe naar eigen inzicht invullen, bijvoorbeeld door afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb) van toepassing te verklaren (uniforme openbare voorbereidingsprocedure). Ook zou een rol weggelegd kunnen zijn voor de marktcommissie, als die er is. Geen van beide is echter verplicht. Het zal juridisch gezien volstaan wanneer u na een zorgvuldig onderzoek van de feiten de betrokken belangen afweegt. Dat besluit moet natuurlijk deugdelijk gemotiveerd zijn. Hoe u dit proces dan vormgeeft, is verder aan u.

Handreiking 'Veiligheid op de markt'

Bij het uitwerken van het inrichtingsplan raden wij aan kennis te nemen van de handreiking 'Veiligheid op de markt'. Deze geeft richtlijnen voor iedereen die bij de organisatie van de markt is betrokken: gemeenten, marktmeesters, hulpverleningsdiensten en ambulante ondernemers. De handreiking brengt eerst de veiligheidsrisico's in kaart. Vervolgens komen de toepasselijke regels aan bod en is er een praktisch overzicht opgenomen van de te treffen maatregelen. De inhoud is ontwikkeld in samenwerking met de CVAH, de Nederlandse Vereniging voor Brandweerzorg en Rampenbestrijding, de Nederlandse Vereniging van gemeentelijke Marktbeheerders en de VNG.

---

[7] Zie de uitspraak van de voorzieningenrechter van de Rb. Rotterdam, *LJN:* BO6007. Ook bijvoorbeeld de voorzieningenrechter van de Rb. Maastricht heeft de bevoegdheid tot het vaststellen van een branchebesluit erkend (*LJN:* AN8555).

[8] Zie ABRS 27 december 2012, *LJN:* BY7334, *JB* 2013/28 (inrichting weekmarkt IJsselstein).

Artikel 3. Vergunningen

De marktvergunning

Uit een vergunning zal in ieder geval moeten blijken voor welke specifieke standplaats deze geldt.

De bevoegdheid om in bijzondere gevallen een andere standplaats aan te wijzen (lid 2) zal normaliter worden gemandateerd, bijvoorbeeld aan de marktmeester; zie ook artikel 4. Bij bijzondere gevallen kan gedacht worden aan (extreme) weersomstandigheden en bepaalde evenementen (bijvoorbeeld Koningsdag).

Het vijfde lid is alleen nodig als regulering van de voorzieningen om de marktkooplieden van eten en drinken te voorzien nodig wordt geacht.

Het vereiste 'gerechtigd in Nederland arbeid te verrichten' (lid 7) ziet vooral op vreemdelingen die een vergunning ingevolge de Wet arbeid vreemdelingen nodig hebben. Het is aanbevelingswaardig dit te vermelden in publiekstoelichting.[9]

Als het de bedoeling is dat niemand meer dan één vaste-standplaatsvergunning kan hebben, is de gesuggereerde toevoeging aan lid 7 van belang. Die kan desgewenst worden verbijzonderd tot '… voor de betrokken markt', namelijk als iemand wel een vaste-standplaatsvergunning voor verschillende markten binnen de gemeente kan hebben, maar niet voor een en dezelfde markt.

Leges en marktgelden

Voor het in behandeling nemen van aanvragen om een vergunning kunnen kosten in rekening gebracht worden (leges). In de Modelverordening leges is hiervoor hoofdstuk 14 van titel 1 van de tarieventabel ingericht. Zie verder de paragraaf 'Wijziging legesverordening (Artikel II)'.

Gemeenten die een marktgeldverordening hebben op basis waarvan rechten worden geheven voor het gebruik van de standplaats en het genot van daarmee verband houdende activiteiten, kunnen de tariefbepalingen van hoofdstuk 14 desgewenst ook daarin regelen. Die verordening is dan gebaseerd op artikel 229, eerste lid, onder a en b. van de Gemeentewet (gebruik- en genotsretributies).

Aanvraagformulieren

Steeds meer gemeentelijke producten en diensten kunnen online, via een e-formulier, worden aangevraagd. Om een aanvraag goed te verwerken, is het belangrijk dat de juiste informatie wordt gevraagd. De vragen moeten begrijpelijk zijn, voldoen aan de wettelijke bepalingen en zorgen voor zo gering mogelijke administratieve lasten. Om gemeenten houvast te geven, stelt het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten (KING)[10] specificaties op voor e-formulieren. Dit geldt ook voor vergunningen op basis van de marktverordening.

---

[9] In het kader van de Vreemdelingenwet 2000 (hierna: Vw 2000) dient bij de aanvraag om een vergunning door een vreemdeling een verblijfsrechtelijke toets plaats te vinden alvorens tot vergunningverlening wordt overgegaan. Artikel 9, vierde lid, van de Vw 2000 schept een verplichting om desgevraagd bij een aanvraag voor een beschikking anders dan op grond van de Vw 2000, een document te overleggen waaruit het rechtmatige verblijf blijkt. Bij de vergunningverlening met betrekking tot de markt dient een gemeente hier rekening mee te houden.

[10] Kinggemeenten.nl

Artikel 4. Mandaatverboden

Inrichtingsplannen zijn van een zo centraal belang voor het ordenen van de markten dat ze door burgemeester en wethouders zelf behoren te worden vastgesteld. Voor vaste-standplaatsvergunningen en de bedienvergunningen geldt dat het beslissen daarover – zeker als geen wachtlijststelsel wordt toegepast – nogal fraudegevoelig is; daarom is het verstandig daarover niet te laten beslissen door een ambtenaar die geregeld met de betrokkenen in aanraking komt.

De bevoegdheid tot het vaststellen van inrichtingsplannen is bij artikel 2, eerste lid, aan burgemeester en wethouders *gedelegeerd*. Het gaat daarbij dus niet om een *gemandateerde* bevoegdheid, wat overeenkomstig dit artikel verboden zou zijn.

Artikelen 5, Vrijgekomen standplaats; plaatsverbetering volgens anciënniteitslijst, en 6, Wachtlijststelsel

In toenemende mate kiezen gemeentebesturen voor het toekennen van nieuwe vaste-standplaats-vergunningen voor een selectiestelsel in plaats van het klassieke wachtlijststelsel. Het afstappen van het wachtlijststelsel (alsook van het anciënniteitsstelsel) vereist wel een zorgvuldige overgang. Zie daarvoor de toelichting bij artikel 22.

Artikel 7. Selectiestelsel

In lid 3 wordt de gebruikelijke wijze van bekendmaking of combinatie van bekendmakingswijzen onder woorden gebracht. Bijvoorbeeld in het (in de verordening met name te noemen) huis-aan-huisblad waarin de gemeengelijke bekendmakingen verschijnen, in het gemeentelijke informatieblad (evt. met naam), op de gemeentelijke website met vermelding van de rubriek waar deze bekendmakingen zijn te vinden.

Lid 4. De maximaal toe te kennen aantallen punten kunnen natuurlijk anders worden gekozen. Ook kunnen één of meer onderdelen worden geschrapt of kunnen andere onderdelen worden toegevoegd. In het model zijn de meest gangbare aspecten genoemd. Vindt men een puntenstelsel niet nodig, dan wordt lid 4 niet opgenomen.

Aan het vijfde lid kan indien gewenst iets worden toegevoegd over de wenselijke samenstelling van de commissie, bijvoorbeeld: '…, waarin in elk geval de marktkooplieden zijn vertegenwoordigd'. Het betreft een commissie als bedoeld in artikel 84 van de Gem.w. Er kan ook voor worden gekozen dat burgemeester en wethouders beslissen zonder tussenkomst van een adviescommissie. In dat geval wordt het vijfde lid niet opgenomen.

Artikel 9. Overschrijven vaste-standplaatsvergunning

De eventuele keus voor het alternatieve lid 2 heeft een principieel karakter: het betekent een soort overdraagbaarheid van de vaste-standplaatsvergunningen, waarmee deze een 'economische waarde' krijgen; ze worden geld waard. Ook betekent het dat de gebruikelijke wijze van vergunningverlening wordt doorbroken. Wel is erin voorzien dat burgemeester en wethouders de gemakkelijke toegang tot het vaste-standplaatsvergunninghouderschap kunnen tegenhouden als de gegadigde huns inziens te ondeugdelijk is op één van de in artikel 7, vierde lid, genoemde punten. Dit gaat uiteraard alleen op als er bij de verlening van vaste-standplaatsvergunningen is gekozen voor het selectiestelsel.

Is in artikel 3, zevende lid, is bepaald dat aan één persoon slechts één vaste-standplaatsvergunning kan worden verleend, dan wordt lid 6 opgenomen.

Artikel 10. Intrekking en vervallen vaste-standplaatsvergunning

De intrekkingsbevoegdheid

Voor het tweede lid dient bij voorkeur in een beleidsregel uiteengezet te worden hoe burgemeester en wethouders denken om te gaan met de intrekkingsbevoegdheid: wanneer wordt een vergunning voor onbepaalde tijd ingetrokken, wanneer voor bepaalde tijd, en voor hoelang?, enz. Het ligt daarbij voor de hand om ook aandacht te besteden aan alternatieven: een waarschuwing, een betalingsregeling, enz.

Ingeval van tijdelijke intrekking kán tevens worden bepaald dat de standplaats vervalt (artikel 10, derde lid). Dan zal de vergunninghouder na ommekomst van de intrekkingstermijn waarschijnlijk genoegen moeten nemen met de minder aantrekkelijke standplaats. Het doen vervallen van de oude standplaats betekent dus een verzwaring van de maatregel.

De invulling van lid 4 zal afgestemd moeten worden met de invulling van artikel 2, derde lid, van de marktverordening.

'Schorsing?'

Naar aanleiding van recente jurisprudentie (o.a. AB 2011/238 m.nt. F.R. Vermeer) is ervoor gekozen om hier niet meer te spreken van schorsing, maar van tijdelijke intrekking.

Volgens artikel 5:4 van de Awb moet elke bestuurlijke sanctie een formeelwettelijke grondslag hebben; dat geldt voor herstelsancties evenzeer als voor bestraffende. Net als een schorsing wordt een intrekking veelal als sanctie beschouwd, soms bestraffend, soms herstelsanctie. Bij een intrekking maakt de jurisprudentie over het algemeen echter geen punt van het eventueel ontbreken van een formeelwettelijke basis; de intrekkingsbevoegdheid wordt zo nodig beschouwd als impliciet, als inbegrepen in de verleningsbevoegdheid.

Artikel 11. Persoonlijk innemen standplaats; vervanging

Variant 2 van artikel 11 is een gedereguleerde versie: vervanging is dan in beginsel, of – als voor de facultatieve toevoeging wordt gekozen, tot een bepaald aantal marktdagen – vrij. Gemeenten die kiezen voor de facultatieve toevoeging zullen er rekening mee dienen te houden dat hiermee zowel de administratieve als de uitvoeringslasten toenemen.

‘Zo mogelijk’ (variant 2 voor artikel 11, eerste lid): Wie de voorafgaande dag acute blindedarmontsteking krijgt, kan dat moeilijk tevoren melden. Het vereiste geeft de mogelijkheid om iemand die geregeld een vervanger stuurt zonder dat tevoren te melden terwijl dat best had gekund, berispend toe te spreken. De tweede volzin bevordert dat de marktmeester tijdig weet wat en wie hij kan verwachten, meer niet. Tegen die achtergrond kan de relatieve vaagheid van het ‘zo nodig’ geen kwaad.

Artikel 12. Dagplaatsvergunning

Er is gekozen voor het laten indienen van aanvragen op de marktdag zelf, namelijk vóór aanvang van de markt (lid 2). Uiteraard kan er ook gekozen worden voor een andere invulling (bijvoorbeeld een tijdvenster van een nader bepaald aantal dagen vóór een marktdag). Hoe de aanvraag bij de marktmeester concreet moet plaatsvinden kan elke gemeente het best zelf bepalen. Er kan bijvoorbeeld gewerkt worden met een standaard e-mailadres of een e-formulier.

De voorgestelde tekst van artikel 12, vierde lid, gaat ervan uit dat het stelsel van ‘wie ’t eerst komt, eerst maalt’ voor de dagplaatsvergunningen op alle markten zal gelden. Wenst men dat niet maar wil men voor het lotingsstelsels kiezen, dan komt de alternatieve zinsnede in aanmerking.

Ter bevordering van een divers aanbod kan besloten worden dat bij het verstrekken van dagvergunningen voorrang gegeven wordt aan gegadigden die een product wensen te verkopen dat niet al op de markt is te krijgen (facultatieve toevoeging aan lid 4).

Artikel 13. Standwerkvergunning

Bij het eerste lid zal voor een van de twee mogelijke stelsels moeten worden gekozen. De standaardbepaling gaat ervan uit dat voor de verlening van dagplaatsvergunningen en standplaatsvergunningen hetzelfde stelsel wordt gekozen.

Wil men voor standplaatsvergunningen een ander stelsel dan voor dagplaatsvergunningen, dan komt een van de twee alternatieven in aanmerking. Is voor de verlening van dagplaatsvergunningen gekozen voor het lotingsstelsel en wil men de standwerkvergunningen verlenen op basis van het principe ‘wie ’t eerst komt, eerst maalt’, dan is alternatief A aangewezen. Is met betrekking tot de verlening van dagplaatsvergunningen gekozen voor ‘wie ’t eerst komt, eerst maalt’ en wil men de standwerkvergunningen verlenen op basis van loting, dan is alternatief B aan de orde.

Evenals bij dagvergunningen kan bij het verstrekken van standwerkvergunningen – ter bevordering van een divers aanbod – besloten worden dat voorrang gegeven wordt aan gegadigden die een product wensen te verkopen dat niet al op de markt wordt verkocht. Voor standwerkvergunningen lijkt dat echter minder voor de hand te liggen. Het onderscheidende karakter van de standwerker is al gelegen in de manier waarop ze verkopen, daarmee is de vraag om welk product het gaat, uit een oogpunt van aantrekkelijkheid van de markt minder van belang.

Artikel 14. Bedienvergunning
Vindt men het stelsel van een bedienvergunning in het geheel niet nodig, dan wordt artikel 14 niet opgenomen. Waar in andere artikelen van de Model Marktverordening 2013 gerefereerd wordt aan van deze figuur, zoals in artikel 16, wordt die daar dan geschrapt.

Artikel 16. Legitimatieplicht
De verplichting van de oude marktverordening om bij de standplaats duidelijk zichtbaar naam en eventuele bedrijfsnaam aan te geven, komt niet meer terug. Dit hoeft naar ons idee geen verplichting te zijn. Uit een oogpunt van klantenwerving zouden vergunninghouders hiertoe uit zichzelf kunnen overgaan (althans voor wat betreft de bedrijfsnaam). Bij dagplaats-vergunninghouders en standwerkers kan eventueel aan de vergunning een voorschrift verbonden worden dat ze aan klanten een vorm van contactgegevens dienen te verschaffen. Van hen is het niet zonder meer waarschijnlijk dat ze geregeld zullen terugkeren op de markt. Een klant die zijn product wil terugbrengen, heeft dus een andere mogelijkheid tot later contact nodig.

Artikel 20. Onmiddellijke verwijdering
In artikel 125 van de Gem.w. is bepaald dat onder andere ter uitvoering van gemeentelijke verordeningen het gemeentebestuur de bevoegdheid heeft om een last onder bestuursdwang op te leggen. Artikel 20 van de verordening bevat vervolgens voor burgemeester en wethouders de bevoegdheidsgrondslag om een specifieke vorm van bestuursdwang (verwijdering) toe te passen als een vergunninghouder zich schuldig maakt aan wangedrag of bedrog op de markt of bij andere overtredingen van de marktverordening.

Afdeling 5.3.1 van de Awb bevat regels over de besluitvorming inzake het opleggen van een last onder bestuursdwang. Daarnaast is afdeling 5.3.2 van de Awb van belang; een bestuursorgaan dat bevoegd is een last onder bestuursdwang op te leggen, kan in plaats daarvan aan de overtreder een last onder dwangsom opleggen (artikel 5:32 van de Awb).

De in artikel 20 geregelde onmiddellijke verwijdering is een vorm van last onder bestuursdwang, waarbij de spoedeisendheid als bedoeld in artikel 5:31, eerste lid, van de Awb wordt verondersteld. In dergelijke gevallen kan besloten worden bestuursdwang toe te passen zonder voorafgaande last. Bij zéér spoedeisende gevallen, waarbij een besluit niet kan worden afgewacht, kan bestuursdwang onmiddellijk worden toegepast (artikel 5:31, tweede lid, van de Awb). Daarnaast is het volgens artikel 4:11 van de Awb niet nodig om in spoedeisende situaties belanghebbende overeenkomstig artikel 4:8 van de Awb in gelegenheid te stellen hun zienswijze (mondeling dan wel schriftelijk) kenbaar te maken. Wel dient het besluit in dat geval achteraf alsnog bekendgemaakt te worden overeenkomstig artikel 5:31, tweede lid, jo. artikel 5:24, derde lid, van de Awb. Het hangt van de omstandigheid van het geval af of er sprake is van een (zéér) spoedeisend geval.

Artikel 22. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
Eerste lid: Het oude Markt*reglement* vervalt automatisch met het verdwijnen van de marktverordening waarop het was gebaseerd. Het hoeft dus niet te worden ingetrokken.

Het tweede lid is alleen van belang voor zover de oude marktverordening wacht- of anciënniteitslijsten kent.

Het vervangen van een oude vergunning of ontheffing door een nieuwe vergunning of ontheffing (lid 3) kan van belang zijn als het gewenst wordt geacht wijziging te brengen in de voorschriften of beperkingen of nieuwe op te nemen. Bij de ambtshalve vervanging (d.w.z. zonder dat erom is verzocht) van een vergunning of ontheffing zal het voornamelijk gaan om gevallen waarin de oude vergunning of ontheffing in grote lijnen dezelfde rechten gaf als de nieuwe doet. Overeenkomstig artikel 4:8 van de Awb dient de houder van de ontheffing wel eerst gehoord te worden.

Ons hebben berichten bereikt dat sommige gemeentebesturen willen afstappen van de wacht- en anciënniteitslijsten. Als daartoe wordt overgegaan ter gelegenheid van de nieuwe marktverordening, eist een zorgvuldige aanpak een 'zachte landing' van het nieuwe stelsel. Dat wil zeggen dat degenen die op zo'n lijst stonden nog enige tijd de daaruit voortvloeiende voorrangsrechten blijven genieten, bijvoorbeeld één of twee jaar. Eén jaar lijkt uit een oogpunt van zorgvuldigheid en gewekte verwachtingen het minimum. Eventueel kan gekozen worden voor een 'eeuwigdurende' overgangsperiode. Dan vallen er wel gegadigden van de lijsten af doordat ze een vaste-standplaatsvergunning hebben gekregen of doordat ze de voor hen meest aantrekkelijke plaatsen inmiddels bezetten, of ook door pensionering en overlijden, maar komen er geen nieuwe gegadigden bij. In zo'n 'zachte landing', een overgangsperiode, kan worden voorzien door aan artikel 22 een vijfde lid toe te voegen in de trant van het in de Model Marktverordening 2013 opgenomen voorbeeld.

Wijziging legesverordening (Artikel II)

In hoofdstuk 14 van de tarieventabel zijn tarieven opgenomen voor dienstverlening die verband houdt met het organiseren van markten. De nieuwe tariefbepalingen zijn afgestemd op de Model Marktverordening 2013; ze bevatten tarieven die in rekening gebracht kunnen worden voor de behandeling van aanvragen krachtens de marktverordening.

Van de genoemde aanvragen dienen alleen die te worden overgenomen welke zijn opgenomen in de nieuwe marktverordening zoals aan de raad voorgelegd. Is bijvoorbeeld geen bedienvergunning vereist, dan vervalt onderdeel 1.14.1.4; is er geen anciënniteitsstelsel, dan vervalt onderdeel 1.14.1.5; geen wachtlijst, dan geen 1.14.1.6 en 1.14.1.7. De in 1.14.1.9 opgenomen tariefbepaling heeft betrekking op variant 1 van artikel 11 van de Model Marktverordening 2013. In dat geval is voor vervanging toestemming van burgemeester en wethouders nodig. (Bij variant 2 volstaat een mededeling aan burgemeester en wethouders.)

In 1.14.1.2 en 1.14.1.3 is ervoor gekozen alleen leges te heffen als de aanvraag tot het verlenen van een dagplaatsvergunning, respectievelijk een standwerkvergunning wordt gehonoreerd. Dit leidt tot minder administratieve en bestuurlijke lasten dan in alle gevallen heffen en een deel teruggeven (wat redelijk is als het lotingstelsel of het systeem van 'wie het eerst komt, die het eerst maalt' wordt gehanteerd).

In 1.14.2 en 1.14.3 zijn teruggaafbepalingen opgenomen; het gaat hier om aanvragen om vaste-standplaatsvergunningen. Teruggaaf is hier redelijk omdat zowel bij selectie als bij loting aanvragers zich in de situatie bevinden dat bij het doen van de aanvraag van tevoren niet goed te overzien is of zij ook daadwerkelijk een vergunning zullen krijgen. Omdat selectie een veel arbeidsintensiever proces is, kunnen wij ons voorstellen dat verschillende teruggaafpercentages gelden.

Hoogachtend,

Vereniging van Nederlandse Gemeenten

J. Kriens
Voorzitter directieraad

Deze ledenbrief staat ook op www.vng.nl onder brieven.

STADHUISPLEIN
STADHUISPROMENADE
STADHUISPROMENADE
STATIONSSTRAAT
STADHUISPLEIN
STADHUISPLEIN
DIAGONAALTRAP
OPENBAAR VERVOERBAAN
DE DIAGONAAL
DE DIAGONAAL
HOSPITAALDREEF
Gemeente Almere
SB/VTH/Marktbeheer 2012
Almere Stad Zaterdagmarkt
Indeling clusters
Tekeningnummer: 200009
W197 Kraam / Markavan
W180 Vis- en polierplaats
W136 Meeloperplaats
STW1 Standwerkerplaats

Modelbesluit Marktverordening 2013 en aanpassing Legesverordening

Leeswijzer modelbepalingen
[…] of (bijvoorbeeld) [tijdstip] = door gemeente in te vullen, zie bijvoorbeeld artikel 7, derde lid. [iets EN/OF iets] = door gemeente te kiezen, zie bijvoorbeeld artikel 2, eerste lid, aanhef en onderdeel d. [***iets***] = facultatief, zie bijvoorbeeld artikel 2, eerste lid, aanhef en onderdeel e. [(iets)] = een voorbeeld ter illustratie of uitleg voor gemeente, zie bijvoorbeeld artikel 12, tweede lid. Combinaties zijn ook mogelijk, zie bijvoorbeeld artikel 6, vijfde lid.

De raad van de gemeente [naam gemeente];
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van [datum en nummer];
gelet op de artikelen 149 en 229, eerste lid, aanhef en onder b, van de Gemeentewet;
gezien het advies van de [namen commissies];
besluit:

Artikel I. Marktverordening [naam gemeente en jaartal]

De volgende verordening wordt vastgesteld:

Marktverordening [naam gemeente en jaartal]

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Toepassingsgebied

Deze verordening is van toepassing op alle door burgemeester en wethouders ingestelde warenmarkten die op gezette tijden worden gehouden. [***Ze is echter niet van toepassing op […].***]

Artikel 2. Inrichtingsplan

1. Voor elke markt stellen burgemeester en wethouders een inrichtingsplan vast, dat in elk geval bevat:
   a. aanduiding van de dagen en de uren waarop en eventueel de periode waarin de markt wordt gehouden (markttijd);
   b. een kaart van de markt;
   c. indien van toepassing, mededeling dat het anciënniteitsstelsel van artikel 5 van toepassing is;
   d. aanduiding van de wijze waarop nieuwe vaste-standplaatsvergunningen [***en dagplaatsvergunningen OF en standwerkvergunningen OF , dagplaatsvergunningen en standwerkvergun-***

ningen] kunnen worden verstrekt (wachtlijststelsel van artikel 6, selectiestelsel van artikel 7 of lotingsstelsel van artikel 8);

e. voor zover van toepassing, dat het verbod om te bedienen zonder vergunning geldt [***en het maximum aantal bedienvergunningen dat kan worden verleend***].

2. Op de kaart zijn aangegeven:

a. de grenzen van de markt;

b. de plaatsen of gebieden die bestemd zijn voor houders van een vaste-standplaatsvergunning;

c. voor zover van toepassing, de plaatsen of gebieden die bij voorrang zijn bestemd voor een of meer branches of artikelgroepen alsmede, indien van toepassing, de maximum aantallen vaste-standplaatsvergunningen die voor een of meer branches of artikelgroepen of combinaties daarvan kunnen worden afgegeven;

d. indien van toepassing, de plaatsen of gebieden die bij voorrang zijn bestemd voor houders van een dagplaatsvergunning;

e. indien van toepassing, de plaatsen of gebieden die bij voorrang zijn bestemd voor houders van een standwerkvergunning.

3. Als een standplaats, bestemd voor de houder van een vaste-standplaatsvergunning om [[tijdstip] OF bij aanvang van de markt OF uiterlijk [tijdsperiode (bijvoorbeeld een uur] na aanvang van de markttijd] nog niet door de vergunninghouder of diens plaatsvervanger is ingenomen, kan daarvoor een dagplaatsvergunning worden afgegeven.

4. Het inrichtingsplan is gedurende markttijd bij de markt aanwezig en in te zien.

Artikel 3. Vergunningen

1. Het is verboden, op een markt zonder vaste-standplaatsvergunning of dagplaatsvergunning van burgemeester en wethouders een standplaats voor het uitoefenen van markthandel in te nemen.

2. Een vaste-standplaatsvergunning geldt voor onbepaalde tijd en voor de op de vergunning vermelde standplaats, tenzij de vergunning anders bepaalt. Burgemeester en wethouders kunnen in bijzondere gevallen een andere standplaats aanwijzen.

3. Een dagplaatsvergunning geldt voor één dag en voor de op de vergunning vermelde standplaats.

4. Het is verboden, op een markt zonder standwerkvergunning van burgemeester en wethouders als standwerker op te treden op een markt. Onder standwerker wordt verstaan iemand die publiek om zich heen verzamelt en dat door een aansprekende uiteenzetting probeert over te halen artikelen te kopen.

[***5. Het is verboden, zonder bedienvergunning van burgemeester en wethouders vergunninghouders en degenen die hen vervangen of bijstaan tegen betaling te voorzien van voedsel of dranken bestemd voor consumptie ter plaatse. Een bedienvergunning geldt voor onbepaalde tijd, tenzij de vergunning anders bepaalt.***]

6. Aan een vergunning kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

7. Vergunning kan enkel worden verleend aan een handelingsbekwame natuurlijke persoon die gerechtigd is in Nederland arbeid te verrichten [***en die geen vaste-standplaatsvergunning heeft [voor de betrokken markt]***].

Artikel 4. Mandaatverboden

De bevoegdheid tot het vaststellen van inrichtingsplannen kan niet worden gemandateerd. De bevoegdheid tot wijzigen daarvan en die tot het verlenen of het intrekken van een vaste-

standplaatsvergunning [***of van een bedienvergunning***] kan niet aan de marktmeester of een andere toezichthouder worden gemandateerd.

Hoofdstuk 2. Vaste-standplaatsvergunningen

Artikel 5. Vrijgekomen standplaats; plaatsverbetering volgens anciënniteitslijst

1. Als op grond van het inrichtingsplan voor een markt het anciënniteitsstelsel wordt gehanteerd, geldt het volgende.
2. Burgemeester en wethouders houden een lijst bij van de houders van een vaste-standplaatsvergunning, met vermelding van de datum waarop de betrokkenen voor het eerst een vaste-standplaatsvergunning werd verleend en met vermelding van de branche waartoe zij behoren of de artikelen die zij verhandelen (anciënniteitslijst).
3. Als een standplaats vrijkomt die werd ingenomen door de houder van een vaste-standplaatsvergunning, kan deze op aanvraag worden toegewezen aan de hoogstgeplaatste aanvrager op de anciënniteitslijst in volgorde van de datum waarop hem voor het eerst een vaste-standplaatsvergunning werd verleend. Als de plaats bestemd is voor een specifieke branche of artikelgroep, komt alleen iemand in aanmerking die aan dat vereiste voldoet.

Artikel 6. Wachtlijststelsel

1. Als op grond van het inrichtingsplan voor een markt het wachtlijststelsel wordt gehanteerd voor de toekenning van vaste-standplaatsvergunningen, geldt het volgende.
2. Burgemeester en wethouders houden een lijst bij van de kandidaten voor een vaste-standplaatsvergunning die daarvoor een aanvraag hebben ingediend en die een handelingsbekwame natuurlijke persoon zijn (wachtlijst).
3. Op de wachtlijst worden bij iedere kandidaat vermeld:
    a. diens naam en voornamen, geboortedatum en -plaats, adres en woonplaats;
    b. de datum van de aanvraag;
    c. de branche waartoe de kandidaat behoort of de soort artikelen die hij wenst te verhandelen;
    d. informatie over de uitstalling die de kandidaat wenst te gebruiken.
4. De kandidaat ontvangt een schriftelijk bewijs van inschrijving op de wachtlijst.
5. De inschrijving wordt doorgehaald als aan de kandidaat een vaste-standplaatsvergunning is toegekend, [***als hij reeds […] keren heeft afgezien van een vaste-standplaatsvergunning waarvoor hij overeenkomstig het volgende lid in aanmerking kwam,***]op zijn schriftelijke aanvraag, na zijn overlijden, als hij onder curatele is gesteld of als hij niet vóór 1 januari van het lopende jaar een aanvraag om verlenging voor dat jaar heeft gedaan.
6. Als er ruimte is om een nieuwe vaste-standplaatsvergunning toe te kennen, komt daarvoor als eerste in aanmerking de hoogstgeplaatste kandidaat die op de wachtlijst staat en die voldoet aan de vereisten voor toekenning. Daarna komen andere aanvragers in aanmerking, in volgorde van indiening van hun aanvraag tot plaatsing op de wachtlijst. De kandidaat die in aanmerking komt voor de vergunning dient daarvoor binnen [tijdsperiode (bijvoorbeeld vier weken)] een aanvraag in te dienen.

Artikel 7. Selectiestelsel

1. Als op grond van het inrichtingsplan voor een markt het selectiestelsel wordt gehanteerd voor de toekenning van vaste-standplaatsvergunningen, geldt het volgende.

2. Burgemeester en wethouders maken bekend dat voor de markt een of meer vaste-standplaatsvergunningen kunnen worden verleend, voor welke branche of artikelgroep dit geldt en dat gegadigden voor een vergunning vóór de daarbij genoemde datum daarvoor een aanvraag kunnen indienen.
3. De bekendmaking geschiedt door openbare kennisgeving in […].
4. Bij de beoordeling van de aanvragen kennen burgemeester en wethouders punten toe aan de hand van de volgende aspecten en tot het daarbij vermelde maximum aantal:

a. of het assortiment van de gegadigde een gewenste toevoeging aan het marktassortiment vormt (20);
b. de uitstraling van de uitstalling (20);
c. het marktverleden van de gegadigde en de indruk die hij maakt (20);
d. of bij de gegadigde sprake is van maatschappelijk verantwoord ondernemen (20).

Gegadigden komen in aanmerking in de volgorde van het aantal toegekende punten.
[***5. Burgemeester en wethouders leggen de aanvragen om advies voor aan een door hen te benoemen vaste commissie van […] personen [, waarin in elk geval […** ***(bijvoorbeeld de marktkooplieden)] zijn vertegenwoordigd]***].

Artikel 8. Loting
1. Als op grond van het inrichtingsplan voor een markt het lotingsstelsel wordt gehanteerd voor de toekenning van vaste-standplaatsvergunningen, geldt het volgende.
2. Burgemeester en wethouders maken bekend dat voor de markt een of meer vaste-standplaatsvergunningen kunnen worden verleend, voor welke branche of artikelgroep dit geldt en dat gegadigden voor een vergunning vóór de daarbij genoemde datum daarvoor een aanvraag kunnen indienen. Op de bekendmaking is artikel 7, derde lid, van overeenkomstige toepassing.
3. Een vergunning wordt door loting toegewezen aan een in aanmerking komende gegadigde. Gaat het om een bepaalde branche of artikelgroep, dan wordt per branche of artikelgroep geloot. De in aanmerking komende gegadigden worden uitgenodigd bij de loting aanwezig te zijn.

Artikel 9. Overschrijven vaste-standplaatsvergunning
1. Wenst de houder van een vaste-standplaatsvergunning niet langer zelf gebruik te maken van de vergunning of is hij overleden of onder curatele gesteld, dan kunnen burgemeester en wethouders op aanvraag van de vergunninghouder, zijn erven of zijn curator de vergunning overschrijven op naam van zijn echtgenoot, geregistreerde partner of andere persoon met wie hij duurzaam samenwoonde, of zijn kind.
2. Kan deze weg niet worden gevolgd, dan kan de vergunning op aanvraag van de vergunninghouder, zijn erven of zijn curator worden overgeschreven op een medewerker van de vergunninghouder of de mede-eigenaar van diens bedrijf als deze ten minste […] jaren in loondienst heeft gewerkt bij de vergunninghouder of heeft gefunctioneerd als mede-eigenaar.

Alternatief lid 2

2. Kan deze weg niet worden gevolgd, dan kan de vergunning op aanvraag worden overgeschreven op een door de vergunninghouder, zijn erven of zijn curator voorgedragen gegadigde. In dat geval kunnen burgemeester en wethouders de overschrijving weigeren als voor de markt een selectiestelsel geldt en de gegadigde naar hun oordeel niet

voor een vaste-standplaatsvergunning in aanmerking komt gelet op de in artikel 7, vierde lid, genoemde factoren.

3. In geval van overlijden of ondercuratelestelling van de vergunninghouder wordt de aanvraag tot overschrijving binnen twee maanden nadien ingediend.
4. Burgemeester en wethouders kunnen van het vorenstaande afwijken voor zover de toepassing daarvan voor een of meer belanghebbenden gevolgen zou hebben die wegens bijzondere omstandigheden onevenredig zijn in verhouding tot de met de bepalingen te dienen doelen.
5. De aanvraag tot overschrijving wordt alleen geweigerd als niet wordt voldaan aan de uit dit artikel voortvloeiende eisen of aan een eis waaraan een houder van een vaste-standplaatsvergunning volgens deze verordening moet voldoen.
[***6. Als de nieuwe vergunninghouder reeds over een vaste-standplaatsvergunning [voor de betrokken markt] beschikt, wordt deze ingetrokken.***]

Artikel 10. Intrekking en vervallen vaste-standplaatsvergunning
1. Burgemeester en wethouders trekken een vaste-standplaatsvergunning in:
   a. op schriftelijke aanvraag van de vergunninghouder; of
   b. twee maanden na diens overlijden of ondercuratelestelling, tenzij een aanvraag tot overschrijving is ingediend overeenkomstig artikel 9.
2. Burgemeester en wethouders kunnen een vaste-standplaatsvergunning voor bepaalde of onbepaalde tijd intrekken:
   a. als de vergunninghouder ter verkrijging van de vergunning onjuiste of onvolledige gegevens heeft verstrekt;
   b. als de vergunninghouder, degene die hem vervangt of een persoon die hem bijstaat zich op de markt schuldig heeft gemaakt aan wangedrag of bedrog of een bij of krachtens deze verordening gestelde bepaling heeft overtreden;
   c. als van de vergunning gedurende ten minste [… (bijvoorbeeld twee maanden)] geen gebruik is gemaakt; of
   d. als de vergunninghouder niet of niet tijdig het verschuldigde marktgeld voldoet dat wordt geheven op grond van artikel 229 van de Gemeentewet.
3. In geval van intrekking voor bepaalde tijd kan tevens worden bepaald dat de toegewezen standplaats vervalt.
4. Als de vergunninghouder of zijn overeenkomstig artikel 11 aangewezen vervanger zijn standplaats niet uiterlijk [om [tijdstip] OF bij aanvang van de markt OF [tijdsperiode (bijvoorbeeld een uur] na aanvang van de markttijd] heeft ingenomen, vervalt de vergunning voor de rest van de dag.

Artikel 11. Persoonlijk innemen standplaats; vervanging
Variant 1
1. De houder van een vaste-standplaatsvergunning neemt de hem toegewezen standplaats persoonlijk in.
2. In geval van vakantie of van bijzondere omstandigheden kunnen burgemeester en wethouders echter toestaan dat de standplaats wordt ingenomen door een vervanger. Een aanvraag daartoe vermeldt de reden en de verwachte duur van de afwezigheid van de vergunninghouder en de naam van de beoogde vervanger.

3. De vervanger treedt op namens de vergunninghouder. De rechten – behalve die tot vervanging ingevolge het vorige lid – en verplichtingen die bij of krachtens deze verordening gelden voor de vergunninghouder, zijn van overeenkomstige toepassing op de vervanger.

Variant 2
1. De houder van een vaste-standplaatsvergunning kan de hem toegewezen standplaats laten innemen door een vervanger [***voor in totaal ten hoogste […] procent van het aantal marktdagen per jaar***]. Daarvan doet hij zo mogelijk tevoren mededeling aan de marktmeester.
2. De vervanger treedt op namens de vergunninghouder. De rechten – behalve die tot vervanging ingevolge het vorige lid – en verplichtingen die bij of krachtens deze verordening gelden voor de vergunninghouder, zijn van overeenkomstige toepassing op de vervanger.

Hoofdstuk 3. Dagplaatsen, standwerkers en bediening

Artikel 12. Dagplaatsvergunning
1. Een dagplaatsvergunning kan worden verleend voor het innemen van een standplaats voor het uitoefenen van markthandel op een markt op plaatsen die daarvoor ingevolge het inrichtingsplan in aanmerking komen en op plaatsen die niet zullen worden ingenomen door de houder van een vaste-standplaatsvergunning omdat voor de plaats geen vergunning geldt, de vergunning is vervallen of omdat de vergunninghouder niet in staat is de plaats in te nemen en niet is voorzien in vervanging overeenkomstig artikel 11.
2. Voor een dagplaatsvergunning komen in aanmerking degenen die daarvoor die dag vóór de aanvang van de markttijd bij de marktmeester een aanvraag hebben ingediend, voldoen aan een eventueel van toepassing zijnd branche- of artikelgroepvereiste [***, aan wie gedurende de voorafgaande [periode bijvoorbeeld in weken of maanden)] niet vaker dan [aantal] keren een dagplaatsvergunning is verleend***] en die niet zijn uitgesloten omdat zij gedurende een of meer van de voorafgaande vier marktdagen:
   a. zich op de markt schuldig hebben gemaakt aan wangedrag of aan bedrog of een bij of krachtens deze verordening gestelde bepaling hebben overtreden, of
   b. niet tijdig het verschuldigde marktgeld hebben voldaan dat wordt geheven op de grondslag van artikel 229 van de Gemeentewet.
3. Burgemeester en wethouders kunnen ten aanzien van een gegadigde bepalen dat een uitsluitingsgrond niet geldt of dat voor de toepassing van het vorige lid een langere termijn in aanmerking wordt genomen.
4. De dagplaatsvergunningen worden verstrekt aan de in aanmerking komende gegadigden op volgorde van ontvangst van de aanvragen [OF met overeenkomstige toepassing van artikel 8, derde lid (loting)]. [***Gegadigden die een artikel of artikelsoort wensen te verkopen dat nog niet op de markt verkrijgbaar is, hebben daarbij voorrang.***]
5. Een dagplaatsvergunning kan niet worden overgedragen. De vergunninghouder kan zich niet laten vervangen.

Artikel 13. Standwerkvergunning
1. Een standwerkvergunning kan worden verleend met overeenkomstige toepassing van artikel 12, tweede tot en met vijfde lid. ***De laatste volzin van het vierde lid is niet van toepassing.***]

Alternatief lid 1, A

1. Een standwerkvergunning kan worden verleend met overeenkomstige toepassing van de artikelen 12, tweede, derde en vijfde lid, en 8, derde lid (loting). [***Gegadigden die een artikel of artikelsoort wensen te verkopen dat nog niet op de markt verkrijgbaar is, hebben daarbij voorrang.***]

Alternatief lid 1, B

1. Een standwerkvergunning kan worden verleend met overeenkomstige toepassing van artikel 12, tweede, derde en vijfde lid. De standwerkvergunningen worden verstrekt aan de in aanmerking komende gegadigden op volgorde van ontvangst van de aanvragen. [***Gegadigden die een artikel of artikelsoort wensen te verkopen dat nog niet op de markt verkrijgbaar is, hebben daarbij voorrang.***]

2. Een standwerkvergunning geldt voor de in de vergunning vermelde dag en plaats en voor de in de vergunning omschreven artikelen.

[***Artikel 14. Bedienvergunning***
1. Burgemeester en wethouders kunnen op aanvraag een bedienvergunning verlenen. De vergunning vermeldt voor welke artikelen ze geldt.
2. Artikel 10, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.]

Hoofdstuk 4. Algemene bepalingen voor vergunninghouders

Artikel 15. Bijstand

De houder van een vaste-standplaatsvergunning of van een dagplaatsvergunning kan zich doen bijstaan door een of meer andere personen.

Artikel 16. Legitimatieplicht

Degene die een standplaats of een standwerkplaats wenst in te nemen of inneemt op een markt [***of die handelt met een bedienvergunning***], is op eerste verzoek van een toezichthouder verplicht aan te tonen dat hij daartoe gerechtigd is.

Artikel 17. Markttijden in acht nemen

1. Het is een vergunninghouder verboden meer dan […] uur voor de aanvang en meer dan […] uur na afloop van de markt ruimte in te nemen of te doen innemen op het marktterrein met een voertuig, met goederen of anderszins, of goederen aan- of af te voeren of te laten aan- of afvoeren.
2. Een vergunninghouder neemt zijn standplaats in tot de sluitingstijd van de markt, behoudens op aanvraag door burgemeester en wethouders verleende ontheffing. Aan een ontheffing kunnen voorschriften en beperkingen worden verbonden.

Artikel 18. Markt schoonhouden

1. Een vergunninghouder is verplicht afval, waaronder verpakkingsmateriaal, dat tijdens de door hem uitgeoefende verkoop op zijn standplaats vrij komt zodanig te bewaren dat het marktterrein daardoor niet wordt verontreinigd en het afval niet door onbevoegden kan

worden verwijderd. Hij voert het afval onmiddellijk na afloop van de markt af of laat het afvoeren.
2. Een vergunninghouder is verplicht de door hem ingenomen standplaats en de naaste omgeving daarvan na afloop van de markt veegschoon achter te laten.

Hoofdstuk 5. Handhaving

Artikel 19. Toezichthouders
Met het toezicht op de naleving van het bij of krachtens deze verordening bepaalde zijn belast de door burgemeester en wethouders aangewezen marktmeester en de overige door hen aangewezen toezichthouders.

Artikel 20. Onmiddellijke verwijdering
Burgemeester en wethouders kunnen een vergunninghouder of iemand die hem bijstaat of vervangt gelasten zich onmiddellijk van de markt te verwijderen als deze zich op de markt schuldig heeft gemaakt aan wangedrag of aan bedrog of een bij of krachtens deze verordening gestelde bepaling heeft overtreden.

Artikel 21. Strafbepaling
Overtreding van het bepaalde bij of krachtens deze verordening wordt gestraft met geldboete van de tweede categorie of hechtenis van ten hoogste drie maanden.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 22. Intrekking oude verordening en overgangsrecht
1. De [citeertitel oude marktverordening] wordt ingetrokken.
2. De krachtens de [citeertitel oude marktverordening] vastgestelde wacht- en anciënniteitslijsten gelden als lijsten krachtens deze verordening.
3. Een krachtens de [citeertitel oude marktverordening] verleende vergunning of ontheffing geldt als vergunning of ontheffing verleend krachtens deze verordening. Burgemeester en wethouders kunnen deze ambtshalve vervangen door een vergunning of ontheffing krachtens deze verordening. Ambtshalve vervanging kan gepaard gaan met een wijziging van beperkingen en voorschriften.
4. Aanvragen om vergunning of ontheffing die zijn ingediend onder de [citeertitel oude marktverordening] maar waarop nog niet is beschikt bij het in werking treden van deze verordening, worden afgehandeld overeenkomstig deze verordening.
[***5. Degenen die daags voor het in werking treden van deze verordening op de anciënniteitslijst of de wachtlijst stonden, behouden de rechten die daaruit volgens de op die dag geldende regels voortvloeiden gedurende één jaar na de inwerkingtreding van deze verordening.***]

Artikel 23. Citeertitel
Deze verordening wordt aangehaald als: Marktverordening [naam gemeente en jaartal].

Artikel II. Wijziging [citeertitel legesverordening]

De [citeertitel legesverordening] wordt als volgt gewijzigd:

A
In titel 1 van de tarieventabel wordt hoofdstuk 14 vervangen door:

Hoofdstuk 14 Markten

1.14.1	Het tarief bedraagt voor het in behandeling nemen van een aanvraag op grond van de [citeertitel marktverordening]:	
1.14.1.1	tot het verlenen van een vaste-standplaatsvergunning (artikel 3, eerste lid):	€ […];
1.14.1.2	tot het verlenen van een dagplaatsvergunning (artikel 3, eerste lid), die leidt tot vergunningverlening:	€ […];
1.14.1.3	tot het verlenen van een standwerkvergunning (artikel 3, vierde lid), die leidt tot vergunningverlening:	€ […];
1.14.1.4	tot het verlenen van een bedienvergunning (artikel 3, vijfde lid):	€ […];
1.14.1.5	tot het toekennen van een andere vaste standplaats overeenkomstig het anciënniteitsstelsel (artikel 5, derde lid):	€ […];
1.14.1.6	tot het inschrijven op de wachtlijst (artikel 6, tweede lid):	€ […];
1.14.1.7	tot het verlengen van de inschrijving op de wachtlijst (artikel 6, vijfde lid):	€ […];
1.14.1.8	tot het overschrijven van een vaste-standplaatsvergunning op naam van een ander (artikel 9):	€ […];
1.14.1.9	tot het toestaan van vervanging van de vergunninghouder (artikel 11, tweede lid):	€ […];
1.14.1.10	tot het verlenen van ontheffing van de verplichting om de standplaats in te nemen tot de sluitingstijd van de markt (artikel 17, tweede lid):	€ […].
1.14.2	Als een aanvraag om een vaste-standplaatsvergunning, te verlenen via het selectiestelsel, niet leidt tot vergunningverlening, bestaat aanspraak op teruggaaf van [… (bijvoorbeeld 50)] % van de op grond van onderdeel 1.14.1.1 verschuldigde leges.	
1.14.3	Als een aanvraag om een vaste-standplaatsvergunning, te verlenen via loting, niet leidt tot vergunningverlening, bestaat aanspraak op teruggaaf van […(bijvoorbeeld 75)] % van de op grond van onderdeel 1.14.1.1 verschuldigde leges.	

B
De datum van ingang van de heffing van het in onderdeel A opgenomen hoofdstuk 14 is gelijk aan de datum van inwerkingtreding van dit besluit. Hoofdstuk 14 zoals dat luidde voor

de in de eerste volzin bedoelde datum van ingang van de heffing, blijft van toepassing op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

Artikel III

Dit besluit treedt in werking op [datum].

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van [datum].

De voorzitter,
De griffier,

Toelichting

NB Deze toelichting is geschreven met de (mogelijke) keuzes die in de Model Marktverordening 2013 gemaakt zijn in gedachte. Als een individuele gemeente op punten andere keuzes maakt, dan sluit deze toelichting mogelijk niet aan. Wel kan ze uiteraard als basis dienen voor een door de gemeente zelf op te stellen toelichting. Voor een goed beeld van de achtergronden kan ook de bijbehorende ledenbrief worden geraadpleegd.

Artikel I: Model Marktverordening 2013

Algemeen

Het doel van deze verordening is in principe tweeledig. Ten eerste worden hiermee de kaders gecreëerd om markten zodanig te (her)organiseren dat de gemeentelijke belangen beschermd worden en dat de markten tegelijkertijd aantrekkelijk blijven voor zowel consumenten als marktkooplieden en – voor zover gemeenten daar invloed op kunnen uitoefenen – dat er een divers aanbod is dat van goede kwaliteit is. Ten tweede heeft deze verordening tot doel dit alles op een overzichtelijke, duidelijke manier te regelen, ontdaan van overbodige regels en administratieve lasten.

Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1. Toepassingsgebied

Op grond van artikel 160, eerste lid, aanhef en onderdeel h, van de Gemeentewet (hierna: Gemw) kunnen burgemeester en wethouders jaarmarkten of gewone marktdagen instellen (en afschaffen of veranderen). Deze marktverordening is van toepassing op dergelijke van gemeentewege ingestelde markten, voor zover het warenmarkten zijn en deze met enige regelmaat plaatsvinden.
Het gaat om de volgende markten:
– [alle markten die onder de marktverordening vallen, opsommen].

Samenloop met APV

De regulering van andere ambulante handel dan waarop deze verordening van toepassing is, is te vinden in de Model-Algemene Plaatselijke Verordening (hierna: Model-APV). Artikel 2:25 van de Model-APV bevat bijvoorbeeld het vergunningstelsel voor evenementen, zoals braderieën. Verder bevat hoofdstuk 5 van de Model-APV bepalingen over collecteren (afdeling 2), venten (afdeling 3), standplaatsen niet zijnde standplaatsen op markten (afdeling 4) en snuffelmarkten (afdeling 5). Uit de in de Model-APV opgenomen bepalingen blijkt steeds dat deze niet van toepassing zijn op door burgemeester en wethouders op grond van artikel 160, eerste lid, aanhef en onder h, van de Gemw ingestelde markten.

Artikel 2. Inrichtingsplan

Dit artikel schrijft voor dat burgemeester en wethouders per markt een inrichtingsplan vast dienen te stellen en regelt wat daarin geregeld moet en kan worden. Zo kan per markt onder andere bepaald worden wat de markttijd is, welke delen van de markt bestemd zijn voor

welke marktactiviteiten en op welke wijze nieuwe vergunningen worden verleend. Ieder inrichtingsplan dient voorzien te zijn van een kaart waarop het hierboven genoemde is aangegeven.

Als een gemeente slechts één markt kent waarop de Marktverordening van toepassing is, of als voor alle markten dezelfde keuzen worden gemaakt met betrekking tot de verlening van vaste-standplaatsvergunningen (en eventueel bedienvergunningen), worden die keuzen gemaakt in de verordening zelf. Het inrichtingsplan hoeft/De inrichtingsplannen hoeven er dan niets meer over te bevatten; artikel 2 zal dan navenant moeten worden vereenvoudigd.

Artikel 3. Vergunningen

Vaste-standplaatsvergunningen gelden in beginsel voor onbepaalde tijd, maar hier kan in individuele gevallen van worden afgeweken (tweede lid). Bijvoorbeeld als gewerkt wordt met een 'proefperiode'.

Een standwerkvergunning kan beperkt worden tot het verkopen van bepaalde typen producten.

Bij bijzondere gevallen (eveneens tweede lid) kan een andere standplaats worden aangewezen. Daarbij kan gedacht worden aan zaken als extreme weersomstandigheden, noodzakelijke reconstructiewerkzaamheden, bepaalde evenementen (bijvoorbeeld op Koningsdag).

Door de koppeling van de vergunning aan een natuurlijke persoon en eventueel de beperking tot één vergunning per persoon per markt of voor de gemeente (lid 7) wordt een zo eerlijk mogelijke verdeling van vergunningen bewerkstelligd. Uiteraard kan het wel zo zijn dat de natuurlijke persoon een onderneming drijft in de vorm van een rechtspersoon. Ook dan wordt een natuurlijke persoon (bijvoorbeeld de bedrijfsleider) aangemerkt als vergunninghouder. Het is dus niet mogelijk de vergunning op naam van de rechtspersoon te stellen.

Doordat de eis van handelingsbekwaamheid niet gekoppeld is aan een minimumleeftijd (eveneens lid 7) komen ook zestien- en zeventienjarigen aan wie door de kantonrechter handlichting is verleend in aanmerking voor een vergunning. Er is geen reden om minderjarigen die in het rechtsverkeer als handelingsbekwaam beschouwd worden, van de vergunning uit te sluiten.

Het vereiste 'gerechtigd in Nederland arbeid te verrichten' (eveneens lid 7) ziet met name op vreemdelingen die een vergunning ingevolge de Wet arbeid vreemdelingen nodig hebben.

Artikelen 5. Vrijgekomen standplaats; plaatsverbetering volgens anciënniteitslijst en 6. Wachtlijststelsel

Als bij een markt waarvoor een anciënniteitsstelsel wordt gehanteerd, een vaste standplaats vrijkomt, kan deze op aanvraag worden toegewezen aan de hooggeplaatste op de door burgemeester en wethouders bijgehouden anciënniteitslijst. Artikel 5 ziet dus niet op de verlening van nieuwe vergunningen, maar alleen op een wijziging van een reeds verleende vergunning vanwege de toewijzing van een andere, (veelal) betere vaste standplaats.

De 'uitstalling' (artikel 6, derde lid, onder d) is de kraam of ander onderkomen van waaruit de verkoop plaatsvindt.

Om rechtszekerheid aan de aanvrager te verschaffen, krijgt deze een schriftelijk bewijs van zijn inschrijving op de wachtlijst (artikel 6, vierde lid). Wel dient de aanvrager jaarlijks

(vóór 1 januari) zijn inschrijving te verlengen. Deze jaarlijkse verlenging is wenselijk om controle te houden op het systeem en om de gegadigden gemotiveerd te houden.

Of voor een markt een anciënniteitsstelsel wordt gehanteerd en of nieuwe vaste-standplaatsvergunningen overeenkomstig het wachtlijststelsel worden verleend, blijkt uit het inrichtingsplan voor de betrokken markt.

Artikel 7. Selectiestelsel

In dit artikel is een selectiestelsel uitgewerkt waarmee aanvragen voor de te verlenen nieuwe vaste-standplaatsvergunningen op bepaalde aspecten kunnen worden beoordeeld. Of de verlening overeenkomstig het selectiestelsel plaatsvindt blijkt uit het inrichtingsplan voor de betrokken markt.

Artikel 8. Loting

In dit artikel is een stelsel voor verlening van nieuwe vaste standplaatsen op basis van loting uitgewerkt. Of de verlening op basis van loting plaatsvindt blijkt uit het inrichtingsplan voor de betrokken markt. De tekst van het artikel gaat ervan uit dat alleen degenen die voldoen aan de vereisten voor verlening van een vaste-standplaatsvergunnung aan de loting deelnemen.

Artikel 9. Overschrijven vaste-standplaatsvergunning

Dit artikel regelt de gevallen en voorwaarden waaronder het mogelijk is om vaste-standplaatsvergunningen over te schrijven. Het gaat om overschrijving van een vaste-standplaatsvergunning met alle daaraan verbonden voorwaarden en beperkingen, waaronder dus de nader bepaalde individuele standplaats.

Artikel 12. Dagplaatsvergunning

Lid 1. Dit kan zich bijvoorbeeld voordoen als de vergunning voor de betrokken plaats is vervallen voor die marktdag, doordat de vergunninghouder niet tijdig is komen opdagen; zie artikel 10, vierde lid.

Het in aanmerking nemen van een langere termijn ex artikel 12, derde lid, betekent dat langer dan vier marktdagen wordt ‘teruggekeken’ om te zien of de betrokkene zich heeft misdragen of in gebreke is gebleven met de betaling van zijn marktgeld.

Artikel 20. Onmiddellijke verwijdering

In artikel 125 van de Gemw is bepaald dat het gemeentebestuur onder andere ter uitvoering van gemeentelijke verordeningen de bevoegdheid heeft een last onder bestuursdwang op te leggen. Artikel 20 geeft burgemeester en wethouders de bevoegdheid om een bijzondere vorm van bestuursdwang (verwijdering) toe te passen als een vergunninghouder zich schuldig maakt aan wangedrag of bedrog op de markt of bij andere overtredingen van de marktverordening.

Bij deze vorm van bestuursdwang wordt spoedeisendheid als bedoeld in artikel 5:31, eerste lid, van de Awb, verondersteld. Dan kan de bestuursdwang worden toegepast zonder voorafgaande last. Bij zéér spoedeisende gevallen, waarbij een besluit niet kan worden afgewacht, kan bestuursdwang onmiddellijk worden toegepast (artikel 5:31, tweede lid, van de Awb). Wel dient het besluit in dat geval achteraf alsnog bekendgemaakt te worden overeen-

komstig artikel 5:31, tweede lid, van de Awb jo. artikel 5:24, derde lid, van de Awb. Het hangt van de omstandigheden van het geval af of er sprake is van een spoedeisend geval, of misschien zelfs van een zeer spoedeisend geval.

Artikel 22. Intrekking oude verordening en overgangsrecht

Deze marktverordening vervangt de oude marktverordening. Het op de oude markverordening gebaseerde marktreglement vervalt daarmee automatisch ook.

Artikel II: Wijziging Legesverordening

In hoofdstuk 14 van het tarieventabel worden tarieven opgenomen voor dienstverleningen die verband houden met het houden van een of meer markten in de gemeente. In subonderdelen 1.14.1.2 en 1.14.1.3 is ervoor gekozen alleen leges te heffen als de aanvraag tot het verlenen van een dagplaatsvergunning, respectievelijk een standwerkvergunning wordt gehonoreerd. Dit leidt tot minder administratieve en bestuurlijke lasten dan in alle gevallen heffen en een deel teruggeven(wat redelijk is als een lotingstelsel of een systeem van ‘wie het eerst komt, die het eerst maalt’ wordt gehanteerd).

In de subonderdelen 1.14.2 en 1.14.3 zijn teruggaafbepalingen opgenomen; het gaat hier om aanvragen om vaste-standplaatsvergunningen. Teruggaaf is hier redelijk omdat zowel bij selectie als bij loting aanvragers zich in de situatie bevinden dat bij het doen van de aanvraag van tevoren niet goed te overzien is of zij ook daadwerkelijk een vergunning zullen krijgen.

Harry van Katwijk

Van:	Adriaan en Sytske Dijksen <ruigehoek@cs.com>
Verzonden:	donderdag 1 augustus 2013 10:15
Aan:	Gemeente Texel
Onderwerp:	maïsstruunhof
Bijlagen:	2013-07-bezwaar-Landschapszorg Texel-AFSCHRIFT.doc

Geachte mevrouw of heer,

Kunt U bijgaande brief (zienswijze) aan het College doorgeven ter verspreiding aan de leden van de gemeenteraad. Landschapszorg zou hen graag op de hoogte brengen van onze bezwaren dienaangaande.
Met dank en vriendelijk groet,
Adriaan Dijksen

Landschapszorg Texel

Secretariaat: Rommelpot 7, 1797 RN Den Hoorn, Texel.
0222-319231; E-mail: Ruigehoek@cs.com

AFSCHRIFT TER KENNISNEMING AAN DE RAAD

Aan: Burgemeester en Wethouders der Gemeente Texel,
Postbus 200,
1790 AE Den Burg, Texel.

Betreft: Bezwaar tegen gedoogbeschikking: aanleg wandelroute of maïsstruunhof op een perceel tussen het klif en het Lage Wegje bij Den Hoorn.

Texel 29 juli 2013

Geacht College,

Landschapszorg Texel heeft bezwaar tegen het maximaal 3 jaar gedogen van de aanleg van een wandelroute of maïsstruunhof op een maïsperceel, gelegen tussen het Lage Wegje en het Klif te Den Hoorn.

Overwegingen van de gemeente:
Het aanleggen van de wandelroute wordt gedoogd omdat er sprake zou zijn van een overgangssituatie. Naar verwachting zal in 2016 een nieuw Bestemmingsplan voor Den Hoorn kunnen worden vastgesteld. Omdat het onderhavige perceel in agrarisch gebruik is, wordt verwacht dat de regels en bestemming dezelfde zullen worden als in het nieuwe Bestemmingsplan Buitengebied van de Gemeente Texel. In dit bestemmingsplan zijn ruimere mogelijkheden opgenomen voor agrarische verbreding en toeristisch recreatief medegebruik.

Onze argumenten en overwegingen:

- Wij bestrijden dat hier gesproken kan worden over een overgangssituatie en maken bezwaar tegen het principe van gedogen van zaken die in het van kracht zijnde bestemmingsplan (Den Hoorn)en het beschermd dorpsgezicht niet mogelijk zijn maar in plannen in de toekomst misschien wel.
- Bovendien is dit gedogen niet voor een korte periode maar voor maximaal 3 jaar (of tot het Bestemmingsplan Den Hoorn van kracht wordt).
- Het perceel waarvoor gedoogd wordt heeft weliswaar zoals grote delen van het buitengebied van Texel een agrarisch gebruik, maar ligt in het Beschermd Dorpsgezicht Den Hoorn. Het is buiten het Bestemmingsplan Buitengebied gehouden omdat voor dit gebied andere regels kunnen of zouden moeten gelden.
- Wij zijn het zeker niet eens met Uw mening dat, ‘de verwachting gerechtvaardigd is’ dat de regels van het Bestemmingsplan Buitengebied ook zullen worden overgenomen in het Bestemmingsplan Den Hoorn en zeker niet in het beschermd dorpsgezicht, dit laatste is een ministeriële bevoegdheid. Zelf twijfelt U kennelijk toch ook aan deze verwachting want in Uw Gedoogbeschikking d.d. 31 mei 2013, schrijft U dat in het nieuwe Bestemmingsplan Den Hoorn deze vorm van toeristisch medegebruik wellicht zal zijn toegestaan. En “wellicht” is gewoon een ander woord voor misschien!

- Wij merken op dat het Bestemmingsplan Buitengebied weliswaar door de gemeenteraad is vastgesteld, maar nog geen rechtskracht heeft: er zal nog een bezwarenprocedure moeten volgen. Landschapszorg Texel heeft in de eerste bezwarenprocedure bij de gemeente Texel bedenkingen ingebracht tegen het toestaan van meer toeristisch recreatief medegebruik op agrarische gronden.
- Wij memoreren dat in het nieuwe Bestemmingsplan buitengebied ook regelgeving is opgenomen voor het behoud van de Texelse kernwaarden: rust, ruimte, natuur en landschap. In de gedoogbeschikking vinden wij geen afweging tussen het toestaan van toeristisch medegebruik op deze plaats en het in stand houden van de kernwaarden, hier vooral rust en landschap.
- Het gedogen van het maïsstruunhof brengt verrommeling en verparking van het landschap met zich mee.
- Met het gedogen wordt bovendien een groot precedent geschapen voor meer en andere activiteiten.
- Het ontgaat ons hoe bij het toestaan van een dergelijk toeristisch medegebruik sprake is van agrarische verbreding. Het betreft verbreding (uitbreiding) van toeristisch-recreatieve activiteiten.
- Wij stellen vast dat het gebied niet in beleidsnota's is genoemd als een mogelijke plaats voor ontwikkeling van nieuwe toeristisch-recreatieve activiteiten.
- Wij memoren dat de Raad van State d.d. 7 december 2012 een eerder verzoek voor een soortgelijke activiteit heeft afgewezen mede ter bescherming van de cultuurhistorische waarden en ter voorkoming van precedenten.
- Wij merken op dat het plan niet past in het Hoornder Loodsproject. Daarin wordt gesproken over versterking van het landschap. Juist dit projectplan zou uitgangspunt zijn van en sturend in de planologische regelgeving in en rond het dorp. Het is opmerkelijk dat het in de gedoogbeschikking geheel buiten beschouwing wordt gelaten. Navraag leert ons bovendien dat noch(vertegenwoordigers van) de Dorpscommisie en het Loodsproject, noch de buren zijn geraadpleegd of geïnformeerd of de mogelijkheid van gedogen.
- Wij stellen vast dat bij het motiveren van deze beslissing de gemeente Texel alleen één argument noemt die het plan voor een maïsstruunhof mogelijk moet maken. Een toetsing met de waarden genoemd in het bestemmingsplan Den Hoorn, met andere plannen, regelgeving of beleidsvoornemens heeft niet plaatsgevonden. En dat zou nodig zijn om een afwijking te gedogen in de bestemming Beschermd Dorpsgezicht Den Hoorn!

Als dit een voorbeeld is hoe het College denkt om te gaan met de kernwaarden en het landschap, dan zijn wij zeer teleurgesteld. Het landschap zal verder en verder worden aangetast.
Of U begrijpt maar weinig van het behoud van het landschap, of alle voornemens op dat gebied zijn slechts holle frasen of zoethoudertjes om de kritische burger schijnbaar tegemoet te komen.

Namens Landschapszorg Texel,

G.C.Cadée (voorzitter) S.M.Dijksen-Overbeeke (secretaris)

meente Texel
INGEKOMEN
13. 08. 2013

Leden van de Raad van de Gemeente Texel
Gemeente Texel
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

Texel, 12 augustus 2013

Betreft: Vastgesteld bestemmingsplan De Koog.

Geachte Leden van de Raad,

Deze week ontvingen wij het door de gemeenteraad op 12 juni 2013 vastgestelde bestemmingsplan van De Koog.
In het plan missen wij echter dat onze zienswijze betreffende de slaapplaatsen Logies met Ontbijt nog behandeld moet worden dit heeft u immers verschoven naar oktober.
Mocht er voor ons geen positieve beslissing volgen in oktober dan zijn wij onze bedden voorgoed kwijt.
Op dit moment ligt het plan ter inzage en als er niet gereageerd wordt voor 16 september is het plan bindend.

Voor ons is het nu hoogseizoen wij zijn druk bezig om onze gasten een fijn onderkomen te bieden en hebben weinig tijd voor andere zaken. We waren er ook van overtuigd dat we het konden laten rusten tot oktober maar dat is dus niet het geval en zijn wij genoodzaakt bezwaar te maken bij de Raad van State.
Eigenlijk een rare situatie omdat onze bedden nog niet behandeld zijn door de raad.

Overigens vind ik het ook vervelend dat het plan juist in het hoogseizoen waarin elke ondernemer weinig tijd heeft het plan ter inzage ligt en waarschijnlijk niet de volledige aandacht krijgt die het zou moeten krijgen.

De wethouder heeft een uitsterf regeling voorgesteld maar dat is voor ons niet acceptabel wij willen onze bedden die we als sinds 1968 verhuren graag behouden en op het huis ( ) bestemmen.

Elk KLV lid mocht 25% uitbreiden wat wij in al die jaren nooit hebben gedaan de boeren kregen 15 kampeerplaatsen met de bijbehorende bedden en wij moeten inleveren dat kan toch niet juist zijn.
Ik gun een ieder zijn bedden daarom vind ik het ook vervelend om dit te schrijven maar ik wil u even op de feiten wijzen.

Wij willen graag met plezier blijven doen wat we al die jaren al hebben gedaan op kleine schaal gasten een persoonlijk gastvrije vakantie te bieden!
Wij voldoen aan alle eisen die de Gemeente stelt de kamers zijn ondergeschikt aan de woonfunctie, wij hebben eigen parkeerplaatsen voor onze gasten en dragen de toeristenbelasting en inkomstenbelasting af.

Bijgaande sturen wij u een aantal bewijzen mee o.a. de regelvermelding uit de gidsen van de VVV uit het jaar 1971, 1985, 1993 en 1995.,
Lidmaatschap bij Bedrijfschap Horeca en Catering, ingeschreven sinds 1970 met 1 onderneming en 4 logieseenheden en zelfs in het bezit van 2 hotelsterren.
Aangiftebiljet toeristenbelasting 2008 en 2006 waarop ik aangegeven heb dat ik 4 kamers of 8 bedden verhuur.
Rekening van de TVL van 2002 met vermelding van 8 slaapplaatsen.

Wij zullen voor 16 september bezwaar maken bij de Raad van State jammer dat dit weer extra kosten met zich mee brengt vooral ook omdat we nog een agendapunt zijn in oktober.

Groetjes uit De Koog,

Cc: College van Burgemeester en Wethouders van Texel

ERHOLUNGSINSEL

1/71

TEXEL

TEXEL

Einzelne Nummer f 0,60

Photo J. Nauta

ERKLÄRUNG DER ZEICHEN USW. IN DEN UNTERKÜNFTSLISTEN

a = Lage (siehe Karte)
b = Einzelzimmer
c = Doppelzimmer
d = grössere Zimmer
e = Preise, minimum u. maximum
f = Personenzahl
g = Schlafzimmerzahl
= Telefonnummer
P = Parkplatz beim Haus
= Garage
= fliess. kaltes Wasser
= fliess. warmes und kaltes Wasser
= öffentlicher Brauseraum
= öffentlicher Baderaum
= Zimmer mit Brause
= Zimmer mit Bad
= Telefonapparat auf dem Zimmer
= Zentralheizung
R = Kühlschrank
= Gaslicht statt elektr. Licht
= Heizung
= elektr. Anschluss für Wohnwagen
= elektr. Anschluss für Rasierapparate
= Campingladen
= von Bäumen geschütztes Gelände
= Kantine
H = Hunde
= Wohnwagen
= Sommerhäuschen
J = Jungen
M = Mädchen
= Gruppen
F = Familien
= Kochtöpfe usw. vorhanden
= Fernsehapparat
WC = Toilette im Wohnwagen
L = Lift
X = reservieren nicht möglich
Z = eigener Schwimmbad

HOTELS, PENSIONEN

Einzelzimmer gibt es in den Hotels und Pensionen auf Texel nur sehr wenige. Jugendlichen empfelen wir, in ein sog. Jugendhotel einzukehren. Halbpension wird auf Texel nur in sehr wenigen Hotels und Pensionen gegeben.
Die in den Anzeigen und Listen erwähnten Hotel- und Pensionspreise verstehen sich einschliesslich Bedienung und Mehrwertsteuer. Für Kinder wird meistens einen Nachlass gewährt, aber dieser Rabatt ist nicht in allen Hotels und Pensionen der gleiche.

MÖBLIERTE HÄUSER, BUNGALOWS, FERIENHÄUSCHEN

Möblierte Häuser sind normale Wohnungen, die in den Sommermonaten gänzlich oder zum Teil vermietet werden. Bungalows sind meistens speziell gebaut für die Vermietung an Feriengäste. Sie sind möglichst praktisch eingerichtet und meistens mit vielem Komfort, wie Heizung, Brause, Kühlschrank, versehen. Ferienhäuschen (Sommerhäuschen) sind einfache Ferienunterkünfte, aus Holz gebaut, mit weniger Komfort als Bungalows, was auch in den Preisen zum Ausdruck kommt.

Manche Ferienhäuschen, die zerlegbar sind, stehen auf Campingplätzen. Die Nummern dieser Campingplätze sind bei den Anschriften erwähnt.

Wenn Sie einen Bungalow, ein möbliertes Haus oder ein Ferienhäuschen mieten, brauchen Sie im allgemeinen nur Bettwäsche mitzunehmen. Geschirr, Decken, usw. stehen in den Häusern zur Verfügung.
Für Ferienhäuser gelten während der Hauptsaison folgende Preise (etwa) :
für möblierte Wohnungen: *f* 150,— bis *f* 300,— pro Woche,
für Sommerhäuschen/Bungalows: *f* 150,— bis *f* 340,— pro Woche,
für einfache Ferienhäuschen: *f* 85,— bis *f* 175,— pro Woche.
In der Vor- und Nachsaison werden diese Preise im allgemeinen bedeutend ermässigt.

WOHNWAGEN

Mietwohnwagen stehen fast immer auf Campingplätzen. In der Liste haben wir die Nummern der Campingplätze erwähnt. Viele Wohnwagen sind mit einem grossen Vorzelt versehen. In der Liste ist angegeben, ob die Wagen einen Anschluss an das Lichtnetz haben.

CAMPINGHÖFE

Die Campinghöfe sind meistens für Gruppen eingerichtet. In allen Höfen ist Butangas zur Verfügung, in vielen Höfen auch Kochtöpfe usw.

CAMPINGPLÄTZE

Auch in der Liste der Campingplätze haben wir möglichst viele Einzelheiten erwähnt. Die Tarife der verschiedenen Plätze sind wenig verschieden, und zwar ca. *f* 1,50 für Erwachsene und *f* 1,— für Kinder.

Das Futtern der Seehundfindlinge. *(Photo J. de Waal)*

Texels Museum

„TREFFPUNKT VON MENSCH UND NATUR"

Im Texels Museum im Wald der Insel befindet sich eine grosse naturhistorische Sammlung (Vögel, Muscheln, Archeologie, Geologie). Die Seehunde, die hinter dem Museum in Bassins leben, sind eine spezielle Attraktion, besonders für Kinder.

Das Texels Museum ist das ganze Jahr geöffnet, von Montag bis Freitag 9.00 bis 18.00 Uhr. Vom 15. Mai bis zum 1. Oktober ausserdem Sonnabends von 9.00 bis 18.00 und Sonntags von 14.00 bis 18.00 Uhr. Oster- und Pfingstsonntag wie Sonntags, Oster- und Pfingsmontag und Himmelfahrtstag von 9.00 bis 18.00 Uhr.

HOTELS — PENSIONEN — ZIMMER MIT FRÜHSTÜCK	☎	a	b	c	d	e	Bedeutung Zeichen usw. Seite 10.

DE KOOG — Vorwahlnr. 02228

HOTELS

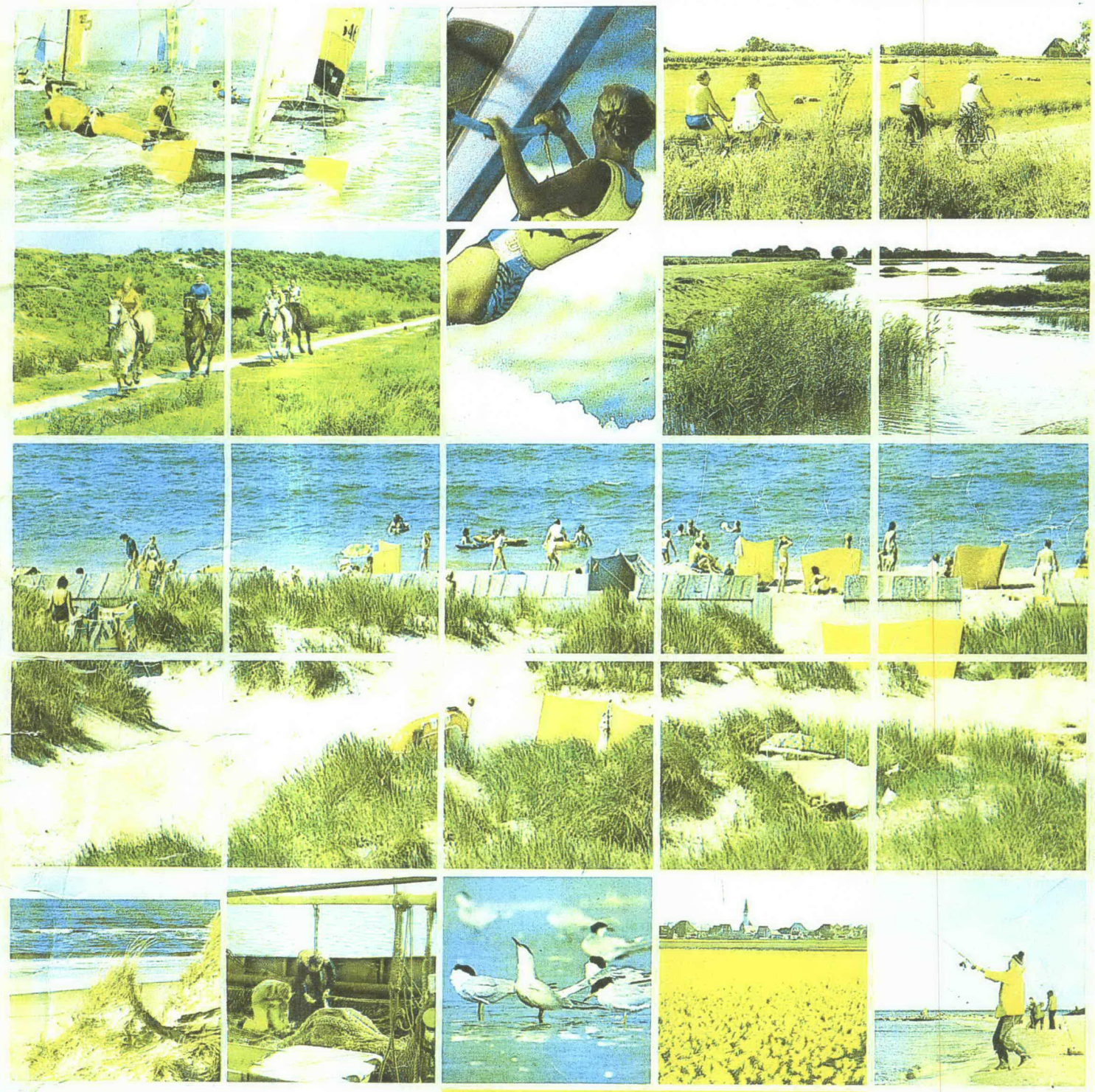
„Boschrand", B. H. Boks, Bosrandweg K 58	281	36	1	15		19,—/21,—	
„Zeerust", J. Bruin, Boodtlaan 5	251	28	2	5	9	22.—/22.50	
Hotel „Dijkstra", Strijbosstraat/Badweg	357	28		9	4		
„Brinkzicht", A. J. Eelman, Dorpsstraat 40	253	28	4	6	2	17.50/19.20	
„Lyda", J. Feikema, Dorpsstraat 44	271-305	28	5	12			
„De Zwaluw", Mevr. H. Hamerslag, Dorpsstraat 45	329	28	4	8	5	19,—/23,—	
„Tubantia", D. Hillen, Kogerweg K 89	02220-2201	45	4	32	4		
Hotel „Beatrix", H. P. Houwing, Kamerstraat 5	207	28		12	3		
„De Branding", Fam. B. Jansonius, Boodtlaan 6	233	28	2	8	4	25.—	
„De Meerpaal", F. J. Kaczor, Boodtlaan 2	298	28		5	2		
Familie-Appartementen-Hotel „Pelikaan-Comfort", P. Keijser, Pelikaanweg K 78	202	36		3	33	20,—/29,—	
„'t Jachthuis", Mevr. T. Kok-Altenburg, Boodtlaan 38 (1/7 — 31/8 Logies/ontbijt)	251 of 02220-3067	28		3	2		
„De Kooger Hoop", Kamerstraat 23	354	28		23	6		
„De Sterntjes", Mej. A. G. Luysterburg, Boodtlaan K 1 a (alleen logies/ontbijt)	213	28		4	2	12.50/15,—	
„Californië", Californiëweg K 83 a	256	45	4	25	2	23.—/30.—	
„Bosch en Zee", hotel-sportief, N. H. van Schoonhoven, K 48 b	231	36			33	14.50/18.—	
„Prinses Juliana", N.V. Strandhotel, Badweg 2	441	28	20	52	3	33.50/55.—	
„De Strandplevier", S. v. Splunter, Dorpsstraat 39	348	28	2	16	2		
„Het Vogelhuis", Fam. van der Vis, Dorpsstraat 36	279	28	4	7	2	18.—/20.—	
„Het Witte Huis", J. P. Goudsblom, Dorpsstraat 24 (alleen logies/ontbijt; reservering slechts telefonisch)	278	28		9	1	12,—/13,—	
„Opduin", H. Wuis, Ruijslaan 22	445	28	4	40	8	31.—/42.—	
		29		3	2	19.—/22.50	
		46	1	2	1	14.30	
		36	1	23	10	16,50/22,50	
		28		6	14	17,—/20,—	
		28	1	7	2	17.60	
		28	1	7	4	red./20.—	
		28	1	3		17.50/19.—	
		28		1	1		
		36			1		
		28		2			
		28	1	2		10,—	
		28		1	1		
		28		4		10,50	
		28		4			
		28			2		
		28		3		8,—/9,—	
		28	10	10		12.—	
		28		1	1		
		28		2	1		
		28		14		11.—/13.—	
		28		4			
		28		2	1	9,—	
		28		2	1		
		28		2	1		
		28	1	1	1	7.—	
		28	2	2	—		
		36	2	4		8,25/9,50	
		28		4			
		28		8			
		28	1	4		9,—	
		45		3		7.50	
		28		4		10,—	

UMGEBUNG DENNEN (WALD) — Vorwahlnr. 02220

HOTELS

Hotel-Café-Restaurant „Bosch en Duin", J. H. F. Hopster, H 96, post Den Burg	2569	61	2	16	2	
Hotel-Café-Restaurant „De Worsteltent", Rozendijk B 141	2045	62		2	3	

Uitgave VVV Texel © 85

WADDENEILAND

Informatiebrochure over de diverse akkommodatievormen en rekreatiemogelijkheden op Texel

1 | 85 | Prijs Fl. 3,50

Logies met ontbijt / Zimmer mit Frühstück
Bed and breakfast / Chambres avec petit déjeuner

Post-code	L	1	2	3							tv				
12			3		X				X		X				X
12			2		X		X				X				X
12	1		4		X		X								
12			4		X				X		X				X
12	1		1	1	X		X				X				
12			1	1	X		X				X				
18			2		X		X								
12			2	1	X		X				X				
12			2		X		X				X				
12	1		5	1	X		X				X				
12	1		2		X		X				X				
12				1	X		X								
12	1		2		X		X				X				
12			1	1	X		X				X				
12	1		3		X		X				X				
12	1		2	1	X		X				X				
12			3	1	X		X				X				
12			2		X		X				X				
12	1		2		X		X				X				X
12			2		X		X				X				
19			2			X	X								X
19			4		X		X		X		X				
21	1		2		X		X				X				X
21			3		X		X				X				
21	1		1	1	X		X		X		X				X
21			2		X		X				X				
15			2		X		X				X				
21			2		X		X				X				
20				1	X		X				X				
21			3		X		X		X		X	X		X	
31			1				X	X			X				
25			2		X		X				X				
26			1	1	X		X				X				
20			2		X		X		X		X		X		X
26			1	1	X		X	X			X				
19			1		X		X				X				

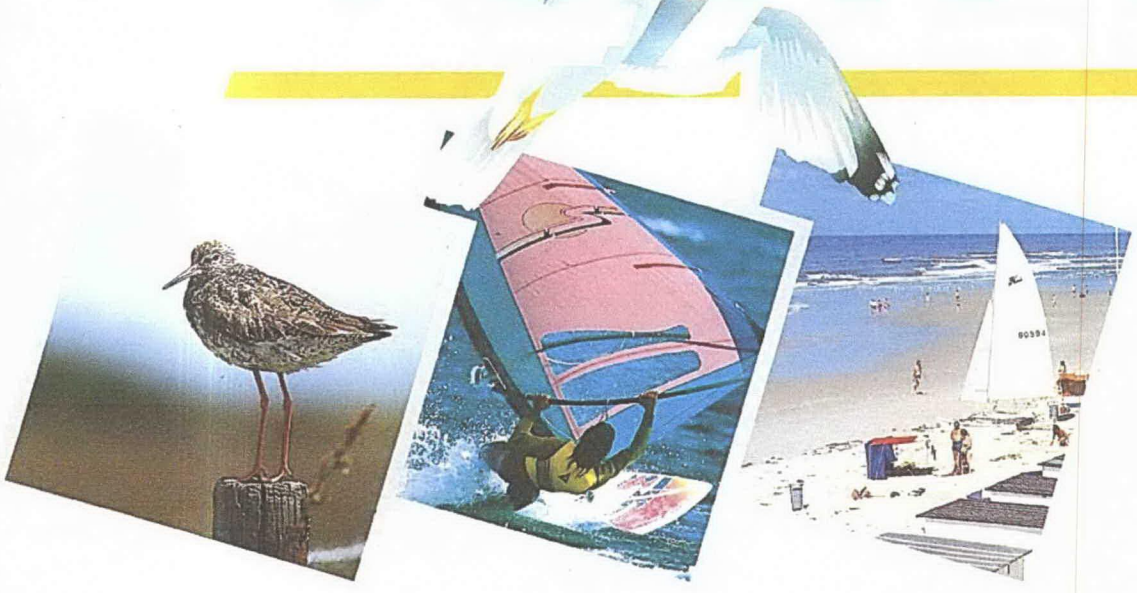
Gemeubil. huizen / Möblierte Häuser
Furnished houses / Maisons meublées

Post-code	L						tv	R		W			
8	3				X								
4/5	2				X	X							
6	3			X		X				X	X		
4/5	2		X	X		X					X		
6-10	5			X									
6	3			X									
4	2				X								
5	3				X	X			X				
5	4			X		X					X		
4	2				X								
8	4			X		X					X		
8	4		X	X		X				X	X	X	centrifuge
7	3			X									
6	3				X	X					X		
8	4		X	X		X			X			X	centrifuge
6/8	4			X		X							
4/6	3				X				X		X		
5	3			X									

WADDENEILAND

UITGAVE
VVV TEXEL

TEXEL

AKKOMMODATIE EN REKREATIE OP TEXEL | 1993 | FL.3.50

LOGIES MET ONTBIJT / ZIMMER MIT FRÜHSTÜCK BED AND BREAKFAST / CHAMBRES AVEC PETIT DÉJEUNER	Postcode	☎		L	1	2	3	TV	S	Z	adv. pag.
				25		1		◆	◆	◆	
				25	1	1		◆	◆	◆	
				25		1	1	◆	◆	◆	
				25		3	1	◆	◆	◆	
				25	1	2		◆	◆	◆	
				25		2		◆	◆	◆	
				25		1		◆	◆		
				25		2		◆	◆		
				25		2		◆	◆		
				25		1		◆	◆		
				25		2		◆	◆		
				25	1	2		◆	◆		
				25		1		◆	◆		
				25		1	1	◆	◆	◆	
				5		3		◆	◆	◆	
				8		1		◆	◆	◆	
				5		5	1	◆	◆	◆	
				5	1	2		◆	◆	◆	
				5	1	5	1	◆	◆	◆	
				5		1	1	◆	◆	◆	
				5		2		◆	◆	◆	
				5		4		◆	◆		
				5		1		◆	◆	◆	
				10	1	3		◆	◆	◆	
				9		2		◆	◆	◆	
				33		1		◆	◆		
				33		2	2	◆	◆		
				32		1	1	◆	◆		
				33	1	1	1	◆	◆		
				28		3		◆	◆	◆	
				33		3	2	◆	◆		
				12		3		◆	◆	◆	
				12	1	1	1	◆	◆	◆	
				12		4	1	◆	◆	◆	20
				12	2	2	1	◆	◆	◆	
				12		3	1	◆	◆	◆	26
				12		6		◆	◆	◆	57
				12		2		◆	◆		
				12		2		◆	◆	◆	
				12		1		◆	◆	◆	
				12	1	1	2	◆	◆	◆	
				12		3		◆	◆	◆	30
				12		2		◆	◆	◆	22
				12	1	3		◆	◆	◆	
				12		2		◆	◆		
				12	1	2		◆	◆		
				12		4		◆	◆	◆	
				12		3		◆	◆	◆	
				12		2		◆	◆		
				12		3		◆	◆	◆	30
				12		2	1	◆	◆	◆	
				12		1	1	◆	◆	◆	
				12		2		◆	◆		
				12		2		◆	◆	◆	
				12		4	3	◆	◆	◆	
				12	1	2		◆	◆		
				12		1		◆	◆	◆	
				12	1	4		◆	◆	◆	
				12		5		◆	◆		32
				12	1	2		◆	◆	◆	
				12	1	1	1	◆	◆	◆	30
				12		10	3	◆	◆		
				12	1	1	1	◆	◆		
				12		2	1	◆	◆	◆	
				12		3		◆	◆		

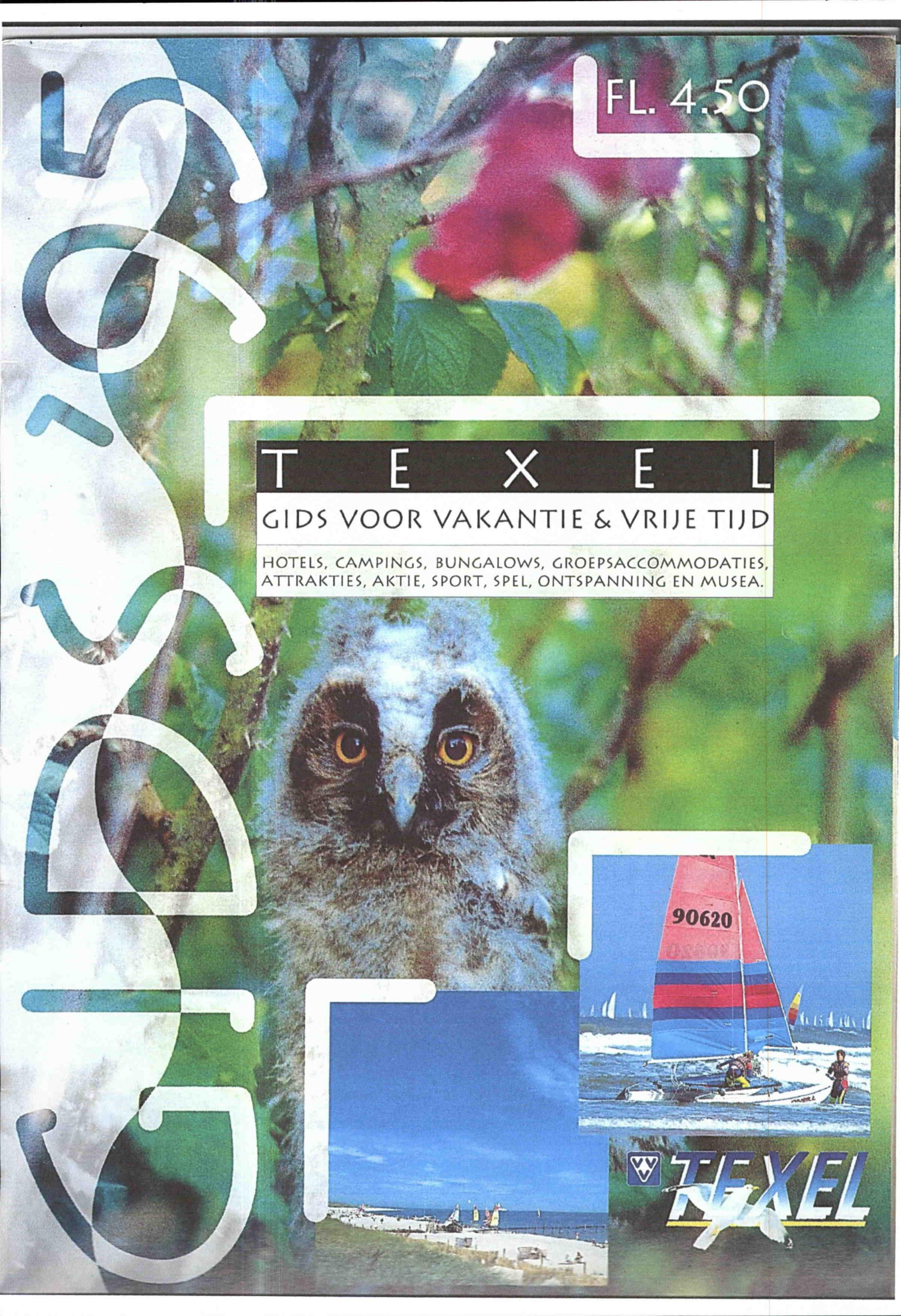
1995

FL. 4.50

TEXEL

GIDS VOOR VAKANTIE & VRIJE TIJD

HOTELS, CAMPINGS, BUNGALOWS, GROEPSACCOMMODATIES, ATTRAKTIES, AKTIE, SPORT, SPEL, ONTSPANNING EN MUSEA.

VVV TEXEL

LOGIES MET ONTBIJT / ZIMMER MIT FRÜHSTÜCK BED AND BREAKFAST / CHAMBRES AVEC PETIT DÉJEUNER	Postcode	☎	L	1	2	3	TV	Z	R	☎	adv. pag.
			25		2			◆			30
			25		2						
			25	1	2						
			25		1						
			25	1	1						
			25		3	1					
			25		1						
			25		2						
			25		2						
			25		1						
			25		2						
			25	1	2						
			25		1	1					
			5		3						
			5		5	1					
			5		2						
			5		2						
			5	1	5	1		◆			
			5		2						
			5		2						
			5		2						
			10	1	3						
			9		2						
			14	2	1	1			◆	◆	
			33	1	4						
			32		1	1					
			33	1	1	1					
			28		3						
			12		3			◆			
			12		4	1					20
			12	1	3	1			◆	◆	
			12		6			◆			57
			12		2						
			12		2			◆			
			12		1			◆			
			12	1	1	2		◆			
			12		2			◆			22
			12	1	3			◆			
			12		2						
			12		2						32
			12	1	5				◆		
			12		4			◆	◆	◆	
			12		3						
			12		2						
			12		3						30
			12		1	1		◆			
			12	1	2						
			12		1			◆			
			12		2	1		◆			
			12	1	6						
			12	1	1	1		◆			30
			12		8	2					
			12	1	1	1					
			12		2			◆			
			12		3						
			12		3	1					
			12	1	2	1		◆			
			12		2			◆			
			12	2	2						
			12	1	2						
			12		4	2		◆			26

Datum	NHC-nummer	Onderwerp
10 mei 2012	1260	Nederlandse Hotel Classificatie

Geachte mevrouw

Onlangs is uw onderneming getoetst door onze classificatieadviseur voor de Nederlandse Hotel Classificatie.

Tot ons genoegen is tijdens deze periodieke toetsing gebleken dat uw bedrijf nog steeds voldoet aan alle basisnormen voor de categorie 2-sterren. Ook heeft uw bedrijf met de keuzenormen voldoende punten voor deze categorie behaald, namelijk 60 punten. Het minimum aantal punten is 45.
U heeft verklaard dat de gasteninformatie in orde is of dat deze zo snel mogelijk in orde gemaakt zal worden.

Houdt de gegevens actueel
U kunt als ondernemer de hotelclassificatie gebruiken om uw hotel goed in de markt te profileren. Het is dan ook belangrijk de gegevens op www.kenniscentrumhoreca.nl ook actueel te houden en u te blijven onderscheiden op de markt. Doordat de NHC de officiële classificatiegegevens bevat van alle Nederlandse logiesverstrekkers, maken steeds meer consumenten- en boekingssites hiervan gebruik. De weg van consument naar hotel is hierdoor enorm verkort. Ook worden de classificatiegegevens binnenkort gepubliceerd via www.hotelsterren.nl.

Meer informatie?
Heeft u vragen over deze brief, over de normen of over de classificatiegegevens van uw onderneming? Neem dan contact op met ons kantoor. Wij helpen u graag! U kunt ons bereiken op telefoonnummer 079-3680707 of via NHC@Hotelsterren.nl.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van het bedrijfschap Horeca en Catering,

Mary van Deursen
Coördinator Nederlandse Hotel Classificatie

Toelichting bij Heffing bedrijfschap Horeca 2013

Datum: 26-03-2013
Notanummer: 301081043

Heeft u vragen over de nota, kijk op www.kenniscentrumhoreca.nl/heffing of bel tijdens kantooruren met de helpdesk 070 - 33 85 770

De heffingsnota is als volgt opgebouwd:

Heffing Regulier:		
Basisheffing voor 1 onderneming	€	23,00
Loonsomheffing groep 1 (€ 0,00 t/m € 20.000,00)	€	0,00
Totaal Heffing Regulier	€	23,00
Bestemmingsheffing Subsidies[2]:		
Basisheffing voor 1 onderneming	€	19,00
Loonsomheffing groep 1 (€ 0,00 t/m € 20.000,00)	€	0,00
Totaal Bestemmingsheffing Subsidies	€	19,00
Bestemmingsheffing Hotelclassificatie (1 onderneming met 4 logieseenheden)	€	38,00
Totaal opgelegde heffing	€	80,00
Totaal verschuldigde heffing	€	80,00
Totaal te betalen	€	80,00

[2] Betreft subsidies voor arbeidsmarkt- en scholingsactiviteiten

Datum
1 april 1970

Kenmerk
14001948

Onderwerp
Registratie van

Geachte heer, mevrouw,

Op is onderstaande onderneming opgenomen in het registratiebestand van het bedrijfschap Horeca en Catering. Het gaat om:

Het Bedrijfschap is tot de registratie overgegaan omdat sprake is van het als bedrijf verstrekken van een of meer van de volgende activiteiten nl.: logies, maaltijden, spijzen en/of dranken voor verbruik ter plaatse, gepaard gaande met dienstverlening.

U wordt verzocht eventuele onjuistheden of wijzigingen door te geven aan de afdeling Registratie en Heffing. De afdeling is op werkdagen telefonisch bereikbaar tussen 09:00-12:00 uur en 13:00-16.00 uur en per e-mail: Registratie@bhenc.nl onder vermelding van uw inschrijfnummer.

Het bestuur van het bedrijfschap Horeca en Catering,
voor deze,

drs. P.J.M. Prieckaerts
afdeling Registratie en Heffing

Tegen dit besluit kunt u bezwaar maken door binnen 6 weken na dagtekening van deze brief een bezwaarschrift te sturen aan de secretaris van het bedrijfschap Horeca en Catering.

GEMEENTE TEXEL

AANGIFTEBILJET TOERISTENBELASTING 2008

Aangiftenummer: 990263782 Dagtekening: 31-12-2008
Debiteurennr.: 6857

Aantal overnachtingen gespecificeerd per maand, in het jaar 2008 voor het object:

januari	-
februari	-
maart	36
april	56
mei	117
juni	116

juli	222
augustus	206
september	146
oktober	78
november	-
december	-

- **Totaal** aantal overnachtingen in **2008** : ....977....
- Van het totaal hebben ....0.... overnachtingen betrekking op een schoolreis of werkweek die georganiseerd is door een van overheidswege erkende onderwijsinstelling.

Soort verblijfsobject(en) :

O	Hotel	O	Toercaravan
O	Pension	O	Stacaravan/chalet
●	Logies ontbijt	O	Recreatiebungalow
O	Groepsverblijf	O	Zomerhuisje (bij hoofdwoning)
O	Camping	O	Appartement
O	Kamperen bij de boer	O	Anders, namelijk .....

- Aantal slaapplaatsen in de verhuur: .....8..... (geldt niet voor camping)

Opmerkingen : .....

.....

.....

.....

Naar waarheid ingevuld op: 13 jan '09 Handtekening:

Dit formulier uiterlijk 01-02-2009 volledig ingevuld en ondertekend terugsturen naar: Gemeente Texel, afd. Belastingen en Vastgoed, Antwoordnummer 59, 1780 VG DEN BURG

GEMEENTE TEXEL

AANG

Naam: ..

Adres: ..

Postcode/Woonplaats: ..

Adres verblijfsobject(en): .....

.....

Aantal overnachtingen gespecificeerd per maand, in het jaar 2006

januari	—
februari	—
maart	—
april	60
mei	112
juni	142

juli	184
augustus	174
september	140
oktober	50
november	—
december	—

- **Totaal** aantal overnachtingen in **2006** : .....862.....
- Van het totaal hebben .....0..... overnachtingen betrekking op een schoolreis of werkweek die georganiseerd is door een van overheidswege erkende onderwijsinstelling.

Soort verblijfsobject(en) :

O Hotel
O Pension
● Logies ontbijt
O Groepsverblijf
O Camping
O Kamperen bij de boer
O Toercaravan
O Stacaravan/chalet
O Recreatiebungalow
O Zomerhuisje (achter hoofdwoning)
O Appartement
O Anders, namelijk .....

- Indien er sprake is van een **stacaravan, recreatiebungalow, of appartement** wilt u dan eveneens aangeven hoeveel nachten het verblijfsobject in 2006 **bezet** is geweest? (ongeacht het aantal personen):.....

Aantal verblijfsobjecten : ..4 kamers.....

Opmerkingen : .....

.....

.....

Naar waarheid ingevuld op: ..10/1/07..... Handtekening: .

Dit formulier svp volledig ingevuld en ondertekend terugsturen naar: Gemeente Texel, afd. Belastingen en Vastgoed, Antwoordnummer 59, 1780 VG DEN BURG

174

1764

361/1

texelse vereniging van logiesverstrekkers

Postbus 155, 1790 AD Den Burg, Texel
Rabobank Den Burg, rek.nr. 36.25.82.300

Texel, 8 januari 2002

FAKTUUR CONTRIBUTIE BOEKJAAR 2002

Basislidmaatschap particulieren			
*	1,00 ad	13,61	13,61
Bijdrage sector			
*	1,00 ad	4,54	4,54
Regelvermelding VVV-Gids + Internet			
aantal	1,00 ad	25,00	25,00
Logies+Ontbijt per slaapplaats			
aantal	8,00 ad	7,08	56,64

	EUR 99,79
BTW 19,00 %	18,96
Totaal verschuldigd	EUR 118,75

U bent ingedeeld in de sector KLV
en gerechtigd tot het uitbrengen van 1 stemmen.

De betalingstermijn bedraagt 30 dagen.
Bij overschrijding zullen administratiekosten berekend worden.

Postadres
Postbus 200
1790 AE Den Burg

Bezoekadres
Emmalaan 15
1791 AT Den Burg

T 14 0222
F 0222 – 362287
E gemeente@texel.nl
I www.texel.nl

Gemeenteraad van Texel

Uw brief van	--	Contactpersoon	Dhr H. v.d. Vlerk
Uw kenmerk	--	Telefoonnummer	0222 - 362 170
Ons nummer	13.UP04301	r/t	bh/sbp
Onderwerp	Uitkomsten onderzoek OSG	Datum	27 augustus 2013

Geachte raadsleden,

Na het vertrek van de heer H. de Vries als rector van OSG De Hogeberg stond het bevoegd gezag (schoolbestuur) voor de vraag hoe deze vacature het beste kon worden ingevuld. Tijdens dit proces is zorg ontstaan over de financiële situatie van OSG De Hogeberg. Voor ons is dat aanleiding geweest om een Werkgroep Onderzoek OSG in te stellen. De Werkgroep heeft de opdracht gekregen om medio 2013 een rapport over de OSG aan het schoolbestuur voor te leggen met daarin een analyse van de huidige situatie en een plan van aanpak voor de nabije toekomst. Dit rapport ligt nu voor.

Al sinds jaar en dag kost het ons bijzonder veel moeite en inspanning om van de directie OSG voldoende en juiste informatie te verkrijgen. Ook de door ons ingestelde Werkgroep heeft dit ervaren. Het is onze stellige indruk dat wij op afstand worden gehouden en niet voldoende geïnformeerd.

Om een compleet beeld te krijgen hebben wij aan een extern bureau opdracht gegeven de OSG grondig financieel door te lichten. Dit onderzoek is gedaan op basis van bestaande documenten en informatie die de Werkgroep tot haar beschikking had. De uitkomst van dit onderzoek is herbevestigd door een gerenommeerd (financieel onderwijskundig) bureau. Deze rapporten zijn samen met de rapportage van de Werkgroep als bijlage toegevoegd.

De uitkomst van deze onderzoeken is buitengewoon zorgelijk en in combinatie met de interne werkwijze van de OSG op het gebied van bedrijfsvoering alarmerend. Ons en daarmee het gemeentebestuur is vorig jaar nog “voorgehouden” dat er in 2015 weer een sluitende begroting gepresenteerd zou worden. Recent is ook aangegeven, middels het jaarverslag 2012, dat de directie de zaken op orde heeft. Wij moeten vaststellen dat de directie niet ‘in control’ was en dat het niet aannemelijk is dat de begroting in 2015 sluit.

Bijlagen

1. Rapportage Werkgroep Onderzoek OSG (inclusief: Onderzoeksrapportage Dyade en Brief Horlings accountants)
2. De file nr. 37
3. Jaarverslag 2012

Ons nummer 13.UP04301

Onderstaand geven wij een aantal belangrijke inzichten weer die vanuit het onderzoek zijn opgedaan:

- Na nader kennis genomen te hebben van o.a. de notitie
  "De tering naar de nering zetten ……", geschreven door directie van de OSG, bleken de daar in opgenomen bezuinigingsdoelstellingen onvoldoende concreet en daarmee niet realistisch in de haalbaarheid van deze doelen. Verder is een belangrijk deel van de maatregelen in deze notitie niet uitgevoerd, dan wel niet voldoende effectief geweest.

- De extra toeslag van ca. 3 fte door het Rijk in verband met de eilandspecifieke situatie was tijdelijk en zou na 10 jaar verdwijnen. Op het wegvallen van deze toeslag in het schooljaar 2011/2012 is door de directie niet geanticipeerd.

- Er is bij voortduring door de directie gecommuniceerd dat een eventuele noodzakelijke krimp van het personeelsbestand geen probleem zou zijn vanwege een groot aantal tijdelijke dienstverbanden. Deze zouden als eerste afgebouwd kunnen worden. Bij toetsing blijkt dit niet juist te zijn, het aandeel tijdelijke dienstverbanden is bijzonder laag. Bovendien is er geen sociaal plan. Het ontbreken van een sociaal plan maakt ingrijpen in het vaste personeelsbestand voorlopig niet mogelijk.

- Er is meermaals gevraagd naar aantallen onbevoegde docenten die lesgeven op de school. De leiding heeft steeds geantwoord dat er géén lessen gegeven worden door onbevoegden en dat dit geen onderwerp voor nader gesprek was. Bij recente toetsing is echter gebleken dat onderbevoegdheid wel een probleem is. Wij vinden het treurig dat de samenwerking met de directie zich steeds op het niveau van feitelijke beantwoording op vragen heeft bevonden. Het had de directie meer dan duidelijk moeten zijn dat de vraag naar onbevoegden een relatie had naar onderbevoegden. Ook mag het schoolbestuur van de directie verwachten dat deze ongevraagd relevante informatie ter kennisname aan het bestuur brengt, uitgaande van een actieve informatieplicht naar het schoolbestuur toe.

- De rector heeft jarenlang een oninbare vordering op OC&W opgeboekt terwijl bij bijna alle Nederlandse onderwijsinstellingen deze vordering is afgeboekt. In 2011 gaf de VO-raad al het advies om deze vordering niet op te nemen. Het gaat hier om een eeuwigdurende vordering op OC&W ten bedrage van € 429.000. De vordering is nu niet opeisbaar en flatteert de algemene reserve en de financiële kengetallen. OC&W keert eerst uit bij liquidatie van de onderwijsorganisatie. Het niet afboeken van deze vordering geeft ten onrechte een te rooskleurig beeld van de financiële positie van de school.

- Over de periode 2010-2013 zal, als het begrote verlies over 2013 daadwerkelijk wordt gerealiseerd, € 1,1 miljoen verlies worden geleden. Alleen al de lumpsum vergoeding voor personeel en personeel gerelateerde kosten werd in 2012 met ruim € 520.000 overschreden. De directie heeft geprobeerd deze overschrijding voor een deel te compenseren met ontvangen doelsubsidies, derdengelden, en gelden uit de prestatiebox. Met andere woorden, een structureel begrotingstekort op personeel werd optisch geflatteerd door gelden in te zetten uit incidentele stimuleringsmaatregelen en subsidies. Over de financiële situatie kwamen recent nog vanuit de directie geruststellende berichten (zie ook de file nr. 37 van 14 juni 2013 en het jaarverslag 2012). Er zijn echter steeds meer aanwijzingen dat de directie zich wel degelijk bewust was van de ernst van de financiële situatie. Een voorbeeld is het verzoek van de rector aan het Samenwerkingsverband VO om vooruitlopend op opheffing van dit verband in 2013 de hieruit voortvloeiende financiële middelen als voorschot in 2012 over te maken. Dit is niet

gemeld aan het schoolbestuur terwijl dit wel van belang is bij de beoordeling van het begrotingstekort over 2012.

- Reguliere accountantscontroles tonen zich meer en meer als vlakke momentopnames waarbij een waardeoordeel wordt gegeven over de verantwoordingsperiode gebaseerd op de geldende regelgeving. Dus over de gevoerde administratie en de getrouwheid van de balans. Een inschatting/oordeel over het toekomstig beleid rekening houdende met de dalende leerlingenaantallen en de lagere inkomsten, wordt door de reguliere accountants niet gegeven. Dat is de taak van de directie richting het schoolbestuur. Het is bijzonder spijtig te moeten constateren dat de geprojecteerde zienswijze van de directie OSG van afgelopen jaren geen objectief beeld heeft gegeven dat eerder en gericht handelen mogelijk maakte.

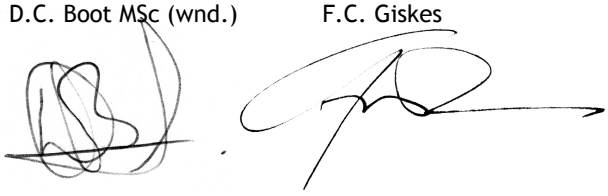
Wij zien ons genoodzaakt ingrijpende maatregelen te nemen bij de OSG met als doel het behoud van een zo breed mogelijk onderwijsaanbod op Texel. Een maatregel die wij al ingezet hebben is het aanstellen van een rector a.i. Tevens hebben wij een externe verandermanager ingehuurd die zich primair zal richten op het financieel gezond maken van de OSG door middel van ingrepen in de bedrijfsvoering, het personeelsbestand en het exploreren van samenwerkingsmogelijkheden.

Wij zullen u uiteraard over het verloop van het proces frequent op de hoogte houden.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Texel,
de secretaris, de burgemeester,

D.C. Boot MSc (wnd.) F.C. Giskes

Gemeente Texel

.txl

Initiatiefvoorstel

Het zwem A-B-C of verdrinken

Raad	18 september 2013
5 Sport en cultuur	
Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen

Net als veel andere gemeenten heeft ook de gemeente Texel onder bezuinigingsdruk gekozen voor het schrappen van het schoolzwemmen. Inmiddels is duidelijk dat het aantal verdrinkingen in 2013 fors is toegenomen; afschaffen van het schoolzwemmen wordt daarbij als één van de oorzaken aangewezen.

Bijlagen

1. Artikel de heer Smalhout
2. Bericht NOS "Nederland zwemt steeds slechter"

Toelichting

In 2011 heeft de gemeente Texel besloten, net als veel andere gemeenten overigens, de subsidiering van het schoolzwemmen af te schaffen in het kader van de noodzakelijke bezuinigingen.
De gevolgen worden steeds duidelijker: onderzoek heeft aangetoond dat Nederlanders steeds minder *vaak* en steeds minder *goed* zwemmen (zie onder andere het NOS-artikel) en het aantal verdrinkingen is fors toegenomen: in 2013 zijn er *tot nu toe* al 3 x zoveel verdrinkingen geteld in Nederland dan in 2012.

Hoewel daar ook andere redenen aan ten grondslag liggen, verklaren verschillende instanties dat het afschaffen van het schoolzwemmen één van de oorzaken van de toename van het aantal verdrinkingen is. Kinderen die niet beschikking over het zwem A-B-C kunnen niet of niet goed genoeg zwemmen en dat kan dus levens kosten.

Texel 2010 wil er *alles* aan doen om kinderen zwemdiploma's A, B en C te laten halen voordat zij naar groep 7 gaan.

Spreekt uit

- Dat het belangrijk is dat alle kinderen op de leeftijd van 10 jaar over het hele zwem A-B-C beschikken.
- Dat het afschaffen van het schoolzwemmen een risicovolle bezuiniging is gebleken en de gemeente haar steentje moet bijdragen aan de zwemveiligheid van onze kinderen.

Besluit

1. Per 1 januari 2014 het schoolzwemmen weer in te voeren voor de groepen 3, 4, 5 en 6, in overleg met de scholen.
2. Het college op te dragen de kosten die daarmee gemoeid zijn te verwerken in de Programmabegroting 2014 – 2017.

"Nederland zwemt steeds slechter"

woensdag 21 aug 2013, 11:11 (update: 21-08-13, 19:49)

Veel baden hebben een wachtlijst voor zwemlessen ANP

Nederlanders zwemmen steeds minder vaak en minder goed. Dat is een van de conclusies in het rapport Zwemmen in Nederland waarin een landelijke inventarisatie is gemaakt van de Nederlandse zwemcultuur. Steeds minder kinderen halen alle benodigde zwemdiploma's. Bovendien beseffen mensen steeds minder hoe gevaarlijk water kan zijn en hoe snel iemand kan verdrinken. Dat verklaart volgens het Mulier Instituut dat er dit jaar al drie keer zo veel mensen zijn verdronken als in 2012.

Wachtlijst

Van alle Nederlanders heeft 94 procent minimaal een zwemdiploma, maar steeds minder kinderen halen de zwemdiploma's A, B en C, die volgens deskundigen nodig zijn om goed te kunnen zwemmen. Slechts een op de zes ouders denkt dat alle drie de diploma's nodig zijn. Bovendien vinden ouders dat drie diploma's te veel tijd en geld kost.

Steeds minder scholen bieden schoolzwemmen aan en bij zwemles voor kinderen tot zes jaar is er bij meer dan de helft van de zwembaden een wachtlijst. Ook wordt er minder gezwommen. In 2006 ging nog 21 procent van de Nederlanders zeker een keer per maand zwemmen, in 2012 was dat nog 18 procent.

Toezicht

De huidige trend kan in de toekomst leiden tot nog meer verdrinkingsdoden, aldus het rapport.

De schrijvers vinden dat het zwemonderwijs en de voorlichting flink verbeterd moet worden. Ook zou er een subsidieregeling moeten komen voor ouders die moeite hebben om de zwemles van hun kinderen te betalen. Ook moet er meer toezicht komen op de zwemvaardigheid van kinderen.

Zwemmen of verzuipen

Ik weet niet of u wel eens een verdronken kind heeft gezien. Beroepshalve heb ik dat meerdere malen moeten doen. Het is een van de meest dramatische beelden die u zich kunt voorstellen. Meestal was het kind juist uit het water gevist en met de ambulance op topsnelheid naar het ziekenhuis gereden om te proberen of er nog iets te reanimeren viel.

De blauwe lipjes, de vale huidskleur, de koude en natte huid, maar vooral de serene schaduw van de dood die al over het kindergezichtje trekt, is hartverscheurend. Voor een medisch team is er op dat moment nauwelijks tijd voor dit soort gedachten. Die komen later pas in volle hevigheid opzetten als de reanimatie is gelukt of, zoals dikwijls, juist niet geslaagd is.

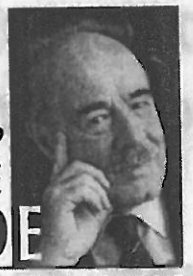
Zo snel mogelijk wordt een hartbewaking aangelegd en wordt er een zogenaamde tube of beademingsbuis in de luchtpijp ingebracht. De longen worden leeggezogen en het slachtoffertje wordt beademd met honderd procent zuurstof. Het klinkt misschien vreemd, maar hoe lager de lichaamstemperatuur is, dus hoe kouder het kind, des te beter zijn de overlevingskansen. Immers, afgekoelde hersenen hebben een lagere stofwisseling, gebruiken dus minder zuurstof en blijven daardoor langer intact.

Bij een hartstilstand wordt ook meteen gestart met uitwendige hartmassage. Als na enige tijd het hart weer aarzelend begint te kloppen en het patiëntje weer spontaan begint te ademen, is dat een verheugend fenomeen. Al betekent dat niet dat het verdronken kind ooit weer normaal bij bewustzijn zal komen. Soms is er al ernstige hersenbeschadiging door het geleden zuurstofgebrek. Het is dan zelfs mogelijk dat het kind dagen tot weken in coma blijft en nooit meer aanspreekbaar wordt.

kleding aan enz. Slechts na het behalen van de drie onderdelen kan gezegd worden dat iemand echt zwemmen kan.

Meer dan 20 procent van de Nederlanders woont onder zeeniveau, een feit dat nog steeds vele buitenlanders met verbazing vernemen. Zeker in ons land is dus zwemkunst een eerste vereiste. Sinds wij in Nederland veel allochtonen herbergen, valt het op dat die mensen in hun eigen land nooit goed of in het geheel niet hebben leren zwemmen. Het zijn vooral de Marokkanen, Turken, Surinamers, Polen en in het algemeen veel Oost-Europeanen. Dit jaar waren er al veertien slachtoffers. En dan hebben we het nog niet over gevaarlijk buitenwater, zoals snelstromende rivieren met scheepvaart en de Noordzeekust met muien en aflandige stromingen.

OP HET SCHERP VAN DE SNEDE

prof. dr. B. SMALHOUT

Subsidie

Er verdronken dit jaar tot nu toe alleen al drie keer zoveel mensen als in 2012. Jaarlijks komen er plm. tachtig kinderen en volwassenen in het water om het leven. Maar steeds minder gemeenten zijn nog bereid subsidie te verlenen aan het schoolzwemmen. Zij vinden dat zwemmen leren onder de verantwoordelijkheid van de ouders valt. Dat is natuurlijk gemakkelijk gezegd door bestuurders vanachter een bureau

een trauma voor de medische verpleegkundige staf en uiteraard voor de ouders van het kind.

Bezuiniging

Bij volwassen slachtoffers speelt zich een soortgelijk proces af. Het is tragisch dat deze ellende, zeker bij kinderen, veelal te voorkomen was geweest daar thans het aantal kinderen dat niet kan zwemmen snel toeneemt. De oorzaak hiervan is de immorele bezuiniging op het onderwijs, waardoor bij veel scholen het klassieke schoolzwemmen is afgeschaft. Schoolzwemmen kost maar een handjevol euro's per kind per jaar, maar in het zogenaamde EU-verband zijn er thans kennelijk politiek betere doelen voor te vinden. Het Mulier Instituut te Utrecht presenteerde enkele dagen geleden het rapport *'Zwemmen in Nederland'*.

Uit dit rapport blijkt dat het klassieke schoolzwemmen, dat in 1991 nog door 90 procent van alle scholen werd aangeboden, in 2005 al was gedaald tot 57 procent en vorig jaar (dus in 2012) was gezakt tot 43 procent (!). Zoals bekend zijn er drie officiële zwemdiploma's te behalen: A, B en C. A betekent basaal zwemmen, B is onder meer gekleed zwemmen en bij C komen de moeilijker verrichtingen zoals onder iets doorduiken, reddend zwemmen, in het water springen met lastige en zware

riteiten heeft vermoedelijk nooit het dode gezichtje gezien van een verdronken kind en heeft nooit de wanhoop meegemaakt van een allochtone familie waarvan een vader of een zoon uit onbekendheid met het Hollands buitenwater verkoeling zocht in de rivier of in zee en daar de diepte werd ingezogen.

Toch is het zwemmen op het C-niveau al eeuwenlang bekend. Onze wereldberoemde waterbouwkundige Jan Adriaensz. Leeghwater (1575-1650), die in de 17e eeuw vele, nog steeds bestaande polders zoals de Purmer heeft drooggemalen met zelfontworpen en gebouwde windmolens en pompen, bleek een ervaren zwemmer te zijn geweest. Zo kreeg hij in 1605 een patent op een zelfontworpen duikersklok, een soort ton die met de open zijde naar onder in het water werd geplaatst en met gewichten even boven de bodem van het water werd gehouden. In die klok, of ton, zat natuurlijk lucht, maar dat wist niemand van het publiek dat hij had opgetrommeld. Leeghwater deelde mede meer dan een kwartier onder water te zullen blijven en dan nog bovendien op een meegenomen fluit te zullen blazen.

Duikersklok

Niemand verwachtte hem levend terug te zien. Jan Adriaensz. dook naar de bodem, zwom onder de rand van de ton door en verbleef toen vijftien minuten lang in de met lucht gevulde duikersklok, die niemand ooit had gezien. Toen speelde hij op zijn fluit een psalm. Iedereen aan de kant van het water kon dat horen. Het werd het gesprek van de dag. Jan Adriaensz. had zeker zijn C-diploma zwemmen met ere kunnen halen.

Dat er nu weer in ons waterrijke land volwassenen en kinderen verdrinken doordat ze niet kunnen zwemmen, is een nationale schande die geheel voor rekening komt van politici die al jarenlang via bezuinigingen bezig zijn het onderwijs te vernielen, maar daarbij wel miljarden laten verdwijnen in de bodemloze putten van de EU. Dit soort overheidsautoriteiten zou, al was het maar eenmaal in hun leven, het verstilde gezichtje van een verdronken kind met aandacht moeten aanschouwen.

Gemeente Texel

.txl

Amendement

PvdA PRO Texel

Zwemmen mogelijk maken voor alle kinderen

Raad	18 september 2013
5 Sport en cultuur	
Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen

Texel 2010 stelt voor het schoolzwemmen weer in te voeren voor de groepen 3, 4, 5 en 6. De PvdA vindt natuurlijk ook dat het wenselijk is dat alle kinderen goed kunnen zwemmen, maar kiest voor een andere invalshoek: zwemlessen moeten worden *losgekoppeld* van het schoolzwemmen – de lessen zelf moeten vergoed worden, rechtstreeks aan Molenkoog en Calluna.

Toelichting

Leren zwemmen is geen primaire taak voor de scholen, maar een verantwoordelijkheid van de ouders/verzorgers. En soms leren kinderen niet of niet goed genoeg zwemmen. Niet omdat de ouders/verzorgers hun verantwoordelijkheid niet *willen* nemen, maar omdat ze te weinig geld hebben.

De PvdA vindt dat het nooit zo mag zijn dat een kind geen zwemles krijgt om *financiële* redenen: het niet kunnen betalen van zwemles mag nooit een drempel zijn.
Via de Bijzondere Bijstand kan een vergoeding voor zwemlessen worden gevraagd, dat beseft de PvdA, maar dat is toch een stap die niet snel wordt gezet. Zeker niet door mensen die het wel moeilijk hebben, maar nog niet in de (kleine) Bijzondere Bijstand-doelgroep vallen.

De PvdA stelt dus een wijziging voor van het initiatiefvoorstel van Texel 2010. Geen geld naar scholen, en dus niet overgaan tot het opnieuw invoeren van het schoolzwemmen, maar over gaan tot het vergoeden van de zwemdiploma's A en B voor alle Texelse kinderen.

Spreekt uit

- Dat het wenselijk is dat alle kinderen goed kunnen zwemmen
- Dat het afschaffen van het schoolzwemmen een risicovolle bezuiniging is gebleken en de gemeente haar steentje moet bijdragen aan de zwemveiligheid van onze kinderen
- De verantwoordelijkheid voor het goed leren zwemmen van kinderen ten eerste en uiteindelijk bij de ouders/verzorgers ligt

Besluit

1. Per 1 januari 2014 zwemlessen voor kinderen te vergoeden voor zwemdiploma's A en B, in de Molenkoog en Calluna.
2. Het college op te dragen de kosten die daarmee gemoeid zijn te verwerken in Programmabegroting 2014 – 2017.

Gemeente Texel

.txl

D66

Initiatiefvoorstel

Texel weer haar eigen drinkwatervoorziening

Raad	18 september 2013
7 Volksgezondheid	
Portefeuillehouder	E. Hercules

De afgelopen maanden is Texel geconfronteerd met het feit dat wij afhankelijk zijn van twee (verouderde) drinkwatertransportleidingen voor onze waterbehoefte. Texel heeft daarnaast nog steeds tot doel om in 2020 duurzaam zelfvoorzienend te zijn.
Een eigen drinkwatervoorziening zou expliciet onderdeel moeten uitmaken van onze zelfvoorzienendheid-ambities, zo vindt D66.
Een paar decennia geleden bezat Texel een eigen drinkwaterinstallatie, nu niet meer. Aruba –als voorbeeld- zuivert geheel zelf het zeewater dat haar omringt tot (heerlijk en zacht) drinkwater. Is dat niet ook mogelijk op Texel? En past dat niet naadloos in de ambities die we hebben neergelegd?

Bijlagen

1. Achtergrondartikel 'Zuiver water met memstill'

Toelichting

De gemeenteraden van de vijf Waddeneilanden hebben al in september 2007 het ambitiemanifest "De Waddeneilanden: de energieke toekomst" vastgesteld. De kern van de ambitie is als volgt verwoord: *"Het is onze ambitie om alle Waddeneilanden in 2020 volledig zelfvoorzienend te laten zijn op het gebied van duurzame energie- **en watervoorziening**."*

In onze Programmabegroting staat het beleidsdoel 'Texel in 2020 duurzaam zelfvoorziend in energie en water.' De planning is, dat in het tweede kwartaal van 2014 "*onderzoek wordt gedaan naar de stand van zaken met betrekking tot het opwekken van duurzame energie, terwijl tevens in beeld wordt gebracht waar de mogelijkheden ten aanzien van de invulling van de ambitie worden aangegeven. Het onderzoek maakt deel uit van Planet Texel*."

En de wereld staat niet stil: Zuiverings-technologieën zijn sterk in ontwikkeling (zie bijgevoegd artikel, ter informatie), mede vanuit het besef dat meer dan 97% van de wereldwaterhoeveelheid bestaat uit zeewater; de potentie is dus enorm, terwijl bij de ontwikkelingen toenemend aandacht is voor duurzaamheid en kosten.

D66 wil weten of het mogelijk is om –in de toekomst- Texel van drinkwater te voorzien via een eigen zeewater-zuiveringsinstallatie. De gedachte is dus dat het reeds geplande onderzoek naar invulling van onze ambities wordt *uitgebreid* met een haalbaarheidsonderzoek naar het realiseren van een eigen, duurzame drinkwatervoorziening.

Spreekt uit dat

- Texel de ambitie heeft om in 2020 zelfvoorzienend te zijn, ook op het gebied van duurzame watervoorziening.
- de recente gebeurtenissen met de drinkwatertransportleiding de kwetsbaarheid van Texel voor wat betreft ons drinkwater heeft blootgelegd.
- Technologisch onderzoek laat zien dat de mogelijkheden voor het duurzaam en milieuvriendelijker zuiveren van zeewater toenemen en goedkoper worden.

Besluit

1. In het onderzoek dat de gemeente in het tweede kwartaal van 2014 gaat doen in het kader van de energieambitie *tevens* een haalbaarheidsonderzoek te doen naar een, net als vroeger, eigen duurzame drinkwaterzuivering voor Texel. In dat haalbaarheidsonderzoek zouden (naast technologie, kosten) tevens zaken meegenomen kunnen worden als: aanbieden Texel als proeftuin voor TNO, subsidiemogelijkheden (o.a. Waddenfonds), constructie a la TESO met aandeelhouders.
2. De financiele consequenties van deze verbreding van het onderzoek bij de behandeling van de Programmabegroting 2014 aan de raad voor te leggen.

Zuiver water met Memstill®

De vraag naar drinkwater wordt steeds groter, vooral in dichtbevolkte gebieden. TNO ontwikkelde Memstill®, een nieuwe technologie die zeewater ontzilt en er schoon drinkwater van maakt. Memstill® is compact, milieuvriendelijk en produceert tegen lage kosten. Hierdoor kan Memstill® een grote rol gaan spelen in de mondiale zoetwatervoorziening.

Zeewater wordt een steeds belangrijkere bron voor onze waterproductie. Meer dan 97% van de wereldwaterhoeveelheid bestaat uit zeewater. Vooral in drukbevolkte steden wordt de vraag naar drinkwater steeds groter. TNO ontwikkelde samen met een aantal industriële partners Memstill®, een technologie die van zout zeewater schoon drinkwater maakt. Memstill® heeft zichzelf bewezen in twee grote pilots, waarvan een bij energiebedrijf E.on op de Maasvlakte en een in Singapore op 1m³/h schaal.

Industriële restwarmte

Memstill is een destillatietechniek die gebruik maakt van membranen. Geconcentreerd zeewater (brijn) blijft als residu achter en het schone drinkbare water verdampt door het membraan en wordt opgevangen. Voor dit proces wordt industriële restwarmte (T< 90 C) gebruikt, een bron die in de westerse wereld volop aanwezig is. ***In andere gebieden kan zonnewarmte worden aangewend***. In beide gevallen draagt de technologie nauwelijks bij aan de productie van broeikasgassen.

Duurzaam drinkwater

Memstill® is compact van formaat en kan op die plek geplaatst worden waar de restwarmte zich bevindt. Hierdoor is geen kostbaar transport van warmte nodig. Bij het ontziltingsproces wordt geen gebruik gemaakt van chemicaliën, zoals bij een aantal vergelijkbare processen (Reverse Osmosis, Multi Effect Distillation en Multi Stage Flashing). Memstill® is een zeer milieuvriendelijke technologie. De pilots hebben ook aangetoond dat het water een veel betere kwaliteit heeft dan dan de concurrerende technieken.

Lage kosten

In vergelijking met de huidige state of the art ontziltingstechnieken blijkt Memstill® bij grootschalige toepassingen veel goedkoper te zijn. De kosten bij grootschalige productie kunnen uitkomen tussen € 0,30 en € 1,40 per m3 drinkwater. De laagst gerapporteerde kosten voor andere technieken komen uit tussen € 0,50 en € 2,00 per m^3 drinkwater.

Gemeente Texel

.txl

Ter kennisname

Nummer 16

Behandelschema

B en W	23-07-2013
Raadscommissie	04-09-2013
Gemeenteraad	18-09-2013

Programma/paragraaf

3 Economie

Portefeuillehouder	E. Hercules
Team	Beleid
Contactpersoon	M.J.Y. Nicolay

Inspraak (extern)	☐ Ja	☑ Nee
OR	☐ Ja	☑ Nee

Consequenties

Financieel	☐ Ja	☑ Nee
Personeel/Organisatorisch	☐ Ja	☑ Nee
Juridisch	☐ Ja	☑ Nee
Beleid	☐ Ja	☑ Nee
Deregulering	☐ Ja	☑ Nee
Communicatie	☑ Ja	☐ Nee

Bijlagen

1. Overzichtskaart

Stand van zaken Richting voor Economie

In mei 2011 is de beleidsvisie Richting van Economie door de gemeenteraad vastgesteld. De uitwerking van de diverse actiepunten zijn over de economische sectoren en gemeente verdeeld. In dit advies wordt de stand van zaken schematisch weergegeven.

Raadsvoorstel

Kennis te nemen van het overzicht stand van zaken actiepunten Richting voor Economie. Dit overzicht hoeft niet ter besluitvorming naar de gemeenteraad.

Toelichting

De stuurgroep Richting voor Economie is op vele vlakken bezig met de uitwerking van de actiepunten uit het gelijknamige rapport. Dit is in bijgevoegd overzicht verwoord.

Stand van zaken Richting voor Economie

Samenvatting

Kennis nemen van het overzicht stand van zaken actiepunten Richting voor Economie.

In mei 2011 is het beleidsplan Richting voor Economie door de gemeenteraad vastgesteld. Per speerpunt (6 in totaal) zijn actiepunten benoemd. De uitwerking is verdeeld over de economische sectoren en de gemeente.

Aanleiding & Voorgeschiedenis & Eerdere besluiten

In 2011 is samen met de economische sectoren uit het maatschappelijk middenveld de beleidsvisie Richting voor Economie vastgesteld. Er zijn 6 speerpunten gedefinieerd. Elk speerpunt heeft een aantal actiepunten waarvan de uitwerking verdeeld is over de economische sectoren en de gemeente. TOP heeft het voorzitterschap van de gemeente overgenomen.

De 6 speerpunten zijn:
1. Texel ontwikkelen als proeftuin voor nieuwe werkvormen; werving en selectie
2. Texel proeftuin voor natuur, energie & duurzaamheid, water en kennis
3. opleidingsmogelijkheden ontwikkelen
4. zorgsector in combinatie met de toeristische sector ontwikkelen
5. (lokale) regeldruk voor alle sectoren verminderen
6. bereikbaarheid & fysieke mobiliteit optimaliseren

Probleemstelling

De raad heeft om een stand van zaken van de actiepunten gevraagd.

Doelstellingen

Inzicht geven in de stand van zaken.

Mogelijke oplossingen

Door TOP is, met akkoord van de stuurgroep, een overzichtskaart gemaakt van de speerpunten met bijbehorende actiepunten (aangehecht). Hieruit blijkt dat veel actiepunten zijn opgepakt en lopende zijn. Met betrekking tot de 2e gemeente actiepunten is te melden:

- regels ten aanzien van thuiswerken: in de actualisatie van de bestemmingsplannen is thuiswerken als recht opgenomen. Voorheen was het een binnenplanse vrijstelling. Dit actiepunt is daarmee afgerond. Wel wordt samen met particuliere initiatiefnemers en de stuurgroep gekeken hoe het thuiswerken meer uitgewerkt kan worden. Het beschikbare budget van € 5.000 wordt hiervoor ingezet;
- definitie niet-Texelse Kernwaarden: dit loopt deels mee in het IABR-project en wordt vervolgd nadat de resultaten van IABR beschikbaar zijn.

Consequenties van die oplossingen

- **Financieel**
  Niet van toepassing.

- **Juridisch**
  Niet van toepassing.

- **Personeel / Organisatorisch**
  Niet van toepassing.

- **Beleid**
  Niet van toepassing.

- **Deregulering**
  Niet van toepassing.

Communicatie

Via de behandeling in de commissie van september 2013 wordt openbaarheid aan de stand van zaken van de actiepunten gegeven.
De stuurgroep heeft aangegeven meer publiciteit aan behaalde resultaten te willen geven.

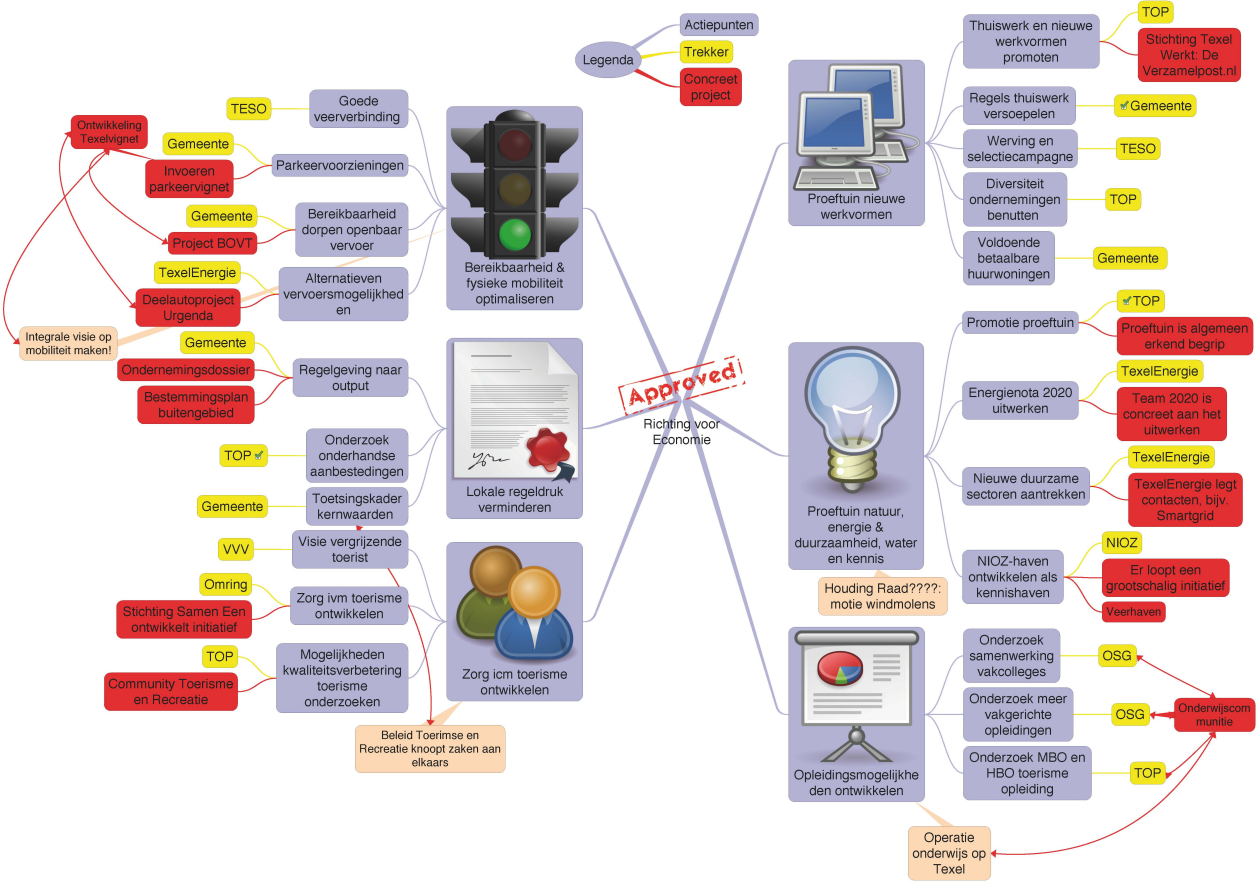
Overlegd met dorpscommissie? x Niet van toepassing

Afwijkende standpunten

Niet van toepassing.

Relevante wet- en regelgeving & jurisprudentie

Niet van toepassing.

Legenda
Actiepunten
Trekker
Concreet project
Approved
Richting voor Economie
Bereikbaarheid & fysieke mobiliteit optimaliseren
Goede veerverbinding
TESO
Parkeervoorzieningen
Gemeente
Invoeren parkeervignet
Ontwikkeling Texelvignet
Bereikbaarheid dorpen openbaar vervoer
Gemeente
Project BOVT
Alternatieven vervoersmogelijkheden
TexelEnergie
Deelautoproject Urgenda
Integrale visie op mobiliteit maken!
Lokale regeldruk verminderen
Regelgeving naar output
Gemeente
Ondernemingsdossier
Bestemmingsplan buitengebied
Onderzoek onderhandse aanbestedingen
TOP
Toetsingskader kernwaarden
Gemeente
Zorg icm toerisme ontwikkelen
Visie vergrijzende toerist
VVV
Zorg ivm toerisme ontwikkelen
Omring
Stichting Samen Een ontwikkelt initiatief
Mogelijkheden kwaliteitsverbetering toerisme onderzoeken
TOP
Community Toerisme en Recreatie
Beleid Toerimse en Recreatie knoopt zaken aan elkaars
Proeftuin nieuwe werkvormen
Thuiswerk en nieuwe werkvormen promoten
TOP
Stichting Texel Werkt: De Verzamelpost.nl
Regels thuiswerk versoepelen
Gemeente
Werving en selectiecampagne
TESO
Diversiteit ondernemingen benutten
TOP
Voldoende betaalbare huurwoningen
Gemeente
Proeftuin natuur, energie & duurzaamheid, water en kennis
Houding Raad????: motie windmolens
Promotie proeftuin
TOP
Proeftuin is algemeen erkend begrip
Energienota 2020 uitwerken
TexelEnergie
Team 2020 is concreet aan het uitwerken
Nieuwe duurzame sectoren aantrekken
TexelEnergie
TexelEnergie legt contacten, bijv. Smartgrid
NIOZ-haven ontwikkelen als kennishaven
NIOZ
Er loopt een grootschalig initiatief
Veerhaven
Opleidingsmogelijkheden ontwikkelen
Onderzoek samenwerking vakcolleges
OSG
Onderzoek meer vakgerichte opleidingen
OSG
Onderwijscommunitie
Onderzoek MBO en HBO toerisme opleiding
TOP
Operatie onderwijs op Texel

Gemeente Texel

.txl

Nummer 17 Raadsinformatiebrief 21

Stand van Zaken upgrading haven NIOZ

Raadscommissie	04-09-2013
3 Economie	
Portefeuillehouder	E. Hercules

De upgrading betreft de verbetering van de zeekade van ongeveer 170 meter lang en 30 meter breed met bijbehorende faciliteiten waar schepen hun activiteiten kunnen afwikkelen.

Doel van het project upgrading haven NIOZ

Doel van het project is de capaciteit van de haven beter te benutten. Dat kan worden bereikt door de haven een openbaar karakter te geven, zodat deze door meer partijen wordt gebruikt om economische activiteiten te ontplooien. Daarbij wordt enerzijds gedacht aan het stimuleren van vervoer over water van en naar Texel. Anderzijds om de NIOZ haven intensiever te benutten voor kennis gerelateerde activiteiten rondom het thema zeewater, waarbij gedacht kan worden aan zaken als aquacultuur, zeeboerderijen, getijdencentrale, algenkweek ten behoeve van biomassa, ballastwaterzuivering.

Financiën

Van het rijk is € 2,7 miljoen subsidie gekregen met de voorwaarde dat de verbetering mede ten behoeve van vervoer van goederen over water is en de haven een openbaar karakter heeft. Tevens is 50% cofinanciering vereist. Dit is gerealiseerd door € 750.000 provinciale subsidie (Water als Economische Drager), € 750.000 bijdrage van NIOZ/Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland-Noord en € 1,2 miljoen gemeentelijke bijdrage. Dit bedrag wordt inclusief rente via erfpachtscanon de komende 10-tallen jaren terugontvangen van het NIOZ (of diens rechtsopvolger).

Intentieovereenkomst

Op 1 maart 2012 is de intentieovereenkomst tussen NIOZ en het Ontwikkelingsbedrijf en de Gemeente gesloten. Partijen hebben hiermee afgesproken samen het vervolgtraject te vervullen.
Aanvankelijk zou de intentieovereenkomst opgevolgd worden door een samenwerkingsovereenkomst tussen NIOZ en Ontwikkelingsbedrijf waarbij zij een entiteit voor beheer, exploitatie en ontwikkeling van de haven zouden gaan oprichten. Vanwege het transitieproces bij het Ontwikkelingsbedrijf in opdracht van de aandeelhouders (provincie en gemeenten) is juridische participatie van het Ontwikkelingsbedrijf in projecten als de NIOZ-haven niet meer toegestaan. Het Ontwikkelingsbedrijf is nog wel steeds partij in de projectorganisatie.
In december 2012 is de BV i.o. met het NIOZ als participant opgericht. Deze BV zal nu in opdracht van de gemeente de ontwikkeling en het beheer en de exploitatie van de haven verzorgen. Hiervoor was het nodig de BV op te richten.

Onderzoeken

Het afgelopen jaar zijn nadere studies verricht op de gebieden "fiscale aspecten", "staatssteun", "taxatie waarde haven en opstallen", "bodemonderzoek" en "civieltechnisch ontwerp ontwikkeling haven".
Het ontwerp voor de vervanging van de kade en steiger is in concept gereed. In vergelijking met de huidige situatie worden ze hoger, langer, breder en steviger.
Ook hebben de onderhandelingen met het rijk plaatsgehad en er is inmiddels (ambtelijk) overeenstemming bereikt de haven en het woonhuis voor € 375.000 aan te kopen. Rond 1 juli 2013 krijgen wij het formele aanbod van het RVOB (Rijksvastgoed - en ontwikkelingsbedrijf), welk aanbod dan bestuurlijk bij het rijk is geaccepteerd. Zodra het rijk een definitief voorstel heeft genomen zullen wij tot aankoop van de haven overgaan, zodat de transactie rond 1 augustus 2013 wordt afgerond en de werkzaamheden aan de haven kunnen beginnen.

Dan ontvangen wij voor de rest van het jaar de door het NIOZ aan het rijk betaalde huursom van het rijk. De woning zullen wij doorverkopen aan het NIOZ die de ondergrond voor wetenschappelijke doeleinden wil gaan gebruiken.

Informatiebijeenkomst

Op 28 mei 2013 is er een informatiebijeenkomst voor bewoners, gebruikers, betrokkenen en raadsleden geweest waarin uitleg over de stand van zaken is gegeven. Binnenkort wordt namelijk de omgevingsvergunning aangevraagd en start de Europese aanbestedingsprocedure met betrekking tot de werkzaamheden van de kade en steiger. Beide aspecten worden gepubliceerd, reden om vooraf betrokkenen voor de bijeenkomst uit te nodigen. Een aantal omwonenden is beducht voor extreme overslagactiviteiten wat de druk op de woonwijk zou kunnen verhogen. De wethouder heeft toegezegd in september 2013 weer met de buurt in gesprek te gaan om te kijken in hoeverre bepaalde toekomstige activiteiten al dan niet uitgesloten kunnen worden. Dit heeft inhoudelijk en qua timing afstemming nodig met de havenvisie Oudeschild.

Planning

1. In de beschikking van de rijkssubsidie stond dat het project per 1 juni 2013 afgerond moest zijn. Door ons is gemotiveerd aangeven waarom deze termijn inmiddels niet haalbaar is en welke planning wel reëel is, hetgeen geleid heeft tot uitstel tot 1 juli 2014.
2. Eind juni 2013 zal de omgevingsvergunning worden aangevraagd. Hierin zijn de aspecten van Natura 2000 geïntegreerd.
3. De Europese aanbestedingsprocedure starten wij half juni 2013. De vorm van de aanbesteding is een niet openbare procedure bestaande uit een openbare selectiefase (start half juni 2013) en een niet openbare inschrijvingsfase (na selectie van bedrijven uit de 1^{e} fase), zoals bedoeld in de Aanbestedingswet. De uitvoering van de herontwikkeling van de NIOZ haven geschiedt door het gegunde bedrijf voor eigen rekening en risico voor een overeengekomen vaste prijs en binnen een overeengekomen planning.
4. Tussen eind juni 2013 en begin september 2013 wordt de erfpachtsovereenkomst tussen de BV NIOZ-haven en gemeente Texel opgesteld en gesloten.
5. In november 2013 zal met de werkzaamheden worden gestart, welke voor 1 juli 2014 afgerond zullen zijn.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 18 Raadsinformatiebrief 22

Raadscommissie	04-09-2013
8 Ruimtelijke Ontwikkeling en Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Regionale samenwerking “Wonen”

Met de regiogemeenten wordt gewerkt aan een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland.

De volgende tekst is centraal opgesteld door de regiocoördinator Wonen, zodat een gelijkluidende tekst naar alle raadsleden in de gehele regio verzonden wordt.

Centrale tekst

Geen nieuwe Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland, maar een Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland.
Ten tijde van het besluit van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland van 9 oktober 2012, om per regio tot een procesplan te komen wat moet resulteren in een kwalitatief gestuurd woningbouwprogramma, werd door de regio Kop van Noord-Holland uitvoering gegeven aan het gezamenlijke besluit van de regiogemeenten om aan de hand van het in november 2011 door die (toen nog 9) gemeenten vastgestelde RAP Kop van Noord-Holland te komen tot een daarop afgestemde nieuwe Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland. De regio Kop van Noord-Holland verstrekte daartoe opdracht aan bureau Companen.

Gaande het traject om te komen tot de nieuwe Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland heeft bureau Companen in opdracht van de provincie Noord-Holland een onderzoek uitgevoerd naar vraaggestuurd bouwen, een onderzoek naar de vraag naar woonmilieus voor de komende decennia, waarbij tevens gekeken is naar de bestaande plancapaciteit. Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van onder meer een prognose voor de huishoudensontwikkeling, het WOON-onderzoek, woningmarkttrends en agglomeratietrends. In dat verband heeft bureau Companen tevens gebruik gemaakt van de door bureau Louter onderzochte aantrekkelijkheid van woongebieden. In de onderzoeksrapportage is ingegaan op de additionele behoefte aan woningen voor de periode 2012-2020, 2020-2030 en 2030-2040. Het onderzoek is op een abstract niveau uitgevoerd. Het verschil met voorgaande onderzoeken, waaronder de Primos-prognose, is dat dit onderzoek vraaggestuurd is in plaats van aanbodgestuurd. In het onderzoek is gekeken naar de individuele woonwensen en naar woonmilieus.

Inmiddels hebben met name de marktpartijen (projectontwikkelaars en woningcorporaties) aangegeven, dat er behoefte is aan een procesplan zoals door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland wordt voorgestaan. Er moet een afstemming komen van potentiële locaties en woonstijlen. Wat gaat er voor wie gebouwd worden? In deze regio bestaan verschillende woningmarkten. Er is behoefte aan flexibele bestemmingsplannen. Daarbij is de vraag gesteld, wie de prijs gaat betalen wanneer locaties niet tot ontwikkeling kunnen worden gebracht en welke projecten zullen worden geprioriteerd. Het afwaarderen van grondposities heeft consequenties voor de financiële positie van partijen. Met dergelijke concessies moet hoe dan ook rekening worden gehouden, mede in het licht van het zeer waarschijnlijk noodzakelijk worden van het doseren en faseren van woningbouwlocaties.

Bij de vaststelling van het RAP Kop van Noord-Holland door Gedeputeerde Staten van Noord-Holland op 24 april 2012 hebben Gedupeerde Staten hieraan onder meer de voorwaarde verbonden, dat hieraan alsnog de regionale afspraken omtrent Leefbaarheid en Voorzieningen als nadere uitwerking in de zin van 'wat is er?', 'wat is er nodig?' en 'wat moeten we doen?' worden toegevoegd.

De bestuurlijke aftrap van het proces om te komen tot een kwalitatief woningbouwprogramma tot 2020 voor de regio Kop van Noord-Holland vond plaats op 13 december 2012 in het provinciehuis te Haarlem in aanwezigheid van de gedeputeerde Wonen van de provincie Noord-Holland en de portefeuillehouders Wonen van de regio Kop van Noord-Holland in aanwezigheid van enkele beleidsambtenaren Wonen. Daarbij werd overeengekomen, dat de provincie de lead heeft ten aanzien van de totstandkoming van het Plan van Aanpak Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland en dat deze regio de lead heeft ten aanzien van de uitvoering ervan. Daarvoor zal deze regio een extern procesbegeleider met ervaring en onafhankelijkheid inschakelen en zal deze regio de opdrachtgever zijn voor de financiering ervan vanuit het provinciaal Woonfonds.

Om te komen tot het Plan van Aanpak Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland hebben inmiddels diverse overleggen plaatsgevonden met belanghebbenden in de 1^{e} graad, zoals de belangrijkste projectontwikkelaars en woningcorporaties in deze regio, alsmede met de regiogemeenten. Aan de hand daarvan is duidelijk geworden, dat in ieder geval voor de Kop van Noord-Holland sprake wordt van een doublure, wanneer naast het kwalitatief woningbouwprogramma ook nog eens een regionale woonvisie wordt ontwikkeld. Gesteld kan worden, dat de huidige Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland sowieso niet meer van deze tijd is. Kortweg gesteld: de marktpartijen kunnen hier niets meer mee. Dit zal tevens het geval zijn met een nieuwe regionale woonvisie in overeenkomstige vorm. De marktpartijen hebben behoefte aan een procesmatig woningbouwprogramma, waarmee snel en vooral doeltreffend kan worden ingespeeld op de woningvraag. Het beoogde Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland voldoet naar de verwachting van de deelnemende partijen aan de totstandkoming van het plan van aanpak hiervoor aan die marktbehoefte. Het is daarom wenselijk om het beoogde Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland in de plaats te stellen van een nieuwe Regionale Woonvisie Kop van Noord-Holland, ergo is het wenselijk de totstandkoming van laatstgenoemde woonvisie te annuleren en het daaruit inmiddels verkregen rendement, alsmede eventueel resterend budget voor de totstandkoming ervan, ten behoeve van de totstandkoming van het beoogde Kwalitatief Woningbouwprogramma Kop van Noord-Holland te doen komen.

o-c-o

Het college van Texel heeft op 18 juni 2013 ingestemd met het Plan van Aanpak.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 19 Raadsinformatiebrief 23

Bestemmingsplan kernen

Raadscommissie	04-09-2013
8. Ruimtelijke ordening en Volkshuisvesting	
Portefeuillehouder	De heer E. Kooiman

Informatie over het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend

Stand van zaken

Naar aanleiding van het projectplan 'actualisering bestemmingsplannen kernen Texel 2010-2015' is de afdeling Ontwikkeling in april 2011 gestart met het project. Op 9 februari 2011 is door de gemeenteraad besloten de opdracht voor het actualiseren van de bestemmingsplannen kernen te gunnen aan Buro Vijn.
Op 14 september 2011 is door de gemeenteraad 'Nota van uitgangspunten komplannen Texel' vastgesteld.
De doelstelling is te beschikken over actuele, digitale, vergelijkbare, leesbare, gedereguleerde en uniforme bestemmingsplannen voor alle dorpen van Texel, die voldoen aan de wet- en regelgeving. Zoals bekend, was De Koog het 1e plan.
Het bestemmingsplan Oosterend is het 2e plan dat in procedure gaat. Hierna volgen Den Burg, Oudeschild, Den Hoorn, Oost, Midden- en Zuid Eierland, De Cocksdorp, 't Horntje en De Waal. Het bestemmingsplan De Koog is op 12 juni 2013 vastgesteld. Volgens de actuele planning zullen eind 2016 alle bestemmingsplannen zijn geactualiseerd.

Het bestemmingsplan Oosterend is een conserverend plan, dit houdt in dat het bestemmingsplan grotendeels vergelijkbaar is met de voorgaande versie. Wel zijn de bestaande regelingen voor de gronden in het plangebied geactualiseerd en zijn de gevoerde planologische procedures verwerkt. Ook is in dit plan rekening gehouden met ontwikkeling van de locatie Peperstraat ('Rentenaar') en Cor Bremerstraat.
Op de locatie Peperstraat 23 is een verruimd bouwvlak opgenomen ten behoeve van detailhandelsactiviteiten. Hier liggen afspraken aan ten grondslag, die middels een anterieure (voorafgaande) overeenkomst worden vastgelegd.
Bijzondere aandacht is besteed aan het beschermd dorpsgezicht, waarvoor een dubbelbestemming is opgenomen ter bescherming hiervan.

Het verschil met het vigerende plan (het beleid dat op dit moment van kracht is) is dat de woonwijken minder in detail zijn bestemd. Bebouwingsmogelijkheden zijn verruimd in verband met huidige maatstaven, zoals bijvoorbeeld het Bouwbesluit. In het plan mogen zomerhuizen vergroot worden naar 100 m^2 en recreatieve opstallen naar 70 m^2.

Op 5 juli 2013 wordt in de Texelse Courant, de Staatscourant en op de website van de gemeente Texel bekend gemaakt, dat het voorontwerp bestemmingsplan Oosterend vanaf 8 juli 2013 gedurende 6 weken ter inzage ligt. Er is gekozen voor een termijn van 6 weken, in plaats van de geplande termijn van 4 weken, in verband met de vakantieperiode. Iedereen kan tijdens de termijn van ter inzage legging een schriftelijke inspraakreactie indienen. Het voorontwerp bestemmingsplan wordt opgestuurd naar de vooroverleg partners inclusief de dorpscommissies. Zij worden voorafgaand aan de bekendmaking in de krant hierover geïnformeerd. Op 9 juli 2013 wordt een inloopavond georganiseerd in het gemeentehuis. Door deze procedure wordt voldaan aan de 'inspraakverordening Texel'. Het plan is vanaf 8 juli 2013 te raadplegen via www.texel.nl/bestemmingsplannen/nieuw bestemmingsplan Oosterend en op www.ruimtelijkeplannen.nl (http://ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen?planidn=NL.IMRO.0448.OSR2013BP0001-vo01).

Nadat de termijn van de ter inzage legging is gesloten worden de inspraak- en vooroverlegreacties verzameld en beantwoord in een ‘Nota van Vooroverleg en Inspraak’. Deze wordt aan het college voorgelegd en zo nodig worden aanpassingen gedaan, welke worden verwerkt in het ontwerp bestemmingsplan, dat vervolgens ter inzage wordt gelegd. Volgens de actuele planning wordt het bestemmingsplan Oosterend in het 1e kwartaal 2014 vastgesteld door de gemeenteraad.

Een voorontwerp bestemmingsplan heeft nog geen juridische status, hieraan kunnen geen rechten worden ontleend. Nu gelden de vigerende bestemmingsplannen: Beschermd dorpsgezicht Oosterend (goedgekeurd 15 december 1981) en Oosterend (goedgekeurd 15 februari 2006).

Gemeente Texel

.txl

Nummer 20 Raadsinformatiebrief 24

Raadscommissie	04-09-2013
Programma 7: Volksgezondheid en Milieu	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Bijlagen

1. Brief minister EZ met resultaten Quick-scan

Windmolens op zee binnen de 12-mijlszone

Resultaten Quick-scan van het ministerie van EZ en uitnodiging deelname in vervolgtraject.

Bijgaand een brief van minister Kamp van Economische Zaken over het onderzoek naar de mogelijkheid windmolens op zee te plaatsen binnen de 12-mijlszone (‘near-shore’). In de brief geeft hij aan welke procedure gevoerd is en hoe die verder zal verlopen.

Daarnaast is een rapportage bijgevoegd van de ‘quick-scan’ die door het ministerie gedaan is. Daarin staan 5 gebieden geselecteerd die verder onderzocht gaan worden op de mogelijkheid van windmolens dichtbij de kust. De andere gebieden worden om verschillende redenen niet als mogelijk/kansrijk gezien. Geen van de nader te onderzoeken gebieden ligt dichtbij Texel. In het Waddengebied is alleen een gebiedje ten noorden van Ameland aangegeven. Zie verder de bijlage.

Ministerie van Economische Zaken

emeente Texel
INGEKOMEN
26. 06. 2013

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

Gemeente Texel
T.a.v. de heer E. Hercules
Postbus 200
1790 AE DEN BURG

Directoraat-generaal Energie, Telecom & Mededinging
Directie Energie en Duurzaamheid

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Behandeld door
drs. E.R. Buddenbaum

T 070 379 8116
F 070 379 8266
e.r.buddenbaum@minez.nl

Ons kenmerk
DGETM-ED / 13103516

Bijlage(n)
1

Datum 25 JUN 2013
Betreft Voortgang haalbaarheidsstudie windmolens op zee binnen de 12-mijlszone

Geachte heer Hercules,

Het kabinet heeft een doelstelling van 16 procent duurzame energie in 2020 afgesproken. De inzet van windenergie op zee is één van die opties om deze doelstelling te kunnen halen. Het uitgangspunt van het kabinet is om deze doelstelling zo kostenefficiënt mogelijk te halen. Het is in ieders belang om de kosten van het verduurzamen van de energievoorziening voor burgers en bedrijfsleven beperkt te houden, zeker in deze tijden van economische crisis. Ik wil derhalve alle mogelijkheden bezien om de doelstelling te halen tegen zo laag mogelijke kosten. Windenergie op zee is nu relatief gezien nog een dure optie, maar is noodzakelijk om de doelstelling van 16 procent duurzame energie in 2020 te halen.

Met de provincies is afgesproken om minimaal 6000 megawatt windenergie op land te realiseren. Windenergie op land is veel goedkoper dan op zee. Daarnaast is opdracht gegeven tot een haalbaarheidsstudie naar locaties binnen de 12-mijlszone omdat de verwachting is dat windenergie daar goedkoper kan worden gerealiseerd dan op andere locaties op zee. De haalbaarheidsstudie wordt uitgevoerd in nauwe samenwerking tussen mijn ministerie en het Ministerie van Infrastructuur en Milieu dat verantwoordelijk is voor ruimtelijke afwegingen van nationale betekenis.

Met deze brief wil ik u, mede namens de minister van Infrastructuur en Milieu, informeren over de uitkomsten van de quick scan en de vervolgaanpak van de haalbaarheidsstudie. Afwegingen moeten zorgvuldig worden gemaakt. Daarbij wordt goed geluisterd naar de bezwaren van burgers, bedrijven en bestuurders tegen ingrepen in hun omgeving. Alle relevante feiten en meningen moeten beschikbaar komen, voordat er een besluit wordt genomen. U kunt ons daarbij helpen door feiten en meningen aan te dragen.

Drie maanden geleden is een bestuurlijke conferentie georganiseerd over windenergie op zee. U heeft toen in meerderheid aangegeven betrokken te willen worden bij de verdere planvorming rond windenergie op zee. Het voornemen is toen uitgesproken om burgers en bedrijven in uw provincie of gemeente te consulteren over voornemens met een mogelijke ruimtelijke impact. Aanvankelijk was een bestuurlijke conferentie op 5 juni 2013 gepland. Veel genodigden konden

Directoraat-generaal
Energie, Telecom &
Mededinging
Directie Energie en
Duurzaamheid

op deze datum echter niet deelnemen. In plaats van de bestuurlijke conferentie ontvangt u deze brief, waarin u bijgaand een document aantreft waarin de uitkomsten staan van de eerste fase in de haalbaarheidsstudie. In deze fase is vooral gekeken waar geen windparken binnen de 12-mijlszone gebouwd kunnen worden.

In de volgende fase worden de resterende gebieden onderzocht, waarbinnen de bouw van windparken dus niet op voorhand wordt uitgesloten. Voor alle duidelijkheid: het is in die gebieden eveneens niet op voorhand opportuun om windparken in die gebieden te bouwen. Die tweede fase bevat onder meer een MKBA (maatschappelijke kosten-batenanalyse), verdiepende studies en werksessies met belanghebbenden in de regio's om alle feiten en meningen in beeld te krijgen.

Het voornemen is om de werksessies te organiseren in de periode tussen half augustus en begin september. Het Ministerie van Infrastructuur en Milieu is verantwoordelijk voor het participatieproces en zal op korte termijn contact met uw ambtenaren opnemen om de aanpak van de tweede fase en betrokkenheid van de kustoverheden verder af te spreken. Eerste aanspreekpunt voor uw ambtenaren is Lieke Berkenbosch (Lieke.berkenbosch@rws.nl; 070-3366600)

Ook wordt overwogen om in september of oktober bij voldoende belangstelling een studiereis naar Denemarken te organiseren voor bestuurders van de kustoverheden. Denemarken heeft veel ervaring met windparken binnen de 12-mijlszone en het is interessant om de ervaringen van voor- en tegenstanders in Denemarken te vernemen. Ik wil u derhalve vragen om aan Ed Buddenbaum (e.r.buddenbaum@minez.nl; 070 3798116) te melden of u interesse heeft om hieraan deel te nemen.

Ik hoop van harte op uw medewerking, zodat het kabinet begin 2014 op grond van alle feiten en meningen een beslissing kan nemen in deze afweging.

Met vriendelijke groet,

H.G.J. Kamp
Minister van Economische Zaken

Quickscan Haalbaarheidsstudie windparken binnen 12-mijlszone

Juni 2013

Inhoudsopgave

1 Aanleiding Haalbaarheidsstudie 3

2 Uitgangspunten 3

3 Aanpak quickscan 4

4 Uitkomsten quickscan 4

5 Hoe verder? 6

6 Aspecten van invloed op ruimte voor windenergie op zee 6

7 Vervolg 10

Quickscan Haalbaarheidsstudie windparken binnen de 12-mijlszone

1 Aanleiding Haalbaarheidsstudie

In 2020 moet 16% van onze energievoorziening duurzaam worden opgewekt. Windenergie op zee is één van de duurzame energiebronnen die Nederland gaat gebruiken om deze doelstelling te halen. Voor windenergie worden twee structuurvisies opgesteld, de Rijksstructuurvisie Windenergie op Land en de Rijksstructuurvisie Windenergie op Zee buiten de 12-mijlszone.

Begin dit jaar is besloten om daarnaast een Haalbaarheidsstudie naar de (on)mogelijkheden van windenergie binnen de 12-mijlszone uit te voeren. Aanleiding hiervoor was de afspraak die de ministers Kamp (EZ) en Schultz van Haegen (IenM) eind 2012 maakten met het Interprovinciaal Overleg om zich in te zetten voor meer mogelijkheden voor windenergie binnen de 12-mijlszone. Met de Haalbaarheidstudie wil het kabinet inzicht krijgen in de ruimtelijke (on)mogelijkheden en het draagvlak van windenergie binnen de 12-mijlszone. Bouwen binnen de 12-mijlszone kan goedkoper zijn, maar is lang niet overal mogelijk. Er wordt daarom in de Haalbaarheidsstudie eerst gekeken of er gebieden zijn waar ruimte is voor windenergie en of die gebieden uit oogpunt van kosten en aansluiting op het elektriciteitsnet op het land mogelijkheden kunnen bieden. Het gaat daarbij nog niet om een concreet voornemen om ook daadwerkelijk gebieden aan te wijzen. De minister van IenM heeft toegezegd de Tweede Kamer begin 2014 te informeren over de uitkomsten van de Haalbaarheidsstudie. Op basis van de Haalbaarheidsstudie neemt het kabinet een besluit of en hoe zij verder willen gaan met planvorming voor windenergie binnen de 12-mijlszone.

2 Uitgangspunten

De Haalbaarheidstudie wordt in twee fasen uitgevoerd:

- In een quickscan is door EZ en IenM in grote lijnen onderzocht welke gebieden in ieder geval afvallen voor windenergie en waar windparken binnen de 12-mijlszone op voorhand niet onmogelijk zijn. Daarbij is een inschatting gemaakt van de kosten en van de ruimtelijke beperkingen. De uitkomsten van de quickscan vindt u in dit document.

- In het tweede deel van de Haalbaarheidsstudie wordt een verdieping aanbracht. Met kustoverheden, brancheorganisaties en natuurorganisaties wordt in kaart gebracht welke belangen er spelen, of er binnen de zoekgebieden die in de quickscan zijn geselecteerd mogelijk windparken kunnen komen en onder welke voorwaarden dat zou kunnen.
  Ook worden nog openstaande vragen die kritisch zijn voor de haalbaarheid verder uitgewerkt. Zo

wordt nader onderzocht in hoeverre de gebieden die in de quickscan niet zijn afgevallen – hierna te noemen 'zoekgebieden' - daadwerkelijk voor windenergie kunnen worden ingezet. En wordt berekend of windparken in deze zoekgebieden goedkoper zijn dan windparken verder op zee. Daarbij wordt ook gekeken of die mogelijk lagere kosten opwegen tegen de beperkingen en kosten van mitigerende maatregelen die met het bouwen binnen de 12-mijlszone gepaard kunnen gaan (bijvoorbeeld voor de verplaatsing van bestaande functies).

Om de kosten en baten van windenergie binnen de 12-mijlszone goed in kaart te brengen, wordt voor de Haalbaarheidsstudie een MKBA uitgevoerd. Daarbij wordt een vergelijking gemaakt van de (maatschappelijke) kosten en baten van windparken binnen de 12-mijlszone met parken erbuiten.

3 Aanpak quickscan

In de quickscan is de 12-mijlszone langs de hele Nederlandse kust bekeken op de volgende aspecten:

- Vrije scheepvaart naar en vanuit havens;
- Afstanden tot scheepvaartroutes;
- Bodemstructuur;
- Artikel 20 gebieden (gebieden waar de toegang verboden is uit oogpunt van natuurbescherming);
- Een ruimte van 3 mijl uit de kust, die vrijgehouden wordt voor trekvogels die op de kust navigeren (met uitzondering van het gebied Maasvlakte).

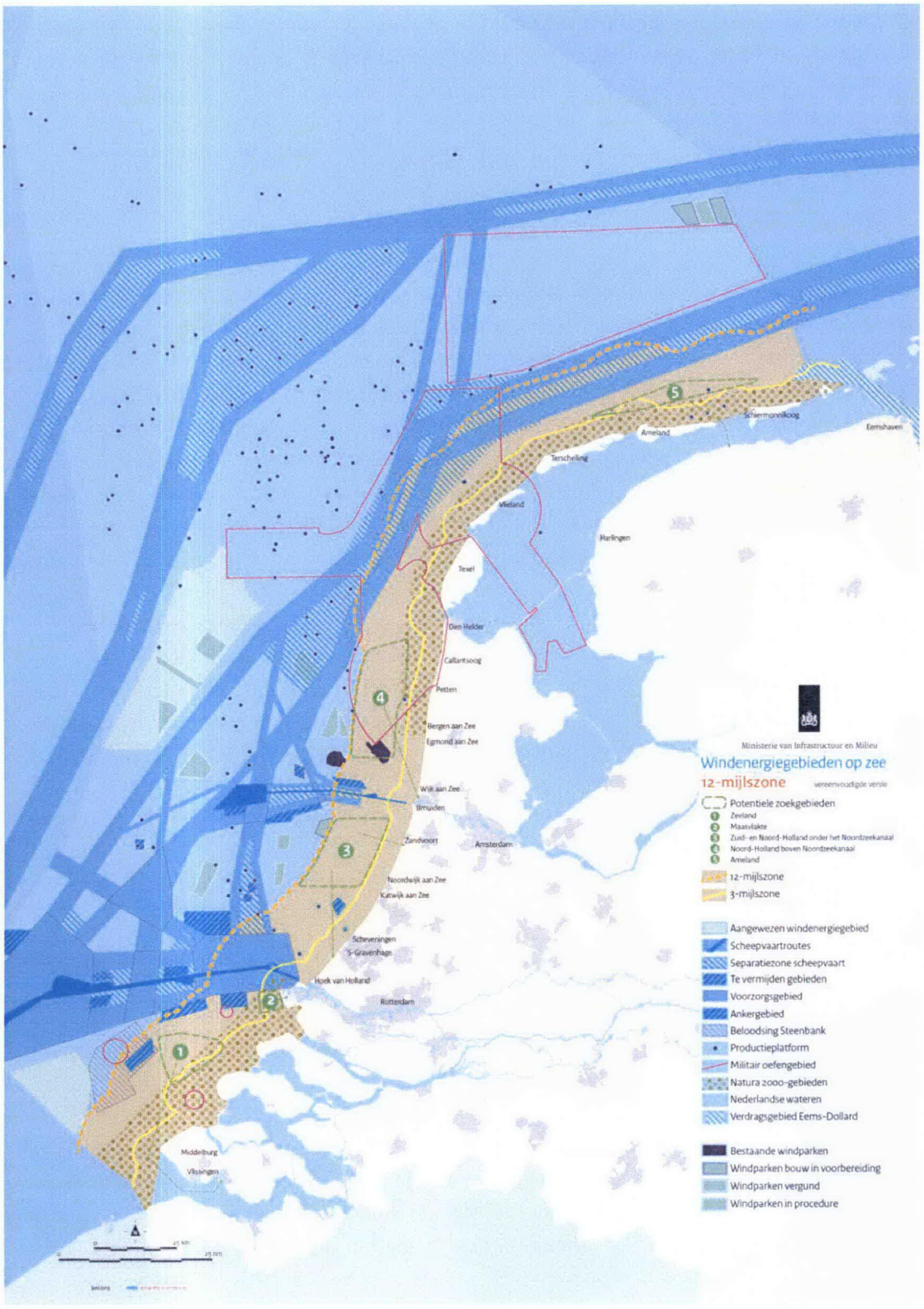
Op basis daarvan valt een deel van de 12-mijlszone af voor windenergie. Voor de gebieden waar in beginsel wel windenergie mogelijk is, is een inschatting gemaakt van de kosten van de bouw van windparken en hun aansluiting op het elektriciteitsnet op het land. Daarnaast zijn natuurwaarden in beeld gebracht en zijn de effecten op een aantal nationale belangen onderzocht: olie- en gaswinning, zandwinning en defensie. Andere belangen, zoals recreatie en visserij komen in fase 2 aan de orde. Per gebied is ook bekeken waar zou kunnen worden aangesloten op het landelijk elektriciteitsnet, omdat de kabelafstand tussen park en aanlandingspunt een belangrijke kostenfactor is.

In paragraaf 6 is een toelichting opgenomen op de verschillende aspecten die van invloed zijn op de (on)mogelijkheden van windenergie binnen de 12-mijlszone.

4 Uitkomsten quickscan

Op basis van de uitgevoerde quickscan blijven vijf gebieden over als zoekgebied. In de volgende fase van de Haalbaarheidsstudie moet binnen deze gebieden nader in kaart worden gebracht of er daadwerkelijk mogelijkheden zijn voor windenergie – zowel ruimtelijk als financieel - en op welke manier dat zou kunnen.

De vijf gebieden binnen de 12-mijlszone liggen voor de kust van Noord-Holland boven het Noordzeekanaal, de kust van Zuid-Holland en een deel van de kust van Noord-Holland onder het Noordzeekanaal, de Maasvlakte, Zeeland en Ameland.

De kosten van de opgewekte windenergie in deze zoekgebieden liggen in de range van 13 tot 15 ct/KWh. De kosten zijn het laagst op de locatie Maasvlakte.

Ter vergelijking: de kosten van windenergie buiten de 12-mijlszone in de aangewezen gebieden en de zoekgebieden variëren tussen de 14,5 en 17 ct/KWh. Wanneer de doelstelling voor 2020 gehaald kan worden met de goedkoopste gebieden, kan dat veel geld schelen. Zo scheelt 1 ct/kWh aan kosten voor 1000 MW opgesteld vermogen zo'n € 600 mln aan SDE-subsidie over de 15 jaar waarin deze wordt uitgekeerd.

5 Hoe verder?

Er moet nog veel worden uitgezocht. In de volgende fase van de Haalbaarheidsstudie moet een preciezere inschatting gemaakt worden van de kosten van de bouw van windparken en de aansluitingen op het elektriciteitsnetwerk op het land. Daarnaast wordt onder andere bekeken wat de extra kosten voor zandwinning zijn en of mitigerende maatregelen voor andere functies nodig zijn, zoals natuur en defensie, en of hier kosten aan verbonden zijn. Er moeten zaken worden uitgezocht op het gebied van radar, positionering van mogelijke windparken in verband met kabels en leidingen, eventuele bundeling van parken binnen en buiten de 12-mijlszone en wat de effecten zijn voor visserij. Daarnaast wordt in kaart gebracht worden wat de effecten zijn op ruimtelijke kwaliteit en recreatie en welke eventuele andere belangen spelen.

Voorstel is dan ook om met alle betrokkenen – overheden, stakeholders en maatschappelijke organisaties - in gesprek te gaan tijdens werksessies per zoekgebied. Doel is verder in kaart te brengen welke belangen een rol spelen in de zoekgebieden en onder welke voorwaarden de bouw van windparken binnen de 12-mijlszone mogelijk zou kunnen zijn. De uitkomsten van de werksessies worden ook meegenomen in de maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) die voor de Haalbaarheidsstudie zal worden uitgevoerd.

6 Aspecten van invloed op ruimte voor windenergie op zee

Scheepvaart

Windenergie is niet mogelijk in scheepvaartroutes en ankergebieden. Daarnaast moet rondom de scheepvaartroutes en de ankergebieden een veiligheidszone van 2 nautische mijl worden aangehouden. Op dit moment wordt gewerkt aan een afwegingskader om te bepalen of er op bepaalde plekken maatwerk mogelijk is en van deze 2 nautische mijl kan worden afgeweken. Er zal echter altijd een minimale afstand van 500 meter nodig zijn. Binnen de 12-mijlszone gaat het voor de scheepvaart vooral om de toegang tot de havens. Maar er moet ook rekening gehouden worden met routes voor visserij, recreatievaart en scheepvaart dicht langs de kust tussen de havens van Nederland en België en Duitsland.

Bodem

De bodemstructuur is belangrijk voor het bepalen van gebieden waar windmolens kunnen worden gebouwd. Bij Borkum en Texel bijvoorbeeld liggen stenen op de zeebodem die eerst verwijderd zouden moeten worden (voor zover dat mogelijk is). Dat maakt het plaatsen van windmolens erg duur.

Defensie

Delen van de Noordzee zijn in gebruik voor militaire doeleinden; ook binnen de 12-mijlszone. Deze gebieden liggen vaak juist dicht bij de kust omdat ze samenhangen met locaties op het land waar militaire activiteiten plaatsvinden. Oefeningen worden ook vaak dicht bij de kust gehouden, omdat (veel) verder op zee oefenen meer varen en vliegen en dus tijd en geld kost. In gebieden die zijn aangewezen als onveilige zone omdat zij als schietterrein worden gebruikt, kan geen ander gebruik worden gepland, zoals boorplatforms of windmolens. Ook gebieden waar straaljagers hard en laag overvliegen zijn niet geschikt (bijvoorbeeld ten westen van Vlieland). Er zijn weinig tot geen andere oefengebieden in de buurt van bijvoorbeeld Den Helder. Verplaatsing van schietterreinen is niet mogelijk omdat dan de benodigde schootsafstand niet beschikbaar is. Mogelijk zou gedeeltelijke draaiing van de schootsrichting ruimte kunnen bieden, maar dat betekent een herinrichting van schietterreinen die in Natura2000-gebied liggen. Ook het overige militaire gebruik zou dan nog naar elders verplaatst moeten worden. Uitgezocht moet nog worden of windparken de radarbeelden niet verstoren.

Olie- en gaswinnning

Nederland stimuleert de winning van olie en gas, ook op de Noordzee. Rondom mijnbouwplatforms wordt bij voorkeur een cirkel van 5 nautische mijl vrijgehouden. Dat is nodig als de platforms 24 uur per dag onder alle weersomstandigheden van alle kanten bereikbaar zouden moeten zijn voor helikopters. Dat is niet alleen een veiligheidsissue, maar vooral ook een economisch belang. Als het platform minder vaak bereikbaar is per helikopter, dan kan dat gevolgen hebben voor de bedrijfsvoering. Afhankelijk van o.a. de situering van het platform ten opzichte van de aanvliegroute en het type platform kan het in sommige gevallen acceptabel zijn af te wijken van de 5 nautische mijl.

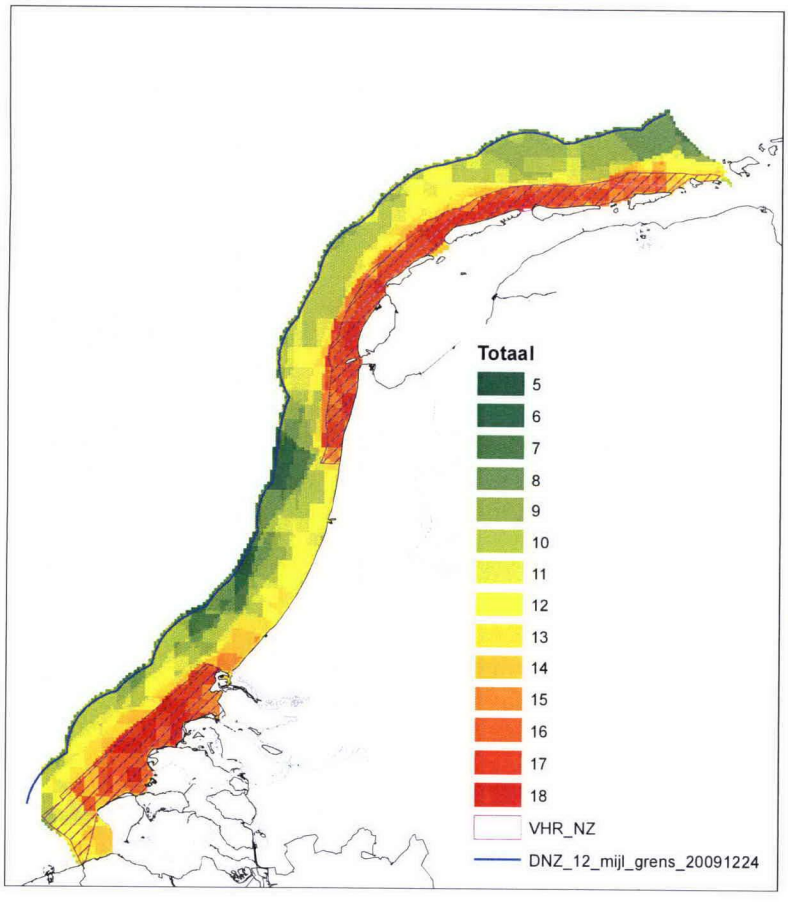
Ook is er wellicht maatwerk mogelijk in de tijd: sommige olie- of gasvelden zullen op een bepaald moment uitgeput raken en niet meer nodig zijn. Dan komt de ruimte weer vrij voor windparken. Enkele platforms kunnen wellicht voor CO2-opslag gebruikt worden (met name bij de Maasvlakte). Hoeveel en welke platforms dat zijn en of dat mogelijk onbemande platforms kunnen zijn, is nog niet bekend. De platforms bij Ameland zullen naar verwachting tot 2040 blijven produceren. De velden onder de meeste andere platforms die van invloed zijn op de beschikbare ruimte binnen de 12-mijlszone zullen naar verwachting eerder beschikbaar komen.

Aansluiting elektriciteitsnetwerk op land

De afstand van kabels tot de aanlandingspunten waar zij op het elektriciteitsnet worden aangesloten, is een belangrijke kostenfactor. Hoe langer de kabel, hoe duurder de aanleg. Ook de eventuele noodzaak van een verzamelplatform dan wel transformatorstation op zee – het stopcontact op zee – is van invloed op de kosten. Heel belangrijk is ook, waar de elektriciteitskabels op land kunnen worden aangesloten. Vanuit kostenoverweging wordt liefst gebruik gemaakt van bestaande capaciteit op land, maar dan zal de verbinding op land onderdeel moeten zijn van de verbinding tussen het windpark en het landstation.

Natuur en ecologie

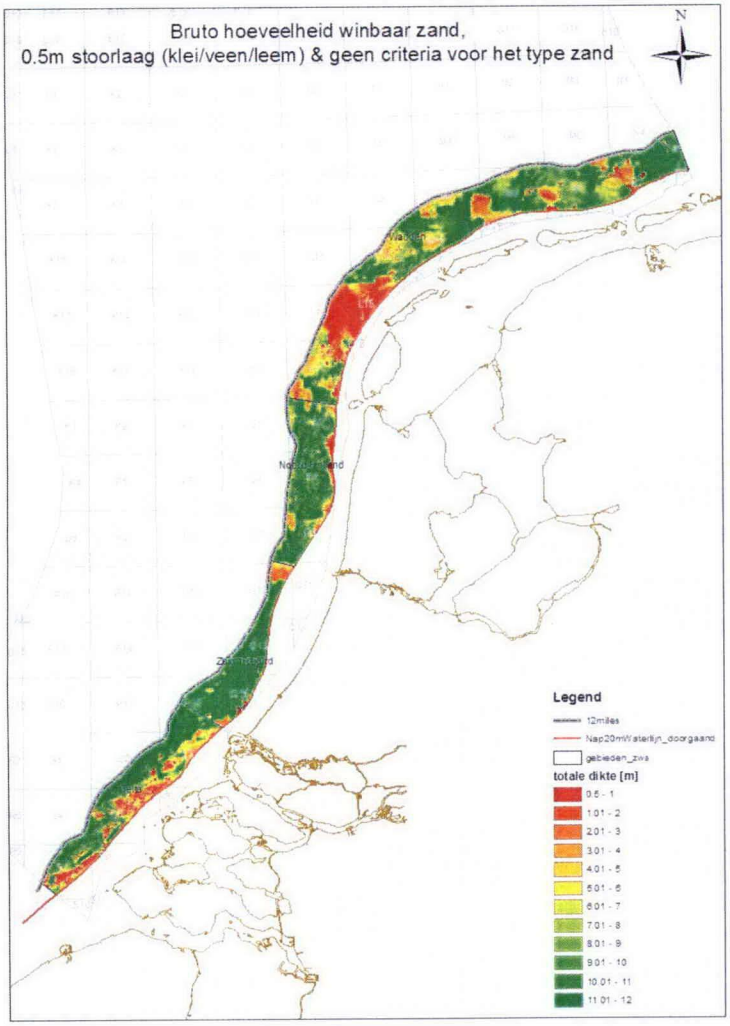
Binnen de 12-mijlszone komen diverse natuurwaarden in relatief hoge dichtheden voor. Het gaat hier om zeezoogdieren (zeehonden en bruinvissen), vissen en vislarven, vogels (trekvogels, broedvogels en overwinteraars), vleermuizen en schelpdierbanken. In onderstaande kaart staat op een schaal van groen (minimale scores) via oranje naar rood (maximale scores) aangegeven in welke mate natuurwaarden worden aangetroffen langs de kust.

Er zijn geen gebieden zonder natuurwaarden omdat een aantal gevoelige soorten, zoals trekvogels en zeezoogdieren zich over de hele 12-mijlszone bewegen. Voor alle mogelijke locaties voor

windenergie, zowel buiten als binnen de 12-mijlszone, zal bij de vergunningverlening een toetsing moeten komen volgens de Vogel- en Habitatrichtlijnen en de Natuurbeschermingswet.

Zandwinning

De 12-mijlszone wordt ook gebruikt voor zandwinning. Zandwinning is toegestaan zeewaarts van de doorgaande 20 meter dieptelijn (de NAP -20 meter lijn), die de grens vormt van het kustfundament. Het kustfundament mag niet vergraven worden in verband met de kustbescherming. Het gebied tussen de 20-meter dieptelijn en de grens van de 12-mijlszone is gereserveerd voor de winning van suppletie – en ophoogzand. In principe gaat zandwinning in dit gebied voor op ander gebruik. Windenergie in dit gebied is wel mogelijk, maar werkt belemmerend voor zandwinning. Waar windparken staan en kabels liggen kan geen zand worden gewonnen. Zandwinning zal dan elders moeten plaatsvinden.

De kosten nemen toe als zandwinning verder uit de kust moet plaatsvinden. Iedere kilometer verder varen kost ongeveer 10 ct/m2 meer. Gebieden waar de zanddikte 2 meter of minder is, zijn niet geschikt voor zandwinning. Ook de beschikbare hoeveelheid zand, de kwaliteit van het zand per gebied en hoelang de zandvoorraad niet beschikbaar is, zijn belangrijke factoren bij de berekening van de meerkosten van zandwinning als er windparken komen in het gebied.

7 Vervolg

De tweede fase van de Haalbaarheidsstudie start met het informeren van de kustoverheden en stakeholders over de uitkomsten van de Quick Scan. Daarvoor is deze rapportage bedoeld. Voor de uitwerking van de vijf zoekgebieden worden werksessies georganiseerd, waarvoor vertegenwoordigers van de kustoverheden en relevante stakeholders worden uitgenodigd. Doel van die werksessies is om in beeld te brengen of en zo ja onder welke voorwaarden de bouw van windparken in de gebieden mogelijk is. Daarnaast zijn er nog diverse specialistische onderzoeken nodig, onder andere naar kosten en ecologie. De werksessies, onderzoeken en andere bijeenkomsten met kustoverheden en/of stakeholders zijn bedoeld om alle noodzakelijke feiten en meningen te verzamelen over de belangen die spelen in de zoekgebieden en de mogelijkheid om deze te combineren met windenergie. Op grond hiervan kan het kabinet een besluit nemen of zij ook voor gebieden in de 12-mijlszone een structuurvisie wil opstellen.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 21 Raadsinformatiebrief 25

Raadscommissie	04-09-2013
Volksgezondheid	
Portefeuillehouder E.P. Kooiman/ F. Visman	

Bijlagen

1. Brief HVC inclusief presentatie AV
2. Jaarverslag HVC

Jaarverslag HVC

Nadere informatie over de Aandeelhouders Vergadering van de HVC waarin onder andere het jaarverslag 2012 is vastgesteld.

Aanleiding

In deze raadsinformatiebrief wordt informatie gegeven over de NV Huisvuilcentrale (HVC). Achtereenvolgens worden behandeld.

1. de jaarrekening 2012
2. ontwikkelingen bij de HVC
3. het risico voor de aandeelhouders en specifiek voor onze gemeente

Jaarrekening 2012.

De jaarrekening van de HVC sluit met een verlies van € 19.485.000 (2011: € 11.219.000). Het verlies is ten laste van het eigen vermogen van de HVC gebracht. Het is het 2e achtereenvolgende jaar met een negatief bedrijfsresultaat.
Het negatieve bedrijfsresultaat wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door een andere manier van afschrijven. Tot en met 2010 werden de bedrijfsmiddelen annuïtair afgeschreven. Vanaf 2011 is de HVC verplicht om lineair af te schrijven. Dit heeft een (tijdelijk) nadelig effect op het bedrijfsresultaat.
Het hogere verlies in 2012 ten opzichte van 2011 is veroorzaakt door onder meer een personeelsvoorziening in verband met reorganisatie (€ 3 mln) en hogere kosten uitzendkrachten door tijdelijke omstandigheden (€ 3 mln).
Het verlies over 2012 is ten laste gebracht van het eigen vermogen. Na verrekening van het verlies bedraagt het eigen vermogen van de HVC nog ruim € 68 mln.
De continuïteit van het bedrijf is niet in gevaar. Weliswaar is er sprake van een verlies, maar door de hoge afschrijvingen is de zogenaamde ‘vrije kasstroom” (is kasstroom exclusief betaalde rente, betaalde aflossingen en opgenomen leningen) positief.
In de financiering van het bedrijf is sprake van een zogenaamde “mismatch”, de leningen die zijn aangetrokken voor bedrijfsmiddelen worden sneller afgelost dan de bedrijfsmiddelen worden afgeschreven. Dit betekent dat HVC leningen moet aangaan om deze “mismatch” op te lossen. Dit is een tijdelijk probleem; vanaf 2020 lopen de aflossingen weer in de pas met de afschrijvingen.

Ontwikkelingen bij de HVC.

Naast de afschrijvingsmethode zijn er nog andere ontwikkelingen die het resultaat van de HVC onder druk zetten. Afval wordt steeds meer gezien als grondstof. Als gevolg hiervan wordt er steeds minder afval verbrand. Hierdoor dreigt er “leegloop” van de installatie. Als gevolg daarvan staan de verbrandingstarieven (en daarmee het bedrijfsresultaat) onder druk.
Daarnaast stellen banken hogere eisen aan financieringen.

Dit was voor de Raad van Commissarissen (RvC) aanleiding om een plan te ontwikkelen om ervoor te zorgen dat op termijn weer een positief resultaat wordt geboekt. De plannen van de HVC voorzien in het verminderen van het personeelsbestand met 110 arbeidsplaatsen, een bespaarplan voor overige kosten, een investeringsstop op niet strikt noodzakelijke investeringen en het trendmatig verhogen van de verbrandingstarieven. De omvang van de ombuigingsoperatie is in totaal € 19 mln.
De plannen van de RvC zijn getoetst door externe adviseurs. De externe adviseurs hebben de oplossing van de RvC doorgerekend in 3 scenario's. De plannen van de RvC worden door de externe adviseurs – zelfs als wordt uitgegaan van het minst gunstige scenario – haalbaar geacht.
De RvC verwacht dat het resultaat vanaf 2013 al een verbetering (verlies 4 miljoen) te zien zal geven.
De rapportage over de eerste 5 maanden bevestigt dit beeld. Voor het jaar 2014 is de prognose zo rond de nul.

De RvC verwacht vanaf 2015 weer positieve resultaten te kunnen presenteren.

Risico aandeelhouders.
De aandeelhouders van de NV zijn hoofdzakelijk gemeenten en andere overheidsorganen. Dit betekent dat het eigen vermogen van de HVC relatief klein is. De HVC is een kapitaalintensief bedrijf. Overheden zijn in het algemeen niet in staat of niet bereid om het eigen vermogen "cash" te versterken. Om de investeringen toch te kunnen financieren staan overheden garant voor de aan te trekken leningen. Dit is geregeld in artikel 9 (aandeelhouders hoofdelijk garant) en artikel 7 (nadelig saldo van baten en lasten komt voor rekening van de aandeelhouders).
Op 6 december 2012 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders besloten de door aandeelhouders te garanderen leningen (artikel 9) te maximeren op € 670 mln. Dit plafond betreft uitsluitend de (her)financiering van vervangingsinvesteringen en modificaties aan bestaande activa. Financiering van nieuwe leningen wordt ter besluitvorming aan de aandeelhouders voorgelegd.

Het maximale risico dat de gemeente Texel loopt is te berekenen. Deze omstandigheid zou zich voordoen als de HVC failliet gaat. De HVC heeft in totaal 3.311 aandelen uitgegeven. De aandeelhouders staan garant voor maximaal € 670 mln (plafond). Dit maximum geldt zowel voor de Aandelen A (gemeenten en regionale samenwerkingsverbanden) als B (Waterschappen). Er zijn 2.914 aandelen A en 397 aandelen B, dus in totaal 3.311 aandelen.

Per 31 december 2012 bedraagt het uitstaande saldo gegarandeerde leningen € 591.132.000 voor de aandeelhouders A (= € 202.800 per aandeel) en € 52.164.000 voor de aandeelhouders B (€ 131.400 per aandeel), totaal dus € 643.296.000.

De gemeente bezit 24 aandelen (0,82% van het totale aandelenkapitaal A). Het maximale risico voor de gemeente is dan 24 * € 202.800*(670/643) = € 5.072.000 (afgerond). Dit is dus op basis van het afgesproken plafond.

Tenslotte.
Voor belangstellende raadsleden is het jaarverslag digitaal bijgevoegd evenals de presentatie die gegeven is in de aandeelhoudersvergadering inclusief een aanvullende toelichting van de HVC.

HVC Jaarverslag 2012 Inclusief duurzaamheidsverslag

HVC Jaarverslag 2012

Inclusief duurzaamheidsverslag

NV HVC
Jadestraat 1
1812 RD Alkmaar
Postbus 9199
1800 GD Alkmaar
(072) 5411311
www.hvcgroep.nl
info@hvcgroep.nl

Inhoud

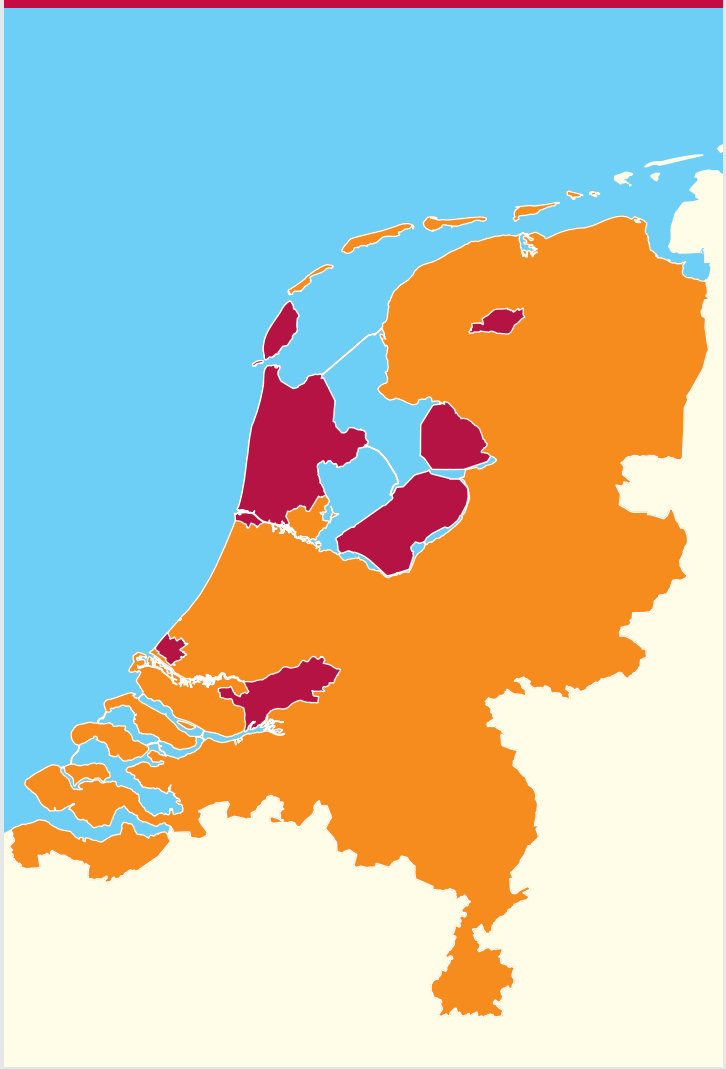
		Pagina
Kaarten en kengetallen		2
Verslag van de raad van commissarissen		6
Directieverslag		10
1	Introductie	12
2	Bedrijfsactiviteiten	18
3	Financiële ontwikkelingen	40
4	Risicobeheer	46
5	Deelnemingen	52
6	Organisatie en werkgeverschap	54
7	Dialoog, samenwerking en ondersteuning	60
8	Educatie en voorlichting	62
Corporate governance		64
Jaarrekening		69
GRI referentietabel		114
Verklaring KEMA		118
Overzicht jaarvrachten		119
Controleverklaring PwC		120
Assurance-rapport		122
Kengetallen		124
Colofon		126

Kaarten en kengetallen

In dit hoofdstuk treft u verschillende kaarten aan met daarop een weergave van het verzorgingsgebied van HVC, de aandeelhoudende gemeentes en waterschappen en de locaties waar onze activiteiten plaatsvinden.
Achter in dit jaarverslag treft u een volledig overzicht van de belangrijkste bedrijfsprestaties.

HVC verzorgingsgebied, deelnemende gemeenten

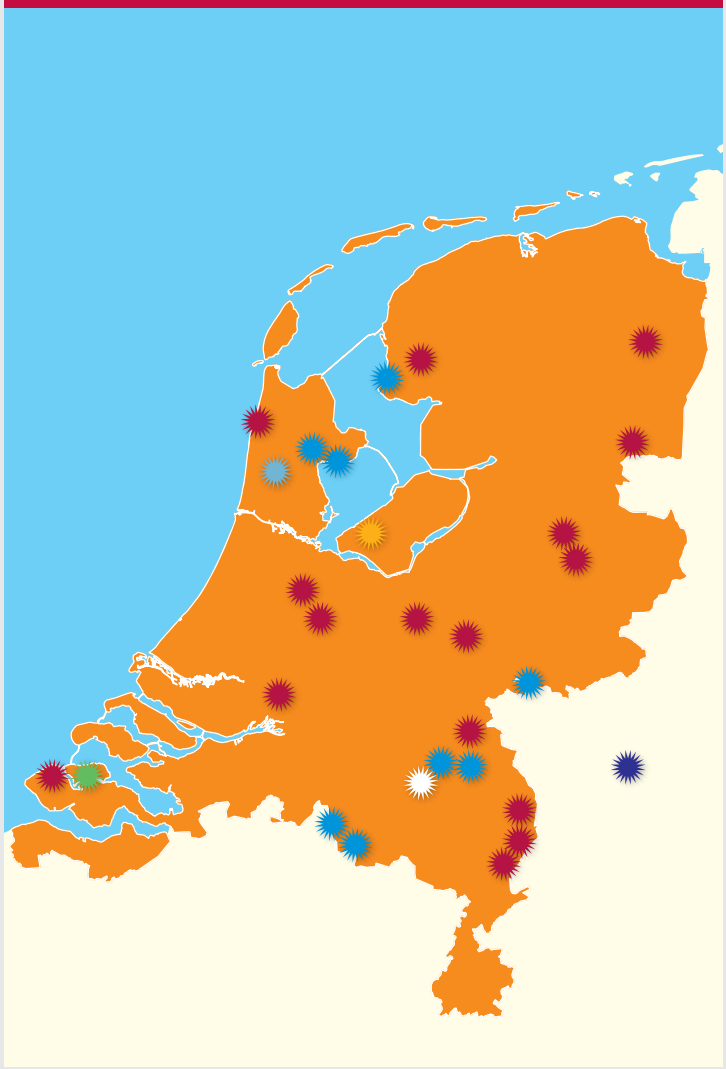

Deelnemende waterschappen

1. Hoogheemraadschap van Delfland
2. Waterschap Hollandse Delta
3. Hoogheemraadschap van Rijnland
4. Waterschap Rivierenland
5. Hoogheemraadschap van Schieland & de Krimpenerwaard
6. Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier

HVC zonne-energiecentrales

- Zonne-energiecentrale 20 kWp
- Zonne-energiecentrale 45 kWp
- Zonne-energiecentrale 50 kWp
- Zonne-energiecentrale 100 kWp
- Zonne-energiecentrale 200 kWp
- Zonne-energiecentrale 300 kWp
- Zonne-energiecentrale 1.300 kWp

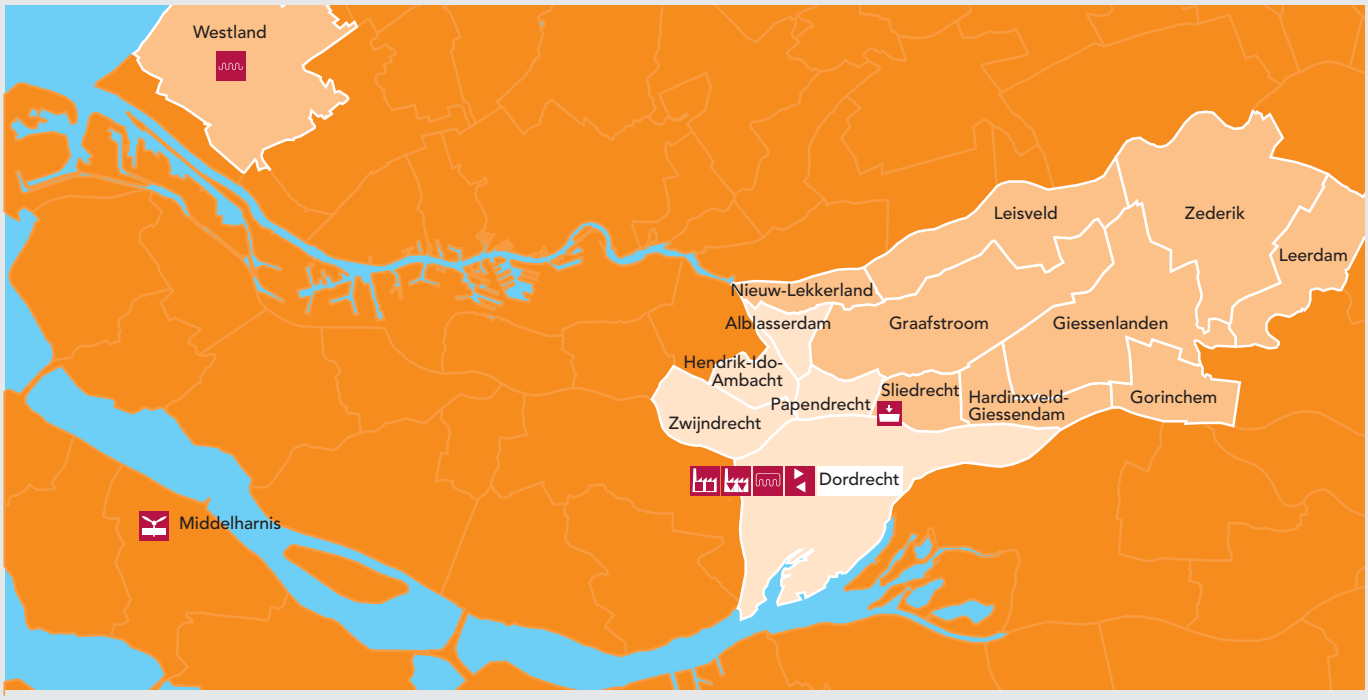
HVC windmolenparken op land en zee

- Windmolen(park) op zee
- Windmolen(park) op land

Overzicht van activiteiten in de omgeving van onze aandeelhouders

- Aandeelhoudende gemeenten
- Aandeelhoudende en Inzamelgemeenten
- Zonne-energiecentrale
- Windmolen(park) op land
- Bio-energiecentrale
- Compostering
- Vergistingsinstallatie
- Afvalenergiecentrale
- Slibverbrandingsinstallatie
- Duurzame warmte
- Geothermie in proeffase

Grondstoffen

- Afvalscheidingsinstallatie/ recycling
- Proef inzamelen droog en herbruikbaar

Bedrijfsopbrengsten
(in miljoenen euro's)

281 ↑ 291

Genormaliseerd resultaat
(in miljoenen euro's)

0,1 ↓ – 2

Vrije kasstroom
(in miljoenen euro's)

– 11 ↑ 67

Ziekteverzuim
(in procenten)

7,6 ↑ 7,7

FTE
(aantal)

959 ↓ 937

Meldingen ongeval*
(aantal)

18 ↓ 14

Aanvoer afval AEC
(in kton)

889 ↑ 969

Aanvoer hout
(in kton)

190 ↓ 185

Aanvoer slib
(in kton)

359 ↑ 370

Geproduceerde elektriciteit
(in GWh)

860 ↑ 893

Geleverde warmte
(in TJ)

118 ↑ 244

Geproduceerd Groen gas
(in miljoen m^3)

0 ↑ 1,192

Bovenstaande kengetallen zijn een selectie uit het totale overzicht van de kengetallen dat achter in het verslag wordt gepubliceerd.

* Betreft medewerkers in dienst van NV HVC groep.

Verslag van de raad van commissarissen

NV HVC is een overheidsvennootschap van 48* gemeenten en 6 waterschappen. Voor deze overheden voert HVC activiteiten uit op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie.

Het afgelopen jaar heeft HVC zich in belangrijke mate gericht op een verbetering van de beheersprocessen. De raad heeft de directie ondersteund bij de selectie van een nieuwe accountant, PwC, die 6 december jl. door de AVA is benoemd en bij de werving van een nieuwe financieel directeur. Al met al is daarmee de financiële functie van HVC, zowel intern als extern, opnieuw gepositioneerd. Na het aantreden van de financieel directeur, medio 2012, is de gehele organisatie doorgelicht.
Een en ander heeft er ook toe geleid dat de ombuigingsdoelstellingen fors zijn aangescherpt en dat voorzichtigheidshalve een aantal bedrijfsactiva zijn afgewaardeerd. Met het nemen van deze extra afschrijvingslasten gaan wij ervan uit dat daarmee alle 'pijn' in 2012 is genomen.

Evenals voorgaande jaren leidde de overcapaciteit van afvalenergiecentrales tot fors lagere tarieven voor de verwerking van brandbaar afval. Ook de marktprijzen voor elektriciteit zijn gedaald, waardoor de opbrengsten uit energieproductie verminderden.

Deze inkomstendaling wordt gecompenseerd door invoering van een omvangrijk bezuinigingsprogramma, dat zoals hiervoor vermeld in 2012 belangrijk is geïntensiveerd. Het programma gaat uit van uitstel van niet-noodzakelijke (her)investeringen en van een ombuiging van € 19 miljoen op jaarbasis. De voor uitvoering van het ombuigingsprogramma noodzakelijke herstructurering heeft van de organisatie veel aandacht gevergd. De raad ondersteunt nadrukkelijk de maatregelen die de directie in het kader van dit programma treft. Een reductie van het aantal medewerkers met 10% maakt hiervan onvermijdelijk deel uit. Over de voor een deel ingrijpende personele gevolgen hiervan is het afgelopen jaar overleg gevoerd met de betrokken ondernemingsraden en vakbonden. In december 2012 is overeenstemming tussen directie en bonden bereikt over een naar ons inzicht evenwichtig en verantwoord sociaal plan dat rekening houdt met de beperkingen van de huidige arbeidsmarkt. In januari 2013 is ook door de leden van de bonden hiermee ingestemd. Het maakt het tegelijkertijd mogelijk de voor de bezuinigingsopgave noodzakelijke reductie van het aantal medewerkers te realiseren. De in het plan opgenomen acties richten zich in het bijzonder op begeleiding van werk naar werk.

Aan de financiering van HVC worden door banken zwaardere eisen gesteld. Deze zijn enerzijds het gevolg van een maatschappelijke ontwikkeling, waarmee alle bedrijven die van bancaire financiering afhankelijk zijn worden geconfronteerd. Anderzijds speelt een rol dat HVC vanaf haar oprichting is gefinancierd op basis van garantstelling door de aandeelhouders, om geen eigen vermogen te hoeven storten. Gedurende een aantal jaren, voorafgaand aan de financiële crisis, kon financiering plaatsvinden zonder garantstelling, maar op basis van de aandeelhoudersafspraken over de gezamenlijke exploitatie. Met de financiële crisis en de maatregelen die daarna aan banken zijn opgelegd, eindigde die periode. Gelet op de noodzaak om de financiering van HVC ook op termijn te borgen, hebben wij met de aandeelhouders overleg gevoerd

* Door twee gemeentelijke herindelingen waarbij zes aandeelhoudende gemeenten zijn betrokken, is het aantal aandeelhoudende gemeenten per 1 januari 2013 afgenomen van 52 naar 48.

Bergen

over de meest passende financiering van HVC. De algemene vergadering van aandeelhouders heeft eind 2012 de financiering van het bedrijf voor de toekomst zekergesteld.

In samenhang hiermee heeft de raad overleg gevoerd over de betrokkenheid van aandeelhouders bij investeringen ten behoeve van enerzijds de collectieve uitvoering van wettelijke taken, zoals met name het afvalbeheer, en anderzijds de duurzame energie-activiteiten die bijdragen aan invulling van het klimaatbeleid dat meer is gebaseerd op autonoom en individueel beleid van aandeelhouders. Op het gebied van duurzame energie is afgesproken dat de financiële resultaten van nieuwe projecten uitsluitend worden gedeeld door de aandeelhouders die hierin participeren.

In 2012 hebben de waterschappen die in 2010 zijn toegetreden als aandeelhouder B de samenwerking met HVC en de andere aandeelhouders geëvalueerd. Op grond van een positieve conclusie hebben deze waterschappen besloten om geen gebruik te maken van hun optie tot uittreden, maar het aandeelhouderschap te continueren.

De huidige bedrijfsafvalmarkt zet de resultaten van HVC onder druk. Tegelijkertijd wordt voor de financiering van HVC een zwaarder beroep gedaan op het financieel commitment van de aandeelhouders. Het beleid van HVC en de maatregelen die het bedrijf treft, dienen het juiste antwoord te bieden op de veranderde omstandigheden waarin HVC opereert. In januari 2013 zijn met vertegenwoordigers van aandeelhouders de onderliggende vraag- en doelstellingen geformuleerd voor een herijking van de strategie. Het voornemen is om in de algemene vergadering van aandeelhouders op 25 april 2013 de te volgen koers van HVC opnieuw vast te stellen.

De hiervoor genoemde economische ontwikkelingen, waar ook gemeenten en waterschappen mee worden geconfronteerd, hebben geleid tot temporisering. Het aantal nieuwe activiteiten die het afgelopen jaar zijn geïnitieerd, was beperkt.

Risicobeheersing is een belangrijk aandachtsveld van de raad. In dat kader hebben wij het afgelopen jaar aandacht besteed aan onder meer de hiervoor genoemde wijziging van de personele organisatie, het financiële beheer, het management van de voor HVC relevante projecten, alsmede bijzondere voorvallen, incidenten en ongevallen. Ten aanzien van dit laatste dienen wij helaas te melden dat wij een noodlottig ongeval betreuren dat op 6 november 2012 in de afvalenergiecentrale Alkmaar heeft plaatsgevonden. Een stagiair van een technische opleiding assisteerde bij werkzaamheden in de installatie en is daarbij ten val gekomen. Het slachtoffer is enkele dagen later overleden. Wij leven mee met de achterblijvende familie en vrienden van het slachtoffer. Om lering te kunnen trekken uit de directe en onderliggende oorzaken van dit ongeval, heeft de directie een onafhankelijk onderzoek laten uitvoeren. De rapportage van dit onderzoek heeft de directie aan ons voorgelegd. De directie voert de voorgestelde maatregelen uit.

Wij richten ons ook op de beheersing van exploitatierisico's van de afvalenergiecentrales en op de effecten van de economische crisis alsmede de financiële ontwikkeling en financiering van HVC op langere termijn. Naast deze inhoudelijke kant, richten wij ons op het proces waarlangs de directie al dan niet systematisch risico's identificeert, afweegt en beheerst. In het directieverslag geeft de directie een toelichting op het risicobeheer.

Rijnland

Hoorn

De raad kwam in 2012 zeven keer bijeen. De directie was bij deze vergaderingen aanwezig. Daarnaast heeft de raad, zonder aanwezigheid van de directie, zijn eigen functioneren en dat van de directie geëvalueerd. Twee vertegenwoordigers van de raad hebben met de centrale ondernemingsraad de algemene gang van zaken binnen het bedrijf besproken, alsmede het door de directie in gang gezette bezuinigingstraject. Naast de geplande vergaderingen had de voorzitter van de raad regelmatig contact met de algemeen directeur. De commissarissen zijn, op enkele uitzonderingen na, bij alle vergaderingen aanwezig geweest. Aan de hand van directierapportages, waarvan de maand- en kwartaalcijfers deel uitmaken, laat de raad zich informeren over de prestaties van HVC. De maand- en kwartaalcijfers worden afgezet tegen het jaarplan. Daarnaast rapporteert de directie periodiek over de implementatie van adviezen van de externe accountant. Bij iedere vergadering informeert de directie de raad over actuele ontwikkelingen en vindt besluitvorming plaats over voorstellen van de directie die de goedkeuring van de raad nodig hebben.

De raad kent een auditcommissie en een remuneratie-commissie. De auditcommissie bestaat uit de heren ing. H. Akkerman, ir. M.G.M. den Blanken, drs. W.G. Kooijman (voorzitter) en F.H. Schreve, en kwam in 2012 vijf keer bijeen. Onderwerpen die onder andere werden besproken zijn het verslag van de accountant en de conceptjaarrekening, de afschrijvingsmethodiek, de aanbesteding en selectie van de nieuwe accountant, het plan van aanpak voor de verbetering van de internal control, het meerjarentreasuryplan en de conceptbegroting. De remuneratiecommissie wordt gevormd door de heren drs. S.H. Binnendijk, Ph. van den Hoek en drs. A. Verberk (voorzitter). Vorig jaar eindigde de benoemings-termijn van de heer ir. F.G. van Hoek. Wij zijn de heer Van Hoek erkentelijk voor zijn jarenlange betrokkenheid en inzet voor HVC. In de vacature die is ontstaan door het afscheid van de heer Van Hoek zal worden voorzien door de gemeenschappelijke regelingen AIJZ en CAW.

De raad van commissarissen heeft negen leden. Op grond van de statuten worden vijf leden rechtstreeks benoemd door (clusters van) deelnemende overheden. Deze benoemings-regeling houdt verband met het overheidskarakter van HVC. De aldus benoemde leden zijn om die reden niet onafhankelijk in de zin van artikel III.2 van de corporate-governancecode. Dat wordt overeenkomstig de code in dit verslag vermeld. De overige leden benoemt de raad van commissarissen zelf, waarvan één lid op basis van een versterkt voordrachtsrecht van de centrale ondernemingsraad.

Indien bij een structuurvennootschap zoals HVC van het aantal natuurlijke personen dat zetels bezet in het bestuur of de raad van commissarissen minder dan 30% man of vrouw is, dient op grond van de artikelen 166 en 276 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek deze als onevenwichtig gekwalificeerde verdeling te worden toegelicht.

Wij lichten de situatie bij HVC als volgt toe. Het bestuur van HVC is samengesteld uit één natuurlijk persoon. De wet is hierop niet van toepassing. De raad bestaat op dit moment volledig uit mannen. Op grond van de hiervoor beschreven benoemingsregeling worden vijf leden van de raad van commissarissen direct benoemd door (clusters) van deelnemende overheden. Benoeming van leden vindt derhalve niet door één orgaan plaats, waardoor een op dit aspect toegespitst benoemingsbeleid moeilijk is te realiseren.
Deze belemmering geldt in beginsel niet voor de drie plus één leden die door de raad zelf worden benoemd. De huidige benoemingen kennen deels een historische achtergrond. Wij onderschrijven echter de wenselijkheid van een evenwichtige verdeling van mannen en vrouwen in de raad. Wij zullen daarom de algemene vergadering van aandeel-

Delfland

Heemskerk

houders voorstellen de profielschets op dit punt aan te passen. De profielschets is eveneens van toepassing op de benoeming van leden door de raad zelf.

Aan de aandeelhouders A en B (zie hiervoor de structuur van de onderneming bij het hoofdstuk 'Corporate Governance') is overeenkomstig eerdere besluiten van de algemene vergadering van aandeelhouders een bedrag aan garantstellingsprovisie uitgekeerd ter grootte van € 6,2 miljoen, respectievelijk € 0,5 miljoen. HVC heeft over 2012 een genormaliseerd nettoresultaat uit gewone bedrijfsvoering behaald van € 1,6 miljoen negatief. Besloten is om per 1 januari 2011 de afschrijvingsmethode te wijzigen van annuïtair naar lineair, teneinde nu en in de nabije toekomst afschrijvingslasten te nemen die dan op de wat langere termijn, in een meer onzekere toekomst, achterwege kunnen blijven. Deze wijziging leidt in 2012 tot een extra afschrijvingslast van € 13 miljoen. Naast deze post is in 2012 voorzichtigheidshalve voor € 8,8 miljoen aan eenmalige afwaarderingen en voorzieningen genomen.
In het directieverslag wordt in het hoofdstuk 'Financiële ontwikkelingen' het resultaat nader toegelicht.
De winst-en-verliesrekening sluit, rekening houdend met voornoemde factoren met een negatief resultaat van € 19,5 miljoen. De investeringsstop en eerste maatregelen van ombuigen sorteren effect op de kasstromen. De vrije kasstroom bedroeg € 67 miljoen (2011: -/- € 12 miljoen) en de nettoschuldpositie daalde met € 28 miljoen.

Met de herstructurering en de daarmee samenhangende ombuigingsmaatregelen die het afgelopen jaar zijn doorgevoerd, verwachten wij dat met ingang van verslagjaar 2013 de operationele resultaten weer een opgaande lijn zullen laten zien.

De raad van commissarissen stelt de algemene vergadering van aandeelhouders voor:
- het resultaat te onttrekken aan de overige reserves, waardoor het eigen vermogen afneemt tot € 68,2 miljoen;
- de jaarrekening vast te stellen;
- de directie decharge te verlenen voor het gevoerde beheer;
- de raad van commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Ten slotte danken wij directie en medewerkers voor de geleverde inspanningen gedurende het boekjaar 2012.

De raad van commissarissen, 28 maart 2013
prof. drs. A. Verberk (voorzitter)
ing. H. Akkerman
drs. S.H. Binnendijk
ir. M.G.M. den Blanken
Ph. van den Hoek
drs. W.G. Kooijman
mr. J.H. Oosters
F.H. Schreve

Directieverslag

Het boekjaar 2012 wordt evenals het jaar ervoor, gekenmerkt door verslechterende economische omstandigheden, die ook voelbaar zijn voor HVC. Bij het boekjaar zijn een aantal financiële kanttekeningen te plaatsen. Veel aandacht is besteed aan optimalisatie van interne beheersprocessen, het doorvoeren van ombuigingsmaatregelen en het nemen van lasten, teneinde voor de komende jaren goed gepositioneerd te zijn.

De Nederlandse afvalenergiecentrales worden geconfronteerd met overcapaciteit, waardoor de verwerkingstarieven voor brandbaar bedrijfsafval dalen. Dit leidt ook voor HVC tot lagere inkomsten. Wij verwachten hierin de komende jaren geen verbetering.

Ook bij de verwerking van rioolwaterzuiveringsslib is sprake van een negatieve ontwikkeling. De slibreductiemaatregelingen van rioolzuiveringsinstallaties zijn de oorzaak van een structureel lager aanbod van zuiveringsslib aan de slibverwerkingsinstallatie van HVC. Dit leidt tot eveneens tot lagere inkomsten. Daarnaast is de energiemarkt volatiel. In 2012 zijn de marktprijzen voor elektriciteit gedaald, waardoor de opbrengsten voor energie verminderen.

Om deze negatieve financiële ontwikkelingen op te vangen en de operationele resultaten de komende jaren te verbeteren, hebben we vorig jaar, zoals reeds in de aanhef vermeld, een herinrichting van de organisatie doorgevoerd, een stringenter beleid voor de bedrijfsvoering ingevoerd en een omvangrijk bezuinigingsprogramma gestart.

We hebben de organisatie (her)ingericht om beter in staat te zijn onze doelstellingen op het gebied van grondstoffen en duurzame energie te realiseren en onze operationele resultaten daarmee te verbeteren. Efficiency en naadloze inhoudelijke aansluiting op het beleid van de in HVC deelnemende overheden zijn hierbij leidraad. De kwaliteit van deze verbinding bepaalt het bestaansrecht van HVC.

De invoering van een stringenter beleid ten aanzien van de bedrijfsvoering is vormgegeven door de opzet van een verbeterprogramma waarmee de bedrijfsprocessen efficiënter en effectiever zijn gemaakt en waarmee de organisatie scherper stuurbaar en beheersbaar is.

Het bezuinigingsprogramma behelst enerzijds uitstel van niet-noodzakelijke (her)investeringen en anderzijds een ombuigings- en bezuinigingsoperatie van jaarlijks € 19 miljoen. Onderdeel van de bezuinigingen is een (onvermijdelijke) reductie van 10% van het aantal arbeidsplaatsen bij ons bedrijf. Het overleg met de centrale ondernemingsraad en de vakorganisaties heeft eind vorig jaar uiteindelijk geleid tot een akkoord en een evenwichtig en verantwoord sociaal plan, waarin de component voor begeleiding van werk naar werk, veel aandacht heeft gekregen.

Met de genoemde maatregelen staan we gesteld voor de komende jaren. De eerste tekenen van bovengenoemde maatregelen beginnen al zichtbaar te worden in het boekjaar 2012 middels een grotere vrije kaststroom en een vermindering van de nettoschuldpositie. De schattingswijziging, een aantal incidentele waardeverminderingen en een voorziening voor de reorganisatie, drukken het resultaat van 2012.

Gorinchem

Met de aandeelhouders herijken we het komende jaar opnieuw onze strategie. We zullen daarbij de ontwikkelingen op het gebied van grondstoffen, afval en duurzame energie combineren met de ontwikkelingen in de financiële markten en de ambities en mogelijkheden en de (maatschappelijke) ruimte van onze aandeelhoudende overheden. Ook bij een aantal van onze aandeelhouders zien wij dat de focus verschoven is van 'ambitie' naar 'huis op orde'.

De geldende standaarden, normen en wet- en regelgeving zijn uitgangspunt voor de wijze waarop HVC haar activiteiten uitvoert. Veiligheid en gezondheid zijn hierbij thema's die de hoogste prioriteit hebben. Helaas hebben wij – voor het eerst in ons bestaan – een bedrijfsongeval met dodelijke afloop te betreuren. Wij zullen daarom de veiligheidscultuur in het komende jaar verder aanscherpen. Daarnaast kan een aantal van onze bedrijfsactiviteiten impact hebben op de lokale leefomgeving die betrokkenen als ongewenst ervaren. Hierbij valt te denken aan de emissies van de bio-energiecentrale, afvalenergiecentrales, vergistingsinstallaties en inzamelvoertuigen. Om hieraan tegemoet te komen, voeren wij een actieve, open dialoog om de maatschappelijke wensen en bedrijfsactiviteiten van HVC op elkaar aan te sluiten. Wij ervaren daarbij geen operationele knelpunten.
Door de sterke groei van HVC in de afgelopen jaren is wat minder aandacht besteed aan de interne organisatie. De komende periode zullen we meer focussen op consolidatie en organisatie van onze interne processen. Vanwege de huidige economisch gure tijden zullen we ons de komende jaren richten op wat meer lokale, kleinschalige investeringen in grondstoffenmanagement en duurzame energie. We nodigen onze aandeelhouders en andere betrokkenen graag uit om met ons te verkennen hoe wij initiatieven en mogelijkheden voor verdere samenwerking op het gebied van materiaalhergebuik, afvalbeheer en duurzame energie kunnen vormgeven, teneinde een bijdrage te kunnen leveren aan een circulaire economie, waarbij de uitputting van schaarse grondstoffen en bedreiging van het klimaat worden voorkomen.

Wim van Lieshout
Algemeen directeur

Graft-De Rijp

Zaanstad

1 Introductie

Dit jaarverslag rapporteert over het kalenderjaar 2012 en bevat ook het duurzaamheidsverslag. Met een duurzaamheidsverslag rapporteert een organisatie over haar economische, ecologische en sociale prestaties. Dit integrale jaarverslag is opgesteld overeenkomstig de toepasselijke wettelijke eisen aan het jaarverslag en de richtlijnen van het Global Reporting Initiative (GRI versie 3.1) voor een duurzaamheidsverslag. HVC rapporteert overeenkomstig de richtlijnen van Global Reporting Initiative op niveau C+. De methode van rapporteren is ten opzichte van het duurzaamheidsverslag 2010 en 2011 niet significant gewijzigd.

Over dit verslag

In tegenstelling tot de vorig jaar uitgesproken ambitie, wordt over 2012 niet op niveau B+ gerapporteerd. Door een ingrijpende interne reorganisatie had behoud van de kwaliteit van onze dienstverlening de hoogste prioriteit.

Voor de rapportage over onze economische, ecologische en sociale prestaties, zijn overeenkomstig eerdere jaren, dertien prestatie-indicatoren geselecteerd. De selectie vond plaats op basis van ingeschatte relevantie voor belanghebbenden bij HVC. De tabel op pagina 114 geeft een overzicht weer.
Wij hebben PwC Accountants NV ('PwC') gevraagd dit duurzaamheidsverslag te beoordelen voor het boekjaar 2012.
Het assurancerapport van PwC treft u aan op pagina 122.

De activiteiten van HVC vloeien voort uit beleid van de deelnemende overheden op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie. De kernprocessen van HVC houden verband met de wens (afval)kringlopen te sluiten, de opwekking van duurzame energie te bevorderen en onvermijdelijk vrijkomende emissies te beperken.
HVC beschouwt betrokken overheden, omwonenden en burgers als gebruikers van diensten als meest belanghebbend hierbij.

Dit verslag rapporteert uitsluitend over de duurzaamheidsaspecten van HVC en geconsolideerde meerderheidsdeelnemingen, tenzij anders vermeld. In het verslag over 2011 hebben wij gesteld dat in 2012 wordt bepaald hoe in de toekomst over duurzaamheidsaspecten van minderheidsdeelnemingen en joint ventures wordt gerapporteerd. De voor duurzaamheid relevante aspecten van minderheidsdeelnemingen en joint ventures zijn, voor zover voor HVC relevant, kwalitatief beschreven.

HVC

Gemeenten en waterschappen zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van taken op het gebied van het afval(water)beheer. HVC voert deze taken uit voor 48 gemeenten en 6 waterschappen in Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland, die ook alle in HVC deelnemen. De aandeelhouders van HVC hebben eveneens beleidsdoelstellingen vastgesteld voor CO_2-reductie in het kader van hun klimaatbeleid. De opdracht aan HVC is om ook aan de realisatie daarvan bij te dragen.

Visie

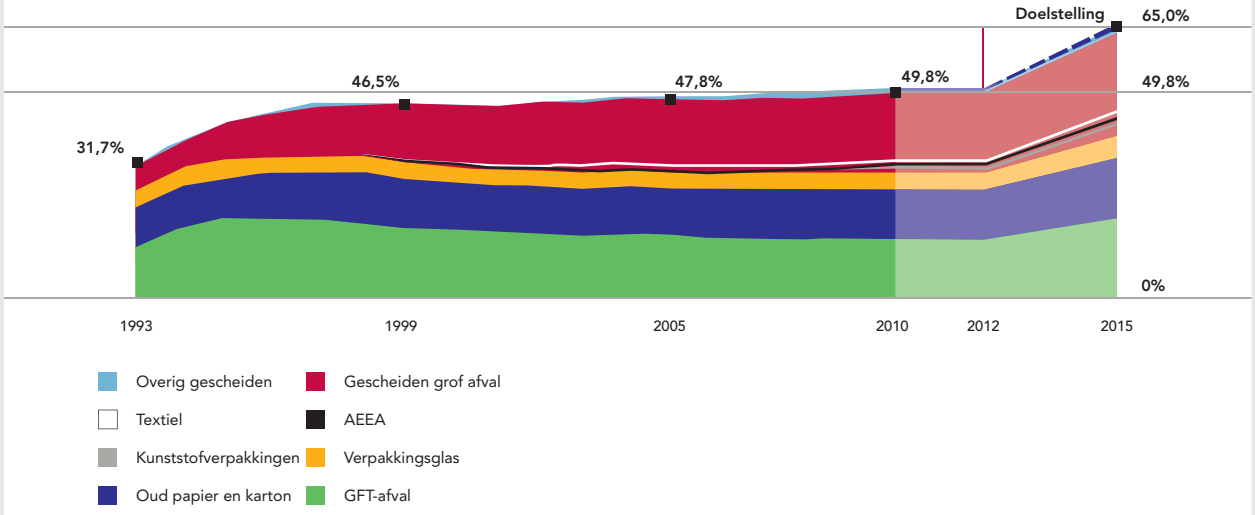
Het besef van wereldwijde uitputting van schaarse natuurlijke hulpbronnen en bedreiging van ecologische diversiteit vraagt om verandering. Gemeenten en waterschappen dragen daaraan op diverse manieren bij. Het initiëren van beleid voor duurzaam afvalbeheer en CO_2-reductie ligt dan voor de hand.
Het gevoel van urgentie dat is ontstaan over het veranderende klimaat, heeft zich de afgelopen jaren wereldwijd vertaald in klimaatakkoorden en CO_2-reductiedoelstellingen. Ook de in HVC deelnemende overheden worden daarmee geconfronteerd, alleen al vanwege de afspraken die er op nationale schaal zijn gemaakt. De activiteiten van HVC richten zich op de uitvoering van dit beleid. De ambities van de overheden zijn niet gering en vragen om omvangrijke investeringen. Duidelijk is dat, gezien de beperkte investeringsruimte van HVC, de bijdragen die HVC zou kunnen leveren niet meer kunnen zijn dan een bescheiden stap. Overigens zien wij ook bij onze aandeelhouders, geconfronteerd met forse bezuinigingstaakstellingen, temporisering van beleid c.q. verschuiving van prioriteiten.

Als startpunt voor HVC geldt de energetische verduurzaming van de productie-installaties voor het afval(water)beheer.
De afgelopen jaren zijn belangrijke stappen gezet.
Het benutten van restwarmte voor stadsverwarming en het vergisten van groente-, fruit en tuinafval zijn de meest in het oog springende voorbeelden.

Inmiddels ontplooit HVC, weliswaar in beperkte mate, ook activiteiten die zich uitsluitend richten op de productie van duurzame energie. In het hoofdstuk 'Bedrijfsactiviteiten' worden deze activiteiten nader toegelicht.

De visie van HVC impliceert dat afval zo veel mogelijk dient te worden ingezet als grondstof voor nieuwe producten. Door introductie van nieuwe vormen van inzameling, scheiding en opwerking kunnen de aanwezige hergebruiksmogelijkheden beter worden benut. Belangrijke voorwaarde hierbij is dat deze mogelijkheden worden ingezet in samenhang met de voorafgaande en volgende schakels in de keten. Op dit moment wordt landelijk circa 50% van het huishoudelijk afval gescheiden en hergebruikt. De opgave is, gelet op de brief van oud-staatssecretaris Atsma van 25 augustus 2011, om in 2015 60 tot 65% recycling van huishoudelijk afval te hebben gerealiseerd.
Zolang reststromen nog niet kunnen worden hergebruikt, zoals (gemengd) huishoudelijk restafval en verontreinigde biomassastromen uit afval, vindt verbranding met energieterugwinning plaats. Groente-, fruit- en tuinafval wordt vergist ten behoeve van groen gas- en compostproductie. Ook de verbrandings- en vergistingsprocessen worden voortdurend geoptimaliseerd.

Op weg naar 65% recycling

Brongescheiden huishoudelijk afval (bron: CBS). Data van 2012 zijn geëxtrapoleerd van gegevens 2010.

De praktijk leert dat tussen 2010 en 2012 de gescheiden kunststofverpakkingeninzameling substantieel is toegenomen.

Wormerland

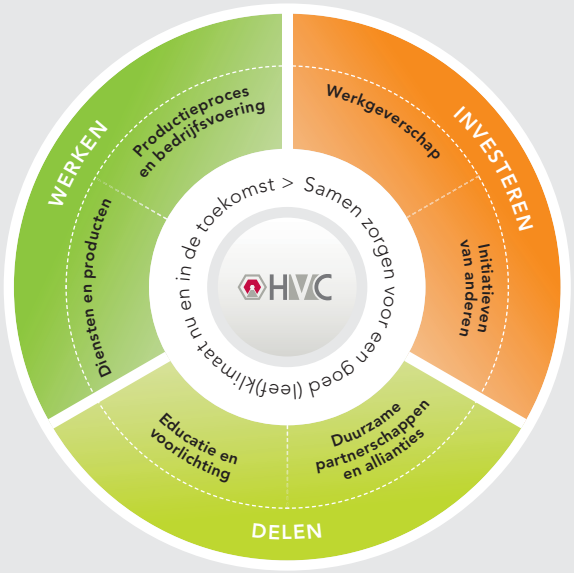
Strategische doelstellingen en uitgangspunten

HVC stelt zich als doel om bij de uitvoering van de aan haar opgedragen taken meerwaarde voor haar aandeelhouders te genereren. Daarvoor worden de volgende uitgangspunten gehanteerd, die deels elders in dit verslag nader worden uitgewerkt.

Duurzaamheid

HVC wil haar activiteiten zodanig vormgeven dat deze passen in een duurzame ontwikkeling. Deze beoogt tegemoet te komen aan wensen en behoeften van vandaag, maar brengt daarbij de mogelijkheid van toekomstige generaties om in hun behoeften te voorzien niet in gevaar. Uitputting van natuurlijke hulpbronnen en voortdurende consumptie van fossiele brandstoffen zijn fenomenen die daarmee in strijd zijn. Streven naar duurzaamheid heeft impact op de kwaliteit van producten en diensten en de daarmee samenhangende productieprocessen, op werkgeverschap en op de interactie, zoals samenwerking en dialoog, met de maatschappelijke omgeving. De duurzaamheid van HVC hangt immers ook af van de wijze waarop het handelen en de daarbij te maken afwegingen van HVC door de omgeving worden ervaren.

Duurzaamheidsbeleid HVC

Type en selectie van activiteiten

Het activiteitenportfolio van HVC komt voort uit het beleid van de deelnemende overheden op het gebied van afval(water)-beheer en duurzame energie. HVC initieert nieuwe activiteiten op basis van een integrale afweging van maatschappelijke kosten en opbrengsten.

Ecologische voetafdruk en omgeving

HVC streeft ernaar de gevolgen van haar activiteiten voor het milieu zo klein mogelijk te maken. Minimalisatie van de ecologische voetafdruk die voortvloeit uit haar activiteiten. Dat kan alleen in overleg met anderen. Voorafgaand aan omvangrijke initiatieven wordt daarom altijd met lokale belanghebbenden afgestemd of en hoe voorgenomen activiteiten op een verantwoorde wijze kunnen worden ingepast en vooral ook: hoe. Bijvoorbeeld door geur- en rookgasemissies van verwerkingsinstallaties zo veel mogelijk te beperken. Maar de wijze waarop HVC door de omgeving wordt ervaren, hangt van veel meer factoren af. Enkele voorbeelden daarvan zijn:

- de manier waarop burgers worden tegemoet getreden als zij grof huishoudelijk afval brengen naar een afvalbrengstation;
- de wijze waarop inzamelauto's door woonwijken rijden en medewerkers rolcontainers legen;
- het beheer van ondergrondse inzamelmiddelen en het schoon houden van de omgeving daarvan;
- de afhandeling van klachten van burgers over afvalinzameling;
- de levering van warmte en daarmee samenhangende dienstverlening, zoals facturatie en klantenservice, aan huishoudens en bedrijven.

Maatschappelijk verantwoorde kosten

HVC hanteert voor de uitvoering van de activiteiten voor de deelnemende overheden het principe van kostprijs+ en een transparante kostenstructuur, zodat keuzes helder kunnen

Purmerend

worden afgewogen. Dit beleid kent als achtergrond dat de deelnemende overheden gezamenlijk de baten en lasten van de exploitatie dragen. Er wordt een financiële marge nagestreefd voor waarborging van de continuïteit van de bedrijfsvoering. Deze bewuste keuze om niet zelfstandig eigen vermogen op te bouwen leidde gekapitaliseerd tot € 150 miljoen lagere tarieven over de afgelopen tien jaar.

Risicobeheer

Veel activiteiten op het gebied van afvalbeheer en duurzame energie vragen kapitaalintensieve investeringen die over een langere termijn worden afgeschreven. Om de exploitatierisico's van deze investeringen te matigen, gaat veel aandacht uit naar het langjarig contracteren van diensten of producten waarvoor deze investeringen plaatsvinden. De benodigde kasstromen kunnen daarmee worden geborgd. Vanwege de betrokkenheid van de deelnemende overheden bij de exploitatie van HVC vormt risicobeheer een belangrijk aandachtsveld. In dit verslag wordt hierop nader ingegaan. Een uitgangspunt in het kader van risicobeheer is vanzelfsprekend het voldoen aan geldende wet- en regelgeving.

Maatwerk

HVC stelt zich ten doel de context van de aandeelhouders leidend te laten zijn voor de dienstverlening. Dat uitgangspunt impliceert het leveren van maatwerk. Het leveren van maatwerk staat echter per definitie op gespannen voet met de wens om systeemgericht te organiseren. Bij sommige typen van activiteiten die HVC uitvoert, zoals afvalinzameling, is dat een gebruikelijk verschijnsel, noodzakelijk ook indien efficiëntie leidend is. Het vinden van de juiste balans hierin zien wij als opgave waarover wij graag met onze aandeelhouders overleggen.

Daarnaast impliceert maatwerk ook de mogelijkheid om bij investeringen die niet direct of indirect voortvloeien uit een wettelijke taak, een keuzemogelijkheid te hebben ten aanzien van het risicodragend participeren daarin. Het gaat daarbij met name om nieuwe activiteiten die bijdragen aan klimaatambities van deelnemende overheden, maar niet zijn gerelateerd aan het afval(water)beheer.

Dialoog en samenwerking

De activiteiten van HVC hebben invloed op een brede groep mensen. Sommige stakeholders hebben directe belangen bij concrete ontwikkelingen van HVC, anderen meer op afstand. HVC streeft ernaar een open en transparante organisatie te zijn, die open en transparant communiceert met haar stakeholders en daar, waar ontwikkelingen de directe belangen van stakeholders raken, de dialoog met hen aan te gaan. Het streven daarbij is te komen tot gedeeld begrip. Uitgangspunt is dat gerechtvaardigde wensen en behoeften van de maatschappelijke omgeving ten aanzien van de bedrijfsvoering van HVC zo veel mogelijk gehonoreerd dienen te worden.

Innovatie

De activiteiten van HVC dienen 'state of the art' te zijn. Om meerwaarde te kunnen blijven bieden investeert HVC in innovatieve projecten. Gelet op het hogere risico dat investeringen in innovatieve projecten niet conform verwachting functioneren en derhalve dienen te worden afgeboekt, gaat het hier om een relatief beperkt budget.

Opmeer

Kritische prestatie-indicatoren

De groei van HVC vraagt nadrukkelijker aandacht voor structurering en sturing van het bedrijf. De gewijzigde structuur is hiervoor toegelicht. Het adequaat in kunnen spelen op in- en externe ontwikkelingen stelt steeds hogere eisen aan de informatiestructuur. In dat kader zullen in 2013 door HVC een aantal kritische prestatie-indicatoren worden geselecteerd die de samenhang tussen activiteiten en hun impact op de mate waarin aan bovengenoemde uitgangspunten wordt voldaan meer zichtbaar maken en daarmee beter beheersbaar.
Deze kritische prestatie-indicatoren kunnen eventueel leiden tot een bepaalde mate van bijstelling van de huidige duurzaamheidsprestatie-indicatoren in het jaarverslag 2013.

Personele organisatie

HVC wil een veilige en gezonde werkomgeving bieden, zowel sociaal als fysiek, waar voor medewerkers ruimte is voor ontwikkeling en groei. In 2011 is de conclusie getrokken dat de organisatiestructuur beter dient aan te sluiten op de focus op grondstoffen en energie. De operationele afdelingen werden daarom in 2012 op een andere wijze geclusterd. Het bedrijfsonderdeel 'Grondstoffen' is verantwoordelijk voor het inzamelen, be- en opwerken van reststromen en de afzet van grondstoffen en reststromen. Dit alles gericht op optimale benutting van bestaande mogelijkheden van hergebruik, alsmede het ontwikkelen van nieuwe concepten die het hergebruik bevorderen. Daarnaast is er een bedrijfsonderdeel 'Energie' dat verantwoordelijk is voor de productie van groen gas, elektriciteit en warmte uit niet-herbruikbare reststromen (de afvalenergiecentrales, de slibverbrandingsinstallatie en de vergistingsinstallaties). Ook omvat dit taakveld de benutting van hernieuwbare biomassabronnen en duurzame bronnen als wind en zon, alsmede het (terug)leveren van de energie aan de aandeelhouders.
De bedrijfsonderdelen Strategie en Businessontwikkeling, Financiën en Staf ondersteunen het primaire proces en dragen bij aan de ontwikkeling van nieuwe concepten.

Beemster

Juridische structuur

NV HVC en de daartoe behorende dochterondernemingen kenmerken zich als één onderneming. De bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders, raad van commissarissen en directie strekken zich eenduidig uit over alle activiteiten van HVC, ongeacht of deze activiteiten in NV HVC of in een dochteronderneming plaatsvinden.

Europees aanbestedingsrecht

Overheden zijn op grond van het huidige Europese aanbestedingsrecht onder bepaalde voorwaarden uitgezonderd van de algemeen geldende aanbestedingsplicht, wanneer zij van een andere overheid of overheidsvennootschap diensten afnemen. Vorig jaar werd in het verslag gewezen op actuele ontwikkelingen rond het aanbestedingsrecht die de bijzondere positie van overheden mogelijk zouden beperken. Dit zou daarom ook implicaties kunnen hebben voor de structuur van HVC (en andere overheidsvennootschappen). Op grond daarvan kondigden wij aan dat onderzoek zal worden gedaan naar alternatieven voor de huidige structuur die rekening houden met de resterende uitzonderingsgronden. Op dit moment schatten wij in dat de voorstellen van de Commissie zodanig door het Europees Parlement zullen worden geamendeerd dat zich vanuit het perspectief van het Europees aanbestedingsrecht niet op korte termijn de noodzaak van aanpassing van de structuur zal voordoen. Besluitvorming door het Europees Parlement zal naar verwachting in de loop van dit jaar plaatsvinden.

Risicotoedeling nieuwe investeringen

Het besluit van de algemene vergadering van aandeelhouders van 6 december 2012 om de resultaten van nieuwe activiteiten op het gebied van duurzame energie die niet zijn verbonden aan het afvalbeheer (de zogenoemde 'type-2'-activiteiten) uitsluitend ten gunste of laste te brengen van de aandeelhouders die kiezen om hierin te participeren, zal ertoe leiden dat een structuur zal worden ontwikkeld om aan dit uitgangspunt invulling te geven. Naar verwachting zal er per project veelal sprake dienen te zijn van maatwerk, aangezien de aandeelhouders die belangstelling tonen voor participatie per project kunnen wijzigen.

Noordoostpolder

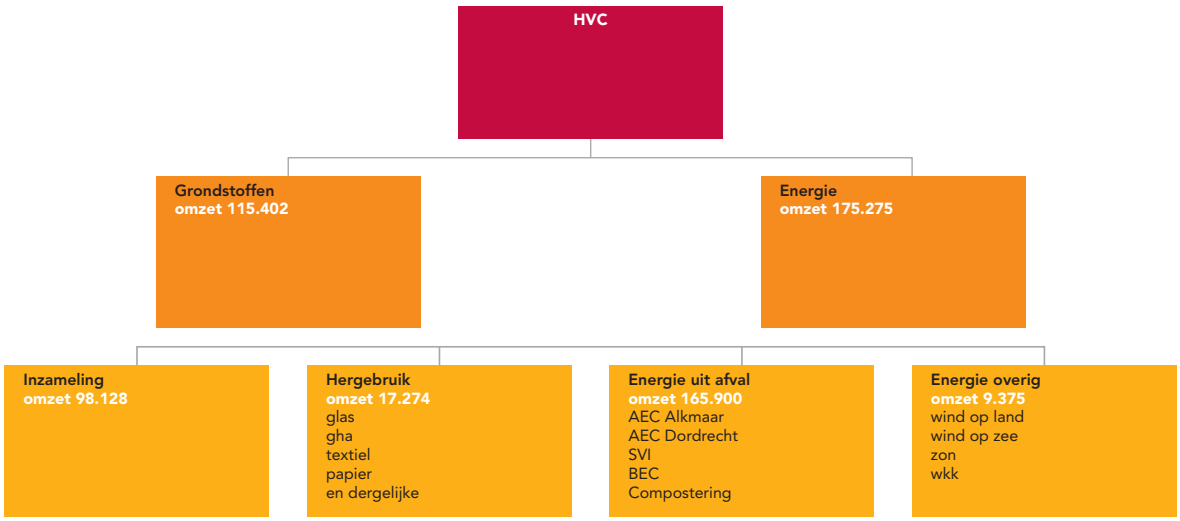
2 Bedrijfsactiviteiten

Koggenland

In onderstaand schema vindt u een overzicht van de bedrijfsactiviteiten met de bijbehorende omzet. Onder 'Grondstoffen' worden de activiteiten afvalinzameling en hergebruik begrepen. 'Energie' omvat de activiteiten op het gebied van afvalverwerking, waarmee elektriciteit, gas en warmte worden geproduceerd, installaties voor productie van duurzame energie uit duurzame bronnen, zoals wind, zon en geothermie, alsmede warmtekrachtkoppelingsinstallaties voor warmteproductie.

Activiteitenoverzicht
(x € 1.000)

Daarnaast wordt door het onderdeel Staf en financiën en Sbo circa € 0,6 miljoen omzet gegenereerd.

Grondstoffen

Afvalinzameling

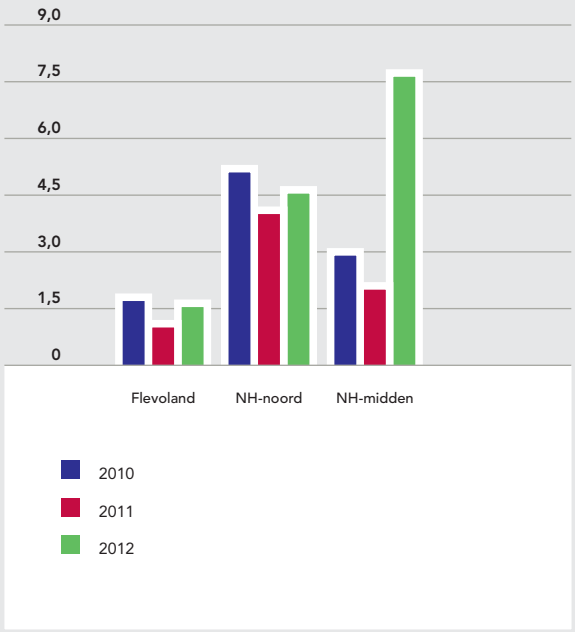
HVC zamelt afval in voor de gemeenten in de regio Dordrecht (Drechtsteden), de gemeenten gelegen in het gewest Kop van Noord-Holland, de regio West-Friesland en de gemeenten Bergen, Lelystad, Noordoostpolder, Wormerland, Zaanstad en Zeewolde. In totaal gaat het daarbij om 28* gemeenten per 31 december 2012. Resultaatgericht werken is uitgangspunt, evenals een transparante kostenstructuur. In het verlengde van de overname van afvalinzameltaken voert HVC voor enkele gemeenten ook reinigingsdiensten uit, zoals gladheidsbestrijding en beheer van openbare ruimte.
Het afgelopen jaar zijn de dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten Lelystad, Noordoostpolder en Zeewolde verlengd. Vanwege de vorming van de nieuwe gemeente Hollands Kroon is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst in de plaats gekomen van de verschillende bestaande dienstverleningsovereenkomsten.
De manier waarop ingezameld wordt, bepaalt de mogelijkheden van materiaalhergebruik. Om afvalstoffen op een goede manier te kunnen opwerken moet de input van opwerkingsinstallaties aan bepaalde kwaliteitseisen voldoen. Gescheiden inzameling van verschillende soorten materialen vergroot de kwaliteit en dus ook de mogelijkheden van opwerking.
Daarbij is de burger, als leverancier van de grondstoffen, een belangrijke partij. Een inzamelsysteem dat gebruiksvriendelijk is en burgers uitnodigt tot het juiste gebruik ervan, is dan ook essentieel om de mogelijkheden van opwerking te bevorderen. Om de soms tegenstrijdige eisen van gebruiksvriendelijkheid en hergebruik te overbruggen, heeft HVC in 2011 en 2012 proeven gedaan met een nieuwe vorm van inzameling: droog & herbruikbaar. Deze proef wordt in de paragraaf op pagina 23 nader toegelicht.

Klachten van burgers

In 2012 is een start gemaakt met het centraliseren van lokale klantenservicepunten naar één contactpunt. De realisatie daarvan heeft langer geduurd dan gepland, onder meer door langer dan verwachte onderhandelingen met de vakbonden over de personele consequenties van centralisering. Naar verwachting zal eind maart 2013 het laatste lokale klantenservicepunt opgaan in de centrale klantenservice. De taakstelling van de centrale klantenservice is om 70% van de burgers die telefonisch contact opnemen binnen 30 seconden te woord te staan. Op dit moment voldoet de centrale klantenservice nog niet aan deze eis.

Zoals in de figuur 'Gegronde klachten van inwoners' te zien is, is het aantal gegronde** klachten over afvalinzameling in 2012 significant toegenomen, vooral in de gemeente Zaanstad. Veel klachten hebben betrekking op het herhaaldelijk niet inzamelen van afval. In Zaanstad komen relatief veel klachten voort uit gedrag van medewerkers tijdens het uitvoeren van werkzaamheden en vanwege de overgang naar ondergronds inzamelen. Klachten over medewerkers bleken vaak uitzendkrachten te betreffen. Deze klachten konden deels worden opgelost door uitzendkrachten te vervangen door medewerkers met een tijdelijk contract, die meer gemotiveerd blijken te zijn.

Gegronde klachten van inwoners
(aantal per 10.000 woonhuisaansluitingen)

* Door een gemeentelijke herindeling waarbij drie aandeelhoudende gemeenten, waar HVC de inzameling verzorgt, zijn betrokken, is het aantal gemeenten waar HVC afval inzamelt per 1 januari 2013 afgenomen van 28 naar 26.

** De term 'gegronde klacht' is nader gedefinieerd in het kader van de dienstverleningsovereenkomsten met de gemeenten waarvoor HVC de afvalinzameling verzorgt. In dat kader vinden ook rapportages plaats over klachten.

De vestiging Dordrecht, overgenomen in 2010, hanteerde tot eind 2012 een andere klachtendefinitie, waardoor de omvang daarvan, 80 telefoontjes per 10.000 inwoners in 2012, niet vergelijkbaar is met de klachten zoals gerapporteerd door de andere vestigingen.
In december 2012 is HVC gestart met een digitale nieuwsvoorziening voor inwoners van de gemeenten waar HVC de afvalinzameling verzorgt. Deze nieuwsvoorziening bestaat uit een e-mail-nieuwsbrief en de website www.hvcnieuws.nl.
Het doel is zo veel mogelijk mensen te informeren en motiveren gebruik te maken van de beschikbare inzamelstructuur.

Optimalisaties

Implementatie software

In 2012 is door aanpassing van de organisatie en van werkprocessen een optimalisatie nagestreefd in de operationele bedrijfsvoering. De uitvoering daarvan is deels vertraagd, onder meer doordat onderhandelingen met de vakbonden over de personele consequenties van centralisering van een aantal staffdiensten langer duurden dan verwacht. Ook de invoering van één uniform softwaresysteem (Clear) voor de administratie en optimalisatie van het primaire proces binnen het taakveld Grondstoffen ondervond enige vertraging maar is desondanks in de tweede helft van 2012 grotendeels geïmplementeerd.
Een probleem ontstond eind 2012 bij de koppeling van het softwaresysteem aan de digitale afvalkalenders, die burgers via internet dienen te raadplegen voor informatie over de afvalinzameldagen. Door onder meer de ongelukkige timing van deze koppeling – juist in de kerstperiode zijn de inzameldagen vaak anders dan gebruikelijk – konden in veel gemeenten burgers niet of niet binnen een acceptabele wachttijd worden geïnformeerd.

Uitbreiding afvalbrengstations

Een optimalisatie van het afgelopen jaar betrof ook de realisatie van drie nieuwe afvalbrengstations, waarvan twee in de gemeente Zaanstad en één in de gemeente Dordrecht.

Verbetering logistiek

In 2012 is de logistieke planning van alle transporten binnen HVC verbeterd. Als gevolg hiervan dalen kosten. Ook het transport van zuiveringsslib is in 2012 in eigen beheer genomen. Door de aanwezige logistieke infrastructuur konden de transportkosten fors worden verlaagd.

Alternatieve transportbrandstoffen

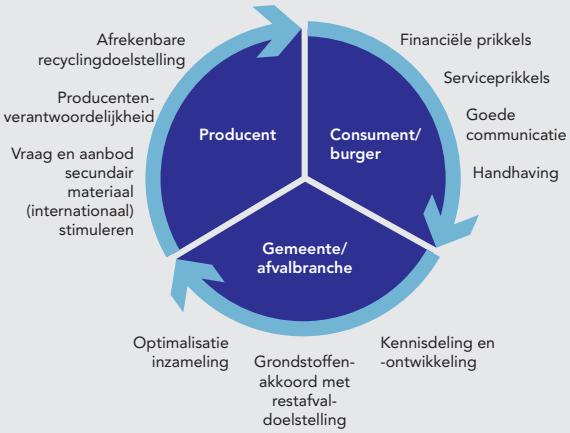
Vanaf 1 januari 2013 rijdt een aantal afvalinzamelvoertuigen op aardgas. Wij onderzoeken of ook inzamelvoertuigen met zijbelading op aardgas kunnen functioneren. De hoeveelheid CO_2 per ingezamelde ton huishoudelijk afval daalt bij volledige omschakeling naar aardgas met 190 gram naar totaal 13,15 kg.
De overgang naar meer milieuvriendelijke brandstoffen bij afvalinzameling hangt mede samen met de intentie die in 2011 jegens de Noord-Hollandse Milieufederatie is uitgesproken om vanaf 2012 alle nieuwe inzamelvoertuigen van HVC op aardgas te zullen laten rijden.
In het verslag over 2011 is ook de ontwikkeling van een elektrisch aangedreven inzamelvoertuig beschreven. HVC en Roteb zouden daarbij met ondersteuning van Sita optreden als launching customer. Dit project is begin 2013 beëindigd, de betrokken ontwikkelaars zullen naar verwachting het beoogde voertuig niet binnen afzienbare termijn realiseren.

Hergebruik

Beleidskaders

Op 25 augustus 2011 heeft oud-staatssecretaris van Milieu, Atsma, zijn brief 'Meer waarde uit afval' aan de Tweede Kamer toegezonden. In deze brief legt hij de ambitie vast om het percentage afvalrecycling te verhogen van 80% naar 83%.

Maatregelen die ingrijpen in de afvalkringloop

Schieland en de Krimpenerwaard

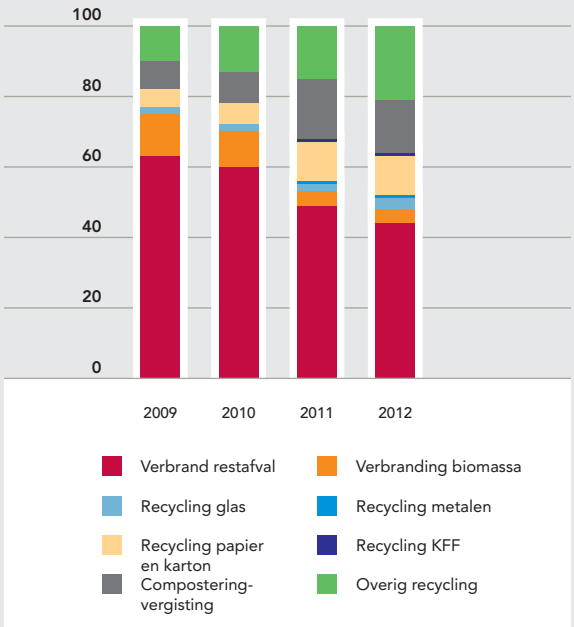

Een aanzienlijk deel van deze toename moet worden gerealiseerd door een toename van de recycling van huishoudelijk afval met 1 tot 1,5 miljoen ton. Dat komt overeen met 10 tot 15% van het huishoudelijk afval en daarmee stijgt het totale percentage recycling van deze stroom van 50 naar 60 tot 65%. De oud-staatssecretaris heeft de afvalbranche gevraagd een advies uit te brengen over de wijze waarop de forse toename van recycling van huishoudelijk afval kan worden gerealiseerd. Een brede werkgroep van gemeenten, regionale publieke afvalbedrijven, grote private afvalbedrijven en de representanten van twee brancheorganisaties heeft dit advies opgesteld, met ondersteuning van Agentschap NL en onder toeziend oog van het departement. Dit advies is mei 2012 aan de staatssecretaris aangeboden.
In het advies is een groot aantal maatregelen beschreven die op verschillende plaatsen in de afvalkringloop ingrijpen (zie figuur op pagina 20). De huidige staatssecretaris heeft tot op heden niet inhoudelijk gereageerd op dit advies.

Prioritaire stromen

LAP2 onderscheidt afvalstromen waarvan de milieubelasting in een deel van de keten relatief zwaar is en die daarom met prioriteit aandacht behoeven. Dit zijn grof huishoudelijk afval, papier en karton, textiel en groente-, fruit- en tuinafval. Om te kunnen toetsen of aan de landelijke hergebruiksdoelstellingen wordt voldaan, dient een volledig beeld beschikbaar te zijn van de gescheiden ingezamelde deelstromen en de hoeveelheid restafval. De grafiek 'Verwerking afvalstromen van aandeelhouders' geeft de mate van hergebruik weer van de verschillende afvalstromen die door de aandeelhoudende gemeenten worden aangeboden waarvoor HVC het volledige afvalbeheer verzorgt. De grafiek laat zien dat in 2012 43% van het restafval werd verbrand. In 2011 bedroeg dit percentage nog 50%.
De opgave is, gelet op de 'afvalbrief' van oud-staatssecretaris Atsma van 25 augustus 2011, om in 2015 60 tot 65% recycling van huishoudelijk afval te hebben gerealiseerd.

Verwerking afvalstromen van aandeelhouders
(%)

Grof huishoudelijk afval

Bij de inzameling van grof huishoudelijk afval werkt HVC samen met kringloopbedrijven, zoals Noppes (Hoorn, Grootebroek, Zaandam), Rataplan (Den Helder en Schagen) en Het Goed (Zaandam). Deze kringloopbedrijven halen direct herbruikbare zaken uit het afval. De bedrijven waarmee HVC samenwerkt voldoen aan een aantal voorwaarden. Zo wordt werk geboden aan mensen die kansarm zijn op de arbeidsmarkt, is er geen winstoogmerk en wordt producthergebruik bevorderd. Daarnaast stelt HVC lidmaatschap van de Branchevereniging Kringloopbedrijven Nederland verplicht.

Burgers die contact opnemen voor de inzameling van grof huishoudelijk afval, wordt eerst gevraagd of zij ook direct herbruikbare artikelen ter inzameling aanbieden. Als dat het geval is, schakelen wij voor inzameling het lokale kringloopbedrijf in. Zijn de materialen niet direct herbruikbaar, dan worden burgers gestimuleerd deze afvalstromen zelf te brengen naar afvalbrengstations en milieustraten, waar afval wordt gescheiden naar hergebruiksmogelijkheid. Het aanbod grof huishoudelijk afval is als gevolg van de economische crisis in het boekjaar gedaald van 47.000 naar 40.000 ton.

Integraal ingezameld grof huishoudelijk afval wordt conform LAP2 gesorteerd. In Noord-Holland gebeurt dit in een geavanceerde scheidingsinstallatie van Sortiva BV, een samenwerkingsverband van HVC en GP Groot, in Alkmaar. Het scheidingsrendement van integraal ingezameld huishoudelijk afval in deze installatie bedraagt 70%.
In de regio Dordrecht vindt de sortering plaats door Korenet BV, een samenwerkingsverband tussen HVC en Korevaar BV, in Groot Ammers.
De gescheiden deelstromen zet HVC af aan marktpartijen voor inzet in productieprocessen of verdere opwerking.

Papier en karton

In 2012 is door of in opdracht van HVC, voor een groot deel met hulp van vrijwilligers van scholen en verenigingen, 67.075 ton papier en karton ingezameld (waarvan 3.318 ton afkomstig van bedrijven), tegenover een hoeveelheid van 60.936 ton in 2011. Na het faillissement van de coöperatieve vereniging VAOP in 2011 dreigde de afzet van oud papier van gemeenten te stagneren. HVC heeft hierop de rol van VAOP voor de deelnemende gemeenten van HVC overgenomen.

Textiel

Textiel is een waardevolle afvalstroom waarvan de beste kwaliteit in de kringloopwinkels hangt. Mindere kwaliteiten worden door de handel geëxporteerd naar Oost-Europa en Afrika. Van textiel dat niet meer geschikt is als kleding, wordt poetskatoen gemaakt. De meeste gemeenten waarvoor HVC de afvalinzameling verzorgt, kennen een brengsysteem voor textiel. Ingezameld textiel, in 2012 3.585 ton, een stijging met ruim 1.100 ton ten opzichte van 2011, wordt in overleg met de betrokken gemeenten aangeboden aan lokale kringloopbedrijven. De exploitatie van een kringloopwinkel is in belangrijke mate afhankelijk van de verkoop van tweedehands kleding.

Lelystad

Groente-, fruit- en tuinafval

Bij de meeste woningen in de deelnemende gemeenten wordt groente-, fruit- en tuinafval gescheiden ingezameld. Het merendeel van dit groente-, fruit- en tuinafval wordt sinds eind 2011 door HVC vergist, waarbij groen gas wordt geproduceerd. Sinds voorjaar 2012 wordt dit gas opgewerkt tot aardgaskwaliteit en aan het net geleverd. Het residu na vergisting wordt gecomposteerd. In het boekjaar hebben de gemeenten binnen het verzorgingsgebied 135 kton groente-, fruit- en tuinafval aangeboden, tegen 137 kton in 2011.

Restafval en zuiveringsslib

Huishoudelijk restafval wordt verbrand in de twee afvalenergiecentrales van HVC in Alkmaar en Dordrecht. Zuiveringsslib wordt verbrand in de slibverbrandingsinstallatie van HVC. Vooral bij de verbranding van restafval wordt (duurzame) energie geproduceerd. Hieronder lichten we dit nader toe. De reststoffen die overblijven na verbranding van restafval en zuiveringsslib zijn voor het merendeel herbruikbaar of nuttig toepasbaar.

Reststoffen afvalenergiecentrales

Van de totale hoeveelheid huishoudelijk en bedrijfsafval die in een afvalenergiecentrale wordt verwerkt, blijft circa 25 massaprocent over als bodemas. Voor HVC gaat dit op jaarbasis om 200.000 tot 250.000 ton. Op dit moment wordt deze reststroom bewerkt en afgezet via dochteronderneming Cyclas VOF als constructie en ophoogmateriaal in met name de wegenbouw. Om het uitlogen van schadelijke componenten naar het milieu te voorkomen, vindt deze toepassing plaats onder bepaalde voorwaarden, waaronder vloeistofdichte bovenafdichting, toepassen boven grondwaterstand en een verplichte terugname.

Green Deal

In maart 2012 is de Green Deal 'Verduurzaming nuttige toepassing AEC-bodemas' getekend. In deze Green Deal is afgesproken dat de afvalenergiecentrales de kwaliteit van de bodemassen zodanig verbeteren dat in 2017 en 2020 50 respectievelijk 100% van de bodemassen vrij toepasbaar is. Daarnaast hebben de bedrijven zich verplicht om het terugwinpercentage voor non-ferro uit de bodemassen te verhogen naar 75% (voor de fractie groter dan 6 millimeter). De rijksoverheid spant zich in om knelpunten in wet- en regelgeving die deze ontwikkelingen mogelijk belemmeren, zo veel mogelijk weg te nemen.

Opwerken HVC-bodemassen

HVC werkt samen voor invulling van deze kwaliteitsverbetering. Hiervoor wordt een 'natte extractieve' reinigingstechniek ingezet. In een demonstratieproject wordt de komende twee jaar jaarlijks 100.000 ton bodemas verwerkt. Aspecten van de evaluatie zijn onder andere het proces (kosten, uitvoering) en de kwaliteit en toepassing van de eindproducten. Daarnaast wordt in dit proces aandacht besteed aan de verwijdering van non-ferro uit de fijne fractie (0 tot 3 millimeter).

Zuiveringsslib

Fosfaat (P_2O_5) speelt een essentiële, niet-vervangbare rol in de wereldvoedselvoorziening. Door uitputting van bestaande voorraden en door uitspoeling naar oppervlaktewater wordt dit mineraal steeds schaarser. Bij de zuivering van afvalwater in rioolwaterzuiveringsinstallaties wordt fosfaat afgevangen in het zuiveringsslib. Het verbrandingsresidu van zuiveringsslib bevat 20 tot 25% fosfaat, niet veel lager dan fosfaaterts (30 tot 35% fosfaat). Het gaat daarbij om een hoeveelheid van circa 12.000 ton fosfaat op jaarbasis, gelijk aan het jaarlijks kunstmestverbruik in Nederland.

HVC, zuiveringsslibverwerker SNB en fosfaatproducent EcoPhos hebben gedurende de afgelopen drie jaar een procedé ontwikkeld voor de terugwinning van fosfaat (in de vorm van dicalciumfosfaat of triple superfosfaat). HVC en SNB trekken gezamenlijk op in dit onderzoek, omdat voor de meeste technieken voldoende schaalgrootte nodig is om een proces economisch haalbaar te maken en beide partijen gezamenlijk over ruim 50.000 ton vliegas beschikken. Het voornemen is dit procedé te implementeren bij realisatie door marktpartijen van een installatie nabij Antwerpen waar als grondstof fosfaaterts wordt gebruikt. Deze installatie dient in 2015 in bedrijf te komen.

Naast onderzoek dat aansluit op het procedé van EcoPhos, zijn ook andere processen onderzocht, waaronder dat van TermPhos. Door het faillissement van laatstgenoemde onderneming diende veelbelovend onderzoek te worden beëindigd.

Proef Droog & herbruikbaar

'65% materiaalhergebruik van het huishoudelijk afval' luidt de ambitieuze doelstelling van het huidige afvalstoffenbeleid. Met een 'verfijning' van de huidige inzamelmethoden lijkt dit doel niet te realiseren. Daarom worden op diverse plaatsen in Nederland andere inzamelmethoden onderzocht. HVC ontwikkelt voor haar aandeelhouders het concept 'Droog & herbruikbaar'. Droge herbruikbare reststromen worden in dit concept in één container ingezameld. Met een sorteerstap worden de herbruikbare stromen in de afzonderlijke deelstromen gescheiden. Belangrijke uitgangspunten bij dit concept zijn maximaal drie minicontainers (droog en herbruikbaar, groente-, fruit- en tuinafval en restafval) en een hoger serviceniveau: herbruikbare materialen worden via de minicontainer ingezameld.

Resultaten pilots

In 2011 zijn in twee gemeenten, Noordoostpolder en Sliedrecht, praktijkproeven gestart. De resultaten van deze pilots lieten een toename (40 tot 50%) van de hoeveelheid herbruikbare stromen en een afname (20 tot 25%) van de hoeveelheid huishoudelijk restafval zien. De deelstromen afkomstig uit het sorteerproces van de droog-en-herbruikbaarfractie voldeden aan de kwaliteitseisen van de afnemers. Daarnaast was er sprake van draagvlak bij de burgers: 90% van de burgers wil doorgaan met deze wijze van inzamelen. Uit analyses bleek er nog een relatief grote hoeveelheid 'droog en herbruikbaar' in het restafval aanwezig te zijn, zodat er potentie aanwezig is voor verdere verbetering van de inzamelresultaten.

Vervolg

In Sliedrecht wordt de pilot ongewijzigd voortgezet. In Noordoostpolder wordt het concept gewijzigd waarbij het restafval door burgers zelf moet worden weggebracht naar ondergrondse verzamelcontainers (ook wel omgekeerd inzamelen genoemd).

In Dordrecht wordt een nieuwe pilot gestart waarbij de inzameling van de droog-en-herbruikbaarfractie bij hoogbouw wordt onderzocht.

Een belangrijk aandachtspunt voor de verdere uitrol van het concept is de samenstelling van de 'ideale' grondstofbak, in combinatie met de techniek van het mechanisch sorteren. Afhankelijk van de mogelijkheden te komen tot een verantwoorde business case wordt medio 2013 nadere besluitvorming voorzien. In samenhang daarmee zal een voorstel voor een gemeenschappelijk beleid voor opwerking of hergebruik van de daarbij vrijkomende deelstromen worden geformuleerd, waarin facultatief door aandeelhouders kan worden geparticipeerd.

Medemblik

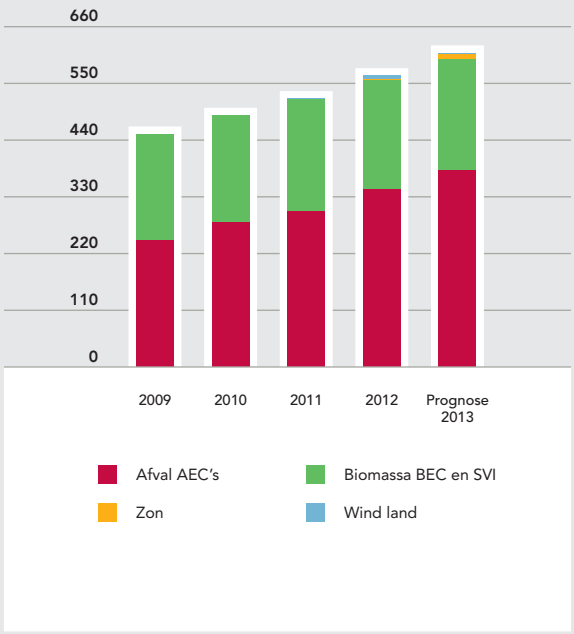
Energie

Zoals hiervoor toegelicht omvat het taakveld Energie de productie en levering van elektriciteit, gas en warmte uit afval en biomassa en uit andere duurzame bronnen. Met energie uit andere duurzame bronnen wordt wind- en zonne-energie, alsmede warmtelevering met warmtekrachtkoppelingsinstallaties bedoeld. Laatstbedoelde activiteiten vormen in 2012 5,3% van de omzet van HVC.

Overheidsbeleid

De ambities van de rijksoverheid op het gebied van duurzame energieproductie zijn sterk kabinetsafhankelijk. In het regeerakkoord van het huidige kabinet staat dat Nederland in 2020 16% van zijn energie uit duurzame bronnen haalt. Momenteel is dat nog 4%. Voor de periode tot 2020 resteert dus een aanzienlijke opgave. Op dit moment is het belangrijkste instrument om deze ambities te realiseren de SDE+-subsidieregeling. Met deze regeling hebben technologieën die per geproduceerde MWh de minste subsidie behoeven, de grootste kans dat hun subsidieaanvraag wordt gehonoreerd. De SDE+-subsidieregeling wordt de komende jaren in toenemende mate gefinancierd door een opslag op de energierekening. Een andere wijze waarop een aanzienlijk toename van duurzame energieproductie kan worden gerealiseerd, is het opleggen van een verplichting voor kolencentrales om biomassa bij te stoken. Hierover heeft het kabinet nog geen besluit genomen.

Groene energieproductie per bron
(GWh)

Productie en levering van duurzame energie en gerealiseerde CO_2-besparing

HVC produceert duurzame elektriciteit, gas en warmte door benutting van afvalstoffen en biomassa als energiebron, voor zover hergebruik niet mogelijk is, en uit andere duurzame bronnen. In totaal heeft HVC in 2012 962 GWh geproduceerd, waarvan 893 GWh elektrisch en 69 GWh thermisch. Een groot deel van de geproduceerde elektriciteit, 565 GWh, is groen. Bronnen zijn de organische fractie van het restafval (345 GWh) en biomassa die wordt benut als brandstof in de bio-energiecentrale en de slibverbrandingsinstallatie (210 GWh). In 2012 is 6,3 GWh opgewekt door windturbines op land, terwijl 3,5 GWh is opgewekt door zonnepanelen. De elektriciteitsproductie is in 2012 toegenomen ten opzichte van 2011, met name door een betere bezettingsgraad van de afvalenergiecentrales.

De groene stroom die HVC opwekt wordt grotendeels (circa 80%) afgenomen door de aandeelhouders. De grijze stroom en de groene stroom die niet door de aandeelhouders worden afgenomen, worden via de groothandelsmarkt afgezet. Medio 2012 zijn alle aandeelhouders geïnformeerd over de aan hen individueel toe te rekenen CO_2-reductie door de groene stroom die HVC produceert. De toerekening van deze groenestroomproductie gaat deels op basis van het aandeel in HVC en deels naar verhouding van de door de betreffende aandeelhouder aangeboden biomassastromen die zijn omgezet in elektriciteit. In nevenstaand overzicht is deze verdeling voor 2012 weergegeven, evenals de groenestroomafname door de aandeelhouders.

Mln kWh	Toerekening			Levering
	Biomassa van aandeelhouder	Op basis van deelneming HVC	Totale toerekening	Totaal 2012
Alblasserdam	2,5	2,9	5,4	2,2
Alkmaar	8,8	16,6	25,4	17,5
Almere	15,9	19,0	34,9	0,0
Beemster	0,1	0,9	1,0	0,7
Bergen	3,3	5,4	8,7	2,1
Beverwijk	4,9	7,3	12,2	4,3
Castricum	3,9	6,1	10,0	3,5
Den Helder	8,1	12,3	20,4	0,0
Dordrecht	15,3	17,4	32,7	20,8
Drechterland	2,5	3,5	6,0	1,2
Dronten	3,1	5,3	8,4	2,8
Enkhuizen	2,3	3,3	5,6	2,3
Giessenlanden	1,3	2,1	3,4	2,7
Gorinchem	3,3	5,1	8,4	0,0
Graft-De Rijp	0,5	1,1	1,6	0,6
Hardinxveld Giessen-dam	1,6	2,6	4,2	0,0
Heemskerk	4,9	7,3	12,2	3,9
Heerhugowaard	6,6	9,2	15,8	4,9
Heiloo	1,8	4,0	5,8	1,7
Hendrik-Ido-Ambacht	3,6	4,1	7,7	2,4
Hollands Kroon	5,1	7,9	13,0	0,0
Hoorn	9,1	12,8	21,9	10,8
Koggenland	2,8	4,0	6,8	2,3
Langedijk	3,5	4,8	8,3	3,4
Leerdam	1,9	3,0	4,9	2,5
Lelystad	8,8	10,2	19,0	12,6
Molenwaard	2,7	4,3	7,0	0,0
Medemblik	5,5	7,7	13,2	6,2
Noordoostpolder	5,5	6,8	12,3	3,8
Opmeer	1,5	2,0	3,5	1,0
Papendrecht	4,1	4,7	8,8	3,3
Purmerend	0,1	11,2	11,3	0,0
Schagen	6,7	8,1	14,8	0,0
Schermer	0,5	1,0	1,5	0,3
Sliedrecht	2,7	3,5	6,2	1,9
Smallingerland	4,4	8,6	13,0	0,0
Stede Broec	2,7	3,9	6,6	3,0
Texel	2,0	2,6	4,6	1,8
Uitgeest	1,1	2,3	3,4	0,6
Urk	1,4	2,5	3,9	0,0
Velsen	7,5	14,6	22,1	8,2
Westland	9,0	15,4	24,4	0,0
Wormerland	1,8	2,8	4,6	0,9
Zaanstad	18,7	29,1	47,8	0,0
Zederik	1,2	2,0	3,2	2,2
Zeevang	0,1	1,2	1,3	1,4
Zeewolde	1,4	2,2	3,6	2,3
Zwijndrecht	5,7	6,5	12,2	3,2
Waterschap Hollandse Delta	2,1	11,8	13,9	45,9
Hoogheemraadschap Schieland en Krimpenerwaard	0,4	4,4	4,8	21,3
Waterschap Rijnland	1,1	13,2	14,3	62,8
Waterschap Delfland	0,9	11,3	12,2	14,3
Waterschap Rivierenland	0,2	3,0	3,2	0,0
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	9,3	0,7	10,0	59,2
Totaal	**226**	**366**	**591**	**0**

Schermer

Energie uit restafval en biomassa

HVC beschikt over twee afvalenergiecentrales, een bio-energiecentrale en een slibverbrandingsinstallatie. In deze installaties worden voor verbranding in aanmerking komend restafval en biomassa benut voor de productie van stoom waarmee in 2012 zo'n 860 GWh elektriciteit werd geproduceerd. Elektriciteit van de afvalenergiecentrales wordt voor 53% aangemerkt als 'groen', gelet op de in het restafval aanwezige biomassa. De elektriciteit van de bio-energiecentrale en slibverbrandingsinstallatie is volledig 'groen'. Hiervoor ontvangt HVC 'Garanties van Oorsprong'. Zoals hiervoor vermeld, voorziet HVC in de elektriciteitsbehoefte van vrijwel alle aandeelhouders. Aan de afvalenergiecentrale in Alkmaar is een warmtenet gekoppeld. De komende jaren wordt het netwerk uitgebreid aan de hand van woningbouw- en renovatieplannen. Ook in Dordrecht wordt een warmtenetwerk, gekoppeld aan de afvalenergiecentrale, gerealiseerd.

Afvalenergiecentrales

Nederland beschikt met twaalf verbrandingsinstallaties over een capaciteit van circa zeven miljoen ton op jaarbasis. Ruim 60% daarvan is in overheidshanden. HVC beheert twee afvalenergiecentrales, in Alkmaar en Dordrecht. In 2007 is besloten de installatie in Dordrecht te moderniseren en uit te breiden met een vijfde lijn. Beide afvalenergiecentrales beschikken over de R1-status. Dat betekent dat de verwerking van afval wordt aangemerkt als nuttige toepassing. Beide afvalenergiecentrales vervullen – vooralsnog – een belangrijke rol in het kader van het afvalbeheer en zetten voor verbranding in aanmerking komende afvalstromen waarvoor (nog) geen hergebruiksmogelijkheden zijn om in elektriciteit en warmte.

Afvalaanbod en verwerkingscapaciteit

De afvalenergiecentrales verwerken huishoudelijk restafval en voor verbranding in aanmerking komend bedrijfsafval. De deelnemende gemeenten hebben in 2012 in totaal 463 kton huishoudelijk restafval aangeboden, tegenover 491 kton in 2011 en 471 kton in 2010. Het aanbod van bedrijfsafval vindt plaats op basis van langjarige overeenkomsten. In 2012 is in totaal 506 kton bedrijfsafval aangevoerd, tegen een hoeveelheid van 422 kton in 2011 en 422 kton in 2010. De hogere hoeveelheid bedrijfsafval is gecontracteerd voor compensatie van de afgenomen hoeveelheid aangeboden huishoudelijk restafval en voor benutting van de extra verbrandingscapaciteit die is ontstaan door optimalisatie van lijn 5. Een relatief klein deel van het aangeboden bedrijfsafval is afkomstig van gemeentelijke aandeelhouders.

De gezamenlijke verbrandingscapaciteit van de afvalenergiecentrales in Alkmaar en Dordrecht bedroeg in 2012 969 kton, tegen een capaciteit van 1.036 kton in 2011. De afname houdt verband met een onderhoudstop voor de stoominstallaties, waarvoor de gehele installatie gedurende een aantal dagen diende te worden stilgelegd. Daarnaast kon door schaarste op de afvalmarkt in het boekjaar circa 25 kton verbrandingscapaciteit niet worden benut. De beschikbaarheidspercentages van de afvalenergiecentrales Dordrecht en Alkmaar bedroegen in 2012 88%, respectievelijk 90%. De bezettingsgraad van de installaties in Alkmaar en Dordrecht bedroeg daardoor 92%, respectievelijk 85%. Met name het eerste halfjaar draaiden de installaties niet op volle capaciteit. In de tweede helft van 2012 werd dit hersteld, door import en verwerking van afval uit Groot-Brittannië.

Landelijk bedraagt de overcapaciteit circa 800 kton. De huidige overcapaciteit kent de volgende oorzaken. Vijf jaar geleden werd in Nederland nog een aanzienlijke hoeveelheid brandbaar afval gestort. Die situatie leidde tot verschillende initiatieven, ook van HVC, om capaciteit uit te breiden. De economische crisis en, in mindere mate, toegenomen afvalscheiding, hebben vervolgens geleid tot een afname van het aanbod.

Net als de meeste andere afvalenergiecentrales beschikken ook de installaties van HVC over de R1-status. Dat betekent dat deze installaties ook voor verbranding in aanmerking komende afvalstoffen mogen verwerken die afkomstig zijn uit het buitenland. Om onderbezetting en de daarmee samenhangende kosten tegen te gaan, importeren Nederlandse afvalverwerkers brandbaar restafval*. Uit onderzoek van CE Delft blijkt dat de CO_2-reductie door energieterugwinning van dit afval in Nederlandse afvalenergiecentrales per saldo opweegt tegen de CO_2-emissies ten gevolge van het storten in het land van oorsprong, inclusief de extra CO_2-emissies tijdens het transport.

Emissie-eisen

De emissievoorschriften voor de afvalenergiecentrales, bio-energiecentrale en slibverbrandingsinstallatie zijn gebaseerd op landelijke emissienormen, zoals het Besluit verbranden afvalstoffen. In zowel Dordrecht als Alkmaar zijn de emissie-eisen op

* In 2011 was dat circa 400 kton. Naar verwachting is dat in 2012 toegenomen.

verzoek van HVC aangescherpt, in overleg met omwonenden en milieuorganisaties. De toegepaste rookgasreinigingstechnieken in de installaties bieden over het algemeen de mogelijkheid deze eisen te realiseren. In de appendix vindt u een overzicht van de emissiejaarvrachten van de hiervoor genoemde verbrandingsinstallaties. KEMA Emission Verification Services heeft de jaarvrachten geverifieerd.

Biomonitoring

Rond de afvalenergiecentrale en bio-energiecentrale in Alkmaar wordt een biomonitoringsprogramma uitgevoerd door Plant Research International, onderdeel van Wageningen UR, waarmee eventuele invloed van de installaties op gewassen en koemelk in de omgeving wordt gemeten. Een nadere toelichting op dit programma vindt u in het hoofdstuk 'Dialoog, samenwerking en ondersteuning'. De resultaten van het biomonitoringsprogramma toonden in 2012, evenals in voorgaande jaren, onveranderd aan dat de activiteiten van HVC in Alkmaar de kwaliteit van de onderzochte producten niet negatief beïnvloedden.

Bio-energiecentrale

De gemeenten in het verzorgingsgebied van HVC beschikken over houtachtige biomassastromen waarmee duurzame energie kan worden geproduceerd. Deze biomassa, samen met stromen die via de markt worden ingekocht, wordt als brandstof benut in de bio-energiecentrale van HVC die eind 2006 in bedrijf is genomen. Het elektrisch vermogen van de installatie bedraagt circa 25 MW. In 2012 is 206 GWh geproduceerd, tegen een hoeveelheid van 213 GWh in 2011 en 204 GWh in 2010. Sinds 2011 wordt ook een klein percentage gedroogd en gegranuleerd zuiveringsslib verwerkt, afkomstig van de slibdrooginstallatie van het hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier. Circa 8% van de benodigde brandstof van de bio-energiecentrale bestaat uit slibgranulaat. HVC onderzoekt daarnaast of ook andere biomassastromen die in het verzorgingsgebied beschikbaar zijn, geschikt zijn voor verbranding in de bio-energiecentrale.

Slibverbrandingsinstallatie

Sinds begin 2010 is HVC volledig aandeelhouder van NV DRSH, eigenaar van de slibverbrandingsinstallatie in Dordrecht.
De installatie verwerkt ontwaterd zuiveringsslib, dat afkomstig is van vijf van de zes deelnemende waterschappen. Daarnaast werd in 2012 zuiveringsslib aangevoerd van andere waterschappen, zoals het waterschap Zuiderzeeland, en van bedrijven die beschikken over een eigen biologische afvalwaterzuivering, met een vergelijkbaar proces als dat van de waterschappen.
De bedrijfsvoering van de slibverbrandingsinstallatie is sinds de overname geïntegreerd met die van de naastgelegen afvalenergiecentrale van HVC. Verbranding van zuiveringsslib is de minimumstandaard conform LAP2. Slibverbranding geldt als hoogwaardiger dan storten, vanwege het met storten samenhangende ruimtebeslag en de productie en emissie van methaan. Storten van zuiveringsslib is in Nederland dan ook niet toegestaan. De verwerkingscapaciteit van de installatie bedraagt circa 375.000 ton per jaar.
Het primaire oogmerk van een slibverbrandingsinstallatie is slibverwijdering. Door het hoge restwatergehalte van het aangevoerde ontwaterde zuiveringsslib is van netto-energieproductie niet of nauwelijks sprake. Thermische verwerking van zuiveringsslib in de huidige generatie slibverbrandingsinstallaties is energieneutraal. De hoeveelheid externe energie die aan het slibverwerkingsproces wordt toegevoegd in de vorm van gas en elektriciteit, is gelijk aan de hoeveelheid thermische energie die wordt geleverd aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dordrecht. Met de turbine is 4.061 MWh elektriciteit geproduceerd (in 2011: 3.439 MWh). Dit is omgerekend 14.600 GJ. De opgewekte elektriciteit wordt alleen voor interne processen benut. In 2012 kon 16,1% van de benodigde elektriciteit zelf worden opgewekt. Daarnaast is circa 125.000 GJ aan warmte geleverd aan de rioolwaterzuiveringsinstallatie Dordrecht. Deze installatie kan daardoor beter stikstof verwijderen uit het rioolwater, zodat het waterschap elders geen investeringen hoeft te doen en energie kan besparen.
Het aanbod van zuiveringsslib vertoont de laatste jaren een dalende tendens, door het meer benutten van lokale vergistingscapaciteit. In het boekjaar is door de deelnemende waterschappen 317 kton slib aangeleverd (312 kton in 2011). Dit is een gelijke hoeveelheid als in 2010.
Enkele deelnemende waterschappen hebben echter plannen om de komende jaren meer slib te gaan vergisten, zodat een verdere daling wordt verwacht.
Uiteindelijk heeft dit financiële consequenties voor de eindverwerking. Intensieve samenwerking in de zuiveringsslibketen wordt daardoor steeds belangrijker. De afgelopen twee jaar heeft HVC samen met de aandeelhoudende waterschappen, Afval Energie Bedrijf Amsterdam, hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier en Waternet onderzoek gedaan naar de optimale inrichting van de slibketen. Dit onderzoek concludeert

dat investeren in grootschalige slibvergisting, mede gelet op de bestaande onderbezetting, de komende jaren niet aan de orde is. Samenwerking tussen de aandeelhoudende waterschappen en andere waterschappen/eindverwerkers kan mogelijkheden bieden om de bezettingsgraad van de beschikbare slibverbrandingscapaciteit te optimaliseren en tegelijkertijd centrale vergistingsinitiatieven te realiseren. In dit licht worden gesprekken gevoerd met vertegenwoordigers van verschillende partijen in de keten om de mogelijkheden van strategische samenwerking te verkennen. Zo'n samenwerking past ook goed binnen de denklijnen en afspraken van het Bestuursakkoord Water.

Warmtelevering

Warmtenetten worden over het algemeen gevoed met warmte van elektriciteitscentrales of warmtekrachtkoppelingsinstallaties. Via een leidingnet wordt warm water gedistribueerd aan woningen en bedrijven voor verwarming van ruimten en tapwater. Door warmtebenutting stijgt het energetisch rendement van het betreffende energieproductiemiddel fors. In Nederland vormt het verwarmen van ruimtes zo'n 40% van het totale energieverbruik. Om de doelstellingen op het gebied van CO_2-reductie te behalen, is het dan ook van belang om de warmtevraag, na betere woningisolatie, te verduurzamen. De meeste huishoudens gebruiken gasgestookte cv-ketels. Het gebruik van restwarmte maakt deze overbodig. Per woning betekent dat een vermindering van de CO_2-uitstoot met 75% (1.240 kg/jaar). Marktpartijen zijn nauwelijks meer geïnteresseerd in de aanleg van een warmtenet. Het betreft een langetermijninvestering met een relatief laag financieel rendement, vooral gedurende de eerste exploitatiejaren. Het milieurendement is echter hoog. HVC streeft daarom benutting van restwarmte na, binnen de kaders van een realistische exploitatie. De CO_2-uitstoot die één gezin met de aansluiting op een warmtenet bespaart, staat gelijk aan de energie van dertig zonnepanelen of 10.000 gereden autokilometers.

Warmtenetten Alkmaar en Dordrecht

Alkmaar

De warmte die overblijft na elektriciteitsopwekking in de afvalenergiecentrale Alkmaar wordt geleverd aan nabijgelegen woningen en bedrijven. Ook het voetbalstadion van AZ wordt van warmte voorzien. In 2012 is het warmtenet verder uitgebreid. In totaal is 65 TJ warmte geleverd, tegen een hoeveelheid van 55 TJ in 2011 en 51 TJ in 2010. Ultimo 2012 zijn ruim 2.000 woningequivalenten (waarvan 291 woningen en 85 bedrijven) aangesloten. Ultimo 2011 waren 85 woningen en 73 bedrijven aangesloten. De geplande groei naar 2.500 woningen blijft achter door temporisering van nieuwbouw.

Dordrecht

In 2012 is met de gemeente en woningbouwcorporaties de realisatie van een warmtenet voorbereid dat wordt aangesloten op de afvalenergiecentrale Dordrecht. Eind 2012 is gestart met de realisatie. Op termijn kunnen 10.000 woningequivalenten voorzien worden van warmte. Het tempo waarin dit aantal woningen kan worden aangesloten hangt vooral af van de snelheid waarmee woningbouwcorporaties hun bouw- en renovatieprogramma's uitvoeren. Zolang het hoofdwarmtenet nog niet gereed is, zorgen tijdelijke ketels per wijk voor de verwarming van woningen die op korte termijn worden opgeleverd. Omdat in Dordrecht veel bestaande bebouwing wordt aangesloten, kunnen de geprognosticeerde aansluitingen naar verwachting relatief snel worden gerealiseerd.
Nabij de afvalenergiecentrale van HVC in Dordrecht bevindt zich Du Pont de Nemours (Nederland) BV (Du Pont). In 2012 heeft HVC een overeenkomst met dit bedrijf gesloten voor stoomlevering door HVC aan de installaties van Du Pont. HVC en Du Pont realiseren hiervoor gezamenlijk een stoomleiding tussen de afvalenergiecentrale van HVC en het stoomnet van Du Pont. De stoomleiding zal vanaf 1 november 2013 operationeel zijn. De stoomleiding is in principe alleen in het weekend in bedrijf wanneer stoombenutting voor elektriciteitsproductie door HVC vanwege de lage elektriciteitsprijs in de daluren relatief weinig oplevert.

Groen Gas

Vergisters

75% van de in Nederland gebruikte energie is in de vorm van (aard)gas. Verduurzaming daarvan vraagt om de productie van groen gas. De aandeelhouders van HVC bieden jaarlijks een forse hoeveelheid groente-, fruit- en tuinafval aan, in 2012 135 kton. Tot voor kort werd dit groente-, fruit- en tuinafval gecomposteerd. Enkele jaren geleden hebben wij op basis van onderzoek gekozen voor toepassing van vergistingstechniek om het milieurendement van de gescheiden inzame-

Schagen

ling van groente-, fruit- en tuinafval te verhogen. Op grond daarvan zijn vergistingsinstallaties gerealiseerd in Zwolle en Middenmeer. Het in de vergisters geproduceerde biogas wordt opgewaardeerd tot aardgaskwaliteit. Het residu na vergisting wordt gecomposteerd.

Vergister Zwolle

Zoals eerder vermeld, heeft HVC samen met Rova NV een vergistingsinstallatie in Zwolle gerealiseerd. Hiertoe is een joint venture opgericht, Natuurgas Overijssel BV. HVC en Rova participeren elk voor 50%. Eind 2011 is gestart met gasproductie. In maart 2012 is het eerste gas aan het net geleverd. De installatie in Zwolle heeft een capaciteit van 45.000 ton groente-, fruit- en tuinafval per jaar, waarbij circa 3 miljoen m^3 groen gas geproduceerd kan worden. Na vergisting van groente-, fruit- en tuinafval resteert digestaat, een soort natte compost. In tegenstelling tot bijvoorbeeld Duitsland is het in Nederland vooralsnog verboden om digestaat toe te passen als meststof. De verwijdering van digestaat brengt daarom relatief hoge kosten met zich mee, waardoor de kosten van vergisting in Zwolle hoger zijn dan geraamd.

Vergister Middenmeer

In oktober 2010 is gestart met de bouw van een vergister in Middenmeer. Eind 2011 is de vergister in proefbedrijf genomen. Begin 2012 is de gasopwerking in proefbedrijf genomen. In maart 2012 is het eerste gas aan het net geleverd. De installatie heeft een capaciteit van 80.000 ton groente-, fruit- en tuinafval op jaarbasis, waarbij 5,6 miljoen m^3 groen gas geproduceerd kan worden. Evenals in Zwolle produceert de vergister in Middenmeer digestaat. In Middenmeer beschikt HVC echter over een nacomposteerhal, waarmee het vrijkomende digestaat tot compost kan worden opgewerkt die voldoet aan de daaraan gestelde eisen. De installatie vraagt verdere optimalisatie, om de gasproductie en -opwerking op een hoger niveau te brengen tegen lagere exploitatielasten. De gasproductie over 2012 bedroeg 1,192 miljoen m^3.

Vergassingstechniek Milena

Biomassavergassing kan in potentie een aanzienlijke bijdrage leveren aan het verduurzamen van het energieverbruik. Het gas afkomstig uit een vergassingsinstallatie, het zogenaamde syngas, kan zowel direct voor energieproductie worden benut maar ook het gebruik als grondstof voor de productie van groen gas is mogelijk. Dit groen gas kan vervolgens worden geïnjecteerd in het reguliere aardgasnetwerk en daarmee het fossiele aardgas vervangen.
Samen met onder meer Gasunie en TAQA werken HVC en ECN samen aan de toepassing van deze vergassingstechniek voor biomassa. De techniek, 'Milena' geheten, wordt getest in een pilotinstallatie in Petten. Samen met TAQA zijn HVC en ECN met de rijksoverheid een Groen Gas Green Deal aangegaan om de ontwikkeling van groengastechnologie te bevorderen.
De overheid ziet het belang van groen gas voor de toekomstige energievoorziening en wil de jaarlijkse productie van groen gas (nu 30 miljoen m^3) laten toenemen tot 300 miljoen m^3 in 2014. In 2030 zou de productie van gas uit vergisting en vergassing 3 miljard m^3 moeten bedragen, in 2050 zelfs 30 miljard m^3.
De Green Deal beoogt de oprichting in Noord-Holland-Noord van een leer- en expertisecentrum ('Expertisecentrum Biomassavergassing'), te situeren rond een Milena op demoschaal. Diverse partijen hebben belangstelling getoond voor dit project. De huidige SDE+-regeling leidt echter niet tot een haalbare exploitatie van een Milena-demo-installatie. In 2012 is vanuit het Topconsortium voor Kennis- en Innovatie Gas en het ministerie van Economische Zaken € 6 miljoen respectievelijk € 4 miljoen subsidie voor dit project toegezegd. Ook de provincie Noord-Holland is voornemens om financieel te participeren via haar duurzame energiefonds. Verwacht wordt dat in 2013 de finale besluitvorming plaats zal vinden.

Energie uit andere duurzame bronnen en warmtekrachtkoppeling

Warmte-/koudelevering

Warmtekoude-opslag Dordrecht

In 2009 is gestart met levering van warmte en koude op het Leerpark in Dordrecht, een locatie waar onder meer grootschalige scholencomplexen zijn gevestigd. De warmte en koude worden geleverd door warmtepompen uit warmte- en koudeopslag in de bodem. In 2012 is 16 TJ warmte en 2 TJ koude geleverd, ten opzichte van 9 TJ warmte en 2 TJ koude in 2011.

Warmtenetten Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad

Sinds 1 juli 2011 beheert HVC drie warmtenetten in Heerhugowaard, Langedijk en Zaanstad. De netten voorzien circa 4.000 woningen van warmte door middel van warmtekrachtkoppelingsinstallaties. Deze installaties produceren gelijktijdig warmte en elektriciteit waardoor het rendement ten minste 90% bedraagt. De totale CO_2-besparing die met de drie netten wordt gerealiseerd ten opzichte van verwarming via individuele

gasketels, bedraagt ruim 3.250 ton CO_2 per jaar. HVC heeft het voornemen de netten van Langedijk en Heerhugowaard op termijn aan te sluiten op het warmtenet van Alkmaar. Met zo'n aansluiting kan het verbruik van fossiele energie verder worden verlaagd.

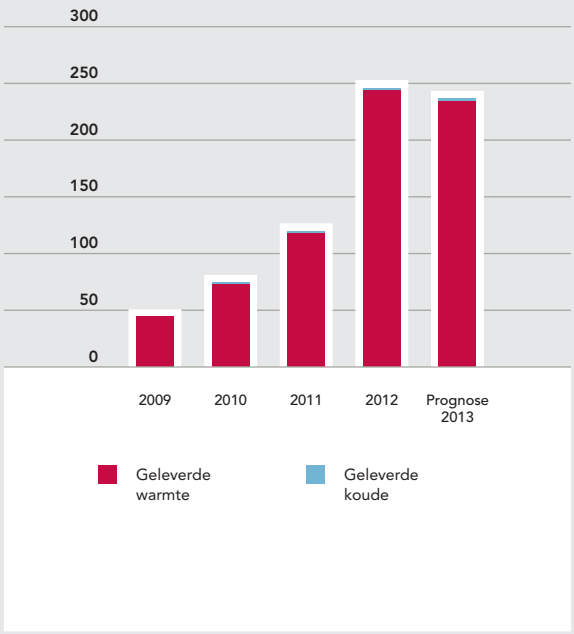
Geleverde warmte

De hoeveelheid geleverde warmte in 2012 is ten opzichte van 2011 toegenomen in verband met de verwerving medio 2011 van de drie warmtenetten. Doordat 2012 relatief koud was, is meer geleverd dan geprognosticeerd. Voor 2013 wordt uitgegaan van een gemiddeld (iets minder koud) jaar.

Geothermie

HVC onderzoekt, in samenwerking met verschillende partijen in het Westland, de mogelijkheden van diepe geothermie (meer dan vier kilometer diepte) op een drietal locaties in de gemeente Westland. Door de omvang van de glastuinbouw in de gemeente is de warmtevraag (en dus gebruik van fossiele brandstoffen) zeer hoog. Het uitgevoerde geologisch onderzoek toont aan dat er een grote kans is om in dit gebied uit de Terra-laag op ruim vier kilometer diepte een aanzienlijke hoeveelheid warmte naar boven te halen en zo kan een aanzienlijke verduurzaming verwezenlijkt worden. Voor twee van de drie projecten is SDE+-subsidie aangevraagd.

Geleverde warmte en koude
(x 1.000 GJ)

Zon

HVC investeert in zonne-energieprojecten via Horizon Energy BV. De meerderheidsparticipatie van 75% werd in 2012 omgezet naar een belang van 100%. Horizon Energy heeft een capaciteit van in totaal 4,2 MWp met zonneprojecten die zijn uitgevoerd bij 29 agrarische bedrijven op basis van de SDE-regeling van 2009. De geproduceerde elektriciteit wordt voor een groot deel afgenomen door de betrokken agrariërs. Het overschot wordt geleverd aan het elektriciteitsnet. Door een verlaging van de subsidiebedragen zijn grootschalige zonneprojecten vooralsnog moeilijk rendabel te exploiteren. Horizon Energy richt zich daarom nu op kleinere projecten die ook met geringe subsidie haalbaar zijn.
Inmiddels zijn projecten gehonoreerd met een totaalvermogen van 5 tot 6 MWp. De prijzen van zonnepanelen dalen snel en het rendement ervan stijgt. Rendabele toepassingsmogelijkheden van zonne-energie op woningen nemen daardoor toe. HVC ondersteunt gemeenten die burgers daarbij op weg willen helpen. Door het gunstige subsidieklimaat van de afgelopen jaren kon Horizon Energy in Duitsland een groot project realiseren. In Bottrop werd een skihal voorzien van zonnepanelen met een productievermogen van in totaal 1,3 MWp. Het project levert jaarlijks 1,3 miljoen kWh, gelijk aan het energieverbruik van bijna 370 huishoudens en bespaart jaarlijks 755 ton CO_2. Begin 2013 plaatste gemeente Zwijndrecht samen met HVC ruim 400 zonnepanelen op gemeentelijke panden. De zonnepanelen voorzien volledig in de elektriciteitsvraag van deze panden.

Offshore wind

Offshore wind is een belangrijke mogelijkheid om de elektriciteitsconsumptie relatief snel te verduurzamen. Daarnaast voorkomt wind op zee de landschappelijke impact van windturbineparken op land. Voor het fabriceren, plaatsen, onderhouden en na twintig jaar verwijderen van een windturbine (de hele levenscyclus), is primaire energie benodigd. Afhankelijk van het windaanbod kan een windturbine deze energie in drie tot zes maanden terugwinnen. Wij verwachten dat er de komende jaren, gelet op het huidige subsidieregime in Nederland, geen nieuwe initiatieven komen met betrekking tot wind op zee. Wel zijn op land kleinschaliger mogelijkheden aanwezig. Vanwege ruimtelijke beperkingen vraagt de ontwikkeling van nieuwe projecten relatief veel tijd.

Rivierenland

Gemini

Het windproject Gemini betreft de realisatie van het grootste Nederlandse offshorewindpark, circa 56 kilometer ten noorden van Schiermonnikoog, met een elektrisch vermogen van 600 MW. Op grond van een besluit van de aandeelhouders eind 2010 om voor 15% in het park te participeren is eind maart 2011 een eerste participatie genomen van 10% in het project. Bij het bereiken van financial close, gepland in de loop van 2013, stijgt dit percentage naar 15%. De ontwikkelaar van het park, Typhoon Offshore, is met Van Oord een samenwerkingsovereenkomst aangegaan voor de bouw van het park. Siemens is geselecteerd als leverancier van de windturbines. De Europese Investeringsbank is voornemens een lening te verstrekken van € 500 miljoen. Er worden 150 turbines geplaatst, elk met een vermogen van 4 MW. De CO_2-credits van het park komen voor 15% ten gunste van de aandeelhouders van HVC. Met het aandeel van HVC in het park ter grootte van 90 MW zal jaarlijks 270.000 MWh duurzame energie worden opgewekt, voldoende voor de elektriciteitsvoorziening van een gemeente als Nijmegen (circa 77.000 huishoudens). Er vindt daarmee een CO_2-besparing plaats van ruim 150.000 ton op jaarbasis.

Trianel Windpark Borkum West II

Offshorewindproject Borkum West II betreft de realisatie van 80 windturbines – elk met een vermogen van 5 MW – voor de kust van het Duitse Waddeneiland Borkum. Het Duitse Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co KG ontwikkelt het park. Sinds september 2011 worden veertig AREVA M5000-windturbines geplaatst met een vermogen van elk 5 MW. Het park is naar verwachting medio 2013 gereed, rekeninghoudend met ontstane vertraging bij de realisering van de netaansluiting door TenneT. HVC participeert voor 6,61% in het windpark. Dit percentage vertegenwoordigt een elektrisch vermogen van ruim 13 MW, waarmee een hoeveelheid elektriciteit wordt geproduceerd, gelijk aan het elektriciteitsverbruik van ruim 11.000 huishoudens. Overige deelnemers in het project zijn 32 Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse 'Stadtwerke' en lokale energienutsbedrijven.

Wind op land

Windpark Burgerveen-Oost en windturbine Middelharnis

HVC heeft in juli 2011 een windproject van drie windturbines verworven langs rijksweg A4/A44 ter hoogte van Burgerveen. De drie windturbines hebben een gezamenlijk vermogen van 3,9 MW. HVC is volledig eigenaar van dit windpark. De turbines zijn in februari 2012 in bedrijf genomen. In april 2011 is een windturbine op het terrein van waterschap Hollandse Delta in Middelharnis verworven. Het vermogen van de molen bedraagt 1 MW. In totaal hebben de vier windturbines van HVC in 2012 6,3 GWh geproduceerd.

Projecten met betrekking tot wind op land kwamen in 2012 niet of nauwelijks in aanmerking voor SDE+. De oorzaak hiervan lag in de fasering van subsidieverlening, waarbij de subsidie fasegewijs werd toebedeeld aan partijen met de laagste subsidieverzoeken per MW. Projecten met een relatief lage onrendabele top, zoals geothermie en biomassa, hebben alle beschikbare subsidie geabsorbeerd, wind op land kwam daarna niet meer aan bod. Naar verwachting zal het Rijk een dergelijke eenzijdige subsidiëring in 2013 willen vermijden en zal een geoormerkt bedrag beschikbaar worden gesteld voor wind op land.

De SDE+-regeling 2013 verhoogt het totaal toe te kennen subsidiebedrag van € 1,7 miljard naar € 3 miljard. De benodigde subsidie voor windenergie is afhankelijk gemaakt van het windaanbod op de locatie. Windprojecten op een windrijke locatie hebben een lager basisbedrag nodig dan projecten op een windarme locatie, omdat deze meer vollasturen kunnen draaien.

Verkoop geproduceerde elektriciteit en gas / energiediensten

De opbrengst van elektriciteitslevering wordt bepaald door de marktprijs voor elektriciteit, de omvang en zekerheid van levering en de eventuele subsidies voor duurzame energie uit afval en biomassastromen. De omvang en betrouwbaarheid van levering hangen af van de beschikbaarheid van de afvalenergiecentrales en de bio-energiecentrale. Het onderhoudsbeleid van HVC is erop gericht de kosten van ongepland onderhoud af te wegen tegen de kosten van op maximale beschikbaarheid gericht preventief onderhoud.

HVC beschikt over vergunningen voor de levering van elektriciteit en gas aan kleinverbruikers. De uitvoering van de program-

maverantwoordelijkheid die daarmee is verbonden, wordt voor HVC verzorgd door PVNED, een organisatie die ook voor andere energiebedrijven deze taak verricht.

De energieportefeuille van HVC heeft een relatief geringe omvang. Met het oog daarop is in 2010 besloten om voor 2,6% deel te nemen in Trianel GmbH. Trianel is een in Duitsland gevestigd overheidsbedrijf dat voor de 47 participerende Duitse, Zwitserse en Oostenrijkse lokale energiebedrijven ('Stadtwerke') het energieportfoliomanagement verzorgt. Daarbij hoort ook het verkopen van geproduceerde energie en het inkopen van energie voor eigen verbruik op de groothandelsmarkt.

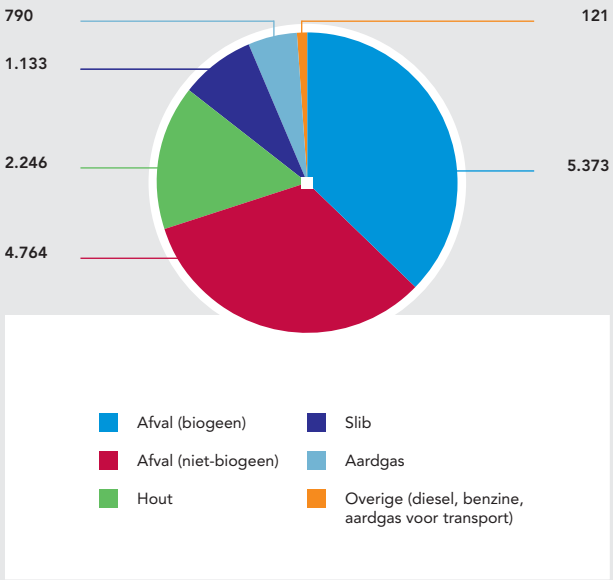
In het boekjaar is besloten om Trianel GmbH ook voor HVC het portfoliomanagement te laten verzorgen. Naar verwachting zullen hierdoor de inkomsten worden verhoogd, tegen een lager risicoprofiel. De verkoopstrategie van HVC is gericht op zekerstelling van inkomsten, gericht op langere termijn. Een beperkt deel van de energieproductie wordt kort verhandeld. Toepassing van derivaten is uitgesloten. HVC verkoopt geen energie die niet door HVC zelf wordt geproduceerd.

Tot medio december 2012 maakte HVC gedeeltelijk gebruik van energiediensten van een Nederlandse dochter van Trianel GmbH, Trianel Energie BV. Door het faillissement van een belangrijke klant met een grote betalingsachterstand, ontstond voor Trianel Energie BV een acute situatie op grond waarvan surseance van betaling werd aangevraagd. HVC en andere partijen hebben op dat moment alle contracten beëindigd. Nadat duidelijk werd dat de Duitse moeder niet bereid bleek tot verdere kapitalisatie, is eind 2012 het faillissement uitgesproken. De directe schade voor HVC bleef beperkt tot circa € 70.000.

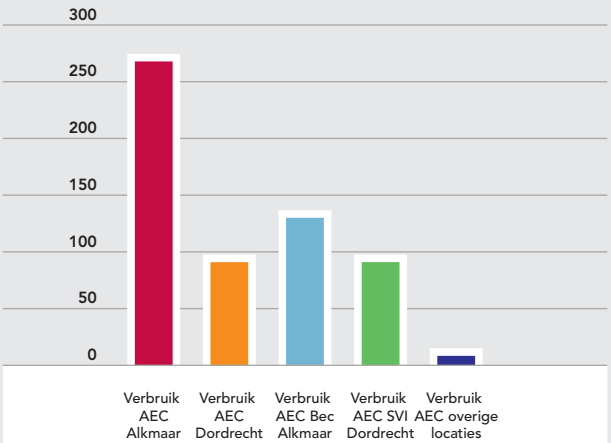
Energieverbruik en CO_2-bijdrage van HVC

Binnen de bedrijfsprocessen van HVC worden verschillende vormen van energie gebruikt. De directe energie die in de processen van HVC wordt gebruikt bestaat uit afval (voor circa de helft van biogene oorsprong), hout, aardgas, dieselolie en benzine. De verdeling wordt in de grafiek 'Direct energiegebruik uit primaire bron in TJ' zichtbaar gemaakt. Circa 60% van de totale directe energie-input van de processen van HVC is van groene oorsprong: biomassa in restafval, het afvalhout dat in de bio-energiecentrale wordt gestookt en circa 97% van het rioolwaterzuiveringsslib dat in de slibverbrandingsinstallatie wordt verstookt. Er wordt ook indirecte energie gebruikt, namelijk

Direct energiegebruik uit primaire bron in TJ

Gebruikte indirecte energie uit primaire bron: elektriciteit in GJ (x 1.000)

elektriciteit. De verdeling over de locaties is te zien in de grafiek 'Gebruikte indirecte energie uit primaire bron: elektriciteit in GJ'. 97% van de gebruikte indirecte energie wordt toegepast in de verbrandingsinstallaties van HVC. Het overige deel wordt verbruikt op de inzamellocaties en de composteerinstallaties.

Elektriciteit

Het elektriciteitsverbruik is in 2012 vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2011. De productie van elektriciteit is wel toegenomen. Een en ander wordt zichtbaar gemaakt in de grafiek 'Energieproductie versus energieconsumptie'. Het elektriciteitsverbruik vindt voor het merendeel plaats door de verwerkingsinstallaties, die de betreffende hoeveelheid opwekken uit afval, biomassa en slib. De toename van groene elektriciteitsproductie komt vooral voort uit wind en zon.

Bij de afvalenergiecentrale in Dordrecht zijn de compressoren vervangen. Deze zijn vervangen vanwege de veranderende bedrijfsprocessen, een flinke overcapaciteit en de technische conditie van de compressoren. De passende oplossing bleek te bestaan uit het vervangen van één van de vier 250 kW start/stop-compressoren van de centrale persluchtinstallatie door een 132 kW toerengeregelde compressor. Zoals vooraf berekend heeft die compressor zichzelf terugverdiend binnen anderhalf jaar. Het energieverbruik is in een jaar met ruim 394.200 kWh afgenomen. Dit levert een besparing op van € 20.000.

Gas

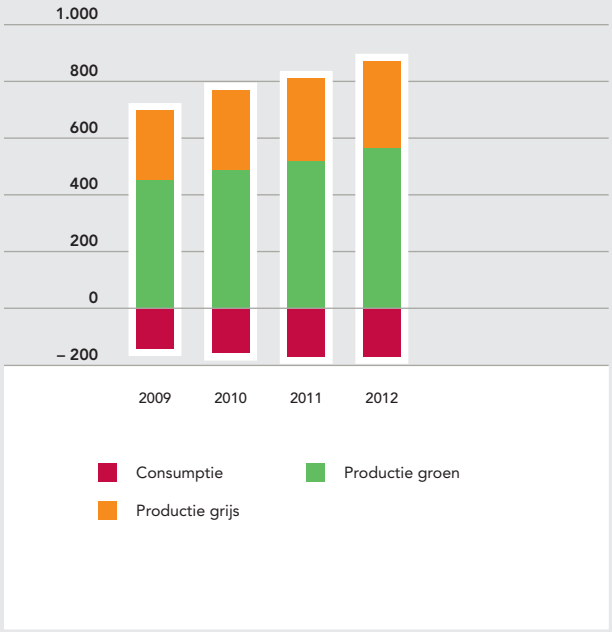
In enkele bedrijfsprocessen van HVC wordt aardgas gebruikt, zoals ten behoeve van de rookgasreiniging, bij op- en afstoken van verbrandingsinstallaties en warmtekrachtkoppelingsinstallaties. De grafiek 'Gasconsumptie versus gasproductie' geeft weer hoeveel gas geconsumeerd en geproduceerd is. De consumptie is in 2012 toegenomen door de overgenomen warmtekrachtkoppelingsinstallaties. Om te besparen op de gasconsumptie is in 2011 besloten stikstofoxiden in de rookgassen van de afvalenergiecentrale in Alkmaar op een andere wijze te verwijderen. De proeven voor deze techniek zullen ook in 2013 doorlopen. Bij positieve resultaten is een besparing van ruim 3 miljoen m^3 aardgas per jaar haalbaar.

Door het samenvoegen van twee rookgasreinigingsstraten in Dordrecht is een gasbesparing van circa 500.000 m^3 per jaar gerealiseerd.

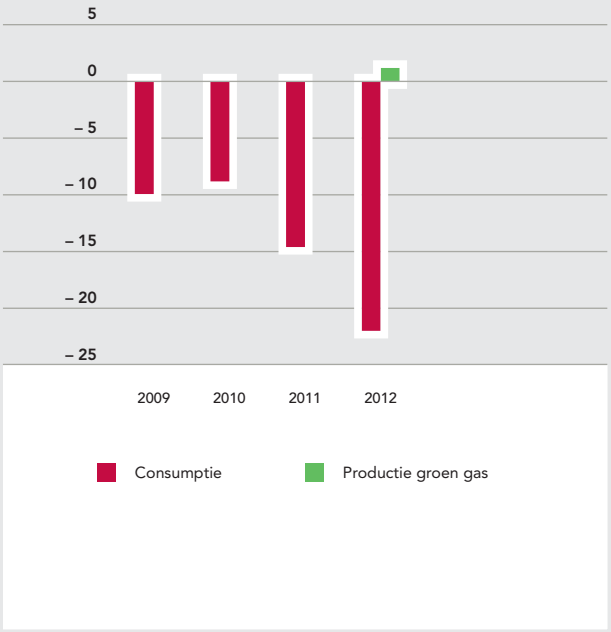
Diesel

De afvalinzamelvoertuigen rijden op fossiele brandstoffen, voor het merendeel op diesel. Het verbruik is in 2012 ten opzichte van 2011 gestegen met 6%. Een klein deel van de voertuigen

Energieproductie versus energieconsumptie
(GWh, aec en bec)

Gasconsumptie versus gasproductie
(x miljoen m^3)

rijdt vanaf begin 2013 op aardgas, met relatief lagere CO_2-emissies.

CO_2-bijdrage

Er zijn vele methodes in gebruik om de CO_2-bijdrage van bepaalde activiteiten te kwantificeren. Door verschillende uitgangspunten zijn deze echter niet altijd goed vergelijkbaar. Het EpE-protocol (Enterprises pour l'Environnement) is ontwikkeld om transparant de totale bijdrage van een organisatie aan broeikasgasemissies in beeld te brengen.

De totale CO_2-bijdrage van HVC bestaat uit het verschil tussen feitelijke emissies en vermeden emissies. CO_2-emisses ontstaan bij het verbranden van het fossiele deel van het afval en de inzet van fossiele brandstoffen ten behoeve van bedrijfsprocessen (met name aardgas) en transport (met name diesel). Vermeden CO_2-emissies hangen samen met geproduceerde elektriciteit en nuttig benutte warmte die de inzet van fossiele brandstoffen voorkomt, alsmede met de toepassing van secundaire grondstoffen (bijvoorbeeld papier en kunststoffen) waardoor in de productieprocessen elders energie wordt bespaard.

In onderstaande figuur wordt de netto CO_2-bijdrage van HVC weergegeven. De totale hoeveelheid vermeden emissies is hoger dan de totale hoeveelheid CO_2 die door de HVC-activiteiten is geëmitteerd. De toename van emissies tussen 2011 en 2012 is veroorzaakt door een toename van de hoeveelheid afval en een toename van het aardgasverbruik (met name voor de regionale warmtenetten). De toegenomen hoeveelheid vermeden CO_2 komt voort uit zowel een verhoogde energieafzet als een verhoogde hoeveelheid gescheiden ingezamelde deelstromen.

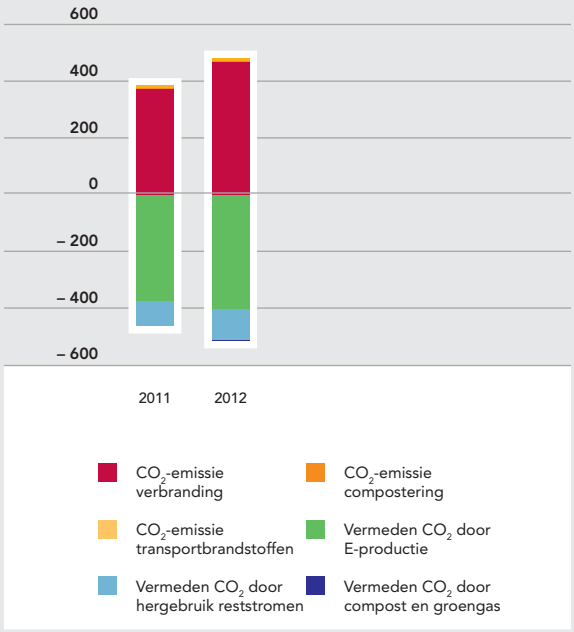
Beleidsadvisering

Naast bovengenoemde operationele activiteiten biedt HVC gemeenten en waterschappen faciliteiten aan zoals beleidsadvisering, voorlichtings- en educatiemiddelen en deelname aan onderzoeksprogramma's ten aanzien van diverse aspecten van afvalbeheer en duurzame energie. Een voorbeeld is het opstellen van afvalbeleidsplannen, waarin landelijke doelstellingen van materiaalhergebruik worden vertaald naar uitvoering op gemeentelijk niveau. Hergebruiksdoelstellingen worden daarbij afgewogen binnen de gemeentelijke mogelijkheden. Met een uitvoeringsplan wordt zichtbaar gemaakt hoe de gewenste maatregelen in de praktijk gerealiseerd kunnen worden en tegen welke kosten dat plaatsvindt.

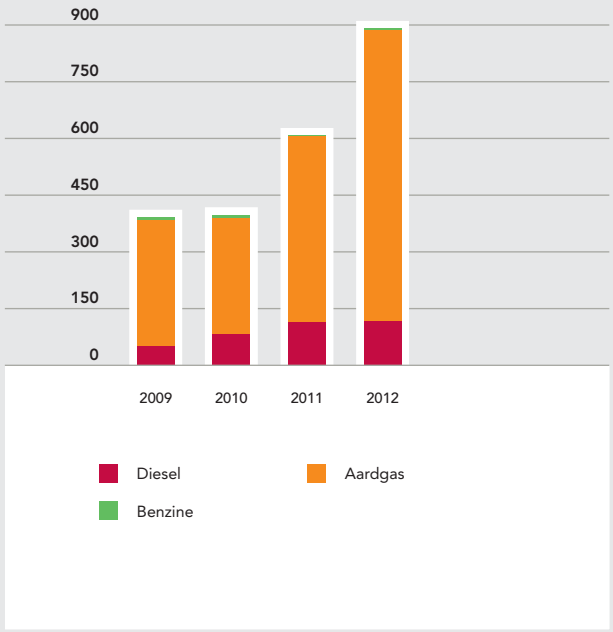
Energievisies

Aan de hand van energievisies en routekaarten analyseren wij voor elke aandeelhouder de acties die nodig zijn om de eigen

Geëmiteerd versus vermeden CO_2
(1.000 ton CO_2)

Totaal brandstofgebruik naar bron
(GJ)

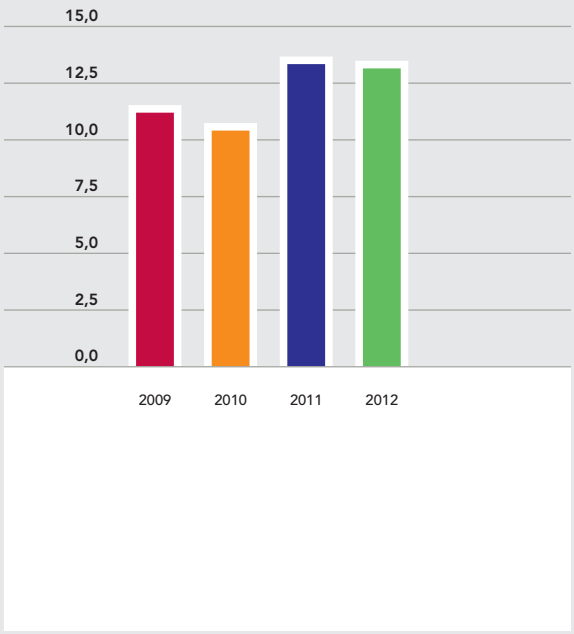
Papendrecht

klimaatdoelstellingen te realiseren. De energievisie geeft gemeenten en waterschappen een beeld van de energievraag binnen de gemeente/het waterschap. Vervolgens kwantificeert de energievisie de mogelijkheden om in deze vraag met duurzame bronnen als zon, wind, water en biomassa te voorzien. Hiermee kunnen gemeenten en waterschappen bepalen in welke mate en in welk tempo zij hun klimaatdoelstellingen willen verwezenlijken. Het vervolg op de energievisie, de zogenoemde routekaart, werkt de te nemen maatregelen uit. Die geeft daarmee concreet aan hoe energiebesparing en duurzame energieopwekking kunnen worden gerealiseerd. Aan de hand hiervan kan HVC voorstellen ontwikkelen voor een investering in een duurzame-energie-productiemiddel, zoals windturbines of zonnepanelen. Een rendabele exploitatie is randvoorwaarde. Dat vereist over het algemeen de beschikbaarstelling van SDE. Nieuwe investeringen zijn facultatief, de exploitatie daarvan komt uitsluitend ten laste van de aandeelhouders voor wie deze investeringen worden gerealiseerd.

HVC heeft voor de meeste aandeelhouders (zowel gemeenten als waterschappen) ondertussen een energievisie opgesteld (zie kaart op pagina 36). Daarnaast is voor een aantal gemeenten een routekaart opgesteld. Een aantal gemeenten heeft HVC ondertussen opdracht gegeven voor een actualisatie van eerder opgestelde energievisies, bijvoorbeeld om bij een fusiegemeente over een actueel startpunt voor nieuw beleid te kunnen beschikken.

Directe CO_2-uitstoot door bedrijfsonderdeel Grondstoffen per ton ingezameld afval (kg CO_2)

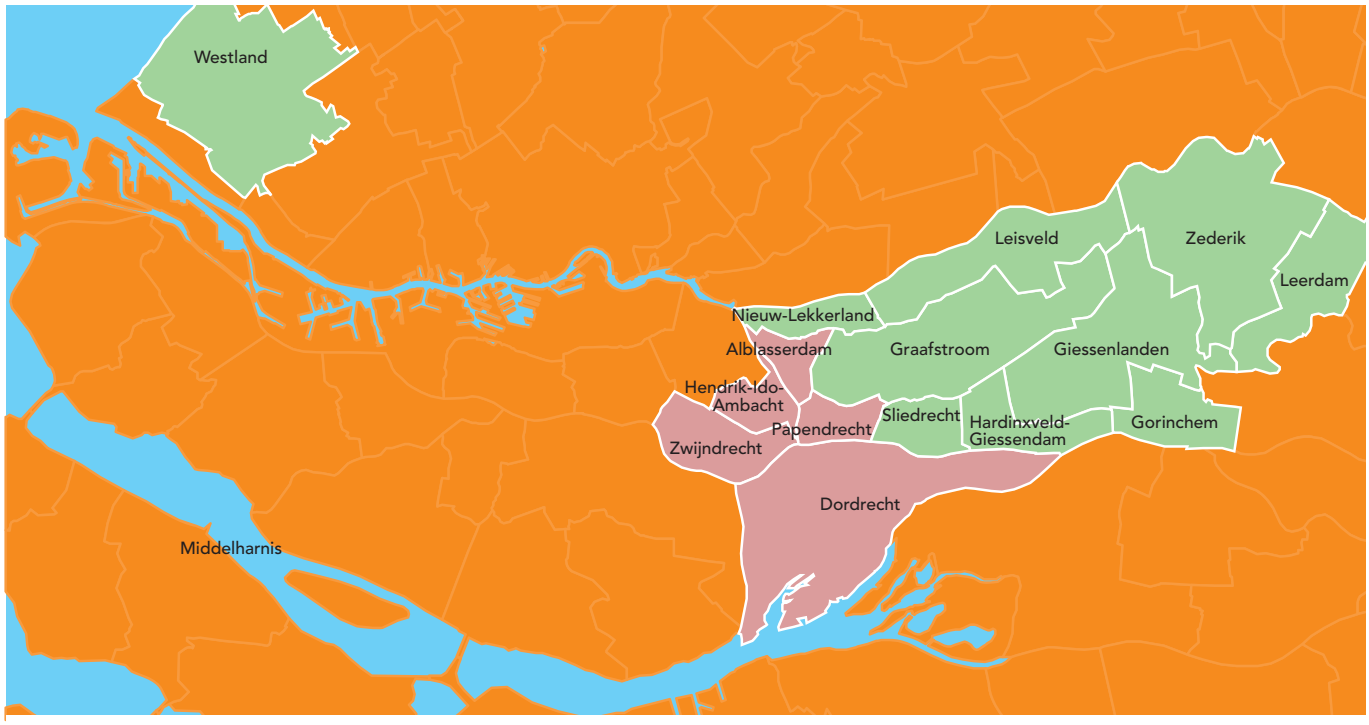

In de energievisies is aan de hand van twee scenario's verkend wat de mogelijkheden zijn om te verduurzamen. Iedere visie start met een basisscenario waarbij rekening wordt gehouden met de reeds in gang gezette ontwikkelingen van besparing en opwekking van duurzame energie. Voorbeelden hiervan zijn ontwikkelingen in het transport, zoals de toename van elektrisch rijden en efficiencyverbetering bij brandstofmotoren. Ook besparing op warmte maakt hier een belangrijk deel van uit. Daarnaast is een intensief scenario gehanteerd waarbij een grotere inspanning van de gemeenten en andere partijen wordt verwacht om te komen tot nog meer energiebesparing en opwekking van duurzame energie.

De oorspronkelijke doelstelling uit het Klimaatakkoord Gemeenten en Rijk 2007-2011 om in 2020 een aandeel van 20% duurzame energie te bereiken, wordt slechts in een beperkt aantal gemeenten bij het basisscenario gehaald. Dit zijn met name gemeenten met een groot potentieel aan windenergie. Bij een intensief scenario is in 2020 een verduurzaming van 20% of meer haalbaar voor de meeste gemeenten waarvoor een energievisie is opgesteld. Dit vraagt echter een grote inspanning van de gemeenten.

Energievisie

Gemeenten

- Energievisie en Routekaart gereed
- In concept gereed
- Nog geen energievisie
- Energievisie gereed
- In uitvoering

Waterschappen

Gereed: Hollandse Delta – Schieland en de Krimpenerwaard – Rivierenland – Delfland – Rijnland – Hollands Noorderkwartier

LAP2-monitor

De rijksoverheid heeft geen instrument beschikbaar om de daadwerkelijk gerealiseerde hoeveelheid materiaalhergebruik te kunnen bepalen. De ambities in het vorige afvalbeleidsplan waren vastgelegd in de relatief eenvoudig te meten ingezamelde kilogrammen per woonhuisaansluiting voor de diverse deelstromen. Om het percentage materiaalhergebruik te kunnen bepalen zijn gedetailleerde gegevens nodig over het daadwerkelijk hergebruik van de deelstromen op basis van massabalansen van de diverse verwerkers. Immers 100% materiaalhergebruik voor gescheiden inzamelde deelstromen is in het algemeen niet mogelijk. In het opwerkingsproces treden bepaalde verliezen op.
HVC heeft om het percentage materiaalhergebruik te kunnen bepalen voor haar aandeelhouders de LAP2-monitor ontwikkeld. Hiermee wordt op basis van de ingezamelde hoeveelheden en de massabalansen van de verwerkers het gerealiseerde percentage materiaalhergebruik berekend. Daarnaast kan het effect van voorgenomen wijzigingen worden bepaald. Deze LAP2-monitor is via HVC Extranet beschikbaar voor al haar aandeelhouders.

Incidenten, overtredingen, significante boetes en sancties

Significante spills

In 2012 is er voor het bedrijfsonderdeel Energie één significante spill geweest bij de afvalenergiecentrale in Dordrecht, namelijk een natronlooglekkage bij het oplossen.

Overtredingen

Het afgelopen jaar zijn bij controlebezoeken door bevoegde gezagen in totaal zeven overtredingen geconstateerd, waarvan zes bij het bedrijfsonderdeel Grondstoffen en één bij het bedrijfsonderdeel Energie. In 2011 bedroeg dit aantal 24.
De zeven overtredingen hebben niet geleid tot boetes wegens het niet naleven van de milieuwet- en regelgeving.

De meeste overtredingen bij het bedrijfsonderdeel Grondstoffen hebben betrekking op afvalbrengstations en waren relatief eenvoudige tekortkomingen die vrijwel alle snel ongedaan zijn gemaakt. Als onderdeel van de VCA**-certificering voor het bedrijfsonderdeel Grondstoffen moet op alle vaste locaties maandelijks een werkplekinspectie worden uitgevoerd, waarbij aandacht wordt besteed aan veiligheid, gezondheid en milieu. Naleving van milieuvergunningen wordt geborgd door toepassing van een beheersysteem, waarin inmiddels de meeste vergunningen zijn ondergebracht.
Op de locatie Zaandam van het bedrijfsonderdeel Grondstoffen bleek uit onderzoek van de Inspectie SZW dat de P90-norm* voor afvalinzameling niet (volledig) werd nageleefd. De Inspectie heeft hiervoor een waarschuwing gegeven. De overtreding is inmiddels opgeheven.

De overtreding bij het bedrijfsonderdeel Energie had betrekking op de meetmethode bij de lozing van afvalwater op de locatie van de afvalenergiecentrale in Alkmaar.

Ongevallen

Op 6 november 2012 vond bij de afvalenergiecentrale te Alkmaar een bedrijfsongeval met dodelijke afloop plaats bij het verhelpen van een verstopping bij de ontslakker van verbrandingslijn 2. De verstopping bleek te zijn veroorzaakt door een staalkabel. Bij het verwijderen van deze kabel ontweken vonken en hete waterdamp uit de voor de werkzaamheden geopende installatie. In een schrikreactie stapte een bij de werkzaamheden assisterende stagiair naar achteren, langs het voor aanvoer van werktuigen voor uitvoering van de werkzaamheden openstaande hekwerk. De stagiair viel ruim twee meter en raakte daarbij ernstig gewond. De hulpverlening is direct gestart, eerst door bedrijfshulpverleners en kort daarna door ambulancemedewerkers. De stagiair is op 10 november 2012 aan zijn verwondingen overleden. Wij leven mee met de achterblijvende familie en vrienden van de stagiair.

Direct na dit ongeval heeft HVC een extern onafhankelijk onderzoeksbureau (AdviSafe) opdracht gegeven het ongeval te onderzoeken. Het onderzoek is eind februari 2013 afgerond. De adviezen van het bureau, waaronder het versterken van de veiligheidscultuur, worden geïmplementeerd. Ook de Inspectie SZW heeft, mede aan de hand van diverse interviews, onderzoek uitgevoerd naar de toedracht van het ongeval. HVC heeft het eindrapport van de Inspectie begin maart 2013 ontvangen.

Naast dit bedrijfsongeval vonden er 27 ongevallen met verzuim plaats. Ongevallen met langdurig verzuim zijn onderzocht, waarbij in veel gevallen corrigerende maatregelen konden worden vastgesteld en geïmplementeerd.

* De P90-norm wil zeggen dat bij een gemiddelde populatie 90% van de mensen de werkzaamheden zonder een verhoogd risico op schadelijke gevolgen kan uitvoeren. De norm stelt eisen ten aanzien van beladingmaxima in tonnen en colli per belader.

Veiligheid

Veilig werken

Project versterking veiligheidscultuur bedrijfsonderdeel Energie

In 2012 hebben de locatie Alkmaar en de beide composteerbedrijven deelgenomen aan het branchebrede Veiligheidscultuur Programma. Hiertoe is de veiligheidscultuur op deze locaties door middel van een enquête in beeld gebracht. Op basis van de bevindingen worden verbetermaatregelen gedefinieerd en opgenomen in het Jaarplan. Het project zal in 2013 tevens starten in Dordrecht.

Ontwikkeling en certificering veiligheidsmanagementsystemen

In 2010 werd binnen de Vereniging Afvalbedrijven de afspraak gemaakt dat alle leden in 2012 beschikken over een certificeerbaar arbomanagementsysteem. Binnen HVC is hieraan uitvoering gegeven door voor het bedrijfsonderdeel Energie een systeem volgens OHSAS 18001 op te zetten en binnen het bedrijfsonderdeel Grondstoffen een systeem volgens de VCA**-eisen. De certificerende instantie (Dekra) heeft beide managementsystemen in 2012 beoordeeld op opzet en implementatie, waarna de certificaten zijn toegekend.

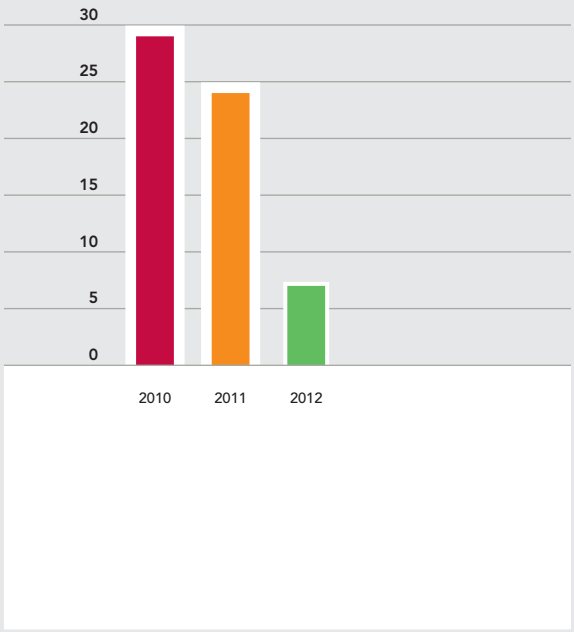
Resultaatafhankelijke uitkering

In 2012 was de resultaatafhankelijke uitkering gericht op het realiseren van kengetallen ten aanzien van:

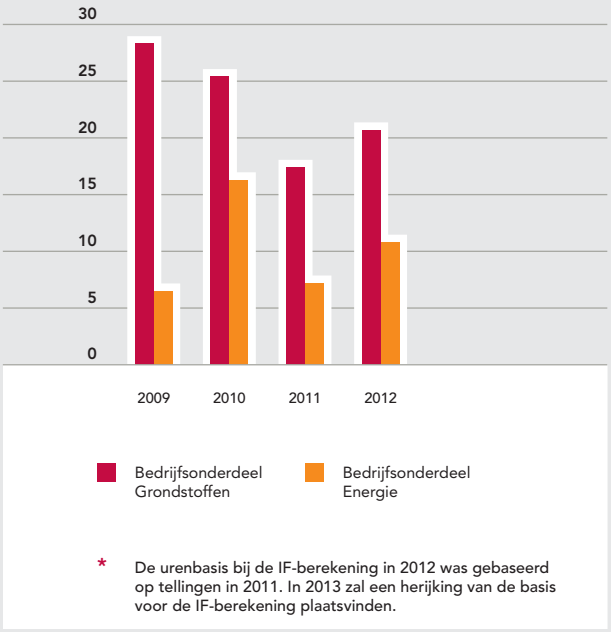
- IF-index (verzuimongevallen ten opzichte van het aantal gewerkte uren);
- aantal preventieve incidentmeldingen (meldingen van gevaarlijke situaties en bijna-ongevallen);
- aantal benodigde toolboxmeetings per operationele medewerker;
- aantal uitgevoerde veiligheidsrondes (bedrijfsonderdeel Energie) en werkplekinspecties (bedrijfsonderdeel Grondstoffen) door de lijn.

De IF-doelstelling voor 2012 is niet behaald. De doelstelling voor HVC was 15,5, de realisatie bedroeg 17,3. Bij het bedrijfsonderdeel Grondstoffen was de doelstelling 16,5 en de realisatie 20,7. Bij het bedrijfsonderdeel Energie was de IF-doelstelling 14,4 en de realisatie 10,8 (inclusief het fatale ongeval). Om te bereiken dat de doelstellingen in 2013 wel behaald worden, zal het veiligheidsbeleid in 2013 onder andere gericht zijn op de verhoging van het veiligheidsbewustzijn.

Aantal milieuovertredingen geconstateerd door bevoegd gezag

IF-index*

* De urenbasis bij de IF-berekening in 2012 was gebaseerd op tellingen in 2011. In 2013 zal een herijking van de basis voor de IF-berekening plaatsvinden.

Smallingerland

Betrokkenheid ondernemingsraad bij veiligheid

De ondernemingsraad van zowel het bedrijfsonderdeel Grondstoffen als het bedrijfsonderdeel Energie heeft in 2012 een VGWM-commissie opgericht, met respectievelijk zeven en zes leden. Deze commissies adviseren aan de ondernemingsraad. Om zich verder te bekwamen volgden de leden een specifieke opleiding.

Op het gebied van opleiding en training is geïnvesteerd in de opleiding 'medewerker veiligheid en deskundigheid'. In 2012 is een aantal meerjarenovereenkomsten gesloten met opleidingspartners met betrekking tot het verzorgen van deze opleiding.

Klachten uit de omgeving

Over onze vestiging in Dordrecht zijn in 2012 zeven geurklachten binnengekomen. Vijf hiervan zijn toegeschreven aan de afvalenergiecentrale en twee aan de slibverbrandingsinstallatie. Over onze vestiging in Alkmaar zijn zeven klachten binnengekomen over geluid- en stofoverlast. Bij de twee composteerlocaties zijn geen klachten uit de omgeving gemeld.

Sliedrecht

Stede Broec

Texel

3 Financiële ontwikkelingen

Financiële gang van zaken

Het jaar 2012 werd gekenmerkt door verslechterende economische omstandigheden, welke ook voelbaar waren voor HVC via de overcapaciteit op de afvalmarkt, een dalend aanbod van zuiveringsslib, toenemende druk op de biomassamarkt en een overschot van de energieproductiecapaciteit. Daarnaast werden de belangen van financiers van HVC scherper neergezet.
Het genormaliseerde bedrijfsresultaat liet een daling zien van € 6,6 miljoen, hetgeen voor het overgrote deel werd veroorzaakt door sterk gedaalde inkomsten uit bedrijfsafval. Gedaalde rentekosten, alsmede een positief belastingresultaat compenseerden de druk op de operationele resultaten, waardoor per saldo de verslechtering van het genormaliseerde nettoresultaat € 2,1 miljoen bedroeg.
HVC heeft ingespeeld op deze gewijzigde omstandigheden door de afkondiging van een bezuinigingsprogramma inclusief investeringsstop en het opnieuw ijken van de uitgangspunten en omvang van garantstelling met de aandeelhouders.
Om de volatiele marktontwikkelingen beter het hoofd te kunnen bieden, werd intern een verbeterprogramma opgezet om de bedrijfsprocessen efficiënter en effectiever te maken en daarmee de organisatie scherper stuurbaar en beheersbaar.
De eerste tekenen van bovengenoemde ingrepen beginnen zichtbaar te worden met het bereiken van een sociaal plan begin januari 2013 en daarmee de inwerkingtreding van de personele bezuiniging en een gestegen vrije kasstroom in 2012 naar € 67,4 miljoen door beperking van investeringen.

Kernontwikkelingen

Ombuigen voor toekomst

In antwoord op de aanhoudende economische crisis heeft HVC in het voorjaar van 2012 besloten een reorganisatieprogramma door te voeren onder de naam ‘Ombuigen voor toekomst’. Dit programma richt zich op het versterken van de omzet, reductie van het personeelsbestand met 110 arbeidsplaatsen, een bespaarplan voor overige kosten en een investeringstop op niet strikt noodzakelijke investeringen. ‘Ombuigen voor toekomst’ moet resulteren in een structurele resultaatverbetering van € 19,0 miljoen in de komende jaren, alsmede een verbetering van de vrije kasstroom.

Financiering

Begin juli 2012 kondigde de hoofdfinancier van HVC aan dat de leningenportefeuille zonder garantstelling een maximum had bereikt. Mede met het oog hierop heeft de algemene vergadering van aandeelhouders op 6 december 2012 besloten de gegarandeerde leningen te maximeren op een niveau van € 670 miljoen. De eerder geprognosticeerde afbouw van gegarandeerde leningen wordt na dit besluit omgezet in de afbouw van niet-gegarandeerde leningen. Het plafond van € 670 miljoen betreft uitsluitend de (her)financiering van vervangingsinvesteringen en modificaties aan bestaande activa. Over de financiering van nieuwe investeringen vindt separate besluitvorming plaats.

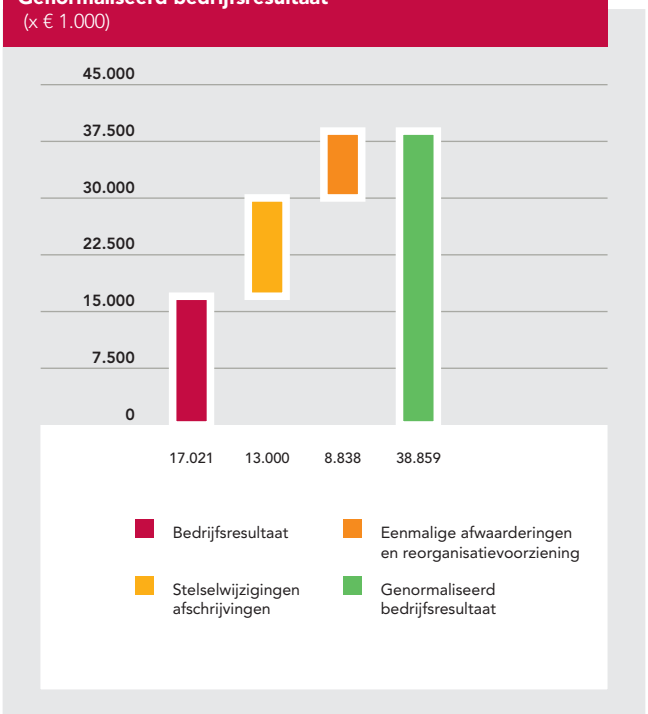
(in € 1.000)	Jaarrekening 2012	Genormaliseerd 2012	Jaarrekening 2011	Genormaliseerd 2011
Som der bedrijfsopbrengsten	291.277	291.977	280.094	280.094
Som der bedrijfslasten	274.258	253.118	249.727	234.628
Bedrijfsresultaat	**17.019**	**38.859**	**30.367**	**45.467**
Saldo rentekosten	– 43.153	– 43.153	– 43.880	– 43.880
Resultaat deelnemingen	2.664	2.663	2.646	2.646
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	**– 23.470**	**– 1.631**	**– 10.868**	**4.233**
Belastingen	3.985	– 344	– 352	– 4.127
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting	**– 19.485**	**– 1.974**	**– 11.219**	**106**
Normalisaties, verkort		– 17.511		– 11.325
Stelselwijziging afschrijvingen		– 13.000		– 15.100
Eenmalige afwaarderingen en reorganisatievoorziening		– 8.838		0
Belastingeffect normalisaties		4.327		3.775

Toelichting op de financiële overzichten

Bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat over 2012 bedraagt € 17,0 miljoen ten opzichte van een bedrijfsresultaat over 2011 van € 30,4 miljoen. In beide jaren is het resultaat beïnvloed door incidentele, niet vergelijkbare posten. Genormaliseerd voor deze zaken bedraagt het bedrijfsresultaat over 2012 € 38,9 miljoen (2011 € 45,5 miljoen), een afname van € 6,6 miljoen. Hieronder worden de verschillen verklaard tussen de genormaliseerde winst- en verliesrekening en de winst- en verliesrekening zoals gepresenteerd in de jaarrekening vanaf pagina 69, alsmede tussen het bedrijfsresultaat voor en na normalisaties.

Genormaliseerd bedrijfsresultaat
(x € 1.000)

Toelichting op de normalisaties

Stelselwijziging afschrijvingen

Tot boekjaar 2011 heeft HVC materiële vaste activa annuïtair afgeschreven. Met ingang van 1 januari 2011 worden materiële vaste activa lineair afgeschreven. De gewijzigde afschrijvingsmethode leidde in 2012 tot circa € 13,0 miljoen hogere afschrijvingskosten ten opzichte van de annuïtaire methode (2011 circa € 15,1 miljoen).
Dit verschil loopt geleidelijk af naar nihil in 2020. Vanaf 2021 zullen de afschrijvingskosten berekend op basis van de lineaire methode lager zijn. In 2032 is het tot 2021 optredende (boekhoudkundige) verlies vrijwel volledig gecompenseerd.
De wijziging in afschrijvingsmethode is enkel een boekhoudkundige wijziging en heeft geen invloed op de onderliggende kasstromen van HVC.

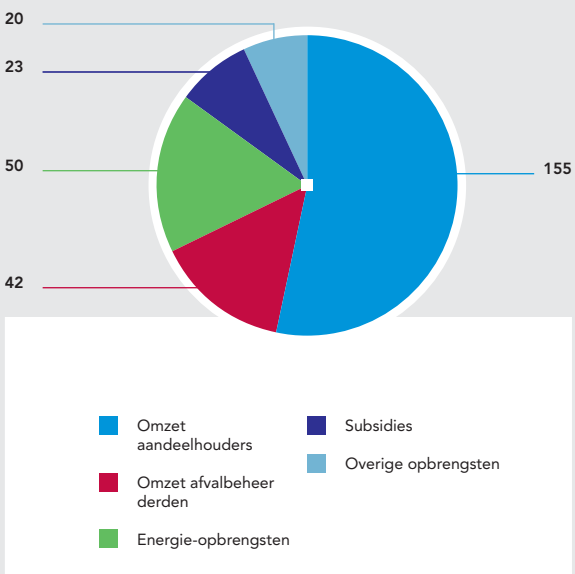
Eenmalige waardeverminderingen en reorganisatievoorziening

Gedurende 2012 is voor circa € 8,1 miljoen aan waardeverminderingen met een eenmalig karakter geboekt. Daarnaast was er een incidentele bate van circa € 2,4 miljoen. De bijzondere waardeverminderingen vinden met name hun oorzaak in de keuze om een aantal projecten niet, dan wel getemporiseerd voort te zetten. In het kader van het reorganisatieprogramma is per eind 2012 een voorziening van circa € 3,1 miljoen gevormd.

Omzet

De omzet steeg in 2012 met circa 3,7% (2011: 9,4%). De autonome omzetgroei bedroeg 2,3%. Circa 1,7% kwam voort via in 2011 verrichte overnames op het gebied van duurzame-energieproductie-installaties. Over 2011 waren de percentages 7,4% voor autonome groei en 2,0% voor groei via overnames.
De omzettoename werd veroorzaakt door contractuele indexaties van dienstverleningsovereenkomsten met gemeenten, stijgende energie-inkomsten via toename van het aantal energie-installaties dat HVC in bezit heeft en gestegen subsidies door ingebruikname van diezelfde activa in wind- en zonne-energie en vergisting (groen gas). Deze toename hief de daling van afvalomzet gemeentelijke aandeelhouders en derden meer dan op.

Opbrengsten
(x € 1.000.000)

In de jaarrekening worden de subisidies onder de overige opbrengsten gepresenteerd.

Verwerkingsopbrengsten

Het aandeelhouderstarief voor de verwerking van brandbaar afval is ten opzichte van 2011 met € 2 per ton gedaald naar € 75 per ton. Het tarief voor overslag en transport is gecontinueerd (€ 14 per ton). Het aandeelhouderstarief voor de verwerking van slib bedraagt in 2012 € 75,31 (2011: € 76,31) per ton. Het verwerkingstarief van groente-, fruit- en tuinafval bedroeg, net als in 2011, € 45 per ton. Het tarief voor de overslag en transport van groente-, fruit- en tuinafval is gelijk gebleven en bedraagt € 9 per ton.

De omzet samenhangend met de publieke taak bedroeg in 2012 € 154 miljoen (2011: € 150 miljoen). De inzamelingsactiviteiten genereerden een omzetstijging via reguliere indexatie van € 5 miljoen. De omzetafname van circa € 1 miljoen in de afvalenergiecentrales werd veroorzaakt door de daling in afvalverbrandingstarieven.

Het tarief voor de verwerking van bedrijfsafval varieert, afhankelijk van de looptijd van overeenkomsten en logistieke afspraken. De tarieven voor de verwerking van bedrijfsafval staan onder druk door de huidige marktsituatie.

De omzet gegenereerd via afvalbeheer van derden bedroeg in 2012 € 4 miljoen minder dan het jaar ervoor (€ 42 miljoen in 2012 ten opzichte van € 46 miljoen in 2011). De daling werd volledig veroorzaakt door minder aanbod van afval waardoor er druk ontstond op de tariefstelling. De vermindering van het aanbod van Nederlands bedrijfsafval werd in de tweede helft van het jaar gecompenseerd door import en verwerking van afval uit Groot-Brittannië.

Energieopbrengsten en -subsidies

De toename in zowel energieopbrengsten en -subsidies werd veroorzaakt doordat de gesubsidieerde energie-installaties, waaronder de groengasopwerkingsinstallatie via vergisting in Middenmeer en de in 2011 overgenomen windmolens in Burgerveen en diverse zonneprojecten op daken van met name agrarische bedrijven, het gehele jaar in exploitatie waren.
De totale ontvangen subsidies zijn lager dan in 2011 als gevolg van meer stilstand in het productieproces. Daarnaast heeft de afrekening over 2011 geleid tot een terugbetaling van de eerder ontvangen subsidie.

Zonder bijdrage van de overheid kan de prijs van duurzame energie niet concurreren met energie die is opgewekt met brandstof van fossiele oorsprong. Naar verwachting worden de verschillen kleiner door technologische ontwikkeling en door het verdisconteren van de maatschappelijke kosten van milieu-effecten die met het gebruik van fossiele energie samenhangen. De tabel 'Ontvangen subsidies in het boekjaar 2012' op pagina 45 geeft een overzicht van energiesubsidies die HVC heeft ontvangen in 2012.

De omzetbijdrage van energieopbrengsten was in 2012 € 50,4 miljoen (2011: € 44,8 miljoen) en via subsidies € 23 miljoen (2011: € 22 miljoen).

Overige opbrengsten

Dit betreft voornamelijk de opbrengsten van de handel in grondstoffen (waaronder papier, ferro's en textiel). In 2012 bedragen de overige opbrengsten circa € 21 miljoen (2011: € 18 miljoen). De stijging is verklaarbaar uit hogere opbrengsten voor ferro's en zonneprojecten.

Bedrijfslasten

De kosten grond- en hulpstoffen stegen met name door de ingebruikname van de nieuwe energie-installaties, een hogere gasprijs in de afvalenergiecentrales en hoger inkoopvolume van elektra. Het totaaleffect van deze stijgingen bedraagt circa € 4,0 miljoen. Dit is deels gecompenseerd door een teruggave van Energiebelasting met betrekking tot eigen gebruik over de jaren 2007 – 2011 (€ 2,4 miljoen). Per saldo zijn de kosten grond- en hulpstoffen met circa € 2 miljoen gestegen.

De kosten voor uitbesteed werk en andere externe kosten stegen significant naar € 96 miljoen (2011: € 84 miljoen). Hiervan heeft circa € 3,5 miljoen betrekking op additionele activiteiten (papier, ferro's en inzameling gemeente Bergen). Daarnaast kent de afvalenergiecentrale in Alkmaar een additionele lijnstop (€ 1,5 miljoen) en extra correctief onderhoud bij andere installaties (onder andere bio-energiecentrale). Inhuur van extern personeel heeft circa € 3 miljoen extra gekost. Verder zijn de transportkosten met ruim € 1,5 miljoen gestegen. Dit is naast het gevolg van hogere activiteiten, mede het gevolg van gestegen inkoopprijzen waar geen tariefstijging in het verwerkingstarief tegenover staat.

De personeelskosten stegen in 2012 met € 4,4 miljoen naar een niveau van € 66,2 miljoen (deze bedragen zijn exclusief geactiveerde loonkosten). Circa € 3,1 miljoen is het gevolg van het treffen van een reorganisatievoorziening. De resterende stijging hing grotendeels samen met de cao-stijging welke in augustus 2012 werd overeengekomen tussen partijen. Als gevolg hiervan zijn de lonen op 1 juni 2011 met 1,8% verhoogd en met ingang van 1 juni 2012 met 0,5%. De cao loopt van 1 juni 2011 tot 1 juni 2013. Ook is in 2012 een premieverhoging vanuit het ABP doorgevoerd van 2%. Het personeelsbestand liep na afkondiging van het bezuinigingsprogramma reeds terug met 22 FTE, een positief volume-effect dat het nadelige prijseffect beperkte.

De afschrijvingslasten stegen door de toename van nieuwe energie-installaties. De bijzondere waardevermindering is hiervoor toegelicht.

Financieringslasten

De rentelasten waren met € 43,1 miljoen in 2012 € 0,7 miljoen lager dan in 2011. Dit werd voornamelijk veroorzaakt door de afname van de nettoschuldpositie met afgerond € 22 miljoen en rentekosten onder de 1% op een kortlopende brugfinanciering (kasgeldlening), welke pas in het najaar van 2012 werd omgezet in een langlopende lening met een hoger rentepercentage.

De in de rentelasten opgenomen garantstellingsprovisie voor aandeelhouders bedraagt € 6,7 miljoen (2011: € 6,9 miljoen). De in het boekjaar uitgekeerde garantstellingsprovisie wordt gebaseerd op de stand van de leningen waarvoor aandeelhouders zich garant hebben gesteld, per ultimo het voorafgaande boekjaar.

Aandeel in resultaat deelnemingen

Het resultaat uit deelnemingen bedraagt over 2012 € 2,7 miljoen (2011: € 2,4 miljoen). Als gevolg van technische problemen werd Natuurgas Overijssel B.V. geconfronteerd met hoge operationele kosten en heeft mede als gevolg hiervan in het jaar 2012 circa € 0,6 miljoen meer verlies geboekt. Daartegenover heeft Cyclas VOF betere resultaten gerealiseerd door gunstige ontwikkeling van de ferro- en non-ferro-prijzen.

Belastingen

De positieve belastingbijdrage houdt een aantal elementen in zich. Allereerst het negatieve resultaat van 2012 waarvoor een belastinglatentie werd opgenomen daar HVC verwacht in de toekomst deze verliezen te compenseren en daarnaast mutatie van belastinglatenties als gevolg van tijdelijke verschillen in commerciële en fiscale resultaten. Tot slot zaten er een aantal

eenmalige correcties in en een post als gevolg van verliesverdamping uit het jaar 2003.

Investeringen

De investeringen in de materiële vaste activa zijn ten opzichte van 2011 met € 35 miljoen gedaald. Er is minder geïnvesteerd in bestaande activiteiten als gevolg van de investeringsstop. Daarnaast zijn er nauwelijks uitbreidingsinvesteringen verricht. Investeringen die plaatsvonden hadden betrekking op reguliere investeringen in de energiecentrales, afvalbrengstations, containers en het automatiseringspakket 'Clear'. Ook daalden de investeringen in 2012 op het gebied van financiële vaste activa ten opzichte van 2011, het jaar waarin de participatie in Gemini plaatsvond.

Financiering

De uitstaande leningen bedragen ultimo 2012 € 888 miljoen (ultimo 2011: € 916 miljoen). Het merendeel van deze leningen is verstrekt door BNG. Het gemiddelde rentepercentage waartegen HVC leent, bedraagt ultimo 2012 4,02% tegen 4,09% ultimo 2011.

Eind 2012 bedroeg de leningenportefeuille waarvoor de aandeelhouders zich garant hebben gesteld € 643 miljoen (2011: € 672 miljoen). HVC vergoedt deze garantstelling in de vorm van een provisie. Het hierboven vermelde gemiddelde rentepercentage is exclusief deze provisie. De strategie bij de financiering van investeringen is gericht op een zo goed mogelijke match in looptijd en rentevaste periode. In het verleden is een mismatch ontstaan tussen afschrijving op activa en aflossing van leningen. Voor 2012 betekent dit een negatief effect van € 23 miljoen. HVC is met haar financiers in overleg over de wijze waarop deze mismatch kan worden weggenomen.

Behoudens een 'renteswap' wordt binnen HVC Groep geen gebruik gemaakt van financiële instrumenten. De 'renteswap' betreft een lening ter grootte van € 6,67 miljoen waarbij de variabele rente is omgezet naar een vaste rente van 4,65%. De betreffende swap heeft betrekking op een lening binnen Netwerk NV en was reeds aanwezig op het moment van de overname van Netwerk NV door HVC. Voor een nadere toelichting op de financierbaarheid van de activiteiten verwijzen we naar het hoofdstuk Risicobeheer.

Vrije kasstroom

De toename van de vrije kasstroom ten opzichte van 2011 bedraagt € 79 miljoen. Deze valt uiteen in een toename van de kasstroom uit bedrijfsoperaties van € 22 miljoen en een afname van de kasstroom uit investeringsactiviteiten van € 57 miljoen.

Operationele activiteiten

De toename van de kasstroom uit operationele activiteiten van € 22 miljoen bestaat voornamelijk uit een toename van de kasstroom uit bedrijfsoperaties (€ 21 miljoen). Hetgeen voortkomt uit een verbetering van het werkkapitaal met € 25 miljoen ten gevolge van stringenter werkkapitaalbeleid. Het bedrijfsresultaat, gecorrigeerd voor afschrijvingen en mutaties in de voorzieningen, resulteert in een negatieve kasstroom van circa € 4 miljoen.

Investeringsactiviteiten

De afname van de kasstroom uit investeringsactiviteiten bedraagt € 57 miljoen, waarvan € 35 miljoen door lagere investeringen in materiële vaste activa als gevolg van de investeringsstop. Daarnaast daalden de investeringen in financiële vaste activa, met name daar 2011 hoog was door de investering in windpark Gemini.

Financieringsactiviteiten

De afname in de financieringsactiviteiten van € 70 miljoen wordt voornamelijk veroorzaakt doordat er minder leningen werden opgenomen dan in het jaar 2011 waarin diverse uitbreidingsinvesteringen werden gefinancierd. Kortom, een tegenstelde beweging aan de toegenomen vrije kasstroom.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg ultimo 2011 € 87,7 miljoen.
De mutaties in het eigen vermogen in 2012 betreft de resultaatbestemming over 2011. Het resultaat 2012 bedraagt € 19,5 miljoen negatief. Na verwerking conform voorstel van het resultaat 2012 bedraagt het eigen vermogen ultimo 2012 € 68,2 miljoen.

Bestemming van het resultaat

De raad van commissarissen stelt de aandeelhouders voor het negatieve nettoresultaat na belastingen van € 19,5 miljoen te onttrekken aan de overige reserves.

Urk

Risico's

Een beschrijving van de belangrijkste bedrijfsrisico's van HVC treft u aan in het hoofdstuk Risicobeheer. In de jaarrekening worden de financiële risico's toegelicht.

Vooruitblik 2013

De bedrijfseconomische omstandigheden blijven ook in 2013 onverminderd zwaar, met name door verder dalende inkomsten uit de verwerking van bedrijfsafval en energie-inkomsten. Verder zet ook de ingezette koers op maximering van hergebruik de bezettingsgraad van de afvalenergiecentrales verder onder druk. De door deze ontwikkelingen dreigende toename van onderbezetting wordt voorkomen door een toename van de verwerking van geïmporteerd afval, waarmee in de tweede helft van 2012 is gestart. Dit afval kent echter een significant lagere tariefstelling, waardoor inkomsten dalen. Daarnaast is er een dalende tendens in de prijs van energie en de daaruit voortvloeiende energie-opbrengsten. Ook de aanvoer van slib nam de afgelopen jaren af, met name door lokale vergistingsinitiatieven bij rioolwaterzuiveringsinstallaties.

De huidige omstandigheden dwingen primair tot verdergaande bezuinigingen. In de algemene vergadering van aandeelhouders van 6 december 2012 is afgesproken dat voorjaar 2013 directie en raad van commissarissen tezamen met de aandeelhouders vaststellen of de huidige strategie aanpassingen behoeft om goed gesteld te staan voor de huidige ontwikkelingen en vooruitzichten.

Voor 2013 worden investeringen geraamd ten bedrage van € 62 miljoen. Dit bedrag betreft uitsluitend vervangingsinvesteringen en modificaties aan bestaande activa en investeringen samenhangend met warmtenet Dordrecht. Omvangrijke nieuwe investeringen worden vooraf ter goedkeuring voorgelegd aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Ontvangen subsidies in boekjaar 2012

Entiteit	Subsidie	Subsidieobject	Exploitatie-/ investeringssubsidie	Bedrag in euro
NV HVC	MEP	BEC	Exploitatie	20.023.025
NV DRSH	MEP	SVI	Exploitatie	416.259
NV HVC	SDE	5e lijn	Exploitatie	1.043.421
NV HVC	WBSO	Bijdrage in loonkosten	Exploitatie	15.383
NV HVC	SDE	Opgewekte energie met zonnepanelen	Exploitatie	1.086.000
Totaal				**22.584.088**

4 Risicobeheer

Een onderneming ziet zich in de uitoefening van haar bedrijfsactiviteiten geconfronteerd met bedrijfsrisico's. De directie is verantwoordelijk voor de interne risicobeheersings- en controlesystemen en het optimaal managen van de verschillende risicowerkgebieden: strategisch, operationeel, financiële verslaggeving en wet- en regelgeving. Het afgelopen boekjaar heeft binnen HVC risicobeheer gericht op financiële verslaggevingsrisico's aandacht gehad, waaronder de planning- en controlcyclus, maandelijkse rapportages en formele maandgesprekken met de verschillende bedrijfsonderdelen.

Risicobeheersing wordt meer systematisch ingebed in de HVC-organisatie. Rapportages van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne risicobeheer- en controlesystemen worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Tijdens het boekjaar werd een meer decentraal georiënteerde structuur geëffectueerd. Een decentrale structuur impliceert vrijheden en ondernemerschap aan de basis. Risicomanagement is daarom een belangrijk onderdeel van een goede bedrijfsvoering binnen HVC. Door het identificeren van risico's kunnen in de dagelijkse sturing door de managers van HVC adequate maatregelen genomen worden. Met risicomanagement beoogt HVC dus niet dat alle risico's geëlimineerd moeten worden. HVC stelt zich ten doel bewust om te gaan met aanwezige risico's om zodoende verrassingen te minimaliseren.

Het periodiek doorlichten van risico's waarmee HVC, inclusief haar bedrijfsonderdelen, worden geconfronteerd zal vanaf 2013 meer systematisch plaatsvinden. De volgende risico's zijn door HVC geïdentificeerd die, als zij zich voordoen en niet voldoende worden beheerst, van wezenlijke invloed kunnen zijn op het vermogen van HVC om haar doelstellingen te realiseren.

Velsen

Strategische risico's

Economische crisis

De economische krimp en de overcapaciteit in de verbrandingsmarkt heeft als gevolg een toenemende en aanhoudende volume- en prijsdruk van met name te verbranden bedrijfsafval hetgeen de rentabiliteit van HVC onder druk zet. HVC heeft hiertoe maatregelen getroffen tot, waar mogelijk, flexibilisering van haar kostenstructuur, het temporiseren van investeringen en het opvullen van capaciteit middels export uit Groot-Brittannië, dan wel het op termijn sluiten van de verbrandingslijnen 1 en 4 in Dordrecht zodra hiervoor mogelijkheden aanwezig zijn.

De economische omstandigheden leiden tot lagere opbrengsten uit te hergebruiken materialen en lagere tarieven voor energielevering, hetgeen tevens druk op de resultaten geeft. Deze druk kan zich vertalen in bijstelling door aandeelhouders van ambities op het gebied van hergebruik en duurzame-energie-initiatieven.

Marktontwikkelingen

De Nederlandse afvalmarkt kenmerkt zich door overcapaciteit en daarmee samenhangende prijsdruk. Deze ontwikkelingen kunnen leiden tot veranderingen in de concurrentieposities en daarmee de rendementen van individuele bedrijven, zo ook HVC.

Een veranderend energieopwekkingslandschap leidt ertoe dat energieprijzen onder druk staan en dat energieopbrengsten achterblijven. Hierdoor kunnen ambities met betrekking tot energiebesparing en energieopwekking financieel minder aan-

trekkelijk en daarmee uitgesteld worden. Dit kan een temporiserend effect geven op de strategische koers van HVC.

De kwetsbaarheid van een individueel bedrijf is onder meer afhankelijk van haar kostprijs, kwaliteit, diversiteit van en leveringsverplichtingen in contracten, financiële buffers en logistieke situatie. Over het algemeen kan worden gesteld dat HVC ten aanzien van de meeste aspecten een voldoende sterke positie inneemt. Tot op heden zijn de effecten voor HVC te overzien. De verwachting rond de economische ontwikkeling voor de komende jaren is echter niet positief. HVC heeft zich hierop voorbereid door de introductie van het ombuigingsprogramma om een belangrijke verlaging van het kostenniveau door te voeren en waar mogelijk temporisering van investeringen alsmede het aanboren van nieuwe kanalen voor het aanvullen van verminderde volumes uit Nederland.

Verbindend nutsbedrijf

Een risico vormt de mate waarin HVC aan de ene kant in staat is om in te spelen op veranderende ambities van haar aandeelhouders en aan de andere kant het bedrijfsmatig managen van de hoge (in het verleden verrichte) investeringen, met een langjarig karakter, passend bij HVC als nutsbedrijf. Een aanhoudend zwak economisch klimaat beïnvloedt de milieuambities van aandeelhouders en roept voorts de vraag op hoe HVC als gezamenlijk bedrijf invulling aan innovaties op het gebied van grondstoffen en energie kan blijven geven. Wanneer milieuambities neerwaarts bijgesteld worden, is de vraag hoe HVC haar aandeelhouders en andere stakeholders op dit onderdeel meerwaarde kan blijven bieden. Een actief aandeelhoudersbeleid met regelmatig en transparant overleg waarin de wensen, doelstellingen en eisen van de aandeelhouders gezamenlijk besproken worden, richt zich voortdurend op inperking van dit risico.

Een ander element van het zijn van een nutsbedrijf, voor en door aandeelhouders, is dat het 'eigen' bedrijf een excellente operatie moet hebben, anders ontstaat het risico dat de belangen van de aandeelhouder en de klant niet synchroon lopen.

Reputatierisico

Ook HVC hecht belang aan een goede reputatie. Essentiële, door HVC beïnvloedbare factoren zijn transparantie en consistent en passend handelen in de veranderende omgeving waarin HVC zich bevindt. De agenda van de aandeelhouders dient leidend te zijn. De op deze basis opgebouwde relatie met stakeholders dient te borgen dat onverhoopt reputatiebedreigende voorvallen, zoals bedrijfsongevallen, calamiteiten of negatieve berichtgeving geen onnodig schadelijke impact hebben.

Operationele risico's

Management primair proces

Voor een kapitaalintensief bedrijf als HVC zijn de beschikbaarheid en kwaliteit van de afvalenergiecentrales, de bio-energiecentrale, de slibverbrandingsinstallatie en de overige installaties van groot belang. HVC beschikt over verschillende instrumenten om procesrisico's te beheersen. Dit zijn ketenbeheer, kennismanagement, kwaliteit-, arbo- en milieusystemen, personeelsbeleid (integriteit, betrokkenheid, kwaliteit en kwantiteit) en ICT (beveiliging, continuïteit, systeemintegriteit). Gelet op de relatief hoge beschikbaarheid van de installaties, de goede onderhoudsstaat waarin de installaties zich bevinden, de stand der techniek waaraan de installaties voldoen en de kwaliteit van het personeel kunnen de risico's rondom het primaire proces als laag worden beoordeeld. De installaties van het bedrijfsonderdeel Energie zijn ISO 9001- (kwaliteit) en ISO 14001-gecertificeerd (milieu). De inzamelactiviteiten binnen het bedrijfsonderdeel Grondstoffen zijn ISO 9001-gecertificeerd.

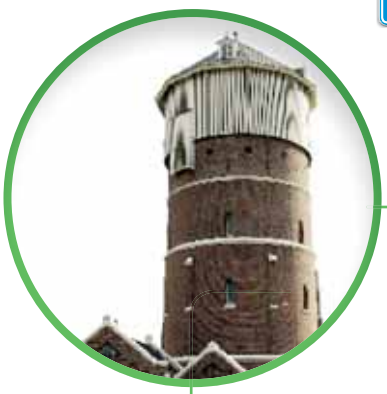
Ongeplande stilstand

Om het risico van ongeplande stilstand te beheersen, besteedt HVC aandacht aan intensief en gestructureerd onderhoud en worden kritieke installatiedelen op voorraad gehouden. Tevens is borging van kennis en ervaring bij medewerkers essentieel. De hiermee samenhangende hoge kosten worden afgewogen tegen de kosten van ongeplande stilstand, respectievelijk onbenutte capaciteit. Bedrijfsschade ten gevolge van langdurige ongeplande stilstand, zoals inkomstenderving, is verzekerd. Om bedrijfsschade bij stilstand op korte termijn te voorkomen, heeft de afvalbunker buffercapaciteit. Daarnaast beschikt HVC over zogenoemde flexcontracten met aanbieders van bedrijfsafval waarmee een zekere mate van flexibiliteit in aanvoer en verwerking wordt geborgd. Ingeval van een ontoereikend aanbod van afval, wordt vervroegd onderhoud gepleegd met eigen medewerkers, hetgeen middels lagere kosten de gederfde opbrengsten voor een beperkt deel opvangt. Voor ongeplande stilstand bij de verwerking van slib treedt een continuïteitsplan in werking.

Personeel en organisatie

Bij de uitvoering van de strategie en de realisatie van de doelen die HVC zich heeft gesteld is het hebben van bekwaam en

Westland

Zederik

Zeewolde

Zwijndrecht

betrokken personeel een vereiste. Het risico dat competenties en kennisniveau van het huidige personeelsbestand niet aansluiten op de strategie is een belangrijk aandachtspunt binnen de afdeling Personeel en Organisatie.

Projectmanagement

Adequaat projectmanagement is een vereiste om nieuwe innovaties en procesverbeteringen succesvol in de productiefase te brengen. Risico's samenhangend met ontoereikend projectmanagement kunnen de resultaten van HVC significant beïnvloeden. Binnen de definitie van projectmanagement valt ook het opzetten van nieuwe installaties en aankoop en beheer van participaties en deelnemingen. Ook het zorgvuldig inbedden in de bestaande organisatie van een nieuw project of een overname past binnen de definitie van projectmanagement. Een project is pas succesvol afgerond wanneer het binnen HVC functioneert als een volwaardig bedrijfsonderdeel. De aanwezige risico's en maatregelen zullen gezien het belang in 2013 onderdeel zijn van het plan van aanpak omtrent systematisch risicomanagement waarin bestaan en werking van de maatregelen rondom adequaat projectmanagement onderzocht zullen worden.

Softwaresystemen

De implementatie van nieuwe softwaresystemen vormt een interruptierisico voor de bedrijfsvoering. Binnen het bedrijfsonderdeel Grondstoffen vindt momenteel een implementatie van het systeem 'Clear' plaats. Tevens vindt een modificatie van het energiefacturatiesysteem en een inkoopsysteem plaats. Een project dat momenteel onderhanden is, betreft de vormgeving van de regiefunctie rond software-applicaties om een soepeler integratie en aansluiting op andere, waaronder financiële, systemen mogelijk te maken.

Brand

Om het risico van brand te beheersen, zijn de bunkers van de afvalenergiecentrales uitgerust met infraroodapparatuur waarmee tijdig temperatuursverhogingen, bijvoorbeeld ten gevolge van broei, in het afval kunnen worden waargenomen. In combinatie met de aanwezige brandblusmiddelen en borging van kennis en ervaring bij medewerkers leiden deze maatregelen ertoe dat risico's van bunkerbrand worden geminimaliseerd.

Financiële (rapportage)risico's

Prijsrisico

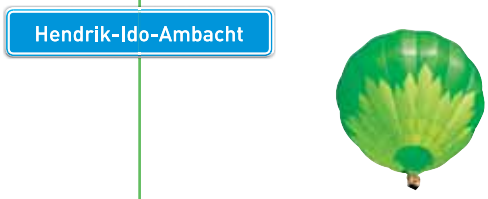
Prijsrisico is de kans dat de opbrengsten uit afvalbeheer en energielevering lager zijn door bewegingen in de voor HVC relevante prijzen. HVC is blootgesteld aan prijsrisico's.
Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afvalbeheer en energielevering. Ten aanzien van afvalbeheer worden de kostenverhogingen als gevolg van inflatie op basis van langjarige contracten doorberekend in de door HVC in rekening gebrachte tarieven. Voor de tarieven van bedrijfsafvalverwerking geldt dat deze op de commerciële markt onder druk staan, maar mede door het aandeelhoudersdeel van het afval is de volatiliteit op jaarbasis beperkt. Aangezien HVC energie levert, wordt HVC blootgesteld aan het prijsrisico op de energiemarkt. HVC heeft een energiehandelprotocol vastgesteld, waarbinnen zij handelt. Er worden geen speculatieve posities ingenomen.

Renterisico

Renterisico is de kans dat de financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante rentecurves. Aangezien HVC niet beschikt over significante rentedragende activa, zijn de inkomsten en de operationele kasstromen in grote mate onafhankelijk van wijzigingen in de rentetarieven op de markt. Het renterisico van HVC komt voort uit de externe financiering.
Een accountingrisico, zonder casheffect, kan ontstaan wanneer de rente stijgt en daarmee de disconteringsvoet met een negatieve invloed op de berekening van bijzondere waardeverminderingen.

In dit kader is de doelstelling van HVC om de financierbaarheid van de activiteiten zeker te stellen tegen zo laag mogelijke kosten. Het maximeren van zekerheid op lange termijn ten aanzien van de kasstromen in verband met de rentebetalingen is het leidende beginsel in het managen van renterisico, zonder dat daarbij, indien van toepassing, de voordelen van kortetermijnfinanciering volledig buiten beschouwing worden gelaten.
De langlopende leningen kennen een vaste rente voor een langere periode. HVC hanteert geen financiële instrumenten om rentefluctuaties te beheersen, behoudens hetgeen vermeld is onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Valutarisico

Valutarisico is de kans dat financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante valutakoersen. Het risico van vreemde valuta is beperkt omdat nagenoeg alle kasstromen en posities in euro's luiden.

Kredietrisico

Kredietrisico is de kans dat de opbrengsten uit vorderingen lager zijn door het niet (tijdig) terugbetalen van de verschuldigde bedragen door tegenpartijen. HVC is niet blootgesteld aan aanzienlijke concentraties van kredietrisico. De vorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen ten aanzien van dienstverlening aan gemeenten die tevens aandeelhouders zijn. Anderzijds zijn ten aanzien van het grootste deel van de vorderingen op bedrijfsafvalklanten automatische incasso's afgegeven.

Liquiditeits- en kasstroomrisico

Liquiditeitsrisico is de kans dat HVC niet aan haar verplichtingen kan voldoen door een gebrek aan liquide middelen en financieringscapaciteit. De huidige economische situatie en het klimaat in de financiële sector is ook een risico voor de financierbaarheid van HVC. In het boekjaar effectueerde dit risico zich toen de grootste financier van HVC haar kredietlijnen zonder garantstelling wenste te beperken.

De komende jaren moet HVC de aflossing van langlopende schulden gedeeltelijk herfinancieren. De oorzaak hiervan ligt in een mismatch van een kortere looptijd van de leningen ten opzichte van de langere levensduur van de installaties. De lange levensduur van de installaties, een gedegen bedrijfsvoering, een met langjarige contracten onderbouwde stabiele kasstroom en door de aandeelhouders afgegeven garanties mitigeren het risico van een moeilijk financieringsklimaat.

De balans van HVC kenmerkt zicht door een lage solvabiliteit. Er is niet veel eigen vermogen aanwezig om resultaatschokken op te vangen. De aandeelhouders hebben sinds de oprichting van HVC ervoor gekozen slechts in beperkte mate eigen vermogen op te bouwen en investeringen te financieren middels vreemd vermogen onder garantstelling van henzelf. Het doel hiervan is om de tarieven zo laag mogelijk te houden. In december 2012 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders deze lijn bevestigd in het kader van de besluitvorming over de financiering van HVC. HVC en haar aandeelhouders hebben er toen voor gekozen een garantstellingsplafond van € 670 miljoen in te stellen (in plaats van een geleidelijke daling van de garantstelling) en terughoudend te zijn met investeringsactiviteiten. Daarmee kan het gewijzigde beleid van de bank worden opgevangen.

Bijzondere waardeverminderingen

HVC is een kapitaalintensief bedrijf met veel installaties, maar ook participaties en deelnemingen op haar balans. Wanneer verdienmodellen zich wijzigen, kan dit de resultaten van HVC negatief beïnvloeden. In de meeste gevallen zijn er langlopende contracten verbonden met de activa, waardoor voor de afvalverwerkings- en inzamelactiva dit risico beperkt is. De deelnemingen en participaties vormen een uitzondering. Elke deelneming wordt gemonitord door de directie tezamen met de betrokken controller.

Risico's op het gebied van wet- en regelgeving

Politiek-bestuurlijk

Een politiek-bestuurlijk risico vormt de wijze waarop op centraal overheidsniveau (Den Haag, Brussel) wordt omgegaan met dossiers als 'Markt en Overheid'. Duidelijk is dat kruissubsidiëring van activiteiten die concurreren met de markt niet is toegestaan. Gelet op de tariefstructuur van HVC is dit niet het geval.
De politieke opvattingen over marktwerking kunnen wisselen per kabinetsperiode. Door participatie in belangengroepen en overleg met de overheid tracht HVC mogelijke risico's te mitigeren.

Een ander politiek-bestuurlijk risico is de benadering van het afvalbeheer in termen van bevoegdheden en verantwoordelijkheden. Naar verwachting blijven gemeenten verantwoordelijk voor de inzameling en verwerking van het door de burger aangeboden afval en doet het beleid met betrekking tot producen-

tenverantwoordelijkheid hieraan niets af. Een eventuele aanscherping van emissie-eisen vormt voor HVC een laag risico, aangezien de installaties van HVC voldoen aan de stand der techniek zoals vereist in het kader van Europese regelgeving.

De afvalwaterzuiveringsactiviteiten van HVC betreffen een publieke taak, waarbij ook verantwoordelijkheid wordt gedragen voor de afzet van reststoffen en de effecten van eventueel strengere wettelijke vereisten. HVC is als nutsbedrijf actief in deze keten, zodat de aandeelhouders medeverantwoordelijkheid dragen voor de keuze van de verwerkingsmethode en de daarmee samenhangende investeringen. Dit mitigeert het risico van eventuele wijziging van wet- en regelgeving, omdat de effecten niet eenzijdig op HVC uitwerken.

Subsidies en belastingen

De ontwikkeling van activiteiten op het gebied van duurzame energie lijkt vooralsnog afhankelijk van energiesubsidies en voordelen via belastingheffing. Uit ervaring is gebleken dat het subsidie- en belastingbeleid in korte tijd fors kan wijzigen. Dit risico wordt beperkt door projecten die afhankelijk zijn van dergelijke voordelen niet te starten voordat de subsidie daadwerkelijk aan het project is toegekend. Het risico blijft dan beperkt tot de met het project samenhangende voorbereidingskosten.

Regelgeving in importlanden

De huidige overcapaciteit in de Nederlandse afvalenergiecentrales wordt mede opgevangen middels import van buitenlands afval, in het geval van HVC middels afval uit Groot-Brittannië. Wanneer de regelgeving dan wel belastingstructuur van een importland wijzigt, kan dit gevolgen hebben voor het afvalaanbod en daarmee de prijsstelling in Nederland.

Leerdam

Langedijk

Alblasserdam

5 Deelnemingen

De belangrijkste deelnemingen, Sortiva BV, Cyclas VOF en Natuurgas Overijssel BV, zijn nauw verweven met het operationele proces van HVC. De relatie met de activiteiten van HVC is hiervoor toegelicht. Een volledig overzicht van deelnemingen van HVC treft u aan in de jaarrekening.

Zavin

HVC heeft een aandeel van 33,3% in Zavin CV. Dit aandeel is verworven in het kader van de overname van de activiteiten van de gemeenschappelijke regeling Gevudo bij haar toetreding tot HVC. Zavin beheert een verbrandingsinstallatie voor specifiek ziekenhuisafval, de enige in Nederland, waarin behalve HVC ook Sita en AVR-Van Gansewinkel deelnemen. Laatstgenoemde partijen zijn de belangrijkste aanbieders van specifiek ziekenhuisafval. De installatie is direct naast de afvalenergiecentrale van HVC in Dordrecht gelegen.

Tedcor

HVC participeert voor circa 5% in Tedcor Group Proprietary Ltd en voor 25% in Tedcor International. Beide deelnemingen vertegenwoordigen een gezamenlijke waarde van circa € 75.000, inclusief goodwill. Tedcor is een onderneming die actief is in een aantal Zuid-Afrikaanse townships. HVC heeft gekozen voor deze participatie met het oog op het maatschappelijke belang van de activiteiten van Tedcor. Het gaat daarbij om een economisch gezien rendabele onderneming waarbij het risico voor HVC beperkt is tot het bedrag van de participaties. Ontdoening van afval kan een groot probleem zijn in Afrikaanse stedelijke gebieden waar adequate dienstverlening op het gebied van afvalinzameling ontbreekt. Afval dat her en der in woonwijken wordt gedumpt, biedt niet alleen een deprimerende aanblik voor de lokale bevolking, maar bevordert ook de verspreiding van ziekten en maakt een omgeving onveilig. Tedcor bestrijdt dit probleem door actieve bewoners van woonwijken op te leiden tot ondernemer op het gebied van afvalinzameling.
Het voor de inzameling in het betreffende gebied in te schakelen personeel wordt geworven onder werklozen. De nieuwe ondernemer krijgt de beschikking over een vrachtauto met container op basis van huurkoop. Na vijf jaar, de gangbare periode van een aan Tedcor verstrekte inzamelconcessie, is de – multi-inzetbare – truck afbetaald en eigendom van de ondernemer. Per ondernemer worden tien à vijftien banen gecreëerd. Op dit moment werkt Tedcor met zo'n zeventig ondernemers waarmee ongeveer duizend arbeidsplaatsen zijn gemoeid. Het management van Tedcor begeleidt en faciliteert ondernemers en draagt zorg voor voldoende inzamelconcessies. De resultaten die Tedcor in wijken boekt, zijn positief. De kwaliteit van de woonomgeving neemt toe door het gestructureerd inzamelen van huishoudelijk afval en het opruimen van zwerfvuil door wijkbewoners, waardoor ook andere positieve ontwikkelingen op het gebied van woningrenovatie en bedrijvigheid worden gestimuleerd. De bevordering van lokale werkgelegenheid en verbetering van de woonomgeving die door de activiteiten van Tedcor worden bevorderd, vormen voor HVC de drijfveren achter deze participatie. Ondanks aanloopkosten voor de nieuwe contracten was het resultaat van Tedcor in het boekjaar maart 2011 – maart 2012 overigens positief. De ontwikkelingen bij Tedcor staan in het teken van verdere groei en – in verband met leeftijd – opvolging in het management. HVC heeft hierbij een adviserende rol.
Binnen Tedcor International, dat beoogde om hetzelfde businessmodel in te voeren in landen als Ghana, Mozambique en Botswana, vonden in 2012 geen activiteiten plaats. Eerder in diverse andere Afrikaanse landen uitgevoerde onderzoeken hebben geleerd dat de randvoorwaarden voor een duurzame implementatie van het concept (stabiele overheid, voldoende transparantie) in veel gevallen ontbreken.
HVC heeft het voornemen haar belang in Tedcor te vervreemden.

Molenwaard

Biocomp

Sinds 2011 draagt HVC bij aan de ontwikkeling van Biocomp. Dit heeft als doel om op duurzame wijze biocompost te produceren in de vallei van Kathmandu, Nepal. De activiteiten van Biocomp omvatten de hele keten van inzamelen tot composteren en lokale afzet van compost aan boeren ter vervanging van kunstmest. Deze ecologische benadering voegt waarde toe aan de lokale landbouw en creëert werkgelegenheid. In 2011 heeft HVC met € 25.000 een bijdrage geleverd aan de ontwikkeling van het concept. Nadat werd aangetoond dat het concept werkte op demoschaal heeft HVC in 2012 een bijdrage verleend ter grootte van € 100.000 in Biocomp, waartegen 10% certificaten van aandelen werden verkregen welke recht geven op een jaarlijkse uitkering van € 8.000.

Energiecoöperatie Dordrecht

Een toenemend aantal gemeenten wenst duurzame lokale energieprojecten en energiebesparing bij huishoudens en bedrijven te realiseren. Een lokaal of regionaal duurzame energiebedrijf spreekt veel gemeenten aan met het oog op de mogelijkheden van regie, lokaal beheer en exploitatie van duurzame energie met opbrengsten die terugvloeien naar de gemeente.
De gewenste ontwikkeling van verduurzaming kan op deze wijze lokaal worden versneld en ondersteund.
Een voorbeeld is Dordrecht, waar de gemeenteraad ambitieuze energiedoelstellingen heeft vastgesteld. Om die te realiseren, richtten de gemeente en HVC op 6 juli 2012 gezamenlijk de Energie Coöperatie Dordrecht op. Deze Dordtse energiecoöperatie heeft als doel de klimaatambities van deze gemeente sneller te realiseren. Als eerste actie bood de coöperatie alle inwoners van Dordrecht een energiescan van hun woning aan tegen het gereduceerde tarief van € 25 (in plaats van € 95).

Energie Coöperatie Dordrecht richt zich op energiebesparing, energieproductie en energielevering. Gemeente Dordrecht en HVC participeren elk voor 50%. De coöperatie staat open voor samenwerking. Derden kunnen participeren in duurzame projecten en lokaal gevestigde partners kunnen bijdragen aan de levering van de producten en diensten. Ook bewoners kunnen participeren in de energieprojecten van de coöperatie, bijvoorbeeld via het investeren in wind- en zonne-energie. Naast lokale initiatieven kan de gemeente en/of de coöperatie ook participeren in grotere projecten buiten de gemeente. De gemeente en HVC accepteren een beperkt rendement waardoor marges binnen de coöperatie blijven en er op basis van het revolving-fundprincipe nieuwe energieprojecten kunnen worden gerealiseerd.

Hardinxveld-Giessendam

Hollands Kroon

6 Organisatie en werkgeverschap

Algemeen

HVC streeft ernaar om medewerkers een veilige en stimulerende werkomgeving te bieden, waar ruimte is voor ontwikkeling en groei. Een werkgever die fair is en medewerkers stimuleert eigen verantwoordelijkheid te nemen. Na jaren van groei maakten bedrijfseconomische omstandigheden in 2012 een reductie van het aantal medewerkers noodzakelijk. Hieronder volgt nadere informatie daarover. Onderstaand treft u een onderverdeling aan van het medewerkersbestand ultimo 2012.

Herinrichting organisatie

Eind 2011 is besloten om de organisatiestructuur van HVC te wijzigen. Het doel daarvan is dat deze meer in lijn komt met de twee clusters van hoofdactiviteiten van HVC: grondstoffen en energie. De bedrijfsonderdelen Strategie en Businessontwikkeling, Financiën en Staf ondersteunen de ontwikkeling van deze twee clusters.

De herinrichting heeft, behalve organisatorische aanpassingen, ook consequenties voor de wijze waarop er wordt gewerkt. Zo is

Medewerkersbestand

	2012		2011	
Aantal mannen	818	83%	841	83%
Aantal vrouwen	172	17%	171	17%
Aantal fulltimemedewerkers	749	76%	770	76%
Aantal parttimemedewerkers	241	24%	242	24%
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd	74	7%	73	7%
Aantal medewerkers met arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd	916	93%	939	93%
Totaal aantal medewerkers	990		1012	

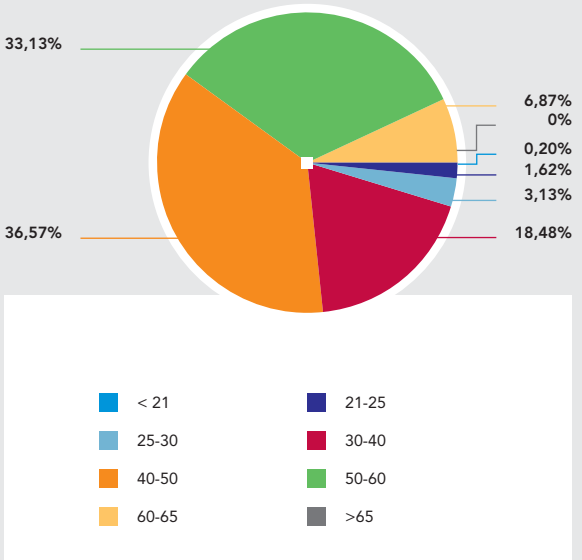
Heerhugowaard

een aantal functies van Financiën en Staf hiërarchisch ondergebracht in de andere bedrijfsonderdelen. Taken en verantwoordelijkheden sluiten daarmee meer aan bij het gewenste, decentrale besturingsmodel. Dit brengt in de praktijk een andere manier van werken met zich mee. Naar verwachting zal deze nieuwe wijze van werken in 2013 enige aandacht vergen. De voorgenomen wijzigingen zijn in drie fases aan de centrale ondernemingsraad voorgelegd en stapsgewijs doorgevoerd. Begin 2012 zijn de leden van het directieteam benoemd. In oktober 2012 heeft de centrale ondernemingsraad positief geadviseerd over de implementatie van de laatste, afrondende fase, waarmee in het laatste kwartaal gestart is. Deze fase betreft het overplaatsen van medewerkers naar de nieuwe structuur.

Deze herinrichting had niet als doel om het aantal medewerkers te reduceren, maar viel er wel mee samen. In 2011 werd duidelijk dat de economische tegenwind ook aan HVC niet voorbij zou gaan en heeft de organisatie aanvullende ombuigingsplannen moeten maken.

HVC heeft voor een groot aantal nieuwe functies passende competentieprofielen opgesteld. Naar verwachting hebben alle functies in 2013 een passend competentieprofiel.

Leeftijdsopbouw medewerkers per 31-12-2012

Het Nieuwe Werken

In 2012 heeft HVC onderzoek laten doen naar de mogelijkheden van 'Het Nieuwe Werken'. Uit het onderzoek blijkt dat er voor HVC mogelijkheden zijn, zeker op het gebied van flexwerken en het gebruik van nieuwe media om reizen tussen de verschillende locaties te beperken. HVC zal de implementatiemogelijkheden nader onderzoeken, waarbij een kosten-batenanalyse zal worden gemaakt.

Bezuinigingen

In het kader van de bezuinigingen bleek een personele reductie onontkoombaar. Naast de herinrichting hebben de verschillende bedrijfsonderdelen in de eerste helft van 2012 dan ook plannen gemaakt om de personeelskosten te reduceren door een scherpere gerichtheid op kernactiviteiten en door een verhoging van de efficiency. Belangrijke factoren die hierbij niet uit het oog zijn verloren betreffen veiligheid en een ongestoorde bedrijfsvoering.

Begin juli 2012 heeft HVC een brede adviesaanvraag ingediend bij de centrale ondernemingsraad, uitgaande van een totale reductie van 110 fte. Eind oktober 2012 heeft de centrale ondernemingsraad ingestemd met de voorgenomen plannen. Het moment waarop de uitvoer kon worden gestart, diende te wachten op de totstandkoming van een sociaal plan.

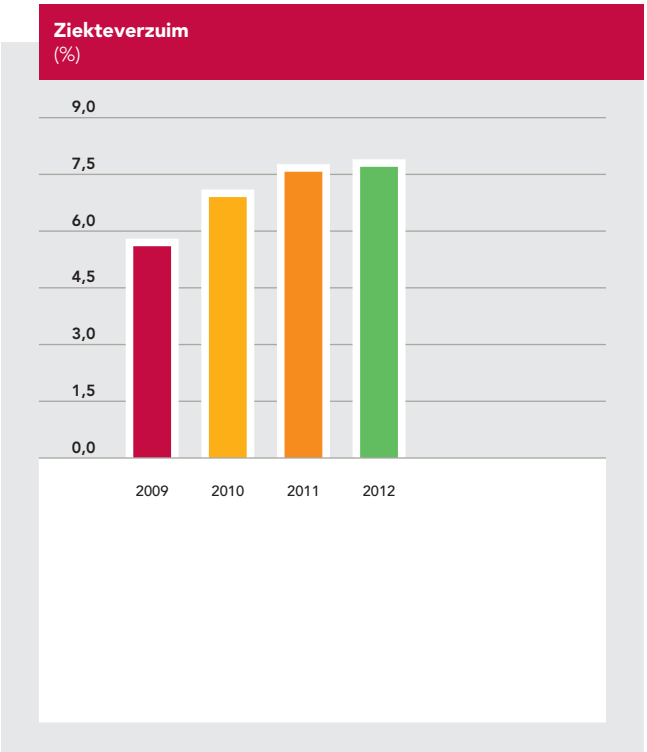
Zwartboek

Begin 2012 heeft vakbond AbvaKabo een zwartboek opgesteld over het werkgeverschap van HVC. Ook in de pers is hierover gepubliceerd. Dit initiatief is genomen naar aanleiding van signalen dat er bij HVC niet conform cao en regelingen zou worden gehandeld en dat de sfeer op een aantal plekken onder druk zou staan. Op 28 maart 2012 is het zwartboek aangeboden aan de directie van HVC. Uit het zwartboek lezen we zowel onvrede over de wijze waarop gecommuniceerd wordt, als over de momenten waarop gecommuniceerd wordt. Ook kunnen we lezen dat er medewerkers zijn die zich niet serieus genomen voelen als zij iets bespreekbaar willen maken, zaken niet ter sprake brengen uit angst daarop afgerekend te worden, de rol van ondernemingsraden en vakbonden onvoldoende zien en/of erkend zien, en het gevoel hebben dat het met de veiligheid niet zo nauw genomen wordt. HVC heeft vervolgens intern het zwartboek bestudeerd en tevens een externe partij gevraagd mee te lezen. Op basis van de bevindingen is geconcludeerd dat er twee hoofdlijnen te onderscheiden zijn in de klachten en

opmerkingen, te weten 'communicatie' en 'arbeidsverhoudingen'. Deze hoofdlijnen zijn uitgewerkt naar acties die zijn besproken met de centrale ondernemingsraad en met vakbonden AbvaKabo en CNV. Het streven is hiermee de aanleiding tot onrust en klachten weg te nemen en op alle locaties balans te brengen in de verhouding tussen directie – medewerkers – sociale partners.

Sociaal plan

Medio 2012 zijn met de bonden gesprekken gestart over een sociaal plan, als vangnet voor de medewerkers die geraakt zouden worden door de bezuinigingsplannen alsmede voor de medewerkers betrokken bij de centralisatie van de klantenservice. In oktober is een onderhandelingsresultaat bereikt dat is voorgelegd aan de leden. Nadat het resultaat werd afgestemd, werden de onderhandelingen heropend. Medio januari 2013 hebben de leden ingestemd met het gewijzigde sociaal plan. Het plan wordt nu uitgevoerd. Het aantal medewerkers dat gedwongen HVC moet verlaten is in de loop van 2012 teruggebracht tot iets minder dan de helft van de voorgenomen reductie van 110 fte. Dit heeft te maken met het feit dat door natuurlijk verloop (vrijwillig vertrek, pensioen, afloop bepaalde-tijd-contracten) en een seniorenregeling, een deel van de te realiseren doelstelling al is behaald.

Nieuwe cao

In 2012 is na een lange periode van onderhandelen tussen de werkgeversvereniging WENb en de vakbonden een nieuwe cao overeengekomen. Deze cao geldt voor de periode 1 juni 2011 tot en met 31 mei 2013.

Opleidingen

Binnen HVC wordt jaarlijks een grote hoeveelheid vakopleidingen en herhalingstrainingen georganiseerd. In 2012 is voor het eerst gewerkt met mantelovereenkomsten met een aantal leveranciers, waardoor er meer controle op de planning en organisatie van (herhalings)opleidingen is.

Op het gebied van opleidingen is in 2012 binnen de operationele bedrijfsonderdelen veel aandacht besteed aan het behalen en voortzetten van VCA-certificaten. Alle medewerkers van HVC hebben een training ten behoeve van de migratie naar een nieuw Office-pakket aangeboden gekregen. Ongeveer driehonderd medewerkers hebben deze training gevolgd. Daarnaast zijn vooral management- en vaardigheidstrainingen op individueel niveau ingezet.
In 2012 is het aantal leerwerkplekken ten opzichte van 2011 hetzelfde gebleven. Ruim veertig mbo-leerlingen uit een technische richting hebben stage gelopen. Daarnaast heeft een aantal leerlingen van een hbo- of academische opleiding bij HVC stage kunnen lopen.

Periodiek medisch onderzoek

Naar aanleiding van het periodiek medisch onderzoek dat in 2011 is uitgevoerd bij de stafafdelingen en de afvalenergiecentrales in Dordrecht en Alkmaar, is een plan van aanpak opgesteld dat in de eerste helft van 2012 is uitgevoerd. Als risicofactoren zijn naar boven gekomen de hoeveelheid stressklachten, de hoge werkdruk en KANS-klachten (klachten aan arm, nek, schouders). Aan alle betrokken medewerkers is een werkplek onderzoek geboden. Hier hebben ruim zestig medewerkers gebruik van gemaakt. Op basis van deze onderzoeken zijn aanpassingen aan werkplekken doorgevoerd. Daarnaast is de medewerkers een tweedaagse training time management geboden, zowel in Dordrecht als in Alkmaar. Hier hebben 44 medewerkers aan deelgenomen.

In- en uitstroom

In 2012 is het aantal medewerkers van HVC per saldo gedaald met 22. Deze daling komt voort uit de bezuinigingsdoelstelling en een efficiëntere inrichting van de organisatie, door vacatures

door natuurlijk verloop (onder andere pensionering, vrijwillig vertrek, aflopende bepaalde-tijd-contracten) slechts voor een deel in te vullen. In 2012 zijn 39 medewerkers in dienst getreden op basis van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde tijd. 66 medewerkers zijn uit dienst getreden.*

Ziekteverzuim

Voor 2012 gold als doelstelling een ziekteverzuim van 6%. In 2011 was het gemiddelde verzuim 7,6%. Het is niet gelukt het percentage in 2012 naar beneden te krijgen. Gemiddeld was het verzuim over 2012 7,7%. Opvallend is dat het verzuim onder medewerkers van de stafafdelingen is verdubbeld. Dit is vooral te wijten aan een aantal langdurig zieken. De verzuimfrequentie voor deze groep is in hetzelfde jaar afgenomen en de gemiddelde verzuimduur is sterk gestegen. Bij het bedrijfsonderdeel Grondstoffen is het verzuimpercentage relatief hoog gebleven. 9,8% in 2012 ten opzichte van 9,4% in 2011. Voor deze groep is sprake van een toename in het kort en middellang verzuim en een stijging van de frequentie. Er lijkt een relatie te liggen tussen de leeftijd van de medewerkers en het verzuim. Bij het bedrijfsonderdeel Energie is het ziekteverzuim gedaald van 5,9% in 2011 naar 5,2% in 2012.

Strategische personeelsplanning

Het speerpunt voor strategische personeelsplanning voor 2012 had betrekking op de leeftijdsopbouw. In 2012 heeft HVC minder gericht op de leeftijdsopbouw van de organisatie kunnen sturen dan gehoopt. Doordat er relatief weinig vacatures zijn opengesteld, kon er bij werving- en selectieprocedures nauwelijks aandacht worden besteed aan het sturen op leeftijd.
De personeelsplanning bij HVC laat de komende jaren nog altijd een relatief scheve opbouw zien. Dit geldt zowel op het gebied van leeftijd, waarbij de groep 40 tot 60 jaar het grootst is, als op het gebied van man-vrouwverhouding. 82,6% van de medewerkers is man. De strategische personeelsplanning blijft een punt van aandacht de komende jaren.

* De aanpassing van de peildatum leidt tot een verschil in het aantal medewerkers dat uitgestroomd is.

In- en uitstroom medewerkers

	2012		
	Man	Vrouw	Totaal
In dienst			
< 30 jaar	8	1	9
30 – 50 jaar	11	13	24
> 50 jaar	5	1	6
Totaal	**24**	**15**	**39**
Uit dienst			
< 30 jaar	6	0	6
30 – 50 jaar	18	10	28
> 50 jaar	26	6	32
Totaal	**50**	**16**	**66**
Uit dienst, reden			
Arbeidsongeschikt	2	1	3
FPU/FUR/ouderdomspensioen	18	4	22
Overlijden			
Niet op eigen verzoek	8	5	13
Eigen verzoek	11	6	17
Einde arbeidsovereenkomst	11	0	11
Totaal	**50**	**16**	**66**

Centrale ondernemingsraad HVC

De centrale ondernemingsraad (COR) heeft zich in 2012 over diverse zaken gebogen, zaken die betrekking hebben op de toekomst, de continuïteit van het bedrijf en de positie van de werknemer daarin. Bijzondere aandacht van de COR hadden het afgelopen boekjaar de advisering rond de herstructurering, de bezuiningsplannen en de vorming en inrichting van het facilitair bedrijf.

In 2012 hebben reguliere verkiezingen voor de ondernemingsraden plaatsgevonden. Om die reden is ook de samenstelling van de COR in 2012 gewijzigd.

Samenstelling centrale ondernemingsraad

Tot juli 2012

Michael Beers	(OR HVC) – voorzitter
Marco van Soerland	(OR HVC) – secretaris
Margot Korhorn	(OR Productie)
Paul Alakopsa	(OR Productie)
Sjaak Smit	(OR Inzameling)

Vanaf juli 2012

Anton Pronk	(OR Energie) – voorzitter
Arie Warnars	(OR Staf / Strategie en Businessontwikkeling) – secretaris
Mirella Zondervan	(OR Staf / Strategie en Businessontwikkeling)
Paul Alakopsa	(OR Energie)
René Vooijs	(OR Energie)
Jim van Boven	(OR Grondstoffen)
Rob Bakker	(OR Grondstoffen)
Geert de Jong	(OR Grondstoffen)
Dirk Hietberg	(OR Grondstoffen – tijdelijke plaatsvervanger Rob Bakker)

Dordrecht

Dronten

Enkhuizen

Giessenlanden

7 Dialoog, samenwerking en ondersteuning

De activiteiten van HVC hebben invloed op een brede groep mensen. Sommige stakeholders hebben directe belangen bij concrete ontwikkelingen van HVC, anderen meer op afstand. HVC streeft ernaar een open en transparante organisatie te zijn, die open en transparant communiceert met haar stakeholders en daar waar ontwikkelingen de directe belangen van stakeholders raken, de dialoog met hen aan te gaan. Het streven daarbij is te komen tot gedeeld begrip. Uitgangspunt is dat gerechtvaardigde wensen en behoeften van de maatschappelijke omgeving ten aanzien van de bedrijfsvoering van HVC zo veel mogelijk gehonoreerd dienen te worden.

HVC onderscheidt de volgende stakeholders op corporate niveau: aandeelhouders, financiers, medewerkers, inwoners van aandeelhoudersgebied, overheden, partners, maatschappelijke belangenorganisaties, de branche(verenigingen) en vakorganisaties. Daarnaast op bedrijfsvoeringsniveau: partijen waarmee wordt samengewerkt, klanten, inwoners van onze inzamelgemeenten die onze grondstoffen aanleveren en omwonenden rond ver- en bewerkingsinstallaties.

Gezien de situatie waarin HVC verkeert, heeft in 2012 de focus vooral gelegen op dialoog met de stakeholders op corporate niveau. Met hen is onder meer gewerkt aan een financiële herstructurering en aan een ingrijpend ombuigingsprogramma. Op de dialoog met aandeelhouders en omgeving gaan wij hier verder in.

Aandeelhouders

48 gemeenten en zes waterschappen bepalen als aandeelhouders de koers van HVC. Van groter belang is dat HVC zich openstelt voor de positie van de deelnemende gemeenten en waterschappen in het licht van de belangen die zij behartigen. De daarvoor benodigde oriëntatie vraagt blijvende aandacht. Als nutsbedrijf stimuleren wij een actief aandeelhouderschap. Via Extranet worden actuele ontwikkelingen rond HVC gepubliceerd.

Algemene vergadering van aandeelhouders

Over het algemeen vindt twee keer per jaar een algemene vergadering van aandeelhouders plaats. De strategie en context van HVC, de jaarstukken en belangrijke investeringen zijn gebruikelijke agendapunten. In de vergaderingen van 2012 werd onder meer gesproken en besloten over de financieringsstructuur van HVC, de gewenste betrokkenheid van aandeelhouders bij de verschillende typen van activiteiten van HVC, de wenselijkheid van een strategische herijking en toetsing, alsmede over de investering in het warmtenet Dordrecht. Voorbereiding van de besluitvorming over een nieuwe financieringsstructuur alsmede over de indeling van activiteiten in verschillende typen vond plaats in overleg met de Klankbordgroep, een informele vertegenwoordiging van aandeelhouders op bestuurlijk niveau. Ook op ambtelijk niveau vond geregeld overleg plaats, bijvoorbeeld met de financiële beleidsambtenaren van de deelnemende overheden in het kader van de hiervoor genoemde besluitvorming over de nieuwe financieringsstructuur van HVC en ter voorbereiding van besluitvorming over de jaarstukken.

Innovatieplatform

Het Innovatieplatform vormt voor bestuurders en directie een klankbord op het gebied van duurzaamheid en innovatie. Over en weer kan kennis over innovatieve ontwikkelingen op het gebied van afval, grondstoffen en duurzame energie worden gepresenteerd en gedeeld en kan worden gediscussieerd over de mogelijke rol die HVC daarin voor haar aandeelhouders kan betekenen. Deelname aan het platform staat open voor geïnteresseerde bestuurders van aandeelhoudende gemeenten en waterschappen. Rond de thema's van het Innovatieplatform organiseert HVC ook informatiebijeenkomsten voor vertegenwoordigers van aandeelhouders (bestuurders, raadsleden en beleidsmedewerkers). In 2012 vonden bijeenkomsten plaats in

Rotterdam, Zeewolde en Middenmeer met als onderwerpen respectievelijk 'Duurzaam grondstoffenbeheer', 'Duurzame energie en energiebesparing' en 'Technologische innovaties in afval- en energiebeheer'.

Bezoek

HVC ontvangt of bezoekt per bestuursperiode alle colleges van burgemeester en wethouders en alle colleges van dijkgraaf en (hoog)heemraden. Daarnaast zijn er regelmatig bezoeken van raadscommissies en diverse raadsfracties. Onderwerp van bespreking zijn de ontwikkelingen rond HVC in relatie tot het afval- en energiebeleid van de aandeelhouders.

Omgeving

HVC stelt zich ten doel om de impact van haar activiteiten op de leefomgeving te minimaliseren. HVC tracht zo veel mogelijk rekening te houden met belangen van de omgeving. Hierdoor is in de loop van de jaren een goede relatie opgebouwd.
Zo vindt met vertegenwoordigers van omwonenden van de afvalenergiecentrales periodiek, ten minste jaarlijks, overleg plaats. Wij bespreken de bedrijfsontwikkelingen van HVC en er vindt rapportage plaats over emissies. Resultaten van het overleg met de omgeving van de locaties zijn onder meer de invoering van geurloos slibtransport, het realiseren van scherpere dan landelijk vereiste rookgasemissies bij de afvalenergiecentrales van HVC en jaarlijkse uitvoering van het biomonitoringsprogramma in de omgeving van Alkmaar. Met dit programma wordt de eventuele invloed van de afvalenergiecentrale en bio-energiecentrale op landbouwproducten in de omgeving gemeten en kan worden vastgesteld of HVC de kwaliteit van deze producten nadelig beïnvloedt. De afvalenergiecentrale Dordrecht is gevestigd in een sterk verstedelijkt gebied met veel verkeer en industrie. Een biomonitoringsprogramma in Dordrecht kan daarom naar verwachting een eventuele invloed van de installatie op gewassen in de omgeving niet onderscheiden van andere invloeden in de omgeving. De resultaten van het biomonitoringsprogramma in Alkmaar in relatie tot de emissie-eisen van de afvalenergiecentrale Dordrecht en slibverbrandingsinstallatie geven daartoe ook geen aanleiding.

Sponsoring en ondersteuning

HVC voert een terughoudend sponsorbeleid. Deze sponsoractiviteiten zijn vooral gericht op het verzorgingsgebied van HVC, waarbij een regionale spreiding plaatsvindt. Verder kiezen we primair voor activiteiten waaraan brede deelname van bewoners uit het verzorgingsgebied mogelijk is. HVC sponsort met name initiatieven die zich richten op:
– natuur, milieu en duurzaamheidseducatie;
– (lokale/regionale) cultuur.

Het totale sponsorbedrag in 2012 bedroeg ruim € 250.000.
Een van onze grootste sponsorbijdragen, € 50.000, ging naar de koepel van Natuur-, Milieu- en Educatiecentra die als vereniging samenwerken onder de noemer Gemeenten voor Duurzame Ontwikkeling ('GDO'). De doelstellingen van GDO (gemeenten stimuleren in duurzame ontwikkeling door inzet van communicatie en educatie in regionale netwerken) past bij onze doelstellingen. Daarnaast werd een aantal kleinere initiatieven ondersteund, zoals het jazzconcours van het prinses Christina Concours en de vernieuwing van het museum Broeker Veiling in de gemeente Langedijk.

Almere

8 Educatie en voorlichting

HVC is een open organisatie. Vanaf de oprichting heeft HVC haar deuren opengesteld. Jaarlijks worden zo'n 10.000 scholieren en andere bezoekers ontvangen. Doel daarvan is te komen tot gedeeld begrip van de vraagstukken en oplossingsrichtingen rond grondstoffen en duurzame energie

Bezoekers HVC 2012

	Alkmaar	Dordrecht	Totaal
Scholieren			
Aantal scholen	201	56	257
Aantal scholieren inclusief begeleiders	7.158	2.077	9.235
Volwassenen			
Aantal bezoeken	80	22	102
Aantal bezoekers	1.800	347	2.147
Totaal aantal bezoeken	281	78	359
Totaal aantal bezoekers	**8.958**	**2.424**	**11.382**

In 2012 ontvingen we iets minder bezoekers dan het jaar ervoor. Het besluit om wegens veiligheid tijdens onderhoudstops geen rondleidingen meer te houden verklaart de lichte daling.

'Watt 'n Zooi'

Speciaal voor alle leerlingen van groep acht in het verzorgingsgebied heeft HVC een lesprogramma ontwikkeld dat bestaat uit een boekje voor leerlingen, een website en een docentenhandleiding.
Het lesprogramma wordt afgesloten met een bezoek aan HVC. Bij het bezoek krijgen de leerlingen een presentatie en een rondleiding door de afvalenergiecentrale. Hierbij worden allerlei onderwerpen rond uitputting van de aarde en klimaat aangestipt. Zo zien zij dat afval uit grondstoffen bestaat en een bron is voor opwekking van duurzame energie. Daarnaast geven we informatie over recycling en (duurzame) energie en dagen we hen uit met oplossingen en ideeën te komen. Door hen al op jonge leeftijd bewust te maken van de thema's afval, grondstoffen, energie en klimaat, hopen we een vroege omslag in het denken te stimuleren. Bijkomend effect is dat zij door een bezoek aan de afvalenergiecentrale in contact komen met de vele beroepen die je kunt uitoefenen binnen een energie- en grondstoffenbedrijf.
Dagelijks komen deze leerlingen bij ons op bezoek. Scholen uit Noord-Holland en Flevoland komen naar Alkmaar. In totaal zijn hier in 2012 zo'n 7.000 leerlingen van zo'n 200 scholen op bezoek geweest. Zuid-Hollandse scholen gaan naar Dordrecht. Dit waren afgelopen jaar ongeveer 2.000 leerlingen van ruim 52 scholen. Voor de leerlingen uit Flevoland sponsoren we het vervoer naar HVC in Alkmaar. Om hen niet te confronteren met een vervoersprobleem, zetten we bussen in om hen heen en weer te rijden.

Educatie

Op het vlak van educatie snijdt het mes aan twee kanten. De ontwikkelingen op technisch gebied gaan razendsnel en de beroepsbevolking vergrijst. Slechts 25% van de medewerkers van HVC is 40 jaar of jonger. Het is voor HVC belangrijk jonge medewerkers te werven en te ontwikkelen. We werken daarvoor nauw samen met technische opleidingen en bieden verschillende leer-werktrajecten en stageplekken aan. Zo bieden we leer-werktrajecten aan voor de functies monteur elektrotechniek, technicus elektrotechniek, monteur werktuigbouw, technicus werktuigbouw en operator. Hierbij gaan praktijk en theorie hand in hand.

Een voorbeeld is de samenwerking met de stichting Leer Werken in de Techniek (LWT). Deze stichting is in 2007 opgericht door verschillende technische bedrijven, waar HVC een van is. De stichting wil de instroom van enthousiaste jongeren met een technische inslag binnen de opleidingen AOT (operationele techniek), E-technology (elektrotechniek) en M-technology (werktuigbouw) bevorderen. Dit gebeurt in samenwerking met het NOVA College. De stichting LWT biedt deze jongeren tijdens de opleiding uitdagende stages bij de deelnemende bedrijven en een financiële regeling aan. Naast het aanbieden van leerwerk- en stageplekken, was HVC in 2012 ook gastheer van Time4Tech. Deze jaarlijks terugkerende ontmoeting geeft jongeren vooraf de kans om de technische studierichtingen AOT, E-tech en M-tech in de praktijk te bekijken en antwoord te krijgen op hun vragen. Want hoe ziet een stage eruit en welke begeleiding kun je daarbij verwachten? Hoe vonden oud-studenten hun stages en opleiding, en wat vinden zij leuk aan hun huidige werk?
In 2011 hebben we in Alkmaar de eerste leerlingen van onze eigen opleidingsalliantie 'Leer werken in de Techniek' aangenomen. In 2012 is nog één leerling aangenomen. Deze leerlingen zijn na hun stage bij ons bedrijf doorgestroomd naar leer-werkplekken bij de afdeling Procesvoering. In 2012 waren er tien leer-werkplekken ingevuld binnen het bedrijfsonderdeel Energie.
In 2013 willen we de leer-werkplekken binnen Compostering en Vergisting uitbreiden. Daarbij hopen we nieuwe leerlingen aan te kunnen nemen vanuit ons opleidingstraject 'Leer werken in de Techniek'.

Watt-campagne

Om jongeren te laten zien wat werken in de energiesector inhoudt, werken wij mee aan de Watt-campagne. Met de informatie van de Watt-campagne willen we ze motiveren om in deze sector verder te kijken. We hebben hiermee op verschillende studie- en carrièrebeurzen gestaan. In 2013 willen we in dit kader voor leerlingen rondleidingen door onze installaties gaan verzorgen. Ook willen we een actieve bijdrage leveren aan lesmateriaal, bijvoorbeeld door het vergistingsproces uit te leggen. De weg van groente-, fruit- en tuinafval naar groen gas is bij ons immers in de praktijk door leerlingen te volgen.
Ten slotte bieden we leerlingen stageplekken aan van verschillende opleidingen. Zo willen we hen interesseren voor het werk dat hier te doen is. We hebben een breed aanbod dat varieert van meeloop- tot afstudeerstages en we hebben in 2012 stagiairs van vmbo- tot hbo-niveau begeleid. Voor laatstgenoemde groep organiseren we ook snuffelstages om ze kennis te laten maken met de techniek en ze te enthousiasmeren voor een van de mbo-opleidingen in onze sector. In Alkmaar zijn we een intensieve samenwerking gestart met de studentenvereniging van de opleiding Technische Bedrijfskunde.
Wij sponsoren hen via een kleine bijdrage en stellen, waar mogelijk, stageplaatsen beschikbaar. In totaal hebben in 2012 43 leerlingen van technische mbo-opleidingen stage bij ons gelopen.

De Duurzaamheidsfabriek

De Duurzaamheidsfabriek is een plek op het Leerpark Dordrecht waar onderwijs, bedrijfsleven en industrie op het gebied van duurzame technieken samenkomen, waarvan HVC mee het concept heeft ontwikkeld. De Duurzaamheidsfabriek is letterlijk een fabriek voor duurzaamheid. Met een techniekhal, laboratoria, bedrijfsruimtes en ontmoetingsplekken.
Een gebouw waar ondernemers, 'groene' investeerders en technisch talent elkaar kunnen ontmoeten. Waar duurzame producten worden ontwikkeld en getest en leerlingen kennismaken met en zich verdiepen in duurzame technieken.
HVC plaatst in 2013 in samenwerking met de leerlingen een educatie-/test-warmtekoudeopslag in de Duurzaamheidsfabriek en een carport met oplaadpalen voor elektrische voertuigen voor de deur.

Castricum

Corporate governance

De Nederlandse corporate-governancecode is een gedragscode voor beursgenoteerde bedrijven. Deze code heeft als doel de transparantie in de jaarrekening, verantwoording aan de raad van commissarissen te verbeteren en de zeggenschap en bescherming van aandeelhouders te versterken.

HVC is geen beursgenoteerde onderneming en dus niet verplicht de corporate-governancecode toe te passen. Wij onderschrijven het belang van openheid en transparantie van deze code wel. Daarom past HVC de Nederlandse corporate-governancecode vrijwillig toe. Op enkele onderdelen is de code niet van toepassing. Alle voor HVC relevante bepalingen zijn geïmplementeerd, behoudens gemotiveerde afwijking, en worden vermeld op extranet.

De corporate-governancecode heeft bij HVC gevolgen voor onder andere de reglementen voor de raad van commissarissen en de auditcommissie, de klokkenluidersregeling en de statuten.

Structuur van de onderneming

NV HVC is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. Het bestuur en toezicht zijn gebaseerd op de structuurregeling. De vennootschap wordt bestuurd door de directie. Toezicht vindt plaats door een raad van commissarissen. Deze organen zijn onafhankelijk van elkaar. De vennootschap kent aandelen A en aandelen B. De aandelen A zijn geplaatst bij gemeenten en gemeenschappelijke regelingen van gemeenten. Deze gemeenten zijn gelegen in de provincies Noord- en Zuid-Holland, Flevoland en Friesland. De aandelen B zijn per 11 januari 2010 geplaatst bij deelnemende waterschappen. De formele relatie tussen de organen van de vennootschap – directie, raad van commissarissen en algemene vergadering van aandeelhouders – is vastgelegd in de wettelijke structuurregeling alsmede de statuten. Daarnaast hebben aandeelhouders onderling afspraken gemaakt met het aangaan van de ballotageovereenkomst A en B, en hebben aandeelhouders, raad van commissarissen en directie beleidsafspraken gemaakt over de uitoefening van hun bevoegdheden, zoals in het kader van het bestuurlijk commitment bij het strategisch plan 2004, en de besluitvorming tot financiële herstructurering de dato december 2006 en december 2012.

Organisatie van de onderneming

Er is één statutaire directie voor de gehele onderneming. Dochterondernemingen worden bestuurd door de vennootschap, niet door natuurlijke personen. De operationele activiteiten van HVC zijn per einde boekjaar onderverdeeld in de segmenten 'Grondstoffen' en 'Energie'. Deze segmenten worden georganiseerd binnen de gelijknamige bedrijfsonderdelen.

HVC: nutsbedrijf van en voor overheden

De deelnemende overheden oefenen gezamenlijk de zeggenschap uit over HVC. Deze is gebaseerd op de statuten van HVC en op de als aandeelhoudersovereenkomst fungerende 'ballotageovereenkomst'. Op basis van nadere besluitvorming tussen de deelnemende overheden zijn afspraken gemaakt over de exploitatie, de strategie en de ontwikkelingsrichting van het bedrijf. De statuten bepalen dat (clusters van) deelnemende overheden rechtstreeks vijf leden van de raad van commissarissen benoemen. Vier commissarissen benoemt de raad van commissarissen zelf, van wie één op voordracht van de centrale ondernemingsraad.

Naast de formele betrokkenheid van de deelnemende overheden als aandeelhouder en bij de raad van commissarissen,

zijn er verschillende vormen van overleg. Er is een Innovatieplatform, dat bestaat uit bestuurders van de deelnemende gemeenten en waterschappen. Het platform fungeert als sparringpartner voor de directie voor ontwikkelingen op het terrein van duurzaamheid en innovatie. De focus ligt bij thema's als CO_2-reductie, energie en afval/grondstof. Er worden regelmatig kennismiddagen, symposia en workshops georganiseerd. Met kennisuitwisseling en discussie willen wij de samenwerking inhoudelijk versterken.

Corporate-governancestructuur

Directie

HVC kent een eenhoofdige statutaire directie ('directie'), die verantwoordelijk is voor het bestuur van de onderneming. De directie overlegt haar visie op de missie en de daaruit voortkomende doelstellingen van de onderneming aan de raad van commissarissen. Deze legt die ter vaststelling voor aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bedrijfsstrategie die is opgedragen aan de bedrijfsonderdelen. In 2012 is de bedrijfsstructuur gewijzigd en zijn de bedrijfsonderdelen Energie, Grondstoffen, Strategie en Businessontwikkeling, Financiën en Staf geformeerd. De directie is ook verantwoordelijk voor een transparant bestuur van de onderneming, zodat alle belanghebbenden een duidelijk inzicht hebben in de beslissingen en besluitvormingsprocedures van de onderneming.

De directie vervult haar taken onder toezicht van de raad van commissarissen. Hierbij richt de directie zich naar de belangen van het bedrijf. Zij zorgt ervoor dat de raad van commissarissen tijdig over alle informatie en benodigde middelen beschikt om zijn taak behoorlijk te kunnen uitvoeren. Ook zorgt ze ervoor dat de raad van commissarissen en zijn individuele leden alle informatie die zij nodig hebben om als toezichthoudend orgaan van onze onderneming te functioneren, kunnen verkrijgen. De directie rapporteert over ontwikkelingen op het gebied van de bedrijfsactiviteiten aan de raad van commissarissen en de auditcommissie en bespreekt het interne risicobeheer- en controlesysteem met hen.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid ligt bij de statutair directeur. Enkele functionarissen hebben een beperkte vertegenwoordigingsbevoegdheid, zoals gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel.

Gedragsregels

Binnen HVC gelden heldere gedragsregels die zijn vastgelegd in de bedrijfsreglementen. De naleving hiervan is onderdeel van de normale functievervulling. De leidinggevenden binnen de organisatie houden hier toezicht op. Medewerkers die onregelmatigheden melden of anderen helpen bij de melding daarvan, kunnen dit vertrouwelijk doen, zonder hun rechtspositie in gevaar te brengen. Meldingen die betrekking hebben op de directie worden gericht aan de voorzitter van de raad van commissarissen. HVC heeft daarvoor een klokkenluidersregeling vastgesteld en een vertrouwenspersoon benoemd.

Beloning

Er is een beloningsbeleid voor de directie. Dit beleid is in 2005 vastgesteld door de algemene vergadering van aandeelhouders. De raad van commissarissen stelt de beloning van de directie vast op advies van de remuneratiecommissie.

Arbeidsovereenkomst met de directie

Met het oog op het belang van continuïteit in de directie, is de algemeen directeur benoemd voor onbepaalde tijd.

Belangenverstrengeling

Elke vorm van belangenverstrengeling tussen HVC, directie, raad van commissarissen en functionarissen die namens HVC belangrijke transacties met derden kunnen aangaan, wordt zo veel mogelijk vermeden. In dat kader heeft ieder een integriteitsverklaring ondertekend en worden besluiten waarin een tegenstrijdig belang aan de orde is, ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van commissarissen.

Intern risicobeheer- en controlesysteem

De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheer- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem. De medewerkers control van de afdeling Financiën hebben een signalerende rol. Rapportages van de medewerkers control, de directeur Financiën en van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne controles worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen. Het jaarverslag en de jaarrekening geven een nadere toelichting op het risicobeheer van HVC.

De raad van commissarissen

De raad van commissarissen is belast met het toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken in de

vennootschap en de met haar verbonden onderneming. Daarnaast geeft de raad van commissarissen de directie raad. De raad van commissarissen heeft zijn functioneren vastgelegd in het reglement van de raad van commissarissen. De raad van commissarissen evalueert onder andere de organisatiestructuur en het functioneren van de organisatie. De verantwoordelijkheid voor de juiste uitvoering van zijn taken berust bij de raad van commissarissen als geheel.

De leden van de raad van commissarissen kunnen ten opzichte van de directie onafhankelijke standpunten innemen. De raad van commissarissen oefent zijn taken uit in het belang van onze onderneming en de daarmee verbonden zaken en zal daarvoor alle relevante belangen voor de onderneming laten meewegen. Leden van de raad van commissarissen oefenen hun taak uit zonder mandaat en onafhankelijk van enig belang in het bedrijf. Zij behoren geen belang te ondersteunen zonder daarbij de andere belangen te laten meewegen.

De corporate-governancecode schrijft voor dat in het verslag van de raad van commissarissen melding wordt gemaakt van afwijkingen van de best-practicebepalingen ten aanzien van onafhankelijkheid. Hieraan is gevolg gegeven door vermelding van de benoemingsregeling die bij HVC van toepassing is, op grond waarvan de meerderheid van de leden van de raad van commissarissen rechtstreeks door aandeelhouders wordt benoemd. De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor de kwaliteit van zijn eigen functioneren.

Benoeming, deskundigheid en samenstelling

Rekeninghoudend met de gewijzigde structuurregeling die per 1 oktober 2004 in werking is getreden, worden op grond van de statuten van de vennootschap, zoals hiervoor vermeld, vijf leden rechtstreeks benoemd door de aandeelhouders. Vier leden, onder wie de voorzitter, benoemt de raad van commissarissen zelf. De centrale ondernemingsraad heeft een versterkt aanbevelingsrecht voor één commissaris die wordt benoemd door de raad van commissarissen zelf. De raad van commissarissen heeft een profiel van zijn omvang en samenstelling opgesteld, daarbij rekening houdend met de aard en de activiteiten van de onderneming en de gewenste deskundigheid en achtergrond van zijn leden. De raad evalueert periodiek het profiel. Overeenkomstig de corporate-governancecode kan een commissaris maximaal twee keer worden herbenoemd. Bij eventuele herbenoeming wordt het functioneren van het betrokken lid van de raad van commissarissen expliciet aan de orde gesteld. We proberen een situatie te vermijden waarin veel (her)benoemingen gelijktijdig plaatsvinden. De secretaris van de vennootschap staat de raad van commissarissen terzijde.

Voorzitter

De voorzitter van de raad van commissarissen stelt de agenda vast en zit de vergaderingen van de raad van commissarissen voor. Hij is verantwoordelijk voor het naar behoren functioneren van de raad van commissarissen en van zijn commissies.
De voorzitter initieert de beoordeling van het functioneren van de raad van commissarissen en de directie volgens de corporate-governancecode. In lijn daarmee kan de voorzitter van de raad van commissarissen geen voormalig lid van de directie zijn.

Commissies van de raad van commissarissen

De raad van commissarissen heeft een auditcommissie en een remuneratiecommissie ingesteld. Een selectie- en benoemingscommissie is niet ingesteld. Selectie en benoeming worden door de raad van commissarissen integraal behandeld.

Auditcommissie

De auditcommissie voert haar taken uit volgens het reglement dat door de raad van commissarissen conform de voorschriften van de Nederlandse corporate-governancecode is goedgekeurd. Taken die de auditcommissie voor de raad van commissarissen uitvoert, zijn adviseren over en bewaken van:
- de integriteit van de jaarrekening, de financiering en financieringgerelateerde strategieën;
- de fiscale planning;
- het functioneren van het risicobeheer- en controlesysteem;
- de toepassing van informatie- en communicatietechnologie;
- de verslaglegging inzake duurzaamheid.

Remuneratiecommissie

De commissie stelt een remuneratierapport op voor het bezoldigingsbeleid voor de statutair directeur. Zij doet een voorstel voor de bezoldiging van de directie. De algemene vergadering van aandeelhouders stelt het bezoldigingsbeleid vast.

Beloning

Voor de leden van de raad van commissarissen geldt een vergoedingsregeling die de algemene vergadering van aandeelhouders in 2009 heeft vastgesteld. De vennootschap verstrekt aan leden van de raad van commissarissen geen leningen of garanties.

De accountant

De algemene vergadering van aandeelhouders benoemt de externe accountant. Als voorbereiding op de taak van de raad van commissarissen houdt de auditcommissie toezicht op het werk van de externe accountant. Minimaal één keer per jaar brengt de auditcommissie samen met de directie verslag uit aan de raad van commissarissen over ontwikkelingen rond de externe accountant, in het bijzonder de onafhankelijkheid.

Eenmaal per vier jaar maakt de auditcommissie samen met de directie een grondige beoordeling van het functioneren van de externe accountant. De conclusies hiervan worden aan de algemene vergadering van aandeelhouders en de raad van commissarissen meegedeeld. Interne auditoren oefenen hun taak uit onder verantwoordelijkheid van de directie. De directie zorgt ervoor dat de externe accountant en de auditcommissie betrokken zijn bij het opstellen van het werkplan van de interne auditoren. De externe accountant woont de vergaderingen van de raad van commissarissen bij waarin het verslag van de externe accountant over de controle van de jaarrekening wordt besproken en waarin de jaarrekening, het jaarverslag en het duurzaamheidsverslag worden behandeld.

Drechterland

Den Helder

Beverwijk

Jaarrekening

	Pagina
Geconsolideerde balans per 31 december 2012	70
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012	72
Geconsolideerd overzicht van kasstromen over 2012	73
Overzicht van het totaalresultaat over 2012	75
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	76
Toelichting op de geconsolideerde balans	89
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	96
Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening	99
Vennootschappelijke balans per 31 december 2012	104
Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2012	105
Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening	106
Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen	110
Overige gegevens	113

Geconsolideerde balans per 31 december 2012

Vóór verwerking van het voorstel tot resultaatbestemming / in € 1.000

ACTIVA

	Noot	31-12-2012	31-12-2011
Vaste activa			
Immateriële vaste activa	1		
Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom		61	91
Goodwill		20.756	26.916
		20.817	**27.007**
Materiële vaste activa	2		
Gebouwen en terreinen		161.332	159.987
Machines en installaties		607.231	604.920
Andere vaste bedrijfsmiddelen		109.810	111.832
Niet aan de bedrijfsvoering dienstbare activa		7.482	8.282
Activa in ontwikkeling		9.514	41.361
		895.369	**926.382**
Financiële vaste activa	3		
Andere deelnemingen		54.532	50.964
Vorderingen op deelnemingen en participanten		12.164	8.067
Latente belastingvordering		3.228	2.067
Overige vorderingen		8.517	8.858
		78.441	**69.956**
Vlottende activa			
Voorraden	4	3.552	2.599
Vorderingen en overlopende activa	5	38.286	37.225
Liquide middelen	6	13.707	19.074
Totaal		**1.050.172**	**1.082.243**

PASSIVA

	Noot	31-12-2012	31-12-2011
Groepsvermogen	7		
Aandeel vennootschap in groepsvermogen		68.213	87.719
Aandeel derden in groepsvermogen		– 68	– 285
Voorzieningen	8		
Latente belastingverplichtingen		14.489	18.488
Overige voorzieningen		9.112	3.079
		23.601	21.567
Langlopende schulden	9		
Schulden aan kredietinstellingen		782.792	821.825
Overige schulden		415	572
		783.207	822.397
Kortlopende schulden	10		
Schulden aan kredietinstellingen		105.332	93.233
Overige schulden en overlopende passiva		69.887	57.612
		175.219	150.845
Totaal		1.050.172	1.082.243

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2012

In € 1.000

	Noot	2012	2011
Netto-omzet	11	247.336	240.622
Overige opbrengsten		43.941	39.472
Som der bedrijfsopbrengsten		**291.277**	**280.094**
Kosten van grond- en hulpstoffen	12	26.402	24.270
Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten		96.358	84.071
Lonen, salarissen en sociale lasten	13	64.719	61.081
Afschrijvingen op vaste activa	14	70.667	68.248
Overige waardeveranderingen vaste activa	15	5.012	1.537
Overige bedrijfskosten	16	11.100	10.520
Som der bedrijfslasten		**274.258**	**249.727**
Bedrijfsresultaat		**17.019**	**30.367**
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	17	2.540	1.200
Rentelasten en soortgelijke kosten	18	45.693	45.080
		– 43.153	**– 43.880**
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening vóór belastingen		**– 26.134**	**– 13.513**
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	19	3.985	– 352
Resultaat deelnemingen	20	2.663	2.446
Geconsolideerd resultaat na belastingen			
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		**– 19.486**	**– 11.419**
Resultaat aandeel derden		– 1	– 200
Nettoresultaat na belastingen		**– 19.485**	**– 11.219**

Geconsolideerd overzicht van kasstromen over 2012

In € 1.000

	2012	2011
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Bedrijfsresultaat	17.019	30.367
Aanpassingen voor:		
Afschrijvingen	72.866	69.785
Mutatie voorzieningen	5.064	– 539
Veranderingen in werkkapitaal:		
Voorraden	– 953	– 702
Vorderingen	– 1.061	– 6.766
Kortlopende schulden met uitzondering van leningen	11.425	– 8.406
	87.341	53.372
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	**104.360**	83.739
Ontvangen interest	2.540	1.145
Ontvangen dividend	3.150	3.263
Betaalde winstbelasting	– 66	– 85
	5.624	4.323
Kasstroom uit operationele activiteiten	**109.984**	88.062
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investeringen in immateriële vaste activa	– 278	– 10
Desinvesteringen in immateriële vaste activa	– 1	–
Investeringen in materiële vaste activa	– 37.536	– 71.149
Desinvesteringen in materiële vaste activa	2.312	294
Verwerving van groepsmaatschappijen en deelnemingen	– 3.169	– 22.555
Overige investeringen in financiële vaste activa*	– 5.264	– 7.683
Desinvesteringen in financiële vaste activa	1.348	1.287
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	**– 42.588**	– 99.816
Vrije kasstroom	**67.396**	– 11.754

* Bedragen 2011 en 2012 zijn exclusief de mutaties in de actieve belastinglatentie en de passieve belastinglatentie omdat deze correcties niet hebben geleid tot een kasstroom in 2011/2012.

Geconsolideerd overzicht van kasstromen over 2012 (vervolg)

In € 1.000

	2012	2011
Vrije kasstroom	**67.396**	– 11.754
Uitbreiding aandelenkapitaal	–	6
Opname leningen	63.536	227.903
Aflossing leningen	– 90.627	– 186.225
Betaalde interest	– 45.693	– 44.380
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	**– 72.784**	**– 2.696**
Koers- en omrekenverschillen	21	– 97
Liquide middelen verkregen bij acquisities	–	80
Nettokasstroom	**– 5.367**	– 14.467
Beginstand liquide middelen	19.074	33.541
Eindstand liquide middelen	13.707	19.074
Mutatie liquide middelen	**– 5.367**	– 14.467

Overzicht van het totaalresultaat over 2012

In € 1.000

	2012	2011
Resultaat toekomend aan de rechtspersoon	– 19.485	– 11.219
Totaalresultaat van de vennootschap	**– 19.485**	– 11.219

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Algemeen

Activiteiten

NV HVC (statutaire vestigingsplaats Jadestraat 1 te Alkmaar), hierna aangeduid met 'de vennootschap' of 'NV HVC' is in de jaren negentig van de vorige eeuw opgericht om een oplossing te bieden voor de groeiende afvalproblematiek. De vennootschap en haar groepsmaatschappijen, hierna aangeduid met 'de groep', heeft als doel ten algemene nutte werkzaam te zijn op het gebied van het beheer van afval, reststromen en duurzame energie ten dienste van gemeenten en waterschappen. De activiteiten van de groep bestaan uit: afvalinzameling, sortering, recycling en compostering, verwerking van afval en de daarmee verbonden opwekking en afzet van elektriciteit en warmte en opwerking van reststoffen tot nuttig toepasbare restproducten, alsmede advisering van haar aandeelhouders op het gebied van duurzame energie.

De vennootschap is volledig eigendom van gemeenten en waterschappen en samenwerkingsverbanden van gemeenten en waterschappen. Voor een overzicht van de aandeelhouders wordt verwezen naar de toelichting op het vennootschappelijk eigen vermogen.

Dienstverlening uit concessie

NV HVC heeft met 31 (al dan niet via een gemeenschappelijke regeling) aandeelhoudende gemeenten dienstverlenings-overeenkomsten gesloten voor de inzameling van afval, inclusief het beheer van afvalbrengdepots en in een aantal gevallen het beheer van openbare ruimte binnen die gemeenten. Deze dienstverleningsovereenkomsten zijn aangegaan voor tien jaar, meestal op basis van tarieven per woonhuisaansluiting die jaarlijks worden geïndexeerd op basis van overeengekomen onafhankelijk gepubliceerde prijsindexcijfers.

Grondslagen voor de jaarrekening

Uitgangspunten

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.
Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders wordt vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kosten. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben (matchingprincipe). Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd (realisatieprincipe).
Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden (voorzichtigheidsprincipe).

De financiële gegevens van NV HVC zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening.

Schattingswijziging

In 2012 hebben zich geen schattingswijzigingen voorgedaan.

Stelselwijzigingen

In 2012 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Consolidatie

Groepsmaatschappijen

NV HVC te Alkmaar staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. In de geconsolideerde jaarrekening van NV HVC zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen en andere rechtspersonen, waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en de resultaatbepaling van NV HVC.

De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van groepsmaatschappijen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

De resultaten van nieuw verworven groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie meegenomen rechtspersonen en vennootschappen worden geconsolideerd vanaf de overnamedatum. Op die datum worden de activa, voorzieningen en schulden gewaardeerd tegen reële waarde. De betaalde goodwill wordt geactiveerd en afgeschreven over de economische levensduur. De resultaten van afgestoten deelnemingen worden in de consolidatie verwerkt tot het tijdstip waarop de groepsband wordt verbroken.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

In de consolidatie zijn begrepen:

Vennootschap	Aandeel	Statutaire vestigingsplaats	Consolidatie
NV HVC (Groepshoofd)	100%	Alkmaar	Volledig
DRSH Zuiveringsslib NV	100%	Dordrecht	Volledig
Stichting beheer registergoederen DRSH		Dordrecht	Volledig
HVC Cyclas BV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC MeerWarmte BV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC MeerWarmte II BV*	100%	Alkmaar	Volledig
MeerWarmte vof*	100%	Alkmaar	Volledig
MeerRecycling BV	100%	Medemblik	Volledig
HVC Compostering BV	100%	Purmerend	Volledig
Netwerk NV	100%	Dordrecht	Volledig
Flevocollect Gemeenten NV	100%	Lelystad	Volledig
Flevocollect Recycling BV	100%	Alkmaar	Volledig
ReinUnie NV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Energie BV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Deelnemingen BV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Mauritius BV*	90%	Alkmaar	Volledig
HVC Leerpark BV*	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Leeuwenhoekweg BV	100%	Alkmaar	Volledig
HVC Wol Middelharnis BV	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark 4/44 Haarlemmermeer BV	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark Burgerveen-Oost BV	100%	Alkmaar	Volledig
Windpark A4 vof*	100%	Alkmaar	Volledig
Horizon Energy BV*	100%	Alkmaar	Volledig
Horizon GmbH*	100%	Aken, Duitsland	Volledig
HVC Bio-energiecentrale Alkmaar BV	100%	Alkmaar	Volledig

* Niet-rechtstreekse deelneming NV HVC.

Deelnemingen

De groep heeft deelnemingen in vennootschappen waarin ze geen overwegende zeggenschap heeft of niet de centrale leiding voert. In verband met het ontbreken van overwegende zeggenschap (of te verwaarlozen betekenis in geval van Holland Compost vof) worden deze vennootschappen niet geconsolideerd.

De groep heeft de volgende niet-geconsolideerde deelnemingen:

Vennootschap	Aandeel	Statutaire vestigingsplaats
Sortiva BV	50,00%	Alkmaar
KoreNet Beheer BV	50,00%	Groot-Ammers
KoreNet BV	50,00%	Groot-Ammers
Cyclas vof	50,00%	Alkmaar
Zavin BV	33,00%	Dordrecht
Zavin CV	33,00%	Dordrecht
Holland Compost vof	67,00%	Purmerend
Tedcor Limited	4,00%	Bryanston, Zuid-Afrika
Tedcor International	20,00%	Zuid-Afrika
Texel Energie Coöperatie UA	12,50%	Texel
Natuurgas Overijssel BV	50,00%	Zwolle
eCollect BV (in liquidatie)	50,00%	Alkmaar
Energiezorg BV	50,00%	Haarlem
Energiecoöperatie Dordrecht	50,00%	Dordrecht
Biocomp Pvt Ltd	10,00%	Katmandu, Nepal
BuitenTO BV	33,30%	Amsterdam
ZeeTO BV	33,30%	Amsterdam
Trianel GmbH	2,68%	Aken, Duitsland
Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co. KG	6,61%	Aken, Duitsland

Het overzicht van de deelnemingen van Sortiva BV is beschikbaar ten kantore van de vennootschap.

Acquisities en participaties

Op 28 december 2012 heeft NV HVC het resterende belang van 25% verworven in Horizon Energy BV, een bedrijf dat actief is op het gebied van duurzame energie en in dat kader kleine en grootschalige zonnepaneelprojecten ontwikkelt. Op overnamedatum zijn de reële waarden van de activa en passiva herrekend, rekeninghoudend met een contractueel overeengekomen naverrekening heeft dit geleid tot een per saldo totale betaling voor 100% van de aandelen ad circa € 1,8 miljoen. Op basis van de reële waarde van de activa en passiva hebben deze betalingen geresulteerd in goodwill van circa € 2,0 miljoen.

De financiële gegevens van Horizon Energy BV zijn vanaf 15 februari 2011 meegeconsolideerd, vanaf die datum is overheersende zeggenschap aanwezig.

Op 6 juli 2012 hebben NV HVC en de gemeente Dordrecht de Energiecoöperatie Dordrecht opgericht. Het doel van de coöperatie is om bij te dragen aan de verduurzaming van het energieverbruik in de gemeente Dordrecht.

Vanaf 28 februari 2012 participeert NV HVC voor 10% in Biocomp Pvt Ltd. Het doel van deze entiteit is het duurzaam produceren van hoogwaardige compost.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Vreemde valuta

De functionele valuta van NV HVC en alle groepsmaatschappijen en deelnemingen is de euro, met uitzondering van het belang van HVC Mauritius BV in Tedcor, Zuid-Afrika welke luidt in rand. De presentatievaluta is dan ook de euro. Alle in deze jaarrekening genoemde bedragen zijn in duizenden euro's, tenzij anders vermeld. Transacties die luiden in een andere valuta dan de functionele valuta worden omgerekend tegen de geldende wisselkoers op de transactiedatum. Vorderingen en schulden in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum.
De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst- en verliesrekening.
De buitenlandse groepsmaatschappijen en niet-geconsolideerde deelnemingen kwalificeren als bedrijfsuitoefening in het buitenland met een andere functionele valuta dan die van de vennootschap. Voor de omrekening van de jaarrekening van deze bedrijfsuitoefening in het buitenland wordt de koers op balansdatum gehanteerd voor de balansposten en de wisselkoersen op de transactiedata voor de posten van de winst- en verliesrekening. De omrekeningsverschillen die optreden, worden rechtstreeks ten gunste of ten laste van het groepsvermogen gebracht.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Het effectieve deel van financiële derivaten die zijn toegewezen voor kostprijshedge-accounting, wordt tegen kostprijs gewaardeerd en het ineffectieve deel wordt tegen reële waarde gewaardeerd. De waardeveranderingen van de reële waarde van het ineffectieve deel worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Kritische schattingen en veronderstellingen

Bij het opstellen van de jaarrekening maakt de groep gebruik van kritische schattingen en doet de groep aannames omtrent de toekomst. De resulterende boekhoudkundige uitkomsten zullen per definitie zelden gelijk zijn aan de gerelateerde werkelijke resultaten. Schattingen en veronderstellingen worden continu geëvalueerd en zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en overige factoren, inclusief verwachtingen van toekomstige gebeurtenissen die op grond van de omstandigheden als redelijk worden ervaren. De gemaakte schattingen en veronderstellingen zijn bij de behandeling van de betreffende rubriek toegelicht.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Van een bijzondere waardevermindering is sprake indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde.
De realiseerbare waarde van een actief is gelijk aan de hoogste waarde van de verkoopprijs minus verkoopkosten of de bedrijfswaarde. De bedrijfswaarde van een actief wordt bepaald op basis van de contante waarde van de geschatte toekomstige kasstromen. Deze contante waarde wordt berekend met een disconteringsvoet voor belastingen waarin de tijdswaarde van geld en de specifieke risico's van het actief tot uitdrukking komen.
Voor activa die niet zelfstandig kasstromen generen en afhankelijk zijn van de kasstromen van andere activa of groepen van activa, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor de kasstroomgenererende eenheid waarvan de betreffende activa deel uitmaken.

Een kasstroomgenerende eenheid is de kleinst identificeerbare groep activa die zelfstandig kasstromen genereert welke grotendeels onafhankelijk zijn van de kasstromen uit andere activa of groepen van activa. Kasstroomgenererende eenheden worden onderscheiden op basis van de economische samenhang tussen activa en het genereren van externe kasstromen en niet op basis

van afzonderlijke juridische entiteiten. Goodwill wordt bij eerste vaststelling toegewezen aan een of meerdere kasstroom-genererende eenheden, in overeenstemming met de wijze waarop intern de goodwill door de directie wordt beoordeeld.

Jaarlijks wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn voor bijzondere waardeverminderingen. Als een dergelijke aanwijzing bestaat, wordt de realiseerbare waarde bepaald voor het betreffende actief of de kasstroomgenererende eenheid. Als de boekwaarde van aan kasstroomgenererende eenheden toegewezen activa hoger is dan de realiseerbare waarde wordt de boekwaarde tot de realiseerbare waarde teruggebracht. Deze bijzondere waardevermindering wordt ten laste van het resultaat gebracht.
Een bijzondere waardevermindering wordt eerst in mindering gebracht op de goodwill die aan de betreffende eenheid is toegewezen en vervolgens naar rato in mindering gebracht op de boekwaarde van de overige activa van de betreffende eenheid.

Op basis van een meerjarenprognose van de winst- en verliesrekening en balans zijn in 2012 en begin 2013 de vrije kasstromen in een prognoseperiode tot en met 2020 bepaald en is op basis van de geschatte nettokasstroom voor de periode daarna een restwaarde bepaald. De kasstromen in de prognoseperiode en de restwaarde zijn vervolgens contant gemaakt tegen de geschatte gemiddelde gewogen vermogenskostenvoet (wacc) van het vermogen van HVC. De prognoses zijn gebaseerd op onder meer de meerjarenbegroting voor de periode 2013 – 2015, de huidige contractportefeuille afvalbeheer en de huidige leningportefeuille alsmede verwachtingen van het management over de ontwikkelingen van opbrengsten en kosten. Daarbij is de consistentie met de in het verleden behaalde resultaten betrokken. De volgende aannames zijn gehanteerd: groeipercentage 1% (2011: 0%); prijsstijging kosten derden 1,0% (2011: 1,5%); conservatieve prijsontwikkeling afvalbeheer en een wacc na belasting 5,5% (2011: 6,2%). In 2012 zijn voor het eerst afzonderlijke KGE's binnen HVC onderkend.

HVC beschouwt de activiteiten met betrekking tot afvalverwerking en inzameling, inclusief de aan de energiecentrales gekoppelde warmtenetten als één kasstroomgenererende eenheid.
In verband met de koppeling tussen de tariefstelling voor aandeelhouders en de exploitatie van de bio-energiecentrale wordt ook deze centrale als onderdeel van de hierboven beschreven kasstroomgenererende eenheid beschouwd. De belangen in wind op land, wind op zee, slibverwerking, zonne-energie en niet aan de energiecentrales gekoppelde warmtenetten worden als individuele kasstroomgenererende eenheden beschouwd.

Naar aanleiding van de uitgevoerde impairmentberekeningen is in het boekjaar 2012 € 1,4 miljoen aan goodwill versneld afgewaardeerd. Deze afwaardering heeft betrekking op twee kasstroomgenererende eenheden waarvan in 2012 duidelijk is geworden dat de oorspronkelijke business cases niet worden gerealiseerd.

Immateriële vaste activa

Goodwill

Goodwill is het positieve verschil tussen de verkrijgingsprijs van een acquisitie en de reële waarde van de aan de groep toerekenbare verworven netto-activa en -passiva op acquisitiedatum.
Goodwill ontstaan bij acquisitie vertegenwoordigt betalingen die door de groep zijn gedaan in de verwachting van toekomstige economische voordelen, te behalen met actiefposten die niet individueel te identificeren en niet afzonderlijk te verantwoorden zijn. Deze hebben bijvoorbeeld betrekking op de verwachte synergie-effecten als gevolg van de acquisitie van deze ondernemingen door de groep.

Goodwill wordt gedurende de economische levensduur in tien of vijftien jaar met lineaire bedragen ten laste van het resultaat gebracht. Indien van toepassing worden bijzondere waardeverminderingen in mindering gebracht. Hiermee is aansluiting gezocht met de duur van de bij de overname gesloten dienstverleningsovereenkomsten van tien of vijftien jaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom

Onder deze rubriek is de van derden verkregen software opgenomen. De software wordt gewaardeerd tegen aanschafwaarde verminderd met lineaire afschrijvingen op basis van verwachte levensduur, eventueel rekeninghoudend met een residuwaarde. De software wordt gedurende de economische levensduur in drie tot zeven jaar lineair afgeschreven.

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs c.q. vervaardigingsprijs verminderd met subsidies en cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen.
De kosten van zelf vervaardigde activa omvatten materiaalkosten, directe arbeidskosten en een overeenkomstig aandeel van de indirecte productiekosten.
De bouwrente op grootschalige projecten wordt geactiveerd. Ten aanzien van groot onderhoud worden de kosten geactiveerd en afgeschreven over de geschatte levensduur.

Onder de materiële vaste activa worden tevens de reserve-onderdelen van de installatie gewaardeerd. De onderdelen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van een voorziening voor ouderdom.

De afschrijvingen worden berekend volgens de lineaire methode op basis van de verwachte economische levensduur, rekening-houdend met een eventuele restwaarde. De gebruiksduur wordt periodiek beoordeeld gedurende de levensduur van het actief, om te waarborgen dat deze overeenkomt met de huidige situatie. Voor de afschrijvingen worden de volgende termijnen gehanteerd:

– Gebouwen, machines en installaties (installatie huisvuilcentrale)	30 jaar / 25 jaar
– Gebouwen, machines en installaties (installatie bio-energiecentrale)	15 jaar
– Machines en installaties (overige)	5 jaar
– Andere vaste bedrijfsmiddelen	5 – 15 jaar

Op niet aan bedrijfsvoering dienstbare activa wordt niet afgeschreven.
Op terreinen en activa in ontwikkeling wordt niet afgeschreven.

Financiële vaste activa

Deelnemingen

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV HVC.
Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de betreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen.

Deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en indien van toepassing onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen op deelnemingen en participanten

Onder deze post worden opgenomen de vorderingen op deelnemingen en participanten, al dan niet uit hoofde van leningen welke het karakter hebben de groep duurzaam te dienen. Deze vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Latente belastingvordering

Onder de financiële vaste activa zijn actieve belastinglatenties gewaardeerd, tot het bedrag waarvan het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winsten beschikbaar zullen zijn voor de verrekening van fiscale verliezen. De actieve belastinglatentie wordt opgenomen tegen nominale waarde en gewaardeerd tegen het geldende belastingtarief.

Overige leningen

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen omvatten verstrekte leningen en overige vorderingen. Deze vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze leningen gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Voorraden

De voorraden zijn opgenomen tegen de verkrijgingsprijs onder aftrek van een eventuele voorziening voor incourantheid. De waardering van de voorraden grond- en hulpstoffen komt tot stand op basis van fifo-prijzen of lagere opbrengstwaarde.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Na eerste verwerking worden de vorderingen gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vorderingen.

Tot en met 2011 worden boeterentes met betrekking tot vervroegd afgeloste langlopende leningen geactiveerd onder de overlopende activa en vallen lineair vrij ten laste van de winst- en verliesrekening (onder de post rentelasten) over de resterende looptijd van de afgeloste leningen. Met ingang van 2012 worden de geactiveerde boeterentes in mindering gebracht op de 'Langlopende schulden'.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Negatief eigen vermogen deelnemingen

Zie de toelichting onder financiële vaste activa.

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Latente belastingverplichtingen

Voor in de toekomst te betalen belastingbedragen uit hoofde van tijdelijke verschillen tussen commerciële en fiscale balanswaarderingen wordt een voorziening getroffen. De passieve belastinglatentie wordt opgenomen tegen nominale waarde en gewaardeerd tegen het geldende belastingtarief.

Personeelsbeloningen

Langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het beloningspakket, zoals beloningen wegens jubilea en dergelijke, worden opgenomen onder de voorziening uitgestelde beloningen. De nettoverplichting voor deze personeelsbeloningen is de contante waarde van de verwachte toekomstige uitkering die werknemers in ruil voor hun diensten hebben verdiend in de huidige en vorige verslagperioden. Actuariële winsten en verliezen op overige langlopende personeelsbeloningen worden direct in de winst- en verliesrekening verwerkt.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Bij de bepaling van de voorziening voor uitgestelde beloningen is rekening gehouden met een jaarlijkse salarisstijging van 2%, een disconteringsvoet van 4,5% en de blijfkans.
Onder deze voorziening is tevens opgenomen de verplichting voor voormalig personeel van ReinUnie NV dat eind 2005 gebruik heeft gemaakt van de regeling voor vervroegd pensioen. Volgens deze regeling stort ReinUnie NV tot aan de pensioengerechtigde leeftijd van deze personen jaarlijks een premie bij de vroegpensioenverstrekkende instantie. De voorziening is opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte toekomstige premies bij een disconteringsvoet van 4,1%.

Pensioenen

De pensioenregeling van NV HVC wordt gefinancierd door afdrachten aan een pensioenuitvoerder, het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerderbenadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord.
Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten voor de vennootschap en worden in de balans opgenomen in een voorziening.
Bij eindloonregelingen wordt een verplichting (voorziening) voor (coming) backservice opgenomen indien toekomstige salarisverhogingen op balansdatum reeds zijn toegezegd.

De waardering van de verplichting is de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om deze per balansdatum af te wikkelen. Indien het effect van de tijdswaarde van geld materieel is, wordt de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde. Discontering vindt plaats op basis van rentetarieven van hoogwaardige ondernemingsobligaties.
Toevoegingen aan en vrijval van de verplichtingen komen ten laste respectievelijk ten gunste van de winst- en verliesrekening.

Een pensioenvordering wordt in de balans opgenomen wanneer de vennootschap beschikkingsmacht heeft over de pensioenvordering, wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die de pensioenvordering in zich bergt, zullen toekomen aan de vennootschap en wanneer de pensioenvordering betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Ultimo 2012 (en 2011) waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.
De dekkingsgraad van het pensioenfonds per 31 december 2012 bedraagt 96 procent (ultimo 2011: 94 procent). In overeenstemming met de richtlijnen voor de jaarverslaggeving wordt de door de pensioenuitvoerder (mogelijk) in rekening te brengen herstelpremie als last verantwoord op het moment dat de premie wordt verschuldigd.

Nazorg stortplaats

De groep heeft met ingang van 2007 de exploitatie van de stortplaats Crayestein-West te Dordrecht van Gemeenschappelijke Regeling Gevudo overgenomen. NV HVC heeft daarmee de verplichting voor de toekomstige nazorg en afdekking van de stortplaats overgenomen. Deze verplichtingen zijn door een onafhankelijke derde berekend op basis van de voor het IPO (Interprovinciaal Overlegorgaan) ontwikkelde methode. Daarbij is rekening gehouden met een effectieve rente van 3,5% (5,5% rente minus 2% inflatie).

Reorganisatie

De in 2012 gevormde reorganisatievoorziening houdt verband met de gevolgen van de reorganisatie voor de medewerkers van de groep en is gerelateerd aan het Sociaal Plan. Deze voorziening heeft een langlopend karakter. Voor de bepaling van de reorganisatievoorziening wordt rekening gehouden met onder meer de herplaatsingsmogelijkheden en kansen op de arbeidsmarkt van betrokken medewerkers, tegen de nominale waarde.

Schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking verwerkt tegen geamortiseerde kostprijs. De binnen een jaar vervallende aflossingen worden aangemerkt als kortlopende schulden en als zodanig in de balans onder 'Kortlopende schulden' opgenomen.
Met ingang van 2012 worden de geactiveerde boeterentes met betrekking tot vervroegd afgeloste langlopende schulden in mindering gebracht op de 'Langlopende schulden'. Tot en met 2011 zijn deze boeterentes geactiveerd onder de overlopende activa. De boeterentes vallen lineair vrij ten laste van de winst- en verliesrekening (onder de post rentelasten) over de resterende looptijd van de leningen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto-omzet

Onder de netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar aan derden in rekening gebrachte bedragen voor de inzameling, be- en verwerking van afval en geleverde energie, exclusief omzetbelasting. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht.

Subsidies

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de winst- en verliesrekening in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen. Subsidies met betrekking tot investeringen in materiële vaste activa worden in mindering gebracht op het desbetreffende actief en als onderdeel van de afschrijvingen verwerkt in de winst- en verliesrekening.

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst- en verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Financiële baten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekeninghoudend met de effectieve rentevoet van de betreffende activa en passiva. Bij de verwerking van de rentelasten wordt rekening gehouden met de verantwoorde transactiekosten op de ontvangen leningen die als onderdeel van de berekening van de effectieve rente worden meegenomen.

Rentelasten worden geactiveerd gedurende de periode van vervaardiging van een actief, indien het een aanmerkelijke hoeveelheid tijd vergt om het actief gebruiks- of verkoopklaar te maken.
De te activeren rente wordt berekend op basis van de verschuldigde rente over specifiek voor de vervaardiging opgenomen leningen en op basis van de gewogen rentevoet van de leningen die niet specifiek aan de vervaardiging van het actief zijn toe te rekenen, in verhouding tot de uitgaven en periode van vervaardiging.

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Aandeel in het resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV HVC geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.
Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Koersverschillen

Koerverschillen die optreden bij de afwikkeling of omrekening van monetaire posten worden in de winst- en verliesrekening verwerkt in de periode dat zij zich voordoen.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening.

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De nettokasstroom bestaat uit de nettomutatie tussen de liquide middelen in vergelijking met het voorgaande verslagjaar.
Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.
Winstbelastingen en ontvangen interest worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten. Betaalde interest wordt opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.
De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden.
Geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen worden separaat weergegeven.

Beheersing van financiële risico's

De activiteiten van de groep stellen haar bloot aan diverse financiële risico's: marktrisico (waaronder valutarisico, renterisico en prijsrisico), kredietrisico en liquiditeitsrisico op kasstromen.
De directie is verantwoordelijk voor het interne risicobeheer- en controlesysteem van de onderneming en voor de beoordeling van de effectiviteit van dit systeem. De BU controllers, groupcontroller en manager corporate finance hebben een signalerende rol. Rapportages van genoemde medewerkers, de directeur Financiën en van de externe accountant over de kwaliteit van de financiële processen en interne controles worden aan de directie voorgelegd en besproken met de auditcommissie van de raad van commissarissen.

Prijsrisico

Prijsrisico is de kans dat de opbrengsten uit afvalbeheer en energielevering lager zijn door bewegingen in de voor HVC relevante prijzen. HVC is blootgesteld aan prijsrisico's. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen afvalbeheer en energielevering. Ten aanzien van afvalbeheer worden de kostenverhogingen als gevolg van inflatie op basis van langjarige contracten doorberekend in de door HVC in rekening gebrachte tarieven. Voor de tarieven van afvalverwerking geldt dat deze op de commerciële markt onder druk staan, maar mede door het aandeelhoudersdeel van het afval is de volatiliteit op jaarbasis beperkt. Aangezien HVC energie levert, wordt zij blootgesteld aan het prijsrisico op de energiemarkt.
HVC heeft een energiebeleid vastgesteld, waarbinnen zij handelt. Er worden geen speculatieve posities ingenomen.

HVC heeft relatief omvangrijke investeringsprojecten. Het risico op overschrijding van de investeringsbedragen wordt gemitigeerd doordat deze projecten turn-key worden aanbesteed.
Daarnaast zijn specifieke garanties overeengekomen voor de te realiseren productie- en emissiegegevens.

Renterisico
Renterisico is de kans dat de financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante rentecurves.
Aangezien HVC niet beschikt over significante rentedragende activa, zijn de inkomsten en de operationele kasstromen in grote mate onafhankelijk van wijzigingen in de rentetarieven op de markt. Het renterisico van HVC komt voort uit de externe financiering.

Een accountingrisico, zonder casheffect, kan ontstaan wanneer de rente stijgt en daarmee de disconteringsvoet met een negatieve invloed op de berekening van bijzondere waardeverminderingen.

In dit kader is de doelstelling van HVC om de financierbaarheid van de activiteiten zeker te stellen tegen zo laag mogelijke kosten. Het maximeren van zekerheid op lange termijn ten aanzien van de kasstromen in verband met de rentebetalingen is het leidende beginsel in het managen van renterisico, zonder dat daarbij, indien van toepassing, de voordelen van kortetermijnfinanciering volledig buiten beschouwing worden gelaten.
De langlopende leningen kennen een vaste rente voor een langere periode. HVC hanteert geen financiële instrumenten om rentefluctuaties te beheersen, behoudens hetgeen vermeld is onder de niet uit de balans blijkende verplichtingen.

Valutarisico
Valutarisico is de kans dat financiële resultaten lager zijn door schommelingen in de voor HVC relevante valutakoersen.
Het risico van vreemde valuta is beperkt omdat nagenoeg alle kasstromen en posities in euro's luiden.

Kredietrisico
Kredietrisico is de kans dat de opbrengsten uit vorderingen lager zijn door het niet (tijdig) terugbetalen van de verschuldigde bedragen door tegenpartijen.
HVC is niet blootgesteld aan aanzienlijke concentraties van kredietrisico. De vorderingen bestaan enerzijds uit vorderingen ten aanzien van dienstverlening aan gemeenten die tevens aandeelhouders zijn, anderzijds heeft een groot deel van de vorderingen betrekking op bedrijfsafvalklanten, waarvoor automatische incasso's zijn afgegeven.

Liquiditeits- en kasstroomrisico
Liquiditeitsrisico is de kans dat HVC niet aan haar verplichtingen kan voldoen door een gebrek aan liquide middelen en financieringscapaciteit. De huidige economische situatie en het klimaat in de financiële sector zijn ook een risico voor de financierbaarheid van HVC. In het boekjaar effectueerde dit risico zich toen de grootste financier van HVC haar kredietlijnen zonder garantstelling verlaagde.
De komende jaren moet HVC de aflossing van langlopende schulden gedeeltelijk herfinancieren. De oorzaak hiervan ligt in een mismatch van een kortere looptijd van de leningen ten opzichte van de langere levensduur van de installaties. De lange levensduur van de installaties, een gedegen bedrijfsvoering, een met langjarige contracten onderbouwde stabiele kasstroom en door de aandeelhouders afgegeven garanties mitigeren het risico van een moeilijk financieringsklimaat.

De balans van HVC kenmerkt zicht door een lage solvabiliteit. Er is niet veel eigen vermogen aanwezig om resultaatschokken op te vangen. Tot op heden hebben de aandeelhouders van HVC ervoor gekozen slechts in beperkte mate eigen vermogen op te bouwen en investeringen te financieren middels vreemd vermogen onder garantstelling van henzelf. Het doel hiervan is om de tarieven zo laag mogelijk te houden. In december 2012 heeft de algemene vergadering van aandeelhouders deze lijn bevestigd in het kader van de besluitvorming over de financiering van HVC. HVC en haar aandeelhouders hebben er toen voor gekozen een

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

garantstellingsplafond van € 670 miljoen voor de jaren 2013-2015 in te stellen (in plaats van geleidelijke daling van garantstelling), waarmee het gewijzigde beleid van de bank kan worden opgevangen.
Financierbaarheid en kapitalisering zullen de komende jaren een belangrijk aandachtsgebied binnen HVC blijven, waarover zowel met banken als aandeelhouders dialoog gevoerd zal worden.

Bijzondere waardeverminderingen

HVC is een kapitaalintensief bedrijf met veel installaties, maar ook participaties en deelnemingen op haar balans. Wanneer verdienmodellen wijzigen, kan dit de resultaten van HVC negatief beïnvloeden. In de meeste gevallen zijn er langlopende contracten verbonden met de activa, waardoor voor de afvalverwerkings- en inzamelactiva dit risico beperkt is. De deelnemingen en participaties vormen een uitzondering. Elke deelneming heeft een verantwoordelijke directeur binnen HVC die samen met een controller de gang van zaken monitort. De mate van invloed is daarbij uiteraard afhankelijk van het percentage zeggenschap.

Toelichting op de geconsolideerde balans

In € 1.000

1 / Immateriële vaste activa

	Kosten van concessies, vergunningen en rechten van intellectuele eigendom	Goodwill	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Verkrijgingswaarde	156	54.420	54.576	50.299
Cumulatieve afschrijvingen	– 65	– 27.504	– 27.569	– 21.423
Boekwaarde per 1-1	**91**	**26.916**	**27.007**	**28.876**
Mutaties boekjaar				
Investeringen	–	278	278	4.277
Desinvesteringen aanschafwaarde	5	– 3	2	–
Afschrijving desinvestering	– 4	3	– 1	–
Afschrijvingen	– 31	– 5.039	– 5.070	– 4.609
Overige waardeveranderingen	–	– 1.399	– 1.399	– 1.537
	– 30	**– 6.160**	**– 6.190**	– 1.869
Verkrijgingswaarde	161	54.695	54.856	54.576
Cumulatieve afschrijvingen en overige waardeveranderingen	– 100	– 33.939	– 34.039	– 27.569
Boekwaarde per 31-12	**61**	**20.756**	**20.817**	**27.007**

De overige waardeveranderingen betreft in 2012 versneld afgeschreven goodwill naar aanleiding van uitgevoerde impairment-berekeningen.

De investeringen 2011 hebben betrekking op betaalde goodwill voor in 2011 aangekochte belangen in Horizon Energy BV, Topell Nederland BV en het windmolenpark te Burgerveen.
De overige waardeveranderingen betreft in 2011 versneld afgeschreven goodwill naar aanleiding van uitgevoerde impairmentberekeningen.

De goodwill heeft voornamelijk betrekking op betaalde goodwill voor overname van de inzamelingsactiviteiten. De gemiddelde resterende levensduur bedraagt vier jaar.

Toelichting op de geconsolideerde balans

2 / Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Machines & installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	Niet aan de bedrijfs-uitvoering dienstbare activa	Activa in ontwikkeling	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Verkrijgingswaarde	213.500	809.995	165.349	8.282	41.361	1.238.487	1.165.866
Cumulatieve afschrijvingen	– 53.513	– 205.075	– 53.517	–	–	– 312.105	– 249.080
Boekwaarde per 1-1	**159.987**	**604.920**	**111.832**	**8.282**	**41.361**	**926.382**	916.786
Mutaties boekjaar							
Herrubricering	5.656	28.640	2.411	–	– 36.707	–	– 4
Nieuw in consolidatie	–	–	–	–	–	–	624
Investeringen	4.871	19.968	7.137	–	5.560	37.536	72.877
Desinvesteringen aanschafwaarde	– 1.381	– 1.220	– 1.207	–	– 700	– 4.508	– 877
Desinvesteringen afschrijvingen	1.376	1.183	– 363	–	–	2.196	583
Afschrijvingen	– 9.177	– 46.260	– 10.000	–	–	– 65.437	– 63.607
Overige waardeveranderingen	–	–	–	– 800	–	– 800	–
	1.345	**2.311**	**– 2.022**	**– 800**	**– 31.847**	**– 31.013**	9.597
Verkrijgingswaarde	222.646	857.383	173.690	8.282	9.514	1.271.515	1.238.486
	– 61.314	– 250.152	– 63.880	– 800	–	– 376.146	– 312.105
Boekwaarde per 31-12	**161.332**	**607.231**	**109.810**	**7.482**	**9.514**	**895.369**	926.382

De niet aan de bedrijfsuitvoering dienstbare activa betreft het perceel Leeuwenhoekweg te Dordrecht.

De herrubricering heeft met name betrekking op de ingebruikname van de vergister in Middenmeer, ingebruikname van de warmtenetten en de ingebruikname van een afvalbrengstation.

De investeringen 2012 in machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk gepland periodiek groot onderhoud ten behoeve van de afvalinstallaties, investeringen / modificaties in inzamelvoertuigen en -containers alsmede investeringen in windmolens, warmtenetten en zonnepanelen.

De activa in ontwikkeling betreft voornamelijk de investering in de aanleg van warmtenetten, investering in een afvalbrengstation en diverse automatiseringspakketten.

3 / Financiële vaste activa

	Andere deelnemingen	Vorderingen op deelnemingen en participanten	Latente belastingvordering	Overige	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	**50.964**	**8.067**	**2.067**	**8.858**	**69.956**	50.379
Mutaties boekjaar						
Herrubricering	–	–	–	–	–	188
Investeringen	3.169	–	–	–	3.169	17.664
Desinvesteringen	–	–	–	–	–	– 154
Opnamen	–	4.757	1.252	507	6.516	3.525
Aflossingen	–	– 500	– 91	– 848	– 1.439	– 1.133
Amortisatie	–	– 160	–	–	– 160	– 32
Resultaat huidig boekjaar	3.566	–	–	–	3.566	2.782
Uitgekeerd dividend deelnemingen	– 3.150	–	–	–	– 3.150	– 3.263
Rechtstreekse vermogensmutatie deelnemingen	– 17	–	–	–	– 17	–
Boekwaarde per 31-12	**54.532**	**12.164**	**3.228**	**8.517**	**78.441**	69.956

Onder andere deelnemingen vallen vier deelnemingen die tegen kostprijs zijn gewaardeerd. Zowel het eigen vermogen als het resultaat bedraagt nul. De verkrijgingsprijs van deze deelnemingen bedraagt circa € 37 miljoen.

De opnamen van leningen aan deelnemingen en participanten hebben betrekking op verstrekte financiering ten behoeve van het windmolenpark Gemini en Borkum. Tevens is een lening verstrekt aan Natuurgas Overijssel BV.

Onder overige worden grotendeels de bij de overname door ReinUnie NV aan gemeenschappelijke regeling ReinUnie verstrekte leningen opgenomen.
Bij de aankoop van de activiteiten zijn alle bijbehorende activa door ReinUnie NV gekocht met uitzondering van de onroerende zaken. Voor deze onroerende zaken hebben partijen over en weer lenings- en huurovereenkomsten gesloten, waarmee de betreffende activa ter beschikking komen van ReinUnie NV. De lening heeft een looptijd van tien jaar (eind 2012 restant vier jaar), een annuïtair aflossingsschema en een rentevergoeding van 7%. Van deze lening vervalt € 0,7 miljoen binnen één jaar.

De fiscale winst over 2013 wordt voldoende geschat om de gewaarde fiscale verliezen, welke verdampen in 2013 ad € 1,1 miljoen, te compenseren.
Het gewaardeerd fiscaal verlies over 2012 ad € 7,5 miljoen kan naar verwachting worden verrekend met fiscale winsten in 2013 en 2014.

4 / Voorraden

	31-12-2012	31-12-2011
Grond- en hulpstoffen	3.552	2.599
	3.552	2.599

Een voorziening voor incourante voorraad wordt niet noodzakelijk geacht.

Toelichting op de geconsolideerde balans

5 / Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2012	31-12-2011
Handelsdebiteuren	5.920	9.279
Deelnemingen en participanten	12.453	14.175
Overige vorderingen en overlopende activa	19.913	13.771
	38.286	37.225

De vordering op aandeelhouders bedraagt € 6,6 miljoen en maakt deel uit van de vorderingen op deelnemingen en participanten. Deze vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

6 / Liquide middelen

	31-12-2012	31-12-2011
Kas- en banktegoeden	13.707	19.074

De liquide middelen zijn volledig ter vrije beschikking van de groep.

7 / Groepsvermogen

Voor een toelichting op het groepsvermogen wordt verwezen naar de toelichting op het eigen vermogen in de vennootschappelijke balans.

Het verloop in 2012 van het aandeel van derden in het groepsvermogen is als volgt:

	Totaal 2012
Stand per 1 januari 2012	**– 285**
Aandeel derden in het resultaat	– 1
Vervallen consolidaties	218
Stand per 31 december 2012	**– 68**

Een deel van het aandeel derden zag toe op het minderheidsbelang van Horizon Energy BV. Eind 2012 heeft NV HVC het resterende 25%-belang in Horizon Energy BV verworven.

8 / Voorzieningen

	Voorziening negatief eigen vermogen deelnemingen	Latente belasting-verplichtingen	Personeels-beloningen	Reorganisatie-voorziening	Overige voorzieningen	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	524	18.488	2.455	–	100	21.567	25.999
Mutaties boekjaar							
Dotatie voorziening	3.155	–	89	3.072	337	6.653	1.038
Uitgaven ten laste van de voorziening	5	– 3.999	– 167	–	– 85	– 4.246	– 968
Vrijval uit de voorziening	–	–	– 165	–	– 208	– 373	– 4.502
Boekwaarde per 31-12	3.684	14.489	2.212	3.072	144	23.601	21.567

Het saldo van de voorziening inzake negatief eigen vermogen deelnemingen heeft betrekking op het belang in Natuurgas Overijssel BV.

De vrijval uit de voorziening voor latente belastingverplichtingen wordt voornamelijk veroorzaakt door de in 2011 doorgevoerde schattingswijziging met betrekking tot de berekeningswijze van de afschrijvingen op de materiële vaste activa. Door deze schattingswijziging is het verschil tussen de fiscale en commerciële waardering van de materiële vaste activa afgenomen.

De voorziening personeelsbeloningen betreft zowel de langlopende personeelsbeloningen die deel uitmaken van het belonings-pakket van HVC, zoals beloningen wegens jubilea en dergelijke, als de van de gemeenten overgenomen voorziening voor het overnemen van de verplichtingen van de gemeenten onder het door hen afgesloten sociaal plan met de betreffende door NV HVC overgenomen personeelsleden.

De groep heeft met ingang van 2007 de exploitatie van de stortplaats Crayestein-West te Dordrecht van Gemeenschappelijke Regeling Gevudo overgenomen. NV HVC heeft daarmee de verplichting voor de toekomstige nazorg en afdekking van de stortplaats overgenomen. De voormalige stortplaats is in 2010 afgedekt.
Voor de contante waarde van de verwachte toekomstige verplichtingen uit hoofde van nazorg is een voorziening opgenomen. Hierop zijn in mindering betalingen inzake heffingen van de provincie Zuid-Holland gebracht. Overdracht aan de provincie wordt in 2013 of 2014 verwacht.

Ultimo 2012 is een reorganisatievoorziening gevormd voor de verplichtingen voortvloeiend uit het Sociaal Plan dat eind 2012 is afgesloten met de bonden. De reorganisatievoorziening heeft een langlopend karakter.

De voorzieningen voor latente belastingverplichtingen en personeelsbeloningen zijn overwegend langlopend van aard.

9 / Langlopende schulden

	Krediet-instellingen	Overige schulden	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	821.825	572	822.397	782.706
Nieuwe leningen	63.536	–	63.536	227.903
Aflossingen	– 181	– 157	– 338	– 94.796
Aflossingsverplichtingen korter dan één jaar	– 102.388	–	– 102.388	– 93.416
Boekwaarde per 31-12	782.792	415	783.207	822.397

Toelichting op de geconsolideerde balans

Voor een lening van € 19 miljoen en voor een lening van € 4,8 miljoen zijn een negatieve pledge-pari-passuverklaring en crossdefaultverklaring afgegeven.
Voor een lening van € 6,6 miljoen is een pandrecht afgegeven op de vordering van Netwerk nv op de gemeente Dordrecht en Zwijndrecht ter zake van de overdracht tegen boekwaarde aan elke gemeente van de zakelijke en/of economische eigendomsrechten met betrekking tot de onroerende inzamelmiddelen bij beëindiging van de opdrachtovereenkomst tussen Netwerk nv en deze gemeenten.
Voor een lening van € 5,2 miljoen is een eerste recht van hypotheek, alsmede pandrecht, afgegeven.
Voor een lening van € 5,1 miljoen zijn een hypotheek en diverse pandrechten afgegeven.

Het rentepercentage op de langlopende schulden varieert van 2,6% tot 4,99%. Het gemiddelde rentepercentage van alle schulden bedraagt per 31 december 2012 4,02% (2011: 4,09%).
Het bedrag van de langlopende schulden waarvan de resterende looptijd langer is dan vijf jaar bedraagt € 438,7 miljoen (2011: € 377,6 miljoen).

Onder de overige schulden opgenomen verplichting is de van gemeenschappelijke regeling ReinUnie overgenomen vooruitbetaling van de ReinUnie-gemeenten opgenomen. Het betreft een vooruitbetaling op de dienstverlening door ReinUnie NV voor de duur van de dienstverleningsovereenkomst van tien jaar. Het vooruitontvangen bedrag valt in jaarlijks gelijke bedragen ten gunste van het resultaat vrij.

Onder de langlopende schulden is de geactiveerde boeterente van € 3,4 miljoen in mindering gebracht. Het kortlopende deel van € 1,3 miljoen is gesaldeerd met de aflossingsverplichting korter dan één jaar.
In 2011 is de boeterente inclusief kortlopende gedeelte in zijn geheel onder de kortlopende vorderingen gepresenteerd (€ 6,5 miljoen).

10 / Kortlopende schulden

	31-12-2012	31-12-2011
Schulden aan kredietinstellingen	105.332	93.233
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	9.642	9.260
Schulden aan deelnemingen en participanten	12.063	6.950
Schulden ter zake van belastingen en premies sociale verzekeringen	4.679	3.237
Schulden ter zake van vennootschapsbelasting	1.270	527
Schulden ter zake van pensioenen	825	820
Overige schulden en overlopende passiva	41.408	36.818
	175.219	150.845

De overige schulden en overlopende passiva betreffen € 7,5 miljoen vooruitgefactureerde omzet, € 16,0 miljoen nog te betalen rente, € 3,5 miljoen nog te betalen vakantierechten en € 26,2 miljoen overige nog te betalen kosten.

Overeenkomstig de Ballotageovereenkomst staan de aandeelhouders voor de onderstaande leningen garant voor de betaling van rente en aflossing. Aan de aandeelhouders wordt garantstellingsprovisie betaald.

Risico aandeelhouders

	Aandeel-houders A	Aandeel-houders B	**31-12-2012**	31-12-2011
Langlopende leningen	591.132	52.164	643.296	671.530
Kortlopende leningen	–	–	–	–
Bedrag van de garantstelling	**591.132**	**52.164**	**643.296**	671.530

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In € 1.000

Onroerende goederen

Voor het terrein van het overslagstation Den Helder is met de gemeente Den Helder het erfpachtcontract verlengd met een looptijd van twintig jaar vanaf 2012. De verschuldigde canon bedraagt circa € 34.000 per jaar (ultimo 2011: € 30.000) en circa € 170.000 over vijf jaar.

Voor het terrein van de Leeghwaterhaven is met de gemeente Alkmaar een erfpachtcontract gesloten met een looptijd van vijftig jaar vanaf 2000. De verschuldigde canon bedraagt circa € 40.000 per jaar (ultimo 2011: idem) en circa € 1,3 miljoen over meer dan vijf jaar.

Bij de overname van de activiteiten van gemeenschappelijke regeling ReinUnie zijn alle bijbehorende activa overgenomen, met uitzondering van onroerende zaken. Voor deze onroerende zaken heeft de groep met gemeenschappelijke regeling ReinUnie huurovereenkomsten gesloten met een looptijd van tien jaar ingaande 2007. De verschuldigde jaarhuur bedraagt € 1,5 miljoen (ultimo 2011: idem).

Energieposities

Op de OTC-markt zijn per 31 december 2012 contracten aangegaan inzake het leveren van energie in 2013 voor een totaalbedrag ad € 9,8 miljoen (ultimo 2011: € 9,6 miljoen).

Voor de periode 2013 tot en met 2016 zijn contracten aangegaan voor een totaalbedrag van € 52,2 miljoen inzake het leveren van energie aan eindgebruikers. Deze levering betreft zowel eigen productie als inkoop.
Per 31 december 2012 zijn contracten aangegaan inzake het inkopen van energie op de termijnmarkt voor de periode van 2014 tot en met 2016 voor een totaalbedrag van € 2,1 miljoen (ultimo 2011: nihil).

Fiscale eenheid vennootschapsbelasting en omzetbelasting

NV HVC vormt met onderstaande dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting.

Vennootschap

HVC Cyclas BV
HVC MeerWarmte BV
MeerRecycling BV
HVC Compostering BV
Flevocollect Gemeenten NV
Flevocollect Recycling BV
ReinUnie NV
HVCenergie BV
HVC Deelnemingen BV
HVC Mauritius BV

NV HVC vormt met onderstaande dochterondernemingen een fiscale eenheid voor de omzetbelasting.

Vennootschap

DRSH Zuiveringsslib NV
Stichting beheer registergoederen DRSH
MeerWarmte vof
HVC Compostering BV
Netwerk NV
Flevocollect Gemeenten NV
ReinUnie NV
HVCenergie BV
HVC Leerpark BV
Windpark 4/44 Haarlemmermeer BV
Windpark Burgerveen-Oost BV
Windpark A4 vof
HVC Bio-energiecentrale Alkmaar BV
V.O.F. Holland Compost
Horizon Energy BV

Deelnemingen

NV HVC heeft een aandeel in Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co. KG (TWB) van 6,61%. De aandelen zijn als zekerheidstelling aan de financierende banken van TWB verpand. Daarnaast hebben de aandeelhouders van Trianel op verzoek van de financierende banken van TWB in 2012 een borgstelling afgegeven en extra financiering toegezegd. De totale verplichtingen ultimo 2012 bedragen voor HVC € 5,6 miljoen.

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichtingen van 50%-dochter KoreNet Beheer BV en haar 50%-dochter KoreNet BV onder de met Rabobank gesloten financiering. De restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 5,3 miljoen (ultimo 2011: circa € 5,6 miljoen).

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichting van 50%-dochter Sortiva BV onder de met Rabobank gesloten financiering met een verhoging van 35% voor eventuele aanvullende kosten. De restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 14 miljoen (ultimo 2011: circa € 15 miljoen). Met de andere aandeelhouder in Sortiva, die overigens ook hoofdelijk garant staat, is overeengekomen dat bij een aanspraak op de garantie, de aandeelhouders deze gelijkelijk zullen dragen.

NV HVC staat voor 50% garant voor de nakoming van de verplichting van 50%-dochter Natuurgas Overijssel BV onder de met ABN AMRO Bank gesloten financiering. Het aandeel van 50% in de restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 4,2 miljoen (ultimo 2011: circa € 4,5 miljoen). Tevens is overeengekomen dat exploitatieverliezen worden aangezuiverd door de aandeelhouders.

NV HVC heeft de verplichting om bij financial close van het windpark Gemini haar belang uit te breiden van 10% naar 15% van het eigen vermogen en heeft hierbij tevens de verplichting om het benodigde kapitaal van dat deel van het eigen vermogen te financieren. De verwachting is dat de met de financial close gepaard gaande uitgaande kasstroom in de loop van 2013 zal plaatsvinden. De exacte omvang van de uitgaande kasstroom bedraagt naar verwachting circa € 75 miljoen (2011: idem).

NV HVC is als vennoot hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de deelnemingen in Holland Compost vof en Cyclas vof. Ter zake van de deponering van de jaarrekening van de overige (100% HVC) groepsmaatschappijen wordt gebruikgemaakt van de vrijstelling ex artikel 2:403 BW.

Operationele huurovereenkomsten

De groep heeft operationele huurverplichtingen van circa € 1,2 miljoen per jaar (ultimo 2011: € 1,1 miljoen), de gemiddeld resterende looptijd bedraagt tussen de vier en vijf jaar.

Saldocompensatie

Met de Rabobank en de ING Bank zijn rekening-courantovereenkomsten gesloten waarbij de saldi en rente van de rekening-couranten van alle 100%-dochters bij de desbetreffende banken gecompenseerd worden.

De groep heeft de volgende rekening-courantfaciliteiten:

Rekening-courantfaciliteit	31-12-2012	31-12-2011
ING Bank	20.000	18.150
Rabobank	2.500	2.500
Bank Nederlandse Gemeenten	3.000	3.000
Nederlandse Waterschapsbank	10.000	10.000
	35.500	33.650

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Bankgaranties

NV HVC heeft bankgaranties verstrekt ten behoeve van ondergrondse (olie)containers en grensoverschrijdende transporten van in totaal circa € 1,9 miljoen (ultimo 2011: € 1,9 miljoen).
NV HVC heeft een bankgarantie verstrekt ad € 1,9 miljoen ten behoeve van een overeengekomen mogelijke naverrekening van in 2011 door NV HVC overgenomen activiteiten. Deze naverrekening vindt alleen plaats indien bepaalde positieve markt-ontwikkelingen zich voordoen, leidend tot een hogere koopprijs van de activiteiten.

NV HVC heeft een garantie ad € 5,9 miljoen verstrekt inzake de nakoming van de verplichtingen van haar energiehandelaar Trianel (2011: € 5,9 miljoen).

Financiële instrumenten

Netwerk NV past kostprijshedge accounting toe voor een renteswap die ervoor zorgt dat bepaalde variabel rentende schulden worden omgezet in vastrentende leningen. Het ineffectieve deel van de waardeverandering van de renteswap wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening onder de financiële baten en lasten. Bij het toepassen van kostprijshedge accounting zijn de eerste waardering en de resultaatbepaling van het instrument afhankelijk van de afgedekte post. Dit betekent in dit geval dat aangezien de afgedekte post tegen kostprijs in de balans wordt verwerkt, ook het derivaat tegen kostprijs gewaardeerd wordt.

Netwerk NV heeft een renteswap afgesloten voor een bedrag van eind 2012 € 6,7 miljoen (2011: € 7,2 miljoen). De resterende looptijd is vijf jaar en negen maanden. Op dit contract wordt een variabele rente ontvangen van driemaands Euribor en een vaste rente betaald van 4,65%. De reële waarde bedraagt ultimo 2012 € 1,2 miljoen negatief (2011: € 1,1 miljoen negatief).

Convenanten

Inzake twee projectfinancieringen is met de betreffende kredietverstrekkers als convenant een minimale DSCR (debt service coverage ratio) eis overeengekomen. Vastgesteld is dat over 2012 aan de minimale eis wordt voldaan.

In de leningovereenkomsten met de BNG is overeengekomen dat aandeelhouders jaarlijks minimaal 500 kton afval aanleveren en dat dit door HVC moet worden verwerkt. Vastgesteld is dat voor 2012 aan deze eis is voldaan.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

In € 1.000

11 / Bedrijfsopbrengsten

	2012	2011
De netto-omzet is als volgt samengesteld:		
Verwerking	99.295	108.783
Inzameling	97.678	87.046
Energielevering	50.363	44.793
	247.336	240.622

De overige opbrengsten betreffen met name de MEP-subsidie (€ 20,0 miljoen) over de elektriciteitsproductie van de bio-energiecentrale, SDE-subsidie (€ 1,2 miljoen) over de elektriciteitsproductie van de vijfde lijn te Dordrecht, opbrengsten uit dienstverlening voor activiteiten ten aanzien van beheer openbare ruimten, opbrengsten uit onderhoud van externe voertuigen en verkoopresultaat op verkoop van activa (€ 20,2 miljoen).

De totale omzet wordt gerealiseerd in Nederland.

12 / Kosten van grond- en hulpstoffen

	2012	2011
Gasverbruik en overige verbruiksgoederen	16.873	15.195
Inkoop energie	5.553	5.121
Inkoop hout	3.976	3.954
	26.402	24.270

13 / Lonen, salarissen en sociale lasten

	2012	2011
Lonen en salarissen	52.324	51.323
Pensioenlasten	7.162	6.477
Vergoedingen	3.363	945
Sociale lasten	3.341	3.064
Geactiveerde personeelskosten	– 1.471	– 728
	64.719	61.081

Aantal werknemers HVC Groep

Het aantal werknemers ultimo december bedroeg	990	1.012
Het aantal werknemers in fte ultimo december bedroeg	937	959
Het aantal werknemers werkzaam buiten Nederland	–	–

Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis en uitgesplitst naar activiteiten bedroeg:		
Verwerking	380	402
Inzameling	534	545
Energielevering	23	12

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

De bezoldiging van de directie over 2012 en 2011 is als volgt:

	2012	2011
De eenhoofdige statutaire directie van NV HVC wordt gevoerd door de heer ir. W.C.H. van Lieshout.		
Deeltijdfactor	100%	100%
Bruto-inkomen (vaste componenten)*	191	185
Werkgeversbijdrage pensioenpremie	54	51
Werkgeversbijdrage sociale lasten	15	12
Variabele beloningen**	20	22
Totaal inkomen	**280**	**270**
Consumentenprijs auto van de zaak	67	71
Eigen bijdrage auto van de zaak	–	–
Privégebruik auto van de zaak	Nee	Nee

* De stijging komt overeen met de voor HVC toepasselijke cao's.

** De variabele beloning betreft de in het boekjaar 2012 uitbetaalde beloning over 2011. Gezien de economische situatie heeft de bestuurder de variabele beloning over 2012 afgewezen.

De bezoldiging van de Raad van Commissarissen in 2012 en 2011 is als volgt:

	2012	2011
prof. drs. A. Verberk (voorzitter)	24	24
drs. S.H. Binnendijk	15	15
ir. F.G. van Hoek	9	18
P. van den Hoek	16	16
drs. W.G. Kooijman	18	18
ir. M.G.M. den Blanken	18	18
F.H. Schreve	16	16
mr. J.H. Oosters	15	15
drs. D.A. van Steensel	–	1
ing. H. Akkerman	15	–
	146	**141**

14 / Afschrijvingen op vaste activa

	2012	2011
Afschrijvingen immateriële vaste activa	5.070	4.609
Afschrijvingen materiële vaste activa	65.597	63.639
	70.667	68.248

15 / Overige waardeveranderingen vaste activa

	2012	2011
Waardeverminderingen		
Immateriële vaste activa	1.399	1.537
Materiële vaste activa	1.422	–
Financiële vaste activa	2.191	–
	5.012	1.537

De waardeverandering betreft de waardeveranderingen naar aanleiding van uitgevoerde impairmentberekeningen.

16 / Overige bedrijfskosten

	2012	2011
Verzekeringen en belastingen	6.019	6.405
Overige personeelskosten	5.081	4.115
	11.100	10.520

De geactiveerde personeelskosten werden in 2011 verantwoord onder de overige opbrengsten, per 2012 worden deze kosten onder de overige bedrijfskosten gepresenteerd. De vergelijkende cijfers over 2011 zijn hiervoor aangepast.

Kosten van onderzoek en ontwikkeling

Binnen de afdeling strategie en beleid houdt 1 fte zich volledig bezig met onderzoek en ontwikkeling. Deze persoon geeft leiding aan de 'Ontwerp Advies Groep', afhankelijk van de aard van het project worden medewerkers van andere disciplines ingeschakeld. Deze personele kosten zijn verantwoord onder de lonen en salarissen. In 2012 is in het kader van onderzoek en ontwikkeling onder andere aandacht besteed aan de volgende projecten:

- Milena: vergassing van biomassa (voorschot € 0,35 miljoen);
- droog en herbruikbaar: een nieuwe inzamelmethodiek;
- terugwinning van fosfaat uit reststoffen van de slibverbrandingsinstallatie;
- nieuwe opwerkingstechniek bodemassen afvalenergiecentrales (€ 0,3 miljoen);
- nieuwe opwerkingstechniek rookgasreinigingszout afvalenergiecentrales (€ 0,06 miljoen);
- optimalisatie non-ferro-afscheiding bodemasopwerking (Cyclas € 0,3 miljoen);
- gasbesparende techniek rookgasreiniging afvalenergiecentrales;
- optimalisatie brandstofsamenstelling biomassa-energiecentrale.

De totale out-of-pocketkosten (na verrekening ontvangen subsidies) bedragen voor 2012 circa € 1,0 miljoen (2011: € 0,5 miljoen). Gezien de fase waarin bovenstaande studies zich bevinden zijn de uitgaven niet geactiveerd.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

17 / Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

	2012	2011
Rente leningen u/g	2.540	1.200

18 / Rentelasten en soortgelijke kosten

	2012	2011
Rente langlopende geldleningen	38.978	38.204
Garantstellingsprovisie	6.715	6.876
	45.693	45.080

19 / Belastingen

De belastingbate 2012 is uitgedrukt in een percentage van het commerciële verlies relatief laag. Dit wordt veroorzaakt door niet-aftrekbare kosten (voornamelijk afschrijving goodwill) en correcties in 2012 op de fiscale positie met betrekking tot voorgaande jaren. Correcties met betrekking tot voorgaande jaren hebben onder andere betrekking op herrekening van de passieve latentie en correcties op de actieve latentie in verband met verliesverdamping. Ook de belastingdruk 2011 is afwijkend ten opzichte van het nominale percentage in verband met niet-aftrekbare kosten en correcties voorgaande jaren.

Aansluiting nominale en effectieve belastingdruk	2012		2011	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		– 23.469		– 11.067
Nominale belastingen	25,00%	– 5.867	25,00%	– 2.767
Correcties				
Fiscaal niet-aftrekbare kosten	– 3,55%	832	– 10,30%	1.140
Resultaten deelnemingen en onbelaste activiteiten	– 3,31%	776	– 4,28%	474
Toepassing energie-investeringsaftrek	0,39%	– 91	– 3,49%	386
Overige mutaties	– 0,17%	40	1,49%	– 165
Correctie voorgaande jaren	– 1,38%	325	– 11,59%	1.283
	– 8,02%	**1.882**	– 28,18%	3.118
Effectieve belasting	**16,98%**	**– 3.985**	– 3,18%	351

Specificatie effectieve belasting		
Acute belastingen		
Belastingen 2012/2011	1.175	611
Uitgestelde belastingen		
Mutatie latente belastingvordering	– 1.161	4.158
Mutatie latente belastingverplichtingen	– 3.999	– 4.417
Effectieve belasting	**– 3.985**	**352**

20 / Aandeel in resultaat deelnemingen

	2012	2011
Cyclas vof	3.649	3.085
Sortiva BV	3	35
KoreNet Beheer BV	– 40	14
Holland Compost vof	–	21
eCollect BV	– 33	50
Tedcor Limited	16	53
Tedcor International	– 11	– 14
RTC	51	–
Zavin BV	–	–
Zavin cv	33	101
Topell Nederland BV	–	– 563
Natuurgas Overijssel BV	– 968	– 336
Energie Coöperatie Dordrecht	– 45	–
Swiss Association Biocomp	8	–
Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co. KG	–	–
	2.663	2.446

Transacties met verbonden partijen

De in rekening gebrachte vergoedingen voor afvalverwerking, energielevering en afvalinzameling bestaan voor circa 80% (2011: 80%) uit transacties met verbonden partijen.

Tevens wordt aan verbonden partijen een vergoeding betaald voor de door hen verstrekte hoofdelijke garantstellingen inzake door NV HVC afgesloten leningen (zie toelichting nr. 18 voor betaalde provisie). De tarieven inzake transacties met verbonden partijen worden op zakelijke gronden bepaald. Kortingen kunnen worden verleend indien contractueel overeengekomen afspraken leiden tot langjarige dienstverlening en/of volumegaranties.

Vennootschappelijke balans per 31 december 2012

Vóór verwerking van het voorstel tot resultaatbestemming / in € 1.000

ACTIVA

	Noot	31-12-2012	31-12-2011
Vaste activa			
Immateriële vaste activa		13.240	17.463
Materiële vaste activa	1	754.525	784.467
Financiële vaste activa	2	169.844	160.599
		937.609	962.529
Vlottende activa			
Voorraden		2.594	1.096
Vorderingen		22.674	20.098
Liquide middelen		3.424	11.139
		28.692	32.333
Totaal		**966.301**	994.862

PASSIVA

	Noot	31-12-2012	31-12-2011
Eigen vermogen	3		
Geplaatst en gestort kapitaal		151	151
Wettelijke reserve		5.723	7.566
Overige reserves		81.824	91.221
Resultaat boekjaar		– 19.485	– 11.219
		68.213	87.719
Voorzieningen			
Latente belastingverplichtingen		14.489	18.488
Overige voorzieningen		12.007	4.793
		26.496	23.281
Langlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen		719.149	754.089
Kortlopende schulden			
Schulden aan kredietinstellingen		98.214	87.981
Overige schulden en overlopende passiva		54.229	41.792
		152.443	129.773
Totaal		**966.301**	994.862

Vennootschappelijke winst- en verliesrekening over 2012

In € 1.000

	2012	2011
Resultaat uit deelnemingen	– 7.680	– 840
Overige baten en lasten	– 11.805	– 10.379
Resultaat na belastingen	**– 19.485**	– 11.219

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

In € 1.000

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De vennootschappelijke jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. Dezelfde waarderingsgrondslagen zijn gehanteerd als voor de geconsolideerde jaarrekening. Voor de gehanteerde grondslagen alsmede de toelichting op de te onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

De financiële gegevens van NV HVC zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van artikel 2:402 BW, is volstaan met een verkorte winst- en verliesrekening in de vennootschappelijke jaarrekening.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV HVC.
Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

1 / Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Machines & installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	Activa in ontwikkeling	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Verkrijgingswaarde	166.664	734.960	125.091	25.810	1.052.525	1.002.789
Cumulatieve afschrijvingen	– 38.641	– 185.449	– 43.968	–	– 268.058	– 216.506
Boekwaarde per 1-1	**128.023**	**549.511**	**81.123**	**25.810**	**784.467**	786.283
Mutaties boekjaar						
Herrubricering	812	21.506	57	– 22.306	69	– 6
Investeringen	820	18.333	2.669	2.803	24.625	49.771
Desinvesteringen aanschafwaarde	4	17	– 1.240	– 702	– 1.921	– 29
Desinvesteringen afschrijvingen	– 6	– 17	69	–	46	11
Afschrijvingen	– 7.165	– 39.892	– 5.704	–	– 52.761	– 51.563
	– 5.535	**– 53**	**– 4.149**	**– 20.205**	**– 29.942**	– 1.816
Verkrijgingswaarde	168.300	774.816	126.577	5.605	1.075.298	1.052.525
Cumulatieve afschrijvingen	– 45.812	– 225.358	– 49.603	–	– 320.773	– 268.058
Boekwaarde per 31-12	**122.488**	**549.458**	**76.974**	**5.605**	**754.525**	784.467

De herrubricering heeft met name betrekking op de ingebruikname van de vergister te Middenmeer en de ingebruikname van warmtenetten.

De investeringen 2012 in machines, installaties en andere vaste bedrijfsmiddelen betreffen voornamelijk gepland periodiek groot onderhoud ten behoeve van de afvalinstallaties, alsmede vervanging van inzamelvoertuigen en -containers.

2 / Financiële vaste activa

	Deelnemingen in groepsmaat-schappijen	Vorderingen op groepsmaat-schappijen	Andere deelnemingen	Vorderingen op deel-nemingen en participanten	Latente belasting-vordering	Overig	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	**28.312**	**71.838**	**49.897**	**8.664**	**1.681**	**207**	**160.599**	139.781
Mutaties boekjaar								
Herrubricering	– 524	1.567	–	– 757	–	–	286	– 363
Investering	–	–	3.169	–	–	–	3.169	17.156
Opnamen	–	18.234	–	4.757	1.252	507	24.750	62.129
Aflossingen	–	– 9.141	–	– 500	–	– 84	– 9.725	– 54.700
Afschrijving/amortisatie	–	–	–	–	–	–	–	– 151
Resultaat huidig boekjaar	– 2.987	–	– 8	–	–	–	– 2.995	2.330
Uitkering dividend deelnemingen	– 6.090	–	– 150	–	–	–	– 6.240	– 5.583
Boekwaarde per 31-12	**18.711**	**82.498**	**52.908**	**12.164**	**2.933**	**630**	**169.844**	160.599

Voor een overzicht van de deelnemingen wordt verwezen naar de in de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening opgenomen overzichten.
Voor een toelichting op de investeringen in andere deelnemingen en de opnamen van de vorderingen op deelnemingen en participanten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening.

Het resultaat huidig boekjaar is ongelijk aan het resultaat uit deelneming uit de vennootschappelijke winst- en verliesrekening. Dit wordt veroorzaakt door presentatie van het negatieve resultaat deelneming onder voorziening negatief eigen vermogen deelneming.

3 / Eigen vermogen

	Geplaatst en gestort kapitaal	Wettelijke reserve ingehouden winst deel-nemingen	Reserve omre-keningsver-schillen	Overige reserve	Resultaat boekjaar	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Boekwaarde per 1-1	**151**	**7.566**	**13**	**91.208**	**– 11.219**	**87.719**	98.935
Mutaties boekjaar							
Mutatie	–	– 1.843	–	1.843	–	–	–
Uitbreiding aandelenkapitaal	–	–	–	–	–	–	6
Vrijval herwaardering	–	–	–	–	–	–	–
Uitkering dividend vorig boekjaar	–	–	–	–	–	–	–
Resultaat vorig boekjaar	–	–	–	– 11.219	11.219	–	–
Resultaat huidig boekjaar	–	–	–	–	– 19.485	– 19.485	– 11.219
Overige	–	–	– 17	– 4	–	– 21	– 3
Boekwaarde per 31-12	**151**	**5.723**	**– 4**	**81.828**	**– 19.485**	**68.213**	87.719

De reserve omrekenverschillen heeft betrekking op deelneming Tedcor limited. De mutatie betreft omrekening resultaat.

Toelichting op de vennootschappelijke balans en winst- en verliesrekening

Geplaatst en gestort kapitaal

	2012	2011
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 245.430, verdeeld in 5.000 aandelen A van elk € 45,45 en 400 aandelen B van elk € 45,45		
Per 31 december zijn aandeelhouder:		
Aantal aandelen A		
Afvalschap IJmond Zaanstreek	529	529
Openbaar Lichaam V.V.I. Alkmaar e.o.	529	529
Gemeenschappelijke Regeling Gevudo e.o.	529	529
Gemeente Den Helder	112	112
Gemeente Hollands Kroon*	31	–
Gemeente Anna Paulowna*	–	19
Gemeente Wieringen*	–	12
Gemeente Schagen	31	31
Gemeente Zijpe	16	16
Gemeente Texel	24	24
Centraal Afvalverwijderingsbedrijf West-Friesland	358	358
Gemeente Almere	173	173
Gemeente Dronten	48	48
Gemeente Lelystad	93	93
Gemeente Noordoostpolder	62	62
Gemeente Urk	23	23
Gemeente Zeewolde	20	20
Gemeente Smallingerland	78	78
Gemeente Westland	130	130
Gemeente Purmerend	102	102
Gemeente Zeevang	8	8
Gemeente Beemster	11	11
Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier	7	7
Totaal	**2.914**	2.914
Aantal aandelen B		
Gemeenschappelijke Regeling Slibverwerking 2009	397	397
Totaal	**397**	397

* De gemeente Hollands Kroon ontstond op 1 januari 2012 bij de fusie van de gemeenten Wieringen, Wieringermeer, Anna Paulowna en Niedorp.

De aandelen A worden gehouden door gemeenten, gemeenschappelijke regelingen van gemeenten of waterschappen.
De aandelen B worden gehouden door uitsluitend waterschappen.
Aandeelhouders van aandelen A staan al dan niet hoofdelijk garant voor financieringsverplichtingen van NV HVC voor afvalactiviteiten en aandeelhouders B voor slibverwerkingsactiviteiten.

8 / Voorzieningen

	Voorziening negatief eigen vermogen deelnemingen	Latente belasting-verplichtingen	Personeels-beloningen	Overige voorzieningen	**2012**	2011
Boekwaarde per 1-1	**2.998**	**18.488**	**1.695**	**100**	**23.281**	25.284
Mutaties boekjaar						
Dotatie voorziening	8.611	–	89	3.409	12.109	4.943
Uitgaven ten laste van de voorziening	– 4.554	– 3.999	–	– 85	– 8.638	– 637
Vrijval uit de voorziening	–	–	– 48	– 208	– 256	– 6.309
Boekwaarde per 31-12	**7.055**	**14.489**	**1.736**	**3.216**	**26.496**	23.281

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

In € 1.000

Onroerende goederen

Voor het terrein van het overslagstation Den Helder heeft NV HVC met de gemeente Den Helder het erfpachtcontract verlengd met een looptijd van twintig jaar vanaf 2012. De verschuldigde canon bedraagt circa € 34.000 per jaar (ultimo 2011: € 30.000) en circa € 170.000 over vijf jaar.

Voor het terrein van de Leeghwaterhaven heeft NV HVC met de gemeente Alkmaar een erfpachtcontract gesloten met een looptijd van vijftig jaar vanaf 2000. De verschuldigde canon bedraagt circa € 40.000 per jaar (ultimo 2011: idem) en circa € 1,3 miljoen over meer dan vijf jaar.

Deelnemingen

NV HVC is als vennoot hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden van de deelnemingen in Holland Compost vof en Cyclas vof. Ter zake van de deponering van de jaarrekening van de overige (100% HVC) groepsmaatschappijen wordt gebruikgemaakt van de vrijstelling ex artikel 2:403 BW.

NV HVC heeft een aandeel in Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co. KG (TWB) van 6,61%. De aandelen zijn als zekerheidstelling aan de financierende banken van TWB verpand. Daarnaast hebben de aandeelhouders van Trianel op verzoek van de financierende banken van TWB in 2012 een borgstelling afgegeven en extra financiering toegezegd. De totale verplichtingen ultimo 2012 bedragen voor HVC € 5,6 miljoen.

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichtingen van 50%-dochter KoreNet Beheer BV en haar 50%-dochter KoreNet BV onder de met Rabobank gesloten financiering. De restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 5,3 miljoen (ultimo 2011: circa € 5,6 miljoen).

NV HVC staat hoofdelijk garant voor de nakoming van de verplichting van 50%-dochter Sortiva BV onder de met Rabobank gesloten financiering met een verhoging van 35% voor eventuele aanvullende kosten. De restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 14 miljoen (ultimo 2011: circa € 15 miljoen). Met de andere aandeelhouder in Sortiva, die overigens ook hoofdelijk garant staat, is overeengekomen dat bij een aanspraak op de garantie, de aandeelhouders deze gelijkelijk zullen dragen.

NV HVC staat voor 50% garant voor de nakoming van de verplichting van 50%-dochter Natuurgas Overijssel BV onder de met ABN AMRO Bank gesloten financiering. Het aandeel van 50% in de restanthoofdsom bedraagt eind 2012 circa € 4,2 miljoen (ultimo 2011: circa € 4,5 miljoen). Tevens is overeengekomen dat exploitatieverliezen worden aangezuiverd door de aandeelhouders.

NV HVC heeft de verplichting om bij financial close van het windpark Gemini haar belang uit te breiden van 10% naar 15% van het eigen vermogen en heeft hierbij tevens de verplichting om het benodigde kapitaal van dat deel van het eigen vermogen te financieren. De verwachting is dat de met de financial close gepaard gaande uitgaande kasstroom in de loop van 2013 zal plaatsvinden. De exacte omvang van de uitgaande kasstroom bedraagt naar verwachting circa € 75 miljoen (2011: idem).

Operationele huurovereenkomsten

De groep heeft operationele huurverplichtingen van circa € 1,2 miljoen per jaar (ultimo 2011: € 1,1 miljoen), de gemiddeld resterende looptijd bedraagt tussen de vier en vijf jaar.

Saldocompensatie

Met de Rabobank en de ING Bank zijn rekening-courantovereenkomsten gesloten waarbij de saldi en rente van de rekening-couranten van alle 100%-dochters bij de desbetreffende banken gecompenseerd worden.

Rekening-courantfaciliteit	31-12-2012	31-12-2011
De NV HVC heeft de volgende rekening-courantfaciliteiten:		
ING Bank	20.000	18.150
Rabobank	2.500	2.500
Bank Nederlandse Gemeenten	3.000	3.000
	25.500	23.650

Bankgaranties

NV HVC heeft bankgaranties verstrekt ten behoeve van ondergrondse (olie)containers en grensoverschrijdende transporten van in totaal circa € 1,9 miljoen (ultimo 2011: € 1,9 miljoen).
NV HVC heeft een bankgarantie verstrekt ad € 1,9 miljoen ten behoeve van een overeengekomen mogelijke naverrekening van in 2011 door NV HVC overgenomen activiteiten. Deze naverrekening vindt alleen plaats indien bepaalde positieve markt-ontwikkelingen zich voordoen, leidend tot een hogere koopprijs van de activiteiten.

NV HVC heeft een garantie ad € 5,9 miljoen verstrekt inzake de nakoming van de verplichtingen van haar energiehandelaar Trianel (2011: € 5,9 miljoen).

Convenanten

In de leningovereenkomsten met de BNG is overeengekomen dat aandeelhouders jaarlijks minimaal 500 kton afval aanleveren en dat dit door HVC moet worden verwerkt. Vastgesteld is dat voor 2012 aan deze eis is voldaan.

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake vennootschapsbelasting van de fiscale eenheid.
De vennootschap maakt deel uit van een fiscale eenheid voor de omzetbelasting. Op grond hiervan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de schulden inzake omzetbelasting van de fiscale eenheid.

Aantal werknemers	2012	2011
Het aantal werknemers in fte ultimo december bedroeg	666	649
Het aantal werknemers werkzaam buiten Nederland	–	–
Het gemiddeld aantal in de groep werkzame werknemers, berekend op fulltimebasis en uitgesplitst naar activiteiten bedroeg:		
Verwerking	381	380
Inzameling	262	248
Energielevering	23	21

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Honoraria accountant

Ingevolge artikel 2:382a wordt in dit overzicht een specificatie verstrekt van de in het boekjaar ten laste van de vennootschap gebrachte totale honoraria van externe accountants op geconsolideerde basis.

	PwC	Deloitte	KPMG	**Totaal 2012**	Totaal 2011
Controle van de jaarrekening	218	246	–	464	280
Andere controleopdrachten	–	53	95	148	40
Adviesdiensten op fiscaal terrein	40	314	–	354	260
Andere niet-controlediensten	3	–	8	11	30
Totaal	**261**	**613**	**103**	**977**	610

Ingevolge artikel 2:382a wordt in dit overzicht een specificatie versterkt van de in het boekjaar ten laste van de vennootschap gebrachte totale honoraria van externe accountants op geconsolideerde basis. Met ingang van 2012 worden deze kosten toegerekend aan het jaar waar zij betrekking op hebben.

Ondertekening van de jaarrekening

Alkmaar, 28 maart 2013

de directeur

ir. W.C.H. van Lieshout MBA

de Raad van Commissarissen

prof. drs. A. Verberk (voorzitter)
ing. H. Akkerman
drs. S.H. Binnendijk
ir. M.G.M. den Blanken
ir. F.G.van Hoek
P. van den Hoek
drs. W.G. Kooijman
mr. J.H. Oosters
F.H. Schreve

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

Hiervoor wordt verwezen naar de hierna opgenomen verklaring.

Gebeurtenissen na balansdatum

Begin 2013 is gebleken dat Trianel Windkraftwerk Borkum GmbH & Co. KG (windpark op zee in aanbouw) aanvullende financiering nodig heeft. De reden hiervoor is een vertraging in de bouw (aansluiting op het net) alsmede overschrijding van gebudgetteerde bouwkosten. HVC heeft toegezegd tot maximaal € 3 miljoen aan extra financiering te verstrekken en € 3 miljoen aan aanvullende garantstelling. HVC stelt zich echter op het standpunt dat er effectief een aanvullende financiering ad € 1 miljoen benodigd zal zijn. Op basis van deze huidige inzichten leidt dit niet tot een impairment op het belang van HVC in het project.

Statutaire bepaling inzake de bestemming van het resultaat

Artikel 19 van de statuten van de vennootschap luidt als volgt:

1. Onder winst ter verdeling wordt verstaan het saldo van de door de Algemene Vergadering van Aandeelhouders vastgestelde winst- en verliesrekening met inachtneming van de door de wet voorgeschreven dan wel door die vergadering nodig geoordeelde reserveringen.
2. De winst ter verdeling staat geheel ter beschikking van de Algemene Vergadering van Aandeelhouders.

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2011

De jaarrekening 2011 is vastgesteld in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders gehouden op 5 juli 2012.
De Algemene Vergadering van Aandeelhouders heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel. Dit betekent dat het resultaat over 2011 is toegevoegd aan de overige reserves.

Voorstel bestemming resultaat 2012

	2012
Het nettoresultaat 2012 bedraagt:	– 19.485
Voorgesteld wordt het nettoresultaat als volgt te bestemmen:	
– Uitkering aan aandeelhouders	–
– Onttrekken aan de overige reserves	– 19.485

Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

GRI referentietabel

Indicator	Omschrijving	2012	GRI scope
1. STRATEGIE EN ANALYSE			
1.1	Een verklaring van de hoogste beslissingsbevoegde van de organisatie (bv. bestuursvoorzitter, directeur of gelijkwaardige leidinggevende functie) over de relevantie van duurzame ontwikkeling voor de organisatie en haar strategie.	p. 13	**V**
1.2	Beschrijving van belangrijke gevolgen, risico's en mogelijkheden.	p. 14 – 15	**V**
2. ORGANISATIEPROFIEL			
2.1	Naam van de organisatie	Colofon	**V**
2.2	Voornaamste kenmerken, producten en/of diensten	p. 18	**V**
2.3	Operationele structuur van de organisatie	p. 18	**V**
2.4	Locatie van het hoofdkantoor van de organisatie	Colofon	**V**
2.5	Aantal landen waar de organisatie actief is met ofwel grootschalige activiteiten, ofwel met specifieke relevantie voor de duurzaamheidskwesties die in het verslag aan de orde komen.	p. 12, kopje 'HVC'	**V**
2.6	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	p. 6, p. 64 – 65	**V**
2.7	Afzetmarkten	p. 22 (gescheiden deelstromen), p. 24 (elektriciteit), p. 28 (warmte), p. 29 (groen gas)	**G**
2.8	Omvang van de verslaggevende organisatie	p. 124 – 125 (kengetallen)	**V**
2.9	Significante veranderingen tijdens verslagperiode	p. 10, directieverslag	**V**
2.10	Onderscheidingen die in de verslagperiode zijn toegekend	Niet van toepassing	**V**
3. VERSLAGPARAMETERS			
3.1	Verslagperiode	p. 12	**V**
3.2	Datum van het meest recente verslag	p. 12	**V**
3.3	Verslaggevingscyclus	Jaarlijks	**V**
3.4	Contactpunt voor vragen over het verslag of de inhoud ervan	Colofon	**V**
3.5	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	p. 12	**V**
3.6	Afbakening van het verslag	p. 12	**V**
3.7	Beperkingen voor de reikwijdte van het verslag	Niet van toepassing	**V**
3.8	Basis voor verslaggeving over samenwerkingsverbanden, dochterondernemingen in gedeeltelijk eigendom, gehuurde faciliteiten, uitbestede activiteiten of andere entiteiten die de vergelijkbaarheid tussen verschillende verslagperioden of verslaggevende organisaties aanzienlijk beïnvloeden.	p. 12	**V**
3.10	Uitleg over de gevolgen van eventuele herformuleringen van eerder verstrekte informatie (bijvoorbeeld fusies of overnames, verandering van referentiejaar of verslaggevingsperiode en veranderingen met betrekking tot de aard van de activiteiten of de meetmethoden).	p. 38 IF-index p. 124 – 125 Kengetallen	**V**
3.11	Significante veranderingen ten opzichte van vorige verslagperiodes ten aanzien van reikwijdte, afbakening of meetmethoden die voor het verslag zijn toegepast.	Niet van toepassing	**V**

V = Volledig

G = Gedeeltelijk

Indicator	Omschrijving	2012	GRI scope
3.12	Tabel waarin staat waar in het verslag de standaardonderdelen van de informatievoorziening te vinden zijn.	p. 114 – 117, GRI-tabel	**V**
3.13	Beleid en huidige praktijk met betrekking tot het betrekken van externe assurance van het verslag.	p. 12	**V**
4. BESTUUR, VERPLICHTINGEN EN BETROKKENHEID			
4.1	De bestuursstructuur van de organisatie, met inbegrip van commissies die vallen onder het hoogste bestuurslichaam en verantwoordelijk zijn voor specifieke taken, zoals het bepalen van de strategie of het overzicht over de organisatie.	p. 8 – 9, p. 64 – 67	**V**
4.2	Geef aan of de voorzitter van het hoogste bestuurslichaam eveneens een leidinggevende functie heeft (en, zo ja, zijn/haar functie binnen het kader van de organisatie en de redenen voor deze situatie).	p. 64 – 65	**V**
4.3	Voor organisaties met een enkelvoudige bestuursstructuur: vermeld het aantal onafhankelijke en/of niet-leidinggevende leden van het hoogste bestuurslichaam.	p. 6 – 9 Verslag van de Raad van Commissarissen	**V**
4.4	Mechanismen die aandeelhouders en medewerkers de gelegenheid geven om aanbevelingen te doen aan of medezeggenschap uit te oefenen op het hoogste bestuurslichaam.	p. 64 – 66	**V**
4.6	Processen waarmee het hoogste bestuurslichaam waarborgt dat strijdige belangen worden vermeden.	p. 64 – 66	**V**
4.8	Intern ontwikkelde missie- of beginselverklaringen, gedragscodes en uitgangspunten die van belang zijn voor de economische, milieugerelateerde en sociale prestaties, met vermelding van de mate van invoering ervan.	www.hvcgroep.nl p. 13 – 14	**V**
4.9	Procedures van het hoogste bestuurslichaam voor het overzien van de inventarisatie en het beheer door de organisatie van economische, milieugerelateerde en sociale prestaties, met inbegrip van relevante risico's en mogelijkheden en naleving van of conformiteit met internationaal overeengekomen standaarden, gedragscodes en principes.	p. 65 – 66	**V**
4.10	Processen voor het evalueren van de eigen prestaties van het hoogste bestuurslichaam, in het bijzonder betreffende economische, milieugerelateerde en sociale prestaties.	p. 37 – 38, 65	**G**

V = Volledig

G = Gedeeltelijk

GRI referentietabel

Indicator	Omschrijving	2012	GRI scope
4.13	Lidmaatschap van verenigingen (zoals brancheverenigingen) en/of nationale/internationale belangenorganisaties.	Koninklijke Vereniging voor Afval- en Reinigingsmanagement (NVRD); Vereniging Afvalbedrijven (VA); Nutriëntenplatform; specifieke vakoverleggen verbranding & recycling; STOWA (overleg afvalwaterketen); Energy Board provincie Noord-Holland; Confederation of European Waste-to-Energy Plants.	**G**
4.14	Lijst van groepen belanghebbenden die de organisatie heeft betrokken.	p. 12	**V**
4.15	Basis voor inventarisatie en selectie van belanghebbenden die moeten worden betrokken.	p. 60	**G**
4.16	Benadering van het betrekken van belanghebbenden, waaronder de frequentie ervan per type en groep belanghebbenden.	p. 60 – 61	**G**
4.17	De voornaamste onderwerpen en vraagstukken die naar voren zijn gekomen door de betrokkenheid van belanghebbenden en hoe de organisatie hierop heeft gereageerd, onder meer via haar verslaggeving.	p. 60 – 61	**G**
ECONOMISCHE PRESTATIES			
EC1	Directe economische waarden die zijn gegenereerd en gedistribueerd, waaronder inkomsten, operationele kosten, personeelsvergoedingen, donaties en overige maatschappelijke investeringen, ingehouden winst en betalingen aan kapitaalverstrekkers en overheden.	p. 61 sponsoring en ondersteuning p. 124 – 125 kengetallen	**V**
EC3	Dekking van de verplichtingen in verband met het vastgestelde uitkeringenplan van de organisatie.	Medewerkers in dienst van HVC zijn op grond van Nederlandse wetgeving verplicht verzekerd voor pensioen en werkloosheid. p. 56 sociaal plan	**V**
EC4	Significante financiële steun van de overheid.	p. 45 Subsidies	**V**
MILIEUPRESTATIES			
EN3	Direct energieverbruik door primaire energiebron.	p. 32 – 33	**V**
EN4	Indirect energieverbruik door primaire energiebron.	p. 32 – 33	**V**
EN6	Initiatieven ten behoeve van energie-efficiënte of op duurzame energie gebaseerde producten en diensten, evenals verlagingen van de energie-eisen als resultaat van deze initiatieven.	p. 32 – 33	**V**
EN20	NO, SO en andere significante luchtemissies naar type en gewicht.	p. 26 – 27, 119	**V**
EN23	Totaal aantal en volume van significante lozingen.	p. 37	**V**

V = Volledig

G = Gedeeltelijk

Indicator	Omschrijving	2012	GRI scope
EN28	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van milieuwet- en -regelgeving.	Geen, p. 37	**V**
SOCIALE PRESTATIES			
LA1	Totale personeelsbestand naar type werk, arbeidsovereenkomst en regio, verdeeld naar geslacht.	p. 54	**G**
LA2	Totaal aantal en snelheid van personeelswerving en personeelsverloop per leeftijdsgroep, geslacht en regio.	p. 56 – 57	**V**
LA4	Percentage medewerkers dat onder een collectieve arbeidsovereenkomst valt.	Alle medewerkers vallen onder de cao	**V**
LA6	Percentage van het totale personeelsbestand dat is vertegenwoordigd in formele gezamenlijke arbocommissies van werkgevers en werknemers die bijdragen aan de controle op en advies over arboprogramma's.	p. 39 vgwm-commissies met totaal 13 leden (= 1,3%)	**V**
LA7	Letsel-, beroepsziekte-, uitvaldagen- en verzuimcijfers en het aantal werkgerelateerde sterfgevallen per regio.	p. 37, 56 – 57	**G**
LA11	Programma's voor competentiemanagement en levenslang leren die de blijvende inzetbaarheid van medewerkers steunen en hen helpen bij het afronden van hun loopbaan.	p. 56	**G**
HR4	Totaal aantal gevallen van discriminatie en de getroffen maatregelen.	p. 65 0 meldingen bekend bij vertrouwenscommissie	**V**
SO8	Monetaire waarde van significante boetes en totaal aantal niet-monetaire sancties wegens het niet naleven van wet- en -regelgeving.	Geen	**V**
PR5	Beleid ten aanzien van klanttevredenheid, met inbegrip van resultaten van onderzoeken naar de klanttevredenheid.	p. 19, 60 – 61	**G**

V = Volledig

G = Gedeeltelijk

DNV KEMA Energy & Sustainability

18810006-KEVS 13-8266 900-040/900-045/900-050

Verklaring registratie BVA-componenten 2012
HVC Alkmaar en HVC Dordrecht

KEMA Emission Verification Services B.V. heeft de registratie geverifieerd van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van BVA-componenten van HVC Alkmaar, HVC Dordrecht en SVI Dordrecht, die in het kader van de Wm volgens wettelijke voorschriften dienen te worden gerapporteerd aan het bevoegd gezag voor het kalenderjaar 2012.

KEMA Emission Verification Services B.V. heeft geverifieerd overeenkomstig het volgende toetsingskader:

- NEN 14181 voor de registratie van de concentratie Stof, NO_x, HCl, SO_2, NH_3, CO, C_xH_y, en CO_2
- geaccrediteerde meetprotocollen van de meetinstanties voor het meten en registreren van SO_2, stof, HCl, HF, NH_3, dioxines / furanen, som zware metalen, Cd + Ti en Hg
- voor N_2O en Zn zijn de jaarvrachten getoetst aan de drempelwaarden volgens de E-PRTR.

Afhankelijk van de Wm-beschikking worden concentraties van componenten continu of discontinu gemeten, en zijn er verschillen in toetsingskader per component per inrichting.
De verklaring heeft betrekking op de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van alle verbrandingslijnen met betrekking tot de BVA-componenten van HVC Alkmaar, HVC Dordrecht en SVI Dordrecht. De periode van registratie is 2012.

Het management van HVC is verantwoordelijk voor het opzetten en onderhouden van systemen voor generatie, aggregatie en registratie van data conform de wettelijke voorschriften (BVA).
Het is de verantwoordelijkheid van KEMA Emission Verification Services om een onafhankelijk oordeel te geven over de registratie van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties voor 2012. De beoordelingswerkzaamheden zijn uitgevoerd in lijn met kwaliteitssysteem ISO 17020.

Conclusie
Op grond van onze beoordelingswerkzaamheden is ons niet gebleken, dat de meting, aggregatie en registratie van de emissiejaarvrachten en jaargemiddelde concentraties van de eerder omschreven BVA-componenten van HVC Alkmaar, HVC Dordrecht en SVI Dordrecht over 2012 niet conform de wettelijke eisen, BVA-voorschriften en afspraken met het bevoegd gezag zijn uitgevoerd.
Details van emissiegegevens en uitgangspunten zijn per inrichting opgenomen in de bijlagen van drie deelverklaringen.

Arnhem, 25 maart 2013
KEMA Emission Verification Services B.V.

R.P van Egmond
Operationeel Directeur

Jaarvrachten verbrandingsinstallaties HVC 2012

	AEC Alkmaar	BEC Alkmaar	AEC Dordrecht	SVI Dordrecht	Totaal
NO_x (kg)	207.684	80.374	117.900	40.800	446.758
CO (kg)	26.636	14.375	9.300	2.700	53.011
C_xH_y (kg)	992	1.053	600	900	3.545
NH_3 (kg)	2.291	3.485	1.120	200	7.096
SO_2 (kg)	25.059	7.010	1.190	2.600	35.859
Stof (kg)	2.574	238	350	600	3.762
HCl (kg)	4.110	0	1.980	450	6.540
Dioxines en furanen (mg TEQ)	46,5	0,1	23,0	< 1	69,6
Hg (kg)	0,0	0,0	2,4	1,7	4,1
Som zware metalen (kg)	22,8	6,8	28,0	8,0	65,6
Cadmium (kg)	0,0	0,0	0,1	< 1	0,1
HF (kg)	403	0	0	< 1	403
N_2O (kg)	186.197	62.114	–*	121.000	369.311
Zn	100	19	–*	21	140
CO_2	653.000**	223.000**	360.000	116.000	1.352.000

* Niet gemeten.

** Referentiewaarde uit elektronisch milieujaarverslag.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene vergadering van aandeelhouders van N.V. HVC

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2012 van N.V. HVC te Alkmaar gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2012 en de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2012 en de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van de directie

De directie van de vennootschap is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het directieverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door de directie van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. HVC per 31 december 2012 en van het resultaat over 2012 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek (BW).

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. Tevens vermelden wij dat het directieverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Alkmaar, 28 maart 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: drs. M.R.G. Adriaansens RA

Assurance-rapport

Aan: de directie van N.V. HVC

Rapport betreffende het duurzaamheidsverslag

Opdracht en verantwoordelijkheden

Wij hebben het in dit jaarverslag opgenomen duurzaamheidsverslag 2012, zoals opgenomen op pagina 12 t/m 39 (hoofdstuk 1 t/m 2), pagina 54 t/m 63 (hoofdstuk 6 t/m 8) en pagina 114 t/m 117 (GRI referentietabel), (hierna: 'het duurzaamheidsverslag') van N.V. HVC te Alkmaar beoordeeld. In dit duurzaamheidsverslag legt N.V. HVC verantwoording af over de maatschappelijke prestaties in 2012.

Een beoordeling is gericht op het verkrijgen van een beperkte mate van zekerheid op basis van werkzaamheden die minder diepgaand zijn dan bij een controleopdracht. De mate van zekerheid die wordt verkregen naar aanleiding van beoordelingswerkzaamheden is daarom ook lager dan de zekerheid die wordt verkregen naar aanleiding van controlewerkzaamheden.

Wij geven geen zekerheid bij de vooronderstellingen en de haalbaarheid van toekomstgerichte informatie in het duurzaamheidsverslag, zoals doelstellingen, verwachtingen en ambities.

De directie van N.V. HVC is verantwoordelijk voor het opstellen van het duurzaamheidsverslag. Het is onze verantwoordelijkheid een assurance-rapport inzake het duurzaamheidsverslag te verstrekken.

Verslaggevingscriteria

N.V. HVC heeft verslaggevingscriteria ontwikkeld die zijn gebaseerd op de in 2011 gepubliceerde 'G3.1 Richtlijnen' van het Global Reporting Initiative (GRI), als vermeld op pagina 12 in de paragraaf 'Over dit verslag' van het jaarverslag. Wij achten de verslaggevingscriteria relevant en toereikend voor ons onderzoek.

Reikwijdte en werkzaamheden

Wij hebben onze beoordeling verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse Standaard 3410N 'Assurance-opdrachten inzake maatschappelijke verslagen'.

Onze uitgevoerde werkzaamheden hebben in hoofdzaak bestaan uit:

- het uitvoeren van een omgevingsanalyse en het verkrijgen van inzicht in de branche, relevante maatschappelijke thema's en kwesties, relevante wetten en regels en de kenmerken van de organisatie;
- het beoordelen van de aanvaardbaarheid van het verslaggevingsbeleid en de consistente toepassing hiervan, waaronder het beoordelen van de uitkomsten van de dialoog met belanghebbenden en de redelijkheid van schattingen gemaakt door het management, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het duurzaamheidsverslag;
- het beoordelen van de systemen en processen voor informatieverzameling, interne controles en verwerking van de overige informatie, waaronder de aggregatie van gegevens tot informatie zoals opgenomen in het duurzaamheidsverslag;
- het beoordelen van de interne en externe documentatie om te bepalen of de informatie in het duurzaamheidsverslag adequaat is onderbouwd;
- het beoordelen van de algemene presentatie van het duurzaamheidsverslag, conform de verslaggevingcriteria van N.V. HVC;
- het beoordelen van de consistentie tussen 'maatschappelijke prestaties in het duurzaamheidsverslag en de andere onderdelen van het jaarverslag 2012 van N.V. HVC;
- het beoordelen van het toepassingsniveau volgens de G3.1 Richtlijnen van GRI.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen assurance-informatie voldoende en geschikt is als basis voor onze conclusie.

Conclusie

Op grond van ons onderzoek is ons niets gebleken op basis waarvan zouden moeten concluderen dat het duurzaamheidsverslag geen, in alle van materieel belang zijnde opzichten, betrouwbare en toereikende weergave bevat van het beleid van N.V. HVC ten aanzien van maatschappelijk verantwoord ondernemen, van de bedrijfsvoering, de gebeurtenissen en de prestaties op dat gebied in het verslagjaar, in overeenstemming met de verslaggevingscriteria van N.V. HVC.

Alkmaar, 28 maart 2013

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M.R.G. Adriaansens RA

Kengetallen

	Eenheid	**2012**	2011	2010	2009	2008
Markt						
Aantal aandeelhoudende gemeenten		52	55	57	56	56
Aantal aandeelhoudende waterschappen		6	6	5	–	–
Aandeel landelijk HVC in aantal gemeenten		12,5% /	12,5% /	12% /	13% /	12% /
(en inwonertal)		12%	12%	11%	11%	11%
Productie						
Inzameling HVC						
Aantal woonhuisaansluitingen*		477.041	473.202	469.729	247.846	240.898
Aantal aandeelhoudende gemeenten waar HVC de inzameling verzorgt		28	31	33	24	22
Aanvoer afval (inclusief inzameling HVC)						
Verbrandbaar huishoudelijk afval	kton	463	467	471	466	481
Verbrandbaar bedrijfsafval	kton	506	422	422	408	377
Composteerbaar afval	kton	135	145	142	142	159
Biomassa	kton	185	190	183	179	173
Grof huishoudelijk afval	kton	41	47	61	61	67
Niet brandbaar afval (inclusief wit- en bruingoed)	kton	3	17	12	13	25
Totaal	kton	**1.333**	1.288	1.291	1.269	1.282
Rioolwaterzuiveringsslib aandeelhouders*		317	312	320	–	–
Rioolwaterzuiveringsslib derden*		53	47	49	–	–
Totaal		**370**	359	369	–	–
Verwerking afval						
HVC Afvalcentrales (verbranding)	kton	937	896	885	870	864
HVC Compostering	kton	138	137	129	127	127
Bio-energiecentrale	kton	183	187	181	175	171
Recycling via Sortiva (50%-deelneming)	kton	37	40	58	42	67
Recycling via Korenet (50%-deelneming)	kton	5				
Verwerking elders	kton	30	25	36	51	51
Totaal	kton	**1.330**	1.285	1.289	1.265	1.280
Slibverwerkingsinstallatie	kton	375	353	369	–	–
Restproducten en reststoffen						
Gecertificeerd slak	kton	200	231	200	221	202
Ferro- en non-ferro-metalen	kton	22	20	22	23	23
Compost	kton	62	37	33	47	48
Bedas	kton	5	4	5	2	5
Vliegas, zouten en filterkoek*	kton	27	24	25	23	24
In % van verwerkt verbrandbaar afval*	kton	3%	3%	3%	3%	3%
As uit slib	kton	23	22	23	–	–
In % van verwerkt slib	kton	6%	6%	6%	–	–

* Voor de vergelijkbaarheid zijn de cijfers 2011 aangepast op basis van recente gegevens.

i De met het saldo van de netto-energieproductie en gas-/dieselverbruik bespaarde energie uit fossiele brandstoffen.

ii Idem, waarbij bespaarde energie is uitgedrukt in vermeden gasverbruik.

iii Idem, waarbij de bespaarde energie is uitgedrukt in vermeden CO_2-uitstoot.

iv Geleverde energie / energetische waarde van het afval.

v Eigen vermogen en externe financiering – liquide middelen.

	Eenheid	2012	2011	2010	2009	2008
Energie						
Geproduceerde elektriciteit	GWh	893	860	766	696	770
Geproduceerde warmte	TJ	244	118	65	43	43
Gasverbruik installaties*	mio Nm^3	22.299	13.763	7.765	8.760	9.106
Bijdrage duurzame energie uitgedrukt in vermeden primaire energie [i]	TJ	4.036	3.689	4.089	3.660	3.323
Bijdrage duurzame energie uitgedrukt in vermeden gasverbruik [ii]	mio Nm^3	128	105	116	104	94
Vermeden CO_2-emissie [iii]	kton	277	298	249	223	219
Verhandelbare emissierechten (No_x)	kton	–	0,0	0,1	0,1	0,1
Netto-energetisch rendement Afvalcentrale te Alkmaar/ Dordrecht/Bio-energiecentrale		23% / 21% / 30%	25% / 21% / 31%	21% / 12% / 29%	18% / 9% / 29%	21% / 8% / 29%
Totaal netto energetisch rendement [iv]		24%	25%	21%	18%	20%
Financieel						
Winst- en verliesrekening						
Bedrijfsopbrengsten	€ mio	291	281	256	256	208
EBITDA	€ mio	93	99	88	88	78
Resultaat na belasting	€ mio	– 19	– 11	9	2	12
Garantstellingsprovisie en dividend	€ mio	7	7	7	5	4
Garantstellingsprovisie en dividend per aandeel	€	2.028	2.077	2.095	1.996	1.650
Vrije kasstroom	€ mio	67	– 12	– 15	– 80	– 65
Balans						
Eigen vermogen	€ mio	68	87	99	99	103
Gegarandeerde leningen	€ mio	643	672	686	615	530
Geïnvesteerd vermogen [v]	€ mio	943	983	939	829	747
Eigen vermogen per aandeel	€	20.581	26.407	31.062	31.062	38.708
Gegarandeerde leningen per aandeel	€	194.291	202.818	215.538	199.611	199.611
Ratio's						
Solvabiliteit [vi]		7%	9%	11%	12%	14%
Interest coverage ratio [vii]		0,5	0,8	1,3	1,1	1,5
Rentabiliteit eigen vermogen [viii]		–34%	–13%	9%	9%	15%
Rentabiliteit geïnvesteerd vermogen [ix]		2%	3%	5%	5%	6%
Personeel						
Aantal medewerkers absoluut		990	1.012	1.019	735	715
Aantal medewerkers effectief (fte)		937	959	963	698	674
Gemiddelde leeftijd		46,3	45,7	45,7	45,5	45,0
Percentage vrouwelijke medewerkers		17%	17%	16%	17%	18%
Ziekteverzuim		7,70%	7,60%	6,94%	5,50%	5,88%

vi Eigen vermogen/geïnvesteerd vermogen.

vii Resultaat voor rentekosten en belasting / rentekosten.

viii Resultaat voor belasting / eigen vermogen.

ix Resultaat voor rentekosten en belasting / geïnvesteerd vermogen.

De basis voor de berekening van de gegevens van i t/m iii dient conform het door Senternovem opgestelde Protocol Monitoring Duurzame Energie te zijn, dat de basis vormt bij de monitoring van de Nederlandse duurzame-energie-ontwikkelingen. Over de voorgaande jaren is het protocol niet juist toegepast. Herberekening heeft niet plaatsgevonden.

Colofon

Inhoud
HVC

Concept en realisatie
C&F Report Amsterdam B.V.

Drukwerk
Zwaan Printmedia, Wormerveer

Alkmaar, mei 2013

NV HVC
Jadestraat 1
1812 RD Alkmaar
Postbus 9199
1800 GD Alkmaar
(072) 5411311
www.hvcgroep.nl
info@hvcgroep.nl

Dit verslag is gedrukt op Cocoon Silk. Dit papier voldoet aan de hoogste milieu- en kwaliteitseisen.

EU Ecolabel www.ecolabel.eu FR/011/003

FSC www.fsc.org MIX Papier van verantwoorde herkomst FSC® C014218

NAPM RECYCLED 100% APPROVED

PCF Processed Chlorine Free

ISO 14001 ENVIRONMENT

ISO 9706 ARCHIVING

ISO 9001 QUALITY

HVC Jaarverslag 2012 Inclusief duurzaamheidsverslag

HVC Jaarverslag 2012

Inclusief duurzaamheidsverslag

NV HVC
Jadestraat 1
1812 RD Alkmaar
Postbus 9199
1800 GD Alkmaar
(072) 5411311
www.hvcgroep.nl
info@hvcgroep.nl

NV HVC
Jadestraat 1
1812 RD Alkmaar
Postbus 9199
1800 GD Alkmaar

Telefoon (072) 5411 311
Fax: (072) 5411 344
www.hvcgroep.nl

ING 65.10.04.500
Rabobank 37.64.50.010
K.v.K. nr. 37061260
BTW nr NL 8106.96.459.B.01

Aan:
De aandeelhouders van NV HVC
(zie: geadresseerde)

datum : 5 juli 2013
onderwerp : Algemene Vergadering d.d. 4 juli a.s.

uw kenmerk :
uw brief van :

ons kenmerk : JZD
bijlage(n) : diversen

Geachte heer, mevrouw,

Naar aanleiding van uw verzoek tijdens de gisteren gehouden Algemene Vergadering zenden wij u bijgaand een korte notitie inzake de nieuwe positie van HVC in project Gemini. Daarnaast wordt in het kort de besluitvorming door de aandeelhouders inzake de jaarrekening 2012 geschetst. Tevens treft u bijgaand de presentatie aan ten aanzien van de algemene ontwikkelingen en over de jaarrekening, alsmede de notitie die eerder is toegezonden bij het uitbrengen van het jaarverslag 2012.

Ik verwacht u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Voor vragen of nadere informatie kunt u contact opnemen met de heer drs. J. van Raaij, telefoon 072-5411311 of per e-mail j.vanraaij@hvcgroep.nl.

Met vriendelijke groeten,
HVC

Ir. W.C.H. van Lieshout MBA,
algemeen directeur

Besluitvorming Algemene Vergadering inzake jaarrekening 2012
De aandeelhoudersvergadering van HVC heeft 4 juli jl. unaniem de jaarrekening 2012 vastgesteld. De vrije kasstroom is in 2012 toegenomen tot € 67 miljoen (in 2011: minus € 12 miljoen). Hierdoor kon een reductie op de leningenportefeuille worden gerealiseerd van € 28 miljoen. De operationele prestaties van HVC zijn conform verwachting. De omzet is met € 11 miljoen gestegen naar € 291 miljoen. Afnemende hoeveelheden afval van aandeelhouders worden gecompenseerd door afval van derden (met name import). Het resultaat over 2012 (minus € 19 miljoen) is ten laste gebracht van het eigen vermogen, dat daarmee een stand bereikt van € 68 miljoen. Het volledige jaarverslag 2012 kan worden gedownload via de website van HVC.

HVC is in 2012 een fors ombuigingsprogramma van structureel €19 miljoen op jaarbasis gestart. Dit programma leidt inmiddels tot de gewenste resultaten. De prognose voor 2013 op basis van cijfers over de eerste vijf maanden komt overeen met de meerjarenraming. Het jaar 2013 is daarin een transitiejaar, waarin HVC nog een licht negatief resultaat verwacht. De resultaten van de boekjaren 2014 e.v. laten conform de meerjarenraming positieve resultaten zien.

Gemini
De deelname van HVC in het te ontwikkelen windpark op zee Gemini wordt teruggebracht tot 10%. In het oorspronkelijke besluit van de Algemene Vergadering van december 2010 was sprake van een participatie van 15% en een geraamde investering van € 72,5 miljoen. Deze reductie betekent dat de geraamde investering wordt teruggebracht naar € 50 miljoen. HVC heeft hiervan reeds € 25 miljoen geïnvesteerd, het resterende bedrag is verschuldigd bij financial close. Financiering hiervan vindt plaats binnen de door de Algemene Vergadering vastgestelde financiële kaders. Ondanks de reductie van de participatie blijft HVC het recht behouden om maximaal 15% (≈ 90MW) van de opgewekte elektriciteit ten behoeve van de aandeelhouders af te nemen. Naar verwachting zal uiterlijk de eerste helft van 2015 worden gestart met de bouw van het park.

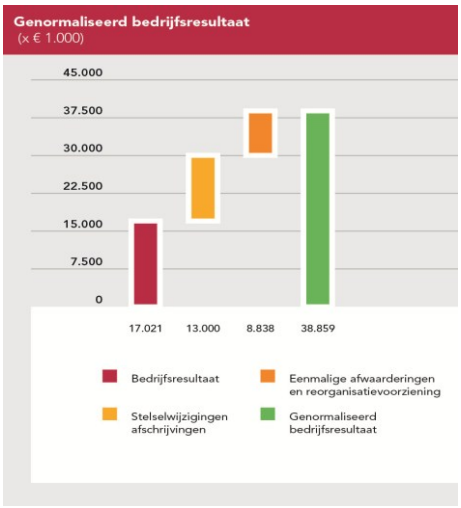
Jaarcijfers HVC 2012; HVC verbetert kasstroom en schuldpositie

Inleiding

In dit memo vindt u een beknopte weergave van de operationele en financiële resultaten van HVC over 2012.

1. Kerncijfers 2012

Omzet	€ 291	miljoen
EBITDA	€ 95	miljoen
Bedrijfsresultaat	€ 17	miljoen
Nettoresultaat	€ -19	miljoen
Genormaliseerd EBITDA	€ 99	miljoen
Genormaliseerd nettoresultaat	€ -2	miljoen
Vrije kasstroom	€ 67	miljoen
Schuldreductie	€ 28	miljoen

2. Maatregelen

De verslechterende economische omstandigheden waren voor HVC duidelijk voelbaar in 2012. Zowel in de afval- als in de energiemarkt is sprake van overcapaciteit, waardoor zowel het volume als de prijs onder druk staan. Ook was er minder vraag naar slibzuivering en ervaart HVC een toenemende druk op de biomassamarkt. Dit zijn factoren waar de hele branche mee te maken heeft en waarom HVC maatregelen heeft genomen. HVC heeft vijf maatregelen in 2012 getroffen om het bedrijf gezond te houden in de toekomst:

1. Structureel bezuinigingsprogramma (€ 19 mln op jaarbasis, waaronder investeringsstop en een personeelsreductie van 10% in 2013)
2. Importeren van afval uit het buitenland (in 2012 kwam 5% van het bedrijfsafval uit Engeland)
3. Invoeren nieuwe organisatiestructuur (vereenvoudigen aansturing door bedrijf te splitsen in twee divisies: Grondstoffen en Energie)
4. Stringentere bedrijfsvoering (intern programma om efficiency te vergroten)
5. Nieuwe manier van afschrijven (lineair i.p.v. annuïtair)

3. Afschrijvingen

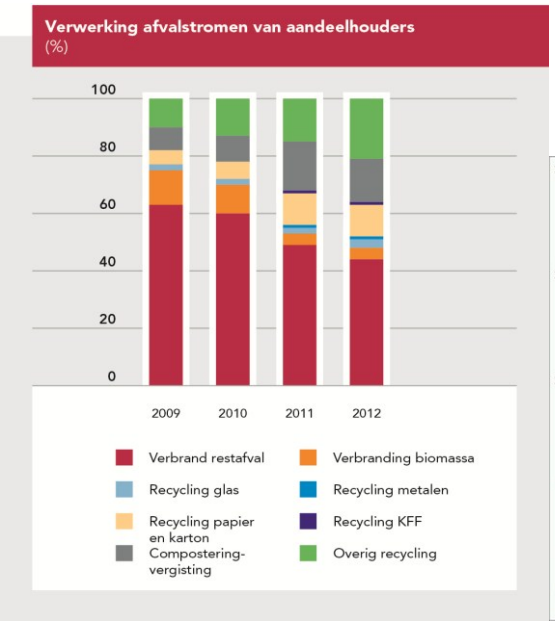
HVC heeft ervoor gekozen om, naast de andere manier van afschrijven (drukt € 13 mln op de resultaten), ook de verwachte kosten voor de reorganisatie (€ 3 mln) in 2012 te nemen en eveneens een aantal eenmalige afwaarderingen op activa door te voeren. Dat levert voor 2012 een nettoresultaat op van - € 19 mln. Genormaliseerd voor de afschrijvingen eindigde het resultaat op € -2 mln, een relatief beperkte teruggang t.o.v. 2011 toen het resultaat op 0 eindigde. Het genormaliseerde bedrijfsresultaat bedroeg € 38 mln en de genormaliseerde EBITDA op € 99 mln.

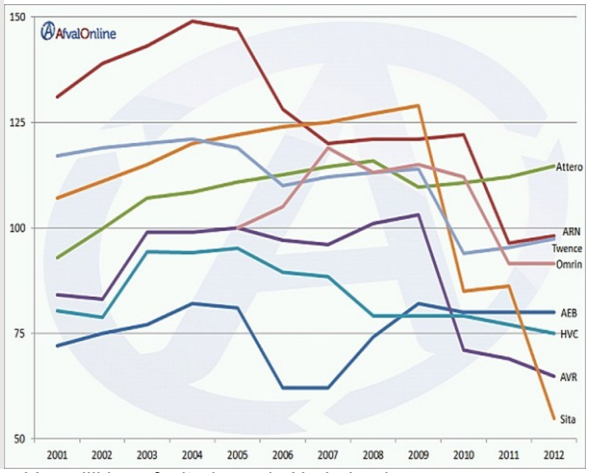
4. Transitiejaar

De operationele bedrijven van HVC presteren conform verwachting. De genomen maatregelen beginnen al hun vruchten af te werpen: de vrije kasstroom is in 2012 toegenomen tot € 67 mln (in 2011 - € 12 mln) en de resultaten van het eerste kwartaal van 2013 zijn conform de verwachtingen. HVC ziet 2013 als een transitiejaar, in 2014 zal het resultaat nog licht negatief zijn en we verwachten in 2015 weer zwarte cijfers te schrijven.

5. Toekomst

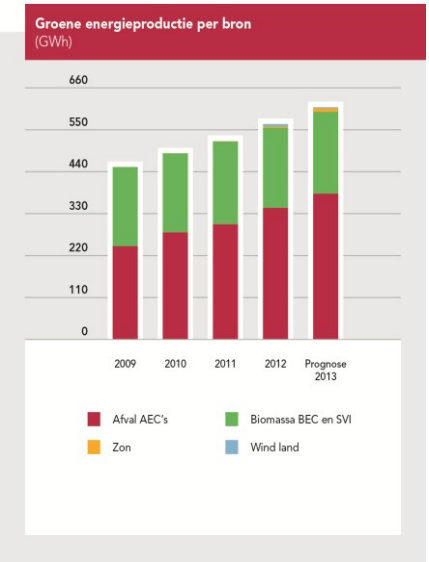
HVC houdt onverminderd vast aan het streven om haar strategie om steeds meer materialen te hergebruiken door aparte inzameling van diverse soorten afval. Daardoor komen er steeds meer grondstoffen en wordt er steeds minder restafval verwerkt. Verder materiaalhergebruik is nog te realiseren door een aantal waardevolle afvalstromen, zoals o.m. GFT-afval, papier en kunststof nog meer gescheiden in te zamelen. Om de afvalcentrales op vollast te kunnen laten draaien, zet HVC waar nodig meer in op import uit afval (2012: 5% uit Engeland).

Vergelijking afvaltarieven in Nederland

6. Toename productie elektriciteit en warmte

HVC maakt zich hard om steeds meer energie en warmte uit afval en biomassa te genereren. In 2012 produceerden we 893 GWh (+3,8%) aan elektriciteit – genoeg voor 270.000 huishoudens-, voorzagen we met 244 TJ (+106,7%) meer huishoudens van warmte (5500 woningequivalenten) en produceerden we voor het eerst groen gas: 1,192 mln m^3. Ook blijft HVC haar aandeelhouders (gemeenten en waterschappen) ondersteunen in het bereiken van hun individuele duurzame energiedoelstellingen.

Algemene Vergadering 4 juli 2013

Inhoud

1. Actiepunten vorige vergadering
2. Ontwikkelingen in de markt
3. Prestaties Grondstoffen/Energie 2012
4. Voortgang bezuinigingen
5. Grondstoffen
6. Energie
7. Uitwerking structuur type 2-activiteiten
8. Financiën

1. Actiepunten vorige AV (1)

1. **Onderzoek naar aanleiding van noodlottig ongeval 6 november 2012 (AV december 2012)**
   - rapportage afgerond; centrale aanbeveling: versterking veiligheidsbewustzijn
   - implementatie aanbevelingen

2. **Visie op materiaalhergebruik: agenda HVC 2013-2014 (agendapunt 6)**

3. **Uitwerking structuur ‘type 2’ -projecten**

1. Actiepunten vorige AV (2)

4. Financiële vragen, onder meer gemeente Urk (AvA 25 april 2013)

- bespreking en beantwoording in overleg met financiële ambtenaren, eerste bijeenkomst 8 mei jl, vervolg in oktober

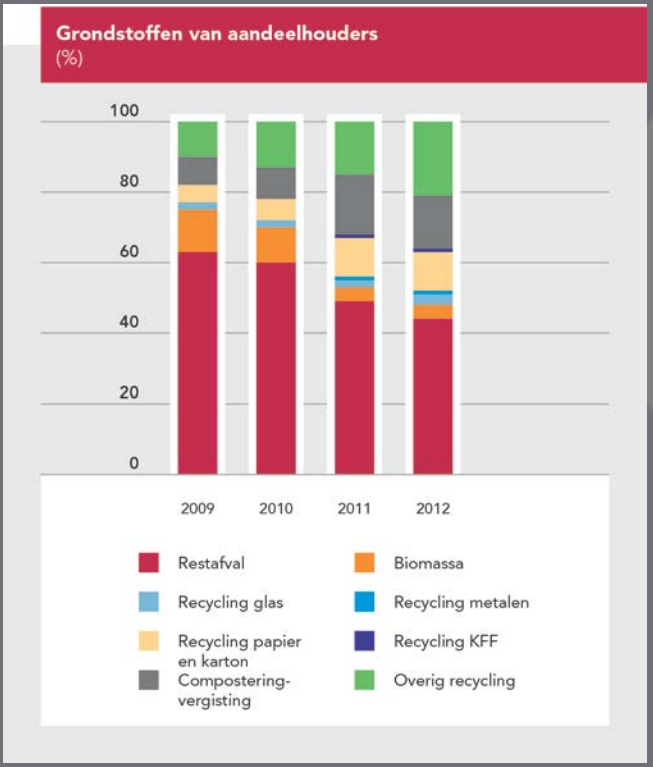
- aandachtspunten:
  - uitsplitsing resultaat 2012 (toegezonden aan financiële ambtenaren)
  - oplossing mismatch financiering (gereed); (toelichting bij bespreking jaarrekening)
  - meerjareninvesteringsoverzicht (toegezonden aan financiële ambtenaren)
  - financieel meerjarenplan, uitgewerkt per cluster van activiteiten (geagendeerd voor oktober)
  - inzicht in deelnemingen (geagendeerd voor oktober)
  - investeringen na afronding (financieel) evalueren (waaronder TWB, vergisting)

2. Ontwikkelingen in de markt

- Verkoop AVR aan investeerder Hong Kong
- Attero in etalage
- Plannen voor bouw nascheidingsinstallaties in Rotterdam e.a.
- Meerderheidsbelang afvaltak Eon naar Zweeds private equity
- Verzelfstandiging AEB (overheidsvennootschap) een feit
- Europese aanbestedingsregels blijven ruimte bieden voor inbesteding en vestigen alleenrecht

3. Prestaties Grondstoffen/Energie 2012 (1)

- Toename recycling
- Toename vergisting/compostering
- Afname restafval en biomassa

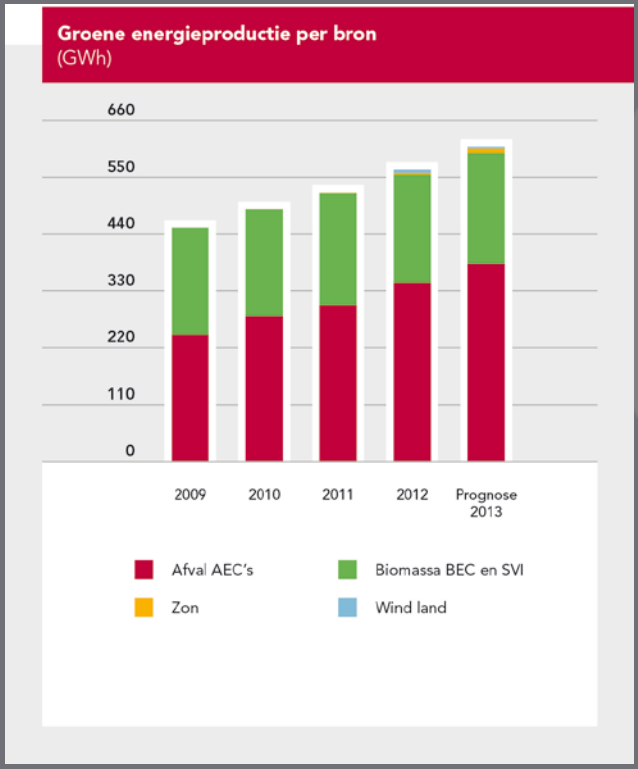

3. Prestaties Grondstoffen/Energie 2012 (2)

- **Merendeel geproduceerde energie uit huishoudelijk afval en biomassa**
- **Klein deel uit bronnen zon en wind**

Geproduceerde elektriciteit HVC:

- **genoeg voor 270.000 huishoudens**

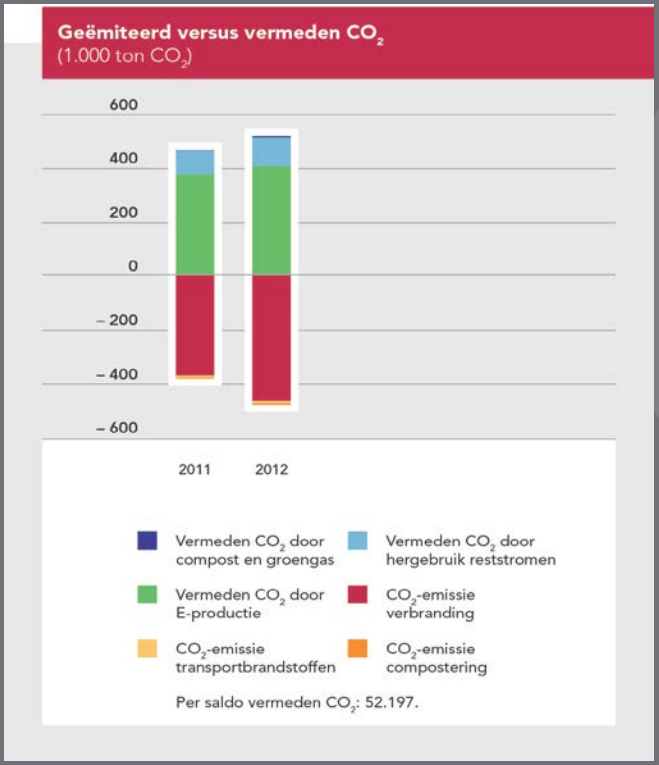
3. Prestaties Grondstoffen/Energie 2012 (3)

CO_2 reductie:

- **515.576 in 2012**
- **463.319 in 2011**

Per saldo vermeden CO_2:

- **52.197**

4. Voortgang bezuinigingen

- Besparen gaat goed
- Hogere inkomsten loopt conform planning
- Personeelsreductie in Staf en Energie op schema, bij Grondstoffen loopt het achter
- Impact op sfeer en betrokkenheid voelbaar
- Risico bij cao-staking

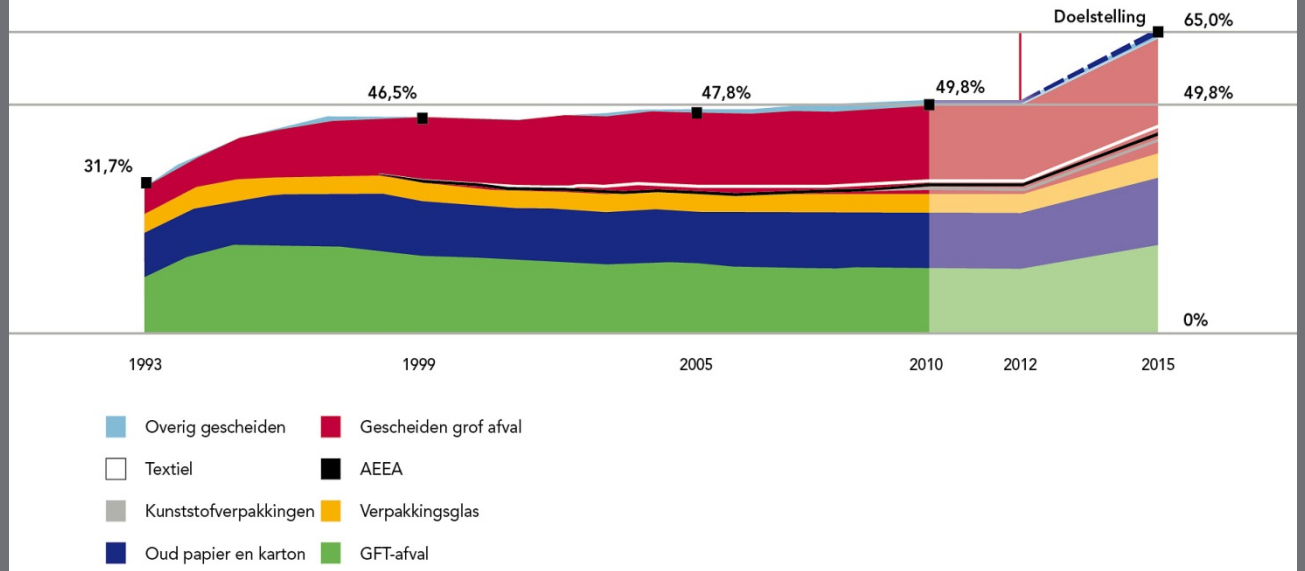
5. Grondstoffen (1)

Materiaalhergebruik

1. **Menukaart van best practices inzameling**
2. **Rol HVC in recycling**
3. **Fosfaatterugwinning bij slibverwerking**
4. **Bodemas afvalenergiecentrales naar bouwstoffenkwaliteit**

5. Grondstoffen (trendbreuk noodzakelijk) (2)

Op weg naar 65% recycling

Brongescheiden huishoudelijk afval (bron: CBS). Data van 2012 zijn geëxtrapoleerd van gegevens 2010.

De praktijk leert dat tussen 2010 en 2012 de gescheiden kunststofverpakkingeninzameling substantieel is toegenomen.

5. Grondstoffen (waarde in opwerkingsketen) (3)

Afvalstroom	Gem. % in restafval	Marktwaarde	Inzamelen / uit installatie	Sorteren	Opwerking	Eind-bewerking	Sec grondstof / product
GF-afval + fijn organisch	31%	-- (-/-45)	Van GFT tot compost en groen gas				
Oud papier en karton	16,5%	++ (€80-100)	Van bont papier tot grondstof voor pulpfabrieken				
Kunststoffen (verpakkingen)	15%	+ (-/-€100 - 450)					
Metalen (ferro/n-ferro)	4,5%	+++ (€180/€750)			Grondstofbak		
Drankkartons	4%	0 (-/- €10 - 10)					
Steen	4%	- (-/- €5 - 0)	Van puin/steen tot granulaatkorrel				
Textiel	4%	+ (-/- €75 - 400)					
Tuinafval	4%	- (-/-20 - -/-30)	Van tuinafval tot compost en groen gas				
Hout	3%	**0** (-/- €5 - 0)	Van afvalhout tot productie groene energie				
Elektrische apparaten	1%	+++ (€50-700)					

5. Grondstoffen (4)

Focus materiaalhergebruik bij inzamelen

- **Nieuwe concepten: ‘grondstoffenbak’**

  Proeven Droog & Herbruikbaar geslaagd
  Knelpunt: huidige techniek nascheiding

- **Implementatie best practices**
- **Menukaart voor verschillende maatregelen, afstemming per (DVO-)gemeente**
- **Focus op waardevolle stromen (inzamelen aan huis)**
- **Restafval: ontmoedigingsbeleid**

5. Grondstoffen (5)

Rol HVC in recycling

1. **Definiëren meerwaarde van collectief: bundelen?, sorteren?, vermarkten?**

2. **Uitwerken business case(s) voor gewogen besluitvorming (risico's in beeld)**

3. **Strategische keuze : besluitvorming door AV op basis van zorgvuldige discussie**

Tijdpad: najaar 2013

5. Grondstoffen (6)

Terugwinnen fosfaat uit vliegas slibverbrandingsinstallatie

- **Voordelen:**
  - **Hoog rendement (90%)**
  - **Waardecreatie**

- **Vereist: samenwerking deelnemende waterschappen, want alternatief: fosfaatterugwinning bij RWZI, waardoor mogelijkheid fosfaatterugwinning uit vliegas wordt bedreigd; nadeel: laag rendement (25-50%), lagere opbrengst**

- **Geen eigen investeringen**

- **Afzetcontract**

- **Techniek in ontwikkeling, implementatie bij realisatie installatie voor fosfaatwinning uit erts (fase 1: gepland 2015)**

5. Grondstoffen (7)

Opwerking Bodemas Afvalenergiecentrales

- **Doel: van bodemas naar breed toepasbare bouwstof (Green Deal)**
- **Proef HVC/BosKalis Dolman op terrein Sortiva**
- **Bodemaswasinstallatie: principe grondreiniging**
- **Grootschalige Demo: 200.000 ton bodemas in twee jaar**
- **Extra ferro/non-ferro: opbrengst 1500 euro per ton**
- **Resultaat: schoon zand en grind als nieuwe bouwstof**

6. Energie (uit afval) (1)

1. Vollast afvalenergiecentrales door import;
2. Structurele aanvoer zuiveringsslib daalt, (gedeeltelijke) compensatie door slib van derden;
3. Operationele samenwerking HVC-SNB, uitwerking dit najaar;
4. Vergisten: gasproductie (aardgaskwaliteit) uit GFT is complex en storingsgevoelig, waardoor vergisten duurder is dan composteren. Onderzoek naar consequenties.
5. Aanleg warmtenetten conform planning

6. Energie (uit hernieuwbare bronnen) (2)

Wind op zee

- **TWB**
  - **Stroomproductie gestart**
- **Gemini (uitwerking conform voorkeursroute AV 25 april 2013)**
  - **Nieuwe afspraken over aandeel en voorwaarden**
  - **aandeel teruggebracht naar 10% (alleen in Powerco)**
  - **Financieringsbehoefte bij financial close (circa € 25 mln.)**
  - **Eventueel tijdelijke participatie van HVC in Gridco (circa € 16 mln.)**

7. Structurering ‘Type 2-projecten (1)

– Nu: blauwdruk, concrete uitwerking per project

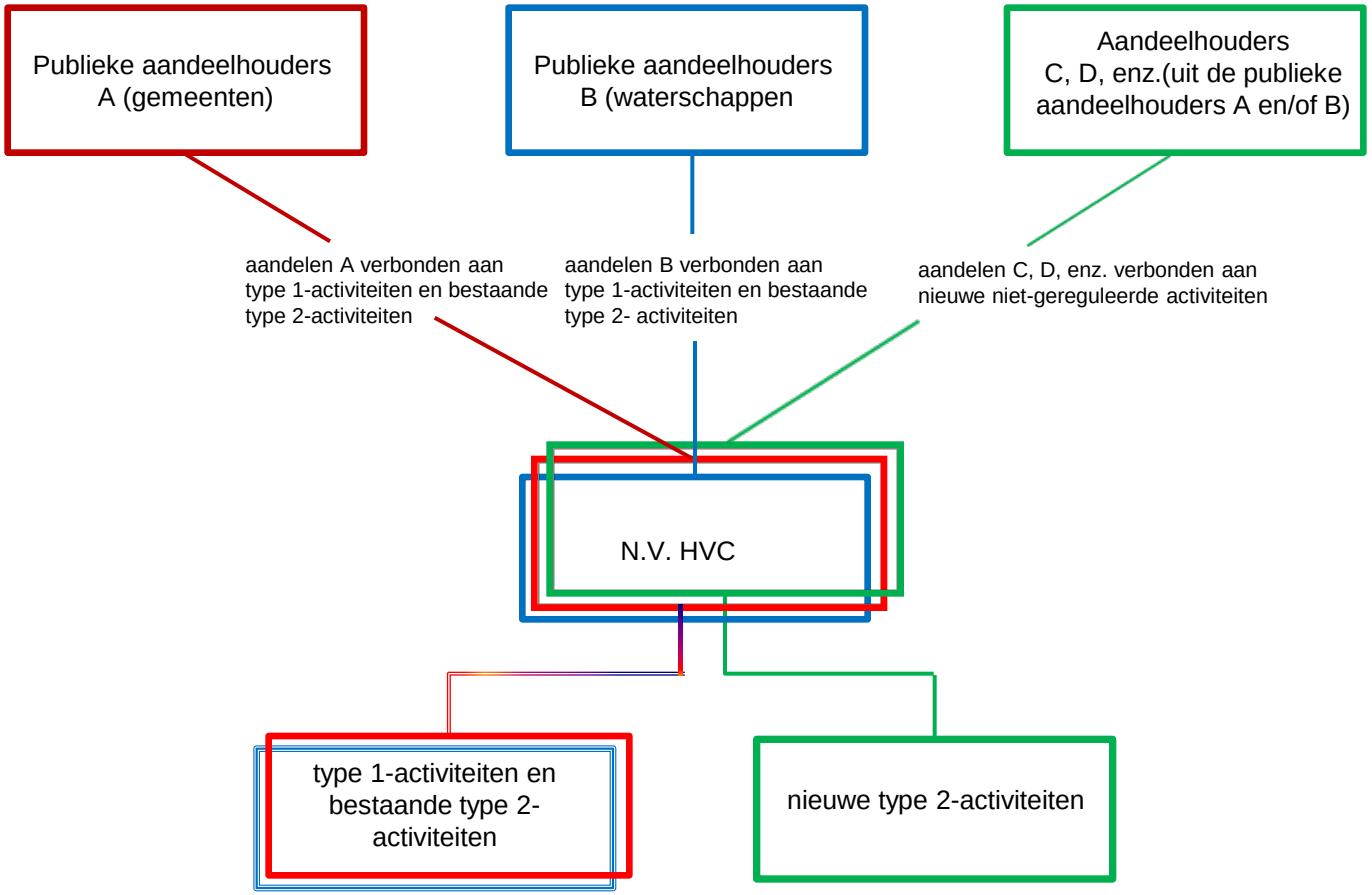
– Uitgangspunten:

  • geen risico voor aandeelhouders die niet participeren in type 2-activiteit

  • Implementatie binnen HVC-structuur voor synergie

Aandeelhoudersstructuur

Schema:

- Aandelen A en B geven recht op de opbrengsten die worden gegenereerd met (i) de type 1-activiteiten en (ii) de bestaande type 2-activiteiten (de definitie van typen van activiteiten in deze presentatie is overeenkomstig de eerdere besluitvorming van de algemene vergadering van HVC over dit onderwerp).
- Aandelen C, D, enz. geven recht op de opbrengsten die worden gegenereerd met de nieuwe type 2-activiteiten.

HVC DE BRAUW BLACKSTONE WESTBROEK

Aandeelhoudersstructuur
Doel

- Het doel van de voorgestelde aandeelhoudersstructuur is:

  binnen de huidige transparante structuur – naast de gereguleerde (type 1-) activiteiten en huidige andere activiteiten – nieuwe niet-gereguleerde (type 2-) activiteiten te kunnen ontplooien waar slechts de aandeelhouders die aan die nieuwe activiteiten wensen deel te nemen het economisch risico voor dragen en delen in de opbrengsten.

- Als uitgangspunten voor de voorgestelde aandeelhoudersstructuur gelden:

  - ieder van de aandeelhouders kan individueel bepalen of zij deelneemt aan de nieuwe niet-gereguleerde (type 2-) activiteiten van HVC;
  - economisch risico van de nieuwe niet-gereguleerde (type 2-) activiteiten van HVC dient te worden gescheiden van het economisch risico van de gereguleerde (type 1-) activiteiten van HVC; en
  - structuur dient te worden geïmplementeerd binnen de huidige transparante HVC structuur.

Aandeelhoudersstructuur
Zeggenschap

- Uitgangspunt → aandeelhouders bepalen individueel of zij deelnemen aan de nieuwe type 2- activiteiten van HVC.

- Als HVC een nieuwe type 2-activiteit wil ontplooien:
  1. toetst HVC de nieuwe type 2- activiteit (past de activiteit binnen de kaders van HVC, wat zijn de risico's);
  2. legt HVC de nieuwe type 2-activiteit ter goedkeuring voor aan de algemene vergadering van HVC; en
  3. is het ter keuze aan ieder van de aandeelhouders van HVC om deel te nemen aan deze nieuwe type 2-activiteit.

- Indien een aandeelhouder wenst deel te nemen aan een nieuwe type 2-activiteit worden nieuwe HVC aandelen (klasse C, D, of een andere opvolgende klasse) aan deze aandeelhouder uitgegeven (tegen storting van de nominale waarde).

- De nieuw uit te geven aandelen geven recht op de opbrengsten die met de betreffende nieuwe type 2-activiteit worden gerealiseerd (zogenaamde tracking-stock).

- De modaliteiten van de nieuwe klasse HVC aandelen, waaronder het principe van tracking stock, worden in de statuten van HVC neergelegd.

Aandeelhoudersstructuur
Economisch risico

- Uitgangspunt → economisch risico van de nieuwe type 2-activiteiten van HVC dient te worden gescheiden van het economisch risico van de gereguleerde activiteiten van HVC.

- Scheiding tussen economisch risico van gereguleerde activiteiten (en bestaande niet-gereguleerde activiteiten) en nieuwe niet-gereguleerde activiteiten wordt geregeld in nieuwe ballotage-overeenkomsten C, D, enz.,

- De nieuwe ballotage-overeenkomsten C, D, enz. zullen – onder andere – de navolgende punten bevatten:
  - betreffende aandeelhouders dragen het economisch risico en genieten het economisch voordeel ten aanzien van betreffende nieuwe type 2-activiteit;
  - indien er verliezen worden gemaakt met de betreffende nieuwe type 2-activiteit, verplichten de betreffende aandeelhouders zich tot het verstrekken van kapitaal (in de vorm van bijvoorbeeld agio) aan HVC om deze verliezen te compenseren;
  - indien er opbrengsten worden gegenereerd met de betreffende nieuwe niet-gereguleerde activiteit, mag HVC een gedeelte van deze opbrengst reserveren om eventuele toekomstige verliezen met betrekking tot die activiteit te compenseren; en
  - aandeelhouders C, D, enz. staan garant voor door derden of door HVC verstrekte financiering.

8. Financiën

1. Verslagjaar 2012
   - Kerncijfers
   - Normalisaties
   - Analyse resultaat
   - Eigen vermogen en dividend
   - Financiering

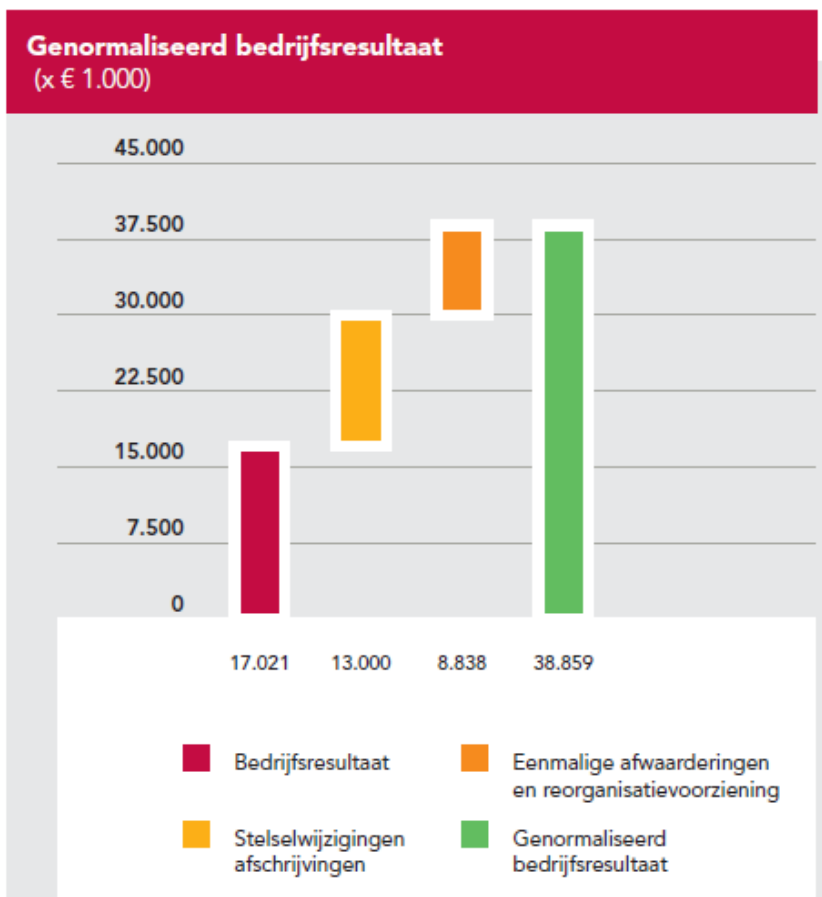
2. Prognose 2013 en resultaat t/m mei 2013
   - Kerncijfers
   - Analyse en onzekerheden

3. Meerjarenprognose
   - Focus
   - Investeringen

Financiën - verslagjaar 2012
Kerncijfers

	2012 *x € mio*	2011 *x € mio*
OMZET	291	280
BEDRIJFSRESULTAAT	17	30
EBITDA	95	103
NETTO RESULTAAT	-19	-11
VRIJE KASSTROOM	67	-12
GENORMALISEERD BEDRIJFSRESULTAAT	39	45
GENORMALISEERD EBITDA	99	103
GENORMALISEERD NETTORESULTAAT	-2	0
MUTATIE SCHULD (- is afname)	-28	41

Financiën - verslagjaar 2012
Normalisaties

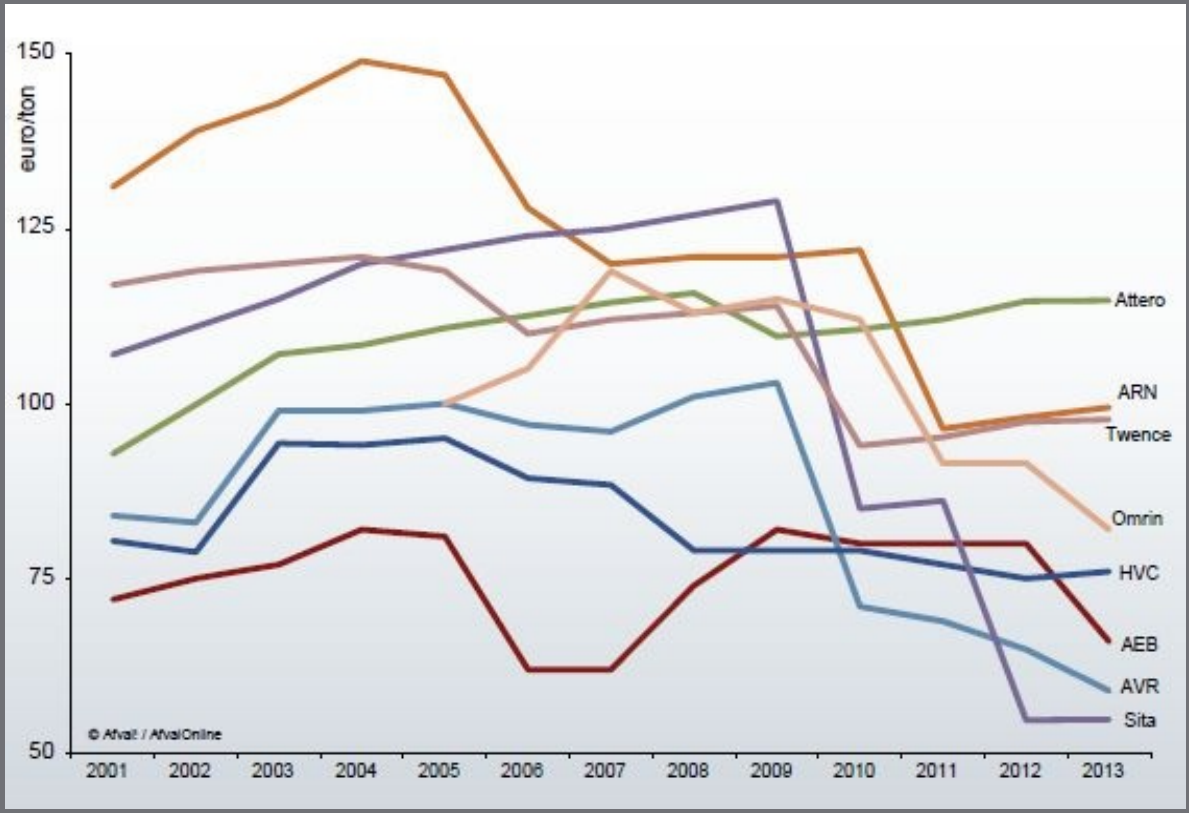
Stelselwijziging

- Vanaf 2011 van annuïtair naar lineair afschrijven
- Effect 2012 € 13 mio (2011 € 15,1 mio)
- Eenmalige waardeverminderingen en voorzieningen 2012 € 8,8 mio (2011: -)
- Eenmalige afboekingen: -/- € 8,1 mio
- Reorganisatievoorziening: -/- € 3,1 mio
- EB-bate 2007-2011: +/+ 2,4 mio

Financiën - verslagjaar 2012

Analyse resultaat – voor normalisaties (1/4)

- Bedrijfsresultaat € 17 miljoen (2011 € 30 miljoen)
- Omzet € 291 miljoen (2011 € 280 miljoen)
  - Hogere DVO omzet (indexatie)
  - Stijging energie inkomsten (nieuwe installaties) bij dalende energieprijzen
  - Toename subsidie inkomsten (nieuwe installaties)
  - Daling afvalomzet aandeelhouders - door tonnen en door tariefsdaling
    - 2012 HHA 463 kton (2011: 491 kton)
  - Daling afvalomzet derden (door prijsdruk), tonnen aangevuld met Engels afval
    - 2012 BBA 506 kton (2011: 422 kton)

150
125
100
75
50
euro/ton
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
Attero
ARN
Twence
Omrin
HVC
AEB
AVR
Sita
© Afval / AfvalOnline

Financiën - verslagjaar 2012

Analyse resultaat – voor normalisaties (2/4)

– **Bedrijfslasten € 274 miljoen (2011 € 250 miljoen)**

- **Hogere kosten grond- en hulpstoffen (nieuwe installaties)**
- **Stijging kosten uitbesteed werk**
  - **Additionele inzamelactiviteiten (Bergen)**
  - **Additionele lijnstop (Alkmaar)**
  - **Gestegen transportkosten derden**
  - **Inhuur extern personeel**
- **Hogere personeelskosten (cao, reorganisatievoorziening, netto uitstroom)**
- **Hogere afschrijvingskosten (nieuwe installaties)**
- **Eenmalige waardeverminderingen**
- **Teruggave energiebelasting (periode 2007 – 2011)**

Financiën - verslagjaar 2012

Analyse resultaat – voor normalisaties (3/4)

– **Financieringslasten € 43 miljoen (2011 € 44 miljoen)**

  - **Temporisering investeringen**
  - **Lagere netto schuld**

– **Belastingbate € 4 miljoen (2011 € - miljoen), verliescompensatie en mutatie latente belastingverplichtingen**

Financiën - verslagjaar 2012

Analyse resultaat – voor normalisaties (4/4)

- Investeringen € 43 miljoen (2011: € 100 miljoen)
  - Vanaf juli 2012 investeringstop
  - Focus op vervanging
- Vrije kasstroom € 67 miljoen (2011: € 12 miljoen)
  - Hogere operationele kasstroom
  - Verbetering werkkapitaal
  - Lagere investeringen (investeringstop)
- Reductie schuld € 28 miljoen (2011: toename schuld € 41 miljoen)

Financiën - verslagjaar 2012

Eigen vermogen en dividend

- Netto resultaat € 19,485 miljoen verlies
- Negatief resultaat: geen dividend, wel garantstellingsprovisie
- Voorstel AV: onttrekking verlies 2012 aan het eigen vermogen

Financiën - verslagjaar 2012
Financiering (1/4)

	Aandeel-houders A	Aandeel-houders B	Totaal 31-12-2012	Totaal 31-12-2011
Gegarandeerde leningen	591.132	52.164	643.296	671.530
Gemiddeld rentepercentage			*4,12%*	*4,15%*
Niet gegarandeerde leningen			246.700	243.528
Gemiddeld rentepercentage			*3,76%*	*3,91%*
Totaal leningen (inclusief aflossingsverplichtingen)			889.996	915.058
Gemiddeld rentepercentage			*4,02%*	*4,09%*

Financiën - verslagjaar 2012
Financiering (2/4)

Mismatch

- **Looptijd leningen: < afschrijvingstermijn activa, hierdoor jaarlijks aflossingen (deels) herfinancieren**
- **In 2013 overeenstemming bereikt over grotendeels oplossen mismatch met BNG**
- **Mismatch in hoofdzaak opgelost. (Verdergaande maatregelen zijn niet noodzakelijk en brengen onevenredig hoge kosten met zich mee.)**

Nieuw beleid:
alle nieuwe leningen in 2013 – 2015 looptijd van 16 jaar (waarvan 8 jaar grace)

Financiën - verslagjaar 2012
Financiering (3/4)

Vooruitblik

- **Herfinancieringsdeel van de financieringsbehoefte in 2014 en 2015 is reeds bij de BNG gefinancierd tegen huidige (relatief laag) rentepercentages onder grace-principe**

- **Met aandeelhouders afgesproken kredietplafond ad € 670 miljoen is taakstellend voor investeringsruimte in de komende jaren**

Financiën – prognose 2013 en resultaat t/m mei

Kerncijfers

	P5+7 2013	Budget 2013	Werkelijk t/m mei 2013	Budget t/m mei 2013
	x € mio	*x € mio*	*x € mio*	*x € mio*
OMZET	**296**	**297**	**124**	**124**
BEDRIJFSRESULTAAT	**38**	**40**	**17**	**17**
EBITDA	**108**	**109**	**46**	**46**
NETTO RESULTAAT	**-4**	**-4**	**-1**	**-1**
INVESTERINGEN	**63**	**58**	**11**	**24**
VRIJE KASSTROOM	**39**	**52**	**30**	**22**
GENORM. NETTORESULTAAT	**3**	**3**	**2**	**2**

Financiën – prognose 2013 en resultaat t/m mei
Analyse en onzekerheden

Analyse: resultaten per saldo in lijn met begroting:

- **Business Unit Energie voor op begroting en voor op ombuigingsplan**
- **Business Unit Grondstoffen achter op begroting en achter op ombuigingsplan**
- **Ondersteunende diensten voor op begroting en voor op ombuigingsplan**
- **Rentelasten lager door investeringstop en lagere rentetarieven dan begroot**
- **Ombuigingen per saldo op schema € 14,3 miljoen (doelstelling 2013: € 14,6 miljoen)**

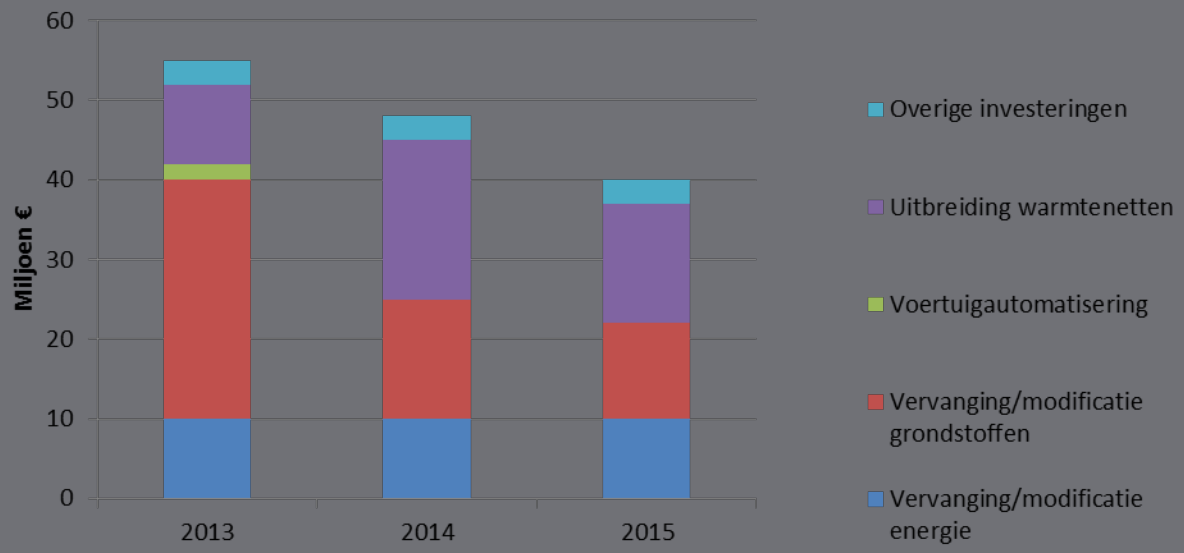
Onzekerheden: stortplaats Crayenstein en vergister

Financiën – meerjarenbegroting
Focus

– Zwarte cijfers vanaf 2014, doel resultaat op termijn naar circa 3 - 4%

– Financierbaarheid binnen kaders van garantstelling ad € 670 miljoen en niet-garantstelling (BNG) ad € 200 miljoen

Financiën – meerjarenbegroting
Investeringen in materiele vaste activa

Gemeente Texel

.txl

Nummer 26 Raadsinformatiebrief 26

Raadscommissie	04-09-2013
3 Economie	
Portefeuillehouder	E. Hercules

Toeristische meerwaarde Texelvignet

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de aanpak voor het bepalen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet.

U heeft bij de start van de introductie van het Texelvignet de opdracht gegeven de toeristische meerwaarde van het Texelvignet verder te ontwikkelen. Enerzijds als toeristische activiteit anderzijds om meer vignetten te verkopen. De promotie- en marketingactiviteiten zijn nog niet ten volle benut.
Wij hebben op 2 juli 2013 ingestemd met het verzoek van TOP om hiervoor een projectvoorstel te maken.

Voorgeschiedenis
De heer C. Dros heeft een distributievoorstel gelanceerd. Hierbij legde hij een link met culturele en sportinstellingen die per verkocht vignet een vergoeding ontvangen ten behoeve van hun kas. Vanuit de gemeente is een verzoek om uitwerking van het idee – samen met zijn doelgroepen en TOP – gevraagd. Die uitwerking is nog niet ontvangen en vanuit TOP is ook geen aandacht voor dit plan gevraagd. Om alle input te gebruiken hebben wij thans TOP gevraagd bij hun projectvoorstel ook in te gaan op het idee van de heer Dros.

Eind 2011 heeft de Telegraaf Media Groep (TMG) een promotie- en marketing voorstel aangeboden. Dit hebben ze in de loop van 2012 verder uitgewerkt. Begin 2013 is dat voorstel door ons college behandeld. TMG gaat uit van een mediawaarde van het Texelvignet van € 1,1 miljoen, die via het ontvangen van inkomsten uit het Texelvignet terugverdiend kan worden door TMG. TMG gaat uit van 400.000 unieke kentekens die via de TESO-boot worden overgezet. TMG stelt voor dat:

1. de gemeente de opbrengst van de eerste 20.000 verkochte Texelvignetten aan TMG afdraagt;
2. de gemeente van de vervolgvignetten € 3,00 per vignet aan TMG afdraagt;
3. de gemeente vooraf € 50.000,00 vergoedt voor het ontwikkelen van een marketingstrategie door TMG;
4. de gemeente opdraait voor de uitvoeringskosten van de marketingstrategie, hetgeen ze out-of-the-pocket noemen. Welk bedrag er precies voor deze kosten aan TMG moet worden betaaldis vooraf niet duidelijk.

Wij hebben besloten niet met dit voorstel verder te gaan. Wel hebben wij over een alternatief voorstel nagedacht: in principe maximaal € 200.000,00 vergoeding geven aan een mediabureau voor ontwikkeling van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet c.q. stimulering van het gebruik van het Texelvignet.
Deze kosten worden gedekt uit de meeropbrengsten parkeergelden. Uitgangspunt is dat de werkelijk gerealiseerde parkeeropbrengsten 2012 ten goede van de gemeente blijven en dat uitbetaling pas geschiedt nadat de opbrengst van € 1,5 miljoen is behaald. Binnen deze randvoorwaarden zijn 3 ontwikkelrichtingen mogelijk:

1. Werken volgens een groeimodel van de huidige manier (summier extra ontwikkelen waarbij gereageerd wordt op hetgeen als initiatieven op de gemeente af is gekomen/afkomt). Dit kost minder dan € 200.000,00.
2. Het lokaal uitbouwen van de toeristische meerwaarde door een marketingbureau waarbij contact gezocht wordt met inmiddels bij de gemeente bekende initiatiefnemers zoals hiervoor genoemd.
3. De verwachting is dat dit minder dan € 200.000,00 kost, maar wel meer dan ad 1.

4. Een mediabureau inhuren dat de toeristische meerwaarde alsmede meerverkoop van het Texelvignet verder ontwikkelt. Het standpunt is dat dit maximaal € 200.000,00 mag kosten. Dit zal aanbesteed moeten worden.

Eind 2012 zijn offertes gevraagd aan marketingbureaus om de praktische communicatiezaken rondom het Texelvignet namens de gemeente te verrichten alsmede een marketingplan op te stellen voor verkoop van het Vignet op Texel en daaraan uitvoering te geven. Met één van de bureaus is een start voor een marketingplan gemaakt, maar dat heeft niet tot een gewenst resultaat geleid, zodat van dat bureau afscheid is genomen.

Binnen ondernemerskringen – onder aansturing van TOP - worden op dit moment ideeën op het gebied van mobiliteitsontwikkeling en loyaliteitsprogrammering uitgewerkt. Deze zijn koppelbaar met het Texelvignet. De loyaliteitsprogrammering is in feite het ontwikkelen van de toeristische meerwaarde van het Texelvignet: hoe meer dit vignet omarmd wordt door bedrijven met aanbiedingen, hoe meer vraag er naar zal zijn.
Ze willen onder andere het Texelvignet een waarde geven die uitstijgt boven de functie van parkeervergunning, bijvoorbeeld als toegangsbewijs voor openbaar vervoer binnen het project “Beter Openbaar Vervoer Texel” en in hoeverre het vignet een spaarsysteem kan zijn. Tevens willen ze data aan het vignet verbinden welke voor promotieactiviteiten – bijvoorbeeld VVV – van groot belang zijn.
TOP geeft aan dat het ontwikkelen van het Texelvignet op deze manier een omvangrijk project is. Het is nodig hiervoor een gedegen projectorganisatie op te richten. Ze vragen voor de beschrijving van de aanpak van het project een financiële bijdrage van € 2.500,00. De andere helft van de kosten wordt door TOP gefinancierd. Het resultaat is een projectbeschrijving voor de ontwikkeling van het Texelvignet en de wijze waarop een projectbureau wordt opgericht. Het voorstel is de projectbeschrijving te laten maken door InnoFundNL omdat dit bureau de competenties voor het beschrijven van innovatieve projecten combineert met kennis en financiering en subsidies.

Een vertegenwoordiger van de Rabobank inzake innovatieve projecten heeft contacten met het Texelse bedrijfsleven op het gebied van het Nieuwe Winkelen en betalingsmogelijkheden van “My Order”.
“My Order” is een betaalmogelijkheid voor onder andere parkeren wat via de smartphone verloopt. Betaling van parkeergelden is bijvoorbeeld met “My Order” mogelijk zonder het hebben van parkeerautomaten (een ultieme wens op Texel). Handhaving qua parkeren is mogelijk via kentekenregistratie. De gemeentelijke-landelijke vereniging SHPV (Servicehuis Parkeer- en Verblijfsrechten) adviseert gemeenten onder andere op dit punt. Ook zijn andere betaalmogelijkheden via “My Order” mogelijk, bijvoorbeeld betaling in restaurants. De betaling kan overigens via elke bank en is dus niet aan de Rabobank gekoppeld.
Het huidige contact is nog informatief. Aangezien de Rabobank contact heeft met het bedrijfsleven, waaronder TOP en de gemeente en wij ook weer met het bedrijfsleven, ligt het voor de hand deze contacten aan elkaar te koppelen.

Stand van zaken
In onze vergadering van 2 juli 2013 hebben wij besloten mee te gaan in het voorstel van TOP om een projectomschrijving voor een projectorganisatie mobiliteitsontwikkeling en loyaliteitsprogramma te maken. De kosten worden gedekt uit het budget “stimulering economische projecten”.
Het projectplan dat binnenkort gemaakt zal worden zullen wij ook aan u voorleggen, opdat we kunnen afstemmen of de beoogde resultaten ook binnen uw ideeën passen. Dit zal in het najaar in uw vergadering komen.
TOP is verzocht ten aanzien van het onderdeel marketing te zijner tijd ook de locale bureaus om offerte te vragen.

Wat kunnen we verwachten

Voor het draagvlak van enerzijds het Texelvignet en anderzijds de vormgeving van de toeristische meerwaarde is het nodig dat het bedrijfsleven dit omarmt. Door het voorstel van TOP: een projectvoorstel en projectorganisatie uit te werken, is het reëel te verwachten dat het gewenste draagvlak er komt.
In dit kader merken wij het volgende op:

1. De gemeente houdt regie op het proces en de mogelijke uitkomsten aangezien een parkeervergunning inzet voor de ontwikkelingen is. Dit geldt dus voor het hele proces vanaf vaststelling van het projectvoorstel.
2. Combinatie van de plannen van TOP met de voorstellen van de Rabobank (eventueel uitgebreid met aanwezigheid van andere banken) is zeer wenselijk aangezien daarmee expertise aan tafel komt waarbij de financiering van de plannen ook belicht wordt.
3. In het projectvoorstel voor oprichting van een projectorganisatie zal ons idee over de driedeling van mogelijke vergoeding geïntegreerd worden, opdat uw raad mede daarover een besluit kan nemen.
4. Ten aanzien van het onderdeel “mobiliteitsontwikkeling” is het wenselijk dat dit afgestemd wordt met de ontwikkeling van de mobiliteitsvisie welke in het voorjaar van 2014 start nadat de uitkomsten van IABR beschikbaar zijn.

Na de zomer 2013 zullen wij u via een Raadsinformatiebrief informeren over de stand van zaken van verkoopaantallen vignetten en de parkeeropbrengsten.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 23 Raadsinformatiebrief 27

Raadscommissie	04-09-2013
2 verkeer, vervoer & water	
Portefeuillehouder	F.C. Giskes

Bijlagen

1. Persbericht PWN reparatie zinker, 24 juli 2013
2. Campagnemateriaal PWN: poster en flyer

Situatie drinkwater Texel

Via deze raadsinformatiebrief wil ik u informeren over de situatie rondom de drinkwatervoorziening op Texel en de rol van de gemeente hierin.

Situatieschets

De drinkwatervoorziening van Texel wordt verzorgd door de PWN. Op vrijdag 28 juni 2013 heeft PWN geconstateerd dat de oostelijke zinker die het drinkwater naar Texel transporteert kapot is. Sindsdien kan er alleen gebruik gemaakt worden van de westelijke zinker. PWN laat weten dat bewoners en bezoekers van Texel zich geen zorgen hoeven te maken over de drinkwatertoevoer. Deze leidingbreuk heeft geen consequenties voor de kwaliteit van het drinkwater. De westelijke zinker, blijkt na onderzoek, is in prima conditie en draagt de watervoorziening van het eiland. Uit voorzorg leverde in een eerder stadium PWN al vrachtwagens met jerrycans met drinkwater aan. Dit water staat op een koele droge plek in geval zich problemen met de overgebleven drinkwaterleiding zouden voordoen.

Aanhoudende hitte reden tot actie

Vanwege de al langer aanhoudende hitte wordt er (veel) meer water gebruikt dan normaal. Dit is geen specifiek Texelse situatie maar komt overal in Nederland voor. Kort gezegd wordt er meer water gevraagd dan via de reguliere weg (de westelijke zinker) geleverd kan worden. Daarop heeft PWN aanvullende maatregelen getroffen. Vanaf 23 juli 2013 rijden tankwagens met drinkwater af en aan om de voorraadkelder in Den Burg extra bij te vullen. Dit proces vindt geconditioneerd plaats om de kwaliteit van het drinkwater te garanderen. Dit is uiteraard voor PWN maar ook voor Texel geen wenselijke situatie. Hoe minder water er via tankwagens met de veerboot aangevoerd moet worden des te beter.
Daarom is PWN een campagne begonnen om het watergebruik omlaag te krijgen. Hiervoor is een poster en flyer ontwikkeld in samenwerking met de gemeente Texel.

De capaciteit in cijfers

De afgelopen dagen wordt per etmaal 7.200 m^3 water verbruikt. Dit weekend is in 1 etmaal zelfs een verbruik van 7.600 m^3 gemeten. Dit is de top van wat op Texel als waterverbruik per etmaal bekend is. Gebruikelijk is een verbruik van circa 4.400 m^3 (dit is het jaarrondgemiddelde) en tijdens de normale zomervakanties ongeveer 6.500 m^3 per dag.
De nog functionerende zinkerleiding kan ongeveer 6.900 m^3 water per dag aanvoeren naar de kelders van het pompstation aan de Westerweg op Texel. Doordat er slechts 1 leiding beschikbaar is wordt er per dag 700 m^3 ingeteerd op de watervoorraad in de kelders van het pompstation aan de Westerweg.
Het totale waterverbruik is daardoor meer dan momenteel kan worden aangevoerd door de beschikbare buis.

Verlaagde waterdruk

De laatste ontwikkeling is dat de afgelopen dagen een aantal meldingen zijn binnen gekomen over een verlaagde waterdruk op delen van Texel, meer specifiek in Eierland en de Noordkop van het eiland.
Deze verlaagde waterdruk is vooral merkbaar op zogenaamde piekmomenten. Dat is vooral ’s morgens na het opstaan, rond de middag en ‘s avonds tussen 18.00 uur en 21.00 uur. De momenten waarop men zich wast en eet.

De oorzaak van het hogere verbruik is de topbezetting met toeristen en het warme weer.
Op die momenten heeft het leidingnet onvoldoende capaciteit om met de volledige waterdruk op het hele eiland aan de vraag te kunnen voldoen. Vooral op de uiteinden van het leidingsysteem merkt men dat het eerst.

Reparatie zinker Texel
Woensdag 24 juli 2013 is een persbericht door PWN gestuurd over de reparatie van de lekke zinker.
Dit persbericht treft u aan als bijlage.

Overleg PWN
De gemeente Texel is zowel ambtelijk als bestuurlijk vanaf het moment dat de zinker kapot bleek in overleg met PWN uit zorg voor haar inwoners, bedrijven en gasten. Daarbij is PWN verantwoordelijk voor de watervoorziening en in die zin dus ook afzender van de communicatie tot op heden. De ontwikkelingen worden permanent gevolgd en er wordt onderling tussen gemeente en PWN continu afgestemd.

PERSBERICHT

Velserbroek, 24 juli 2013

Reparatie zinker Texel

PWN heeft samen met haar aannemer een plan van aanpak gemaakt om de lekke zinker naar Texel te repareren. Ongeveer 200 meter leiding gaat worden vervangen. Het nieuwe leidingdeel wordt met speciale koppelingen aan de bestaande leiding vastgemaakt.

Daarna wordt de leiding weer in de zeebodem gelegd en met zand of grind bedekt. Jaarlijks worden beide zinkerleidingen gecontroleerd op hun ligging en dekking. Daarnaast wordt het gedeelte in de stroomgeul nog een keer extra gecontroleerd. Die controle gaat PWN uitbreiden naar meerdere keren per jaar.

Het repareren van de leiding duurt 3 á 4 maanden. Deze tijd is om een aantal redenen nodig. De te gebruiken koppelingen moeten speciaal worden gemaakt. Verder moet er op een diepte van 25 meter worden gewerkt. Vanwege de sterke stroming in het Marsdiep is dit extra lastig. Duikers kunnen ongeveer 30 minuten per duik werken en alleen tijdens rustig water, (de zogenoemde kentering tussen eb en vloed). Voordat er kan worden begonnen moeten er ook vergunningen worden aangevraagd bij diverse overheden.

Texel wordt sinds 1988 vanaf het vasteland voorzien van drinkwater via twee zinkerleidingen van ruim 7 kilometer lang. De zinkers hebben een diameter van 355 millimeter en zijn gemaakt van de kunststof PE (polyetheen).
Ze liggen in de bodem van de Waddenzee, vanaf Den Helder (oostkant) naar Texel. Eind juni is in één van deze twee zinkers gebroken. Naar de oorzaak is een onderzoek ingesteld. De breuk is ontstaan in 25 meter diep water, waar een sterke stroming staat. Dit maakt het repareren van de zinkerleiding een klus die door specialisten moet worden uitgevoerd. Naar aanleiding van de breuk is de andere zinkerleiding extra gecontroleerd en prima in orde bevonden.

PWN (hoofdkantoor te Velserbroek) is een non-profit organisatie. Jaarlijks wordt honderdzes miljoen kubieke meter drinkwater aan meer dan 760.000 particulieren, bedrijven en instellingen in de provincie Noord-Holland tegen kostprijs geleverd. Waterzuivering vindt plaats in waterfabrieken te Andijk, Bergen, Heemskerk en Wijk aan Zee, en in de duinen. Daarnaast beheert PWN in opdracht van de provincie ruim 7.334 hectare aan natuurgebieden tussen Zandvoort en Bergen. De Kennemerduinen en het Noordhollands Duinreservaat genieten bescherming als Natura 2000-gebied. De gebieden worden beheerd volgens de Barometer Duurzaam Terreinbeheer (niveau Goud) en krijgen ca. zeven miljoen keer per jaar bezoek. Kijk ook op www.pwn.nl.

Puur water & natuur

Verminder uw watergebruik!

Help de watervoorziening op peil te houden tijdens deze warme dagen.

www.pwn.nl

PWN

Puur water & natuur

Het watergebruik is extra hoog tijdens deze aanhoudend warme dagen.
Uw waterbedrijf doet haar uiterste best om de vraag naar water bij te benen.
Om de watervoorziening op peil te houden vragen we u te helpen!

TIPS: Verminder uw watergebruik!

- Beperk het douchen en doe het kort (3 minuten)
- Kijk kritisch naar wat gewassen moet worden
- Was met een volle trommel
- Gebruik een kort wasprogramma als de was niet echt vuil is
- Laat de kraan niet lopen bij het tandenpoetsen
- Gebruik de spoelonderbreker op de wc bij een plas
- Sproei geen tuin maar geef alleen planten water die het nodig hebben
- Zet de vaatwasser op een zuinig programma
- Beperk het wassen van de auto

www.pwn.nl

PWN

Gemeente Texel

.txl

Nummer 24 Raadsinformatiebrief 28

Raadscommissie	04-09-2013
1. Algemeen bestuur, openbare orde & veiligheid	
Portefeuillehouder	F.C. Giskes

Bijlagen

1. Chronologisch overzicht

Dossier Isola Bella

Informatie over de stand van zaken in de kwestie Isola Bella.

Aanleiding RIB

Het onlangs aangekondigde inspectiebezoek aan “Isola Bella” (B&B Rozendijk 16 in Den Burg) heeft bij enkele leden van uw raad de nodige vragen opgeroepen en in de media de nodige aandacht opgeleverd. In het overleg dat op 9 augustus 2013 heeft plaatsgevonden tussen de burgemeester, de interim directeur en de eigenaren van Isola Bella, in aanwezigheid van enkele leden van uw raad, is toegezegd u nader te informeren met een RIB.

Wij willen op een zorgvuldige manier uitvoering geven aan enerzijds het raadsbesluit van 12 juni 2013 en anderzijds aan de opdracht van de rechtbank om een nieuwe beslissing op bezwaar te nemen in de lopende handhavingsprocedure. Wij betreuren het ten zeerste als daarover een verkeerd beeld is ontstaan en hopen dat na 6 jaar discussie de kwestie nu snel afgerond kan worden.

Bij de constatering van een overtreding van wet- en regelgeving is het college bevoegd en ook verplicht om handhavend op te treden. Er kan slechts worden afgezien van handhaving in uitzonderlijke situaties of bij een concreet zicht op legalisering. Beide situaties doen zich –in juridische zin- op dit moment niet voor in de casus Isola Bella. Desondanks lijkt er voldoende aanleiding te zijn om Isola Bella tegemoet te komen door op dit moment niet langer handhavend op te treden tegen de exploitatie van 12 slaapplaatsen voor B&B.

Chronologisch overzicht

Omdat er in deze kwestie al veel is gebeurd, is in de bijlage een overzicht opgenomen met aanvragen, besluiten, en dergelijke. Dit overzicht heeft u al eerder ontvangen, maar is nu geactualiseerd en aangevuld.

Stand van zaken nu

Op dit moment spelen concreet de volgende 2 zaken (die overigens sterk met elkaar verbonden zijn):

1. uitvoering geven aan het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied;
2. nieuwe beslissing op bezwaar handhavingsbesluit.

Op beide zaken moet nog nadere besluitvorming volgen.

Ad 1 Uitvoering geven aan het nieuwe bestemmingsplan Buitengebied

De gemeenteraad heeft besloten de zienswijze van Isola Bella over het plan Buitengebied te honoreren in die zin dat op het perceel Rozendijk de bestemming ‘Wonen-2’ wordt gelegd, met daarbij de opmerking dat sprake moet zijn van een reële splitsing van de stolp.

Zoals bekend moet het bestemmingsplan nog in werking treden. Isola Bella zal in ieder geval een (nieuwe) omgevingsvergunning moeten aanvragen waarmee de splitsing kan worden gerealiseerd. Die aanvraag is nu nog niet gedaan.

Voor een goed begrip: alleen de inwerkingtreding van het nieuwe bestemmingsplan is onvoldoende om de feitelijke en gewenste situatie in overeenstemming te brengen met de juridische situatie. Zonder nieuwe omgevingsvergunning zal er sprake blijven van een strijdige situatie en blijft het college bevoegd en verplicht handhavend op te treden. De publicatie van het vastgestelde plan Buitengebied staat op de rol voor eind september. Indien er geen verzoek om voorlopige voorziening wordt ingediend zou het plan 6 weken na bekendmaking in werking kunnen treden. De verwachting is echter gewettigd dat er nog de nodige beroepschriften en waarschijnlijk ook verzoeken om voorlopige voorziening zullen worden ingediend.
De kans is dat daar ook reacties bij zullen zitten tegen de gewijzigde bestemming van de stolp Rozendijk 16. Onder een reële splitsing moet worden verstaan dat er daadwerkelijk 2 zelfstandige woningen worden gerealiseerd. Dit zal ook uit de aanvraag moeten blijken. Per woning is het dan mogelijk om –met recht- 6 slaapplaatsen (of 3 slaapkamers) voor B&B te realiseren. Meer is ook met het nieuwe bestemmingsplan niet mogelijk.

Wij hebben Isola Bella geadviseerd op korte termijn de benodigde omgevingsvergunning aan te vragen. Daarbij hebben wij erop gewezen dat de aanvraag zal moeten worden aangehouden gedurende de periode dat het nieuwe bestemmingsplan nog niet in werking is getreden.

Ad 2 Nieuwe beslissing op bezwaar handhavingsbesluit
De rechtbank heeft vastgesteld dat er sprake is van een overtreding van het bestemmingsplan, er geen concreet zicht is op legalisering en dat het college bevoegd en verplicht is handhavend op te treden. Alleen vanwege het feit dat er sprake zou kunnen zijn van schending van het gelijkheidsbeginsel is het beroep tegen de aanschrijving gegrond verklaard. Er is nagelaten om in voldoende mate inhoudelijk in te gaan op de in bezwaar aangevoerde andere situaties. Dit is een motiveringsgebrek dat bij een nieuwe beslissing op bezwaar kan worden hersteld. Wij zullen dit ook doen. In bijlage 2 staan de belangrijkste overwegingen van de rechtbank.

Conclusie is dat hiermee vooralsnog vast staat dat momenteel het gebruik van meer dan 6 slaapplaatsen voor B&B niet is toegestaan. Ook het raadsbesluit over het nieuwe bestemmingsplan wijzigt die situatie in juridische zin op dit moment niet, zoals ook blijkt uit de toelichting die hiervoor is gegeven. Er loopt overigens nog een hoger beroep bij de Raad van State (ingediend door Isola Bella) over de door Isola Bella aangevoerde gronden die de rechtbank in beroep heeft verworpen.

De uitspraak van de rechter houdt ook in dat de aanschrijving wordt geschorst tot 6 weken na het verzenden van de te nemen nieuwe beslissing op bezwaar. Dit houdt in dat door Isola Bella geen dwangsom kan worden verbeurd, indien bij tussentijdse controle een overtreding zou worden geconstateerd.

Voor het nemen van een nieuwe beslissing op bezwaar moet het college zich op de hoogte stellen van de actuele stand van zaken, zodat eventuele nieuwe feiten en ontwikkelingen in de besluitvorming kunnen worden meegewogen. Als dit wordt nagelaten kan dit voor de rechter een zelfstandige reden zijn om de nieuwe beslissing op bezwaar (wederom) te vernietigen wegens onzorgvuldige voorbereiding van het besluit. Dit betekent dat ook de actuele situatie in het pand moet worden vastgelegd en beoordeeld. Daarvoor is het nodig dat toezichthouders tot het pand worden toegelaten en daar hun werk kunnen doen.

Op basis van de uitspraak van de rechtbank, de bevindingen van de toezichthouders en het besluit van de gemeenteraad zullen wij een nieuwe beslissing op bezwaar nemen. Dit besluit kan inhouden dat de aanschrijving wordt ingetrokken of dat de aanschrijving in gewijzigde vorm in stand blijft. Een advies hierover moet nog worden opgesteld en in het college worden besproken. Hierbij moet worden opgemerkt dat uitspraken van uw gemeenteraad over een handhavingskwestie niet leidend zijn bij de vraag of het college handhavend moet optreden.

Hoewel er op dit moment geen concreet zicht bestaat op legalisering van 12 slaapplaatsen (want: strijd met huidig bestemmingsplan, nieuwe bestemmingsplan nog niet in werking getreden en nog geen omgevingsvergunning aangevraagd), hebben wij aangegeven op dit moment niet handhavend te zullen optreden tegen de aanwezigheid van maximaal 12 slaapplaatsen voor B&B. Het college is bereid de exploitatie van 12 slaapplaatsen toe te staan (te gedogen) totdat de benodigde procedures zijn afgerond. Daartoe zal zo nodig een gedoogbesluit worden opgesteld en gepubliceerd.

Tegen een gedoogbesluit kan overigens wel weer door belanghebbenden bezwaar en beroep worden ingediend. De uitkomst van zo'n procedure is niet op voorhand zeker.

Machtiging tot binnentreden

Toezichthouders zijn bevoegd elke plaats, niet zijnde woningen, te betreden voor inspectie. Wanneer een inspectie in een woning nodig is, kan dat alleen met toestemming van de bewoner of, wanneer die toestemming niet wordt gegeven, met een machtiging tot binnentreden. Een dergelijke machtiging kan door de burgemeester worden afgegeven als de benodigde informatie redelijkerwijze niet op een andere wijze kan worden verkregen. Om het feitelijke gebruik van een woning te kunnen controleren is doorgaans een visuele inspectie in de woning en de verschillende ruimtes noodzakelijk. Dat is ook in de casus Isola Bella het geval. Bij afwezigheid van de burgemeester mag ook een loco burgemeester een machtiging afgeven. In het geval van Isola Bella is dat het geval geweest. Daarbij is echter de naam van de burgemeester vermeld en heeft de loco "bij afwezigheid" getekend. In de toekomst zullen wij er voor zorgen dat de naam van de loco burgemeester wordt vermeld als deze de machtiging tekent. Wij verkeren in de gelukkige omstandigheden dat het op Texel zelden nodig is om een machtiging te moeten afgeven, terwijl dat elders in het land veel vaker voorkomt. Het is echter aannemelijk dat de burgemeester in de toekomst vaker een machtiging moet afgeven.

Gelijkheidsbeginsel

Voor wat betreft het beroep op het gelijkheidsbeginsel merken wij nog het volgende op. Dit beroep is voor het college een belangrijke overweging om de lopende juridische procedure af te maken, omdat dit voor toekomstige handhavingssituaties bij bijvoorbeeld B&B voorzieningen belangrijke informatie op kan leveren. Bij vaststelling van het bestemmingsplan Buitengebied in de raadsvergadering van 12 juni 2013 is ook besloten dat er een Uitsterfregeling voor logies met ontbijt wordt opgesteld. In hoeverre deze nog op te stellen regeling van toepassing zal zijn op Isola Bella en wat dat concreet betekent moet nog worden uitgezocht. Uiteraard zal het college dat meewegen in de te nemen beslissing op bezwaar.

Bijlage 1 – Chronologisch overzicht

Datum	Omschrijving
03-08-07	Principeverzoek verbouwing Isola Bella
25-01-08	Reactie college: wonen is mogelijk, recreatieappartementen niet
30-06-08	Na overleg indiening door Isola Bella van 2 bouwaanvragen: BV196-08 (splitsing in 2 woningen) en BV197-08 (verbouw pand tot 1 grote woning)
15-09-08	Indiening door Isola Bella van ruimtelijke onderbouwing t.b.v. verzoek vrijstelling voor woningsplitsing
15-12-08	Verlening door college van bouwvergunning BV197-08
26-05-09	Verzoek aanpassing bouwplan BV196-08
21-08-09	Verlening door college van vrijstelling en bouwvergunning 196-08
30-09-09	Bezwaar 10 voor Texel tegen vrijstelling/bouwvergunning 196-08: waar komen de 18 recreatieve slaapplaatsen vandaan waar Isola Bella mee adverteert?
25-01-10	Beslissing op bezwaar van college: 10 voor Texel is niet ontvankelijk, bezwaar wordt niet inhoudelijk behandeld
24-02-10	10 voor Texel gaat in beroep bij de rechtbank tegen de beslissing op bezwaar
15-04-10	De rechtbank vindt het beroep gegrond: 10 voor Texel is wel ontvankelijk, de gemeente moet opnieuw beslissen
22-04-10	Hoger beroep van college tegen de uitspraak van de rechtbank
10-06-10	Intrekking door college van hoger beroep wegens gewijzigd inzicht in aard en omvang activiteiten 10 voor Texel
12-07-10	Nieuwe beslissing van college: het bezwaar van 10 voor Texel is gegrond, de vrijstelling en de bouwvergunning (BV196-08) worden alsnog geweigerd
22-07-10	Isola Bella gaat in beroep tegen de nieuwe beslissing op bezwaar
21-07-11	Ongegrondverklaring door rechtbank van beroep
30-08-11	Isola Bella gaat in hoger beroep tegen de uitspraak van de rechtbank
13-12-11	Voornemen tot aanschrijving: staken logies met ontbijt, ongedaan maken van splitsing
24-01-12	Zienswijze Isola Bella inzake voornemen tot aanschrijving
25-04-12	Uitspraak Raad van State: hoger beroep Isola Bella is ongegrond, uitspraak rechtbank blijft in stand
26-09-12	Aanschrijving tot beëindiging overtredingen
30-10-12	Bezwaarschrift Isola Bella tegen aanschrijving
02-11-12	Indiening principeverzoek door Isola Bella voor woningsplitsing, kookatelier, zorgslaapplaatsen, kookworkshops e.a.
06-11-12	Bespreking gemeente – Isola Bella: is er ruimte voor een (reële) splitsing?
22-11-12	Indiening door Isola Bella van aanvraag omgevingsvergunning voor logies met ontbijt voor ten hoogste 6 bedden, met verzoek tot aanhouding
26-11-12	College schort begunstigingstermijn op en geeft toestemming voor logies met ontbijt tot ten hoogste 6 slaapplaatsen
03-12-12	Aanvulling bezwaarschrift Isola Bella, beroep op impliciete vrijstelling
04-12-12	De Raad van State wijst het verzoek van Isola Bella om uitspraak te herzien af

17-12-12	Isola Bella dient nadere stukken in ten behoeve van behandeling bezwaar, beroept zich op gelijkheidsbeginsel
19-12-12	Behandeling bezwaar door commissie bezwaarschriften (advies: bezwaar ongegrond, wel aanpassing last nodig in die zin dat 6 slaapplaatsen mogelijk zijn)
20-12-12	Indiening verzoek voorlopige voorziening door Isola Bella, gevraagd wordt om schorsing van de aanschrijving
21-12-12	Brief college aan Isola Bella inzake invordering dwangsommen
27-12-12	Opnamerapport inzake controle Rozendijk 16: toegang tot “privé” vertrekken wordt geweigerd
07-01-13	Brief college aan Isola Bella inzake invordering dwangsommen: weigering toegang houdt in dat dwangsom wordt verbeurd
08-01-13	Aanvulling bezwaar door Isola Bella, verzoek toezending opnamerapport
18-01-13	College geeft aan de voorzieningenrechter schriftelijk toelichting op de gang van zaken
04-02-13	Met Isola Bella wordt overeenkomst gesloten inzake gedogen 12 slaapplaatsen voor logies met ontbijt tot 6 weken na beslissing op bezwaar
05-02-13	Intrekking door Isola Bella van verzoek voorlopige voorziening
25-02-13	College neemt beslissing: bezwaar ongegrond, lastgeving wordt wel aangepast, ten hoogste 6 slaapplaatsen worden toegestaan
07-03-13	College wijst het principeverzoek van Isola Bella af. Verzoek had betrekking op splitsing woning en alle bedrijfsmatige activiteiten. Afwijzing vanwege vanwege de te grote omvang bedrijfsmatige activiteiten i.r.t. functie wonen en er is nog geen beleid voor zorgplaatsen.
02-04-13	Isola Bella gaat in beroep tegen beslissing op bezwaar
04-04-13	Bespreking met eigenaren Isola Bella, discussie over “reële” splitsing en verlenging gedoogovereenkomst
04-04-13	Isola Bella vraagt een voorlopige voorziening, strekkende tot schorsing van de aanschrijving
17-04-13	Toezending besprekingsverslag aan Isola Bella, met beantwoording van een aantal vragen, tevens weigering verlenging gedoogovereenkomst
18-04-13	Door Isola Bella wordt bij de Raad van State verzet gedaan tegen de afwijzing van het herzieningsverzoek
13-05-13	Vergadering monumentencommissie over verzoek college beoordeling monumentale waarde pand Rozendijk 16, wordt bijgewoond door Isola Bella, commissie formuleert negatief advies
15-05-13	Verzoek van Isola Bella om aanwijzing als monument
30-05-13	Uitspraak op het verzoek voorlopige voorziening en het beroep van Isola Bella, beroep gegrond, nieuwe beslissing op bezwaar nodig waarin nader wordt ingegaan op het beroep op het gelijkheidsbeginsel
12-06-13	De gemeenteraad besluit de zienswijze van Isola Bella over het plan Buitengebied te honoreren in die zin dat op het perceel Rozendijk de bestemming Wonen-2 wordt gelegd, met daarbij de opmerking dat sprake moet zijn van een reële splitsing
25-06-13	Verzoek aan Isola Bella om overlegging nadere gegevens ter onderbouwing monumentale waarde
11-07-13	Isola Bella tekent hoger beroep aan tegen de uitspraak van de rechtbank van 30 mei 2013
11-07-13	Isola Bella trekt het verzet van 18 april 2013 tegen de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State in
07-08-13	Controlebezoek aan Isola Bella. Constatering: er zijn 12 slaapplaatsen voor logies met ontbijt in gebruik. In het gebouw bevindt zich 1 grote centrale keuken.

Bijlage 2 – overwegingen uit uitspraak rechtbank Alkmaar d.d. 30 mei 2013 (kenmerk: 13/751)

6.1 Niet in geschil is dat de stolp ten tijde van het opleggen van de last zonder de daarvoor benodigde vergunning gesplitst was in twee woonruimten met het doel die ruimten (mede) te gebruiken als bed&breakfast. Dit gebruik is strijdig met de bestemming "woondoeleinden".

6.2 De stelling van verzoekers dat hiervoor impliciet vrijstelling is verleend met de verlening van bouwvergunning BV197R-08 volgt de voorzieningenrechter niet. Die vergunning is immers verleend voor het vergroten van de stolp en niet voor gebruik van de stolp als bed&breakfast. Het destijds vergunde bouwplan voorzag weliswaar in een groot aantal slaapkamers, maar dit maakt niet zonder meer dat de bouwvergunning geacht moet worden mede te zijn verleend voor gebruik van de stolp als bed&breakfast. Ook kan aan de verleende vergunning niet zonder meer het vertrouwen worden ontleend dat dit gebruik zou worden toegestaan. Uit een bouwplan dat voorziet in veel slaapkamers volgt immers niet per definitie dat de stolp in gebruik zal worden genomen als bed&breakfast of voor het anderszins bedrijfsmatig ter beschikking stellen van slaapplaatsen. Dat en hoe verzoekers bij de kamer van koophandel stonden ingeschreven maakt dit niet anders. Overigens was een eerder bouwplan van verzoekers voor realisatie van recreatieve appartementen door verweerder ook afgewezen omdat op de stolp enkel de bestemming woondoeleinden rustte. Verzoekers wisten dus dat recreatief gebruik, en dus ook gebruik als bed&breakfast of het anderszins bedrijfsmatig ter beschikking stellen van slaapplaatsen, niet zou worden toegestaan. Als verzoekers met de aanvraag die heeft geleid tot de verlening van bouwvergunning BV197R-08 een aanvraag hebben willen doen voor het drijven van een bed&breakfast, dan had het op hun weg gelegen om daarover in de aanvraag de nodige duidelijkheid te verschaffen. Verzoekers hebben dit nagelaten hetgeen voor hun risico dient te blijven.

6.3 Nu verzoekers de stolp recreatief gebruiken in die zin dat bedrijfsmatig slaapruimte wordt aangeboden, handelen zij in strijd met artikel 14 van de planvoorschriften. Verweerder was daarom bevoegd om handhavend op te treden.

7.1 Gelet op het algemeen belang dat is gediend met handhaving zal, in het geval van overtreding van een wettelijk voorschrift, het bestuursorgaan dat bevoegd is om met bestuursdwang of een last onder dwangsom op te treden in de regel van deze bevoegdheid gebruik moeten maken. Slechts onder bijzondere omstandigheden mag van het bestuursorgaan worden gevergd dit niet te doen. Dit kan zich voordoen indien concreet zicht op legalisatie bestaat. Voorts kan handhavend optreden zodanig onevenredig zijn in verhouding tot de daarmee te dienen belangen dat van optreden in die concrete situatie behoort te worden afgezien.

7.2 Verzoekers hebben gesteld dat sprake is van zicht op legalisatie, maar daarvan is de voorzieningenrechter niet gebleken. Vast staat dat verweerder het strijdige gebruik niet wil legaliseren en dat het nieuwe ontwerp-bestemmingsplan niet voorziet in het gebruik van de stolp voor het bedrijfsmatig ter beschikking stellen van slaapplaatsen. Dat de gemeenteraad een oplossing nastreeft en dat het ontwerpbestemmingsplan mogelijk nog ten gunste van verzoekers kan worden gewijzigd mag zo zijn, maar dat is op dit moment nog onvoldoende concreet om op grond daarvan te oordelen dat verweerder van handhaving had moeten afzien.

7.3 Verzoekers hebben gesteld dat het besluit om handhavend op te treden in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, nu tegen anderen die bedrijfsmatig slaapplaatsen ter beschikking

stellen in panden bestemd voor woondoeleinden in de gemeente Texel niet handhavend wordt opgetreden. Ter onderbouwing van deze stelling hebben verzoekers een lijst overgelegd waarop adressen staan vermeld van woningen waarin zonder vergunning bedrijfsmatig slaapplaatsen ter beschikking worden gesteld. Voorts hebben zij foto's en informatie van internet overgelegd waaruit blijkt dat deze woningen ook daadwerkelijk als zodanig worden gebruikt en hoeveel slaapplaatsen per woning beschikbaar zijn en hebben zij per woning aangegeven in welk bestemmingsplan deze is gelegen en wat de er op rustende bestemming is. Hiermee hebben verzoekers de gestelde strijd met het gelijkheidsbeginsel naar het oordeel van de voorzieningenrechter voldoende geconcretiseerd. In dat geval ligt het volgens vaste rechtspraak op de weg van verweerder om voldoende aannemelijk te maken dat de door verzoekers aangevoerde gevallen rechtens niet met elkaar te vergelijken zijn (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de ABRvS van 24 januari 2000, LJN: AN6309), en om voldoende concreet te maken dat tegen andere gelijke gevallen ook handhavend zal worden opgetreden (zie bijvoorbeeld de uitspraak van de ABRvS van 26 mei 2010). Verweerder heeft dit ten onrechte nagelaten. Verweerder heeft weliswaar gesteld dat de door verzoekers genoemde gevallen geen gelijke gevallen zijn en dat tegen gelijke gevallen (in de toekomst) handhavend zal worden opgetreden, maar verweerder heeft niet benoemd welke van de door verzoekers genoemde gevallen (on)gelijk zijn en waarom. Ook heeft verweerder niet voldoende concreet gemaakt dat tegen gelijke gevallen daadwerkelijk handhavend is of zal worden opgetreden.

7.4 De voorzieningenrechter acht het bestreden besluit daarom vanwege het ontbreken van een voldoende draagkrachtige motivering in strijd met artikel 7:12, eerste lid, van de Awb en zal het besluit om die reden vernietigen en bepalen dat verweerder met inachtneming van deze uitspraak opnieuw op het bezwaar van verzoekers zal moeten beslissen.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 25 Raadsinformatiebrief 29

Raadscommissie	4 september 2013
4. Onderwijs	
Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen

Bijlagen

--

Informatie over tijdpad vaststellen Onderwijsvisie “Passend thuisnabij onderwijs op Texel”

Met deze raadsinformatiebrief willen wij u kort informeren over het tijdpad voor de vaststelling van de onderwijsvisie “Passend thuisnabij onderwijs op Texel – Van solitaire voorzieningen naar een integraal onderwijskundig en organisatorisch netwerk” (de onderwijsvisie).

Wij zijn voornemens u de onderwijsvisie via de commissie van 5/6 november in uw vergadering van 20 november 2013 voor vaststelling aan te bieden. De onderwijsvisie is een gezamenlijke visie van schoolbesturen en gemeente.

Graag hadden wij u de onderwijsvisie op 18 september 2013 – gelijktijdig met het voorstel over de huisvesting van samenwerkingsschool De Vliekotter – aangeboden. Wij hebben daartoe op 8 juli 2013 het definitieve concept van de onderwijsvisie naar de schoolbesturen gezonden voor een laatste reactie. Door het zomerreces waren niet al de schoolbesturen in de gelegenheid om een reactie te geven, terwijl recent is gebleken dat daar wel behoefte aan is. Gelet op het belang van de onderwijsvisie voor de toekomst van het onderwijs op Texel is het opportuun dat er een breed gedragen stuk ligt. Begin september verwachten wij samen met de schoolbesturen de laatste hand aan de tekst te kunnen leggen.

Tot slot melden wij u voor de goede orde dat het voorgaande niet automatisch betekent dat het ‘Integraal Huisvestingsplan’ (IHP) voor het onderwijs ver in de tijd opschuift. Wij streven ernaar het IHP in december aan u voor te leggen.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 26 Raadsinformatiebrief 30

Raadscommissie	04-09-2013
5 Sport & cultuur	
Portefeuillehouder	H. Huisman-Peelen

Bijlagen

1. --

Stand van zaken renovatie/nieuwbouw sportaccommodaties.

In 2011 heeft het college onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om het serviceniveau van het openluchtzwembad Molenkoog en de binnensportvoorzieningen op peil te houden in combinatie met het uitbesteden van beheer en exploitatie van deze voorzieningen. Op 9 november 2011 heeft de gemeenteraad een principebesluit genomen over de toekomst van het zwembad Molenkoog en de binnensportvoorzieningen in Den Burg. Het besluit beslaat de volgende onderdelen:

1. De raad beoogt het beheer en de exploitatie van de voorzieningen aan te besteden, waarbij de inschrijvende partij de gelegenheid krijgt aanvullende en met sport samenhangende functies te ontwikkelen.
2. De voorkeurslocaties voor de ontwikkeling van het sportcluster zijn de locatie “Oude LTS”, de locatie achter het gemeentehuis, en de ruimte achter het zwembad Molenkoog.
3. Het college kreeg de opdracht om een raadsbesluit over renovatie en/of (gedeeltelijke) nieuwbouw van de voorzieningen voor te bereiden, en in het onderzoek het behoud van nevenfuncties van deze accommodaties mee te nemen.
4. Het college kreeg ook de opdracht een programma van eisen op te stellen dat samen met een uitgewerkt tijdpad en een aanbestedingsadvies aan de raad wordt voorgelegd ter besluitvorming. Uiteraard dient het programma van eisen geformuleerd te worden met input van de gebruikers, en wordt de Stichting Texelse Sportraad gevraagd een advies uit te brengen.

In 2012 is nader onderzoek gepleegd naar de technische staat van de voorzieningen, naar de wensen van gebruikers, de voorkeurslocaties en de demografische ontwikkelingen. In grote lijnen luidt de conclusie dat de bestaande voorzieningen momenteel veilig en functioneel te gebruiken zijn, maar ook dat er voor de korte of middellange termijn maatregelen zijn te treffen. Via een raadsinformatiebrief zijn in 2012 de eerste conclusies ter kennisname aan de raad voorgelegd. Op 9 januari 2013 heeft een vertegenwoordiging van de raadsfracties samen met de wethouders Kooiman en Huisman een werkbezoek gebracht aan een sportcomplex dat als voorbeeld kan dienen voor eventuele nieuwbouw van de binnensportaccommodaties in Den Burg. In de kadernota van juni 2013 heeft de raad het voorstel van de Partij van de Arbeid aangenomen om het onderzoek naar een nieuwe sporthal te verbreden: er moet een sporthal komen die multifunctioneel inzetbaar is voor sport, evenementen en theater. Hierbij moet bij het budget en het ontwerp rekening worden gehouden. Dit heeft tot gevolg dat de advisering met betrekking tot de sporthallen in december gaat plaatsvinden.

Het is noodzakelijk om met betrekking tot het zwembad Molenkoog een versnelling in de procesgang te realiseren. 2 zaken zijn daarbij van belang:

a. Het streven is om het beheer en de exploitatie van de accommodaties aan te besteden.
b. De locatiekeuze en het eventueel combineren van zwembad en binnensport op 1 locatie. Hierna worden deze twee zaken kort belicht.

a. Aanbesteding beheer en exploitatie

De renovatie van het bad geeft de gemeente een betere startpositie in de onderhandeling met een marktpartij over het overnemen van beheer en exploitatie. Een belangrijk deel van het ondernemersrisico komt voort uit de technische staat van de voorziening. Dit marktrisico valt na renovatie weg en daarmee ook de noodzaak voor een risicopremie op de bijdrage die een eventuele marktpartij van de gemeente zal vragen voor het in beheer en exploitatie nemen van het zwembad.

b. Locatiekeuze

Ten behoeve van nieuwbouw van binnensportaccommodaties en een zwembad heeft de gemeenteraad 3 voorkeurslocaties gekozen: het perceel waar openluchtzwembad Molenkoog nu is gesitueerd, een perceel bouwgrond langs de Slingerweg (achter het gemeentehuis), en de locatie aan de Emmalaan waar de voormalige LTS stond. Het locatieonderzoek is globaal uitgevoerd. In de locatiekeuze speelt ook het opbrengstpotentieel van de afzonderlijke locaties een rol. Om een gefundeerd advies over de locatiekeuze voor te leggen, wordt ook dit aspect meegenomen in de advisering aan de raad. Hiervoor wordt nog aanvullend onderzoek verricht.

Het college zal de gemeenteraad in een apart voorstel adviseren over de renovatie van het openluchtzwembad Molenkoog.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 27 Raadsinformatiebrief 31

Raadscommissie	04-09-2013
[programma/paragraaf]	
Portefeuillehouder	Hennie Huisman

Bijlagen

1. Resultaten Texel klantonderzoek Wmo 2012
2. Prestatiegegevens Wmo 2012

Klantonderzoek en Prestatiegegevens Wmo 2012

Deze raadsinformatiebrief informeert u over de klanttevredenheid en de prestaties van de Wmo in 2012.

Wettelijke verplichting

Voor 1 juli van elk jaar moeten gemeenten zich verantwoorden over klanttevredenheid en prestaties over het voorgaande jaar. Dit wordt de horizontale verantwoording genoemd en deze staat opgenomen in artikel 9 van de Wmo:

1. Het college van burgemeester en wethouders publiceert jaarlijks voor 1 juli:
   a. de uitkomsten van onderzoek naar de tevredenheid van vragers van maatschappelijke ondersteuning over de uitvoering van de wet, die verkregen zijn volgens een methode die na overleg met representatieve organisaties op het gebied van maatschappelijke ondersteuning tot stand is gekomen;
   b. bij ministeriële regeling aangewezen gegevens over de prestaties van gemeenten op het gebied van maatschappelijke ondersteuning betreffende het voorgaande kalenderjaar.
2. Het college van burgemeester en wethouders verstrekt jaarlijks voor 1 juli aan Onze Minister of een door Onze Minister aangewezen instelling de in het 1e lid omschreven gegevens.
3. Onze Minister draagt er zorg voor dat op basis van de door de gemeente verstrekte gegevens voor 1 januari volgend op de in het 2e lid genoemde datum een rapportage wordt opgesteld en gepubliceerd waarin de gegevens van de gemeenten worden vergeleken.

Bekendmaking

Om aan deze plicht te voldoen geven we jaarlijks opdracht aan SGBO[1] om een klantonderzoek uit te voeren en wij vullen zelf - in een format van SGBO - de prestatiegegevens in. We publiceren via de bekendmakingen in de Texelse Courant en op de website van de gemeente. Daarnaast informeren we de Wmo adviesraad en de gemeenteraad via deze Raadsinformatiebrief. De resultaten van het klantonderzoek en de prestatiegegevens staan in de bijlagen. Samenvattingen zijn opgenomen in het klantonderzoek zelf.

Resultaten 2012

Zowel de prestatiegegevens als de resultaten van het klantonderzoek wijken niet veel af van de gegevens en de resultaten van 2011. De Texelaars die mee hebben gedaan aan het klantonderzoek waren doorgaans zeer tevreden. In het bijgevoegde onderzoek staat een samenvatting opgenomen.

[1] SGBO: ingesteld als onderzoeksafdeling van de VNG en stond voor Sociaal geografisch en bestuurskundig onderzoek. Het SGBO is de erkende instelling voor dit soort Wmo onderzoek.

SGBO
Benchmarking

Klantonderzoek Wmo over 2012

Wmo-voorzieningen
Gemeente Texel

Klantonderzoek Wmo over 2012

Wmo-voorzieningen
Gemeente Texel

COLOFON

Samenstelling
Ingrid Dooms
Annelieke van den Heuvel

SGBO Benchmarking
Postbus 10242
2501 HE Den Haag

SGBO 107401

Niets uit deze publicatie mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke andere wijze dan ook, zonder de voorafgaande schriftelijke toestemming van SGBO.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. SGBO kan echter niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding		**2**
Samenvatting		**4**
1	**Verantwoording en achtergrondgegevens**	**8**
1.1	Achtergrond onderzoek	8
1.2	Achtergrond cliënten	9
1.3	Wmo-raad	10
2	**Contact met de gemeente**	**11**
2.1	Het contact	11
2.2	Het gesprek	12
2.3	De oplossing	16
2.4	Aanvraagprocedure	17
3	**Hulp bij het huishouden**	**20**
3.1	Proces en kwaliteitscriteria	20
3.2	Tevredenheid over de leverancier	23
3.3	Tevredenheid over de medewerkers	24
3.4	Rapportcijfers hulp bij het huishouden	26
4	**Wmo-voorzieningen inclusief collectief vervoer**	**29**
4.1	Woonvoorziening	29
4.2	Rolstoel	30
4.3	Scootmobiel	30
4.4	Tegemoetkoming voor vervoerskosten	31
4.5	Rapportcijfers Wmo-hulpmiddel(en)	31
4.6	Collectief vervoer	32
5	**Overige ondersteuning**	**36**
5.1	Mantelzorg	36
5.2	Hulp van een vrijwilliger	36
5.3	Zorg vanuit de AWBZ	37
6	**Meedoen aan de maatschappij**	**39**
6.1	Toegankelijkheid	39
6.2	Meedoen en (langer) zelfstandig kunnen blijven wonen	40
Bijlage 1	**Resultaten tevredenheidsonderzoek cliënten**	**42**

Inleiding

Hoe tevreden zijn burgers met een ondersteuningsvraag over hoe zij geholpen zijn door uw gemeente? Hoe tevreden zijn uw cliënten over de ondersteuning die zij vanuit de Wmo krijgen? Zijn uw cliënten in de loop der jaren meer dan wel minder tevreden daarover? En verschilt de tevredenheid van cliënten per type ondersteuning, hetzij hulp bij het huishouden, hetzij WRV-voorzieningen (woonvoorziening, rolstoel, vervoersvoorziening)? Dat zijn de vragen die centraal staan in het klantonderzoek Wmo over 2012. Op hoofdlijnen is de opzet van het klanttevredenheidsonderzoek niet gewijzigd, zodat de uitkomsten door de jaren heen vergelijkbaar zijn. De beoogde doelen van de Wmo, waaraan de verschillende vormen van ondersteuning dienen bij te dragen, zijn onveranderd. Belangrijke vragen in dit onderzoek zijn dan ook in welke mate de ondersteuning bijdraagt aan het langer zelfstandig wonen van cliënten en in hoeverre dit bijdraagt aan het langer meedoen in de maatschappij.

Veel gemeenten zijn gestart met het invoeren van de gekantelde werkwijze en dit is meegenomen in het onderzoek. De voornaamste aanpassingen hebben betrekking op het stuk 'toegang tot ondersteuning' dat nu is omgedoopt tot 'contact met uw gemeente'. Het is immers zaak om niet alleen uit te gaan van cliënten met een aanvraag maar ook van burgers met een vraag of een probleem. De 'voorzieninggerichte benadering' (ook wel claimgerichte benadering) wordt vervangen door de 'resultaatgerichte benadering'. Bij het stellen van vragen over het contact met uw gemeente dient daarom rekening te worden gehouden met meer diverse situaties.

Vanuit de gedachte dat cliënten die een beroep op de Wmo doen ook andere vormen van ondersteuning en zorg krijgen, formeel (bijvoorbeeld via de AWBZ) of informeel (bijvoorbeeld van een mantelzorger of vrijwilliger), zijn ook deze vormen van ondersteuning meegenomen in het onderzoek. Het past in de bredere benadering van maatschappelijke ondersteuning om naar het ontvangen van de andere vormen van ondersteuning en zorg te kijken. In de gevallen waarin het 'keukentafelgesprek' geleid heeft tot een advies is tevens nagegaan uit welke bestanddelen dit advies is samengesteld (eigen kracht, eigen netwerk, algemene voorzieningen, collectieve voorzieningen, individuele voorzieningen).

Leeswijzer

Het rapport begint met een samenvatting met daarin de resultaten op hoofdlijnen. Hoofdstuk 1 bevat de verantwoording en de achtergrondgegevens over het onderzoek. Ook vindt u hier informatie over (de bekendheid met) de Wmo-raad. Hoofdstuk 2 gaat over het contact met uw gemeente. Hulp bij het huishouden komt aan bod in hoofdstuk 3 en in hoofdstuk 4 staan de Wmo-voorzieningen en het collectief vervoer centraal. Hoofdstuk 5 staat in het teken van overige ondersteuning waarbij wordt ingegaan op mantelzorg, hulp van een vrijwilliger en zorg vanuit de AWBZ. Hoofdstuk 6 bevat

informatie over het meedoen aan de maatschappij en langer zelfstandig kunnen blijven wonen. Tevens komt in dit hoofdstuk de toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimten aan de orde.

In het rapport wordt met regelmaat verwezen naar de resultaten uit het klantonderzoek Wmo en de Benchmark Wmo over voorgaande jaren. Voor gemeenten die hebben deelgenomen aan 'Tevredenheid cliënten Wmo over 2009, 2010 en/of 2011' zijn in de bijlage ter vergelijking de resultaten van de vergelijkbare vragen uit deze onderzoeken weergegeven.

Figuren

In het rapport zijn zowel de resultaten van de respondenten in uw gemeente als het gemiddelde resultaat van de respondenten van alle deelnemende gemeenten weergegeven (de referentiegroep). In een aantal figuren zijn rode streepjes geplaatst. Deze rode streepjes geven de gemiddelde tevredenheid van de respondenten in de referentiegroep aan. Daarbij zijn de percentages tevreden en zeer tevreden cliënten bij elkaar opgeteld. Wanneer het rode streepje in het vak 'zeer tevreden' of 'tevreden' staat dan betekent dit dat de respondenten in uw gemeente meer tevreden zijn dan in de referentiegroep. Andersom geldt dat als het rode streepje in het vlak 'ontevreden' of 'zeer ontevreden' staat de respondenten in de referentiegroep meer tevreden zijn dan in uw gemeente.

De cijfers van de figuren kunnen door afronding afwijken van de cijfers in de tekst, hetzelfde geldt voor gegevens in de tekst die (minimaal) kunnen afwijken van de gegevens in de bijlage. In sommige gevallen tellen antwoorden van een vraag niet op tot 100%. Dit komt door afrondingsverschillen.

Samenvatting

Uw gemeente heeft meegedaan aan een klantonderzoek Wmo over 2012. In het onderzoek is rekening gehouden met de Kanteling, wat kort samengevat betekent dat niet de 'aanvraag' maar 'de vraag' van de klant centraal staat. De doelgroep van het onderzoek is het totaal aantal unieke klanten die in het kader van de Wmo met een vraag en/of een aanvraag voor een Wmo-voorziening contact heeft opgenomen met uw gemeente in 2011 en/of 2012.

De (aan)vragers hebben vragen voorgelegd gekregen over het contact waarbij ook gevraagd is wat voor oplossing hen geadviseerd is en wat hun tevredenheid daarover is. Daarnaast hebben zij vragen beantwoord over de aanvraagprocedure, de huishoudelijke hulp en de overige Wmo voorzieningen maar ook over overige ondersteuning zoals hulp van een mantelzorger, vrijwilliger of AWBZ ondersteuning. Op die manier ontstaat er een completer beeld van de (aan)vrager en zijn of haar situatie.

In deze samenvatting worden de resultaten op hoofdlijnen weergegeven.

Respons

In totaal zijn in uw gemeente 308 vragenlijsten verzonden en 141 geretourneerd. Daarmee is de respons 46%. In de referentiegroep is de gemiddelde respons 53%.

Contact met de gemeente

Het principe van de Kanteling gaat uit van de verantwoordelijkheidsladder waarbij eerst gekeken wordt wat burgers zelf kunnen, of met behulp van hun eigen netwerk. Als dit niet (voldoende) in de behoefte voorziet, wordt gekeken naar algemene voorzieningen of collectieve voorzieningen en daarna naar de mogelijkheid van een individuele voorziening. Dat vraagt om een nieuwe manier van denken en doen, zowel van de burger als van de consulent.

59% van de respondenten in uw gemeente heeft een persoonlijk gesprek thuis gehad, 18% een persoonlijk gesprek elders, 16% heeft een telefonisch gesprek gehad en bij 7% betrof het een briefwisseling/e-mailcontact. Voor de referentiegroep zijn de aandelen respectievelijk 49%, 19%, 24% en 8%.

Respondenten geven gemiddeld een 7,4 voor het contact. In de referentiegroep is dit cijfer een 7,4.

Degenen met wie een gesprek heeft plaatsgevonden zijn het meest tevreden over de tijd die voor ze was genomen tijdens het gesprek, 94% is hier (zeer) tevreden over. Relatief het minst tevreden is men over de deskundigheid van de mensen met wie ze tijdens het gesprek te maken hadden, 89% is hier (zeer) tevreden over.

Bij het vaststellen welk resultaat bereikt moet worden met de ondersteuning wordt er breed gekeken naar de persoonlijke situatie en worden meerdere levensdomeinen (wonen, sociale contacten, gezondheid, participatie en dergelijke) besproken om te bekijken of de burger hulp of ondersteuning nodig heeft.

De respondenten is gevraagd in hoeverre zij vinden dat er in het gesprek rekening is gehouden met de persoonlijke situatie. 92% zegt daarop 'veel' of 'redelijk'. In de referentiegroep is dit 92%.

In 23% is geadviseerd onder andere een beroep te doen op de eigen kracht van de respondent (referentiegroep 30%). Bij 22% van de respondenten is aangeraden om onder andere een beroep te doen op familie, vrienden of buren (referentiegroep 29%). 90% van de respondenten is (zeer) tevreden met de voorgestelde oplossing (referentiegroep 89%).

Aanvraagprocedure

In uw gemeente geven respondenten een gemiddeld rapportcijfer van een 7,0 voor de aanvraagprocedure (referentiegroep 7,2). 88% geeft aan (zeer) tevreden te zijn over de wachttijd tussen de aanvraag en het daadwerkelijk verkrijgen van de hulp of de voorziening. In de referentiegroep is dit aandeel 89%.

Hulp bij het huishouden

71% van de respondenten in uw gemeente heeft hulp bij het huishouden (referentiegroep 68%). Het aandeel respondenten dat in uw gemeente een persoongebonden budget (pgb) heeft voor hulp bij het huishouden is 15% (referentiegroep 24%).

91% van het aantal respondenten met hulp bij het huishouden in natura geeft aan een exemplaar van het zorgplan te bezitten (referentiegroep 86%). 4% geeft aan niet te weten of zij een exemplaar van het zorgplan hebben. Het aandeel hiervoor ligt in de referentiegroep op 5%. Van de respondenten met een zorgplan geeft 53% aan dat zij ervaren dat de werkafspraken uit het zorgplan nooit met hen besproken worden (referentiegroep 47%).

Respondenten zijn het meest tevreden over de vervanging bij ziekte van de vaste hulp, 92% is hier (zeer) tevreden over. De respondenten zijn relatief het minst tevreden over de wisselingen van de medewerkers, 82%, is hier (zeer) tevreden over.

Respondenten met zorg in natura geven gemiddeld een 7,9 en respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) gemiddeld een _. Wanneer minder dan 10 respondenten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven.
In de referentiegroep is de waardering respectievelijk 7,8 en 8,1.

Wmo-voorzieningen inclusief collectief vervoer

36% heeft een woonvoorziening (referentiegroep 34%), 21% van de respondenten heeft een rolstoel (referentiegroep 24%) en van de respondenten heeft 34% een scootmobiel (referentiegroep 21%).

0% van de respondenten met een scootmobiel zegt deze maar een paar keer per jaar te gebruiken en 4% zegt (bijna) nooit. In de referentiegroep liggen deze aandelen respectievelijk op 3% en 3%.

43% van de respondenten heeft een tegemoetkoming in de vervoerskosten ontvangen waarvan 83% (zeer) tevreden is over de hoogte daarvan. In de referentiegroep is dit respectievelijk 14% en 82%.

Aan de respondenten die voorzieningen ontvangen, is gevraagd met een rapportcijfer aan te geven hoe de totale tevredenheid is over de Wmo-voorziening(en). Respondenten uit uw gemeente geven een gemiddeld rapportcijfer van een 7,3. In de referentiegroep is dit gemiddeld een 7,5.

20% gebruikt het collectief vervoer (referentiegroep 36%). Het blijkt dat de respondenten in uw gemeente het meest positief zijn over het gemak waarmee ze het collectief vervoer kunnen bestellen, 100% is hier (zeer) tevreden over. Respondenten zijn relatief het minst tevreden over hoe ver ze met het collectief vervoer kunnen reizen, 80% is hier (zeer) tevreden over. Het gemiddelde rapportcijfer voor het collectief vervoer in uw gemeente is een 7,5. In de referentiegroep is dat een 7,1.

In uw gemeente geeft 32% aan een paar keer per jaar gebruik te maken van het collectief vervoer en 14% (bijna) nooit. Voor de referentiegroep liggen deze percentages op 28% en 10%.

Overige ondersteuning

56% van de respondenten geeft aan momenteel hulp te ontvangen van een mantelzorger (referentiegroep 47%) en 22% van de respondenten geeft aan momenteel hulp van een vrijwilliger te ontvangen (referentiegroep 17%). Dit aandeel mantelzorgers en vrijwilligers is niet representatief voor de gehele gemeente, omdat het hier om een selectieve groep van mantelzorgers en vrijwilligers gaat: mantelzorgers en vrijwilligers die cliënten ondersteunen.

Uit het onderzoek blijkt verder dat 20% zowel hulp van een mantelzorger als hulp van een vrijwilliger ontvangt. In de referentiegroep is dat 14%.

Daarnaast is gevraagd of de respondenten ook zorg of ondersteuning vanuit de AWBZ ontvangen. 14% in uw gemeente maakt gebruik van (individuele) begeleiding, 10% van begeleiding in de vorm van groepsactiviteiten, 21% van persoonlijke verzorging, 9% van

behandeling en 13% van verpleging. De aandelen in de referentiegroep zijn respectievelijk 12%, 8%, 19%, 8% en 9%.

Meedoen aan de maatschappij

Mee kunnen blijven doen aan de maatschappij is een belangrijk doel van de Wmo. Het zo lang mogelijk 'gewoon' en zelfstandig wonen, doen wat je zelf kunt doen en deelnemen aan het maatschappelijk verkeer zijn de elementen van het 'meedoen aan de maatschappij' waarop de Wmo doelt.

De fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte bepaalt mede of burgers in staat zijn mee te doen. In uw gemeente geeft 54% van de respondenten aan dat zij 'nooit of zelden' of 'soms' een probleem ervaren met de fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen. Met betrekking tot de fysieke toegankelijkheid van de openbare ruimte ervaart 33% 'nooit of zelden' een probleem. In de referentiegroep liggen deze percentages op 53% en 35%.

En de hamvraag: dragen de ondersteuning en voorzieningen uit de Wmo in de ogen van de burgers bij aan de uiteindelijke doelen van de wet? In uw gemeente geeft 79% van de respondenten aan dat de ondersteuning/het hulpmiddel 'veel' of 'redelijk' bijdraagt aan het zelfstandig kunnen blijven wonen. Als het gaat om de bijdrage van de ondersteuning/het hulpmiddel aan meedoen aan de maatschappij, geeft 75% aan dat het 'veel' of 'redelijk' bijdraagt. In de referentiegroep liggen deze percentages op respectievelijk 83% en 76%.

Wmo-raad

In uw gemeente heeft 36% wel eens gehoord van de Wmo-raad. In de referentiegroep ligt dit aandeel op 25%. Aan degenen die wel eens gehoord hebben van de Wmo-raad, is gevraagd hoe ze voor het eerst van de Wmo-raad hebben gehoord. Van de groep die wel eens heeft gehoord van de Wmo-raad geeft de grootste groep (40%) aan voor het eerst gehoord te hebben van de Wmo-raad via de gemeente/het Wmo-loket.

1 Verantwoording en achtergrondgegevens

Het onderzoek is tussen januari en mei 2013 uitgevoerd. In totaal hebben 71 gemeenten aan het onderzoek deelgenomen. Omdat gebruik is gemaakt van een standaardvragenlijst en standaardmethode kunnen de resultaten van verschillende gemeenten onderling worden vergeleken. In dit hoofdstuk vindt u informatie over de achtergrond van het onderzoek en de achtergrond van de (aan)vragers (zoals bijvoorbeeld de leeftijdsopbouw). Daarnaast leest u hoe bekend deze (aan)vragers zijn met de Wmo-raad in uw gemeente.

1.1 Achtergrond onderzoek

In de vragenlijst wordt rekening gehouden met de Kanteling, wat kort samengevat betekent dat niet de 'aanvraag' maar 'de vraag' van de klant centraal staat. De vragenlijst is geschikt voor alle gemeenten, ongeacht of de gemeente gekanteld is of bezig is met kantelen.

De doelgroep van het onderzoek is het totaal aantal unieke klanten die in het kader van de Wmo met een vraag en/of een aanvraag voor een Wmo-voorziening contact hebben opgenomen met uw gemeente in 2012 en/of 2011.

Doelgroep voor gekantelde gemeenten
Gemeenten die 'gekanteld' werken, schrijven klanten aan die met een vraag contact hebben opgenomen met de gemeente. Deze vraag wordt ook wel een 'melding' genoemd en wordt door de gemeente vaak geregistreerd met zogeheten 'meldingsformulieren'. Het gaat hier om 'melders' met een ondersteuningsvraag die in het kader van de Kanteling in aanmerking komen voor het zogeheten 'keukentafelgesprek'.

Doelgroep voor niet gekantelde gemeenten
Gemeenten die nog niet 'gekanteld' werken, schrijven (net als voorgaande jaren) klanten aan die voor een aanvraag van een Wmo-voorziening contact hebben opgenomen met de gemeente.

Het is ook mogelijk dat een gemeente bijvoorbeeld halverwege 2012 is gekanteld. In dat geval kan het zijn dat er zowel vragers als aanvragers in het onderzoek zijn bevraagd.

Steekproef
In het geval er minder dan 600 unieke (aan)vragers zijn, zijn deze allemaal aangeschreven.

Indien het aantal unieke (aan)vragers in 2012 en/of 2011 groter was dan 600 unieke cliënten, hebben deelnemende gemeenten naar een deel van deze (aan)vragers een vragenlijst gestuurd. In dat geval heeft de gemeente een aselecte steekproef getrokken uit

het bestand met (aan)vragers. Alle (aan)vragers uit de steekproef hebben de vragenlijst gekregen.

Bij het bepalen van de omvang van de steekproef is uitgegaan van een bepaalde betrouwbaarheid, nauwkeurigheid en respons. Belangrijk om te weten is dat we in dit onderzoek met de getrokken steekproef en de vereiste respons uitspraken kunnen doen over de tevredenheid van (aan)vragers.

Respons

In totaal zijn in uw gemeente 308 vragenlijsten verzonden en 141 geretourneerd. Daarmee is de respons 46% In de referentiegroep is de gemiddelde respons 53%.

Uitsplitsingen

In dit rapport worden ook uitsplitsingen gemaakt, bijvoorbeeld naar leeftijd of het wel of niet hebben van een persoonsgebonden budget (pgb). De resultaten hiervan kunnen bij kleine aantallen respondenten veelal alleen een indicatie van de tevredenheid geven. De aantallen kunnen dan te klein zijn om betrouwbare uitspraken op te baseren.

Referentiegroep

De referentiegroep is dit jaar gedifferentieerder dan in andere jaren. Gekantelde en niet-gekantelde gemeenten zijn beide vertegenwoordigd in de vergelijkingsgroep.

1.2 Achtergrond (aan)vragers

In onderstaande tabel zijn de respondenten verdeeld naar leeftijdscategorie. U ziet de resultaten voor uw gemeente en voor alle deelnemende gemeenten (de referentiegroep).

Tabel 1 Leeftijd respondenten (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
17 jaar of jonger	2 %	1 %
18 - 34 jaar	1 %	2 %
35 - 64 jaar	12 %	19 %
65 - 74 jaar	20 %	22 %
75+	65 %	57 %

47 % van de respondenten in uw gemeente heeft hulp gehad bij het invullen van de vragenlijst. In de referentiegroep is dit 44%.

Van de respondenten die hulp hebben gehad bij het invullen, heeft de grootste groep deze hulp gekregen van een naaste (88%).

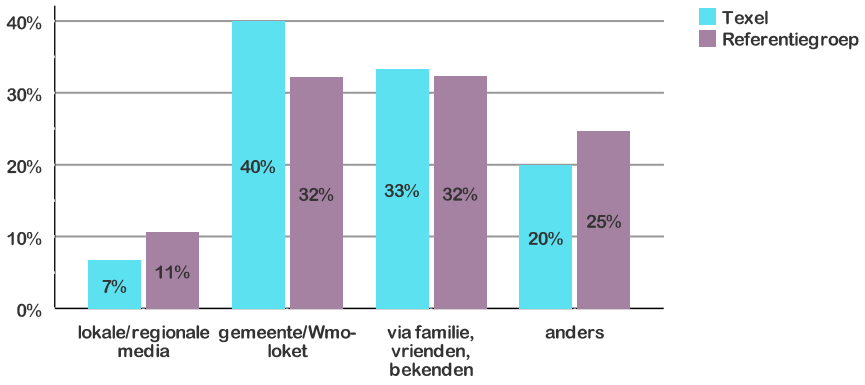
1.3 Wmo-raad

Veel gemeenten hebben een Wmo-raad (of een vergelijkbaar orgaan, zoals participatieraad, platform of klankbordgroep) die bestaat uit burgers die meedenken over het lokale Wmo-beleid. De Wmo-raad is een onafhankelijk adviesorgaan in de gemeente. Zij zorgen ervoor dat ideeën en meningen van cliënten, burgers en/of maatschappelijke organisaties worden meegenomen in de lokale besluitvorming rondom de Wmo. De rol en de bevoegdheden van de Wmo-raden verschillen echter per gemeente.

In uw gemeente heeft 36% wel eens gehoord van de Wmo-raad. In de referentiegroep ligt dit aandeel op 25%. Aan degenen die wel eens gehoord hebben van de Wmo-raad, is gevraagd hoe ze voor het eerst van de Wmo-raad hebben gehoord.

In de volgende figuur ziet u de uitkomsten.

Figuur 1 Hoe heeft u voor het eerst gehoord van de Wmo-raad? (%)

Van de groep die wel eens heeft gehoord van de Wmo-raad geeft de grootste groep (40%) aan voor het eerst gehoord te hebben van de Wmo-raad via de gemeente/het Wmo-loket.

2 Contact met uw gemeente

Burgers komen met verschillende (aan)vragen bij het Wmo-loket. In veel gevallen volgt na een (aan)vraag een persoonlijk gesprek met de burger. Vanuit de gedachte van de Kanteling wordt er breed gekeken naar de persoonlijke situatie en worden meerdere levensdomeinen (wonen, sociale contacten, gezondheid, participatie en dergelijke) besproken om te bekijken of de burger hulp of ondersteuning nodig heeft. De compensatie is niet omschreven in de wet; het gaat om het resultaat van de compensatie. Gemeenten zijn vrij om zelf invulling te geven aan de compensatieplicht.

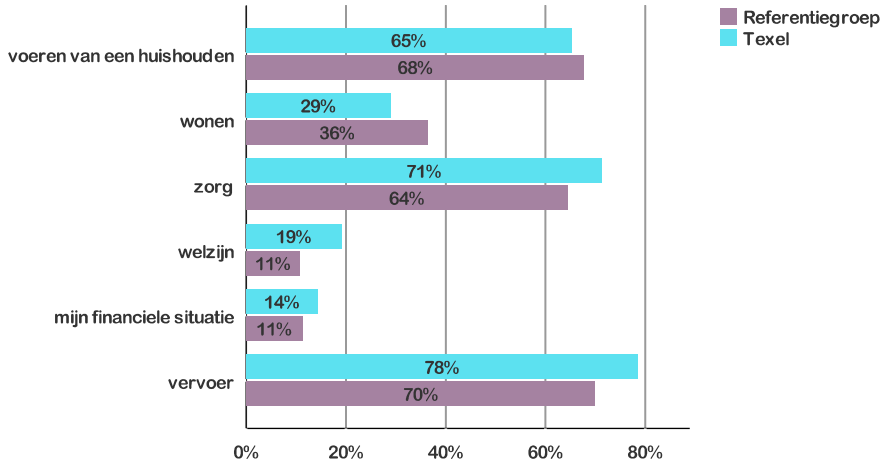
De gekantelde werkwijze houdt in dat de gemeenten burgers helpen om zo lang mogelijk zelfstandig te blijven wonen en te participeren, ondanks beperkingen. Daarbij wordt in gesprek met de burger eerst in beeld gebracht wat het probleem is en wat de mogelijkheden van de burger zijn om dit probleem zelf te verkleinen. Als dat niet voldoende is, wordt gekeken naar de mogelijkheden binnen het eigen netwerk, de informele hulp en algemene voorzieningen. Daarna komen de collectieve voorzieningen in beeld. Ten slotte wordt er gekeken naar een individuele voorziening.

2.1 Het contact

19% van de burgers nam contact op om informatie op te vragen, 9% om advies te vragen, 73% voor het doen van een aanvraag, 14% voor het doen van een vervolgaanvraag en 2% in verband met een andere reden. In het onderzoek was het mogelijk om meerdere redenen op te geven, dus de aandelen kunnen optellen tot meer dan 100%.

De respondenten geven aan dat ze over de onderstaande onderwerpen contact hebben opgenomen. Ook hier was het mogelijk om meerdere onderwerpen aan te geven.

Figuur 2 Over welk onderwerp heeft u contact opgenomen? (%)

Het principe van de Kanteling gaat uit van de verantwoordelijkheidsladder waarbij eerst gekeken wordt wat burgers zelf kunnen, of met behulp van hun eigen netwerk. Als dit niet (voldoende) in de behoefte voorziet, wordt gekeken naar algemene voorzieningen of collectieve voorzieningen en daarna naar de mogelijkheid van een individuele voorziening. Dat vraagt om een nieuwe manier van denken en doen, zowel van de burger als van de consulent. Burgers met beperkingen moeten duidelijk maken hoe hun leven eruit ziet en wat zij nodig hebben om mee te kunnen doen. Door een gesprek 'aan de keukentafel' te voeren, kan deze vraag worden geanalyseerd en zijn oplossingen op maat mogelijk. Niet alle gemeenten zijn zover, er vindt ook vaak telefonisch contact plaats of het contact verloopt via briefwisseling of e-mail.

Hoe in uw gemeente de (aan)vraag van de burger is opgepakt, ziet u in de volgende tabel.

Tabel 2 Manier waarop de (aan)vraag besproken is (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Persoonlijk gesprek bij mij thuis	59 %	49 %
Persoonlijk gesprek elders	18 %	19 %
Telefonisch gesprek	16 %	24 %
Briefwisseling/e-mail contact	7 %	8 %

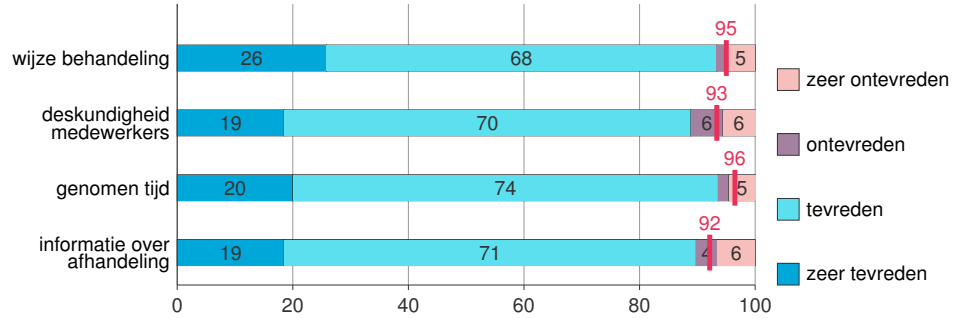
2.2 Het gesprek

In deze paragraaf gaat het om de ervaringen van respondenten die een gesprek hebben gehad (persoonlijk gesprek thuis, persoonlijk gesprek elders en een telefonisch gesprek vallen hieronder).

In de volgende figuur wordt de tevredenheid over de volgende aspecten van het gesprek weergegeven:

- de informatie over de afhandeling van het gesprek;
- de tijd die genomen werd voor het gesprek;
- de deskundigheid van de medewerkers;
- de wijze waarop de respondent is behandeld bij het gesprek.

Figuur 3 Tevredenheid over het gesprek (%)

Wat betreft het gesprek in uw gemeente zijn de respondenten het meest tevreden over de tijd die voor ze was genomen tijdens het gesprek, 94% is hier (zeer) tevreden over. Relatief het minst tevreden is men over de deskundigheid van de mensen met wie ze tijdens het gesprek te maken hadden, 89% is hier (zeer) tevreden over.

Om een gesprek goed en efficiënt te laten verlopen, wordt vanuit de Kanteling geadviseerd om burgers vooraf te informeren over wat ze van zo'n gesprek kunnen verwachten. Op die manier weet de burger ook beter wat hij of zij mag verwachten van (de uitkomst van) het gesprek en kan degene alvast nadenken over de eigen inbreng die wellicht mogelijk is en welke vragen er leven.

Uit kwalitatieve kantelingsonderzoeken van SGBO, uitgevoerd in meerdere gemeenten, over 2011 blijkt dat de informatievoorziening voorafgaand aan het gesprek van invloed is op de ervaringen van de klant. Burgers die vooraf geïnformeerd zijn over het doel van het gesprek kunnen meer begrip opbrengen voor een afwijzing of kunnen positief verrast zijn wanneer ze de gewenste voorziening ontvangen terwijl ze op basis van de informatie vooraf gedacht hadden daarvoor niet in aanmerking te komen.

Over de informatie die vooraf is verstrekt betreffende de aard van het gesprek is 78% van de respondenten (zeer) tevreden (referentiegroep 78%).

Bij het vaststellen welk resultaat bereikt moet worden met de ondersteuning is een gesprek over en zorgvuldig onderzoek naar de ondersteuningsbehoefte van belang. Bij de Kanteling wordt er breed gekeken naar de persoonlijke situatie en worden meerdere levensdomeinen (wonen, sociale contacten, gezondheid, participatie en dergelijke) besproken om te bekijken of de burger verdere hulp of ondersteuning nodig heeft.

In uw gemeente is in 53% van de gevallen over één of meer andere onderwerpen gesproken dan het onderwerp waar de burger in eerste instantie contact voor heeft opgenomen. In de referentiegroep ligt dit percentage op 61%.

De onderwerpen zorg, welzijn (ontmoeten van andere mensen) en financiën zijn onderwerpen die een grote invloed kunnen hebben op de vraag naar maatschappelijke ondersteuning. Immers uit het participatieonderzoek van SGBO over 2011 komt naar voren dat kwetsbaarheid van burgers in belangrijke mate bepaald wordt door hun gezondheid en de zorgbehoeften, door eenzaamheid en door beperkte financiële middelen.

In figuur 2 is te lezen over welk onderwerp men contact heeft opgenomen met de gemeente. Aan de respondenten is gevraagd of er aanvullend ook over andere onderwerpen is gesproken terwijl men hier in eerste instantie geen contact voor zocht. De onderstaande tabel laat zien of er aanvullend ook over (een) ander(e) onderwerp(en) is gesproken waarvoor men dus geen contact zocht.

Tabel 3 Er is aanvullend over het onderstaande onderwerp gesproken (%)

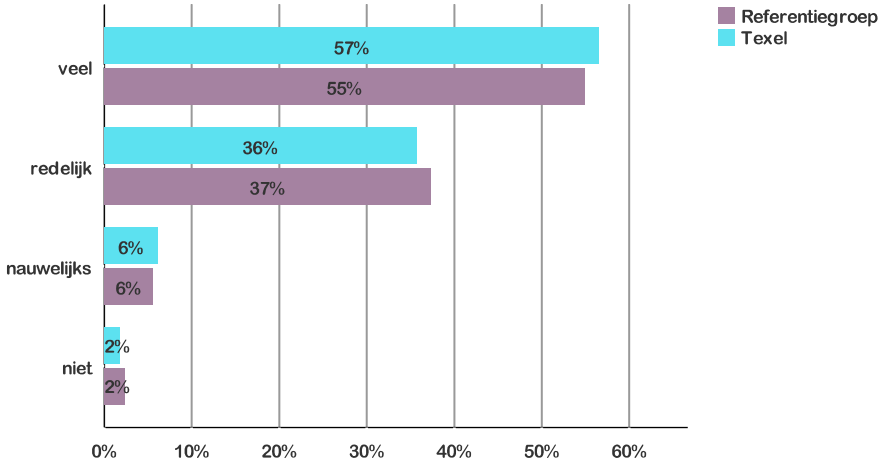
	Uw gemeente	Referentiegroep
Voeren van een huishouden	22 %	36 %
Wonen	16 %	21 %
Zorg	31 %	38 %
Welzijn (ontmoeten andere mensen)	2 %	11 %
Mijn financiële situatie	5 %	8 %
Vervoer	49 %	40 %

Bij het zoeken naar oplossingen voor cliënten wordt steeds meer uitgegaan van de eigen kracht van cliënten en zijn of haar sociale omgeving door in eerste instantie te kijken naar wat de cliënt zelf kan en naar wat hij of zij in de eigen directe omgeving aan ondersteuning kan organiseren. De persoonlijke situatie van de cliënt in beeld brengen is daarbij van belang. Daarnaast zorgt het in beeld brengen van de persoonlijke situatie ervoor dat burgers zich serieus genomen voelen en dit zorgt doorgaans voor meer tevreden klanten.

Zo blijkt uit klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar dat de relatie tussen de tevredenheid over verschillende aspecten van de aanvraag, zoals de tijd die genomen wordt, de bejegening en het uiteindelijke rapportcijfer voor de aanvraagprocedure versterkt wordt door de indicator 'rekening houden met de persoonlijke situatie'. Dat betekent (in het geval de tevredenheid over de verschillende aspecten van de aanvraag verder gelijk blijven) dat cliënten die vinden dat er veel rekening gehouden is met hun persoonlijke situatie gemiddeld altijd een hoger rapportcijfer voor de aanvraagprocedure geven dan de cliënten die dit minder hebben ervaren.

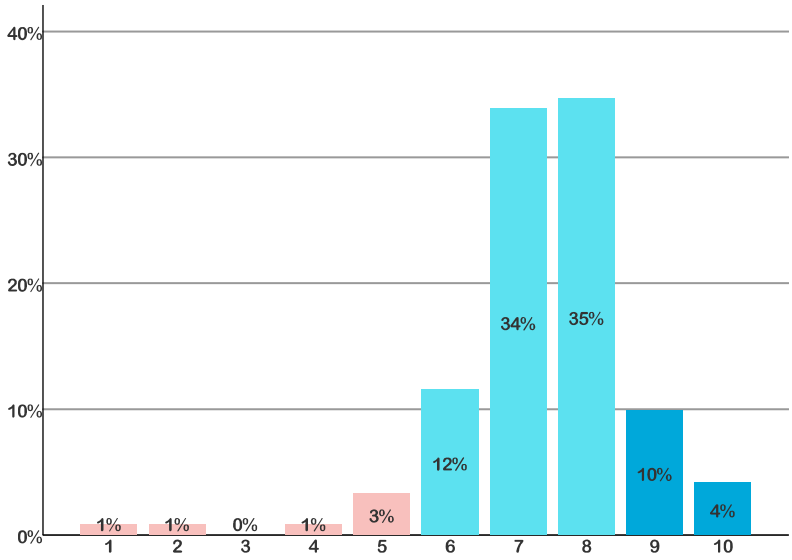
De volgende figuur geeft aan in hoeverre er volgens de respondent tijdens dit gesprek rekening is gehouden met de persoonlijke situatie. 92% zegt daarop ‘veel’ of ‘redelijk’. In de referentiegroep is dit 92%.

Figuur 4 In hoeverre is er bij het gesprek rekening gehouden met de persoonlijke situatie (%)

Respondenten geven gemiddeld een 7,4 voor het contact. In de referentiegroep is dit cijfer een 7,4. In de onderstaande figuur wordt dit rapportcijfer weergegeven.

Figuur 5 Rapportcijfer over het contact (%)

Respondenten die een persoonlijk gesprek bij hen thuis hebben gehad geven gemiddeld een 7,5, respondenten die een persoonlijk gesprek elders hebben gehad geven gemiddeld een 7,0, respondenten die een telefonisch gesprek hebben gehad geven gemiddeld een 7,4 en de respondenten bij wie de (aan)vraag via brief of e-mail is behandeld geven gemiddeld een _. Wanneer minder dan 10 respondenten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven. Bij de referentiegroep liggen deze cijfers op 7,5, 7,5, 7,2 en 7,1.

Gekeken is welke aspecten van het gesprek van invloed zijn op het rapportcijfer over het gesprek. Uit analyse over de gehele referentiegroep blijkt dat, vooral, de mate waarin rekening gehouden is met de persoonlijke situatie, van invloed is op het rapportcijfer.

2.3 De oplossing

Volgens de kantelingsgedachte gaan gemeenten steeds meer uit van wat iemand wel kan en ligt de nadruk op de kwaliteiten die burgers bezitten. De eigen verantwoordelijkheid van burgers wordt zoveel mogelijk benut en ontwikkeld. Eigen kracht komt voorop te staan. Wat kan de burger nog zelf? Door in eerste instantie te kijken naar wat de burger wel kan en naar wat de eigen directe omgeving aan ondersteuning kan organiseren, blijft de burger zelfredzaam en betrokken bij de samenleving. Het is de taak van gemeenten om het zó te regelen, dat de burger deze verantwoordelijkheid ook kan nemen. Daar waar dat niet lukt, helpt de gemeente met ondersteuning of een vangnet.

Uit de kwalitatieve kantelingsonderzoeken van SGBO over 2011 blijkt dat het keukentafelgesprek, waarin breder wordt gekeken naar de situatie van de cliënt en eigen verantwoordelijkheid voorop staat, vaak nog niet leidt tot een andere oplossing dan een individuele voorziening.

Bij het kijken naar een vorm van ondersteuning wordt idealiter, afhankelijk van de vraag van de cliënt, de volgende volgorde van ondersteuning gehanteerd die u in de onderstaande tabel ziet van boven naar beneden. Deze tabel geeft weer wat de respondenten in uw gemeente geadviseerd is. Er kunnen meerdere zaken geadviseerd zijn dus het percentage kan optellen tot meer dan 100%.

Tabel 4 De gemeente heeft mij geadviseerd een beroep te doen op... (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Eigen kracht	23 %	30 %
Familie, vrienden, buren	22 %	29 %
Een vrijwilliger	12 %	10 %
Aanbod aan dagactiviteiten	9 %	10 %
Een algemene voorziening	21 %	15 %
Een individuele voorziening	75 %	67 %
Andere zorgaanbieders	7 %	14 %
Inkomensondersteuning	4 %	5 %
Iets anders	4 %	7 %

In uw gemeente is in 23% van de gevallen geadviseerd onder andere een beroep te doen op de eigen kracht van de respondent, in de referentiegroep ligt dit percentage op 30%. In 22% van de gevallen is aangeraden om onder andere een beroep te doen op familie, vrienden of buren. In de referentiegroep ligt dit percentage op 29%.

90% van de respondenten is (zeer) tevreden met de voorgestelde oplossing. In de referentiegroep ligt dit percentage op 89%.

Bij claimgericht denken wordt vooral gedacht vanuit de voorziening waarop de klant meent recht te hebben, bij compensatiegericht denken wordt vanuit de vraag van de klant bekeken welke oplossing zijn of haar beperking het beste compenseert. Er is een verschuiving gaande bij gemeenten om minder (individuele) Wmo-voorzieningen te verstrekken en meer te verwijzen naar hulp van familie, vrienden en buren, vrijwilligers en andere soorten (algemene) voorzieningen.

Uit de gegevens van de referentiegroep blijkt dat de respondenten over alle geboden oplossingen tevreden zijn. Het meest tevreden zijn ze met de voorgestelde oplossing als de gemeente heeft geadviseerd om een beroep te doen op het aanbod aan dagactiviteiten, een individuele voorziening, een algemene voorziening, andere zorgaanbieders of inkomensondersteuning. Iets minder tevreden zijn ze met de voorgestelde oplossing als de gemeente heeft geadviseerd een beroep te doen op de eigen kracht, familie, vrienden, buren of een vrijwilliger.

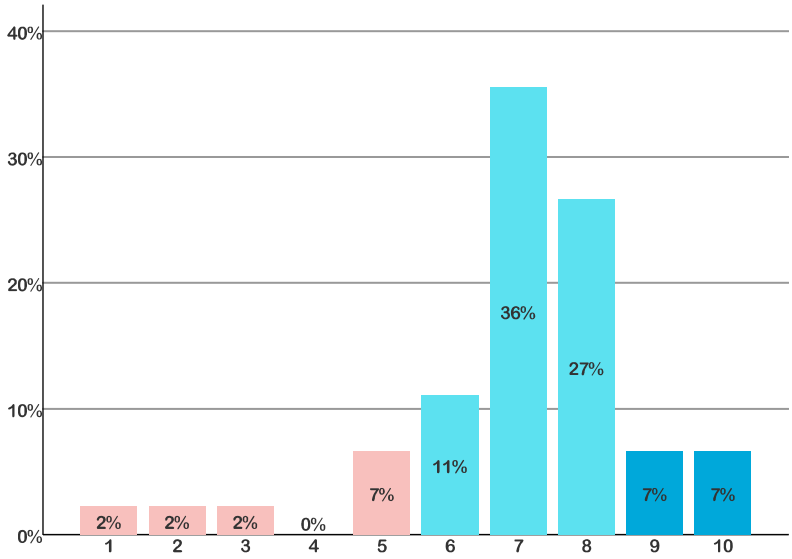
2.4 Aanvraagprocedure

Contact met de gemeente over een ondersteuningsvraag kan leiden tot een aanvraag. In de praktijk vervalt deze stap voor sommige gemeenten. De aanvraag wordt dan impliciet na het keukentafelgesprek afgehandeld.

In deze paragraaf wordt ingegaan op de ervaringen van aanvragers met de aanvraagprocedure. Hierbij zijn alleen de resultaten meegenomen van de respondenten die in de afgelopen 12 maanden een aanvraag hebben ingediend. De reden hiervoor is dat deze respondenten kortgeleden ervaring hebben opgedaan met de aanvraagprocedure. In uw gemeente heeft 35% van de respondenten de afgelopen 12 maanden een aanvraag ingediend. In de referentiegroep is dit 47%.

Aan respondenten die de afgelopen 12 maanden een aanvraag hebben ingediend, is gevraagd om een rapportcijfer te geven voor de aanvraagprocedure. De volgende figuur toont deze rapportcijfers, waarbij een 1 staat voor een lage waardering en een 10 voor een hoge waardering.

Figuur 6 Spreiding van de rapportcijfers voor de aanvraagprocedure (%)

In uw gemeente geven respondenten een gemiddeld rapportcijfer van een 7,0 voor de aanvraagprocedure, in de referentiegroep is dit een 7,2. In uw gemeente geeft 13% een 5 of lager voor de aanvraagprocedure, 13% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 13% en 15%.

Een aanvraag voor een voorziening kan resulteren in verschillende uitkomsten: een aanvraag kan volledig of gedeeltelijk zijn toegekend of afgewezen. Aanvragen kunnen echter ook op het moment van de uitvoering van dit onderzoek nog in behandeling zijn.

Aan de respondenten is gevraagd of de aanvraag is toegekend. 5% van de respondenten geeft aan dat de aanvraag niet is toegekend. In de referentiegroep is dit aandeel 7%. De resultaten zijn in onderstaande tabel terug te vinden.

Tabel 5 Is de aanvraag toegekend?

	Uw gemeente	Referentiegroep
Ja, volledig	84 %	76 %
Ja, gedeeltelijk	9 %	12 %
De aanvraag is nog in behandeling	2 %	5 %
Nee	5 %	7 %

Het gemiddelde rapportcijfer voor de aanvraagprocedure van respondenten met een toegekende aanvraag is een 7,3. Voor de referentiegroep is dit een 7,4. Respondenten in uw gemeente van wie de aanvraag is afgewezen geven gemiddeld een 3,0 voor de aanvraagprocedure. In de referentiegroep is dit een 5,0.

In uw gemeente geeft 88% aan (zeer) tevreden te zijn over de wachttijd tussen de aanvraag en het daadwerkelijk verkrijgen van de hulp of de voorziening. 12% geeft aan hier (zeer) ontevreden over te zijn. In de referentiegroep zijn deze aandelen respectievelijk 89% en 11%.

3 Hulp bij het huishouden

Door ouderdom, langdurige ziekte of na een operatie kunnen burgers hulp nodig hebben bij het huishouden. De behoefte hieraan kan voor kortere of langere tijd zijn. Via de gemeente kan hiervoor een beroep worden gedaan op de Wmo.

Dit hoofdstuk gaat over de ervaringen van respondenten die via de Wmo hulp bij het huishouden ontvangen. Achtereenvolgens komen de volgende onderwerpen aan de orde: proces en kwaliteitscriteria (paragraaf 3.1), de tevredenheid over de leverancier (paragraaf 3.2), de tevredenheid over de medewerkers (paragraaf 3.3) en de rapportcijfers voor hulp bij het huishouden (paragraaf 3.4).

In uw gemeente heeft 71% van de respondenten hulp bij het huishouden. In de referentiegroep is dit 68%.

3.1 Proces en kwaliteitscriteria

Aan de cliënten met hulp bij het huishouden is een aantal achtergrondvragen gesteld over het proces van hulp bij het huishouden.

- Zorg in natura en persoonsgebonden budget (pgb): Zijn de cliënten bekend met de mogelijkheid om bij hulp bij het huishouden te kiezen tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget (pgb)? Heeft de cliënt een persoonsgebonden budget (pgb)?
- Leverancier hulp bij het huishouden: Welke leverancier levert de hulp bij het huishouden in het geval van zorg in natura? Heeft uw gemeente de cliënt een keuze voorgelegd uit de verschillende leveranciers die hulp bij het huishouden leveren?
- Zorgplan: Is er een zorgplan aanwezig? Zo ja, met welke frequentie worden de werkafspraken uit het zorgplan met de cliënt besproken?

Onderstaand worden de resultaten voor deze onderwerpen uitgewerkt.

<u>Zorg in natura en persoonsgebonden budget (pgb)</u>
De huidige Wmo verplicht gemeenten om hun burgers de keuze te bieden tussen een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget (pgb). Burgers zijn hiervan echter niet altijd op de hoogte.

In uw gemeente geeft 73% van de respondenten aan te weten dat er een keuze is tussen huishoudelijke hulp via de door de gemeente gecontracteerde aanbieders van hulp bij het huishouden (zorg in natura) en een persoonsgebonden budget (pgb), waarmee de cliënt zelf hulp kan inkopen. Daarentegen is 27% er dus nog niet bekend mee. In de referentiegroep is 21% niet bekend met de keuzemogelijkheid.

Uit klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar is gebleken dat de bekendheid met het hebben van een keuze tussen zorg in natura of een persoonsgebonden budget (pgb) groter is onder cliënten jonger dan 65 jaar dan onder cliënten ouder dan 65 jaar. Voor uw gemeente geldt dat het aandeel respondenten jonger dan 65 jaar dat bekend is met de keuze 83% is. Voor respondenten ouder dan 65 jaar is dit 71%. In de referentiegroep is dit respectievelijk 83% en 78%.

Het aandeel respondenten dat in uw gemeente een persoongebonden budget (pgb) heeft voor hulp bij het huishouden is 15%. In de referentiegroep is dat 24%.

Uit klantonderzoek Wmo van SGBO van de voorgaande drie jaar blijkt uit vergelijking van de gemiddelden uit het klantonderzoek met de benchmarkcijfers dat het werkelijke aandeel cliënten met een persoonsgebonden budget (pgb) vaak kleiner is. Dit betekent dat cliënten met een persoonsgebonden budget (pgb) oververtegenwoordigd kunnen zijn in dit onderzoek.

Uit klantonderzoek Wmo van SGBO over de voorgaande drie jaar blijkt dat jongere cliënten vaker een persoonsgebonden budget (pgb) voor hulp bij het huishouden hebben dan oudere cliënten. Onderstaande tabel laat zien of dit ook zo is over 2012 voor uw gemeente en de referentiegroep.

Tabel 6 Persoonsgebonden budget (pgb) naar leeftijd (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Persoonsgebonden budget (Pgb)	15 %	24 %
- Cliënten jonger dan 65 jaar		29 %
- Cliënten ouder dan 65 jaar	13 %	23 %

Leverancier hulp bij het huishouden

Het aantal leveranciers van hulp bij het huishouden waaruit de cliënt kan kiezen wisselt per gemeente. Sommige gemeenten hebben één leverancier, sommige hebben vijf of zelfs meer leveranciers. Voor dit klantonderzoek konden maximaal vijf namen van leveranciers worden aangedragen voor in de vragenlijst. Respondenten met een leverancier anders dan de in de vragenlijst genoemde leveranciers hebben de categorie 'anders' kunnen aankruisen.

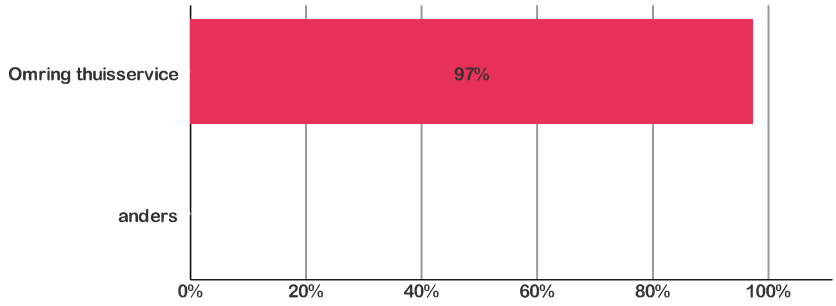
In de huidige Wmo staat keuzevrijheid centraal. Zo kunnen alle cliënten zelf kiezen van welke zorgaanbieder zij hulp bij het huishouden willen ontvangen. Van de respondenten in uw gemeente geeft 3% aan dat uw gemeente hen een keuze heeft voorgelegd uit verschillende leveranciers die hulp bij het huishouden aanbieden. In de referentiegroep is dit 34%.

19% van de respondenten weet niet of de keuze door uw gemeente is voorgelegd. In de referentiegroep ligt het aandeel hiervoor op 19%.

Ook hier blijkt uit klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar, net als bij de bekendheid met de keuzemogelijkheid tussen zorg in natura en een persoonsgebonden budget (pgb), dat de bekendheid omlaag gaat als de leeftijd van de cliënt stijgt. Voor uw gemeente geldt dat het aandeel respondenten jonger dan 65 jaar dat bekend is met de keuze tussen verschillende leveranciers 0% is en voor respondenten ouder dan 65 jaar bedraagt dit 3%. De aandelen in de referentiegroep zijn respectievelijk 44% en 32%.

De volgende figuur laat zien van welke leveranciers de respondenten de hulp bij het huishouden ontvangen. In de figuur wordt getoond welk aandeel van de respondenten de hulp bij het huishouden ontvangt van de betreffende leverancier. In deze resultaten zijn alleen de respondenten meegenomen die zorg in natura ontvangen. Het is mogelijk dat de onderstaande verdeling afwijkt van de aantallen cliënten per leverancier in uw cliëntenbestand. Dit kan komen doordat er bij het trekken van de steekproef geen rekening gehouden is met een verdeling over de verschillende aanbieders.

Figuur 7 Aandeel respondenten met zorg in natura, per leverancier (%)

Zorgplan

De leverancier van hulp bij het huishouden moet werkafspraken maken met de cliënt over de hulp die hij of zij krijgt, over de werkzaamheden, op welke dagen en tijdstippen en hoe de afspraken geëvalueerd worden. De afspraken worden schriftelijk vastgelegd in een zorgplan, dat ook wel zorgmap, zorgdossier of plan huishoudelijke hulp heet.

De aanwezigheid van het zorgplan of plan huishoudelijke hulp is een belangrijke kwaliteitsindicator, zoals is vastgesteld door de landelijke partijen medio 2009. De Inspectie voor de Gezondheidszorg hanteert deze indicator in haar toezichtkader voor verantwoorde hulp bij het huishouden.

Uit klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar is gebleken dat cliënten ervaren dat de werkafspraken niet heel frequent besproken worden. Het kan voorkomen dat dit niet geheel in overeenstemming is met de ervaring van uw gemeente of leverancier. Mogelijk is

voor cliënten in de communicatie met de hulp niet duidelijk wanneer iets een werkafspraak is. Verder blijkt uit eerder onderzoek van SGBO dat veel cliënten een drempel ervaren bij het bespreken van problemen of vervelende ervaringen met de hulp.

In uw gemeente geeft 91% van het aantal respondenten met hulp bij het huishouden in natura aan een exemplaar van het zorgplan te bezitten. In de referentiegroep is dit 86%. 4% geeft aan niet te weten of zij een exemplaar van het zorgplan hebben. Het aandeel hiervoor ligt in de referentiegroep op 5%.

Van de respondenten met een zorgplan geeft 53% aan dat zij ervaren dat de werkafspraken uit het zorgplan nooit met hen besproken worden. In de referentiegroep ligt dit aandeel op 47%.

Hoe vaak de werkafspraken uit het zorgplan met de cliënt worden besproken is in de volgende tabel te zien.

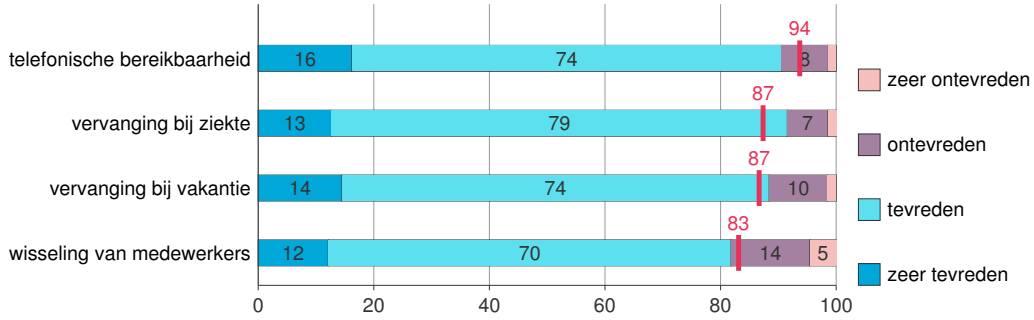
Tabel 7 Hoe vaak worden de werkafspraken uit het zorgplan besproken? (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Ongeveer 1 keer per 3 maanden	12 %	22 %
Ongeveer 1 keer per half jaar	20 %	15 %
Ongeveer 1 keer per jaar	14 %	15 %
Nooit	53 %	47 %

3.2 Tevredenheid over de leverancier

Aan respondenten met zorg in natura is een aantal vragen gesteld over de leverancier die de hulp bij het huishouden levert. Respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) zijn buiten beschouwing gelaten. Onderstaande figuur laat zien wat de mate van tevredenheid is over een aantal verschillende aspecten rond de hulp bij het huishouden.

Figuur 8 Tevredenheid over aspecten rond hulp bij het huishouden (%)

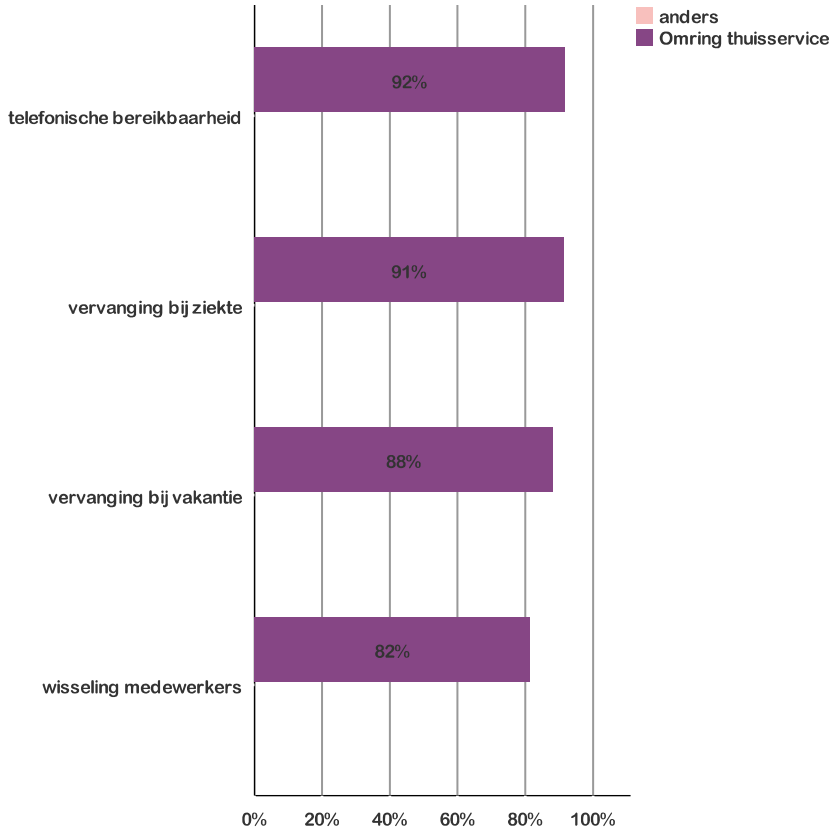

Respondenten zijn het meest tevreden over de vervanging bij ziekte van de vaste hulp, 92% is hier (zeer) tevreden over. De respondenten zijn relatief het minst tevreden over de wisselingen van de medewerkers, 82%, is hier (zeer) tevreden over.

De leveranciers die zijn opgenomen in de vragenlijst hebben niet allemaal een even groot marktaandeel. Dit kan betekenen dat de aantallen per leverancier klein zijn. Om deze reden kunnen de volgende resultaten indicatief en niet representatief zijn.

Uit onderstaande figuur blijkt of er verschillen zijn in waardering per leverancier van hulp bij het huishouden voor de eerder getoonde vier aspecten rondom de organisatie. In de figuur zijn de antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden' bij elkaar opgeteld. Wanneer minder dan 10 respondenten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven.

Figuur 9 Tevredenheid hulp bij het huishouden per leverancier (%)

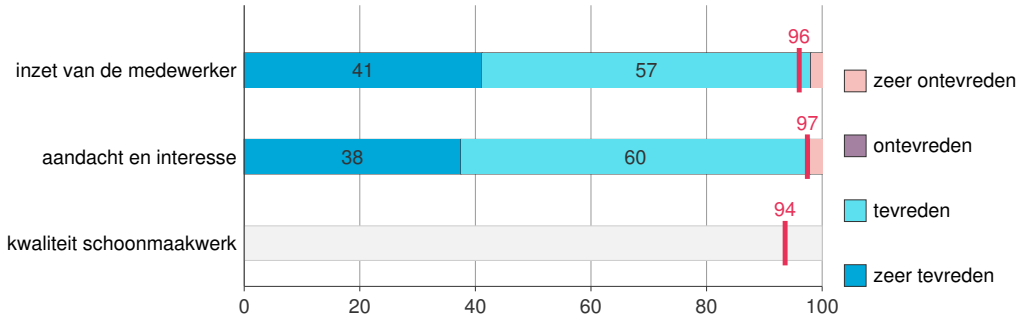
3.3 Tevredenheid over de medewerkers

Alle respondenten met huishoudelijke hulp (zowel met zorg in natura als met een persoonsgebonden budget (pgb)) is een aantal vragen voorgelegd over de medewerkers die de hulp bij het huishouden leveren. Gevraagd is naar:

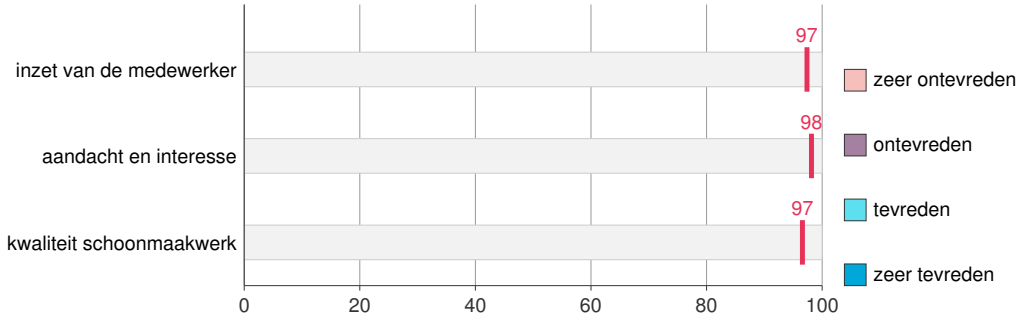
- inzet van de medewerkers;
- aandacht en interesse voor de cliënt;
- kwaliteit van het schoonmaakwerk.

In onderstaande twee figuren zijn de resultaten voor deze drie aspecten weergegeven.

Figuur 10 Tevredenheid van respondenten met zorg in natura over de medewerkers die huishoudelijke hulp leveren (%)

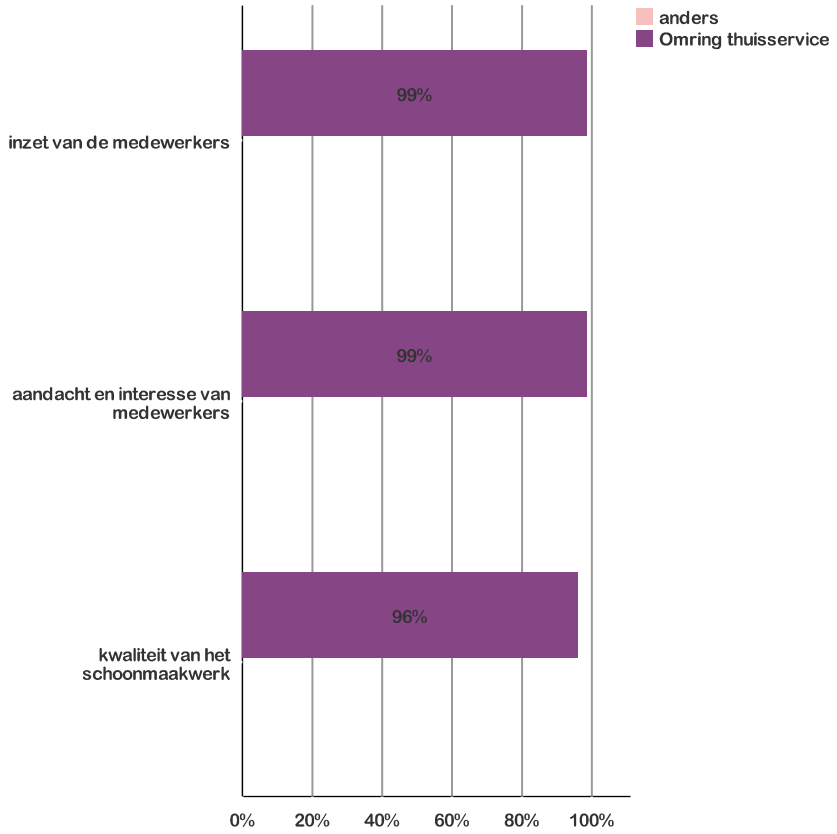

Figuur 11 Tevredenheid van respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) over de medewerkers die huishoudelijke hulp leveren (%)

De tevredenheid per leverancier wat betreft deze aspecten, ziet u in onderstaande figuur. In de figuur zijn de antwoorden 'zeer tevreden' en 'tevreden' bij elkaar opgeteld. Wanneer minder dan tien respondenten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven. De resultaten voor de respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) zijn niet terug te zien aangezien zij niet gekoppeld zijn aan een leverancier.

Figuur 12 Tevredenheid, per leverancier, over de medewerkers die huishoudelijke hulp leveren (%)

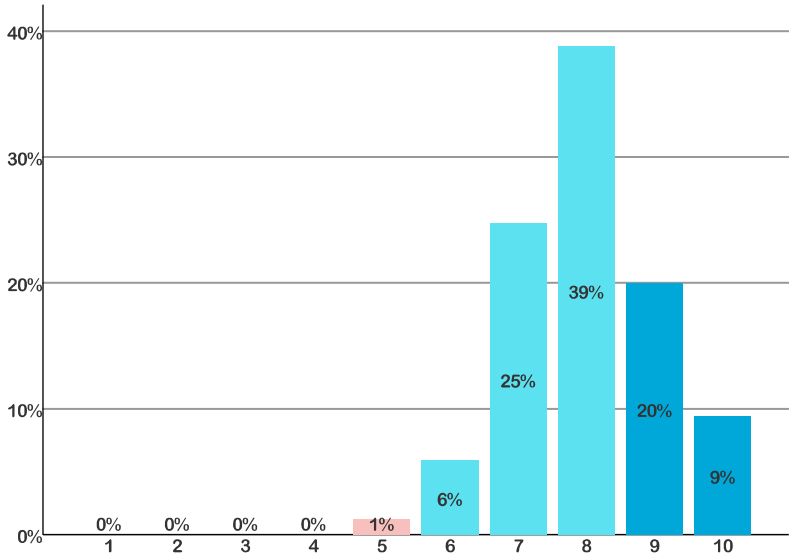
3.4 Rapportcijfers hulp bij het huishouden

Aan de respondenten is gevraagd met een rapportcijfer aan te geven hoe tevreden zij zijn over de hulp bij het huishouden. Respondenten uit uw gemeente geven een gemiddeld rapportcijfer van een 8,0 voor hulp bij het huishouden. In de referentiegroep is het gemiddelde rapportcijfer een 7,8.

1% geeft in uw gemeente een 5 of lager voor de hulp bij het huishouden en 29% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep liggen de aandelen hiervoor op respectievelijk 3% en 26%.

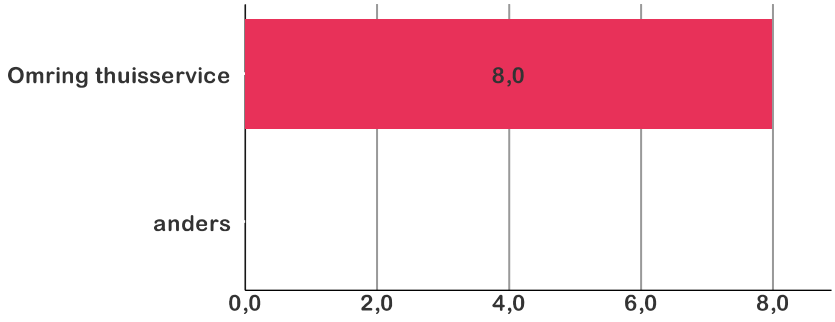
De volgende figuur geeft de spreiding van de rapportcijfers weer. Per rapportcijfer ziet u het aandeel respondenten dat een bepaald rapportcijfer heeft gegeven.

Figuur 13 Spreiding rapportcijfers hulp bij het huishouden (%)

Onderstaande figuur toont het resultaat per leverancier. Wanneer er geen cijfer is weergegeven, betekent dit dat minder dan 10 respondenten de vraag hebben beantwoord. Ook hiervoor geldt dat de aantallen per leverancier klein kunnen zijn en de resultaten daardoor indicatief zijn. De resultaten voor de respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) zijn hier niet in meegenomen aangezien zij niet gekoppeld zijn aan een leverancier.

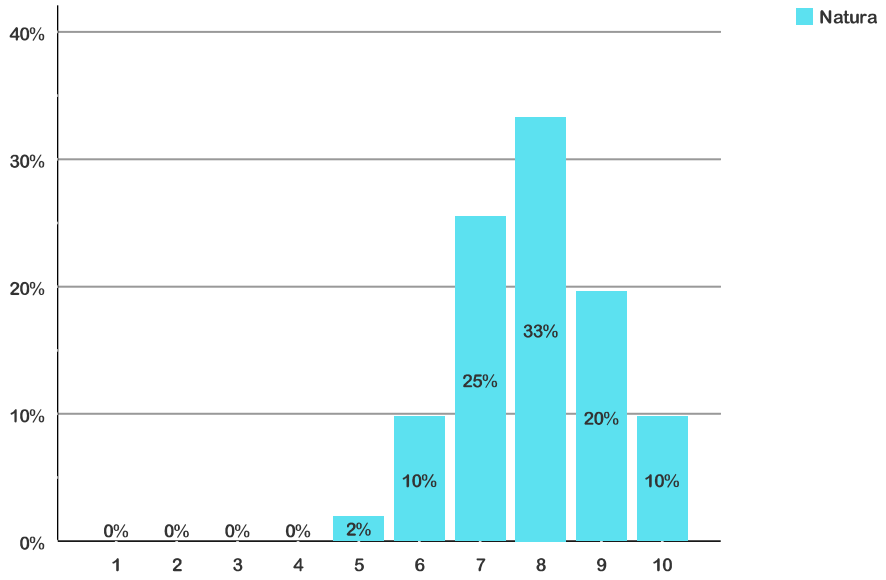
Figuur 14 Rapportcijfer hulp bij het huishouden per leverancier

Uit klantonderzoek Wmo van SGBO van de afgelopen drie jaar is gebleken dat cliënten met een persoonsgebonden budget (pgb) doorgaans een hoger totaal rapportcijfer geven voor de huishoudelijke hulp dan cliënten met zorg in natura.

In onderstaande figuur is de spreiding van de rapportcijfers terug te vinden, uitgesplitst naar respondenten met zorg in natura en respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb).

Figuur 15 Spreiding rapportcijfers hulp bij het huishouden, uitgesplitst naar respondenten met zorg in natura en respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) (%)

In uw gemeente geven respondenten met zorg in natura gemiddeld een 7,9 en respondenten met een persoonsgebonden budget (pgb) gemiddeld een _. Wanneer minder dan 10 respondenten de vraag hebben beantwoord, zijn de resultaten niet weergegeven.
In de referentiegroep is de waardering respectievelijk 7,8 en 8,1.

Ook de leeftijd van de respondent is van invloed op de hoogte van het rapportcijfer. Uit klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar is gebleken dat het rapportcijfer van cliënten jonger dan 65 jaar lager is dan voor cliënten met een leeftijd van 65 jaar of ouder. In onderstaande tabel zijn voor uw gemeente de rapportcijfers voor hulp bij het huishouden uitgesplitst naar de twee leeftijdscategorieën.

Tabel 8 Rapportcijfer hulp bij het huishouden, uitgesplitst naar leeftijd

	Uw gemeente	Referentiegroep
Cliënten jonger dan 65 jaar	7,8	7,7
Cliënten ouder dan 65 jaar	8,0	7,9

De resultaten van de klantonderzoeken Wmo van SGBO van de voorgaande jaren laten daarnaast zien dat voor cliënten met zorg in natura de aspecten 'kwaliteit van het schoonmaakwerk' en 'inzet van de medewerker' het meest van invloed zijn op het rapportcijfer. Hierbij zijn zowel de aspecten met betrekking tot de organisatie als de medewerkers meegenomen.

4 Wmo-voorzieningen inclusief collectief vervoer

Wmo-voorzieningen hebben als doel bij te dragen aan het langer zelfstandig kunnen wonen en aan het meedoen aan de maatschappij. Het tegengaan van vereenzaming en het in stand houden van sociale contacten zijn vaak aanvullende doelstellingen. Voorzieningen die hierbij kunnen helpen zijn bijvoorbeeld een scootmobiel, een rolstoel, het aanpassen van een woning of het verstrekken van een pas voor het collectief vervoer.

Dit hoofdstuk gaat in op de verschillende Wmo-voorzieningen, welk aandeel van de cliënten zo'n voorziening heeft en hoe tevreden ze over de dienstverlening en de kwaliteit van de voorziening zijn.

De resultaten van de specifieke Wmo-voorzieningen geven bij kleine aantallen respondenten alleen een indicatie van de tevredenheid.

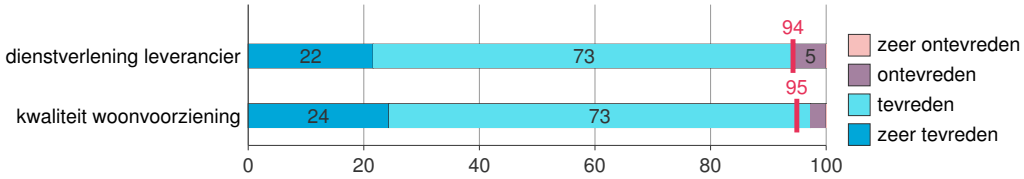
4.1 Woonvoorziening

Voor burgers met een beperking kunnen speciale aanpassingen aan hun woning noodzakelijk zijn om zelfstandig te kunnen blijven wonen. Het kan daarbij gaan om een grote variëteit aan woonvoorzieningen en aanpassingen, zoals het verwijderen van drempels, het aanpassen van de keuken of de badkamer, het plaatsen van een traplift of roerende woonvoorzieningen als tilliften en hulpmiddelen voor baden en douchen.

Van de ondervraagde respondenten in uw gemeente geeft 36% aan een woonvoorziening te hebben. In de referentiegroep is dit 34%.

Wat de respondenten met een woonvoorziening vinden van de dienstverlening van de leverancier en de kwaliteit van de woonvoorziening ziet u in onderstaande figuur.

Figuur 16 Tevredenheid woonvoorziening (%)

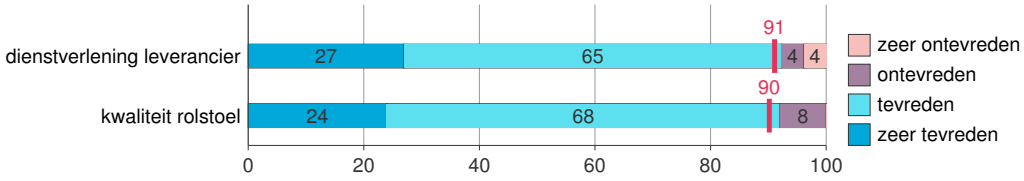

4.2 Rolstoel

In uw gemeente heeft 21% van de respondenten een rolstoel. In de referentiegroep ligt dit aandeel op 24%.

De tevredenheid over de dienstverlening en kwaliteit van de rolstoel is in de volgende figuur terug te vinden.

Figuur 17 Tevredenheid rolstoel (%)

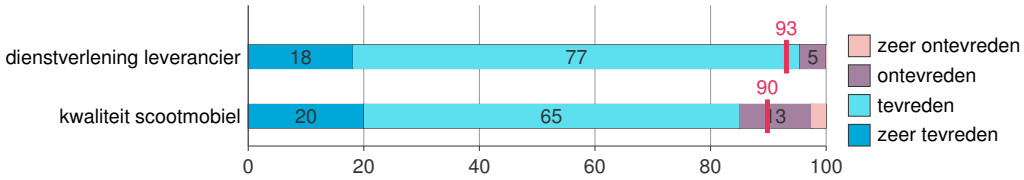
4.3 Scootmobiel

Burgers met een beperking kunnen soms minder makkelijk of geen gebruik maken van 'gewone' vervoermiddelen, zoals de fiets, de auto of het openbaar vervoer. De burger kan een Wmo-vervoersvoorziening aanvragen als hij of zij door lichamelijke of psychische beperkingen geen gebruik kan maken van de reguliere vervoermiddelen. In het geval van het afleggen van kortere afstanden kan bijvoorbeeld een scootmobiel een oplossing bieden.

Van de respondenten in uw gemeente geeft 34% aan een scootmobiel te hebben. In de referentiegroep ligt dit aandeel op 21%.

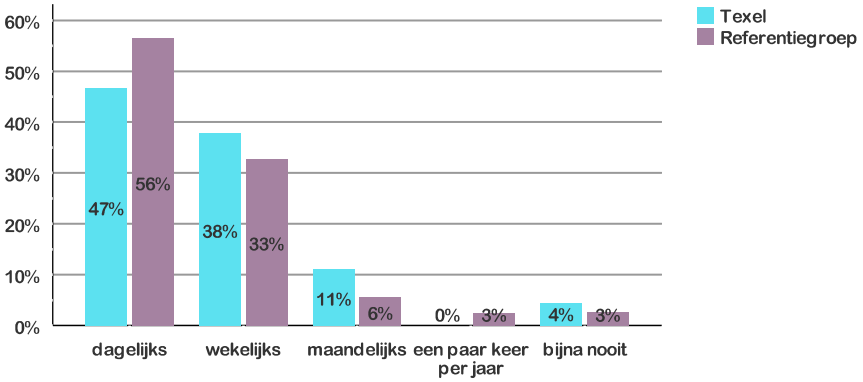
Wat deze respondenten vinden van de tevredenheid over de dienstverlening van de leverancier en de kwaliteit van de scootmobiel, is te zien in onderstaande figuur.

Figuur 18 Tevredenheid scootmobiel (%)

Het daadwerkelijke gebruik van de scootmobiel is te zien in de volgende figuur.

Figuur 19 Gebruik scootmobiel (%)

In uw gemeente geeft 0% van de respondenten aan de scootmobiel een paar keer per jaar te gebruiken en 4% (bijna) nooit. In de referentiegroep liggen deze aandelen respectievelijk op 3% en 3%.

4.4 Tegemoetkoming in vervoerskosten

Een tegemoetkoming in de vervoerskosten wordt verstrekt om de kosten van het gebruik van een (rolstoel)taxi deels te compenseren wanneer de cliënt geen gebruik meer kan maken van het openbaar vervoer. Ook kan een vergoeding worden verstrekt voor het gebruik van een eigen auto of een auto van iemand anders. Deze vergoeding wordt in de meeste gemeenten pas verstrekt indien gebruik van het collectief vervoer niet mogelijk is.

43% van de respondenten heeft een tegemoetkoming in de vervoerskosten ontvangen. 83% van deze mensen is (zeer) tevreden over de hoogte van deze tegemoetkoming. In de referentiegroep is dit respectievelijk 14% en 82%.

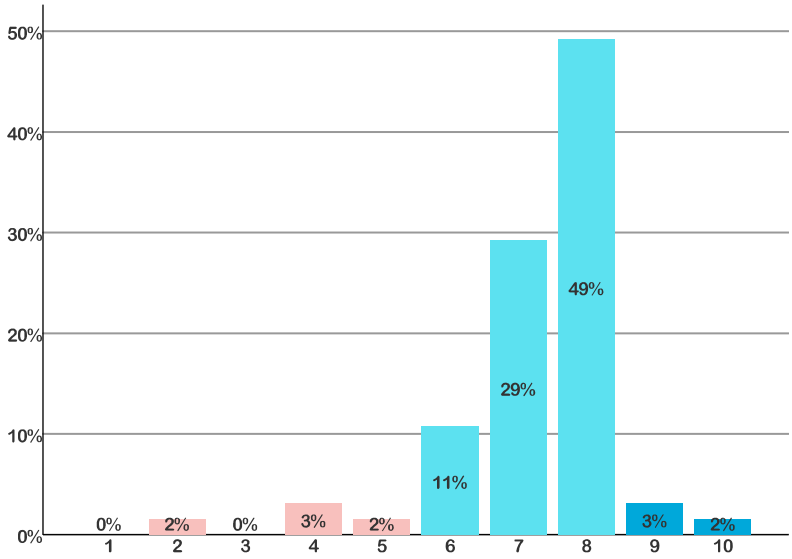
4.5 Rapportcijfers Wmo-voorziening(en)

Aan de respondenten die voorzieningen ontvangen, is gevraagd met een rapportcijfer aan te geven hoe de totale tevredenheid is over de Wmo-voorziening(en). Respondenten uit uw gemeente geven een gemiddeld rapportcijfer van een 7,3. In de referentiegroep is dit gemiddeld een 7,5.

In uw gemeente geeft 6% een 5 of lager voor de Wmo-voorziening(en). 5% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep zijn deze aandelen respectievelijk 5% en 16%.

Onderstaande figuur geeft de spreiding van de rapportcijfers weer in de vorm van een staafdiagram. Per rapportcijfer ziet u het aandeel respondenten dat een bepaald rapportcijfer heeft gegeven.

Figuur 20 Spreiding rapportcijfers Wmo-voorziening(en) (%)

Net als voor het rapportcijfer voor hulp bij het huishouden, blijkt uit de klantonderzoeken Wmo van SGBO van vorig jaar dat leeftijd van invloed is op de hoogte van het rapportcijfer. Ook hier geldt dat de cliënten jonger dan 65 jaar minder tevreden zijn dan cliënten ouder dan 65 jaar. Onderstaand zijn de resultaten van de uitsplitsing voor uw gemeente voor dit jaar terug te vinden.

Tabel 9 Rapportcijfer Wmo-voorziening(en), uitgesplitst naar leeftijd

	Uw gemeente	Referentiegroep
Cliënten jonger dan 65 jaar	7,5	7,4
Cliënten ouder dan 65 jaar	7,2	7,5

4.6 Collectief vervoer

Veel gemeenten bieden mensen met (lichamelijke) beperkingen collectief vervoer aan, bijvoorbeeld de Regiotaxi of OV-Taxi. In uw gemeente geeft 20% aan gebruik te maken van het collectief vervoer. In de referentiegroep ligt het aandeel op 36%.

Uit de resultaten van de klantonderzoeken Wmo van SGBO van vorig jaar blijkt dat de oudere cliënten weliswaar vaker aangeven gebruik te maken van het collectief vervoer dan jongeren, maar de frequentie waarmee ze gebruikmaken van het collectief vervoer ligt lager dan bij de jongeren.

In onderstaande tabel is het gebruik van collectief vervoer uitgesplitst naar een drietal leeftijdscategorieën.

Tabel 10 Gebruik van collectief vervoer, uitgesplitst naar leeftijd (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Cliënten jonger dan 65 jaar	19 %	30 %
Cliënten tussen de 65 en 75 jaar	12 %	31 %
Cliënten ouder dan 75 jaar	22 %	39 %

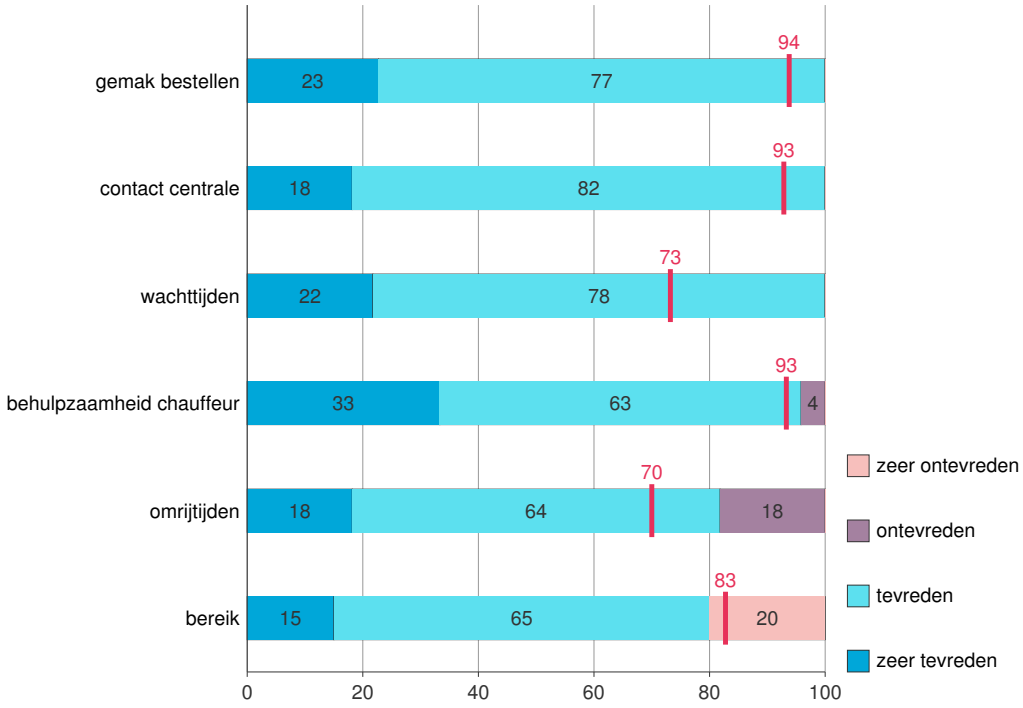
Sommige gemeenten verstrekken automatisch een pas voor het gebruik van collectief vervoer bij het bereiken van een bepaalde leeftijd.

De respondenten die aangeven gebruik te maken van het collectief vervoer zijn bevraagd over hun tevredenheid over een zestal aspecten. De aspecten zijn:

- gemak waarmee het collectief vervoer kan worden besteld;
- contact met de centrale bij het bestellen van de rit;
- wachttijden voordat men wordt opgehaald;
- behulpzaamheid chauffeur bij het in- en uitstappen;
- omrijtijden;
- hoe ver men met het collectief vervoer kan reizen.

De tevredenheid over al deze aspecten rondom collectief vervoer is terug te vinden in de volgende figuur.

Figuur 21 Tevredenheid collectief vervoer (%)

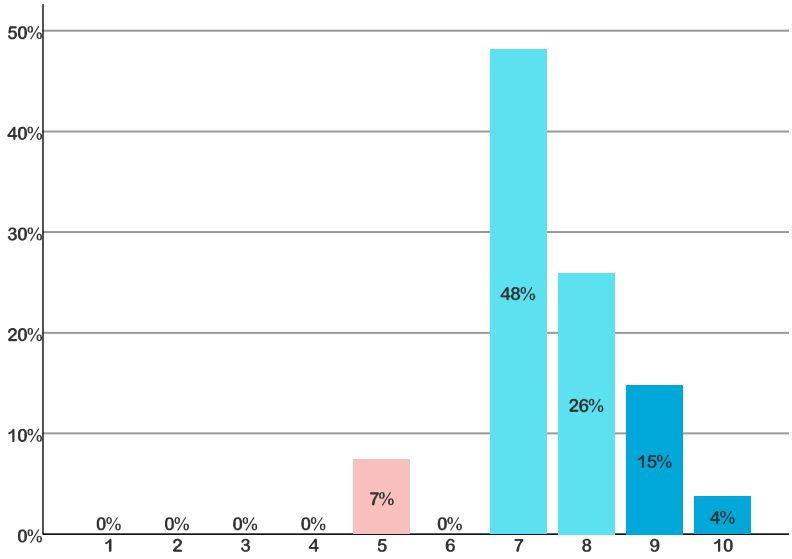
Het blijkt dat de respondenten in uw gemeente het meest positief zijn over het gemak waarmee ze het collectief vervoer kunnen bestellen, 100% is hier (zeer) tevreden over. Respondenten zijn relatief het minst tevreden over hoe ver u met het collectief vervoer kunt reizen, 80% is hier (zeer) tevreden over.

Uit de resultaten van de klantonderzoeken Wmo van SGBO van de afgelopen drie jaar blijkt dat de aspecten 'wachttijden' en 'omrijtijden' het meest van invloed zijn op het rapportcijfer voor het collectief vervoer. Een verbetering van deze twee aspecten kan doorgaans tot een hogere tevredenheid over het collectief vervoer leiden.

Het gemiddelde rapportcijfer voor het collectief vervoer in uw gemeente is een 7,5. In de referentiegroep is dat een 7,1.

In onderstaande figuur ziet u een overzicht van de gegeven rapportcijfers voor collectief vervoer. Per rapportcijfer ziet u het aandeel respondenten dat een bepaald rapportcijfer heeft gegeven.

Figuur 22 Spreiding rapportcijfers collectief vervoer (%)

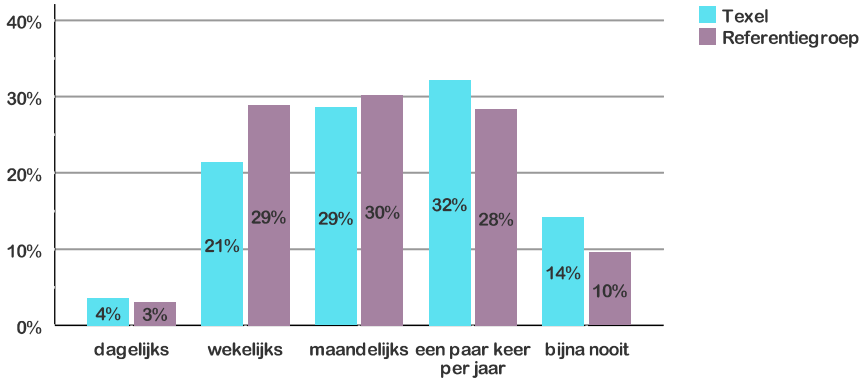
In uw gemeente geeft 7% een 5 of lager als oordeel over het collectief vervoer. 19% geeft een 9 of een 10. In de referentiegroep is dit respectievelijk 9% en 8%.

Uit de resultaten van de klantonderzoeken Wmo van SGBO van de afgelopen drie jaar blijkt dat hoe jonger de cliënt is, hoe minder tevreden deze is over het collectief vervoer.

In uw gemeente geven respondenten jonger dan 65 jaar gemiddeld een _ voor het collectief vervoer en respondenten ouder dan 65 jaar geven gemiddeld een 7,6. In de referentiegroep zijn de rapportcijfers respectievelijk een 6,8 en een 7,2.

Het gebruik van het collectief vervoer ziet u in de volgende figuur.

Figuur 23 Gebruik collectief vervoer (%)

In uw gemeente geeft 32% aan een paar keer per jaar gebruik te maken van het collectief vervoer en 14% (bijna) nooit. Voor de referentiegroep liggen deze percentages op 28% en 10%.

5 Overige ondersteuning

Vanuit de gedachte dat de cliënten die een beroep op de Wmo doen vaak ook andere vormen van ondersteuning en zorg krijgen, formeel (bijvoorbeeld via de AWBZ) of informeel (bijvoorbeeld van een mantelzorger of vrijwilliger), zijn deze vormen van ondersteuning meegenomen in het onderzoek.

Het past in de bredere benadering van de burger en diens vragen om (maatschappelijke) ondersteuning. Om de functie van Wmo-ondersteuning goed in beeld te kunnen brengen, is het van belang ook te kijken naar het ontvangen van de andere vormen van ondersteuning en zorg. Deze informatie geeft een completer beeld van de cliënt, zijn of haar netwerk en dus ook de zorgzwaarte.

5.1 Mantelzorg

Mantelzorgers nemen al een aanzienlijk deel van de geboden zorg en ondersteuning voor hun rekening en dragen op die manier bij aan het zo lang mogelijk zelfstandig kunnen blijven wonen van familie en vrienden met één of meer beperkingen. Het beroep op mantelzorgers zal de komende jaren verder worden gestimuleerd. Het is immers de bedoeling dat burgers na het aanspreken van de eigen kracht voor hulp en ondersteuning eerst bij hun directe omgeving aankloppen alvorens een beroep te doen op professionele ondersteuning. De gebruikte definitie van mantelzorg in de vragenlijst is:

"Mantelzorgers zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende partner, ouder, kind of ander familielid, vriend of kennis. Mantelzorg is dus anders dan de gebruikelijke (alledaagse) zorg, zoals de zorg voor een gezond kind."

56% van de respondenten geeft aan momenteel hulp te ontvangen van een mantelzorger, in de referentiegroep is dit 47%. Dit aandeel mantelzorgers is niet representatief voor de gehele gemeente, omdat het hier om een selectieve groep van mantelzorgers gaat: de mantelzorgers van cliënten.

Van de respondenten jonger dan 65 jaar ontvangt 65% mantelzorg. Voor de respondenten ouder dan 65 jaar is dit 54%. In de referentiegroep is dit respectievelijk 48% en 46%.

5.2 Hulp van een vrijwilliger

Een vrijwilliger doet werk dat onbetaald en onverplicht wordt gedaan ten behoeve van anderen of voor de samenleving in het algemeen. Zorgvrijwilligers zijn vrijwilligers die zich bezighouden met activiteiten op het snijvlak van maatschappelijk ondersteuning en zorg. Een belangrijk voorbeeld van deze categorie vrijwilligers is de vrijwilliger die 'vrijwillige thuishulp' of zorg levert bij talrijke projecten zoals algemene hulpdiensten,

buddyzorg, bezoekdiensten voor dementerenden, gehandicapten en chronisch zieken, en maatjesprojecten. De hulp van een vrijwilliger kan een zeer belangrijke aanvulling vormen op dat wat de mantelzorger doet. Daarnaast kan een vrijwilliger ook de mantelzorger zelf ontlasten.

22% van de respondenten geeft aan momenteel hulp van een vrijwilliger te ontvangen, in de referentiegroep is dit 17%. Dit aandeel vrijwilligers is niet representatief voor de gehele gemeente, omdat het hier om een selectieve groep van vrijwilligers gaat: vrijwilligers die cliënten ondersteunen.

Van de respondenten jonger dan 65 jaar ontvangt 24% hulp van een vrijwilliger. Van de respondenten ouder dan 65 jaar is dit 22%. In de referentiegroep is dit respectievelijk 15% en 17%.

Uit het onderzoek blijkt verder dat 20% zowel hulp van een mantelzorger als hulp van een vrijwilliger ontvangt. In de referentiegroep is dat 14%.

5.3 Zorg vanuit de AWBZ

Cliënten die een beroep doen op de Wmo kunnen ook zorg krijgen vanuit de AWBZ. Voorbeelden van deze zorg zijn individuele begeleiding (zoals hulp bij de opvoeding van kinderen, hulp bij administratie en financiën of begeleiding bij bewegen en verplaatsen), begeleiding door middel van groepsactiviteiten (dagopvang, dagbesteding), persoonlijke verzorging, behandeling of verpleging.

Om de stijgende uitgaven aan AWBZ-zorg terug te dringen wil men de lichtere vormen van zorg van de AWBZ overhevelen naar de gemeenten. Omdat gemeenten dichter bij hun burgers staan, kunnen zij de zorg goedkoper organiseren en daarbij meer maatwerk leveren, zo is de redenering.

De functies extramurale begeleiding en persoonlijke verzorging (exclusief het deel dat naar de Zvw gaat) gaan per 2015 over naar gemeenten. Daarmee komt de uitvoering van deze taken bij de gemeente te liggen. Het gaat bij begeleiding om zowel individuele als groepsbegeleiding voor mensen met een verstandelijke of lichamelijke beperking, ouderen met somatische of psychogeriatrische problemen, volwassenen met psychiatrische problemen en jongeren met psychiatrische problemen in combinatie met opvoed- en opgroeiproblemen. Cliënten die Wmo-ondersteuning ontvangen, krijgen mogelijk ook een vorm van begeleiding en kunnen daarnaast tevens persoonlijke verzorging (zoals hulp bij wassen en aankleden, en hulp bij protheses), behandeling en/of verpleging krijgen.

Door zicht te hebben op de overige ondersteuning die de huidige cliënten ontvangen, kan de gemeente de zorgzwaarte van de cliënt beter bepalen.

De respondenten uit dit onderzoek geven aan momenteel de volgende zorg of ondersteuning vanuit de AWBZ te ontvangen. Het percentage voor de referentiegroep is tussen haakjes terug te vinden.

Tabel 11 Ontvangen AWBZ ondersteuning (%)

	Ja	Nee	Weet niet
(Individuele) begeleiding	14% (12%)	77% (79%)	8% (9%)
Begeleiding in de vorm van groepsactiviteiten	10% (8%)	82% (86%)	7% (6%)
Persoonlijke verzorging	21% (19%)	73% (74%)	6% (8%)
Behandeling	9% (8%)	81% (82%)	9% (10%)
Verpleging	13% (9%)	80% (83%)	7% (8%)

Uit analyses van de referentiegroep van dit onderzoek (wat gericht is op (aan)vragers van Wmo ondersteuning) blijkt met betrekking tot de vragen over de AWBZ ondersteuning het volgende.

De respondenten die aangeven dat ze een vorm van zorg of ondersteuning vanuit de AWBZ ontvangen, maken vaker gebruik van bepaalde vormen van Wmo ondersteuning, dan de respondenten die geen zorg of ondersteuning vanuit de AWBZ ontvangen. De volgende vormen van Wmo ondersteuning komen bij deze groep respondenten vaker voor: het hebben van een rolstoel, een woonvoorziening of tegemoetkoming van vervoerskosten en het gebruik maken van collectief vervoer. Ook wordt deze groep respondenten vaker ondersteund door een mantelzorger of een vrijwilliger.

6 Meedoen aan de maatschappij

Mee kunnen blijven doen aan de maatschappij is een belangrijk doel van de Wmo. Het zo lang mogelijk 'gewoon' en zelfstandig wonen, doen wat je zelf kunt doen en deelnemen aan het maatschappelijk verkeer zijn de elementen van het 'meedoen aan de maatschappij' waarop de Wmo doelt.

Bij het bieden van oplossingen in de vorm van voorzieningen kan gedacht worden aan collectieve voorzieningen, maar ook aan individuele voorzieningen. Om op creatieve wijze invulling te geven aan het compensatiebeginsel is een goed contact tussen burger en gemeente nodig, zodat zij samen kunnen zoeken naar een oplossing voor de ervaren beperking. Soms kan worden volstaan met een standaard voorziening of oplossing, soms wordt maatwerk ingezet.

Op dit moment is een groot deel van de gemeenten bezig om te 'kantelen', dat wil zeggen dat zij via nieuwe manieren invulling geven aan de compensatieplicht. Voor de burger die gecompenseerd wil worden, betekent dit concreet een (keukentafel)gesprek met aandacht voor vraagverheldering, een oplossing waarbij de burger zelf de regie blijft houden. Bij de ondersteuning komt de nadruk te liggen op de eigen kracht, wat de burger zelf wil en kan en wat er in het eigen netwerk opgelost kan worden. Met deze werkwijze moeten de gemeente, het netwerk (mits voorhanden) en de burger samen op zoek naar de meest adequate oplossing voor het probleem in participatie of zelfredzaamheid als gevolg van de beperking of aandoening. Alle mogelijkheden (eigen netwerk, algemene en collectieve voorzieningen, individuele voorzieningen, creatieve oplossingen met bijvoorbeeld vrijwilligers of vanuit andere domeinen, et cetera) worden in zijn geheel bekeken en daaruit wordt vervolgens de meest adequate oplossing gekozen.

6.1 Toegankelijkheid

Niet alleen het gebruik van voorzieningen stelt burgers in staat om zich lokaal te kunnen verplaatsen. De fysieke toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte bepaalt mede of burgers in staat zijn mee te doen.

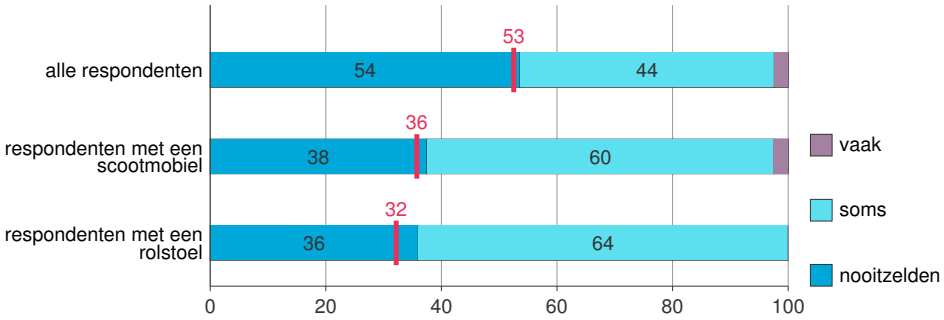
Om mensen in staat te stellen mee te kunnen doen aan de samenleving worden zowel individuele voorzieningen als collectieve voorzieningen geboden. Gemeenten hebben de plicht om oplossingen te bieden aan burgers die beperkingen ondervinden bij:

- zich in en om de woning kunnen verplaatsen;
- zich lokaal kunnen verplaatsen;
- een huishouden voeren;
- medemensen ontmoeten en op basis daarvan sociale contacten aan kunnen gaan.

Vooral voor burgers die een scootmobiel of rolstoel hebben, is de toegankelijkheid van openbare gebouwen en openbare ruimte van groot belang om mee te kunnen doen aan de samenleving. Op alle beleidsterreinen (sport, ruimtelijke ordening, verkeer en vervoer, etcetera) dient rekening gehouden te worden met verschillende groepen burgers, ook met burgers die een beperkte mobiliteit hebben. Beleid dat hieraan voldoet, is 'inclusief beleid'.

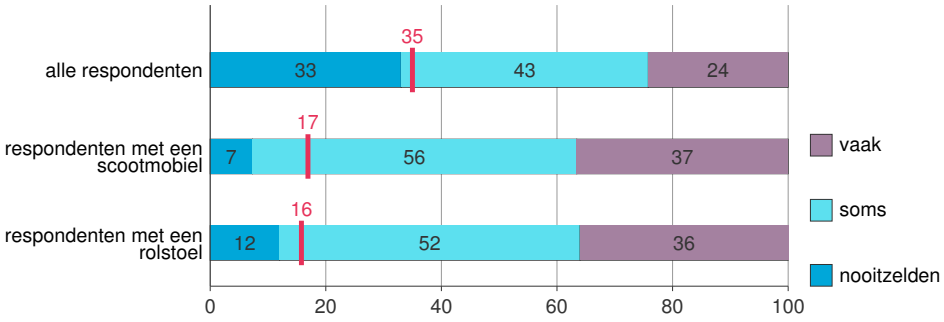
In de onderstaande figuur ziet u in hoeverre respondenten een beperking ervaren bij de toegankelijkheid van openbare gebouwen. Er is een uitsplitsing gemaakt naar: alle respondenten, de respondenten met een scootmobiel en de respondenten met een rolstoel. Het rode streepje geeft hier het antwoord 'nooit/zelden' weer.

Figuur 24 Toegankelijkheid openbare gebouwen(%)

In onderstaande figuur ziet u in hoeverre respondenten een beperking ervaren bij de toegankelijkheid van de openbare ruimte. Er is een uitsplitsing gemaakt naar: alle respondenten, de respondenten met een scootmobiel en de respondenten met een rolstoel. Het rode streepje geeft hier het antwoord 'nooit/zelden' weer.

Figuur 25 Toegankelijkheid openbare ruimte(%)

6.2 Meedoen en (langer) zelfstandig kunnen blijven wonen

Dragen de ondersteuning en voorzieningen uit de Wmo in de ogen van de burgers bij aan de uiteindelijke doelen van de wet? Dat is de hamvraag waarop hier het antwoord van de respondenten wordt getoond.

Tabel 12 Bijdrage aan zelfstandig kunnen blijven wonen (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Veel	48 %	52 %
Redelijk	31 %	31 %
Nauwelijks	8 %	6 %
Niet	13 %	11 %

Tabel 13 Bijdrage aan kunnen blijven meedoen aan de maatschappij (%)

	Uw gemeente	Referentiegroep
Veel	41 %	37 %
Redelijk	35 %	40 %
Nauwelijks	12 %	13 %
Niet	13 %	11 %

Op grond van de uitkomsten van het klantonderzoek Wmo van SGBO van vorig jaar constateren we dat de Wmo-voorzieningen voor de oudere leeftijdsgroepen (65-74 jaar en 75 jaar en ouder) vooral bijdragen aan het langer zelfstandig wonen en dat een kleiner deel de betekenis hiervan ziet voor het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.

Bij de jongere leeftijdsgroepen (17 jaar en jonger, 18 tot en met 34 jaar) lijkt het beeld gespiegeld. De Wmo-voorzieningen en diensten zijn van geringere betekenis voor het zelfstandig kunnen blijven wonen, maar hebben wel een grotere betekenis voor het kunnen blijven meedoen aan de maatschappij.

Bijlage 1 Resultaten klantonderzoek cliënten

In de eerste kolom zijn de resultaten van uw gemeente uit het onderzoek over 2012 opgenomen. Achter de score voor uw gemeente is tevens de gemiddelde score over alle deelnemende gemeenten weergegeven. Op het moment van schrijven zijn dit 71 gemeenten.

In het geval uw gemeente over 2011, 2010 en/of 2009 ook heeft deelgenomen aan dit onderzoek, zijn voor de betreffende jaren eveneens de resultaten opgenomen. De referentiewaarden over de voorgaande jaren, zoals hieronder weergegeven, kunnen enigszins afwijken van eerder gepubliceerde waarden aangezien hoogst waarschijnlijk niet alle onderzoeken van het betreffende jaar waren afgerond bij het uitgeven van uw rapport.

Daar waar het gaat om de tevredenheid is het percentage (zeer) tevreden weergegeven.

In de vragenlijst van voorgaande jaren zijn vragen gesteld over 'de aanvraagprocedure'. Vanwege de ontwikkelingen, zoals de Kanteling, zijn deze vragen dit jaar gesteld over 'het contact'. De trendgegevens zijn weergegeven voor de vragen, maar er kan een trendbreuk zichtbaar worden vanwege het breder trekken van de aanvraagprocedure.

Contact met de gemeente

	2012	2011	2010	2009
Reden contact opgenomen met het (Wmo-) loket				
Vragen om informatie	19% (15%)			
Vragen om advies	9% (8%)			
Het doen van een aanvraag	73% (74%)			
Het doen van een vervolgaanvraag	14% (22%)			
Een andere reden	2% (4%)			
Manier bespreken (aan)vraag				
Persoonlijk gesprek bij mij thuis	59% (49%)			
Persoonlijk gesprek elders	18% (19%)			
Telefonisch gesprek	16% (24%)			
Briefwisseling/e-mail contact	7% (8%)			
Tevredenheid over contact en afhandeling				
Behandeling bij het gesprek	93% (95%)	94% (93%)	89% (92%)	89% (93%)
Deskundigheid medewerker(s)	89% (93%)	90% (92%)	87% (92%)	91% (92%)
Tijd genomen voor het gesprek	94% (96%)	91% (94%)	92% (94%)	92% (94%)
Informatie over de afhandeling van het gesprek	90% (92%)	88% (90%)	79% (89%)	85% (89%)
Rekening houden met persoonlijke situatie	92% (92%)	91% (89%)	88% (87%)	

(veel/redelijk)				
Er is contact opgenomen over..				
Voeren van een huishouden	65% (68%)			
Wonen	29% (36%)			
Zorg	71% (64%)			
Welzijn (ontmoeten andere mensen)	19% (11%)			
Mijn financiële situatie	14% (11%)			
Vervoer	78% (70%)			
Er is aanvullend gesproken over..				
Voeren van een huishouden	22% (36%)			
Wonen	16% (21%)			
Zorg	31% (38%)			
Welzijn (ontmoeten andere mensen)	3% (11%)			
Mijn financiële situatie	5% (8%)			
Vervoer	49% (40%)			
Tevredenheid over het gesprek				
Tevredenheid over informatie voorafgaand aan het gesprek (tevreden en zeer tevreden)	78% (78%)			
Rapportcijfer gesprek/contact	7,4 (7,4)			

De oplossing

	2012	2011	2010	2009
De gemeente heeft mij geadviseerd een beroep te doen op..				
Eigen kracht	23% (30%)			
Familie, vrienden, buren	22% (29%)			
Een vrijwilliger	12% (10%)			
Aanbod aan dagactiviteiten	9% (10%)			
Een algemene voorziening	21% (15%)			
Een individuele voorziening	75% (67%)			
Andere zorgaanbieders	7% (14%)			
Inkomensondersteuning	4% (5%)			
Iets anders	4% (7%)			
Tevredenheid over de voorgestelde oplossing				
Tevredenheid over voorgestelde oplossing(en) (tevreden en zeer tevreden)	90% (89%)			

De aanvraagprocedure voor een individuele voorziening

	2012	2011	2010	2009
Aanvraag ingediend				
Ja, minder dan 12 maanden geleden	35% (47%)	54% (47%)	51% (53%)	46% (52%)
Ja, meer dan 12 maanden geleden	51% (42%)	46% (53%)	49% (47%)	54% (48%)
Nee, geen aanvraag ingediend	13% (11%)			
Is de aanvraag toegekend?				
Ja (volledig/gedeeltelijk)	93% (88%)	88% (84%)	89% (86%)	91% (87%)
Tevredenheid aspecten aanvraag				
Wachttijd tussen aanvraag en verkrijgen hulp of voorziening	88% (89%)	85% (89%)	75% (88%)	71% (82%)
Rapportcijfer aanvraagprocedure	7,0 (7,2)	7,5 (7,4)	7,1 (7,2)	7,1 (7,4)

Hulp bij het huishouden

	2012	2011	2010	2009
Ontvangt hulp bij het huishouden	71% (68%)	72% (65%)	72% (65%)	82% (64%)
Keuze tussen zorg in natura en Pgb bekend	73% (79%)	86% (82%)	66% (78%)	
Pgb voor hulp bij het huishouden	15% (24%)	25% (25%)	13% (24%)	19% (21%)
Keuze voorgelegd om te kiezen uit verschillende organisaties die hulp bij het huishouden leveren	3% (34%)	5% (35%)		
Exemplaar van zorgplan (% ja)	91% (86%)	96% (85%)	88% (78%)	
Frequentie bespreking werkafspraken zorgplan				
Ongeveer 1 keer per 3 maanden	13% (22%)	22% (20%)	13% (22%)	
Ongeveer 1 keer per half jaar	20% (15%)	8% (14%)	12% (15%)	
Ongeveer 1 keer per jaar	14% (15%)	11% (16%)	15% (15%)	
Nooit	53% (47%)	59% (49%)	60% (48%)	
Tevredenheid over hulp bij het huishouden				
Telefonische bereikbaarheid	91% (94%)	85% (94%)	80% (92%)	87% (90%)
Vervanging bij ziekte	92% (87%)	85% (87%)	83% (85%)	88% (81%)
Vervanging bij vakantie	88% (87%)	86% (87%)	85% (84%)	90% (81%)
Wisselingen van medewerkers	82% (83%)	78% (86%)	85% (85%)	88% (85%)
Inzet van medewerkers	99% (96%)	96% (96%)	98% (95%)	97% (96%)
Aandacht en interesse van medewerkers	99% (97%)	97% (97%)	98% (97%)	98% (98%)
Kwaliteit van schoonmaakwerk	95% (94%)	93% (94%)	96% (94%)	96% (94%)
Rapportcijfer hulp bij het huishouden	8,0 (7,8)	7,9 (7,9)	8,0 (7,8)	8,0 (7,8)

Wmo-hulpmiddelen

	2012	2011	2010	2009

Heeft een woonvoorziening	36% (34%)	35% (34%)	37% (39%)	32% (35%)
Tevredenheid over dienstverlening leverancier woonvoorziening	95% (94%)	95% (95%)	98% (95%)	95% (96%)
Tevredenheid over kwaliteit woonvoorziening	97% (95%)	97% (96%)	96% (95%)	93% (95%)
Heeft een rolstoel	21% (24%)	26% (25%)	23% (25%)	23% (25%)
Tevredenheid over dienstverlening leverancier rolstoel	92% (91%)	85% (92%)	89% (92%)	98% (92%)
Tevredenheid over kwaliteit rolstoel	92% (90%)	83% (90%)	93% (91%)	93% (89%)
Heeft een scootmobiel	34% (21%)	31% (19%)	29% (20%)	32% (20%)
Tevredenheid over dienstverlening leverancier scootmobiel	95% (93%)	82% (93%)	86% (93%)	88% (93%)
Tevredenheid over kwaliteit scootmobiel	85% (90%)	88% (89%)	87% (90%)	97% (88%)
Gebruik scootmobiel (dagelijks/wekelijks)	84% (89%)	85% (87%)		
Ontvangt tegemoetkoming vervoerskosten	43% (14%)	40% (17%)	42% (25%)	42% (24%)
Tevredenheid over hoogte tegemoetkoming vervoerskosten	83% (82%)	89% (86%)	83% (89%)	82% (89%)
Totaal rapportcijfer Wmo-hulpmiddel (en)	7,3 (7,5)	7,3 (7,5)	7,2 (7,3)	7,3 (7,3)

Collectief vervoer

	2012	2011	2010	2009
Gebruikt collectief vervoer	20% (36%)	13% (36%)	17% (40%)	13% (39%)
Tevredenheid gemak bestellen	100% (94%)	100% (95%)	97% (92%)	100% (92%)
Tevredenheid contact met centrale	100% (93%)	100% (94%)	90% (92%)	100% (92%)
Tevredenheid wachttijden voordat opgehaald	100% (73%)	94% (76%)	93% (70%)	96% (69%)
Tevredenheid behulpzaamheid chauffeur	96% (93%)	100% (94%)	100% (93%)	100% (93%)
Tevredenheid omrijtijden	82% (70%)	92% (70%)	93% (67%)	100% (66%)
Tevredenheid te bereizen afstand	80% (83%)	93% (83%)	93% (84%)	96% (84%)
Gebruik collectief vervoer (dagelijks/wekelijks)	25% (32%)	11% (33%)		
Rapportcijfer collectief vervoer	7,5 (7,1)	8,0 (7,1)	7,8 (6,9)	7,7 (6,9)

Meedoen aan de maatschappij/overige ondersteuning

	2012	2011	2010	2009
Ondersteuning/hulpmiddel draagt bij aan zelfstandig kunnen blijven wonen (veel/redelijk)	79% (83%)	81% (81%)	73% (73%)	84% (81%)

Ondersteuning/hulpmiddel draagt bij aan kunnen blijven meedoen aan de maatschappij (veel/redelijk)	75% (76%)	85% (78%)	73% (66%)	77% (74%)
Ontvangt mantelzorg	56% (47%)	53% (48%)	50% (45%)	43% (33%)
Ontvangt hulp van vrijwilliger	22% (17%)			
Ontvangt ondersteuning vanuit de AWBZ				
(individuele) begeleiding	14% (12%)			
Begeleiding in de vorm van groepsactiviteiten	10% (8%)			
Persoonlijke verzorging	21% (19%)			
Behandeling	9% (8%)			
Verpleging	13% (9%)			
Ervaren problemen met fysieke toegankelijkheid				
Openbare gebouwen (nooit/zelden)	54% (53%)	54% (57%)		
Openbare ruimte (nooit/zelden)	33% (35%)	30% (38%)		

Wmo-raad

	2012	2011	2010	2009
Gehoord van Wmo-raad	36% (25%)	49% (32%)	39% (32%)	43% (31%)
Hoe voor het eerst gehoord van Wmo-raad				
Lokale/regionale media	7% (11%)	45% (37%)		
Gemeente/Wmo-loket	40% (32%)	30% (29%)		
Via familie, vrienden, bekenden	33% (32%)	10% (20%)		
Anders	20% (25%)	15% (14%)		

Achtergrondgegevens

	2012	2011	2010	2009
Leeftijd				
17 jaar of jonger	2% (1%)	1% (1%)	1% (1%)	0% (1%)
18 tot en met 34 jaar	1% (2%)	2% (2%)	1% (2%)	1% (2%)
35 tot en met 64 jaar	12% (19%)	16% (18%)	23% (19%)	21% (19%)
65 tot en met 74 jaar	20% (22%)	23% (21%)	13% (21%)	17% (20%)
75 jaar en ouder	65% (57%)	57% (58%)	63% (57%)	62% (57%)
Hulp bij invullen				
Hulp gehad bij invullen vragenlijst (aandeel ja)	47% (44%)	40% (43%)	39% (46%)	41% (42%)

SGBO
Postbus 10242
2501 HE Den Haag
Telefoon 070 310 38 83
wmo@sgbo.nl
www.benchmarkwmo.nl
www.tevredenheidsonderzoekenwmo.nl
www.sgbo.nl

Prestatiegegevens Wmo 2012
gemeente Texel

2. Hoe werkt de gemeente aan de kwaliteit van de in het kader van de Wmo geleverde producten en diensten?

Door het hanteren van servicenormen met betrekking tot het aanvraagproces (bijvoorbeeld doorlooptijden)	■
Door in de contracten of overeenkomsten met aanbieders kwaliteitseisen op te nemen	■
Door de door de aanbieders geleverde kwaliteit te monitoren	■
Door de aanbieders te verplichten periodiek klanttevredenheid te meten	■
Anders, namelijk	□

Definities

Servicenormen	Extern (aan de klant) gecommuniceerde normen waarbinnen aanvragen afgehandeld moeten zijn. Extern gecommuniceerd betekent in dit geval gepubliceerd op de website en/of in folders van de gemeente of de desbetreffende uitvoerende instelling.
Kwaliteitseisen	Eisen waaraan te leveren producten of diensten moeten voldoen, zoals bijvoorbeeld opgenomen in het bestek.
Monitoren van geleverde kwaliteit	In het handboek AO (Administratieve Organisatie, beschrijving van procedures) is opgenomen hoe (wie, wat, wanneer) de kwaliteit van geleverde producten en diensten gemonitord wordt.
Verplichte periodieke klanttevreden-heidsmeting	In contracten of subsidievoorwaarden is aangegeven dat opdrachtnemers of subsidieontvangers verplicht zijn om periodiek de tevredenheid van de klanten te meten over de ontvangen maatschappelijke ondersteuning.

Toelichting
Bij antwoordcategorie "Anders, namelijk ...": Geef aan op welke andere (dan de reeds genoemde) wijze(n) de gemeente kwaliteit van in het kader van de Wmo geleverde producten en diensten bevordert. Bij deze vraag wordt niet gedoeld op tevredenheidsonderzoek door de gemeente of (inwoners)bijeenkomsten in het kader van burger- of cliëntenparticipatie, dit onderwerp komt bij andere vragen aan de orde. Uit de vraagstelling blijkt de verantwoordelijkheid van de gemeente zowel voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die de gemeente zelf levert, als voor de kwaliteit van de maatschappelijke ondersteuning die in opdracht van de gemeente door de desbetreffende uitvoerende instelling wordt geleverd.

3. In hoeverre betrekt de gemeente de ingezetenen per prestatieveld bij de totstandkoming van het Wmo-beleid?

	Vaak	Geregeld	Nauwelijks	Niet
Prestatieveld 1	○	○	◉	○
Prestatieveld 2	○	○	◉	○
Prestatieveld 3	○	◉	○	○
Prestatieveld 4	○	○	◉	○
Prestatieveld 5	○	○	◉	○
Prestatieveld 6	○	○	◉	○
Prestatieveld 7	○	○	◉	○
Prestatieveld 8	○	○	◉	○
Prestatieveld 9	○	○	◉	○

Toelichting
De doelgroep van prestatieveld 1 bestaat uit alle burgers binnen de gemeente.
De doelgroepen van prestatieveld 2 zijn jeugdigen met problemen met opgroeien en ouders met problemen met opvoeden.
De doelgroepen van prestatieveld 3 zijn burgers, cliënten en maatschappelijke organisaties.
De doelgroepen van prestatieveld 4 bestaan uit mantelzorgers en vrijwilligers.
De doelgroepen van prestatievelden 5 en 6 zijn mensen met lichamelijke of verstandelijke beperkingen, mensen met chronische psychische problemen en mensen met psychosociale problemen.
De doelgroepen van prestatieveld 7 zijn dak- en thuislozen, vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of huiselijk geweld, en overige betrokkenen bij huiselijk geweld.
De doelgroep van prestatieveld 8 betreft personen die in aanmerking komen voor OGGZ (kwetsbare personen en risicogroepen, o.a. zorgmijders).
De doelgroep van prestatieveld 9 bestaat uit verslaafden.
Bij het betrekken van de ingezetenen moet sprake zijn van direct contact met de doelgroep (of vertegenwoordigers daarvan). Daarom vallen tevredenheidsonderzoeken, enquêtes, beleids- en evaluatieonderzoeken of beleidsadviescommissies hier niet onder.
Richtlijn voor het gebruik van de antwoordcategorieën: 'Vaak' is 4 maal per jaar of meer; 'Geregeld' is 2 tot 3 maal per jaar, 'Nauwelijks' is 1 of minder keren per jaar (maar niet nooit), 'Niet' is nooit.

4. In hoeverre gebruikt de gemeente onderstaande of andere methoden om de ingezetenen actief te betrekken bij de totstandkoming van het Wmo-beleid?

	Vaak	Geregeld	Nauwelijks	Niet
Overleg met Wmo-raad, Wmo-platform	◉	○	○	○
Overleg met raden en platforms op deelterreinen van de Wmo (bv participatieraad, (ex-) cliëntenraad)	○	◉	○	○
Overleg met wijkplatforms, wijkraden, buurtraden, dorpsraden	◉	○	○	○
Consultering van panels	○	○	◉	○
Contact met betrokkenen via buurtbeheerders	◉	○	○	○
Contact met betrokkenen via vrijwilligersorganisaties	◉	○	○	○
Themagerichte bijeenkomsten	○	○	◉	○
Anders, namelijk	○	○	○	○

Toelichting
Richtlijn voor het gebruik van de categorieën: 'Vaak' is 4 maal per jaar of meer; 'Geregeld' is 2 tot 3 maal per jaar, 'Nauwelijks' is 1 of minder keren per jaar (maar niet nooit), 'Niet' is nooit.

5. Onderneemt de gemeente onderstaande of andere activiteiten om het sociale klimaat en de leefbaarheid in wijken en buurten te bevorderen?

	Ja	Nee	Niet van toepassing
Bevorderen van burgerparticipatie bij lokale activiteiten	◉	○	○
Stimuleren van eigen initiatieven van burgers	◉	○	○
Bevorderen van burgerplatforms	◉	○	○
Bevorderen van netwerkvorming voor specifieke groepen	◉	○	○
Zorgen voor goede buurtinformatie en buurtvoorlichting	◉	○	○
Zorgen voor (vrijwillige) buurtbemiddeling	◉	○	○
Bevorderen van (vrijwillig) buurtbeheer en buurttoezicht	○	◉	○
Bevorderen dat bewoners zelf wijk-gedragscodes ontwikkelen	○	◉	○
Bevorderen van buurt- en straatcontactactiviteiten	◉	○	○
Anders, namelijk	○	○	○

Definities

Sociale klimaat	De subjectieve score die burgers geven wanneer gevraagd wordt naar gevoelens van (on)prettigheid voor zover de oorzaak hiervoor ligt bij hun wijk/buurt.

Toelichting
De antwoordcategorie 'Niet van toepassing' kan aangevinkt worden wanneer het niet nodig is dat de gemeente de activiteit onderneemt omdat deze al door particulier initiatief (bijvoorbeeld verenigingen) wordt uitgevoerd.
Bij 'eigen initiatieven van burgers' kan gedacht worden aan schoonmaakacties, buurtbarbecues, opknappen van de buurt, buurtvader projecten.
Bij 'netwerkvorming voor specifieke groepen' kan gedacht worden aan netwerken voor gehandicapten, jongeren, ouderen, maatjesprojecten en huisbezoekprojecten.
Bij 'buurtinformatie en buurtvoorlichting' kan gedacht worden aan een meldpunt overlast.
Bij 'buurtbeheer' kan gedacht worden aan het beheer of de inrichting van de woonomgeving, zoals hangplekken, multifunctionele accommodaties, of drempelvrij maken van de woonomgeving.
Bij 'buurttoezicht' kan gedacht worden aan stadswachten en toezichthouders.

6. Biedt de gemeente onderstaande of andere faciliteiten bij opvoedondersteuning?

	Ja	Nee
Voorlichting	◉	○
(Fysieke) plek voor opvoedondersteunings-vragen	◉	○
Opvoedtelefoon of digitale opvoedondersteuning	◉	○
Opvoedcursussen	◉	○
Individuele begeleiding en ondersteuning	◉	○
School-/jeugd-/gezinsmaatschappelijk werk	◉	○
Kinderwerk en jongerenwerk	◉	○
Zorg Advies Teams	◉	○
Zorgcoördinatie	◉	○
Anders, namelijk	○	○

Definities

Opvoedings-ondersteuning	Preventieve en/of pedagogische hulp en ondersteuning (niet zijnde de geïndiceerde jeugdzorg)

Toelichting
Bij '(fysieke) plek voor opvoedondersteuningsvragen' kan gedacht worden aan opvoedsteunpunt, opvoedwinkel, opvoedspreekuur, centrum voor jeugd en gezin.
'Individuele begeleiding en ondersteuning' betreft zowel de gespecialiseerde gezinsverzorging voor huishoudens met psychosociale / pedagogische thuishulp, als gezinsbegeleiding voor ouders met kinderen met een handicap of ontwikkelings- en gedragsproblemen.
Een 'Zorg Advies Team' is een samenwerkingsverband van uitvoerende partijen.

7. Welke Wmo-diensten worden aangeboden in het gemeentelijk loket / informatiepunt?

Informatie	■
Advies	■
Cliëntondersteuning	■
Bemiddeling	■
Doorverwijzing	■
Aanvragen (van voorzieningen)	■
Besluitvorming (over al dan niet toekennen van aanvragen)	■
Andere diensten, namelijk	□

Definities

Gemeentelijk Loket / informatiepunt	Het gaat bij deze vraag alleen om de frontoffice, dat wil zeggen de balie of spreekkamer van het loket waar de klant terecht kan voor (minimaal) informatie, advies en cliëntondersteuning met betrekking tot Wmo-diensten. Hoewel in de vraagformulering is gekozen voor het enkelvoud wordt met 'het gemeentelijk loket / informatiepunt' ook het meervoud bedoeld wanneer dit in de gemeente van toepassing is (er zijn verschillende informatiepunten / loketten beschikbaar waar klanten terecht kunnen voor Wmo-diensten).
Wmo-diensten	Hiermee wordt gedoeld op handelingen of activiteiten die rechtstreeks ten goede komen aan de klant.

8. Welke faciliteiten biedt of organiseert de gemeente op het terrein van cliëntondersteuning?

Informatie en adviesverstrekking	■
Vraagverheldering	■
Bemiddeling	■
Verwijzing naar een indicatie-orgaan	■
Verwijzing naar een door de gemeente gefinancieerde ondersteunende organisatie of MEE-organisatie	■
Kortdurende of kortcyclische ondersteuning	■
Ondersteuning bij crisis	■
Monitoring en evaluatie van externe dienstverlening	■
Hulp bij klachten, bezwaar en beroep	■
Faciliteren van lotgenotencontact	■
Geven van voorlichting en cursussen in groepen	■
Groepsgewijze ondersteuning bij participatie in de samenleving	□
Andere faciliteiten, namelijk	□

Definities

Cliënt-ondersteuning	De ondersteuning van een cliënt bij het maken van een keuze of het oplossen van een probleem. Cliëntondersteuning moet de cliënt (en zijn omgeving) helpen om zichzelf te redden en aan de maatschappij deel te nemen. Dit kan door informatie en advies te geven, maar vooral ook door uitgebreide vraagverheldering en kortdurende en kortcyclische ondersteuning bij keuzes op diverse levensterreinen. Cliëntondersteuning gaat een stap verder dan informatie en advies en richt zich op mensen die voor een vraag of een situatie staan die zodanig complex is dat de persoon het niet zelf of met zijn omgeving kan oplossen.
Kortdurende / kortcyclische ondersteuning	Het gedurende korte tijd en met een beperkte intensiteit ondersteunen van cliënten die tijdelijk niet goed in staat zijn tot zelfredzaamheid, en ondersteuning nodig hebben om te voorkomen dat de zelfstandigheid ernstig achteruit gaat en/of een beroep gedaan moet worden op geïndiceerde zorg.
Monitoring en evaluatie van externe dienst-verlening	Het samen met de cliënt evalueren van de geleverde dienstverlening en/of zorg. Dit kan tussentijds (monitoring) of na afloop (evaluatie). De geleverde dienstverlening en/of zorg worden bezien in het licht van de afspraken en toezeggingen en gegeven de actuele situatie van de cliënt.

9. Biedt de gemeente onderstaande of andere ondersteuning en/of faciliteiten voor mantelzorgers?

	Ja	Nee
Respijtzorg thuis	◉	○
Respijtzorg buitenshuis	○	◉
Kinderopvang	◉	○
Cursussen	◉	○
Faciliteiten (parkeerkaarten, kortingspassen, enz.)	◉	○
Vrijstelling sollicitatieplicht	◉	○
Lotgenotencontact	◉	○
Nazorg	◉	○
Begeleiding / ondersteuning	◉	○
Activiteiten gericht op ontspanning (niet zijnde respijtzorg)	◉	○
Anders, namelijk	○	○

Definities

Mantelzorgers	Informele (niet-beroepsmatige) zorgverleners die zorgen voor een chronisch zieke, gehandicapte of hulpbehoevende ouder, kind of ander familielid, vriend of buur. Zij geven die zorg omdat ze een persoonlijke band hebben met die persoon. De zorg die zij geven is langdurig, intensief en afhankelijk van de behoefte van de zorgbehoevende.
Begeleiding / ondersteuning en/of faciliteiten	Hiermee worden diensten en vergoedingen / tegemoetkomingen bedoeld die rechtstreeks ten goede komen aan de individuele mantelzorger. Het gaat nadrukkelijk niet om organisatorische voorzieningen als een steunpunt mantelzorg (het is uiteraard wel mogelijk dat door middel van een dergelijk steunpunt (een aantal van de) faciliteiten geboden worden, en die faciliteiten dienen dan ook te worden aangevinkt).

10. Biedt de gemeente onderstaande of andere ondersteuning en/of faciliteiten voor vrijwilligers in de zorg en voor overige vrijwilligers?

	Voor vrijwilligers in de zorg	Voor overige vrijwilligers
Kinderopvang	□	□
Deskundigheidsbevordering	■	■
Faciliteiten (parkeerkaarten, kortingspassen, enz.)	□	□
Vrijstelling sollicitatieplicht	■	■
Verzekering	■	■
Vrijwilligersonderscheiding / prijzen / vrijwilliger van het jaar	■	■
Anders, namelijk	□	□

Definities

Vrijwilligers in de zorg	Mensen die zich vrijwillig inzetten in de zorg (niet in een bepaald dienstverband), maar niet als mantelzorger.
Overige vrijwilligers	Mensen die zich vrijwillig inzetten (niet in een bepaald dienstverband), maar niet als mantelzorger. Deze vrijwillige inzet van burgers kan zowel informeel en ongeorganiseerd zijn (kleinschalig burgerinitiatief) als in georganiseerd verband (vrijwilligersorganisaties en bijvoorbeeld sport) plaatsvinden.
Ondersteuning en/of faciliteiten	Hiermee worden diensten en vergoedingen / tegemoetkomingen bedoeld die rechtstreeks ten goede komen aan de individuele vrijwilliger. Het gaat nadrukkelijk niet om organisatorische voorzieningen als een vrijwilligerscentrale (het is uiteraard wel mogelijk dat door middel van een dergelijke centrale (een aantal van de) faciliteiten geboden worden, en die faciliteiten dienen dan ook te worden aangevinkt).

Toelichting
In deze vraag wordt onderscheid gemaakt tussen vrijwilligers die werkzaam zijn in de zorg en overige vrijwilligers als doelgroep van de ondersteuning en/of faciliteiten. Hierdoor maken gemeenten inzichtelijk of en zo ja, hoe zij het vrijwilligerswerk in den brede versterken.

11. In hoeverre heeft de gemeente de hulp bij het huishouden afgestemd met zorgfuncties in het kader van de AWBZ?

	Goede afstemming	Redelijke afstemming	Matige afstemming	Geen afstemming
Afspraken met het CIZ	◉	○	○	○
Afspraken met aanbieders	◉	○	○	○
Afspraken met Transferpunt ziekenhuis	◉	○	○	○
Afspraken met Zorgkantoor	◉	○	○	○
Anders, namelijk	○	○	○	○

Definities

Hulp bij het huishouden	Alle activiteiten die vallen onder één van de volgende categorieën: • huishoudelijke werkzaamheden • organisatie van het huishouden
CIZ	Centrum Indicatiestelling Zorg

Toelichting
Voor ontvangers van de Wmo-dienst huishoudelijke verzorging, die daarnaast gebruik maken van AWBZ-diensten (zoals persoonlijke verzorging) is het van belang om te weten of de gemeente de afstemming tussen de verschillende vormen van dienstverlening bevordert. Met een goede afstemming wordt de kwaliteit van de dienstverlening bevorderd.
Er is sprake van goede afstemming als er duidelijke afspraken gemaakt zijn, die door alle partijen goed worden nageleefd en waardoor cliënten niet of nauwelijks klagen over de wijze waarop de huishoudelijke verzorging in relatie tot de AWBZ-dienstverlening georganiseerd is.
Er is sprake van redelijke afstemming als er redelijk duidelijke afspraken gemaakt zijn, die redelijk worden nageleefd en waardoor relatief weinig cliënten klagen over de wijze waarop de huishoudelijke verzorging in relatie tot de AWBZ-dienstverlening georganiseerd is.
Er is sprake van matige afstemming als er onduidelijke afspraken gemaakt zijn, of er zijn afspraken die niet goed worden nageleefd.

12. Voor welke individuele voorzieningen geldt een eigen bijdrage?

Hulp bij het huishouden	■
Roerende zaken, niet zijnde een individuele vervoersvoorziening	□
Onroerende woonvoorziening	■
Individuele vervoersvoorziening	□
Andere voorziening, namelijk	□

Definities

Eigen bijdrage	Een door het college van B&W vast te stellen bijdrage, die bij de verstrekking van een voorziening in natura of een persoonsgebonden budget betaald moet worden en waarop de regels van het Besluit maatschappelijke ondersteuning van toepassing zijn. Een besparingsbijdrage geldt niet als eigen bijdrage.

Toelichting
Onder 'individuele vervoersvoorziening' vallen geen rolstoelen, omdat voor rolstoelen geen eigen bijdrage verschuldigd is.

13. Hoe bepaalt de gemeente het bedrag dat als eigen bijdrage per persoon gevraagd wordt?

De gemeente stelt de maximale eigen bijdrage vast op de hoogte van de bedragen zoals deze in het Besluit maatschappelijke ondersteuning vermeld zijn (€ 17,80 respectievelijk € 25,40 per vier weken bij de minimale inkomens zoals vermeld in het Besluit maatschappelijke ondersteuning).	◉
De gemeente stelt de maximale eigen bijdrage vast op lagere maxima bij de minimale inkomens, dan vermeld zijn in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.	○
De gemeente stelt het minimale inkomen vanaf welke de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen wordt verhoogd, vast op de hoogte die vermeld is in het Besluit maatschappelijke ondersteuning (€ 22.636, € 15.838, € 27.902 respectievelijk € 21.100).	○
De gemeente stelt het inkomen vanaf welke de eigen bijdrage afhankelijk van het inkomen wordt verhoogd, hoger vast dan zoals vermeld is in het Besluit maatschappelijke ondersteuning.	○
De eigen bijdrage wordt verhoogd met het maximum zoals dat in het Besluit maatschappelijke ondersteuning is opgenomen.	○
De eigen bijdrage wordt verhoogd met minder dan het maximum zoals dat in het Besluit maatschappelijke ondersteuning is opgenomen.	○

Toelichting
De eigen bijdrage kan inkomensafhankelijk zijn. In het Besluit maatschappelijke ondersteuning is een maximum aangegeven dat als eigen bijdrage aan de burger gevraagd mag worden. Hierin is rekening gehouden met verschillen in leeftijd en inkomen. De gemeente kan de eigen bijdrage onder de maxima vaststellen. Een besparingsbijdrage geldt niet als eigen bijdrage.
Bij deze vraag dienen drie antwoorden te worden aangevinkt. In de drie wijzen van berekening kan de gemeente telkens kiezen voor het maximum zoals dat in het Besluit maatschappelijke ondersteuning is vermeld. Maar de gemeente kan er ook voor kiezen om een lagere eigen bijdrage te vragen.

14. Zijn er in de gemeente (of regio waartoe de gemeente behoort) voldoende plaatsen voor de maatschappelijke opvang of vrouwenopvang?

	Voldoende plaatsen	Onvoldoende plaatsen
Maatschappelijke opvang	◉	◯
Vrouwenopvang	◉	◯

Definities

Maatschappelijke opvang	Het tijdelijk bieden van onderdak, begeleiding, informatie en advies aan personen die, door een of meer problemen, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten en niet in staat zijn zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving
Vrouwenopvang	Het tijdelijk bieden van onderdak en begeleiding aan vrouwen die, al dan niet gedwongen, de thuissituatie hebben verlaten in verband met problemen van relationele aard of geweld

Toelichting
Het gegeven of er voldoende plaatsen in de opvang zijn, kan worden vastgesteld met behulp van het gegeven of er vanwege plaatstekorten al dan niet moet worden uitgeweken naar opvanginstellingen buiten de regio.

15. Welke activiteiten onderneemt de gemeente en/of de regio waartoe de gemeente behoort, om vrouwenopvang te bevorderen en om huiselijk geweld te voorkomen en tegen te gaan?

	gemeente	regio
Beschikbaar stellen van opvangvoorzieningen	□	■
Ketensamenwerking	□	■
Casusoverleg	□	■
Er wordt gewerkt met casemanagers	□	■
Steunpunt huiselijk geweld	□	■
Er vindt voorlichting plaats ter preventie van huiselijk geweld	■	■
Andere activiteiten, namelijk	□	□

16. Welke activiteiten onderneemt de gemeente en/of de regio waartoe de gemeente behoort, om de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGz) te bevorderen en om dak-en thuisloosheid tegen te gaan?

	gemeente	regio
Vroegsignalering en preventie	■	■
Meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis	■	■
Opsporen van kwetsbare personen	■	■
Contact leggen en contact houden met opgespoorde personen en ze toeleiden naar zorg / hulpverlening	□	■
Bij terugval / uitval mensen weer opnieuw opsporen	■	■
Een OGGz-platform / overleg met de betrokken partijen onder regie van de gemeente	□	■
Afspraken met organisaties over de uitvoering van de OGGz (bevorderen van de ketensamenwerking)	□	■
Bureau schuldhulpverlening	■	□
Meldpunt overlast	□	■
Informatieloket voor dak- en thuislozen	□	■
Afspraken met woningbouwcorporaties over huisuitzettingen	■	□
Individuele trajectplannen voor dak- en thuislozen	■	■

Definities

Openbare geestelijke gezondheids-zorg	Het signaleren en bestrijden van risicofactoren op het gebied van de openbare geestelijke gezondheidszorg, het bereiken en begeleiden van kwetsbare personen en risicogroepen, het functioneren als meldpunt voor signalen van crisis of dreiging van crisis bij kwetsbare personen en risicogroepen en het tot stand brengen van afspraken tussen betrokken organisaties over de uitvoering van de openbare geestelijke gezondheidszorg.

Toelichting
Bij vroegsignalering en preventie kan worden gedacht aan het voorkomen van huisuitzetting of van schulden, het voorkomen van verkommering of verloedering.

17. Welke ondersteuning en / of faciliteiten biedt de gemeente en/of de regio waartoe de gemeente behoort, voor de maatschappelijke zorg voor verslaafden en voor de beperking van de overlast door verslaving?

	gemeente	regio
Opvanglocatie	□	■
Activering	■	□
Vangnet bemoeizorg	□	■
Toeleiding naar zorg	■	■
Time-out voorziening	□	■
Anders, namelijk	□	□

Definities

Maatschappelijke zorg voor verslaafden	Zorg voor verslaafden (met uitzondering van alle individuele geneeskundige verslavingszorg, zie Wmo artikel 1, lid 1f) gericht op opvang en ondersteuning van verslaafden.

Toelichting
Bij 'opvanglocatie' kan worden gedacht aan huiskamerprojecten, soepbus, dagopvang, nachtopvang, avondopvang, enz.
Bij 'activering' kan worden gedacht aan dagbesteding, reïntegratie, enz.
Het gaat bij deze vraag om de ondersteuning van maatschappelijke opvang, uitdrukkelijk niet om medische/therapeutische behandeling van verslaving.
Met ondersteuning/faciliteiten worden hier zaken bedoeld die feitelijk beschikbaar zijn voor de doelgroep. Het gaat niet om de manier waarop deze beschikbaar zijn.

18. Welke activiteiten biedt de gemeente en/of de regio waartoe de gemeente behoort, op het terrein van verslavingsbeleid?

	gemeente	regio
Universele verslavingspreventie	■	■
Selectieve verslavingspreventie	■	□
Gebruiksruimte	□	□

Definities

Universele verslavings-preventie	Projecten of strategieën die gericht zijn op een hele school of gemeenschap met als oogmerk het gebruik van alcohol en drugs te voorkomen of uit te stellen.
Selectieve verslavings-preventie	Projecten voor specifieke groepen die een relatief hoog risico lopen om verslavingsgerelateerde problemen te ontwikkelen.
Gebruiksruimte	Een voorziening waar een verslaafde op een rustige en veilige manier zijn zelf meegebrachte drugs kan gebruiken. De gebruiksruimte kan deel uitmaken van een geïntegreerde zorgvoorziening.

19. Hoeveel uitgaven (in Euro) heeft de gemeente naar schatting in het voorgaande jaar uitgegeven aan de uitvoering van de Wmo voor de volgende IV3-functies?

IV3-functie	uitgaven in Euro	
620 Maatschappelijke begeleiding en advies	€	417.962
622 Huishoudelijke verzorging	€	754.932
630 Sociaal-cultureel werk	€	277.485
652 Voorzieningen gehandicapten	€	452.363

Definities

IV3-functies	De artikelen 71 t/m 74 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) en de Ministeriële Regeling Informatie voor derden (Iv3) d.d. 6 februari 2003 verplichten de gemeenten gegevens aan te leveren aan het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). In de Ministeriële Regeling zijn de driecijferige functies gespecificeerd.

Toelichting

Gevraagd wordt naar de uitgaven over het afgelopen kalenderjaar (te verkrijgen via de controller).
Er zijn geen richtlijnen op basis waarvan de gemeenten op uniforme wijze de begroting en verantwoording opstellen. Het is daardoor voor de hand liggend dat niet alle gemeenten de Wmo-uitgaven onderscheidend begroten en verantwoorden. De vraag naar de precieze uitgaven in het kader van de uitvoering van de Wmo in het voorgaande jaar zou derhalve een grote administratieve last bij gemeenten neerleggen. De IV3- functies worden door gemeenten toch al verzameld, en zorgen voor een redelijke vergelijkbaarheid tussen gemeenten. Gekozen is voor de IV3-functies 620, 622, 630 en 652 omdat de uitgaven die hieronder vallen grotendeels Wmo-gerelateerd zijn. Voor de functie 714 Openbare gezondheidszorg geldt dit bijvoorbeeld niet, alleen de uitgaven aan openbare geestelijke gezondheidszorg behoren tot de Wmo-uitgaven. Burgers verkrijgen zo op hoofdlijnen inzicht in de gemeentelijke uitgaven voor de algemene voorzieningen 'maatschappelijke dienstverlening en advies' en 'sociaal cultureel werk', en de individuele voorzieningen 'huishoudelijke verzorging' en 'voorzieningen gehandicapten'. In de communicatie richting raad en burgers zal benadrukt worden dat dit slechts een deel van de Wmo-uitgaven betreft.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 28 Raadsinformatiebrief 32

Raadscommissie	04-09-2013
[programma/paragraaf]	
Portefeuillehouder	mw. F. Giskes

Bijlagen

1. --

Stand van Zaken Zaakgericht Werken

Met deze raadsinformatiebrief informeren wij u over het project *Zaakgericht Werken*. Dit project zorgt er voor dat de gemeentelijke dienstverlening verder verbetert.

Inleiding

De gemeente Texel wil de dienstverlening aan het publiek verder verbeteren. Ervoor zorgen dat burgers duidelijke antwoorden krijgen op hun vragen. In 1 keer. Basis daarvoor is het dienstverleningsconcept Antwoord© [1] van de VNG. Het helpt gemeenten bij hun ambitie 'de burger als klant' te zien en 'de klant centraal' te stellen. Om hen beter van dienst te zijn. En om zich welkom te voelen bij de gemeente.

Zaakgericht werken is een concept dat daarbij ondersteunt. Het is een goede manier om:

- klanten de mogelijkheid te geven om steeds meer producten en diensten digitaal aan te vragen;
- de klant juist en tijdig te informeren over inhoud en voortgang van de desbetreffende (aan)vragen;
- de afhandeling te monitoren, te bewaken en te verbeteren;
- werkprocessen tegen het licht te houden en te vereenvoudigen;
- managementinformatie te verkrijgen om te kunnen sturen op verdere verbetering van de gemeentelijke dienstverlening.

Ook de gemeente Texel is volop bezig om zaakgericht werken mogelijk te maken. Concreet: de gemeente registreert straks elke vraag van een klant die een vervolgactie vraagt, als zaak. In het systeem worden status en doorlooptijd bijgehouden.

Met een gestandaardiseerd proces krijgt de burger vervolgens op eenduidige wijze antwoord op zijn vraag. Alle relevante documenten en e-mails worden in het zaakdossier opgeslagen. De gemeente legt statusinformatie vast (ontvangen, aan behandelende afdeling toegewezen, in behandeling genomen, afgehandeld). Bij elke wijziging van status krijgt de klant desgewenst via sms of e-mail bericht. Via internet kan de klant de voortgang van de zaak volgen en zelf documenten toevoegen.

Dat betekent voor de klant onder meer:

- transparant, helder en tijdig proces;
- digitaal communiceren;
- beter en sneller antwoord op (aan)vragen;
- adequater verstrekken van informatie;
- minder kans op fouten.

[1] *Toelichting op het Landelijk programma Antwoord ©*
Het concept waarmee de overheid haar dienstverlening verbetert heet het Landelijk programma Antwoord ©. Antwoord © is een dienstverleningsconcept dat helpt de overheidsdienstverlening te digitaliseren en moderniseren. Doel is om sneller en begrijpelijker, maar vooral ook het juiste en zelfde antwoord te geven via de verschillende dienstverleningskanalen. Bovendien moet informatie ook makkelijker vindbaar en betrouwbaar zijn (zie voor een nadere toelichting het Realisatieplan Dienstverlening).

Voor de gemeente Texel betekent dit onder meer:

- effectiever en efficiënter werken;
- minder zoeken naar stukken;
- minder kopiëren van al bekende gegevens;
- minder dubbel werk;
- meer structuur in het werkproces.

Texelse aanpak

De gemeente Texel levert haar producten en diensten transparant, tijdig en met zorg aan de klanten. Dit vraagt om een goede informatievoorziening en anders organiseren van klant(aan)vragen. Daarom heeft de gemeente in de zomer van 2012 een zogenaamd software pakket aangekocht (Mozard, een mid-office systeem) om zaakgericht te kunnen werken.

Wat is er de afgelopen periode gedaan?

Het project is gestart met de installatie en ingebruikname van Mozard in het 4e kwartaal 2012. In februari 2013 is het eerste proces volledig digitaal gegaan. Organisatoren van evenementen kunnen de evenementenvergunning van achter hun computer aanvragen. Deze wordt volledig digitaal verwerkt, beoordeeld en digitaal ondertekend.

Voordelen:

- De klant kan de status van aanvraag altijd en overal volgen.
- Alle documenten en correspondentie die betrekking hebben op de aanvraag worden direct in het zaakdossier opgeslagen. Hierdoor is de documentatie steeds volledig en up to date. Communicatie tussen klant en gemeente verloopt daardoor efficiënter.
- De gemeente krijgt op deze manier ook procesinformatie over de behandelde aanvragen. Die wordt gebruikt om het proces van de evenementenvergunning verder te verbeteren.

Vanaf mei 2013 is de focus gelegd op het inrichten van het inkomende postproces en een nieuw intranet. De *post intake* bevat de meest voorkomende aanvragen per post. Op dit moment verloopt de registratie daarvan nog in Corsa, het bestaande postregistratie- en archiefsysteem. Corsa en andere applicaties worden uitgefaseerd en hiermee bereikt de gemeente ook een aanzienlijke kostenbesparing. De *post intake* en het nieuwe intranet worden in het najaar geïmplementeerd.
Ook de afhandeling van raadsvragen, gaan over naar Mozard. Bij de afhandeling van de vraag ontvangt een raadslid een e-mail met een link naar de beantwoording. De verwachting is dat het proces van de raadsvragen begin 2014 operationeel is. Ook het interne proces rond bestuurlijke besluitvorming verloopt in de nabije toekomst via Mozard.

Hoe nu verder?

Vanaf nu worden steeds meer processen overgezet in het systeem voor zaakgericht werken. Daarmee wordt een steeds groter deel van de dienstverlening digitaal ontsloten. De nieuwe gemeentelijke website in Mozard, met een groeiend aantal digitaal aan te vragen producten, komt ook in 2014 live volgens het dienstverleningsconcept Antwoord©.

Texel is niet de eerste en zeker niet de laatste gemeente die overgaat op zaakgericht werken. De ervaring bij andere gemeenten is dat het gemiddeld 3 jaar kost om volledig *zaakgericht* en *digitaal* te *werken*. De gemeente Texel is naar verwachting eind 2015 zover dat zij al haar producten en diensten *volledig zaakgericht, digitaal, transparant, tijdig en met zorg aan de klanten kan leveren*. Uiteraard blijft het mogelijk om schriftelijk, telefonisch en persoonlijk contact te houden met de gemeente Texel. Het zogenoemde ‘voorkeurskanaal’ is digitaal.

Gemeente Texel

.txl

Nummer 29 Raadsinformatiebrief 33

Raadscommissie	04-09-2013
6 Sociale voorzieningen & maatchappelijke dienstverlening	
Portefeuillehouder	Hennie Huisman

Bijlagen

1. --

Voorschoolse voorzieningen

Het college informeert u over de stand van zaken betreffende de voorschoolse voorzieningen. Het college heeft uitgangspunten vastgesteld voor een nieuw stelsel voorschoolse voorzieningen in het kader van de Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie (2010).

Aanleiding nieuw stelsel

De aanleiding voor een nieuw stelsel is tweeledig. Enerzijds geeft de landelijke wetgeving de *Wet Ontwikkelingskansen door Kwaliteit en Educatie* (Wet Oke, 2010) aanleiding voor vernieuwing. Door de wetswijzigingen is het mogelijk geworden de complexiteit van het huidige systeem terug te brengen en tot een eenduidige voorziening voor Texelse kinderen te komen. Anderzijds geeft de ontstane situatie op Texel daar aanleiding toe. Na het verlenen van subsidie aan één van de organisaties voor kinderopvang om het peuterspeelzaalwerk van Pharos over te nemen is hierover onvrede onstaan bij andere instellingen.

In de wet OKE is onder andere opgenomen aan welke kwaliteitseisen de voor- en vroegschoolse educatie (VVE) moet voldoen. Daarbij is de regierol van gemeenten ten aanzien van het onderwijsachterstandenbeleid verstevigd en is de verantwoordelijk voor het aanbod en de toegankelijkheid van voorschoolse educatie bij de gemeenten neergelegd. Met de voorgestelde aanpassingen voldoet de gemeente aan de wet OKE.

Het voorzieningenaanbod voor 0 tot 4 jarigen is door de wetgeving, de demografische ontwikkelingen en de trends in de sector toe aan vernieuwing. De invoering van een nieuw stelsel voor voorschoolse voorzieningen moet er toe leiden dat de gemeentelijke middelen effectief voor de doelgroep worden ingezet binnen de wettelijke kaders.

Uitgangspunten nieuw stelsel

Op haar vergadering van 23 juli heeft het college de uitgangspunten van een nieuw stelsel voor ‘voorschoolse voorzieningen’ op Texel vastgesteld. De uitgangspunten zijn:

- Peuterwerk wordt geregistreerd als kinderopvang en valt daarmee onder dezelfde financieringsregels als de kinderopvang. Dit betekent dat ouders kinderopvangtoeslag aanvragen en afhankelijk van het inkomen een eigen bijdrage betalen;
- De ouders die geen recht hebben op kinderopvangtoeslag kunnen gebruik maken van gemeentelijke subsidie voor financiering van peuterkindplaatsen. Hierbij geldt het principe dat afhankelijk van de hoogte van het inkomen een eigen bijdrage wordt betaald (conform de adviestabel van de VNG). Deze nieuwe financieringsvorm, subsidieert slechts bezette kindplaatsen in plaats van peuterspeelzaalsubsidie en resulteert in minder subsidiekosten. Bij het definitieve voorstel zal dit inzichtelijk worden in cijfers.
- Het ambitieniveau van de peuter- en kinderopvang voldoet aan ambitieniveau 2 en daarmee aan het vereiste niveau van Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE);
- Zorg dragen voor een aanbod ‘Voor- en vroegschoolse educatie (VVE)’. Voor VVE geïndiceerde kinderen geldt dat zij normaal gebruik maken van de kinderopvangtoeslag of de gemeentelijke toeslag voor de ingeschreven dagdelen. Daarnaast financiert de gemeente extra kosten die een instelling maakt voor het VVE-aanbod. Hiervoor wordt uitgegaan van een normbedrag per VVE-kind ongeacht het aantal precieze uren dat het gebruik maakt van kinderopvang (tenminste 10). Dat bedrag wordt vergoed aan de instelling. Daarnaast vergoedt de gemeente de eigen bijdrage van de ouders voor het derde en vierde dagdeel, waardoor het gebruik maken van het VVE-aanbod laagdrempelig is.
- Stimuleren van een nauwere samenwerking en om, waar mogelijk, de beide werksoorten (peuteropvang en kinderopvang) te integreren.

- Als gemeente, vanuit een regierol een intensieve samenwerking bevorderen tussen voorzieningen voor 0- tot 4-jarigen en het basisonderwijs. Dit is belangrijk op het gebied van bijvoorbeeld: de doorlopende leer- en ontwikkelingslijn en VVE, een warme overdracht, het gebruik van lokalen en andere ruimtes (schoolpleinen, gymlokalen), het uitvoeren van activiteiten zoals feesten (Sinterklaas, Kerst, Koningsdag) en het afstemmen van schooltijden en schoolvakanties. Deze afstemming en samenwerking in de vorm van tenminste 3 x per jaar overleg met alle aanbieders van kinderopvang/peuteropvang, basisscholen en het CJG onder regie van de gemeente en het voorzitterschap van de wethouder.

Deze uitgangspunten zijn met betrokken instellingen besproken. Daarbij heeft het college de organisatie en de sector de opdracht gegeven om de nodige uitwerkingen te verrichten en dan met een definitief voorstel naar college en raad te komen. De verwachting is dat het definitieve voorstel in het vierde kwartaal 2013 wordt behandeld.